BIBLIOTECA NAZ
Vittorio Emanuele III
XVI
H
29
NAPOLI

Google.

MAGNUM
BULLARIUM
ROMANUM,

SEU EJUSDEM

CONTINUATIO,

Quæ SUPPLEMENTI loco ſit, tum huicce, tum aliis quæ præceſſerunt EDITIONIBUS, ROMANÆ, & LUGDUNENSI.

Accedunt, prout in Editione Romana, eorum Pontificum Vitæ, quorum Bullæ hîc recèns prodeunt; Appendices inſuper ſuis quique locis aſſignati.

CUM RUBRICIS, SUMMARIIS, SCHOLIIS, ET INDICIBUS.

TOMUS DECIMUS.

CONSTITUTIONES VARIORUM PONTIFICUM in præcedentibus Editionibus deſideratas, ſummoque ſtudio hinc inde conquiſitas complectens.

Juxta Exemplar ROMÆ, Ex Typographia REVERENDÆ CAMERÆ APOSTOLICÆ.

LUXEMBURGI,

Sumptibus HENRICI-ALBERTI GOSSE & Soc. Bibliopol. & Typograph.

MDCCXLI.

CUM PRIVILEGIO SACRÆ CÆSAREÆ ET CATHOLICÆ MAJESTATIS.

Digitized by Google

INDEX

VIGINTI-QUATUOR ROMANORUM PONTIFICUM

Quorum Conſtitutiones juxta temporum ſeriem continentur in hac Continuatione, Parte quartâ.

ALexander VI. *Hiſpanus*, habet Conſt. 6. *fol.* 1.

Julius II. *Savonenſis*, habet Conſt. 11. *fol.* 6.

Leo X. *Florentinus*, habet Conſt. 14. *fol.* 22.

Hadrianus VI. *Belga*, habet Conſt. 1. *fol.* 47.

Clemens VII. *Florentinus*, habet Conſt. 10. *fol.* 48.

Paulus III. *Romanus*, habet Conſt. 4. *fol.* 62.

Paulus IV. *Neapolitanus*. habet Conſt. 3. *fol.* 70.

Pius IV. *Mediolanenſis*, habet Conſt. 21. *fol.* 75.

Pius V. *Italus*, habet Conſt. 11. *fol.* 141.

Gregorius XIII. *Italus*, habet Conſt. 6. *fol.* 156.

Sixtus V. *Italus*, habet Conſt. 4. *fol.* 163.

Gregorius XIV. *Mediolanenſis*, habet Conſt. 1. *fol.* 169.

Clemens VIII. *Florentinus*, habet Conſt. 5. *fol.* 170.

Paulus V. *Romanus*. habet Conſt. 4. *fol.* 175.

Gregorius XV. *Bononienſis*, habet Conſt. 4. *fol.* 180.

Urbanus VIII. *Florentinus*, habet Conſt. 8. *fol.* 184.

Innocentius X. *Romanus*, habet Conſt. 1. *fol.* 197.

Alexander VII. *Senenſis*, habet Conſt. 2. *fol.* 199.

Clemens IX. *Piſtorienſis*, habet Conſt. 1. *fol.* 202.

Clemens X. *Romanus*, habet Conſt. 1. *fol.* 204.

Innocent. XI. *Novocomenſis*, habet Conſt. 1. *fol.* 212.

Alexander VIII. *Venetus*, habet Conſt. 1. *fol.* 216.

Innocentius XII. *Neapolitanus* habet Conſt. 3. *fol.* 218.

Benedictus XIII. *Romanus*. habet Conſt. 64. *fol.* 226.

INDEX
INITIORUM OMNIUM, ET QUARUMCUMQUE CONSTITUTIONUM,

Quæ in hoc Opere continentur.

A

AD Apoſtolica, Benedictus XIII. 246
Ad fidelium, Benedictus XIII. 277
Ad perſonam, Gregorius XV. 181
Ad præclara, Leo X. 48
Ad Romanam, Leo X. 20
Ad ſummi, Benedictus XIII. 355
Ad ſummum, Benedictus XIII. 257
Æquum reputamus, Pius V. 141
Alias fel. Urbanus VIII. 184
Alias felicis, Alexander VI. 3
Alias fel. rec. Benedictus XIII. 291
Arcano divino, Benedictus XIII. 357

B

Beatorum Martyrum, Benedictus XIII. 393
Benedictus Deus, Paulus V. 178

C

Chriſtianæ virtutes, Benedictus XIII. 272
Chriſtus Dominus, Benedictus XIII. 334
Ci hà fatto, Benedictus XIII. 406
Circa Paſtoralis, Pius V. 147
Circumſpecta in, Gregor. XIII. 161
Circumſpecta Romani, Benedictus XIII. 265
Cæleſtis Paſtor, Innocentius XI. 222
Credite nobis, Benedictus XIII. 330
Cum ad, Leo X. 45
Cum ad Apoſtolatus, Benedictus XIII. 408
Cum aliàs, Innocentius XII. 218
Cum aliàs fel. Gregorius XV. 182
Cum aliàs, Clemens VIII. 170
Cum chariſſimus, Sixtus V. 166
Cum Civitas, Julius II. 17
Cum dudum. Innocentius XII. 225
Cum nos, Benedictus XIII. 257
Cum nuper, Clemens VII. 55
Cum occaſione, Benedictus XIII. 374
Cum ſicut, Benedictus XIII. 332
Cum ſicut, Urbanus VIII. 191
Cum ſummariis, Clemens X. 212
Contentiones &, Benedictus XIII. 365

D

Decet nos, Clemens VII. 52
Decet Romanum, Julius II. 25
Decet Romanum, Paulus IV. 70
Decet Romanum, Urbanus VIII. 186
Decori & honeſtati, Pius IV. 123
De ſtatu, Pius IV. 98
De ſtatu, Pius IV. 107
De ſtatu, Pius IV. 112
Dilecti filii, Benedictus XIII. 364
Divinæ Majeſtatis, Pius V. 145
Domini noſtri, Paulus V. 179
Dudum conſiderantes, Clemens VII. 54
Dum Chriſti Voce, Benedictus XIII. 269
Dum intra, Leo X. 56

E

Ea quæ, Julius II. 9
Eccleſiarum utilitati, Leo X. 44
Eccleſiæ Catholicæ, Bened. XIII. 248
Eccleſiarum quarumlibet, Pius V. 153
Ex commiſſo Julius II. 21
Ex debito, Julius II. 29
Ex diſpoſitione, Leo X. 34
Ex injuncto, Clemens X. 204
Ex injuncto Benedictus XIII. 398
Ex injuncto, Pius IV. 76
Ex injuncto Pius IV. 85
Ex injuncto, Pius IV. 89
Ex injuncto, Pius IV. 94
Ex injuncto Pius IV. 103
Ex injuncto, Pius IV. 116

G

Glorioſus Chriſti, Benedictus XIII. 353
Gravi cum, Pius V. 149

H

His prateritis, Leo X. 46
Hodie à nobis, Julius II. 7
Hodie à nobis, Julius II. 8
Hodie Eccleſia, Julius II. 11

I

Jam dudum, Benedictus XIII. 409
Illius vices, Alexander VI. 4
Injunctum nobis, Pius IV. 151
Injuncta nobis, Benedictus XIII. 236
In maximis, Gregorius XIII. 158
In omnium, Benedictus XIII. 295

In Sacra, Paulus IV. 74
Inſcrutabili Dei, Gregorius XV. 183
Inſuper, Innocentius X. 197
In ſupremo, Urbanus VIII. 190
In ſupremo, Benedictus XIII. 397
In ſancta, Gregorius XIII. 156
Inter caetera, Gregorius XIV. 169
Inter caetera, Alexander VI. 2
Inter celſa, Benedictus XIII. 247
Inter graves, Julius II. 11
Inter multiplices, Alexander VIII. 216
Inter Principes, Pius IV. 138
Inter Principes, Paulus III. 66
Intolerabilis multorum, Pius V. 151
Juſtus miſericors, Benedictus XIII. 405

L

Libenter veſtras, Alexander VII. 202
Licet aliàs &c., Clemens VII. 53
Litteras veſtras, Alexander VII. 202

M

Magiſter ac Procurator, Benedictus XIII. 376
Militanti Eccleſiae, Clemens VII. 50
Monet nos, Leo X. 47
Monialium ſtatui, Paulus V. 180
Motu Proprio, Benedictus XIII. 391

N

Notaria ſunt, Benedictus XIII. 390

O

Omnius ſaluti, Benedictus XIII. 235
Oneroſo ſacri, Benedicti XIII. 306

P

Pacis inter, Alexander VII. 201
Paſtoralis noſtra, Benedict. XIII. 288
Paſtoralis Officii, Benedictus XIII. 282
Paſtoralis Officii, Sixtus V. 168
Paſtoris aeterni, Benedictus XIII. 241
Pia mater, Benedictus XIII. 275
Pius & miſericors, Benedictus XIII. 240
Poſtquam ad, Leo X. 38
Praeclara devotionis, Leo X. 32
Praetermittendum primò, Clemens X. 205
Pretioſus in, Benedictus XIII. 313
Pro injunctis, Pius IV. 139
Pro parte, Alexander VI. 4
Proviſiones noſtrae, Alexander VIII. 1
Publicum &, Alexander VII. 201

Q

Quacumque à, Clemens VIII. 172
Quam plenum, Pius V. 154
Quo proximè, Gregorius XIII. 159
Quod Apoſtolicae, Benedictus XIII. 283
Quod inſcrutabilis, Benedictus. XIII. 249
Quoniam ad, Clemens. VIII. 172
Quoniam multi, Clemens VIII. 172
Quum noſtrum, Benedictus. XIII. 557

R

Ratio Apoſtolici, Benedictus XIII. 286
Rationi congruit, Clemens VII. 49
Rationi congruit, Pius IV. 75
Rationi congruit, Benedictus XIII. 226
Rationi congruit, Benedictus XIII. 230
Rationi congruit, Benedictus XIII. 233
Redemptor humani, Benedictus XIII. 280
Regimine univerſalis, Pius IV. 80
Regimine univerſalis, Pius IV. 120
Regimine univerſalis, Pius IV. 127
Regimine univerſalis, Alexander VII. 199
Romanum decet, Julius II. 6
Romanum decet, Leo X. 32
Romanum Pontificem, Leo X. 25
Romanum Pontificem, Pius IV. 136
Romanus Pontifex, Urbanus VIII. 188
Romanus Pontifex, Urbanus VIII. 192
Romanus Pontifex, Clemens VII. 58
Romanus Pontifex, Clemens VII. 60
Romanus Pontifex, Pius IV. 135
Romanus Pontifex, Pius IV. 138
Romanus Pontifex, Pius V. 148
Romanus Pontifex, Gregorius XV. 180
Romanus Pontifex, Benedictus XIII. 244
Romanus Pontifex, Benedictus XIII. 387

S

Sacerdotalem & Regem, Innocentius XII. 220
Sacri Apoſtolatus, Paulus III. 62
Sacro adprobante, Leo X. 27
Sacro Sanctum, Urbanus VIII. 188
Sanctiſſimus in, Pius IV. 136
Sanctitate & doctrina, Benedictus XIII. 362
Sanè ad, Clemens VII. 56
Sanè pro, Alexander VI. 5
Sedes Apoſtolica, Paulus III. 68
Si Francorum, Sixtus V. 167
Singularis devotio, Benedictus XIII. 290
Sit immenſa, Sixtus VIII. 263
Sollicitudo Eccleſiae, Benedictus XIII. 262
Sollicitudo Paſtoralis Benedictus XIII. 329
Sub die, Gregorius XIII. 260
Summe decet, Benedictus XIII. 308
Summi Dei, Benedictus XIII. 293
Summi Regis, Clemens IX. 202
Super univerſos, Paulus IV. 71
Super univerſos, Benedictus XIII. 234
Suſcepti muneris, Clemens VIII. 171

U

Vice-Rex, Benedictus XIII. 378
Univerſalis Eccleſiae, Benedictus XIII. 236
Votis tuis, Clemens VII. 57

INDEX
INITIORUM QUARUMCUMQUE CONSTITUTIONUM AC RUBRICARUM PONTIFICUM;

Quæ in hoc Opere continentur.

ALEXANDER VI.

1. PRoviſionis noſtræ, &c. Renovat Innocentii VIII. Conſtitutionem pro moderandis Immunitatibus in Regno Angliæ: anno 1492. 1
2. Inter cætera, &c. Ferdinando Regi Caſtellæ, & Aragoniæ concedit jus in novum orbem à Columbo detectum cum deſignatione limitum per ductum certi Meridiani, anno 1493. 2
3. Alias felicis &c. Facultas tradita Archiepiſcopo Cantuarienſi, & Epiſcopo Dunelmenſi ad abſolvendos ſeditioſos & deturbatores Regni Angliæ: Anno 1495. 3
4. Sane pro, &c. Conceſſio, ut Equites Ordinum Militarium Luſitaniæ à Voto Caſtitatis abſolvantur, ut ſalvo Ordine matrimonia inire poſſint: anno 1496. 3
5. Pro parte, &c. Confirmatio Militiæ S. Michaelis à Rege Galliæ inſtitutæ: anno 1496. 4
6. Illius vices, &c. Excommonicatio & Interdictum contra Ludovicum Galliæ Regem excommunicatum, ſi defecerit in ſolutionibus Regi Angliæ promiſſis: anno 1500. 4

JULIUS II.

1. Romanum decet, &c. Contrà abutentes Immonitatibus Eccleſiarum in Regno Angliæ, anno 1504. 6
2. Hodie à nobis &c. Bulla ad Viennenſem, Lugdunenſem, & Gebennenſem Officiales, quâ eis jubetur, ut executioni mandent, quæ in Bulla eodem die ſcriptâ continentur: Data ad Confirmationem Decreti in Conventu generali Civium Gebennenſium editi; ita ut uti poſſint pecuniis, quas variæ Fraternitates ad cultum ſopra neceſſaria poſſident ad præbenda Stipendia Noſocomio peſte laborantium aliquot abhinc annis ædificato in plano Palatio ſuburbiorum Civitatis Gebennènſis: anno 1505. 7
3. Hodie à nobis &c. Ad Viennenſem, Lugdunenſem & Gebennenſem Officiales, ot conficiatur Inventarium, & Sequeſtrium bonorum defunctorum, quorum hæreditas beneficio Inventarii aſſumitur: anno 1505. 8
4. Ea quæ, &c. Bulla ad Viennenſem, Lugdunenſem, Gebennenſem Officiales, pro Syndicis Civitatis Gebennenſis, de Adminiſtratione Paoperum, & Hoſpitalium Leprâ infectorum, quorum redditus pro utilitate leproſorum collocandi, quorumque Cora Rectoribus, & Piis Eccleſiaſticis habenda traditur: Modus autem de conſervandis & explicandis ipſorum redditibus in futurum ſervandus ſtatuitur: aono 1506. 9
5. Hodie Eccleſiæ &c. Bulla ad Populum Gebennenſem, pro receptione CAROLI ad Epiſcopatum, anno 1509. 11
6. Inter graves, &c. Bulla Cenſurarum in ſingulos de Conſilio, & Interdicti generalis in Ducatum Mediolanenſem ob occupationem Eccleſiarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, & fructuum eorundem ſequeſtrationem ſeu diſtributionem in laicali abuſu è potentia factas, anno 1510. 11
7. Decet Romanum, &c. Bulla declarationis incurſus cenſurarum & pœnarum contentarum in Bulla privatioois Alphonſi Eſtenſis, tunc Ducis Ferrariæ, contra Magnificum D. Carolum de Amboſia, de Ciamonte Magnum Magiſtrum, & nominatim contra reliquos Capitaneos, & Duces Exercitus Chriſtianiſſimi Regis Francorum & generaliter contra omnes, qui in defenſionem & auxilium D. Alphonſi Eſtenſis, contra S. D. N. & S. Rom. Eccleſiam militaot, & ejus Terras & loca hoſtiliter invaſerunt, & deprædati ſunt: anno 1510. 13
8. Cœleſtis Altitudo, &c. Bulla Monitorii Apoſtolici contra tres Reverendiſſimos Cardinales, ut redeant ad obedientiam S. D. N. Papæ, ne ſchiſma in Eccleſia Sancta Dei oriatur: anno 1511. 15
9. Cum Civitas, &c. Auxilium implorat à Principibus pro recuperatione Bononiæ à Rebellibus S. Rom. Eccleſiæ direptæ, & pro ſui defenſione: an. 1511. 17
10. Ex debito, &c. Bulla ad Unionem perpetuam Eccleſiæ Sancti Jacobi de Vendeuvres, cum Menſa Capitulari Eccleſiæ Gebennenſis, anno 1511. 19
11. Ex commiſſo, &c. Bulla ad unionem redditaum Prioratus Satigniaci, Ordinis S. Auguſtini, cum Menſa Capitulari Eccleſ. Gebennenſis: an. 1512. 21

LEO X.

1. Ad Romanum &c. Declarat Julium Medicæum, (qui poſteà fuit Clemens VII.) fuiſſe legitimo thoro natum, aliorumqoe calumnias redarguit, qui eum ex illegitimo complexu prognatum aſſerebant: anno 1513. 22
2. Ex injuncto &c. Bulla quæ Eccleſiæ Parrochialis Thorenſis Unionem ac Incorporationem Menſæ Cathedralis Gebennenſis Eccleſiæ concedit: anno 1514. 24
3. Romanum Pontificem &c. Bulla ſuper Societatibus Officiorum Romanæ Curiæ: anno 1514. 25
4. Sacra adoptione, Bulla Reformationis Curiæ: anno 1514. 27
5. Romanum decet &c. Bulla contra abuſum Clericorum, in Regno Angliæ: anno 1515. 32
6. Præclaræ devotioois, &c. Leo X. Pontifex concedit Carolo V. Hiſpaniarum Regi dein Imperatori, ut numerum Eqoitum Ordinis Aorei Velleris ad quinquagenarium extendat; Variaque eidem Ordini confert privilegia. 32
7. Etſi diſpoſitione &c. Galliæ Regi concedit impoſitionem unius decimæ, ſuper Clerum ejuſdem Regni pro anno

tuno duntaxat, quâ uti debeat pro bello contra Turcas: anno 1516. 34
8. Dum intrà, &c. Modificatio & Declaratio Privilegiorum conceſſorum Mendicantibus, aliiſque Regularibus, eorumve Tertiariis anno 1516. 36
9. Poſtquam ad &c. Bulla pleniſſimæ Indulgentiæ pro fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, noviter emanata à Sede Apoſtolica: anno 1517. 38
10. Ex ſupernæ, &c. Concedit Cardinali Eboracenſi Adminiſtrationem Epiſcopatus Tornacenſis, tum in ſpiritualibus, tum in temporalibus: anno 1517. 42
11. Ad præclara &c. Pro Cardinali Eboracenſi, Bulla Decimarum Regiſtrata apud me, Bembum: anno 1517. 43.
12. Eccleſiam utilitati &c. Super privatione Adriani Cardinalis Bulla pro Cardinali Eboracenſi: anno 1518. 44
13. Cum ad, &c. Pro Cardinali Eboracenſi, Bulla de poteſtatibus, ſuper lectione Librorum Martini Lutheri: anno 1521. 45
14. His præteritis &c. Gratias agit Pontifex Henrico Angliæ Regi, pro Libro contra Lutherum ſcripto: anno 1521. 46

HADRIANUS VI.

1. Rationi congruit, &c. Bulla quæ Parochialis Eccleſiæ Diſingiaci unionem Menſæ Capitulari Eccleſiæ Gebennenſis, decernit: an. 1523. 47
2. Militanti Eccleſiæ, &c. Bulla quâ Quæſitores conſtituit, qui in illos inquirant, qui bona ad Eccleſiam Gebennenſem pertinentia occupâſſent, eoſque pro rei natura puniant: anno 1524. 50
3. Decet nos, &c. Henrico VIII. Angliæ Regi titulum Defenſoris Fidei confirmat: anno 1524. 52
4. Licet aliàs &c, De Juriſdictione Cardinalis Eboracenſis ad viſitandum, & reformandum loca religioſa, Leonis X. & Hadriani VI. Bullarum Innovatio, & Extenſio: anno 1524. 53
5. Dudum conſiderantes &c. Bulla ad Cardinalem Eboracenſem, quâ ei facultatem dat ſupprimendi Monaſteria, quæ trium millium Ducatorum annuum redditum non excedunt: anno 1524. 54
6. Cùm nuper, &c. Bulla Clementis Septimi pro Rege, ut Protector Fœderis Italici nominetur: anno 1526. 55
7. Sanè ad &c. Bulla Commiſſionis ad cognoſcendum in Cauſa Matrimoniali inter Regem, & Catharinam Reginam: an. 1528. 56
8. Votis tuis, &c. Abſolvit Francorum Regem à Juramento de non alienandis bonis, & juribus regni: anno 1529. 57
9. Romanus Pontifex, &c. Confirmatio ſub ſigillo Aureo, data Carolo V. in Romanorum Imperatorem Electo, ejuſque Succeſſoribus Ducibus Brabantiæ, & Comitibus Hollandiæ &c. Super translatione Civitatis, Oppidorum, & Ditionis Trajectenſis, & Tranſiſalanæ, totiuſque Temporalitatis Epiſcopatus Trajectenſis, in ſuam Majeſtatem factæ, per Epiſcopum Henricum, Comitem Pal. Rhen. reſervatâ tantùm Juriſdictione Eccleſiaſticâ, & Domo Epiſcopali in Civitate Trajectenſi, ac certa penſione annua. Et quòd nullus impoſterum à quinque Eccleſiis Trajectenſibus debeat eligi Epiſcopus, quàm quem nominaverit ſua Majeſtas &c. anno 1529. 58
10. Romanus Pontifex &c. Abdicationem temporalis Dominii Ultrajectini factam ab Henrico Epiſcopo, & Caroli V. Cæſaris acceptationem ratam habet: anno 1531. 60

PAULUS III.

1. Sacri Apoſtolatus &c. Abbatiam S. Bavonis Ordinis S. Benedicti Gandavi ſupprimit, & è Monachis facit Canonicos Sæculares, & ex bonis ejuſdem Monaſterii erigit inſigne Capitulum, petente Carolo V. Imperatore: anno 1536. 62
2. Inter Principes &c. Confirmat Tranſactionem Quedlinburgi per Albertum Cardinalem Moguntinum inter Ericum, & Henricum Juniorem, Duces Brunſvicenſium, & Capitulum Cathedrale, Eccleſias, Nobilitatem provinciæ, urbemque Hildenſemenſem in vigilia aſcenſionis 1523. factam, quâ pars temporalitatis Epiſcopatus in Duces transfertur: anno 1537. 66
3. Ex parte &c. Conceſſio facta Canonicis Genevenſibus; è Civitate Genevenſi expulſis, ut officia divina celebrare poſſint in Eccleſia Annecienſi Fratrum Minorum de Obſervantia: anno 1539. 67
4. Sedes Apoſtolica &c. Capitulum Canonicorum à Secularisatione Abbatiæ Benedictinæ S. Bavonis recens erectum transfert ab Eccleſia S. Bavonis, (quæ ad conſtruendam Arcem diruebatur;) ad Eccleſiam Parochialem Sancti Joannis: anno 1540. 68

PAULUS IV.

1. Decet Romanum &c. Indultum conceſſum S. R. E. Cardinalibus, poſt Conventiones inter ſe factas, in Conclavi Sede vacante, quod vulgò *Compactum* dicitur: anno 1555. 70
2. Super univerſos &c. In Germania inferiore ſeu Galliâ Belgicâ tres Archiepiſcopatus Mechlinienſem, Cameracenſem & Utrajectenſem &c. inſtituit: anno 1559. 71
3. In Sacra Beati &c. Ne quis Regularis obtento, vel dimiſſo Epiſcopatu ullum dignitatis gradum in ſuæ Regulæ Familia aſſequi poſſit: anno 1559. 74

PIUS IV.

1. Rationi congruit &c. Inſtituit Academiam Duacenam in Gallo-Flandria, ad Normam Lovanienſis in Brabantia, petente Philippo II. Hiſpaniarum Rege: anno 1559. 75
2. Ex injuncto nobis &c. Erigit Epiſcopatum Harlemienſem in Hollandia, Archiepiſcopatûs Ultrajectenſis primum Suffraganeum, anno 1560. eique pro dote aſſignat Abbatiam Egmontanam, Ordinis Sancti Benedicti, Cathedram Epiſcopalem in Eccleſia S. Bavonis collocat, & ad fundandas Canonicorum Præbendas, partim transfert Capitulum Geerulitanum, partim ſupprimit Monaſterium Heyloënſe Canonicorum Regularium. 76
3. Regimini Univerſalis &c. Epiſcopatum Daventrienſem in Tranſiſalania Archiepiſcopatus Ultrajectini Suffraganeum, anno 1560. erigit, Eccleſiam Collegiatam S. Lebuini nominans Cathedralem, ac pro dote Epiſcopi aſſignans Præpoſituras Eccleſiarum Daventrienſis, Zutphanienſis, & Oldezalienſis, nec non Prioratum Montis Sanctæ Agnetis, Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini, prope Zvvollam. 80
4. Ex injuncto &c. Epiſcopatum Ultrajectenſem à Metropolitano Colonienſi eximit, Archiepiſcopali Dignitate exornat anno 1560. eidem aſſignans Epiſcopatus Suffraganeos Harlemenſem, Daventrienſem, Leovardienſem, Groningenſem, ac Mildeburgenſem. 85
5. Ex injuncto, &c. Archiepiſcopatum Mechlinienſem, Belgii Primatiam, erigit anno 1560. eidem Epiſcopatus ſuffraganeos aſſignat Antverpienſem, Gandavenſem, Buſcoducenſem, Brugenſem, Yprenſem, & Ruremundenſem; ſimul pro dote conſtituens Abbatiam Affligemienſem, Ordinis Sancti Benedicti, & Præpoſituram Eccleſiæ Collegiatæ Sancti Rumoldi Mechliniæ. 89
6. Ex injuncto &c. Dotem, Oppida, Municipia, Pagos, Vicos, & alios Limites Diœceſis, ſeu Epiſcopatus Antverpienſis nuper inſtituti, deſcribit: anno 1560. 94
7. De ſtatu, &c. Audomaropoli in Artheſia novum erigit Epiſcopatum anno 1560. in locum veteris Morinenſis Epiſcopatus è paucis annis extincti; eique pro dote aſſignat partem Bonorum ejuſdem Eccleſiæ Morinenſis, item Præpoſituram Watanenſem olim Canonicorum Regularium, & Præpoſituram Eccleſiæ B. M. V. Audomaropoli, recens in Cathedralem erectæ. 98
8. Ex injuncto, &c. Eccleſiam Collegiatam Sancti Albani Namurci (aucto Canonicorum numero, ex Præbendis Capituli Sancti Petri in Caſtro) erigit in Cathedralem anno 1560 ibique novum inſtituit Epiſcopatum Suffraganeum Archiepiſcopatus Cameracenſis, eidem pro dote aſſignans Abbatiam Floreſſienſem, Ordinis Præmonſtratenſis in Namurceſio. 103
9. De ſtatu &c. Suppreſſo Ypris Monaſterio Canonicorum Regularium Sancti Martini, Eccleſiam illam conſtituit Cathedralem, anno 1560. ſimul ibidem erigens novum Epiſcopatum ſuffraganeum Archiepiſcopatus Mechlinienſis, eique aſſignans pro dote Præpoſituras S. Martini Ypris, S. Walbur-

Digitized by Google

burgis Furnis, & plurima Bona antiquæ Motinenſis Eccleſiæ. 107

10. De ſtatu, &c. Sylvæducenſem in Brabantia Sedem Epiſcopalem erigit, Archiepiſcopatus Mechlinienſis Suffraganeam, Eccleſiamque Collegiatam Sancti Joannis Evangeliſtæ, ibidem deſignat Cathedralem, & pro dote Epiſcopi conſtituit, Abbatiam Tongerloënſem, Ordinis Præmonſtratenſis, in Campinia: anno 1560. 112

11. Ex injuncto &c. Novum erigit Epiſcopatum in Urbe Brugenſi apud Flandros anno 1560. eumque conſtituit Suffraganeum Archiepiſcopatus Mechlinienſis, Eccleſiam Collegiatam S. Donatiani faciens Cathedralem, & Menſæ Epiſcopali annectens Præpoſituram dictæ Eccleſiæ, item Abbatiam Thoſonam vulgò Doeſt, Ordinis Ciſtercienſis, haud procul Brugis, Bullam Apoſtolicam exequutioni mandat Cardinalis Antonius Granvellanus, primus Archiepiſcopus Mechlinienſis. 116

12. Regimini Univerſalis, &c. Eccleſiam S. Bavonis Gandavi, quæ anno 1536. facta fuerat Collegiata, ſuppreſſo Cœnobio Monachorum Ordinis S. Benedicti, erigit in Cathedralem, ibique novum inſtituit Epiſcopum Suffraganeum Archiepiſcopatus Mechlinienſis, cui annectit Dignitatem Abbatis Sæcularis, ſeu Præpoſituram ejuſdem Eccleſiæ: anno 1560. 120

13. De ſalute, &c. Bulla PII IV. Super Epiſcuporum Reſidentia: anno 1560. 125

14. Regimini Univerſalis &c. Epiſcopatum Ruræmundenſem in Gelria, Archiepiſcopatus Mechlinienſis Suffraganeum erigit: anno 1561. eidem aſſignans Limites, & pro dote Præpoſituram Marſanenſem, prope Moſæ-Trajectum, Præpoſituram Eccleſiæ Sancti Spiritus Ruræmundæ, & alia quædam Gelriæ Monaſteria. 127

15 Ex injuncto &c. Prioratum Bierbacenſem juxta Lovanium, olim Ordinis Sancti Benedicti, ſub Juriſdictione Abbatiæ S. Nicaſii Remis, ſupprimit anno 1561. ejuſque Bona annectit Sacræ Facultati Theologicæ in Academia Lovanienſi. 131

16. Romanus Pontifex, &c. Abbatiam Affligemienſem Religioſorum Ordinis S. Benedicti in Brabantia, unit in perpetuum novo Archiepiſcopatui Mechlinienſi à ſecreto, anno 1561. 135

17. Sanctiſſimus in Chriſto, &c. Declaratio S. D. N. Pii Divina Providentia Papæ IV. quod gratiæ de non reſidendo, & percipiendo fructus, ratione ſtudii, non valeant ſine conſenſu Ordinarii: anno 1564. 136

18 Romanum Pontificem, &c. Contra eos, qui Simoniam committunt, quam vocant Confidentiam Beneficiorum: anno 1564. 136

19. In Principis &c. Ad Normam Concilii Tridentini reducit omnia Regularium privilegia circa adminiſtrationem Sacramentorum, & ſpeciatim Pœnitentiæ: anno 1564. 137

20. Romanus Pontifex, &c. Regulares, aliique ſectantes Ritus Eccleſiæ Græcæ, Ordinariis ſubjiciantur in his quæ Divinum Cultum ſpectant, nec non adminiſtrationem Sacramentorum, aliaque Spiritualia: an. 1564. 138

21. Pro injoncti, &c. Confirmatio alienationis Bonorum temporalium Eccleſiæ, factæ an. 1563. ſolâ Regiâ auctoritate, & permiſſio in eâ continuandi pro dd. temporalium bonorum redemptione: an. 1564. 139

PIUS V.

1. Æquum reputamus &c. S. Pius Quintus Pontifex Abbatiam Floreffienſem, Ordinis Præmonſtratenſis, in Diœceſi Namurcenſi, à Prædeceſſore Pio Quarto deſtinatam pro dote Epiſcopatus Namurcenſis anno 1566. ſub onere annuæ penſionis eximit, eidemque Epiſcopatui annectit Abbatiam S. Gerardi, ſeu Bronienſem Ordinis S. Benedicti in eadem Diœceſi. 141

2. Divinæ Majeſtatis &c. Dilectis Morinis, ſuppreſſione illius Urbis Epiſcopatum, qui erat in Artheſiâ anno 1553. Paulus IV. & Pius IV. poſt factam proventuum Eccleſiaſticorum inter Reges Hiſpaniæ & Franciæ diviſionem ex una medietate erexerant Epiſcopatus Yprenſem in Flandria & Audomarenſem in Artheſia, Pius V. ex altera medietate erigit tertium Epiſcopatum Boloniæ in Picardia, eumque conſtituit Suffraganeum Archiepiſcopi Rhemenſis: anno 1566. 145

3. Circa Paſtoralis &c. Confirmatio & Explicatio Decreti S. Concilii Tridentini Seſſ. XXV. cap. 5. & Conſtitutionis *Periculoſo* Bonifacii VIII. ſuper Clauſura Monialium permiſſio eis neceſſaria, ſi indè migrare velint. Caſus, quibus eis migratio permitti poſſit. Quid debeant quæ cum eis in migrando aſſociantur: anno 1566. 146

4. Decori & honeſtati &c. Declaratio ſuperioris Conſtitutionis, anno 1466. 147

5. Romanus Pontifex &c. Contra eos, qui ad Sacros Ordines promoventur, ſine titulo, prætextu habitus Religioſi & Monaſterii, ubi degunt, quamvis nullam regulam ſint profeſſi: anno 1568. 148

6. Gravi cum &c. Galliæ Clero conceditur facultas bona temporalia diſtrahendi, uſque ad ſummam centum quinquaginta millium librarum pro Rege Carolo IX. ut Regni neceſſitatibus ſubveniat: anno 1568. 149

7. Injunctum nobis, &c. Decernitur, quòd in omnibus Provinciis Fratrum Minorum Ordinis Sancti Franciſci eſſe debeant duo Conventus pro Fratribus ſtrictioris obſervantiæ: an. 1569. 151

8. Intolerabilis multorum, &c. Adverſa Beneficiorum Confidentiarios: anno 1569. 151

9. Eccleſiarum quarumlibet, &c. Petentibus Philippo II. Hiſpaniarum Rege, Cornelio Janſennio Epiſcopo Gandavenſi, & Viglio Præpoſito, novam Præpoſituram erigit in Eccleſia Gandavenſi: anno 1570. 153

10. Quam plenum, &c. Prohibitio erigendi Confeſſionales ad publicandas Indulgentias quæſtuarias: anno 1570. 154

11. Romani Pontificis, &c. Prohibet, Concilii Tridentini Veſtigiis inhærens, Regularibus cujuſcunque Ordinis Sæcularium Confeſſiones audire ſine præcedenti Epiſcopi examine: anno 1571. 155

GREGORIUS XIII.

1. Exponi nobis, &c. Breve ad Philippum II. Regem Hiſpaniarum, quo ei facultatem largitur creandi novos Equites Ordinis Aurei Velleris extra Capitulum ſeu Comitia Ordinis: anno 1572. 156

2. In tanta rerum, &c. Reducit ad Normam Juris Communis, & Concilii Tridentini omnia privilegia Regularibus à Pio V. conceſſa: anno 1573. 156

3. In maximis, &c. Petente Henrico III. Galliarum Rege tributa decernit ſuper Bonis Eccleſiaſticis Regi ſolvenda, uſque ad decies centenæ millia librarum, pro ſubſidio contra Religionis, & Regni perduelles: anno 1574. 158

4. Sub die, &c. Gregorius XIII. Pontifex concedit Archiepiſcopo Cameracenſi, aliiſque Belgii Epiſcopis facultatem abſolvendi ſubditos ſuos ab hæreſi, rebellione, aliiſque gravioribus Criminibus: anno 1576. 160

5. Circumſpecta in, &c. Juriſdictio Ordinariorum pro puniendis Vicariis, Famulis, aliiſque Miniſtris Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, juxta Decretum Concilii Tridentini, Seſſ. XXIV. Cap. 2. anno 1580. 161

6. Expoſcit Paſtoralis &c. Declaratio ſuper præcedentia inter Mendicantes, & Confraternitates Sæculares in Proceſſionibus. anno 1583. 162

SIXTUS V.

1. Sit immenſa, &c. Declaratio contra Henricum Borbonium, affectum Regem Navarræ, & Henricum Borbonium præter ipſum Principem Condonenſem, Hæreticos, eorumque Poſteros, & Succeſſores, ac liberatio ſubditorum ab omni fidelitatis, & obſequii dato: anno 1585. 163

2. Cum chariſſimus, &c. Inſtante Henrico III. Galliarum Rege Clero ejuſdem Regni permittit alienationem bonorum immobilium, quæ centum millium ſcutorum annuos fructus non excedant, modò Rex perſeveret in bello contra hæreticos: anno 1586. 166

3. Si Francorum, &c. Alia ſuper alienatione bonorum immobilium, quæ 50. millium ſcutorum fructus non excedant: anno 1586. 167

4. Paſtoralis Officii, &c. Confirmatio Conſtitutionum Pii IV.

† 3 & Pii

& Pii V. contra Beneficiorum confidentiarios, ſpeciatim pro Galliarum Regno: anno a587. 169

GREGORIUS XIV.

i. In eætara, &c. Declarat caſſata eſſe, & annullata privilegia exemptionis Cathedralis Eccleſiæ Antverpienſis, quatenùs militant adverſus Juriſdictionem Ordinarii: anno 1591. 169

CLEMENS VIII.

1. Cum alias, &c. Breve ad Philippum II. Hiſpaniæ Regem, quo confirmat Breve Gregorii XIII. pro creandis novis Equitibus Ordinis Aorei Velleris extra comitia: anno 1596. 171

2. Suſcepti muneris, &c. Executio Decreti Concilii Tridentini contra Regulares exemptos, qui extra Clauſtra cum ſcandalo vivunt, & punitio Superiorum eorundem, qui eoa corrigere negligunt: anno 1596. 171

3. Quoniam multi, &c. Decretum tollens uſum Litaniarum, exceptis his, quæ in Breviariis Pontificalibus, & Ritualibus leguntur: item B. Mariæ Virginis ſolitis cantari in Eccleſiâ Lauretanâ, & à Sacra Rituum Congregatione approbatis: anno 1601. 172

4. Quoniam ad &c. Præſcribit quæ ſint neceſſaria ad ædificanda nova Monaſteria Mendicantium, declarans neceſſitatem Confeſſionis Epiſcopi, & alia hujuſcemodi: anno 1603. 172

5. Quæcumque à Sede &c. Quid ſervare debeant Regulares, & Confraternitates in poſterum in erigendis ſuis Congregationibus, & Societaobus; item Communicatio Indulgentiarum, Indultorum, & Eleemoſynarum, nec non Confeſſorum Optio: anno 1604. 172

PAULUS V.

1. Superioribus Menſibus &c. Breve Interdicti contra Rempublicam Venetam, & Edictum Leonardi Donati Ducis Venetiarum, de non recipiendo Brevi Pontificio: Anno 1606. 175

2. Benedictus Deus &c. Breve ad Clerum Gallicanum, quod Regis voluntati obtemperet pro Auxiliô præſtando noviter Converſis ad Catholicam Religionem: Anno 1608. 178

3. Domini noſtri &c. Breve, quô B. Gregorii VII. feſtum inſtituit, cum celebratione officii pro Eccleſia Salernitanâ: Anno 1609. 179

4. Monialium ſtatui &c. Revocat Indultum Mulieribus conceſſum ingrediendi Monaſterium Monialium: Anno 1612. 179

GREGORIUS XV.

1. Romanus Pontifex &c. Quod Congregatio Clericorum Regularium Sancti Pauli, omnibus gratiis, prærogativis & privilegiis Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum perfruatur: Anno 1621. 180

2. Ad perſonam &c. Diploma ad Inſtantiam Cardinalis de Rochefoucault conceſſom, & Conſenſu Regio firmatam, quod ſcilicet Moniales Hoſpitalariæ Regni Galliarum, exceptis his, quæ in Civitate, & ſuburbiis Pariſiorum, à Juriſdictione magni Eleemoſinarii eximantur, & Epiſcopis Diœceſanis ſubjiciantur: Anno 1622. 181

3. Cum aliàs fel. &c. Confirmatio, & ampliatio Conſtitutionis Clementis VIII. ſuper his, quæ ſunt neceſſaria pro ædificatione novorum Monaſteriorum: Anno 1622. 182

4. Inſerutabili Dei &c. Leges diverſæ circa Clauſuram, & directionem Monialium, prædicationem Verbi Dei, Sacramentorum adminiſtrationem per Regulares &c. Anno 1623. 183

URBANUS VIII.

1. Aliàs fel.rec. &c. Confirmatio & extenſio Conſtitutionis Gregorii XV. revocatoria omnium Privilegiorum vivâ voce conceſſorum Regularibus, aliiſque: anno 1622. 184

2. Decet Romanum &c. Urbanus octavus Pontifex confirmat declarationes ſacræ Congregationis, quibus Eccleſiæ Cathedralis Attrebatenſis privilegia, & exemptiones à Juriſdictione Ordinarii caſſata, & annullata fuerunt: Anno 1623. 186

3. Sacro Sanctum &c. Declaratio, quod non obſtante Indulto Mulieribus conceſſo ingrediendi Monaſteria Monialium, obtinendus ſit Monialium conſenſus pro earum ingreſſu: Anno 1624. 188

4. Romanna Pontifex &c. Prohibet ædificari nuva Monaſteria inconſulto Diœceſano; revocat quæ pridèm conceſſa fuerant: Anno 1624. 188

5. In ſuprema &c. Breve ad Clerum Gallicanum, quod auxilium Regi præſtet in obſidione Rupellæ; anno 1627. 190

6. Cum ſicut &c. Revocatio Privilegiorum conceſſorum Regularibua circà Confeſſiones ſæcularium excipieudas ſioe approbatione ordinarii: anno 1628. 191

7. Romaous Pontifex &c. Seculariza io Monaſterii Malleacenſis Ordinis Sancti Benedicti ob erectionem Capituli ſæcularis in oppido Fontaniaci Comitis, quò tranſlata ſedes Epiſcopalis Malleacenſis: anno 1631. 192

8. Exponi nobis &c. Breve URBANI PAPÆ VIII. Quo admittit iſte Pontifex Religioſos Ordinis Sanctæ Crucis Pariſienſis vulgò *de la Bretonnerie* ouncupatos Appellantes à Proceſſu Cardinalis Rupifoucaldi *de la Rochefoucault* pro Introductione Canonicorum Regularium S. Auguſtini in dictam Domum S. Crucis: Anno 1641. 196

INNOCENTTIUS X.

1. Tranſlatio Epiſcopatus Malleacenſis ad Rupellenſem; anno 1648. 197

ALEXANDER VII.

1. Regimini univerſalis &c. Paſtoratum Eccleſiæ Sancti Martini Hallis Deiparæ unit Perſonatui, ſeu Rectoratui Collegii Societatis Jeſu ejuſdem Oppidi: an. 1659. 199

2. Publicum, & ingens &c. Duo Brevia ad Lovanienſem Univerſitatem & Facultatem Theologicam, quibus iterum damnantur Janſenii Propoſitiones: Anno 1660. 201

CLEMENS IX.

1. Summi Regis, &c. Indultum Parlamento Pariſienſi inter alia concedens, quòd Indultarii in Commendam obtinere valeant Beneficia Regularia eis collata in vim Indulti citrà neceſſitatem providendi Regulares &c. anno 1668. 202

CLEMENS X.

1. Ex injuncto, &c. Breve S. S. D. N. Clementis Papæ X. Confirmationis, & novæ Cooceſſionis Indulgentiarum, &c. pro Archiconfraternitate Cincturatorum, & Cincturatarum nuncupata S. Auguſtini, & Sanctæ Monicæ ſub Invocatione Beatæ Virginis Mariæ de Conſolatioue Bononiæ erecta in Eccleſia S. Jacobi. Anno 1675. 204

INNOCENTIUS XI.

1. Cœleſtia Paſtor, &c. Damnatio Propoſitionum, & Errorum Michaelis Molinos: anno 1687. 212

ALEXANDER VIII.

1. Inter multiplices &c. Proſcriptio Actuum editorum à Clero Gallicano pro declaranda Eccleſiaſtica Poteſtate an. 1682. ſub Innocentio XI. quos hìc prius referre placuit: an. 1690. 216

INNOCENTIUS XII.

1. Cùm aliàs ad &c. Damnatio Libri Pariſiis anuo 1697. impreſſi, cui titulus, *Explication des Maximes des Saints ſur la vie interieure &c.* anno 1699. 218

2. Sacerdotalem, &c. Confirmatio, Innovatio, & extenſio Conſtitutionis Alexandri VII. de datis, & promiſſis pro Juſtitia, vel Gratia apud Sedem Apoſtolicam obtinenda: anno 1699. 220

3. Cùm dudum fel. &c. Breve *Innoc.* XII. quô firmat privilegia Sabaudiæ Ducum: anno 1700. In reſponſis de Privilegio à Nicolao V. Ludovico Sabaudiæ Duci conceſſo impreſſis Coloniæ Agrip. an. 1712. 225

BENEDICTUS XIII.

1. Rationi congruit, &c. De beato Laurentio Juſtiniano, Canonico ſæculari Congregationis ſancti Georgii in Alga ultimo Epiſcopo, & primo Patriarcha civitatis Venetiarum, per Alexandrum VIII. Pontificem Maximum Sanctorum Confeſſorum Pontificum Canoni adſcripto. 226

2. Ratioui congruit, &c. De beato Iſidoro Agricola Hiſpano, per Gregorium XV. Pont. Max. Sanctorum Confeſſorum Canoni adſcripto. 230

3. Ratiuni congruit, &c. De beato Philippo Benitio, ordinis

Fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, per Clementem V. Pont. Max. ſanctorum Confeſſorum canoni adſcripto. 233

4. Omnius ſaluti, &c. Pro Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cathedralibus totius Orbis Catholici Eccleſiis. Altare privilegiatum quotidianum, & perpetuum. 235.

5. Injunctæ Nobis &c. Indulgentiæ perpetuæ pro Orantibus ad pulſum ſalutationis Angelicæ. 236

6. Univerſalis Eccleſiæ &c. Pro reſtituenda, & conſervanda in Religione Fratrum Minorum Sancti Franciſci de Obſervantia, Reformatorum, Diſcalceatorom, Recollectorum, Tertiariorum, vel quocumque alio nomine nuncupatorum ſub directione Miniſtri Generalis Totius Ordinis viventinm antiqua Regulari Diſciplina. 236

7. Pius. & miſericors &c. Literæ Apoſtolicæ quibus per totam Italiam, & Inſulas adjacentes Providendis de Beneficiis Eccleſiaſticis non affectis, aut reſervatis S. Sedi demandatur ſolutio mediæ annatæ ſavore ſabricæ Metropolitanarum, & Cathedralium, ac Collegiatarum Eccleſiarum. 240

8. Paſtoris æterni, &c. Sanctiſſimi D. N. D. Benedicti Divina Providentia Papæ XIII. Conſtitutio ut Regulares Apoſtatæ ad ſuos Ordines impunè reverti poſſint. 241

9. Eccleſiæ Catholicæ, &c. Motus proprius Sanctiſſimi D. N. Benedicti Papæ XIII. Pro incluſione Clericorum Civitatis, & Diœceſis Cæſenaten. in Collegio Juriſtarum ejuſdem Civitatis. 242

10. Romanus Pontifex, &c. Quâ decernitur, & mandatur; ut in Italia, eiqoe adjacentibus Inſulis, Parochis Deſunctorum, qui in Eccleſiis quorumcumque Regularium de cætero tumulabuntur, Quarta Foneralis perſolvatur cum aliis ordinationibus, & derogationibus opportunis. 244

11. Ad Apoſtolicæ, &c. Literæ in ſorma Brevis quibus diverſæ annuæ contributiones, & applicationes pro augendis redditibus Seminarii Eccleſiaſtici Cæſenaten. demandantur, cum ſuppreſſione, & uniooe parvi Conventus Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini, aliiſque Ordinatiooibus. 246

12. In excelſa, &c. Quâ Oppidum Pontis Curvi, ſeù Fregellarum in Provincia Romana, Civitatis titulo, ac honore inſignitur, ejuſque Collegiata Eccleſia S. Bartholomei in Cathedralem erigitor, & Cathedrali Eccleſiæ Aquinati æquè principaliter in perpetuum unitur, cum aliis ordinationibus, & clanſulis, ac derogationibus opportunis. 247

13. Quod inſcrutabilis, &c. XIII. Quâ Literæ Apoſtolicæ ſan. mem. Sixti V., Urbani VIII., & Innocentii XI., atque Decretum DD. Judicum querelarum, & Controverſiarum Sacri Concilii Romani in ſavorem Abbatialis Eccleſiæ. & Abbatis Sacri Monaſterii Caſinenſis Ordinis S. Benedicti ampliſſimè confirmantur; Necnon eamdem Abbatialem Eccleſiam fuiſſe, & eſſe quaſi Cathedralem, & Abbati prædicto Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in omnibus Diœceſis Caſinenſis Eccleſiis competiiſſe, & competere declaratur; Ac inſuper Capitulo, Clero, & Populo Oppidi, ſeù Civitatis S. Germani quoad novi Epiſcopatus erectionem, ſeù reſtitutionem, perpetuum ſilentium imponitur, cum aliis ordinationibus, & clauſulis, atque derogationibus opportunis. 249

14. Super Univerſas, &c. XIV. Bulla Sanctiſſimi D. N. D. Benedicti Papæ XIII. Reintegrationis S. Mariæ Civitatis Priverni ad Cathedralitatem, & quatenùs opus ſit de novo in Cathedralem erectionis. 254

15. Cum nos, &c. Suppreſſio Confraternitatis Sanctiſſimi Roſarii Civitatis Cæſenaten., & applicatio ejus mobilium, ac ornamentorum ſacrorum, uni cum Oratorio, Eccleſiæ Conventus Ordinis Prædicatorum ejuſdem Civitatis. 257

16. Ad Summum, &c. Pro Annona Urbana, & re agraria bene gerenda. 257

17. Cum ſicut, &c. XVII. Conceſſio loci fixi ac perpetui, Officii Conſultoris in Congregatiune de ſacris Ritibus, facta uni ex Clericis Regularibus S. Pauli decollati Barnabitarum nuncupatorum. 261

18. Sollicitudo Eccleſiæ, &c. XVIII. Pro Fratribus Minoribus Ordinis Sancti Franciſci. Sancti Pii V. Pont. Max. Conſtitutio pro Ordinibus Regularium Mendicantium utriuſque ſexus edita, confirmatur; Ordo Fratrum Minorum regularis & ſtrictioris obſervantiæ, inter quatuor Mendicantium Ordines comprehenſus, privilegiis ea contentis gaudere jubetur; ab omnium vectigalium onere. & literarum ſolutione, præſertim in dominiis S. R. E. perpetuò eximitur, aliiſque gratiis Apoſtolicis cumulatur.

19. Circumſpecta Romani, &c. Sanctiſſimi D. N. D. Benedicti Divina Providentia Papæ XIII. Conceſſio Privilegiorum pro nonnullis ſuis Familiaribus. 265

20. Dum Chriſti, &c. De beato Staniſlao Koſtka, novitio Societatis Jeſu, ſanctorum Confeſſorum Canoni per eundem adſcripto die XXXI. Decembris anni MDCCXXVI. 269

21. Chriſtianæ virtutés, &c. De beato Aloyſio Gonzaga, clerico Societatis Jeſu, ſanctorum Confeſſorum Canoni per eumdem adſcripto die XXXI. Decembris anni MCDCCXXVI. 272

22. Pia Mater, &c. De beato Joanne à Cruce ordinis Fratrum beatæ Mariæ Virginis à mnnte Carmelo, qui Excalceati appellantur, ſanctorum confeſſorum canoni per eundem adſcripto die XXVII. Decembris anni MDCCXXVI. 275

23. Ad fidelium Dei, &c. De beato Franciſco Solano ordinis Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia appellantur ſanctorum confeſſorum canoni per eumdem adſcripto die 27. Decembris anni 1726. 276

24. Redemptor humani, &c. De beato Peregrino Latioſo à Foro-Livii ordinis Fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, ſanctorum confeſſorum canoni per eundem adſcripto die 27. Decembris anni 1726. 280

25. Paſtoralis Officii, &c. *Pro Fratribus Minoribus Ordinis Sancti Franciſci.* Quâ ubique terrarum præcedentiâ gaudere jubentur, tam in Proceſſionibus. quàm in aliis publicis & privatis actibus, & functionibus ſuper omnes Fratres Reformatos Miniſtro Generali totius Ordinis ſubjectos. 283

26. Quod Apoſtolicæ, &c. Sanctiſſimi D. N. D. Benedicti Papæ XIII. *Apoſtolica litera in forma Brevis* ad Magiſtrum generalem ordinis Prædicatorum. Quibus, inhærendo Conſtitutionibus *Pauli III. S. Pii V. Alexandri VII. &* *Clementis IX.* nec non Propoſito ac menti *Innocentii XII.* Conventus quicumque ſpectantes ad Congregationem S. Sabinæ curæ ac regiminl Provincialis pro tempore Provinciæ Utriuſque Lombardiæ, ſub opportunis iiſque ſanctiſſimis Inſtitutis inviolabiliter, ac perpetuò obſervandis, de Plenitudine Poteſtatis ſubjiciuntur: eidem Provinciæ reſtituuntur, ac uniuntur: atque in novam Provinciæ ipſius Regionem erigendi decernuntur: in Regularis Obſervantiæ incrementum. 283

27. Ratio Apoſtolici, &c. Pro Tertiariis Ordinis Fratrum Minorum beati Franciſci, qui Cappuccioi appellantur. 286

28. Paſtoralis noſtra, &c. Qua Parochialium Eccleſiarum & Vicariarum rectoribus, extra mœnia Urbis conſtitutis, & æqua ſuſtentatione carentibus, congrua portio adſignatur. 288

29. Singularis devotin, &c. Pro Tertiariis Fratrum Minorum Beati Franciſci, qui Conventuales appellantur. 290

30. Aliàs fel. rec. &c. Bulla Benedicti XIII. quâ Conſultores Regularium inſervientes Indici Librorum prohibitorum dobent manere in Urbe Roma modò ſolvant penſionem annualem domus in quâ habitant. 291

31. Summi Dei, &c. De beato Jacobo à Marchia ordinis Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia nuncupantur, ſanctorum Confeſſorum canoni per eumdem adſcripto die 10. Decembris anni 1726. 293

32. In omnium, &c. De beata Agnete ordinis Prædicatorum ex monte Politiano in Tuſcia, ſanctarum Virginum canoni per eumdem adſcripta die 10. Decembris anni 1726. 295

33. Quoniam Spiritus, &c. De beato Thuribio Archiepiſcopo Limano in America, ſanctorum Cooſeſſorum Pontificum canoni per eumdem adſcripto die 10. Decembris anno 1726. 297

34. Libenter ea, &c. Qua univerſa privilegia, indulta & gratiæ Apoſtolicæ, ordini Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini olim conceſſæ iterum confirmantur. 300

35. Oneroſo Sacri, &c. Ad Abbatem & Monachos Monaſterii Regii Beatæ Virginis Mariæ de Monte Serrato, quâ

Pii

Privilegia à Prædeceſſoribus conceſſa confirmantur, & Nuntio in Regnis Hiſpaniarum commoranti mandatur, ut præmiſſa omnia inviolabiliter obſerventur. 306

36. Summe decet, &c. Conſtitutio quâ omnes Litteræ Apoſtolicæ, Privilegia, immunitates, & Exemptiones Ordini Fratrum Minorum, nec non B. Claræ, & Tertio de Pœnitentia, à Romanis Pontificibus olim conceſſa, approbantur, confirmantur, & ſpeciali forma innovantur. 308

37. Pretioſus in, &c. Conſtitutio, quâ privilegia Ordini Prædicatorum à S. Sede hactenus indulta confirmantur, innovantur, extenduntur, declarantur, ac novis etiam conceſſionibus ampliantur, cum neceſſariis, & opportunis derogationibus. 313

38. Sollicitudo Paſtoralis, &c. Fratrum Minorum Recollectorum S. Nicolai in Lotharingia Provinciæ erectio & inſtitutio. 329

39. Creditæ Nobis, &c. Quâ cujuſvis Status, Ordinis, & conditionis parſonis in Alma Urbe, ac reliquo Statu Eccleſiaſtico prohibetur Ludus, vulgò *Lotto di Genova, di Napoli, e di Milano*, aliove nomine nuncupatus, ſub Cenſuris Eccleſiaſticis Sanctitati ſuæ, & Succeſſoribus ſuis reſervatis; ſalvis, ac firmis remanentibus, omnibus temporalibus, aliiſque pœnis adversùs hujuſmodi Ludo ludentes hactenùs indictis. 330

40. Cum ſicut, &c. Motus proprius BENEDICTI XIII. ſuper novis Ordinationibus, & Reformationibus factis per Tribunal Rev. Cameræ Apoſtolicæ. 332

41. Glorioſos Chriſti, &c. Beatificatio Servi Dei JOANNIS de PRADO Sacerdotis expreſsè Profeſſi Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſervantia Excalceatorum nuncupatorum. 333

42. Chriſtus Dominus, &c. Qua beatus Joannes Nepomucenus Presbyter & Metropolitanæ Eccleſiæ Pragenſis in Regno Bohemiæ Canonicus, Sanctorum Chriſti martyrum canoni adſcribitur. 334

43. Quum noſtrum, &c. Conſtitutio, quæ varia decreta, ordinationes & proviſiones pro recta in Curiis Urbis juſtitiæ adminiſtratione complectitur, atque etiam pro publicis tabulis, inſtrumentis, aliiſque ſcripturis ad rem alienam pertinentibus in codices & protocolla plenè redigendis, inque Archivo Urbano pro eorum perpetua & fideli cuſtodia reponendis. 337

44. Arcano divinæ &c. Conſtitutio, quâ Paſſavienſis, aliàs Patavienſis, Epiſcopatus in Vindelicia, ex Archiepiſcopatu Laureacenſi originem ducens, ab omni jure Metropolitico & Legationis Apoſtolicæ Archiepiſcopatus Salisburgenſis eximitur, inſignibus Archiepiſcopalibus Pallii & Crucis præviæ ferendæ integratur, Sanctæque Sedi Apoſtolicæ nullo medio ſubjectus efficitur. 357

45. Injuncti Nobis &c. Conſtitutio, quâ ſtatuitur ac declaratur eis, qui poſt Vota ſimplicia, ante tamen ſolemnem Profeſſionem à Societate JESU ab ejuſdem Præpoſito Generali, juxta facultatem ſibi à Sede Apoſtolica conceſſam, dimittuntur, nulla ab eadem Societate deberi alimenta, aut congruam ſubſtentationem, licet dum in ea viverent, titulo religioſæ paupertatis, ad ſacros etiam Presbyteratûs Ordines promoti fuerint. 360

46. Sanctitate & doctrinâ &c. Conſtitutio de beata Margarita à Cortona in Tuſcia, Sorore tertii Ordinis Minorum, Sanctarum mulierum canoni adſcripta die 16. Maji A. D. 1728. 361

47. Dilecti Filii &c. *Conſtitutio pro Ordine Fratrum Minorum Sancti Franciſci.* Controverſiæ, & lites de Primatu, & Anterioritate, perpetuo ſilentio impoſito, extinguuntur: Quæ pro Univerſis Tertiariis in propriis domibus viventibus in Conſtitutione *Paterna Sedis* ſancita ſunt, denuò confirmantur, & Baſilicæ S. Mariæ de Portiuncula, & S. Franciſci Civitatis Aſſiſienſis ſub diverſis rationibus Ordinis Matrices decernuntur. 364

48. Contentiones & licet &c. Conſtitutio pro Fratribus Ordinis Prædicatorum, Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem exercentibus in Eccleſia Parochiali beatæ Mariæ & Sanctorum XII. Apoſtolorum Terræ Balneariæ Provinciæ Rheginæ in Brutiis, vulgo in Calabria ulteriori. 365

49. Fideli ac &c. De ratione pertractandi & definiendi Cauſas Eccleſiaſticas in Regno Siciliæ ultra Pharum. 370

50. Cum occaſione &c. Literæ in Forma Brevis, quibus R. P. D. Camillo Cybo Patriarchæ Conſtantinopolitano, Sac. Palatii Apoſtolici Præfecto, ejuſque Succeſſoribus Juriſdictio Civilis, Criminalis, & mixta conceditur cum diverſis facultatibus. 374

51. Magiſter, ac Procurator &c. Sanctiſſimi D. N. D. BENEDICTI PAPÆ XIII. Declarationes ſuper quibuſdam Dubiis circa intelligentiam contentorum in Conſtitutione *Pretioſus* excitatis, emanatæ. Foris. Sanctiſſimo D. N. D. BENEDICTO PAPÆ XIII. pro Magiſtro, ac Procuratore Generalibus Ordinis Prædicatorum. Intus verò, Beatiſſime Pater. 376

52. Vice-Rex &c. Pragmatica juxta Literas S. C. C. Majeſtatis pro obſervantia Bullarum Apoſtolicarum in vim Concordiæ, circa uſum Juriſdictionis Eccleſiaſticæ Tribunalis Apoſtolicæ Legatiæ, nuncupatæ Regiæ Monarchiæ hujus Siciliæ Regni. 378

53. Ad ſummi Dei &c. Qua Judicium Epiſcopale Ticini habitum de Corpore ſancti Auguſtini Hipponenſis Epiſcopi & Eccleſiæ Doctoris, ibidem ſervato in Confeſſione ædis ſancti Petri in Cœlo aureo adprobatur & confirmatur. 385

54. Romanus Pontifex &c. Super annexione Officii Auditoratus Generalis Cauſarum Confidentialium Officio Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Auditoratus Generalis. 387

55. Notoriæ ſunt &c. Erectio Inſignis Collegiatæ Eccleſiæ S. Veantii in Cathedralem, & reſpectivè Terræ Fabriani in Civitatem. Decreta per Sanctiſſimum Dominum Noſtrum BENEDICTUM XIII. Pont. Max. In Conſiſtorio ſecreto habito Feria 2. die 15. Novembris 1728. 390

56. Motu proprio &c. Bulla qua Collegium triginta Notariorum Curiæ Capitolinæ abſque præjudicio Tribunalis Laïci poteſt judicare de Legatis Piis, de Bonis Fiſco additis & qua revocatur Major pars Conſtitutionis quæ incipit his verbis *motu proprio.* 391

57. Beatorum Martyrum &c. Beatificatio Servi Dei Fidelis à Sigmaringa Sacerdotis expreſsè Profeſſi Ordinis Fratrum Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum. 392

58. Cum ſanctiſſimus Dominus &c. Franciſcus Maria Pitonius Epiſcopus Himerien. Prælatus Domeſticus, ſanctiſſimi Domini noſtri. 394

59. In ſupremo &c. Conceſſio Indulgentiæ Plenariæ perpetuæ Monialibus Velum Sacrum, Benedictionem, & Conſecrationem recipientibus. 397

60. Ex injuncto &c. Bulla BENEDICTI XIII. ad Conſorores Conſervatorii Domus Charitatis quâ ſtatuto ſummo Pontifici præſentata approbantur & Conſorores à Juriſdictione & autoritate Parochialium eximiuntur Capellanus qui functiones Parochiales exercere debet. 398

61. Juſtus, ac miſericors &c. Beatificatio ſervi Dei Vincentii à Paolo Congregationis Miſſionis, & Puellarum Charitas Fundatoris. 405

62. Ci hà fatto &c. Chirographum ſanctiſſimi D. N. Papæ Benedicti XIII. ſuper Conſignatione Archivii, & Scripturarum Domus Urſinæ favore D. Ducis Gravinæ. 406

63. Cum ad Apoſtolatus &c. SS. D. N. D. BENEDICTI Divina Providentia Papæ XIII. Revocatio, & annullatio ordinationum contentarum in quibuſdam foliis Gallico idiomate impreſſis ſub titulo: *Mandement de Monſeigneur l'Evêque d'*AUXERRE*, qui défend de reciter l'Office imprimé ſur une feuille volante, qui commence par ces mots:* DIE XXV. Maij in Feſto S. GREGORII VII. Papæ, & Confeſſoris. *Donné à Regennes ce vint-quatre Juillet Mil ſept cens vingt-neuf:* cum prohibitione eorumdem Foliorum. 408

64. Jam dudum non &c. Qua depoſitarii, arcarii, cuſtodes, ſubcuſtodes, exactores, rationarii, computorum ſcriptores, aliique officiales & miniſtri æris publici & particularis, rem & pecuniam alienam, ſibi creditam & depoſitam, uſurpantes, ac damno publico & privato fraudantes, vel uſurpari & fraudari ſcientes, tanquam infames, ac veri fures & latrones, debitis pœnis ultimi ſupplicii tam in Urbe, quam in toto ſtatu Eccleſiaſtico, lege lata ſubjiciuntur. 409

BULLA-

BULLARIUM ROMANUM,

TOMUS DECIMUS,

SIVE

CONTINUATIO, PARS QUARTA.

ALEXANDER SEXTUS,

PONTIFEX CCXVIII.

ANNO DOMINI MCDXCII.

Anno 1492. ALEXANDER ex Illuſtri Borgiæ Stirpe poſt Innocentium VIII. Pontifex evaſit. Ferdinando Hiſpano Regi Maurorum Victori *Catholici* titulum conceſſit, atque inter eum, & Luſitaniæ Regem Indias diviſit. Hoc ſedente Carolus VIII. Galliæ Rex Neapolitanum Regnum ſibi ſubjecit. Tandem, non ſine Veneni ſuſpicione, obiit anno 1503. Pontificatus II. *(Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Editionis Luxemb.* 1727. *App. fol.* 452. *)* Anno 1492.

I. Ex Arch. Angl. Rimer. Tom. XII. p. 541. Renovat Innocentii VIII. Conſtitutionem pro moderandis Immunitatibus in Regno Angliæ: anno 1492.

ALEXANDER EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

PRoviſionis noſtræ debet provenire ſubſidio, ut Jus ſuum cuilibet conſervetur; Hinc eſt quod nos tenorem quarumdam litterarum felicis recordationis Innocentii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, in Regiſtro ipſius repertum, pro eo quod, ſicut exhibita nobis nuper pro parte Cariſſimi in Chriſto Filij noſtri Henrici Septimi Angliæ Regis illuſtris Petitio continebat, ipſe hujusmodi tenore ex certis cauſis eſſerit ſe indigere, de regiſtro ipſo de verbo ed verbum tranſcribi, & ad ipſius Henrici Regis ſupplicantis inſtantiam Præſentibus annotari fecimus, qui talis eſt.

Innocentius Epiſcopus Servus Servor. Dei &c. Romanum decet Pontificem conceſſas Immunitates, quibus mali ſe tuentur, & in dies ad pejora perpetrandum magis inducuntur, taliter moderari, quod exinde non præbeatur eis imposterum tanta delinquendi facultas; Sane ſicut eccepimus, in Angliæ Regno nonnulla Eccleſiaſtica tam Secularie quam Regularia & Religioſa Loca fore noſcuntur, quæ tali geudent Immunitate, ut quicunque facinoroſi & ſceleſtiſſimi Homines quæcunque Homicidia, Incendie, Sacrilegie, atque Furta, & alia mala committentes, etiam Latrones publici & Agrorum Populatores, ac rei Læſæ Majeſtatis, & debitorum aliorum ad illa recurrentes, & in illis moram trahentes, inde extrahi, & in eorum bonis & perſonis moleſtari non poſſint. Ex quo ſequuntur continue, cauſe Immunitatis hujusmodi, in dicto Regno quamplura damne, etque male, ac creditores defreudantur in Pecuniis, & aliis Rebus eis per alios debitis, cum illas, dum præfati debitores in dictis locis moram trahunt, nequeant recuperare.

Contingit etiam ſæpenumero, quod hujusmodi mali, & facinoroſi Homines videntes habere locum tutum, in quo dum moram trahunt, in Perſonis & Bonis nequeunt moleſtari, interdum exeunt ad aliquod maleficium perpetrandum, quo perpetrato, ad locum eorum redeunt, videntes ſe tutos fore, & per Juſtitiam puniri non poſſe.

Nos igitur Immunitatem hujusmodi aliquatenus moderari volentes, ut hujusmodi improbi homioes de cætero magis ſtudeant à malis abſtinere, motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ Petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, euctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Fures, Homicidæ, Latrones publici, Agrorum Populatores nocturni, prouc etiam hoc à Jure permittitur, & in dictis Locis permanentes, ac ad committendum aliqua maleficie exeuntes, & ad dicta Loca redeuntes, inde de mandato Regis dicti Regni pro tempore exiſtentis, eut officialium ſuorum extrahi & capi liberè & licitè, & abſque alicujus cenſuræ, & pœnæ Eccleſiaſticæ intercurſu poſſint, quodque debitoribus aliorumed dicta loca confugientibus, ex quo hoc in fraudem fecerint creditorum, quoad bona eorum, immunitas eorum in eis in aliquo non ſuffragetur. Si qui vero in dictis locis erunt ſuſpecti de Crimine Læſæ Majeſtatis, qui fuerint convicti, ne exire poſſint ad pejora perpetrendum, eis per dictum Regem deputentur Cuſtodes, qui illos habeant cuſto-

dire; non obſtantibus præmiſſis, ac Apoſtolicis, nec non bonæ memoriæ Ottonis & Octoboni olim io dicto Regno Apoſtolicæ Sedis Legatorum, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis Generalibus vel Specialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus locorum prædictorum, & ordinum quorum illa fuerint, nec non ejusdem Regni Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Privilegiis quoque indultis, ac Litteris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, eis Locis in genere & ſpecie, ac ſub quibusvis verborum formis & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis conceſſis, quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus pro illorum ſufficienti Derogatione Specialis, ſpecifica & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, Tenores hujusmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad præmiſſa, motu & ſcientia ſimilibus Derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque; Verum quia difficile foret præſentes Litteras ad ſingula quæque loca in quibus expediens fuerit deferre, volumus, se præfata auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, manu alicujus publici Notarii inde rogati ſubſcriptis, & Sigillo ejusdem Regis, vel alicujus Curiæ Spiritualis munitis, ea prorſus in Judicio & extra, & alias ubilibet fides adhibeatur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ Conſtitutionis, Statuti, Ordinationis, Derogationis, Voluntatis, & Decreti, infringere &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quadringenteſimo octuageſimo ſeptimo, octavo. Id. Auguſti Pontificatus noſtri anno 3ª. &c.

II. Ex Cod. Diplom. Leibnitii Tom I. Part. I. pag. 471.

Ferdinando Regi Caſtellæ, & Aragoniæ concedit jus in novum orbem a Columbo detectum cum deſignatione limitum per ductum certi Meridiani: anno 1493.

ALEXANDER EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, chariſſimo in Chriſto Filio Ferdinando Regi, & chariſſimæ in Chriſto filiæ Eliſabeth Reginæ Caſtellæ, Legionis, Arragonum, Siciliæ, & Granatæ illuſtribus, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

INter cætera Divinæ Majeſtatis beneplacita Opera & cordis noſtri deſiderabilia illud profecto potiſſimum exiſtit, ut fides Catholica & Chriſtiana Religio noſtris præſertim temporibus exaltetur ac ubilibet amplietur & dilatetur, animarumque ſalus procuretur, ac barbaræ nationes deprimantur & ad fidem ipſam reducantur. Unde cum ad hanc Sacram Petri Sedem, divina ſavente clementis, meritis licet imparibus, evecti fuerimus, cognoſcentes Vos tanquam veros Catholicos Reges & Principes, quales ſemper fuiſſe novimus, ut a vobis præclarè geſta, toto penè jam orbi notiſſima demonſtrant, nedum id exoptare, ſed omni conatu, ſtudio & diligentia, nullis laboribus, nullis impenſis, nulliſque parcendo periculis, etiam proprium Sanguinem effundendo efficere, ac omnem animum veſtrum omnesque conatus ad hoc jam dudum dedicaſſe, quemadmodum recuperatio Regni Granatæ à tyrannide Saracenorum hodiernis temporibus per vos cum tanta divini nominis gloria facta teſtatur; duximus non immerito & debemus illa vobis etiam ſponte & favorabiliter concedere, per quæ hujusmodi ſanctum & laudabile ac immortali Deo acceptum propoſitum in dies ferventiori animo sd ipſius Dei honorem & Impero Chriſtiani propagationem proſequi valeatis.

Sane accepimus, quod vos, qui dudum animo propoſueratis aliquas Inſulas & terras firmas remotas & incognitas, ac per alios hactenus non repertas, quærere, & invenire, ut illarum incolas & habitatores ad colendum Redemptorem noſtrum, & fidem Catholicam profitendum reduceretis, hactenus in expugnatione & recuperatione ipſius regni Granatæ plurimum occupati, hujusmodi Sanctum & Laudabile propoſitum veſtrum ad optatum finem perducere nequiviſtis, ſed tandem, ſicut Domino placuit, regno prædicto recuperato, volentes deſiderium adimpleri veſtrum, dilectum filium Chriſtophorum Colon, virum utique dignum & plurimum commendandum, ac tanto negotio aptum, cum navigiis & oneribus ad ſimilia inſtructis, non ſine maximis laboribus & periculis ac expenſis deſtinaſtis, ut terras firmas & inſulas remotas & incognitas hujusmodi per mare, ubi hactenus navigatum non fuerat, diligenter inquireret. Qui tandem divino auxilio facta extrema diligentia in mari Oceano navigantes certas inſulas remotiſſimas, & etiam terras firmas, quæ per alios hactenus repertæ non fuerant, invenerunt: in quibus quam plurimæ gentes pacificæ viventes, & ut aſſeritur, nudæ incedentes, nec carnibus veſcentes inhabitant, & ut præfati nuntii veſtri poſſunt opinari, gentes ipſæ in Inſulis & terris prædictis habitantes, dum credunt unum Deum Creatorem in cœlis eſſe, & ad fidem Catholicam amplexandum, & bonis moribus imbuendum ſatis apti viderentur, ſpesque habetur, quod ſi erudientur, nomen Salvatoris Domini noſtri Jeſu Chriſti in terris & Inſulis prædictis facile induceretur, ac præfatus Chriſtophorus in una ex principalibus Inſulis prædictus jam unam turrim ſatis munitam, in qua certos Chriſtianos, qui ſecum iverant, in cuſtodiam, ut alias Inſulas & terras firmas, remotas & incognitas inquirerent, poſuit, conſtrui & ædificari fecit, in quibus quidem Inſulis & terris jam repertis, aurum, aromata, & aliæ quamplurimæ res pretioſæ diverſi generis, & diverſæ qualitatis reperiuntur, unde omnibus diligenter, & præſertim pro fidei Catholicæ exaltatione, & dilatatione (prout decet Catholicos Reges & Principes) conſideratis, more Progenitorum veſtrorum claræ memoriæ Regum terras firmas, & Inſulas prædictas, illarumque incolas & habitatores vobis, divina faciente clementia, ſubjicere, & ad fidem Catholicam reducere propoſuiſtis. Nos igitur hujusmodi veſtrum Sanctum & Laudabile propoſitum plurimum in Domino commendantes, ac cupientes, ut illud ad debitum finem perducatur, & per ipſum nomen Salvatoris noſtri in partibus illis inducatur, hortamur vos quam plurimum in Domino & per Sacri Lavacri ſuſceptionem, quâ mandatis Apoſtolicis obligati eſtis, & viſcera miſericordiæ Domini Jeſu Chriſti attente requirimus, ut cum per expeditionem hujusmodi in Inſulis & terris degentes ad Chriſtianam Religionem ſuſcipiendam inducere velitis & debeatis, nec pericula, nec labores ullo unquam tempore vos deterreant, firma ſpe fiduciaque conceptis, quod Deus omnipotens conatus veſtros feliciter proſequetur. Et ut tanti negotii provinciam Apoſtolicæ gratiæ largitate donati liberius & audacius aſſumatis, motu proprio, non ad veſtram vel alterius pro vobis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ac do Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes Inſulas, & terras firmas inventas, & inveniendas, detectas & detegendas verſus Occidentem, & Meridiem; fabricando & conſtruendo unam lineam à Polo Arctico, ſcilicet Septentrione, ad Polum Antarcticam, ſcilicet Meridiem, ſive terræ firmæ & inſulæ inventæ & inveniendæ ſint verſus Indiam, aut verſus aliam quamcunque partem, quæ linea diſtet à qualibet Inſularum, quæ vulgariter nuncupantur *de Los Azores & Cabo verde*, centum Leucis verſus Occidentem & Meridiem: ita quod omnes Inſulæ & terræ firmæ repertæ & reperiendæ, detectæ & detegendæ à præfata Linea verſus Occidentem & Meridiem per alium Regem aut Principem Chriſtianum

non

non fuerint actualiter poſſeſſæ usque ad diem Nativitatis Domini noſtri Jeſu Chriſti proximè præteritum, à quo incipit annus præſens milleſimus quadringenteſimus nonageſimus tertius; quando fuerint per Nuntios & Capitaneos veſtros inventæ aliquæ prædictarum Inſularum, auctoritate omnipotentis Dei nobis in B. Petro conceſſa, ac Vicarius Jeſu Chriſti, qua fungimur in terris, cum omnibus illarum Dominiis, Civitatibus, Caſtris, Locis & Villis, juribusque & jurisdictionibus, ac pertinentiis univerſis, Vobis Hæredibusque & Succeſſoribus veſtris Caſtellæ & Legionis Regibus in perpetuum tenore præſentium donamus, concedimus, aſſignamus, vosque & Hæredes ac Succeſſores præfatos illarum Dominos cum plena, libera, & omnimoda poteſtate, auctoritate, & jurisdictione facimus, conſtituimus, & deputamus; decernentes nihilominus per hujusmodi donationem, conceſſionem, & aſſignationem noſtram nulli Chriſtiano Principi, qui actualiter præfaras Inſulas & terras firmas poſſederit usque ad dictum diem Nativitatis Domini Jeſu Chriſti jus quæſitum, ſublatum intelligi poſſe aut auferri debere. Et inſuper mandamus vobis in virtute Sanctæ Obedientiæ, ſicut pollicemini, & non dubitamus pro veſtra maxima devotione & Regia magnimitate vos eſſe facturos, ut ad terras firmas & Inſulas prædictas viros probos & Deum timentes, doctos, peritos & expertos ad inſtruendum incolas & habitatores præfatos in fide Catholica & bonis moribus imbuendum deſtinare debeatis, omnem debitam diligentiam in præmiſſis adhibentes. Ac quibuscumque perſonis cujuscunque dignitatis, etiam Imperialis & Regalis Status, gradus, ordinis, vel conditionis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam eo ipſo, ſi contrafecerint, incurrant, diſtrictius inhibemus, ne ad inſulas & terras firmas inventas & inveniendas, detectas & detegendas verſus Occidentem & Meridiem, fabricando & conſtruendo Lineam à Polo Arctico ad Polum Antarcticum, ſive terræ firmæ & inſulæ inventæ & inveniendæ ſint verſus Indiam, aut verſus aliam quamcumque partem, quæ Linea diſtet à qualibet inſularum, quæ vulgariter nuncupantur de Azores y Cabo Verde, centum leucis verſus Occidentem & Meridiem, ut præfertur, pro mercibus habendis, vel quavis alia de cauſa accedere præſumant, absque veſtra, ac Hæredum & Succeſſorum veſtrorum prædictorum Licentia Speciali; non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæterisque contrariis quibuscumque: in illo à quo Imperia & dominationes ac bona cuncta procedunt, confidentes, quod dirigente Domino actus veſtros, ſi hujusmodi ſanctum & laudabile propoſitum proſequamini, brevi tempore cum felicitate & gloria totius populi Chriſti veſtri Labores & Conatus exitum feliciſſimum conſequentur &c. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M CCCC XCIII. IV. Nonas Maij Pontificatus noſtri Anno I.

III. Ex Arch. Ang. Ri. mer. Tom. ta. p. 573.

Facultas tradita Archiepiſcopo Cantuarienſi, & Epiſcopo Dunelmenſi ad abſolvendos ſeditioſos & deturbatores Regni Angliæ: Anno 1495.

ALEXANDER EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi illuſtri, ſalutem & Apoſtolicam Benedictionem.

ALiàs felicis recordationis Innocentii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri veſtigiis inhærentes, Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Cantuarienſi, & Epiſcopo Dunelmenſi, eorum propriis nominibus non expreſſis, facultatem conceſſimus abſolvendi omnes & ſingulas perſonas Regni tui, quæ cenſuras in quibusdam aliis Litteris noſtris contra Seditioſos & novos tumultus excitantantes contentas editis incurriſſent, quoties expediret in forma Eccleſiæ conſueta, prout in noſtris deſuper confectis Litteris, pleniùs continetur.

Cum autem, ſicut nobis nuper exponi feciſti, contingere poſſet, quod Archiepiſcopus & Epiſcopus præfati præmiſſa exequi ſemper commodè non poſſent; Nos animarum Saluti conſulere volentes, omnibus & ſingulis Archiepiſcopis & Epiſcopis præfati Regni, quos ad id pro tempore Majeſtas tua, aut tui Succeſſores duxerint requirendos, & non alias, ad executionem dictarum Litterarum, alias in omnibus, & per omnia illarum forma ſervata, quoties opus fuerit, per ſe, vel alium, ſeu alios omnes & ſingulas perſonas Regni prædicti, quæ cenſuras tam in prædictis noſtris, quam ipſius Innocentii Litteris contra Seditioſos ipſos contentas editis incurriſſent, abſolvendi ulteriusque procedendi, perinde ac ſi eis à principio directæ fuiſſent, & dirigerentur, plenam & liberam facultatem concedimus per præſentes, non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, nec non omnibus illis, quæ in aliis litteris prædictis conceſſa ſunt non obſtare, cæterisque contrariis quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quadringenteſimo Nonageſimo quinto Id. Julii, Pontificatus noſtri anno tertio.

Conceſſio, ut Equites Ordinum Militarium Luſitaniæ à Voto Caſtitatis abſolvantur, ut ſalvo Ordine matrimonia inire poſſint: anno 1496.

IV. Ex Cod. Diplom. Leibnitii Tom. 1. P. 1. pag. 475.

ALEXANDER EPISCOPUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

SAne pro parte chariſſimi in Chriſto filij noſtri Emanuelis Portugalliæ, & Algarbiorum Regis illuſtris, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod in regnis prædictis, in quibus militiæ Jeſu Chriſti & de Avis Ciſtercienſis Ordinis pro infidelium expugnatione & depreſſione ad militandum contra eos ab eorum primæva fundatione inſtitutæ, fere univerſi milites dictarum militiarum pro majori parte continentiæ & caſtitatis voto, quod in eorum profeſſione emittunt, contempto, concubinas etiam plures, & in eorum ac Præceptoriarum & Prioratuum dictarum militiarum propriis domibus & locis, non ſine magno religionis opprobrio, publicè tenere & eis cohabitare, ac etiam adulteria cum aliis mulieribus conjugatis committere non verentur; ex quo ab eorundem regnorum incolis & habitatoribus maximo odio habentur, diſſenſiones & inimicitiæ oriuntur, diverſa ſcandala quotidie concitantur, ac non parva militum eorundem imminent pericula animarum. Verum ſi ſtatueretur, & ordinaretur, quod deinceps perpetuis futuris temporibus in dictis militiis profiteri volentes profeſſionem ſolitam, & continentiæ votum matrimoniale, prout milites militiæ Sancti Jacobi de Spatha, Ordinis S. Auguſtini emittunt, emittere deberent, & ad eorum inſtar matrimonium contrahere poſſent, ex hoc profecto incontinentiæ adulteriis, odijs, diſſenſionibus, inimicitiis, ſcandalis, & animarum periculis hujusmodi obviaretur, ac multi nobiles regnorum eorundem, qui militiis prædictis adverſus ipſos infideles plurimum utiles & fructuoſi eſſent, videntes ſe matrimonium contrahere poſſe, ad profitendum in dictis militiis inducerentur, ac quam plures nobiles mulieres, quæ cum difficultate nuptui tradi poſſunt, cum eisdem militibus poſſent matrimonio collocari, quod ad maximum incolarum regnorum eorundem conſolationem cederet pariter & quietem.

Quare pro parte tam præfati Emanuelis Regis, qui dictæ Militiæ Jeſu Chriſti in temporalibus per Sedem Apoſtolicam adminiſtrator ſeu gubernator deputatus exiſtit, quam dilectorum filiorum univerſorum Priorum, Præceptorum, & Militum dictarum

Jeſu Chriſti, & de Avis militiarum maxima cum inſtantia & ſæpenumero nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis oportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos qui animarum periculis ac ſcandalis & diſſenſionibus, ne eveniant, quantum cum Deo poſſumus, libenter obviamus, attendentes, quod Dominus noſter Jeſus Chriſtus beato Petro Apoſtolo, cujus vices, meritis licet imparibus, tenemus in terris, nunquam tantam tribuiſſet poteſtatem, ut diceretur: Quodcumque ligaveris ſuper terram, erit ligatum & in cœlis, & quodcumque ſolveris ſuper terram, erit ligatum in cœlis, & quodcumque ſolveris ſuper terram, erit ſolutum in cœlis; Niſi ipſum Petrum & ejus Succeſſores ea poteſtate aliquando uti oportere indicaſſet, ex præmiſſis, & ex aliis nobis expoſitis cauſis, facta etiam ſuper hoc, per Venerabilem Fratrem noſtrum Georgium Epiſcopum Albanenenſem Cardinalem Ulixponentem nuncupatum, de ipſo Portugalliæ regno oriundum, in Sacra Theologia peritiſſimum, ac in magnis & arduis rebus longa experientia comprobatum, vitæ exemplaris & morum honeſtate decorum, aliiſque virturum donis, quæ in eo divina propagavit clementia, multipliciter inſignitum, aſſerentem, te de hoc plurimum informatum eſſe, ac ita in regnis prædictis omnino expedire, idque etiam dudum antea cum felicis recordationis Sixto V. &c. Innocentio VIII. Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, dum in humanis agebant, concluſiſſe, qui morte præventi ad finalem expeditionem devenire nequiverunt; Nos relatione fideli hujuſmodi & inſtantiſſimis ſupplicationibus inclinati, & rationibus, in dictis Jeſu Chriſti, & de Avis militiis prohiteri volentes ſolitam & quoad continentiæ votum matrimonialem, prout milites militiæ Sancti Jacobi de Spatha hujuſmodi emittunt profeſſionem, emittere debeant, & ad eorum inſtar matrimonium aliàs tamen ritè contrahere, & in eo poſtquam contractum fuerit, remanere liberè & licitè poſſint; Auctoritate Apoſtolica, & ex certa ſcientia, ac Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine tenore præſentium ſtatuimus pariter & ordinamus, ac cum eis hoc diſpenſamus, prolem ex hujuſmodi matrimoniis ſuſcipiendam legitimam pronuntiantes; firmis tamen in reliquis inſtitutis dictarum Jeſu Chriſti & de Avis militiarum omnino remanentibus, non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus & naturis earundem Jeſu Chriſti & de Avis militiarum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXCVI. XII. Kal. Julii, Pontificatus noſtri anno IV.

V. Ex Cod. Diplom. Leibnitii Tom. I. Part. I. pag. 476.

Confirmatio Militiæ S. Michaelis à Rege Galliæ inſtitutæ: anno 1496.

ALEXANDER EPISCOPUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

PRO parte Chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Caroli Francorum Regis illuſtris nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim claræ memoriæ Ludovicus etiam eorundem Francorum Rex ejuſdem Caroli Regis genitor, tunc in humanis agens, ſingularis devotionis fervore accenſus, cupiens pro tuitione & defenſione Fidei Catholicæ, ac regni ſui, totiusque Reipublicæ Chriſtianæ, in honorem Sancti Michaelis Arcangeli certam militiam, ſeu auratam Societatem in ſincera & cara fraternitate & unione mutua ſe perpetuo habituram, quæ regalis ordo in poſterum nuncuparetur, inſtituere, triginta ſex milites ſeu auratos, quorum ipſe ſeu Succeſſores ſui Francorum Reges eſſent Caput, haberentque ſuperioritatem, congregavit, ſeu congregari voluit, indixitque pro conſervatione, & manutentione Societatis, fraternitatis & unionis prædictarum certa ſtatuta nonnullaſque ordinationes & conſuetudines perpetuò duraturas, & deinde pro augmentatione & magnificentia dictæ militiæ regalis votum emiſit ſolemne, æternæ, increatæ, immenſæ, ſummæ, omnipotenti, & glorioſiſſimæ, ac individuæ Trinitati Deo Patri, Deo Filio, Deo Spiritui Sancto, de erigendo, ſeu erigi faciendo per Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, Sedemque Apoſtolicam ad honorem ipſius Trinitatis, intemeratæ Virginis Mariæ, ipſius humani generis Redemptori piæ Matris; dicti S. Michaelis, totiusque Curiæ Cæleſtis in Capella ejuſdem S. Michaelis ſita in Palatio Regalis Pariſienſis, in quo Parlamentum teneri conſuevit in inferiori parte, & ſitam prope portam introitus ipſius Palatii unum Collegium Virorum Eccleſiaſticorum Sæcularium, qui inibi Divinum Officium horis congruis & competentibus diurnis pariter & nocturnis decantare, pariterque celebrare deberent &c. Conſtituit Alexander Leges in divino cultu peragendo in ea Sacra Ædicula obſervandas, ac Sacerdotum munera diſtinguit, nec non prærogativis illuſtrat. Datum Romæ apud Sanctum Petrum MCCCCXCVI. Idibus Novembris, Pontificatus noſtri anno V.

VI. Ex Arch. Ang. Rimer. Tom. 12. pag. 762.

Excommunicatio & Interdictum contrà Ludovicum Galliæ Regem communicatum, ſi defecerit in ſolutionibus Regi Angliæ promiſſis: anno 1500.

ALEXANDER EPISCOPUS.

Ad futuram rei memoriam.

ILlius vices licet immeriti gerentes in Terris, cujus in pace locus factus eſt, ad ea vigilantiæ noſtræ Curas libenter convertimus, per quæ inter Catholicos Reges ac Principes Pacis Fœdera conſerventur, & Populi ſibi ſubjecti in pulchritudine Pacis ſedeant & Fiduciæ Tabernaculis inhabitent, & ea quæ pro hujuſmodi Pace conſervanda per eoſdem Reges providè geſta & inita comperimus, libenter, cum à nobis petitur, Apoſtolico munimine roboramus.

Sane pro parte chariſſimi in Chriſto Filij noſtri Ludovici Francorum Regis Chriſtianiſſimi nobis nuper exhibita petitio continebat, quod. Cum olim, claræ memoriæ Carolus, tunc eorumdem Francorum Rex, præfati Ludovici Regis immediatus Prædeceſſor, dum in humanis ageret, cum Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Rege illuſtri pacem & concordiam ſub certis modo & forma inicos, pro adimplemento ac obſervatione quarumdam obligationum, in quibus Chariſſima in Chriſto Filia noſtra Anna Francorum Regina, & etiam tunc Britanniæ Duciſſa, pro Stipendiis armatorum, qui eidem Annæ ante contractum inter eam & præfatum Carolum Regem matrimonium ex parte dicti Henrici Regis ſuccurſum præbuerant, præfato Henrico Regi obligabantur, & etiam pro Arreragiis certorum debitorum inter recolendæ memoriæ Ludovicum etiam Francorum, & Eduardum Angliæ Reges, dum viverent, in Tractatu de Picquigni contractorum, ac ex certis aliis cauſis in ſumma ſeptingentarum, & quadraginta quinque millium Coronarum Auri eidem Henrico Regi, ac ſuis extunc impoſterum Succeſſoribus in certis tunc expreſſis Loco & Terminis, annuatim perſolvenda, ſe obligaſſet, & extunc ſolutionem dictæ Summæ facere incepiſſet. Præfatus Ludovicus Rex modernus, eodem Carolo Rege, ſicut Domino placuit, ab hac luce ſubtracto, ad Faſtigium Regiæ Celſitudinis immediatè aſſumptus, obligationem ipſam bona fide agnoſcens, ſub pœnis obligationis formæ Cameræ Apoſtolicæ, & alias ſe & Hæredes ſuos Regnum, Patrias, & Dominia ac Bona ſua tunc

præſen-

præſentia & futura, nec non ſingulos ſubditos ſuos & eorum Bona obligando, promiſit promiſſa per dictum Carolum Regem obſervare, & reſiduum dictæ ſummæ perſolvere, & confirmationem Promiſſionis & Obligationis hujuſmodi infra certum tunc expreſſum tempus à Sede Apoſtolica & Nobis impetrare & obtinere, appoſitis pœnis interdicti in Regnum, Patrias & Dominia ſua antedicta, atque Excommunicationis in perſonam ſuam, ſi & quatenus promiſſa per eum minimè adimplerentur, prout in quibuſdam litteris Patentibus ipſius Ludovici Regis deſuper confectis, quas diligenter inſpici & omiſſis characteribus & ſignis, de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, pleniùs continetur.

Quare pro parte præfati Ludovici Regis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut promiſſioni & obligationi prædictis pro illorum ſubſiſtentia firmiori, Robur Apoſtolicæ Confirmationis adjicere, aliàſque in præmiſſis oportunè providere, de Benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur, qui inter cunctos Chriſti fideles, præſertim Catholicos Reges & Principes, pacis amœnitatem vigere & augeri, noſtris potiſſimè temporibus ſupremis deſideramus affectibus, quique tempus, infra quod præſens Confirmatio obtineri debebat, cauſa maturiùs procedendi, hactenus prorogavimus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, obligationem & promiſſionem prædictas, ac prout illas concernunt omnia & ſingula in dictis patentibus litteris contenta & indè ſecuta quæcunque præfata, tenore præſentium approbamus & confirmamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus.

Mandantes illas juxta dictarum litterarum patentium continentiam & tenorem, ſub Excommunicationis latæ ſententiæ pœna, firmiter obſervari, quam ſi idem Ludovicus Rex contrafecerit, eo ipſo incurriſſe noſcatur, ac decernentes, præſentes litteras ad probandum plenè prorogationem prædictam ubique ſufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri, irritum quoque & inane quicquid ſecus his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Et nihilominus, ſi contingat præfatum Ludovicum Regem ejuſque Hæredes aut Succeſſores Promiſſioni & Obligationi præfatis contravenire.

Nos ex nunc prout ex tunc & ex tunc prout ex nunc Regnum, Patrias, & Dominia ſua prædicta Eccleſiaſtico ſupponimus interdicto, tamdiu firmiter obſervando, donec de Debitis fuerit eidem Henrico Regi ejuſve Hæredibus & Succeſſoribus juxta dictarum Patentium Litterarum Seriem & Tenorem, realiter & cum effectu integrè ſatisfactum; non obſtantibus Conſtitutionibus, Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Tenor vero Litterarum Ludovici *Regis hujuſmodi ſequitur, & eſt talis:*

LUDOVICUS Dei gratia, Francorum Rex univerſis & ſingulis præſentes litteras inſpecturis, Salutem.

Cum dudùm claræ memoriæ, Chariſſimus Dominus Frater & Prædeceſſor noſter Rex Carolus, quem Dominus abſolvat, volens adimplere, & executioni debitè demandari ea, quæ promiſſa & concluſa fuerant per Tractatum Pacis, & amicitiarum inter certos Ambaſiadores & Commiſſarios Chariſſimi Fratris & Conſanguinei noſtri Henrici Angliæ Regis parte ex altera, apud Stapulas propè mare factum & concluſum in hac forma; videlicet.

Quòd pro aquietamento & redemptione obligationum, quas ipſe Conſanguineus noſter habebat & tenebat de chariſſima ac dilectiſſima Conſanguinea noſtra Anna de Britannia tunc Conſorte, nunc vero relicta dicti Fratris noſtri Regis Caroli, ante matrimonium inter eas contractarum, quibus obligationibus dicta Conſanguinea noſtra promiſerat ſolvere, & reſtituere eidem Regi Angliæ & ſuis Hæredibus omnes & ſingulas expenſas, ac pecuniarum ſummas, quas ipſe Rex Angliæ expoſuerat, & exinde expoſiturus eſſet pro ſtipendiis armatorum, & aliis oneribus & ſumptibus factis & fiendis pro Exercitibus Succurſu & Subſidio per dictum Fratrem noſtrum Angliæ Regem diverſis vicibus antedictæ Conſorti ſuæve ſubditis de Britannia tunc ſuam partem tenentibus miſſis, & traditis, & etiam pro acquietamento ſeu redemptione obligationum, quas defunctus Eduardus Rex Angliæ habuerat per tractatum de Picquigni à quodam Ludovico Rege Progenitore dicti Fratris noſtri Regis Caroli, etiam Prædeceſſore noſtro, & pro Arreragijs quinque terminorum ad ſummam centum & viginti quinque millium Coronarum Auri aſcendentium, ipſe Frater noſter Rex Carolus ſuique Hæredes ſolverent, aut ſolvi facerent dicto Chariſſimo Fratri & Conſanguineo noſtro Henrico Regi Angliæ & ejus Hæredibus ſeptingenta & quadraginta quinque millia Coronarum Auri, unaquaque corona valente triginta quinque Solidos Turonenſes, in terminis, modo & forma in litteris dictorum ſuorum Ambaſciatorum latiùs contentis, & expreſſis, per ſuas patentes litteras manu ſua ſignatas, Dat. Ambaſſiæ tertia decima menſis Decembris Anno Domini milleſimo quadringenteſimo nonageſimo ſecundo, & regni ſui decimo, confeſſus fuerit & declaraverit, ſeque & Hæredes ſuos obligaverit, ac pro ſe & eiſdem ſuis Hæredibus conſenſerit, & promiſerit ſolvere, & deliberare, ſeu ſolvi & deliberari facere dicto Chariſſimo Fratri, & Conſanguineo noſtro Henrico Regi Angliæ, & ejus Hæredibus ſeu ipſius aut ipſorum Deputato, aut Deputatis dictam ſummam ſeptingentarum & quadraginta quinque millium Coronarum prædicti valoris monetæ, in Regno Franciæ, tunc curſum habentis, ſub modo & forma ſequentibus; videlicet.

In villa Caleſia, die primo menſis Maij tunc proxime futuro, viginti quinque millia Francorum in Coronis Auri valoris ſupradicti, uno quoque Franco valente viginti Solidos Turonenſes.

Et primo die menſis Novembris ex tunc etiam proxime ſequenti viginti quinque millia Francorum in Coronis Auri valoris antedicti in Villis Caleſiæ, Et ſic, de anno in annum & de termino in terminum, ipſe Dominus & Frater Rex Carolus, & ſui Hæredes ſolverent, & deliberarent, ſolvive, & deliberari facerent dicto Conſanguineo noſtro Chariſſimo Regi Angliæ & ejus Hæredibus, aut ejus ſeu eorum Deputato ſeu Deputatis loco & terminis prædictis, donec & quouſque dicta ſum̄a ſeptingentarum & quadraginta quinque millium Coronarum Auri plene & integrè ſoluta & contentata foret, prout in dictis litteris ſuis pleniùs continetur.

Et deinde dictus Dominus & Frater noſter Rex Carolus, ad executionem præmiſſorum ſupradictorum ritè procedens, ſolvi & deliberari fecerit annuatim prædicto Fratri & Conſanguineo noſtro Regi Angliæ, ſeu Deputatis ab eo ſummam quadraginta millium Francorum in Coronis Auri valoris antedicti, ac in terminis & locis, ut ſupra præfixis, prout per Quietantias, & Recognitiones deſuper habitas latiùs apparet.

Notum facimus, quod Nos, qui poſt obitum dicti Domini & Fratris Prædeceſſoriſque noſtri Caroli Regis ad Regnum & Coronam Franciæ hæreditaria Succeſſione venimus, cupientes tanquam Hæres ſuus debitis ſuis ſatisfacere, promiſſaque per eum, ut prædicitur, ad unguem complere, ob cauſas antedictas, & alias conſiderationes, in hac parte nos moventes. Deductis prius, & defalcatis de prædicta ſumma ſeptingentarum, & quadraginta quinque millium Coronarum Auri, omnibus & ſingulis ſummis & ſolutionibus per eundem Fratrem & Prædeceſſorem noſtrum Regem Carolum antedicto Fratri & Conſanguineo noſtro Chariſſimo Regi Angliæ, ſeu ejus Deputatis quolibet anno factis & ſolutis, de quibus conſtat, ut prædicitur.

Confitemur & declaramus, Noſque, & Hæredes noſtros per has præſentes nomine noſtro ſubſignatas obligamus, & pro nobis, & dictis noſtris

Hæredibus conſentimus & promittimus perſolvere, & deliberare, ſeu perſolvi & deliberari facere chariſſimo Fratri & Conſanguineo noſtro prædicto Henrico, Regi Angliæ, & ejus Hæredibus, ſeu ipſius aut ipſorum Deputato aut Deputatis, totum Reſiduum, & res tam dictæ ſummæ ſeptingentarum, & quadraginta quinque millium Coronarum, unaquaque Corona valoris triginta quinque ſolidorum Turonenſium monetæ, nunc in Regno noſtro curſum habentis, ſecundum quod inter præfatos Fratres noſtros conventum fuit, ipſumque Reſiduum dictæ ſummæ ſeptingentarum & quadraginta quinque millium Coronarum Auri.

Nos & Hæredes noſtri ſolvemus & deliberabimus, ſolvive & deliberari faciemus, eidem Angliæ Regi, & ejus Hæredibus, aut ejus, ſeu eorum Deputato, ſeu Deputatis in Villa Caleſia, die primo menſis Novembris proximè futuro, viginti millia Francorum in Coronis Auri, valoris ſupradicti, unoquoque Franco valente viginti ſolidos Turonenſes, & primo die menſis Maij ex tunc proximè ſequenti viginti quinque millia Francorum in Coronis Auri, valoris ſupradicti, in villa Caleſiæ, & ſic de anno in annum, & de termino in terminum, Nos & Hæredes Noſtri ſolvemus & deliberabimus, ſolvivè & deliberari faciemus dicto Conſanguineo Noſtro, & ejus Hæredibus, aut ejus, ſeu eorum Deputato, vel Deputatis, loco & terminis prædictis, donec & quouſque dicta ſumma ſeptingentarum & quadraginta quinque millium Coronarum Auri æſtimationis prædictæ, per Nos & Hæredes Noſtros, præfato Regi Angliæ & Hæredibus ſuis, ut prædictum eſt, plene & integrè ſoluta & contentata fuerit.

Ad quam quidem ſolutionem fideliter & firmiter, ſicut præmittitur, faciendam promittimus, aſtringimus, & obligamus bona fide, & in Verbo Regio Nos & Hæredes Noſtros Regnum, Patrias, & Dominia & Bona noſtra præſentia & futura, ſingulos ſubditos noſtros, ac eorum bona ubicunque reperta fuerint. Renunciantes in hac parte omni Privilegio, Cautelæ, Juris Beneficio, Exemptioni non numeratæ pecuniæ, & aliis Exceptionibus atque Defenſionibus quibuſcunque. Et ad omnium & ſingulorum præmiſſorum ſecuriorem obſervantiam obligamus Nos, ſub pœnis Cameræ Apoſtolicæ & per obligationem de niſi.

Et ultra, ac citra præmiſſa Reſcriptum Apoſtolicum ſigillo plumbeo munitum, ſumptu & expenſis Noſtris impetrabimus & obtinebimus, ipſique Sereniſſimo Regi Angliæ, vel ejus Hæredibus, infra decem & octo menſes, datam præſentium proximè ſequentes, deliberabimus deliberarive realiter faciemus, quo omnia & ſingula Præmiſſa Sedis Apoſtolicæ confirmabuntur auctoritate, appoſitis pœnis interdicti in Regnum, Patrias, & Dominia noſtra antedicta, atque excommunicationis in Perſonam Noſtram, ſi & quatenus omnia & ſingula præmiſſa, quantum nos concernunt, ut præfertur, minimè conſervaverimus & impleverimus. In quorum omnium & ſingulorum Præmiſſorum Fidem & Teſtimonium his præſentibus Litteris noſtris patentibus, manu noſtra ſubſcriptis, Sigillum Noſtrum magnum fecimus apponi, Datum Pariſiis die decima quarta menſis Julii, Anno Domini milleſimo quadringenteſimo nonageſimo octavo, & Regni Noſtri primo.

Per Regem, Dominis Cardinalibus Gurciæ, ac Remenſi Duce de Nemours, nobis Archiepiſcopis Rothomagenſi, & Biturncenſi Comite de Linei, Epiſcopis Pariſienſi & Tricenſi, Dominis da Guiſe, Mareſcallo Franciæ, & aliis præſentibus,

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ Approbationis, Confirmationis, Communitionis, Mandati, Decreti & Suppoſitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, Indignationis Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, Pridie Id. Junii, Pontificatus Noſtri anno octavo.

JULIUS SECUNDUS.
PONTIFEX CCXX.
ANNO DOMINI MDIII.

JUlius ex Familia Roverea Sixti Quarti, ex Fratre Nepos: anno 1503. Pontifex renunciatur. Primus contrà Prædeceſſorum conſuetudinem barbam alere cœpit, quá majorem ſibi reverentiam conciliaret. Vir excelſi animi, cui quum Claves Petri non eſſent ſatis, Pauli gladio uſus eſt ad Eccleſiaſticam ditionem aſſerendam; novem annis Pontificatum tenuit. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Editionis Luxemb.* 1727. *App. fol.* 464.)

I. Contrà abutentes Immunitatibus Eccleſiarum in Regno Angliæ, auno 1504. Ex Arch. Ang. Rimer. Tom. 13.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus ſervorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum decet Pontificem taliter providere, quod immunitates, quæ Eccleſiis ob Reverentiam Divini Nominis, & ad Præſidium Innocentium provida moderatione conceſſæ fuerunt, malis ad pejora perpetranda audaciam non præbeant, ſed illas taliter moderari, quod exindè & Eccleſiis Privilegia conſerventur, & delinquentium effrænata temeritas compeſcatur. Sanè ſicut accepimus in Regno Angliæ ſæpenumero contingit, quod rei, vel ſuſpecti Criminis Læſæ Majeſtatis, Homicidæ voluntarii, publici Latrones, ac Itinerum, & publicarum viarum Effractores, & Inſidiatores, ad Loca Eccleſiaſtica, tam ſæcularia, quàm regularia confugiunt, confidentes, indè ſe propter Immunitatem Eccleſiæ conceſſam extrahi non poſſe; ac etiam poſtquam in locis prædictis ſunt conſtituti, de novo etiam prædicta crimina, ac alia ſimilia, vel pejora committere non verentur, indè exeuntes, & deindè pro eorum defenſione, ne capiantur, ad dicta loca, vel alia quæcunque immunitate gaudentia ſe retrahentes.

Nos igitur in præmiſſis debitè providere volentes, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps, quoties contigerit in dicto Regno hujuſmodi Criminis Læſæ Majeſtatis Reos, vel ſuſpectos ad dicta loca etiam quovis exemtionis Privilegio munita confugere, quamvis de criminibus hujuſmodi, aut eorum aliquo convicti non fuerint, cuſtodes ad cuſtodiendum illos in dictis locis, ne indè aufugiant, deputari debeant, & ſi dicti Criminis Læſæ Majeſtatis, Rei vel Suſpecti, aut Homicidæ, Latrones, vel Itinerum, & publicarum viarum Effractores ſeu Inſidiatores, in dictis locis moram trahentes, vel indè exeuntes, de novo prædicta crimina, vel eorum aliqua, aut deteriora, vel alia ſimilia committere præſumpſerint, vel indè recedentes ad prædicta, vel alia quæcunque 'oca etiam quacunque immunitate gaudentia confugerint, ab illis lici è extrahi, & Juſtitiæ committi poſſunt.

Non obſtantibus præmiſſis, ac bonæ memoriæ Ottonis, & Ottoboni olim in dicto Regno Apoſtolicæ Sedis Legatorum, in Provincialibus quoque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & Statutis, Conſuetudinibus Eccleſiarum, & locorum prædictorum, & etiam Ordinum quorum illa fuerint, nec non ejuſdem Regni Juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis Privilegiis, quoque Indultis, ac Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, etiam ſub

quibus-

quibuscunque cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ipſis Eccleſiis, & locis in genere vel in ſpecie, & ſub quibusvis verborum formis & clauſulis, etiam Derogatoriarum Derogatoriis conceſſis, & concedendis impoſterum, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus pro illorum ſufficienti derogatione ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales id importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujusmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, hac vice duntaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Verùm quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca, in quibus expediens fuerit, deferri, volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, manu publici Notarii indè rogati ſubſcriptione, & ſigillo alicujus perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, ea prorſus Fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam Noſtrorum Statuti, Ordinationis, Derogationis, Voluntatis, & Decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quarto, tertio decimo Kalendas Junii, Pontificatus Noſtri anno primo.

Sigismundus
D. de Cominbus.

II. Ex Archiv. Reipubl. Genevenſ.

Bulla ad Viennenſem, Lugdonenſem, & Gebennenſem Officiales, quâ eis jubetur, ut executioni mandent, quæ in Bulla eodem die ſcriptâ continentur: Data ad Confirmationem Decreti in Conventu generali Civium Gebennenſium editi; ita ut uti poſſint pecuniis, quas variæ Fraternitates ad cultum ſupra neceſſaria poſſident ad præbenda Stipendia Noſocomio peſte laborantium aliquot abhinc annis ædificato in plano Palatio ſuburbiorum Civitatis Gebennenſis: anno 1505.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilectis Filiis Viennenſi, & Lugdunenſi, ac Gebennenſi Officialibus Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Hodie à nobis emanarunt litteræ tenoris ſubſequentis: Julius Epiſcopus, Servus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Illis quæ pro infirmorum & aliarum miſerabilium perſonarum pia ſubventione, & ne alii Chriſti Fideles, ex contagioſa conjunctione eorumdem infirmorum, inficiantur, proindè facta dicuntur, libenter, cum à Nobis petitur, adjicimus Apoſtolici muniminis firmitatem. Sanè pro parte dilectorum filiorum Communitatis Civitatis Gebennenſis, Nobis nuper exhibita petitio continebat.

Quod cum ipſi Communitas quoddam Hoſpitale à paucis annis citra in plano Palatii ſuburbiorum civitatis prædictæ, pro infirmis peſtiferis recipiendis, conſtrui & ædificari feciſſet, & ad illud morbo peſtilentiali infecti confugientes ſeu declinantes viſitarentur, & vitæ alimenta, ac alia neceſſaria ſuſciperent. Communitas præfati, ſeu eorum Sindici, & alii cives dictæ civitatis, totam Communitatam repræſentantes, conſiderantes intolerabiles expenſas, pro præmiſſis neceſſarias ex facultatibus ſeu fructibus dicti Hoſpitalis ſupportari non poſſe, cum illius facultates ſive fructus admodum exigui, imo quaſi nulli ſint, niſi prout per Chriſti Fideles, pro hujusmodi oneribus ſupportandis in Eleemoſinam erogatur, cupientes que tam pio & neceſſario ac charitativo operi ſubventionis ipſarum perſonarum morbo peſtifero infectarum ſalubriter provideri. Habito ſuper hoc generali Concilio, ubi dilecti filii Priores & Confratres Confratriarum civitatis prædictæ interfuerunt, concorditer ſtatuerunt & ordinaverunt, quod pro oneribus prædictis ſupportandis omnes pecuniæ in quibuscunque Confratriis dictæ civitatis, & penes Confratres dictarum Confratriarum exiſtentes, ultra onera in eiſdem Confratriis ſupportari ſolita, & ipſis oneribus in ipſis Confratriis priùs ſupportatis & deductis, ad opus dicti Hoſpitalis peſtiferi pro oneribus prædictis erogarentur, hujusmodique ſtatutum & ordinationem ſeu deliberationem Venerabilis Frater Noſter Aymo, Epiſcopus Lauſannenſis, & Eccleſiæ Gebennenſis in ſpiritualibus & temporalibus per Sedem Apoſtolicam Adminiſtrator deputatus, ordinaria auctoritate approbavit & confirmavit, ac mandavit ejus Officialibus in ſpiritualibus & temporalibus, mediatis & immediatis, ipſorumque loca tenentibus, ſub pœna excommunicationis, & centum Librarum Gebennenſium, pro quolibet eorum, quatenus præmiſſa attenderent, & obſervarent, & in nullo contravenirent, omnesque & ſingulos Priores & Rectores quarumcunque Confratriarum, cujuscunque ſtatus vel conditionis forent, Eccleſiaſticos vel Sæculares cogerent & compellerent, cenſuris & aliis modis fortioribus ad reddendum quolibet anno computum, & legitimam cautionem prædictis Sindicis, ſeu Deputatis ab eis, de geſtis & adminiſtratis per eos, occaſione præmiſſorum & prædictarum Confratriarum, & reliqua ſupportatis oneribus eiſdem Confratriis incumbentibus, dictis Sindicis ſeu Deputatis ab eis traderent & ſolverent, quibuscunque oppoſitionibus rejectis, prout in inſtrumento ſuper deliberatione præmiſſorum per dictum Concilium generale habito, ac litteris Epiſcopi & Adminiſtratoris, ſuper confirmatione & Approbatione prædictis habitis, dicitur plenius contineri.

Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, præmiſſa cedant non ſolum ad piam & miſerabilem ſubventionem dictorum peſte pro tempore infectorum in dicto Hoſpitali recipiendorum, ſed etiam ut bona dictarum Confratriarum benè & laudabiliter diſpenſentur, & ex illorum laudabili diſpenſatione etiam prædictis peſtiferis ſubveniatur. Pro parte earumdem Communitatis Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Statuto & Ordinationi, nec non Approbationi, Confirmationi & Mandato prædictis, pro illorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ Confirmationis adjicere, aliasque in præmiſſis opportunè providere, de Benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur qui ſingulorum pauperum miſerabiliumque perſonarum indigentiis piè ſubveniri ſinceris deſideramus affectibus, Communitatem præfatos ipſiusque Communitatis ſingulares perſonas à quibusvis Excommunicationis, Suſpenſionis & Interdicti, aliisque Eccleſiaſticis Sententiis & Pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos forè cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinari, Statutum & Ordinationem, nec non Approbationem, Confirmationem & Mandatum prædicta, ac prout illa concernunt omnia & ſingula in Inſtrumento & litteris prædictis contenta, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus; ſupplentes omnes & ſingulos defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem. Et nihilominùs pro potiori cautela præmiſſa omnia de novo eadem Auctoritate Apoſtolica ſtatuimus & ordinamus, ac perpetuis futuris temporibus, modis & formis in Inſtrumento & litteris prædictis contentis, obſervari debere decernimus & mandamus, non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Civitatis, juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis & Conſuetudinibus ceterisque contrariis quibuscunque.

Digitized by Google

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, ſuppletionis, ſtatuti, ordinationis, decreti & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo quinto, Pridie Cal. Martii, Pontificatus noſtri anno tertio.

Quocirca diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus veſtrum per vos vel alium ſeu alios, litteras prædictas & in illis contenta quæcunque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Communitatis præfatorum deſuper fueritis requiſiti, ſolemniter publicantes, ac eis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciatis auctoritate veſtra ſtatutum & ordinationem prædicta firmiter obſervari, ac eosdem Communitatem pacifica poſſeſſione vel quaſi ſtatutorum, ordinationum, approbationum, confirmationum, ſuppletionis, decreti & mandati prædictorum, juxta dictarum litterarum continentiam, gaudere, non permittentes Communitatem præfatos per Priores & Rectores prædictos ſeu quoſcunque alios contra earundem litterarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari, contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, non obſtantibus omnibus quæ in dictis litteris noluimus non obſtare, ſeu ſi Prioribus & Rectoribus præfatis vel quibusvis aliis communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo quinto, Pridie Cal. Martii, Pontificatus noſtri anno tertio.

D. de Comitibus.

III. Ex Archiv. Reipub Genev.

Ad Viennenſem, Lugdunenſem & Gebennenſem Officiales, ut conficiatur Inventarium, & Sequeſtrium bonorum defunctorum, quorum hæreditas beneficio Inventarii aſſumitur: anno 1505.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilectis Filiis Viennenſi & Lugdunenſi ac Gebennenſi Officialibus ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

Hodie à nobis emanarunt litteræ tenoris ſubſequentis. Julius Epiſcopus Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ea quæ pro ſingulorum Chriſti fidelium indemnitatibus providè facta ſtatuta & ordinata dicuntur, ne impugnationi ſubjaceant, libenter cum à nobis petitur Apoſtolico munimine roboramus, & alias in his noſtris paſtoralis officii parte favorabiliter impartimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Sane pro parte dilectorum Filiorum Communitatis & Syndicorum Civitatis Gebennenſis nobis nuper exhibita petitio continebat, quod expoſito alias per tunc Syndicos dictæ Civitatis, etiam tunc Vicario in Spiritualibus generali Venerabilis Fratris noſtri Aymonis Epiſcopi Lauſannenſis & Eccleſiæ Gebennenſis in Spiritualibus & Temporalibus Adminiſtratoris per Sedem Apoſtolicam deputati, quod alias & moderno temporibus plerique Mercatores Burgenſes & diverſorum ſtatuum Incolæ & habitatores dictæ Civitatis Territorii & Juriſdictionis Epiſcopalis Gebennenſis, dum viverent, diverſis ſuis Creditoribus obnoxii, licèt plura bona mobilia & immobilia debita & credita poſſiderent, unde ſuis commode ſatisfacere poſſent creditoribus, tamen cum poſtmodum deceſſiſſent, Succeſſores in eorum bonis per longa tempora bona hujuſmodi contractaverant, primo illa occultaverant & diſſipaverant, & volentes ſuos Creditores defraudare ſe heredes dictorum defunctorum cum beneficio legis & Inventarii appellabant ſeu conſtituebant, & bonis prædictis pro parte diſſipatis de eis tale quale juramentum faciebant citatis prius creditoribus dicentes, decreto Juris infra quadraginta dies à morte ſui Anteceſſoris hæreditatem ipſam ſi ipſi Creditores vellent acceptare, & aliquando poſt lapſum quadraginta dierum ſe ad priſtina tempora reſtitui petebant, & alias diſcuſſionem bonorum in tantum differebant, quod bona ipſa & illorum fructus ſibi interim appropriabant, & aliis tunc expreſſa faciebant in grave ipſorum creditorum præjudicium, & aliquando ad miſerabile beneficium ceſſionis bonorum admitti fraudulenter petebant, pauca ex bonis ſuis manifeſtantes & alia retinentes, in ſimile grave præjudicium dictorum creditorum & etiam reipublicæ. Idem Vicarius habita prius cum Syndicis & Concilio Epiſcopali dictæ Civitatis deliberatione matura, ut præmiſſis fraudibus obviaretur, dictorum Syndicorum Supplicationibus in ea parte inclinatus ordinaria auctoritate perpetuo ſtatuit, quod defunctis aliquibus tam in Civitate prædicta & ejus Suburbiis, quam aliis Territoriis Epiſcopali Juriſdictioni Gebennenſi tam mediate quam immediate ſubjectis Eccleſiaſticis vel Secularibus, cujuſcumque Status, gradus vel conditionis forent, ſi aliqui eorum Succeſſores & in eorum hæreditatibus & bonis prætendere volentes illorum hæreditatem cum beneficio legis & Inventarii adire, & ſi illorum hæredes ita appellari voluerint, illico aut ſaltem infra tres dies, & antequam aliqua ex bonis dictorum defunctorum contractare ſeu de illis quomodolibet immiſcere deberent, de ipſis bonis legale & decens Inventarium in manibus Juſtitiæ conficere, etiamſi Teſtator prohibuerit, & bona ipſa omnia ipſius defuncti ſine fraude diſtribuere tenerentur, & ipſis inventario & deſcriptione factis bona ipſa omnia ipſius defuncti mobilia & immobilia debita & credita quæcumque, in manibus duorum proborum idoneorum ſimilis defuncti conditionis Status & facultatis per ipſum Vicarium ſeu Judicem & Vicarios loci talis defuncti vocatis Syndicis & Procuratoribus dictæ Civitatis & aliorum locorum Epiſcopatus eorum quibus fiet diſcuſſio eligendorum, ſub ipſis deſcriptione & Inventario remitti & reponi deberent, qui bona ipſa ac fructus & emolumenta eorum pro dictis Creditoribus conſervarent, donec & quousque bona ipſa fuerint diſcuſſa, & ipſis ſic electis pro eorum labore de dictis bonis ſatisfieri deberet, & ſi ſecus factum fuerit, decrevit & declaravit eosdem tales contractatores pro veris hæredibus ipſorum defunctorum appellari & contra eos tanquam veros hæredes per dictos Creditores agi, ac mandavit præmiſſa omnia per ſingulos Judices & Officiales in Temporalibus & Spiritualibus ſub pœna excommunicationis obſervari, quæ omnia poſtmodum dictus Aymo Epiſcopus & Adminiſtrator ſua ordinaria auctoritate approbavit, & confirmavit, prout in litteris Vicarii & Adminiſtratoris prædictorum deſuper confectis & eorum Sigillis munitis dicitur plenius contineri. Quare pro parte Communitatis & Syndicorum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſtatuto, decreto, declarationi, mandato & approbationi ac confirmationi prædictis pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, ac alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur qui ſingulorum indemnitatibus, quantum cum Deo poſſumus, libenter conſulimus, Communitatem & Syndicos præfatos ipſius Communitatis ſingulares perſonas a quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti aliisque Eccle-

ſiaſticis

ſiaſticis Sententiis, Cenſuris & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, Statutum, Decretum, Declarationem, Mandatum, Approbationem & Confirmationem prædicta, nec non prout illa concernunt omnia & ſingula in litteris prædictis contenta, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes & ſingulos defectus, ſi qui forſan intervenerint in eisdem. Et nihilominus pro potiori cautela præmiſſa omnia de novo dicta Auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, decernimus & obſervari mandamus, non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Eccleſiæ & Civitatis prædictarum juramento vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis & Conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam Noſtræ Abſolutionis, Approbationis, Confirmationis, Suppletionis, Statuti, Decreti & Mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinto, pridie Calendas Martii, Pontificatus Noſtri Anno Tertio. Quocirca Diſcretioni veſtræ per Apoſtolica Scripta mandamus; quatenus vos vel duo aut unus veſtrum per vos vel alium ſeu alios litteras prædictas & in illis contenta quæcumque, ubi & quando expediens fuerit, & quoties ſuper hoc pro parte Communitatis, ſeu Syndicorum prædictorum, aut alicujus eorum requiſiti fueritis, ſolemniter publicantes eisque in præmiſſis efficacis defenſionis aſſiſtentes, faciatis eos auctoritate veſtra pacifica poſſeſſione, vel quaſi Statuti, Decreti, Declarationis, Mandati, Approbationis & Confirmationis prædictorum & aliorum præmiſſorum, juxta tenorem dictarum litterarum gaudere, non permittentes eos deſuper per quosvis contra Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Approbationum, & Confirmationum hujusmodi tenorem quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet & rebelles per Cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris Noſtri, qua cavetur ne aliquis extra ſuam Civitatem & Diocœſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra dietam à fine ſuæ Diocœſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede Apoſtolica Deputati, extra Civitatem & Diocœſim in quibus deputati fuerint contra quoscunque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus, necnon omnibus illis, quæ in dictis litteris noluimus non obſtare contrariis quibuscunque, ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem Sede ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes, plenam & expreſſam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinto, pridie Kalendas Martii, Pontificatus Noſtri Anno tertio.

D. de Comitibus.

IV. Ex Arch. Reipubl. Genev.

Bulla ad Viennenſem, Lugdunenſem, Gebennenſem Officiales, pro Syndicis Civitatis Gebennenſis, de Adminiſtratione Pauperum, & Hoſpitalium Leprâ infectorum, quorum reditus pro utilitate leproſorum collocandi, quotumque Cura Rectoribus, & Piis Eccleſiaſticis habenda traditur: Modus autem de conſervandis & explicandis ipſorum reditibus in futurum ſervandus ſtatuitur: anno 1506.

INNOCENTIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EA quæ pro Pauperum quorumlibet præſertim Dei judicio morbro lepræ infectorum, pia neceſſariaque ſubventione, & ne alii ex eorum converſatione morbida contagione inficiantur, providè pieque facta dicuntur, cùm à nobis petitur, libenter Apoſtolico munimine roboramus, ac etiam in iis Noſtri Paſtoralis Officii partes favorabiliter impartimur, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Sanè pro parte dilectorum filiorum modernorum Syndicorum & Communitatis Civitatis Gebennenſis Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod expoſito alias pro parte tunc Syndicorum dictæ Civitatis quondam Amadeo Felici Sexto, in ſua obedientia, de qua partes illæ tunc erant, nuncupato, quod cura & adminiſtratio pauperum & infirmorum in Hoſpitalibus prædictæ Civitatis, ac vicinis leproſariis degentium, per nonnullos ipſorum Hoſpitalium & Leproſariarum Rectores plus ſolito negligebantur, ipſiſque pauperibus & leproſis victus, & alia neceſſaria ſubtrahebantur, in Rectorum animarum diſpendium, & pauperum, infirmorum & leproſorum prædictorum præjudicium non modicum, & gravamen, dictus Felix eorumdem Syndicorum in ea parte ſupplicationibus inclinatus, bonæ memoriæ Bartholomeo tituli Sancti Marci Presbytero Cardinali, tunc Epiſcopo Cornetanenſi, in dicta Civitate Gebennenſi, ſeu curia obedientiæ ipſius Felicis reſidenti, tam per ſuas litteras, quam alias ſpeciales commiſſiones etiam ad ſupplicationem prædictorum Syndicorum eidem Bartholomæo Epiſcopo factas commiſit & mandavit, ut vocatis Syndicis & Rectoribus Leproſariarum hujusmodi & aliis, qui forent evocandi, ad Hoſpitalia & Leproſarias prædicta perſonaliter accedens, in eisque debitæ viſitationis officium exercens Hoſpitalibus & Leproſariis prædictis perſoniſque in eis degentibus, opportunæ reformationis officium propenſius impenderet, ac omnia & ſingula inſtrumenta & litteras fundationum, donationum, legationum, Eleemoſinarum, quæſtorum & aliorum quorumcunque jurium, ad Hoſpitalia & Leproſaria, hujusmodi pauperesque in eis degentes pertinentium, viſitaret & examinaret, de ritibus & conſuetudinibus laudabilibus Hoſpitalium & Leproſariarum eorumdem ſe diligenter informaret, ac illa ex eis, quæ ſibi pro felici eorumdem Hoſpitalium & Leproſariarum ſtatu & regimine, & rationabilia viderentur obſervari mandaret, quæ verò dubia, obſcura, aut minùs utilia forent interpretaretur, declararet, irritaret, corrigeret, & in meliùs reformaret, nec non de ſtatu Hoſpitalium & Leproſariarum, hujusmodi fructibus, redditibus & proventibus, nec non vitâ, regimine & adminiſtratione omnium & ſingulorum Rectorum eorundem ipſorum, qui in eodem regimine & defectibus inquireret, ac eosdem Rectores juxta exceſſuum & defectuum exigentiam & qualitatem, per ſanctiones canonicas, prout eorum animarum ſaluti, ac Hoſpitalium & Leproſariarum ſtatui, pauperumque leproſorum prædictorum neceſſitati ac calamitati proſpiceret expedire, corrigeret, ac debitis pœnis & Cenſuris Eccleſiaſticis compelleret, Hoſpitaliaque & Leproſarias hujusmodi ad formam Conſtitutionis, per felicis recordationis Clementem Papam V. Prædeceſſorem Noſtrum, ſuper hoc in Concilio Viennenſi editæ reduceret, ac omnia & ſingula ſtatueret & ordinaret, qua in præmiſſis & circa ea neceſſaria, & quomodolibet opportuna, & præſertim pro Rectorum animarum ſalute, pauperumque & infirmorum ac leproſorum confovendis viribus videret expedire, & quæ in præmiſſis & circa ea ſtatueret, ordinaretque vel

alias diſponeret, ſeu faceret, firmiter obſervari faceret, ſuper quibus omoibus ſibi facultatem conceſſit, quarum litterarum & commiſſionum vigore dictua Bartholomæus Cardinalis tunc Epiſcopus habita, ſuper præmiſſis diligenti infotmatione ac inquiſitione inter cæters ad acceptandum omnem controverſiam, quæ fuerat, aut eſſe poſſit inter Rectores & Leproſos Leproſariarum Maledariarum nuncupatarum de Canegio & Quercu infra limites Parrochialium Eccleſiarum Sancti Leodegarii, extra & propè muros ejusdem Civitatis Gebennenſis, Sancti Petri de Thonay Gebennenſis Diocœſis, ac pro felici ſalubri quieto & honeſto ſucceſſu ſeu ſtatu Rectorum tam Parrochialium Eccleſiarum, quam Leproſariarum Maledariarum nuncupatatum & Hoſpitalium prædictorum juribus conſervandia, nonnulla Satuta laudabilia & honeſta, etiam animarum ſalutem & modum vivendi ipſorum leprofotum, & qualiter de lepra infecti, etiam ſi Clerici vel Presbyteri & Beneficiati eſſent in dictis Leproſariia recipi, & ut ad illos, ne cum aliis converſando alii ex eorum converſatione inficerentur, accedere tenerentur, & cogi poſſent, & ſi Beneficiati forent eis Coadjutores juxta diſpoſitionem juris dari deberent, & qualiter ipſi leproſi in dictis Leproſariis recipi & admitti, & poſtquam ac antequam admitterentur, qualiter de eorum bonis, tam ante receptionem, quam poſt diſponere poſſent, qualiterque vivere, eisque Eccleſiaſtica Sacramenta per Rectores dictarum Leproſariarum ſeu Maledariarum pro tempore deputatos miniſtrari ac corrigi, caſtigari & puniri, & ſi aliquis ex dictis leproſis Sacerdos fuerit, & in Capella dictorum leproſorum eelebrare voluerit, ad celebrandum admitti, Calixque & Paramenta ſeparata ei deputari deberent, qualiterque tam dicti leproſi, quam Quietonus Nuncupatus & Procurator ac Camerarius, ſeu alii eorum Officiales, pro negotiis dictarum Leproſariarum tractandis, inſimul capitulariter convenire, ac eleemoſinariè pro eisdem leproſis peti & colligi, tam in dictis Leproſariis, quam extra, etiam per Civitatem Gebennenſem, & per quas perſonas, qualiterque ipſæ eleemoſynæ & alii reditus & proventus inter Officiales & leproſos, & alios Miniſtratores diſtribui & dividi, quantumque unicuique eorum, ac etiam pro fabrica dictarum Leproſariarum aſſignari deberent, & aliàs laudabilem & honeſtam gubernationem Leproſariarum & leproſorum prædictorum concernentia, ad ſupplicationem Syndicorum dictæ Civitatis fecit & edidit, ac juramenta per Rectores Eccleſiarum, & aliquos ex dictia Officialibus præſtands ordinavit, præmiſſaque omnia etiam ſub certis pœnis pecuniariis, levibus tamen, in utilitatem Leproſariarum & fabricam aliorum leproſorum prædictorum reſpectivè convertendis ſeu diſtribuendis, & Cenſuris Eccleſiaſticis per omnes & ſingulos, quos præmiſſa concernerent, obſervari præcepit, ac quascumque alias Ordinationes, Statuta & Conſuetudines, ſive pacta eatenus quacumque authoritate factas, conditas & obſervatas revocavit, caſſavit & annullavit, ac viribus omninò evacuavit, ac præmiſſa omnia poſtmodum per Advocatum, Procuratorem & Camerarium pauperum leproſorum, ac tunc Rectores dictarum Parrochialium Eccleſiarum, pro ſe, ſuisque ſucceſſoribus ratificata & approbata fuerint, prout in quibusdam Inſtrumentis publicis deſuper confectis dicitur pleniùs contineri. Quare pro parte moderni Syndici, ac Communitatia, ac univerſorum leproſorum earundem Leproſariarum prædictorum aſſerentium, præmiſſa cum magna deliberatione & examinatione ſuper præmiſſis habita facta, & quantum poſſibile fuit, hactenus obſervata fuiſſe, nobis humiliter fuit ſupplicatum, ut præmiſſis omnibus & ſingulis per dictum Bartholomæum Cardinalem tunc Epiſcopum, Statutis, Ordinatis, Mandatis & Præceptis ac Revocatia & Annullatis pro illorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ Confirmationia adjicere, ac alias in præmiſſis opportune providere de Benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui ſingulorum pauperum, præſertim leproſorum, quo graviori paupertatis & infirmitatis genere laborare noſcuntur, piæ ſubventioni & quantum poſſibile eſt, eorum dolori alleviationis remedium adhiberi ſinceris deſideramus affectibus, modernum Syndicos & Communitatem, ac leproſos præfatos ipſorumque ſingulos, ac dictæ Communitatis ſingulares perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis à jure vel ab homine qua via conditione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum duntaxat præſentium conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos forè cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, præmiſſa omnia & ſingula per dictum Bartholomæum Cardinalem tunc Epiſcopum, Statuta, Ordinata, Mandata, Præcepta, Revocata vel Annullata, ac prout illa concernunt omnia & ſingula in dictia Inſtrumentis contenta, cum modis, formis & pœnis, ac aliis in eis contentis, præmiſſa tamen concernentibus, cum Authoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, & juxta illorum tenorem perpetuis futuris temporibus obſervari debere decernimus & mandamus, ſupplentes omnes & ſinguloa defectus, ſi qui forſan intervenerunt in eisdem, & nihilominùs pro potiori cautela præmiſſa omnia modis & formis ac ordine pœnis & cenſuris in eia contentis de novo perpetuò ſtatuimus ac ordinamus, non obſtantibus Apoſtolicis ac in Provinciabbus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, cæterisque contratiia quibuscumq;. Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam Noſtræ Abſolutionis, Approbationis, Confirmationis, Decreti, Mandati, Suppletionis, Statuti & Ordinationis infringere, vel ei auſu temerario contraire, ſi quis autem hoc attemptare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexto, Pridie Kal. Aprilis, Pontificatus Noſtri anno tertio. Quocirca Diſcretioni veſtræ per Apoſtolica Scripta mandamus, quatenus vos vel duo aut unus veſtrûm, per vos vel alium ſeu alios, litteras prædictas & in illis contenta quæcunque, ubi & quando ac quoties opus fuerit, ac pro parte modernorum & pro tempore exiſtentium Syndicorum dictæ Civitatis Gebennenſis, nec non Communitatis & leproſotum prædictorum ſeu alicujus eorum, deſuper requiſiti fueritis, ſolemniter publicantes, eisdem Syndicis, Communitati & leproſis, & aliis, quoa ipſe litteræ & in illis contenta concernent, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciatis auctoritate veſtra Statuta, Ordinata, Mandata & Præcepta ac Revocata & Annullata prædicta juxta illorum & Litterarum noſtrarum prædictarum tenorem firmiter obſervari, ac eos pacifica poſſeſſione vel quaſi, Approbationis, Confirmationis, Suppletionis, Decreti, Mandati, Statuti & Ordinationis prædictorum & aliorum præmiſſorum gaudere, non permittentes eoa deſuper contra eorum Statutorum Ordinationum ac litterarum prædictarum tenorem quomodolibet indebitè moleſtati, contradictores quoslibet & rebelles per Cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſitis compeſcendo; non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoria Noſtri, qua cavetur, ne aliquis extra ſuam Civitatem vel Diocœſin niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ Diocœſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede Apoſtolica Deputati extra Civitatem vel Diocœſin, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus, nec non omnibus illis, quæ in

dictis litteris noluimus noo obſtare, contrariis quibuſcunque, ſeu ſi aliquibus, communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, qood interdici, ſuſpendi vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca ad judicium trahi noo poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum indulci hujuſmodi mentiooem.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo ſexto, Pridie Cal. Aprilis, Pontificatus noſtri, anno tertio.

D. de Comitibus.

V. Ex Arch. Reipub. Genev.

Bulla ad Populum Gebennenſem, pro receptione Caroli ad Epiſcopatum, anno 1509.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, Dilectis Filiis Populo Civitatis & Diœceſis Gebennenſis, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Hodie Eccleſiæ Gebennenſis, tunc certo modo, quem haberi voluimus pro expreſſo, paſtoris ſolatio deſtitutæ de perſona dilecti Filii Caroli Electi Gebennenſis, nobis & fratribus noſtris, ob ſuorum exigentiam meritorum accepta, de fratrum eorumdem Conſilio Apoſtolica auctoritate providimus, ipſumque illi præfecimus in Epiſcopum & Paſtorem, curam & adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ ſibi in ſpiritualibus & temporalibus plenarie committendo, proot in noſtris inde confectis litteris plenius continetur. Quocirca Univerſitatem veſtram rogamus, monemus & hortamur attente, vobis per Apoſtolica ſcripta mandantes, quatenus eundem Carolum Electum, tanquam Patrem & Paſtorem animarum veſtrarum devote ſuſcipientes, & debita honorificentia proſequentes, ejus monitis & mandatis ſalubribus humiliter intendatis, ita quod ipſe Carolus Electus in vobis devotionis Filios, & vos in eo per conſequens Patrem benevolum inveniſſe gaudeatis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo nnno, Nonis Novembris, Pootificatus noſtri anno ſexto.

Ge. de Prato.

VI. Ex Miſcell. Bibliot. Caſanat. Tom. 141. in 4to.

Bulla Cenſurarum in ſingulos de Conſilio, & Interdicti generalis io Ducatum Mediolanenſem ob occupationem Eccleſiarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticoaum, & fructuum eorundem ſequeſtrationem ſeu diſtributionem io laicali abuſu è potentia factas, anno 1510.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Inter graves ſollicitudines & curas, quibus pro paſtoralis Officii & Apoſtolicæ ſervitutis debito continuo premimur, una eſt, ut defenſioni & cuſtodiæ Eccleſiarum, beneficiorum & bonorum, ac fructuum, & reddituum eorundem continuo vigilemus, ac ne perverſorum temerariis auſibus à Laicis, qoos Clericis infeſtos oppido tradit antiquitas, fructus, & proventus prædicti, qui inter cætera pro ſervitio Eccleſiarum, & pro ſuſtentatione Eccleſiaſtici ſtatus, & dignitatis, & Miniſtrorum ejus provide à SS. Patribus ſtatuti & ordinati ſunt, occupentur, & diſſipentur, omnibus remediis, & juris auxilio opportune prohibere, quod tanto periculoſius negligitur, quanto exinde turbatio, & confuſio Eccleſiaſtici Status & Ordinis de facili cauſaretur, & auctoritas minueretur, cum Spiritualia ſine temporalibus diu eſſe non poſſent; Ordo etiam rationis expoſcit, ut juſtitiam cuilibet præſertim Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, qui in partem ſollicitudinis nobiſcum aſſumpti ſunt, & aliis Eccleſiaſticis Prælatis, & Perſonis miniſtremus, & opem, ac operam efficaces exhibeamos, ut Metropolitanarum, & Cathedralium Eccleſiarum, & Monaſteriorum, ac dignitatum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum auctoritate Apoſtolica vel alias in titulum vel commendam commiſſorum poſſeſſionibus, & illorum fructuum, & proventuum perceptione, ſublatis quibuſcunque obſtaculis & impedimentis, quietè & pacifice gaudeant, & ne illis priventur, omnibus juris remediis, ubi etiam perverſorum audacia exiget, vibrato Apoſtolicæ poteſtatis mucrone per cenſuras Eccleſiaſticas providere. Sane ſicut non ſine gravi animi noſtri diſplicentia accepimus, dilecti Filii Carolus de Amboſia Dominus temporalis de Ciamonte, ſeu de Calidomonte, ac pro chariſſimo filio noſtro Ludovico Francorum Rege in Ducatu Mediolaoenſi Gubernator Magnus Magiſter, nec non ipſius Regis in Parlamento, ſeu Conſilio Mediolanenſi Conſiliarii nuncupati, neſcitur quo niſi maligno ducti Spiritu, & non conſiderantes, quod Laicis ſuper ipſos Cardinales, ac Pontificali dignitate præditos, ac alias Perſonas Eccleſiaſticas, eorumque Eccleſias, Monaſteria, ac beneficia Eccleſiaſtica illis commiſſa, illorumque redditus & proventus hujuſmodi, nulla eſt attributa juriſdictio ſive poteſtas, fructus, redditus & proventus nonnullorum, Eccleſiarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, aliorumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum hujuſmodi, quæ ipſi Cardinales, ac Prælati, & Perſonæ Eccleſiaſticæ io titulum, commendam, vel adminiſtrationem aut alias etiam ex conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis in Ducatu & Dominio Mediolanenſi obtinent, eorum auctoritate, immò verius temeritate propria, & de facto in manibus Laicorum ſequeſtrare, & partem illorum in proprios uſus convertere, & diſſipare præſumpſerunt, & in Animarum ſuarum periculum, divinæ Majeſtatis offenſam, Apoſtolicæ Sedis Auctoritatis contemptum, Eccleſiarum damnum, ipſorumque Cardinalium, Prælatorum, & Perſonarum Eccleſiaſticarum grave præjudicium & jacturam, perniciosum quoque exemplum, ac ſcandalum plurimorum. Nos igitur, ad quos ſupra alios pertinet Eccleſiarum jura defendere, & tüeri, ac ſimiles exceſſus etiam per eoſdem in eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis Eccleſiaſticis alias impunè commiſſos, & perpetratos, ac dictorum præſumptorum, & temerariorum auſus corrigere, ac Cardinalium, Prælatorum, & Perſonarum Eccleſiaſticarum, jura & libertates defendere volentes, dictos Præſumptores, niſi ad Cor reverſi reſipuerint, tali plectere pœnâ, ut in poſterum à ſimilibus abſtineant, ſintque aliis in exemplum, & tandem metus pœnæ ſit meta malorum, dictorum Cardinalium, & Prælatorum, & aliarum Eccleſiaſticarum Perſonarum querelis & lamentationibus permoti, nomina, cognomina, titulos Cardinalium, qualitates, nobilitates, & præeminentias præſentibus pro expreſſis habentes, æquitate & juſtitia id oobis ſuadentibus, ex noſtra certa ſcientia, & matura deliberatione præhabita, præfatos Carolum Gubernatorem, & Magnum Magiſtrum, ac omnes & ſingulos Dominos de Parlamento, ſeu Conſilio Mediolanenſi ouncupatos, cujuſcunque dignitatis, nobilitatis, & præeminentiæ & cooditionis exiſtant, nec non dictorum Fructuum Sequeſtratores & Cuſtodes, Diſtributores, ſivè Diſpenſatores, ac eis auxilium, conſilium, vel favorem directè, vel indirectè, quovis quæſito colore præſtantes, in virtute ſuæ obedientiæ, ac ſub pœnis infraſcriptis, quas contrafacientes ipſo facto incurrere volumus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium monemus, quatenus

infrà duodecim dierum ſpatium poſt publicationem præſentium in locis infraſcriptis faciendum computandorum, quorum quatuor pro primo, & quatuor pro ſecundo & reliquos quaruor dies pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione Canonica aſſignamus, ſequeſtra, & arreſta prædicta tollant, revocent, ac revocari & tolli faciant, & permittant, & ablatos fructus, vel ipſorum juſtam extimationem reſtituant, ac ipſos Cardinales & Prælatos, ac Perſonas Eccleſiaſticas ad perceptionem integram omnium, & ſingulorum fructuum ſequeſtratorum, & arreſtatorum hujuſmodi reſpectivè reſtituant, & reponant, ac ipſos fructus, redditus, & proventus eis percipere pacificè permittant, ac de illis eiſdem Cardinalibus, & Prælatis, ac Perſonis, ſeu eorum Procuratoribus à tempore dicti ſequeſtri, ſeu arreſti, & ablationis, vel eorum juſta extimatione integrè reſpondeant & reſponderi faciant. Alioquin lapſis dictis duodecim diebus tam illos, quam eis auxilium, vel favorem præſtantes, ex nunc prout ex tunc &ècontra, majoris excommunicationis ſententia innodamus, à qua ab alio, quam è Romano Pontifice præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi non poſſint. Si vero per alios novem dies dictos duodecim dies immediatè ſequentes, quorum tres pro primo, ex alios tres pro ſecundo, & reliquos tres pro ultimo & peremptorio termino aſſignamus, dictam excommunicationis ſententiam animo induraro ſuſtinuerint, & mandatis noſtris effectualiter non paruerint, ſententiam ipſam aggravamus, ac ex nunc prout ex tunc Mediolanenſem, Papienſem, Parmenſem, Cremonenſem, & alias Civitates, terras, caſtra, oppida, & loca Ducatus Mediolanenſis hujuſmodi, ac ſub gubernio D. Caroli in Lombardia conſtituta, ac quæ in illis ſunt Metropolitanas Cathedrales, ac alias Eccleſias, Monaſteria, ac Religioſa & pia loca quæcunque, ubi dictæ Eccleſiæ Cathedrales, vel aliæ dignitares & beneficia, ac quorumvis Ordinum Monaſteria, & Prioratus hujuſmodi ſequeſtrata, ſituata & poſita fuerint, & generaliter omnia loca, etiam extra Italiam, ad quæ ipſos excommunicatos declaratos declinare, & in quibus ipſos ſcienter ſtare permitti contigerit, dicta auctoritate ſimili modo generali Eccleſiaſtico ſubjicimus interdicto, ita quod illo durante in illis, etiam prætextu cujuſvis etiam Apoſtolici indulti perſonis, ordinibus, vel locis conceſſi, præterquam in caſibus à jure permiſſis, ac etiam in illis alias, quam januis clauſis, ac excommunicatis & interdictis excluſis, nequeant Miſſæ, & alia divina officia celebrari, decernentes, illud ſtrictiſſimè fore obſervandum, donec ibidem fuerint, & poſt triduum eorum inde diſceſſum, necnon monitos excommunicatos, & reaggravatos prædictos omnes & ſingulos dignitatibus & honoribus, etiam Doctoratus, ſive Magiſtratus, in quibus conſtituti exiſtunt, & tam ipſos quam Civitates, Caſtra, Oppida, & loca prædicta omnibus privilegiis, & indultis, etiam ſtudii generalis conceſſionibus, & gratiis, dignitatibus, honoribus, quibus utuntur, & gaudent, ſeu munita ſunt, nec non bonis omnibus quæ in feudum, vel emphyteoſim ſeu alias à Romana, vel aliis Eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, & locis Eccleſiaſticis obtinent, penitus privamus, dictaque bona feudalia, & emphyteutica, & alia ab Eccleſiis obtenta, ad Dominos ſuos reverti debere, ita ut de illis liberè diſponere poſſint, & ſi aliquis ex monitis excommunicatis, & reaggravatis prædictis Clerici ſeculares, aut Regulares, quovis modo beneficiati, & in Sacris Ordinibus conſtituti fuerint, illos Prælaturis, adminiſtrationibus, & regiminibus, ac omnibus & ſingulis Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, Perſonaribus, & Præbendis, cæteriſque beneficiis Eccleſiaſticis, quæ obtinent, ac Ordinibus, etiam Sacerdotalibus, ad quos promoti forent, ſine ulla ſpe reſtitutionis privatos eſſe decernimus, & nihilominus Venerabilibus Fratribus noſtris Sipontinenſi, Dirrachienſi, & Sedunenſi, ac univerſis, & ſingulis aliis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & Collegiatarum Eccleſiarum Prælatis, Capitulis & perſonis aliis Eccleſiaſticis, etiam quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium Religioſis exemptis, & non exemptis ubicunque locorum conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus præmiſſa omnia, & ſingula, ubi, quando, & quoties expediens fuerit, ac pro parte Cardinalium, & Prælatorum, & perſonarum Eccleſiaſticarum prædictorum fuerint requiſiti, in Eccleſiis, & aliis locis ſolemniter publicantes, Carolum, Magnum Magiſtrum & Conſiliarios Viros de Parlamento Mediolanenſi nuncupatos, ac omnes & ſingulos prædictos, quos conſtiterit præſentium vigore monitos non paruiſſe, excommunicatos, privatos, & inhabiles, præfataque Mediolanenſes, & alias Eccleſias, Monaſteria, Civitates Dominii Mediolanenſis, ac illius & alia ad quæ eoſdem monitos, excommunicatos, privatos, & inhabiles pro tempore declinare, & in quibus ſcienter ſtare permitti contigerit, ut præfertur, loca Eccleſiaſtica ſuppoſita interdicto publicent, & denuncient, ac ab aliis publicari, & denunciari, & hujuſmodi interdictum firmiter obſervari faciant, & procurent, donec ſequeſtrum, ſeu Arreſtum hujuſmodi revocent, & fructus reſtituerint, ipſique Cardinales, Prælati, & Perſonæ Eccleſiaſticæ, ſeu eorum legitimi Procuratores in pacifica poſſeſſione Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum ſuorum, & ad integram perceptionem fructuum hujuſmodi realiter, plenariè, & integrè poſiti fuerint reſpectivè, & inducti, ipſique ſic excommunicati privati, & interdicti meruerint abſolutionis, ac hujuſmodi interdicti relaxationis beneficium obtioere. Contradictores, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis, per cenſuras Eccleſiaſticas compeſcendo: Et inſuper ut præſentes litteræ ad notitiam monitorum prædictorum facilius pervenire valeant, cum ad illos de præmiſſis certiorandos, perſonaliterque monendos tutus non pateret acceſſus ob illorum potentiam, volumus, & mandamus, eaſdem literas vel ipſarum tranſſumpta auctentica, cum manu publici Notarii, ſivè præfati Archiepiſcopi Sipontini ſubſcriptis, quibus fidem adhiberi volumus, in Bononienſis, Mutinenſis, aut Imolenſis Eccleſiarum circumvicinorum locorum, de quibus veriſimilis conjectura ſit, quod ad ipſos monitos poſſit de facili pervenire, valvis affigi, quas poſt affixionem hujuſmodi eoſdem monitos perinde arctare decernimus, ac ſi eis præſentialiter & perſonaliter intimatæ eſſent, & intimarentur: Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus, nec non quibuſcunque privilegiis, & indultis Apoſtolicis, eiſdem excommunicatis, privatis, & interdictis perſonis, Eccleſiis, Monaſteriis, Civitatibus, terris, & locis conceſſis, per quas effectus præſentium perturbari, aut alias quomodolibet differri poſſet, & quibuslibet privilegiis, indulgentiis, & litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quæ etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialiter ſpecifica, & expreſſa mentio præſentibus habenda foret, eiſdem excommunicatis, privatis & interdictis, quoad præmiſſa nolumus aliquatenus ſuffragari, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Seu ſi excommunicatis aggravatis, & interdictis perſonis, Eccleſiis, Monaſteriis, Civitatibus, & locis præfatis, vel quibusvis aliis communiter vel diviſim ab Apoſtolicâ ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, & privari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam de indulto hujuſmodi, ac eorum nominibus, cognominibus, dignitatibus, qualitatibus, & ordinibus mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ monitionis, aſſignationis, innodationis, aggravationis,

tionis, ſubjectionis, decreti, privationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Bononiæ, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo decimo, Septimo Idus Octobris, Pontificatus noſtri, anno ſeptimo.

Sigiſmundus.

VII. Ex Miſcell. Biblioth. Caſanat. Tom. 141. in 4to. Bulla declarationis incurſus cenſurarum & pœnarum contentarum in Bulla privationis Alphonſi Eſtenſis, tunc Ducis Ferrariæ, contra Magnificum D. Carolum de Amboſia, de Ciamonte Magnum Magiſtrum, & nominatim contra reliquos Capitaneos, & Duces Exercitus Chriſtianiſſimi Regis Francorum, & generaliter contra omnes, qui in defenſionem & auxilium D. Alphonſi Eſtenſis, contra S. D. N. & S. Rom. Eccleſiam militant, & ejus Terras & loca hoſtiliter invaſerunt, & deprædati ſunt: anno 1510.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

DEcet Romanum Pontificem, ex divina tradita ſibi poteſtate, pœnarum ſpiritualium, & temporalium pro meritorum diverſitate diſpenſatorem conſtitutum, pro animarum ſalute, in eos qui monitionum ſuarum, & mandatorum Apoſtolicorum transgreſſores, ac cenſurarum, & Apoſtolicæ auctoritatis, & Clavium contemptores exiſtunt, debitè animadvertere, & acrius inſurgere, ne tales ſic damnati, & contemptores dati in reprobum ſenſum eorum exemplo alios decipiant, & in errorem, & ruinam ſecum trahant, ac eorum participatione, ex converſatione alios Fideles inficiant, & contaminent, necnon ad ipſorum damnatorum confuſionem, quàm formidabilium cenſurarum, & pœnarum rei exiſtant, ad omnium aliorum publicam, & certam notitiam deducere, & declarare, ad hoc ut ipſi ſic declarati, & publicati, confuſi, & compuncti ad cor reverti, & ſaluti propriæ conſulere valeant, & alii eorum exemplo diſcant à ſimilibus abſtinere, & ab eorum excommunicatorum, & anathematizatorum prohibita converſatione, & participatione, & obedientia ſe ſubtrahant, ut divinam ultionem evadant, & eorum damnationis participes non exiſtant. Sanè licèt nuper iniquitatis filium, & perditionis alumnum Alphonſum Eſtenſem ſuis exceſſibus, erroribus, & nefandis delictis, per eum perpetratis exigentibus, majoris excommunicationis, & anathematis ſententiam, perjurii & Sacrilegii reatus, ingratitudinis, rebellionis, & Læſæ Majeſtatis crimina, damnabiliter incidiſſe, omnibus & ſingulis indulgentiis, remiſſionibus, tolerantiis, gratiis, privilegiis, libertatibus, & immunitatibus in Vicariatu, & Ducatu Ferrarienſi, aliiſque Feudis, Locationibus, Honoribus, Dignitatibus, etiam Confaloneriatus, Civitatibusque, Terris, ac caſtris, oppidis, fortalitiis, locis, juribus, juriſdictionibus, & bonis quibuſcunque, quæ quovis modo obtinebat, ac in quibus, & ad quæ jus ſibi quomodolibet competebat, ac propter iniquitates reiteratas, ingratitudines, ac delicta ejuſdem Alphonſi, omnes & ſingulos ejus ex quondam Hercule ex Marchionibus Eſtenſibus, Fratres germanos, alioſque de eorum familia exiſtentes, etiam in præmiſſis, ſeu eorum aliquibus, vel ad illa jus habentes, & habere prætendentes, quorum nomina & cognomina, ac qualitates pro expreſſis haberi volumus, ac omnium eorum Poſteros, & Succeſſores quoſcunque prædicto, & omni Succeſſionis jure in perpetuum omninò privatos, ac inhabiles, & indignos ad illa, & quælibet alia ſimilia, vel diſſimilia impoſterum obtinenda, & quoſlibet actus legitimos exercendos, Civitateſque, Caſtra, Oppida, Terras, Fortalitia, loca, & alia omnia prædicta confiſcata fuiſſe, & tunc fore, ac à prædictis privationis, & inhabilitatis pœnis neminem ex familia ſua, etiam prætextu minoris ætatis, aut ſexus excuſari, ſeque tueri poſſe, quominus pœnis hujuſmodi omninò irretiti, & innodati cenſerentur, de Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Conſilio pariter, & aſſenſu, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac ex certa noſtra ſcientia declaraverimus, ac ſententiando privaverimus, & inhabilitaverimus, dictoſque Ducatum, & Vicariatum Ferrarienſem, cum omnibus Civitatibus, caſtris, oppidis, & feudis, quæ à dicta Romana Eccleſia quomodolibet obtinebat, cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, ac omni integritate ad dictam Romanam Eccleſiam legitimè devoluta, ac reverſa fore decreverimus. Univerſis quoque Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Domicellis, Feudatariis, & Vaſallis, ac aliis quibuſcunque, etiam præfatæ Romanæ Eccleſiæ non ſubjectis, diſtrictè præceperimus, & mandaverimus, ne extunc in anteà ad ſtipendia dicti Alphonſi, aut ei faventium militare, ſeu eorum Stipendia capere, vel ad Stipendia hujuſmodi, ſeu aliàs cum eis ſe, vel ſuos armigeros, & ſequaces locare, eiſque etiam prætextu cujuſcunque protectionis, confœderationis, & Ligæ, quominùs dictum Alfonſum debitè punire, & caſtigare valeamus, Conſilium, auxilium, vel favorem quoquomodo præſtare auderent. Quinimò ſi qui tunc cum eiſdem militabant vel in ejus auxilium, vel favorem venerant, infrà certum tunc expreſſum terminum, ab ipſo Alfonſo, ejuſque obſequiis, auxilio, & Stipendiis, omninò recederent, quacunque obligationis, ſeu protectionis & defenſionis formula, quâ obligati erant, non obſtante, ac in omnes & ſingulos ex eis, qui contrà mandatum noſtrum hujuſmodi facere, vel etiam venire temptarent, quoque modo per ſe vel alium, ſeu alios directè, vel indirectè dictæ excommunicationis majoris, anathematis, maledictionis, & privationis, & inhabilitatis, necnon in Terras, Dominia, & loca eorum ſi qua haberent, ſeu eos habere contingeret interdicti, ac in eos, & eorum deſcendentes, privationis dignitatum, dominiorum, Feudorum, & bonorum, ac privilegiorum, gratiarum, & beneficiorum Eccleſiaſticorum, necnon inhabilitatis ad illa, ac bonorum confiſcationis, ſententias, cenſuras, & pœnas, extunc prout ex eâdem die, promulgaverimus, eoſque illas abſque alia ulteriori monitione poſt literarum noſtrarum deſuper conceſſarum publicationem, & notitiam incurrere voluerimus eo ipſo, aliaſque, & alia fecerimus, prout in dictis noſtris literis deſuper confectis, quarum veriorem tenorem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, quaſque ut ad Alfonſi, & aliorum monitorum, & privatorum, ac ſub eiſdem literis comprehenſorum notitiam deducerentur, in certis tunc expreſſis locis affigi, & publicari juſſimus, & fecimus, ac volumus, ut illos literæ illico poſt affixionem prædictam perindè arctarent, ac ſi eis eædem literæ perſonaliter intimatæ forent, prout in dictis literis plenius continetur. Cum autem, ſicut non ſine gravi animi diſplicentia accepimus, iniquitatis filius Carolus de Amboſia, qui pro Gubernatore Ducatus Mediolanenſis, nomine chariſſimi in Chriſto filii noſtri Ludovici Regis Francorum Chriſtianiſſimi, necnon Galeatius, & Marcus Antonius Pallavicini, Theodorus, Georgius, & Alexander de Trivultio, Dominus de Montiſon, Dominus della Pelliza, Bajardus Dominus Dembrecort, ac Domini de Conti, de Bernia, de Satighono, de Fontraglis, & Deſojis, necnon Joannes Tuardus, Aloyſius de Arſi, & Badinus, ac alii, qui ac

dictus Carolus pro Capitaneis & Ductoribus gentium armorum dicti Regis, ac militibus, ſeu ſtipendiariis D. Alphonſi ſe gerunt, poſt affixionem, & publicationem priorum Litterarum Noſtrarum prædictarum, poſt quod lapſum ſingulorum terminorum in eiſdem litteris per Nos præfixorum, ipſarum Litterarum ac Mandatorum Noſtrorum prædictorum notitiam habentes, ſuæ propriæ ſalutis immemores, Nobis ad partes Romandiolæ pro recuperatione Vicariatus, Ducatus & Feudotum, nec non Civitatum, Terrarum, Locorumqne prædictorum perſonaliter venientibus, & in Bononienſi Noſtra Civitate cum Curia, ac Venerabilibus Fratribus Noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus moram trahentibus, recuperationi hujuſmodi temerè tenitentes, dicto Alphonſo nedum præſtita alias per eos ſubſidia ſubtrahere, ut debuerant & tenebantur; verùm arma & gentes armorum, ac nova auxilia, & ſuffragia præſtare, & magnas copias, tanquam Noſtri, & dictæ Sedis publici & manifeſti hoſtes, ad ſerviria, beneficium, & ſuccurſum publicè & notoriè dicti Alphonſi contra Nos & Sedem prædictam, palàm & publicè ſubminiſtrare, ipſumque Alphonſum in ſuis inobedienriâ, contumacia, & rebellione, ac Vicariarus, Ducatus, & Feudorum prædictorum occupatione & detentione confovere, non verentur, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ exercitui, & gentibus Noſtris pro expulſione dicti Alphonſi exiſtentibus, tanquam Noſtri & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ hoſtes ſe manifeſtè opponentes, & quod deterius eſt, velut hoſtes Territorium Bononienſe hoſtiliter iovadere & deprædare, & homines occidere, & captivos quamplures ex ſubditis Eccleſiæ abducere, Arces & Fortalitia, ſeu Caſtra Eccleſiæ Romanæ hujuſmodi comburere cum hominibus in eis exiſtentibus, & aliqua invadere, ac capta cuſtodire palam & publicè non ſunt veriti, pœnas contra talia perpetrantes temerè incurrendo excommunicationis & maledictionis, ac anathematis, aliaſque in prioribus Noſtris Litteris prædictis contentas ſententias, cenſuras & pœnas damnabiliter incurrendo: Ut igitur cum Alphonſo, & aliis præfatis, & anathematizatis, ac maledictis meritò computentur, & ſicut in delinquendo dicti Alphonſi pertinaciam ſequuntur, ita pœnarum etiam participes, ac ſecum portent pœnas, cum præmiſſa adeò manifeſta & notoria ſint, & facti etiam permanentis, ita ut nulla probatione, vel monitione aut citatione indigeant, prout ſic forè decernimus, & declaramus Carolum & Galeatium, & Marcum Anthonium, Theodorum, Georgium, & Alexandrum, ac Dominum de Montiſon, Dominum della Pelliza, Bajardum Dominum Dembrecort, ac Dominos de Conti, de Bernia, & de Sanglıono, de Fontraglia & Defoys, ac Johannem Aloyſium, & alios prædictos, ac omnes & ſingulos alios Capitancos gentium, Armotum Ductores, Coneſtabiles, ac milites quoſcunque, tàm equeſtres, quàm pedeſtres, qui contra Nos & Sedem prædictam, ac pro dicto Alphonſo, tàm illius, quàm quorumcunque & Regum, ſeu aliorum Principum, aut eorum propriis ſtipendiis militarunt & militant, ſeu arma quomodolibet ſumpſerunt & ſumunt, aut auxilium, conſilium, vel favorem quovis modo præſtare, & ſubminiſtrare præſumpſerunt & præſumunt, quorum omnium nomina & cognomina, ac qualitates, etiamſi quàvis celſâ, & grandi præfulgeant dignitate, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ac ſi nominatim exprimerentur, ac in illorum publicatione vigore præſentium facienda nominatim exprimi poſſe decernimus, majoris Excommunicationis, & divini anathematis, nec non maledictionis æternæ, & interdicti, ac in eos, & eorum deſcendentes dignitatum, honorum & bonorum privationis, & inhabilitatis ad illa, necnon bonorum confiſcationis, & alias ſententias, cenſuras & pœnas prædictas damnabiliter incidiſſe, civitates quoque, terras, caſtra, oppida & loca, in quibus tunc, & pro tempore fuerint, & ad quæ eos declinare contigerit: ac quæ in illis ſunt Eccleſias, etiam Cathedrales & Metropolitanas, Monaſteria, & alia Religioſa, & Pia Loca etiam exempta quæcunque Eccleſiaſtico Interdicto ſuppoſita eſſe, ita ut illo durante in illis etiam prætextu cujuſvis Indulti Apoſtolici, præterquam in caſibus à jure permiſſis, & in illis non aliàs quàm januis clauſis, ac excommunicatis & interdictis excluſis, nequeant Miſſæ, & alia Divina Officia celebrari, dicta Apoſtolica Auctoritate tenore præſentium declaramus, illoſque pro excommunicatis, anathematizatis, maledictis, interdictis, privatis & inhabilibus, ubicunque locorum denunciari & publicari, ac ab omnibus Chriſti fidelibus arctiùs evitari præcipimus & mandamus. Et ut omnibus præmiſſa innoteſcant, univerſis & ſingulis Patriarchis, Archi-Epiſcopis, Epiſcopis Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium & Collegiatarum Eccleſiarum Prælatis, Capitulis & Perſonis Eccleſiaſticis, etiam quorumvis Ordinum, etiam mendicantium Religioſis, exemptis & non exemptis, ubilibet conſtitutis, in virtute Sanctæ Obedientiæ, & ſub dictæ Excommunicationis latæ ſententiæ pœnis mandavimus, quatenus ipſi, & quilibet eorum, ſi & poſtquam vigore præſentium requiſiti fuerint infra tres dies, quorum pro primo, & alium pro ſecundo, ac reliquum pro tertio & peremptorio termino, ac Canonica monitione præmiſſa aſſignamus, eoſdem excommunicatos, anathematizatos, maledictos declaratos, aggravatos, interdictos, privatos & inhabilitatos, ſi non paruerint, in eorum Eccleſiis Dominicis & aliis Feſtivis Diebus, dum major inibi populi multitudo convenerit ad Divina, cum Crucis Vexillo pulſatis Campanis, & accenſis candelis, ac demum extinctis, & in terram projectis & conculcatis, cum trina lapidum projectione, aliiſque Ceremoniis in ſimilibus obſervari ſolitis, publicè nuntient, ac faciant & mandent ab aliis nunciari, ac ab omnibus Chriſti fidelibus arctiùs evitari. Verum quia impoſſibile foret præſentes noſtras declarationis, & publicationis litteras, ad præſentiam & perſonam propriam dictorum excommunicatorum perſonaliter deducere, propter eorum potentiam, volumus, ut affixio & publicatio præſentium litterarum in Valvis Cathedralium Eccleſiarum Mutinenſis & Bononienſis. Civitatum facta, ita eos liget, & arctet, & declaratos, & damnatos demonſtret in omnibus & per omnia, ac ſi eis, & eorum cuilibet perſonaliter intimatæ & præſentatæ fuiſſent. Poſtremò quia difficile foret, præſentes declarationis litteras ad ſingula quæque loca deferre, in quibus earum publicatio neceſſaria foret, volumus, & præfata Auctoritate Apoſtolicâ decernimus, quod earum tranſumptis manu Notarii Publici ſubſcriptis, & Sigillis alicujus Prælati Eccleſiaſtici munitis, ubique ſtetur, ut pro originalibus litteris ſtaretur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ in prioribus Litteris Noſtris prædictis volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam Noſtræ Conſtitutionis, Declarationis, Præcepti, Aſſignationis, Mandati, Voluntatis & Decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Bononiæ, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimo, pridiè Idus Octobris, Pontificatus Noſtri anno ſeptimo.

Sigiſmundus.

Bulla Monitorii Apoſtolici contra tres Reverendiſſimos Cardinales, ut redeant ad obedientiam S. D. N. Papæ, ne ſchiſma in Eccleſia Sancta Dei oriatur. anno 1511.

VIII. Ex Miſc. Biblioth. Caſanat. Tom. 141. in 4.

In Nomine Domini, Amen. Noverint univerſi & ſinguli hoc præſens publicum tranſumptum inſpecturi, quod Nos Hieronymus de Shinuccis, Canonicus Senenſis, U. Jur. Doct. Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generalis Auditor, habuimus, vidimus, & diligenter inſpeximus Litteras Apoſtolicas monitoriales Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri, Domini JULII, Divinâ Providentiâ Papæ Secundi, infraſcripti tenoris: Ejus verò Bulla plumbea, cum cordulis ſericeis rubei croceique coloris, more Rom. Curiæ pendentibus bullatas, & omnimoda ſuſpitione carentes, una cùm earundem Litterarum Apoſtolicarum publicatione & affixione à tergo per tres præfati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ curſores in locis in dictis Litteris Apoſtolicis deſignatis, debitæ executioni demandatas, quarum quidem tenor ſequitur, & eſt talis:

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Cœleſtis Altitudo Potentiæ, Divinâ Providentiâ cuncta diſponens, ut Eccleſiæ triumphanti militantem Eccleſiam ſimilem faceret, voluit Summo Pontifici, Chriſti Vicario, Dominici gregis Paſtori adeſſe in regenda & gubernanda Univerſalis Eccleſiæ Monarchia Conſiliarios, & Miniſtros Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ut ipſi tanquam ejuſdem Pontificis, & Eccleſiæ Membra ſuo Capiti deſervirent, & ſubmiſſis humeris ad regendum Univerſalis Eccleſiæ firmamentum operoſa ſedulitate cum ipſo Pontifice laborarent, & tàm ipſius Eccleſiæ, quam totius Ordinis incumbentia onera indefeſſis cum eo ſollicitudinibus partirentur, ac cum eo Univerſalem Eccleſiam repræſentarent. Hi ſunt, quos dilexit Dominus, & velut præcipuos, ac ſublimes ejuſdem Eccleſiæ Cardines prærogativâ ſublimavit honoris. Horum cœtus in orbe magnificus omnes & ſingulos, quibuſcunque titulis decoratos excellit, deſcriptique dicuntur in diademate Principis. Horum Altitudo Conſilii, & expertæ circumſpectionis induſtria circa dirigenda quælibet, & agenda Sanctæ Romanæ, atque Univerſali Eccleſiæ majora commoda ſalubriter afferre dignoſcitur; ideoque à Nobis tanquàm Membra à Capite per Canonicas Sanctiones illicentiati diſcedere prohibiti ſunt. Hi ſunt, quos ideò ultrà alia ornamenta galero rubro inſignitos eſſe conſtat, ut præ cæteris Sanctam Sedem Apoſtolicam, Romanæque Eccleſiæ Unitatem in eis ipſis (ut præfertur) repræſentatam, quantum fieri poteſt, verbo & exemplo conſtanter & intrepidè uſque ad ſanguinis effuſionem tueantur, & defendant, & quo majori honoris prærogativa honeſtati ſunt, tantò magis peccant, cum eorum & Eccleſiæ Unitatem hujuſmodi ſcindunt, aut à Summo Pontifice eorum Capite quoquo modo illicentiati recedunt, vel ab ipſius obedientia deficiunt. Sanè nuper in Conſiſtorio Noſtro Secreto Dilectus Filius Juſtinus Caroſius, Juris utriuſque Doctor, & Fiſci Noſtri Advocatus, nomine ſuo, ac Dilecti Filii Mariani de Cuccinis, Fiſci Cameræ Apoſtolicæ Procuratoris, quandam ſub iis verbis quetelam expoſuit: Quamquam, Beatiſſime Pater, Voſque Reverendiſſimi Domini Cardinales, unam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam Spiritus Sanctus ex Perſona Domini noſtri Jeſu Chriſti in Cantica Canticorum deſignet, dicens: Una eſt Columba mea, una eſt perfecta mea, & una eſt Matri ſuæ electa, & ut ait Beatus Cyprianus, Non habet Eccleſiæ Ordinationem, qui Eccleſiæ non tenet Unitatem. Nihilominùs ab ipſius (ut ita dixerim) Eccleſiæ incunabulis quorundam peſtiferorum hominum effrenata libido hanc Sanctam Eccleſiæ Unitatem ſcindere & lacerare temptavit. Quiſquis igitur hanc ſanctam & immaculatam Eccleſiæ Unitatem auſu ſacrilego, & diabolita perſuaſione violare præſumpſerit, hic (ut Sacri Canones edocent) alienus eſt, prophanus eſt, hoſtis eſt, habere non poteſt Deum Patrem, qui Univerſalis Eccleſiæ non tenet unitatem, nec poteſt is cum aliquo convenire, qui cum corpore ipſius Eccleſiæ, & cum univerſa fraternitate non convenit. Et cum, Pater Sancte, Sanctitas veſtra intenta, (ut decet) Recuperationi Terrarum, & Jurium Sanctæ Rom. Eccleſiæ, præſertim Civitatis Ferrarienſis, ejuſque Ducatus, Territorii, ac Diſtrictus, quibus iniquitatis filium Alphonſum Eſtenſem, ob ejus demerita per ſententiam conſiſtorialiter latam, privaverat, Bononiam cum exercitu acceſſiſſet, monuiſſetque Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, quos tàm pro prædictis, quam aliis gravibus eidem Eccleſiæ incumbentibus oneribus conſulere intendebat, ut ipſam Sanctitatem veſtram ſequi deberent, prout par erat. Inimico tamen humani generis ſuadente, ac ſcandalum & zizaniam in Dominico Agro ſeminante, aliqui (quod dolenter referimus) ex dictis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus monitionem Sanctitatis veſtræ hujuſmodi implere ſimulantes, iter eorum Florentiam verſus cœperunt, ac ſpretis literis Sanctitatis veſtræ, ac monitionibus & exhortationibus, per devotam Creaturam veſtram, Franciſcum, tituli S. Clementis Presbyterum Cardinalem, tunc in minoribus conſtitutum Epiſcopum Concordienſem, Datarium veſtrum, quibus illos hortabatur, & monebat, ut ad eandem Sanctitatem veſtram Bononiæ cum ſua cura exiſtentem vocati ſe conferrent, prout iidem Cardinales eidem Franciſco Cardinali ſe facturos obtulerunt, initis & firmatis priùs inter ipſos ſecretò, & per manus Publici Notarii certis conſpirationibus & capitulis, ac conventionibus illicitis, & inhoneſtis, contra Sanctitatem veſtram, Papiam illicentiati adierunt, & deindè Mediolanum ſe conferentes, ibidem contra Sanctitatem Veſtram, & Sedem Apoſtolicam, ac Sanctæ Dei Eccleſiæ Unitatem periculoſam ac ſchiſmaticam Conventiculam inire moliti; alioſque Cardinales in ſuam ſententiam trahere conati ſunt, prout diverſimodè Sanctitati Veſtræ innotuiſſe debuit, quare detecti in ſuo propoſito perſeverantes, gravia Eccleſiæ Univerſali ſcandala immittere, illamque reformatione indigere, & propterea Concilium juxta quoddam Decretum Concilii Conſtantienſis, ac votum per eandem Sanctitatem Veſtram in ejus ad Summum Apoſtolatus Apicem aſſumptione emiſſum, & juramentum per eum præſtitum congregandum fore, juſque illud congregandi ob Sanctitatis Veſtræ, & aliorum Cardinalium illi aſſiſtentium, negligentiam ad eos devolutum eſſe, eoſque Concilium ipſum abſque aliqua Sanctitatis Veſtræ requiſitione, & licentia indicere, & convocare poſſe, aſſerere non ſunt veriti: Horum Principalis Auctor extitit Dominus Bernardinus, Epiſcopus Sabinenſis, qui jamdiu iſta animo ſuo præmeditatus, in ejus ſententiam Guilielmum Epiſcopum Præneſtinum. & Franciſcum tit. SS. Nerei & Achillei, Presbyterum Cardinalem traxit, prout in cedulis indictionis & convocationis Concilii eorum nomine publicati, & ut creditur, ad eorum inſtigationem, etiam ſub nomine Maximiliani Rom. Imperatoris electi, & Ludovici Francorum Regis Illuſtrium confectis, ac manu Publicorum Notariorum ſubſcriptis, & in urbe, ac alibi clanculum affixis, clarè conſtat. Quanam gravitate verborum, Pater Sancte, quove dolore animi, rem hujuſmodi deplorem? Sed ut video, Pater Beatiſſime, ac Reverendiſſimi Domini, jam tempus eſt, magis remedii, quàm querelæ. Ecce enim Sancta Mater Eccleſia, quæ in Perſona Sanctitatis Veſtræ ſui indubitati Sponſi ſincerâ per prius unitate, & pace gaudebat, reſeratis lacrymarum fontibus, multis cum ſuſpiriis & ſingultibus ad Te Sponſum ſuum, & ad Vos Reverendiſſimos Dominos Cardinales, qui eſtis in partem ſollicitudinis evocati, clamare & vociferari compellitur. Et tu Beatiſſime Pater, cum omnia prædicta ſint adeò manifeſta, publica & notoria,

quod nulla poſſint tergiverſatione celari, nec excuſatione defendi, in virtute Altiſſimi, unacum hoc Sacro Collegio exurge, & judica cauſam ſponſæ tuæ, & memor eſto opprobrii filiorum tuorum, accingere gladio tuo ſuper femur tuum potentiſſime, intende, proſperè procede, & regna, & exemplo aliorum ſummorum Pontificum Prædeceſſorum tuorum, qui ſemper inſurgentes in Dei Eccleſia hæreſes, & Schiſmata cum ipſorum Auctorum fautoribus, auctoribus, & ſequacibus à Dei Eccleſia, & communione Fidelium, & Sacratiſſimo Chriſti corpore eliminarunt, hoc noviter ortum pernicioſiſſimum Schiſma in tuam, & S. Rom. Eccleſ. ſponſæ tuæ injuriam ſpirituali mucrone reſcinde. Nos igitur qui dudum Concilii indictionem hujuſmodi, ſivè potius ſchiſmaticam Conventiculam per alias noſtras literas revocavimus, ac pro pace & quiete omnium Chriſti fidelium, pro quibus extirpandis Schiſmatibus, & hæreſibus univerſis, ac reformatione Univerſalis Eccleſiæ, quatenus opus fuerit, & expeditione contra infideles conciliariter ineunda Oecumenicum generale Concilium indiximus, & celebrare Domino permittente intendimus, hujuſmodi relatione audita, magno quidem prout decebat dolore ac mœrore affecti ſumus: Non poſſumus enim non vehementer dolere, ut par eſt, tam pernicioſum in Dei Eccleſiam incendium inchoari, & ab his præcipuè à quibus minimè ſuſpicabamur, præſertim a Bernardino Epiſcopo, quem honorificentiſſima legatione Germaniæ decoravimus, & cujus, reliquorumque omnium petitis, quantum cum Deo licuit, ſemper annuimus, aliiſque omnibus præfatis, quos tanquam corporis noſtri membra paterna caritate ſemper dileximus, & in viſceribus complectebamur caritatis: Quoniam igitur Fratres noſtri prædicti, & Sanctæ Matris Eccleſiæ Filii alienati ſunt ab ea, & claudicaverunt a ſemitis ſuis, nos adverſus hujuſmodi periculorum ſchiſma, juxta noſtri Paſtoralis Officii debitum publicè, & in facie Eccleſiæ requiſiti (ut præfertur) inſurgere, & illi obviare decrevimus: Quamobrem revocationi Conventiculæ, & indictioni Concilii hujuſmodi inhærentes, ut ad debitum finem conciliatis omnium animis perduci poſſit, nulluſque ſcrupulus remaneat, quominus hoc ſacrum Oecumenicum generale futurum Concilium, cum omni quiete, & pace, ac animorum unitate in Spiritu Sancto (ut decet) celebrari poſſit: & attendentes memoratam ipſorum Promotoris & Procuratoris petitionem juſtam, & divino, & humano juri conſonam, nec non inſtrumentis publicis falſa manifeſtè continentibus: etiam in alma urbe noſtra temere affixis, & per nos viſis, & alias legitimè probatam, & uſque adeo publicam, & notoriam eſſe, quod nulla poſſit tergiverſatione celari, ita ut ad pœnarum ſeveritatem juxta Sanctiones Canonicas, in prædictos Bernardinum, & Guilielmum Epiſcopos & Franciſcum Cardinalem, abſque alia ulteriori mora procedendum eſſet: præſertim cum nos eidem Bernardino, etiam poſt omnium ſuprà narratorum perpetrationem, ſi errorem ſuum recognoſcere, & ad cor reverti voluiſſet, plenam indulgentiam, & præteritorum remiſſionem, & veniam dare, & concedere Apoſtolicâ clementiâ parati ſumus. Nihilominus de eorundem Venerabilium Fratrum noſtrorum Conſilio, Omnipotentis Dei imitantes clementiam, qui non vult mortem Peccatoris, ſed magis ut convertatur, & vivat, & omnes injurias illatas obliviſcebatur, omni qua poſſumus pietate uti decrevimus, & quantum in nobis eſt agere, ut propoſita manſuetudinis via ad cor revertantur, & à prædictis reſipiſcant exceſſibus, ut ipſos, tanquam Filium illum prodigum, ad gremium Eccleſiæ revertentes benignè recipiamus, & paternâ caritate amplectamur. Ipſos igitur Bernardinum, & Guilielmum Epiſcopos, ac Franciſcum Cardinalem, & etiam quoſcunque eis adhærentes, eorumque receptores, & eis quoquomodo faventes, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, per aſperſionem Sanguinis Domini noſtri JEſu Chriſti, quo, & per quem humani Generis redemptio, & Sanctæ Matris Eccleſiæ ædificatio facta eſt, ex toto corde hortamur, precamur, & obſecramus, ut ipſius Eccleſiæ unitatem, pro qua ipſe Salvator tam inſtanter oravit ad Patrem, violare deſiſtant, fraternam quoque dilectionem, & pacem, quam toties, & accuratè, idem Redemptor, tranſiturus ex hoc mundo ad Patrem, diſcipulis commendavit, & ſine qua nec orationes, neque jejunia, nec elemoſynæ Deo acceptæ ſunt, ſcindere, & lacerare expaveſcant, & à prædictis quantociùs tam pernicioſis, & ſcandaloſis prorſus deſiſtant, exceſſibus, inventuri apud nos, ſi effectualiter paruerint, & etiam nobis perſonaliter humiliter paruiſſe docuerint, paternæ caritatis affectum, apertumque manſuetudinis, & Clementiæ fontem, alioquin ipſos ſi fortè juſtitiæ, & virtutis amor à peccato non retrahat, indulgentiæque ſpes ad pœnitentiam non invitat, pœnarum terror, & vigor coherceat diſciplinæ, præfatos Bernardinum, & Guilielmum Epiſcopos, & Franciſcum Candinales, adhærentes, receptores, & quoslibet fautores eorum de Fratrum eorundem conſilio requirimus, & monemus in Virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub anathematis, & criminum hæreſis, & ſchiſmatis, ac læſæ Majeſtatis, & quibuſcunque aliis, contra tales ab Homine, vel a jure inflictis, necnon privationis Cardinalatus honoris, ac Patriarchalium, & Metropolitanarum, & Cathedralium, quibus præſunt, aliarumque Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum quorumcunque, quæ obtinent, ac inhabilitatis ad illa, & alia qualiacunque impoſterum obtinenda, necnon convicti criminis ſchiſmatis, hæreſis, & læſæ Majeſtatis pœnis diſtrictè præcipiendo mandamus, quatenus infra quinquaginta dies ab affixione præſentium, in locis infraſcriptis immediate ſequentes numerandos, ipſi Bernardinus, & Guilielmus Epiſcopi, & Franciſcus Cardinales pro Indictoribus, & Convocatoribus Concilii generalis ulterius ſe gerere, aut nominare deſiſtant: nec per alios quantum in eis eſt haberi, & nominari pro talibus ſe patiantur, ac indictionem, & convocationem prædictas, ſicut de facto, & male factas, coram nobis perſonaliter conſtituti publicè revocent, caſſent, & annullent: adhærentes, receptatores & faventes, ulteriùs ipſis Bernardino, & Guilielmo Epiſcopis, & Franciſco Cardinalibus in hoc Schiſmatis crimine non aſſiſtant nec adhæreant, vel faveant quoquomodo per ſe, vel alios, directè vel indirectè, nec quovis quæſito colore, ſed ipſi Bernardinus, & Guilielmus Epiſcopi, & Franciſcus, Cardinales adhærentes, receptores, & fautores, nobis tanquam Patri, & Paſtori animarum ſuarum reverenter pareant & obediant, ac de revocatione indictionis, & convocationis Concilii hujuſmodi, infra prædictum terminum (ut præfertur) coram nobis perſonaliter conſtituti, etiam per publica documenta, certiores nos faciant, ita ut de eorum vera obedientia, nullus dubitationis ſcrupulus valeat remanere, alias ſi Bernardinus, & Guilielmus Epiſcopi, ac Franciſcus Cardinales, & adhærentes, receptores, & fautores prædicti ſecus (quod abſit, & nobis perſuadere non poſſumus) egerint, ſeu præmiſſa omnia, & ſingula infra terminum prædictum cùm effectu non adimpleverint: noverint ſe ſupradictis pœnis obnoxios, & à nobis quanquam invitis juſtitia cogente citatos, prout tenore præſentium citamus, monemus, & requirimus: aut quintadecima die præfatum terminum immediatè ſequente non feriata, & ſi dicta quintadecima dies feriata extiterit, prima die ſequenti non feriata compareant perſonaliter coram nobis in Urbe, & Conſiſtorio noſtro ſecreto, aut ubi tunc erimus ad ſe defendendum, legitimèque excuſandum de præmiſſis contra eos deductis, alias ad

videndum, & audiendum ſe, & quemlibet eorum etiam nominatim, quos ſic citamus ad diem eandem, contra ipſos legitimè procedi, ac ad videndum ſe declarari Schiſmaticos, blaſphemos, & tanquam hæreticos, & reos criminis læſæ Majeſtatis fore puniendos, ac cenſuras, & pœnas prædictas ipſo facto incidiſſe, & incurriſſe, & alias iis infligi, prout juſtum fuerit, & juſtitia ſuadebit, certificantes eoſdem, & eorum quemlibet, quod ſive venerint, ſive non, niſi ſe paruiſſe coram nobis perſonaliter conſtituti oſtenderint, aut ſe legitime de præmiſſis excuſaverint, coram nobis (ut præfertur) perſonaliter conſtituti, ad declarationem dictarum pœnarum juſtitia mediante procedemus, eorum contumaciâ, & abſentiâ non obſtantibus, ſed, ipſorum contumacia eorum præſentiam repræſentante, proceſſuri ulterius ad aggravationem, & reaggravationem, prout Juſtitiæ vigor poſtulaverit, & eorum demerita exegerint. Ut autem hujuſmodi noſtra monitio, & citatio ad eorundem monitorum, & citatorum, aliorumque quorum intererit, notitiam deducatur, cum ad ipſos perſonaliter citandos tutus non pateat acceſſus, cartas ſive membranas eas continentes, ac præſentes literas in Valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Eccleſiæ Lateranenſis, in acie Campi Floræ, & extra Curiam in Cathedralis Eccleſiæ Senenſis Valvis affigi faciemus, quæ monitionem eandem ſuo quaſi ſonoro præconio, & patulo judicio publicabunt, ut iidem moniti, quod ad ipſos non pervenerit, vel eandem monitionem ignoraverint, nullam poſſint prætendere excuſationem, vel ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum vel occultum, quod tam patenter omnibus publicatur. Volumus etiam, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod hujuſmodi noſtra monitio in eiſdem Valvis, & acie intimata perinde valeat, & illos arctet, quacunque conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante, ac ſi eiſdem monitis, & eorum ſingulis intimata, & inſinuata perſonaliter, & præſentialiter extitiſſet; Ne tamen moniti, & citati prædicti Urbem ipſam, & Curiam Romanam, communem omnibus Patriam, locum ſibi minus turum, & propter præmiſſa, vel ex quibusvis aliis cauſis ſimilibus vel diſſimilibus, imminere periculum in veniendo, ſtando, & redeundo, ad excuſationis ſuæ velâmen forſan allegent, ipſos tenore præſentium ſecurantes, cuilibet ex monitis prædictus plenum, & ampliſſimum in fide Pontificia, & Venerabilium Fratrum noſtrorum S. Rom. Eccleſ. Card. in verbo viri, & boni Pontificis, Salvum conductum in veniendo, ſtando, & redeundo (ut præfertur) concedimus. Univerſos & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios Eccleſiarum, Monaſteriorum Prælatos, & Clericos, ac perſonas Eccleſiaſticas, nec non Duces, Marchiones, Principes, Poteſtates, Capitaneos & quoslibet alios Officiales, & eorum loca tenentes, nec non Communitates, Univerſitates Civitatum, Caſtrorum, oppidorum, Villarum, & aliorum locorum tenore præſentium requirimus, & hortamur, ipſiſque Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis, cæteriſque ſubditis noſtris directè mandamus, quatenus præfatis monitis omnibus, & ſingulis in veniendo ad dictam Curiam, occaſione prædicta, morando in ipſa, vel ab ipſa recedendo, in perſonis, & bonis aut rebus eorum nullam inferant, nec ab aliis, quantùm in eis fuerit, permittant inferri injuriam, vel offenſam. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ hortationis, precationis, obſecrationis, requiſitionis, monitionis, mandati, citationis, certificationis, voluntatis, decreti, ſecurationis, conceſſionis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M. CCCCC. XI. quinto Kalend. Aug. Pontificatus noſtri anno octavo.

A tergo autem ſupradictarum literarum Apoſtolicarum infraſcripta verba erant.

Anno à Nativitate Domini M. CCCCC. XI. Indictione XIIII. die verò ultima menſis Julii & prima menſis Auguſti, Pontificatus SS. in Chriſto Patris & Domini noſtri, Domini Julii, divina providentia Papæ II. anno VIII. præſentes retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ præfati Sanctiſſimi Domini noſtræ Papæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ: deinde in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Eccleſiæ Lateranenſis Valvis, ſeu portis, & ibidem per longum temporis ſpacium, ut ab omnibus eaſdem legere volentibus, legi poſſent, per nos Curſores hic ſubſcriptos, videlicet per me Vicarium de Bellavilla juniorem Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ & Romanæ Curiæ Curſorem.

Ita eſt, Dominicus de Villanis Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſor.

Anno Indictionis, Pontificatus, ut ſuprà, copias retroſcriptarum literarum, in diverſis diebus affiximus, & affixas dimiſimus, cum Originali collationatas, videlicet ad Valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, & S. Joannis in Laterano, dum celebrabantur divina, per nos Petrum Mengivar, & Vicarium de Bellavilla juniorem, & Joannem Bernardi Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores. Anno Indictionis. & Pontificatus ſupraſcriptis, die verò VII. menſis Auguſti, præſentes retroſcriptas literas Apoſtolicas præfati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ, etiam affixi, & publicavi in Valvis ſeu portis Eccleſiæ Cathedralis Senenſis, hora Miſſæ, & ibidem per longum temporis ſpacium dimiſi, ut ab omnibus eas legere volentibus legi poſſent: demùm copiam earundem ibidem affixi, & affixam dimiſi in ſignum veræ executionis.

Ita eſt Vicarius de Bellavilla junior Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſor.

IX. Ex Archiv. Angl. Rimer. Tom. 13.

Auxilium implorat à Principibus pro recuperatione Bononiæ à Rebellibus S. Rom. Eccleſiæ direptæ, & pro ſui defenſione: an. 1511.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei.

CUm Civitas noſtra Bononienſis, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjecta, & ad eam pleno jure pertinens, & ſpectans, quam à jugo Tyrannidis quondam Joannis Bentivolii Filiorumque ejus magnis noſtris laboribus, & impenſis liberaveramus, & ad Pacis tranquillitatem, ac Juſtitiæ cultum reduxeramus, operâ nonnullorum perfidorum Civium à noſtra, & ejuſdem Eccleſiæ obedientia ſe ſubtraxerit, & ad jugum priſtinæ ſervitutis redacta ſit, monitiſque noſtris paternis parere, & ad ſolitam debitamque obedientiam redire contemnat. Nos conſiderantes, quam periculoſum noſtro, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Statui ſit, Civitatem tam inſignem, & opulentam à Rebellibus noſtris, & Hoſtibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ detineri, & occupari, & propterea paſtorali hoc à nobis officio exigente deſiderantes, illam ad veram, & immediatam obedientiam noſtram, & Apoſtolicæ Sedis reducere; ſtatuimus recuperationem tam Civitatis prædictæ, ejuſque Comitatus, & diſtrictus, quam aliarum quarumcunque Civitatum, Terrarum, Arcium, & Locorum, ad eandem Eccleſiam mediatè, vel immediatè pertinentium, & ſpectantium, a quocunque, & qualitercunque occupentur, diutiùs non differre.

Quia tamen noſtræ, & Apoſtolicæ Sedis vires, & Facultates, Adverſariorum potentiæ, qui Civi-

tatem prædictam, & alia loca nobis, & Eccleſiæ antedictæ, ut præfertur, indebitè detinent occupata, pares non ſunt, cariſſimum io Chriſto Filium noſtrum Ferdinandum Aragonum, & utriuſque Siciliæ Regem Catholicum, Adminiſtratotem Regnorum Caſtellæ, & Legionis, nobis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ obſequentiſſimum Filium; dilectumque Filium, nobilem Virum Leonardum Lauredanum Ducem, & Dominium Venetiarum in Auxilium noſtrum, pro recuperatione hujuſmodi invocavimus, ut recuperatione ipſa factâ, tranquilla pax toti Italiæ reddi, ac ſancta, & neceſſaria expeditio contra ſaluriferæ crucis hoſtes, in quâ animus noſter ſemper defixus eſt, & quam ſemper optavimus, & quæſivimus, in Concilio generali, per nos apud Lateranum indicto, decerni poſſit, agimus gratias omnipotenti Deo, quod Rex, & Dux, ac Domini præfati, pro eorum eximia pietate, ſingularique ad nos, & Apoſtolicam Sanctam Sedem devotione, ſe nobis pro recuperatione hujuſmodi, defenſione Perſonæ noſtræ, ac conſervatione auctoritatis, dignitatis, & libertatis Apoſtolicæ Catholicæ Sedis, unioneque S. Rom. Eccleſiæ, occaſiooe Schiſmatis tollendi, affuturos benignè profeſſi & polliciti ſint, prout ex authenticis mandatis, eorum ſigillis munitis, Oratoribus ſuis apud nos & eandem Sedem agentibus, ſuper hoc miſſis, & recognitis, conſtat, ac in illis plenius continetur.

Ad laudem igitur Dei omnipotentis, Glorioſiſſimæque Genitricis ſemper Virginis Mariæ, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, totiusque Curiæ cœleſtis exaltationem, & Incrementum Chriſtianæ Religionis, ac pro recuperatione inclytæ Civitatis noſtræ Bononiæ, aliarumque Civitatum, Arcium, Terrarum, & locorum ad nos, & Sanctam Sedem Apoſtolicam, ut præfertur, ſpectantium, & pertinentium, proque defenſione Perſonæ noſtræ, & conſervatione Dignitatis, Auctoritatis, & Libertatis ejuſdem Sanctæ Sedis, ac unione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, occaſione Schiſmatis, ut præfertur, tollendi, ad Tractatum, Intelligentiam, Ligam, & Confœderationem cum dilectis Filiis Jeronymo de Duh milite, cariſſimi in Chriſto Filii noſtri Ferdinandi Regis Catholici, & Jeronymo Donaro Doctore, Ducis, & Dominii Venetiarum, prædictorum Oratoribus, nomine, & vice ipſorum Regis Catholici, & Ducis, ac Dominii, præſentibus, & acceptantibus, devenimus, prout in infraſcriptis Capitulis, & eorum quolibet pleniùs continetur. Quorum Capitulorum tenor eſt.

In primis quod præfatus Rex Catholicus mittere teneatur, & debeat infrà viginti dies, à publicatione hujuſmodi fœderis, & Ligæ numerandos, Illuſtriſſimum Dominum Don Raymundum de Cardona, Vice-Regem Neapolitanum, pro Capitaneo generali totius Ligæ, vel aliam Perſonam idoneam per Majeſtatem ſuam deputandam, & eligendam, cum mille & ducentis Cathaphractis (id eſt, Equitibus gravioris armaturæ) & mille Equitibus levioris, ac decem mille Peditibus Hiſpanis idoneis, Militiæ aptis, atque decenter armis inſtructis, cum Artilliaria, hujuſmodi expeditioni neceſſaria, bene munita lapidibus, pulvere, & omnibus aliis rebus opportunis, cui Capitaneo generali tam Gentes, & Armigeri Sanctiſſimi Domini noſtri, quam Ducis, & Dominii Venetorum parere debeant.

Item, quod Sanctiſſimus Dominus noſter pro ſubſidio hujus Ligæ, & Fœderis mittere debeat, & teneatur Sexcentos Equites, gravioris Armaturæ, ſub ductu Illuſtriſſimi Domini Ducis Termularum, qui Dux Locumtenens, ſeu Gubernator generalis totius Exercitus Sanctitatis ſuæ nuncupetur, & ſit.

Item, quod Illuſtriſſimus Dominus Dux, & Dominium Venetorum debeat habere Copias ſuas tam equeſtres, quam pedeſtres benè inſtructas, & paratas, cum neceſſaria Artilliaria, ut Hoſtes a tergo invadere poſſint eodem tempore, quò Capitaneus generalis prædictus iter cum Exercitu ingreditur, pro recuperatione & rebus prædictis.

Item, quoniam etiam Mari obviandum eſt viribus Inimicorum occupantium, & eorum, qui hujuſmodi Ligæ, & Confœderationi opponere ſe voluerint, dictum Dominium teneatur, & debeat Claſſem ſuam mittere, & nunc ſaltem tot Triremes Viris, & Armis inſtructas, ac aliis neceſſariis munitas, quæ, conjunctis undecim triremibus, quas dictus Rex Catholicus pro hujuſmodi expeditione habet, non ſolum reſiſtere viribus Inimicorum, ut præfertur, ſed etiam invadere, & offendere poſſint.

Item, quod Sanctiſſimus Dominus noſter, & Dominium præfati teneantur pro ſubventione expenſarum, quæ in expeditione hujuſmodi fient, ſolvere præfato Capitaneo generali, in loco, ubi eum pro tempore eſſe contigerit, quadraginta millia Ducatorum boni auri, & juſti ponderis, ſingulo menſe durante Bello.

Item, quod præfatus Sanctiſſimus Dominus noſter, & Dominium Venetorum, pro ſubventione hujuſmodi Ligæ, & Fœderis, ac celeri expeditione, teneantur, & debeant, die publicationis hujuſmodi fœderis, ſolvere præfato Capitaneo generali, pro Stipendio duorum menſium, octuaginta millia Ducatorum auri ſimilium, & idem Capitaneus cum Exercitu, ut præfertur, ac opportuna Artilliaria infrà viginti dies, à publicatione hujuſmodi Ligæ & Fœderis numerandos, Caſtra movere, & iter continuare ad expeditionem prædictam debeat.

Item, quòd terminus ſolutionis Stipendii prædicti, pro duobus menſibus currere, & incipere debeat à die, quo, ut præfertur, dictus Capitaneus ad expeditionem hujuſmodi iter arripuerit cum numero equitum, ac peditum ſupraſcripto, ac ſufficienti Artilliaria.

Item, quod Sanctiſſimus Dominus noſter, & Dominium antedicti debeant dare idoneos Fidejuſſores Neapoli, vel in Regno Siciliæ, qui reſpondeant, & ſolvere debeant dicto Capitaneo Generali, finitis dictis duobus menſibus, pro quibus ei ſoluta fuerint octuaginta millia Ducatorum auri, ut præfertur, Ducatos auri quadraginta millia ſingulo menſe, quamdiù bellum, vel expeditio duraverint, ut præfertur.

Item, quia æquum, & honeſtum eſt, quod dictus Capitaneus generalis, pro debito oneris ſibi demandati, & Equites ſexcentos Sanctiſſimi Domini noſtri revidere poſſit, an ſint armis, & equis rectè inſtructi vel ne, initum eſt, quòd pariter Sanctiſſimus Dominus noſter, unum Commiſſarium deputare debeat, qui numerum gentium armigerarum utriusque armaturæ, ac peditum dicto Capitaneo, ut præfertur, commiſſarum recenſere, ac Gentes hujuſmodi armigeras, & pedites, necnon Artilliariam, ſi bene munita ſit, ſemel ſaltem ſingulo menſe, ne deſint in numero prædicto, revidere poſſit.

Item, quod Sanctiſſimus Domious noſter teneatur, & debeat contrà quoſcunque, quavis auctoritate, vel dignitate Eccleſiaſticâ vel mundanâ, etiam Regiâ fulgentes, & prædictos, hujuſmodi Ligæ, & fœderi ſe opponentes, eis Auxilium, Conſilium, & Favorem præſtantes, tam in Italia, quam extra, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas fulminare, & publicare, prout & quoties opus fuerit.

Item, quod ſi alicui ex confœdaratis, poſt publicationem fœderis, & illius occaſione per quemvis injuria, ſeu bellum illatum fuerit, reliqui confœderati eſſe ei auxilio teneantur; Principali tamen expeditione propter hoc non intermiſſa, ſeu diminuta.

Item, quod ſi quis Rex, Princeps, vel Poten-

tatus,

tatus, Populus, aut quivis alius ſe opponent hujusmodi Ligæ & Fœderi, quominùs Sanctiſſimus Dominus Noſter Bononiam, ejusque Comitatum & Diſtrictum, ac alias Civitates, Terras, Urbes, Arces, Oppida & Loca, ad Sanctam Romanam Cathedram mediatè vel immediatè pertinentis & ſpectantia, à quocunque & quovis modo, ut præfertur, occupatas & occupata, recuperare non poſſit. Tunc & in eo caſu Confœderati omnes contra talem ſic ſe opponentem & reſiſtentem teneantur & debeant, ac ſint aſtricti jure Ligæ hujusmodi & Fœderis, omni conatu & aperto Bello, procedere ad capiendum talis ſic ſe opponentis omnes Civitates, Terras, Arces, Loca & Statum, & Dominia, quæ in Italia habet. Et, quod ſi talis ſic ſe opponens, occupet vel detineat aliquas Civitates, Terras, Arces, Oppida & Loca, quæ ad aliquem Confœderatorum pertineant & ſpecteot, liceat ipſi Confœderato illa, ſi recuperata fuerint, licitè tenere & poſſidere, & ſuper hoc ſtetur declarationi Sanctiſſimi Domini Noſtri; De reliquis verò ſtetur Ordinationi Confœderatotum.

Item, quod ſi contingat, aliquem ex Confœderaris aliquid capere extra Italiam, poſſit illud retinere Jure Belli; & tamen Sanctiſſimus Dominus Noſter extra Italiam aliquod præſidium dare non teneatur, niſi Armis Spiritualibus, ut præfertur.

Item, quod locus remaneat Sereniſſimo, electo Imperatori, ſemper Auguſto, & cuicunque alii Regi & Principi Chriſtiano, ad effectum præmiſſorum, ingrediendi hanc Ligam & Fœdus; teneantur Confœderati ſuos Confœderatos & Adhærentes, infrà quadraginta dies, à die publicationis ipſius Fœderis numerandos, nominare. Dummodò talis Confœderasus, ſeu Adhærens nominandus non ſit mediatè vel immediatè ſubditus alicujus ex Confœderatis.

Item, quod intelligatur Liga & Fœdus hujusmodi, in quantum dictum Regem Catholicum concernit, initum absque præjudicio rerum, quæ ſunt inter Cæſaream Majeſtatem, & Regem ipſum Catholicum, dummodò non ſint contra tenorem Capitulorum hujus Fœderis & Ligæ.

Item, quod Liga & Fœdus hujusmodi durare, firmaque & immobilis eſſe debeat, donec pax fiat, de conſenſu omnium Confœderatorum, & quod interim nullus ex Confœderatis poſſit, neque debeat quovis modo in pacem, ſive Treguam cum aliquo Rege, Principe, Potentatu vel Populo, qui eidem Ligæ ſe oppoſuerit, inire ſine conſenſu omnium Confœderatorum.

Poſtremò, quod præfati Sereniſſimus Rex, & Illuſtriſſimus Dux, & Dominium Venetiarum, Coofœderati, ut præfertur, teneantur, infrà quadraginta dies proximè futuros, omnia & ſingula in ſupraſcriptis Capitulis, & eorum quolibet contenta, ſub pœnis, in Inſtrumento propterea conficiendo, apponendis ratificare, laudare & approbare, ac Mandata, ſeu Litteras Approbationis & Ratificationis hujusmodi in publica forma, eorumque Sigillis munitas mittere, cum omnibus Juramentis, Clauſulis, Submiſſionibus, Obligationibus & Cautelis, in ſimilibus neceſſariis, opportunis & conſuetis.

Et quia omnia & ſingula in hujusmodi Ligâ & Confœderatione contenta, tractata & agitata fuerint cum participatione & ſcitu Sereniſſimi Henrici Regis Angliæ, qui nihil hactenùs intactum omiſit, unâ cum Rege Catholico Socero ſuo, pro pacifica reſtitutione Bononiæ, & aliorum locorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ occopatorum, ut decet Chriſtianum, & optimum ac pium Regem, agente pro eo apud præfatum Sanctiſſimum Dominum Noſtrum Reverendiſſimo Domino Chriſtophoro, Eboracenſi Cardinale Angliæ, qui de omnibus præmiſſis optimè & particulariter inſtructus, Mandatum concludendi dictam confœderationem in dies expectat, ſed quia propter locorum diſtantiam, & non tutum tranſitum Tabellariorum adhuc haberi non potuit, & concluſio dicti Fœderis nimis differri non potuit, cum Damno & periculo rerum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ: Ideò viſum eſt Sanctiſſimo Domino noſtro, & reliquis Confœderatis non ulteriùs expectare Mandatum præfati Sereniſſimi Angliæ Regis, cùm ejus optima & ſanctiſſima intenſio, ac mens ſatis perſpecta & cognita ſit ejus Sanctitati, & cæteris Confœderatis, ſed interim concludere & exigere ea, quæ ad rem tam ſanctam, tamque honeſtam, neceſſariam & piam concludenda ſunt, & exequenda, quæ, prout ſuprà continetur, tractata, inita & concluſa fuerunt; Reſervato tamen præcipuo & honorificentiſſimo Majeſtati ſuæ loco Confœderationem & Ligam hujusmodi ingrediendi.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die quarta Octobris, milleſimo quingenteſimo undecimo, Pontificatus Noſtri Anno octavo.

Subſcriptio Capitulotum.

Item convenimus & promittimus; ita ut ſupra, & nomine quo ſupra me obligo:

Ego Jeronymus de Duh, Orator, manu propria.

Ita ut ſupra, & nomine quo ſupra me obligo:

Ego Jeronymus Donatus, Orator, manu propria.

Extracta à proprio Originali ſupraſcripto, ut præfertur.

Sigismundus, Secretarius.

Die octava Octobris, lectis Capitulis in Conſiſtorio ſecreto, exponente Sanctiſſimo Domino noſtro, quod ſi contigerit Sanctitatem ſuam, ab hac luce migrare, æquum eſſe, quod præmiſſa tàm per Regem Catholicum & Dominium Venetorum obſervarentur, pro defenſione Statûs, & Libertatis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, ac liberâ Creatione futuri Pontificis, ſaltem usque ad Creationem hujusmodi, ſtipulante Notario Cameræ, & Teſtibus præſentibus, Collegium Reverendiſſimorum Dominorum Cardinalium, ac Oratores prædicti promiſerunt in eventum hujusmodi (quod Deus avertat) obſervare.

Bulla ad Unionem perpetuam Eccleſiæ Sancti Jacobi de Vendeuvres, cum Menſa Capitulari Eccleſiæ Gebennenſis, anno 1511. X. ExArchiv. Reipubl. Genev.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Ex debito Paſtoralis Officii Nobis, meritis licet inſufficientibus, ex alto commiſſi, ad ea libenter intendimus, per quæ Eccleſiarum omnium præſertim Cathedralium inſignium decori & venuſtati, ac perſonarum in illis Divinis laudibus inſiſtentium commoditatibus valeat ſalubriter provideri. Dudum ſiquidem omnia Beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, apud Sedem Apoſtolicam tunc vacantia & in anteà vacatura collationi & diſpoſitioni Noſtræ reſervavimus, decernentes extunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attemptari.

Cum itaque poſtmodum Parrochialis Eccleſia Sancti Jacobi de Vendeuvres Gebennenſis Diœceſis, per liberam reſignationem Dilecti Filii Ludovici Reysmeti, nuper ipſius Eccleſiæ Rectoris de illa, cujus poſſeſſione, poſtquam illam tunc certo modo vacantem canonice ſibi collatam aſſecutus per certum tempus pacifice tenuerat & poſſederat, per dilectum Filium Auguſtinum de Caſtillione, Clericum dictæ Diœceſis, de facto ſpoliatus extitit, per dilectum Filium Aphricanum Severolum, Clericum Faveotinum, Procuratorem ſubſtitutum, à dilecto Filio Johanne Gangiatoris, Canonico Gebennenſi, ipſius Ludovici Procuratore, ab hoc ab eo ſpecialiter conſtituto, in Manibus Noſtris ſponte

Digitized by Google

factam, & per Nos admiſſam apud Sedem eandem vacaverit & vacet ad præſens, nullusque de illa præter Nos hac vice diſponere potuerit, ſive poſſit, Reſervatione & Decreto obſiſtentibus ſupradictis.

Et ſicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum Filiorum Capituli Eccleſiæ Gebennenſis petitio continebat, ſi dicta Parrochialis Eccleſia, quæ dum pro tempore vacat ad præſentationem eorundem Capituli videlicet Canonicorum & Hebdomarii ejusdem Eccleſiæ Gebennenſis, de antiqua & approbata hactenusque pacifice obſervata conſuetudine pertinet, & in cujus Parrochia Capitulum præfati certas præbendas & alios redditus immixtos redditibus ipſius Parrochialis Eccleſiæ habent & percipiunt, Menſæ Capitulari ipſius Eccleſiæ Gebennenſis perpetuo uniretur, annecteretur & incorporaretur, ex hoc profecto contentionibus & quæſtionum materiis, quæ ſæpius inter eosdem Capitulum, ac pro tempore exiſtentem Rectorem ejusdem Parochialis Eccleſiæ occaſione dictorum redditúum oriuntur, ac oriri poſſent, obviaretur, finisque imponeretur, & propter hoc cura animarum Parrochianorum ejusdem Parrochialis Eccleſiæ non negligeretur, imò forſan diligentius exerceretur, ipſique Capitulum in ſuis neceſſitatibus aliquod ſubventionis auxilium ſuſciperent, ac onera eis ratione fabricæ & manutentionis ædificiorum ac ornamentorum, nec non ſuſtentationis ſex puerorum Choralium, & unius eorum Magiſtri, ejusdem Eccleſiæ Gebennenſis, & alias pro tempore incumbentia commodius perferre poſſent. Pro parte eorumdem Capituli aſſerentium, fructus, redditus & proventus dictæ Parrochialis Eccleſiæ, & illi annexæ, ſeu Filialis Eccleſiæ Sancti Martini Tiroruiaci dictæ Diocœſis triginta Ducatorum auri de Camera, ſecundum communem æſtimationem valorem aonuum noo excedere, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Parochialem Eccleſiam prædictam eidem Menſæ Capitulari perpetuò unire, annectere & incorporare, aliasque eis in præmiſſis opportunè providere, de Benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, ſecundum æſtimationem prædictam, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio noo valeret, & ſemper io unionibus commiſſio fieret ad partes vocatis, quorum intereſſet, & in quorum etiam manibus præfatus Auguſtinus, & dilectus Filius Philibertus de Bona, Canonicus Gebennenſis, aſſetentes, eis & eorum cuilibet in dicta Parrochiali Eccleſia, vel ad illam jus competere, omni juri eis reſpectivè in ipſa Parrochiali Eccleſia, vel ad illam quomodolibet competenti, hodie per eundem Aphricanum etiam Procuratorem ſubſtitutum, ab eodem Johanne ipſorum Auguſtini & Philiberti Procuratore, ad hoc ab eis reſpectivè ſpecialiter conſtituto, ſponte & libere ceſſerunt, quique ceſſiones ipſas duximus admittendas, præfatos Capitulum ac Capituli hujusmodi ſingulares perſonas, à quibusvis Excommunicationis, Suſpenſionis & Interdicti aliisque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris & Pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum duntaxat præſentium conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, nec noo dictæ Menſæ Capitularis fructuum, redditruum & proventuom verum valorem annuum, præſentibus pro expreſſo habentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, Parrochialem Eccleſiam prædictam, ſive præmiſſo, ſive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscunque perſona, ſeu per ſimiles reſignationem Ludovici, aut Ceſſiones Auguſtini & Philiberti prædictorum, vel cujusvis alterius de illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario Publico & Teſtibus ſpootè factas, aut Conſtitutionem felicis Recordationis Johannis Papæ Viceſimi Secundi, Prædeceſſoris Noſtri, quæ incipit: Execrabilis &c.

Vel aſſecutionem alterius beneficii Eccleſiaſtici quavis auctoritate collati vacet, etiam ſi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio, juxta Lateranenſis Statuta Concilii, ad Sedem præfatam legitimè devoluta, ipſaque parochialis Eccleſia diſpoſitioni Apoſtolicæ, ſpecialiter vel alias generaliter reſervata exiſtat, ſeu ſuper ea inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, dummodo ejus diſpoſitio ad nos hac vice pertineat, cum annexa hujuſmodi ac omnibus juribus & pertinentiis ſuis eidem Menſæ Capitulari auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo unimus, annectimus & incorporamus; Ita quod liceat eisdem Capitulo per ſe vel alium, ſeu alios corporalem dictæ parochialis Eccleſiæ, ac annexæ juriumque, & pertinentiarum prædictorum poſſeſſionem, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuò retinere, illiusque fructus, redditus, & proventus in ſuos, ac Menſæ Capitularis & parochialis Eccleſiæ prædictarum uſus, & utilitatem convertere, nec non eidem parochiali Eccleſiæ, per Presbyterum idoneum ſecularem, ad eorum nutum ponendum & admovendum, in divinis deſerviri, & animarum curam illius parochianorum hujuſmodi exerceri facere, Diœceſani loci & cujusvis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita.

Non obſtantibus voluntate noſtra prædicta, ac aliis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis cootrariis quibuscunque. Aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de hujuſmodi, vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus, ſpeciales vel generales, dictæ Sedis vel Legatorum ejus litteras impetrant, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem litteras & proceſſus habitos per easdem, & inde ſecuta quæcunque ad dictam parrochialem Eccleſiam volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & litteris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis. Proviſo, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictas dicta parrochialis Eccleſia debitis non fraudetur obſequiis, & animarum cura in ea nullatenus negligatur, ſed ejus congrue ſupportentur onera conſueta.

Nos enim prout eſt irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, attemptatum forſan eſt hactenus vel impoſterum contigerit attemptari.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, unionis, annexionis, incorporationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario cootraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Anconæ, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Undecimo quinto, Idus Junii, Pontificatus noſtri, Anno octavo.

G. de Prato.

Bulla ad unionem redituum Prioratus Satigniaci, Ordinis S. Auguſtini, cum Menſa Capitulari Eccleſ. Gebennenſis: an. 1512. XI. Ex Arch. Reipub. Genev.

JULIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EX commiſſo nobis deſuper Paſtoralis Officii debito, votis illis, per quæ divinus cultus, & Miniſtrorum numerus in Eccleſiis quibuslibet, præſertim Cathedralibus inſignibus augeatur, eisque decor & venuſtas accreſcat, cum à nobis petitur, libenter annuimus, eaque ſavoribus proſequimur opportunis. Sane pro parte dilectorum filiorum Capituh Eccleſiæ Gebennenſis nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias felicis recordationis Clementi Papæ VII. prædeceſſori noſtro, pro parte eorundem Capituli expoſito, quod proptec diverſa ignis incendia, quæ eſtenus in Civitate Gebennenſi, & dicta Eccleſia caſualiter contigerant, eadem Eccleſia multum in quibusdam collapſa ſuerat, & in aliis ejus ædificiis minabarur ruinam, nec non fructus, redditus & proventus, ac poſſeſſiones & aliæ ſacultates dictæ Eccleſiæ adeo tenues, & exiles eranr, quod ex illis præfati Capitulum dictam Eccleſiam debite reparare, & alia onera illi incumbentia commode perferre non poterant, idem Clemens Prædeceſſoc, ut dicta ædificia reparari poſſent, Prioratum Satigniaci, Ordinis Sancti Auguſtini, Gebennenſis Diœceſis, eidem Eccleſiæ perpetuo uniri, annecti & incorporari mandavit, ita quod eedente vel decedente dicti Priorarus tunc Priore, ſeu Priorarum ipſum alias quomodolibet dimittente, liceret eisdem Capitulo, corporalem dicti Prioratus poſſeſſionem, propria auctoritate, libere apprehendere, & perpetuo retincre, illiusque fructus, redditus & proventus in reparationem & relevationem onerum hujuſmodi, & non in alios uſus convertere, prout in ipſius Clementis Prædeceſſoris litteris deſuper confectis dicitur plenius contineri. Et ſicuc eadem petitio ſubjungebat, licèt poſtmodum dicta unio ſuum ſortita ſuerit effectum, ipſique Capitulum ipſum Prioratum ab illo rempore citra, cum illius honoribus & oneribus conſuetis tenuerint & poſſederint, in illoque ex poſt prout antea Sex Religioſi, ſeu Canonici regulares inibi præbendati, qui in Eccleſia dicti Prioratus decantare, & in divinis deſervire habebant, exiſterent, quia tamen dicti Religioſi ſeu Canonici, ex eo quod dictus Prioratus in loco rurali & campeſtri conſiſtit, absque Priore & Paſtore exiſtunt, ipſeque Prioratus ab aliquo monaſterio, à cujus Superiore ſecundum regularia inſtituta ejusdem ordinis inſtrui, & corrigi debeant, non dependet, adeo vagabundi & diſcoli exiſtunt, ut amplius clauſtrum non teneant, nec religioſe vivant, nec ſolitum officium decantent, & quod deterius eſt, adeo in vita & moribus ſunt deformati, ut magis videantur Seculares & Laici quam Religioſi, in ipſoque Prioratu, nedum inutiles exiſtunt, immo ludibrio habentur, in maximum Religionis Chriſtianæ dedecus, & quamvis præfati Capitulum, tam per caritativa monita, quam poſſibiles correctiones procuraverant, ut pcæfati Sex Canonici religioſe viverent, & reducerentur ad frugem melioris vitæ, tamen cauſantibus prædictis, monitiones & correctiones prædicta nihil profuerunt, immo deterius vivitur. Et licet etiam præfati Capitulum habeant in Choro dictæ Eccleſiæ Gebennenſis, cui ipſe Prioratus unitus exiſtit, ut præfertur, decem habituatos ſeu habilitatos Presbyteros Seculares, quinque videlicet ab utroque latere, qui inibi in divinis, tam in Miſſis, etiam in majori altari celebrandis, quam in ſingulis horis decantandis deſerviant, tamen pro toc oneribus ſupportandis præfati decem habituati non ſufficiunt, ſed ſunt duo alii Presbyteri plurimum neceſſarii, ut ex utroque latere ſex habituati exiſtant; Verum ſi Menſa Conventualis dicti Priocatus, in quo hactenus non fuerunt niſi Sex Canonici, penitus ſupprimeretur, & ex illius fructibus, reddiubus & proventibus, duo alii Presbyteri Seculares, qui alios decem Presbyteros aſſocient, & ipſis in divinis, & Miſſis celebrandis adjuvent, deputarentur & manutenerentur, ex hoc profecto Salvationi animarum dictorum Canonicorum, cum divino cultus augmento in dicta majori Eccleſia conſuleretur, cederetquæ honori dictæ Eccleſiæ Gebennenſis, pro parte dictorum Capituli aſſerentium, fructus, redditus & proventus dictæ Menſæ quinquaginta Ducatorum auri de Camera, ſecundùm communem æſtimationem valorem annuum non excedere, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Menſam Conventualem Prioratus hujusmodi penitus ſupprimere & extinguere, illiusque fructus, redditus & proventus in ſuſtentationem & manutentionem duorum aliorum Presbyterorum habituatorum nuncupatorum, qui aliis decem Presbyteris habituatis in Divinis & aliis Miſſis & Horis Canonicis celebrandis adjuvent, ipſosque decem Presbyteros aſſocient, & quilibet eorum in altera parte dicti Chori reſidere habeat, convertendos conſtituere & deputare, aliasque in promiſſis opportunè providere de Benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur, qui Eccleſiarum omnium, præſertim Cathedralium inſignium, quæ Domus Dei ſunt, decorem & venuſtatem, ac in illis Divini Cultus augmentum, ad ipſius Dei Laudem & Gloriam intenſis deſideriis affectamus, præſatos Capitulum, ac Capituli hujusmodi ſingulares perſonas, à quibusvis Excommunicationis, Suſpenſionis & Interdicti, aliisque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris & Pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſoluros fore cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, Menſam Conventualem dicti Prioratus Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò ſupprimimus & extinguimus, illiusque fructus, reddirus & proventus in ſuſtentationem & manutentionem duorum aliorum Presbyterorum habituatorum nuncupatorum, qui alios decem Presbyteros aſſociare, ipſisque in Divinis & aliis Miſſis & Horis Canonicis celebrandis adjuvare, & quilibet eorum in alterá parte dicti Chori reſidere debeant, convertendos, ita tamen quod præfati Capitulum in dicto Prioratu unum Religioſum pro Sacriſta & alium Presbyterum Sæcularem vel Regularem pro perpetuo Vicario, qui onera illi incumbentia exercere, & Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare habeant, quibus de congruis portionibus pro eorum ſuſtentatione provideatur, deputare teneantuc, eisdem auctoritate & tenore conſtituimus & deputamus, ita quod cedentibus vel decedentibus ſimul vel ſucceſſivè modernis dicti Prioratus Canonicis, liceat eisdem Capitulo loco dictorum ſex Canonicorum, duos Presbyteros Sæculares, in Choro dictæ Eccleſiæ Gebennenſis deputare & manutenere, nec non dictæ Menſæ fructus, redditus & proventus in dictorum duorum Presbyterorum habituatorum, ac Sacriſtæ & Presbyteri in Eccleſia dicti Priocatus, pro tempore deputatorum ſuſtentationem & manutentionem, & non in alios uſus convertere, Diocœſani loci vel cujusvis alterius licentia ſuper hoc minimè requiſita. Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Prioratus & Ordinis prædictorum, Juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis & Conſuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, quod Eccleſia Priotatus hujusmodi debitis propterea non fraudetur obſequiis, & animarum cura, ſi qua illi immineat, per Sacriſtam & Vicarium pro tempore deputandos, diligenter exerceatur & deſerviatur laudabiliter inibi in Divinis, ac ejusdem Eccleſiæ congruè ſupportentur onera conſueta.

Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam Noſtræ Abſolutionis, Suppreſſionis, Extinctionis, Conſtitutionis, Deputationis, Voluntatis & Decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præ-

ſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo duodecimo, Sexto Decimo Calend. Januarii, Pootificatus Noſtri, anno decimo.

D. de Comitibua.

LEO DECIMUS.
PONTIFEX CCXXI.
ANNO DOMINI MDXIII.

LEO ex Illuſtri Medicæa Familia annorum triginta Pontifex eligitur, anno ſcilicet 1513. Sub hoc Lutherus contra Indulgentias inſurgit. cujus Libros Pontifex comburi juſſit. Mox Lutherus Jus Pontificium cremari fecit. Hinc Schiſmata ultrò citroque in Eccleſia oborta. Quadragenarius ferè Pontifex moritur Pontificatus ſui anno nono. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Editionis, Luxemb. 1727. fol. 525.*)

I. Ex Cartar. Syllabus Advocat. Conſiſtor. pag. 31.

Declarat Julium Medicæum. (qui poſteà fuit Clemens VII.) fuiſſe legitimo thoro natum, aliorumque calumnias redarguit, qui eum ex illegitimo complexu prognatum aſſerebant: anno 1513.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

AD Romanum Pontificem in primis pertinet, non ſolùm Salvaroris Domini noſtri JESU Chriſti ſingulas actiones, quæ ad noſtram ſuot inſtructionem, verùm etiam ejus verba, quæ non abſque profundi ſenſus myſterio protulit, quique dixit: Ego ſum Lux Mundi, quæ pulſis ignorantiæ tenebris, veritate prævia per rectam Juſtitiæ ſemitam cuncta ducit, imitari. Quocirca nos ejusdem Salvatoris noſtri, licet immeriti vices gerentes in Terris, ac in Sede Juſtitiæ Divina diſpoſitione locati, ex debiro Paſtoralis Officii, ut quarumcunque Perſonarum ſtatus, & conditio, prout decet, æquo libramine penſirentur, & unicuique ſuum tribuatur jua, curare tenemur, & comperta veritate, declarationis oracula clara, & plana facere, ut exinde errooea opinione, & cootraria fama ſublatis, omnis dubitationis fomes removeatur. Cum nuper fide dignorum relatione percepemus, quod dilectus Filius Julius electus Florentinus, de quondam Juliano de Medicis, Cive Florentino, ſecundum carnem Patruo noſtro, ac Floreta Antonii Muliere Florentina, tunc io humanis agentibus, genitus, quem hactenus defectum Natalium pati reputatum, ſecumque tanquam defectum hujuſmodi patiente, in proviſionibus beneficiorum ſibi factis, per Prædeceſſores noſtros, & per nos, cum nuper de Perſona ſua Eccleſiæ Florentinæ, tunc certo modo vacanti providiſſemus, ipſumque illi præfeciſſemus in Archiepiſcopum, & Paſtorem, ut illi præeſſe poſſet, diſpenſatum fuit, quod in veritate ex legitimo matrimonio, inter eosdem Julianum, & Floretam, per verba legitimè de præſenti contracto, & carnali copula conſummato, procreatus erat, ac quod aliqui ex teſtibus, qui tunc, quando Matrimonium hujuſmodi inter eos contractum fuit, præſentes fuerant, adhuc vivebant. Nos ne erronea hujuſmodi, & vaga fama veritati noceat, in Conſiſtorio noſtro ſecreto Franciſco Sancti Joannis, & Pauli, & Leonardo S. Suſannæ titt. Presbyteris Cardinalibus, dilectis Filiis noſtris, ut ſuper cauſa, & negotio legitimitatis, vel illegitimitatis, ac Natalium Julii electi hujuſmodi, etiam eo, vel alio pro eo non inſtante, vocatis ſua in præmiſſis intereſſe putantibus, ex officio inquirerent, & cognoſcerent veritatem, ipſis invicem, unum ex eis, aut alium, vel alios, prout eis videbitur, ſubdelegandi ad procedendum in præmiſſis, etiam Feriis de Menſe Septembris, per nos indictis non obſtantibus, facultatem tribuendo, ac poſtmodum quicquid ſuper hujuſmodi legitimitate, vel illegitimitate inveniretur, in eodem Conſiſtorio referendi, vivæ vocis oraculo, ut in ſimilibus fieri conſuevit, commiſimus, ac etiam ſuper hoc commiſſionem manu noſtra ſignatam, per duos ex noſtris curſoribus præſentari mandavimus, ac fecimus, ipſique Cardinales Commiſſionis hujuſmodi vigore, ſe ipſos ad invicem, & dilectos Filios Joannem Paſchalis, & Gentilem de Carlenis, Clericos eorum Auditores, ad in hujuſmodi inquiſitionis cauſa procedendum, & quicquid per eos in eadem inventum foret, eis referendum, ſubdelegarunt, ac dilectus Filius Magiſter Angelus de Cæſis, Aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocatus, aſſerens ſe ejusdem Julii electi intimum, ac præcipuum amicum, ac ſua intereſſe, ne quis indebitè vel injuſtè diffamaretur, tanquam talis, ac alias, ut unus de Populo coram præfatis Cardinalibus comparens, proceſſum in hujuſmodi cauſa per edictum publicum in alma Urbe noſtrâ, & Valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ affigendum contra omnes, & ſingulos ſua in præmiſſis communiter, vel diviſim intereſſe putantes, ſi qui forent, inſtituendum, & continuandum, ac citationem per edictum, contra ipſos ſua intereſſe putantes, ad dicendum, & excipiendum quicquid verbo, vel in ſcripis, contra ipſam præfatis Cardinalibus, ut præfertur, factam, & præſentatam Commiſſionem dicere, ſivè excipere vellent, ad certum peremptorium tunc expreſſum competentem terminum, decerni obtinuit. Ac poſtmodùm in eodem termino coram præfatis Franciſco Cardinali Commiſſario, ac Joanne, & Gentile Auditoribus, ut præfertur, Subdelegatis comparens, edictum citationis hujuſmodi in Valvis, & acie prædictis per unum ex dictis Curſoribus, debitè affixum, & legitimè executioni publicæ demandatum, judicialiter reproduxit, ac citatorum inibi contentorum non comparentium, nec aliquid contra ipſam Commiſſionem dicere, ſeu excipere curantium contumaciam accuſavit, ipſosque contumaces per ipſos Franciſcum Cardinalem, ac Joannem, & Gentilem Auditores reputari fecit, ac etiam obtinuit, nec non poſtmodum coram ipſis nonnullos articulos ſuper Natalibus, & legitimitate prædictis obtulit, & aliud citationis edictum, contra ipſos intereſſe putantes ſimiliter affigendum, & exequendum ab eisdem Cardinalibus ad dicendum, & excipiendum, quicquid ſimiliter contra ipſos articulos dicere, ſivè excipere vellent, ac ad videndum, & audiendum ipſos articulos, ad probandum admitti, & teſtes ſuper illis, ac tota cauſa hujuſmodi jurare, & ad jurandum admitti ad certam diem juridicam tunc expreſſam, terminum quidem etiam peremptorium competentem, ac ad dandum interrogatoria, ſi qua dicti citati pro ipſis teſtibus interrogandis dare vellent, per totam illam, & ſequentem dies, more ſolito decerni fecit, ac eadem die adveniente, edictum poſterioris citationis hujuſmodi in valvis, & acie prædictis per unum ex dictis curſoribus ſimiliter affixum, & executioni demandatum in illius termino prædicto, coram ipſis Franciſco Card. ac Joanne, & Gentile Auditoribus etiam reproduxit, & citato-

rum prædictorum non comparentium, nec aliquid contra ipſos Cardinales dicere, vel excipere curantium, per ipſum Angelum contumaciâ accuſatâ, ipſisque contumacibus reputatis, per ipſum Franciſcum Cardinalem, ac Joannem & Gentilem Auditores dictos Articulos ad probandum admitti petiit, & obtinuit, ac coram eis nonnullos Teſtes fide dignos ſuper ipſis Articulis, & tota cauſa inquiſitionis hujuſmodi induxit, & per Franciſcum Cardinalem tam ſuo, quam Leonardi Cardinalis & Collegæ nominibus, ac Joannem & Gentilem Auditores præfatos etiam recipi, & admitti ad jurandum, prout jurarunt, tactis per eos, & eorum quemlibet ob hoc Scripturis Sacroſanctis ad Sancta Dei Evangelia, de dicendo puram, meram, & ſinceram, quam ſuper his ſcirent, veritatem, amore, favore, irâ, & invidiâ penitus poſtpoſitis. Et ſucceſſivè, ne ab aliquibus tempore procedente, de fide, & legalitate dictorum teſtium aliquid poſſit hæſitari, præfatus Angelus tertos alios articulos legalitatis ipſorum teſtium tomprobatorios, coram præfatis Franciſco Cardinali, ac Joanne, & Gentile Auditoribus, apud acta cauſæ inquiſitionis hujuſmodi exhibuit, & deinde alio ſimili citationis edicto ſimiliter ad dicendum, & excipiendum contra illos, & videndum eos admitti, ac jurare teſtes, tam ſuper illis, quam tota cauſa hujuſmodi ab ipſis Cardinalibus decreto, & emanato, at pari modo publicè affixo, & debitæ executioni demandato; ac ipſis Teſtibus, ſic ut præfertur, jam inductis, & juratis, & coſpectui eorundem Franciſci, & Leonardi Cardinalium præſentatis, & per eos ſuper dictis aruculis, & contentis in eis prius, ac deinde per ipſos Joannem, & Gentilem Auditores, etiam ſecreto, & ſigillatim examinatis, eorumque dictis, & depoſitionibus in ſcriptis fideliter redactis, ipſoſqus poſterioris citationis edicto, coram ipſis Franciſco Cardinali, ac Joanne, & Gentile Auditoribus in illius termino reproducto, & citatis in eo contentis, per ipſos Franciſcum Cardinalem, ac Joannem, & Gentilem Auditores contumacibus reputatis, dictos poſteriores articulos, ſimiliter ad probandum admitti, & nonnullos alios Teſtes ſuper ipſis poſterioribus articulis, & tota cauſa hujuſmodi ſimiliter induxit, & ad jurandum recipi obtinuit, prout ſimiliter jurarunt, & termino ad dandum interrogaroria pro illorum examine competenu prius lapſo, examinati fuerunt, dictis, & depoſitionibus eorum in ſcriptis pariter redactis. Et tandem ipſi Franciſcus, & Leonardus Cardinales, actis ſuper præmiſſis factis, & in eis cooteotis pet eos viſis, ac diligenter inſpectis, at omnibus, & ſingulis, quæ in cauſa ipſa acta, & actitata fuerunt, diligenter, & accuratè per eos eriam examinatis, in Conſiſtorio præfato præmiſſa omnia, & ſingula, etiam Teſtium depoſitiones toram nobis, & aliis Venerabilibus Fratribus noſtris S. Rom. Eccl. Card. nobiſcum inibi conſiſtorialiter ſedentibus, magna tum maturitate retulerunt, expoſuerunt, & narrarunt. Nos viſa citatione ad audiendum ſententiam noſtram, ad hanc diem factâ, ac relatione hujuſmodi audita, & intellecta, ac illis, & aliis, quæ ex proceſſu, & depoſitionibus teſtium hujuſmodi reſultabant, ſimili maturitate penſatis, & libratis, ac ex illis clarè comperto, quod Julianus, & Floreta Parentes dicti Julii electi fuerunt, dum viverent, legitimi Conjnges, & matrimonium inter ſe per verba legitimè de præſenti contraxerant, quodque dictus Julius electus, jure dictante, eorum Filius naturalis, & legitimus exiſtit, quodque propterea nullum Natalium defectum paſſus fuit, nec patitur, de dictorum Cardinalium Conſilio, & unanimi conſenſu, illorum nemine diſcrepante, proceſſum in præmiſſis habitum primitus, & ante omnia approbantes, & confirmantes, ac omnes & ſingulos tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in præmiſſis, dictique Proceſſus ſolemnitates, forſitan minus rectè ſervatas, aut etiam in totum omiſſas, Apoſtolica auctoritate, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupplentes, in dicto Conſiſtorio pro Tribunali ſedentes, talem in negotio, & cauſa hujuſmodi ſententiam damus in his ſcriptis, & proferimus in hunc, qui ſequitur, modum:

Supremi æternique Tribunalis Judex, cujus Divinâ diſponente Clementiâ, vices in terris gerimus, Nos verbo & exemplo docuit, in rebus omnibus, præſertim gravibus, neque famâ decipi, neque alias geſtorum noſtrotum defenſioni nimiùm inniti, dicente Domino, Deſcendam & videbo, utrum clamor, qui ad me pervenit, ôpere compleverint: & eodem jubente, ſervum coram ſe rationem reddere villicationis. Nos igitur geſta noſtra corrigere, & ad veritatis ſemitam teducere, juxta Apoſtoli, Nicolaique Prædeceſſoris Noſtri Sententiam, ut par eſt, volentes, quamquam usque in hæc tempora, famâ ſuadente, pro comperto haberemus, Dilectum Filium Julium, electum Florentinum Natalium pati defectum, ideòque cum eo in promotione ad Eccleſiam Florentinam prædictam, de Venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. Eccleſiæ Card. Conſilio diſpenſaverimus, prout aliàs ſuper eodem defectu à pluribus Prædeceſſoribus Noſtris diſpenſatum fuiſſe comperimus. Quoniam tamen nonnulli antiquiores, etiam ſanguine tonjuncti, ut in rebus gravibus fieri ſolet, rem aliter ſe habere arbitrabantur, & Nobis retulerunt, nos de præmiſſis certam notitiam noo habentes, ſtimulis conſcientiæ agitati, veritatem rei ſerioſius inquiri cupientes, ne illegitimum pro legitimo, & legitimum pro illegitimo haberemus, Dilecto Filio Franciſco SS. Johannis & Pauli, & Leonardo S. Suſannæ tit. Presbyteris Cardinalibus dedimus in Mandatis, ut ſuper præmiſſis ſe diligentiùs informarent, etiam quorum intereſt, citatis, ex quorum, poſt plurium teſtium examen per eos diligenter factum, in Conſiſtorio Noſtro Secreto, relationibus, dilectum Filium Julium electum præfatum, legitimum eſſe, atque ex legitimo matrimonio natum fuiſſe, reperimus. Veritate itaque manifeſtata, cum juxta Canonicas Sanctiones cedat opinio veritati, Omnipotentis Dei, ejusque Individuæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti nomine invocato, per hanc Noſtram definitivam Sententiam, quam ex Noſtro Officio ad nullius partis inſtantiam, & de plenitudine poteſtatis, quoad validitatem proceſſus, & ſententiæ hujusmodi procedentes, de eorundem Fratrum Noſtrorum Conſilio, & aſſenſu in his ſcriptis fecimus, pronuntiamus, decernimus, & declaramus in cauſa & de ſuper natalibus Dilecti Filii Julii electi præfati, rebusque aliis in actis cauſæ hujusmodi latiùs deductis, præfatum Julium electum legitimum, & ex legitimo matrimooio natum fuiſſe & eſſe, eumque pro legitimo, & ex legitimo matrimonio procreatum, in omnibus, & per omnia pleno jure, verè & non fictè, prout in litteris ſuper hujusmodi Noſtra Sententia conficiendis pleniùs exprimetur, haberi & reputari, teneri & tractari debuiſſe & debere, ac de cætero perpetuis futuris temporibus habendum, reputandum, tenendum & tractandum fore, famâ, diſpenſationibusque prædictis, cæterisqoe in contrarium facientibus, prout revera non obſtant, non obſtantibus quibuscunque.

Nulli ergò omnino hominum liceat, hanc paginam Noſtræ Approbationis, Confirmationis, Suppletionis, Pronunciationis, Prolationis, Declarationis & Decreti infringere, vel ei auſu temerario tontraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1513. duodecimo Kal Octobris, Pontificatus Noſtri anno primo.

Ego *L E O Decimus* Eccleſiæ Catholicæ Epiſcopus ſubſcripſi.

Ego R. Ep. Oſtien. Card. S. Georgii Camerarius.
Ego B. Ep. Sabin. Card. S. †.
\- - - - - - - -
Ego Ja. Epiſc. Alban. Card. Arboren.
Ego F. Epiſc. Tiburtin. Card. Vult.
Ego M. Epiſc. Præneſtinus Card. Senogall.
Ego T. Presbyter Card. Strigonienſis, tit. S. Martini in Montibus, manu propria ſubſcripſi.
Ego F. tit. SS. Joannis & Pauli Presb. Card. Surrentin. manu propria.
Ego N. tit S. Priſcæ Presb. Card. de Fliſco, manu propria.
Ego Hadrianus tit. S. Chryſogoni Presb. Card. Bathonienſis, manu propria.
Ego R. Presb. Card. tit. S. Anaſtaſiæ Nannetenſis ſubſcripſi manu propria.
Ego L. Presb. Card. tit. S. Suſannæ.
\- - - - - - - - -
Ego C. Presb. Card. tit. S. Ceciliæ de Finario ſubſcripſi.
Ego Chri. Eboracen. tit. S. Prax. Presb. Card. ſubſcripſi.
Ego A. tit. S. Vitalis Presb. Card.
\- - - - - - - - -
Ego P. tit. S. Euſebii Presb. Card.
Ego B. tit. S. Sabinæ Presb. Card. de Saulis.
\- - - - - - - - - -
Ego F. Diaconus Card. S. Angeli de Sancto Severino.
Ego Hip. Diac. Card. Eſtenſis.
Ego A. S. Euſtachii Diac. Card. de Farneſio.
Ego L. S. Mariæ in Coſmedin. Diac. de Aragonia.
Ego M. S. Mariæ in Via Lata Diac. Card. Cornelius.
Ego Al. S. Theodori Diac. Card. Petruccius.
P. Bembus.

D. de Comitibus.

Locus ✠ Plumbi.

II. Ex Arch. Reipubl. Genev.

Bulla quæ Eccleſiæ Parrochialis Thorenſis Unionem ac Incorporationem Menſæ Cathedralis Gebennenſis Eccleſiæ concedit: anno 1514.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto Nobis deſuper, imparibus licet meritis, Apoſtolicæ Servitutis Officio, ad ea libenter intendimus, per quæ ſingularum, præſertim Cathedralium Eccleſiarum & perſonarum in eis Divinis laudibus inſiſtentium, commoditatibus valeat ſalubriter provideri. Cum itaque Parrochialis Eccleſia Thorenci, Gebennenſis Diœceſis, quam Venerabilis Frater Noſter Ludovicus Epiſcopus Maurianenſis, nuper in Commendam ex Conceſſione & Diſpenſatione Apoſtolica obtinebat, Commenda hujuſmodi ex eo, quod illi hodie idem Ludovicus Epiſcopus, per dilectum Filium Magiſtrum Ricardum de Milanenſibus, Scriptorem & Familiarem Noſtrum, Procuratorem ſuum ad hoc ab eo ſpecialiter conſtitutum, in Manibus Noſtris ſponte & libere ceſſit, Noſque ceſſionem hujuſmodi duximus admittendam, ceſſante adhuc eo, quo ante Commendam eandem vacabat modo, vacare noſcatur ad præſens. Et ſicut exhibita Nobis nuper pro parte Dilectorum Filiorum Capituli Eccleſiæ Gebennenſis petitio continebat, ipſi longo jam effluxo temporis intervallo, pro Divini Cultus augmento & Veneratione dictæ Eccleſiæ Gebennenſis, quæ plurimum inſignis exiſtit, unum Magiſtrum cantus & ſex pueros Chori in Muſicæ arte peritos, ſub tenui & exili fundatione, & pro majori parte impenſa Menſæ Capitularis ipſius Eccleſiæ Gebennenſis tenuerunt, & pro Divino Officio decentiùs celebrando, duodecim Capellanos Presbyteros, qui cum Magiſtro & pueris præfatis in dicta Eccleſia Gebennenſi ſingulas horas Canonicas, & alia Divina Officia decantare & celebrare, & in eiſdem deſervire & aſſiſtere tenentur, ſub certis exiguis ſtipendiis, ad quindecim Ducatos auri de Camera annuatim non aſcendentibus, eligere & deputare conſueverunt, ipſique in fabrica & ornamentis dictæ Eccleſiæ Gebennenſis manutenendis & conſervandis, aliiſque dietim eis occurrentibus oneribus adeò gravati exiſtunt, quod niſi eis de alicujus ſubventionis auxilio provideatur, laudabilem conſuetudinem hujuſmodi, cum detrimento Divini Cultus aboleri, tempore procedente, poſſe ſuſpicantur. Verùm ſi dicta Parrochialis Eccleſia Menſæ prædictæ perpetuò uniretur, annectaretur & incorporaretur, hoc profecto Divino Cultui, & dictæ Eccleſiæ Gebennenſis decori non parum conſuleretur. Quare pro parte Capituli prædictorum aſſerentium, dictæ Parrochialis Eccleſiæ fructus, redditus & proventus centum octuaginta Ducatorum auri ſimilium, ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum non excedere, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Parrochialem Eccleſiam prædictam eidem Menſæ perpetuò unire, annectere & incorporare, aliaſque in præmiſſis opportunè providere, de Benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur quaſcunque Gratias, Expectativas, ſpeciales vel generales, Reſervationes, Uniones, Annexiones & Incorporationes, Suppreſſiones, Extinctiones, perpetuas & temporales Nominationes, ac reſervandi, uniendi, annectendi & incorporandi, nominandi & nominatis vel aliis conferendi, ſupprimendi, extinguendi, aliaſque citra tamen acceſſus & regreſſus, Facultates, Litteras, Mandata & Indulta quæcunque, necnon abſque dicti Ludovici Epiſcopi Conſenſu, Coadjutorum Deputationes, etiam cum Proviſionibus, Commendis & aliis diſpoſitionibus, ex tunc quibuſvis perſonis, cujuſcunque Dignitatis, Status, Gradus vel Conditionis exiſtentibus, & quacunque etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali ſeu Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel majori Dignitate, Auctoritate, Præeminentia, Nobilitate & Excellentia, aut etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac familiaribus continuis Commenſalibus Noſtris, etiam deſcriptis, ſeu in eorum aut Eccleſiarum, etiam aliarum Cathedralium & Metropolitanarum, Monaſteriorum, Menſarum, Capitulorum, aliarum Dignitatum, & quorumcunque aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum Cura & ſine Cura, Sæcularium & quorumvis Ordinum Regularium, Locorum Piorum, Univerſitatum, Studiorum & aliorum quorumcunque, aut nullius favorem, ac eorum necnon jurium ceſſorum vel ablatorum, aut ſpolii, damnorum & obſequiorum, etiam Nobis & Romanæ Eccleſiæ, vel dictæ Sedi aut pro Fide Catholica impenſorum, ſeu quavis alia grandi & excogitabili cauſa, conſideratione, contemplatione, inſtantia, intuitu vel reſpectu, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ Poteſtatis Plenitudine, & cum quibuſvis antelationum, Præ-

rogati-

rogativis, Declarationibus, Conceſſinnibus, Favoribus, Gratiis, Derogatinnibus, Suſpenſionibus, & aliis Derogatoriarum Derogatoriis fortioribus, & efficaciſſimis & ſolitis clauſulis, irritantibusque Decretis, per Nns aut Sedem Apoſtolicam, aut Legatos ejus in genere vel in ſpecie, & nominatim de dicta Parrochiali Eccleſia conceſſas & conceſſa, & impoſterum concedenda, eorumque omnium tenores, vim & effectum antea omnia ſuſpendentes, & in hujusmodi vacatione effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, nec debere decernentes, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem ſecundum æſtimationem prædictam, etiam beneficii cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes vocatis, quorum intereſſet, Capitulum ac Capituli hujusmodi ſingulares perſonas, à quibusvis Excommunicationis, Suſpenſionis & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris & pœnis a jure vel ab homine quavis occaſinne, vel cauſa latis, ſi quibus qunmodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, nec non dictæ Menſæ fructuum, reddituum & proventuum verum annuum valorem, verumque & ultimum dictæ Parrochialis Eccleſiæ vacationis modum, etiamſi ex illo quævis generalis reſervatio, etiam in Corpore Juris Clauſa reſultet, præſentibus pro expreſſis habentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, Parrochialem Eccleſiam prædictam quovis modo, & ex cujuscunque perſona, ſeu per liberam cujusvis reſignationem, de illa extra Romanam Curiam, etiam coram Notario Publico & Teſtibus ſponte factam, aut Conſtitutionem felicis Recordationis Johannis Papæ XII. Prædeceſſoris Noſtri, quæ incipit: Execrabilis &c. Vel aſſecutionem alterius Beneficii Eccleſiaſtici ordinaria Auctoritate collati, vacet, etiamſi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem prædictam legitimè devoluta, ipſaque Parrochialis Eccleſia diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter reſervata exiſtat, & ſuper ea inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, dummodo tempore datæ præſentium non ſit in ea alicui ſpecialiter jus quæſitum, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis, Venerabilis Fratris Noſtri moderni Epiſcopi Gebennenſis, ad hoc per dictum Ricardum etiam Procuratorem ſuum, ad hoc ab eo ſpecialiter conſtiturum, expreſſo accedente conſenſu, dictæ Menſæ Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò unimus, annectimus & incorporamus, ita quod liceat, ex nunc Capitulo præfatis per ſe vel alium, ſeu alios corporalem poſſeſſionem Parrochialis Eccleſiæ Juriumque & Pertinentiarum prædictorum, propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illiusque fructus, redditus & proventus, reſervata ex illis congrua portione, pro uno vel duobus Vicariis, qui eidem Parrochiali Eccleſiæ in Divinis deſervire, ac illius Parrochianorum Animarum Curam exercere habeant, ad eorundem Capituli nutum ponendis & amovendis, ſuper quo eisdem Capitulo liberam facultatem concedimus, ac ſumma ducentorum Flotenorum Monetæ Sabaudiæ, quinquaginta tres Ducatos ſimiles vel circa conſtituentium, in ſuſtentationem Magiſtri & puerorum, ac augmentationem Stipendiorum dictorum Capellanorum, æquis portionibus, prout eisdem Capitulo viſum fuerit expedire, convertendis, in fabricæ dictæ Eccleſiæ Gebennenſis uſus & utilitatem convertere, Diœceſani loci, & cujusvis alterius licentiâ ſuper hoc minimè requiſitâ. Non obſtantibus Voluntate Noſtra prædicta, ac piæ Memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam Predeceſſoris Noſtri, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus contrariis quibusconque, aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis, de hujusmodi vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus ſpeciales vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetrarint, etiamſi per eas ad Inhibitionem, Reſervationem & Decretum, quam alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem litteras & proceſſus habitos per easdem, & indè ſecuta quæcunque ad dictam Parrochialem Eccleſiam volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis, quoad aſſecutionem Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis Privilegiis, Indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat, quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum habenda ſit in Noſtris Litteris mentio ſpecialis; Proviſo, quod dicta Parrochialis Eccleſia debitis propterea non fraudetur obſequiis, & Animarum Cura in ea nullatenus negligatur, ſed illius congruè ſupportentur onera conſueta. Et inſuper ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignotanter contigerit attemptari.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam Noſtræ Suſpenſionis, Abſolutionis, Unionis, Annexionis, Incorporationis, Conceſſionis, Voluntatis & Decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quarto decimo, Pridie Id. Julii, Pontificatus Noſtri anno ſecundo.

N. de Caſtilla.

Bulla ſuper Societatibus Officiorum Romanæ Curiæ: anno 1514. III. Ex Miſcell. Bibliothecæ Caſanat. Tom. 59. in 4to.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem, in quo Fidei orthodoxæ fundamenta à Deo ſunt conſtituta, & qui Chriſtianæ veritatis aſſertor exiſtit, imprimis ſumma ope niti decet, ne contrahentium in hac alma Urbe, in qua Romano Pontifice regimini præſidente univerſalis Eccleſiæ, aliquo modo animæ ſaluti præjudicium afferri contingat, ſed quæ ex hujuſmodi commerciis procedunt, ſine aliqua labe, ac in ſinceritate Fidei inviolata permanere debeant, ne unde jus oritur, exinde naſcatur injuria, & qui documenta ſalutis cæteris præſtare conſuevit, exempla tribuat delinquendi. Ea igitur curâ moti libenter ad ea intendimus, per quæ non ſolum Curiales (quantum cum Domino poſſumus) ſine aliqua labe in bono conſerventur ſtatu, & ex eorum laboribus, ac laudabili exercitio commodè, honeſtéque ſe ſuſtentare valeant, ſed omnis prorſus illiciti lucri via eis præcludatur, & eorum diſpendiis obvietur.

Cum itaque fide dignorum teſtimonio acceperimus, quod Offitiales Romanæ Curiæ pecuniis indigentes, partem aliquam offitiorum quæ obtinent, aliis pro certa pecuniarum ſumma communicant, & ad reſpondendum de emolumentis pro dicta rata, cum aliquibus pactis minus licitis ſe obligent: Aliqui verò offitia ipſa de pecuniis aliorum ementes, & illa in propria perſona exercentes, etiam cum ad illa exercenda plurimùm apti exiſtant, *in eorum ingenio, & induſtria confidentes aliquas ſuper illis ineunt conventiones.

Nos ſuper his opportunum remedium adhibere

volentes, per quod hujuſmodi contrahentium animarum ſaluti, ac conſcientiæ puritati, & indemnitati conſulatur, per præſentes, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, perpetuò duraturas ſancimus, & ordinamus, ut quicunque Officialis, tam in Romana Curia qusm extra eam. Officia ad Romanam Pontificiam Sedem, ſeu Cameram Apoſtolicam, quomodolibet ſpectantia obtinens, & ad vitam illa ementium vendi ſolitá, cujuſcunque ſtatus, & conditionis, aut dignitatis, vel honoris exiſtat, partem aliquam magnam, ſeu minimam dictorum Officiorum quæ obtinet, ſeu illorum fructus vendere, donare, ſeu quovis titulo in alium etiam extra Romanam Curiam abſentem, qui conventionem partis Officii, & illius emolumentorum facere, & finire per Procuratorem in Romana Curia, conſtituendum poſſit, & valeat transferre, vendere, donare, aut aliás alienare voluerit, tam ei, qusm ipſis emptoribus, donararis, ſeu quovis alio titulo partem ipſam recipientibus, pto quavis ſumma, ſeu precio inter eos conveniendo, vendere, donare, & ut præfertur, transferre: Ipſique emptores, donatarii, & alii quovis titulo ad certum tempus, ſeu ad eorum vitam, prout partes ipſæ convenerint, liberè, & licitè accipere, & retinere: illorumque fructus, & emolumenta etiam propria auctoritate de manibus ipſorum Officialium fructus, juxta eorum conventionem per ſupplicationem manu noſtra propria ſignatam approbandam recipere, & exigere, nec non in alios alienare, & diſponere, prout titulum habentes, liberè, & licitè valeant.

Et cùm Mulieribus propter rerum inexperientiam, de earum dotibus, & pecuniis, quibus ſe ſuſtentare debent, commercia facere non conveniat, ac propterea quandoque occurrat, eas à perſonis, quibus pecunias pro aliqus utilitate habenda concedunt, defraudari, & decipi, & aliquando non ſolùm fructibus, ſed capitali privari: quandoque verò etiam in animarum ſuarum periculum, minùs honeſta lucra per eas recipi contingat, ſexui earum imbecillitati, ac etiam neceſſitati (ut ſine conſcientiæ ſcrupulo, & animarum ſuarum, ac perditionis, & amiſſionis ſuorum bonorum periculo, fructus ex earum pecuniis, pro earum ſuſtentatione conſequi valeant) providere volentes: Ordinationem, & facultatem hujuſmodi quoad Officia præſidentium, & portionum Annotiæ, Ripæ duntaxat, etiam ad ipſas Mulieres extendimus, ita quod ipſis Mulieribus, tam puellis, quam maritatis & viduis, tam in Romana Curia, quam extra eam exiſtentibus, liceat partem officiorum præſidennum, & portionum hujuſmodi, dummodo in perſonis earum portiones, & officia ipſa fuerint, vendere: Statuentes, & ordinantes, quod habens titulum Officii, ſaltem tertiam partem valoris Officii, ſeu portionis hujuſmodi habere debeat. Et ſi contingat eum decedere, per talis decedentis obitum, pars, quæ ad dictum decedentem tunc ſpectabat, & non aliæ, quæ ad alium, vel alios in dicto Officio partem habentes ſpectabant, vacare cenſeantur: ac de titulo, & parte vacantibus duntaxat, ſimili modo alium, ſeu alios etiam ſœminam, partem, ſeu partes in hujuſmodi Officiis habentes, decedere contigerit: partes ſic decedentium vacare cenſeantur: & de illis per Romanum Pontificem, aut Sedem, ſeu Cameram Apoſtolicam liberè diſponi poſſit. Et ſi titulum, vel partem habens delinqueret, & proptereà privari contigerit, pœna privationis ſuum teneat auctorem, & alteri partem habenti, vel è converſo minimè noceat. Et ad obviandum fraudibus, qoæ in præmiſſis fieri poſſent, volumus, decernimus, & mandamus, quod ſuper hujuſmodi rata parte ſeu portione ſic, quovis modo communicanda, ſupplicatio manu noſtra, ſeu Romani Ponrificis pro tempore exiſtentis haberi debeat, cujus ſupplicationis ſolam ſignaturam ſufficere, & per Datarium ad Regiſtrum Supplicationum more ſolito mitti: & pro ſignatura, & gratia communicationis Officiorum hujuſmodi ad vitam, vel aliud tempus ultrà annum cum dimidio, quinque: Pro anno vero cum dimidio, aut minori tempore communicationis Officiorum hujuſmodi, quovismodo faciendæ, duo Ducati auri de Camera, pro quolibet centenario ad dictam rationem reſpectivè, pro qua præfata rata, ſeu portio communicata fuerit, recipi: & conſenſus communicationis, ſeu ad partem admiſſionis vigore ſupplicationis deſuper ſignatæ hujuſmodi coram uno ex Cameræ Apoſtolicæ Notariis duntaxat præſtari: & per eum in uno in dicta Camera, & alio libris penes ipſum Datarium pro tempore exiſtentem, conſervandis, regiſtrari debeat: & pro tali regiſtratura, & labore cujusque portionis cujuſcunque ſummæ vigore unius ſupplicationis alteri communicare, ultra unum groſſum Leonem nuncupatum, ab altera partium recipi non poſſit: Decernentes, quaſcunque ſocietates, communicationes, & contractus, de cætero faciendos ſine expreſſa noſtra, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, & canonicè intrantis approbatione, & ſignatura irritas, & inanes: ac portionem alteri quovis modo pro tempore ſine approbatione, & ſignatura noſtris aſſignatam, ſeu communicatam, dictæ Cameræ Apoſtolicæ applicatam, & applicatas: ac quæcunque pacta, & conventiones ſuper dictis Officiis ſine noſtra, aut dictæ Sedis licentia pro tempore inita tanquam ſuſpecta, & illicita nulla declaramus: adjicientes, quod ſi aliquam partem pecuniarum ſuper Officiis hujuſmodi, ad tempus nondum effluxum habentes, ac beneficio hujus conſtiturionis ad ſalvandum pecunias Officialibus, ſuper eorum Officiis mutuatas, in eventum obitus eorundem Officialium, uti volentes, modo præmiſſo ſolventes, & ſupplicationes deſuper ſignatas obtinentes: pecunias Officialibus hujuſmodi mutuatas, in evenrum eorum obitus de pretiis Officiorum vendendorum recuperare debeant: præmiſſaque omnia in aliis Officiis dictæ Curiæ ad Camerarium, Vice-Cancellarium, Pœnitentiarium majorem, & Sacri Palatii Apoſtolici Auditores ſpectantia, dummodò ad hoc ipſorum, quorum intereſt, expreſſus acceſſerit aſſenſus, locum ſibi vendicare volumus, atque decernimus. Ac pro ipſorum Officialium, & contrahentium indemnitate, motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus etiam decernimus, & declaramus, quod in eventum, in quem contigerit, hanc noſtram Conſtitutionem aliqus ratione, vel cauſa in toto, vel in parte extingui, ſeu revocari, aut ipſos Officiales, vel contrahentes, quominus emolumenta, juxta conventionem inter eos factam, ſeu faciendam percipere liberè poſſent, quomodolibet impediri, aut moleſtari: Nos, & Succeſſores noſtros, & Cameram Apoſtolicam præfatam, & ejus bona in vim validi, & efficacis contractus ipſis Officialibus, vel contrahentibus pro tempore exiſtentibus obligamus.

Si verò fuerit facta aliqus diminutio emolumentorum hujuſmodi ad ſolvendum, & ſatisfaciendum ipſis de ſumma, quam eosdem contrahentes, pro hujuſmodi diminutione amiſiſſe conſtabit. Si autem præſentes literas revocari contigerit, ad reſtituendum, ſeu reſtitui faciendum eisdem contrahentibus, tunc pro tempore exiſtentibus, totam illam ſummam, quam pro eisdem Societatibus ſolviſſe conſtabit, in quibus nullo modo, nullâve ratione, vel cauſa computari debeant, ſeu poſſint in toto, vel in parte emolumenta per eos interim percepta, ſed eos, & eorum quemlibet juſto, & legitimo titulo emolumenta prædicta ſibi acquirere, & ut ſua retinere poſſe, & debere; Mandamus prætereà præfato Camerario, & Cameræ Apoſtolicæ Clericis præſidentibus, quos ſuper prædictis Societatibus Conſervatores proprios ſpeciales, & ordinarios Judices deputamus, ut in hujuſmodi con-

cementibus negotiis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtant. Decernentes, quod in præmiſſis Camerarii, vel Clericorum prædictorum determinationi omninò ſtetur: nec cuiquam ab eorum decreto appellare, aut ipſos contrahentes ad aliud Tribunal, etiam vigore reſcriptorum Apoſtolicorum trahere liceat: Neque Clerici ipſi ſuſpecti allegari, etiam prætextu portionum, & Officiorum per aliquem ex eis obtentarum, & obtentorum poſſint: cùm veriſimile non eſt, judicia tot præſtantiſſimorum virorum, quorum fidei, ac prudentiæ, præfatæ Eccleſiæ patrimonium creditur, aliqua ratione à rectitudine declinatura, quatenùs ipſi ad infraſcriptarum, & ſupradictarum ſententiarum, & pœnarum declarationem, & executionem ſummariè, ſimpliciter, & de plano (omni judiciaria tela poſtpoſita) juxta ſtylum, & morem Cameræ (ſola Facti veritate inſpectâ) procedentes cum effectu, quoties requiſiti fuerint, & id noverint expedire: prædicta omnia, & ſingula obſervent, & ab aliis faciant, ſub pœnis eorum arbitrio imponendis, inviolabiliter obſervari: ſcripturasque neceſſarias, & opportunas obligationes deſuper faciant, obligationem per nos ſic factam recognoſcentes, & ſequentes: eisque Officialibus, vel contrahentibus ſuper præmiſſis, & eorum plena, & inviolabili obſervatione quodcunque publicum inſtrumentum, obligationis bonorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & Cameræ earundem ad ipſorum contrahentium requiſitionem, & in eventum prædictum absque alterius declarationis, ſeu mandati expectatione de præmiſſis debitam & integram ſatisfactionem faciant. Decernentes, quicquid per Cameram ipſam ſuper hoc ſit actum, geſtum, determinatumque fuerit, ac ſententiatum, & judicatum, perpetuatum, firmum, & inviolabile eſſe debere: ac irritum, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam, quâvis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attemptari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu ad præfatæ Curiæ judicium trahi non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & litteris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant: per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeant, quomodolibet, vel differri: & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda foret in noſtris literis mentio ſpecialis: quæ quoad hæc eis nullatenus volumus ſuffragari.

Ut autem præſentes litteræ ad omnium notitiam deducantur, ac per omnes inviolabiliter debeant obſervari: volumus illas in Valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, & Audientiæ litterarum contradictarum noſtrarum, & in Camera Apoſtolica affigi, legi, & publicari: ut his, quos litteræ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad illorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quominùs eos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ foret, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare. Volumus etiam, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſſumptis, unius Notarii manu ſubſcriptis, & alicujus Prælati, vel Perſonæ in dignitate conſtitutæ, Sigillo munitis, ea prorſus fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus noſtris litteris adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, ordinationis, extenſionis, ſtatuti, decreti, mandati, declarationis, adjectionis, obligationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo quartodecimo, Pridie Idus Januarii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Bulla Reformationis Curiæ: anno 1514. IV. Ex Conc. Labbet. 14. col. 219.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

SAcro adprobante Concilio Supernæ diſpoſitionis arbitrio, quo cœleſtia pariter, & terrena ineffabili providentia diſponuntur, in ſublimi Beati Petri ſolio Chriſti unigeniti Dei Filii gerentem vices in Terris Romanum Pontificem decet, in primis pro curâ, & Salute Dominici Gregis ſibi divinitus commiſſi, providi exercere Paſtoria Officium. Quare pro dicti Paſtoralis Officii ſollicitudine, cum Eccleſiaſticam diſciplinam, ac per omnes ferè Chriſti Fidelium gradus, bene recteque vivendi regulam, temporum difficultate, ac Hominum malitia, licentiaque & impunitate in deterius ita labi, diffluere, aberrareque longius à recta via animadvertimus, ut niſi provida corrigatur emendatione, in varios errores ſecuritate peccandi, quotidiè magis incidere, moxque obortis publicè ſcandalis, prorumpere ſit verendum. Cupientes igitur, quatenus nobis ex alto permittitur, ea jam nimium invaleſcentia mala corrigere, ac pleraque in priſtinam Sacrorum Canonum obſervantiam reducere, ac in melius juxta Sanctorum Patrum inſtituta dante Domino reformare, eaque omnia, ſacro approbante Lateranenſi Concilio, à felicis recordationis Julio Papa ſecundo Prædeceſſore noſtro, inter alia propterea incepto, & per nos continuato, ſalubriter moderari: ut ab his ſumamus exordium, quæ pro nunc magis expedire videntur, & quæ ſæpè per ſingulas ætates neglecta, magnam Chriſtianæ Religioni attulere perniciem, & in Eccleſia Dei maxima ſcandala pepererunt, à promotionibus ſcilicet ad Eccleſiaſticas dignitates conſtituimus exordiri. Cum piæ memoriæ Alexander Papa tertius Prædeceſſor noſter, etiam in Lateranenſi Concilio decreverit, ut ætas, morum gravitas, ac litterarum ſcientia in perſonis promovendis in Epiſcopos, & Abbates diligenter inquirantur, nihilque magis Dei Eccleſiæ officiat, quàm cùm immeriti aſſumuntur Prælati ad Regimen Eccleſiarum, propterea in promotionibus Prælatorum, quarum à Romanis Pontificibus magna ratio haberi debet, eo præſertim, quod de promotis per eos ad Eccleſias, ſeu Monaſteria in extremo judicio, rationem Dei reddituri ſunt, ſtatuimus, & ordinamus, ut deinceps perpetuis futuris temporibus, Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cardinalibus Eccleſiis, & Monaſteriis pro tempore vacantibus, de perſonis juxta præfati Alexandri Conſtitutionem, ætate maturâ, gravitate morum, litterarumque ſcientiâ præditis, non ad alicujus inſtantiam, per Commendam, & adminiſtrationem, ſeu conſervationem, aut alio quovis modo provideatur, niſi ratione utilitatis Eccleſiarum, prudentiæ, nobilitatis, probitatis, experientiæ, atque curialitatis antiquæ, cùm competenti litteratura, & in Sede Apoſtolicâ meritorum, aliter viſum fuerit faciendum. Idemque in electis, & poſtulatis, quorum electiones, & poſtulationes per Sedem Apoſtolicam admitti conſueverunt, volumus obſervari. Et ſi de minoribus ætate triginta annorum Eccleſiis, aut Monaſteriis hujuſmodi contigerit provideri, non diſpenſetur cum eiſdem, ut Eccleſiis citra vigeſimum ſeptimum ætatis annum, Monaſteriis verò citra vigeſimum ſecundum præeſſe valeant. Quinimmò, ut accuratiùs diligentiusque

idoneæ perſonæ promoveantur, ſtatuimus, ut Cardinalis, cui electionis, poſtulationis, aut proviſionis Eccleſiæ, ſeu Monaſterii relatio committetur, antequam in Sacro Conſiſtorio, ut moris eſt, referat commiſſionem examinis, ac relationis hujuſmodi ſibi datam, uni cujuslibet ordinis antiquiori Cardinali, in ipſo Conſiſtorio per ſe ipſum, vel ſi ea die, quâ ſibi Commiſſionis onus injunctum fuerit, Conſiſtorium non fuerit, per Secretarium ſuum, aut alium quemlibet ex ſuis domeſticis familiaribus, notam illam facere debeat: qui tres priores aliis quamprimum ſui ordinis Cardinalibus eam ſignificare teneantur, negotiumque electionis, adminiſtrationis, poſtulationisque, aut promorionis ſummariè, & de plano per ſe ipſum dictus relator examinet, & ſi qui contradixerint, his vocatis, idoneos, gravea, & fide dignos teſtes, & ſi expediens, opusve fuerit, alios ex officio aſſumere, proceſſusque, & jura hujuſmodi relationis, una cum dictis teſtium die faciendæ relationis, ſecum ad Conſiſtorium deferre debeat: nequs ullo modo referat, ſi præſens in curiâ promovendbs majorem Cardinalium partem anteà non adiverit, ut quæ à referente Collega ſint Cardinales audituri, oculata fide, quantum ad perſonam promovendi attinet, cognoſcere poſſint. Promotus verò eoſdem Cardinales, qui præſentes in Curia fuerint, ex antiquo more, conſuetudineque laudabili quamprimum viſitare teneatur. Quem quidem morem, laudabilemque coοſuetudinem innovamus, ac inviolabiliter obſervari mandamus. Et quoniam Epiſcopalem dignitatem tueri illæſam, at ne improbrotum impugnaoonibus, aut accuſantium calumniia paſſim pateat, muniri par eſt: Statuimus, ur nullus Epiſcopus, aut Abbas, quovis inſtante, ac requirente, niſi ſibi copia, & facultas legitimæ defenſionis permittatur, etiam ſi crimina fuerinr notoria, diligenterque partibus auditis, cauſa plenariè probata fuerit, dignitate privari valeat: neve aliquis Prælatus invitus, niſi aliis juſtis, efficacibusque rationibus, &¿cauſis, transferatur, juxta formam ad decretum Concilii Conſtantienſis. Et quoniam ex Commendis Monaſteriorum (ut Magiſtra retom experientia ſæpiùs docuit) Monaſteria ipſa tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibos graviter læduntur, quippe quorum ædificia partim Commcodatariorum negligentiâ, partim avarinâ, vel incuriâ collabuntur, & in dies divious cultus in his magis diminuitur, paſſimque obloquendi maceria perſonis, præſertim Sæcularibus præbetur, non abſque dignitatis Apoſtolicæ Sedis diminuoone, à qua Commendæ bujuſmodi proficiſcuntur: ut eorum indemnitati ſalubrius conſulatur, volumus, ac ſancimus, ut cum illa per obitum Abbatum, qui illis præerant, vacaverint, nullo pacto cuiquam poſſint commeodari, niſi pro conſervatione auctoritatis Apoſtolicæ Sedis, & ad occurrendum malitiis illam impugnantium, pro tempotum qualitate aliter nobis de Fratrum noſtrorum Conſilio viſum fuerit expedire. Sed de perſona idonea juxtà præſcriptam coöſtitutionem eis ita providearur, ut illis idonei Abbates, prout decet, præſuturi ſint. Ea verò Monaſteria quæ commendata fuerint, cùm per eorum ceſſum, vel deceſſum, quibus erant commendata, Commendæ bujuſmodi ceſſaverint, Cardinalibus duntaxat, ac perſonis qualificatis, & benè meritis commendari poſſint: ita tamen quod eorum Monaſteriorum Commendatarii, quibus anteà de cætero commendata fuerint, cujusvis dignitatis, honoris, & præeminentiæ exiſtant, etiamſi Cardinalatus honore, & dignitate fungantur, ſi menſam habuerint ſeparatam, ac ſeorſum à menſa conventuali, quartam ſuæ menſæ partem pro inſtauratione fabricæ, ſeu pro ornamentis, veſtibus, ac paramentis emendis ſarciendisque, aut pauperum alimonia, aur ſuſtentatiooe, ut major exiget, ac ſuadebit neceſſitas; ſi verò menſa fuerit communis, tertiam omnium fructuum dicti Monaſterii, ſibi commendati, partem pro ſupradictis oneribus ſupportandis, & ſuſtentatione Monachorum, omnibus aliis deductis oneribus, impartiri teneantur. Ac litteræ, quæ ſuper Monaſteriorum hujuſmodi Commendis expedientur, cum clauſulâ hoc ipſum ſpecificè exprimente debeant expediri. Alioquin ſi aliter expediantur, nullius ſint roboris, vel momenti. Et quoniam Eccleſiis hujuſmodi, abſque aliquâ fructuum dimioutione provideri decet, ut tam dignitati Præſidentium, quàm Eccleſiarum, & ædificiorum neceſſitati conſulatur, decernimus pariter, ac ſtatuimus, ut ſuper earundem Eccleſiarum fructibus penſionea minimè reſerventur, niſi ex reſignationis cauſâ, aut etiam alia, quæ in Secreto noſtro Conſiſtorio juxta probabilis, & honeſta habita fuerit.

Statuimus quoque, ur, de cætero parochiales Eccleſiæ, ac dignitates majores, & principales, aliaque beneficia Eccleſiaſtica, quorum fructus, reditus, & proventus ducentorum Ducatorum auri de Camerâ, ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum ooo conſtituunt, vel attingunt, nec non hoſpitalia, leproſariæ, xenodochia, cujuſcunque valoris, quæ ad pauperum uſum, & alimoniam inſtituta ſunt, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus non commendentur, aut alio quovis otulo conſerantur, niſi per obitum familiarium ſuorum vataverint, quæ illis commendari poſſint, ut illa ad illarum Perſonarum ſibi gratarum, & idonearum commodum, infra ſex Menſes dimittere teneantur: quibus etiam, quoad beneficia, ad quæ haberent regreſſum, præjudicare noo intendimus. Ordinamua etiam, oe Eccleſiarum, aut qoorumcunque Monaſteriorum, & militiarum membra à ſuo Capite, quod eſt abſurdum, abſque legitimâ, & rationabili cauſa disjungantur, aut ſeparentur. Unionea perpetuæ, præterquam in caſibus à jure permiſſis, vel ſine rationabili cauſa, oequaquam fiant. Diſpenſationes autem ad plura incompaſſibilia ultra duo, niſi qualificatis juxta formam juris communis, non concedantur, niſi ex magna, & urgenti cauſa. Et perſonis cujuſcunqoe dignitatis parochiales Eccleſias, & earum perpetuas Vicarias, ac dignitates majores, & principales, etiam per viam unionis, vel Commendæ ad Vitam, ultrà quatuor obtinentibus, ex ounc terminum duorum annorum præfigimus, ut interim qustuor tantum ex eis retentis, reliquas dimittere teneantur, & beneficia dimittenda hujuſmodi reſignari valeant, in manibus Ordinariorum, ad effectum, ut de illis provideatur perſonis per eos nominandis, quacunque reſervatione etiam generali, etiam ex qualitatibus reſignantium perſonarum reſultante, non obſtante: qui elapſo termino, niſi dimiſerint, omnia vacare cenſeantur, ac poſſinr liberè ut vatantia impetrari: taleſque præterea retinentes pœnas extravagantis *execrabilis*, recolendæ memoriæ Joannis Papæ vigeſimi ſecundi, etiam Prædeceſſoris noſtri incurrant. Irem ſtatuimus, ut ſpeciales reſervationes quorumcunque beneficiorum, ad cujuſvis inſtantiam minimè coocedantur.

De Cardinalibus.

Et cum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalea, cæteros omnes in ipſa Eccleſia, poſt Summum Pontificem, Honore ac Dignitate præcedant; conveniens ac debitum eſt, ut vitæ munditia, ac virtutum ſplendore cunctis præfulgeant. Quapropter non modò hortamur eos, ac monemus, verùm etiam ſtatuimus & ordinamus, ut de cætero quilibet Cardinalium pro tempore exiſtens, juxta Doctrinam Apoſtoli, ita ſobriè, caſtè ac piè vivat, ut non ſolum à malo, ſed ab omni etiam mali ſpecie abſtinens, coram hominibus luceat, Deumque in primis operibus honorificet. Sint omnes vigiles, ac Divinis Officiis, Miſſarumque Celebrationibus intenti, habeantque Capellas ſuas io loco honeſto, prout facere conſueverunt. Sitque eorum

domus

domus, familia, menſa, ſuppellexque, non faſtu, aut pompa, neque ſuperfluis rebus, neque aliquo modo reprehenſibilia, ne peccandi, excedendique modum licentia indè naſcatur, ſed ut æquum eſt, modeſtiæ & frugalitatis ſpeculum dici mereantur. Illis itaque ſint contenti, quæ Sacerdotalem præ ſe ferant modeſtiam, ac Prælatos, ac quoscunque alios inſignes viros ad Romanam Curiam venientes benignè, honorificeque, tam publicè, quàm privatim tractent, & apud Nos & Succeſſores Noſtros gratiosè, liberaliterque eorum negotia commendata ſuſcipiant.

Præterea Miniſterium indecorum Epiſcoporum, Prælarorumque in domibus non habeant, ne cæteria præeſſe inſtituti, & Sacro Charactere inſigniti, in vilia deſcendant Miniſteria, paſſimque Paſtoralis Officii contemptum inducant. Eos itaque, quos vel nunc habent, vel in poſterum ſunt habituri, honorificè ut fratres, ac juxta eorum ſtatus condecentiam tractent.

Cumque Romani Pontifices communi omnium Chriſti fidelium Patri aſſiſtant, perſonarum acceptatores, vel Advocatos eos fieri valdè inconveniens eſt. Propterea ſtatuimus, ne partialitatem ſuſcipiant aliquam, neque Principum, aut Communitatum, vel quorumcunque aliorum contra quemquam, niſi quantum Juſtitia & Æquitas poſtular, eorumque Dignitas & Conditio requirit, Promotores & Defenſores fiant, ſed à privata omni paſſione ſejuncti, ſedandis & componendis inter quoscunque litibua omni diligentia vaceot, incumbantque, Principum & quorumcunque aliorum, ac præſertim pauperum Religioſorum juſta negotia, pio promoveant affectu, oppreſſos & injuſte gravatos, juxta vires ſuas, & officii debitum adjuvent.

Tituli ſui loca, ſi præſentes in Curia fuerint, perſonaliter: ſi verò abſentes, per Vicarium idoneum ſemel ſaltem ſingulis annis viſitent. Clericos & populos Eccleſiarum titulo ſuo ſubjectarum cum diligentia inquirant, vigilentque circà Cultum Divinum, & Bona dictarum Eccleſiarum, moresque inprimis, & vitam Clericorum & Parochianorum ſolerter explorent, eosque omnes & ſinguloa ad rectè, honeſtèque vivendum, paterno moneant affectu.

Pro augmento autem Divini Cultus, & ſalute animæ ſuæ, quilibet Cardinalis, vel in vita donet, vel in mortis articulo relinquat ſuo titulo, quantum ſit ſatia ad Presbyterum unum commodè ibi ſuſtentandum, vel ſi Eccleſia indigeat reparatione, vel alia ſubventione, tantum illi relinquat, vel donet, quantum conſcientiæ ſuæ videbitur.

Et cum minimè deceat affines & conſanguineos, præſertim benemeritos, & ope indigentes negligere, ſed illis providere juſtum & laudabile ſit: non propterea tamen vel Beneficiorum multitudine, vel Eccleſiaſticis Redditibua, ita eos impleri convenire arbitramur, ut cæteri damnum ex hujusmodi largitionis intemperantia patiantur, & inde ſcandalum naſcatur. Statuimus itaque, ut Eccleſiarum Bona temerè non effundant, ſed ea in piis & Sanctis Operibus exponant, quorum causâ magni & optimi redditus per Sanctos Patres ſtatuti & ordinati fuerunt.

Volumus etiam, ut Eccleſiis eisdem Cardinalibus commendatis, etiamſi Cathedrales, Abbatialesve, aut Prioratus, vel quæcunque alia Beneficia Eccleſiaſtica fuerint, absque omni prorſus excuſatione procurent, ac omni conatu ſuo provideant, debitè inſerviri, Cathedralibus dignos & idoneos Vicarios, ſeu Suffraganeos, prout conſuetudo fuerit, cum digna & competenti mercede apponentes. Reliquis autem ſibi commendatis Eccleſiis, aut Monaſteriis de juſto Clericorum, vel Capellanorum, ſeu Religioſorum, aut Monachorum, Deo ſufficienter & laudabiliter ſervientium numero providentes; ædificia quoque, poſſeſſiones & jora quæcunque in ſtatu convenienti conſervent, & diruta inſtaurent, ſicut ad bonorum Prælatorum & Commendstariorum Officium ſpectat.

Statuimus etiam, ut dicti Cardinales circa numerum familiarium, equorumque ſuis impenſis alendorum, magnâ utantur circumſpectione, ac diligenti providentia, ne majorem numerum, quàm ſua facultas, conditiove ac dignitas patiatur, habentes, luxus ac prodigalitatia vitio notari poſſint. Neve rurſus avari ſordidique habeantur, ſi in magnis & amplis redditibus, pauciſſimis victum præbeant, cum domus Cardinalium patens Hoſpitium, portusque, ac refugium proborum & doctorum maxime virorum & pauperum nobilium, honeſtarumque perſonarum, eſſe debeat. Sint igitur circa modum & numerum tenendi prudentes, ac de Familiarium qualitate inprimis curioſi, ne ex alienis vitiis turpem ſibi contrahant infamiæ notam, vulgoque obloquendi, calumniandique juſtas præbeant occaſiones.

Et cum maximè providendum eſt, ut non ſolum coram Deo, cui primum placere debemus, ſed etiam coram hominibus opera noſtra probentur, ut cæteris exemplum ad imitandum poſſimus eſſe, ordinamus, ut quilibet Cardinalis ſe domus ac familiæ ſuæ optimum Rectorem, Præfectumque oſtendat eſſe, tàm circa ea quæ intrinſecus omnibus apparent, quam quæ intus latent abſcondita. Habeat itaque eorum quisque Sacerdotes, & Levitas honeſtis veſtimentis indutos, attenteque provideat, ne quia in familia ſua quoquo modo Beneficiatus, & in Sacris Ordinibus conſtitutus, veſtes portet verſicolores, nec eo habitu utatur, qui Ordini Eccleſiaſtico parùm conveniat. Quare in Presbyteratus Ordine conſtituti veſtes colorum, quæ Clericis à jure non prohibeantur, deferre debeant, usqua ad talos ſaltem demiſſas. Et habentes Dignitates in Carhedralibus, & Canonici etiam dictarum Cathedralium, ac primam Dignitatem in Collegiatis habeotes, & Cardinalium Capellani Miſſas celebrantes, Caputium deferre in publico teneantur; ſcutiferis verò paulò ſupra talos concedantur.

Palafrenarii, quia in aſſiduo ſunt motu miniſterioque funguntur laborioſiore, brevioribus ac magis expeditis veſtibus uti poſſint, etiamſi fuerint Clerici, dummodò in Presbyteratus Ordine non ſint conſtituti. Ita tamen, ut ab honeſtate non diſcedant, ſed ita vivant, ut mores Eccleſiaſticis ſuis Ordinibus non diſcrepent.

Reliqui verò Clerici temperatè ac modeſtè omnia faciant, & tàm ipſi Clerici Beneficiati, quam in Sacris Ordinibus conſtituti, non comam, neque barbam nutriant, neque mulas aut equos cum phaleris, ornamentisque ex velluto aut ſerico factis habeant, ſed ejusmodi rebus ex panno tantum, aut corio ſimpliciter utantur.

Si quis autem familiarium prædictorum contrafecerit, aut poſt tres Menſes legitimâ monitione præcedente, à præſentium publicatione hujusmodi veſtes prohibitas geſtaverit, in Excommunicationem incurrat. Si verò infrà tres alios Menſes non ſe correxerit, à perceptione fructuum ex Beneficiis, quæ obtinet, ſuſpenſus intelligatur. Quod ſi per alios ſex Menſes in hujusmodi pertinacia obſtinatus permanſerit, legitimâ ſimiliter monitione præcedente, Beneficiis omnibus, quæcunque habet, privatus ſit & eſſe cenſeatur. Eaque ſic vacantia a Sede Apoſtolica, liberè impetrari valeant. Quæ omnia & ſingula in Noſtris & cujuscunque Romani Pontificis, pro tempore exiſtentis familiaribus, & ſimiliter in omnibus aliis Clericis Beneficiatis, vel in Sacris Ordinibus conſtitutis, ac etiam Curialibus locum habere volumus; hoc uno tantum excepto, quod dicti Noſtri & Romani Pontificis Familiares, rubri coloris veſtimenta geſtare poſſint, pro decentia & conſuetudine Dignitatis Pontificialis. Et quoniam ad Cardinales maximè ſpectat operum optimorum cura, pro viribus laborabunt ſcire, quæ Regiones hæreſibus, erroribusque, ac ſuperſtitionibus contra veram & orthodoxam

Fidem infectæ ſint, & ubi Divinorum Mandatorum Eccleſiaſtica deficiat Diſciplina: quique Reges ac Principes, ſeu populi bellis infeſtentur, vel infeſtari timeant. Hæc & hujuſmodi ſcire, ac Nobis & Romano Pontifici, pro tempore exiſtenti referre operam dabunt, ut opportuna & ſalutaria talibus malis ac peſtibus remedia vigilanti ſtudio excogitari valeant. Et cum frequenti ac propè quotidianâ experientiâ notum ſit, Provinciis ac Civitatibus propter ſuotum Legatorum de Latere abſentium, multa ſæpius contingere mala, variaque non ſine Apoſtolicæ Sedis præjudicio ſcandala otiri, ſtatuimus & ordinamus, ut illis Cardinalibus Provincias, ac Civitates Legationis titulo obtinentibus, eas per locum tenentes, aut Officiales quoſcunque adminiſtrare liceat, ſed perſonaliter ipſi pro majoris parte temporis adeſſe, atque eas omni vigilantia regere & gubernare teneantur. Er qui nunc titulum Legationis obtinent, aut pro tempore obtinebunt, ſi in Italia intra tres Menſes: ſi extra Italiam quinque à die præſentis publicationis ad ſuas Provincias ire, ac majorem temporis partem ibi reſidere teneantur, niſi de Noſtro & Succeſſorum Noſtrotum Mandato, pro aliquibus graviotibus negotiis in Romana Curia retineantur, vel ad alia loca, prout neceſſitas poſtulat, mittantur; & tunc in dictis Provinciis ac Civitatibus Vice-Legatos, Auditores & locum tenentes, cæteroſque conſuetos Officiales, cum debitis proviſionibus, ac ſalariis habeant. Qui præmiſſa omnia & ſingula non ſervaverit, emolumentis quibuſcunque Legationis careat. Quæ quidem propter hoc antiquitùs ordinata & inſtituta fuerunt, ut opportuna Legatorum præſentia populis eſſet ſalutaris, non ut ipſi laborum & curarum penitùs expertes, lucro tantùm ſub Legatioois titulo inhiarent. Et cum Cardinalis Officium in primis verſetur in frequenti Romani Pontificis Aſſiſtentia, & Sedis Apoſtolicæ negotiis, propterea ſtatuimus, ut omnes Cardinales in Romana Curia reſideant, & qui ſunt abſentes, ſi in Italia, intrà ſex Menſes, ſi extra Italiam, infrà annum à die publicationis præſentis Conſtitutionis revertantur. Alioquin fructus Beneficiorum, & omnium Officiorum ſuorum emolumenta amittant, omnibuſque Privilegiis generaliter & ſpecialiter Cardinalibus conceſſis, quamdiù abſuerint, omninò careant, exceptis tamen illis, quos ratione Officii ab Apoſtolica Sede injuncti, vel de Romani Pontificis Mandato aut Licentia, vel juſto metu, aut quavis aliâ legitimâ causâ impediente, vel ægrotationis abeſſe contingat. Privilegiis, Indultis & Immunitatibus eiſdem Cardinalibus conceſſis, & in Bulla Noſtra ſub data Cotonationis Noſtræ contentis & expreſſis, in ſuo robore nihilominùs permanentibus.

Statuimus inſuper, ut expenſæ funebres Cardinalium, computatis omnibus mille quingentorum Florenotum ſummam excedere non debeant, niſi Executorum providentia, juſtis allegatis cauſis ac rationibus, plures expendendum eſſe duxerit. Exequiæ & Caſtrum Doloris prima & nona die fiant; infrà Octavam verò Miſſæ de more celebrentur.

Pro Reverentia autem Sedis Apoſtolicæ, utilitatéque & honore communi Pontificis, & ipſorum Cardinalium, ut ſcandalorum, quæ naſci poſſent, occaſio tollatur, majorque in Sacro Senatu libertas votorum fiat, liceatque, ot par eſt, Cardinali cuique ſecundùm Deum & conſcientiam ſuam liberè & impunè quodcunque ſentiat dicere, ſtatuimus, ne quis Cardinalium vota in Conſiſtorio data, & quæcunque ibi geſta aut dicta, quæ in odium aut præjudicium, aut ſcandalum alicujus redundare poſſint, ſcripto aut verbo, vel quovis alio modo revelet, ſub pœna perjurii & inobedientiæ, & quotieſcunque à Nobis, vel Romano Pontifice, pro tempore exiſtente, ſpecialiter & expreſsè ultrà præmiſſa indictum fuerit ſuper aliqua re ſilentium, ſi quis contrafecerit, ultrà pœnas Excommunicationem latæ ſententiæ incurrat; à qua non poſſit abſolvi, niſi à Nobis, vel præfato Pontifice Romano, & cum expreſſione cauſæ, præterquam in mortis articulo.

Reformationes Curiæ & aliorum.

Et cum omnis ætas ab adoleſcentia prona ſit ad malum, & à teneris aſſuefieri ad bonum magni ſit operis & effectus, ſtatuimus & ordinamus, ut Magiſtri Scholarium, & Præceptores pueros ſuos, ſive adoleſcentes, nedum in Grammatica & Rhetorica, ac cæteris hujuſmodi audite & inſtruere debeant, verum etiam docere teneantur ea, quæ ad Religionem pertinent, ur ſunt Præcepta Divina, Articuli Fidei, Sacri Hymni & Pſalmi, ac Sanctorum Vitæ: Diebuſque Feſtivis nihil aliud eos docere poſſint, quam in rebus ad Religionem, & bonos mores pertinentibus, eoſque in illis inſtruere, hortari & cogere, in quaotum poſſint, teneantur, ut nedum ad Miſſas, ſed etiam ad Veſperas, Divinaque Officia audienda, ad Eccleſias accedant, & ſimiliter ad prædicationes & ſermones audiendos impellant, nihilque contra bonos mores, aut quod ad impietatem inducat, eis legere poſſint.

Ad abolendam verò execrabilem blaſphemiam, quæ in maximum Divini Nominis, & Sanctorum contemptum ſuprà modum invaluit, ſtatuimus & ordinamus, ut quicunque Deo palàm ſeu publicè maledixerit, contumelioſiſque, atque obſcœnis verbis Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, vel glorioſam Virginem Mariam ejus Genitricem, expreſsè blaſphemaverit, ſi munus publicum, juriſdictionemve geſſerit, perdat emolumenta trium Menſium, pro prima & ſecunda vice, dicti Officii: ſi tertiò deliquerit, illo eo ipſo privatus exiſtat. Si Clericus vel Sacerdos fuerit, eo ipſo, quod de delicto hujuſmodi fuerit convictus, etiam beneficiorum quæcunque habuerit, fructibus applicandis, ut infrà, unius anni mulctetur: & hoc eſt pro prima vice, quâ blaſphemus ita deliquerit: pro ſecunda verò ſi ita deliquerit, & convictus, ut præfertur, fuerit, ſi unicum habuerit beneficium, eô privetur, ſi autem plura, quod Ordinarius maluerit, id amittere cogatur. Quod ſi tertiò ejus ſceleris arguatur & convincatur, dignitatibus ac beneficiis omnibus, quæcunque habuerit, eo ipſo privatus exiſtat, ad eaque ulteriùs retinenda inhabilis reddatur, eaque liberè impetrari & conferri poſſint. Laicus verò blaſphemans, ſi Nobilis fuerit, pœnâ viginti quinque Ducatorum mulctetur, & pro ſecunda vice quinquaginta Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de urbe applicandis & aliis, ut infrà deducitur: pro tertio verò nobilitatem perdat. Si verò ignobilis, ac plebejus fuerit, in carcerem detrudatur. Quod ſi ultra duas vices publicè blaſphemans deprehenſus fuerit, mitrâ infami per integram diem ante fores Eccleſiæ principalis mitratus ſtare cogatur. Si verò pluries in hoc ipſum peccatum lapſus fuerit, ad perpetuos carceres, vel ad Triremes damnetur, ad Judicis deputati arbitrium. In foro autem conſcientiæ nemo blaſphemiæ reus, abſque graviſſima pœnitentia, ſeveri Confeſſoris arbitrio injuncta, poſſit abſolvi. Qui verò reliquos Sanctos blaſphemaverit, arbitrio judicis rationem perſonarum habituri, eum mitiùs aliquanto puniri volumus. Statuimus etiam, ut ſæculares Judices, qui contra tales blaſphemiæ convictos non animadverterint, eoſque juſtis pœnis minimè affecerint, quantum in eis fuerit, quaſi eidem ſceleri obnoxii, eiſdem quoque pœnis ſubjiciantur. Qui verò in illis inquirendis puniendiſque diligentes & ſeveri fuerint, pro qualibet vice decem annorum indulgentiam conſequantur, & tertiam partem mulctæ pecuniariæ habeant. Quicunque verò blaſphemantem audierint, eum verbis acriter objurgare teneantur, ſi citra periculum ſuum id fieri poſſe contingit, eundemque deferre & ootificare apud Judicem Eccleſiaſticum, ſeu ſæcularem, intra triduum debeant. Quod ſi plures dictum blaſphemantem ſimul audiverint, ſinguli eum accuſare teneantur, niſi forte

omnes

omnes convenerint, ut unus pro cunctis tali fungatur officio. Quos omnes in virtute Sanctæ Obedientiæ hortamur, & monemus in Domino, ut pro Divini Nominis reverentia & honore in ſuis dominiis ac terris præmiſſa omnia ſervari, & exactiſſimè exequi mandent ac faciant, uberrimam ab ipſo Deo tam boni & pii operis mercedem habituri; ſimilemque annorum decem indulgentiam ab Apoſtolica Sede conſecuturi cum tertia parte mulctæ, qua dictus blaſphemus plectetur, quoties tale ſcelus puniendum curaverint. Quam quidem indulgentiam, & reliquam tertiam mulctæ partem accuſatori, blaſphemi nomen deferenti, ſimiliter concedi & aſſignari volumus, aliis pœnis contra ejuſmodi blaſphemos per Sacros Canones expreſſis nihilominùs in ſuo robore manentibus.

Ut Clerici præſertim caſtè continenterque juxtà Canonum præcepta vivant, ſtatuimus, ut contrafacientes acriter ſecundùm Canones puniantur. Si quis verò tàm Laicus quàm Clericus de crimine, propter quod venit ira Dei in filios diffidentiæ, convictus fuerit, pœnis per Sacros Canones, aut Jus Civile reſpectivè impoſitis puniatur. Concubinarii autem, ſive Laici ſive Clerici fuerint, eorundem Canonum pœnis mulctentur: neque Superiorum tolerantia, ſeu prava conſuetudo, quæ potiùs corruptela dicenda eſt, à multitudine peccantium, aliave quælibet excuſatio eis aliquo modo ſuffragetur, ſed juxta juris cenſuram ſeverè puniantur.

Ad bonum verò, & quietum regimen Civitatum, & locorum omnium Romanæ Eccleſiæ ſubjectorum, Conſtitutiones bonæ memoriæ Ægidij Epiſcopi Sabinenſis olim editas innovamus, easque inviolabiliter ſervari præcipimus & mandamus.

Et ut nefariæ Simoniæ labes, ac peſtis non ſolum à Romana Curia, ſed ex omni etiam Chriſtiana ditione in perpetuum ejiciatur, Conſtitutiones per Anteceſſores Noſtros etiam in Conciliis contrà hujuſmodi Simoniacos editas, innovamus, easque inviolabiliter ſervari præcipimus, ac pœnas in eis contentas pro expreſſis & certis haberi, & delinquentes etiam Auctoritate Noſtra affici volumus.

Statuimus quoque, & ordinamus, ut quilibet habens Beneficium cum cura, vel ſine cura, ſi poſt ſex Menſes ab obtento Beneficio Divinum Officium non dixerit, legitimo impedimento ceſſante, Beneficiorum ſuorum fructus ſuos non faciat pro rata omiſſionis recitationis officii & temporis, ſed eos tanquam injuſtè perceptos, in fabricas hujuſmodi Beneficiorum vel pauperum eleemoſynas erogare teneatur. Si verò ultra dictum tempus in ſimili negligentia contumaciter permanſerit, legitima monitione præcedente, Beneficio ipſo privetur, cum propter Officium detur Beneficium. Intelligatur autem Officium omittere, quoad hoc, ut Beneficio privari poſſit, qui per quindecim dies illud bis ſaltem non dixerit, Deo tamen ultra præmiſſa de dicta omiſſione redditurus rationem. Quæ pœna in habentibus plura Beneficia reiterabilis toties ſit, quoties contrafacere convincentur.

Et cum fructuum Eccleſiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, Monaſteriorumque, & aliorum quorumcunque Beneficiorum Eccleſiaſticorum plenaria diſpoſitio, & adminiſtratio ad nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & illos etiam, qui ejuſmodi Eccleſias, Monaſteria, & Beneficia jure, & canonicè obtinent, ſolùm pertineant, Sæculareſque Principes, omni etiam divino jure id prohibente, dictis Eccleſiis, Monaſteriis, ac Beneficiis intromittere ſe nullatenùs debeant: ſtatuimus, & ordinamus, ut fructus, reditus, & proventus Eccleſiarum, Monaſteriorum, ac Beneficiorum, per Sæculares ullos Principes, etiamſi Imperator, Reges, Reginæve, ſeu Reipublicæ, vel Potentatus fuerint, aut per eorum Officiales, ſeu Judices, etiam Eccleſiaſticos, vel quaſcunque aliàs Perſonas, publicas vel privatas, de eorumdem Imperatoris, Regum, Reginarumve, ac Principum, Rerumque publicarum, vel Potentatuum Mandato ſequeſtrari, occuparive, aut modo aliquo detineri; ipſique hujuſmodi Eccleſias, Monaſteria, ac Beneficia obtinentes, ſub prætextu fabricæ, inſtaurationiſque, ſine Romani Pontificis, pro tempore exiſtentis expreſſa licentia, aut eleemoſynarum, ſeu quovis alio colore, aut fuco, impediri non debeant, quominùs de illis ut anteà liberè, ac ſine impedimento diſponere valeant. Et ſi ſequeſtrati fuerint, occupativè, aut detenti, integrè, liberéque, ac ſine exceptione, vel mora, Prælatis, ad quos de jure, legitiméque ſpectant, reſtituantur: de quibus, ſi diſſipati nuſquam reperiri poſſint, eorum juſtâ æſtimatione factâ, dictis Prælatis ſatisfieri volumus per eos, qui dictas ſequeſtrationes, applicationes, diſſipationeſque fecerint, aut fieri mandaverint, ſub pœnâ excommunicationis, aut Interdicti Eccleſiaſtici, talium Principum Terris, & dominio eo ipſo incurrendis. Et ut eorum, ac eiſdem ſubjectorum bona ubicunque reperta, ſi moniti parere noluerint, capi & retineri poſſint. Ipſi verò contrafacientes tam ſupradictis pœnis, quam privationis Feudorum, & privilegiorum, quæ à nobis, & Romana, vel aliis Eccleſiis nunc, & pro tempore obtinuerint, & aliis contra violatores, & oppreſſores libertatis Eccleſiaſticæ, etiam per extravagantes, & alias conſtitutiones, etiam incognitas, & forſan in uſu non exiſtentes, impoſitis, quarum omnium tenores pro expreſſis, & inſertis habentes innovamus, ac perpetuum firmitatis robur habere decernimus, & declaramus, ac ſecundùm eas per quoſcunque Judices, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata, & adempta eis aliter judicandi, declarandique poteſtate, ſententiari, judicari, & interpretari debere volumus, atque mandamus.

Et cùm à jure tam divino, quam humano Laicis poteſtas nulla in Eccleſiaſticas Perſonas attributa ſit, innovamus omnes, & ſingulas Conſtitutiones, felicis recordationis, Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit Felicis: & Clementis quinti, quæ incipit. Si quis ſuadente: nec non quaſcunque alias Apoſtolicas Sanctiones in favorem libertatis Eccleſiaſticæ, & contra ejus Violatores quomodolibet editas, & pœnis etiam contra talia præſumentes in Bulla, quæ legitur in Cœna Domini contentis, in ſuo robore permanſuris. Et cum in Lateranenſi pariter, ac Conciliis generalibus ſub excommunicationis pœna prohibitum fuerit, ne Reges, Principes, Duces, Comites, Barones, Reſpublicæ, & alii Potentatus quicunque, Regnis, Provinciis, Civitatibus, ac terris quoquomodo præſidentes, Collectas, Decimas, & alia hujuſmodi onera, Clericis, Prælatis, & aliis quibuſcunque perſonis Eccleſiaſticis imponant, exigantque, ſeve à ſponte etiam dantibus, & conſentientibus etiam recipiant: atque in præmiſſis auxilium, favorem, conſiliumvè palam, vel occultè præſtantes, in excommunicationis latæ ſententiæ pœnam eo ipſo incidant, & ipſæ quoque Reſpublicæ, ac Communitates, & Univerſitates, circa hoc quomodolibet delinquentes, Eccleſiaſtico eo ipſo ſubjiciantur interdicto: Prælati etiam, præmiſſis abſque Romani Pontificis expreſſa licentia ultrò conſentientes, excommunicationis, & depoſitionis pœnam ipſo facto incurrant. ſtatuimus, & ordinamus, ut de cætero, talia præſumentes, etiamſi, ut præfertur, qualificati fuerint, ultrà ſupradictas pœnas, quas contraveniendo eo ipſo incurrere volumus, innovamus, quod ad omnes actus legitimos inhabiles, & inteſtabiles habeantur. Et cum ſecundùm leges Civiles, & Sacrorum Canonum Cenſuras, Sortilegia per invocationem dæmonum, incantationes, ac divinationes ſuperſtitioneſque prohibitæ ſint, ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, ut Clerici, qui in præmiſſis culpabiles inventi fuerint, arbitrio Superiorum infamiâ notentur: ſi verò non deſtiterint, deponantur, atque in Monaſterium ad tempus arbitrio Superioris præfiniendum, detrudantur,

beneficiis-

beneficiiſque, & officiis Eccleſiaſticia priventur. Laici verò utriuſque ſexus, excommunicationis, & aliis pœnis juria tam Civilis, quam Canonici ſubjaceant.

Et ut omnes ficti Chriſtiani, ac de fide malè ſentientes, cujuſcunque generis aut nationia fuerint, nec non hæretici, ſeu aliqua hæreſis labe polluti, vel Judaizantes à Chriſti Fidelium cœtu penitus eliminentur, & à quocunque loco, & præſertim à Romana Curia expellantur, ac debita animadverſione puniantur, ſtatuimus, ut contra eos diligenti inquiſitione ubique, & in dicta Curia maximè procedatur per Judices per nos deputandos, & ejus criminis reos, & legitimè convictos, debitis pœnis puniri, relapſos verò, abaque ulla ſpe veniæ, aut remiſſionis affici volumus. Et cum Conſtitutiones, & ordinationes ooſtræ hujuſmodi, quas pro nunc ordinamus, vitam, mores, Eccleſiaſticamque diſciplinam concernant, tam Officiales noſtros, quàm alios, tam in Romanâ Curiâ, quàm extra ubique locorum commorantes imitari convenit, illis ligari, eoſque ad earum obſervationem inviolabiliter teneri volumus, atque decernimus. Et ne Conſtitutiones ipſæ aliis cenſuris, ac pœnis in contrafacientes per antiqua jura, & conſtitutiones impoſitis derogare in aliquo videantur, cum ad augmentum editæ, & excogitatæ fuerint, etiam declaramus, per earum diſpoſitiones, ordinationeſque nihil prorſus juri communi, vel Decretis aliorum Romaoorum Pontificum ullatenùs derogatum eſſe. Quinimmò ſi qua in eis, propter perverſam temporum, aut locorum, vel Homioum, corruptelam, vel abuſum, aut quamcunque aliam cauſa minimè probandam, vigorem ſuum amiſerint, ea ex nunc innovamus, confirmamus, & inviolabiliter obſervari mandamus. Quas noſtras conſultiſſimas Conſtitutiones, poſt duos Menſes ab earum publicatione, ligare debere etiam decernimua, & declaramua, diſtrictiùs inhibentes, oe quia eas gloſſare, vel ſuper eis commentaria, interpretationeſque facere abſque Speciali noſtra, vel Sedis Apoſtolicæ licentia præſumat. Si quis autem auſu temerario contravenerit, excommunicationis latæ ſententiæ pœnam eo ipſo incurrat.

Nulli ergò omnino Hominum liceat banc paginam ooſtrorum Statuti, ſanctionis, reformationis, intentionis, ordinationis, exhortationis, monitionis, præcepti, voluntatis, innovationis, confirmationis, mandati, decreti; declarationis, & inhibitionis infringere, vel ei auſo temerario contraire. Si quia autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, in publica Seſſione, in Lateranenſi Sacro-Sancta Baſilica, ſolenniter celebrata, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo decimo quarto; tertio nonas Maji, Pontificatus noſtri, anno ſecundo.

V. Ex Archiv. Angliæ Rimer. Tom. 13.

Bulla contra abuſum Clericorum in Regno Angliæ: anno 1515.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

ROmanum decet Pontificem providere, ut Clericali charactere inſigniri volentes, illo bene utantur, ne quod in favorem bonorum inductum eſt, improbis delinquendi licentiam ſubminiſtret, ipſiſque protectio in eorum exceſſibus tribuatur. Sanè nuper ad noſtrum Relatio fide digna perduxit auditum, quod in Regno Angliæ quamplurimi primam Clericalem Tonſuram, & minores Ordines recipiunt, noo ut ad Superiores Sacros Ordines aſcendant, ſed ut exceſſus, & delicta liberius perpetrare, & Judicia Secularis forum declinare, & impunitatem exceſſuum hujuſmodi obtinere valeant; Nam etſi dictam Tonſuram habeant, tamen revera actibus, & operibus vitam ducunt laicalem, & in ſuis delictis deprehenſi privilegio ſe Clericali defendere, & Juſtitiam Secularem illudere conantur, ex quo improborum delicta remanent impunita, Clericorum Statua decoloratur, ipſaque Juſtitia non modicùm impeditur.

Volentes igitur de opportuno ſuper his remedio providere, auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero uſque ad quinquennium, nullus in dicto Regno Clericali charactere inſigniri poſſit, niſi etiam ad omnes minores, & Subdiaconatua Ordines ſimul promoveatur, vel de Beneficio Eccleſiaſtico ſimul provideatur, diſtrictius, ſub pœna ſuſpenſionis à divinis eo ipſo incurrenda, inhibentes locorum Ordinariis, & aliis quibuſcumque Epiſcopis, & Archiepiſcopis dicti Regni, vel in eo degentibus, ne dicto durante quinquennio contra Statutum, & ordinationem hujuſmodi quovis modo directè vel indirectè venire, & aliquem Clericali charactere inſignire præſumant, niſi eum etiam ad omnes minores, & Subdiaconatus Ordines ſimul promoveant, aut ſibi de aliquo Beneficio Eccleſiaſtico provideant, & ſi contra fecerint contra Statutum hujuſmodi, promoti à Judice ſæculari libere puniri valeant in omnibus & per omnia, ac ſi Clericali charactere minime inſigniti fuiſſent; ac decernentes ex nunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attemptari.

Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum Statuti, ordinationis, inhibitionis, & Decreti infringere &c.

Datum Florentiæ, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo, quinto decimo, pridiè Idus Februarii, Pontificatus noſtri, anno tertio.

Leo X. Pontifex concedit Carolo V. Hiſpaniarum Regi, dein Imperatori, ut numerum Equitum Ordinis Aurei Vellena ad quinquagenarium extendat; Variaque eidem Ordini confert privilegia.

VI. Ex Oper. Diplom. Miræi Tom. I. pag. 135.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

PRæclaræ devotionia ſinceritas, & eximia fidei conſtantia, quibus cariſſimus in Chriſto Filius noſter Carolua, Caſtellæ, & Legionis, ac Aragonum, & Siciliæ Rex illuſtris, & Burgundiæ Dux, ſuique Prædeceſſores Burgundiæ Duces, qui hactenus fuerunt in noſtro, & Apoſtolicæ Sedis conſpectu claruerunt, & idem Carolus Rex in dies ſplendere dignoſcitur, ooa excitant, ut in iis ei favorabiliter aſſiſtamus, per quæ Majeſtati ſuæ honor accedere, & ſui Status ſecuritas, ac ejus, & ſibi devotarum perſonarum animarum, ſalus valeat provenire.

Sanè præfatus Carolus Rex nobis nuper exponi fecit, qood dudum quondam Philippus Dux Burgundiæ, piè ductus ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, & ejus Genitricis glorioſæ Virginis Mariæ, & totius Cœleſtia Exercitus honorem, nec non Fidei Chriſtianæ tuitionem, & defenſionem, unam laudabilem, & celebrem Confraternitatem, ſeu Societatem Nobilium Militum, ſub titulo, ſeu denominatione Ordinis, aut Militiæ Velleris Aurei pro triginta Fratribus Militibus, & uno Capite, ſeu Primate, qui pro tempore Dux Burgundiæ, & heres ſuus legitimus, ac in ordine trigeſimus primus foret, nec noo uno Cancellario,

Theſau-

Theſaurario, Secretario, ac Heraldo inſtituit, & ordinavit, eamque diverſis honoribus, privilegiis, & libertatibus decoravit, & ad incitandum animos illorum Fratrum Militum ad Virtutem, probitatem, fortitudinem, moreſque componendos, & vitia deteſtanda, nonnulla laudabilia Statuta, & Ordinationes, inter cætera, quod numerus Fratrum dicti Ordinis, ad numerum majorem quam triginta excedere non deberet, & nihil quod ad Forum, vel Judicium Eccleſiaſticum ſpectet, continentia, quæ ſinguli Confratres in Communi aſſumptione ſub fide, & Verbo Nobilis Viri obſervare promitterent, fecit, & edidit, illaque Apoſtolicâ auctoritate confirmari procuravit.

Et nuper cùm idem Carolus Rex præfati Philippi Ducis, ejus ex Filia abnepos, & heres legitimus, ac Ordinis, ſeu Militiæ hujuſmodi Caput, ſeu primus exiſtit, veſtigiis inhærens, ac circa honorem, ſtatum, & directionem ejusdem Ordinis, & illius Perſonatum intendens, ſuum primum Conventum, ſeu Capitulum Fratrum ipſius Ordinis celebraſſet, ac inter tractandum de his, quæ ad publicam utilitatem pertinere videbantur, conſiderata præſentis temporis conditione, viſum fuiſſet numerum prædictum potius ampliari, quam reſtringi, in ipſo Capitulo, ſeu Conventu ad electionem Fratrum, usque ad complementum numeri ſoliti triginta juxta Statuta Ordinis hujuſmodi proceſſum extitit, & in hujuſmodi electione aliqui Reges Chriſtiani nominati, & publicati; & inſuper ſub beneplacito noſtro, licèt forſan id aliàs ordinaria auctoritate fieri potuiſſet, pro majori tamen auctoritate, & roboris firmitate, alii Viginti Fratres nondum publicati, ſed tempore ſuo forſan publicandi, in Fratres Milites dicti Ordinis creati, & illi annotati fuerunt.

Quare pro parte dicti Caroli Regis, qui etiam Archi-Dux Auſtriæ exiſtit, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut creationi, & annotationi aliorum viginti Fratrum in Capitulo, ſeu Conventu factorum hujuſmodi robur Apoſtolicæ Confirmationis adjicere, aliasque in præmiſſis, de prædicti Ordinis directione, conſervatione, & augmento opportunè providere, de benignitate Apoſtolicâ dignaremur.

Nos igitur, qui eundem Carolum Regem ſpeciali dilectionis affectu ex viſceribus caritatis proſequimur, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, creationem, & annotationem prædictas, & quæcunque inde ſecuta, rata, & grata habentes, illa, necnon inſtitutionem Societatis, & alia illius Statuta, & Ordinationes hujuſmodi, ac in eis contenta quæcunque, Apoſtolicâ auctoritate prædictâ tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illis plenum firmitatis robur adjicimus, illaque firmiter obſervari debere, & numerum ipſum de triginta ad quinquaginta Fratres ipſius Ordinis, præter illius Primatem, de cætero ampliari, & extendi poſſe decernimus.

Supplentes omnes, & ſingulos defectus, tam juris, quam facti, ſi qui forſan intervenerint in eisdem, & nihilominùs Statutum, & numerum hujuſmodi ad alios viginti Fratres, ita ut totalis numerus Fratrum dicti Ordinis, quinquaginta, & Caput, ſeu Primas, qui pro tempore erit Dux Burgundiæ, heres, & ipſius Caroli legitimus Succeſſor, ac in Ordine Fratrum quinquageſimus primus, & præter illos Cancellarius, Theſaurarius, Secretarius, & Heraldus in ipſo ordine exiſtant, aliis Statutis, & Conſuetudinibus prædictis in ſuo robore permanſuris, auctoritate Apoſtolicâ, & tenore prædictis extendimus, & ampliamus, ac eundem Carolum Regem, & pro tempore exiſtentem Primatem, & Fratres, ac Perſonas dicti Ordinis ab obſervatione dicti Statuti de non eligendis niſi triginta Fratribus abſolvimus, & promiſſionem, ac juramentum de illo obſervando forſan factum, ſeu præſtitum eis relaxamus.

Et inſuper Primati, Confratribus, Cancellario, Theſaurario, Secretario, & Heraldo Ordinis hujusmodi, nunc & pro tempore exiſtentibus, eorumque, qui nunc & pro tempore conjugati fuerint, conjugibus & utriusque ſexûs liberis, ut Cancellarius ipſius Ordinis pro tempore exiſtens ad Sacerdotium ritè promotus, ſeu Presbyter idoneus per ipſum ad hoc deputandus, ipſos & eorum ſingulos ab omnibus & ſingulis Excommunicationis, Suſpenſionis & Interdicti, aliisque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris & Pœnis, a jure vel ab homine quâvis occaſione, vel causâ latis & promulgatis, ac Votorum quorumcunque, & Mandatorum Eccleſiæ transgreſſionibus, manuum violentarum in quasvis perſonas, non tamen Pontificali, aut Superiori Dignitate fungentes, injectionibus, jejuniorum & pœnitentiarum eis injunctarum in toto vel in parte omiſſionibus, ac perjuriorum & homicidii voluntarii, mentalis ſeu caſualis (non tamen Presbytericidii, ſeu Clericidii) necnon adulterii, inceſtus, ſacrilegii & fornicationis reatibus, ac omnibus & ſingulis aliis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus & delictis, quantumcunque gravibus & enormibus, etiam dictæ Sedi qualitercunque reſervatis, (exceptis contentis in Bulla in die Cœnæ Domini legi conſuetâ) de quibus ore confeſſi, & corde contriti fuerint; de reſervatis videlicet ſemel in anno, & in mortis articulo, de aliis vero eidem Sedi non reſervatis caſibus, quoties opus fuerit, abſolvere, ac eis & eorum cuilibet pro commiſſis debitam abſolutionem impendere, & pœnitentiam ſalutarem injungere.

Necnon vota quæcunque per eos pro tempore emiſſa (Ultramarino, Viſitationis Liminum Beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac S. Jacobi in Compoſtella, necnon Caſtitatis & Religionis votis, duntaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare, ac juramenta quæcunque, ex quorum relaxatione alteri præjudicium non generetur, relaxare; nec non ſemel quolibet anno, & in mortis articulo, etiamſi mors non ſubſequatur, plenariam omnium delictorum ſuorum remiſſionem & abſolutionem, ita ut hujusmodi plenaria remiſſio in vero mortis articulo eis ſuffragetur, dictâ Auctoritate Apoſtolicâ impendere poſſit.

Quodque liceat eis, & eorum ſingulis habere Altare portatile, cum debitis reverentia & honore, ſuper quo in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis, etiam Eccleſiaſtico Interdicto, ordinariâ vel Apoſtolicâ Auctoritate ſuppoſitis, dummodò cauſam non dederint hujusmodi interdicto, nec eis ſpecialiter interdictum ſit, ac fecerint quantùm in eis fuerit, ut in his, propter quæ interdictum ipſum dictâ Auctoritate Apoſtolicâ pro tempore oppoſitum fuerit, paritio fiat, & ea executioni debitæ demandetur, ac per eos non ſteterit, quo minùs pareatur, etiam antequam illuceſcat dies, circà tamen diurnam horam, ac etiam circa, vel parum poſt meridiem, per proprium, vel alium Sacerdotem idoneum, in ſuâ, & cujuslibet ipſorum Familiarium, Domeſticorum, Parentum, Conſanguineorum pro tempore exiſtentium præſentia, Miſſas, & alia divina officia celebrari facere, & tempore Interdicti hujuſmodi, in Eccleſiis januis clauſis divinis Officiis intereſſe, & illa, ut præmittitur, celebrari facere, necnon ſi eos tempore interdicti hujuſmodi decedere contingat, eorum corpora Eccleſiæ Sepulturæ, ſine tamen funerali pompâ tradi, ipſisque Euchariſtiam, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta à quocunque Presbyterò idoneo, ubicunque voluerint, ſalvis juribus Parochialium Eccleſiarum, etiam in die Paſchatis recipere, & Sacerdotibus eligendis hujuſmodi, ut Miſſas, & alia divina Officia, ut præfertur, celebrare liberè, & licitè poſſint.

Quodque unam, vel duas Eccleſias, ſeu duo, vel tria Altaria unius, vel diverſarum Eccleſiarum, in partibus, ubi ſingulos eorum pro tempore reſidere contigerit, per eos, & eorum quemlibet

eligendas, ſeu eligenda, quadrageſimalibus, & aliis diebus Stationum Eccleſias Urbis, & extrà muros ejus viſitando, omnes, & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones etiam plenarias conſequantur, quas conſequerentur ſi eiſdem diebus omnes, & ſingulas Stationum hujuſmodi, ac ſeptem principales, necnon Sanctæ Mariæ de Populo, & Sancti Gregorii intra Cappellæ Scalæ Cœli extra Muros Urbis hujuſmodi Eccleſias perſonaliter viſitarent, necnon tam Quadrageſimalibus Butyro, Caſeo, Ovis, & Lacte, quam aliis anni temporibus, & diebus prohibitis eiſdem Butyro, Caſeo, Ovis, Lacte, & aliis lacticiniis, ac tempore neceſſitatis de Utriusque Medici Conſilio Carnibus, abſque Conſcientiæ ſcrupulo uti, & veſci licitè, & liberè valeant, Apoſtolicâ auctoritate prædictâ earundem tenore præſentium de Speciali gratiâ indulgemus. Ac ſingulorum prædictorum Uxoribus, & Filiabus, ut cum aliquibus aliis honeſtis Mulieribus Monaſteria Monialium Sanctæ Claræ, & aliorum Ordinum quorumcunque, etiam incluſarum, ter, aut quater in anno, de licentia tamen earum, quæ dictis Monaſteriis præfuerint, ingrediendi, & cum eiſdem Monialibus refectionem ſuſcipiendi, dummodò inibi non pernoctent, auctoritate Apoſtolicâ, & tenore ſupradictis, licentiam & facultatem concedimus.

Non obſtantibus præmiſſis, ac quibusvis Apoſtolicis, necnon in Provintialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel Specialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon Monaſteriorum prædictorum juramento, Confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, Conſuetudinibus, ac quibusvis ſuſpenſionibus, ſeu limitationibus ſimilium remiſſionum, & facultatum per nos, & Sedem prædictam quomodolibet factis, & faciendis; quibus quoad præmiſſa, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuscunque.

Volumus autem, ne, quod abſit, propter hujusmodi conceſſionem, & remiſſionem, Confratres, ac Uxores, & Liberi, ac alii prædicti reddantur procliviores ad illicita impoſterum committenda. Quod ſi à Sinceritate Fidei, Unitate Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & devotione noſtra, vel Succeſſorum noſtrorum canonicè intrantium hujusmodi deſtiterint, aut ex confidentia ejusdem conceſſionis, vel remiſſionis aliqua commiſerint, conceſſio, & remiſſio prædicta, ac quoad illas præſentes literæ eis nullatenùs ſuffragentur.

Quodque Indulto celebrari faciendi ante diem parce utantur: quia cum in Altaris Miniſterio immoletur Dominus noſter JEſus Chriſtus Dei Filius, qui Candor eſt Lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, ſed in luce.

Cæterum cum difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda foret, loca deferre; volumus, & dicta auctoritate Apoſtolicâ decernimus, quod ipſarum tranſumptis, manu publici Notarii ſubſcriptis, & Sigillo alicujus Prælati, ſeu Perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in judicio, & extra, eadem prorſus fides indubia adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò Hominum, liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, adjicionis, ſuppletionis, extenſionis, ampliationis, abſolutionis, relaxationis, indulti, conceſſionis, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo ſexto decimo, ſexto Kal. Octobris, Pontificatus noſtri, anno quarto.

Galliæ Regi concedit impoſitionem unios decimæ, ſuper Clerum ejusdem Regni pro anno uno duntaxat, quâ uti debeat pro bello contra Turcas: anno 1516. VII. Ex Mem. du Clergé de France Tom. 4. pag. 964.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

ETſi diſpoſitione ſuprema ad Univerſalis Eccleſiæ regimen, meritis licèt inſufficientibus, vocati, ad amplianda Eccleſiarum commoda, & cunctorum Fidelium, Ordinis præcipuè Clericalis, incrementa felicia, animarumque Salutem, noſtra ſemper aſpiret intentio, nulliſque eos incommodis afficere, aut Subſidiis onerare cupiamus: Urgente tamen Redemptoris noſtri JEſu Chriſti, ac Sanctorum omnium contumelia, Orthodoxæ Fidei, & Reipublicæ, Chriſtianorumque omnium injuria, ac communi periculo, irreparabilique ruina, quam omnibus Chriſti Fidelibus imminere conſpicimus, contra morem, & deſiderium noſtrum compellimur, pro inſtantis temporis qualitate, & preſſura, ſacris quoque Dei templis, Sacerdotio, & Chriſtianis populis à periculis liberandis, non ſolùm Regna, Provincias, Civitates, Terras, & loca nobis, & Sacræ Rom. Eccleſ. ſubjecta, ſed alios Chriſtianiſſimos Principes, Populos, Civitates, & Potentatus ad defenſionem Chriſticolarum, & contributionis opportunæ remedium exhortari, & Regibus Chriſtianiſſimis, & Principibus, quorum ſtudia, & conatus ad ſtabiliendum, ampliandumque earumdem Eccleſiarum ſtatum, necnon profligandum, & delendum Infidelium ferocitatem, & perfidiam tendere dignoſcitur, de noſtris, & Militantis Eccleſiæ, cui divina diſpoſitione præſidemus, bonis elargiri.

Sanè cum chariſſimus in Chriſto Filius noſter Franciſcus Francorum Rex Chriſtianiſſimus, Prædeceſſorum ſuorum Francorum Regum, qui ut Univerſo Orbi notiſſimum eſt, Petri Regni Cœleſtis Clavigeri in terris Sedem è manibus Infidelium liberarunt, veſtigia volens imitari, gratia ſibi aſſiſtente divina, ad Conſtantinopolitanenſem, & alias Provincias ultra-marinas, ab Infidelibus occupatas, pro illarum recuperatione, & illorum, qui Chriſtianum Sanguinem ſitiunt, expugnatione, ſe perſonaliter transferre decrèvit: Nos etſi præfatum Franciſcum Regem, qui pro Fidei orthodoxæ exaltatione, & divini nominis gloria, nullos fugiendo labores, nulliſque parcendo periculis, ad dictas partes perſonaliter accedere ab ineunte ætate ſemper affectavit, ab hujusmodi Sanctiſſimâ expeditione, quam (Deo, cujus res agitur, auctore) ſuſcipere intendit, nulla ratione diverti, aut amoveri poſſe confidimus. Tamen dum conſideramus, quanta eundem Franciſcum Regem in expeditionis hujuſmodi proſecutione, impenſarum onera oporteat in dies de neceſſitate ſubire, quodque ex iis, quæ ex hujuſmodi expeditionis proſecutione acquiri poſſunt, non modica Eccleſiis, Eccleſiaſticiſque Perſonis proveniet utilitas: Dignum, quin potiùs debitum reputamus, ut creſcat noſtra, & Sedis Apoſtolicæ ac Romanæ Eccleſiæ, & membrorum ejus erga ipſum Franciſcum Regem, Sanctiſſimamque hanc expeditionem munificentia, & liberalitas matura.

Igitur ſuper his deliberatione habita, ex certa noſtra ſcientia, & poteſtatis plenitudine, unam veram integram decimam omnium, & ſingulorum fructuum, redditaum, & proventuum unius integri anni, à data præſentium computandi, Cathedralium, & Metropolitanarum, & aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, & Con-

ventua-

ventualium, Præpoſitatuum, Præpoſiturarum, Dignitatum, Perſonatuum, Adminiſtrationum, & Officiorum, Canonicatuum, & Præbendarum, aliorumque cum cura, & ſine cura Beneficiorum Eccleſiaſticorum Sæcularium, & Sancti Benedicti, & Sancti Auguſtini, Ciſtercienſis, Cluniacenſis, Præmonſtratenſis, Carthuſienſis, Camaldulenſis, Montis Oliveti, Humiliatorum, Vallis-Umbroſæ, Cruciferorum Monachorum, Heremitarum Sancti Hieronymi, & aliorum quorumvis Ordinum, tam Virorum, quàm Mulierum, etiam Mendicantium, ex privilegio, vel aliàs certos redditus habentium, Regulariumque Militiarum quorumcunque, etiam S. Jacobi de Spatha, JEſu Chriſti, Beatæ Mariæ Teutonicorum, etiam quorum redditus ad hoſpitalitatem deputati exiſtunt, præterquam quibus Sacr. Rom. Eccleſ. Cardinales præſunt, quos ratione Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Beneficiorum Eccleſiaſticorum Sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, quæ in titulum, commendam, ſeu adminiſtrationem, vel aliàs obtinent, ac penſionum & fructuum, redditiuum, & proventuum, loco penſionis ſuper illis reſervatorum, cum ob hujuſmodi expeditionem, & alias neceſſitates nobis, & eidem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ pro tempore occurrentes, hujuſmodi decimas nobis perſolverint, & perſolvere conſueverint, ab hujuſmodi decimæ impoſitione, & ſolutione exemptos fore decernimus, ac membrorum Hoſpitalis S. Johannis Hieroſolymitani in omnibus Regnis, Ducatibus, Comitatibus, Dominiis, terris, & locis præfato Franciſco Regi mediatè, vel immediatè ſubjectis conſiſtentium, ab omnibus, & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, electis Abbatibus, Prioribus, Adminiſtratoribus, Commendatariis, Capitulis, Conventibus, Guardianis, cæteriſque Beneficiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus, & Regularibus Ordinum, & Militiarum prædictorum, ac Magiſtris Prioribus, Capellanis, Bajulivis, Præceptoribus Militiarum, & Prioratuum, Caſtellaniarum, Bajulivorum, & Præceptoriarum hujuſmodi fructus, redditus, & proventus Eccleſiaſticos in Regnis, Ducatibus, Comitatibus, Dominiis, Terris, & locis Franciſco Regi ſubjectis, hujuſmodi percipientibus, & percepturis, cujuſcunque præeminentiæ, dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiam exemptis, & qualitercunque privilegiatis, præfatis Cardinalibus, membris, & perſonis Hoſpitalis Sancti Johannis Hieroſolymitani hujuſmodi duntaxat exemptis, perſolvendam, colligendam, levandam, & exigendam infrà terminum à præfato Rege, ſeu deputandis ab eo ad hujuſmodi decimam exigendam, in præſentium litterarum publicatione præfigendum, ac eidem Franciſco Regi, ſeu deputatis ab eo, poſtquam exacta fuerit, conſignandam, & in præmiſſum Fidei opus, Sanctamque expeditionem hujuſmodi convertendam, auctoritate Apoſtolicà tenore præſentium imponimus; ita ut ab iiſdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, electis Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Prælatis, Capitulis, Conventibus, & perſonis aliis Eccleſiaſticis, Sæcularibus, Regularibus, exemptis, & non exemptis, in Regnis, Ducatibus, Comitatibus, Dominiis, Terris, & locis hujuſmodi, fructus, redditus, & proventus hujuſmodi, ut præfertur, habentibus, infrà terminum per Franciſcum Regem, ſeu ab eo pro tempore deputato hujuſmodi præfigendum, decima hujuſmodi, ut præfertur, colligatur, & exigatur. Volentes, ut juxta ordinationem ſuper hoc in Concilio Viennenſi editam, Calices, Libri, & alia ornamenta Eccleſiarum divinis officiis deputata, ex cauſa pignorum, vel alia occaſione dictæ exactionis, nullatenùs capiantur, diſtrahantur, vel etiam occupentur. Ei nihilominùs præfato Franciſco Regi duos, tres, aut plures idoneos generales Collectores, Receptores, & Exactores decimæ hujuſmodi, pro dicto anno duntaxat faciendi, conſtituendi, & deputandi, qui ad Civitates, Terras, Oppida, Caſtra & Loca Regnorum, Ducatuum, Comitatuum & Dominiorum hujusmodi perſonaliter accedant, vel prout eiſdem Deputatis Collectoribus melius videbitur expedire, alios Subcollectores deſtinent, aut ipſam decimam ab omnibus & ſingulis ad illius ſolutionem, ut præfertur, obligatis, in terminis prædictis petere, exigere, levare & colligere procurent. Nos etiam præfatis deputandis Collectoribus, vel Subcollectoribus decimam hujusmodi, per ſe, vel alium, ſeu alios, ut præfertur, deputandos, Auctoritate Noſtra exigendi, petendi, levandi & recipiendi, & de receptis duntaxat ſolventem quietandi, liberandi & abſolvendi, necnon contradictores quoslibet ac rebelles, ac dictam decimam ſolvere recuſantes, ſive renitentes, excommunicationis ſententiam, & privationis Beneficiorum ſuorum pœnam incurriſſe, declarandi, ac etiam per alias Cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque juris opportuna remedia, ad ſequeſtrationem fructuum, redditum & proventuum hujusmodi compellendi, & ſi protervitas, aut contumacia exegerit, præfatos ab Eccleſiaſticis Miniſteriis, Dignitatibus, Magiſtratibus, Præceptoriis, Bajulivis, Caſtellaniis, Hoſpitalibus, Beneficiis & Officiis prædictis amovendi, & ad præmiſſa brachium ſæculare invocandi, necnon cum Collectores vel Subcollectores deputandos hujusmodi abeſſe contigerit, aliam, vel alias, perſonam, ſeu perſonas, Eccleſiaſticam, vel Eccleſiaſticas, Sæculares, vel cujusvis Ordinis Regulares, in Regnis, Ducatibus, Comitatibus, Dominiis, Civitatibus, Terris, Caſtris & Locis prædictis, loco eorum, etiam cum ſimili aut limitatâ poteſtate deputandi & ſubſtituendi, illosque amovendi, & alios de novo ſubſtituendi, & ab eis computa, & rationes de collectis & adminiſtratis recipiendi, & ad id per cenſuras & pœnas prædictas, & alias modo præmiſſo cogendi & compellendi, omniaque alia & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet & opportuna faciendi, exercendi, gerendi & exequendi, quæ ad plenariam executionem præmiſſorum expedire videbuntur, ac eos, qui ad ſe reverſi fuerint, & de iis, in quibus præmiſſorum occaſione obligati fuerint, debitè ſatisfecerint, à ſententiis cenſurarum & pœnis, quas propterea incurrunt, abſolvendi, liberandi & habilitandi, nec non cum illis, qui ſententiis cenſurarum, & pœnis prædictis irretiti, Miſſas, & alia Divina Officia (non tamen in contemptum clavium) celebrando, aut alias illis miniſtrando, aut ſe immiſcendo, irregularitatem contraxerint, ſuper illa diſpenſandi: plenam, liberam & omnimodam, Auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium, concedimus facultatem.

Volumus autem, quod pecuniæ ex decima hujusmodi provenientes in præfatæ ſanctiſſimæ expeditionis, & non in alios uſus, per præfatum Franciſcum Regem converti debeant; quodque, ſi forſan quispiam, quod non credimus, quominùs decima hujusmodi perſolvatur & exigatur, perſuadere, facere aut operari quovis modo, directè, aut indirectè præſumpſerit, etiam cujuscunque Dignitatis, Status, Ordinis, Conditionis, vel Præeminentiæ, Nobilitatisve fuerit, etiamſi Archipresbyterali, Capitulari, vel alia quavis Eccleſiaſtica vel mundana Dignitate præfulgeat: Excommunicationis ſententiam (à qua non niſi à Nobis & Succeſſoribus Noſtris Romanis Pontificibus canonicè intrantibus, præterquam in mortis articulo conſtitutus, & debita ſatisfactione prævia, abſolvi poſſit) incurrere decernimus eo ipſo; non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris Noſtri, de una & duabus dietis in Concilio generali edita, ac de Perſonis ultrà præfatum numerum ad judicium non vocandis, aliisque Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non Eccleſiaſticorum, Monaſteriorum, Prioratuum, Militiarum, Hoſpitalium & Ordinum prædictorum juramento, Confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis

firmitate alia roboratis Statutis & Conſuetudinibus, Stabilimentis, Uſibus ac Privilegiis & Indultis Apoſtolicis, & forſan ſub quibusvis verborum formis & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribus, efficacioribus & inſolitis conceſſis; quibus, etiamſi de his, eorumque totis tenoribus pro illorum ſufficienti derogatione ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, cum illis caveretur expreſsè, quod illis nunquam cenſeretur derogatum, nec derogari poſſe, niſi ſub certis expreſſis modo & forma, ac verborum expreſſione, vel nullo modo, tenores eorum, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis haberentur, (illis aliàs in ſuo robore permanſuris) in hac vice duntaxat, harum ſerie ſpecialiter & expreſsè, dictâ auctoritate omninò derogamus, & derogatum eſſe volumus, contrariis quibuscunque, aut ſi eisdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Prioriſſis, Præpoſitis, Magiſtris, Caſtellanis, Bajulivis, Ordinibus, Militiis, & perſonis vel quibusvis aliis, communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod ad ſolutionem alicujus decimæ minimè teneantur, & quod ad id compelli aut interdici, ſuſpendi vel excommunicari, aut propterea Beneficiis privari, ſeu extra vel ultra certa loca ad judicium trahi non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis Privilegiis, Indultis & Litteris Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quoruncunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum non impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum ſpecialis, ſpecifica & expreſſa habenda ſit in Noſtris Litteris mentio: quæ quoad præmiſſa cuiquam volumus nullatenus ſuffragari.

Cæterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, quibus expediens foret, deferri, volumus & auctoritate prædicta decernimus, quod earumdem litterarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici indè rogati ſubſcriptis, & ſigillo alicujus ex collectoribus vel ſubcollectoribus præfatis, ſeu ſubſtituendis, aut deputandis ab eisdem, vel alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu Prælati, aut alterius Perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides indubia in judicio & extra, aut aliàs ubilibet in omnibus & per omnia adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam Noſtræ Impoſitionis, Conceſſionis, Derogationis, Voluntatis & Decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ Anno Incarnationis Dominicæ 1516. ſexto decimo Kal. Junii, Pontificatus Noſtri anno quarto.

VIII. Actes & titres du Clergé de France. tom. 2. p. 172.

Modificatio & Declaratio Privilegiorum conceſſorum Mendicantibus, aliisque Regularibus, eorumve Tertiariis.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Sacro approbante Concilio.

DUm intrà mentis arcana revolvimus, & diligenti conſideratione penſamus operoſa ſollicitudinis ſtudia, continuosque labores pro Divina Gloria, Exaltatione Catholicæ Fidei, Eccleſiæ Unitate ſervanda, & inſtitutione, ac Salute Fidelium Animarum, Coepiſcopos, eorumque Superiores, in diverſis partibus ad Regimen ſuarum Eccleſiarum à Sede Apoſtolica conſtitutos, nec non per Fratres diverſorum Ordinum, præſertim Mendicantium, indefeſsè, & indeſinenter impenſos, tanta, ex eorum in vineâ Domini fructuoſis operibus, & oportunè ac laudabiliter geſtis, Cordi Noſtro provenit ſatisfactio, ut his, quæ ad pacem & quietem inter eos conſervandam conducere cognoſcimus, omni ſtudio intendamus.

Novimus enim Epiſcopos ipſos in partem ſollicitudinis Noſtræ aſſumptos fuiſſe, quorum honor & ſublimitas, teſtante Ambroſio, nullis poteſt comparationibus adæquari. Religioſos etiam in Agro Dominico pro Chriſtianæ Religionis defenſione & ampliatione complura feciſſe, ac uberes fructus protuliſſe, & in dies ſingulos proferre, ita ut eorundem Epiſcoporum ac Religioſorum bonis operibus, orthodoxam fidem incrementa ſumpſiſſe, & per Orbem Terrarum undique dilatatam fuiſſe, Fidelium nullus ignoret. Et ſicut ipſi ſæpenumero vigilantiſſimâ & ſolerti curâ ſchiſmata in Dei Eccleſia extinguere, & Eccleſiæ Unitatem reddere, & ut eidem Eccleſiæ Pacis tranquillitas daretur, innumeros labores ſubire non dubitarunt, ita quoque par eſt, eos inter ſe noſtris proviſionibus pacis vinculo, ac fraternâ charitate, & unitate conjungi, ut eorum concordi doctrinâ, & mutuis operibus uberiores in Eccleſiâ Dei fructus proveniant.

Sanè cupientes, ut jura ſpiritualia, quæ ad Dei Laudem, & Chriſti fidelium animarum ſalutem pertinent, & quorum in exercitium præfatis Epiſcopis, & eorum Superioribus in ſuis Diœceſibus (cum ipſi in partem ſollicitudinis, ut præfertur, aſſumpti, ac Diœceſis diſtinctæ, & cuilibet eorumdem Epiſcoporum aſſignatæ fuerunt) commiſſum extitit, ut per ipſos Epiſcopos exerceantur, & jus illa liberè exercendi, quantum fieri poteſt, eis illæſum præſervetur. Et ſi aliqua dictis Fratribus Mendicantibus in eorundem Epiſcoporum læſionem per Romanos Pontifices, Prædeceſſores Noſtros, & Sedem Apoſtolicam conceſſa fuerint, conceſſiones hujusmodi eisdem Religioſis factas, in ſubſequentibus duximus moderandas, ut ipſi Fratres potius ab eisdem Epiſcopis omni cum charitate foveantur, quam aliquo modo moleſtentur & inquietentur. Una enim eſt Regularium, Sæcularium, Prælatorum & Subditorum exemptorum, & non exemptorum Univerſalis Eccleſia, extra quam nullus omninò ſalvatur, eorumque omnium unus Dominus, una Fides. Et propterea decet eos, qui ejusdem ſunt corporis, unius etiam eſſe voluntatis, & ſicut Fratres nexu invicem charitatis aſtricti ſunt, ſic non convenit alterum in alterius injuriam, ſeu jacturam proſilire, dicente Salvatore: Hoc eſt præceptum meum, ut diligatis vos invicem, ſicut dilexi vos.

Ad conſervandam igitur inter Epiſcopos, & eorum Superiores, ac Prælatos, & Fratres hujusmodi mutuam charitatem, & benevolentiam, divini quoque cultus augmentum, pacemque, & tranquillitatem Univerſalis Eccleſiæ ſtatus, quod ita demùm fieri poſſe cognovimus, ſi unicuique quantus fieri poteſt, ſua juriſdictio conſervetur: Sacro approbante Concilio ſtatuimus, & ordinamus, quod Epiſcopi, & eorum Superiores, & alii Prælati præfati, parochiales Eccleſias, ad eosdem Fratres ratione locorum ſuorum legitimè ſpectantes, quoad ea, quæ ad Parochianorum curam, & Sacramentorum Conſervationem, adminiſtrationemque pertinent (ſine tamen Viſitatorum inſolito gravamine, vel impenſa) viſitare, & illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, ſi Religioſi fuerint, juxta ipſius Ordinis Regularia inſtituta, intra ſepta regularis loci, Seculares verò Presbyteros, & Fratres hujusmodi beneficia obtinentes, liberè tanquam ſuæ juriſdictionis ſubjectos punire.

Ac tam Prælati, quàm Presbyteri Seculares, qui vinculo excommunicationis ligati non fuerint, Miſſas in Eccleſiis domorum eorundem, devotionis cauſa celebrare volentes, celebrare poſ-

ſint,

ſint, ipſique Fratres tales celebrare volentes, libenter recipere debeant.

Ac ab eiſdem Prælatis ad proceſſiones ſolemnes pro tempore faciendas requiſiti (dummodò eorum loca ſuburbana oltra unum milliare à Civitatibus reſpectivè non ſint remotæ) accedere.

Nec oon Superiores eorundem Fratrum, Fratres, quos ad audiendas Confeſſiones ſubditorum eorundem Prælatorum tempore elegerint, eiſdem Prælatis perſonaliter exhibere, ac præſentare (ſi eos ſibi exhiberi, & præſentari petierint) alioquin eorum Vicariis (dummodò ad Prælatos ultrà duas Dietas accedere non cogantur) omninò teneantur. Poſſintque illi per eoſdem Epiſcopos & Prælatos ſuper ſufficienti litteratura, & aliqua ſaltem hujuſmodi Sacramenti peritia duntaxat examinari. Talibuſque præſentatis admiſſis, vel etiam indebitè recuſatis confitentes, Conſtitutioni, quæ incipit, *Omnis Utriusque Sexus*, quoad Confeſſionem duntaxat ſatisfeciſſe cenſeantur.

Ipſique Fratres etiam Forenſium Confeſſiones audire valeant, Laicos tamen, & Clericos Seculares à Sententiis ab Homine latis nullatenùs abſolvere poſſint. Euchariſtiæ verò, & extremæ Unctionis, aliaque Eccleſiaſtica Sacramenta, illis quorum, etiam Infirmorum, ac decedentium, Confeſſiones audierint, dicentibus, proprium Sacerdotem illa ſibi dare denegaſſe, dare nequeant, niſi denegatio ſine legitimâ cauſa facta, Vicinorum teſtimonio probata, aut requiſitio coram Notario publico facta doceretur. Eorumdem verò Fratrum obſequio inſiſtentibus, Sacramenta hujuſmodi nullatenùs miniſtrare valeant, niſi illorum durante obſequio.

Pacta autem, & Conventiones inter eoſdem Fratres, & Prælatos, atque Curatos pro tempore inita valeant, niſi per ſubſequutum proximum Capitulum generale, vel provinciale, refutata, ac per eos refutatio hujuſmodi intimata, debito tempore fuerint.

Parochias autem cum cruce ad levanda funera eorum, qui apud Eccleſias Domorum & locorum eorundem ſuam elegerint ſepulturam, intrare non poſſint, niſi priùs præmonito, & requiſito, ac non recuſante Parochiano Presbytero, & tunc ſine ejus, ac Ordinarii præjudicio, niſi eiſdem Fratribus ſuper hoc antiqua conſuetudo, quæ ſit in viridi obſervantia, & cum pacifica poſſeſſione ſuffragetur.

Volentes qooque ſepeliri in habitu eorumdem Fratrum, in Clauſtro oon degentes, ſed io propriis domibus habitantes, in eorum ultima voluntate ſepulturam ſibi eligere poſſint.

Quodque Fratres ipſi ad Ordines promovendi per Ordinarios de Grammatica, & ſufficientia examinari, & dummodò competenter reſpondeant, per eoſdem Ordinarios liberè admitti, ac nullatenùs in eorum Eccleſiis ſeu domibus, aut aliis eorum locis, ab alio, quam à Diœceſano Epiſcopo vel ejus Vicario, ſuper hoc cum debita reverentia requiſito, abſque rationabili cauſa contradicente, vel eò à Diœceſi abſente, ad dictos Ordines promoveri debeant.

Nec ab alieno Epiſcopo conſecrationem Eccleſiæ, vel Altaris, aut Cœmeterii Benedictionem petere, ſeu in Eccleſiis per eos pro tempore ædificandis, primum lapidem per alienum Epiſcopum poni facere poſſint, niſi ubi Ordinarius, bis aut ter cum debitis reverentia & inſtantia requiſitus, ſine legitima cauſa id recuſaverit.

Et abſque Curatorum conſenſu ſponſum & ſponſam benedicere nequeant.

Et ut debitus honor Matrici Eccleſiæ reddatur, tàm ipſi Fratres, quàm alii Clerici Sæculares, etiam ſuper hoc Apoſtolicæ Sedis privilegio muniti, die Sabbati majoris hebdomadæ, antequam Campana Cathedralis, vel Matris Eccleſiæ pulſaverit, Campanam in Eccleſiis ſuis pulſare minime poſſint, contrafacientes pœnam centum Ducatorum incurrant.

Cenſuras autem per eoſdem Ordinarios latas, & promulgatas, ac in Matrici Eccleſia Civitatum, nec non in Collegiatis, & Parochialibus Eccleſiis Caſtrorum, & Oppidorum reſpectivè ſolemniter publicatas, quandò ſuper hoc ab eiſdem Ordinariis requiſiti fuerint, in Eccleſiis domorum ſuarum publicare, ac ſervare.

Et ut animarum Utriusque Sexus Chriſti Fidelium ſaluti uberius conſulatur, illos, quorum Confeſſiones pro tempore audierint, cujuſcunque ſtatus, & conditionis fuerint, ad ſolvendum decimas, ſive aliam bonorum, ſeu fructuum quotam, io locis in quibus Decimæ ipſæ, aut ſimilia ſolvi conſueverunt, etiam ſub onere conſcientiarum ſuarum monere, & hortari, ipſiſque etiam illos ſolvere recuſantibus abſolutionem denegare, & ſuper hoc requiſiti, id Populo etiam publicè prædicare, & perſuadere teneantur.

Conſervatores autem eiſdem Fratribus pro tempore à Sede Apoſtolicâ deputandi, doctrinâ, & probitate præſtantes & in Eccleſiaſticâ dignitate conſtituti eſſe debeant, & coram eis per eoſdem Fratres, quibus dati fuerint, ultrà duas dietas à loco ſuæ ſolitæ habitationis nullus trahi poſſit, privilegiis ſuper hoc aliàs eis conceſſis, nullatenùs ſuffragantibus.

Excommunicati quoque Ordinem Mendicantium profiteri volentes, ubi de intereſſe Tertii ageretur, abſolvi non poſſint, niſi prævia ſatisfactione. Procuratores quoque, & negotiorum geſtores, ac operarii, eorumdem Fratrum ſervitiis inſiſtentes, ſententiis excommunicationis promulgatis illaqueati ſint, & eſſe cenſeantur, ſi illis cauſam dederint, aut dantibus conſilium, auxilium, vel favorem præſtiterint.

Fratres autem, & Sorores tertii Ordinis, nec oon Mantellati, Corrigiati, Pizocatæ, Cordellati, & alii quocunque nomine ouncupati, in propriis domibus habitantes, ſepulturam ubi voluerint, eligere valeant: Sed die Paſchatis tantùm Euchariſtiam, oec non extremam Unctionem, cæteraque Eccleſiaſtica Sacramenta (Pœnitentiæ Sacramento duntaxat excepto) à proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quæ Laicis incumbunt, perferenda teneantur, ac in foro Seculari coram Judicibus Secularibus conveniri poſſint. Et ne cenſura vileſcat Eccleſiaſtica, & minoris auctoritatis interdicti ſententia reputetur, iidem dicti tertii Ordinis ad divina audienda, in Eccleſiis ſuorum Ordinum, tempore interdicti nullatenùs admittantur, ſi cauſam dederint interdicto, vel cauſam ipſi nutriant, ſeu foveaot, aut dantibus, auxilium, vel favorem quoquomodo præſtiterint.

Collegialiter autem viventes, ſeu cum Clauſtralibus habitantes, ac Mulieres Virginalem, ſeu cælibem, aut caſtam vidualem, expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam ducentes, privilegiis, quibus Fratres Ordinis, cujus tertiæ regulæ habitum geſtant, gaudere debeant. Omnia etiam, & ſingula ſupradicta ad reliquos Religioſos, Ordinum quorumcunque extendi, & per eos etiam ſervari debere volumus, atque decernimus. Salvis tamen in reliquis deſuper non expreſſis, tam Epiſcoporum, quam Fratrum, & aliorum Religioſorum prædictorum juribus, quibus per præmiſſa in aliquo præjudicare, ſeu quicquam innovare non intendimus.

Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Statutis, & conſuetudinibus dictorum Ordinum, juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apoſtolicis contra præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum, eiſdem Ordinibus conceſſis, etiam in Mari magno contentis, quibus (etiamſi ad illorum derogationem de eis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de

verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda eſſet, illorumque tenores præſentibus ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes) ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quâvis auctoritate, ſcientes vel ignoranter, contigerit attentari.

Eoſdem inſuper Fratres in virtute Sanctæ obedientiæ monemus, ut eoſdem Epiſcopos loco Sanctorum Apoſtolorum ſubrogatos pro debita, & noſtra, ac Apoſtolicæ Sedis reverentiâ, congruo honore, & convenienti obſervantiâ venerentur. Ipſos quoque Epiſcopos hortamur, ac per viſcera miſericordiæ Dei noſtri requirimus, ut Fratres ipſos affectu benevolo proſequentes, charitativè tractent, ac benignè foveant, ſeque illis minimè difficiles, duros, vel moroſos, ſed potius faciles, mites, propitios, piaque munificentiâ liberales exhibeant, ac in omnibus prædictis, tanquam in agro Dominico cooperatores, eorumque laboris participes, prompta benignitate recipiant, eorumque jura omni cum charitate cuſtodiant, atque defendant, ut tam Epiſcopi, quàm Fratres præfati (quorum opere, veluti Lucernæ ardentes ſuprà montem poſitæ, omnibus Chriſti Fidelibus lumen præbere debent) ad Dei laudem, Fidei Catholicæ exaltationem, populorumque Salutem, de virtute in virtutem proficiant, ac exinde à largiſſimo bonorum omnium retributore Domino perennis vitæ præmium conſequi mereantur.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum Statuti, ordinationis, voluntatis, derogationis, decreti, monitionis, exhortationis, & requiſitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, in publica Seſſione, in Lateranenſi Sacroſancta Baſilicâ, ſolemniter celebrata, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo ſexto-decimo, decimo-quarto Kal. Januarii, Pontificatus noſtri anno quarto.

IX. Ex exemplari juſſu Abbatis Rodolphi edito.

Bulla pleniſſimæ Indulgentiæ pro fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, noviter emanata à Sede Apoſtolica: anno 1517.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, Univerſis Chriſti Fidelibus præſentes litteras inſpecturis, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

POſtquam ad Apoſtolatus apicem, meritis licèt imparibus, divinâ favente clementiâ aſſumpti fuimus; inter cætera, quæ nobis aſſiduè meditanda, & ſollicitè exequenda ex iis, quæ etiam in minoribus conſtituti toto cordis affectu cupieramus; ſeſe nobis reddiderunt ſalutis animarum, Chriſti Fidelium cura, & abſolutio fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe. Illa enim & boni Paſtoris præcipua, & ad cœleſtem aulam excolendam, & gregem ſibi commiſſum ſalvandum: Iſta ad Eccleſiam, quæ caput Eccleſiarum omnium, in qua Apoſtolicæ Sedis ſolium collocatur, exiſtit, reintegrandam pernéceſſaria dignoſcuntur: Quibus felicis recordationis Julius Papa Secundus, Prædeceſſor noſter aſſiduè invigilans, ut utrùmque ſimul efficeret, ad invitandum Chriſti Fideles ad pietatis opera, & ad porrigendum ipſi fabricæ manus adjutrices, plenariam indulgentiam, & plura Spiritualia dona conceſſit.

Nos igitur ejuſdem Prædeceſſoris veſtigiis inhærentes, cum omnibus Chriſtianæ Fidei cultoribus liqueat, B. Petrum ab ipſo Salvatore noſtro Domino JEſu Chriſto, Apoſtolorum Principem fuiſſe conſtitutum, eique ſolvendi atque ligandi animas, cœleſti privilegio traditam eſſe poteſtatem, cum ei dicitur: *Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, & tibi dabo claves regni cœlorum: Et quodcumque ligaveris ſuper terram, erit ligatum & in cœlis; & quodcumque ſolveris ſuper terram, erit ſolutum & in cœlis.*

Qui etiam, licèt imparibus, ut præfertur, meritis, ejuſdem cœlorum Clavigeri Succeſſores effecti ſumus, & ejus loco in Sanctâ Dei Eccleſia reſidemus, conſiderantes, quòd etſi diffuſis per orbem terrarum Eccleſiis ex injuncto nobis à Deo Apoſtolatûs officiis providere tenemur, ut Eccleſiæ ipſæ, quæ domus Dei ſunt, in ſuis ſtructuris & ædificiis non ſolùm conſtruantur, ſed & ſi opus fuerit reparentur. Circa tamen Baſilicam B. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe hujuſmodi majorem curam & diligentiam adhibere nos convenit; ut ſicut ipſe B. Petrus ab ipſo Salvatore noſtro Princeps Apoſtolorum eſt conſtitutus, ita etiam ipſius Baſilica, quæ per præfatum Prædeceſſorem, ut nova reædificaretur, pro majori parte demolita fuit, maxima indiget reædificatione inter cæteras Urbis & Orbis Eccleſias, ut congruentibus, ac etiam neceſſariis ædificiis reædificetur, inſtruatur, amplietur, ac reædificata, conſtructa, & ampliata conſervetur. Cognoſcentes igitur, ad tantæ fabricæ abſolutionem facultates S. Matris Eccleſiæ, neceſſariis quamplurimis gravatæ impenſis, non ſufficere, & fabricam ipſam ad finem optatum, abſque piis & largis Chriſti Fidelium erogationibus perduci non poſſe, Cunctorum Chriſti Fidelium Salutem (& præcipuè illorum, qui in viginti quinque Provinciis, in quibus Miniſter generalis Ordinis Fratrum Minorum Regularis obſervantiæ nuncupatorum, citra montes exiſtit; juxta morem dicti Ordinis numerandis, & ſub quibus etiam tota Italia, Sicilia ultra Pharum, Corſica, Creta, Cyprus, Rhodus, uſque ad Jeroſolymam, Dalmatia, Croatia, Boſnia, Hungaria, Auſtria, Bohemia, & Polonia, exceptâ tantùm Provinciâ Archiepiſcopi Gneznenſis, ac etiam Inſulæ Maris Mediterranei continentur, degunt) affectantes, ac conſiderantes, quòd licèt Chriſti Fideles ipſi in dictis Provinciis, & Inſulis habitantes, devotè cuperent indulgentiarum, pro dicta fabrica conceſſarum, participes fieri; tamen quoniam ob locorum diſtantiam perſonaliter ad dictam fabricam ſe conferendi, aut per alios pias eleemoſynas, pro hujuſmodi fabrica in Capſam ad id deputatam tranſmittendi, omnimodam commoditatem non habent; paternè animarum ſuarum ſaluti, & dictæ fabricæ opportunæ ſubventioni conſulere cupientes, Salvatoris noſtri (qui ad diverſas mundi partes ad prædicandum S. Evangelium, ut animas Patri lucrifaceret, ſuos Apoſtolos miſit) quantum ex alto conceditur, exempla ſectantes, de Omnipotentis Dei Miſericordia ac B. Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, & omnium Sanctorum meritis confiſi, ex certa ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Univerſis Chriſti Fidelibus utriuſque ſexus, cujuſcumque ſtatus, dignitatis, graduſque, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, etiam Eccleſiaſticis, Religioſis Ordinum quorumcumque, ac aliis Sæcularibus per univerſas Provincias (exceptâ tantùm prædictâ Gneznenſi) & Inſulas prædictas conſtitutis, & ad illas undecumque venientibus, verè pœnitentibus, & confeſſis, (qui infrà annum à publicatione præſentium litterarum noſtrarum facienda computandum, & ut ſequitur terminandum, & deinde ad beneplacitum noſtrum, Eccleſias in dictis Provinciis & Inſulis, quarum dilectus Filius noſter Chriſtophorus de Forlivio tituli S. Mariæ in Arâ Cœli Presbyter Cardinalis, qui etiam dicti Ordinis Miniſter generalis exiſtit, ei quem nuper propter vitæ integritatem, ac laudabiles mores ad Cardinalatûs ho-

norem promovimus, ad hæc & infrà ſcripta Noſtrum, & Apoſtolicæ Sedis Nuntium & Commiſſarium in dictis Provinciis & Inſulis, ad dictum annum & beneplacitum noſtrum, per præſentes facimus, conſtituimus & deputamus, per ſe vel alios nominaverit & deputaverit, juxtà ejusdem Nuntii & Commiſſarii, ſeu Deputandi, vel Deputandorum, aut Subdelegandi vel Subdelegandorum, ab eo providam ordinationem ſuper hoc faciendam, devotè viſitaverint, & in capſis ad hoc in ſubſidium dictæ fabricæ per Nuntium ſeu Commiſſarium, ſeu Deputandum, vel Subdelegandos prædictos Deputandi juxta Nuntii & Commiſſarii, ac Deputandorum vel Subdelegandorum prædictorum, ordinationem & arbitrium pias eleemoſynas effectualiter poſuerint) pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, ac tot & ſimiles indulgentias & peccatorum remiſſiones etiam conſequantur, quas conſequentur, ſi ſingulis diebus quadrageſimalibus, ac totius anni, ſingulas dictæ urbis, & extra eam Eccleſias, quæ à Chriſti fidelibus propter ſtationes viſitari ſolent, perſonaliter viſitaverint, & quod cum præfatis Commiſſario ſeu Delegandis, vel Subdelegandis prædictis convenerint, ut poſſint eligere confeſſorem ſæcularem, vel cujusvis Ordinis etiam Mendicantium, regularem, qui eorum confeſſione diligenter audita, pro commiſſis per eligentem delictis & exceſſibus ac peccatis quibuslibet, quantumcumque gravibus & enormibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis Caſibus ac Cenſuris Eccleſiaſticis, etiam ab homine ad alicujus inſtantiam latis, de conſenſu partium etiam rations ioterdicti incurſis, & quarum abſolutio dictæ Sedi eſſet reſervata, præterquam machinationis in Perſonam Summi Pontificis, occiſionis Epiſcoporum, aut aliorum Superiorum, Prælatorum, & injectionis manuum violentarum in illos & alios Prælatos, falſificationis Bullarum & Litterarum Apoſtolicarum, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ac ſententiarum & cenſurarum, occaſions aluminum, ſulphæ noſtræ, ac de partibus infidelium ad fideles, contra prohibitionem noſtram delatorum, incurſarum, ſemel in vita, & de non reſervatis caſibus toties quoties id petierint, & in mortis articulo plenariam omnium peccatorum indulgentiam & remiſſionem impendere, ac pœnitentiam ſalutarem injungere, & Euchariſtiæ Sacramentum, etiam in die Paſchatis, & in mortis articulo, ſins tamen Rectoris & proprii Curati præjudicio, miniſtrare, nec non emiſſa per eos vota quæcumque ultramarina, ingreſſus Religionis & caſtitatis votis duntaxat exceptis, niſi de eorum validitate meritò contingeret dubitari, aut quod propter ætatem vel infirmitatem, ſeu conſimilem cauſam, perſona Religioni inhabilis reddatur, aut poſt votum, matrimonium contraxerit; in quibus caſibus etiam commutationem fieri poſſe volumus, cum diſpenſatione, quod matrimonii debitum per eum, qui contra votum contraxerit, reddi poſſit, & illo ſoluto Religionem ingredi minimè teneatur: ſed propterea ad ſecunda vota tranſire non poſſit, & totum quod pro hujusmodi votorum commutationibus perſolvetur, in opus dictæ fabricæ converti debeat.

Ac cum Simoniæ in Ordinibus vel Beneficiis Eccleſiaſticis commiſſa labe pollutis, ad ipſum opus contribuentibus ſuper irregularitatem, ſi quam cenſuris hujusmodi ligati, Miſſas & alia Divina Officia, non tamen in contemptum clavium celebrando, aut aliàs in Divinis ſe immiſcendo, ſeu aliàs quomodolibet, etiam Beneficia Eccleſiaſtica præmiſſorum occaſions, vel aliàs indebitè occupando, præterquam ratione Bigamiæ contraxerint: quod verò ad homicidium voluntarium, ſi ſecretum fuerit, citra Altaris Miniſterium in foro conſcientiæ dumtaxat diſpenſare, eosque abſolvere, omnemque inhabilitatis & infamiæ maculam, ſive notam ex iis provenientem abolere; & in ſuſceptis Ordinibus miniſtrare, ac ſi quæſita Beneficia Eccleſiaſtica, quæ ex tunc eis de novo collata cenſeantur, & percepoos in eis fructus etiam ratione omiſſionis horarum Canonicarum & Divinorum Officiorum, facta aliqua compoſitione cum eis concedere; nec non ſuper malè oblatis, incertis, vel per uſurariam pravitatem quæſitis, etiam certis, quæ fœnerator ab alio fœneratore extorſiſſet, & quæ ipſe requiſitus uſuras reſtituere paratus non eſſet, vel alicui privatæ Eccleſiæ deberentur, in quibus tamen Romana Eccleſia de jure communi ſuccedere poſſet: ac etiam bonis, quæ ad alicujus manus perveniſſent; & illa habentes, quibus reſtitui deberent, ignoraverint vel dubitaverint, tanquam malè oblata per eos non exiſtant, ſeu illa ad eos pervenerint: & ſimiliter de iis, quæ pauperibus & aliis piis locis, ac pro maritandis puellis, & celebrandis Miſſis, & aliis Divinis Officiis in genere, absque ulla ſpeciali determinatione, & propriis nominibus perſonarum non expreſſis, relicta forent, tam pro præterito, quam pro futuro temporibus componere, ita ut ſolutâ aliquâ quantitate pro dictâ fabricâ, ejusdem Nuntio & Commiſſario, ſeu Deputandis vel Subdelegandis ab eo duntaxat in capſis ipſis ponenda, à reliquorum ſic relictorum & malè oblatorum, ac per uſurariam pravitatem extortorum, ſeu quæ ad eos aliàs pervenerint, & cui eâ reſtituere debeant, dubitent vel ignorent, ut præfertur, reſtitutione hujusmodi abſoluti exiſtant, & ultrà minimè reſtituere teneantur, eis concedere; ac illa, quæ ante publicationem litterarum ipſius Julii Prædeceſſoris hujusmodi Indulgentiarum inexacta; etiamſi illa Ordinariis pro ipſis tamen incertis quomodolibet relicta, donata, & quæ eis quovis modo obvenerint, nec non quæ ab ipſis Ordinariis, vel eorum nomine, poſt ipſam publicationem exacta, & eis quoque modo ſoluta, ac etiam quæ ante ipſam publicationem, pro ipſis certis aut incertis perſonis & locis non debeantur, ſed poſt publicationem prædictam deberi cœperint, etiamſi ea Ordinariis, ut præmittitur, relicta, donata aut obventa, tanquam eis indebita, per ipſum Commiſſarium, & Delegandos, & Subdelegandos, ab ipſo nomine dictæ fabricæ liberè exigi, ac repeti, & aſſequi poſſe ac debere, etiam Cenſuris Eccleſiaſticis, ac pœnis pecuniariis, aliisque juris remediis opportunis, invocatò etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Ac quoscunque, qui ante ætatem legitimam ad Sacros, etiam Presbyteratus Ordines, absque alia diſpenſatione ſe promoveri fecerunt, & in ſuſceptis Ordinibus etiam miniſtrarunt, ac eos, qui ex quavis licita & illicita cognatione, proveniente affinitate, conſanguinitate, aut cognatione carnali vel ſpirituali inter levatum & levantem, excepto ſimplici aut multiplici gradu, ac quoscunque publicæ honeſtatis, juſtitiæ impedimento, ſeu aliàs quomodolibet impeditum matrimonium, ſcienter vel ignoranter, in quarto vel tertio conſanguinitatis & affinitatis, ac per copulam fornicariam, non tamen publicam, etiam in primo conſanguinitatis gradu contraxiſſent, & carnali copulâ conſummaſſent, ſi impedimentum hujusmodi in judicium deductum non fuerit, vel ſcandalum generare non poſſet.

Ac etiam illos, qui in quarto conſanguinitatis vel affinitatis gradu ſimiliter contraxiſſent, & carnali copulâ non conſummaſſent, ab exceſſu hujusmodi ac excommunicationis ſententiâ, quam propterea incurriſſent, injunctâ indè eis pro modo culpæ pœnitentiâ ſalutari, quæ ad fabricam hujusmodi dirigatur, & quod de cætero talia non committant, nec committentibus præſtare auxilium, conſilium vel favorem, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, abſolvere; & ut de novo invicem matrimonium contrahere, & in illo ſic contracto ſimiliter remanere, liberè & licitè valeant, prolem ſuſceptam ex hujusmodi matrimonio, ſi qua ſit, & ſuſcipiendam legitimam decernendo in foro conſcientiæ dumtaxat, quoad alios, quam quoad illos, qui in tertio vel quarto conſanguinitatis, aut quarto affinitatis gradu exiſtentes, matrimonium contraxerunt, ut præfertur, quos in utroque foro abſolvi, & ma-

trimonium

trimonium de novo etiam publicè contrahere poſſint, diſpenſare poſſe volumus, ac eidem Cardinali, & quibus ipſe vices ſuas, quoad hoc ſpecialiter commiſerit, licet in quarto conſanguinitatis & affinitatis gradu, ac impedimento publicæ honeſtatis juſtitiæ, de contrahendo diſpenſare.

Et cum eiſdem promotis ſuper irregularitate, quam etiam in dictis Ordinibus miniſtrando contraxerint, quodque in dictis Ordinibus miniſtrare poſſint, ac etiam cum his, qui arctati ſunt, & vigeſimum tertium ſuæ ætatis annum attigerunt, ut ad Sacros etiam Presbyreratus Ordines promoveri, & in Altaris Miniſterio miniſtrare poſſint, diſpenſare: ac cum quibuſcumque, qui Bona Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Eccleſiaſticorum Beneficiorum quorumlibet habentes, & judicialiter deficientibus probationibus ad illorum reſtitutionem compelli non poſſent, etiamſi per eos probari poſſet, & bona omnia ac quæcunque legata, & aliàs quomodolibet, etiam hæreditatis titulo, pro malè oblatorum reſtitutione relicta, hactenus & quæ relinqui ac largiri contigerit in futurum durante Deputatione Nuntii & Commiſſarii per præſentes facta: & quibuſcumque Teſtamentis, Donationibus causâ Mortis, Codicillis, aut aliis ultimis voluntatibus, per quoſcunque & ubicumque factis; & quæ durante hujuſmodi Deputatione fient, quibuſcumque in certis Eccleſiis, & piis locis aut perſonis, ſimiliter incertis & abſentibus, taliter quod propter ipſorum abſentiam merito ab his notitia haberi non poſſet, ac etiam quæ reſtitutioni ſubjacerent, ſed in eis, vel ad ea perſonis, quibus illa fieri deberent, receptio non competeret. Necnon quæcunque in Teſtamentis, Donationibus causâ Mortis, Codicillis, aut aliis ultimis voluntatibus, pro redemptione captivorum, etiamſi B. Mariæ de Mercede, & S. Trinitatis redemptionis captivorum Ordinibus, & S. Eulaliæ Barcinonenſis relicta fuerint, ac hæreditates & bona decedentium ab inteſtato Clericorum & Laicorum, legitimum non habentium hæredem, etiamſi indulto Apoſtolico, aut aliàs ad redemptionem prædictam captivorum dedicata pertinere deberent: necnon omnes & ſingulas pecunias, & res alias, quæ in prandiis & convivus, ac publicis ſpectaculis, in aliquibus celebritatibus ex voto, Statuto, ſeu conſuetudine, in quibuſvis locis exponi conſueverint, facultate Nuntii & Commiſſarii hujuſmodi durante, exponi deberent, ad fabricam hujuſmodi applicamus; contradictoreſque omnes Excommunicationis latæ ſententiæ, & quingentorum Ducatorum Auri, pœnis ipſo facto ſubjaceri decernimus: & ſuper reſtitutionem Bonorum Eccleſiarum, Monaſteriorum & Beneficiorum hujuſmodi, competenti receptâ portione, vel qualitate pro eis in fabricam hujuſmodi convertendâ, ipſos ſic ea tenentes, ab ulteriori eorum reſtitutione liberè abſolvere, & quod illa retinere liberè poſſint, in poſterum etiam eis concedere: ipſeque Nuntius & Commiſſarius, & quibus vices ſuas in genere vel in ſpecie duxerit committendas, poſſint dubietates quaſcunque, tam ſuper qualitate perſonarum, quibus facultas eligendi Confeſſorem concedi poſſit, etiamſi comprehendantur communia Civitatum, Univerſitates Oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & aliorum locorum ac Collegia, quæ & illarum ſingulares Perſonæ Univerſitatum, Caſtrorum, Villarum & Collegiorum, dummodò non extendatur confeſſionale ad alias perſonas, quam tunc expreſſas tempore conceſſi confeſſionalis in Collegiis hujuſmodi abſolutione à præmiſſis vel aliquo præmiſſorum, ac à diſpenſatione ſuper eis vel aliquo eorum indigerent, quam cætera alia dubia decidere, declarare, & interpretari, ac hi qui ſine confeſſione moriuntur, etiamſi infra annum fuerint confeſſi; dummodò in eis ſigna contritionis in articulo mortis apparuerint, ut in loco ſacro ſepeliri poſſint, concedere; & contradictores ſententiam Excommunicationis; & quingentorum Ducatorum ipſi fabricæ applicandorum incurriſſe, declarare, & ſummam pecuniariam pro conſequenda indulgentia hujuſmodi, & aliis præmiſſis, ac facultatem eligendi Confeſſorem hujuſmodi limitare & taxare, nec non Nobilibus & Presbyteris, ac Graduatis Altare portatile, quod cum debitis honore & reverentia retineant, & ſuper quo in locis ad hoc congruentibus & honeſtis, etiam non Sacris, & Eccleſiaſticis interdicto generali vel ſpeciali, tam Apoſtolicâ quam ordinariâ authoritate ſuppoſitis, (dummodò cauſam non dederint hujuſmodi interdicto) etiam antequam eluceſcat dies, circà tamen diurnam lucem in ſua ac *ſuorum Familiarium Domeſticorum præſentia, juxtà formam Capituli Alma de Sententiâ Excommunicationis libro ſexto*, Miſſas & alia Divina Officia per ſe ipſos, qui Presbyteri ſunt, aut pro tempore erunt, celebrare, ſeu per alios Sacerdotes celebrari facere, ac tempore interdicti hujuſmodi divinis intereſſe, ac Euchariſtiam & alia Eccleſiaſtica Sacramenta, ſine alicujus præjudicio (præterquam in die Dominicæ Reſurrectionis) recipere, & eorumdem Corpora Eccleſiaſticæ tradi poſſint ſepulturæ, ſine tamen funerali pompa.

Ac ut quadrageſimalibus & aliis temporibus prohibitis, ovis, butyro, caſeo, & aliis lacticiniis ac carnibus, de utriuſque Medici Conſilio, uti, frui & veſci, liberè & abſque conſcientiæ ſcrupulo, poſſint & valeant concedere, nec non tempore generalis interdicti, etiam Authoritate Apoſtolicâ appoſiti, & unam ſeu plures Eccleſias pro publicatione dictarum Indulgentiarum aperire, & eam ſeu eas à dicto Interdicto eximi, & in eis januis apertis Divina celebrari, & corpora defunctorum ſepeliri facere, dictis indulgentiis actualiter durantibus: ac quæcunque juramenta in quibuſvis Contractibus, Inſtrumentis & Obligationibus, præterquam in forma Cameræ appoſitis, ad effectum agendi, dumtaxat relaxare, & ab eis, & à quocunque perjurio, ſine tamen tertii præjudicio abſolvere, ac quaſcunque Indulgentias, etiam illas a media Quadrageſima uſque ad Paſcha incluſivè ab Ordinibus Mendicantium publicari ſolitas, tam à nobis, quam à Prædeceſſoribus Noſtris, & à Sede prædicta, vel ejus auctoritate quibuſcunque Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, etiam Noſtro Sancti Spiritus in Saxia de urbe, Ordinis S. Auguſtini, & aliis Piis Locis, Univerſitatibus, Confraternitatibus cujuſcunque qualitatis, & ad quemcumque uſum, etiam Laicorum & Clericorum, inſtitutis & ſingularibus perſonis, etiam plenarias in vita, ac quaſcumque facultates quibuſvis perſonis cujuſcumque Dignitatis, etiam Cardinalatus honore, aut Legationis Officio fungentibus, ſuper præmiſſis vel aliquo præmiſſorum hactenùs conceſſas, (præterquam ratione ſuſtentationis pauperum & miſerabilium perſonarum in Pariſienſi & S. Jacobi de Gallicia, ac Portugalliæ Regni Hoſpitalibus degentium, quas quoad illorum uſum in Provinciis, in quibus dicta Hoſpitalia reſpectivè ſita ſunt, ſecundum Cancellariæ Noſtræ morem terminandis, & non in aliquibus aliis locis durare volumus, ac expeditionis contra Turcos & Hæreticos conceſſis) etiam quaſcumque clauſulas reſervativas, adverſas revocationes & ſuſpenſiones earumdem in ſe continentes, quando & quoties, & quod tempus Nuntio & Commiſſario præfato, vel Deputandis & Subdelegandis ab eo videbitur, opportunum: ſuſpendere, quas omnes & ſingulas nos præſentibus ad dictum beneplacitum noſtrum ſuſpendimus, & ſuſpenſas fore decernimus & declaramus, prohibentes omninò Queſtas quaſcunque illarum occaſione fieri ſolitas, ac mandantes univerſis & ſingulis locorum Ordinariis, Abbatibus, & aliis tam Eccleſiaſticis quam Sæcularibus Perſonis, cujuſcunque Dignitatis, Status, Gradus, Ordinis & Conditionis, vel Præeminentiæ exiſtant, ſub Excommunicationis latæ ſententiæ, ac quingentorum Ducatorum Auri, fabricæ prædictæ applicandorum, pœnis ipſo facto incurrendis, ne publicationem & prædicationem dictarum Noſtrarum Indulgentiarum, & ſuſpenſiones aliarum hujuſmodi

in

in eorum Eccleſiis, Civitaibus, & Diœceſibus, ubi & quoties opus fuerit ſacimdam impedire, & aliquid prætextu publicationis petere, & etiam à ſponte offerentibus recipere & exgere, aut in præmiſſis & circa ea fraudem aut dolum committere: Neque procurantes hujuſmodi Indulgentiarum participes fieri, & ſua pia ſuffragia erogare, ab hujuſmodi eorum propoſito, in toto vel in parte, directè vel indirectè, tacitè vel expreſſè retardare, aut per ſe, vel eorum Vicarios, vel Officiales licentiam faciendi Eccleſias aliqubus Quæſtoribus alicujus Ordinis vel Religionis aut Fraternitatum vel Hoſpitalium, etiam noſtri S. Spiritus in Saxia, aut S. Antonii & aliorum quorumcumque, aut aliis quomodolibet deputati verbo vel ſcriptis concedere: Quinimò Quæstores omnes & ſingulos, quos in eorum juriſdictione ſine literis Licentiæ Quæſtandi Dicti Commiſarii vel Subdelegandorum ab ipſo repererint, cum eorum rebus & bonis, quæ dictæ fabricæ applicata eſſe decernimus, & ad manus dilecti Filii noſtri Bernardi S. Mariæ in Portiuncula Diaconi Cardinalis, dictæ fabricæ Præfecti, fideliter deferri mandamus, retinere valeant, nec modo aliquo audeant, aut præſumant, per ſe vel alium diſpenſatos, vel abſolutos, aut illos, cum quibus præſentium vigore ab ipſo Commiſſario vel Delegandis, aut Subdelegandis prædictis contigerit diſpenſari vel abſolvi, moleſtare vel impedire, aut pœnas aliquas pro caſu, in quo, ut præfertur, diſpenſatum vel abſolutum, tam pro præterito quam pro futuro temporibus fuerit, ex lege Canonicâ, Imperiali, ſtatuto vel conſuetudine exigere.

Quæſtoribus verò ſuprà nominatis ſub ſimilibus pœnis inhibemus, ne quæſtas modo aliquo facere præſumant, nec bona ipſorum per præfatum Commiſſarium aut Delegatos, & Subdelegandos prædictos, etiam vigore aliarum litterarum præfati Julii Prædeceſſoris, eorum exigentibus demeritis, arreſtata, applicata, & pro dicta fabrica vendicata, ſibi modo aliquo vindicare, vel ab emptoribus, vel decontoribus, ac Commiſſario, delegatis vel ſubdelegandis prædictis repetere; ac ſub ſimilibus ſententiâ & pœnâ mandamus quibuscumque Prædicatoribus verbi Dei, quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium, ut requiſiu à præfato Commiſſario vel delegatis ſeu ſubdelegandis ab eo, præfatos Chriſti Fideles ad contribuendum dictæ ſabticæ exhortent, & à præmiſſis Commiſſario vel delegandis præfatis admoniti à prædicationibus (diebus, quibus dictæ indulgentia ac ſuſpenſiooes ab ipſis, vel de ipſorum commiſſione publicantur) penitùs abſtineant, liceatque nihilominùs Commiſſario & Subdelegandis prædictis præmiſſa omnia & ſingula, etiam omnibus & ſingulis prædictis, ſub eisdem pœnis, toties quoties eis, vel eorum alicui viſum fuerit opportunum, mandare & injungere, nec non juramenta quæcumque à quibusvis Laicis, utriusque ſexûs de ſtando in aliqua Societate, Fraternitate vel numero perſonarum, & de ſolvendo ratam aliquam in perpetuum vel ad tempus occaſione Fraternitatis, Societatis vel numeri, ratione dictarum indulgentiarum, privilegiorum, & quæſtorum quomodolibet præſtita, relaxare, & eosdem ab illis abſolvere; Contradictores quoslibet & rebelles, etiam per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia juris opportuna remedia, invocato ad hoc etiam, ſi opus fuerit, auxilio Brachii ſæcularis, compeſcere & compellere, ac Proceſſiones publicè ad effectum præmiſſum fieri, & populum ac religioſos omnes cujuscumque Ordinis, etiam exemptos, pro hujuſmodi operibus peragendis ad ſonum Campanæ convocari facere, dictique coogregati teneantur, ſub pœna excommunicationis præcedere, relicto digniori loco deputaris, & ſubdelegatis, ad ipſas indulgentias exequendas, & à cenſuris & pœnis prædictis, ſatisfactione præviâ, abſolvere, & illa remittere, ac ſuſpenſiones hujuſmodi indulgentiarum relaxare.

Quodque etiam Transſumptia & Confeſſionalibus, in dictis Provinciis, Inſulis, & finibus, à quibusvis perſonis per præfatum Nuntium & Commiſſarium, vel deputandos vel ſubdelegandos, ab eo ſubſcriptis, & ſuo Sigillo dumtaxat munitis, fides adhibeatur, autoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium, licentiam & facultatem concedimus, atque volumus & mandamus. Et ut animarum ſalus eò potiùs procuretur, quo magis aliorum egent ſuffragiis, & quominùs ſibi ipſis proficere valeant; autoritate præfata de Theſauro S. Matris Eccleſiæ, animabus in purgatorio exiſtentibus, quæ per charitatem Chriſto unitæ ab hac Luce deceſſerunt; & quæ dum viverent, ſibi ut hujuſmodi indulgentia ſuffragaretur, meruerunt.

Paterno compatientes affectu, quantum cùm Deo poſſumus, ſuccurrere cupientes, de divina miſericordia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, volumus & concedimus, ut ſi qui parentes, amici, aut cæteri Chriſti Fideles pietáte commoti, pro ipſis animabus in purgatorio, pro expiatione pœnarum, eisdem ſecundum divinam juſtitiam debitarum, detentis; durante Commiſſione Nuntii & Commiſſarii ad opus ſabricæ hujuſmodi, aliquam eleemoſynam (juxta Nuntii & Commiſſarii ac deputandorum & ſubdelegandorum ab eo, quibus vices ſuas commiſerit, ordinationem) erogaverint, ipſa pleniſſima indulgentia per modum ſuffragii ipſis animabus io purgatorio exiſtentibus, pro quibus dictas eleemoſynas piè erogaveriot, ut præfertur, per pœnarum relaxationem ſuffragetur: ac omnes & ſinguli Chriſti Fideles utriusque ſexus, tam Eccleſiaſtici quam Regulares & Sæculares, de ſimili poteſtatis plenitudine & liberalitate, qui manus adjutrices ad opus fabricæ hujuſmodi porrexerint, ac omnes & ſinguli eorumdem parentes defuncti, benefactores, qui cum charitate deceſſerunt, in omnibus precibus, ſuffragiis, eleemoſynis, jejuniis, Orationibus, Miſſis, horis Canonicis, Diſciplinis, peregrinationibus, & cæteris operibus bonis, quæ fiunt & fieri poterunt, in tota univerſali Sacroſancta Eccleſia militante, & omnibus membris ejusdem, participes in perpetuum fiant, non obſtantibus præmiſſis Conſtitutionibus, *& Ordinationibus* Apoſtolicis, nec non privilegiis & indultis, etiam *mare Magnum* nuocuparis, eisdem Ordinibus, eorumque perſonis in genere vel in ſpecie, *ſub quibusvis verborum formis & Clauſulis, etiam in ſimilibus, motu proprio, & ex certa ſcientiâ ac de Apoſtolica poteſtatis plenitudine*, forſan conceſſis: Quibus (etiamſi, pro illorum ſufficienti derogatione, de ipſis eorumqoe totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per Clauſulas generales id importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & ioſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſè de ſimili oostra ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine derogamus, cuiquam volumus nullatenus ſuffragari; cæteriſque cootrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus vel eorum Ordinibus ab eadem Sede indultum exiſtat, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem: Verum quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca quæ expediens fuerit, deferre, volumus etiam & dicta auctoritate decrevimus, quòd illarum transſumptis, unius vel duorum publicorum Notariorum manu ſubſcriptis, & ipſius Nuntii & Commiſſarii, vel delegandorum & ſubdelegandorum ab eo, vel alicujus Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, Sigillo munitis, ea prorſus fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus noſtris litteris adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Quodque in pecuniis, occaſione Indolgentiarum hujuſmodi provenientibus, fraudem ullam facientes excommunicationis ſententiæ, & illi ipſi Commiſſario, vel delegandis aut ſubdelegandis ab eo, aut eorum Ordini, modo aliquo in præmiſſis, vel eorum occaſione detrahentes, aut aſſerentes, eosdem dictas Indulgentias & facultates emiſſe, vel ſuper eis nobiſcum, vel cum aliquo alio conveniſſe, & compoſuiſſe, cum ut filii obedientiæ gratuitam operam, & labores juſſi à nobis in favorem dictæ fabricæ impendant, ipſo facto ſubjaceant; à qua ab alio quàm à nobis vel Commiſſario prædicto, & particulariter ad hoc ab ipſo deputandia, & prævià ſatisfactione, præterquam in mortia articulo conſtituti, abſolvi non poſſint; præſentibus poſt dictum annum & beneplacitum noſtrum minimè valituris.

Nulli ergò omninò homioum liceat hanc paginam noſtri Facti, Conſtitutionis, Deputationia, Applicationis, Suſpenſionia, declarationis, prohibitionis, inhibitionis, mandati, conceſſionis, derogationis, voluntatis, & decreti infringere; vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſuturn.

. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo decimo ſeptimo, 18. Kal. Octobris, Pontificatus noſtri, anno quinto.

Ja. Sadoletus.

Cyprianus.

„*Quibus quidem litteris diligenter inſpectis, pro* „*parte Reverendiſſimi Patris & Domini, Domini* „Chriſtophori de Forlivio, *tituli S. Mariæ in arâ* „*Cæli Presbyteri Cardinalis, ac totius Ordinis Minorum Regularis obſervantiæ Miniſtri Generalis,* „*Indulgentiarum prædictarum in* 25. *Provinciis* „*(ut in dictis litteris continetur) Commiſſarii inſtanter requiſiti, per Notarium noſtrum infraſcriptum* „*cum ipſis originalibus litteris concordari mandavimus, & fecimus, quibus omnibus & ſingulis no-* „*ſtrum interpoſuimus Decretum, & ad ampliorem* „*evidentiam præmiſſorum, Sigillum noſtrum in ſimi-* „*libus conſuetum præſentibus duximus apponendum. Actum Mediolani, in Domo Reſidentiæ* „*noſtræ, die undecima menſis Januarii,* 1518. „*Pontificatus præfati Sanctiſſimi Domini noſtri* „*Papæ anno quinto. Præſentibus ibidem Venerabilibus viris Dominis, Fredulo Maynardo, Canonico Ceſeratenſi & Presbytero, Joanne Quirico* „*de Ferrariis, Canonico Collegiatæ Eccleſiæ S. Ambroſii de Viglevano, Novarienſis Diœceſis, teſtibus ad præmiſſa vocatis, habitis atque rogatis.* „*Tranſumpti author erat Baptiſta Bagarottius Epiſcopus Bobienſis, & Comes Scriptor, & Notarius Joannes Thomas de Cavallis, Mediolani &* „*Imperialis Notarius.*

X. Ex Archiv. Angliæ Rimer. Tom. 13.

Concedit Cardinali Eboracenſi Adminiſtrationem Epiſcopatus Tornacenſis, tum in ſpiritualibus, tum in temporalibus: anno 1517.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Thomæ, Tituli Sanctæ Cæciliæ Presbytero Cardinali, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

EX ſupernæ providentia Majeſtatis Univerſi Gregis Dominici, & ſingularum Eccleſiarum (præſertim Cathedrâ inſignium) Curam gerentes, ad ea libenter intendimus, per quæ noſtræ proviſionis miniſterio ſeditionum, & ſcandalorum, inter Fideles quoslibet imminentium, amoveatur occaſio, & dictarum Eccleſiarum occurratur diſpendiis, nec non Catholicorum Regum (in quorum temporali dominio Eccleſiæ ipſæ conſiſtunt) juſtis querelis opportunis remediia valeat obviari. Dudum ſiquidem cum accepiſſemus, quòd dilectus Filius Ludovicus electus Tornacenſis, quem nos pridem Eccleſiæ Tornacenſi, tunc ex eo, quòd Bonæ memoriæ Carolus Epiſcopus Tornacenſis, tunc in humania agens, Regimini, & adminiſtratiooi illius Eccleſiæ Tornacenſis, cui tunc præerat, in manibus noſtris ſpontè, & liberè ceſſerat, noſque ceſſionem ipſam duxeramus admittendam, uſque ad certum tunc expreſſum tempus, Adminiſtratorem in Spiritualibus, & Temporalibus, de Fratrum noſtrorum Conſilio, deputaveramus, & de cujus deinde Perſona eidem Eccleſiæ provideramus, præficiendo eum illi in Epiſcopum, & Paſtorem, Curamque, & Adminiſtrationem illius ſibi in ſpiritualibus & temporalibus plenariè committendo, Eccleſiam prædictam Populo inſignem prodeſerta, & derelicta habente, ne ipſa Eccleſia, Paſtoris interim regimine deſtituta, in ſpiritualibus, & temporalibus gravia diſpendia pateretur, te, tunc electum Lincolnienſem Eccleſiæ prædictæ in ſpiritualibus, & temporalibus Adminiſtratorem, quoad viveres, per quaſdam primò de Fratrum noſtrorum Conſilio Apoſtolicâ auctoritate conſtituimus, & deputavimus: & mox quum ab aliquibus revocaretur in dubium, an poſteriores Conſtitutio, & Deputario hujuſmodi per translationem tui de Eccleſia Lincolnienſi ad Eccleſiam Eboracenſem per nos factam ceſſarent, per aliàs noſtras in formâ Brevis confectas declaravimus, Conſtitutiones & Deputationes, per translationem prædictam, vel etiam Regiminis, & Adminiſtrationis præfatæ Eccleſiæ Eboracenſis Poſſeſſionis, vel quaſi aſſecutionem non expiraſſe: Succeſſivè verò per nos accepto, quòd præfatus Ludovicus, Deputationis, & Proviſionis de perſona ſua, ut præmittitur, factarum vigore Regiminis, & Adminiſtrationis, ac Bonorum dictæ Eccleſiæ Tornacenſis, ſeu majoris partis eorum poſſeſſionem vel quaſi aſſecutus fuerat, & ipſam poſſeſſionem pacificè continuaverat, donec Civitas Tornacenſis, ad cariſſimi in Chriſto Filii noſtri Henrici Anglorum Regis illuſtris manus devenerat, quo tempore, Bello inter eundem Henricum, & claræ memoriæ Ludovicum Francorum Reges vigenre, dictus Ludovicus electus jure, quòd ſibi in dicta Eccleſia Tornacenſi competebat, fruſtraretur, & ex aliis cauſis tunc expreſſis, Conſtitutionem, & Deputationem de Perſona tua in ipſiua Eccleſiæ Tornacenſis Adminiſtratorem per nos ſic factas, auctoritate Apoſtolicâ per noſtras litteras revocavimus, & eidem Ludovico electo, quod poſſeſſione Eccleſiæ Tornacenſis, & Bonorum illius pacificè frui, & gaudere deberet, indulſimus, monuimusque dilectos Filios, Capitulum Eccleſiæ Tornacenſis prædictæ, Clerumque, & Populum dictæ Civitatis, & Tornacenſis Diœceſis, & eorum ſingulares, ac alias Perſonas, etiam Religioſas exemptas, & non exemptas, dictæque Eccleſiæ Tornacenſis Vaſallos, & Laboratores, Feudatarios, & Emphyteotas, ac fructuum, reddituum, & proventuum Menſæ Epiſcopalis Tornacenſis Arrendatarios, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, nobilitatis, & præeminentiæ Eccleſiaſticæ vel mundanæ forent, etiamſi Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, ſeu quâvis alia Eccleſiaſticâ, vel mundanâ dignitate fulgerent, in Virtute Sanctæ Obedientiæ, & ſub graviſſimis cenſuris, & pœnis tunc expreſſis, diſtrictè eis præcepimus, ut dicto Ludovico Electo, tanquam eorum Animarum Patri, & Paſtori obedirent, eique de dictæ Menſæ fructibus, redditibus, & proventibus integrè reſponderent, & alia facerent, certis deſuper executoribus, qui ad cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi incurſus declarationem procederent, & alia eis per nos tum commiſſa exequerentur, deſuper deputatis, prout in ſingulis litteris prædictis pleniùs continetur.

Et deinde cùm præfatus Henricus Rex, & tu,

à revo-

à revocatione, monitorio, & mandato prædictis, quamprimum illorum habuiſtis notitiam, ad nos & Sedem Apoſtolicam coram certis honeſtis Perſonis appellaviſſeris; Nos appellationis hujuſmodi, ac nullitatis dictarum poſteriorum litterarum, & illarum prætextu, vel etiam alias poſt, & contra appellationem hujuſmodi geſtorum cauſas, ad veſtri inſtantiam, Venerabili Fratri Franciſco Epiſcopo Albanenſi, & dilecto Filio noſtris Achilli tituli Sancti Sixti Presbytero Cardinali, audiendas commiſimus, & fine debito terminandas.

Nuper autem dictus Henricus Rex nobis per ſuas litteras, & ejus nomine Venerabilis Frater noſter Sylveſter Epiſcopus Wigornienſis, pro eodem Henrico Rege ad nos, & Sedem prædictam deſtinatus Orator, ſignificarunt, dicti Henrici Regis pro ſuo, & ejuſdem Civitatis tranquillo ſtatu (cùm Civitas ipſa in confinibus conſiſtit) maximopere intereſſe, ut præfato Ludovico Electo, qui ſui erga ipſum Henricum Regem infeſti animi conſcius, Homagium Dominis temporalibus dictæ Civitatis per illius Eccleſiæ Antiſtites præſtari ſolitum, præfato Henrico Regi nunquam præſtitit, & quem idem Henricus Rex ſibi, & rebus ſuis vehementer habet ſuſpectum, Regimen, & Adminiſtratio dictæ Eccleſiæ Tornacenſis (ne ſub illorum Clypeo contra eum ſiniſtri aliquid machinetur) interdicantur, illaque alteri Perſonæ idoneæ, dicto Henrico Regi non ſuſpectæ committantur, & niſi hæc fiant, formidandum eſſe, ne brevi temporis ſpatio aliqua ſuſcitetur in dicta Civitate ſeditio, quæ pernicioſos, & inevitabiles tunc producat effectus.

Nos conſiderantes, præfato Ludovico electo non expedire in ea Civitate degere, cujus Domino temporali adeo eſt ſuſpectus, nec præfatæ Eccleſiæ Tornacenſi utiliter conſuli, ſi ejus regimen, & adminiſtratio per illius exerceantur Vicarios, qui ad Eccleſiam ipſam ſe conferre, ac Clerum ac Populum ſuæ Curæ creditos perſonaliter viſitare ſecurè non poſſit, volenteſque ad ſeditiones, & Populorum ſcandala evitandum, & ne Eccleſia ipſa aliqua interim in ſpiritualibus, & temporalibus detrimenta ſuſtineat, opportunum adhibere remedium, ac ſperantes, quod tu, qui alias Eccleſiæ Tornacenſis regimen, & adminiſtrationem hujuſmodi laudabiliter geſſiſti, ſcies, velis, & poteris, auctore Domino, illam rurſus feliciter regere, & providè gubernare, motu proprio, non ad tui, vel dicti Henrici Regis, aut cujuſvis alterius pro te nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra merâ, & maturâ deliberatione, certa ſcientia, & poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulos, contra quos Executores præfati, vel eorum aliquis, aut ſubdeputati ab eis, præmiſſorum occaſione cenſuras forſan fulminarunt, à cenſuris eiſdem harum ſerie abſolvimus, & ſi dictus Ludovicus Electus infrà quadraginta dies, quorum decem ei pro primo, & decem pro ſecundo, & decem pro tertio, & peremptorio termino, ac Canonicâ monitione, nec non reliquos decem dies hujuſmodi ad ipſius Ludovici Electi, ſi in hoc defecerit, contumaciam magis convincendam, ex ſuperabundanti cautela aſſignamus, Præſentium, ſeu earum autentici transſumpti, publici Notarii ſubſcriptione, & alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, vel Perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, Sigilli impreſſione muniti, in dictæ Tornacenſis, & Cameracenſis Eccleſiarum valvis affixionem faciendam (quam vim validæ, & efficacis cautionis, perindè ac ſi ipſe Ludovicus Electus, ad hoc perſonaliter vocatus & apprehenſus foret, obtinere decernimus) coram dictis Franciſco Epiſcopo, & Achille Presbytero Cardinalibus, ſe Homagium prædictum, & juramentum fidelitatis, ſecundum conſuetudinem à Prædeceſſoribus ſuis inviolabiliter obſervatam, dicto Henrico Regi præſtitiſſe, ſeque eidem Henrico Regi fidum, & omni contrà eum, & ejus Statum infidelitatis ſuſpitione carentem legitimè non docuerit, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, quâvis appellatione omninò remotâ, auctoritate Apoſtolicâ te dictæ Eccleſiæ Tornacenſis Adminiſtratorem in ſpiritualibus, & temporalibus usque in finem hujuſmodi litis deputamus, teque quoad adminiſtrationem eandem, & noſtras ſuper illa confectas litteras cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, in eum quo ante revocationem prædictam quomodolibet exiſtebas, & exiſtere poteras, ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenariè reintegramus.

Decernentes ex nunc irritum & inane, quicquid ſecùs ſuper his à quoquam quâvis etiam auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari.

Et nihilominùs tibi Singulares Capituli, Cleri, & Populi prædictorum, & alias Perſonas etiam Religioſas, exemptas, & non exemptas, dictæque Eccleſiæ Tornacenſi Feudatarios, Emphyteotas, Colonos, Vaſallos, & alios ſupradictos, etiamſi qualificati, ut præfertur, exiſtant, ad tibi, dicta tua adminiſtratione durante, obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas exhibendum, & tibi de fructibus, redditibus, & proventibus, & aliis juribus dictæ Menſæ à te debitis reſpectivè, integrè reſpondendum, per cenſuras Eccleſiaſticas, & pecuniarias pœnas, & alia quævis opportuna remedia, etiam dicta appellatione poſtpoſitâ, compeſcendi, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio Brachii Secularis, facultatem concedimus per præſentes.

Non obſtantibus præmiſſis, ac felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, de Perſonis extra earum Civitates, vel Diœceſes, niſi in Caſibus ibi exceptis, & in illis ultrà unam, & Concilii generalis ultrà duas dies ad Judicium non vocandis, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non omnibus illis, quæ in aliis noſtris, per quas te olim dictæ Eccleſiæ Tornacenſis Adminiſtratorem conſtituimus, litteris volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, aſſignationis, decreti, reſtitutionis, repoſitionis, reintegrationis, & conceſſionis infringere &c.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo decimo ſeptimo, quinto decimo, Kal. Maji Pontificatus noſtri, anno quinto.

Jac. Sadoletus.

Pro Cardinali Eboracenſi, Bulla Decimarum Regiſtrata apud me, Bembum: anno 1517.

XI. Ex A... Angl. Rimer. Tom. 13.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Thomæ, tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero, Cardinali Eboracenſi, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

AD præclara virtutum munera, quibus illorum Largitor Altiſſimus perſonam tuam multipliciter decoravit, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, & attentè proſpicientes, quod tu Romanam Eccleſiam, cujus honorabile membrum exiſtis, tuorum honores pleniùs magnitudine meritorum, ſpem nobis pollicentur indubiam, quòd ea, quæ Circumſpectioni tuæ duxerimus committenda, ex doctrina, ac etiam longa rerum gerendarum experientia, quibus etiam te illuſtratum novimus, ad noſtrum, & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ ſtatum atque honorem pertinentia, omni ſtudio, & ſollicitudine prudenter exequeris.

Hac itaque fiduciâ moti conſiderantes, ſi Sedes Apoſtolica promotis ad Cathedralium Eccleſiarum regimina, pro neceſſariis expenſis in ſua hujuſmodi promotione faciendis, facultatem concedere

conſuevit, ut ab omnibus Perſonis Eccleſiaſticis Sæcularibus & Regularibus, Beneficia Eccleſiaſtica in eorum Civitatibus & Diœceſibus obtinentibus, caritativum ſubſidium, pro oneribus promotionis hujusmodi faciliùs ſupportandis, petere & exigere poſſint, quanto magis nobis videtur honeſtum pro noſtrorum ac Eccleſiæ Sponſæ noſtræ jurium defenſione & tuitione, ſubſidia & auxilia ab Archiepiſcopis & Epiſcopis, qui dum munus Conſecrarioois eis impenderetur, fidelitatis debitæ ſolico per eos præſtito juramento, inrer alia promiſerunt defendere Romanum Papatum, quantum eorum Ordini conveniret, ab eis & aliis Prælatis & Beneficiaris, io tam magna imminente neceſſitate implorare, prout chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico Angliæ Regi illuſtri, necnon eidem Circumſpectioni tuæ, ac venerabilibus Fratribus noſtris Cantuarienſi, noſtro & Apoſtolicæ Sedis Legato nato, & aliis Arbiepiſcopis & Epiſcopis dicti Regni, per alias noſtras latiùs ſignificamus. Speramusque, & omninò exſpectamus, ut, cum inrellexerint, tam grandem nobis, & eidem Eccleſiæ, Sponſæ noſtræ, injuriam illatam, eos tanquam veros Fratres ooſtros, & hujus Sanctæ Sedis honoris cupidos non minori moleſtiâ, quam nos ex ea affici debere, illamque non minus eis, quam nobis inferri affirmaturos, ipſamque injuriam non ſolum ejùsmodi ſubſidio, ſed etiam proprio ſanguine vindicare poſſe ultrò deſideramus, nobis procul dubió promittimus, nec dubitamus, eos auxilia prompta & larga ſponrè præſtituros, præſertim ejusdem Henrici Regis, qui, & claræ memoriæ ejus Genitores & Prædeceſſores hujus Sanctæ Sedis, & ſedentis in ea boni ſemper cultores & fautores fuerunt, & ruis efficaciſſimis exhortationibus quamprimum id effecturos, cum res ipſa celeritate indigeat.

Ea propter Circumſpectionem tuam unius integræ Decimæ Collectorem & Exactorem Apoſtolica Auctoritate, tenore præſentium, facimus, creamus, conſtituimus & deputamus, tibique hujusmodi integram Decimam eisdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, Electis, Adminiſtratoribus, Abbatibus, Commendatariis, & Perſonis aliis in dicto Regno, & aliis locis eidem Regi ſubjectis conſiſtentibus, etiamſi in hoc, quod non credimus, redderene ſe difficiles, imponendi, ſeu Legato, Archiepiſcopis & Epiſcopis præfatis, ut illam ſuis Cleris, & aliis perſonis eis ſubjectis, prout magis tuæ Circumſpectioni viſum fuerit expedire, imponere valeant licentiam concedendi, licentiam concedimus, & impoſitam petendi, colligendi & exigendi, ac eis tam in genere, quam nominatim, & in ſpecie, ut illam ſolvant, ſub Excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis Beneſitiorum Eccleſiaſticorum per eos tunc obtentorum, & aliis de quibus tibi videbitur pœnis, etiam pecuniariis, mandandi, ac terminum ad id præfigendi, & præfixum ſemel & pluries. toties quoties tibi videbitur, prorogandi, ac pro ejusdem Decimæ leviori ac faciliori exactione, unum vel plures, tot, quot tibi videbitur Subcollectores, qui pari quâ Circumſpectio tua, per præſentes uteris, facultate fungantur, deputandi, tam generaliter, quam nominatim, & Deputatos amovendi, & alios eorum loco, toties quoties tibi videbitor, ſubrogandi, necnon Decimam ipſam inregram ſolvere recuſantes, vel differentes, & generaliter Contradictores quoslibet, & ne ſolvatur perſuadentes, directè vel indirectè per Cenſuram Eccleſiaſticam, & juris remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendi, invocato etiam, ſi opus fuerit, ad hoc anxilio brachii ſæcularis, ſolventes verò de ſolutis quitandi, liberandi, & ab Excommunicationis ſententia, aliisque cenſuris & pœnis, quas dicta occaſione quomodolibet incurriſſent, abſolvendi.

Et generaliter omninò, & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, mandandi & exequendi, plenam & liberam tenore præſentium concedimus facultatem.

Non obſtanribus, ſi eisdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, Electis, Commendatariis, Adminiſtratoribus, Abbatibus, Prioribus, Militibus, & aliis Perſonis Eccleſiaſticis, vel quibusvia aliis, conjuoctim vel diviſim, ab Apoſtolica Sede ſit indultum, quod ad ſolutionem alicujus Decimæ minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari, aut extrà vel ultrà certa loca ad Jùdicium evocari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas, non facientes de indulto hujusmodi, ejusque toto tenore, ac propriis ipſorum locorum, Ordinum & Perſonarum nominibus & cognominibus, & quibuscunque Privilegiis, Exemptionibus, extra in Corpore Juris clauſis, ac Litteris Apoſtolicis quibusvis Dignitatibus, ſeu Ordinibus, ſtabilimentis, uſibus & naturis, & præcipuè Sancti Benedicti, & Sancti Auguſtini, S. Johannia Hierosolymitani, Cluniacenſis, Ciſtercienſis, Carthuſienſis, Camaldulenſis, Vallisumbroſæ, Cruciferorum & Humiliatorum, ac ipſorum Univerſitatibus, generaliter vel ſpecialiter, ſub quacunque forma & expreſſione verborum, ab eadem Sede conceſſis, mentionemque, etiamſi de eis, eorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum, quoad opportunam eorum, & clauſularum in eis contentarum derogatoriarum derogationem, præſentibus habenda eſſet mentio ſpecialis, eisque ad præmiſſa illis aliàs in ſuo robore permanentibus, nolumus quomodolibet ſuffragari.

Volumus autem, ut juxta ordinationem in Concilio Viennenſi ſuper hoc editam, Calices, Libri, & alia Ornamenta Eccleſiarum, Monaſteriorum, Beneficiorum, & piorum Locorum, ejusmodi Divino Cultui dedicata, ex cauſa pignorum, vel aliàs occaſione ſolutionis dictæ integræ Decimæ, nullatenus capiantur, diſtrahantur, vel occupentur.

Quodque præſentium Litterarum tranſumpto, tui, aut alterius Prælati Eccleſiaſtici Sigillo, & publici Notarii ſubſtipulatione munito, eadem prorſus Fides adhibeatur in judicio & extra, quæ adhiberetur ipſis Originalibus Litteris, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtrorum Facti, Creationis, Conſtitutionis, Deputationis, Conceſſionis & Voluntatis infringere.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimo ſeptimo, oono Kal. Septembris, Pootificatus Noſtri anno quinto.

Bembus.

Viſa.

Jo. Madrigal.

Soper privatione Adriani Cardinalis Bulla pro Cardinali Eboracenſi: anno 1518. XII. Ex Arch. Ang. Rimer. Tom. 13.

Regiſtrata penes me Secretarium Evangeliſta.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Thomæ, Tituli Sanctæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Eccleſiam Utilitati tunc recte conſulere non ambigimus, cum illarum Regimini Miniſtros providos & utiles deputamus, per quorum ſolertiam & providentiam circumſpectam Eccleſiæ ipſæ præſerventur à noxiis, & continuis, auctore Domino, in ſpiritualibus & temporalibus proficere valeant incrementis: Dudum ſiquidem Proviſiooes Eccleſiarum omnium apud Sedem Apoſtolicam runc vacantium, & in antea vacarurarum Ordinationi & Diſpoſitiooi noſtræ reſervavimus; decernentes ex tunc irritum & inane, ſi ſecùs ſuper hiis per quoscunque quovis aoctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attemptari.

Et deindè Bathonienſi & Wellenſi Eccleſiis, invicem unitis, ex eo, quod Nos Adrianum de Cornero, tunc tituli Sancti Chryſogoni Presbyterum Cardinalem, qui dictis Eccleſiis præerat, propter hoc ad noſtram præſentiam legitimè evocatum, ſuis culpis & demeritis exigentibus, Cardinalatus honore ac titulo, & prædictis ac quibusvis aliis Eccleſiis, & Beneficiis Eccleſiaſticis per noſtram definitivam ſententiam privavimus, per privationem hujusmodi apud Sedem eandem Paſtoris ſolatio deſtitutis.

Nos cupientes tam eisdem unitis Eccleſiis, de quarum proviſione nullus præter nos hac vice ſe intromittere potuit, ſive poteſt, Reſervatione & Decreto obſiſtentibus ſupradictis, de Gubernatore utili & idoneo, per quem circumſpectè regi, & ſalubriter dirigi valeant, quàm tibi, ut ſtatum tuum juxta Cardinalatus exigentiam dignitatis decentius tenere valeas, de alicujus ſubventionis auxilio providere, ac ſperantes, quod tu per datam tibi à Domino providentiam, ac alia multiplicium virtutum dona, quibus circumfultus exiſtis, Eccleſias ipſas unitas ſcies & poteris, auctore Domino, ſalubriter regere, & feliciter gubernare, Eccleſias ipſas unitas tibi per te, quoad vixeris, etiam unà cum Sanctæ Ceciliæ de Urbe, quæ Titulus tui Cardinalatus exiſtit, ac Eboracenſi, cui præeſſe dinoſceris, aliisque Eccleſiis, Monaſteriis & Beneficiis Eccleſiaſticis, quæ in titulum, vel commendam, aut aliàs obtines, & impoſterum obtinebis, ac penſionibus annuis, quas percipis & percipies in futurum, tenendas, regendas & gubernandas, de Fratrum noſtrorum conſilio, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium commendamus; curam & adminiſtrationem dictarum unitarum Eccleſiarum tibi in ſpiritualibus & temporalibus plenariè committendo, firmâ ſpe, fiduciâque conceptis, quod dirigente Domino actus tuos, Eccleſiæ ipſæ unitæ, per tuæ Circumſpectionis induſtriam, & ſtudium fructuoſum regentur utiliter, & proſperè dirigentur, ac grata in eisdem ſpiritualibus & temporalibus ſuſcipiant incrementa.

Volumus autem, quod debitis & conſuetis Menſarum Epiſcopalium Bathonienſis & Wellenſis, ſupportatis oneribus, de reſiduis illarum fructibus, redditibus & proventibus diſponere & ordinare liberè & licitè valeas, ſicuti Epiſcopi Bathonienſes & Wellenſes, qui pro tempore fuerunt, de illis diſponere & ordinare potuerunt, ſeu etiam debuerunt. Alienatione tamen quoruncunque bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium ipſarum Menſarum tibi penitùs interdictâ.

Quocirca Circumſpectioni tuæ per Apoſtolica Scripta mandamus, quatenus curam & adminiſtrationem prædictas ſic ſollicitè geras, & fideliter proſequaris, quod ipſæ Bathonienſis & Wellenſis unitæ Eccleſiæ Gubernatori provido & fructuoſo Adminiſtratori gaudeant ſe commiſſas; tuque præter æternæ retributionis præmium, noſtram & dictæ Sedis Benedictionem & Gratiam exindè uberius conſequi merearis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo decimo octavo, tertio Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Evangeliſta.

Viſa.

Aloyſius pro N.

XIII. Rym. pag. 742. Tom. 13. Pro Cardinali Eboracenſi, Bulla de poteſtatibus, ſuper lectione Librorum Martini Lutheri: anno 1521.

LEO EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Thomæ, tituli S. Ceciliæ Preſbytero Cardinali Eboracenſi, in Regno Angliæ noſtro, & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

CUm ad nihil aliud magis noſtra aſpiret intentio, quam ut Chriſti fidelium animas noſtrâ diligentiâ Deo lucrifacere poſſimus, libenter circa hoc operam vigilem adhibemus, ut diabolica fraude decepti ad Caulam Dominicarum Ovium revertantur, & ſi qui animorum perverſitate ducti, in eorum damnato propoſito perſeverare maluerint, taliter animadvertatur in illos, ut ſit eorum pœna cæteris in exemplum.

Sanè cum alias quidam falſi Fidei cultores quamplures, & varios Errores jamdiu per Concilia, & Prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones damnatos, utpotè Hæreſim etiam Græcorum & Bohemorum continentes, noviter ſuſcitaſſent, & in inclyta Natione Germanica ſeminaſſent, nos, errorum hujusmodi virus peſtiferum ulterius tolerare, ſeu diſſimulare absque Orthodoxæ Fidei injuria non valentes, ac hujusmodi peſti, morboque canceroſo, ne in grege dominico latiùs ſerperet, viam præcludere cupientes, errores ipſos, ut hæreticos & Veritati Catholicæ contrarios, de Fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu damnavimus & reprobavimus, ac omnibus utriusque ſexus Chriſti fidelibus tam Laicis, quam Clericis, Sæcularibus & Regularibus, per univerſum Orbem, præſertim in Alemania ipſa exiſtentibus, ſub Excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis pœnis, tunc expreſſis, eo ipſo incurrendis, præcepimus & mandavimus, ne præfatos errores, aut eorum aliquos defendere, aut quovis quæſito colore affirmare præſumerent.

Et quia dicti errores, & plures alii in diverſis libellis per Martinum Lutherum Hæreſiarcham compoſitis, continebantur, libellos ipſos, in quocunque idiomate reperiebantur, damnavimus, ac eisdem Chriſti fidelibus mandavimus, ne libellos hujusmodi, errores ipſos continentes, legere, imprimere, publicare ſeu defendere, aut in domibus ſuis, ſive aliis publicis vel privatis locis tenere quoquomodo præſumerent, quinimmò illos, ſtatim poſt litterarum noſtrarum ſuper his editarum publicationem, ubicunque forent, per Ordinarios, & alios in dictis litteris expreſſos, diligenter quæſitos, publicè & ſolemniter, in præſentia Cleri & populi, ſub pœnis in eisdem litteris expreſſis comburerent, ipſique Martino, ut ab omni prædicatione deſiſteret, juſſimus, alioquin eum, ejusque adhærentes, complices, fautores & receptatores requiſivimus & monuimus, & ſub dictis pœnis diſtrictè præcipiendo eis mandavimus, ut infra certos dies à præfatis erroribus, eorumque prædicatione & publicatione, ac defenſione omninò deſiſterent, librosque, errores hujusmodi continentes, comburerent, ſeu comburi facerent, ipſique Martino, ut errores ipſos omninò revocaret, ac de revocatione ejusmodi per publica documenta nos certiores faceret, & cum pleno ſalvoconductu ſibi conceſſo ad nos veniret, ut vera ejus obedientia omnibus cum pleno conſtaret, alioquin eum, ejusque adhærentes, & fautores tanquam notorios, & pertinaces hæreticos fuiſſe & eſſe declaravimus, eosque ut tales condemnavimus, & pro talibus ab omnibus utriusque ſexus Chriſti fidelibus haberi volumus, atque mandamus.

Inhibuimus quoque ſub eisdem pœnis eisdem Chriſti fidelibus, ne ejus ſcripta, etiam præfatos errores non continentia, tanquam ab homine orthodoxæ Fidei inimico edita, legere, prædicare, imprimere, ſeu defendere, aut in domibus, vel aliis locis publicis, vel præfatis tenere, quoquomodo præſumerent, ſed illa comburerent, ipſosque Chriſtifideles ſub dictis pœnis monuimus, ut ipſos hæreticos, declaratos & condemnatos, Mandatis noſtris non obtemperantes, poſt lapſum dicti termini evitarent, ac evitari facerent, quantum in eis eſſet, nec cum eis commercium, aut aliquam converſationem, ſeu communicationem haberent, nec eis neceſſaria miniſtrarent.

Et pro majore Martini, ejusque complicium & fautorum, poſt lapſum termini declaratorum hæreticorum hujusmodi confuſione, eisdem Chriſti fide-

libus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis, necnon Eccleſiarum Capirulis, ac Perſonis Eccleſiaſticis, Sæcularibus & Regularibus, exemptis & non exemptis, ac univerſis Principibus, Regibus & Imperatorum Electoribus, ac aliis tunc expreſſis per univerſum orbem, præſertim in eadem Alemania conſtitutis, mandavimus, ut ipſi, & eorum quilibet Martinum, complices & faurores hujuſmodi perſonaliter caperent, & captos ad noſtram inſtantiam detinerent, vel ſaltem eos & eorum quemlibet à ſuis Eccleſiis, Domibus, Monaſteriis, Conventibus, Civitatibus, Dominiis, Caſtris & Terris omninò expellerent, & loca quæcunque, ad quæ Martinum ipſum, vel aliquem ex prædictis declinare contingeret, quamdiu ibidem permanerent & triduo poſt eorum inde Deceſſum, Eccleſiaſtico ſubjecimus interdicto per quaſdam, & deindè, per nos accepta, quod licèt in nonnullis Civitatibus & locis dictæ Alemaniæ libri & ſcripta dicti Martini, juxta Mandata noſtra cremati fuiſſent, tamen ipſe Martinus in reprobum ſenſum datus, non ſolum errores ſuos intrà præfixum terminum revocare, & de revocatione hujuſmodi nos certiores facere, ſeu ad nos venire contempſerat, ſed etiam tanquam Petra ſcandali, pejora pejoribus contra hanc Sanctam Sedem & Fidem Catholicam ſcribere, prædicare, & alios ad hoc inducere, ac libros errores prædictos continentes imprimi, & ad diverſa Regna, ut alios ſuo veneno inficeret, & ad gehennam traheret, deferri facere non fuerat veritus, per reliquas noſtras litteras Martinum ipſum, & alios qui eum etiam præſidio militari defendere, cuſtodire, & propriis facultatibus, vel aliàs quomodolibet ſuſtentare non verebantur, ac auxilium, conſilium, vel favorem ei præſtare præſumebant, quorum omnium nomina haberi volumus pro expreſſis, ac ſi nominatim exprimerentur, excommunicationis, ac anathematis, necnon maledictionis æternæ, & interdicti, ac in eos & eorum deſcendentes Dignitatum, Honorum & Bonorum privationis & inhabilitatis ad illa, ac alias ſententias, cenſuras & pœnas, etiam in Hæreticos a Sacris Canonibus inflictas, damnabiliter incidiſſe declaravimus, prout in ſingulis literis prædictis pleniùs continetur.

Quum autem libri dicti Martini impreſſi ad Regnum & Dominia chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Henrici Angliæ Regis illuſtris, ut accepimus, delati fuerint, nobiſque perſuadeamus, quod tam Rex ipſe, quam Circumſpectio tua, quæ in iſto Regno Legationis Officio fungitur, dictos libros juxta Mandata noſtra comburi facere debeat, prohibuerimuſque, ne libri ipſi, errores hujuſmodi continentes, à quoquam legerentur, & propterea nonnulli, ſtimulo conſcientiæ ducti, à librorum hujuſmodi lectione abſtineant, dubitantes Mandatis noſtris contravenire, ſeu cenſuras in noſtris litteris contentas hujuſmodi incurrere, mentiſque noſtræ non fuerit prohibere lectionem dictorum librorum illis, qui eos pia mente legerent, ut errores in illis contentos reprobare & confutare poſſent, ea propter atteſtamur, & declaramus, mentis noſtræ fuiſſe & eſſe, quod omnibus, libros ipſos legere, & ad Laudem Dei, ac Catholicæ Fidei honorem, errores in libris ipſis contentos, reprobare & confutare volentibus, illos legere liceat. Circumſpectionique tuæ, ut illis, qui dictos libros ad iſtud Regnum delatos, ad hoc ut errores in eis contentos, pro noſtro & hujus Sanctæ Sedis honore, ac Fidei Catholicæ conſervatione, confutare valeant, legere voluerint, eis legendi licentiam concedere, ac libros ipſos, qui ad iſtud Regnum delati fuerint, juxta Mandata noſtra, cremari facere, ac omnibus (exceptis illis, qui pro illorum confutatione eos tenere voluerint) ut illos cremari faciant; mandare auctoritate noſtra procures, ac illos, qui præmiſſorum occaſione in hæreſim, errores dicti Martini ſequendo, prolapſi fuiſſent, ac ejus fautores, qui ad iſtud Regnum applicuiſſent, ſi errores ſuos ſpontè confitendo hæreſim abjurare, & ad veram Fidem Catholicam reverti voluerint, aut ſi libros prædictos, aliâ, quam dicta intentione legendo, cenſuras ipſas incurrerint, ſi hoc humiliter petierint, eos ab hujuſmodi, & aliis eorum exceſſibus, etiam Hæreſim ſapientibus, præſtito tamen per eos corporali juramenro, quod ſimilia de cætero non committent, nec ea committentibus præſtabunt auxilium, conſilium vel favorem, necnon ab aliis eorum peccatis quibuſcunque, auctoritate noſtra ſemel duntaxat pro quolibet eorum, injuncta etiam eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, abſolvendi, nec non eos ad famam, & honores priſtinos, abolitâ quavis infamiæ notâ reſtituendi; contra illos verò, qui in tales errores lapſi fuerint, aut etiam quomodolibet involuti exiſtant, auctoritate noſtra, prout juris fuerit, procedendi & puniendi, nec non omnia & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi & exequendi, plenam & liberam auctoritate & tenore præmiſſis concedimus facultatem.

Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non Ottonis & Ottoboni, olim in dicto Regno Angliæ dictæ Sedis Legatorum, ac in provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Datum Pali Portuenſi Diœceſe, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo primo, quinto decimo Kal. Maji, Pontificatus noſtri anno nono.

Gratias agit Pontifex Henrico Angliæ Regi, pro Libro contra Lutherum ſcripto: anno 1521. XIV. Rymer. p. 758. Tom. 13.

Chariſſime in Chriſto Fili noſter, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

His præteritis diebus, cum tuæ Serenitatis Orator, dilectus Filius Johannes Clerke, Capellæ Regiæ Decanus, in Conſiſtorio noſtro palàm librum eum nobis obtuliſſet, quem Serenitas tua contra impiam Martini Lutheri & mentem, & ſectam edidit, atque ipſe luculentâ, maximéque tempori & loco accommodatâ Oratione, præſentibus etiam pluribus Romanæ Curiæ Prælatis, promptum animum tuum ad nos, Sanctamque Sedem hanc armis pariter, & litteris juvandam expoſuiſſet, ſummâ animæ lætitiâ fuimus affecti; neque nos ſolùm, ſed omnes Venerabiles Fratres noſtri, quaſi reputantes non ſine permiſſu divino erupiſſe adverſus Chriſti Eccleſiam Lutheranam hanc impietatem, ut ipſa majore ſua cum gloria talem propugnatorem ac Defenſorem ſortiri poſſit.

Viſum itaque fuit cunctis, nobiſque ita decernentibus ab omnibus eſt aſſenſum, ſingularem hanc tuam & virtutem & pietatem aliquo, & amoris noſtri, & grati animi monumento eſſe illuſtrandam.

Etenim Chariſſime Fili noſter, quia arma ſumere, ut Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Status in ſua Libertate & Tranquillitate permaneret tutus, magnis ſæpe Principibus honori ſummo fuit, quanto magis arma Spiritus Dei, Cœleſtiſque Scientiæ capere, ut à Fide Chriſti tanta labes depellatur, Sacramentáque ea, quibus animarum ſalus inviolata ſerventur, & laudem afferre debet, & celebritatem.

Quamquam hæc duo, quæ duximus anteà ſemper diviſa, in te uno maximo Rege præſtantiſſimo fuerunt conjuncta; idem enim tu, & Libertatem Eccleſiaſticam tuis armis vindicaſti, & tu idem Fidem Chriſtianam Theſauris tuæ & Pietatis & Scientiæ adverſus impias hæreſes munitam eſſe voluiſti, quorum alterum invictæ & excelſæ animi fortitudinis, alterum piæ & Sanctæ, & veræ menti-

Digitized by Google

ac Religionis fuit; ſed nos, quibus tandem verbis, quò laudum genere, vel hanc pietatem tuam, hanc uberrimam velut ex cœleſti fonte doctrinæ copiam commendabimus? vel tuæ erga nos voluntati, qui nobis ipſis tam nobilem partem Ingenii tui dicaſti, Gratias agemus? Superat hoc utrumque non ſolum verba, ſed etiam cogitationes noſtras; nec verò de tuis officiis ac meritis tantum poſſumus animo concipere, quin à re vincamur ipſa.

Qui enim in re amor, quod ſtudium defendendæ Chriſtianæ Fidei? quanta erga nos ipſos Benevolentia? quæ denique operis ipſius gravitas? qui ordo? quanta vis eloquentiæ? ut Sanctum affuiſſe Spiritum appareat; omnia plena judicii, plena ſapientiæ, plena pietatis; in docendo Charitas, in admonendo manſuetudo, in redarguendo veritas; ut ſi homines ſint, qui à te refelluntur, ac non omninò in peſſimi Dæmonis poteſtatem abierunt, tuis ſcriptis ad ſanitatem debeant reduci, ſi modo ullus relictus eſt ſanitatis locus.

Sunt hæc præclara omninò & admirabilia, quæ quoniam à te, novâ ratione, magnifico munere, Deo Maximo, & huic Sanctæ Sedi elaborata ſunt, agimus Majeſtati tuæ infinitas gratias, *O Fidei Defenſor!*

Agit Sedes Apoſtolica, agunt omnes, qui Chriſtum colunt, & in ejus Fide cenſentur Chriſtiani, quorum maximis damnis, atque periculis (ſiquidem nullum majus eſt, quàm animarum periculum) tuâ hâc inſigni & ſingulari pietate, . . .

Et nos quidem titulum hunc Defenſoris Fidei, de eorundem Venerabilium Fratrum noſtrorum aſſenſu, tibi per alias noſtras ſub plumbo litteras contulimus, ut ex ipſis potuiſti cognoſcere, ſed tu chariſſime Fili, ita hos honores, quos tibi in præmium tuæ præclariſſimæ virtutis, in ſignum ſuæ erga te gratæ voluntatis, Sancta Sedes defert Apoſtolica, & magnos & expetendos eſſe puta, ut tamen illis longè majora & præſtantiora arbitrere tibi in cœlo à Domino & Salvatore noſtro parata præmia ſunt, cujus cauſam & Sponſam defendendo omni genere tutelæ, & animum & virtutem tuam adhibuiſti, ut dùm hos in terris, quos adeptus es, titulos recenſebis, & cœleſtia illa cogitabis, tecum ipſe recordare, quibus es meritis iſta conſecutus, talemque te impoſterum qualem antea præſtes, ac principiis ſublimibus & glorioſis pares ſint exitus, ipſaque Sedes Apoſtolica, quæ olim tuis defenſa armis, Fides quoque Chriſtiana, quæ nunc Doctrinæ tuæ clypeo adverſus ſceleratas hæreticorum inſanias communita eſt, ſentiant te eundem ſemper, experianturque tutorem in periculis ſuis omnibus, ut iſtam ſingularem & inenarrabilem gloriam, quam Majeſtas tua maximis ſuis operibus jure optimo promerita eſt, ad extremum usque hujus vitæ diem, & producere poſſis, & eam in omni poſteritate prædicandam relinquere.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die quarta Novembris, milleſimo quingenteſimo vigeſimo primo, Pontificatus noſtri anno nono.

Ja. Sadoletus.

HADRIANUS SEXTUS. PONTIFEX CCXXII. ANNO DOMINI MDXXI.

Vide Compendium Vitæ in *Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Editionis Luxemb.* 1727. *fol.* 622.

I. Ex Arch. Angliæ Rimer. Tom. 13. p. 790.

Bulla pro triennalibus treguis inter Principes Chriſtianos, & pro expeditione contra Turcas: anno 1523.

HADRIANUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

MOnet nos veritas in Propheta, vigilem Paſtorem venientem gladium ex ſpecula proſpicere, atque annunciare oportere, alioquin animarum, quæ perierint, exactam rationem ab eo requirendam eſſe. Hoc potentius cogitantes Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, præſertim ab eo tempore, quo Turcarum effrænata rabies Conſtantinopolin expugnavit, ac procul intuentes hoſtilem gladium Chriſtianorum jugulis in dies magis imminentem, ad Chriſtianos omnes, & præſertim Principes, qui juxta Iſidorum à Chriſto Eccleſiam tuendam ſuſceperunt, clamare, ac eos monere non ceſſarunt, quantum univerſæ Chriſtianitati periculum atque excidium immineret, niſi mutuarum inter ſe diſſenſionum & diſcordiarum obliti, communi hoſti reſiſterent, atque impetum Chriſtianam Religionem funditus evertere molientis reprimerent. Hactenus tamen malo noſtro annunciata calamitas non fuit credita, non fuerunt auditæ ipſorum Paſtorum voces, ſed utiles eorum admonitiones ſurdo pertranſivere aure Chriſtiani Principes, quorum culpâ, immaniſſimo Chriſti hoſte invaleſcente, Chriſtiana Reſpublica innumeris cladibus ac ruinâ vexata atque afflicta fuit, ac tot jacturas & irreparabilia damna accepit, ut nemo Chriſti fideles, abſque ingenti mærore & lachrymis, ea referre audireve poſſit. Quis enim à lachrymis abſtineat, audiens Sanctam illam Jeruſalem, ac Sacrum Calvariæ montem, ſalutiferæ Crucis Triumpho inclytum, Sacratiſſimaque Loca illa, quæ Dominus & Salvator noſter JEſus Chriſtus, humana carne veſtitus, & Sacri Diſcipuli ejus incoluere, ab infidelibus Barbaris occupata detineri, nec à nobis ipſum Domini ſepulchrum, niſi precio Dominici nominis blaſphematoribus perſoluto, viſitari poſſe? Quis non piè ingemiſcat, animo reputans, Patriarchiales illas Sedes Sanctorum Patrum, ſuavem odorem adhuc redolentes, ſpurciſſimis Chriſti hoſtibus ſervire, Conſtantinopolim, Græciæ lumen, & Orientalis Imperii caput, reliquamque Græciam, & magnam Europæ partem, Syriam, Aſiam ipſam fere univerſam, ab infidelibus Turcis, Chriſtianorum Principum culpâ ablata fuiſſe, miſeroſque Chriſtianos illuc degentes, niſi Chriſtum abnegare, & Mahumeticæ impietatis, & Sathanæ mancipia fieri velint, dira & crudeli Barbarorum ſervitute opprimi? Quis, ut antiqua & vetera omittamus, non perterreatur atque exhorteſcat, cogitans modernum Turcarum proximo anno Belgradum, quod totius Regni Ungariæ clauſtrum ſemper fuit, breviſſimo temporis ſpatio cæpiſſe? Nuper verò Inſulam Rhodum totius Orientalis Maris januam, ab Jeroſolimitanis militibus per tot annos defenſam, multiſque Turcarum cladibus nobilitatam, etſi maximis terrâ, marique copiis obſeſſam, non usque adeò tamen coarctatam, quin ſi Chriſtiani Principes inter ſe juncti, ac potiùs quæ Jeſu Chriſti, quam quæ ſua cujuſque erant quærentes, maturè ſuccurriſſent, & Rhodus ipſa (ut aliàs parvo ſubſidio memoriâ noſtrâ factum fuit,) liberari, & de hoſtibus victoria cum Dei adjutorio obtineri potuiſſet, in ditionem ac poteſtatem ſuam redegiſſe, & nunc tot, & tantis rerum ſucceſſibus elatum, apertè minari, ſe almam Urbem Romam, Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, aliorumque Martyrum ſanguine conſecratam, in qua Vicarii ſui Sedem eſſe voluit Altiſſimus, expugnaturum, ejusque ſanctiſſima Templa, ac Sanctorum venerandas Reliquias prophanaturum, demum Chriſtianum omne Imperium, & ipſius Chriſti Nomen funditus everſurum. Quocirca nos conſiderantes, quod Salvator noſter Dominus JEſus Chriſtus, in Excelſis tenens Imperium, gregis ſui tutelam non deſerens, Romanum Pontificem in terris Vicarium ſuum conſtituit, qui dictum gregem vigilanti curâ protegere, ipſamque Eccleſiam ab omnibus adverſis, quantum in ſe eſſet, conſervare, defendere, ac Reges & Principes ad Imperii faſtigia divinâ permiſſione vocatos contra Barbaras Nationes, Catholicam

ſidem opprimere conantes, potiſſimum inducere atque animare debeat, animoque revolventes noſtri Officii eſſe, his præſertim difficillimis & calamitoſis temporibus, inter ipſos Chriſtianos Reges & Principes mutuis, inter ſe diſcordiis & diſſenſionibus diviſos, pacem, quam Chriſtus in Cœlum aſcenſurus tanquam munus hæreditarium Diſcipulis ſuis reliquit, ſeminare, memoresque nos poſtquam de noſtra ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptione, in longinquis Hiſpaniararum partibus poſiti, certiores facti fuimus, antequam ad hanc urbem noſtram iter arriperemus, Reges, Principes & Potentatus Chriſtianos, Litteris ac Nuntiis ad hoc unum deſtinatis, ad perpetuam inter ſe pacem, & concordiam, vel ſaltem annorum aliquot inducias quam inſtantiſſimè hortatos fuiſſe, eoſque admonuiſſe, nullum aliud rebus noſtris remedium contra ſormidandam Turcarum potentiam ſupereſſe, quàm ſi illi, inter ſe reconciliati & uniti, conjunctis Viribus perfidorum Hoſtium Conſilia prævertērent. Et poſtquam, Deo favente, ad urbem ipſam appulimus, nihil ardentiori ſtudio & conatu procuraſſe, quàm concordiam ſeu inducias hujuſmodi, & tamen ob quorumdam dictorum Principum, heu! nimis inveterata inter ſe odia hujuſmodi inſtantiam noſtram perparum profeciſſe, ut Regibus, Principibus, Potentatibus, ac aliis præfatis nulli excuſationi locus ultra relinquatur, omneſque intelligant, nos nihil quòd ad Paſtorale officium attinet ohmiſiſſe, cogimur, ex quo humana admonitio, atque auctoritas, uti experientia docuit, ad præmiſſa fruſtra tentata eſt, Annorum aliquot inducias ſeu Treugas inter ipſos Reges, Principes, ac Potentatus, ſub Eccleſiaſticis cenſuris & pœnis, divina auctoritate, quâ JEſu Chriſti in terris Vicarium, licèt immeriti agentes fungimur, indicere, ut, ſi non Zelo Fidei ac Religionis ipſius Chriſti, cujus cauſa agitur, ſaltem divini Judicii metu ad cor redeant, & privatis affectibus publica commoda anteponant. Habita igitur ſuper his cum Venerabilibus Fratribus noſtris, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, matura deliberatione ac diligentiſſimo examine, ad laudem & gloriam Omnipotentis Dei, & individuæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus Sancti, atque ad revocandam, ſaltem ad tempus, hæreditatem Domini ad pacem, ſcilicet, atque concordiam, à Chriſtianis finibus, tamdiu noſtris demeritis exulantem, atque ut tandem ſancta & perneceſſaria expeditio, univerſali Chriſtianorum damno & dedecore tamdiu procraſtinata, ulteriùs non differatur, quorundam Prædeceſſorum noſtrorum, præſertim Innocentii III. Nicolai V. & aliorum veſtigiis inhærentes, triennales Inducias ſeu Treugas, inter omnes Reges ac Principes, Communitates, Potentatus, Reſpublicas, cæteroſque Chriſti Fideles Seculares, & Eccleſiaſticos, de Omnipotentis Dei, ac præfatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, & eâ quæ nobis ex alto conceſſa eſt, auctoritate, ac de eorundem Fratrum Conſilio & aſſenſu, indicimus, ac eoſdem Reges, Principes, Communitates, Potentatus, Reſpublicas, cæteroſque Chriſti Fideles omnes, præmiſſas Inducias ſeu Treugas, ſub excommunicationis latæ ſententiæ anathematiſque, & interdicti Eccleſiaſtici, in terris & Dominiis eorum omnium & ſingulorum, pœnis, dicto durante triennio, inviolabiliter ſervare debere decernimus. Eos nihilominus, in virtute Sanctæ obedientiæ, requirentes, ac per viſcera Miſericordiæ Domini noſtri JEſu Chriſti, per acerbiſſimam paſſionem, quam immaculatus & innocens Agnus, ut nos miſeros peccatores ab æterna morte redimeret, pati dignatus eſt, per Judicium extremum, in quo omnes ſtabunt ante Tribunal ejus, accepturi, unuſquiſque ſecundum opera ſua, perque ſpem vitæ æternæ, quam repromiſit Deus diligentibus ſe, paterno affectu obteſtantes, ut in unitate & caritate mutua, ſine qua nihil Deo acceptum eſſe poteſt, perſeverantes à mutuis offenſionibus abſtineant, armaque bellica Chriſtiani contra Chriſtianos, dicto durante triennio, amplius non exerceant. Satis enim ſuperque fraterni Sanguinis per fratres effuſum, ſatis cum graviſſima Dei offenſa inter vos, Chriſtiani Reges, Principes & Potentatus, ſævitum eſt. Velitis ergò injuriarum, quæ inter vos invicem illatæ atque acceptæ fuerunt, propter Chriſtum Redemptorem veſtrum, ſaltem ad tempus, oblivīſci, ut manifeſtæ ruinæ, nobis & univerſæ Chriſtianitati ab immaniſſimis Chriſti hoſtibus imminenti, unione & concordia veſtra occurrere, unitiſque animis & armis hoſtes ipſos, non tam propriis Viribus ſuis quam veſtris diſcordiis & diſſenſionibus confidentes, à veſtris & ſubditorum veſtrorum omniumque Chriſtianorum cervicibus repellere, nec non tot Civitatibus, Provinciis, & Regnis nobis ademptis, recuperandis fratribuſque veſtris, crudeliſſimo ſervitutis jugo tamdiu oppreſſis, opemque veſtram ſublatis ad cœlum manibus implorantibus, à perfidiſſimi Turcarum tyranni jugo duriſſimo eripiendis, viam parare poſſitis; Date inducias has Deo, à quo tam amplam in terris poteſtatem accepiſtis, ut eo vobis hoc pacto placato, poteſtatem veſtram, alioquin, ut certo expectare poteſtis, vobis auferendam, retinere mereamini; Date denique inducias ipſas Chriſto Salvatori noſtro, qui in ligno crucis tenſo Corpore pendens crucifigentibus ſe pepercit, ac Deum Patrem pro illis etiam rogavit, qui nos de nihilo à ſe creatos, & per primorum parentum inobedientiam exules Paradiſi factos, nullis noſtris meritis, ſed infinitâ ſuâ clementiâ precioſo ſuo ſanguine redemit, ne ſi, quòd abſit, privatas inimicitias & commoda veſtra ejus honori præferentes, tam immenſis ejus beneficiis ingratos vos exhibueritis, Sacramque ejus Religionem à perfidiſſimis hoſtibus conculcari, & innumerabiles ipſius Chriſti Sanguine redemptorum animas vel in miſerrimam ſervitutem adduci, vel in exitiale infidelitatis Barathrum præcipitari permiſeritis, horrendum & duriſſimum ipſius, qui terribilis eſt, & aufert Spiritum Principum, Judicium & in præſenti & in futuro contra vos provocetis. Cæterùm, quia forte, peccatis noſtris exigentibus, inimicus humani generis, ubi dictæ Induciæ per vos noſtris, immò divinis, his mandatis obedientes acceptatæ fuerint, quas à principio impedire non potuit, temporis ſucceſſu, perturbare non deſinet, licèt eam de prudentia, magnanimitate & conſtantia veſtris in Domino Fiduciam habeamus, ut nullo modo vos ejus malignitati locum daturos arbitremur, tamen propterea Induciæ ipſæ non diſſolvantur, dubiorum, ſi qua ſuper Induciis hujuſmodi aut earum dependentibus emergentibus, annexis, vel connexis quoquomodo oriantur, deciſionem & declarationem nobis, tanquam ſummi Pacis Auctoris vices in terris gerentibus, una cum præfatis Fratribus noſtris reſervamus, ipſis Induciis nihilominùs juxta præſentium litterarum tenorem in ſuo robore permanſuris: Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, decreti, requiſitionis, obteſtationis & reſervationis infringere.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo vigeſimo tertio, Pridie Calendas Maji, Pontificatus noſtri anno primo.

CLEMENS SEPTIMUS.
PONTIFEX CCXXIII.
ANNO DOMINI MDXXIII.

Clemens ex illuſtri Medicea Familia Adriano VI. ſurrogatus eſt anno 1523. ab Æthiopum Rege per Legatum eſt ſalutatus.

tatus. Hac tempeſtate Româ per Borbonium Ducem expugnatâ, in arce Sancti Angeli Pontifex ſe incluſit, inde liberatus, dum aufugit, Henricum VIII. Angliæ Regem ob repudiatam Catharinam Auſtriacam excommunicavit. Obiit anno 1534. Sedis 11. Vitæ 56. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Editionis Lux.* 1727. *fol.* 633.)

I. Ex Arch. Reipubl. Genev.

Bolla quæ Parrochialis Eccleſiæ Diſingiaci unionem Menſæ Capitulari Eccleſiæ Gebennenſis decernit: an. 1523.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

RAtioni congruit & convenit æquitati, ut ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licèt ejus ſuperveniente obitu litteræ Apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur affectum. Dudum ſiquidem felicis recordationis Leo Papa X. Prædeceſſor noſter omnia beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura apud Sedem Apoſtolicam tunc vacantia, & in antea vacatura, collationi & diſpoſitioni ſuæ reſervavit, decernens extunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper hiis à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contingeret attemptari; Cumque poſtmodum parrochialis Eccleſia Diſingiaci Gebennenſis Diœceſis, per liberam reſignationem dilecti Filii Georgii de Aniſio, olim ipſius Eccleſiæ Rectoris, de illa quam tunc obtinebat, per dilectum Filium Johannem Charpillet, Clericum Biſuntinenſis Diœceſis, Procuratorem ſuum, ad id ab eo ſpecialiter conſtitutum, in manibus dicti Prædeceſſoris ſponte factam & per eundem Prædeceſſorem admiſſam, apud Sedem prædictam vacaviſſet & vacaret tunc, nullusque de illa præter eundem Prædeceſſorem ea vice diſponere potuiſſet ſive poſſet, reſervatione & decreto obſiſtentibus ſupradictis, pro parte dilectorum Filiorum Capituli Eccleſiæ Gebennenſis, eidem Prædeceſſori expoſito, quòd cum infra limites Parrochiæ ipſius Parrochialis Eccleſiæ Sex ex Canonicis præbendatis dictæ Eccleſiæ Gebennenſis, fructus Præbendarum ſuarum ſeu illarum ratione pro majori parte decimas fructuum, in ipſa Parrochia excreſcentium, nec non duas tertias partes omnium oblationum, ac ex ſepulturis provenientium obventionum ejuſdem Parrochialis Eccleſiæ perciperent, ſi dicta Parrochialis Eccleſia, ad quam, dum pro tempore vacat, nominatio perſonæ idoneæ ad Canonicum Ebdomadarium præfatæ Eccleſiæ Gebennenſis, pro tempore exiſtentem, præſentatio verò perſonæ per ipſum Canonicum Ebdomadarium, pro tempore nominatæ, per Epiſcopum Gebennenſem, ſimiliter pro tempore exiſtentem, ad præſentationem hujuſmodi inſtituendæ, ac præfatos Capitulum de antiqua & approbata eatenusque obſervata conſuetudina pertinebat, Menſæ Capitulari ejuſdem Eccleſiæ Gebennenſia perpetuo uniretur, annecteretur & incorporaretur, ex eo profecto contentionibus & controverſiis, quæ inter Sex Canonicos præfatos, aut pro eis agentes, ac Rectorem ipſius Parrochialis Eccleſiæ pro tempore exiſtentem, occaſione perceptionis decimarum, oblatioonum & obventionum prædictorum annuatim oriri poſſent, obviaretur, ac eisdem Capitulo pro oneribus eis pro tempore incumbentibus facilius ſupportandis, de alicujus ſubventionis auxilio provideretur, ac pro parte Capituli prædictorum aſſerentium, fructus, redditus & proventus dictæ parochialis Eccleſiæ, viginti quatuor Ducatorum auri de Camera, ſecundum communem extimationem, valorem annuum non excedere, eidem Prædeceſſori humiliter ſupplicato, ut dictam Parrochialem Eccleſiam eidem Menſæ perpetuò unire, annectere & incorporare, aliàsque in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaretur.

Idem Prædeceſſor, qui dudum inter alia voluerat, quod petentes beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem ſecundùm extimationem prædictam, etiam Beneficii cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & ſemper in unionibus commiſſio fieret, ad partes vocatis quorum intereſſet, quique ad ea, per quæ Eccleſiarum omnium præſertim Cathedralium inſignium, & perſonarum in illis divinis laudibus inſiſtentium, quieti & commoditati valeret ſalubriter provideri, ſolertiæ ſuæ curas libenter dirigebat, præfatos Capitulum ac illorum ſingulares perſonas, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtebant, ad effectum infraſcriptorum dumtaxat conſequendorum, abſolvens, & abſolutos fore cenſens, nec non fructuum, redditùum & proventuum dictæ Menſæ verum annuum valorem pro expreſſo habens, hujuſmodi ſupplicationibus inclinatus, ſub dato, videlicet quarto Cal. Julii, Pontificatus ſui anno nono, Parrochialem Eccleſiam prædictam, ſive præmiſſo, ſive alio quovis modo, aut ex alterius cujuſcunque perſona, ſeu per ſimilem reſignationem dicti Georgii, vel cujuſvis alterius de illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & teſtibus ſponte factam, aut Conſtitutionem piæ memoriæ Johannis Papæ XXII. etiam Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit Execrabilis, vel aſſecutionem alterius Beneficii Eccleſiaſtici, quavis auctoritate collati vacaret, etiamſi tanto tempore vacaviſſet, quòd ejus collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem præfatam legitimè devoluta, ipſaque Parrochialis Eccleſia diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter vel aliàs generaliter reſervata exiſteret, & ſuper ea inter aliquos lis, cujus Statum idem Leo Prædeceſſor haberi voluerat pro expreſſo, penderet indeciſa, dummodo ejus diſpoſitio ad ipſum Leonem Prædeceſſorem ea vice pertineret, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis, eidem Menſæ auctoritate Apoſtolicâ perpetuo univit, annexuit & incorporavit, ita quòd liceret eiſdem Capitulo per ſe vel alium, vel alios corporalem poſſeſſionem Parrochialis Eccleſiæ, juriumque & pertinentiarum prædictorum propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuo retinere, illiusque fructus, redditus & proventus, in ſuos & Menſæ ac Parrochialis Eccleſiæ prædictarum uſus & utilitatem convertere, ac eidem Parrochiali Eccleſiæ, per Presbyterum idoneum, per prædictos Capitulum loci Ordinario præſentandum, & per ipſum Ordinarium ad præſentationem hujuſmodi inſtituendum, ac per eoſdem Capitulum, quoties eis videbitur, amovendum, in divinis deſerviri, & animarum curam dilectorum Filiorum illius Parrochianorum exerceri facere, Diœceſani loci & cujuſvis alterius licentiâ ſuper hoc minimè requiſitâ.

Non obſtantibus voluntate ſua prædicta, ac recolendæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. ſimiliter Prædeceſſoris noſtri, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus contrariis quibuſcunque, aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de hujuſmodi, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus ſpeciales vel generales, dictæ Sedis vel Legatorum ejus litteras impetraſſent, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem & decretum, vel alias quomodolibet eſſet proceſſum, quas quidem litteras & proceſſus habitos per eoſdem ac inde ſecuta quæcunque, idem Leo Prædeceſſor ad dictam parrochialem Eccleſiam voluit non extendi, ſed nullum per hoc eis, quoad aſſecutionem Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis & litteris Apoſtolicis genera-

libus vel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſterent, per quæ litteris ipſius Leonis Prædeceſſoris, ſi deſuper confectæ fuiſſent, non expreſſa vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeret quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda eſſet in eisdem litteris mentio ſpecialis. Proviſo, quod propter unionem, annexionem & incorporationem prædictas, dicta parrochialis Eccleſia debitis non fraudaretur obſequiis, & animarum cura in ea nullatenus negligeretur, ſed ejus congruè ſupportarentur onera conſueta, idem enim Leo Prædeceſſor, prout erat, irritum decrevit & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attemptatum forſan erat hactenus, vel impoſterum contingeret attemptari.

Ne autem de abſolutione, unione, annexione, incorporatione & decreto prædictis, pro eo quòd ſuper illis, dicti Leonis Prædeceſſoris ejus ſuperveniente obitu, litteræ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, dictique Capitulum illorum fruſtrentur effectu, volumus & dicta auctoritate Apoſtolicâ decernimus, quòd abſolutio, unio, annexio, incorporatio & Decretum Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi, perinde à dicta die quarto Cal. Julii ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis dicti Leonis Prædeceſſoris litteræ, ſub ejusdem diei data confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur, quodque præſentes litteræ ad probandum plenè abſolutionem, unionem, annexionem, incorporationem & Decretum Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo, vigeſimo tertio, Sexto Cal. Decembris, Pontificatus noſtri anno primo.

A. Luſeus.

II. Ex Arch. Reipabl. Genev. Bulla quâ Quæſitores conſtituit, qui in illos inquirant, qui bona ad Eccleſiam Gebennenſem pertinentia occupaſſent, eosque pro rei natura puniant: anno 1524.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, diverſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis & Epiſcopis, dilectis Filiis Abbatibus, Prioribus & aliis Perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, nec non Metropolitanarum & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorundem Archiepiſcoporum & Epiſcoporum Officialibus, ſeu Vicariis in Spiritualibus generalibus ubilibet conſtitutis, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Militanti Eccleſiæ, licèt immeriti, diſponente Domino, præſidentes, circa curam Eccleſiarum & Eccleſiaſticorum beneficiorum omnium ſolertiam reddimus indefeſſam, ſolliciti, ut juxta debitum paſtoralis Officii eorum occurramus diſpendiis & profectibus, divinâ cooperante clementiâ, ſalubriter intendamus; Sanè dilectorum Filiorum Præpoſiti, Cantoris, Sacriſtæ & Capituli, ſingulorumque Canonicorum ac aliarum perſonarum Eccleſiæ Gebennenſis, nec non Vicariorum Capellanorum, etiam habituatorum nuncuparorum, & Beneficiatorum perpetuorum, in eadem conqueſtione accepimus; Quod nonnulli Archiepiſcopi & Epiſcopi, aliique Eccleſiarum Prælati, eorumque Officiales & Vicarii, nec non alii Clerici & Eccleſiaſticæ perſonæ, tam Seculares, quam diverſorum, etiam Mendicantium Ordinum & Militiarum Religioſæ, exemptæ, & non exemptæ, nec non Reges, Duces, Marchiones, Comites, Barones, Nobiles, Milites & Laici, eorumque Officiarii, ac communia Civitatum & Univerſitates oppidorum, Caſtrorum, villarum & aliorum locorum, ac aliæ ſingulares perſonæ Civitatis & Diœceſis; ac aliarum partium diverſarum, occuparunt & occupari fecerunt caſtra, villas, oppida, & alia loca, terras, domos, poſſeſſiones, decimas, donationes, jura, juriſdictiones, feuda, dominia, privilegia, exemptiones & indulta, nec non fructus, redditus & proventus, ac alia bona Menſæ Capitularis, nec non Præpoſituræ, Cantoriæ, Sacriſtiæ, ac Canonicaruum & Præbendarum dictæ Eccleſiæ, ac eidem Menſæ unitorum, & nonnullorum aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, cùm cura & ſine cura Secularium & diverſorum Ordinum Regularium; Qui dicti Præpoſitus, Cantor, Sacriſta, Canonici, Perſonæ, Vicarii, Capellani, Beneficiati, etiam ex certis diſpenſationibus, & conceſſionibus Apoſtolicis, in titulum & commendam, ac aliàs in prædicta & diverſis aliis Eccleſiis & locis obtinent, & nonnulla alia bona mobilia & immobilia, Spiritualia & Temporalia ad Menſam, nec non Præpoſituram, Cantoriam, Sacriſtiam, Canonicatus, & Præbendas, ac unita & alia beneficia, nec non Præpoſitum, Cantorem, Sacriſtam, Canonicos, Perſonas, Vicariòs, Capellanos & Beneficiatos præfatos, tam ratione perſonarum ſuarum quam Præpoſituræ, Cantoriæ, Sacriſtiæ, Canonicatuum & Præbendarum, ac Beneficiorum prædictorum, quàm aliàs communiter vel diviſim pertinentia, & ea detinent indebitè occupata, ſeu ea detinentibus præſtant auxilium, conſilium vel favorem; Nonnulli etiam Civitatum, & Diœceſium ac partium prædictarum, qui nomen Domini in vanum recipere non formidant, eisdem Præpoſito, Cantori, Sacriſtis, Capitulo, Canonicis, Perſonis, Vicariis & Capellanis ac Beneficiatis, ſuper prædictis caſtris, villis, oppidis, & locis aliis, terris, domibus, poſſeſſionibus, legatis, decimis, donationibus, juribus, juriſdictionibus, feudis & dominiis ac fructibus, redditibus & proventibus eorundem, & quibusdam aliis bonis mobilibus & immobilibus, Spiritualibus & Temporalibus; nec non diverſis penſionibus annuis ſuper certis fructibus, redditibus & proventibus Eccleſiaſticis eis aſſignatis, ac pecuniarum ſummis & rebus aliis eis debitis, illarumque libera perceptione & ſolutione; Nec non privilegiis, exemptionibus & indultis, eis & dictæ Eccleſiæ, tam à Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, quam alias ritè à Regibus & aliis Principibus conceſſis; ac aliis rebus ad Menſam, Præpoſituram, Cantoriam, Sacriſtiam, Canonicatus & Præbendas, ac alia Beneficia, nec non Præpoſitum, Cantorem, Sacriſtam, Canonicos, Perſonas, Vicarios, Capellanos & Beneficiatos, communiter vel diviſim, ut præfertur, ſpectantibus, multiplices injurias inferunt & jacturas. Quare dicti Præpoſitus, Cantor, Sacriſta, Capitulum, Canonici, Perſonæ, Vicarii, Capellani, & Beneficiati nobis humiliter ſupplicarunt, ut cum eis valde reddatur difficile pro ſingulis querelis ad Apoſtolicam Sedem habere recurſum; providere eis, ſuper hoc paternâ diligentiâ curaremus.

Nos igitur adverſus occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores & injuriatores hujuſmodi, illo volentes præfatis Præpoſito, Cantori, Sacriſtæ, Capitulo, Canonicis, Perſonis, Vicariis, Capellanis, & Beneficiatis, remedio ſubvenire, per quod ipſorum compeſcatur temeritas & aliis aditus committendi ſimilia præcludatur, Univerſitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos vel duo, aut unus veſtrum per vel alium ſeu alios; etiamſi ſint ultra loca, in quibus deputati eſtis Conſervatores & Judices, Præpoſito, Cantori, Sacriſtæ, Capitulo, Canonicis & Perſonis

Eccleſiæ hujuſmodi, ac in illa Vicariis, Capellanis & Beneficiatis perpetuis, præſentibus & futuris, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittatis eos ſeu eorum aliquem ſuper his ac privilegiis, exemptionibus, & indultis prædictis, nec non quibuslibet aliis bonis & juribus ad Præpoſitum, Cantorem, Sacriſtam, Capitulum, Canonicos, Perſonas, Vicarios, Capellanos & Beneficiatos, nec non Menſam, Præpoſituram, Cantoriam, Sacriſtiam, Canonicatus & Præbendas, ac eidem Menſæ unita, & alia per ipſos Præpoſitum, Cantorem, Sacriſtam, Canonicos, Perſonas, Vicarios, Capellanos & Beneficiatos obtenta prædicta, & quæ eos obtinere, ac dictæ Menſæ uniri pro tempore contigerit, Beneficia Eccleſiaſtica, Secularia & Regularia quæcunque, communiter vel diviſim, ut præmittitur, nec non ſuper libera perceptione & ſolutione penſionum annuarum ac pecuniarum, ſummarum & rerum aliarum, eis pro tempore reſervatarum & debitarum, ab eisdem & quibuslibet aliis indebitè moleſtari, vel eis gravamina ſeu Damna, aut jacturas irrogari facere, dictis Præpoſito, Cantori, Sacriſtæ, Capitulo, Canonicis, Perſonis, Vicariis, Capellanis & Beneficiatis, cum ab eis vel Procuratoribus ſuis, aut eorum aliquo fueritis requiſiti, de prædictis & aliis perſonis quibuslibet, ſuper reſtitutione hujuſmodi Caſtrorum, Villarum, Oppidorum & aliorum locorum, terrarum, domorum, poſſeſſionum, legatorum, decimorum, donationum, jurium, juriſdictionum, feudorum, dominiorum & bonorum mobilium & immobilium, fructuum quoque, reddit.uum & proventuum, ac aliorum bonorum, nec non penſionum & pecuniarum, ſummarum & rerum aliarum eis pro tempore debitarum hujuſmodi ſolutione, ac privilegiorum, exemptionum & indultorum prædictorum, nunc & pro tempore eis conceſſorum, obſervatione: Nec non de quibuslibet moleſtiis, injuriis atque Damnis, præſentibus & futuris, in illis videlicet quæ judicialem requirunt indaginem, ſummariè, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, in aliis verò ubi qualitas eorum exegerit juſtitiæ complementum, occupatores ſeu detentores, præſumptores & injuriatores hujuſmodi, nec non contradictores quoslibet & rebelles, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis extiterint, quandocunque & quotieſcunque expedierit, auctoritate noſtra per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii Secularis, & nihilominùs legitimis per vos ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, eos quos cenſuras & pœnas per vos pro tempore latas incurriſſe vobis conſtiterit, ea incurriſſe declaratis, & quoties opus fuerit, etiam iteratis vicibus aggravare curetis. Cæterùm ſi per ſummariam informationem per vos ſuper his habendam, etiam quoad loca in quibus occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores & injuriatores hujuſmodi, ac alios quos præſentes litteræ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus, requiſitionibus, inhibitionibus, ipſis ac citationibus de eis faciendis tutus non pateret acceſſus: Nos vobis monitiones, requiſitiones & citationes ac inhibitiones quaslibet, per edicta publica locis affigenda publicis, de quibus ſit veriſimilis conjectura, quòd ad ipſorum monitorum, requiſitorum, citatorum & inhibitorum notitiam pervenire valeant, faciendi, ac eisdem occupatoribus, detentoribus, præſumptoribus, moleſtatoribus, injuriatoribus, contradictoribus & rebellibus, ac aliis conſervatoribus & judicibus, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniarum, arbitrio veſtra moderandis inhibendi, ac loca, ad quæ eos declinare, & in quibus ſcienter ſtare permiſſi fuerint, Eccleſiaſtico interdicto ſubjiciendi, plenam & liberam concedimus earundem tenore præſentium facultatem, ac volumus & Apoſtolica auctoritate decernimus, quòd Monitiones, Requiſitiones, Inhibitiones & Citationes hujuſmodi ſic factæ perinde ipſos monitos, requiſitos, citatos, inhibitos arctent, ac ſi eis factæ, inſinuatæ & intimatæ præſentialiter & perſonaliter extitiſſent. Non obſtantibus tam felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, quibus cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam diætam à fine ſuæ Diœceſis, ad judicium evocetur, ſeu ne Judices & Conſervatores à Sede deputati prædicta, extra Civitatem & Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere, aut aliquos ultra unam diætam à fine Diœceſium earundem trahere præſumant, & de duabus diætis in Concilio generali edita, dummodò ultra tres diætas aliquis auctoritate præſentium non trahatur, ſeu quod de aliis quàm de manifeſtis injuriis & violentiis & aliis, quæ judicialem requirunt indaginem, pœnis in eos, ſi secùs egerint, & in id procurantes adjectis, Conſervatores ſe nullateſius intermittant, quam aliis quibuscunque Conſtitutionibus à Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, tam de Judicibus delegatis & Conſervatoribus, quam perſonis ultra etiam certum numerum ad judicium non vocandis, aut aliis editis, quæ poſſent in hac parte juriſdictioni aut poteſtati veſtræ, ejusque libero exercitio quomodolibet obviare, quodque vos Filii, Canonici, Officiales ac Vicarii de perſonis, quæ deputari poſſint Conſervatores, non ſitis, privilegiisque, Indultis & litteris Apoſtolicis quibuſcunque Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus & piis Locis, Ordinibus, Militibus, Communitatibus, Collegiis, Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium, Civitatibus, Caſtris, terris & locis, ac perſonis tam Eccleſiaſticis quam Sæcularibus, cujuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, etiam Epiſcopali, Archi-Epiſcopali aut alia majori dignitate ſeu auctoritate fulgentibus, ac Capitulis & Conventibus, nec non Regibus, Ducibus, & aliis Dominis temporalibus, etiam contra ſimiles Conſervatores per modum Statuti perpetui, etiam motu proprio & ex certa ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam de non trahendo illis aut eorum ſubditis, extra eorum loca & dominia, aut coram aliis quam eorum Judicibus & Conſervatoribus, etiam vigore ſivè prætextu quarumcunque litterarum conſervatoriarum, quibuſvis perſonis ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, etiam talibus, quòd illis nullatenùs derogari, aut aliàs præjudicari poſſit, niſi de eis ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua mentio fiat, & aliàs quomodolibet, aut ſub quibuſvis tenoribus & formis, & cùm quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibusque & aliis decretis conceſſis & confirmatis, ac in poſterum concedendis & confirmandis, quibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per Clauſulas generales, idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia requiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis totaliter inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, ſeu ſi aliquibus communiter vel diviſim à prædictâ ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi vel excommunicari, aut extra vel ultra certa loca ad judicium avocari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi & de eorum perſonis, locis, ordinibus, militiis & nominibus propriis mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel ſpeciali, cujuſcunque tenoris exiſtat, per

quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter noti inſertam vicem juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, & de qua cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris litteria mentio ſpecialis. Cæterum etiam volumua, & dicta Apoſtolicâ auctoritate decernimus, quòd quilibet veſtrûm proſequi valeæ articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico præpeditua, quodque à dat. præſentium ſic vobis & unicuique veſtrûm in præmiſſis omnibus, & eorum ſingulis, cœptis & non cœptis, præſentibus & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia & ſingula coram vobis cœpta fuiſſent, & juriſdictio veſtra & cujuslibet veſtrûm de prædictis omnibus & ſingulis per citationem vel modum alium perpetuata legitimè extitiſſet, Conſtitutione prædicta ſempet Conſervatoribua, & aliâ qualibet in contrarium editâ non obſtante. Verùm quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda fuerit, loca deferre, etiam volumus ac eadem auctoritate Apoſtolicâ decernimus, quòd earum transſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ, munitis, in judicio & alibi, ubi fuerit opus, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, præſentibus perpetuis futuris tempotibus duraturis.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo, vigeſimo quarto, Pridie Noo. Maji, Pontificatus noſtri, anno primo.

III. Ex Arch. Angl. Rimer. Tom. XIV. pag. 13.

Henrico VIII. Angliæ Regi titulum Defenſoris Fidei confirmat: anno 1524.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Henrico, Angliæ Regi illuſtri, Fidei Defenſori, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

DEcet nos, Dono Dei Altiſſimi, in ea poſitos ſpecula, unde omnium, ac præſertim eorum, qui Principatus & Imperia à Deo Optimo Maximo obtinuerunt, longè & latè merita proſpicere poſſumus, ita benemereotibus habere promptam gratiam, ut ſivè noſtra judicatio, quid & quantum unicuique tribuendum ſit, & in judicando ſimus & in remunerando liberales, ſivè Prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum id fuit arbitrium, quoque libentiſſimo animo comprobemus. Cum igitur tu Fili noſter cariſſime Henrice, non uno & altero præclarè facto, ſed perpetuo inſtituto Vitæ tuæ Regis maximi Virtutem ita undique perfectam & abſolutam præſtiteris, ut & arma, quibus plurimùm vales, & Doctrinam ac Sapientiam, ex qua ſummam Laudem es adeptus, ad Deum & Dei Religionem defendendam ſemper contuleris, Fideique Sanctæ etiam Libro adverſua Lutheri Hæreſim, mira eruditione & eloquentiâ edito, extiteris Defenſor ac penè Patronus, Felicis Recordationis, Leo decimus, Prædeceſſor & Frater Patruelis noſter, de Conſilio Fratrum ſuorum (de quorum numero tunc eramus) Sententia, te, ad cætera tua nomina Regalia atque ampla, Fidei Defenſorem voluit appellari; atque hoc eximio titulo, non tam laude hominum, quam ex cæleſti commendatione deprompto, Serenitatem tuam inſignivit; quòd nos ab illo factum juſtiſſimè ac ſapientiſſimè agnoſcimus. Cùm enim tuam & in regendis Populis tibi creditia juſtitiam, & in ampliſſima poteſtate, pari clementia temperandâ, moderationem, & Chriſtianæ Religionis integram, puram, inviolatamque obſervantiam, in Deum quoque ipſum, & omnia quæ Dei ſunt, admirabilem quandam pietarem reſpicimua, cum intelligimus & cernimus, quantum in bello conſilio & virtute polleas, in pace, ut omnia ad ſubditorum ſalutem dirigenda putes, quemadmodum tu unua propemodum Regum omnium, inaudita quadam magnitudine ingenii, duo diverſa Studia in unum conjuncta habeas, & quòd in Doctrina & Sapientia poſitum quietem & ſuavitatem habet contemplatioois, & quod in Tumultu Actionibusque Civilibus agitatum curam ſuſcipit rectionia: In utroque verò usque adeo excellas, ut poſſiá cum his, qui in ſingulis elaborarunt, maximis, & prudentiſſimis Principibus comparari. Hæc inquam de te cum cogitamus & agnoſcimus, omnem humanam laudem, tua incredibili Virtute inferiorem ſtatuamus neceſſe eſt: Atque hæc, tanto in te præſtantiora admirabilioraque ſunt, quòd nullâ unquam querelâ violata, nulla commutatione voluntatis fuerunt interrupta, neque verò, aut privatæ cupiditatis cauſâ ſimulata, aut populari Gloriæ data, ſed vera & incorrupta virtus; nec Præmium aliud requiſivit quàm ſemetipſam; & Theatrum unicum ſuæ Gloriæ voluit eſſe Deum; Itaque in divinis ferme verſata rebus, incredibilem quodammodo, & communi naturæ repugnantem celebritatem aſſecuta eſt: Nam Belli Labores & pericula ob eas cauſas ſuſcipiuntur, ut aut ultio Injuriæ ab hoſtibus repetatur, aut plus habendi cupiditas expieatur, tu nullâ privatim læſus injuriâ, nullius rei alienæ appetena, ubi primum ſenſiſti, Sanctam Sedem Apoſtolicam & Eccleſiaſticam libertatem vocari in diſcrimen, tanquam pius Filius, Matria, tuam implorantis opem, voce excitatus, Bellum difficile atque arduum ſuſcepiſti, tuamque præſtantiſſimam virtutem ſuis affectibus placatam & liberam alieni, acrem & animoſam præbuiſti: Deindè verò cùm reconciliatis animis eorum, qui Sedi Apoſtolicæ vim afferebânt, expediret Chriſtianæ Reipublicæ arma ubique poni, tu quamquam Victor, & in hoſtium Agro, pluribua eorum jam urbibus expugnatis, Caſtra habens, in obtemperando tamen publicæ utilitati voluiſti eſſe Princeps. Neque Arma ſolum (id quòd alii quoque egerunt, ſed Victoriam ipſam dimiſiſti, longè majorem & diviniorem Victoriam nactus; viciſti enim tuum animum, qui cæterorum omnium potuiſſet eſſe Victor. Ita cùm cæteri Principes humanis quibusdam gradibus ad nobilitatem Famæ aſcendant, tu ad ſingularem & inuſitatam laudem cæleſtibus Operibus perveniſti. Secutum eſt tempus non minùs damnoſum Chriſtianæ Fidei quàm turpe; quò (turbante Germaniam impiis & pravis Opinionibus Luthero) non mediocris in animabus Fidelium Labes facta eſt, quo tempore, tu cùm armorum movendorum pro Fidei tutela occaſionem noo haberes, etiam præſtantiora, & ad ſimile Opus accommodatiora, tui ingenii & Doctrinæ Arma vibraſti, Libroque, in Fidei Chriſtianæ Sacramentorum defenſionem, ſcripto ac divulgato, impiis Hæreticorum Conatibus obviam iviſti, qui quidem Liber, Sancto dictante Spiritu, eis luminibus Ingenii ſcientiæque refertus eſt, ut facilè appareat, optimam naturam quocunqoe ſe verterit ad omnia aptam eſſe, optimam verò voluntatem, etiam Dei ope & munere in cunctis felicem eſſe & fortunatam; Propter quæ omnia, Titulum illum, & cognomen Fidei Defenſoris, Serenitati tuæ per ſupradictum Prædeceſſorem noſtrum, juſtiſſimis & plurimis rationibus delatum, Nos quoque in Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, beati Petri, & illius veri Succeſſores, ex certa ſcientia, & propria voluntate noſtra, approbamus, confirmamus, tibique perpetuum & proprium deputamus. Deum Optimum Maximum Servatorem juſtorum Regum ſupplicibus votis deprecantes, ut tantum, & Fidei ſuæ Sanctæ tam beneficum Regem cum diuturna Salute & Vita, in ipſius Conſiliis, & factis omnibus ſecundans, ad ex

cremum immortali tibi Gloriâ paratâ largiatur, ut, cùm cæteris tuis Titulis præſtantibus & magnis, Pii, Victoris, ſemper Felicis, hoc præcipuum & maximum Fidei Defenſoris Decus, ac Nomen, Te in Cœlum usque & ad perennem illam Beatitudinem comitetur,

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo vigeſimo tertio, Non. Martii, Pontificatus noſtri, anno primo.

Ja. Sadoletus.
A. de Caſtillo.

In dorſo,
Regiſtrata apud me,
Sadoletum.

IV. Ex Arch. Angl. Rimer. Tom. XIV. pag. 18.

De Jurisdictiooe Cardinalis Eboracenſis ad viſitandum, & reformandum loca religioſa, Leonis X. & Hadriani VI. Bullarum Innovatio, & Extenſio: anno 1524.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Thomæ, Tituli Sanctæ Caciliæ Presbytero Cardinali, noſtro, & Apoſtolicæ Sedis in Regno Angliæ Legato de Latere, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Licèt aliàs, felicis recordationis Leo Papa Decimus Prædeceſſor noſter, te ad cariſſimum io Chriſto Filium noſtrum Henricum, Angliæ Regem, illuſtrem Fidei Defenſorem, pro nonnullis arduis negotiis Reipublicæ Chriſtianæ, ſuum, & Apoſtolicæ Sedis Legatum de Latere, ad certum tempoa tunc expreſſum deſtinaverit. Et inter cætera, tibi omnia & ſingula loca Religioſotum, tam Virorum, quàm Mulierum, tam exempta, quàm non exempta, cujuscumque Status, Religionis & Ordinis fuerint, eorumque Præſidentes & aliàs Perſooas, tam in Capite quàm io Membris, quoties opportunum foret, per te vel alium idoneum, quem ad id deputandum duceres, Auctoritate Apoſtolicâ viſitandi & reformandi, & de eorum vita & moribus inquirendi, caſtigandi, & puniendi, ac alia tunc expreſſa faciendi, & exequendi facultatem per quasdam litteras conceſſerit, non obſtantibus quibuſcunque Privilegiis, & Indultis Apoſtolicis, eisdem Locis & Ordinibus, ſub quacunque forma verborum conceſſis, etiamſi in eis caveretur expreſsè, ut neminem, contra vel præter hujuſmodi Privilegia & Iodulta, ad ſe viſitandum vel aliter admittere teneantur, niſi eorumdem Privilegiorum & Indultorum expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio fieret. Ipſeque Leo Prædeceſſor, Legationem & Facultatem hujuſmodi diverſis tempolibus & facultatibus prorogaverit. Et piæ memoriæ Adrianus Papa Sextus, etiam Prædeceſſor noſter, Legationem & Facultatem hujuſmodi ad certum aliud tempus tunc expreſſum per alias ſuas innoverit. Et nos Legationem, Conceſſiones, Facultates, & deſuper conceſſas litteras prædictas innovaverimus, & extenderimus, & ampliaverimus, ac omnibus illis, quæ præfati Anteceſſores noſtri in ſuis litteris noluerunt non obſtare, derogaverimus, prout in ſingulis litteris prædictis, quas his pro expreſſis haberi volumus, pleniùs continetur. Tamen nonnulli Religioſi, ſe, prætextu Privilegiorum Apoſtolicorum ſuorum, exemptos eſſe aſſerentes, Facultates tibi circa præmiſſa à præfatis Prædeceſſoribus, & à oobis conceſſas in dubium revocare oitentes, & tuam jurisdictionem declinantes, à viſitationibus per te ad Religionis Conſervationem, Eccleſiaſticorum Morum Reſtitutionem, & Lutheranæ, aliorumque ſcandalorum, & Hæreſium extirpationem inſtitutis, appellarunt & provocarunt, nec non Appellationes & Provocationes hujuſmodi, fortè in Romanâ Curia aut alibi committi obtinuerunt, prætendentes, inter cætera, Ordini ſuo ſeu forſan eorum alicui ſpeciali Domui vel Conventui à Romanis Pontificibus eſſe conceſſum, ne quis Legatus de Latere eos viſitet, in cujus Facultatibus oon fieret tùm Ordinis, tum Privilegiorum ſuorum de verbo ad verbum ſpecialis & expreſſa mentio, & quòd in ſuis privatis regularibus inſtitutis (quorum obſervationem ſe expreſsè noviſſe aſſerunt) ſit cautum, ut ſuo generali Miniſtro firmiter obediant, quòd illi ſic interpretaotur, ot, ſine illius generalis Miniſtri conſenſu, nullius alteriùs Juriſdictioni, inoffenſâ Regulâ Sancti Franciſci, parere aut quovis modò obtemperare poſſint. Nos igitur, cupientes, ut Tu, qui opere potens es & ſermone, & ut accepimus, pro tuo erga Religionem & Cultum divinum, jugi Studio ad Reformationem Religioſorum locorum, infrà limites tuæ Legationis conſiſtentium, accuratiſſimè direxiſti animum, cujusque eximia Virtus, Probitas & Fides à nobis comprobata multo majora pollicentur, ut feliciter cœptum munus hujuſmodi ad optatum finem deducere, ac ut in dicto Regno vitia extirpare, ac virtutes plantare, ac borrendæ Lutheranæ Peſti, & multis aliis in Eccleſia Dei indies ſerpentibus malis liberiùs occurrere poſſis, motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione ac certa Scientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, noſtras & Prædeceſſorum noſtrorum litteras, etiam ad hoc, ut Circumſpectio tua per te vel alium, ſeu alios omnia & ſingula Eccleſias, Monaſteria, Domos, & alia loca, tam exempta, quàm non exempta quorumcunque, etiam Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Cluniacenſium, Præmonſtratenſium, Grandimontenſium, Cartuſienſium, ac prædicti & aliorum Mendicantium, etiam Prædicatorum, Carmelitarum Regularis obſervantiæ, Sancti Franciſci Ordinum, & Congregationum fuerint, & quocunque nomine cenſeantur, ac Prærogativis, & Privilegiis Apoſtolicis muniti ſint, tam in Capite, quàm in Membris viſitare, reformare, corrigere, ac delinquentes punire, caſtigare, & eorum ſic expoſcentibus demeritis, etiam carceribus mancipare, ac Monaſteriis, Domibus & Locis, nec non Dignitatibus, Officiis & Beneficiis Eccleſiaſticis privare, & illos ab eis amovere, & alia in præmiſſis & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet oportuna mandare, facere & exequi, ac ut prædictis & aliis Appellationibus & Provocationibus, quæ à quibuscunque Ordinum & Locorum prædictorum Viſitationibus per te factis &

faciendis forſan ſunt interpoſitæ, aut in futurum interponentur, deferre minime tenearis, ſed Appellationibus & Provocationibus eiſdem, tam interpoſitis, quàm à quibuſcunque Judicibus, quibus commiſſæ teperiuntur, ad nos harum ſerie advocantes, & tibi in eiſdem ſtatu & terminis, quibus nunc reperiuntur, etiamſi in eis ad aliquos actus ſit proceſſum, audiendas committimus, quàm interponendis, rejectis, ſd viſitationum hujuſmodi terminationem & executionem procedere, liberè & licite valeas, ipſæque viſitationes & illarum terminatio & executio per Appellationes & Provocationes hujuſmodi, ante aut interim iuterpoſitas, non ſuſpendantur, ſed ſuum plenum effectum ſortiri debeant in omnibus & per omnia, perindè ac ſi ab illis appellatum non fuiſſet, Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium extendimus & ſmpliamus. Et pro potiori cautela, ad omnem tollendum ſcrupulum, tibi ſuper his de oovo facultatem concedimus, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, declarantes, atteſtantes & decernentes, intentionis noſtræ in futurum fore, per quaſcunque Litteras, Reſcripta, Privilegis ſut Indulta, per nos quibuſcunque Perſonis Ordinum & Congregationum prædictorum, ac aliis, cujuſcunqae Dignitatis, Status, Gradus, Ordinis & Conditionis exiſtant, etiſm cum quibuſvis Inhibitionibus, etiam ſub Cenſuris Eccleſiaſticis, ac Clauſulis & Decretis, etiam irritantilus, ac alias ſub quibuſcunque tenoribus & verborum formis conceſſa, hactenus & impoſterum concedenda, præſenti, ac prædictis & aliis quibuſcunque facultatibus tibi per nos ac Sedem prædictam conceſſis & concedendis, etiam ſuper Sæcularium & quorumvis Ordinum Regularium Eccleſiarum, Monaſteriorum & Locorum prædictorum Viſitationibus & Reformationibus, in partibus illis faciendis, & proceſſibus deſuper habendis, quominus illis liberè & licitè juxta tuarum facultatum continentiam uti, & ea proſequi valeas, minimè derogare, ſed illa ſub quibuſvis revocatiooibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, reſtrictionibus, reductionibus & derogationibus, per nos & Sedem prædictam, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & cum quibuſvis efficaciſſimis & inſolitis, etiam derogatariorum derogatorus clauſulis, irritaptibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam per Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas, & quaſvis alias Conſtitutiones Apoſtolicas, per nos aut alios Romanos Pontifices, etiam Conſiſtorialiter, ac etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, aut alias factis & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas exiſtere & cenſeri: Promiſſiones quoque, vota & juramenta quæcunque contra effectum præſentium per dictorum Ordinum Religioſos in manibus quorumcunque ſuorum Superiorum, aut alias præſtita & præſtanda, invalida eſſe, & eos ipſos ad eorum obſervationem minimè teneri, ſicque in præmiſſis omnibus per quoſcunque Judices & Commiſſarios, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales interpretari, judicari & definiri debere, ſublatâ eis & cuilibet eorum aliter interpretandi, judicandi & definiendi poteſtate, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quſvis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari. Et inſuper univerſis & ſingulis Eccleſiarum, Monaſteriorum, Domorum & Locorum, ac Ordinum & Congregationum prædictorum Prælatis, etiam Generalibus, & aliis perſonis, ſub Excommunicationis Sententia, eo ipſo quo contrafecerint incurrendâ, inhibemus, ne Tibi ac Facultatibus tuis hujuſmodi, directè vel indirectè, quovis quæſito colore, contradicere vel venire præſumant, quinimò illis humiliter intendant & obediant; Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon bonæ memoriæ Ottonis & Ottoboni, olim in dicto Regno præfatæ Sedis Legatorum, Conſtitutionibus & Ordinationibus, aut Eccleſiarum, Monaſteriorum, Domorum, Ordinum & Congregationum prædictorum Conſtitutionibus, Ordinarionibus, Regulis, Statutis & Conſuetudinibus, promiſſione quoque & Obedientiæ votis, per dictos Religioſos Ordinum ſuorum Prioribus, Abbaribus, Magiſtris, Miniſtris, & aliis Prælatis & Superioribus, etiam Generalibus factis & emiſſis, & quavis firmitate alia roboratis, Privilegiis quoque & indultis, ac litteris tam Apoſtolicis, quàm in forma Brevis Eccleſiis, Monaſteriis, Domibus, Ordinibus & Locis, Prioribus, Magiſtris, Miniſtris, & aliis Prælatis & Superioribus, etiam Generalibus prædictis, ſeu eorum alicui ſub quibuſcunque tenoribus & formis: etiam per modum Statuti, & perpetuæ Ordinationis, & cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogaroriis fortioribus & inſoliris clauſulis, ac irritantibus & aliis decretis, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, per eundem Leonem, & quoſcunque alios Romanos Pontifices, Prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam, ac etiam per nos iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innovatis, etiamſi in illis caveatur expreſsè, quod eis per quaſcunque Litteras Apoſtolicas, niſi in litteris, quæ eis derogare viderentur, illorum omnium tenores de verbo ad verbum inſerantur, & expreſsè appareat, Romanum Pontificem illis voluiſſe derogare, ac cauſa urgens & ſufficiens exprimatur, & alias certis modis & formis obſervatis, aut nullatenus derogari poſſit, quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti eſſent, & forma in illis tradita obſervata foret, præſentibus pro expreſſis ac verè, & oon fictè inſertis, contra quæ nullam probationem admitti volumus, habentes, illis alias io ſuo robore permanſuris, eiſdem motu, ſcientia & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine ſpecialiter & expreſsè derogamus, necnon omnibus illis, quæ præfati Prædeceſſores noſtri in ſuis, ac Nos in noſtris litteris prædictis voluimus oon obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Dstum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo quarto, duodecimo Calendas Septembris, Pontificatus noſtri anno primo.

Jo. Matthæus Gibertus.
A. de Caſtillo.

Super Plicam

Clemens Papa Septimus.
Sub Plumbo Sigillo pendente è filis canabeis.

Bulla ad Cardinalem Eboracenſem, quâ ei facultatem dat ſupprimendi Monaſteria, quæ trium millium Ducatorum annuum redditum non excedunt: anno 1524. V. Ex Arch. Ang. Rimer. Tom. 14. p. 23.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Thomæ, tituli S. Ceciliæ Presbytero Cardinali in Regno Angliæ, noſtro, & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

DUdum conſiderantes ſaluberrimos fructus & Chriſti fidelibus perneceſſarios ex litterarum ſtudiis provenire, & quod Uoiverſitas ſtudii generalis Oxonienſis ob penuriam reddituum propemodum extinctum iri videbatur, ac cupientes, ut ſtudium ipſum decenter continuari, & incrementum ſuſcipere poſſit, motu proprio & ex certa ſcientia Circumſpectioni tuæ in Monaſterio, per Priorem gubernari ſolito, Sanctæ Fridiſvidæ Ordinis Sancti Auguſtini, Lincolnienſis Diœceſis, quod in ipſius Univerſitatis meditullio exiſtit, ſi ad hoc chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Henrici Angliæ Regis illuſtris accederet aſſenſus, nomen Monaſterii & Dignitatem Prioratus, necnon Ordinem hujuſmodi & dependentiam Auctoritate noſtra penitus ſupprimendi, &

Canoni-

Canonicorum inibi degentium Perſonas ad alia loca ejuſdem Ordinis transferendi, necnon ſuppreſſis Monaſterii nomine, Dignitate, Ordine & Dependentia hujuſmodi nomen Collegii Clericorum Sæcularium imponendi, & Collegium hujuſmodi inſtituendi, ac illi omnes & ſingulos ipſius ſic tunc ſuppreſſi Monaſterii fructus, redditus, proventus, ad effectum, ut perſonæ idoneæ, pro ratione facultatum dicti loci, in eodem loco inſtituendæ, partim publicis Lectionibus aſtrictæ Liberales Artes ad commodum Studentium profiterentur & aliis interpretarentur, partim Eccleſiæ dicti loci intendentes Divinis inſervirent, perpetuò applicandi & appropriandi, & alia circa ea neceſſaria faciendi, plenam Auctoritate Apoſtolica conceſſimus facultatem, prout in noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur. Cum autem, ſicut accepimus, fructus, redditus, proventus & bona prædicta pro competenti reſtauratione & manutentione dictæ Univerſitatis, ac Suſtentatione Doctorum, Eruditioni Scholarium inſudantium, non ſufficiant, nec abſque ingenti murmure & indignatione incolarum dicti Regni, poſſeſſiones & prædia emi, & iſti Collegio applicari poſſint, ſintque in partibus illis nonnulla tam virorum quam mulierum Monaſteria, in qoibus vix quinque aut forte ſex perſonæ regularem vitam profeſſæ moram trahunt, ita ut ob raritatem Religioſarum Perſonarum inibi degentium Divino Cultui decenter, ut par eſt, in illis vacari non poteſt; Nos cupientes ſtatui dictæ Univerſitatis, & Divino Cultui in dictis Monaſteriis ſalubriter providere, Circumſpectioni tuæ, de qua pro°ſul ingenii dignitate & morum integritate plenam in Domino fiduciam obtinemus, motu ſimili, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, in aliis, uno, duobus vel pluribus, & tot tam virorum quam mulierum Sancti Benedicti, vel Sancti Auguſtini, & cujusvis alterius, etiam Cluniacenſium, Ciſtercienſium, Grandimontenſium, vel Præmonſtratenſium Ordinis Monaſteriis, quorum inſimul fructus, redditus & Proventus ultra valorem aonuum dicti Monaſterii Sanctæ Fridisvidæ, trium millium Ducatorum sori de Camera ſecundum communem extimationem valorem annuum non excedant, ſi ad hoc præfati Henrici Regis, Fidei Defenſoris, & ſi extant, Fundatorum ipſorum Monaſteriorum, ſeu eorum Succeſſorum acceſſerit Aſſenſus, nominibus Monaſteriorum & Dignitatibus Abbatialibus & Abbatiſſalibus, ſeu aliarum Dignitatum ſuperiorum, necnon Officiis Conventualibus, & Dependentiis & Ordinibus Apoſtolicà Auctoritate penitùs ſuppreſſis & extinctis, at Canonicorum & Monachorum, necnon Monialium & aliorum inibi degentium, Perſonis, ad alia Monaſteria, ſive loca regularia ejuſdem ſeu alterius Ordinis, prout tibi magis expedire videbitur, translatis, omnes & ſingulos ipſorum tunc ſic ſuppreſſorum Monaſteriorum fructus, redditus, proventus & bona, quæ omnia pro expreſſis haberi volumus, ad effectus præmiſſos perpetuò applicandi & appropriandi, alis quoque augmento, utilitati & conſervationi dictæ Univerſitatis in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, ſtatuendi & exequendi, plenam & liberam, tenore præſentium, licentiam concedimus & facultatem, ipſaſque litteras ad hoc extendimus & ampliamus. Non obſtantibus quibusvis Apoſtolicis, ac Ottonis & Ottoboni, olim in Regno Angliæ Apoſtolicæ Sedis Legatorum, nec non in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, necnon Monaſteriorum & Ordinum hujuſmodi juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis & Conſuetudinibus, Privilegiis quoque indultis, ac litteris Apoſtolicis, & in forma Brevis Monaſteriis & Ordinibus hujuſmodi, ſub quibuscunque tenoribus & formis, etiam per modum Statuti & Ordinationis perpetuorum, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus & aliis decretis, etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, etiam per Nos & Sedem eandem, etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis & innovatis, etiam ſi in illis caveatur expreſſè, quod illis etiam per quaſcunque Litteras Apoſtolicas nullatenus derogari poſſit, niſi in litteris, quæ eis derogare viderentur, illorum omnium tenores de verbo ad verbum inſerantur, & expreſſè appareat, Romanum Pontificem illis noluiſſe derogare, ac cauſa urgens & ſufficiens exprimatur, & aliàs certis modis & formis obſervatis, quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti, & forma in illis tradita obſervata foret, præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſè, motu, ſcientia & poteſtate ſimilibus derogamus, cæteriſque contrariis quibuscunque. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo quarto, tertio Id. Septembris, Pontificatus noſtri anno primo &c.

Jo. Matthæus Gibertus.

Super plicam

A. de Caſtillo.

Sigillo avulſo.

Bulla Clementis Septimi pro Rege, ut Protector Fœderis Italici nominetur: anno 1526. VI. Ex Arch. Angliæ R mer. Tom 14. p. 18.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

CUm nuper Liga, Confœderatio atque Sanctiſſimum Fœdus, non ſolum pro noſtris & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Statibus, Dominiis & Territoriis conſervandis & defendendis, ſed etiam pace univerſali Reipublicæ Chriſtianæ, bellicis hactenus tumultibus nimium agitatæ, pluſquam neceſſaria propaganda, inter nos & chariſſimum in Chriſto Filium noſtrum, Franciſcum Francorum Regem Chriſtianiſſimum, ac dilectos Filios Nobiles Viros, Andream Gritti Venetorum, & Franciſcum Sfortia, Mediolani Duces, ac ipſorum Venetorum Dominium initum, concluſum & proceſſum ſit. In quo chariſſimus etiam in Chriſto Filius noſter Henricus Angliæ Rex, & Dominus Hiberniæ, Fidei Defenſor, tum quia Orthodoxæ Fidei, Religioniſque incrementum unicè ſpectans, pacis inter Principes conciliandæ Auctor, ſemperque Suaſor & verbo & exemplo præ cæteris extitit, tùm quia, ut tranquillis temporibus Prudentiâ, Conſilio & Auctoritate in cohibendis & refrænandis improbis hominum affectibus plurimum poteſt, ita bellico furore percitos, & per vim ac violentiam omnia molientes, nominis ſui ſplendore Martiiſque opibus, quibus maximè abundat, reprimere & domare ante cæteros valeat, Protector & Conſervator nominatus eſt, in eodemque fœdere verendum, haud dubiè exiſtimemus, ne temporis anguſtia ad celeriorem concluſionem urgens & impellens maturam & diligentem articulorum ejuſdem deliberationem præverterit & impedierit, adeo quidem, ut præfato Henrico Regi, vel de indemnitate ſua, vel de penſione annus tantæ, ſi hoc Onus Protectionis ſubierit, gratitudini jure optimo debitâ, aliis denique multis in rebus haud ſatis diligenter cautum, undequaque & proſpectum videatur, ſintque etiam dicti fœderis nonnulli articuli, quos ad ſinceram & inviolabilem ejus obſervationem partim maturè exequi, partim abrogare, aliquos ampliare & explicare, tum noſtra tum omnium contrahentium intereſt. Nos itaque, vehementer affectantes fœdus

prædictum,

prædictum, non minùs ſalutare, quam his etiam temporibus neceſſarium, ſuum optatum & deſideratum conſequi effectum, animadvertentes etiam, quanta cum majori felicitate omnia ſuccederent, ſi prædictus Henricus Rex munus Protectionis in ſe ſuſcipere & obire, dictumque fœdus ingredi vellet, à quo illud avertere & deterrere poſſet, ſi non omnia, quæcunque in dicto fœdere comprehenduntur & conveniuntur, plana, aperta, dilucida, æqua etiam omnibus & convenientia eſſe, acre ipſius Henrici Regis judicium deprehenderit. De fidelitate, Circumſpectione & Prudentia dilectorum Filiorum Uberti de Gambara Brixienſis, & Johannis Baptiſtæ Sanga Romani Clericorum, noſtrorumque & hujus Sanctæ Sedis Notariorum & Nunciorum plurimùm confidentes, ipſos & quemlibet ipſorum in ſolidum, veros, certos & indubitatos Oratores, Legatos, Commiſſarios, Procuratores & Deputatos conſtituimus, facimus & ordinamus per præſentes. Dantes & concedentes eis, & eorum cuilibet in ſolidum plenam Poteſtatem, Auctoritatem & Facultatem, ac Mandatum generale & ſpeciale, pro nobis & nomine noſtro, cum præfato Henrico Rege, ipſiuſque & Franciſci Regis, ac Ducum & Dominiorum prædictorum, aut alterius cujuſcunque Principis, dictum Fœdus ſive Ligam ingredi volentis Oratoribus, Procuratoribus, Commiſſariis & Deputatis, ſufficientem ad id Auctoritatem habentibus, ſimul & conjunctim, cum omnibus illorumve duobus, tribus, aut uno, ſeorſum & ſeparatim, ſeu etiam cum ipſo Rege Franciſco, de & ſuper Reformatione, Immutatione, Annotatione, Additione, Diminutione, Reſtrictione, Extenſione, Moderatione, Qualificatione, Interpretatione, Ambiguitatumque Diſſolutione & Explanatione omnium & ſingulorum Articulorum in dicto fœdere contentorum, necnon & deſuper portione annua prædicto Henrico Regi, caſu quo Onus Protectionis hujuſmodi acceptaverit, vel alii cuicunque annuatim præſtanda & perſolvenda, deque ſumma ſive ſummis, cautionibus & proviſionibus, ſub quacunque firmitate, pro ſecuritate ejuſdem penſionis, ſive earundem penſionum limitandis & interponendis, ac etiam de indemnitate ejuſdem Henrici Regis fœdus prædictum ingredientis præſtanda, modo & formâ proviſionis pro eadem validè & efficaciter concipiendâ, tractandum, communicandum, paciſcendum, conveniendum, concordandum & concludendum, dicti quoque fœderis Articulos omnes & ſingulos, aut eorum aliquos vel aliquem, delendum, cancellandum & abrogandum. Proque & in locum eorumdem alios plures aut pauciores, ſub quibuſcunque verborum tenoribus conceptos, reponendum & ſubſtituendum. Ita tamen, ut quacunque immutatione non obſtante, fœdus prædictum non diſſolvi interim, ſed in ſuo robore & effectu manere, durare & ſubſiſtere intelligatur, idemque fœdus fuiſſe & eſſe habeatur, & reputetur perindè, ac ſi nulla talis immutatio, interpretatio, additio aut diminutio intervenisſet. Necnon diſſoluto & abrogato fœdere prædicto, aut eodem, ſi ita videbitur, & nihilominùs, ut præfertur, in ſuis viribus ſubſiſtente, cum Franciſco & Henrico Regibus, ac Ducibus & Dominio prædictis, necnon aliis quibuſcunque Regibus & Principibus Chriſtianis, Civitatibus, Communitatibus & Nationibus, ac Dominiis Ciſmontanis & Ultramontanis, ſeu eorum Procuratoribus, Oratoribus & Legatis quibuſcunque, ſufficientem auctoritatem habentibus, de quacunque nova Confœderatione, Unione, Fœdere, Liga, perpetua aut temporali, ac aliàs quocunque modo, inter nos & illos, ac eorum quemlibet tractandum, communicandum, paciſcendum, conveniendum & concludendum. Et inſuper ad conventorum & concluſorum inviolabilem obſervantiam Nos, Patrias, Territoria, Dominia & Subditos Noſtros ſub quibuſcunque Pactis & Conventibus aſtringendum & obligandum, ac ſub verbo veri Romani Pontificis, quod Conventa & Promiſſa fideliter perimplebimus, perimplerique & obſervari curabimus & faciemus, juramentum ſubeundi & præſtandi. Simileque juramentum a prædictis Regibus & Principibus eorumve Oratoribus, ac aliis Contrahentibus quibuſcunque petendum. Ac ſuper Conventis, Concordatis & Concluſis, Litteras validas & efficaces pro parte noſtra tradendum: aliaſque conſimilis vigoris & effectus petendum & exigendum. Denique generaliter omnia alia & ſingula faciendum, gerendum, exercendum, & expediendum, quæ in præmiſſis aliquove præmiſſorum, aut circa ea neceſſaria videbuntur, aut quomodolibet oportuna, etiamſi talia ſint, quæ Mandatum exigant magis ſpeciale, quam præſentibus ſit expreſſum. Promittentes bona fide, & in ſimili Verbo Pontificio, Nos ratum, gratum & firmum habituros id totum, & quidquid per ſupradictos Noſtros Oratores, Legatos, Commiſſarios & Deputatos, ac eorum quemlibet, actum, geſtum aut factum fuerit in præmiſſis, non obſtantibus Conſtitotionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimo ſexto, decimo octavo Calendas Septembris, Pontificatus noſtri anno tertio.

In. Jo. Matthæus, Epiſcopus Veronenſis.

Super plicam.

F. Vigoroſi.

Sub Plumbo Sigillo pendente à filis ſericis flavi rubeique coloris.

Bulla Commiſſionis ad cognoſcendum in Cauſa Matrimoniali inter Regem Henricum Angliæ, & Catharinam Reginam: anno 1528.

VII. Ex Arch. Angl. Rimer. Tom. 14. p. 237.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Thomæ, Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbytero Cardinali Eboracenſi nuncupato, in Regno Angliæ, noſtro, & Apoſtolicæ Sedis Legato, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

SAnè ad aures noſtras, & plurimorum Fide dignorum Relatione, frequenter perlatum eſt de validitate illius Matrimonii, quod chariſſimus in Chriſto Filius noſter Henricus Angliæ Rex illuſtris, Fidei Defenſor, & Dominus Hiberniæ, cum chariſſima in Chriſto Filia noſtra Catharina Regina, Sedis Apoſtolicæ Diſpenſatione prætenſa, contraxiſſe & conſummaſſe dignoſcitur, ſubortam nuper in partibus illis quæſtionem, quæ licèt in publicum Eccleſiæ judicium deducta hactenus non fuerit, cauſæ tamen tam magni, graviſque momenti exitus videlicet, quem juſtitia & æquitas dederit, animos iſtic omnium ſic habet ſuſpenſos, ut celerem ac maturam definitionem requirat, non ſine maximo diſcrimine protelandam. Cum itaque nos, quos ad Juſtitiam in judicio & veritate omnibus ex æquo ſubminiſtrandum Servum ſervorum Deus conſtituit. Facti veritatem per nos ipſos inquirere, ac cauſam hanc examinare non valemus. Conſiderantes præterea, quod factum, ex quo jus oritur, illic certiùs quam hic, tum etiam citius expeditiùſque cognoſci poterit. Cupienteſque præſertim in Regno illo, Sedi Apoſtolicæ ſemper devotiſſimo, omnem diſſenſionum materiam extingui, & dulciſſimum illum Pacis amoriſque inteſtinum concentum, feliciſſimamque charitatis harmoniam, multos jam annos conſtantem, retineri, ac impoſterum conſervari, dictamque proinde ſuper præfato Matrimonio cauſam in judicio juſtitia & veritate decidi, certumque, firmum, validum & maturum, quod maximè expedit, finem ſortiri. Circumſpectioni

tuæ, adjuncto Tibi Venerabili Fratre noſtro Archiepiſcopo Cantuarienſi, totius Angliæ Primate, & Apoſtolicæ Sedis Legato nato, ſeu alio quocunque illius Regni Epiſcopo, ad audiendum omnia & ſingula ea, quæ dicti Matrimonii vires diſpenſationisvè Apoſtolicæ cujuſcunque, coram vobis producendæ aut exhibendæ, validitatem aut invaliditatem contingat. Deque & ſuper omnibus illis ac aliis quibuſcunque materiie, allegationibus, & cauſis, dictum matrimonium aut diſpenſationem concernentibus, ſeu tangentibue, cognoſcendum: nec non in cauſa dicti Matrimonii, & validitaris diſpenſationis, vocatis partibue, ſummariè & de plano, ſine ſtrepitu & figura Judicii, procedendum. Diſpenſationes quaſcumque Apoſtolicas, prout illas validas, efficaces & ſufficientes, invalidasve, inefficaces, minùs ſufficientes, ſurreptitias, aut obreptitias, aut aliquo quocunque modo enervatas inveneris, tales illas eſſe & haberi deberi pronunciandum & declarandum. Dictumque Matrimonium ſimiliter, ſi ab alterutra parte petatur, prout animo conſcientiæque tuæ Juris tatio perſuaſerit, validum, juſtum & legitimum ac firmum eſſe, aut è contra invalidum, injuſtum, & illegitimum, nullumque fuiſſe & eſſe, pro valido, juſto, legitimo & firmo, aut è contra invalido, injuſto, & illegitimo nulloque haberi deberi, definiendum, ſententiandum & decernendum. Ac in eventum improbatæ diſpenſationis & declarationis dignitatis Matrimonii, ſummariè & de plano, ſine ſtrepitu & figura Judicii, ut præfertur, ſententiam divortii judicialiter proferendum. Denique tam Henrico Regi, quàm Catharinæ Reginæ præfatis ad alia vota commigrandi licentiam in Domino, & Facultatem tribuendum, tibi, citra omnem perſonæ aut juriſdictionis gradum, omni recuſatione & Appellatione remotis, vices & omnem auctoritatem noſtram committimus & demandamue, teque ad ea omnia, quæ in hac Commiſſione continentur, duntaxat exequenda, expedienda, ac plenæ finalique Executioni demandanda Vicegerentem noſtrum, etiam ex certa noſtra ſcientiâ, Creamus & Deputamus, ita ut in præmiſſis, quòd nos Auctoritate & Poteſtate noſtra facere poſſemus, id etiam Tu facere poſſis. Tibi quoque tam prolem, ex primo Matrimonio ſuſceptam, ſi id ita expedire viſum fuerit, quàm ex ſecundo Matrimonio ſuſcipiendam legitimam decernendi, pronunciandi & promulgandi, legitimitatem etiam utriusque Prolis, Cenſuris & Pœnis Eccleſiaſticis quibuſcunque, per modum Decreti aut Sanctionis perpetuæ, muniendi & vallandi, omnibus validionbus, & efficacioribus modie & formis, quæ de Jure concipi & excogitari poterint, ex certa noſtra ſcientia, Auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium poteſtatem pariter & auctoritatem concedimus; Non obſtantibus Conciliis Generalibus, Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Ordinationibus editis, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Datum in Urbe Veteri, Anno Incarnationie Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo, vigeſimo octavo, Idibus Aprilis, Pontificatus noſtri, anno quinto.

B. Motta.

Sub Plumbeo Sigillo pendente à filo cannabeo.

VIII. Ex Arch. Angl. Rimer. Tom. XIV. pag. 352.

Abſolvit Francorum Regem à Juramento de non alienandis bonis, & juribus regni: anno 1529.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, Cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Franciſco, Francorum Regi Chriſtianiſſimo, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

Votis tuis, illis præſertim per quæ paci & quieti Chriſtianæ Reipublicæ conſulitur, libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur opportunis. Sanè pro parte tua nobis nuper exbibita petitio continebat, quòd, licèt aliàe Majeſtas tua juraverit, Res ac Bona ac Jura à Corona Regni Franciæ nunquam alienare, diſmembrare aut ſeparare, & ad id vinculo Juramenti de adſtrinxiſti. Quia tamen in Civitate Cameracenſi die videlicet quinta Menſis Auguſti præſentis Anni, inter Majeſtatem tuam & Cariſſimum in Chriſto Filium noſtrum, Carolum Romanorum, & Hiſpaniarum Regem Catholicum in Imperatorem Electum, Sororium tuum Cariſſimum, perpetuum Fœdus formatum percuſſumque fuit, in eoque nonnullæ hinc inde alienationes, ſine quibus Reſpublica Chriſtiana tranquilla eſſe non poterat, factæ fuerunt. Viſum fuit eidem Majeſtati tuæ pro publica Salute, Pace, ac quiete, ac tranquillitate hujuſmodi expedire, per te præſtito Juramento hujuſmodi contravenire, volensque tuæ Conſcientiæ, ac Chriſtianæ Reipublicæ hujuſmodi Saluti providere, Venerabilem Fratrem noſtrum, Philibertum Epiſcopum Eporedienſem Eleemoſinarium, & dilectum Filium Nicolaum Raince, Secretarium tuos, & eorum quemlibet in ſolidum, abſentes Procuratores tuos, tanquàm præſentes, ſpecialiter ad petendum à nobis abſolutionem & relaxationem quorumcumque Juramentorum, de non alienandie nec diſmembrandis aut ſeparandie quibuſcumque Rebus ac Juribus à Corona Regni Franciæ, hujuſmodi per te eatenus præſtitorum, nec non ſuper hujuſmodi Abſolutione & Juramenti relaxatione litteras neceſſarias, etiam petendum, impetrandum & expediendum. Quare idem Philibertus Epiſcopus, ejuſdem Majeſtarie tuæ Procuratorio Nomine, factâ priùs nobis Fide de ſufficienti Mandato, nobis humiliter ſupplicavit, ut Majeſtatem tuam à Juramenti violatione abſolvere, ipſumqua Juramentum ac defectum validitatis alienationis Bonorum & Jurium à Corona Regni Franciæ factæ hujuſmodi relaxare, aliasque in præmiſſis opportunè providere, de benignitate Apoſtolicâ dignaremur; Nos igitur attendentes, ex hujuſmodi alienatione totius Reipublicæ Chriſtianæ Paci conſuli, hujuſmodi Supplicationibus inclinati, Majeſtatem tuum à Juramenti violatione, Auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium, abſolvimus, ac Juramentum ſeu Juramenta, eliàs per te de non alienandis Bonis vel Juribue Coronæ Regni Franciæ hujuſmodi præſtitum, ad effectum prædictum, ex certa ſcientia noſtra ac poteſtatis plenitudine, relaxamus, ac alienationem bonorum & Jurium Coronæ Regni Franciæ factam hujuſmodi valuiſſe ac valere, ac inviolabiliter obſervari debere decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus & Ordinationibus dicti Regni, & illius Parliamentorum Confirmatione, Apoſtolicâ vel quavis firmitate alia roboratis, nec non Privilegiie & Indultis ac litteris Apoſtolicis dicto Regno forſan conceſſis, quibus illorum tenores pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore manſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ Abſolutionis, Relaxationis, Decreti & Derogationie infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Bononiæ, Anno Incarnationis Dominicæ 1529. III. Calendas Decembris, Pontificatus noſtri, anno ſeptimo.

Signat. ſubter Plicam,
ſub Plumbo,

B. Motta.

Dorſ. Regiſtr. in Cancellaria Apoſtolica.

De Ceſis.

IX. Ex Cod. Diplom. Leibnitii Tom. 2. Mant. pag. 224.

Confirmatio ſub Sigillo Aureo, data Carolo V. in Romanotum Imperatorem Electo, ejusque Succeſſoribus Ducibus Brabanoæ, & Comitibus Hollandiæ &c. Super translaoone Civitatis, oppidorum, & Ditionis Trajectenſis, & Tranſiſalanæ, totiusque Temporalitatis Epiſcopatus Trajectenſis, in ſuam Majeſtatem factæ, per Epiſcopum Henricum, Comitem Pal. Rhen. reſervatâ tantùm Juriſdictione Eccleſiaſticâ, & Domo Epiſcopali in Civitate Trajectenſi, ac certa penſione annua. Et quòd nullus impoſterum à quinque Eccleſiis Trajectenſibus debeat eligi Epiſcopus, quàm quem nominaverit ſua Majeſtas &c. anno 1529.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex, ad quem, ſicut omnium rerum Spiritualium cura pertinet, ita bona quoque temporalia, ad quaſcunque Ecleſias ſpectantia ipſius ſunt diſpoſitionis; pro Paſtoiali Officio ſibi demandato ea aſſiduè agit & meditatur, per quæ Eccleſiæ ipſæ tam Cathedrales, quàm Collegiatæ & illarum Epiſcopi & Prælati, quietè, tranquillè ac pacificè vivere poſſint. Et ſi quando contingit Epiſcopos & Prælatos ipſos, à ſuis Sedibus & Eccleſiis, violenter ejici & extrudi, & proprerea ad Secularium Principum opem implorandam confugere, ipſorumque ſumptibus, viribus & copiis io priſtinas Sedes rurſus reponi & reſtitui, ac per eos, in tanrorum beneficiotum remunerationem, bona ipſa temporalia, & ſecularem eorum Juriſdictionem, eiſdem principibus Liberatoribus concedi & in eos transferri; Pontifex ipſe tales conceſſiones & translationes Auctoritate Apoſtolicâ approbare & confirmare, ac de novo concedere conſuevit, ut eo ſcilicet pacto, & ipſarum Ecclesiarum incolumitati conſulatur, & earum Epiſcopi & Prælati in quiete, tranquillitate & ſecuritate conſtituantur, prout in Domino cooſpicit ſalubriter expedire. Sanè licet è longis retroactis temporibus ad omnes Epiſcopos Trajectenſes, qui pro tempore fuerunt, Dominium tam Spirituale quam Seculare Eccleſiæ Trajectenſis, ac plurimorum Oppidorum, Locorum & Caſtrorum, tam in agro Trajectenſi, quàm in partibus ſuperioribus patriæ Tranſyſellanæ conſiſtentium, pleniſſimo jure pertinuerit: Nihilominus dilectus Filius Nobilis Vir Carolus, Dux Geldriæ, præter jus & fas, primò bonæ memoriæ Fredericum, Marchionem Badenſem, olim Epiſcopum Trajectenſem, quoddam ex ipſis oppidis manu armata ac militari ſpoliavit, illudque violenter occupavit; ad quòd rurſus vendicandum, idem Fredericus Epiſcopus ingentes expenſas, innumerosque labores ſubire coactus fuit. Et deinde idem Carolus Dux, ſimilis memoriæ Philippum de Burgundia, etiam Epiſcopum Trajectenſem, pluribus ex eiſdem caſtris & oppidis vi & armis ſpoliavit, ſibique injuſtè uſurpavit. Pro quibus recuperandis, licèt magni ſumptus à præfatis Epiſcopis facti, pecuniæque ingentes erogatæ fueriot, tamen ea loca ſic occupata, in manibus & poteſtate ipſius Ducis Caroli permanſerunt, usque ad tempus, quo dilectus Filius Henricus, Comes Palatinus, & Dux Bavariæ in Epiſcopum Trajectenſem electus, & electio hujuſmodi Apoſtolicâ Auctoritate & formâ Canonicâ confirmata extitit. Qui equidem Henricus electus animadvertens, quot damna & incommoda Prædeceſſores ſui Epiſcopi Trajectenſes ſubierant, or ea quoquo pacto reſarciret, ac paci, quieti, ſecuritaoique ſuæ ac ſubditorum ſuorum conſoleret, & talem concordiam operâ & interventu venerabilis Frarris noſtri Archiepiſcopi Trevirenſis, cum eodem Carolo Duce inierat, ur ipſe Henricus electus ei ſummam quinquaginta millium florenorum enumeraret, & quorundam eaſtrorum occupatorum uſumfructum ad ejus vitam dimitteret: quæ quidem caſtra eo defuncto rurſus ad Eccleſiam redirent, ſed ea lege, ut ſi proles legitima ex eo ſupereſſet, illi proli duntaxat quinquaginta millia florenorum perſolverentur: Cætera verò caſtra ſic occupata, ex tunc eidem Henrico electo reſtitui deberent, prout mox etiam reſtituta fuerunt. Et quamvis dictus Henricus electus, eâ concordiâ ſic ſtabilitâ omninò ſperaret, ſe deinceps ſumma in pace & tranquillitate, unà cùm ſubditis ſuis, permanſurum, nihilominùs ipſe Carolus Dux, oblata occaſione, quòd idem Henricus electus interim populari ſeditioni fuerat repulſus, immemor fœderis & concordiæ, hujuſmodi caſtra & oppida patriæ Tranſyſſellanæ invadere, eaque obſidione premere veritus oon fuit, & cum caſtrorum & oppidorum prædictorum Conſules & Præfecti, ad opem & auxilium implorandum, ad denominatum Henricum electum confugiſſent, & ille, utpote ſua civitate ejectus, opibusque exutus, minimè opitulari potuiſſet, quòd reliquum fuit eis per litteras ſuas, ut à Capitaneo Chariſſimi in Chriſto Filii Noſtri, Caroli Romanorum & Hiſpaniarum Regis Catholici, in Imperatorem Electi, qui Friſiæ præerat, auxilium expoſcerent, conceſſiſſet, & ot ipſum Carolum Regem, qui etiam Dux Brabantiæ, & Comes Flandriæ, & Hollandiæ exiſtit, in Dominum recognoſcerent, licentiam dediſſet; abſolvendo eos ab hommagio ſibi præſtito, ac juramentum fidelitatis eis relaxando; ac dicti Conſules, & ad hoc Deputati litterarum earumdem vigore poſt quædam Capitula, cùm ipſius Caroli Regis Miniſtris confecta, inter cætera continentia, ut dictus Carolus Rex quamprimum exercitum inſtruere, & bellum ipſi Carolo Duci inferre deberet; ſe ipſi Carolo Regi dederunt, ac hommagium & Juramentum fidelitatis ejus tunc Procuratori præſtiterunt. Et cùm interim populus Trajectenſis de Electo reſtituendo, & ſi eis venia daretur, rurſus in Civitatem revocando pertractaſſent; Dux ipſe dolo & fraude quorundam ſeditioſorum allectus Civitatem Trajecten... clandeſtinè occupavit, eamque hoſtiliter diripuit, & ut ſcelus ſceleri adjungeret, Eccleſias prophanare, illarumque bona iovadere & diripere, ac auferre veritus non fuit: quinimò quæ ad divinum cultum erant deſtinata, ſacrilego conaru ademit & uſurpavit; propter quæ ipſe Henricus electus, & undique moleſtiis, & ærumnis circumventus, ad dilectam in Chriſto Filiam Nobilem Mulierem, Margaretam Archiduciſſam Auſtriæ, pro dicto Carolo Rege in partibus Flandriæ Gubernatorem, nec non ipſius Caroli, Regis in Ducatu Brabantiæ, & Comitatu Hollandiæ Procuratorem confugere, & adverſus tam atrocem injuriam & horrida facinora neceſſariam opem implorare coactus fuit; & cùm dictam Margaretam ad id promptiſſimam inveniſſet, & mox certus dicti Caroli Regis Capitaneus, valido exercitu magnis quidem ſumptibus coadunato, & ſub Signis conſtituto, in Ducatum dicti Caroli Ducis impetum feciſſet, ac oppida ſub ipſo Duce violenter occupata recuperaſſet, & ipſum Henricum electum in ſua Civitate, è qua ejectus fuerat, reſtituiſſet, præfatus Henricus Electus, tot calamitatibus, ope ipſius Caroli Regis, tandem liberatus, animadvertens, ſe & Civitatem ipſam ac tot caſtra, oppida & municipia ad ſuam Eccleſiam Trajectenſem ſpectantia, non ſine magna impenſa, ſibique intolerabili, diutiùs retinere, nec de expenſis pro exercitu in ejus defenſionem & ſubſidium comparato factis, præfato Carolo Regi ſatisfacere poſſe; ac cupiens dicto Carolo Regi, ob tot in ſe collata beneficia gratiam aliquam referre, & denominatorum ſuorum ſubditorum quieti & tranquillitati ac ſecuritati conſulere, eosque ab imminentibus periculis & futuris incommodis præſervare; ex præmiſſis & aliis non minoris momenti cauſis Civitatem ipſam atque oppida, caſtra, municipia, &

loca partis inferioris Trajectenſis, ad ipſum Henricum Electum, ſuosque Succeſſores Epiſcopos Trajectenſes, ac Menſam Epiſcopalem Trajectenſem legitimè ſpectantia, cùm illorum machinis, tormentis, bombardis, ac omnibus & ſingulis juribus & pertinentiis, juriſdictione temporali, nec non Vaſallis, Officiariis, ſubditis & incolis ſuis, in ipſum Carolum Regem tranſtulit & transfudit; ac omnes exciſias, cenſus, redditus, emphyteoſes, terras, paſcua, decimas, vineas, ſilvas, jura Patronatus, tam laicalia, quàm caſtralia, nec non omnia Telonia, & Teloniorum jura, Feuda, Vaſallagia, Dominia, & ut vulgo dicunt, altas, medias, & baſſas juriſdictiones, ac demùm omnem temporalem & ſecularem juriſdictionem, aliaque ſervitia & jura quæcunque, ad eum ratione dictæ Eccleſiæ Trajectenſis in Civitate, oppidis, Caſtris, fortalitiis, terris, locis, Dominiis & utraque patria, tam Tranſyſſellana, quàm Ciſyſſellana prædictis, quomodolibet ſpectabant & pertinebant, cùm omnibus & ſingulis eorum pertinentiis & appendentiis, ac Libris feudorum & redditùum, cartis, regiſtris, computis, & aliis ſcripturis præmiſſa concernentibus, præfato Carolo Regi, tanquam Brabantiæ Duci, & Hollandiæ Comiti, pro ſe & Succeſſoribus, Ducibus Brabantiæ, & Comitibus Hollandiæ, ſeu ejus tunc legitimo Procuratori, ſub Sedis Apoſtolicæ beneplacito conceſſit & donavit, ac in eum tranſtulit. Nec non omnes & ſingulos Vaſallos, Officiales, ſubditos & incolas prædictos, à juramento fidelitatis, & alia quacunque obligatione, quâ ſibi ut Domino temporali tenebantur, abſolvit, eisque ut à præfato Carolo Rege, ex tunc de cætero auxilium implorare, illique ac Hæredibus & Succeſſoribus ſuis, tanquam Ducibus Brabantiæ, & Comitibus Hollandiæ, hommagium & juramentum fidelitatis præſtare valerent, liberam licentiam expreſsè conceſſit, reſervatâ ſibi, & Succeſſoribus ſuis Epiſcopis Trajectenſibus, ſolâ juriſdictione ſua Spirituali per Civitatem prædictam, & Diœceſim Trajectenſem, una cùm domo ſua Epiſcopali, in eadem Civitate conſiſtenti, & una alia domo ſua extra dictam Civitatem in Diœceſi ſua Trajectenſi ſita, in qua ipſe & Succeſſores ſui Epiſcopi Trajectenſes, cum ſua familia quietis, & otii gratiâ reſidere poſſent; ſic tamen quòd ipſe Carolus Rex Henrico electo, & Succeſſoribus prædictis, nomine annuæ penſionis, duorum millium Caroleorum aureorum, pro dote ejusdem Eccleſiæ perſolveret. Ac præmiſſa omnia acta & conſtituta ſunt, cum ſcitu & expreſſo conſenſu dilectorum Filiorum, Præpoſitorum, Decanorum, & Capitulorum prædictæ majoris & Collegiatarum Sancti Salvatoris, Sancti Petri, & Sancti Johannis, & Beatæ Mariæ Trajectenſium Eccleſiarum; qui habita matura conſultatione diligentique examine ea omnia approbarunt, ac rata firmaque & ſtabilia eſſe voluerunt; ipſique Præpoſiti, Decani Capitulaque, qui tempore, quo præfatus Henricus electus Conſulibus & Deputatis patriæ Ciſyſſellanæ hujuſmodi per ſuas litteras conceſſerat, facultatemque tribuerat, ut dictum Carolum Regem in Dominum recognoſcerent, ac illi hommagium & fidelitatis juramentum præſtare poſſent, à Civitate erant expulſi, nec in loco Capitulari ſimul convenire & conſultare poterant, jam tunc de præmiſſis omnibus, quæ tunc temporis peracta fuerant, plenam notitiam habentes, matura deliberatione, debitisque & conſuetis tractatibus præmiſſis, omnia per Henricum electum, ac Conſules & deputatos caſtrorum patriæ Tranſyſſellanæ, vigore litterarum Henrici electi eis conceſſarum, geſtis & factis in omnibus & per omnia approbarunt & ratificarunt. Et inſuper iidem Præpoſiti, Decani & Capitula planè conſiderantes, id quòd multis experimentis didicerant, propter Electiones Epiſcoporum in diſcordia factas, cum alii aliò traherent, & ſuis quisque factionibus inhæreret, Civitatem, univerſumque populum, atque etiam ipſoſmet in tot ærumnas & calamitates frequenter incidiſſe, ne quid tale ex tunc deinceps eveniret, ultro ac ſponte, eidem Carolo Regi, tanquam Duci Brabantiæ, & Comiti Hollandiæ conceſſerunt, ut quoties contingeret, Eccleſiam Trajectenſem carere Paſtore, nullus in eorum Epiſcopum eligendi jus vel poteſtatem haberet præterquam ille, quem dictus Carolus Rex Dux Brabantiæ, & Comes Hollandiæ, ſignificandum, inſinuandum, nominandumque duceret; adjicientes etiam, ut nullus in Decanum alicui ex quinque Eccleſiis antedictis præficeretur, niſi qui ipſi Carolo Regi gratus, & acceptus foret. Et cùm tunc Procurator dicti Caroli Regis præmiſſa omnia approbaſſet, acceptaſſet, & rata habuiſſet; ipſi Præpoſiti & Decani, tam Procuratorem, quam Henricum electum præfatos ad majorem Eccleſiam comitati ſunt, & ibidem Procuratorem in tabernaculo decenter ornato collocarunt, Epiſcopis, & nonnullis Præpoſitis, ac Decanis earundem Eccleſiarum in ſuo quisque ſtallo ut moris eſt, conſtitutis, & deinde Hymno *Te Deum Laudamus* alta voce jucundè & alacriter decantato, ac Miſſâ ſolemni à quodam Epiſcopo celebratâ, rurſus Henricum electum & Procuratorem præfatos ad Domum Epiſcopalem comitati ſunt, Electoque ibidem relicto, mox dictus Procurator, Prælatis & Nobilibus plerisque comitantibus, ad publicum Urbis palatium ſe contulit, atque inde ad domum privatam cujusdam civis ſatis magnificè inſtructam divertit, pulſatâque campanâ, ad cujus ſonitum populus in unum convenire ſolet, Nobilibus aliisque dictæ Civitatis Ordinibus, in conſpectu ejusdem Procuratoris aggregatis, prælectâ juramenti formulâ, quòd in communi dicto Carolo Regi erant præſtituri, populus univerſus denudato cujusque capite, duobusque digitis dextræ manus ſurſum erectis, juxta morem, qui in jurejurando inibi obſervatur, ſolemne juramentum præſtiterunt, ac viciſſim dictus Procurator, ipſius Caroli Regis nomine, eos honeſtè beneque tractare & ab ingruentibus malis & periculis protegere & tueri, atque in omnibus boni clementisque Domini officio fungi promiſit, & ad ea obſervanda jurejurando ſe obſtrinxit. Quæ omnia tam Henricus electus, quàm Capitula præfata proponi fecerunt in Conſiſtorio noſtro coram nobis, petentes ea, ut ſtabiliora ſint ac plus roboris & firmitatis obtineant, Apoſtolicâ Auctoritate approbari & confirmari, ac de novo concedi. Nos igitur habita ſuper his cum venerabilibus Fratribus noſtris, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, matura deliberatione & diſcuſſione, Electum & ſingulares perſonas Capitulorum ejuſmodi à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes; de eorundem Fratrum Conſilio, & ex certa ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tranſlationem temporalis juriſdictionis Civitatis, caſtrorum & oppidorum, tam patriæ Tranſyſſellanæ ſuperioris, quàm partis Trajectenſis inferioris, ac aliorum jurium prædictorum in ipſum Carolum Regem, tanquam Ducem Brabantiæ, & Comitem Hollandiæ, ac illorum donationem, & alia per eundem Henricum electum, de eorundem Capitulorum conſenſu facta, auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium approbamus & confirmamus, præterquam quoad ceſſationem penſionis in eventum unionis Menſæ Epiſcopalis Trajectenſis, beneficiorum in locum valoris penſionis; Supplentes omnes & ſingulos, tam juris quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eisdem, ac potiori pro cautela Civitatem & caſtra ac alia jura prædicta eidem Carolo Regi, & Succeſſoribus ſuis, Ducibus Brabantiæ, & Comitibus Hollandiæ, in

perpetuum de novo concedimus; ac Electionis per Capitula ipſa in Epiſcopum Trajectenſem, absque ipſius Caroli Regis, & Succeſſorum ſuorum, Ducum Brabantiæ, & Comitum Hollandiæ prædictorum nominatione, nec non Electione Decanorum Eccleſiarum hujuſmodi, illorum Decanatuum occurrente vacatione, de aliis perſonis, quàm Carolo Regi, & ejus Succeſſoribus præfatis, gratis, & acceptis, pro tempore factas, nullas, nulliusque roboris vel momenti exiſtere, eadem auctoritate decernimus. Quo circa venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Panormitano & Epiſcopo Caſtelli maris, ac dilecto Filio Decano Eccleſiæ Sancti Luburni Daventrienſis, Trajectenſis Diœceſis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe vel alium ſeu alios Carolo Regi & Succeſſoribus ſuis prædictis, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes litteras, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari; ac ſingulos, quos litteræ ipſæ concernunt, illis pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, inquietari, aut perturbari, contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita compeſcendo, non obſtantibus felicis recordationis Pauli Papæ ſecundi, Prædeceſſoris noſtri, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, etiam in Conciliis generalibus editis, etiam ſimiles approbationes fieri prohibentibus Conſtitutionibus; nec non majoris & Eccleſiarum aliarum prædictarum juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque & indultis Apoſtolicis, Epiſcopo Trajectenſi, pro tempore exiſtenti & dictarum Eccleſiarum Capitulis, ſub quibuſcunque tenoribus & formis conceſſis, approbatis & innovatis, quibus omnibus, tenores illorum præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, contrariis quibuſcunque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, conceſſionis, Decreti, Mandati & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo, vigeſimo nono, tertio decimo Kalend. Septembris, Pontificatus noſtri, anno ſexto.

X. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. I. pag. 603.

Abdicationem temporalis Dominii Ultrajectini factam ab Henrico Epiſcopo, & Caroli V. Cæſaris acceptationem ratam habet: anno 1531.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex, ad quem ſicut omnium rerum Spiritualium cura pertinet, ita bona quoque temporalia ad quaſcumque Eccleſias ſpectantia, ipſius ſunt diſpoſitionis, pro Paſtorali Officio ſibi demandato, eò aſſiduè agit, & meditatur, per quæ Eccleſiæ ipſæ tam Cathedrales, quàm Collegiatæ, & illarum Epiſcopi, & Prælati quietè, ac tranquillè, & pacificè vivere poſſint.

Et ſi quando contingit, Epiſcopos, & Prælatos ipſos à ſuis Sedibus, & Eccleſiis violenter ejici, & extrudi, & propterea ad Secularium Principum opem implorandum confugere, ipſorumque ſumptibus, viribus, & copiis in priſtinas Sedes rurſus reponi, & reſtitui, ac per eos in tantorum Beneficiorum remunerationem bona ipſa temporalia, & Sæcularem eorum juriſdictionem iiſdem Principibus liberatoribus concedi, & in eos transferri; Pontifex ipſe tales conceſſiones, & translationes auctoritate Apoſtolicâ approbare, & confirmare, ac de novo concedere conſuevit; ut eo ſcilicet pacto, & ipſarum Eccleſiarum incolumitati conſulatur, & earum Epiſcopi, & Prælati in quieta tranquillitate, & ſecuritate conſtituantur, prout id in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Sanè licèt à longis retroactis temporibus, ad omnes Epiſcopos Trajectenſes, qui pro tempore fuerunt, Dominium tam Spirituale, quàm Sæculare Eccleſiæ Trajectenſis, ac plurium oppidorum, locorum, & caſtrorum, tam in Agro Trajectenſi, quàm in partibus ſuperioribus Patriæ Tranſyſſellanæ, conſiſtentium, pleniſſimo jure pertinuerit.

Nihilominùs dilectus Filius nobilis, Vir Carolus, Dux Gelriæ, præter jus & fas, primò bonæ memoriæ *Fredericum* Marchionem Badenſem, olim Epiſcopum Trajectenſem, quoddam ex ipſis oppidis manu armata, ac militari ſpoliavit, illudque violenter occupavit; ad quòd rurſus vindicandum idem *Fredericus* Epiſcopus ingentes expenſas, innumeroſque labores ſubire coactus fuit.

Et deinde idem Carolus Dux, ſimilis memoriæ *Philippum de Burgundia*, etiam Epiſcopum Trajectenſem, plurimis ex eiſdem caſtris, & oppidis vi, & armis ſpoliavit, ſibique injuſtè uſurpavit; Pro quibus recuperandis, licèt magni ſumptus à prænominatis Epiſcopis facti, pecuniæque ingentes erogatæ fuerint, tamen ea loca ſic occupata in manibus & poteſtate ipſius Ducis Caroli permanſerunt, usque ad tempus, quo dilectus Filius Henricus Comes Palatinus, & Dux Bavariæ, in Epiſcopum Trajectenſem electus, & electio hujuſmodi Apoſtolicâ forſan auctoritate confirmata extitit.

Qui quidem Henricus Electus animadvertens, quot damna, & incommoda Prædeceſſores ſui Epiſcopi Trajectenſes ſubierant, ut ea quoquo pacto reſarciret, ac paci, quieti, ſecuritatique ſuæ, ac ſubditorum ſuorum conſuleret, talem concordiam operâ, & interventu venerabilis Fratris noſtri Archiepiſcopi Treverenſis, cùm eodem Carolo Duce iniverat, ut ipſe Henricus Electus ei ſummam quinquaginta millium florenorum enumeraret, & quorundam caſtrorum occupatorum uſumfructum ad ejus vitam dimitteret.

Quæ quidem caſtra eo defuncto rurſus ad Eccleſiam redirent, ſed ea lege, ut ſi proles legitima ex eo ſupereſſet, illi proli duntaxat quinquaginta millis florenorum perſolveretur: Cætera verò caſtra ſic occupata, ex tunc eidem Henrico Electo reſtitui deberent, prout mox etiam reſtituta fuerunt.

Et quamvis dictus Henricus, eâ concordiâ ſic ſtabilitâ, omninò ſperaret, ſe deinceps ſumma in pace & tranquillitate una cum ſubditis ſuis permanſurum, nihilominùs ipſe Carolus Dux, oblata occaſione, quòd idem Henricus Electus interim populari ſeditione fuerat repulſus, immemor fœderis, & concordiæ hujuſmodi, caſtra & oppida, Patriæ Tranſyſſellanæ invadere, atque obſidione premere veritus non fuerit.

Et cum caſtrorum, & oppidorum prædictorum Conſules, & Præfecti ad opem, & auxilium implorandum, ad dictum Henricum Electum confugiſſent, & ille, utpote ex ſua Civitate ejectus, opibusque exutus, minimè opitulari potuiſſet, quod reliquum fuit eis per litteras ſuas, ut à Capitaneo cariſſimi in Chriſto Filii noſtri Caroli, Romanorum, & Hiſpaniarum Regis Catholici, in

Imperatorem electi, qui Friſiæ præerat, auxilium depoſcerent, conceſſiſſet, & ipſum Carolum Regem, qui etiam Dux Brabantiæ, & Comes Flandriæ & Hollandiæ extitit, in Dominum cognoſcerent, licentiam dediſſet (abſolvendo eos ab hommagio ſibi præſtito, ac juramentum fidelitatis eis relaxando) ac dicti Conſules ad hoc Deputati, litterarum earumdem vigore poſt quædam Capitula cum ipſius Caroli Regis Miniſtris confecta, inter cætera continentia, ut dictus Carolus Rex quamprimum exercitum inſtruere, ac bellum ipſi Caroli Duci inferre deberet) ſeipſi Carolo Regi dederant, & hommagium, & juramentum fidelitatis ejus tunc Procuratori præſtiterunt. Et cum interim populus Trajectenſis de Electo reſtituendo, & ſi eis venia daretur, rurſus in Civitatem revocando pertractaſſet, Dux ipſe dolo & fraude quorumdam ſeditioſorum allectus, Civitatem Trajectenſem clandeſtinè occupavit; eamque hoſtiliter diripuit, & ut ſcelus ſceleri adjungeret, Eccleſias prophanare, illarumque bona invadere ac diripere, & auferre veritus non fuit. Quinimò quæ ad Divinum Cultum erant deſtinata ſacrilego conatu ademit, atque uſurpavit.

Propter quæ ipſe Henricus electus tot undique moleſtiis, & ærumnis circumventus, ad dilectam in Chriſto Filiam nobilem Mulierem Margaretham Archiduchiſſam Auſtriæ, pro dicto Carolo Rege, in partibus Flandriæ Progubernatricem, necnon ipſius Caroli Regis in Ducatu Brabantiæ, & Comitatu Hollandiæ Procuratorem confugere, & adverſus tam atrocem injuriam, & horrida facinora, neceſſariam opem implorare coactus fuit.

Et cum dictam Margaretham ad id promptiſſimam inveniſſet, & mox certus dicti Caroli Regis Capitaneus valido exercitu, magnis quidem ſumptibus, coadunato, & ſub ſignis conſtituto, in Ducatu dicti Caroli Ducis impetum feciſſet, ac Oppida ſub ipſo Duce violenter occupata recuperaſſet, & ipſum Henricum electum in ſua Civitate, à qua ejectus fuerat, reſtituiſſet; præfatus Henricus electus tot calamitatibus ope ipſius Caroli Regis tandem liberatus, animadvertens ſe, & Civitatem ipſam, ac tot Caſtra, & Oppida & Municipia ad ſuam Eccleſiam Trajectenſem ſpectantia, non ſine magna impenſa, ſibique intolerabili, diutiùs retinere, nec de expenſis pro exercitu in ejus defenſionem, & ſubſidio comparato factis, præfato Carolo Regi ſatisfacere poſſe, ac cupiens dicto Carolo Regi ob tot in ſe collata beneficia gratiam aliquam referre, & demum ſuorum ſubditorum quieti & tranquillitati & ſecuritati conſulere, eoſque ab imminentibus periculis, & futuris incommodis præſervare.

Ex præmiſſis, & aliis non minoris momenti cauſis, Civitatem ipſam, ac Oppida, Caſtra, Municipia & Loca partis inferioris Trajectenſis ad ipſum Henricum electum, ſuoſque Succeſſores, Epiſcopos Trajectenſes, ac Menſam Epiſcopalem Trajectenſem legitimè ſpectantia, cum illorum machinis, tormentis, bombardis, ac omnibus & ſingulis juribus, pertinentiis, juriſdictione temporali, necnon vaſallis, officialibus, ſubditis & incolis ſuis in ipſum Carolum Regem tranſtulit & transfudit.

Ac omnes exciſias, cenſus, redditus, emphyteoſes, terras, paſcua, decimas, vineas, ſylvas, Jura Patronatus, tam laicalia, quam caſtralia, necnon omnia telonia, & telonorum jura, ſtudia, vaſſallagia, dominia, & ut vulgò dicunt altas, medias & baſſas Juriſdictiones, & demum omnem temporalem & ſæcularem Juriſdictionem, aliaque ſervitia & jura, quæcunque ad eam ratione dictæ Eccleſiæ Trajectenſis, in Civitate, Oppidis, Caſtris, Fortalitiis, Terris, Locis, Dominiis, & utraque Patria tam Tranſyſellana, quam Ciſyſſellana prædictis quomodolibet ſpectabant, cum omnibus & ſingulis eorum pertinentiis & appenditiis, ac libris Feudorum, ac redditwum, chartis, regiſtris, computis & aliis ſcripturis præmiſſa concernentibus, præfato Carolo Regi, tamquam Brabantiæ Duci, & Hollandiæ Comiti, pro ſe & Succeſſoribus Ducibus Brabandiæ, & Comitibus Hollandiæ, ſeu ejus tunc legitimo Procuratori ſub Sedis Apoſtolicæ beneplacito conceſſit & donavit, ac in eum tranſtulit.

Næc non omnes & ſingulos vaſallos, officiales, ſubditos & incolas prædictos à juramento fidelitatis, & alia quacunque obligatione, qua ſibi ut Domino temporali tenebantur, abſolvit, eiſque, ut à præfato Carolo Rege ex tunc de cætero auxilium implorare, illique, ac Hæredibus & Succeſſoribus, tanquam Ducibus Brabantiæ, & Comitibus Hollandiæ hommagium, & juramentum fidelitatis præſtare valerent, liberam licentiam expreſsè conceſſit.

Reſervatâ ſibi, & Succeſſoribus ſuis Epiſcopis Trajectenſibus, ſola Juriſdictione ſua Spirituali per Civitatem prædictam, & Diœceſim Trajectenſem, unà cum Domo ſua Epiſcopali in eadem Civitate conſiſtente, & una alia Domo extra Civitatem in Diœceſi ſua Trajectenſi ſita, in qua ipſe, & Succeſſores ſui Epiſcopi Trajectenſes cum ſua Familia, quietis & otii gratiâ conſidere poſſent.

Sic tamen quod ipſe Carolus Rex, Henrico electo, & Succeſſoribus prædictis, nomine annuæ penſionis duorum millium Caroleorum aureorum pro dote ejuſdem Eccleſiæ perſolveret, ac præmiſſa omnia acta & conſtituta ſint, cum ſcitu & expreſſo conſenſu dilectorum Filiorum Præpoſitorum, Decanorum & Capitulorum prædictæ majoris & Collegiatarum Sancti Salvatoris, Sancti Petri, Sancti Joannis, & B. Mariæ Trajectenſium Eccleſiarum.

Qui habitâ maturâ conſultatione, diligentique examine, ea omnia approbarunt, & rata firmaque & ſtabilia eſſe voluerunt. Ipſique Præpoſiti, Decani, Capitulaque, qui tempore, quo præfatus Henricus electus, Conſulibus, Deputatis Patriæ Ciſyſellanæ hujuſmodi per ſuas litteras conceſſerat, facultatemque tribuerat, ut dictum Carolum Regem in Dominum recognoſcerent, ac illi hommagium, & fidelitatis juramentum præſtare poſſent, à Civitate erant expulſi, nec in Loco Capitulari ſimul convenire & conſultare poterant. Jam tunc de præmiſſis omnibus, quæ tum temporis peracta fuerant, plenam notitiam habentes, matura cum deliberatione, debitiſque & conſuetis tractatibus præmiſſis, omnia per Henricum electum, & Conſules & Deputatos Caſtrorum Patriæ Tranſyſellanæ, vigore litterarum Henrici electi eis conceſſarum geſta & facta, in omnibus & per omnia approbarunt, & ratificarunt.

Et inſuper iidem Præpoſiti, Decani & Capitula plenè conſiderantes id, quod multis experimentis didicerant, propter electiones Epiſcoporum in diſcordia factas (cùm alii aliò traherent, & ſuis quiſque factionibus inhæreret, Civitatem, univerſumque populum, atque etiam ipſosmet in ærumnas & calamitates frequenter incidiſſe) ne quid tale ex tunc deinceps eveniret, ultrò, ac ſpontè eidem Carolo Regi, tanquam Duci Brabantiæ, & Comiti Hollandiæ conceſſerunt, ut quoties contingeret Eccleſiam Trajectenſem carere Paſtore, nullus in eorum Epiſcopum eligendi jus, vel poteſtatem haberet, præterquam ille, quem dictus Carolus Rex ut Dux Brabantiæ, & Comes Hollandiæ ſignificandum, inſinuandum, nominandumque duceret.

Adjicientes etiam, ut nullus in Decanum alicui ex quinque Eccleſiis antedictis præficeretur, niſi qui ipſi Carolo Regi gratus & acceptus foret. Et cum tunc Procurator dicti Caroli Regis præmiſſa omnia approbaſſet, acceptaſſet, & rata habuiſſet, ipſi Præpoſiti & Decani tam Procuratorem, quam Henricum electum præfatos, ad majorem Eccleſiam comitati ſunt. Et ibidem Procuratorem in Tabernaculo decenter ornato collocarunt, Epiſcopo, & nonnullis Præpoſitis ac Decanis earumdem Eccleſiarum in ſuo quiſque Stallo, ut moris eſt, conſtitutis, & deinde Hymno *Te Deum Laudamus*, alta voce jucundè & alacriter decantando, ac Miſsâ

ſolemni à quodam Epiſcopo celebratâ, rurſus Henricum electum, & Procuratorem præfatos ad Domum Epiſcopalem comitati ſunt.

Electoque ibidem relicto, mox dictus Procurator, Prælatis & Nobilibus pleriſque comitantibus, ad publicum urbis Palatium ſe contulit, atque inde ad Domum privatam cujusdam Civis ſatis magnificè inſtructam divertit, pulſatâque Campanâ, ad cujus ſonitum populus in unum convenire ſolet, Nobilibus, aliisque dictæ Civitatis Ordinibus in conſpectu ejusdem Procuratoris congregatis, præfataque juramenti formulâ, quâ communi dicto Carolo Regi erant præſtituri, populus univerſus denudato cujusque capite, duobusque digitis dexteræ manus ſurſum erectis, juxta morem, qui jurejurando inibi obſervatur, ſolemne juramentum præſtiterunt, & viciſſim dictus Procurator ipſius Caroli Regis nomine, eos honeſtè, beneque tractare, & ab ingruentibus malis, & periculis protegere & tueri, ac in omnibus boni, clementiſſimique Domini Officio fungi promiſit, & ad ea obſervanda jurejurando ſe aſtrinxit.

Quæ omnia tam Henricus electus, quàm Capitula præfata proponi fecerunt in Conſiſtorio noſtro coram nobis, petentes ea, ut ſtabiliora ſint, ac plus roboris & firmitatis obtineant, Apoſtolicâ auctoritate approbari, ac confirmari, ac de novo concedi: Nos igitur, habitâ ſuper his cùm venerabilibus Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, maturâ deliberatione, & diſcuſſione, Electum, & ſingulares Perſonas Capitulorum hujuſmodi, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quâvis occaſione vel Cauſâ latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, de eorundem Fratrum Conſilio, & ex certâ ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, translationem temporalis juriſdictionis Civitatis, Caſtrorum, & Oppidorum, tam Patriæ Tranſyſſellanæ ſuperioris, quam Partis Trajectenſis inferioris, ac aliorum jurium prædictorum, in ipſum Carolum Regem, tanquam Ducem Brabantiæ, & Comitem Hollandiæ, ac illorum Donationem, ac alia per eundem Henricum electum, de eorundem Capitulorum conſenſu facta, auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium approbamus, & confirmamus.

Præterquam quoad caſſationem penſionis, in eventum unionis Menſæ Epiſcopalis Trajectenſis, beneficiorum Eccleſiaſticorum valore dictæ penſionis.

Supplentes omnes, & ſingulos tam juris, quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eisdem, ac potiori pro cautelâ Civitatem, & Caſtra, ac alia jura prædicta eidem Carolo Regi, & Succeſſoribus ſuis Ducibus Brabantiæ, & Comitibus Hollandiæ, in perpetuum de novo concedimus.

Ac electiones per Capitula ipſa in Epiſcopum Trajectenſem, absque ipſius Caroli Regis, & Succeſſorum ſuorum Ducum Brabantiæ, & Comitum Hollandiæ, prædictorum nominatione, nec non Electiones Decanorum Eccleſiarum hujuſmodi, illorum Decanatuum occurrente vacatione, de aliis perſonis, quàm Carolo Regi, & ipſius Succeſſoribus præfatis, gratis, & acceptis, pro tempore factas, nullas, nulliusque roboris vel momenti exiſtere, eadem auctoritate decernimus.

Quocircà venerabilibus Fratribus noſtris Archi-Epiſcopo Panormitano, & Epiſcopo Caſtellimaris, ac dilecto Filio Decano Eccleſiæ Sancti Lebuini Daventrienſis, Trajectenſis Diœceſis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios Carolo Regi, & Succeſſoribus ſuis prædictis, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes litteras, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos litteræ ipſe concernunt, illis pacificè frui, & gaudere.

Non permittentes eos deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, inquietari, & perturbari. Contradictores auctoritate noſtra per Cenſuras Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, non obſtantibus felicis recordationis Pauli Papæ Secundi, Prædeceſſoris noſtri, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, etiam in Conciliis Generalibus editis, ſimiles approbationes fieri prohibentibus Conſtitutionibus; nec non majoris, & Eccleſiarum aliarum prædictarum juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quâvis firmitate aliâ roboratis Statutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, & Indultis Apoſtolicis Epiſcopo Trajectenſi pro tempore exiſtenti, & dictarum Eccleſiarum Capitulis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſis, approbatis, & innovatis.

Quibus omnibus, tenores illorum præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hâc vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, conceſſionis, Decreti, Mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Domini MDXXXI. XIII. Calendas Septembris, Pontificatus noſtri anno VI.

PAULUS TERTIUS. PONTIFEX CCXXIV. ANNO DOMINI MDXXXIV.

PAulus Tertius, Alexander Farneſius prius nominatus, Anno 1534. ad Pontificatum evectus, Concilium Tridentinum inchoavit Societatem JESU, & Congregationem Urſulinam confirmavit: Morti proximus lepide dixit, maluiſſe ſe Culinæ Fratrum Capucinorum totâ vitâ inſerviiſſe, quàm Papam fuiſſe: Annos quindecim in hac dignitate vixit. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Editionis Luxemb. fol.* 697.)

I. Abbatiam S. Bavonis Ordinis S. Benedicti Gandavi ſupprimit, & è Monachis facit Canonicos Sæculares, & ex bonis ejusdem Monaſterii erigit inſigne Capitulum, petente Carolo V. Imperatore: anno 1536. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. II. pag. 1051.

PAULUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SAcri Apoſtolatus Miniſterio, meritis licèt imparibus, ſuperna diſpoſitione præſidentes, ex commiſſi nobis Paſtoralis Officii debito, ad ſingulas Eccleſias, & Monaſteria dirigentes circumſpectæ conſiderationis intuitum, illorum, ac in eis Altiſſimo famulantium perſonarum ſtatum in-

terdum alteramus, & commutamus, ac deſuper diſponimus, & ordinamos, prout Catholicorum Principum vota expoſcunt, & rationabiles cauſæ perſuadent, ac locorum, & temporum conditionibus diligenter penſatis, ad divini cultus augmentum, ac pro Eccleſiarum, ac Monaſteriorum eorumdem decore, & venuſtate conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Sanè cariſſimus in Chriſto Filius noſter Carolus Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, qui etiam Comes Flandriæ exiſtit, nobis exponi fecit, quòd licèt Monaſterium Sancti Bavonis ſitum juxta oppidum Gandenſe, Ordinis S. Benedicti Tornacenſis Diœceſis, Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubjectum, olim per præfatum Sanctum Bavonem Hasbaniæ Comitem fundatum, & ſucceſſo temporis per Comites Flandriæ, ipſius Caroli Imperatoris, & Comitis Prædeceſſores dotatum, nobile, & inſigne, ac in eo ultra Abbatialem illius dignitatem, unus Prioratus, & unus Præpoſitatus, ac una Præpoſitura Sancti Amandi nuncupata, & una Theſauraria, nec non una Eleemoſynaria, una Pictantiaria, una Infirmaria, una Hoſpitalaria, ac forſan alia Officia, inibi Clauſtralia, per illius Monachos, Ordinem ipſum expreſſè profeſſos, etiam cùm ipſius Monaſterii Monachialibus portionibus obrioeri ſolita, ac plures Monachales portiones fore dignoſcuntur, & ab eodem Monaſterio Præpoſitura *in Papingloo* Ordinis, & Diœceſis prædictorum, in qua per Abbatem ipſius Monaſterii pro tempore exiſtentem, unus ex illius Monachis ad nutum amovibilis deputari conſuevit, dependet, & plura beneficia Eccleſiaſtica ad præſentationem, & collationem ejuſdem Abbatis pertineant.

Cùm tamen dictum oppidum (quòd ortum natalibus ipſius Caroli Quinti Imperatoris dedit) plurimùm inſigne, & famoſum, dictique Comitatus principale, & præcipuum, ac in eodem oppido unum aliud etiam opulentum Monaſterium ejuſdem Ordinis, ſub invocatione Sancti Petri dicatum, & nulla Cathedralis, aut Collegiata Sæcularis exiſtat, præter unam tantùm vetuſtam, & depauperatam ſub invocatione Sancti Pharaldis, cujus (cauſantibus inundationibus maris, quæ ante centum, & tredecim annos evenerunt) tam fructus Præbendarum, quarum aliquæ valorem duorum Ducatorum auri communi æſtimatione non excedunt, quàm diſtributiones adeò tenues exiſtunt, ut ad præſens non ſit ibidem Canonicatus, qui ex fructibus ſuæ Præbendæ ſe decenter ſuſtentare poſſit.

Si in dicto Monaſterio Sancti Bavonis nomen, & titulus Monaſterii, ac dignitatis Abbatialis, & Conventualis, nec non Ordo Sancti Benedicti, ac omnis Status, & omnis dependentia Regularis, nec noo Prioratus, & Præpoſitatus, ac Sancti Amandi, & *in Palingloo* Præpoſitura, Eleemoſynaria, Pictanciaria, Infirmaria, Hoſpitalaria, nec non Theſauraria, & alia Officia, ac ſingulæ Monachales portiones penitus, & omninò perpetuò ſupprimerentur, & extinguerentur, ac Eccleſia Monaſterii (pars diſpoſitiva Sancti Bavonis) ejuſmodi in Collegiatam Eccleſiam Sæcularem, ac in eo, loco dictæ Abbatialis dignitatis una Præpoſitura Sæcularis inibi principalis, pro uno Præpoſito Sæculari, & loco Prioratus unus Decanatus, una Cantoria, pro uno Cantore, nec oon una Theſauraria Sæcularis loco Theſaurariæ regularis, ac loco Præpoſituræ de *Papingloo*, una Scholaſtaria, quæ non principales inibi dignitates, nec non viginti qustuor Canonicatus, & totidem Præbendæ perpetuo erigerentur, & inſtituerentur, profecto feliciori ſtatui Eccleſiæ Monaſterii Sancti Bavonis hujuſmodi conſuleretur, & tam illa, quàm oppidum ipſum magis decoraretur, & venuſtiora redderentur, divinuſque cultus in eadem Eccleſia, & ad illam Chriſti fidelium devotio, cùm illorum ſpeciali conſolatione, & animarum ſalute non parùm augeretur.

Quare præfatus Carolus Imperator nobis humiliter ſupplicari fecit, ut in dicto Monaſterio Sancti Bavonis nomen, & titulum Monaſterii, ac dignitatem Abbatialem, & Conventualem, nec non Ordinem prædictum, ac omnem Statum, & omnem dependentiam regularem, nec noo ſingula Officia, ac Monachales portiones hujuſmodi perpetuo ſupprimere, & extinguere, ac illius Eccleſiam prædictam in Sæcularem, & Collegiatam, ut præfertur, erigere, & inſtituere, aliaſque in præmiſſis opportunè providere, de benignitate Apoſtolicâ dignaremur.

Nos igitur, qui dudum ioter alia voluimus, quòd petentes Beneficia Eccleſiaſtica uniri, tenerentur exprimere annuum valorem ſecundùm æſtimationem prædictam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioqui unio non valeret, & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes vocatas, quorum intereſſet, quippe Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet, eorumque perſonarum proſperum Statum, ac io illis divini cultus augmentum ſinceris deſideramus affectibus.

Monaſterii, ac Singulotum Officiorum, ac Monachalium portionum prædictorum, fructuum, redditfuum, & proventuum veros annuos valores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, cùm ad hoc dilecti Filii Lucæ Muenieh, moderni Abbatis, per dilectum Filium Magiſtrum Andream Caſtella, Scriptorem, ac Familiarem noſtrum, Procuratorem ſuum ad hoc ab eo ſpecialiter conſtitutum, accedat.

Et ſi etiam dilectorum Filiorum Conventus dicti Monaſterii Sancti Bavonis acceſſerit aſſenſus, ad Omnipotentis Dei Laudem, & militantis Eccleſiæ exaltationem, ac Monaſterii Sancti Bavonis, & Eccleſiæ prædictæ feliciorem ſucceſſum, in ipſo Monaſterio Sancti Bavoois nomen, & titulum Monaſterii, & dignitatem Abbatialem, & Conventualem, nec non Ordinem prædictum, omnemque Statum, & dependentiam regularem, ac Prioratum, & Præpoſituram, oec non Sancti Amandi *Papingloo* Præpoſituram, & Theſaurariam, Pictantiariam, Infirmariam, Hoſpitalariam, & alia Officia prædicta, illorum qualitates, & denominationes, ita ut de cætero Prioratus, Præpoſitatus, Præpoſitura, Theſauraria, Eleemoſynaria, Pictanciaria, Ioſirmaria, Hoſpitalaria, & alia Officia dici, nominari, & cenſeri non poſſint, ac ſingulas Monachales portiones hujuſmodi Auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium, perpetuò, penitùs, & omninò ſupprimimus, & extinguimus.

Ac in Eccleſia Sancti Bavonis hujuſmodi Statum Regularem, in Statum Canonicotum, ac Presbyterotum, ac Clericorum Sæcularium immutamus, & ad Statum Sæcularem illam reducimus, ipſamque Eccleſiam in Sæcularem, & Collegiatam, ac in ea Capitulum Sæculare cùm Menſa Capitulari, Sigillo, & arca communibus, aliiſque Collegialibus inſigniis:

Nec non loco ſuppreſſæ Abbatialis dignitatis unam Præpoſituram, quæ principalis pro uno Præpoſito Seculari, qui ſimilem juriſdictionem, poteſtatem, auctoritatem, & præeminentiam, etiam quoad Pontificalium uſum, & exercitium, ac ſolemnis benedictionis elargitionem habeat, prout Abbas prædicti Monaſterii habere conſueverat:

Nec noo loco Prioratus unum Decanatum pro uno Decano, ac lóco Præpoſituratus unam Cantoriam pro uno Cantore, ac loco Theſaurariæ Regularis, unam Theſaurariam Sæcularem, pro uno Theſaurario, & loco Præpoſituræ, in *Palingloo* unam Scholaſtriam, dignitates inibi non principales:

Nec non viginti quatuor Canonicatus, & totidem Præbendas pro viginti quatuor Canonicis, qui cùm Præpoſito, Decano, Cantore, Theſaurario, & Scholaſtico præfatis, Capitulum ipſius

Eccleſiæ faciant, & conſtituant, & qui omnes horas Canonicas diurnas pariter, & nocturnas, & Miſſas ac alia Officia divina ſecundùm uſum, ritum, & obſervationem Romanæ, ſeu Tornacenſis Eccleſiæ retinere poſſint, perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Nec non eidem ſic erectæ Eccleſiæ, ſeu illius Capitulari Menſæ pro ejus, ſeu Præpoſituræ, Decanatus, Cantoriæ, Theſaurariæ, Scholaſtriæ, Canonicatuum, & Præbendarum prædictarum dote, omnia, & ſingula Bona, & fructus Monaſterii, & ſuppreſſorum Prioratus, Præpoſitatus, Præpoſitutarum, Theſaurariæ, Eleemoſynariæ, Pictanciariæ, Infirmariæ, Hoſpitalariæ, & portionum Monachalium prædictorum:

Abſque præjudicio ipſius moderni Abbatis, qui de cætero quoad vixerit, Præpoſitus, aut ſi maluerit, Abbas nuncupetur, ac omnibus, & ſingulis præeminentiis, honoribus, Dominiis, Officiorum Sæcularium deputationibus, collationibus, & præſentationibus Beneficiorum, nec non fructibus, redditibus, & proventibus, & emolumentis univerſis, quibus ante hujuſmodi ſuppreſſionem, & erectionem prædictas otebatur, poſſidebat, & gaudebat, utatur, potiatur, & gaudeat.

Nec Monachis ejuſdem, aut eorum aliquibus decedentibus, aliis Canonicis Sæcularibus in locum decedentium Monachorum recipiendis, vita ſibi comite, præter Monachalem portionem, quàm ipſi Monachi hactenus habuerunt, aliquid, niſi ex ejus libito dare teneatur.

Ac dignitates, nec non Canonicatus, & Præbendas prædictas ex Bonis Monaſterii hujuſmodi perpetuò dotare, illaque ex nunc, prout poſt ejus deceſſum, & è contra, dotem, prout ſibi videbitur, aſſignare poſſit, ac per eum facienda dotatio, & aſſignatio hujuſmodi, cum facta fuerit auctoritate Apoſtolicâ approbata, & confirmata cenſeatur, ita quod liceat Præpoſito, & Capitulo ejuſdem erectæ Eccleſiæ per ſe, vel per alium, ſeu alios eorum nomine corporalem poſſeſſionem Bonorum ſuppreſſorum Abbatialis dignitatis, poſt deceſſum ipſius moderni Abbatis:

Ac ex nunc Prioratus, Præpoſitatus, Præpoſiturarum, Theſaurariæ, Eleemoſynariæ, Pictanciariæ, Infirmariæ, Hoſpitalariæ, & aliorum Officiorum, Monachaliumque portionum propria auctoritate liberè apprehendere, ac perpetuò retinere, ac illorum ac alios eorundem ſuppreſſorum dignitatum, Officiorum, & Monachalium portionum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in ſuos uſus, & utilitatem convertere, Diœceſani loci, & cujuſvis alterius licentiâ ſuper hoc minimè requiſitâ, auctoritate, & tenore prædictis perpetuò applicamus, & appropriamus.

Nec non modernum Abbatem, ac omnes, & ſingulos ipſius Monaſterii Sancti Bavonis Monachos, etiam illius officia prædicta obtinentes, ordinem ipſum inibi, vel alibi tacitè, vel expreſsè profeſſos, ab obſervantia conſtitutionum, & Statutorum, ac Conſuetudinum Regularium Monaſterii Sancti Bavonis, & Ordinis Prædictorum, nec non quorumcumque per eos in eorum profeſſione emiſſorum votorum (obedientiæ, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis) & à Regula Sancti Benedicti, & ſecundùm illam divini officii recitatione.

Ita ut ſi Abbas, & Monachi nunc regulares, de cætero Præpoſitus, Decanus, Cantor, Theſaurarius, Scholaſticus, & Canonici Sæculares ipſius Eccleſiæ exiſtant, & pro talibus habeantur, & reputentur, ac de cætero habitum regularem dicti Ordinis geſtare, & illius regularia inſtituta, definitiones, ritus, & mores, etiam quoad divinorum celebrationem, jejunia, victum, & ciborum uſum, ac indumentorum, & alia quæcumque, ad quæ dicti Ordinis, ſeu profeſſionis occaſione tenebantur, in futurum obſervare minimè teneantur.

Sed in habitu, cæremoniis, ritu, inceſſu, moribus, & vita quoad omnia Sæcularibus Canonicis aliarum Collegiatarum Secularium Eccleſiarum illarum partium, ſe omninò & ubique, abſque alicujus apoſtaſiæ nota, ſeu Cenſuræ incurſu conformare.

Et præſentium vigore modernus Abbas loco ſuppreſſæ Abbatialis dignitatis, Præpoſituram Sæcularem, & modernus Prior Decanatum, & modernus Præpoſitus Cantoriam, & modernus Theſaurarius regularis Theſaurariam Sæcularem, nec non modernus Præpoſitus in *Palingloo* Scholaſtriam erectos, ac ſinguli Monachi præfati unum ex Canonicatibus, & unam ex Præbendis erectis hujuſmodi, abſque alia proviſione eis de illis reſpectivè facienda, retinere poſſint.

Ipſeque modernus Abbas dictæ erectæ Eccleſiæ Præpoſitus, ut de quibuſvis bonis ſuis mobilibus, & immobilibus, quomodolibet etiam tacitè intuitu Eccleſiæ acquiſitis, vel acquirendis, liberè, & licitè in vita, & in morte teſtari, & diſponere valeat, ſed ſpolia quæ nunc ſunt, & pro tempore erunt, ejuſdem erectæ Eccleſiæ Monachorum decedentium, ad Menſam Capitularem dictæ Eccleſiæ hujuſmodi pertineant.

Ac Præpoſito, ac dignitates obtinentibus, nec non Canonicis, & perſonis ejuſdem erectæ Eccleſiæ ab inteſtato decedentibus, etiamſi Conſanguineos habuerint, nihilominùs Capitulum præfatis, quoad bona intuitu Eccleſiæ acquiſita, fabricæ ipſius erectæ Eccleſiæ applicanda, ſuccedant.

Sic tamen, quòd nunc præſentes Monachi, qui habitum regularem, & regulàm Sancti Benedicti dimittere noluerint, in illis quandiù voluerint, remanere poſſint, & nihilominùs divinis in dicta Eccleſia deſerviendo tantum percipiant, quantum unus ex illis Canonicis dictæ erectæ Eccleſiæ, ac ſedeant, & incedant, vocemque activam & paſſivam habeant inter alios Canonicos ſecundum ordinem priſtinum, dummodò in divinis, & aliis Eccleſiaſticis Officiis in ſuperiore habitu aliis Canonicis ſe conforment, auctoritate prædicta, earum denique tenore præſentium abſolvimus, & liberamus.

Et inſuper quòd dicta erecta Eccleſia, & illius Præpoſitus, dignitates obtinentes, Canonici, & perſonæ pro tempore exiſtentes, prout dictum Monaſterium, & illius Abbas, & Monachi ante hujuſmodi ſuppreſſionem, & erectionem, exempti, & dictæ Sedi immediatè ſubjecti ſint, & eſſe cenſeantur.

Et quod Jus Patronatus, & præſentandi perſonas idoneas tam ad Præpoſituram, quam ad Canonicatus, & Præbendas, hâc primâ vice duntaxat exceptâ, pro tempore quibuſvis modis, & ex quorumcumque perſonis, etiam apud Sedem Apoſtolicam vacantes, ad præfatum Carolum Imperatorem, & pro tempore exiſtentem Comitem Flandriæ, Romano Pontifici pro tempore exiſtenti:

Electio verò idonearum perſonarum ad Decanatum, Cantoriam, Theſaurariam, Scholaſtriam erectos, ad Præpoſitum, Decanum, & Capitulum ejuſdem erectæ Eccleſiæ:

Inſtitutio autem perſonarum ſic per eos, pro tempore electarum, nec non collatio, & proviſio aliorum duodecim Canonicatuum, & Præbendarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, etiam hâc vice, ad ipſum ſolum Præpoſitum pro tempore exiſtentem:

Ac collatio, & præſentatio & omnium ſingulorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ ad collationem, & præſentationem ipſius Abbatis pertinebant, etiam de cætero ad eundem ſolùm Præpoſitum pertineant, nec Ordinarius Loci in collationem dictarum Præbendarum, & Canonicatuum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum ſe quoquo modo immiſcere poſſit.

Et dicto moderno Abbate decedente, ex omnibus Bonis dicti Monaſterii eidem Menſæ Capitulari applicatis, fructibus, redditibus, & proventibus, Præpoſitus pro tempore exiſtens, quanrum quatuor, unà cùm Domibus, & Dominiis dicti olim Monaſtarii per eum eligendis, & eidem Præpoſituræ applicandis:

Ac ſinguli ex Decano, Cantore, Theſaurario, & Scholaſtico præfatis æquales portiones cùm aliis Canonicis pro rata, unà cum quota pecuniaria, vel portione Bonorum Monaſterii hujuſmodi per dictum modernum Abbatem eis, & eorum cuilibet ratione dictarum dignitarum ad ſuum libitum deputanda, & conſignanda, percipiant, niſi idem modernus Abbas (vita ſibi comite) juxta facultatem ſibi per præſentes conceſſam, aliter (quàm ut præfertur) diſpoſuit.

Et Præpoſitus pro tempore præſentatus, & inſtitutus ſolus Officiarios Juſtitiæ, videlicet Ballivum, Schultetum, Scabinos, & ſimiles cum omni jurisdictione (prout ad præſens modernus Abbas habet) tam in dicto Monaſterio Sancti Bavonis, quàm Dominiis ejusdem:

Cæteros verò Officiales, ac Receptores Bonorum dictæ erectæ Eccleſiæ Præpoſitus cum Capitulo deputare poſſinr, & debeant, eisdem auctorirate & tenore, perpetuò ſtaruimus, & ordinamus, ac eidem moderno Abbati futuro Præpoſito, Canonicis, & aliis perſonis dictæ erectæ Eccleſiæ domos, & manſiones deputandi, & aſſignandi:

Nec non Præpoſito pro tempore exiſtenti, & Capitulo præfatis tam circa divinorum Officiorum celebrationem, quàm Bonorum, & rerum dictæ erectæ Eccleſiæ conſervationem, & augmentum, ac fructuum diſtributionem, quæcumque Statuta, & Ordinationes, licita, & honeſta, ac Sacris Canonibus non contraria condendi, & condita (prout qualitas temporum exegerit) reformandi, & immutandi, ac alia de novo faciendi, quæ poſtquam condita, reformata, immutata, ac de novo edita fuerinr, Apoſtolica auctoritate prædicta, etiam firmara ſint, & eſſe cenſeantur, ac firmiter obſervari debeant, plenam, & liberam facultatem concedimus; Et nihilomiohs eidem Eccleſiæ, & illius Præpoſito, Decano, Cantori, & Theſaurario, Scholaſtico, Capitulo, Canonicis, & perſonis pro tempore exiſtentibus, ut omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, franchiriis, prærogativis, facultatibus, gratiis, conceſſionibus, & indultis, eidem Monaſterio, ac illius Abbati, & perſonis tam Apoſtolica, quam ordinaria auctoritatibus, ſeu etiam per quoſcumque Romanos Pontifices, ac Imperatores, Reges, Duces, Comites, Comitiſſas, Marchiones, & quoſcumque alios Superiores quomodolibet conceſſis, quibus per præmiſſa nullatenùs præjudicatum cenſeatur, ſed illis, ut prius, & aliis, quibus aliæ Eccleſiæ Collegiaræ Sæculares illarum partium, ac illarum Dignitates, Canonici, & Perſonæ quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poſſint quomodolibet in fururum, etiam quoad delationem Almutiarum pariformiter, & absque ulla differentia uri, potiri, & gaudere poſſint, & debeant, indulgemus.

Præterea Abbatem, & Monachos præfatos ac eorum ſingulos, qui propter inſtirurorum regularium prædictorum transgreſſionem, aliquam apoſtaſiæ notam, aut irregularitatem, ſeu inhabilitatem incurrerint, ab hujuſmod exceſſibus, nec non apoſtaſia, & quibuſvis excommunicationis, & aliis Sententiis, Cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quas præmiſſorum occaſione forſan quomodolibet incurrerint, auctoritate, & tenore ſupradictis abſolvimus, ac cùm eis ſuper irregularitate (ſi quam Cenſuris hujuſmodi ligati, Miſſas, & alia Officia divina celebrando, aut illis ſe immiſcendo contraxerint) quodque, quæcumque, quodcumque, & qualiacumque cum Cura, & ſine Cura Sæcularia, alias invicem compatientia Beneficia Eccleſiaſtica, etiamſi Canonicarus, & Præbendæ, Dignitates, Perſonatus, Adminiſtrationes, & Officia, in Cathedralibus, & Metropolitanis, vel Collegiatis, & Dignitates ipſæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, poſt Pontificales Majores, ſeu Collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principales fuerint, & ad Dignitares, Perſonatus, Adminiſtrationes, vel Officia hujuſmodi conſueverint, qui per electionem aſſumi, eisque Cura immineat animarum, ſi eis Canonicè conferantur, aur eligantur, præſententur, vel alias aſſumanrur ad illa, & inſtituantur in eis, poſt ſuppreſſionem, & reductionem hujuſmodi recipere, & retinere, illaque ſimul, vel ſucceſſivè, ſimpliciter, vel ex Cauſa permutarionis, quoties eis placuerir, dimittere, & loco dimiſſi, vel dimiſſorum, aliud, vel alia, ſimile, vel diſſimile, aur ſimilia, vel diſſimilia, Beneficium, vel Beneficia, Eccleſiaſticum, vel Eccleſiaſtica, quæcumque, quodcumque, & qualiacumque cum Cura, & ſine Cura ſe invicem compatientia, ſimiliter recipere, & (ut præfertur) retinere liberè, & licitè valeant, auctoritate, & tenore ſupradictis de ſpeciali dono gratiæ diſpenſamus, abolentes omnem inhabilitaus, & infamiæ maculam, ſive notam per eos præmiſſorum occaſione quomodolibet contractam.

Quocirca dilectis Filiis S. Donatienſis, Brugenſis, dictæ Diœceſis, & S. Pharaildis ejusdem Gandenſis Oppidorum, Eccleſiarum Præpoſitis, ac Officiali Tornacenſi, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras & in eis contenra quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Præpoſiti, & Capituli prædictorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisdem in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctorirate noſtra ſuppreſſionem, extinctionem, inſtitutionem, immutationem, reductionem, applicationem, appropriationem, ſtarurum, ordinarionem, conceſſionem, indultum, decretum, & alia præmiſſa firmirer obſervari.

Ipſosque Carolum, & pro tempore exiſtenrem Comitem Flandriæ, ac Præpoſitum, & Capitulum illos, nec non eosdem Abbarem, & Monachos, poſſeſſione, ſeu quaſi, abſolutionis, liberationis, diſpenſationis, & abolitionis prædictarum pacificè gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque, contra præſentium tenorem quomodolibet impediri, moleſtari, vel perturbari, contradictores Auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, non obſtantibus præmiſſis, ac priori noſtra voluntate prædicta, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perperuas, niſi in Caſibus à jure permiſſis, fieri prohibentibus, & quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſterii Sancti Bavonis, & Ordinis prædictorum juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmirate roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, nec non Privilegiis, & Indultis Apoſtolicis eidem Monaſterio Sancti Bavonis, & Ordinis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogaroriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis Clauſulis, irritantibusque aliis Decretis conceſſis, approbatis, & innovaris.

Quibus omnibus (etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio, etiam diſpoſitivè, fieri deberet) tenores hujuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxar, ſpecialiter, & expreſſè derogamus, contrariis quibuſcumque.

Aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Monachalibus portionibus, ac officiis hujuſmodi, ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in

illis partibus, generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras imperraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & Decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum. Quas quidem Litteras, & Proceſſus habitos per eoſdem, & inde ſequuta quæcumque, ad loca, & Monachales portiones, nec non Officia ſuppreſſa hujuſmodi, volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecurionem locorum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari, ſeu ſi aliquibus, communiter vel diviſim, à dicta ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per qoæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenotibus, de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſſionis, extinctionis, innovationis, reductionis, erectionis, inſtitutionis, applicationis, appropriationis, abſolutionis, liberationis, ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, indulti, diſpenſationis, abolitionis, derogationis, mandati, & voluntatis infringere vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ MDXXXVI. nono Calendas Auguſti, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

II. Ex Cod. Dipl. Leibnitii Tom. II. Mant. pag. 229.

Confirmat Transactionem Quedlinburgi per Albertum Cardinalem Moguntinum inter Ericum, & Henricum Juniorem, Duces Brunſvicenſium, & Capitulum Cathedrale, Eccleſias, Nobilitatem Provinciæ, urbemque Hildenſemenſem in vigilia aſcenſionis 1523. factam, quâ pars temporalitatis Epiſcopatus in Duces transfertur: anno 1537.

PAULUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

INter Principes & alios Fideles quoslibet, præſertim quarum Fides, & devotio in Noſtro, & Apoſtolicæ Sedis conſpectu continuè refulget, pacem, & concordiam vigere, & augeri, ſinceris deſiderantes affectibus; illa, quæ propterea proinde geſta, & ordinata comperimus, ut firmiùs illabata ſerventur, libenter cùm à Nobis petitur, noſtræ approbationis munimine ſolidamus; Sanè pro parte dilectorum Filiorum Nobilium Virorum, *Erici, & Henrici, Ducum Brunſvicenſium, & Luneburgenſium, Nobis nuper exhibita petitio* continebat, quòd aliàs cùm inter ipſos Ericum, & Henricum, Duces ex una, & dilectos Filios, Seniorem Decanum, & Capitulum, ac *Clerum* & Eccleſiaſticos Civitatis Hildenſemenſis, (quibus Carthuſienſium, & Soltze Monaſteriorum, nec non Montis Sancti Mauritii propè, & extra muros Hildenſemenſes perſonæ additæ, adjunctæ, & incluſæ ſunt, (*& Militares*) quotquot usque in diem Concordiæ infraſcriptæ apud ipſos manſerunt) nec non *Communitatem Civitatis Hildenſemenſis* ex altera partibus, lites, differentiæ, contentiones, Controverſiæ, & Bella orta fuiſſent, tandem dilectus Filius noſter Albertus, tituli S. Petri ad Vincula Presbyter *Cardinalis*, qui Magdeburgenſi, & Moguntinenſi Eccleſiis, ex Conceſſione, & *diſpenſatione* Apoſtolicâ præeſſe dignoſcitur, ac Eccleſiæ *Halberſtadenſis perpetuus Adminiſtrator* in *Spiritualibus, & Temporalibus per Sedem Apoſtolicam deputatus*, nec non Germaniæ Primas, & Sacri Romani Imperii Archicancellarius per Germaniam, Princeps Elector Marggravius Brandeburgenſis, Stettinenſis, Pomeraniæ, Caſſubiorum, Slavorum Dux &c. Burggravius Nurimbergenſis, & Pruſſiæ Princeps exiſtit; ac dilectus Filius Nobilis Vir *Georgius Dux Saxoniæ*, Landgravius Turingiæ, & Marchio Miſniæ, ſeſe pro concordia inter prædictas Partes interponentes, Partes ipſas in Amicitia ſuper dictis differentiis, controverſiis, contentionibus, & Bellis compoſuerunt, & in primis ordinarunt, ſeu convenerunt: Quòd dilectus Filius Nobilis Vir *Wilhelmus Dux Brunſvicenſis & Luneburgenſis*, aliique in Bello ab utraque Parte, ſeu hinc inde Capti, liberè, & ſine ære relaxari, & Feriâ ſextâ mane hora nona poſt Diem Concordiæ, quæ in Oppido Quedlinburgenſi, Halberſtadenſis Diœceſis, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo vigeſimo tertio celebrata extitit, Vigiliâ Aſcenſionis Domini immediatè ſequentis, in Hohen-Egelſen, ſub antiqua, & ſolita Cautione Urfehde nuncupata, priſtinæ libertati reſtitui, & pro opportunitate dilecti Filii *Burchardi Salder*, à Venerabili Fratre Noſtro Epiſcopo Hildenſemenſi litteræ quietatoriæ, ſeu liberatoriæ Principum Brunſvicenſium manumiſſis tradi deberent, ac quòd omnes exactiones, militaribus, Burgenſibus, ſeu Ruſticis impoſitæ & ſolutæ, penitus remiſſæ eſſe, & cenſeri deberent; quodque *Civitas ipſa Hildenſemenſis ſub tuitione, defenſione, & protectione ipſius Henrici Ducis*, cum omnibus gratiis, & libertatibus, ac Privilegiis manere, ſeque cum eodem Duce, ſuper tuitione, & defenſione præſtanda, & retardatis præſtitæ defenſionis concordare deberent. Quòd Enſis ipſius Ducis Erici ei reddi, & reſtitui deberet die, & hora prædictis; ac quòd Caſtra Sturvald, Pein, cum ſuis Pertinentiis Eccleſiæ Hildenſemenſis, pacificè ſine aliqua facti attemptatione, & Caſtrum Marienburg in eo ſtatu, quo erat, manere deberent. Quodque ex Civitate Hildenſemenſi, & prædictis Caſtris Steurvald, Pein, & Marienburg eidem Epiſcopo Hildenſemenſi, aut ejus Succeſſoribus Epiſcopis Hildenſemenſibus, aut ipſorum Amicis, ſeu *Amicatis (vel ligatis)* nec alicui alteri præmiſſorum occaſione, contra Duces Brunſvicenſes, ſeu in ipſorum, vel eorum ſubditorum præjudicium, aut damnum non præſtaretur fomentum, receptaculum, auxilium, Conſilium, aut ſervitium aliquod, aut aliquid de facto attemptaretur, & quòd à Principibus, & à Ducibus Brunſvicenſibus, & eorum Principatibus, & Dominiis, contra Hildenſemenſes prædictos, è contrario pari modo obſervari deberet; & ſi quæ in futurum orirentur inter prædictas Partes differentiæ, illæ, non per viam facti, ſed ſecundum communem Ordinationem Imperialem terminari deberent; Quodque Duces Brunſvicenſes *omnia Caſtra, Civitates, Oppida, Villas, Monaſteria, & Monaſteriorum curias, quæſita, ac pacta, nec non quæſitas, ac pactas ſibi habere*, retinere, neque ſuper his à præfatis Capitulo, & Civitate Hildenſemenſi, ac eorum Succeſſoribus per viam facti, ſeu de facto moleſtari deberent, Imperatoriæ Majeſtatis, ac à Ducibus Brunſvicenſibus Decreto, executorialibus Mandatis, omnibusque aliis à Cæſarea Majeſtate emanatis, manſuris ſemper ſalvis. Quodque ipſis militaribus eorum Feuda, ſeu hæreditaria, aut ſub reemptione priùs habita, & quæſita bona à Ducibus Brunſvicenſibus, ad petitionem prædictorum *Principum tractatorum* (id eſt, Mediatorum) & ipſorum intuitu relinqui; ipſi militares Feuda, quæ priùs ab Epiſcopo Hildeſemenſe eatenus tenuerant, & his quæ ipſis ex Caſtris Jure obligationis deſcripta erant exceptis, &

præſertim quæ ex oppido Alfeld, ſub diſtrictu Caſtri Vitzemburg & Saltza, ſub diſtrictu Caſtri Lauenſtein ex Langenhagen, ſub diſtrictu Caſtri Kalenberg; Henningh Rauſchenplaten, jure obligationis deſcripta erant, ſuper quibus Feriâ tertiâ poſt Feſtum S. Bartholomæi tractaretur in Oppido Quedlinburg, & Duces Brunſvicenſes prædictis Principibus Tractatoribus inſtantibus conſenſerunt, ſecum militantibus, qui in Diœceſi, ſeu proprietate Hildenshemenſi Caſtra ſub reemptione habuerant, & apud Diœceſim Hildenshemenſem in Bello manſerunt, ſeu cùm ipſorum militantium hæredibus, tamen ad eorumdem Ducum Brunſvicenſium beneplacitum, & ſub poſſibili via, & modo concordaturos feriâ tertiâ poſt Feſtum Sancti Bartholomæi. Hujuſmodi ad quos tractatus ipſi Principes tractatores quilibet duos ex ſuis Conſiliariis eſſent miſſuri; ſorentque ea ſpe Principes tractatores, ipſorum intuitu, & petitione pro militaribus facta, Principes Brunſvicenſes facturos quæ aliàs ipſi Duces Brunſvicenſes facere non cogitaſſent. Quodque Capitulo, & aliis Eccleſiaſticis ambarum Civitatum Hildenſemenſium, Chartuſienſibus, Dominis in Monte, in Marienrode, Hoſpitale Sancti Joannis, & Saltze propè Hildenshem ſua Bona, quæ ante Bellum hujuſmodi feudali hæreditario Jure, aut ſub reemptione habuerant, reſtitui, ſuiſque conſuetudinibus, libertatibus privilegiis, deſcriptionibus, Veſchenburg nuncupatis, & Jure gaudere, & tuti deberent eſſe: ſimiliter & eorum ſubditis obſervaretur; Et quantum ad Caſtrum Steinbrucke, Principes Brunſvicenſes duos ex ſuis Conſiliariis, & præfatum Capitulum Hildenſemenſe duos ex Canonicis Capitularibus mittere deberent, Principes Brunſvicenſes gratioſos tractatus admiſerunt, & quod ad hos tractatus ipſi Principes mittere deberent. Cùm hæredibus Hans Berners, ſicut cùm aliis militaribus obſervari deberet. Et ſuper his dicti Principes Brunſvicenſes deberent, & vellent Bannum Imperiale, omnemque diſgratiam Cæſareæ Majeſtatis amovere, & præſentem Concordiam ab ipſa Cæſarea Majeſtate confirmari obtinere, ac qoòd per hanc concordiam Bella, diſgratia, omnis controverſia, & differentia ambarum partium amota, & amotæ, & præſertim quoad Civitates, & oppida, Braunſchweig, Gottingen, Hannover, Northeim, Hammeln, aliaſque Civitates, ſeu Oppida ipſorum Ducum Brunſvicenſium, omneſque alios, qui Bellis, & Cauſis hujuſmodi adhæſerant, ac Conſilium, & auxilium præſtiterant, vel ſuſpecti erant habiti, compoſita, & concordata, compoſitæ, & concordatæ cenſeri, & eſſe; dictæque Partes hujuſmodi Concordiam, ac omnes, & ſingulos articulos in ea contentos firmiter, bona fide, & virtute Juramenti obſervare, & tenere, Partes hinc inde dictis Principibus tractatoribus ſolemniter promiſerunt præſentibus Conſulibus & Proconſulibus, quos Civitates ſeu Oppida, Goslar, Magdeburg, & Eimbeck, ad tractatus dictos Concordiæ hujuſmodi aſſumpſerunt, & adhibuerunt; In fidem & teſtimonium, Principes tractatores, ac Ericus, & Henricus Duces Brunſvicenſes, & Luneburgenſes pro ſe, ſuiſque Succeſſoribus Concordiam hujuſmodi ſigillari fecerunt.

II. Et deinde Cariſſimus in Chriſto Filius Noſter Carolus Quintus, Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, *Concordiam prædictam* auctoritate ſua Cæſarea *confirmavit*, & approbavit, prout in litteris, ſeu inſtrumentis, aut Documentis publicis deſuper confectis dicitur pleniùs coorineri. Quare pro Parte Erici, & Henrici Ducum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Concordiæ, compoſitioni, & conventioni hojuſmodi, pro illius ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ firmitatis adjicere, & alias in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur, quorum eſt ea quæ ſunt pacis & concordiæ ſinceris proſequi favoribus, & votivo effectui ſalubiter demandare, Syſtematum, & Inſtrumentorum, ſeu Documentorum prædictorum veriores tenores, præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Concordiam, compoſitionem, conventionem, & promiſſiones, ac ſubſecutam confirmationem Caroli Imperatoris hujuſmodi, cùm Pactis, & Capitulis in eis contentis, nec non omnia alia illas concernentia in dictis litteris, & Inſtrumentis contenta, & inde ſecuta quæcumque; Autoritate Apoſtolicâ tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adjicimus, eaque in omnibus ſuis Capitulis plenum effectum ſortiri, & inviolabiliter perpetuò per quamlibet ipſarum partium obſervari debere decernimus, ſupplentes omnes & ſingulos Juris & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attemptari. Quocirca Venerabili Fratri Noſtro *Epiſcopo Caſertanenſi*, & Dilectis Filiis *Sancti Blaxii intra, & Sancti Ciriaci in Monte prope & extra muros Oppidi Brunſvicenſis*, dictæ Hildenſemenſis Diœceſis, Eccleſiarum Decanis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta, ubi, quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ducum Brunſvicenſium ſuper hoc fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant Auctoritate noſtra Concordiam, Compoſitionem, Conventionem, & Promiſſiones prædictas, juxta illum Approbationis, & Confirmationis hujuſmodi tenorem inviolabiliter ſervari, Contradictores quoslibet, & Rebelles per Cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio Brachii Sæcularis, non obſtantibus præmiſſis, ac quibuslibet Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non legibus Imperialibus, ac Eccleſiæ Hildenſemenſis, nec non Monaſteriorum, & Civitatis prædictorum Juramento, Confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, etiam municipalibus, nec non quibuſvis privilegiis, & indultis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, ac formis, ac cum quibuſvis Clauſulis, & Decretis conceſſis.

III. Quibus omnibos, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenariam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ Approbationis, Confirmationis, Adjectionis, Suppletionis, Decretorum, Mandati, & Derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo, trigeſimo ſeptimo, Sextodecimo Kalendarum Januarii, Pontificatus Noſtri, anno quarto.

Conceſſio facta Canonicis Genevenſibus, è Civitate Genevenſi expulſis, ut Officia divina celebrare poſſint in Eccleſia Annecienſi Fratrum Minorum de Obſervantia: anno 1539. II. Ex Arch Capituli Genev.

PAULUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei Dilectis Filiis, Capitulo & Canonicis Eccleſiæ Gebennenſis Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

EX parte Venerabilis Fratris Petri Lamberti Epiſcopi Caſenatenſis, Referendarii noſtri, fuit nuper propoſitum coram nobis. Videlicet quòd cum ſæviente in Civitate Gebennenſi peſtiferæ hæreſis Lutheranæ Sectatorum perſecutione, vos ab Eccleſia veſtra Gebennenſi, & Civitate prædicta per Cives & incolas ipſius Civitatis impiè expulſi, ac Calicibus, & ſanctarum Reliquiarum repoſitoriis, nec non pluvialibus & aliis ſacerdotalibus indumentis, ac paramentis & ornamentis divino Cultui ipſius Eccleſiæ dicatis, ſpoliati fuiſſetis; Vos nolentes propterea cultum divinum hujuſmodi prætermittere, & ab obſequiis divinis deſiſtere, prout nec deſiſtitis, tandem in Eccleſia domus Sanctæ Crucis oppidi Anneciaci, ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia nuncupatorum Gebennenſis Diœceſis, de conſenſu, & voluntate ipſius Petri Epiſcopi, ejusdem Domus fundatoris ac dilectorum Filiorum illius Fratrum vos reduxiſtis, & inibi extunc Capitulares, & alias Miſſas, ac omnes & ſingulas horas Canonicas diurnas, & nocturnas juxta morem ipſius Eccleſiæ Gebennenſis celebraſtis & decantaſtis, prout celebratis & decantatis de præſenti, & licèt vos in præfata domo, niſi ſolùm & duntaxat in illius Eccleſia, tempore celebrationis divinorum, nullatenùs vos intromittatis, ac de paramentis, eidem divino cultui neceſſariis provideritis, Vosque & Fratres prædicti in divinorum celebratione vos non impediatis, cum domus & Eccleſia hujuſmodi ad hoc capaces exiſtant; & ſi Eccleſia & domus hujuſmodi vobis pro divinis celebrandis conceſſa non fuiſſet, vos in partibus illis Eccleſiam ita commodam non reperiſſetis, nihilominùs à nonnullis hæſitari poſſet, an vos, qui Presbyteri & Clerici Sæculares eſtis, in Eccleſia Regulari Miſſas, & alia divina Officia celebrare & recitare poſſitis, pro parte dicti Petri Epiſcopi, qui etiam litterarum Apoſtolicarum Corrector ac majoris Præſidentiæ Abbreviator exiſtit, &, ut aſſeritur, Canonicatum, & Præbendam ejusdem Eccleſiæ Gebennenſis, ex Conceſſione Apoſtolicâ obtinet, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut cum reſtitutio veſtra forſan ad aliquod tempus differatur, vobis ſuper his opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur.

Nos igitur, qui modeſtis petitionibus libenter præbemus auditum, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis & aliis perſonis & miniſtris ejusdem Eccleſiæ Gebennenſis, ut quamdiu veſtrum exilium ab Eccleſia Gebennenſi, & Civitate prædictis, ac perſecutio Lutheranorum hujuſmodi duraverit, in Eccleſia domus hujuſmodi, de conſenſu dicti Petri Epiſcopi illius Fundatoris & absque præjudicio ipſorum Fratrum, Capitulares & alias Miſſas ac horas Canonicas diurnas & nocturnas, aliaque divina Officia juxta uſum Eccleſiæ Gebennenſis hujuſmodi decantare, & recitare, ac Capitulum veſtrum in Eccleſia domus hujuſmodi, ſeu illius Capitulari celebrare liberè & licitè valeatis, præmiſſis ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non ipſius Eccleſiæ Gebennenſis, etiam juramento, Confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis & Conſuetudinibus cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, Autoritate Apoſtolicâ tenore præſentium de ſpeciali gratia indulgemus.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtri indulti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Trigeſimo Nono, Decimo Calendas Martii, Pontificatus noſtri, anno ſexto. Sign. Bernardus.

Capitulum Canonicorum à Sæculariſatione Abbatiæ Benedictinæ S. Bavonis recens erectum transfert ab Eccleſia S. Bavonis, (quæ ad conſtruendam Arcem diruebatur;) ad Eccleſiam Parochialem Sancti Joannis: anno 1540. IV. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. II. p. 1059.

PAULUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SEdes Apoſtolica, æqua ſemper in omnibus diſtributrix, ea quæ rationabiliter, maximè pro Eccleſiarum, & Eccleſiaſticarum Perſonarum neceſſitate geſta, & conceſſa fore dignoſcuntur, ut illibata perſiſtant, Apoſtolico conſuevit munimine roborare.

Sanè Cariſſimus in Chriſto Filius Noſter Carolus Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, qui etiam Caſtellæ, & Legionis, ac Arragoniæ Rex, nec non Flandriæ Comes exiſtit, ſuo, & dilectorum Filiorum Præpoſiti, & Capituli Sæcularis, & Collegiatæ Eccleſiæ Sancti Bavonis Oppidi Gandavenſis Tornacenſis Diœceſis nominibus nobis nuper exponi fecit, quòd dudum dilecto Filio noſtro Alexandro Sancti Laureotii in Damaſo Diacono Cardinali de Farneſio nuncupato, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario, tunc in partibus illis noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ de Latere Legato, pro parte ejusdem Caroli Imperatoris expoſito, quòd ipſe Carolus Imperator ad Oppidanorum dicti ejus Oppidi Gandavenſis ſub debitis fidelitate, & obedientia animos continendos, ac inter eos, & totam Patriam, nec non Comitatum ſuum Flandriæ pacem, & tranquillitatem perpetuò ſovendam, & conſervandam, aliisque neceſſariis, & urgentiſſimis cauſis animum ſuum moventibus, unam munitam arcem, ſive Fortalitium in ſitu dictæ Eccleſiæ Sancti Bavonis, loco ad id convenientiori conſtrui, & ædificari facere incœperat, ad quod pro Arce, ſeu Fonalitio hujuſmodi facienda, ſeu faciendo, totam Eccleſiam prædictam, ſeu ejus majorem partem demoliri oportebat.

Ac propterea præfato Alexandro Cardinali, & Legato pro parte ejusdem Caroli Imperatoris inſtaoter ſupplicato, ut in dicta Eccleſia nomen Collegiatæ penitùs, ac in Parochiali Eccleſia S. Joannis hujuſmodi, ejusdem ſupprimere, ipſamque Eccleſiam Sancti Joannis, ad quam idem Carolus Imperator, (qui in illa Baptiſmatis Sacramentum ſuſceperat) ſingularem gerebat devotionis affectum, in Collegiatam Eccleſiam ſub invocatione Sancti Bavonis erigere, & inſtituere, & ad illam Capitulum, & Menſam Capitularem ipſius Eccleſiæ Sancti Bavonis transferre dignaretur.

Dictus Alexander Cardinalis, & Legatus, ſufficienti ad id, ut aſſerebat, per Litteras dictæ Sedis facultate munitus, ipſius vigore, precibus ipſius Caroli Imperatoris in ea parte inclinatus, in Sancti Bavonis nomen Collegiatæ, & in Parochiali Eccleſia prædicta invocationem Sancti Joannis hujuſmodi perpetuò ſuppreſſit, & extinxit, eandemque Parochialem Eccleſiam in Collegiatam, ſub invocatione ejusdem Sancti Bavonis cum Collegialibus inſigniis perpetuò erexit, & inſtituit, ac Abbatiam, ſeu Præpoſituram principalem, nec non reliquas Dignitates, Canonicatus, & Præbendas, Cappellanias, & Beneficia dictæ Eccleſiæ S. Bavonis, cum anniverſariis, fundationibus, proviſionibus, Collationibus, Patronatu, & Funeralibus, ac aliis juribus, Juriſdictionibus, Cenſibus, fru-

Google

ctibus, redditibos, & proventibus, nec non tam perſonalibus, quàm realibus præeminentiis, immunitatibus, exemptionibus, privilegiis, honoribus, franchitiis, & gratiis, Lampadibusque, Ss. Corporum Reliquiis, Reliquariis, Campanis, Libris, Calicibus, Crucibus, Ornamentis, Feretris, Clenodiis, aliisque mobilibus, & immobilibus, ac ſe moventibus Bonis ad dictam de novo erectam Eccleſiam tranſtulit, illaque omnia eidem de novo erectæ Collegiatæ Eccleſiæ perpetuò applicavit, & appropriavit; Ac tunc Epiſcopo Tornacenſi, ſeu pro eo Pontificalia Officia exercenti, aut cuicumque alii Eccleſiæ Prælato, vel in Eccleſiaſtica poteſtate conſtitutæ perſonæ translationem ipſam, cum ſolemnitaribus, & Ceremoniis in ſimilibus neceſſariis, & opportunis adhiberi ſolitis, faciendi, nec non præfato Carolo Imperatori pro dicta Arce, ſeu Fortalitio conſtruenda, ſeu conſtruendo, dictam Eccleſiam Sancti Bavonis, ſeu partem ex eo demoliendi licentiam, & facultatem conceſſit, prout in patentibus ejuſdem Cardinalis & Legati Litteris deſuper confectis dicitur pleniùs contineri.

Quare præfatus Carolus Imperator ſuo, ac Præpoſiti, & Capituli prædictorum nominibus præfatis nobis exponi fecit, ut ſuppreſſioni, extinctioni, erectioni, inſtitutioni, translationi, applicationi, appropriationi, & conceſſioni hujuſmodi pro illarum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ firmitatis adjicere, & aliàs in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur.

Nos igitur, qui cunctorum, potiſſimè Cæſareâ Celſitudine fulgentium votis, quantum cum Deo poſſumus, libenter annuimus, Præpoſitum, & Capitulum præfatos, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris, & pœnis à Jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, à quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſuppreſſionem, extinctionem, erectionem, inſtitutionem, translationem, applicationem, appropriationem, & conceſſionem prædictas, ac prout illas concernunt, omnia, & ſingula alia in dictis præſentibus Litteris quomodolibet contenta, ac inde ſequuta quæcumque, nec non omnes, & ſingulas gratias, indulgentias, non tamen plenarias, privilegia, immunitates, prærogativas, exemptiones, præſertim per Felicis recordationis Julium Papam ſecundum, & quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac alias Eccleſiaſticas, & Sæculares perſonas, tam in genere, quàm in ſpecie, etiam individuam, & expreſſam mentionem requirentes, dudum eidem Eccleſiæ olim S. Bavonis tunc Regulari, ac poſtmodum ſuppreſſo in ea omni ſtatu regulari, in Sæcularem, ac Collegiatam Eccleſiam erectæ, illiusque Præpoſico, dignitates obtinentibus Canonicis, & Capitulo per nos quomodolibet conceſſos, & conceſſa, ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innovamus, ac pro potiori Cautela illa omnia, & ſingula, prout tum per dictum Alexandrum Cardinalem, & Legatum geſta, quàm per Julium, & alios Prædeceſſores, ac alias perſonas præfatas conceſſa ſunt, eidem noviter erectæ Collegiatæ Eccleſiæ, illiusque Præpoſito, dignitates obtinentibus Canonicis, & Capitulo pariformiter, & absque ulla penitùs differentia de novo concedimus, ac perpetuæ firmitatis robur, perinde ac ſi eidem noviter erectæ Eccleſiæ, illiusque Præpoſito, ac Capitulo conceſſæ extitiſſent, obtinere, & inviolabiliter obſervari debere decernimus, omneſque & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan in præmiſſis omnibus intervenerint, ſupplemus.

Necnon Rectoribus Curatis nuncupatis, Capellanis, Vicariis, Miniſtris & Officiariis, in olim Sancti Bavonis, ante illius demolitionem, ac in olim Sancti Joannis noviter erectæ Eccleſiæ prædictis nunc, & pro tempore exiſtentibus, ut omnibus & ſingulis Gratiis, Indulgentiis, Privilegiis, Immunitatibus, Prærogativis, Libertatibos & Exemptionibus, etiam per Julium, & alios Prædeceſſores præfatos Eccleſiæ olim Sancti Bavonis, tunc Regulari, & pro tempore exiſtenti Præpoſito, dignitates obtinentibus Canonicis, & Capitulo etiam, ut præmittitur, conceſſis, & quibus illi utuntur & potiuntur, ac uti, potiri & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum pariformiter, & æquè principaliter, ac ſine ulla penitùs differentia uti, potiri, & gaudere liberè & licitè poſſint, indulgemus.

Et ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque Judices, quavis auctoritate fulgentes, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, necnon quidquid ſecus à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Quocirca S. Rumoldi Mechlinienſis Cameracenſis Diœceſis, & S. Phataildis ejuſdem Gandavenſis Oppidorum Præpoſitis, ac Decano S. Donatiani Brugenſis dictæ Tornacenſis Diœceſis Eccleſiarum per Apoſtolica Scripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcunque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Caroli Imperatoris, & pro tempore exiſtentis Præpoſiti & Capituli prædictorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes litteras, & in eis contenta hujusmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos ipſæ præſentes litteras concernunt, illis pacificè gaudere; non permittentes eos deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per Cenſuras Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, etiam quoſcunque quorum intereſt, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum, conſtito ſummariè de non tuto ad eos acceſſu, citando, ac quibus & quoties inhibendum fuerit, etiam ſub ſimilibus Sententiis, Cenſuris & Pœnis inhibendo, necnon Cenſuras & Pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem & Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices in Sede prædicta deputati extra Civitatem vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali editis, dummodò ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non trahatur, & quibusvis aliis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, ac dictæ Eccleſiæ olim Sancti Bavonis juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis & Conſuetudinibus, necnon quibusvis Privilegiis, Indultis Apoſtolicis, quomodolibet, ac ſub quibuscumque tenoribus & formis, nec non cum quibusvis clauſulis & decretis conceſſis, approbatis & innovatis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa mentio habenda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ac verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter ex-

preſſia habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris. hac vice duntaxat, ſpecialiter & expreſsè derogamus, cnntrariis quibuscunque.

Aut ſi aliquibus, communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi vel excommunicari non pniſint, per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuamodi mentionem.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam ooſtræ Abſolutionis, Apprnbationis, Confirmationis, Suppletionis, Innovationis, Conceſſionis, Derogatinnis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quia autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtnlorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, Nonas Decembris, Pontificatus nnſtri anno ſeptimo.

PAULUS QUARTUS.
PONTIFEX CCXXVII.
ANNO DOMINI MDLV.

Paulus Neapolitanus, priùs Joannes Petrus Caraffa, ſucceſſit Marcello II. anno 1555. Latinè, Græcè & Hebraicè doctus, Theatinorum Auctor, ſeverus in delinquentes, Privilegiis Populo Romano conceſſis ſtatuam ex marmore meruit. Moriturus Cardinalibus Sanctam Inquiſitionem commendavit, quæ tamen ipſum adeò inviſum reddiderat, ut quum animam ageret, Carcere Inquiſitionis ſuccenso à furente plebe, Cœnobium Dominicanorum Inquiſitorum in ſummo fuit diſcrimine, impetuque in Capitolium facto, ſtatuæ marmoreæ Pontificis, capite, dextrâque truncatæ, toto triduo per urbis vias volutatæ, poſtremò in Tiberim projectæ fuerint, Inſignibus Gentilitiis omnibus uno die ſublatis, & Cadavere Pontificis tenui pompâ ſepulto: anno 1559. (*Magni Bullarii Romani hujus Editionis Lux.* 1727. *Tom. I. fol.* 816.)

I. Ex Mem. du Clergé de France Tom. 2. pag. 604.

Indulrum conceſſum S. R. E. Cardinalibus, poſt Conventiones inter ſe factas, in Conclavi Sede vacante, quod vulgò *Compactum* dicitur: anno 1555.

PAULUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

DEcet Romanum Pontificem, Domini noſtri JESU CHRISTI in terris Vicarium, ea quæ, etiam antequam ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptus eſſet, inter ipſum & alios Cardinales pro bono pacis, & felici regimine ipſius Romanæ Eccleſiæ, & Status Eccleſiaſtici maturo conſilio ordinata & promiſſa exiſtunt, ſemper rata habere, & illis, quo firmiùs ſubſiſtant, Apoſtolici Muniminis robur adjicere. Cum itaque nos tunc in minoribus conſtitui, & Epiſcopua Oſtienſis, Sede Apoſtolica per obitum felicia recordatinnis Marcelli Papæ II. Prædeceſſoris noſtri vacante, in Conclavi, in quo divinâ favente clementiâ ad Summum Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimns, una cum Venerabilibus Fratribus noſtria S. R. E. Cardinalibus, in ipſo Conclavi pro electione futuri Romani Pontificis celebranda intereſſentibus, certa Capitula inter nos & ipſos Fratres maturo conſilio facta, ſubſcripſerimus, & poſtmodum ad hujusmodi Apoſtolatus apicem, meritis licet imparibus, per eosdem Fratres electi, Capitula ipſa, prnut illa in minoribus conſtituti promiſeramua, ſubſcribendo purè, ſimpliciter & bona fide ad litteram obſervare, & adimplere ſolemni voto promiſerimus & juraverimus, & ita illa omnia ad unguem omninò nbſervare intendebamus: idcircò imprimis promittimua & jutamus, quod omnibus viribua noſtris conabimur & curabimus, pacem inter Principes Chriſtianos componere; & cum effectu faciemus, quòd univerſalis Eccleſia & Romana Curia reformetur, proſequendo reformationem à piæ memoriæ Julio Papa III. inchoatam, ipſamque Curiam non transferemua extra almam urbem Romam, nec de loco ad locum, aut de Provincia ad Provinciam; quodque numerus Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſtatuatur ac reſtringatur, & ex nunc ad numerum quadraginta ejusdem S. R. Eccleſiæ ex omnibus nationibua, ſine præjudicio præſentium, ad ſummum ſtatutus & reſtrictua cenſeatur; ac interim quouſque dicti Cardinales, qui nunc ſunt, ad hunc numerum reducantur, à novorum Cardinalium promotione abſtinebimus. Licebit tamen nobis de pileo noſtro, prout nobis videbitur, liberè diſponere; ac duoa vel tres alios Cardinales, etiam ante numeri hujnſmodi reductinnem, ex Conſanguineis noſtris infra tertium gradum, ante vel poſt reductionem eandem, modò ultra duos non promoveamus, creare.

Non etiam aſſumemus Cardinales, niſi in ætate ſaltem viginti quinque annorum conſtitutos, ac viros bonæ vitæ, converſatinnis & famæ, ac litterarum ſcientiâ, & bonis moribua præditos; ſervabimusque Decretum prædicti Prædeceſſoris in ſacro Cooſiſtorio editum, de duobus fratribus germanis ad Cardinalatus honorem non aſſumendis; quod extendatur & extenſum eſſe cenſeatur, etiam ad patruum & nepotem, ut eodem tempore nullo modo in eodem Collegio eſſe poſſint. Et inſuper, juxta antiquam & laudabilem conſuetudinem, promotionem faciendam, ſaltem per octo dies ante Cardinalibus in Conſiſtorio tunc præſentibua denuntiare, & Cardinales creandoa in ipſa publicatione publicare debeamus, nec quemquam eorum in pectore reſervare, aut aliquo modo exquiſito, ſecretum etiam ad breve tempus tenere; quodque omnes & ſinguli ejusdem S. R. E. Cardinales pro tempore exiſtentes, ex omnibus & ſingulis ſuis bonis, etiam ex fructibus Cathedralium, etiam Metropolitanarum Eccleſiarum aut Monaſteriorum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum qnorumcumque perceptis, & pro tempore percipiendis, tam inter vivos, quam in ultima voluntate, inter quascunque perſonas, liberè teſtari & diſponere poterunt, nec ad aliquam particularem licentiam ſeu facultatem deſuper obtinendam, ulla unquam neceſſitate cogentur.

Et ſi contigerit, aliquem ex eisdem Cardinalibus ab inteſtato, & ſine ulla rerum ac bonorum ſuorum diſpoſitione decedere, quod ejus ſpolia ad Cameram Apoſtolicam non pertinebunt, ſed inter illius hæredes & familiares, arbitrio trium Sacri Collegii Cardinalium hujuſmodi, in ordine priorum, pro tempore exiſtentium, diſtribuantur; ac Cardinalibus, quorum fructus ſeu redditus Eccleſiaſtici ad valorem ſex millium Ducatorum auri de Camera non aſcendent, de proventibus ejusdem Cameræ usque ad ſummam ducentorum Ducatorum ſimilium quolibet menſe providebimus: ita quòd ſolutio incipiat à die Aſſumptionis, ſine ulla excomputatione pecuniarum antea perceptarum. Et nihilominus curabimus dictam Cameram ab ejusmodi onere liberare, eisdem Cardinalibus providendo, usque ad ſummam ſex millium Ducatorum hujusmodi de redditibus bonorum Eccleſiaſticorum, præſertim per obitum Cardinalium vacantium. Ipſique Cardinales erunt exempti à decimis, gabellis, ac quibuscunque aliis impoſitionibus, & oneribua ordinariis & extraordinariis, quacunque de cauſa us-

que ad hunc diem impoſitis & imponendis; ac in Diœceſi in qua erunt ordinarii Collatores, quicumque Beneficia Eccleſiaſtica ad eorum collationem, tam conjunctim, quàm diviſim pertinentia, qualitercumque reſervata, præterquam veræ, & non juxta Conſtitutiones, Declarationes per recolendæ memoriæ Paulum Tertium Romanum Pontificem, & dictum Julium ſimiliter Prædeceſſores noſtros editas, familiaritatis continuæ & commenſalitatis Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, liberè conferre poterunt: quodque regulæ de infirmis reſignantibus, tam citrà, quam ultra montes, in præjudicium Indultorum eorumdem Cardinalium, & Indultis ipſis, ad inſtantiam Regum & Principum, etiam virtute quorumcunque Mandatorum ac gratiarum, non derogabimus. Necnon contra eorumdem Cardinalium perſonas in quacunque cauſa, niſi in caſibus hæreſis vel ſchiſmatis, aut læſæ Majeſtatis, in primo capite, ac præcedente legitima cauſæ cognitione & proceſſu, coram Cardinalibus ad id de duarum partium aliorum Cardinalium tunc præſentium conſenſu, per modum ſecretum præſtito deputandis, non procedemus, nec procedi faciemus. Et præterea Civitates, terras & lota aut bona, vel jura ejusdem Romanæ Eccleſiæ, etiam ex cauſa permutationis, etiam cum recompenſa, aut pro evidenti utilitate, vel neceſſitate, alienare ſeu infeudare, etiamſi alienari vel infeudari conſueverint, ad longum tempus locare, vel pignori tradere, ſeu in gubernam, aut alio titulò ultra vitam noſtram concedere, etiam omnibus Cardinalibus conſentientibus, minimè valeamus, niſi illa quæ de cætero ob lineam finitam, & aliàs legitimè devolventur. Et ſi aliter fecerimus, id ſit nullius roboris, ac momenti, ac quandoeunque retractari poſſit & debeat. Et ſi qui Cardinalium ad id (quod abſit) conſenſerint, non ſolum perjuri, ſed etiam infames infamià juris & facti exiſtant: teneanturque Cardinales in futurum promovendi ante receptionem pilei jurare, præmiſſis conſenſum oon adhibere. Ac poſt coronationem noſtram, infrà decem dies Bullam, ſive Conſtitutionem perpetuam præſentis Capituli confirmatoriam edere & publicari facere. Et quod nullo pacto bellum geremus adverſus Principes Chriſtianos, aut cum aliquo eorum contra alium fœdus inibimus, aut Ligam faciemus: Sed nos communem Patrem & æqualem omnibus exhibebimus, neutralitatemque veràm ſervabimus, niſi ex juſta & urgenti cauſa, quæ à majori parte ipſorum Cardinalium in Conſiſtorio ſecreto, & per modum ſecretum probata fuerit. Ac nemini, niſi per modum ſecretum de conſenſu duarum partium Cardinalium eorumdem, facultatem præſentandi vel nominandi, aut conſenſum præſtandi ad Eccleſias Cathedrales, ſeu Monaſteria, vel alia Beneficia Conſiſtoriaba, in Conſiſtorio proponantur & expediantur, unquam concedemus. Et cum deceat Conſiſtorialia in Conſiſtorio expediri, rationem habebimus, quòd nonſolum proviſiones Eccleſiarum, ſed etiam Monaſteriorum, ac alia Beneficia Conſiſtorialia in Conſiſtorio proponaotur & expediantur. Nec Litteræ Apoſtolicæ, ſeu Bullæ deſuper per Secretarium aut aliter expediri poſſint, niſi per viam ordinariam Cancellariæ, ſeu dictæ Cameræ Apoſtolicæ. Ac nullas etiam ad inſtantiam Principum imponemus decimas, niſi urgentibus de cauſis à majori parte dicti Collegii per ſecreta ſuffragia approbandis. Et demum Perſonas Eccleſiaſticas, quarum Beneficiorum Eccleſiaſticorum fructus valorem viginti quatuor Ducatorum ſimilium ſecundòm omnem æſtimanonem excomputandis diſtributionibus quotidianis non excedant, decimis quacunque de cauſa imponendis non gravabimus. Ac procurabimus etiam, & cum effectu, quantum in nobis fuerit, faciemus, ut Baſilica Principis Apoſtolorum da urbe perficiatur; & tantum pecuniarum in ea erogabimus, quantum per conſcientiam noſtram à nobis fieri poſſe arbitrabimur.

Nec non ſuper omnibua & ſingulis Capitulis prædictis eorumque executione, tam conjunctim, quam diviſim, Litteras Apoſtolicas cum omnibus & ſingulis Decretis, Clauſulis & Mandatis neceſſariis & opportunis, ad libitum partium quoad præmiſſa concernunt, tot quot ipſe partes voluerint, dabimus.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1555. 4. Kalendas Junii, Pontificatus noſtri anno primo. Signé ſur le reply, R. Danerius. Seellé en plomb pendant en lacqs de ſoye rouge & jaune. Et ſur le reply eſt écrit. *Regiſtrata in Secretaria Apoſtolica*, ſigne, ROTULO.

In Germania ioferiore ſeu Gallià Belgicâ tres Archiepiſcopatus Mechlinienſem, Cameracenſem & Utrajectenſem &c. inſtituit: anno 1559. II. Ex Op Dipl. & ræi Ton pag. 4

PAULUS EPISCOPUS.

Servus ſervorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

SUper oniverſaa Orbis Eccleſias, eo diſponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, quamquam ſine ooſtris meritis conſtituti, levamus in circuitu Agri Dominici oculoa mentis noſtræ, more pervigilis Paſtoris inſpecturi, quid Provinciarum & locorum quorumlibet ſtatui & decori, quidve illorum incolarum animarum ſaluti congruat; ac deſuper hoc præſertim tempore, quo humani generis hoſtis omni conatu ad ipſarum animarum perniciem, & Fidei Catholicæ everſionem incumbit, diſponi debeat.

Et divino fulti præſidio dignum, quin potius debitum arbitramur, in irriguo militantis Eccleſiæ agro novas Archiepiſcopales & Epiſcopales Sedea & Eccleſias plantare, ut per hujusmodi novas plantationes popularis augeatur devotio, Divinus Cultus efflorear, & animarum ipſarum ſalus ſubſequatur; ac loca inſignia, ea præſertim, quorum Incolæ, benedicente Domino, multiplicari noſcuntur, dignioribus titulis, & condignis favoribus illuſtrentur, ut propagatione novarum Sedium, Venerabiliumque Præſulum aſſiſtentià, regimine & doctrinâ ſuffulti cum Apoſtolicæ Auctoritatis plenitudine, & orthodoxæ Fidei augmento, populi ipſi proficiant ſemper in Domino, & quæ in temporalibus ſunt adepti, oon careant in Spiritualibus incremento, præſertim cùm id Catholicotum Regum & Principum expoſcat devotio.

Cum itaque mentis noſtræ aciem convertiſſemus in eam ioferioris Germaniæ partem, quæ chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici, ditioni hæreditario jure ſubjecta eſt, ſcientes, meſſem quidem ibi multam eſſe, operarios autem paucoa; propter quod cum ea Regio antiquitùs, erectionis Cathedralium Eccleſiarum ſuarum tempore, ſparſim & infrequenter admodùm habitaretur, à tot jam, tantisque populis & gentibus incolitur, ut pro Oppidorum celeberrimorum, qoibus utique referta eſt, frequentia, & caſtellorum pagorumqoa multitudina, paucæ ibi ſint Eccleſiæ Cathedralca, quo fit, ut tam pauci Epiſcopi non eà, quâ opus eſt, diligentià tantam animarum multitudinem regere poſſint.

Quod quibusdam eorum hoc etiam eſt difficilius, quòd ipſorum Diœceſani Linguæ idiomate, inſtitutisque differant, & quidem eorum etiam ejusmodi Privilegia habeant, ut ipſos ad Sedem Epiſcopalem non liceat evocare; ita ut nec Fidei Doctrinâ, & piè vivendi præceptis commodè inſtrui, nec, ſi quid deliquerint, facila corrigi ab Epiſcopis ſuis poſſint.

Ad ipſosverò Epiſcopos viſitandos, admonendos, & in officio continendos, ne una quidem in tota illa tam celebri, & tam loogè, larèque patenre Regione Eccleſia eſt Metropolitana; ſed illæ, quibus ſobjectæ ſunt,

extra

extra fines ipſius Regis Philippi ſunt, earumque Archiepiſcopi, propter multa & varia impedimenta, nulli Suffraganeis ſuis uſui jampridem fuerunt.

Ad quæ tanta incommoda cum hoc quoque accedat, quòd cum ea Regio omni ferè ex parte cincta ſit, & obſeſſa à populis hæreticis, atque ſchiſmaticis, propter aſſiduas hæreticorum inſidias, dolos & fraudes, peſtiferasque doctrinas, Catholica illic Fides, & animarum ſalus in maximo diſcrimine & periculo verſantur.

His cauſis aliisque, quæ animum noſtrum implectunt, adducti, precibus etiam annuere volentes, tamque pio deſiderio ſatisfacere ipſius Philippi Regis, qui pro ſua pietate, & Catholicæ Fidei ſtudio hac de re nobiſcum, & ſæpè, ac perquam diligenter per Litteras & Nuntios egit: habitâ, ſicuti rei magnitudo poſtulabat, cum Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, tam graviter periclitanti in illis partibus Fidei orthodoxæ, & animarum ſaluti aptiſſimum remedium eſſe duximus, ſi veterum Eccleſiarum in illa Regione poſitarum Diœceſes, commodioris regiminis causâ, dividerimus, noviſque erectis Cathedralibus Eccleſiis ejuſmodi præficerentur Epiſcopi, qui tum exemplo, tum verbo commiſſas ſibi oves paſcant, & proborum eorumdemque Doctorum virorum copiâ muniti, idoneorumque operâ miniſtrorum adjuti, illas adverſus inſidiantium luporum rabiem tueantur, atque cuſtodiant, & Metropolitanæ aliquot Eccleſiæ opportunia ejus regionis locis erigantur, ad quas commodè adiri poſſit, quibus qui præfuturi ſunt, Suffraganeos ſuos in officio contineant.

Ex certa igitur noſtra ſcientia, de eorumdem Fratrum noſtrorum conſilio, ac de Apoſtolicæ plenitudine Poteſtatis, ad Dei Omnipotentis honorem, & Sanctæ ejus Eccleſiæ utilitatem, Cameracenſem, Ultrajectenſem, Atrebatenſem & Tornacenſem Eccleſias, Civitates atque Diœceſes à Remenſi, Colonienſique Provinciis, quibus ſunt Metropolitico Jure ſubjectæ, ac Mechlinienſe, Antverpienſe, Harlemenſe, Daventrienſe, Leovardienſe, Groeningenſe, Middelburgenſe, Buſcoducenſe, Ruremundenſe, Namurcenſe, Audomarenſe, Yprenſe, Gandavenſe & Brugenſe, celeberrima Cammeracenſis, Trajectenſis, Leodienſis, Morinenſis & Tornacenſis Diœceſium oppida, à ſuo quoque eorum Diœceſi & Provincia:

Prætereà ab Eccleſia Cameracenſi (quam nuper ab omni Poteſtate & Juriſdictione Remenſis Archiepiſcopi, cui Suffraganea erat, liberavimus) eam ipſius Diœceſis Cameracenſis partem, quæ in Brabantiæ Ducatu, & Flandriæ Comitatu exiſtit, itemque ab Eccleſia Diœceſique Leodienſi, eam ipſius Diœceſis Leodienſis partem, quæ eſt in Namurcenſi & Hortenſi Comitatibus, ac Brabantiæ & Geldriæ Ducatibus, ditionis ipſius Philippi Regis, itemque ab Eccleſia & Diœceſi Tornacenſi, eam partem ipſius Tornacenſis Diœceſis, quæ à Roesbeke pago, & Aldenardo oppido ad Occanum vergit, ipſis pago & oppidis incluſis, itemque ab Eccleſia & Diœceſi Trajectenſi eam partem ipſius Diœceſis Trajectenſis, quæ in Flandriæ Comitatu exiſtit, & Inſulas Zelandiæ, ac totam Hollandiam aquaticam, & partem illius Hollandiæ, quæ firmior appellatur, usque ad Oppida, Leidenſe excluſivè, & Amſtelodamenſe incluſivè, ac Inſulas Vlielant & Texel, ac Wieringen, ac totam Regionem Tranſiſalanæ, ac Groningen & Friſiam, cum magna parte Ducatus Geldriæ, quæ inferior appellatur, usque ad Hardevicum, & Schernbergum Oppida incluſivè, & usque ad Arnhem & Wageninge Oppida, ipſis tamen excluſis, necnon partes quasdam ultra Wahalin Fluvium ad ipſum Geldriæ Ducatum pertinentes, & magnam aquam Dordracenſem verſus Brabantiam.

A dilectis tamen Filiis ipſius Capituli Eccleſiæ Trajectenſis, ſeu illius Menſa Capitulari omnem juriſdictionem, omniaque Jura Epiſcopalia ipſius Capituli, quæ habet in Regione Weſtfriſia vocata, ab Oſnabrugenſi, & Monaſterienſi, ac Colonienſi & Paderbomenſi Eccleſiis & Diœceſibus, & Colonienſi Provincia eas partes Oſnabrugenſis, & Monaſterienſis, ac Colonienſis, & Paderbornenſis Diœceſium, quæ intra fines Regis Philippi exiſtunt, cum omnibus & ſingulis earum terminis & territoriis, ac Cleris, populis & perſonis, Monaſteriis, Eccleſiis, ac piis locis, ac Beneficiis Eccleſiaſticis, cum Cura, & ſine Cura, Sæcularibus & Ordinum quorumcumque Regularibus; ab ipſa autem Eccleſia Morinenſi, per obitum Comitis Franciſci de Crequy, olim Epiſcopi Morinenſis, abhinc circiter ſeptennium defuncti, Paſtoris ſolatio deſtituta, eam partem ipſius Diœceſis Morinenſis, quæ in Arteſiæ extitit, & Flandriæ Comitatibus, ditionis ipſius Philippi Regis, cum ipſius terminis, Territorio, Caſtellis, Pagis & Locis, Clero ac Populo, & Perſonis, Monaſteriis, Eccleſiaſticis, ac piis Locis, ac Beneficiis Eccleſiaſticis, cum Cura, & ſine Cura, Sæcularibus, aut Ordinum quorumcunque Regularibus, fructusque, redditus, proventus, decimas, jura & emolumenta, quæ Epiſcopus Morinenſis, jura quoque, quæ Archiepiſcopus Remenſis in Diœceſis Morinenſis terminis, Territorio, Caſtellis, Pagis & Locis prædictis, ſeu ratione viſitationis, aut quovis alio jure & cauſa percipere conſueverunt, à menſa Archiepiſcopali Remenſi, & Epiſcopali Morinenſi Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò eximimus, ſegregamus, dividimus & ſeparamus, ab omni juriſdictione, poteſtate & ſubjectione Remenſis & Colonienſis Archiepiſcoporum, ac Cameracenſis, Tornacenſis, Leodienſis, Morinenſis, Trajectenſis, Oſnabrugenſis, Monaſterienſis & Paderbornenſis Epiſcoporum, pro tempore exiſtentium, ac dilectorum Filiorum Capitulorum Remenſis, Colonienſis, Cameracenſis, Trajectenſis, Leodienſis, Morinenſis, Tornacenſis, Oſnabrugenſis, Monaſterienſis & Paderbomenſis Eccleſiarum, atque à ſolutione decimarum, & quorumvis aliorum jurium eisdem Archiepiſcopis, Epiſcopis & Capitulis, ac Cleris, & aliis prædictis ratione juriſdictionis, ſubjectionis ac legis Diœceſanæ & Metropoliticæ debitorum.

Ita ut poſthac Epiſcopus Morinenſis Juriſdictionem aliquam in partem à Diœceſi ſeparatam, & illius Territorium, Caſtella, Pagos, & Loca, ac Clerum, Populum, & Perſonas, ac Monaſteria, Eccleſias, & pia loca ac beneficia exercere, & beneficia ſub hac ſeparatione, ac diviſione comprehenſa, quæcumque, quoraque, & qualiacumque ſint, quæ ad ejus collationem anteà pertinebant, conferre, ſeu fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta ab eo in parte à Diœceſi ſeparata, terminis, Territorio, Caſtellis, Pagis, & Locis prædictis, ſubventionis Causâ, aut qualibet alia occaſione & ratione percipi ſolita, & Epiſcopus Morinenſis, atque Archiepiſcopus Remenſis, prædicti, in parte Diœceſis ipſius adempta, ac Terminis, Territorio, Caſtellis, Pagis, ac Locis præfatis de iis, quæ ad eos ratione viſitationis ipſorum, & Legis Diœceſanæ, ac Metropoliticæ pertinebant, intromittere ſe nullo pacto poſſint, eximimus, & omninò liberamus.

Cameracenſem verò, & Collegiatam S. Rumoldi Oppidi Mechlinienſis, & Trajectenſem ad Moſam Eccleſias in Metropolitanas, & Cameracenſes, & Trajectenſes ad Rhenum Sedes Epiſcopales in Archiepiſcopales, easque, & ipſam Eccleſiam Sancti Rumoldi, Metropolitanorum Præſulum Sedes, ac Provinciarum Capita, ſcientia, conſilio, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, auctoritate, & tenore præmiſſis, etiam erigimus, & inſtituimus.

Ex quibus Archiepiſcopis nuncupandis, Cameracenſis, quidem pro ſua Diœceſi habeat viginti octo Oppida, cum Caſtellis, Pagis, & Monaſteriis interjacentibus, inter ſpatium ſeptuaginta duorum millium paſſuum Italicorum in longitudi-

nem,

nem, ſexaginta verò in latitudinem per Nuntium noſtrum, propediem à nobis illuc mittendum, limitandæ. Trajectenſis autem pro ſua Diœceſi obtineat Territorium Trajectenſe, & majoris partis Hollandiæ, magnæque partis Geldriæ, cùm Dominiis de Buren, de Cuylenburg, de Vianen, Armuyden, Iſelſteyn, triginta Oppidorum, præter Pagos, in longitudinem nonaginta, in latitudinem quadraginta millium paſſuum, ſimiliter terminandorum, ut dictum eſt.

Eisdem autem duobus, & tertio Mechlinienſi, nuncupandis Archiepiſcopis Pallium, & Crucem, ſicut mos eſt deferendi, reliquisque omnibus inſigniis, honoribus, ornamentis, privilegiis, & prærogativis Eccleſiarum, ac Sedium Metropolitanarum, utendi jus, & poteſtatem concedimus.

Mechlinienſe autem, Antverpienſe, Harlemenſe, Daventrienſe, Leovardienſe, Grœningenſe, Buſcoducenſe, Ruremundenſe, Namurcenſe, Audomarenſe, Iprenſe, Gandavenſe, Middelburgenſe, & Brugenſe; Oppida in Civitates erigimus, ac in eis ſic erectis Eccleſias S. Albani Namurcenſem, S. Audomari ejusdem Civitatis, B. Virginis Antverpienſem, S. Joannis Gandavenſem, S. Donatiani Brugenſem, S. Lebuini Daventrienſem, S. Joannis Evangeliſtæ Buſcoducenſem, & S. Spiritus Ruremundenſem, Collegiatas, ac S. Bavonis Harlemenſem, S. Viti Leovardienſem, S. Martini Grœningenſem, Parochiales, nec non B. Mariæ Præmonſtratenſis Middelburgenſem, Monaſterii S. Martini, S. Auguſtini Canonicorum Regularium, ordinum, Iprenſem, ſub iisdem invocationibus in Cathedrales, ſcientia, conſilio, poteſtate, & auctoritate, & tenore præmiſſis erigimus, pro cujusque earum Civitatum creandis Epiſcopis, qui ſuæ quisque præſint, earumque ædificia augeant, & in Cathedralium Eccleſiarum formam redigant, ac jurisdictionem Epiſcopalem, aliaque omnia, & ſingula, quæ ad ordinem, & jurisdictionem, ac munus Epiſcopale pertinent, in Civitatibus, Oppidis, Terminis, Territoriis, Inſulis, finibus, & partibus Diœceſium diviſarum, poſtquam terminata fuerint, reſpectivè exerceant.

Atque in iisdem Metropolitanis Archiepiſcopales, in Cathedralibus verò ſic erectis Eccleſiis Epiſcopales dignitates cùm Sedibus, & Menſis Archiepiſcopalibus, & Epiſcopalibus, aliisque Metropolitanarum, & Cathedralium Eccleſiarum inſigniis, menſis, arcis, Sigillis, aliisque Capitularibus inſigniis, honoribusque, & privilegiis, quibus cæteræ Metropolitanæ & Cathedrales Eccleſiæ de jure, vel conſuetudine utuntur, vel uti poterunt, ſimiliter erigimus, & inſtituimus.

Eccleſiis verò ſupra commemoratis ſic in Cathedrales erectis, eisdemque Civitatibus in perpetuum concedimus, & aſſignamus pro ſuis Diœceſibus.

Namurcenſi Comitatum Namurcenſem, & Galliæ Brabantiæ partem, longitudinis quadraginta, & latitudinis triginta millium paſſuum Italicorum.

Audomarenſi diſtrictum decem Oppidorum continentium longitudinis quadraginta duo, latitudinis triginta novem millia paſſuum ſimilium.

Mechlinienſi diſtrictum decem & ſeptem Oppidorum cum Pagis interjacentibus longitudinis ſexaginta novem, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium.

Antverpienſi Territorium ſeptem Oppidorum, cum Pagis interjacentibus, longitudinis quinquaginta ſex, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium.

Gandavenſi Territorium quatuor Oppidorum, cum Pagis interjacentibus, longitudinis quadraginta ſex, latitudinis viginti quatuor millium paſſuum ſimilium.

Brugenſi Territorium novem Oppidorum, cum Pagis interjacentibus, longitudinis quadraginta quatuor, latitudinis viginti quinque millium paſſuum ſimilium.

Iprenſi Territorium decem Oppidorum, cum interjacentibus Pagis, longitudinis quadraginta duorum, latitudinis triginta trium millium paſſuum ſimilium.

Buſcoducenſi Territorium decem Oppidorum, cum interjacentibus Pagis, longitudinis ſexaginta, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium.

Ruremondenſi Territorium decem Oppidorum cum Pagis interjacentibus, longitudinis quinquaginta, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium, Comitatu Hornenſi in eis comprehenſo.

Harlemenſi Territorium duodecim Oppidorum, præter Pagos interjacentes, longitudinis nonaginta, (al. ſexaginta) latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium.

Daventrienſi Territorium triginti quinque Oppidorum, præter Pagos interjacentes, longitudinis ſexaginta duorum, latitudinis quadraginta ſex millium paſſuum ſimilium.

Leovardienſi Territorium decem Oppidorum, præter Pagos interjaceotes, longitudinis ſeptuaginta duorum, latitudinis quadraginta millium paſſuum ſimilium.

Grœningenſi Territorium Patriæ Grœningenſis, & Drentiæ, ac Inſularum Ruilinghe, & Borchum.

Middelburgenſi Territorium decem Oppidorum, præter Pagos interjacentes, longitudinis quinquaginta ſex, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium, pro ſus cujusque eorum Epiſcoporum Diœceſi, ſicut dictum eſt, aſſignanda.

Perſonas verò Eccleſiaſticas pro Clericis, & Laicos in illis habitantes pro populis eorumdem; Prætereà Cameracenſi Atrebatenſem, Tornacenſem, Audomarenſem, & Namurcenſem: Mechlinienſi verò Antverpienſem, Gandavenſem, Brugenſem, Iprenſem, Buſcoducenſem, & Ruremundenſem: Trajectenſi autem Eccleſiis prædictis, Harlemenſem, Daventrienſem, Leovardienſem, Grœningenſem, & Middelburgenſem Civitates, Diœceſesque prædictas, eisdem ſcientia, conſilio, & poteſtatis plenitudine, & Auctoritate Apoſtolica, & tenore attribuimus, & pro cujusque ipſarum Metropolitanis Provinciis eſſe ſtatuimus.

Ipſasque ſic erectas Cathedrales Eccleſias, eosque, qui pro tempore fuerint Cameraci, Mechliniæ, & Trajecti Archiepiſcopi, qui Suffraganei ut membra Capiti, ſic eisdem Archiepiſcopis Metropolitico jure ſubjecti ſunt, & Cameracenſis, Mechlinienſis, & Trajectenſis Provinciarum Cleros, & Populos univerſos, pro ſuis cujusque Eccleſiarum Provincialibus, quorum ſingulorum cauſæ ad ſuum cujusque eorum Archiepiſcopum ſecundom Sacros Canones deferantur, perpetuò ſimiliter concedimus, & aſſignamus.

Et quod ad Archiepiſcopalia, Metropolitica, & Provincialia jura pertinet, Civitates, Diœceſes, Cleros, & Populus ſæpius commemoratos eisdem Præſulibus, qui pro tempore fuerint, ſubjicimus, ſicut eosdem Civitates, Diœceſes, Cleros, & Populos, quod ad ordinariam Epiſcopalem jurisdictionem, & poteſtatem attinet, ſuis quoque ipſorum, qui pro tempore fuerint, Epiſcopis ſubjectos eſſe decernimus.

Archiepiſcopali verò Mechlinienſi quinque millium, & cuilibet ex Epiſcopalibus Menſis hujuſmodi trium millium Ducatorum auri de Camera annuos redditus ex certis decimis, & Bonis, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis, per dictum Nuncium ſpecificandis, & repartiendis, ex nunc, prout extunc, & econtra, poſtquam ſpecificati, & repartiti fuerint, ac interim donec ſpecificatio, & repartitio hujuſmodi factæ, & effectum ſortitæ ſint, & non ultra, Mechlinienſi trium millium, ac cuilibet ex Epiſcopalibus Menſis prædictis mille, & quingentorum Ducatorum ſimilium annuos redditus per ipſum Phi-

lippum Regem ex rediribus, & proventibus, quos ex dicta Regione percipit aſſignandos, & Archiepiſcopo Mechlinenſi, ac ſingulis Epiſcopis præfatis pro tempore exiſtentibus ſingulis annis, quouſque ſpecificatio, & repartitio prædictæ, ac pro ea tantum parre, quæ plenarium ſuum effectum minus ſortita fuerit, & non ultra, integrè, & proportionabiliter perſolvendos, pro earum dore de pari Conſilio, eadem auctoritate etiam perpetuò applicamus, & appropriamus.

Eidem autem Philippo Regi, ejuſque Succeſſoribus, qui pro tempore ejuſdem Regionis in temporalibus Domini extiterint, jus nominandi perſonas idoneas, in Theologia Magiſtros, aut in Decretis Doctores, ſeu Licentiatos, Nobilium Univerſitatum more, diligenti examine præcedenre, promotos, ad Mechlinienſem, Antverpienſem, Trajectenſem, Atrebatenſem, Tornacenſem, Harlemenſem, Ruremundenſem, Namurcenſem, Gandavenſem, ac Brugenſem, Daventrienſem, Buſcoducenſem, Leovardienſem, Grœningenſem, Middelburgenſem Eccleſias prædictas, tam in hac priori vice, quàm quotieſcumque illas pro tempore vacare contigerit, nobis, vel Romano Pontifici, qui pro tempore fuerit, per nos, & eundem Pontificem in Archiepiſcopos, & Epiſcopos earum ad nominationem ejuſmodi inſtituendos, de eodem Conſilio, & ſcientia, & auctotitate præmiſſis in perpetuum reſervamus, atque concedimus, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac prædictarum, & quarumvis aliarum Eccleſiarum, nec non Monaſteriorum, & Ordinum hujuſmodi, etiam juramento, vel confirmatione alia roboratis Statutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Capitulis, & aliis præfatis, ac quibusvis aliis, ſub quibuscumque renoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis Clauſulis irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac conſiſtorialiter conceſſis, ac etiam iteratis vicibus confirmatis, & innovatis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hæc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus, illaque adverſus præmiſſa ſuffragari nullo modo poſſe, ſeu debere decernimus, cæteriſque contrariis quibuscumque.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtrarum exemptionum, ſegregationis, diviſionis, ſeparationis, liberationis, erectiorum, inſtitutionum, conceſſiorum, aſſignationum, attributionis, Staturi, ſubjectionis, decretorum, applicationis, appropriationis, reſervationis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo, quinquageſimo nono IV. Idus Maji, Pontificatus noſtri, anno quarto.

III.

Ne quis Regularis obtento, vel dimiſſo Epiſcopatu ullum dignitatis gradum in ſuæ Regulæ Familia aſſequi poſſit: an. 1559.

Ex Uguel. Ital. Sacr. Tom. I. Col. 828. vet. edit.

PAULUS EPISCOPUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Sacra Beati Petri Sede, meritis licèt impariboa, divina diſpoſitione collocati, ad ea, quibus ſub Religionis jugo Domino famulantium quieti conſulitur, & ambitionis via præcluditur, diligenter intendimus, & in his noſtri Paſtoralis Officii partes favorabiliter impartimur, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Cum itaque, ſicuti nobis innotuit, nonnulli Epiſcopi, & Archiepiſcopi diverſorum Ordinum Profeſſores, Dignitates, & Officia, etiam Superioritates nuncupata ſuorum Ordinum ambientes, ad hoc, ut ad illa aſſumi, eaque obtinere valerent, ab eorum Eccleſiis, quibus præerant, etiam munere conſecrationis per eos ſuſcepto, per Sedem Apoſtolicam abſolvi procuraverint, & ad clauſtra ſuorum Ordinum redeuntes, poſtea ad Dignitates, & Officia, ac Superioritates hujuſmodi diverſis modis, & viis aſſumi, eaque conſequi ſategerint, & exinde quamplures diſſenſiones, & contentiones, ac religionis inobedientiæ exortæ fuerint, & in dies exoriantur, in animarum ſuarum periculum, & dictorum Ordinum opprobrium, ac ſcandalum plurimorum. Nos præmiſſis, prout ex debito Paſtoralis Officii tenemur, providere volentes, motu proprio, & de certa noſtra ſcientia volumus, & Apoſtolica Auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, quòd nullus cujuſvis Ordinis, ſeu Religionis Profeſſor Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus, poſtquam munus conſecrationis hujuſmodi ſuſceperit, etiamſi à vinculo Eccleſiæ, cui præfuerat, per Sedem eandem abſolutus, eique, quòd in ſuo Ordine remanere, & ad Dignitates, ac Officia, & Superioritates hujuſmodi aſſumi, eaque obtinere poſſet, per Sedem eamdem, ſeu illius autoritate conceſſum forèt, ad Dignitates, aut Officia, & Superioritates hujuſmodi cujuſcunque qualitatis exiſtant, & quovis nomine nuncupentur, eligi, ſeu aſſequi, aut obtinere nullatenus poſſit, & ineligibilis ac ad ea obtinenda perpetuò inhabilis exiſtat, ac quævis Indulta, Conceſſiones, Diſpenſationes, & Facultates, ac aliæ Gratiæ ei tam à nobis, & Sede Apoſtolica prædicta, etiam per litteras Apoſtolicas, etiam in forma Brevis, vel aliàs ab ejus Legatis, ſeu Nuntiis, aut majori Pœnitentiario noſtro, quàm à Superioribus dictorum Ordinum, ac quibusvis aliis, etiam derogaroriatum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis Decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, & deſuper hactenus conceſſa, & in poſterum concedenda, nulla & invalida, nulliusque roboris vel momenti ſint, & eſſe cenſeantur: & ſi quis eum de cætero ad Dignitates, ſeu Officia, aut Superioritates hujuſmodi ſcienter elegerit, jure eligendi perpetuò careat, ac voce activa, & paſſiva eo ipſo privatus exiſtat; revocantes, caſſantes, & annullantes omnia, & ſingula Indulta, Conceſſiones, Diſpenſationes, & Facultates, & Gratias hujuſmodi, quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ac decernentes irritum, & inane, quicquid ſuper his à quoquam, quavis occaſione, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non dictorum Ordinum juramenro, confirmatione Apoſtolicâ vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apoſtolicis, Epiſcopis & Archiepiſcopis prædictis, ac quibusvis aliis conceſſis, cæteriſque contrariis quibuscunque. Volumus autem, & dicta auctoritate decernimus,

quòd præſentium litterarum transſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ firmatis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 19. Julii, Pontificatus noſtri, anno quinto.

Franciſcus Aragonia.

Die 22. Julii 1559. retroſcriptæ Litteræ Apoſtolicæ in forma Brevis affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis Apoſtolorum de Urbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ, dimiſſis copiis affixis per me Medardum S. D. N. Papæ Curſorem.

Nicolaus de Matthæis,
Magiſter Curſorum.

PIUS QUARTUS.
PONTIFEX CCXXVIII.
ANNO MDLX.

PIUS Mediolanenſis, nomine Joannes Angelus Medicis anno 1559. initio clementem, ſed non Caraffis ſe exhibuit, Cardinali Caraffa in Mole Hadriani Carnificis manu ſtrangulato, & Fratre ejus Palliani Principe capite plexo in carcere. Concilium Tridenti, Proteſtantes Germaniæ Principes ad illud per Litteras & Legatos invitando, reſtauravit. Obiit anno 1565. (*Magni Bullarii Romani Tom. II. hujus Editionis Luxemb. fol.* 1.)

I. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. I. p.238.

Inſtituit Academiam Duacenam in Gallo-Flandria, ad Normam Lovanienſis in Brabantia, petente Philippo II. Hiſpaniarum Rege: anno 1559.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

RAtioni congruit, & convenit honeſtati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licèt ſuperveniente obitu Litteræ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum.

Dudum ſiquidem felicis recordationis Paulo Papa IV. Prædeceſſori noſtro, pro parte cariſſimi in Chriſto Filii noſtri, tunc ſui, Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici expoſito, quòd cum Regio inferioris Germaniæ, ipſius Philippi Regis ditioni hæreditario jure ſubjecta, omni fere ex parte à Populis Hæreticis, atque Schiſmaticis cincta, & obſeſſa eſſet, & præter aſſiduas eorum inſidias, peſtiferasque doctrinas, Catholica illic fides, & animarum ſalus maximo in diſcrimine verſaretur, tam graviter periclitanti in illis partibus Fidei orthodoxæ, & animarum ſaluti aptiſſimum eſſe remedium duxerat, ſi in dicta Regione, quæ à tot, tantisque Populis, & gentibus incolebatur, præter illam celeberrimam, ac famoſam Univerſitatem Studii Generalis Lovanienſem, alia quoque ſimilis Univerſitas Studii generalis erigeretur.

Cui ſic erigendæ Univerſitati Oppidum Duacenſe Atrebatenſis Diœceſis, tam ſalubritate aëris, quàm fœcunditate terræ, & rerum omnium humano victui neceſſariarum copiâ maxime idoneum, & opportunum eſſe arbitrabatur: & propterea cupiebat ad Omnipotentis Dei Laudem, & Gloriam, ac militantis Eccleſiis exaltationem, nec non litterarum præcipuè Sacrarum ſtudii incrementum, Univerſitatem Studii Generalis in dicto Oppido erigi, & inſtrui.

Quare pro parte dicti Philippi Regis, eidem Prædeceſſori noſtro humiliter ſupplicato, ut in eodem Oppido Univerſitatem Studii Generalis erigere, & inſtituere, ac aliàs in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaretur: Præfatus Prædeceſſor, qui in Apoſtolicæ dignitatis culmine, meritis licèt imparibus, tunc conſtitutus, ſedulâ meditatione penſabat, ut per litterarum ſtudia, cooperante omnium munerum Largitore, Chriſti Fideles virtutibus ornarentur, juſtitia coleretur, fides in primis Catholica, & divinus Cultus non modo conſervaretur, verùm etiam noſtris potiſſimè temporibus augeretur, atque propagaretur, ad idque præſertim, dum Catholicorum vota Principum id expoſcebant, ſuæ conſiderationis aciem libenter convertebat, aliàsque deſuper diſponebat, pro ut in Domino pro ſtudiorum ipſius directione, & ſucceſſu felici conſpiciebat ſalubriter expedire; attendens ex litterarum præſertim divinarum ſtudio ſaluti animarum conſuli, & alia ſpiritualia, & temporalia dona univerſo terrarum orbi provenire.

Hujuſmodi ſupplicationibus inclinatus, ſub data videlicet pridiè Kalendas Auguſti, Pontificatus ſui anno quinto, in ipſo Oppido Univerſitatem Studii Generalis in artibus, naturali, ac morali Philoſophia, ac Medicina, nec non Theologia, & Jure Canonico, & Civili, ac quibusvis aliis licitis Facultatibus, & Scientiis, ad inſtar Lovanienſis prædictæ, ac Pariſienſis, Bononienſis, & Paduanenſis, ac aliarum Studiorum Generalium Univerſitatum, Auctoritate Apoſtolica erexit, & inſtituit, ac illi ſic erectæ, & inſtitutæ, illiusque pro tempore exiſtentibus Rectori, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Scholaribus, Studentibus, Bidellis, & aliis Officialibus, & perſonis, quod omnibus, & ſingulis Privilegiis, libertatibus, & immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis, honoribus, & præeminentiis, Lovanienſi, ac aliis Studiorum Generalium Univerſitatibus hujuſmodi, illarumque pro tempore exiſtentibus Rectoribus, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Scholaribus, Studentibus, Bidellis, & aliis Officialibus, ac perſonis in genere, vel in ſpecie, tam dictâ Apoſtolicâ, quam Regiâ Auctoritatibus, ſeu alias quomodolibet conceſſis, aut legitimè præſcriptis, & ex nunc impoſterum concedendis, & præſcribendis, ac quibus illæ, & illi utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere potuerunt, quomodolibet in futurum uti, potiri, & gaudere.

Nec non iis, qui in dicta ſic erecta Univerſitate, ſeu alibi per tempus debitum ſtuduiſſe, ac ſcientià, & moribus idonei eſſe comperti forent, quod in Artibus, & Philoſophia, & Medicina, ac Theologia, nec non Jure Canonico, & Civili, ac aliis Facultatibus, & Scientiis prædictis, Baccalaureatus etiam formalis, & Licentiaturæ, ac Doctoratus Magiſterii, à pro tempore exiſtente ipſius Univerſitatis Duacenſis Rectore, ſeu aliàs, juxta ejusdem Univerſitatis deſuper edendas Conſtitutiones recipere, & ipſorum graduum ſolita inſignia ſibi exhiberi facere, ac poſtquam gradus hujuſmodi recepiſſent, ac illorum inſignia ſibi exhibita fuiſſent, ut præfertur, Facultates, in quibus promoti eſſent, legere, & interpretari, ac in iis diſputare, nec non quoſcumque actus gradui, ſeu gradibus per eos receptis convenientes exercere, aliàsque omnibus, & ſingulis Privilegiis, favoribus, gratiis, prærogativis, & indultis, quibus cæteri, in Lovanienſi, & aliis Univerſitatibus prædictis, juxta illarum Conſtitutiones, & mores ad gradus prædictos promoti de jure, vel conſuetudine, ſeu aliàs utebantur, potiebantur, gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere in omnibus, atque omnia, perinde ac ſi gradus ipſos in Lovanienſi, aut

aliis Univerſitatibus Studiorum hujuſmodi, juxta Conſtitutiones, & mores prædictas ſuſcepiſſent.

Necnon Rectori, & Doctoribus, & Scholaribus Univerſitatis Duacenſis hujuſmodi pro tempore exiſtentibus, quod pro ſalubri ipſius Univerſitatis directione & conſervatione, ac illius Rectoris, Magiſtrorum, Doctorum, Lectorum, Bidellorum, ac aliorum Officialium electione, nominatione & proviſione, & Scholariorum eorumdem manutentione, quæcunque ſtatuta & ordinationes licita, & honeſta, & Sacris Canonibus non contraria facere, & edere liberè & licitè valerent, eadem Auctoritate Apoſtolica conceſſit pariter, & indulſit.

Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, Privilegiis quoque & Indultis, & Litteris Apoſtolicis quibusvis; ſub quibuscunque tenoribus ac formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis &c. iteratis vicibus conceſſis, probatis & innovatis.

Quibus omnibus dictus Prædeceſſor, etſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individua & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, vel alia aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, pro ſuffitienter expreſſis habens, illis alias in ſuo robore permanſuris, eâ vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogavit, cæterisque contrariis quibuscumque.

Ne autem de erectione, inſtitutione, conceſſione, indulto & derogatione Prædeceſſoris hujusmodi, quòd ejus ſuperveniente obitu Litteræ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, dictusque Philippus Rex illorum fruſtretur effectu, volumus & decrevimus; quod erectio, inſtitutio, conceſſio, indultum, derogatio hujusmodi perindè à dicta die pridie Kalendas Auguſti ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Prædeceſſoris Litteræ, ſub ejusdem diei datâ, confectæ fuiſſent, prout ſuperiùs enarratum. Quodque præſentes Litteræ ad probandum plenè erectionem, inſtitutionem, conceſſionem, indultum, & derogationem prædictam ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Nulli ergò hominum liceat, hanc paginam noſtræ voluntatis & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono, octavâ Idus Januarii, Pontificatus noſtri anno primo.

II. Ex Oper. Diplom. Miræi T. I. p. 797.

Erigit Epiſcopatum Harlemienſem in Hollandia, Archiepiſcopatûs Ultrajectenſis primum Suffraganeum, anno 1560. eique pro dote aſſignat Abbatiam Egmontanam, Ordinis Sancti Benedicti, Cathedram Epiſcopalem in Eccleſia S. Bavonis collocat, & ad fundandas Canonicorum Præbendas, partim transfert Capitulum Geervlitanum, partim ſupprimit Monaſterium Heyloënſe Canonicorum Regularium.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto nobis deſuper Apoſtolicæ Servitutis Officio ad ea libenter intendimus, per quæ Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium noviter erectarum decori & venuſtati, ac illis præſidentium, & in eis Divinis Laudibus inſiſtentium perſonarum ſtatui, & opportunæ ſubventioni, cum Divini Cultus augmento, & animarum Chriſti fidelium ſalute valeat ſalubriter provideri, ac deſuper etiam ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris conſultè geſta fuerunt, ex ſaniori conſilio immutando diſponimus, prout locorum & temporum qualitas exigit, ac ipſarum Eccleſiarum utilitas perſuadet, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cùm itaque, ſicut accepimus, aliàs poſtquam felicis recordationis Paulus Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, providè conſiderans, eam partem inferioris Germaniæ, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi Catholico hæreditario jure etiam tum ſubjecta erat, paucos habere Epiſcopos, nullumque Metropolitanum, qui eam regerent, uti illius amplitudo, & frequentiſſimorum Oppidorum celebritas, & longè, latéque diſſitorum Caſtrorum, & pagorum ſuorum copia, animarumque multitudo, varium item idioma, & vitæ inſtitutum, ac denique temporis deplorata ob hæreticos conditio expoſtulabat, hisque & aliis gravibus cauſis eum impellentibus, volens periclitanti in partibus illis Fidei Catholicæ ſuccurrere, pioque deſiderio dicti Philippi Regis ſatisfacere, habitâ, ſicuti magnitudo rei poſtulabat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione maturâ, de eorum conſilio, & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Cameracenſem, Trajectenſem, Atrebatenſem & Tornacenſem Eccleſias, Civitates & Diœceſes, ac Remenſem & Colonienſem Provincias, ac Mechlinienſem, Harlemenſem, ac reliqua oppida prædicta ſic diviſa in Civitates.

Cameracenſem verò & Trajectenſem, tunc Epiſcopales Sedes, ac olim Collegiatam S. Rumoldi Mechlinienſem, & Metropolitanam, ac Parochialem S. Bavonis Harlemenſem, cæterasque alias aliorum Oppidorum in Civitates erectorum prædictorum Eccleſias, in Cathedrales Eccleſias, pro totidem Archiepiſcopis & Epiſcopis, qui ſuæ quisque Eccleſiæ præeſſent.

Necnon Harlemenſi, aliisque Eccleſiis & Civitatibus prædictis, certos tunc expreſſos diſtrictus per Nuntium ſuum, poſtmodùm ab eo illuc mittendum, limitandos, pro ſua cujusque Diœceſi perpetuo conceſſerat; necnon Eccleſiæ Ultrajectenſi prædictæ Eccleſiam, Civitatem & Diœceſim Harlemenſem hujuſmodi inter alias pro ſua Provincia adjunxerat; præfato quoque Philippo Regi, illiusque Succeſſoribus, qui pro tempore ejusdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, jus nominandi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti perſonas idoneas, ac alias certis tunc expreſſis modo, & forma qualificatas, ad Harlemenſem, & alias Eccleſias erectas, tam à primaria erectione hujuſmodi, quàm ex tunc deinceps, quoriescumque illas vacare contingeret, per eundem Pontificem in Archiepiſcopos & Epiſcopos, ad nominationem hujusmodi ordinandos, in perpetuum reſervaverat, per quasdam ſub plumbo, & denique per alias ſuas in forma Brevis Litteras, Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſinenſi ſuo, & Apoſtolicæ Sedis Nuntio in partibus illis, dederat in Mandatis, ut perſonas idoneas, quæ dictas Provincias & Diœceſes diſtinguerent & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis & Præpoſituris, ſub illis conſiſtentibus diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi vice ſua deputaret, Dilectus Filius Noſter Antonius, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, & quatuor alii ſcientia & probitate inſignes, quos ipſe Salvator Epiſcopus, & Nuntius, dicto Prædeceſſore intereà de medio ſublato, vigore ſeu prætextu Mandati, & poſteriorum litterarum hujusmodi ſubſtituerat, licet forſan dictorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id canonicè ſubdelegari poterant, factâ ni-

hilominùs diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè præfatis, animadvertentes, quòd per diſmembrationes bonorum in Monaſteriis & Præpoſituris præfatis, ſi fieret, cultus monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria & Præpoſituras Menſis prædictis, pro dote ſuarum Eccleſiarum, ad hoc, ut Epiſcopi etiam illorum Curam perinde atque ſuam propriam perpetuò gererent, potiùs eſſe unienda, ac deſignationes & limitationes Provinciarum & Diœceſis, diviſionesque & diſtributiones Oppidorum & Juriſdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium commodiores illis, quæ per primò dictas litteras ſtatuuntur, necnon conſtitutiones & aſſignationes dotium, & denique numerum perſonarum, ac Dignitatum, Præbendarum, Beneficiorum & Officiorum, Statum quoque & formam in prædictis Eccleſiis, etiam per hujusmodi diſmembrationes, applicationes, ſuppreſſiones, translationes, novas inſtitutiones, & alias in univerſum accommodas rationes habendas cenſuerint, ac ſuper majori illorum parte proceſſus, & ſcripturas, ſeriò digeſtis rebus omnibus, formandos curaverint.

Et inter alia dictæ Eccleſiæ Harlemenſi, & pro tempore exiſtenti Epiſcopo Harlemenſi,

Harlemum, Amſterdamum, Beverwyck, Alcmaria, Monickdam, Edam, Purmerende, Horn, Enchuſia, Medenblick, Scheagen, Groetebrouck, Spaervvoulde, Cleeff, Tetvveede, Aelbrechsberge, Schoeten, Brederoden, Sanrutirt, Sparendam, Santpoert, Velſen, Berchenroede, Heemſteide, Hillegom, Hoetvvyckerhous, Lyſſe, Teylingen, Saſſenem, Voorhout, Oeſtgeeſt, Noertvvyckop-Zee, CatvvyckopZee, Catvvyck op den Ryn, Alkemaende, Valkenburch, Hoechmaede, S. Jacobs Woude, Aire, Caege, t'Oude Wateringe, Braſem, Hieuvvetten, Leymuden, Calſtne, Cudelſtaert, Aelsmeer, Amſtervveen, Nieuvverkerck, Pietvvick, Hoen, Schellicvvoude, Dorigendam, Laemsdorp, Buckesloet, Tynderdorp, Holleſtoet Wedam, Saetendam, Lantſmeer, Suytvvoude, Brouck, Spendam, Marcken, Purmerlant, Wormer, Ghisp, Heck, Ouvvoude, Tollendam, Aſſenburck, Wyck op Zee, Heemskerck, Vytgeeſt, Caſtricom, Akerſtoet, Limmen, Egmond op Zee, Heyloe, de Hoeſt, Aſſendelft, Weertſanen, Gromenye, Cromenyerdyck, Ryp, Graeſ, Scermer, Scermenhorn, Buadyck, Madekervvarden, Eſterhem, Gaſthuyſſen, Beetſen, Scaerdam, Oudendyck, Divickshorn, S. Marten, Kalkervvege, Groſthuys, Scaervvoude, Auenhorn, Kerckout, Ruſtenborch, Urſſem, Ooſterbeeck, Heyemsbrouck, Spierdyck, Opdam, Weydeniſſe, Scellinck, Svvaek, Weſterblock, Oſterblock, Leeck, Hem, Weſtervvoude, Venhuyſen, Binnehuyſen, Hoegekerspel, Lutkebrouck, Boeretersspel, Waersaertshoeue, Weſteynde, Woggeman, Huysduynen, Oppida, Villas, Caſtra, Pagos & Loca reſpectivè pro ſuâ Diœceſi deſignaverunt, prout in ſingulis litteris, ac proceſſibus & ſcripturis prædictis pleniùs continetur.

Nos, qui dudum inter alia voluimus, quòd ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, quique nuper Monaſterium Egmondenſe, Ordinis Sancti Benedicti, olim Ultrajectenſis, nunc verò Harlemenſis Diœceſis, certo tunc expreſſo modo vacans, Menſæ Epiſcopali Harlemenſi pro ejus dote perpetuò univimus, annexuimus & incorporavimus, attendentes, quòd ſi priſcis temporibus, dum dicti populi ſenſim accreſcebant, de novis Eccleſiis Cathedralibus, optimisque Præſulibus opportuno tempore proſpectum fuiſſet, profectò tot pernicioſa hæreſium dogmata, quibus Religio Chriſtiana paſſim laceratur, atque affligitur, haut ita violenter invaluiſſent.

Nunc autem, cum ad illa arcenda & extirpanda, ac ſimul populos ipſos in Sinceritate Fidei continendos, dictus Prædeceſſor nulla alia magis opportuna remedia potuerit adhibere, ut ea juxta cordis ſui, atque noſtri deſiderium promptos & felices ſortientur effectus, noſtri miniſterii partes præmiſſis adjicere, illaque omnibus, quibus poſſumus rationibus juvare & promovere volentes, ac ſingularum litterarum & proceſſuum, ac ſcripturarum prædictorum veriores tenores, ac Menſæ Epiſcopalis Harlemenſis, & Monaſterii de Heylo, & Canonicatus, & Præbendæ eidem Menſæ uniendorum infraſcriptorum fructuum, reddit0uum & proventuum, veros annuos valores, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volentes, continuis etiam hortationibus dicti Philippi Regis, id pro ſalute dictorum populorum enixè proſequentis excitati.

Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, diviſionibus, limitationibus & diſtributionibus dictorum ſubdelegatorum, in præfatis proceſſibus ſpecificatis, tanquam in melius reformatis, inhærendo, ac conceſſionem & aſſignationem, per priores litteras Prædeceſſoris hujusmodi factas, quoad infra ſcripta immutando, omnia & ſingula Oppida, Caſtra, Pagos, Villas & Locos in poſteriori deſignatione ſubdelegatorum hujusmodi comprehenſa, cum Eccleſiis etiam Parochialibus, Monaſteriis, Collegiis etiam Canonicorum, Capellis, Hoſpitalibus, etiam Beneficiis, Locis, Perſonis, ac Officiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus & Regularibus, ac populis, & quibuscunque aliis ſub eis comprehenſis, prædictæ Eccleſiæ Harlemenſi, juxta deſignationem illius per præfatos ſubdelegatos factam prædictam, perpetuò concedimus & aſſignamus.

Et ut Epiſcopus Harlemenſis pro tempore exiſtens Eccleſiam ſuam Dignitatibus, Canonicatibus & Præbendis, Officiis ac Perſonis Eccleſiaſticis, litterarum ſcientiâ præditis jugiter decoratam habeat, Monaſterium de Heylo, Ordinis S. Auguſtini, olim Ultrajectenſis, nunc verò Harlemenſis Diœceſis, quod à nonnullis annis bis deflagravit, ad præſens certo modo Prioris regimine deſtitutum, ſeu cum vacaverit, & in eo dignitatem Prioratus, ſeu Conventuale, ac omnia & ſingula, Canonicales Portiones, Officia, Beneficia Regularia, Prioratus etiam ab eo dependentes, nec non Canonicos & perſonas, ac deinde Ordinem, omnemque ſtatum & eſſentiam Regulares, in illis ac ipſis Canonicis, Prioribus & Perſonis, penitus ſupprimimus & extinguimus, illaque omnia & ſingula ad Statum Sæcularem reducimus, ac tam ipſos ſic Sæculariſatos, quàm etiam Collegiatos Eccleſiæ Geervlitenſis dictæ Trajectenſis vel alterius Diœceſis, Capellam Regiam nuncupatam in Pathen, & quæ, ſeu eorum aliqua forſan de Jurepatronatus præfati Regis exiſtunt.

Ejusdem Eccleſiæ Geervlitenſis Decanatum, & alias Dignitates, Canonicatus & Præbendas, Adminiſtrationes & Officia, perpetuas Capellanias, cæteraque Beneficia & Officia Eccleſiaſtica, cum omnibus & ſingulis ejusdem, necnon dicti Monaſterii ſuppreſſi proprietatibus, bonis, juribus, juriſdictionibus, & pertinentiis ſuis, exceptis Vicariis, Cappellanis, Suppellectile & Ornamentis, ac aliis ad Curam animarum dictæ Eccleſiæ Geervlitenſis etiam Parochialis Deputatis, ſeu per præfatos ſubdelegatos deputandis, ad præfatam Eccleſiam Harlemenſem, in qua Dilecti Filii Decanus & Capitulum Geervlitenſis, & Canonici ſuppreſſi Monaſterii hujusmodi, poſthac quilibet videlicet in ſuis Dignitate & ordine reſidere debeant, etiam perpetuò transferimus, ac in ipſa Eccleſia Harlemenſi unum Archidiaconatum pro uno Archidiacono, qui talem juriſdictionem per totam Diœceſim Harlemenſem prædictam habeat, poſt ceſſum, vel deceſſum illius, vel illorum, qui nunc ſunt, in illa parte ejusdem Diœceſis, qualis Archidiaconus Eccleſiæ Trajectenſis habiturus eſt, & unum Archipresbyteratum Civitatenſem, pro uno Archipresbytero Civitatenſi nuncupando, qui Curam

Rectorum Parochialium Eccleſiarum Verbi Dei & Sacramentorum Civitatis Harlemenſis, & unam Pœnitentiariam Diœceſanam, nuncupandas Dignitates, inibi pro uno Pœnitentiario, qui Curam conſcientiarum populi, & Diœceſin univerſam Harlemenſem ſpecialiter habeant, necnon tot ex pinguioribus proventus Cappellaniis ad ipſam Eccleſiam Harlemenſem translatis, quoad Epiſcopo Harlemenſi viſum fuerit expedire, in Canonicatus & Præbendas ejuſdem Eccleſiæ Harlemenſis, pro illas nunc obtinentibus, & totidem aliis futuris Canonicis (jure tamen ordinariis Collatoribus, necnon Patronis, etiam Laicis, ſi qui ſint, præſentandi, vel conferendi, aut alias diſponendi, ſalvo & illæſo quoad dictas Cappellanias remanente) ac tot alios Canonicatus ac Præbendas, quot Canonici dicti Monaſterii ſuppreſſi, ad eandem Eccleſiam Harlemenſem translati exiſtunt, quodque in ejuſdem Monaſterii ſuppreſſi proventibus ad æquivalentiam fructuum Canonicatuum & Præbendarum dictæ Eccleſiæ Geervlitenſis creari poſſint, perpetuò erigimus & inſtituimus, ac Canonicatibus & Præbendis pro Canonicis Monaſterii ſuppreſſi, aliisque de ejus Bonis erectis, pro eorum dote bona, proprietates & proventus hujuſmodi etiam perpetuò applicamus & approbamus.

Præterea ſtatuimus & ordinamus, quod ex omnibus Canonicatibus & Præbendis tam de Eccleſia Geervlitenſi translatis, quam pro Canonicis Monaſterii ſuppreſſi hujusmodi erectis, decem Canonicatus, & decem Præbendæ ejuſdem Eccleſiæ Harlemenſis, quos primo per ceſſum, & ex cauſa permutationis, vel deceſſum, & quamvis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem illorum poſſeſſorum, etiam apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut alias quovis modo, & ex cujuſcunque perſona, etiam in aliquo ex menſibus, in quibus vacantium Beneficiorum diſpoſitio nobis, aut Romano Pontifici, pro tempore exiſtenti, per Inſtitutiones Apoſtolicas, vel Cancellariæ Apoſtolicæ regulas reſervata exiſtit, ſeu fuerit, aut litteras alternativarum, vel concordata Nationis Germaniæ, ſeu alia Privilegia & Indulta, ordinarius Collatoribus quomodolibet conceſſa & concedenda, vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc vacent, & tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem Apoſtolicam prædictam legitime devoluta, ipſique decem Canonicatus & Præbendæ Diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter vel generaliter reſervati exiſtunt, etſi ſuper eis inter aliquos Lis, cujus Statum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendet indeciſa, ita perpetuò affecti remaneant, quod idem Epiſcopus unum, & unam omnium primo vacaturos, tanquam Menſæ ſuæ Epiſcopali perpetuò unitos, & quos, nos ſimiliter ex nunc, prout ex tunc, & è contra, ipſi Menſæ perpetuo unimus & incorporamus, obtinere, illorumque ratione Perſona Capitularis eſſe, vocemque & auctoritatem etiam in Capitulo ſuper Decanum & Canonicos habere:

Reliqui verò novem Canonicatus & Præbendæ prædicti, tribus Magiſtris aut Licentiatis in Theologia, & tribus Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, ac tribus aliis Nobilibus ejus Diœceſis, etiam in Jure vel Theologia, ſaltem Gradu Licentiaturæ in famoſa quapiam Univerſitate ſtudii generalis, ſecundum tenorem primò dictarum litterarum promotis, ordine præmiſſo ſervato, in perpetuum concedi & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex Priores, tam nobiles, quàm ignobiles, ut præfertur, tantum qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas, & pro reliquis novem Canonicatibus & Præbendis hujuſmodi, nulli niſi Nobiles & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint.

Ac omnes & ſinguli, ratione ſuarum hujusmodi Præbendarum conſilium, & operam in Negocio Eccleſiæ & Religionis, cæteriſque diſſicultatibus, pro tempore emergentibus, quoties ab Epiſcopo prædicto requiſiti fuerint, tàm conjunctim, quàm diviſim præſtare teneantur.

Ac unus Archidiaconus ad Archidiaconatum, & alius Archipresbyter ad Archipresbyteratum, nec non reliquus Graduatus Pœnitentiarius, ad Pœnitentiariam hujuſmodi, ad nominationem dicti Epiſcopi, aſſumi, & omnium primi poſt Epiſcopum vacaturos Canonicatus, & Præbendas prædictos, ſimul ordine conſequi debeant.

Ut autem de viris ſpectatæ doctrinæ, & probitatis ad ædificationem Eccleſiæ Dei accuratiùs proſpiciatur, quòd ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ hâc prima vice per præfatum Epiſcopum duntaxat, & deinde, quoties illi futuris temporibus vacaverint, ut præfertur, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum prædictorum ſuperſtitum, per eos conferantur, & in hujuſmodi electione ſuffragium Epiſcopi non plus juris, ſive momenti, quàm cujusvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tuncque iteratum ad hoc Epiſcopi ſuffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat, quodque poſthac ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ, ſub nullis ſpecialibus vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, aſſertionibus, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo, primariis præcibus nuncupatis, aut aliis gratiis præventivis, per nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem Apoſtolicam prædictam, vel ejus Legatos, aut conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & ex quacunque cauſa, quantumlibet urgenti pro tempore factis & conceſſis comprehendantur.

Nec etiam tanquam apud Sedem Apoſtolicam prædictam vacantes, aut ulla alia ratione, generaliter vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem, etiam ex cauſa permutationis, & apud Sedem eandem, pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem hujuſmodi de illis provideri, aut aliàs quoquo modo diſponi poſſit, ſed forma electionis præmiſſæ omni tempore ſervari, nullâque causâ infringi debeat; quodque unus ex novem Canonicis prædictis Magiſter, ſeu Licentiatus in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus, Seniores ratione ſuarum Præbendarum facultatem habeant viſitandi per univerſam Diœceſim Harlemenſem prædictam, quoties ab Epiſcopo Harlemenſi: Cæteri verò Canonici graduati prædicti, quandocunque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur, ac ex reliquis Senioribus Canonicis prædictis, duo in Theologia, & unus in Jure Canonico Graduati, ut præfertur, unà cum Archidiacono Curam habeant examinandi promovendos ad Sacros Ordines, & admittendos ad Curam Animarum, quacumque auctoritate illi proviſi fuerint, neminem niſi idoneum, ſeque perſonalem reſidentiam facturum, modo juramento promittentem, admittendo.

Et quoniam impia hæreticorum ſtudia, temporisque malitia viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutiùs abeſſe non patiuntur, quod ſi Canonici Graduati prædicti ab Eccleſia ſua, niſi ab Epiſcopo, vel Capitulo miſſi per duos menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, & Capitulo cedant; ac omnes proventus ſingularum Præbendarum dictæ Eccleſiæ in duas æquales partes dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus his ſolis, qui Divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio usque ad finem, niſi neceſſitatis causâ, permanſerint, miniſtrari debeat: nec quisquam ulla diſpenſatione, vel alio Privilegio Apoſtolico, quâcunque causâ impetrato, vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujuſmodi eximere poſſit.

Cæterum Eccleſiæ Civitatis ſub Cura dicti Archipresbyteri Civitatenſis, extra verò eam, & in

Diœceſi Harlemenſi exiſtentes, vel ſub Juris Decanatibus, aliiſque Juriſdictionibus, prout hactenus remaneant, vel meliori modo, arbitrio dicti Epiſcopi, diſtribui, ipſorumque Decanatuum Decani, ſalvâ dicti Epiſcopi moderatione, emolumenta hactenùs percipi ſolita, percipere poſſint.

Diſtrictiùs inhibentes Venerabilibus Fretribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Dilectis Filiis Abbatibus, cæteriſque locorum Ordinariis, nec non Conventibus, Superioribus & Perſonis, illique, vel illis, ad quem, vel quos decem Canonicatuum, & Præbendarum aſſertorum prædictorum Collatio, proviſio, & quævis alia diſpoſitio, communiter vel diviſim pertineat, & quibusvis aliis, cujuscunque digniretis, ſtatus, ordinis & conditionis exiſtentibus, in virtute Sanctæ Obediennæ, ac ſub excommunicationis majoris, aliiſque Sententiis, Cenſuris & Pœnis, necnon privationis omnium Dignitatum, Beneficiorum & Officiorum Eccleſiaſticorum, ac inhabilitatis ad illa & alia in poſtetùm obtinenda, de decem Canonicatibus, & Præbendis prædictis, ſi vacent, aut cum vacaverint, ut præfertur, cuiquam providere, aur aliàs diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, & exoquutionem in aliquo quantumcumque modico impedire, aut moleſtiam, vel injuriam quampiam irrogare, quoquo modo præſumant.

Ac decernentes ex nunc plenum Jus in præmiſſis omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his Beneficio Regularium, de non tollendo Jure quæſiro, ac de annali & triennali poſſeſſore, necnon privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacificè quomodolibet utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum, plenariè uti, potiri & gaudere.

Nec decem Canonicatus, & decem Præbendas affectos prædictos per quoscumque, & prætextu Mandatorum de providendo, nominationum, facultarum, & juxta concordata prædicta expectativarum, & quarumcumque aliarum gratiarum quoquo modo acceptari poſſe, & nihilominus quascunque acceptationes, collationes, proviſiones, commendas, uniones, annexiones, incorparationes, & alias diſpoſitiones de eisdem, aut eorum aliquo, etiam per nos, & Sedem prædictam quomodolibet factas & faciendas, nullius prorſus roboris, & momenti fore, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, ſeu etiam coloratum.

Attamen poſſidendi tribui poſſe conceſſionem, aſſignationem, ſuppreſſionem, extinctionem, redactionem, translationem, erectionem, applicationem, appropriationem, ſtaturum, ordinationem, unionem, annexionem, incorporetionem, & præterea præmiſſa ex nunc omnimodum effetum ſortita eſſe & cenſeri, ne ſub quibusvis revocationibus, ſuſpenſionibus, vel limiretionibus, etiam unionum, ſuppreſſionum, extinctionum, applicationum, appropriationum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthac per nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum ad ſummum Apoſtolatus Apicem, quàm aliis quomodolibet, aut cum quibusvis Clauſulis & Decretis, quocumque tempore fient, minimè includi.

Sed illis non obſtantibus in ſuis vigore, robora, & efficacia perſiſtere, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa eſſe, ſicque incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ fuiſſe, eſſe & fore, ac præſentes litteras nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, & intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut in jus, vel controverſiam, quacumque ratione, vel tausâ vocari poſſe, ſicque per quoscumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ejusdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavis cauſa, & inſtantia, ſublatâ eis, & eorum cuilibet, quâvis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere; irritum quoque, & inane, ſi secùs ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit, attentari.

Quocircà Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Ultrajectenſi, & Epiſcopo Amerinenſi, & Dilecto Filio Decano Eccleſiæ Hagenſis, Ultrajectenſis Diœceſis, per Apoſtolica Scripta, motu ſimili mandamus, quatenùs ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios easdem præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte moderni, & pro tempore exiſtenùs Epiſcopi Harlemenſis, & aliorum, quorum intereſt, & quomodolibet intererit in futurum, fuerint requiſiti, ſeu aliquis eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eisque & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant Auctoritate noſtra Epiſcopum Harlemenſem, & alios prædictos conceſſione, aſſignatione, ſuppreſſione, extinctione, translatione, erectione, inſtitutione, applicatione, appropriatione, ſtatuto, ordinatione, unione, annexione, incorporatione, litteris, & aliis in eis contentis prædictis pacificè gaudere, & aliàs litteras, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari.

Non permittentes illos per quoscumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus v luntate priori, & aliis præmiſſis, & noſtris de exprimendo valore, tam in unionibus, quàm etiam impetrationibus, & aliis gratiis, etiam motu ſimili factis, nec non litteris ſuper Beneficiis de Jurepatronatus Laicorum ut ſupra, niſi de conſenſu illotum, aut collatione devoluta non expediendis; nec non Lateranenſis Concilii noviſſime celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis, fieri prohibentis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædeceſſoris noſtri, de una, & Concilii Generalis da duabus, non tamen tribus dietis.

Aliiſque Apoſtolicis Conſtitutionibus & Ordinationibus, etiam præſervatoriis, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non aliis Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, etiam revocatoriis, & revocatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinariorum, & aliis in contrarium quomodolibet editis, nec non Monaſteriorum & Ordinum, Eccleſiarum & Collegiorum, ac locorum prædictotum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus.

Nec non quibusvis ſpecialibus, vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, expectativis, vel aliis gratiis, etiam in Canonicos creationibus, aliis unionibus, etiam perpetuis, absque conſenſu Coadjutorum, deputationibus, nominationibus citra acceſſus, & regreſſus, facultatibus, mandatis, litteris, & conceſſionibus, quibuscumque perſonis, cujuscumque dignitatis, ſtatus, gradus, conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac noſtris etiam antiquis, & deſcriptis familiaribus, continuis Commenſalibus, ac Prælatis domeſticis, nec non Romanæ Curiæ Officialibus, etiam officia ſua actu exercentibus, & quavis, etiam grandi Cauſa, conſideratione, intuitu, vel reſpectu etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliotum Principum, ac cum quibusvis antelationibus, prærogativis, & decretis, & irritantibus Clauſulis, & etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam præſentibus derogantibus, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, & alias quomodocumqua conceſſis.

Quas, & quæ illotum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, eorumque omnium

vim,

vim, & effectum, quoad præmiſſa omnia ſuſpendimus, & in præmiſſis effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe neque debere decernimus; nec non Privilegiis, Indultis, & Litteris Apoſtolicis, illis, & aliis quibusvis, per quoscumque Romanos Pontifices, Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam per modum ſtatuti perpetui, nec noo initi, ac ſtipulati contractus, ſeu quſi, & aliàs ſub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cùm quibusvia, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficaciotibus, efficaciſſimis, & inſolitis Clauſulis irritanribusque, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, & quorumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia, poteſtatia plenitudine ſimilibus, & non conſiſtorialiter, ac aliis quomodocumque, qualitercumque, & quoriescumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibua innovatis, ac concedendis, & innovandis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individus, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per Litteras generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & formâ in illis traditâ, obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes: quamvis talia etiam, & multa ſint, quæ ſub Clauſula implicitæ derogationis latiſſimè extendenda in ſupplicatione appoſita non intelligantur, aut aliàs comprehendanrut.

Nihilominus in genere, & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum, illis alias in ſuo robore permanſutis, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus contrariis quibuscumque.

Aut ſi aliqui Apoſtolica poteſtate, vel alia quavis auctoritate in dicta Eccleſia Geervlitenſi in Canonicos ſint recepti, vel ut recipiantur, inſiſtant, ſeu ſi ſuper provisionibus ſibi faciendis de Canooicatibus, & Præbendis, ac Dignitatibua, Adminiſtrationibus, & Officiis ipſius Eccleſiæ Geervlirenſis, ac hujuſmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus Litteras impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum.

Quas quidem Litteras, & Proceſſus habitos per easdem ac inde ſequuta quæcumque ad Canonicarus, & Præbendas, nec non Dignitates alias, & Decanarum, Adminiſtrationes, & Officia, ac Cappellanias hujuſmodi, docuimus non extendi.

Sed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Canonicatuum, & Præbendarum, Dignitatum, Adminiſtrationum, & Officiorum aliorum præjudicium generari, & quibuscumque aliis privilegiis, indulgentiis, & litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, aſſignationis, ſuppreſſionis, extinctionis, reductionis, translationis, erectionis, inſtitutionis, applicationis, appropriationis, Statuti, ordinationis, unionis, annotationis, incorporationis, inhibitionis, Mandati, Decreti, ſuſpenſionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temetario conrraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentia Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimo, quarto Idus Martii, Pontificatus noſtri, anno ſecundo.

Epiſcoparum Daventrienſem in Tranſiſâlania Archiepiſcopatus Ultrajectini Suffraganeum, anno 1560. erigit, Eccleſiam Collegiatam S. Lebuini nominans Cathedralem, ae pro dore Epiſcopi aſſignans Præpoſituras Eccleſiarum Daventrienſis, Zutphanienſis, & Oldezalienſis, nec non Prioratum Montis Sanctæ Agnetis, Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini, prope Zwollam. III. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. I. pag. 790.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Regimini univerſalis Eccleſiæ, diſponente Domino, præſidentes, pro Eccleſiarum quarumlibet, præſertim noviter erectarum, illisque præſidentium, & in divinia ſervientium ſtatu ſalubriter dirigendo, prout ex debito nobis injuncti Paſtoris officii tenemur, ſolicitæ conſiderationis aciem extendimus, & ad ea, per quæ Eccleſiarum ipſarum dotationi, decori, & venuſtati, ſuorumque Præſulum, Capitulorum, & aliarum Perſonarum divinia ibi laudibus inſiſtentium ſtatui, & opportunæ ſubventioni, cum divini Cultus augmento, & animarum Chriſti Fidelium ſalute conſulitur, noſtræ ſolicitudinis partes libenter adhibemus, ac aliàs ſuper his etiam nonnulla, quæ à Prædeceſſoribus noſtria licèt conſultè geſta fuerint, immutanda diſponimus, prout locorum, temporum, perſonarumque qualitas exigit, ac ipſarum Eccleſiarum utilitas perſuadet, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cùm itaque ſicut accepimus aliàs, poſtquam felicis recordationis Paulus PP. IV. Prædeceſſor noſter, ut providum decebat Paſtorem, in ea inferioris Germaniæ parte, quæ Clariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo, Hiſpaniarum Regi Catholico hæreditario jure ſubjecta eſt, pro tanta celeberrimorum, quæ inibi erant, oppidorum frequentia, populorumque multitudine adeo paucas Eccleſias Cathedrales ineſſe conſiderans, ut earum Epiſcopi eâ, quâ opus erat, diligentiâ tantam animarum multitudinem regere nequirent, idque quibusdam eò erat difficilius, quod Diœceſani ſui inter ſe vulgari idiomate, inſtitutisque differebant, & quidam eorum etiam ejuſmodi privilegia habebant, ut ipſos ad Sedem Epiſcopalem evocari non liceret, unde præfati Epiſcopi ſanam fidei Catholicæ doctrinam, ac rectam vivendi rationem, populum illum docere, & in delinquentes animadvertere commodè nequibant, ipſaque fides, & animarum ſalus illic ob pullulantes Hæreticorum, & Schiſmaticorum, quibus Regio ipſa undique ferè circumdata erat, inſidias, peſtiferasque doctrinas maximo io diſcrimine verſabatur.

His, aliisque gravibus Cauſis impulſus, volens etiam prædicti Philippi Regis hoc illius humiliter ſupplicantis precibus, pioque deſiderio io ea parte ſatisfacere, habitâ, ſicuti tanti rei pondus exigebat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, matura deliberatione, de eorum Conſilio, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Trajectenſem Civitatem, & Diœceſin à Colonienſi Provincia, cui tunc erat Metropolitico Jure ſubjecta, ac Daventrienſem à Trajectenſi, & diverſa alia tunc expreſſa Oppida inſignia dictæ Regionis cum omnibus, & ſingulis ſuis Terminis, Territoriis, Cleris, Populis, & Perſonis, Monaſteriis, & Beneficiis Eccleſiaſticis cum Cura, & ſine Cura Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, aliisque piis locis à ſuis quoque Diœceſi, & Pro-

vincia per quaſdam ſub plumbo perpetuò ſegregaverat, diviſerat, & ſeparaverat, ac Daventrienſe, cæteraqne oppida prædicta ſic diviſa io Civitates; Sedem verò Trajectenſem tunc Epiſcopalem in Metropolitanam, ac Collegiatam S. Lebuini Daventrienſem, cæterasque alias aliorum oppidorum in Civitates erectorum prædictorum Eccleſias in Cathedrales, pro toodem Epiſcopis creandis, qui ſuæ cuique Eccleſiæ præeſſent, ac Daventrienſi, aliisque Eccleſiis, & Civitatibus prædictis certos diſtrictus per Nuntium ſuum, poſtmodum ab eo illuc mittendum, limitandos pro ſuis Diœceſibus conceſſerat, nec non Daventrienſem, & cæteras alias tunc expreſſas Eccleſias, Civitates, & Diœceſes Eccleſiæ Trajectenſi pro ſua Provincia ſubjecerat, ſingulisque Daventrienſis, de aliarum noviter erectarum Cathedralium Eccleſiarum Menſis Epiſcopalibus, annuum redditum 3000. Ducatorum auri de Camera ex certis decimis, & Bonis, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis, per dictum Nuntium ſpecificandis & repartiendis, ex tunc, prout ex die, & è contra, poſtquam ſpecificati, & repartiti, ac interim donec ſpecificatio, & repartitio hujuſmodi factæ & effectum ſortitæ forent, & non ultra, cuiliber ex prædictis Menſis, pro earum dote alium annuum redditum 1500. Ducatorum ſimilium per ipſum Philippum Regem ex redditibus, & proventibus, quos ex eadem Regione percipiebat, Daventrienſi, aliisque noviter inſtitutis Epiſcopis pro tempore exiſtentibus, ſingulis annis, quousqne ſpecificatio, & repartitio prædictæ, ac pro ea tanrum parte, quæ plenarium ſuum effectum minimè ſortita foret, nec ultra, integrè, & proportionabiliter perſolvendum applicaverat, ac eidem Philippo Regi, ejusque Succeſſoribus, qui pro tempore ejusdem Regionis in tempotalibus Domini eſſent, Jus nominandi Romano Pontifici perſonas idoneas, ac alias certis tunc expreſſis modo, & forma qualificatas ad Daventrienſem, & alias Cathedrales Eccleſias ſic erectas, tam à primæva illarum erectione hujuſmodi, quam quotiescunque illas pro tempore vacare contigerit, per ipſum Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem in Epiſcopos ad nominationem hujuſmodi ordinandos, in perpetuum reſervaverat.

Et deinde per alias ſuas in forma Brevis Litteras Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſino, & Apoſtolicæ Sedis in partibus illis Nuntio dederat in Mandatis, ut perſonas idoneas, qui dictas Provincias, & Diœceſes diſtinguerent, & limitarent, ac dotem Eccleſiis ipſis aſſignandam, à Monaſteriis, ac Præpoſituris ſub illis conſiſtentibus diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi, vice ſua deputarat, dilectus Filius Noſter Antonius S. R. E. Presbyter Cardinalis, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, ac quatuor alii ſcientia, & probitate inſignes Viri, quos ipſe Salvator Epiſcopus, dicto Prædeceſſore interim de medio ſublato, prætextu Mandati & poſteriorum Litterarum hujuſmodi ad id loco ſui ſubſtituerat, licèt forſan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id Canonicè ſubdelegari poſſent: facta nihilominùs per quam diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè penſaos animadvertentes, conducibilius fore aliquot Monaſteria & Præpoſituras illarum partium ſupprimere, illorumque ſuppreſſorum fructus, redditus, & proventus Daventrienſi, aliisque nonnullis Epiſcopalibus Menſis pro earum dotibus applicare, ac deſignationes, & limitationes Provinciarum, & Diœceſium, diviſionesque, & diſtributiones oppidorum, & jurisdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium illis, quæ per dictas Litteras ſtatuebantur, commodiores, numerum denique perſonarum, & Dignitarum, Præbendarum, Beneficiorum, & Officiorum, ſtatum quoque, & formam in præfatis Eccleſiis etiam per hujuſmodi ſuppreſſiones, applicationes, & aliàs in univerſum magis accommodas, rationes habendas cenſuerint: & inter alia Eccleſiæ, ac pro tempore exiſtenti Epiſcopo Daventrienſi pro Diœceſi ſua, Oppida, Caſtra, Pagos, Villas, & loca infraſcipta videlicet.

Daventria, Zutphania, Zwolle, Campen, Harderwyck, Elburgh, Hattem, Dœsburg, Heerembergh, Dotechem, Haſſelt, Goot, Locheim &c. eorumque diſtrictus, & Territoria aſſignaverint, ac ſuper majori præmiſſorum parte proceſſus, rebus omnibus ſeriè digeſtis, formandos curaverint, prout in illis, & ſingulis litteris præfatis, aliisque ſcripturis deſuper forſan confectis, pleniùs continetur.

Nos qui dudum inter alia voluimus, quod ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, attendentes, quòd ſi priſcis temporibus, dum ejusdem Regionis Populi multiplicari cœperunt, ibi Cathedralium Eccleſiarum numerus ſimiliter adauctus, illisque de Catbolicis, bonisque Præſulibus opportuno tempore proſpectum fuiſſet, tot pernicioſa hæreſium dogmata, quibus in circumvicinis partium illorum locis Religio Chriſtiana miſerè laceratur, noo ita invaluiſſent.

Porrò cùm ad illa, quæ iſtuc ex vicinotum contagio jampridem influxerunt extirpanda, dictosque Populos in ſinceritate fidei continendos, nulla alia magis, quàm præmiſſa opportuna adhiberi remedia potuiſſe videantur, ut illa juxta cordis noſtri deſiderium promptos, & felices ſortiantur effectus, eis noſtri Miniſterii partes impartiri volentes, ac partitionis, & ordinaoonis per eosdem Subdelegatos, quantùm ad Eccleſiam, Civitatem, & Diœceſin Daventrienſem pertioet, prudenter examinatarum, & in ſcriptis concorditer digeſtarum, etiam quoad limites Diœceſis Daventrienſis, ac omnia & ſingula Oppida, Caſtra, Villas, & alia loca in eis comprehenſa, oec non ordinaoonis commodæ Subdelegatorum hujuſmodi, ac litterarum prædictarum, aliarumque ſcripturarum deſuper confectarum tenores, nec non Canonicatuum, & Præbendarum dictæ Eccleſiæ S. Lebuini fructuum, reddituum, & proventuum veros annuos valores præſentibus pro expreſſis habentes, atque omnia, & ſingula, ac prout illa concernunt reliqua in dictis Litteris & Scripturis contenta, & inde ſequuta Apoſtolica auctoritate, & ex certa ſcientia confirmantes, & approbantes, ac illis perpetuæ firmitatis robur adjicientes, omnesque, & ſingulos juris, ac facti defectus, ſi qui forſan intervenerint, in iisdem ſupplentes, ac illis in hac parte penitùs inhærentes, litterasque dicti Prædeceſſoris quoad illa, & quæ litteris ipſis non coonſonant, cæteraque infraſcripta immutantes, & nihilomioùs piom, & laudabile ejus inſtitutum proſequi, & ad hunc effectum Menſæ Daventrienſi de congrua dote providere volentes, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de ſimilis poteſtatis plenitudine, S. Lebuini in Cathedralem erectæ hujuſmodi, ac Zutphanienſis, ubi pro tempore exiſtens Epiſcopus Daventrienſis Conventum, ſive Curiam Epiſcopalem pro Comitatu Zutphanico, & parte Ducatus Geldriæ habiturus eſt, & Oldenzalienſis, ubi Epiſcopum præſentem frequenter eſſe, propter Dominium de Linghen, quòd ibi adjacet, oportebit, Eccleſiarum Præpoſituras, quæ dignitates ptiocipales inibi forſan exiſtant, ac dilectis Filiis illius Canonicis propter intolerabilem, quas ab hæreticis, & Incendiariis, aliisque graſſatoribus inibi patiuntur vexationem, hoc ita fieri petentibus, Mooaſterium montis Sanctæ Agnetis, Ordinis S. Auguſtini Canonicorum Regularium, olim Trajectenſis, nunc verò Daventrienſis Diœceſis, quorum inſimul, & illis forſan annexorum fructus, redditus, & proventus 3000. Ducatorum auri de Camera, ſecundùm communem æſtimationem valorem annuum, ut accepimus, non excedunt, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, cùm primum illa per ceſſum etiam ex Cauſa permutatioois, vel

deceſſum, ſeu quamlibet aliam dimiſſionem, vel amiſſionem, modernorum Præpoſiturarum Præpoſitorum, & Monaſterii hujuſmodi Abbatis, vel Commendatarii, aut aliàs quomodolibet etiam apud Sedem prædictam vacare contigerit, etiamſi actu nunc, ut præmittitur, vel alias vacent, & tanto tempore vacaverint, quòd Præpoſiturarum collatio, & Monaſterii prædictorum proviſio juxta Lateranenſis Statuta Concilii, aut alias Canonicas Sanctiones ad Sedem prædictam legiomè devoluta, ipſæque Præpoſituræ diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervatæ exiſtant, & ad illas conſueverint qui per electionem aſſumi, eiſque etiam Cura juriſdictionis immineat animarum, ac ſuper eis, ac eodem Monaſterio inter aliquos lis, ſeu ſuper illorum poſſeſſorio moleſtia, cujus Statum, ac verum, & ultimum eorumdem Præpoſiturarum, & Monaſterii vacationis modum, etiamſi ex illo quævis generalis reſervatio, etiam in Corpore Juris ita reſultet, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, pendeat indeciſa, ipſiuſque Monaſterii proviſio ad Sedem prædictam ſpecialiter, vel generaliter pertineat, ac de illo conſiſtorialiter diſponi conſueverit, ſeu debeat: ipſum videlicèt Monaſterium, ac in eo nomen, titulum, & denominationem Abbatis, ac ordinem, & dependentiam, omnemque Regularem Statum dicta auctoritate perpetuò ſupprimimus, & extinguimus, ac illius fructus, redditus, proventus, Jura, obventiones, & emolumenta, ac alia quæcumque Bona una cùm ſuis præeminentiis, prærogativis, ſuperioritatibus, juriſdictionibus, adminiſtrationibus, Juribus, & pertinentiis univerſis dictæ Menſæ Epiſcopali Daventrienſi, etiam perpetuò applicamus, & appropriamus, Præpoſituras verò prædictas cum juribus, & pertinentiis ſuis eidem Menſæ etiam perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus, ita quòd hujuſmodi vacationibus occurrentibus, liceat Epiſcopo Daventrienſi pro tempore exiſtenti per ſe, vel alium, ſeu alios corporalem poſſeſſionem Præpoſiturarum, & illis annexorum, ac fructuum, redituum, proventuum, Jurium, obventionum emolumentorum, & aliorum Bonorum Monaſterii hujuſmodi propria auctoritate liberè apprehendere, & retinere, illaque, deductâ tamen congruâ fructuum, redituum, & proventuum ejuſdem Monaſterii portione pro uno Eccleſiæ dicti Monaſterii, quæ etiam forſan Parochialis exiſtit, Rectore, qui dilectorum Filiorum Parochianorum Eccleſiarum animarum Curam exerceat, illiſque Sacramenta Eccleſiaſtica adminiſtret, & pro uno Presbytero Sacellano, qui Rectorem ipſum adjuvet, ac etiam pro eleemoſynis ibi fundatis, annuatim diſtribuendis in ſuos, & dictæ ſuæ Menſæ uſus, & utilitatem convertere.

Nec non omnia, & ſingula Prioratus, Præpoſituras, Canonicatus, & Præbendas, Dignitates, Perſonatus, Adminiſtrationes, ac Officia, cæteraque Beneficia Eccleſiaſtica cum Cura, Sæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia ad collationem, proviſionem, præſentationem, inſtitutionem, electionem, confirmationem, & quamvis aliam diſpoſitionem, pro tempore exiſtentium Præpoſitorum, & Abbatis prædictorum communiter, vel diviſim quomodolibet ſpectantia, perſonis idoneis conferre, & de illis etiam providere, ſimileſque perſonas ad illa præſentare, eligere, & præſentatas, vel electas inſtituere, ac confirmare, & aliàs de illis liberè diſponere, cæteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, & quæ eorumdem Monaſterii Abbas, & Præpoſiturarum Præpoſiti hactenus facere, & exequi ſoliti ſunt, potuerunt, & debuerunt facere, & exequi, cujuſvis licentià deſuper minimè requiſità.

Et inſuper eidem Epiſcopo Daventrienſi, qui pro tempore erit, ut Eccleſiam Monaſterii hujuſmodi, ſi opus ſit, in Parochialem, & in ea unum perpetuum Beneficium Eccleſiaſticum pro dicto Sacellano erigere, & inſtituere, illiſque ac pro eleemoſynis diſtribuendis præfatis congruam fructuum, reddituum, & proventuum Monaſterii portionem hujuſmodi aſſignare liberè, & licitè valeat, eadem auctoritate concedimus, & indulgemus.

Et ut Eccleſia Daventrienſis prædicta aliquot Dignitatibus, & Officiis decoretur, in illa unum Archidiaconatum pro uno Archidiacono, qui poſt tamen dilectorum Filiorum moderni, ſeu modernorum ejuſdem Trajectenſis Eccleſiæ Archidiaconorum, juriſdictionem in ipſa Diœceſi habentium, ceſſum, vel deceſſum plenariam juriſdictionem Archidiaconalem in univerſa Diœceſi Daventrienſi, quàm cæteri Cathedralium Eccleſiarum partium illarum Archidiaconi de jure vel conſuetudine habent, & habere debent.

Ac unum Archipresbyteratum Civitatenſem nuncupandum, dignitates ibidem pro uno Archipresbytero Civitatenſi nuncupando, qui ſpecialem Paſtorum, ſeu Rectorum Parochianorum, & verbi Dei Prædicatorum in eadem Civitate curam habeant; ac unam Pœnitentiariam pro uno Pœnitentiario Diœceſano dictæ Eccleſiæ, cujus Officium, ſive munus circa curam conſcientiarum Populi totius Diœceſis prædictæ verſetur, etiam perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Nec non ſuppreſſionem, extinctionem, applicationem, & appropriationem, unionem, annexionem, incorporationem, & alia præmiſſa, ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, & derogationibus, ſimilium, vel diſſimilium ſuppreſſionum, extinctionum, applicationum, appropriationum, unionum, annexionum, & incorporationum per nos, & Sedem præfatam ſub quibuſvis tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis Clauſulis, & Decretis pro tempore factis minimè comprehendi, ſed ab illis ſemper exceptas, & quatenus illas ſuſpendi, derogari, aut illas revocari contigerit, toties eas de novo conceſſas, & in ſtatum priſtinum reſtitutas, & ad hoc ut ſub revocationibus, ſuſpenſionibus, & derogationibus hujuſmodi minimè comprehendantur, ex nunc verè, & non fictè ſuum plenarium effectum ſortitas, ac unionem, annexionem, incorporationem, ſuppreſſionem extinctionem, applicationemque, & approbationem prædictas de non vacaturis, ſed de vacantibus Præpoſituris, & Monaſterio præfatis factas, & per illas ex nunc Menſæ Epiſcopali, & Epiſcopo Daventrienſi pro tempore exiſtenti Jus in re quæſitum exiſtere, præſentiumque Litterarum ſuſpenſiones, revocationes, derogationes, & alias contrarias diſpoſitiones pro novis illarum conceſſionibus, & reſtitutionibus haberi, & cenſeri decernimus.

Omnes autem, & ſingulos ejuſdem Monaſterii Canonicos, & alias perſonas, qui ad Daventrienſem prædictam, vel alias Sæculares Eccleſias tranſire valent à Regularibus ipſius Ordinis inſtitutis, eorumque obſervatione, & habitus regularis geſtatione, ac paupertatis voto eiſdem auctoritate, & tenore prorſus abſolvimus, & liberamus.

Ac ad Statum Clericorum ſæcularium, ita quòd ſe illis in omnibus, & per omnia conformare, ac omnibus, & ſingulis illorum Privilegiis, exemptionibus, libertationibus, communitatibus, gratiis, & indultis, quibus ipſi Sæculares Clerici quoquo modo utuntur, potiuntur, & gaudent, etiam quoad Beneficiorum Eccleſiaſticorum Sæcularium quorumcumque aſſecutionem, & plenariam ad illa, nec non quæcumque Bona capacitatem, & liberam de quibuſvis Bonis mobilibus, & immobilibus, ad eos quovis modo ſpectantibus teſtandi facultatem, citra tamen Conſanguineorum ſuorum in Bonorum ſucceſſione præjudicium uti, potiri, & gaudere valeant, reducimus, & plenè ſæculariſamus, ac ſingulis eorum, qui ad Eccleſiam Daventrienſem tranſierint, ſingulas Præbendas, & aliis ad alias Sæculares Eccleſias, potiùs

trans-

transmeare volentibus ſingulas portiones 100. aureorum Rhenenſium, donec illis abundè de ſimili redditu Eccleſiaſtico canonicè proviſum fuerit; reliquis verò, qui ad alia Regularia loca transferri maluerint, ad eorum vitam duntaxat ſingulss portiones annuas quinqusginta Ducatorum ex fructibus, redditibus, & proventibus Monaſterii hujuſmodi eorum ſingulis, per eo tempore exiſtentem Epiſcopum præfatum annuatim perſolvendas, auctoritate, & tenore prædictis aſſignamus, ac cum ejusdem Regularibus Canonicis ad Starum Sæcularem per præſentes reductis, ut quæcumque, quotcumque, vel qualiacumque, cum Cura, & ſine Cura, aliàs tamen ſe invicem compatientia Beneficia Ecclesiſtica per Clericos Sæculares obtineri ſolits, alias ſibi canonicè conferenda recipcre, & retinere, Bonaque etiam temporalia quæcumque poſſidere liberè valeant, de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus.

Ac dilectis Filiis S. Lebuini, Zutphanienſis, & Oldenzenſis Eccleſiarum Capitulis, ac Conventui Monaſterii hujuſmodi, aliisque quibuſvis in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis majoris latæ Sententiæ, nec non privationis omnium Dignitatum, Officiorum, Beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos pro tempore obtentorum, inhabilitatisque ad illa, & alis per contrafacientes in poſterum obtinends eo ipſo incurrendis pœnis, ne ad electionem, ſeu poſtulationem in Præpoſitos, vel Abbatem Eccleſiarum, vel Monaſterii prædictorum, cum illa vacare contigerit, etiamſi nunc vacent, ut præfertur, procedere, vel ſe aliss in eis, vel eorum aliquo intromittere quoquo modo præſumant, diſtrictiùs inhibemus, & nihilominùs quaſcumque electiones, ſeu poſtulationes hujuſmodi, earumque confirmstiones, vel admiſſiones, nec non proviſiones, præfectiones, commendas, aliàsque diſpoſitiones, quas ex nunc de cætero etiam per Sedem prædictam de Præpoſituris, & Monaſterio præfatis quomodocumque fieri contigerit, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore decernimus.

Et ut idem Epiſcopus ſuam Eccleſiam Perſonis, ut inſignem decet Cathedralem, eruditis, & ad jurisdictionem inibi exercendam, cæteraque munia Eccleſiaſtica obeunda idoneis debitè inſtructam habeat, perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, qoòd ex omnibus Canonicatibus, & Præbendis ipſius Eccleſiæ S. Lebuini, qui ſunt numero viginti, decem Canonicatus, & totidem Præbendæ, quos primo loco, poſtquam eidem Eccleſiæ de Epiſcopo Canonicè proviſum fuerit, per ceſſum etiam ex caoſa permutationis, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, vel etiam privationis viâ amiſſionem quomodolibet decem Canonicorum ejusdem Eccleſiæ, aut aliàs vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc quovis modo vacent, & tanto tempore vacaverint, quòd eorum collatio, ut præfertur, devoluta, ipſique Csnonicatus, & Præbendæ, vel eorum aliqui diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervati exiſtant, & ad illas conſueverint qui per electionem aſſumi, ſuper ejus quoque, vel eorum aliquibus inter aliquos lia, cujus ſtatum etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, unus, & una videlicet Epiſcopo, ratione quorum ſit Capitularis, habeatque in Capitulo Locum, & vocem ſuper Decanum, & reliquos Canonicos ipſius Eccleſiæ Confratres ſuos, ac tres alii tribus Magiſtris, aut Licentiatis in Theologia, & tres alii aliis tribus Doctoribus Decrerorum, ſeu in eis Licentiatis, & reliqui tres Canonicatus, & totidem Præbendæ tribus Nobilibus ejus Diœceſis, qui etiam in Jure, vel Theologia ſaltem ad gradum Licentiaturæ, in famoſa quapiam Univerſitate Srudii generalis cum rigoroſo examine ſint promoti, ordine ſervato, in perpetuum coocedi, & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex priores tam Nobiles, quàm Ignobiles, ut præfertur, tamen Graduati, ad reliquos verò tres Canonicarus, & tres Præbendas ex reliquis ex novem Canonicatibus, & Præbendis hujuſmodi nulli niſi Nobiles & Gradusri, ut præferrur, aſſumi poſſunt, ipſam tamen Nobilitatem à ſex prioribus Canonicatibus & Præbendis noo excludendo.

Ex tribus sutem prioribus Graduatis unus ex deſignatione Epiſcopi Archidiaconus, aliàs Archipresbyter Civitatenſis, & reliquus Pœnitentiarius Diœceſanus præfati exiſtanr. Poſtremò apud alios duos Doctores, vel Licentiatos Seniores, unum videlicèt Theologum, alterùm verò Jurisperirum poteſtas totam Diœceſin Daventrienſem, dum & quoties ab Epiſcopo ſuo requiſiti fuerint, ejusdem Epiſcopi nomine viſitandi, quibus etiam reliqui Graduati, quoties ad id ſimiliter requirentur, aſſiſtere debeant: Apud Archidiaconum verò, & tres alios ex Graduatis hujuſmodi, duos videlicet Theologos, & unum Jurisperirum, poteſtas Clericos ad Ordines Sacros promovendos, & Rectores Parochianos de Parochialibus Eccleſiis, vel perpetuis illarum Vicariis quscumque auctoritate provisos ad Curæ Paſtoralis exercitium admirrendi ſit, & permaneat, ita quòd ipſi nullos proſſus niſi idoneos, & quantum ad animarum Curam pertinet, quidem perſonalem facient reſidentiam, expreſsè juratos admittere valeant, & in univerſa Diœceſi prædicta tot Archipresbyteri, vel Decani rurales deputentur, quot eis convenire, ita quòd hi, qui nunc ſunt in Officio ſuo cum ſuis emolumentis, ſalva tamen ipſius Epiſcopi moderatione, remaneant, ac tam Archidiaconus, Archipresbyter, & Pœnitentiarius, quam reliqui ſex Canonici ratione ſuarum Præbendarum hujuſmodi conſilium, & operam in negotiis Eccleſiæ, & Religionis, cæteriſque difficultatibus pro tempore emergentibus, quando, & quoties ab eodem Epiſcopo requiſiti fuerint, tam conjunctim, quàm divisim, fideliter præſtare teneanrur.

Et ut Viris ſpectatæ doctrinæ, & probitatis ad ædificationem Eccleſiæ Dei accuratiùs proſpiciatur, quòd ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ ſic aſſerti hac primâ vice per Epiſcopum duntaxat, qui illos Graduatis & Nobilibus alternatis vicibus conferat, & deinde, quoties illos perpetuis ſuturis temporibus vacare contigerit, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum præſatotum ſuperſtitum per eos conferantur, ita quòd in hujuſmodi electione ſuffragium Epiſcopi non plus juris, ſivè momenti, quàm cujuſvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, quo in caſu iteratum Epiſcopi ſuffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat; reliqui autem Canonici Capitulares reliquorum Canonicatuum, & Præbendarum dictæ Eccleſiæ collationem in Turno ordinario ſeparatim, ſed Vicariarum, cæterorumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum ejusdem Eccleſiæ collatio ſit omnibus communis per Turnos, prout hactenus obſervatum eſt.

Quodque poſthac primi decem dicti Canonicstus, & Præbendæ hujuſmodi ſub nullis ſpecialibus, & generalibus, etiam menſalibus reſervationibus, affectionibus, & in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, Indultis de providendo, commendando, aut aliàs diſponendo, primariis precibus, aut aliis gratiis præventivis per Nos, sut Reverendiſſimos Pontifices pro tempore exiſtentes ad dictam Sedem, vel ejus Legatos, etiam conſideratione, intuitu, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, aut aliorum Principum, quorumcumque, at S. R. E. Cardinalium, & ex quacumque cauſa quantumlibet urgenti pro tempore factis, & conceſſis comprehendantur, nec etiam tanquam vacantes apud Sedem præfatam, aut ulla alia ratione generaliter, aut ſpecialiter reſervari, nec illorum vscatione per reſignstionem etiam ex cauſa permutationis, etiam apud Sedem

eandem pro tempore occurrente per Reverendiſſimum Pontificem, aut Sedem eandem de illis provideri, aut aliàs quoquomodo diſponi poſſit.

Et quoniam impia Hæreticorum ſtudia, temporisque malitia viros dictos ab Eccleſiis ſuis diutiùs abeſſe non patiuntur, quòd, ſi Canonici Graduati prædicti ab ipſa Eccleſia, niſi ab Epiſcopo vel Capitulo miſſi per duos Menſes abſuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, ipſique fructus Capitulo cedant.

Ac omnes proventus ſingularum Præbendarum in duas æquales partes dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributiooibus his ſolùm, qui divinis in Choro deſerviunt, & inibi à principio usque ad finem, exceptâ neceſſitatis causâ, permanſerint, miniſtrari debeat, nec quisquam ulla diſpenſatione, vel privilegio Apoſtolico quacumque causâ impetrato vel conceſſo, ſeſe ab reſidentia hujuſmodi eximere poſſit, eisdem auctoritate, & tenore perpetuò ſtatuimus, & ordinamus.

Jus omne decem Canonicatus, & decem Præbendas affectos præfatos conferendi, & de illis diſponendi, vel ad illos eligendi, ſeu nominandi ab Epiſcopo, Præpoſito, & Capitulo Eccleſiæ S. Lebuini hujuſmodi, aliaque ad quos ſpectat poſt promotionem primi Epiſcopi Daventrienſis hujuſmodi perpetuò harum ſerie abdicantes, & amoventes, illudque in præmiſſum electionis modum immutantes, ac ad Epiſcopum, & novem Canonicos præfatos transferentes.

Et ut novem Præbendæ totidem Canonicis Graduatis, ut præmittitur, affectæ paulò uberiores ſint, & ad illas libentius recipiendas viri docti inducantur, Epiſcopo præfato, quòd unam ſæcularem, vel Ordinis cujuſvis regularem partium illarum Præpoſituram, vacatione etiam illius in menſibus prædictis occurrente, etiamſi Conventualis, electiva, curata, etiam Curâ juriſdictionali animarum ſpecialiter vel generaliter reſervatâ, ac litigioſa ſit, ut præfertur, eisdem novem Canonicatibus, & Præbendis Graduatis affectis, vel eorum Maſſæ communi de Philippi Regis, & Archiepiſcopi prædictorum conſenſu, auctoritate prædicta, perpetuò etiam, ut præfertur, unire, annectere, & incorporare liberè, & licitè valeat, auctoritate, & tenore prædictis licentiam, & facultatem concedimus.

Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales in quavis Cauſa, & inſtantia, ablatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecùs ſuper his à quoquam quâvis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Quocirca præſentibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Mechlinienſi, ac Atrebatenſi, & Feltrenſi Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenùs ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, vel alios præſentes Litteras, & in ea contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Epiſcopi Daventrienſis, & Canonicorum, aliorumque prædictorum, quorum intereſt, & quomodolibet intererit, fuerint requiſiti, ſeu aliquis eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eisque, & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Epiſcopos Daventrienſes, & alios præfatos confirmatione, approbatione, adjectione, ſuppletione, ſuppreſſione, extinctione, applicatione, unione, annexione, incorporatione, abſolutione, reductione, diſpenſatione, ſtatuto, ordinatione, aliisque præmiſſis, ac præſentibus Litteris, & aliis in eis contentis pacificè frui, gaudere, ac eadem præſentes, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari.

Non permittentes Epiſcopum, Canonicos, & alios præfatos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel impediri, Contradictores quoslibet, & rebelles, ſibique in præmiſſis non parentes, etiam per excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis Beneficiorum, & Officiorum Eccleſiaſticorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ita quòd beneficia, ut Officia hujuſmodi, tanquam per privationem legitimè, ut Canonicè factam, vacantia ab aliis impetrari, & per Locorum Ordinarios liberè conferri poſſint, aliasque ſententias, & pœnas tam Eccleſiaſticas, quàm pecuniarias arbitrio ſuo imponendas, moderandas, & applicandas, eo ipſo incurrendas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, Cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vitibus aggravandi, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio Brachii Sæcularis.

Non obſtante voluntate priori, & aliis præmiſſis, ac noſtris de valore, tam in impetrationibus, quàm in aliis gratiis etiam motu ſimili factis exprimendo, & de non tollendo jus quæſitum, ac de non exprimendis litteris reſervationis, etiam motu ſimili alicujus perſonæ, niſi de conſenſu illam ſolvere habentis, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodò quiſpiam ultra tres dietas, vigore præſentium non extrahatur, aliisque quibusvis Apoſtolicis, etiam reſervatoriis, etiam in Corpore Juris clauſis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ regulis & revocatoriis, ac revocatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinariorum, & alias in contrarium quomodolibet editis, & edendis, nec non Monaſterii, Præpoſiturarum, Ordinum, Eccleſiarum, & Locorum præfatorum, etiam juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis & Conſuetudinibus, ac Concordatis, inter Sedem prædictam, & Nationem Germanicam dudùm initis: nec non quibusvis ſpecialibus, etiam mentalibus reſervationibus, expectativis, & aliis gratiis, etiam in Canonicos Creationibus, aliis unionibus, etiam perpetuis, absque conſenſu Coadjutorum deputationibus, nominationibus citra acceſſus, & regreſſus facultatibus, mandatis, litteris & conceſſionibus quibuscumque perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus & conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac noſtris etiam antiquis, & deſcriptis familiaribus, continuis Commenſalibus, ac Prælatis Domeſticis, nec non Rever. Curiæ Officialibus, etiam officia ſua actu exercentibus, ex quavis etiam grandi causâ, conſideratione, intuitu, vel reſpectu, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum Contemplatione, ac cum quibusvis Antelationibus, Prærogativis & Decretis, etiam irritantibus, & Clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam præſentibus derogantibus, etiam motu & ſcientiâ ſimilibus, & alias quomodocunque conceſſis, quos, & quæ illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, eorumque omnium vim, & effectum quoad præmiſſa omninò ſuſpendimus, & in præmiſſis effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus.

Nec non Privilegiis, Indultis & litteris Apoſtolicis illis, & aliis quibusvis per quoscunque Reverendiſſimos Pontifices, Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem præfatam, etiam per viam generalis Legis & Statuti perpetui, nec non initi & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, & alias ſub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis

derogato-

derogatoriis derogatoriarum, aliiſque efficacioribus, & efficaciſſimus & inſolitis Clauſulis irritantibus, & aliis Decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, & quorumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, ac aliàs quomodocumque & qualitercumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, ac concedendis & innovandis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totia tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individus & expreſſa, ac de verbo ad verbum per Clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quamvis talia & multa ſint, quæ ſub Clauſula implititæ derogationis latiſſimè extendenda, in ſupplicatione appoſita non intelligantur, aut aliàs comprehendantur.

Nihilominùs in genere & io ſpecie, ad effectum ſuffitientis derogationis eotum, illis aliàs in robore permanſuris, hâc vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus contrariis quibuſcumque, aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendia, de Præpoſiruris hujuſmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illia partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus Litteraa impetrarint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem litteras & proceſſus habitos per eaſdem, & inde ſequuta quæcumque ad Præpoſituras, & Archidiaconatum, ac Canonicarus, & Præbendas hujuſmodi volumus non extendi: Sed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Præpoſiturarum, & Canonicatuum, & Præbendarum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari.

Aut ſi Conventui præfatis, & Dilectis Filiis Vaſallis, & aliis Subditis dicti Monaſterii Montis Sanctæ Agnetis, vel quibusvis aliis, communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quòd intetdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Induko hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis Privilegiis, Indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectua earum impediri valeat, quomodolibet vel differri, ac de quibus quorumque tenoribus totis habenda ſit in noſtris litteria mentio ſpecialis.

Volumus autem, quòd per unionem, annexionem & incorporationem in Præpoſituram hujuſmodi Divinus Cultus in eis nullatenùs minuatur, neque Animarum Cura in eis; ſi qua illis immineat, negligatur, ſed earum congruè ſupportentur onera conſueta.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ ſuppreſſionis, extinctionis, applicationis, appropriationis, unionis, annexionis, incorporationis, conceſſionis, indulti, erectionis, inſtitutionis, decreti, abſolutionis, liberationis, reductionis, ſæculariſationis, aſſignationis, diſpenſationis, inhibitionis, ſtatuti, ordinationis, abdicationis, amotionis, commutationis, translationis, mandati, ſuſpenſionis, derogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, ſeptimo Idus Auguſti, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Scriptum erat Fed. Cardinalis.
Ceſius.

Et alio Loco Cæ. Clorieribus.
Item alio Loco A. de Alexiis.

Epiſcopatum Ultrajectenſem à Metropolitano Colonienſi eximit, Archiepiſcopali Dignitate exornat anno 1560. eidem aſſignans Epiſcoparus Suffraganeos Harlemenſem, Daventrienſem, Leovardienſem, Grœningenſem, ac Middelburgenſem. IV. Ex Op Dipl. Miræi Tom. I. pag. 618.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

EX injuncto nobis Apoſtolicæ Servitutis Officio ad ea libenter intendimus, per quæ Eccleſiarum quorumlibet, præſertim Metropolitanarum Inſignium noviter erectarum decori & venuſtati, ac illis præſidentium, & aliarum perſonarum in eis Divinis Laudibus inſiſtentium ſtatui, & opportunæ ſubventioni, cum Divini Cultus augmento, & animarum Chriſtifidelium ſalute valeat ſalubriter provideri.

Ac deſuper etiam ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris conſultè geſta fuerunt, & ſaniori conſilio immutando diſponimus, prout locorum & temporum qualitas exigit, ac ipſarum Eccleſiarum utilitas perſuadet, ac id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cum itaque, ſicut accepimus aliàs, poſtquàm felicis recordationis Paulus Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, conſiderans eam partem inferioris Germaniæ, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi Catholico, hæreditario jure etiam tunc ſubjecta erat, paucos habere Epiſcopos, nullumque Metropolitanum, qui eam regerent, ut illius amplitudo, & frequentiſſimorum Oppidorum celebritas, ac longè, latèque diſſitorum Caſtrorum, & Pagorum copia, Animarumque multitudo, varium item idioma, vitæ inſtitutum, ac denique temporis deplorata ob hæreticos conditio expoſtulabat.

His aliiſque gravibus cauſis eum impellentibus, volens periclitanti in partibus illis Fidei Catholicæ ſuccurrere, pioque dicti Philippi Regis deſiderio ſatisfacere, habitaque, ſicut rei magnitudo poſtulabat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eorum conſilio, & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Cameracenſem, Ultrajectenſem, Atrebatenſem & Tornacenſem Eccleſias, Civitates & Diœceſes à Remenſi, & certis alia tunc expreſſis Provinciis, quibus tunc erant Metropolitico Jure ſubjectæ:

Ac Harlemenſe, Daventrienſe, Leovardienſe, Grœningenſe & Middelburgenſe, olim Trajectenſis, & aliarum Diœceſium, & diverſa alia tunc expreſſa Oppida inſignia hujuſmodi Regionis, à ſua quoque Diœceſi ac Provincia, perpetuò ſegregaverat, & diviſerat.

Nec non Harlemenſe, Daventrienſe, Leovardienſe, Grœningenſe, Middelburgenſe, & reliqua Oppida prædicta ſic diviſa in Civitates.

Cameracenſem verò, & Ultrajectenſem, tunc Epiſcopales Sedes, ac olim Collegiatam S. Rumoldi Mechlinienſem, in Metropolitanam, & certas alias aliorum Oppidorum in Civitates erectorum prædictarum Eccleſias, in Cathedrales Eccleſias, pro totidem Archiepiſcopis & Epiſcopis, qui ſuæ quiſque Eccleſiæ præeſſent.

Nec non Harlemenſi, Daventrienſi, Leovardienſi, Grœningenſi, & Middelburgenſi Eccleſiis, Civitatibuſque prædictis, certos tunc expreſſos diſtrictus aliàs diſtinctos, per Nuntium ſuum poſtmodùm ab eo illuc mittendum limitandos; pro ſua cujus-

Google

que Diœceſi perpetuò conceſſerat; Nec non Eccleſiæ Ultrajectenſi, Harlemenſem, Deventrienſem, Leovardienſem, Grœningenſem, & Middelburgenſem Eccleſias, Civitates & Diœceſes antedictas, earumque Epiſcopos, Clerum & Populum, pro ſuis Suffraganeis, Provincia & Provincialibus adjunxerat.

Præfato quoque Philippo Regi, ejusque Succeſſoribus, qui pro tempore ipſius regionis in temporalibus Domini eſſent, jus nominandi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti perſonas idoneas, ac alias certis tunc expreſſis modo & forma qualificatas ad Ultrajectenſem, & alias Eccleſias erectas, tam à primæva erectione hujuſmodi, quàm ex tunc deinceps, quotieſcumque illas vacare contingeret, per eundem Pontificem in Archiepiſcopos & Epiſcopos, ad vocationem hujuſmodi ordinandam in perpetuum reſervarat, per quasdam ſub plumbo, ac deinceps per alias ſuas in forma Brevis litteras deſuper confectas.

Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſenſi ſuo, & Apoſtolicæ Sedis Nuntio in partibus illis dederat in mandatis, ut perſonas idoneas, qui dictas Provincias & Diœceſes diſtinguerent & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis & Præpoſituris ſub his conſiſtentibus dismembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi vice ſua deputarat.

Dilectus Filius noſter Antonius S. R. E. Cardinalis, tunc Epiſcopus Attebatenſis, ac quatuor alii ſcientia ac probitate inſignes viri, quos ipſe Salvator Epiſcopus & Nuntius, prædicto Prædeceſſore interim de medio ſublato, vigore ſeu prætextu mandati, & poſteriorum litterarum hujusmodi ſubſtituerat, licèt forſan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id canonicè ſubdelegari poterant.

Facta nihilominùs diligenti indagine, ac omnibus maturè penſatis, animadvertentes, quòd per diſmembrationem Bonorum à Monaſteriis ac Præpoſituris prædictis, ſi fierent, cultus monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria & Præpoſituras Menſis prædictis, pro dote ſuarum Eccleſiarum ad hoc, ut ipſi etiam illorum Curam perindè atque ſuam propriam gererent, potiùs eſſe unienda.

Ac deſignationes & limitationes Provinciatum ac Diœceſium, diviſionesque, ac diſtributiones Oppidorum & Juriſdictionum, in nonnullis partibus ipſi Diœceſi commodiores, quæ per primò dictas litteras ſtatuuntur, nec non Conſtitutiones & Aſſignationes dotium, & denique numerum Perſonarum, ac Dignitatum, Præbendarum, Beneficiorum & Officiorum, ſtatum quoque & formam, in præfatis Eccleſiis, etiam per hujusmodi diſmembrationes, applicationes, ſuppreſſiones, translationes, novas inſtitutiones, aliasque rationes accommodas habendas, & pro earum effectu notabilem partem Diœceſis, Rerum & Jurium Eccleſiæ Ultrajectenſis prædictæ ab illa detrahendam, & forſan alia pro rerum exigentia, adjungenda cenſuerunt, & ſuper majori illorum parte proceſſus, & ſcripturas, ſeriè digeſtis rebus omnibus, formandas curaverunt.

Et inter alia dictæ Eccleſiæ Ultrajectenſi, & pro tempore exiſtenti Archiepiſcopo Ultrajectenſi, Ultrajectum, Amersfordiam, Neerdam, Muyden, Weſop Woerden, Leyden, Hagam Comitis, Delft, Briel &c. pro ſua Diœceſi deſignaverunt, prout in ſingulis litteris ac proceſſibus, & ſcripturis prædictis plenius continetur.

Nos qui dudum inter alia voluimus, quod ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes vocatis, quorum intereſt, attendentes quod ad arcenda, & extirpanda tot perniciosa hæreſium dogmata, quibus Religio Chriſtiana paſſim laceratur, & affligitur, ac ſimul populos ipſos in ſinceritate Fidei continendos, dictus Prædeceſſor nulla alia æquè opportuna remedia potuit adhibere, idcircò ut ea juxta cordis ſui, & noſtri deſiderium promptos & fideles ſortiantur effectus, etiam noſtri miniſterii partes præmiſſis adjicere, ac aliàs illa omnibus, quibus poſſumus rationibus juvare, ac promovere volentes, ac litterarum, proceſſuum, & ſcripturarum prædictorum veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes.

Continuis etiam hortationibus dicti Philippi Regis, id pro ſalute dictorum populorum enixè proſequentis excitati, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, diviſionibus, limitationibus & diſtributionibus dictorum Subdelegatorum in dictis proceſſibus ſpecificatis, tanquam in meliùs reformatis, inhærendo, ac priores litteras hujusmodi quoad infraſcripta commutando.

Omnia & ſingula Oppida, Caſtra, Villas & Loca, in poſteriori deſignatione, ſub delegatione hujusmodi comprehenſa, cum Eccleſiis Parochialibus, Monaſteriis, Collegiis, etiam Canonicorum, Capellis, Hoſpitalibus, Beneficiis, Locis & Perſonis, ac Officia Eccleſiaſticis, Sæcularibus & Regularibus, ac populis quibuscunque aliis ſub eis comprehenſis, præfatæ Eccleſiæ Ultrajectenſi, juxta deſignationem hujuſmodi, perpetuò concedimus & aſſignamus.

Et quoniam antiqui proventus annui Menſæ Epiſcopalis Ultrajectenſis, olim uberrimi, ſic ſenſim deperiſſe dicantur, ut hodie valorem annuum duorum millium, & ſexcentorum Ducatorum auri de Camera, ſecundùm communem exiſtimationem, vix conſtituant, longèque tenuiores ſint, quàm quod ad manutenendum Dignitatis Archiepiſcopalis ſtatum expediat.

Igitur ut ipſi Menſæ de ampliori dote ad concurrentiam Menſæ Archiepiſcopalis Mechlinienſis, minori quo poteſt detrimento, vel incommodo conſulatur, à Monaſterio S. Pauli Ultrajectenſia, Ordinis S. Benedicti, ſeu illius Menſa Abbatiali, quæ uberrimis proventibus pollet, decimas, proprietates & jura in Ducatu Geldriæ conſiſtentia, & ad Monaſterium, ſeu Abbatialem hujusmodi, aut Conventualem, vel communem Menſam pertinentia, quorum fructus, redditus & proventus quingentorum Ducatorum auri de Camera Apoſtolica, ut etiam accepimus, annuatim non excedunt, ſeu ex eisdem usque ad dictum valorem annuum ex nunc, dummodò, ſi illi ad ſolum Abbatem ipſius Monaſterii pertineant, dilecti Filii moderni Abbatis ad hoc accedat aſſenſus.

Sin autem, cum primum per ceſſum, vel deceſſum ejusdem moderni Abbatis dictum Monaſterium vacare contigerit, ex nunc prout ex tunc, & è contra, perpetuò ſeparamus, dividimus & dismembramus, illaque ſic ſeparata & dismembrata dictæ Menſæ Ultrajectenſi, pro augmento dotis hujusmodi perpetuò applicamus, & appropriamus.

Et ulteriùs unam, & unum majoris, ac alium, & aliam S. Salvatoris, nec non alium & aliam Sancti Petri, ac alium & aliam Sancti Joannis, nec non reliquum & reliquam Sanctæ Mariæ Ultrajectenſium Eccleſiarum Canonicatus & Præbendas, quos primò, nec non quatum inſimul quingentorum.

De Oudevvater, Werder Hoſpitalis Sancti Joannis Jeroſolymitani, Bajulivarus Sanctæ Catharinæ Ultrajectenſia, dicti Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani, etiam tum primum illos per ceſſum, etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum illos nunc obtinentium, etiam apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut alias quibusvis modis, & ex quorumcumque perſonis, etiam in aliquo ex Menſibus, in quibus vacantium Beneficiorum diſpoſitio nobis, aut Romano Pontifici, pro tempore exiſtenti, per Conſtitutionea Apoſtolicas, vel Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas, ſeu litteras alternativarum, aut alia Privilegia & Indulta reſervara exiſtat, ſeu fuerit, ſimul, vel ſucceſſivè vacare contigerit, ex nunc prout & tunc, & è contra, vel etiamſi

illi ad præſena, nec non omnes, quæ longiori, quàm quod in illarum fundationibus, ſeu ordinationibus exprimetur, tempore vacarunt, & Priori Provinciali Domus Sanctæ Eliſabeth etiam Ultrajectenſis Hoſpitalis Teutonicorum ſubjectæ ſunt, quarumque etiam reditus quingentorum Ducatorum auri de Camera, ſecundùm eandem exiſtimationem, valorem communem, ut ſimiliter accepimus, non excedunt.

Dicti Hoſpitalis Beatæ Mariæ, Teutonicorum Præceptorias, Commendatarias nuncupatas, quibusvis modis, & quotumcunque perſonis, ſeu per liberas reſignationes, quamvis de illis in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico & Teſtibus ſpontè factas, aut Conſtitutione piæ memoriæ Joannis Papæ XXII. etiam Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: *Execrabilis &c.* vel aſſequutionem alterius Beneficii Eccleſiaſtici, quavis auctoritate collari vacent, etiamſi tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem Apoſtolicam præfatam, legitimè devoluta, ipſique Diſpoſitioni Apoſtolicæ, ſpecialiter vel generaliter reſervati, & Conventuales exiſtant, ut ad illas conſueverint qui per electionem aſſumi, eisque Cura etiam juriſdictionalis immineat animarum, ſuper eis quoque inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, cum omnibus juribus, juriſdictionibus, annexis & pertinentiis ſuis Menſæ Trajectenſi prædictæ perpetuò unimus, annectimus & incorporamus.

Ita quod liceat pro tempore exiſtenti Archiepiſcopo Trajectenſi corporalem poſſeſſionem Decimarum, proprietatum, & jurium dismembratorum, nec non Præceptoriarum, Canonicatuum & Præbendarum, juriumque, juriſdictionum, annexorum, & pertinentiarum prædictorum, per ſe vel alium, ſeu alios, propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere.

Ac in ſingulis, majori Ultrajectenſi, & Sancti Salvatoris, & Sancti Petri, nec non Sancti Joannis, & Beatæ Mariæ Eccleſiis hujusmodi, tamquam inibi Capitulari, locum, vocem & auctoritatem ſuper Decanum & Canonicos ſingularum Eccleſiarum earumdem, habere & exercere.

Ac in ejus Diœceſi, ſeu Provincia reſidendo, fructus, redditus & proventus, nec non jura, obventiones, diſtributiones, & alia emolumenta, etiam ratione reſidentiæ debitæ, perinde ac ſi ipſe in ſingulis eisdem Eccleſiis reſideret (ità tamen, quod in Civitate Ultrajectenſi reſidens, easdem Eccleſias, earumque Chorum, ad hoc ut omnia laudabiliter procedant & obſerventur, frequenter viſitare, ac onera dictis Præceptoriis incumbentia ſupportare, jura quoque ab Hoſpitalibus & Militiis hujusmodi præſtari ſolita omnino exigere ſtudeat) integrè percipere, ac in ſuos, nec non Menſæ ſuæ, ac Præceptoriarum hujusmodi uſus & utilitatem convertere, cujusvis licentiâ deſuper minimè requiſitâ. Sic quod Archiepiſcopus Ultrajectenſis pro tempore exiſtens, à prima die receptionis ſuæ, omnia & ſingula fructus, redditus, proventus, obventiones, & emolumenta omnium & ſingulorum, tàm majoris, quàm aliarum Eccleſiarum prædictarum, Canonicatuum & Præbendarum, eidem Menſæ Archiepiſcopali, ut præfertur, unitorum, integrè, & absque ulla prorſus diminutione, aliàs prout olim Epiſcopus Ultrajectenſis, ac majoris, & Sancti Petri Eccleſiarum Ultrajectenſium Decani percipere conſueverunt, etiam in primo anno percipere valeat.

Ut autem ipſe Archiepiſcopus pro tempore exiſtens in tanta Diœceſi, adeoque ampla Provincia, quæ omnium prima hæreticorum irruptionibus obnoxia exiſtit, eruditorum virorum copiam, ad meliorem Orthodoxæ Fidei defenſionem, & Eccleſiaſticæ juriſdictionis conſervationem, commodiùs habere, & perpetuò confovere poſſit.

Statuimus & ordinamus, quòd ex omnibus Canonicatibus, & Præbendis dictæ Eccleſiæ Ultrajectenſis, quos facto loco unioni Menſæ Ultrajectenſis, de Canonicatu, & Præbenda Eccleſiæ Ultrajectenſis primò vacaturis hujusmodi, etiam primò per ceſſum, vel deceſſum, etiam apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut aliàs vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc vacent, ac tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio, juxta Lateranenſis Statuta Concilii, ad Sedem Apoſtolicam præfatam legitimè devoluta, ipſique Canonicatus, & Præbendæ ſimiliter Diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter vel generaliter reſervati, affecti, & Sacerdotales exiſtant, & ſuper eis inter aliquos lis, cujus ſtatum etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa.

Tribus Magiſtris aut Licentiatis in Theologia, & tribus Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, ac tribus aliis Nobilibus ejus Diœceſis, etiam in Jure, vel Theologia ſaltem Gradu Licentiaturæ, in famoſa quapiam Univerſitate Studii Generalis, ſecundum tenorem primo dictarum litterarum promotis, ordine præmiſſo ſervato, in perpetuum concedi, & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex Priores, tàm Nobiles, quàm alii non Nobiles, ut præfertur, tamen qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus, & Præbendis hujuſmodi, nulli niſi Nobiles & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint.

Ac omnes & ſinguli ratione ſuarum hujuſmodi Præbendarum conſilium, & operam in negocio Eccleſiæ & Religionis, cæteriaque difficultatibus pro tempore emergentibus, quoties ab Archiepiſcopo præfato requiſiti fuerint, tàm conjunctim, quàm diviſim præſtare teneantur.

Et ut de viris ſpectatæ Doctrinæ & Probitatis, ad ædificationem Eccleſiæ dein accuratiùs proſpiciatur, quod ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ hac prima vice ad præfatum Archiepiſcopum duntaxat, & deindè quoties illa futuris temporibus vacaverint, ut præfertur, ad electionem Archiepiſcopi, & aliorum Graduatorum prædictorum ſuperſtitum, per eos conferentur, & in hujuſmodi electione Suffragium Archiepiſcopi non plus juris, ſive momenti, quàm cujusvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tuncque iteratum ad hoc Archiepiſcopi Suffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat.

Quodque poſthac ipſi noven Canonicatus, & novem Præbendæ, ſub nullis ſpecialibus vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, affectionibus, ut in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo, primariis præcibus nuncupatis, aut aliis gratus præventivis per nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem Apoſtolicam præfatam, vel ejus Legatos etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium; & ex quacunque cauſa quantumlibet urgenti, pro tempore factis & conceſſis comprehendantur.

Nec etiam tanquam vacantes, apud Sedem Apoſtolicam hujuſmodi, aut ulla alia ratione generaliter, vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem etiam causâ permutationis, apud Sedem eandem de illis provideri, vel aliàs quoquo modò diſponi poſſit, ſed forma electionis præmiſſæ omni tempore ſervari, nullaque cauſa infringi debeat.

Quodque unus ex novem Canonicis prædictis Magiſter, ſeu Licentiatus in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus Seniores, ratione ſuarum Præbendarum facultatem habeant, viſitandi per univerſam Diœceſim Trajectenſem prædictam, quoties ab Archiepiſcopo Trajectenſi, cæteri verò Canonici Graduati prædicti

quando-

quandocumque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur, ac ex reliquis Senioribus Canonicis prædictis, duo in Theologia, & unus in Jure Canonico Graduati, ut præfertur, unà cùm Scholaſtico Majoris Eccleſiæ Trajectenſis promovendos ad Sacros ordines, admittendos autem ad curam animarum, quacumque auctoritate illi proviſi fuerint, una cùm Archidiacono cujus ditionis erunt, hujuſmodi examinandi, reſpectivè curam habeant, neminem niſi idoneum, mediante juramento promittentem admittendo.

Et quoniam nuperrima hæreticorum ſtudia, temporiſque malitia viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutius abeſſe non patitur, quòd ſi Canonici graduati prædicti ab Eccleſia ſua, niſi ab Archiepiſcopo ſuo miſſi, per duos Menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, & Capitulo cedant, ac omnes proventus ſingulatum Præbendarum dictæ Majoris Eccleſiæ in duas æquales partes dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus his ſolis, qui divinis officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio usque ad finem, exceptâ neceſſitatis cauſâ, permanſerint, miniſtrari debeat.

Nec quiſpiam ulla diſpenſatione, vel alio privilegio Apoſtolico, quacumque cauſa impetrato, vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujuſmodi eximere poterit.

Cæterum ut eidem Archiepiſcopo Trajectenſi ſua conſtet auctoritas, ſerveturque uniformis uſus juriſdictionis per omnem Diœceſin Trajectenſem, ac Eccleſiæ Metropolitanæ Provinciæ prædictæ conformitatem ſuper his habeant, quòd Archidiaconi Eccleſiæ Trajectenſis & deinceps in perpetuum juriſdictione, & Archidiaconatuum adminiſtratione quiſque videlicet in ſua Provincia, qualem Archidiaconus Eccleſiæ Mechlinienſis habiturus eſt, omninò potiantur.

Cumque novem Canonicatuum, & Præbendarum affectorum diſpoſitio ad Archiepiſcopum, & novem Graduatos modo præmiſſo ſit conceſſa, proinde reliqui Capitulares Canonici collationem aliorum Canonicatuum & Præbendarum in ſuo Turno ordinario habeant.

Diſpoſitio verò Vicariarum, & aliorum Beneficiorum communis eſſe debeat, & per Turnos, prout hactenus, obſervetur, diſtrictiuſque inhibentes univerſis & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis Filiis Abbatibus, cæteriſque Locorum Ordinariis, nec non Sancti Joannis Hieroſolymitani, & Teutonicorum Hoſpitalium hujuſmodi Magiſtris, eorumque ac prædicto, cæteriſque Conventibus, Superioribus & Perſonis, illique, vel illis, ad quem, ſeu quos Præceprotiarum, ac Canonicatuum, & Præbendarum prædictarum collatio, electio, & quævis alia diſpoſitio communiter, vel diviſim pertinet, ac quibuscumque aliis cujuscumque dignitatis, ſtatus, ordinis & conditionis exiſtentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis majoris, aliiſque ſententiis & pœnis, nec non privationis omnium Dignitatum, Beneficiorum & Officiorum, ac inhabilitatis ad illa & alia in poſterum obtinenda, nec de illis, ſeu eorum aliquo, ſi vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, unquam providere, aut alias diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, & exequutionem in aliquo quantumcumque modico impedire, aut moleſtiam, vel injuriam quampiam irrogare quoquo modo præſumant.

Ac decernentes ex nunc plenum jus in præmiſſis omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his Beneficio Regularum, de non tollendo jure quæſito, ac de annuali & triennali poſſeſſore, nec non privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacifici quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, plenariè gaudere debere, ac Canonicatus & Præbendas, & Præceptorias unitos hujuſmodi, ad hoc ut de illis quoquo modo diſponi valeat, de cætero vacare, ac eaſdem, aut affectos novem Canonicatus, & novem Præbendas prædictos, per quoscumque, etiam prætextu mandatorum de providendo, nominationum, facultatum, etiam juxta concordata Nationis Germanicæ, expectativarum, & quarumcumque aliarum gratiarum, quoquo modo acceptari non poſſe, & nihilominùs quaſcumque acceptationes, collationes, proviſiones, commendas, uniones, annexiones, & incorporationes, & alias diſpoſitiones de eiſdem, aut eorum aliquo etiam per Nos, & Sedem præfatam quomodolibet factas & faciendas, nullius prorſus roboris, vel momenti fore, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, aut etiam coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe.

Ac conceſſionem, aſſignationem, ſeparationem, diviſionem, diſmembrationem, extinctionem, applicationem, appropriationem, unionem, annexionem, incorporationem, ſtatum, ordinationem, cæteraque præmiſſa ex nunc omninò eundem effectum ſortita eſſe, & cenſeri, nec ſub quibusvis revocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, vel limitationibus unionum, annexionum, incorporationum, ſuppreſſionum, & extinctionum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthac per Nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum ad ſummum Apoſtolatus apicem, quàm alias quomodolibet, ac cum quibusvis clauſulis & decretis, quocumque tempore fient, includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis vigore, robore & efficacia perſiſtere, ac quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa eſſe.

Sicque incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ fuiſſe, eſſe, & fore, præſenteſque litteras nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut in jus, vel controverſiam, quacumque ratione, vel cauſa vocari poſſe.

Sicque per Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & Cardinales, in quavis cauſa, & inſtantia, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi quid ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Mechlinienſi, & Epiſcopo Amerinenſi, ac dilecto Filio Præpoſito Eccleſiæ Arienſis, Morinenſis, ſeu alterius Diœceſis, per Apoſtolica Scripta motu ſimili mandamus, quatenus vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios easdem præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte moderni, ac pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi Ultrajectenſis, & aliorum quorum intereſt, & quomodolibet intererit in futurum, fuerunt requiſiti, ſeu aliquis eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eiſque & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant Auctoritate noſtra Archiepiſcopum Ultrajectenſem, & alios præfatos, conceſſione, aſſignatione, diamembratione, ſeparatione, diviſione, applicatione, appropriatione, unione, annexione & incorporatione, ſtatuto, ordinatione & litteris, ac in eis contentis prædictis pacificè gaudere, ac litteras, ac in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari.

Non permittentes illos per quoscumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per Cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non

Non obſtantibus voluntate priori, & aliis præmiſſis, & noſtris de valore tam in eisdem unionibus, quam impetrationibus, & aliis gratiis, etiam motu ſimili factis exprimendo, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à Jure permiſſis, fieri prohibentis, ac recolendæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus, non tamen tribus dietis, aliisque Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam reſervatoriis, etiam io corpore Juris clauſis.

Nec non aliis dictæ Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, etiam revocatoriis, & revocatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinariorum, & aliàs in contrarium quomodolibet editis, & edendis, nec non Monaſteriorum, & Ordinum, ac Eccleſiarum, & Collegiorum, ac Locorum, & Hoſpitalium prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis facultate alia roboratis Statutis, & conſoetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis.

Nec non quibuſcumque ſpecialibus, vel generalibus, etiam menſalibus reſervationibus, expectativis, & aliis gratiis, etiam in Canonicos creationibus, aliis unionibus, etiam perpetuis absque conſenſu Coadjutorum, deputationibus, oominationibus citra acceſſus, & regreſſus facultatibus, mandatis, litteris, & conceſſionibus, quibuſcumque perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, & Cardinalatus honore fulgentibus, ee noſtris etiam antiquis, & deſcriptis familiaribus, continuis commenſalibus, ac Prælatis domeſticis, nec noo Romanæ Curiæ Officialibus, etiam Officia ſua actu exercentibus, ex quavis, etiam grandi cauſa, conſideratione, intuitu, vel reſpectu, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, ac cum quibuſvis antelationibus, prærogativis, & decretis, etiam irritantibus, & aliis clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam præſentibus derogantibus, etiam motu proprio, & ſcientia ſimilibus, & aliàs quomodocumque conceſſis.

Quas, & quæ illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, eorumque omnium vim, & effectum, quoad præmiſſa omnia omninò ſuſpendimus, ec in præmiſſis effectom ſortiri, aut locum ſibi vendicare non poſſe, neque debere decernimus, nec non privilegiis, Indultis, & litteris Apoſtolicis eisdem Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, & illorum Magiſtris, Fratribus, & Militibus, nec non Capitulis, Conventibus, Superioribus, & aliis quibusvis per quoscumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam per viam Generalis Legis, ac ſtatuti perpetui, nec noti initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, & alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac quibuſcumque, etiam derogatoriarum derogatotiis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, & quorumcumque aliorum, ſeu etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, ac aliàs quomodocumque, qualitercumque, & quotiescumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, & concedendis, & innovandis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non eutem per Clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quamvis talia ſint, quæ ſub clauſula implicitæ derogationis latiſſimè extendenda, in ſupplicatione appoſita non intelligantur, eut aliàs comprehendantur, nihilominos in genere, & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus contrariis quibuscumque.

Aut ſi aliqui Apoſtolicâ præfatâ, vel aliâ quavis auctoritate in dictis Eccleſiis, in Canonicos ſint recepti, vel ut recipiantur inſiſtaot, ſeu ſi ſuper proviſionibus, ſeu commendis ſibi faciendis, de Canonicatibus, & Præbendis ipſarum Eccleſiarum, ac Præceptonis hujuſmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis, in illis partibus generales dictæ Sedis vel Legatorum ejus litteras impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem litteras, & proceſſus habitos per easdem, ac inde ſeqouta quæcumque ad Canonicatus, & Præbendas, ac Præceptorias hujuſmodi volumus oon extendi; ſed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Canonicatuum, & Præbendarum, vel Præceptoriarum, aut Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis Privilegiis, Indultis, & Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ, præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumcumque tenoribus habenda ſit io noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, aſſignationis, ſeparationis, diviſionis, dismembrationis, applicationis, appropriationis, unionis, annexionis, incorporationis, decreti, mandati, ſuſpenſionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis sutem hoc ettentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Millèſimo Quingenteſimo, ſexageſimo, Quinto Idus Martii, Pontificatus noſtri, anno ſecundo.

Fed. Card. Cæſius.
Caſ. Glorierius.
A. de Alexiis.

Archiepiſcopatum Mechlinienſem, Belgii Primatiam, erigit anno 1560. eidem Epiſcopatus Suffraganeos aſſignat Antverpienſem, Gandavenſem, Buſcoducenſem, Brugenſem, Iprenſem, & Ruremundenſem; ſimul pro dote conſtituens Abbatiam Affligemienſem, Ordinis Sancti Benedicti, & Præpoſituram Eccleſiæ Collegiatæ Sancti Rumoldi Mechliniæ. V. Ex Oper. Diplom. Miræi T.I. p.610.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officio ad ea libenter iotendimus, per quæ Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium noviter erectarum, decori, & veouſtati, ac illis præſidentium, & aliarum perſonarum in eis divinis laudibus inſiſtentium ſtatui, & opportunæ ſubventioni, cum divini cultus augmento, & animarum Chriſti Fidelium ſalute, valeat ſalubriter provideri.

Ac deſuper etiam ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris conſultè geſta fuerunt, & ſaniori Conſilio imitando diſponimus, prout locotum, & tempo-

rum qualitas exigit, & ipſarum Eccleſiarum utilitas perſuadet, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cum itaque, ſicut accepimus, aliàs poſtquam felicis recordationis *Paulus Papa Quartus* Prædeceſſor noſter providi, vigilisque Paſtoris more conſiderans, quòd ea pars inferioris Germaniæ, quæ cariſſimo in Chriſto Filio Noſtro *Philippo*, Hiſpaniarum Regi Catholico, hæreditario Jure etiam tunc ſubjecta erat, pro tanta oppidorum ſuorum celeberrimorum frequentia, locorumque multitudine, adeò paucas Eccleſias Cathedrales habebat, ut earum Epiſcopi, eâ, quâ opus erat diligentiâ tantam animarum multitudinem minimè regere poterant.

Idque quibusdam eorum erat difficilius, quòd ipſorum Diœceſani linguæ idiomate, inſtitutisque differebant, & quidam eorum etiam ejuſmodi privilegia habebant, ut eos ad Sedem Epiſcopalem non liceret evocare, ita ut nec fidei doctrinâ, nec piè vivendi præceptis commodè inſtrui, nec ſi qui deliquiſſent facilè corrigi ab Epiſcopis ſuis poſſent.

Ad ipſos verò Epiſcopos viſitandos, admovendos, & in officio continendos nulla in tota illa Regione Eccleſia erat Metropolitana, ſed Archiepiſcopi extra fines ipſius ditionis exiſtentes propter multa, & varia impedimenta nulli Suffraganeis ſuis uſui jampridem erant, & propter aſſiduas inſidias, & dolos, peſtiferasque doctrinas Populorum hæreticorum, & Schiſmaticorum, quibus eadem Regio omni ferè ex parte cincta, atque obſeſſa erat, Catholica illic fides, & animarum ſalus in maximo diſcrimine verſabatur.

His, & aliis gravibus cauſis impulſus, volens etiam precibus annuere, tamque pio deſiderio ſatisfacere ipſius *Philippi* Regis, habita, ſicut rei magnitudo poſtulabat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eorum Fratrum Conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Mechlinienſe olim Cameracenſis Diœceſis, ac Antverpienſe, Gandavenſe, Buſcoducenſe, Brugenſe, Iprenſe, & Ruremundenſe, & certa alia tunc expreſſa oppida dictæ Regionis à ſuis tunc Diœceſibus, & Provinciis diviſerat, & exemerat, illaque in Civitates:

Et Sancti Rumoldi Mechlinienſem, nec non Cameracenſem, & Trajectenſem, in Metropolitanas pro Archiepiſcopis, & cæteras aliàs, Antverpienſem, Gandavenſem, Buſcoducenſem, Brugenſem, Iprenſem, & Ruremundenſem, aliorumque Oppidorum prædictorum Eccleſias in Cathedrales Eccleſias pro Epiſcopis, qui inibi reſpectivè præſiderent, cum Menſis Archiepiſcopalibus, & Epiſcopalibus, aliisque Metropolitanarum, & Cathedralium Eccleſiarum inſigniis erexerat, & inſtituerat.

Nec non Eccleſiæ, & Civitati Mechlinienſi certum tunc expreſſum diſtrictum per Nuntium ſuum, poſtmodum ab eo illuc mittendum, limitandum pro ſua Diœceſi; ipſique Mechlinienſi Eccleſiæ Antverpienſem, Gandavenſem, Buſcoducenſem, Brugenſem, Iprenſem, & Ruremundenſem Eccleſias, & qui pro tempore eſſent illarum Epiſcopos pro Suffraganeis, nec non Clerum, & Populos pro Provincialibus ſuis perpetuò conceſſerat, & aſſignaverat.

Prædictæ quoque Menſæ Mechlinienſi annuum redditum 5000. Ducatorum auri de Camera ex certis decimis, & Bonis, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis per dictum Nuntium ſpecificandis, & repartiendis ex tunc, prout ex illa die, & è contra, poſtquam ſpecificati, & repartiti forent, ac donec ſpecificatio, & repartitio hujuſmodi factæ, & effectum ſortitæ eſſent, nec ultra.

Alium etiam annuum redditum 3000. Ducatorum ſimilium per dictum *Philippum* Regem de proventibus, quos ex dicta Regione percipiebat, Archiepiſcopo Mechlinienſi, pro tempore exiſtenti annis ſingulis, quousque ſpecificatio, & repartitio prædictæ, ac pro ea tantùm parte, quæ plenarium ſuum effectum minùs ſortita foret, integrè perſolvendum pro illius dote, perpetuò applicaverat, & appropriaverat.

Eidem quoque Philippo Regi, ejusque Succeſſoribus, qui pro tempore ejusdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, Jus nominandi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti perſonam idoneam, ac alias certis tunc expreſſis modo, & forma qualificatam, ad dictam Eccleſiam Mechlinienſem, etiam à primæva illius erectione hujuſmodi, ac quotieſcumque illam pro tempore vacare contingeret, per eundem Pontificem in Archiepiſcopum ad nominationem hujuſmodi promovendum, reſervaverat per quasdam ſub plumbo, & deinde per alias ſuas in forma Brevis litteras.

Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſino, & Apoſtolicæ Sedis Nuntio in partibus illis, dederat in mandatis, ut perſonas idoneas, quæ dictas Provincias, & Diœceſes diſtinguerent, & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis, & Præpoſituris ſub illis conſiſtentibus dismembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi vice ſua deputarat.

Dilectus Filius noſter Antonius S. R. E. Presbyter Cardinalis, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, & quatuor alii ſcientia, & probitate inſignes, quos ipſe Salvator Epiſcopus, & Nuntius, dicto Prædeceſſore intereà ſublato de medio, vigore, ſeu prætextu mandati, & poſteriorum litterarum hujusmodi ſubſtituerat, licèt forſan eorum aliqui de illis Perſonis non eſſent, qui ad id canonicè ſubdelegari poterant, facta nihilominùs diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè penſatis;

Animadvertentes, quòd per dismembrationem Bonorum in Monaſteriis, & Præpoſituris prædictis, ſi fierent, cultus Monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria, & Præpoſituras Menſis prædictis pro dote ſuarum Eccleſiarum, ad hoc ut Epiſcopi etiam illorum curam, perinde atque ſuam propriam perpetuò gererent, potiùs eſſe unienda.

Ac deſignationes, & limitationes Provinciarum, & Diœceſium, diviſionesque, ac diſtributiones Oppidorum, & Juriſdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium commodiores illis, quæ per primodictas litteras ſtatuuntur.

Nec non Conſtitutiones, & aſſignationes dotium, & deinde numerum perſonarum, ac Dignitarum, Præbendarum, Beneficiorum, & Officiorum, Statum quoque, & formam in prædictis Eccleſiis, etiam per hujuſmodi diſmembrationes, applicationes, ſoppreſſiones, translationes, novas inſtitutiones, & alias in univerſum accommodas rationes habendas cenſuerunt; Ac ſuper majori illorum parte proceſſus, & Scripturas, ſeriò digeſtis rebus omnibus, formandos curaverunt, prout in illis ac ſingulis litteris prædictis pleniùs continetur.

Nos qui dudum inter alia voluimus, quòd ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, cumque nuper Monaſterium Ss. Petri & Pauli Affligemienſe, Ordinis S. Benedicti, olim Cameracenſis, nunc verò dictæ Mechlinienſis Diœceſis, cùm primum illud per ceſſum, vel deceſſum moderni illius Abbatis, ſeu Commendatarii, aut aliàs quovis modo vacare contigerit, Menſæ Archiepiſcopali Mechlinienſi, ex tunc prout ex ea die, & è contra, de Fratrum noſtrorum Conſilio pro dotis nomine perpetuò univimus, annexuimus, & incorporavimus.

Conſiderantes, quòd ſi priſcis temporibus, dum dicti Populi ſenſim accreſcebant, de novis Eccleſiis Cathedralibus, optimisque Præſulibus opportuno tempore proſpectum fuiſſet, profectò tot perniciosa hæreſium dogmata, quibus Religio Chri-

ſtiana

ſtiana iſtic paſſim laceratur, atque affligitur, haud ita violenter invaluiſſent.

Nunc autem cum ad illa arcenda, & extirpanda, ac ſimul Populos ipſos in ſinceritate fidei continendos, dictus Prædeceſſor nulla alia magis opportuna remedia, quàm ſupradicta potuerit adhibere, ut illa juxta cordis ſui, atque noſtri deſiderium promptos, & felices ſortiantur effectus, noſtri miniſterii partes præmiſſis adjicere. illaque omnibus, quibus poſſumus rationibus juvare, & promovere volentes, ac litteratum, proceſſuom, & ſcripturarum prædictorum veriores tenores, nec non Menſæ Archiepiſcopalis Mechlinienſis, ac illi uniendorum infraſcriptorum Canonicatus, & Præbendæ, fructuum, reddituum, & proventuum veros annuos valores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes.

Continuis etiam orationibus dicti Philippi Regis pro ſalute dictorum Populorum enixè proſequentis excitati, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, diviſionibus, limitationibus, ac diſtributionibus dictotum ſubdelegatorum in prædictis proceſſibus ſpecificatis, tanquam in meliùs reformatis inhærendo.

Ac conceſſionem, & aſſignationem per priores litteras Prædeceſſoris hujuſmodi factas quoad infraſcripta immutando, omnia, & ſingula Oppida, Caſtra, Pagos, Villas, & Loca infraſcripta videlicet Mechlinia, Bruxella, Lovanium, Vilvordia, Arſcotum, Dieſt, Thenæ, Aloſtum, Ninove, Gerardimons &c.

In poſteriori deſignatione ſubdelegatorum hujuſmodi comprehenſa, cum Eccleſiis etiam Parochialibus, Monaſteriis, Collegiis, etiam Canonicatibus, Cappellis, Hoſpitalibus, & Beneficiis, Locis, & Perſonis, ac Officiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus, & Regularibus, ac populis quibuſcumque aliis ſub eis comprehenſis.

Præfatæ Eccleſiæ Mechlinienſi pro ſua Diœceſi juxta deſignationem, illi per præfatos Subdelegatos factam, hujuſmodi auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò concedimus, & aſſignamus.

Ac decimas majores nuncupatas Parochialis Eccleſiæ de Willebringhe prope Thenas, aut Hoxem olim Leodienſis Diœceſis ad centum modios tritici vel citra aſcendentes, ſexdecim modiis ſimilibus Rectori dictæ Eccleſiæ pro honeſta illius ſuſtentatione quotannis remanentibus, ab eademque Parochiali, & à Perſonatu de Hal olim Cameracenſis, nunc Mechlinienſis Diœceſis prædicti, proventum annuum 100. Ducatorum auri de Camera, poſtquam ipſi Perſonatus, & Parochialis Eccleſia vacabunt, & non antea, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, etiam perpetuò diſmembramus, & ſeparamus.

Nec non Præpoſituram Eccleſiæ Mechlinienſis prædictæ, quæ tempore illius erectionis in Metropolitanam Eccleſiam hujuſmodi Dignitas inibi principalis exiſtebat, cujus fructus, redditus, & proventus 120. Ducatorum auri de Camera ſecundum communem æſtimationem valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt.

Cum primùm illam per ceſſum, vel deceſſum, etiam apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut quamvis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem illam nunc obtinentis, aut aliàs quovis modo, & ex cujuſcumque perſona, etiam in aliquo ex Menſibus, in quibus vacantium Beneficiorum diſpoſitio Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, per Conſtitutiones Apoſtolicas, vel Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas reſervata exiſtit, ſeu fuerit, ſeu ordinariis Collatoribus etiam per eaſdem Conſtitutiones vel litteras alternativatum, aut concordata Germaniæ, ſeu alia privilegia, & Indulta, illis quomodolibet conceſſa, & concedenda vacare contigerit.

Etiamſi actu nunc vacet, & tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem Apoſtolicam prædictam legitimè devoluta, ipſaque Præpoſitura diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpeciali, vel generali reſervata exiſtat, & ad illam conſueverit quis per electionem aſſumi, eique cura etiam juriſdictionalis immineat animarum, ſuper ea quoque inter aliquos lis (cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo) pendeat indeciſa.

Etiam ex nunc, prout ex tunc, & è contra, ſuppreſſis & extinctis illius ac Præpoſiti nomine, & titulo, in Archidiaconatum pro uno Archidiacono, qui poſt ceſſum vel deceſſum eorum, qui nunc ſunt Archidiaconi in illa parte Diœceſis Mechlinienſis, talem habeat juriſdictionem, qualem Archidiaconus Bruxellenſis hactenus habuit.

Nec non in ipſa Eccleſia Mechlinienſi, unum Archipresbyteratum Civitatenſem nuncupandum pro uno Archipresbytero Civitatenſi, qui curam Rectorum Eccleſiarum Parochialium, verbi Dei, & Sacramentorum Civitatis Mechlinienſis:

Et unam Pœnitentiariam Diœceſanam nuncupandas Dignitates, inibi pro uno Pœnitentiario, qui curam Conſcientiarum Populi per Diœceſim univerſam Mechlinienſem ſpecialiter habeant, ſimiliter erigimus, & inſtituimus.

Et ut Archiepiſcopus Mechlinienſis pro tempore exiſtens ſpeciali quadam prærogativa decoretur, & Eccleſiam ſuam, quæ in Meditullio dictæ ditionis conſiſtit, perſonis eruditis, & ad juriſdictionem inibi exercendam, cæteraque munia Eccleſiaſtica obeunda idoneis debitè inſtructam, jugiterque decoratam habeat,

Perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, quod Eccleſia ipſa Mechlinienſis ante Cameracenſem, & Trajectenſem Eccleſias prædictas prima ſit, & illius pro tempore Archiepiſcopus primum Locum in Conciliis Generalibus, vel Specialibus, Seſſionibus, aliiſque actibus ſuper Cameracenſem, & Trajectenſem Archiepiſcopos habeat.

Quodque ex omnibus Canonicatibus, & Præbendis majoribus dictæ Eccleſiæ Mechlinienſis decem, quos primò per ceſſum, vel deceſſum, etiam apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut alias vacare contigerit, etiamſi actu non vacent, ut præfertur, ita aſſerti remaneant, quòd ipſe Archiepiſcopus unum, & unam primò vacaturos tanquam Menſæ ſuæ Archiepiſcopali perpetuò unitos, & quos nos ſimiliter, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, ipſi Menſæ perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus, obtinere, illarumque ratione Perſona Capitularis eſſe, vocemque, & auctoritatem etiam in Capitulo ſuper Decanum, & Canonicos habere:

Reliqui verò novem Canonicatus, & Præbendæ prædicti tribus Magiſtris, aut Licentiatis in Theologia, & tribus Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, & tribus aliis Nobilibus ejus Diœceſis, etiam in Jure, vel Theologia ſaltem gradu Licentiaturæ in famoſa quadam Univerſitate Studii Generalis, ſecundum tenorem primodictarum litterarum promotis, ordine in dicta deſignatione expreſſo ſervato, in perpetuum concedi, & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex priores tam Nobiles, quàm alii non Nobiles, ut præfertur, tamen qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem, hujuſmodi nulli niſi Nobiles, & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint.

Ac omnes, & ſinguli ratione ſuarum hujuſmodi Præbendarum, Conſilium, & operam in negotio Eccleſiæ, & Religionis, cæteriſque difficultatibus pro tempore emergentibus, quoties ab Archiepiſcopo prædicto requiſiti fuerint, tam conjunctim quàm diviſim, præſtare teneantur.

Ac unus Archidiaconus ad Archidiaconatum, & alius Archipresbyter ad Archipresbyteratum, nec non reliquus ex dictis Graduatis Pœnitentiarius ad Pœnitentiariam hujuſmodi ad nominationem dicti Archiepiſcopi aſſumi, & omnium primos poſt Ar-

chiepiſcopum vacaturos Canonicatus & Præbendas prædictos, ordine præmiſſo conſequi valeant.

Ut autem de Viris ſpectatæ doctrinæ & probitatis, ad ædificationem Eccleſiæ Dei accuratiùs proſpiciatur, quod ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ hac prima vice per prædictum Archiepiſcopum duntaxat, & deinde quoties illi futuris temporibus, ut præfertur, vacaverint, ad electionem Archiepiſcopi, & aliorum Graduatorum prædictorum ſuperſtitum per eos conferantur.

Et in hujusmodi electione Suffragium Archiepiſcopi non plus juris, ſeu momenti, quàm cujusvis cæterorum Canonicorum Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tuncque iteratum ad hoc Archiepiſcopi Suffragium paritatem vocum hujusmodi dirimat.

Quodque poſthac ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ ſub nullis ſpecialibus vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, affectionibus, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo, primariis precibus, aut aliis gratiis præventivis etiam per nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & dictam Sedem Apoſtolicam, vel ejus Legatos, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum, ac ejusdem S. R. E. Cardinalium, & ex quacumque cauſa quamtumlibet urgenti pro tempore factis & conceſſis comprehendantur.

Nec etiam tanquam vacantes apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut ulla alia ratione, generaliter vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione, per reſignationem etiam ex cauſa permutationis, pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem eandem de illis provideri, vel aliàs quoquo modo diſponi poſſit, ſed forma electionis præmiſſæ omni tempore ſervari, nullàque causâ infringi debeat.

Quodque unus de novem Canonicis prædictis Magiſter, ſeu Licentiatus in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus, Seniores ratione ſuarum Præbendarum facultatem habeant viſitandi per univerſam Diœceſim Mechliniensem prædictam sb Archiepiſcopo; Cæteri verò Canonici Graduati prædicti, quandocumque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur.

Ac ex reliquis Senioribus Canonicis prædictis, duo in Theologia, & unus in Jure Canonico Graduati, ut præfertur, unà cum Archidiacono Curam habeant examinandi promovendos ad Sacros Ordines, & admittendos ad Curam Animarum, quacumque suctoritate illi proviſi fuerint, neminem niſi idoneum, ſeque perſonalem reſidentiam facturum, mediante juramento promittentem, sdmittendo.

Et quonism impia hæreticorum ſtudia, temporisque malitia Viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutius abeſſe non patiuntur, quod ſi Canonici Gradusti prædicti ab Eccleſia ſua, niſi ab Archidiacono, vel Capitulo miſſi, per duos menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, & Capitulo cedant

Ac omnes Proventus ſingularum Præbendarum dictæ Eccleſiæ in duas æquales partes dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus, his ſolis, qui Divinis Officiis in Choro deſervient, & inibi à principio uſque ad finem, exceptâ neceſſitatis causâ, permanſerint, miniſtrari debeant, nec quisquam ulla diſpenſstione, vel alio Privilegio Apoſtolico, quacumque cauſa impetrato vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujuſmodi eximere poſſit.

Cæteræ Eccleſiæ Civitatis ſub Cura dicti Archipresbyteri Civitatenſis, extra verò eam, & in Diœceſi Mechlinienſi exiſtentes, vel ſub ſuis Decanatibus, ſeu Archipresbyteratibus, aliisque Jurisdictionibus, prout hactenùs remaneant, vel meliori modo arbitrio dicti Archiepiſcopi diſtribui, ipſorumque Decanatuum Decani, ſalva dicti Archiepiſcopi moderatione, emolumenta hactenùs percipi ſolita percipere poſſint.

Verùm quia fructus & proventus dictorum decem Canonicatuum & Præbendarum tenuiores ſunt, quàm conveniant pro ſuſtentatione Virorum Doctorum & gravium, qui munera præmiſſa obire velint, Decimas ab Eccleſia Parochiali de Willebringa, & proventum annuum 1000. Ducatorum à perſonatu de Hali hujuſmodi dismembratum, ut præfertur, eisdem decem Canonicatibus & Præbendis, primò vacaturis, per Archiepiſcopum, & ſingulos novem Canonicos prædictos, æquis portionibus percipiendos, perpetuò applicamus, & appropriamus.

Nec non Collationem, præſentationem, proviſionem, electionem, inſtitutionem, confirmationem, & quamvis aliam diſpoſitionem omnium & ſingularum, Dignitatum, Perſonatuum, Adminiſtrationum & Officiorum, aliorumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum Cura & ſine Cura, Sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, qualitercumque qualificatorum ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, inſtitutionem, confirmationem, & quamvis aliam diſpoſitionem præfao olim Præpoſiti, quomodolibet pertinentium & ſpectantium, Archiepiſcopo Mechlinienſi, pro tempore exiſtenti, ita quod ipſe ex nunc de cætero de illis, prout Præpoſitus poterat, liberè & licitè diſponere valeat, eidem perpetuò reſervamus, concedimus & aſſignamus, ſuæque ordinariæ collationi & diſpoſitioni adjungimus.

Diſtrictiùs inhibentes Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis Filiis Abbatibus, cæterisque Locorum Ordinariis, nec non Conventibus, Superioribus & Perſonis, illique, vel illis, ad quem, ſeu quos Præpoſituræ, Perſonatus, & Parrochialis Eccleſiæ, ac Canonicatuum, Præbendarum, & aliorum Beneficiorum prædictorum collatio, proviſio, & quævis alia diſpoſitio communiter vel diviſim pertinet, ac quibuscumque aliis cujuscunque dignitatis, ſtatus, ordinis & conditionis exiſtentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis majoris, aliisque ſententiis, cenſuris & pœnis, nec non privationis omnium Dignitatum, Beneficiorum & Officiorum Eccleſiaſticorum, ac inhabilitaris ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ne de illis, ſi vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, cuiquam providere, aut aliàs diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, aut exequutionem in aliquo quantumcumque modico impedire, aut moleſtiam, vel injuriam quampiam irrogare, quoquo modo præſumant.

Ac decernentes ex nunc plenum jus in præmiſſis omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his Beneficio Regulsrium, de non tollendo jure quæſito, ac de annali & biennali poſſeſſore, nec non privilegiis omnibus quibus diuturni poſſeſſores, nec non pacifici quomodolibet utuntur, potiuntur & gaudent, plenariè, uti, potiri & gaudere debere.

Ac Præpoſituram ad hoc, ut de cætero de illa quoquo modo vacante, diſponi valeat, & eandem, & affectos decem Canonicatus, & decem Præbendas prædictos, per quoscumque etiam prætextu mandatorum de providendo, nominationum, etiam juxta concordata prædicts, expectativarum, & quarumcumque aliarum gratiarum quoquo modo acceptari non poſſe, & nihilominùs quascumque scceptationes, collationes, proviſiones, commendas, uniones, incorporationes, & alias diſpoſitiones de eisdem, aut eorum aliquo, etiam per nos, & Sedem prædictam quomodolibet factas & faciendas, nullius prorſus roboris, vel momenti fore, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, ſeu etiam colorstum titulum poſſidendi tribui poſſe.

Ac

Ac ſuppreſſionem, extinctionem, diſmembrationem, ſeparationem, erectionem, inſtitutionem, ſtatutorum ordinationem, unionem, annexionem & incorporationem, applicationem, appropriationem, reſervationem, conceſſiones, aſſignationes, cæteraque præmiſſa, ac præſentes litteras ex nunc omnimodum effectum ſortita eſſe, & cenſeri, nec ſub quibusvis revocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, & limitationibus onionum & ſuppreſſionum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſt hæc per nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum ad Summi Apoſtolatus apicem, quàm aliàs quomodolibet, ac cum quibusvis clauſulis & decretis, quocumque tempore fient, minimè includi.

Sed illis non obſtanobus, in ſuis vigore, robore & efficacia perſiſtere, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa, ſicque incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ fuiſſe, eſſe & fore, ac præſentes litteras hujusmodi, nullo unquam tempore de ſubreptionis & obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut quopiam alio defectu notari, aut in jus, vel controverſiam, quacumque ratione, vel cauſa vocari poſſe.

Sicque per quoscumque Judices ordinarios & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & Cardinales, in quavis cauſa & inſtantia, ſublatâ eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit, attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Cameracenſi, & Epiſcopo Amerinenſi, ac dilecto Filio Præpoſito Arienſi, Audomarenſis, & alterius Diœceſis per Apoſtolica Scripta motu ſimili mandamus, quatenùs ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte moderni, & pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi Mechlinienſis, & aliorum quorum intereſt, vel quomodolibet intererit in futurum, fuerint requiſiti, ſeu aliquis eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eisque, vel eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtrâ Archiepiſcopum Mechlinienſem, & alios præfatos, diſmembratione, ſeparatione, ſtatuto, ordinatione, erectione, Inſtitutione, unione, annexione, incorporatione, applicatione, appropriatione, revocatione, conceſſionibus & aſſignationibus, & litteris, & aliis in eis contentis prædictis ſpecificè gaudere, ac alias litteras, & in eis contenta hujusmodi firmiter obſervari.

Non permittentes illos per quoscumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus voluntate priori, ac etiam noſtra de valore, tàm in impetrationibus, quàm aliis gratiis, etiam motu ſimili factis exprimendo, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis, fieri prohibentis.

Ac P. M. Pontificis Papæ Octavi, etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus, non tamen tribus dietis, aliisque conſtitutionibus, ordinationibus, & in Corpore Juris clauſis, nec aliis reſervatoriis, nec non dictæ Cancellariæ regulis, etiam revocatoriis, & revocatoriarum revocatoriis, ac in favorem Ordinariorum, ac aliàs in contrarium quomodolibet editis & edendis.

Nec non Eccleſiarum Mechlinienſium juramento, Confirmatione Apoſtolica, ſeu quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, nec non quibusvis ſpecialibus & generalibus reſervationibus, expectativis, & aliis gratiis, abſque conſenſu Coadjutorum, deputationibus, nominationibus, citra regreſſus, & acceſſus facultatibus, mandatis, litteris & conceſſionibus, quibuscumque perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, ordinis, gradus & conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus.

Ac noſtris etiam antiquis & deſcriptis familiaribus, continuis commenſalibus, ac Prælatis domeſticis, nec non Romanæ Curiæ Officialibus, etiam officia ſua actu exercentibus, ex quavis etiam grandi cauſa, conſideratione, intuitu, vel reſpectu, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, ac cum quibusvis antelationibus, prærogativis & decretis, etiam irritantibus, & clauſulis etiam derogatoriis, etiam præſentibus derogantibus, etiam motu & ſcientia ſimilibus & alias quomodocumque conceſſis.

Quas, & quæ illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, eorumque omnium vim & effectum, quoad præmiſſa omninò ſuſpendimus, & in præmiſſis effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus.

Nec non privilegiis, indultis, exemptionibus, conſervatoriis, & Litteris Apoſtolicis Ordinariis, aliisque Collatoribus & perſonis, per quoscumque Romanos Pontifices, Prædeceſſores noſtros, & nos, ac Sedem præfatam, & per vim generalis legis, & ſtatuti perpetui, nec non initi, ſeu ſtipulati contractus, ſeu quaſi & aliàs, ſub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, & quorumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, aut aliàs qualitercumque, quomodocumque, & quotiescumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis & concedendis.

Quibus omnibus, etſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hac ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ & obſervatâ inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quamvis talia & multa ſint, quæ ſub clauſula implicitæ derogationis latiſſime extendenda in ſupplicatione appoſita non intelligantur, aut alias comprehendantur.

Nihilominùs in genere & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuscumque, aut ſi aliqua Apoſtolica præfata, vel alis quavis auctoritate in dicta Eccleſia Mechlinienſi in Canonicos ſint recepti, vel ut recipiantur inſiſtent, ſeu ſi ſuper proviſionibus ſibi faciendis in Canonicatibus & Præbendis, ac Dignitatibus Eccleſiæ Mechlinienſis, hujusmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis, in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem & decretum, vel aliàs quomodolibet ſit proceſſum.

Quas quidem Litteras & proceſſus habitos per easdem, & inde ſequuta quæcumque ad Archidiaconarum & Præpoſituram, & decem Canonicatus & Præbendas, & alia Beneficia hujusmodi volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Canonicatuum & Præbendarum, ac Dignitatum, vel Beneficiorum aliorum

præjudiciom generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis generalibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat, quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ dismembrationis, annexionis, incorporationis, applicationis, appropriationis, reſervationis, conceſſionum, aſſignationum, adjunctionis, inhibitionis, decreti, mandati, ſuſpenſionis, derogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ M D LX. quinto Idus Martii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Sic ſubſcriptum,

Fed. Cardinalis Cæſius.

Et ſignatum,

A. de Alexiis.

VI. x Op. Dipl. Miræi Tom. · p 476.

Dotem, Oppida, Municipia, Pagos, Vicos, & alios Limites Diœceſis, ſeu Epiſcopatus Antverpienſis nuper inſtituti, deſcribit: anno 1560.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto nobis Apoſtolicæ Servitutis Officio ad ea libenter intendimus, per quæ Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium noviter erectarum, decori, ac venuſtati, ac illis præſidentium, & aliarum perſonarum ſtatui, & opportunæ ſubventioni, com Divini Cultus augmento, & animarum Chriſtifidelium ſalute, valeat ſalubriter provideri.

Ac deſuper etiam ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris conſultè geſta fuerint, & ſaniori conſilio immutando diſponimus, prout locorum & temporis qualitas exigit, & ipſarum Eccleſiarum utilitas perſuadet, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cum itaque, ſicut accepimus aliàs poſtquam felicis recordationis Paulus Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, providè conſiderans eam partem inferioris Germaniæ, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo, Hiſpaniarum Regi Catholico, hæreditario jure ſubjecta erat, paucos habere Epiſcopos, nullumque Metropolitanum, qui eam regerent, uti illius amplitudo, & frequentiſſimorum oppidorum celebritas, ac longè, lateque diſſitorum caſtrorum & pagorum ſuorum copia, animarumque multitudo, varium idem idioma, & vitæ inſtitutum, ac denique temporis deplorata ob hæreticos conditio expoſtulabant: iisdem & aliis gravibus cauſis eum impellentibus, volens periclitanti in partibus illis Fidei Catholicæ ſuccurrere, pioque deſiderio dicti Philippi Regis ſatisfacere, habita, ſicuti rei magnitudo poſtulabat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eorum conſilio, & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine.

Cameracenſem, Ultrajectenſem, Atrebatenſem, & Tornacenſem Eccleſias, Civitates & Diœceſes a Remenſi & Colonienſi Provinciis, & Mechlinienſe, & Antverpienſe, ac diverſa alia tunc expreſſa oppida inſignia dictæ Regionis à ſua quoque Diœceſi & Provincia perpetuò ſegregaverat, ac diviſerat; nec non Mechlinienſe, Antverpienſe, & reliqua Oppida prædicta, ſic diviſa in Civitates, Cameracenſem verò, & Ultrajectenſem tunc Epiſcopales Sedes, ac olim Collegiatam Eccleſiam S. Rumoldi Mechlinienſem in Metropolitanam, & Beatæ Mariæ Antverpienſem, cæteraſque aliorum Oppidorum in Civitates erectorum prædictorum Eccleſias, in Cathedrales Eccleſias, pro totidem Archiepiſcopis, & Epiſcopis, qui ſuæ quiſque Eccleſiæ præeſſent; nec non Mechlinienſi, & Antverpienſi Eccleſiis, Civitatibuſque prædictis, certos tunc expreſſos diſtrictus, per Nuntium ſuum, poſtmodum ab eo illuc mittendum, limitandos, pro ſua cujuſque Diœceſi perpetuò conceſſerat; nec non Eccleſiæ Mechlinienſi prædictæ Eccleſiam, Civitatem, & Diœceſim Antverpienſem hujuſmodi inter alias pro ſua Provincia adjunxerat.

Præfato quoque Philippo Regi, ejuſque Succeſſoribus, qui pro tempore ejuſdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, Jus nominandi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti perſonas idoneas, ac alias certis tunc expreſſis, modo & forma qualificatas ad Antverpienſem, & alias Eccleſias erectas prædictas, tàm à primæva erectione ejuſmodi, quàm ex tunc deinceps, quotieſcunque illas vacare contingeret, Per eundem Pootificem in Archiepiſcopos & Epiſcopos, ad nominationem hujuſmodi ordinandos, in perpetuum reſervaverat, per quaſdam ſub plumbo, & deinde per alias ſuas in forma Brevis Litteras Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſioenſi ſuo, & Apoſtolicæ Sedis Nuntio, in partibus illis dederat in mandatis, ut perſonas idoneas, quæ dictas Provincias & Diœceſes diſtinguerent & limitarent, ac dutem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis & Præpoſituris, ſub illis conſiſtentibus, diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi, vice ſua deputarat, dilectus Filius noſter Antonius, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Preſbyter Cardinalis, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, & quatuor alii, ſcientia & probitate inſignes, quos ipſe Salvator Epiſcopus & Nuntius, dicto Prædeceſſore interea de medio ſublato, vigore ſeu prætextu mandati, & poſteriorum litterarum hujuſmodi ſubſtituerat, licèt forſitan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id canonicè ſubdelegari poterant, factà nihilominus diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè penſatis, animadvertentes, quod per diſmembrationes Bonorum in Monaſteriis & Præpoſituris præfatis, ſi fierent, cultus monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria & Præpoſituras, Menſis prædictis pro dote Eccleſiarum ſuarum, ad hoc ut Epiſcopi, etiam illorum Curam perinde atque ſuam propriam perpetuò gererent, potius eſſe unienda, ac deſignationes & limitationes Provinciarum & Diœceſium, diviſioneſque, & diſtributiones oppidorum & juriſdictionum, in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium, commodiores illis, quæ per primò dictas litteras ſtatuuntur; nec non conſtitutiones & aſſignationes dotium, & denique numerum perſonarum ac Dignitatum, Præbendarum, Beneficiorum & Officiorum, ſtatum quoque & formam in præfatis Eccleſiis, etiam per diſmembrationes, applicationes, ſuppreſſiooes, tranſlationes, novas inſtitutiones, & alias in univerſum accommodationes habeodas cenſuerint, ac ſuper majori illorum parte proceſſus, & ſcripturas, ſeriò digeſtis rebus omnibas, formandos curaverint, prout in illis ac ſingulis litteris prædictis plenius continetur.

Nos qui dudum inter alia voluimus, quod ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, quippe nuper Monaſterium S. Bernardi, Ciſtercienſis Ordinis, Antverpienſis Diœceſis, certo tunc expreſſo modo vacans, Menſæ Epiſcopali Antverpienſi pro dotis nomine perpetuò univimus, annexuimus, & incorporavimus, attendentes, quod ſi priſcis temporibus, dum dicti populi ſenſim accreſcebant, de novis Eccleſiis Cathedralibus, optimiſque Præſulibus opportuno tempore proſpectum fuiſſet, profectò tot pernicioſa hæreſium dogmata, quibus Religio Chriſtiana

paſſim laceratur, atque affligitur, haud ita violenter invaſiſſent.

Nunc autem cum ad illa arcenda & extirpanda, ac ſimul populos ipſos in ſinceritate Fidei continendos, dictus Prædeceſſor nulla alia magis opportuna remedia potuerit adhibere, quam ſupradicta, ut illa, juxta cordis ſui, atque noſtri deſiderium, promptos ac felices ſortiantur effectus, noſtri miniſterii partes præmiſſis adjicere, illaque omnibus, quibus poſſumus rationibus juvare, & promovere volentes, ac Menſæ Epiſcopalis Antverpienſis, & Canonicatus, & Præbendæ illi uniendorum infraſcriptorum, veros annuos valores, ac litterarum, proceſſuum, & aliarum ſcripturarum hujuſmodi veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, continuis etiam hortationibus dicti Philippi Regis, ea pro ſalute dictorum populorum enixè proſequentis excitati, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, diviſionibus, limitationibus, & diſtributionibus dictorum ſubdelegatorum in dictis proceſſibus ſpecificatis, tanquam in meliùs reformatis, inhærendo, ac conceſſionem & aſſignationem per priores litteras Prædeceſſoris hujuſmodi factas, quoad infraſcripta immutando, omnia & ſingula Oppida, Caſtra, Villas, Pagos, & loca infraſcripta videlicet.

Antverpiam, Liram, Herentals, Bergen op Zoom, Steenbergen, Bredam, Turnhout, Hoochſtraeten &c. In poſteriori deſignatione Subdelegatorum hujuſmodi comprehenſa, cum Eccleſiis Parochialibus, Monaſteriis, Collegiis, etiam Canonicorum, Capellis, Hoſpitalibus & Beneficiis, Locis & Perſonis, ac Officiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus & Regularibus, ac populis, & quibuscumque aliis ſub eis comprehenſis, præfatæ Eccleſiæ Antverpienſi pro ſus Diœceſi, juxta deſignationem illi per prædictos Subdelegatos factam hujuſmodi, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, perpetuò concedimus & aſſignamus.

Et ut Epiſcopus Antverpienſis pro tempore exiſtene ſtatum ſuum, juxta Pontificalis Dignitatis exigentiam, decentius tenere, ac onera præſertim in ea ampliſſima Civitate, in qua propter frequentiam Populi, & continuas negotiationes magno vivitur, commodiùs perferre, & quam Epiſcopum decet hoſpitalitatem exercere valeat, à S. Mariæ Villarienſis, olim Leodienſis, nunc verò Namurcenſis Diœceſis Antverpiæ vicinioribus, & Sedi Epiſcopali Antverpienſi commodioribus, usque ad quingentorum, & à S. Michaëlis Antverpienſis Monaſteriis, ſeu eorum Menſis Abbatialibus, proprietates & bona, etiam in Decimis conſiſtentia, usque ad aliorum quingentorum Ducatorum auri, de Camera, proventus annuos ſummos, cum primum Monaſteria ipſa per ceſſum, vel deceſſum illorum modernorum Abbatum, ſeu Commendatariorum, aut aliis quibuscunque modis, & ex quorumcumque perſonis vacaverit, ex nunc prout ex tunc, & è contra, perpetuò ſegregamus & dividimus, illaque ſic ſegregata & diviſa, præfatæ Menſæ Antverpienſi etiam perpetuò applicamus, & appropriamus.

Nec non Archidioconatum Antverpienſem in dicta Eccleſia Cameracenſi, qui inibi dignitas, oon tamen major poſt Pontificalem exiſtit, ſimiliter cum per primum ceſſum, vel deceſſum moderni Archidiaconi Antverpienſis, in dicta Eccleſia Cameracenſi etiam apud Sedem eamdem, vel alias vacaverit, etiamſi actu nunc quovis modo vacet, ac ſpecialiter vel generaliter reſervatus exiſtat, & ad illum conſueverit quis per electionem aſſumi, eique Cura etiam juriſdictionalis immineat animarum, ſuper eo quoque inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, cum omnibus juribus, juriſdictionibus & pertinentiis ſuis ad præſatam Eccleſiam Antverpienſem, ſimiliter ex nunc prout ex tunc, & è contra (ita quod Archidiaconus Antverpienſis pro tempore exiſtens per ceſſum, vel deceſſum dicti moderni Archidiaconi, in eadem Eccleſia Antverpienſi, prout olim in dicta Eccleſia Cameracenſi reſidere, ac juriſdictionem per univerſam Diœceſim Antverpienſem præſatam, ad inſtar aliorum, qui ſunt in illa parte ejusdem Diœceſis. Antverpienſis, omninò habere, eamque perpetuò exercere debeat) transferimus.

Ac in eadem Eccleſia Antverpienſi unum Archipresbyteratum Civitatenſem, pro uno Archipresbytero Civitatenſi, qui curam Rectorum Eccleſiarum Parochialium & Miniſterium Verbi Dei per Civitatem.

Ac unam Pœnitentiariam Diœceſanam nuncupandas Dignitates inibi, non tamen poſt Pontificalem majores, pro uno Pœnitentiario Diœceſano, nuncupandis, qui Curam Conſcientiarum populi per univerſam Diœceſim Antverpienſem hujusmodi habeant, perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Et ut idem Epiſcopue Antverpienſis pro tempore exiſtens Eccleſiam ſuam perſonis eruditis, & ad juriſdictionem inibi exercendam, cæteraque Munera Eccleſiaſtica obeunda idoneis, debitè inſtructam, jugiterque decoratam habeat, perpetuò ſtatuimus & ordinamus, quòd ex omnibus Canonicatibus & Præbendis dictæ Eccleſiæ Antverpienſis, qui multi & pingues exiſtunt, decem, quos primò per ceſſum, & ex cauſa permutationis, vel deceſſum, aut quavis alia dimiſſione, vel amiſſione modernorum ipſius Eccleſiæ Canonicorum, vel aliis quibusvis modis, & ex aliorum quorumcumque perſonis, etiam apud Sedem prædictam, aut etiam in aliquo ex Menſibus, in quibus vacantium Beneficiorum diſpoſitio nobis, aut Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, per Conſtitutiones Apoſtolicas, vel Curiæ Apoſtolicæ Regulas, ſeu litteras alternativarum, aut alia Privilegia & Indulta reſervata exiſtit, ſeu fuerit, ſimul, vel ſucceſſivè vacare contigerit, etiamſi actu nunc vacent, & tanto tempore vacaverint, quod eorum Collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem Apoſtolicam prædictam legitimè devoluta, ipſique Diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter vel generaliter reſervati, & Sacerdotales exiſtant, ac ſuper his inter aliquos lis, cujus ſtatum in præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, ſic profectò affecti remaneant, quod idem Epiſcopus unum, vel unam omnium primò vacaturos, tamquam Menſæ Epiſcopali perpetuò unitos (& quas Nos ſimiliter ex nunc prout ex tunc, & è contra ipſi Menſæ perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus) obtinere, illorumque ratione Perſona Capitularis eſſe, vocemque & auctoritatem etiam in Capitulo ſuper Decanum & Canonicos habere:

Reliqui verò novem Canonicatus & Præbendæ prædicti tribus Magiſtris aut Licentiatis in Theologia, & tribus aliis Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, ac tribus aliis Nobilibus ejus Diœceſis, etiam in Jure, vel Theologia, ſaltem Gradu Licentiaturæ, in famoſa quadem Univerſitate Studii generalis, ſecundum tenorem primodictarum litterarum promotis, ordine in dicta deſignatione expreſſo ſervato, in perpetuum concedi & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex Priores tàm Nobiles, quàm alii non nobiles, ut præfertur, tamen qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus & Præbendis hujuſmodi nulli niſi Nobiles & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint, ac omnes & ſinguli, ratione ſuarum hujuſmodi Præbendarum conſilium & operam in negotio Eccleſiæ & Religionis cæteriſque difficultatibus pro tempore emergentibus, quoties ab Epiſcopo ſuo requiſiti fuerint, tàm conjunctim, quàm diviſim, præſtare teneantur.

Ac unus Archidiaconus ad Archidiaconatum, & alius Archipresbyter ad Archipresbyteratum, nec

non reliquis ex dictis Graduatis Pœnitentiarius hujuſmodi, ad nominationem Epiſcopi dicti aſſumi, & omnium primi poſt Epiſcopum vacaturos Canonicatus, & Præbendas prædictos ordine conſequi debeant.

Ut autem de viris ſpectatæ doctrinæ, & probitatis, ad ædificationem Eccleſiæ Dei, accuratiùs proſpiciatur, quòd ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ hac prima vice per præfatum Epiſcopum duntaxat, & deinde quoties illi futuris temporibus vacaverint, ut præfertur, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum præfatorum ſuperſtitum per eos conferantur, & in hujuſmodi electione ſuffragium Epiſcopi non plus Juris, ſive momenti, quam cujuſvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tuncque iteatum ad hoc Epiſcopi ſuffragium paritatem dirimat.

Quodque poſthac ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ ſub nullis ſpecialibus, vel generalibua, etiam menſalibua reſervationibus, affectionibus, etiam in Corpore Juris clauſia, nec non Expectativis, Coadjutoriis, Mandatis, Facultatibus, Indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo, primariis precibus nuncupatis, vel aliis gratiis præventivis, per Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem Apoſtolicam prædictam, vel ejus Legatos, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, aut ejusdem S. R. E. Cardinalium, & ex quacumque Cauſa quamtumlibet urgenti pro tempore factia, & conceſſis comprehendantur.

Nec etiam tanquam vacantes apud Sedem eamdem, ac ulla alia ratione, generaliter, vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem, & ex cauſa permutationis apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem hujuſmodi, de illis provideri, aut aliàs quoquo modo diſponi poſſit, ſed forma electionis præmiſſæ omni tempore ſervari, nullaque cauſa infringi debeat.

Quodque unus ex novem Canonicis præfatis, Magiſter, vel Licentiatus in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus, Seniores ratione ſuarum Præbendarum facultatem habeant, viſitandi per univerſam Diœceſim Antverpienſem prædictam ab Epiſcopo, & inquirendi; Cæteri verò Canonici Graduati prædicti, quandocumque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur.

Ac ex reliquis Senioribus Canonicis præfatis duo in Theologia, & unus in Jure Canonico Graduati, ut præfertur, una cùm prædicto Archidiacono, curam habeant examinandi promovendos ad Sacros Ordines, & admittendos ad Curam Animarum, quacumque auctoritate illi proviſi fuerint, neminem niſi idoneum, ſeque perſonalem reſidentiam facturum, mediante juramento promittentem admittentes.

Et quoniam impia hæreticorum ſtudis, temporisque malitis viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutiùs abeſſe non patiuntur, quòd ſi Canonici Gradnati prædicti ab Eccleſia ſua, niſi ab Epiſcopo, ſeu Capitulo miſſi, per duos Menſes abſuerint, integros ſ. æ Præbendæ fructus illius anni amittant, & Capitulo cedant.

Ac omnes proventus ſingularum Præbendarum dictæ Eccleſiæ in duas Partes æquales dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus bis ſolis, qui divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi a principio usque ad finem, exceptâ neceſſitatis causâ, permanſerint, miniſtrari debeat, nec quiaquam ulla diſpenſatione, vel alio privilegio Apoſtolico quacumque Cauſa impetrato, vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujuſmodi eximere poſſit.

Cæteræ Eccleſiæ Civitatis ſub cura dicti Archipresbyteri Civitatenſis, extra verò eam, & in Diœceſi Antverpienſi exiſtentes, vel ſub ſuis Decanatibua, aliiſque Juriſdictionibus, prout hactenùs, remaneant, vel meliori modo, arbitrio Epiſcopi diſtributi, ipſorumque Decanatuum Decani, ſalvo dicti Epiſcopi moderamine, emolumenta hactenus percipi ſolita percipere poſſint.

Diſtrictius inhibentes Venerabilibua Fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis Filiis Abbatibus, cæterisque Locorum Ordinariis, nec non Conventuum Superioribus, & Perſonis, illique, vel illis, ad quem, vel ad quos Archidiaconatus, ac decem Canonicatuum, & Præbendarum affectorum prædictorum collatio, proviſio, & quævis alia diſpoſitio communiter, vel diviſim pertinet, & quibuscumque aliis cujuscumque dignitatis, Status, ordinia, & conditionis exiſtentibus, in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis majoris, aliiſque Sententiis, Cenſuris, & Pœnis, nec non privationis omnium Dignitatum, Beneficiorum, & Officiorum Eccleſiaſticorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, nec de Archidiaconatu, & decem Canonicatibus, & Præbendis præfatis, ſi vacant, aut vacaverint, ut præfertur, cuiquam providere, aut alias diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, & exequutionem in aliquo quocumque modo impedire, aut moleſtiam, vel injuriam quampiam irrogare quoquo modo præſumant.

Ac decernentes ex nunc plenum Jus in præmiſſis omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his beneficio regularum de non tollendo jure quæſito, ac annali, & triennali poſſeſſione, nec non privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacifici quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, plenariè uti, potiri, & gaudere, ac decem Canonicatus, & decem Præbendæ affecti prædicti, per quoscumque etiam prætextu mandatorum de providendo, nominationum, facultatum, & indultorum, etiam juxta concordata Nationis Germaniæ, expectativarum, & quarumcumque aliarum gratiarum quoquo modo acceptari non poſſe, & nihilominùs quaſcumque acceptationes, collationes, proviſiones, commendas, uniones, annexiones, & incorporationes, & alias diſpoſitiones de eisdem, aut eorum aliquo, etiam per Nos, & Sedem præfatam quomodolibet factas, & faciendas, nullius prorſus roboris, vel momenti fore, nullumque per eas cuiquam Jus acquiri, ſeu etiam coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe, ac conceſſiones, aſſignationes, diviſiones, ſegregationes, applicationes, appropriationem, translationem, erectionem, inſtitutionem, ſtatutum, ordinationem, unionem, annexionem, & incorporationem, & cætera præmiſſa, ac præſentes litteras, ex nunc omnimodum effectum ſortita eſſe, & cenſeri, ac ſub quibusvis reſervationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, vel limitationibus, etiam unionum, annexionum, & incorporationum, ſuppreſſionum, extinctionum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthac per Nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet ad ſummi Apoſtolatus apicem, quàm alias quomodolibet, ac cum quibusvis Clauſulis, & Decretis, quocumque tempore fient, minimè includi.

Sed illis non obſtantibus in ſuis vigore, robore, & efficacia perſiſtere, ac quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, ac de novo conceſſa exiſtere, ſicque incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ fuiſſe, eſſe, & fore, ac easdem præſentes litteras nullo unquam tempore de ſubreptionis, & obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ vel quopiam alio defectu notari, aut in Jus, vel controverſiam, quacumque ratione, vel Cauſa vocari poſſe, ſicque per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & præfatos Cardinales in quavis Cauſa, & inſtantia, ſublatâ eis, vel eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & au-

ctoritate

ctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecùs ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus Noſtris, Archiepiſcopi Mechlinienſi, & Epiſcopo Namurcenſi, ac dilecto Filio Decano Eccleſiæ Lirenſis, Antverpienſis Diœceſis, per Apoſtolicæ ſcripta motu ſimili mandamus, quatenùs ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in his contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte moderni, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi Antverpienſis, & aliorum quorum intereſt, aut quomodolibet intererit in futurum, fuerint requiſiti, ſeu aliquis eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eisdem & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Epiſcopum Antverpienſem, & alios præfatis conceſſionibus, aſſignationibus, ſegregationibus, diviſione, applicatione, appropriatione, translatione, erectione, inſtitutione, ſtatuto, ordinatione, unione, annexione, & incorporatione, & litteris, ac aliis in eis contentis pacificè gaudere, ac litteras, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari.

Non permittentes illos per quoscumque quomodolibet indebitè moleſtari, Contradictores quoslibet, & rebelles per Cenſuras & Pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, nec non ſuper his legitimis habitis ſervatis proceſſibus, Cenſuras, & Pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando, etiam invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtante noſtra voluntate priori, ac Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à Jure permiſſis fieri prohibentis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus, non tamen tribus dietis, aliiſque Apoſtolicis Conſtitutionibus, etiam in corpore Juris clauſis, nec non dictæ Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, etiam revocatoriis & revocatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinariorum, & alias in contrarium quomodolibet editis, & edendis, nec non Monaſteriorum, & Ordinum, & Eccleſiarum, & Collegiorum, & Locorum prædictorum &c. juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, nec non quibusvis ſpecialibus, & generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, expectativis, & aliis gratiis, etiam in Canonicorum Creationibus, vel aliis unionibus, & perpetuis absque conſenſu Coadjutorum deputationibus, nominationibus citra acceſſus, & receſſus, facultatibus, mandatis, litteris, & conceſſionibus quibuscumque perſonis cujuscumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac noſtris etiam antiquis, & deſcriptis familiaribus, continuis Commenſalibus, ac Prælatis Domeſticis, nec non Romanæ Curiæ Officialibus, etiam officia ſua actu exercentibus, ex quavis etiam grandi cauſa, conſideratione, intuitu, vel reſpectu, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, ac cum quibusvis antelationibus, prærogativis, & decretis, etiam irritantibus, & Clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam præſentibus derogantibus, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, & aliis quomodocumque conceſſis; Quas, & quæ, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, eorumque omnium vim, & effectum, quoad præmiſſa omnia, omninò ſuſpendimus, & in præmiſſis effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus.

Nec non Privilegiis, Indultis, & Litteris Apoſtolicis illis, & aliis quibusvis, per quoscumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Sedem præfatam, etiam per viam generalis Legis, & Statuti perpetui, nec non initi, & ſtipulati Contractus, ſeu quaſi, etiam alias ſub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis Clauſulis irritantibus, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, & quorumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, ac aliàs quomodocumque, qualitercumque, & quonescumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus, innovatis, & concedendis, & innovandis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per Clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quamvis talia, & multa ſint, quæ ſub Clauſula implicitæ derogationis latè extendenda in ſupra appoſita non intelligantur, aut aliàs comprehendantur, nihilominùs in genere, & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus contrariis quibuscumque.

Aut ſi aliqui Apoſtolica præfata, vel alia quavis auctoritate, in dicta Eccleſia in Canonicos ſint recepti, vel ut recipiantur, inſiſtant, ſeu ſi ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Canonicatibus, & Præbendis Antverpienſis, ac Dignitatibus Cameracenſis Eccleſiarum hujuſmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus Litteras impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & Decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum.

Quas quidem litteras, & proceſſus habitos per easdem, & inde ſecuta quæcumque ad Archidiaconatum, & decem Canonicatus, & Præbendas hujuſmodi volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem Canonicatuum, & Præbendarum, ac Dignitatum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari, aut ſi pro tempore exiſtentibus Epiſcopis, & dilectis Capituli Cameracenſis, & Antverpienſis, vel quibusvis aliis communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, aut in futurum indulgeri contingat, quodque interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumcumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ conceſſionis, aſſignationis, ſegregationis, diviſionis, applicationis, appropriationis, translationis, erectionis, inſtitutionis, Statuti, ordinationis, unionis, annexionis, incorporationis, inhibitionis, mandati, ſuſpenſionis, decreti, derogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, quinto Idus Martii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

VII. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. II. pag. 1298.

Audomaropoli in Artheſia novum erigit Epiſcopatum anno 1560. in locum veretis Morinenſis Epiſcopatus à paucis annis extincti; eique pro dote aſſignat partem Bonorum ejusdem Eccleſiæ Morinenſis, item Præpoſituram Watatienſem olim Canonicorum Regularium, & Præpoſituram Eccleſiæ B. M. V. Audomaropoli, recens in Cathedralem erectæ.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

De Statu Eccleſiarum omnium, præſertim Cathedralium inſignium noviter erectarum proſperè, & feliciter gubernando, mentis noſtræ aciem dirigentes, ad ea libenter intendimus, per quæ illarum conſervationi, decori, ac venuſtati, & profectui, & illis præſidentium commoditati, & aliarum in eis divinis obſequiis vacanoum Perſonarum opportunæ ſubventioni conſulatur.

Et interdum ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſuper his conſultè geſta fuerunt, ex ſaniori Conſilio immutamus, ac deſuper diſponimus, prout rerum, & temporum, ac perſonarum, & regionum qualitatibus diligenter conſideratis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Cum itaque, ſicut accepimus aliàs, poſtquàm felicis recordationis Paulus Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, providè, vigilisque Paſtoris more conſiderans, quòd ea pars inferioris Germaniæ, quæ cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo, Hiſpaniarum Regi Catholico hæreditario jure etiam tunc ſubjecta erat, pro tanta Oppidorum celeberrimorum frequentia, locorumque ſuorum multitudine adeò paucas Eccleſias Cathedrales habebat, ut earum Epiſcopi eâ, quâ opus erat, diligentiâ tantam animarum multitudinem minimè regere poterant, idque quibusdam hoc erat difficilius, quòd ipſorum Diœceſani linguæ idiomate, inſtitutisque differebant, & quidam eorum etiam ejuſmodi privilegia habebant, ut ipſos ad Sedem Apoſtolicam non liceret evocare, ita ut nec fidei doctrina, & piè vivendi præceptis commodè inſtrui, nec ſi quid deliquiſſent, facilè corrigi ab Epiſcopis ſuis poſſent.

Ad ipſos verò Epiſcopos viſitandos, admonendos, & in officio continendos, nulla in tota illa Regione Eccleſia Metropolitana erat, ſed Archiepiſcopi, extra fines ipſius ditionis exiſtentes, propter multa, & varia impedimenta, nulli Suffraganeis ſuis uſui jampridem erant, & propter aſſiduas inſidias, dolos, peſtiferasque doctrinas populorum hæreticorum, & Schiſmaticorum, à quibus eadem Regio, omni ferè ex parte cincta, atque obſeſſa erat, Catholica illic fides, & animarum ſalus in maximo diſcrimine, & periculo verſabatur; His, & aliis gravibus cauſis impulſus, volens etiam ipſius Philippi Regis precibus annuere, tamque pio ejus deſiderio ſatisfacere, habitâ, ſicut rei magnitudo poſtulabat, cùm Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eorum Conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Cameracenſem, Trajectenſem, Attrebatenſem, & Tornacenſem Eccleſias, Civitates, & Diœceſes à Remenſi, & Colonienſi Provinciis, quibus tunc erant Metropolitico Jure ſubjectæ:

Ac Mechlinienſe, Iprenſe, Audomarenſe, ac diverſa alia tunc expreſſa oppida inſignia dictæ Regionis à ſua quoque Diœceſi, & Provincia.

Nec non ab Eccleſia Morinenſi, quæ in Artheſiæ, & Flandriæ Comitatibus ditionis præfati Philippi Regis erat, cum omnibus, & ſingulis ſuis terminis, Territoriis, Cleris, Populis, Perſonis Monaſteriis, ac piis Locis, & Beneficiis Eccleſiaſticis cum Cura, & ſine Cura Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, perpetuò ſegregaverat, diviſerat, & ſeparaverat, nec non Mechlinienſe, Audomarenſe, Iprenſe, & reliqua Oppida præfata, ſic diviſa in Civitates, Cameracenſem, verò, & Trajectenſem tunc Epiſcopales Sedes, ac olim Collegiatam Sancti Rumoldi Mechlinienſem Eccleſias Metropolitanas, ac olim Monaſterii Sancti Martini Iprenſem Ordinis Sancti Auguſtini Canonicorum Regularium, nec non Sancti Audomari Audomarenſem, & certas alias aliorum Oppidorum in Civitates erectorum præfatorum Eccleſias in Cathedrales, pro totidem Epiſcopis creandis, qui ſuis quisque Eccleſiæ præeſſent, ac Iprenſi, & Audomarenſi Eccleſiis, & Civitatibus præfatis certos diſtrictus, per Nuncium ſuum poſtmodum ab eo illuc mittendum limitandos, pro ſua Diœceſi perpetuò conceſſerat.

Nec non Iprenſem Mechlinienſi, Audomarenſem verò, & Atrebatenſem Eccleſias, Civitates, & Diœceſes antedictas Cameracenſi Eccleſiis hujuſmodi, pro ſua Provincia ſubjecerat; ſingulisque Iprenſi, & Audomarenſi Menſis Epiſcopalibus annuum redditum 3000. Ducatorum auri de Camera, ex certis decimis, & Bonis, fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis per dictum Nuncium ſpecificandis, & repartiendis, ex tunc, prout ex ea die, & è contra, poſtquam ſpecificati, & repartiti, ac interim donec ſpecificatio, & repartitio hujusmodi factæ, & effectum ſortitæ forent, & non ultra, cuilibet ex prædictis Menſis pro earum dote, alium annuum redditum 1500. Ducatorum ſimilium per ipſum Philippum Regem ex redditibus, & proventibus, quos ex dicta Regione percipiebat, Iprenſi, & Audomarenſi Epiſcopis, pro tempore exiſtentibus ſingulis annis, quousque ſpecificatio, & repartitio præfatæ, ac pro ea tantùm parte, quæ plenarium ſuum effectum minùs ſortita foret, nec ultrà, integrè, & proportionabiliter perſolvendum, perpetuò applicaverat.

Eidemque Philippo Regi, ejusque Succeſſoribus, qui pro tempore ejusdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, Jus nominandi Romano Pontifici perſonas idoneas, ac aliàs certis tunc expreſſis modo, & forma qualificatas, ad dictas Iprenſem, & Audomarenſem, ac alias Cathedrales Eccleſias ſic erectas, tam à primæva erectione hujuſmodi, quàm quotieſcumque illas pro tempore vacare contingeret, eidem Prædeceſſori, & Romano Pontifici, qui pro tempore foret, per eum in Archiepiſcopos, & Epiſcopos ad nominationem hujuſmodi ordinandos, in perpetuum reſervaverat per quasdam ſub plumbo, ac deindè per alias ſuas in forma Brevis Litteras, Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſinenſi, ſuo, & dictæ Sedis in partibus illis Nuncio dederat in mandatis, ut perſonas idoneas, qui dictas Provincias, & Diœceſes diſtinguerent, & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis, & Præpoſituris ſub illis conſiſtentibus diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi vice ſua deputarat.

Dilectus Filius noſter Antonius Sanctæ Rom. Eccl. Presbyter Cardinalis Attrebatenſis nuncupatus, tunc Epiſcopus Attrebatenſis, ac quatuor alii ſcientia, & probitate inſignes, quos ipſe Salvator Epiſcopus, & Nuncius, dicto Prædeceſſore interim de medio ſublato, vigore, ſeu prætextu mandati, & poſteriorum Litterarum hujuſmodi ſubſtituerat, licèt forſan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id canonicè ſubdelegati poterant.

Facta nihilominùs per eos diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè penſatis, animadvertentes, quòd per diſmembrationes Bonorum hujuſmodi in Monaſteriis, & Præpoſituris prædictis, ſi fierent, cultus Monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria, & Præpoſituras Menſis prædictis pro dote ſuarum Eccleſiarum, ad hoc, ut Epiſcopi, etiam illarum Curam perindè atque ſuam propriam perpetuò gererent, potiùs eſſe unienda.

Ac deſignationes, & limitationes Provinciarum,

& Diœ-

& Diœceſium, diviſioneſque, ac diſtributiones Oppidorum, & Junsdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium commodiores illia, quæ per primò dictas Litteras ſtatuunrur, nec non Conſtitutiones, & aſſignationes dotium, & denique numerum Perſonarum, & Dignitatum, Præbendarum, Beneficiorum, & Officiorum, Statum quoque, & formam, in præfatis Eccleſiis etiam per hujuſmodi diſmembrationes, applicationes, ſuppreſſiones, translationes, novas inſtitutiones, & aliàs in univerſum accommodas rationes habendas, cenſuerint, ac pro majori illorum parte proceſſus, ſeriè digeſtiarebus omnibus, formandoa curaverint, & inter alia dictæ Eccleſiæ Audomarenſi diſtrictus Parochialium Eccleſiarum videlicet.

„In Archipresbyteratu Civitatenſi S. Martini in „Inſula S. Joannis, S. Margaritæ, S. Dionyſii, „S. Aldegundis, S. Sepulcri, S. Michaelis.

„In Decanatu de Helfaut, Thatingem, S. Martini extra Oppidum, S. Crucis, Lonpreneſſe, „Houle, Tilgue, Sobruicq, Moriſe, Sarques, „Helfaut, Hecque, Ennighem, Bilqoe.

„In Decanatu Arienſi S. Petri, Lambres, Is„verge, Molinghem, Hornem, Horven, Bleſſi, „S. Hilarii, Lotenes, Hoyterwes, S. Martini de „Hesdin-Fert, Marquoue, & Grigny.

„In Decanatu Lillenienſi, Parochia Lilleniença, Corques, S. Venantii, & Floricii, Busnes, „Garnique, Rolleque, Gonnenhem, Ham.

„In Decanatu d'Arcques, Hallines, Arques, „Renusquere, Verdreque, Drincham, S. Marti„ni Arienſis, Bachuenne, Cohen, Rincq, Wi„zerne, Witque, Blandeque.

„In Decanatu de Marcque S. Folquini Eccleſia, „S. Audomari Eccleſia, & Cappella, Andreblich, „Luytheulhe S. Nicolai in Angulo, Houkercke „S. Mariæ Eccleſia.

„In Decanatu minoris Villæ, Hovum, Berqui„num, Gorve, Eſtauces, Haueskercka, Thien„ves, Sarmis, Blande, Veghem, Bœſinghem, „Villa, Emblighem.

„In Decanatu de Borborch, Parochia de Bor„borch, S. Georgis, Gravelingues, Craynuich, „Loon, Capelle-Brouck, S. Petri in Brocho, Mil„la, Merqueghem, Areghem, Looberghe &c.

„In Decanatu Casletenſi Wolchevinchove, Bru„chievere, Lederzelle, Brouchzele, Robeque, „Colonne, Stegerſvvald, Brugenen, Hoortvvy„che; pro ſua Diœceſi deſignaverinc, prout in illis, ac ſingulia Litteris prædictis, ſeu aliis ſcripturis deſuper confectis plenius continetur.

Nos qui dudum inter alia voluimus, quòd ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, quique nuper Cathedralem Eccleſiam Morinenſem, certo tunc expreſſo modo Paſtoris ſolatio deſtitutam, ac Sedem illius Epiſcopalem, & in eis omnia, & ſingula Epiſcopalia Jura, & Cathedralis Eccleſiæ inſignia, pro eo quod alias per conditiones pacis inter claræ memoriæ Henricum Francorum, & præfatum Philippum Reges firmatæ ſub dictæ Sedis beneplacito decretum fuerat, quòd Civitas Morinenſis, tunc ſolo æquata non reſtauraretur, ſed illius Eccleſia, & Diœceſis præfatæ, ac Beneficia, Beneficiorumque collationea, & proventus in duas partes dividerentur, quarum altera Franciæ, altera verò inferioris Germaniæ eſſet, penitùs ſuppreſſimus, & extinximus.

Et Diœceſim Morinenſem, ac omnia, & ſingula ſub es, & in dicto decreto comprehenſa in duas partes, quarum una Franciæ, altera verò inferioria Germaniæ juxta dictum decretum eſſet, & ulteriùs illam Diœceſis Morinenſis partem in inferiori Germania hujuſmodi exiſtentem, cùm Bonis, Cenſibus, Feudis, decimis, aliiſque proventibus ſub ea comprehenſis, qui valorem annuum duorum nullium Ducatorum auri de Camera, ſecundùm communem æſtimationem conſtituunt, in alias duas æquales partes, ac duas alias Diœceſes dividimua, & ſeparavimus.

Ac Iprenſi unam, Audomarenſi verò Eccleſiis, ac Menſis Epiſcopalibus reliquam, partes, & Diœceſes ſubdiviſas hujuſmodi pro ſua quaque Diœceſi, & parte dotis perpetuò applicavimus.

Ec inſuper Monaſterium Watinenſe Ordinis S. Auguſtini, Audomarenſis Diœceſis, eum primum illud vacaret, dictæ Menſæ Audomarenſi ſub certis modo, & forma tunc expreſſis etiam perpetuò univimus.

Attendentes, quòd ſi priſcia temporibus, dum dicti Populi ſenſim accreſcebant, de novis Eccleſiis Cathedralibus, optimiſque Præſulibus, opportuno tempore proſpectum fuiſſat, profectò roc pernicioſa hæreſium dogmata, quibus Religio Chriſtiana paſſim laceratur, & affligicur, haud ita violenter iovaluiſſent.

Nunc autem cùm ad illa arcenda, & extirpanda, ac ſimul populos ipſos in ſinceritare fidei concinendos, dictus Prædeceſſor nulla alia æquè opportuna remedia potuerit adhibere, quàm ſupradicta.

Ut ea juxta cordis ſui, atque noſtri deſiderium, promptoa, & felices ſortiantur effectus, etiam noſtri miniſteri partes præmiſſis adjicere, ac illa omnibus aliis, quibus poſſumus, rationibus juvare, & promovere volentes, fructuum, redditu um, & proventuum veroa annuos valores, ac ſingularum litterarum, proceſſuum, & ſcripturarum prædictorum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, continuis etiam hortationibus dicti Philippi Regia, id pro ſalure dictorum Populorum enixè proſequentis excitati, motu proprio, & ex certâ noſtrâ ſcientiâ, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine diviſionibus, limitationibus, & diſtributionibus Subdelegatorum hujuſmodi, in dictis proceſſibus ſpecificatis, tamquam in meliua reformatis inhærendo, ac priores Litteras hujuſmodi quoad infraſcripta immutando.

Omnia, & ſingula ſupradicta Oppida, Caſtra, Villas, Loca, Juriſdictiones, & Jura in poſteriori deſignatione Subdelegatorum hujuſmodi comprehenſa cum toto eorum diſtrictu, ac univerſis eorum Eccleſiis, Monaſteriis, Parochiis, Cappellis, Collegiis, Officiis, ac Sæcularibus, & Regularibus, aliiſque Perſonis, & Populis, cæteriſque ſub eis comprehenſis, præfatæ Eccleſiæ Audomarenſi, juxta poſteriorem deſignationem hujuſmodi, Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentinm perpetuò concedimus, & aſſignamus.

Nec non quæ tempore erectionis Eccleſiæ Audomarenſis in Cathedralem hujuſmodi dignitas inibi principalis erat, & cujus fructus, redditus, & proventus, mille Ducatorum auri de Camera, ſecundùm communem æſtimationem, valorem annuum, ut accepimus, non excedunt, ad præſens per obitum illius ultimi poſſeſſoris, extra Romanam Curiam defuncti, aut alias quovis modo, aut ex alterius cujuſcumque perſona, ſeu per liberam reſignationem cujusvia de illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico & Teſtibus ſpontè facta, aut conſtitutionem piæ memoriæ Joannis Papæ XXII. &c. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: Execrabilis, vel aſſequutionem alterius Beneficii Eccleſiaſtici, quâvis auctoritate collari vacet, etiamſi tanto tempore vacaverit, quòd ejus collatio, juxta Lateranenſis Statuta Concilii, ad Sedem Apoſtolicam prædictam legitimè devoluta, illaque diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervata exiſtat, & ad illam conſueveric quis per electionem aſſumi, eique Cura etiam Juriſdictionalis immineat animarum, & ſuper ea quoque inter aliquos Lis, cujus Statum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, Præpoſituram prædictam Audomarenſem . . . . ac qui pro parte

dicti Philippi Regis, juxta conditiones hujuſmodi relicti ſunt.

Cum primum illos per ceſſum, vel deceſſum illos nunc obtinentium, etiam apud Sedem Apoſtolicam præfatam, aut alias quovis modo, & ex quorumcumque perſonis, etiam in aliquo ex menſibus, in quibus vacantium Beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitio Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore exiſtenti per Conſtitutiones Apoſtolicas, vel Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, aut litteras alternativarum, ſeu alia Privilegia, & Indulca reſervata exiſtit, ſeu fuerit ſimiliter, quos primò per ceſſum, vel deceſſum illos obtinentium, vel alias ſimul, vel ſucceſſivè vacare contigerit, etiamſi actu nunc vacant, & tanto tempore vacaverint, quòd eorum collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem Apoſtolicam legitimè devoluta, illique diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervati exiſtant.

Et ſimiliter ad illos, aut Præpoſituram hujuſmodi conſueverint qui per electionem aſſumi, eisque Cura etiam Juriſdictionalis immineat animarum, & ſuper eis quoque inter aliquos Lis, cujus Statum etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, inibi non tamen poſt Pontificalem majorem.

Nec non quos Archidiaconus Artheſiæ in Eccleſia Morinenſi obtinebat, ac alium, & aliam Canonicatum, & Præbendam ejusdem Morinenſis Eccleſiæ penitùs ſupprimimus, & extinguimus.

Ac ex dicta Eccleſia Morinenſi Archidiaconatum Artheſiæ, etiam dignitatem ibi non tamen poſt Pontificalem majorem, nec non ſeptem ex quindecim Cappellanis ipſius Eccleſiæ Morinenſis, per dictos Subdelegatos ſpecificatis, & pro parte dicti Philippi Regis juxta conditiones præmiſſas relictis, quas primò per ceſſum, vel deceſſum illos obtinentium, vel alias ſimul, vel ſucceſſivè vacare contigerit, aut ſi ad præſens vacent, aut pro tempore vacaverint, quòd eorum collatio, juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem Apoſtolicam præfatam, ut præfertur, legitimè devoluta:

Ipſique Archidiaconatus, & Capellaniæ eidem diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervati exiſtant, & ſimiliter ad dictum Archidiaconatum conſueverit quis per electionem aſſumi, eique etiam Cura juriſdictionis immineat animarum, ſuper eo quoque, & dictis Capellanis inter aliquos Lis, cujus Statum etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, ad Eccleſiam Audomarenſem hujuſmodi pro ſuo Archidiacono, & totidem Capellanis in eadem Eccleſia Audomarenſi transferimus.

Ac in ea unum Archipresbyteratum Civitatenſem pro uno Archipresbytero, qui Curam Rectorum Parochialium Eccleſiarum, & verbi Dei, ac Sacramentorum adminiſtrationem per Civitatem.

Et unam Pœnitentiariam Diœceſanam nuncupandas dignitates inibi, non tamen poſt Pontificalem majores, pro uno Pœnitentiario Diœceſano nuncupandis, qui Curam Conſcientiarum Populi per Diœceſim Audomarenſem habeant, perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Nec non Canonicatum & Præbendam dictæ Eccleſiæ Audomarenſis, quos Epiſcopus Morinenſis pro tempore exiſtens inibi obtinebat, & quorum fructus, redditus, & proventus, centum Septuaginta Ducatorum auri de Camera ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt; illos quatenùs opus ſit, à Menſa Epiſcopali Morinenſi hujuſmodi diſmembrando, Menſæ Epiſcopali Audomarenſi perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus; ita quòd Epiſcopus Audomarenſis præfatus illorum ratione perſona Capitularis eſſe, ac vocem, auctoritatem, præeminentiam, etiam in Capitulo ſuo ſuper Decanum, & Canonicos habere debeat, liceatque ſibi corporalem poſſeſſionem Canonicatus, & Præbendæ hujuſmodi vigore præſentium propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illorum fructus, redditus, & proventus præfatos in ſuos uſus, & utilitatem convertere, cujusvis licentiâ deſuper minimè requiſitâ.

Et ulteriùs eidem Menſæ Epiſcopali Audomarenſi pro ſua dote Bona ſuppreſſæ Præpoſituræ Eccleſiæ Audomarenſis hujuſmodi cùm illius Præbenda, quorum fructus, redditus, & proventus mille Ducatorum ſimilium, ſecundùm communem æſtimationem valorem annuum, ut ſimiliter accepimus, non excedunt.

Nec non Archidiaconatui Artheſiæ, cujus proprietas, & fructus per hujuſmodi conditiones imminuti remanent, medietatem Bonorum, & proventuum cujuſdam Præbendæ Eccleſiæ Morinenſis præfatæ, per ipſas Conditiones relictorum, eandem Præbendam ad hunc effectum, quatenùs opus ſit, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, etiam ſupprimimus.

Ac Pœnitentiariæ hujuſmodi erectæ medietatem Bonorum, & proventuum Pœnitentiariæ, ac novem Canonicatibus, & novem Præbendis Graduatis affectis infraſcriptis, Bona, & proventus inter ſe æquis portionibus dividenda Canonicatuum, & Præbendarum Eccleſiæ Morinenſis ſuppreſſarum hujuſmodi ſimiliter ex nunc, prout ex tunc, & è contra, pro dotis nomine perpetuò applicamus, & appropriamus.

Nec non eidem Epiſcopo Audomarenſi illas ipſas, quas Epiſcopus Morinenſis pro tempore exiſtens in eadem Eccleſia, Civitate, & Diœceſi Audomarenſi, prout ſibi per diviſiones hujuſmodi contingit.

Et inſuper ipſi Epiſcopo Audomarenſi, quas Præpoſitus Eccleſiæ Sancti Audomari, & Abbas, ſeu etiam Præpoſitus Monaſterii Watinenſis, hujuſmodi olim quomodolibet habebant, collationem proviſionem, præſentationem, electionem, inſtitutionem, confirmationem, & quamcumque aliam diſpoſitionem omnium, & ſingulorum Prioratuum, Dignitatum, Perſonatuum, etiam (exceptis infraſcriptis affectis) Canonicatuum, & Præbendarum, Adminiſtrationum, & Officiorum, aliorumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum cum Cura, & ſine Cura, Sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, per eum, & futuros Præſules Audomarenſes, vel alium, ſeu alios, eorum nominibus liberè faciendas, etiam perpetuò concedimus, & aſſignamus.

Et ut Epiſcopus ſuam Eccleſiam Perſonis eruditis, & ad juriſdictionem inibi exercendam, cæteraque munera Eccleſiaſtica obeunda idoneis, debitè inſtructam, jugiterque decoratam habeat, perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, quòd ex viginti octo Canonicatibus, & Præbendis Eccleſiæ Audomarenſis, novem, quos primò per ceſſum etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, non tamen per obitum, apud Sedem antedictam, aut alias vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc quovis modo vacent, & diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervati, affecti, ac Sacerdotales exiſtant, & ſuper eis inter aliquos Lis, cujus Statum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, tribus Magiſtris, aut Licentiatis in Theologia, & tribus Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, ac tribus Nobilibus ejus Diœceſis, etiam in Jure, vel Theologia, ſaltem Gradu Licentiaturæ, in famoſa Univerſitate Studii Generalis, ſecundum tenorem primo dictarum litterarum promotis, ordine præmiſſo ſervato, in perpetuum in eadem Eccleſia Audomarenſi concedi, & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex Priores, tàm Nobiles, quàm non Nobiles, ut præfertur, tamen qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus, & totidem Præbendis hujuſmodi, nulli niſi Nobiles, & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint.

Ac omnes, & ſinguli ratione ſuarum hujuſmodi

Præben-

Præbendarum conſilium, & operam in negocio Eccleſiæ & Religionis, cæteriſque difficultatibus pro tempore emergentibus, quoties ab Archiepiſcopo ſuo requiſiti fuerint, tàm conjunctim, quàm diviſim, præſtare teneantur.

Et Archidiaconus, (niſi Præbenda Archidiaconatui ſuo annexa ſit) nec non Archipresbyter & Pœnitentiarius, præfati ex dictis novem Graduatis, ad nominationem dicti Epiſcopi Audomarenſis aſſumi, & omnium primi vacaturos novem Canonicatus, & Præbendas affectos hujuſmodi, ordine in dicta deſignatione expreſſo ſervato, conſequi debeant.

Et ut de Viris ſpectatæ doctrinæ & probitatis ad ædificationem Eccleſiæ Dei accuratiùs proſpiciatur, quòd ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ, hac prima vice, per Epiſcopum duntaxat, & deinde quoties illi futuris temporibus vacaverint, ut præfertur, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum prædictorum ſuperſtitum per eos conferantur, & in hujuſmodi electione Suffragium Epiſcopi non plus juris, ſeu momenti, quàm cujuslibet Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tuncque iterum ad hoc Epiſcopi Suffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat.

Quodque poſthac ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ affecti hujuſmodi ſub nullis ſpecialibus vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, affectionibus, ut in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo, primariis precibus aut aliis gratiis præventivis per nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem Apoſtolicam, vel ejus Legatos, etiam conſideratione, contemplatione, intuitu, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium; & ex quacunque cauſa quomodolibet urgenti, pro tempore factis & conceſſis comprehendantur.

Nec etiam tanquam vacantes, apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut ulla alia ratione generaliter, vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem, etiam ex cauſâ permutationis, apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem eandem de illis provideri, aut aliàs quoquo modo diſponi poſſit, ſed forma electionis præmiſſæ omni tempore ſervari, nullàque cauſâ infringi debeat.

Quodque unus ex novem Canonicis prædictis Magiſter, ſeu Licentiatus in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus Seniores, ratione ſuarum Præbendarum facultatem habeant contra hæreticos per univerſam Diœceſim Audomarenſem, quoties opus fuerit, Apoſtolica Auctoritate inquirendi. Cæteri verò Canonici Graduati prædicti, quandocumque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur, ac ex reliquis Senioribus Canonicis præfatis duo in Theologia, & unus in Jure Canonico Graduati, ut præfertur, una cum Archidiacono Curam habeant examinandi promovendos ad Sacros Ordines, & admittendos ad Curam animarum, quacumque auctoritate illi provisi fuerint, neminem niſi idoneum, ſeſeque perſonaliter reſidentiam facturum, mediante juramento promittentem admittendo.

Et quoniam impia hæreticorum Studia, temporiſque malitia, viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutiùs abeſſe non patitur, quòd ſi Canonici Graduati ab Eccleſia ſua, niſi ab Epiſcopo vel Capitulo miſſi, per duos menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, & eidem Capitulo cedant.

Ac omnes proventus ſingularum Præbendarum in duas æquales portiones dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus his ſolis, qui Divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio usque ad finem, exceptâ neceſſitatis causâ, permanſerint, miniſtrari debeat, nec quiſquam ulla diſpenſatione, vel alio Privilegio Apoſtolico, quacumque causâ impetrato vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujusmodi eximere poſſit.

Cæterum Sancti Martini Hesdinfert, & Sanctorum Marconii & Grignii, aliàs Decanatui Hesdinenſi ſubjectæ, deinceps Decanatui de Helfaut dictæ Diœceſis Audomarenſis ſubjectæ exiſtant, reliquæ verò Eccleſiæ Civitatis ſub Cura dicti Archipresbyteri Civitatenſis, extra verò eam, & in Diœceſi Audomarenſi exiſtentes, vel ſub ſuis Decanatibus, ſeu Archipresbyteratibus, aliiſque Juriſdictionibus, prout hactenus remaneant, vel meliori modo, arbitrio Epiſcopi diſtribui, ipſorumque Decanatuum Decani, ſalva dicti Epiſcopi moderatione, emolumenta hactenùs percipi ſolita percipere poſſint.

Quodque Archidiaconus Artheſiæ in ipſa Eccleſia Audomarenſi inſtitutus, poſt ceſſum vel deceſſum præſentis poſſeſſoris, talem in Diœceſi Audomarenſi Juriſdictionem, qualem ibidem ab antiquis Archidiaconis haberi & exerceri conſuevit, obtinere & exercere debeat.

Diſtrictiùs inhibentes univerſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac dilectis Filiis Abbatibus, cæteriſque locorum Ordinariis, & Conventuum Superioribus & Perſonis, nec non illi vel illis, ad quem, vel ad quos Præpoſituræ, Archidiaconatus, Pœnitentiariæ, Canonicatus & Præbendæ, & Cappellaniarum, aliorumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum prædictorum, collatio, proviſio, ſeu quævis alia diſpoſitio, communiter vel diviſim pertinet, & quibusvis cujuscumque dignitatis, ſtatus, ordinis & conditionis exiſtentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis majoris, aliiſque ſententiis, cenſuris & pœnis, nec non privationis omnium Dignitatum, Officiorum & Beneficiorum ſuorum, & inhabilitatis ad illa & alia in poſterum obtinenda, nec de illis vacantibus, aut cum vacaverint, ut præfertur, cuiquam providere, aut alias diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, & exequutionem in aliquo quantumcumque modico impedire, aut moleſtiam, vel injuriam quampiam irrogare quoquo modo præſumant.

Ac decernentes ex nunc plenum jus in præmiſſis eiſdem Epiſcopo, & Graduatis omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his Beneficio Regularum de non tollendo jure quæſito, ac de annali & trienali poſſeſſore, nec non privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacifici quomodolibet utuntur, potiuntur & gaudent, plenariè uti, potiri & gaudere debere.

Ac novem Canonicatus, & novem Præbendas, ſic affectos prædictos per quoſcumque, etiam prætextu mandatorum de providendo, nominationum, facultatum, etiam juxta concordata Nationis Germanicè, expectativarum, & quarumcumque aliarum gratiarum, quoquo modo minimè acceptari poſſe.

Et nihilominùs quaſcumque acceptationes, collationes, proviſiones, commendas, uniones, annexiones, incorporationes, & alias diſpoſitiones de eisdem, & eorum aliquibus, etiam per nos, & Sedem Apoſtolicam quomodolibet factas & faciendas, nullius prorſus roboris, vel momenti fore, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, ſeu etiam coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe, ac conceſſiones, aſſignationes, ſuppreſſionem, extinctionem, translationem, erectionem, inſtitutionem, unionem, annexionem, incorporationem, applicationem, appropriationem, ſtatutum, ordinationem, inhibitionem, decretum, cæteraque præmiſſa, ac præſentes litteras, ex nunc omnimodum effectum ſortitas eſſe & cenſeri, nec ſub quibusvis revocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, vel limitationibus ſimilium, vel diſſimilium unionum, annexionum, ſuppreſſionum, extinctionum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthac per nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum, ad Summi Apoſtolatus apicem,

quàm aliàs quomodolibet, ac cum quibusvis clauſulis & decretis, quocumque tempore fient, includi.

Sed illis non obſtantibus, in ſuis vigore, robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa, ſicque immutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ fuiſſe & eſſe, ac fore, & easdem præſentes litteras, nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut in jus vel controverſiam quacumque ratione, vel cauſa vocari poſſe, ſicque per quoſcumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ejusdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quavis cauſa & inſtantia, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Mechlinienſi, & Epiſcopo Amerinenſi, ac dilecto Filio Decano Eccleſiæ Sancti Petri Atrenſis, Audomarenſis Diœceſis, per Apoſtolica Scripta, motu ſimili mandamus, quatenus, vel duo, vel unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte moderni, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi Audomarenſis, & aliorum quorum intereſt, & quomodolibet interterit in futurum, requiſiti fuerint, ſeu eorum aliquis fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eisque, aut eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Epiſcopum Audomarenſem, & alios prædictos, conceſſionibus, aſſignationibus, ſuppreſſione, extinctione, translatione, erectione, inſtitutione, unione, annexione, incorporatione, applicatione, appropriatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, & præſentibus litteris, & in eis contentis hujusmodi pacificè frui, gaudere, ac alias litteras, & in eis contenta hujusmodi firmiter obſervari.

Non permittentes illos, ſeu eorum aliquem deſuper per ſupradictos, aut quoscumque alios quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per Cenſuras & Pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio Brachii ſæcularis.

Non obſtante priori voluntate noſtra prædicta, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, & piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus, non tamen tribus dietis, aliisque Apoſtolicis Conſtitutionibus & Ordinationibus, etiam in Corpore Juris clauſis, ac aliis reſervatoriis dictæ Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, etiam Reſervatoriis, ac in favorem Ordinariorum, ac alias in contrarium quomodolibet editis, & edendis.

Nec non ſingularum Eccleſiarum, ac Monaſterii & Ordinis prædictorum, juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & Litteris Apoſtolicis, Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, Ordinibus, Superioribus, aliisque Collatoribus, & perſonis præfatis per quoscumque Romanos Pontifices, Prædeceſſores noſtros, & nos, & Sedem prædictam, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, nec non initi, ac ſtipulati Contractus, ſeu quaſi, & alias ſub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam ſupradictorum, & quorumcumque aliorum, ac etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, ac aliàs quomodocumque, qualitercumque, ac quotiescumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, ac concedendis.

Nec non quibusvis ſpecialibus vel generalibus reſervationibus, etiam mentalibus, exſpectativis, & aliis gratiis, unionibus, annexionibus, & incorporationibus perpetuis, vel temporalibus absque conſenſu Coadjutorum, deputationibus, nominationibus, citra acceſſus, & regreſſus facultatibus, litteris, mandatis, conceſſionibus & indultis, proviſionibus, & aliis diſpoſitionibus, quibuscumque perſonis, etiam Cardinalibus, ac etiam antiquis noſtris, & deſcriptis familiaribus, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, vel intuitu, ſeu in eorum, aut Eccleſiarum, Monaſteriorum & aliorum Eccleſiaſticorum Beneficiorum, vel etiam in ullius favorem, aut ob remunerationem laborum, nobis & Sedi præfatæ impenſorum, aut in recompenſam jurium ceſſorum, vel ablatorum, aut alias quomodolibet, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam atteſtationis mentis noſtræ, de illis non revocandis, aut ſuſpendendis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, de Præpoſitura, Pœnitentiaria, Cappellaniis, Canonicatibus hujusmodi conceſſis, hactenus & in poſterum concedendis.

Quas, & quæ, illorumque omnium vim & effectum quoad hoc omninò ſuſpendimus, & in Præpoſitura, Pœnitentiaria, Cappellaniis, Canonicatibus & Præbendis, & aliis Beneficiis hujuſmodi, effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus.

Illisque, ac ſtatutis, privilegiis, indultis & litteris ſupradictis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, etſi talia & multa ſint, quæ ſub clauſula implicitæ derogationis latiſſimè extendenda in ſupplicatione appoſita non intelligantur, aut aliàs comprehendantur, tenores hujusmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus contrariis quibuscumque.

Aut ſi aliqui in Eccleſia Audomarenſi in Canonicos ſint recepti, vel ut recipiantur inſiſtant, ſeu ſi ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Canonicatibus & Præbendis, ac Dignitatibus Audomarenſis, & Morinenſis Eccleſiarum prædictarum, hujuſmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales, dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem & decretum, vel aliàs quomodolibet ſit proceſſum; quas quidem litteras & proceſſus habitos per eandem, & inde ſequuta quæcumque, ad Archidiaconatum, Præpoſituram, Pœnitentiariam, Canonicatus & Præbendas, ac Cappellanias hujuſmodi volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Canonicatuum, & Præbendarum, ac Dignitatum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & Litteris Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcunque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ inſtitutionis, unionis, annexionis, incorporanonis, applicationis, appropriationis, reſervationis, ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, mandati, ſuſpenſionis, derogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M D L X. quinto Idus Martii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

VIII. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. 2. pag. 1085.

Eccleſiam Collegiatam Sancti Albani Namurci (aucto Canonicorum numero, ex Præbendis Capituli Sancti Petri in Caſtro) erigit in Cathedralem anno 1560. ibique novum inſtituit Epiſcopatum Suffraganeum Archiepiſcopatus Cameracenſis, eidem pro dote aſſignans Abbatiam Floreffienſem, Ordinis Præmonſtratenſis in Namurceſio.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Ex injuncto nobis deſuper Apoſtolicæ Servitutis Officio, ad ea libenter intendimus, per quæ Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium noviter erectarum, decori & venuſtati, ac illis præſidentium, & etiarum perſonarum in ejs Divinis Laudibus inſiſtentium ſtatui, & opportunæ ſubventioni, cum Divini Cultus augmento, & animarum Chriſtifidelium ſalute valeat ſalubriter provideri.

Ac deſuper etiam ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris conſultè geſta fuerunt, ex ſaniori conſilio immutando diſponimus, prout locorum & temporum qualitas exigit, ac ipſarum Eccleſiarum utilitas perſuadet, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cum itaque, ſicut accepimus aliàs, poſtquam felicis recordationis Paulus Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, providè conſiderans, eam partem inferioris Germaniæ, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi Catholico hæreditario jure etiam tunc ſubjecta erat, paucos habere Epiſcopos, nullumque Metropolitanum, qui eam regerent, uti illius amplitudo, & frequentiſſimorum Oppidorum celebritas, ac longè, lateque diſſitorum Caſtrorum & Pagorum ſuorum copia, animarumque multitudo, varium item idioma, & vitæ inſtitutum, ac denique temporis deplorata ob hæreticos conditio expoſtulabant:

Hisque, & aliis gravibus cauſis eum impellentibus, volens periclitanti in partibus illis Fidei Catholicæ ſuccurrere, pioque deſiderio dicti Philippi Regis ſatisfacere, habitâ, ſicut rei magnitudo poſtulabat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eorum conſilio, ac Apoſtolicæ Poteſtatis Plenitudine, Cameracenſem, Ultrajectenſem, Atrebatenſem, & Tornacenſem Eccleſias, Civitates & Diœceſes à Rhemenſi, & Colonienſi Provinciis, ac Mechlinienſem & Namurcenſem, ac diverſa alia Oppida inſignia dictæ Regionis à ſua quaque Diœceſi, & Provincia perpetuò ſegregaverat, & diviſerat, nec non Mechlinienſe, & Namurcenſe, ac reliqua alia Oppida prædicta, ſic diviſa in Civitates:

Cameracenſem verò, & Ultrajectenſem, tunc Epiſcopales Sedes, ac olim Collegiatam Sancti Rumoldi Mechlinienſem in Metropolitanas, & S. Albani Namurcenſem, cæteraſque alias aliorum Oppidorum in Civitates erectorum prædictorum Eccleſias, pro totidem Archiepiſcopis & Epiſcopis, qui ſuæ quiſque Eccleſiæ præeſſent, nec non Mechlinienſi, & Namurcenſi Eccleſiis, Civitatibuſque prædictis certos tunc expreſſos diſtrictus per Nuntium ſuum poſtmodum ab eo illuc mittendum, limitandos, pro ſua cuique Diœceſi perpetuò conceſſerat, nec non Eccleſiæ Cameracenſi prædictæ, Eccleſiam, Civitatem, & Diœceſim Namurcenſem hujuſmodi inter alias pro ſua Provincia adjunxerat: præfato quoque Philippo Regi, ejuſque Succeſſoribus, qui pro tempore ejuſdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, jus nominandi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti perſonas idoneas, ac alias tunc expreſſo modo & forma qualificatas, ad Namurcenſem, & alias Eccleſias erectas, tàm à primæva erectione hujuſmodi, quàm ex tunc deinceps, quotieſcumque illas vacare contingeret, per eundem Pontificem in Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ad nominationem hujuſmodi ordinandos, in perpetuum reſervaverat, per quaſdam ſub plumbo, & deinde per alias ſuas in forma Brevis Litteras.

Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſino, ſuo, & Apoſtolicæ Sedis Nuntio in partibus illis, dederat in mandatis, ut perſonas idoneas, qui dictas Provincias, vel Diœceſes diſtinguerent & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis, & Præpoſituris, ſub illis conſiſtentibus, diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi, vice ſua deputarat.

Dilectus Filius noſter Antonius, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis, tunc Epiſcopus Atrobatenſis, & quatuor alii, ſcientia & probitate inſignes, quos ipſe Salvator Epiſcopus, & Nuntius dicto Prædeceſſore intereà de medio ſublato, vigore, ſeu prætextu mandati, & poſteriorum litterarum hujuſmodi ſubſtituerat, licèt forſan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, qui ad id canonicè ſubdelegari poterant, facta nihilominùs diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè penſatis.

Animadvertentes, quod per diſmembrationem Bonorum à Monaſteriis & Præpoſituris præfatis, ſi fierent, cultus monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria Menſis præfatis, pro dote ſuarum Eccleſiarum, ad hoc ut Epiſcopi etiam illorum Curam perindè atque ſuam propriam perpetuò gererent, potiùs eſſe unienda.

Ac deſignationes & limitationes Provinciarum & Diœceſium, diviſioneſque, & diſtributiones Oppidorum & Juriſdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium, commodiores illis, quæ per primodictas litteras ſtatuuntur.

Nec non conſtitutiones & aſſignationes dotium, & denique numerum perſonarum, ac Dignitarum, Præbendarum, Beneficiorum, & Officiorum, ſtatum quoque & formam in præfatis Eccleſiis etiam per hujuſmodi diſmembrationem, applicationes, ſuppreſſiones, tranſlationes, novas inſtitutiones, & alias in univerſum accommodas rationes habendas cenſuerunt, ac ſuper majori illorum parte proceſſus & ſcripturas, ſeriè digeſtis rebus omnibus, formandos curaverunt.

Et inter alia dictæ Eccleſiæ Namurcenſi, & pro tempore exiſtenti Epiſcopo Namurcenſi.

Namurcum, Flerucum, Salſines, Bovinia, Poilvache, Walchourt, Jambes, Folz, Bouges, Bovynes, Loyeres, Lyve, Brumagne, Erpent, Andoy, Wierde, d'Aubnes, Nanines, Saint-Servais, MarchelesDames, Saint-Marcy, Leſnunes, Wariſſoul, Villers, L'Heſs, Colignile, Rusnes, Gelbuſee, Ronet, Angliſe, Warte, Champilon, Ober, Marbais, & appendices per oppida, villas, caſtra, pagos & loca, reſpectivè pro ſua Diœceſi deſignaverunt, prout in ſingulis litteris, ac proceſſibus, & ſcripturis prædictis pleniùs continetur.

Nos qui dudum inter alia voluimus, quod ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, quique nuper Monaſterium Floreffenſe, Præmonſtratenſis Ordinis, olim Leodienſis, nunc verò Namurcenſis Diœceſis, cum primum illud per ceſſum, vel deceſſum moderni illius

Abbatis,

 ANNO 1560.

Abbatis, aut aliàs quovis modo vacare contigerit, Menſæ Epiſcopali Namurcenſi ex nunc, prout ex ea die, & è contra, perpetuò univimua, annexuimus, & incorporavimus, attendentes, quòd ſi priſcis temporibus, dum dicti populi ſenſim accreſcebant, de novis Eccleſiis Cathedralibus, optimisque Præſulibus opportuno tempore proſpectum fuiſſet, profectò tot pernicioſa hæreſium dogmata, quibus Religio Chriſtiana paſſim laceratur, atque aſſligitur, haud ita violenter invaluiſſent.

Nunc autem, cùm ad illa arcenda, & extirpanda, ac ſimul Populos ipſos in Sinceritate Fidei continendos, dictus Prædeceſſor nulla alia æque opportuna remedia potuerit adhibere.

Ut illa juxta cordis ſui, atque noſtri deſiderium promptos, & felices ſortiantur effectus, noſtri Miniſterii partes adjicere, illaque omnibus, quibus poſſumus, rationibus juvare, & promovere, ac ſingularum Litterarum, Proceſſuum, & Scripturarum prædictarum veriores tenores, nec non Menſæ Epiſcopalis Namurcenſis, & illi uniendorum, ac aliorum Canonicatuum, & Præbendarum, Decanatus, Dignitatum, & Officiorum ſupprimendorum infraſcriptorum fructuum, redditsuum, & proventuum veros annuos valores præſentibus pro expreſſis habere volentes, continuis etiam hortationibus dicti Philippi Regis id pro ſalute dictorum Populorum enixè proſequentis excitati.

Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium, diviſionibus, limitationibus, & diſtributionibus dictorum Subdelegarorum, & in prædictis proceſſibus ſpecificatis, tanquam in meliùs reformatis inhærendo, ac conceſſionem, & aſſignationem per priores Litteras Prædeceſſoris hujuſmodi factas quoad infraſcripta immutando, omnia, & ſingula Oppida, Caſtra, Pagos, Villas, & Loca in poſteriori deſignatione Subdelegatorum hujuſmodi comprehenſa, cùm Eccleſiis etiam Parochialibus, Monaſteriis, Collegiis etiam Canonicorum, Capellis, Hoſpitalibus, Beneficus; Locia, & Perſonia, ac Officiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus, & Regularibus, ac populis quibuscumque aliis ſub eis comprehenſis, præfatæ Eccleſiæ Namurcenſi, juxta deſignationem illi per prædictos Subdelegatos factam hujuſmodi perpetuò concedimua, & aſſignamus.

Et quia fructus, proprietates, & Bona dicti Monaſterii Floreffinenſis, militum incurſionibus non mediocriter vaſtata reperiuntur, & convenit, ut in ea parte Namurcenſis Diœceſis prædictæ, quæ Gallicam Brabantiam complectitur, unum Epiſcopale Conſiſtorium ſtatuatur, in quo Clero, & Populo Brabantinis, qui extra Ducatus Brabantiæ metas ad Jodicium trahi non conſueverunt, jus dicatur.

Idcircò de Nameſche in Ripa Moſæ extra Namurcum, cujus tercentorum, & Berterienſi propè Hannutum, olim Leodienſis, nunc verò Namurcenſis Diœceſis, in quo Monaſticæ vitæ uſus, & forma ceſſant, & ædificia diruta ſunt, ac ſolus Religioſus otioſè vivens eò loci ad recipiendum proventus deputatur, cumque quadringentorum Ducatorum auri de Camera, fructus, redditus, & proventus, ſecundùm communem æſtimationem valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt, Vallis-Scholarium, & Ciſtertienſium, aut aliorum Ordinum Prioratus forſan conventuales.

Cùm primùm illos per ceſſum, etiam ex Cauſa permutationis, vel deceſſum, aut quamvis aliam dimiſſionem, aut amiſſionem dilectorum Filiorum modernorum illorum Priorum, ſeu Commendatariorum, aut aliis quibuſvis modis, & ex quorumcumque perſonis, etiam apud Sedem Apoſtolicam, etiam in aliquo ex menſibua, in quibus vacantium Beneficiorum diſpoſitio Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, per Conſtitutiones Apoſtolicas, vel Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas, ſeu Litteras alternativarum, aut alia privilegia reſervata exiſtit, ſeu fuerit, vacare contigerit.

Vel etiamſi actu nunc, ut præfertur, vacent, ac tanto tempore vacaverint, quòd eorum collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii, ad Sedem præfatam legitimè devoluta, ipſique Prioratus diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter, vel ſpecialiter reſervati, & ad illos conſueverint qui per electionem aſſumi, eisque Cura etiam jurisdictionalis immineat animarum, ſuper eis quoque inter aliquos Lis, cujus Statum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, cùm omnibus juribus, jurisdictionibus, annexis, & pertinentiis ſuis, ex nunc prout ex tunc, & è contra, prædictæ Menſæ Namurcenſi, ſuppreſſis, & in eis nomine, titulo, & dignitate Prioratus, & Conventualitate.

Ita quòd liceat Epiſcopo Namurcenſi, pro tempore exiſtenti, corporalem illorum poſſeſſionem per ſe, vel per alium, ſeu per alios propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illorumque redditus, fructus, & proventus in ſuos, ae dictæ Menſæ uſus, & utilitatem convertere, cujusvis licentiâ minimè requiſitâ, etiam perpetuò pro dotis nomine unimus, annectimus, & incorporamus.

Ita tamen, quòd ratione unionis, annexionis, incorporationis Prioratus Berterienſis hujuſmodi Epiſcopus Namurcenſis, pro tempore exiſtens, dictum Conſiſtorium in Ducatu Brabantiæ, & Loco inſigni ad hoc ab eo ſtatuendo habere, & inibi jurisdictionem exercere, nec non Ordines toties quoties in Civitate Namurcenſi, facta tempeſtiva ſignificatione per Diœceſim, ubinam ſit Ordines Sacros collaturus, conferre debeat.

Ut verò ipſe Epiſcopus Eccleſiam ſuam perſonis eruditis, & ad Jurisdictionem inibi exercendam, cæteraque munia Eccleſiaſtica obeunda idoneis debitè inſtructam, jugiterque decoratam habeat.

Decanatum, ac tredecim Canonicatus, & totidem Præbendas, ac omnia, & ſingula alia Dignitates, & Officia Eccleſiæ, Cappellæ nuncupatæ, Sancti Petri Arcis Namurcenſis, ad quam Canonicis & aliis Beneficiatis aditus propter ſtrictam ejusdem Arcis cuſtodiam admodum difficilis exiſtit, ſimiliter eum primum illa, quæ, vel eorum aliqua forſan de Jurepatronatus præfati Regis exiſtunt, per ceſſum, vel deceſſum, etiam apud Sedem eandem, aut aliàs vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc vacent, ac etiam diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervata exiſtant, & ad illa conſueverint qui per electionem aſſumi, eisque Cura etiam jurisdictionalis immineat animarum, ſuper eis quoque inter aliquos Lis, cujus Statum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, ſimiliter ex nunc, prout ex tunc, & è contra perpetuò ſupprimimus, & extinguimus.

Ac in eadem Eccleſia Namurcenſi unum Archidiaconatum pro uno Archidiacono, qui poſt ceſſum, vel deceſſum eorum, qui nunc ſunt in illa parte ejusdem Diœceſis Namurcenſis Archidiaconi, talem, qualem Bruxellenſis in Cameracenſi hactenus habuit, & Mechlinienſis Archidiaconus in Mechlinienſi Diœceſi perpetuò habiturus eſt, jurisdictionem & adminiſtrationem per totam Diœceſim Namurcenſem præfatam habeat, & unum Archipresbyterum Civitatenſem pro uno Archipresbytero Civitatenſi, qui curam Rectorum, & Sacramentorum, ac verbi Dei per Civitatem, & unam Pœnitentiariam Diœceſanam, nuncupandas dignitates inibi pro uno Pœnitentiario Diœceſano nuncupando, qui ſimilem Curam per Diœceſim Namurcenſem prædictam habeat, perpetuò erigimus, ac inſtituimus.

Præterea ſtatuimus, & ordinamus, quòd ex omnibus Canonicatibus, & Præbendis dictæ Eccleſiæ Namurcenſis, decem, quos primò per ceſſum

etiam

etiam ex Cauſa permutationis, vel deceſſum, non tamen per obicum apud Sedem Apoſtolicam prædictam, vel aliàs vacare contigerit, & ſi actu nunc vacent, & tanto tempore vacaverint, quòd eorum collatio, juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem Apoſtolicam prædictam legitimè devoluta, ipſique diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervati, affecti, & Sacerdotales exiſtant, & ſuper eis inter aliquos Lis, cujos Starum præſentibus haberi volumua pro expreſſo, pendeat indeciſa, ita perpetuò affecti maneant, quòd Epiſcopus Namurceoſis præfatus unum, & unam omnium primò vacaturos, tanquam Menſæ ſuæ Epiſcopali perpetuò unitos, & quos nos hic, ex nunc prout ex tunc, & è contra, ipſi Menſæ perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus, obtinete, illorumque ratione perſona Capitularis eſſe, vocemque, & auctoritatem, etiam in Capitulo ſuper Decanum, & Canonicos habere:

Reliqui verò novem Canonicatus, & Præbendæ prædicti tribus Magiſtris, aut Licentiatis in Theologia, & tribus Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, ac tribus aliis Nobilibus ejusdem Diœceſis, etiam in Jure, vel Theologia, ſaltem gradu Licentiaturæ in famoſa quadam Univerſitate Studii Generalis, ſecundùm tenorem primodictarum Litterarum promotis, ordine præmiſſo ſervato, in perpetuum concedi & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex priores tam Nobiles, quàm alii non Nobiles, ut præfertur, tamen qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus, & Præbendis hujuſmodi, nulli niſi Nobiles, & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint.

Ac omnes, & ſinguli ratione ſuarum hujuſmodi Præbendarum Conſilium, & operam in negocio Eccleſiæ, & Religionis, cæteriſque difficultatibus pro tempore emergentibus, quoties ab Epiſcopo prædicto requiſiti fuerint, tam conjunctim, quam diviſim præſtare teneantur.

Ac unus Archidiaconus ad Archidiaconatum, & alius Archipresbyter ad Archipresbyteratum, nec non reliquus ex dictia Graduatis Pœnitentiarius ad Pœnitentiariam hujuſmodi ad nominationem dicti Epiſcopi aſſumi, & omnium primi poſt Epiſcopum vacaturos Canonicatus, & Præbendas prædictas ſimili ordine conſequi debeant.

Ut autem de viris ſpectatæ doctrinæ, & probitatis ad ædificationem Eccleſiæ Dei accuratiùs proſpiciatur, quòd ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ hac prima vice per præfatum Epiſcopum duntaxat, & deinde quoties illi futuris temporibus vacaverint, ut præfertur, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum prædictorum ſuperſtitum per eos conferantur, & in ejuſmodi electione ſuffragium Epiſcopi non plus Juris, ſive momenti, quam cujusvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tumque iteratum ad hoc Epiſcopi ſuffragium paritatem vocum ejuſmodi dirimat.

Quodque poſthac ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ ſub nullis ſpecialibua, vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, affectionibus, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non Expectativis, Coadjutoris, Mandatia, Facultatibus, Indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo, primariis precibus nuncupatis, aut aliis gratiis præventivis, per Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem Apoſtolicam prædictam, vel ejus Legatos, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, & ad inſtantiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & ex quacumque Cauſa, quamtumlibet urgenti, pro tempore factis, & conceſſis comprehendantur.

Nec etiam tamquam vacantes apud Sedem Apoſtolicam præfatam, aut ulla alia ratione generaliter, vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem, etiam ex cauſa permutationis, aut obitum apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem hujuſmodi de illis provideri, aut alias quoquo modo diſponi poſſit: Sed forma electionis præmiſſa omni tempore ſervari, nullaque Cauſa infringi debeat.

Quodque unus ex novem Canonicis Magiſter ſeu Licentiatua in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus, Seniores, ratione ſuarum Præbendarum facultatem habeant viſitandi, per univerſam Diœceſim Namurcenſem prædictam, quoties ab Epiſcopo Namurcenſi: Cæteri verò Canonici Graduati prædicti quandocumque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur; ac ex reliquis Senioribus Canonicis prædictis, duo in Theologia, & unus in Jure Canonico Graduati, ut præfertur, unà cùm Archidiacono curam habeant examinandi promovendos ad Sacros ordines, & admittendoa ad Curam animarum, quacumque auctoritate illi proviſi fuerint, neminem niſi idoneum, quique ſe perſonalem reſidentiam facturum, mediante juramento promittat, admittendo.

Et quoniam impia Hæreticorum Srudia, Viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutiùs abeſſe nnn patiuntur, quòd ſi Canonici Graduati prædicti ab Eccleſia ſua, niſi ab Epiſcopo, vel Capitulo miſſi, per duos Menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, & Capitulo cedant.

Ac omnes proventus ſingularum Præbendarum dictæ Eccleſiæ Namurcenſis in duas partes æquales dividantur, quarum altera pro quotidiania diſtributionibus his ſolis, qui divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio usque ad finem, neceſſitatis cauſâ exceptâ, permanſerint, miniſtrari debeat, nec quiſpiam ulla diſpenſatiooe, vel alio privilegio Apoſtolico, quacumque cauſa impetrato, ſeſe a reſidentia hujuſmodi eximere poſſit.

Cæteræ Eccleſiæ Civitatis ſub Cura dicti Archipresbyteri Civitatenſis, extra verò eam & in Diœceſi Namurcenſi exiſtentes, vel ſub ſuis Decanatibus, aut aliis Juriſdictionibus prout hactenus, remaneant, vel alio meliori modo arbitrio dicti Epiſcopi diſtribui, ipſorumque Decanatuum Decani (ſalva tamen dicti Epiſcopi moderatione) emolumenta hactenùs percipi ſolita percipere poſſint.

Cum autem Menſæ Namurcenſia, etiam una cum præmiſſis, & adjectis, nec non novem Canonicatuum, & Præbendarum prædictorum fructus, redditus, & proventus tenuiores ſint, quàm conveniat pro commoda ſuſtentatione ejuadem Epiſcopi, & Virorum doctorum, atque gravium, qui munera prædicta obire commodè poſſint, idcircò dictæ Menſæ Namurcenſi trium (quorum inſimul fructus, redditus, & proventus ducentorum, & quinquaginta Ducatorum ſimilium ſecundum eandem æſtimationem, valorem annuum non excedunt) quos primò vacare contigerit, ut præfertur, novem verò Canonicatibus, & novem Præbendis pro Graduatis affectis reliquorum decem Canonicatuum, & Præbendarum ſuppreſſorum, ſimul per ſingulos novem Canonicos Graduatos prædictos æquis portionibus percipienda, & inſuper Decanatui dictæ Eccleſiæ Namurcenſia ſuppreſſi Decanatus, nec non Archidiaconatui ſic erecto prædictis, aliorum officiorum, etiam ſuppreſſorum prædictorum Bona, res, proprietates, decimas, cenſus, fructus, Juriſdictiooes, & Jura cujuscumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, ſimiliter ex tunc, prout ex nunc, & è contra, perpetuò applicamus, & appropriamus.

Diſtrictiùs inhibentes Venerabilibus Fratribus noſtris, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis Filiis Abbatibus, cæteriſque Locorum Ordinariis, nec non Conventibus, Superioribus, & Perſonia, illique, vel illis, ad quem, vel ad quos collatio,

proviſio, & quævis alia diſpoſitio conjunctim vel diviſim pertinet, ac quibuscumque aliis, cujuscumque Dignitatis, Statua, Ordinis, & Conditionis exiſtentibus, in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationia majoris, aliisque Sententiia, Cenſuris, & Pœnia, etiam privationis omnium Dignitatum, Beneficiorum, & Officiorum Eccleſiaſticorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ne de Decanatu, & aliis Dignitatibus, & Officiis, ac Canonicatibua ſuppreſſis, & Graduatis affectis prædictis, ſi vacant, aut cùm vacaverint, ut præfertur, cuiquam providere, aut aliàs diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, & exequutionem in aliquo quantumlibet modico impedire, aut moleſtiam, vel injuriam quampiam irrogare quoquo modo præſumant.

Ac decernentes ex nunc plenum jus in præmiſſia omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his beneficio Regularum de non tollendo Jure quæſito, ac de annali, & triennali poſſeſſore, nec non privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacificè quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, plenarie uti, potiri, & gaudere, nec non decem affectos, & alios tredecim Canonicatus, & Præbendas, ac Decanatum, cæterasque Dignitates, & Officia ſuppreſſa prædicta, per quoscumque etiam prætextu mandatorum de providendo, nominationum, etiam juxta Concordata Nationis Germanicæ, expectativarum, & quarumcunique aliarum gratiarum, quoquo modo acceptari non poſſe.

Et nihilominus quascumque acceptationes, collationes, proviſiones, commendationes, uniones, & alias diſpoſitiones, de eisdem, aut eorum aliquo, etiam per Nos, & Sedem prædictam, & quomodolibet factas, & faciendas, nullius prorſus roboris, & momenti fore, nullumque per eas cuiquam Jus acquiri, ſeu etiam coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe.

Ac conceſſiones, aſſignationes, uniones, annexiones, incorporationea, ſuppreſſionem, extinctionem, inſtitutionem, ſtatutum, ordinationem, applicationem, appropriationem, & cætera præmiſſa, ex nunc omnimodum effectum ſortita eſſe, & cenſeri, ac ſub quibusvis evocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, vel limitationibus etiam unionum, annexionum, incorporationum, ſuppreſſionum, & extinctionum etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthac per Nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum ad ſummi Apoſtolatua Apicem, quam alias quomodolibet, ac cum quibusvis clauſulis, & decretis, quocumque tempore fient, minimè includi: Sed illis non obſtantibus, in ſuis vigore, robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa.

Sicque immutabilis voluntatis noſtræ fuiſſe, eſſe, & fore, ac easdem præſentes nullo unquam tempore de ſubreptionia, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, a .t in Jus, aut controverſiam quacumque ratione, vel cauſa vocari poſſe.

Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ejusdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavia cauſa, & inſtantia, ſublata eia quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere; irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper eis à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus Noſtris Archiepiſcopo Cameracenſi, & Epiſcopo Amerinenſi, ac dilecto Filio Decano, Eccleſiæ Beatæ Mariæ Namurcenſis, per Apoſtolica Scripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios easdem litteras præſentes, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte moderni, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi Namurcenſia, & aliorum quorum intereſt, & quomodolibet intererit in futurum, fuerint requiſiti, ſeu aliquis eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eiaque, & eorum cuilibet in præmiſſia efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Epiſcopum Namurcenſem, & alios præfatos, conceſſione, aſſignatione, unionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſſione, extinctione, erectione, inſtitutione, ſtatuto, ordinatione, applicatione, appropriatione, ac litteris, & aliis in eis contentia prædictis pacificè gaudere, ac alias litteras, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari.

Non permittentes illoa per quoscumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per Cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, Cenſuras ipſas, & pœnas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc, ſi opua fuerit, auxilio brachii Sæcularis.

Non obſtantibua voluntate priori, & aliis præmiſſis, & noſtris de valore tam impetrationibus, quàm aliis gratiis etiam motu ſimili factis exprimendo, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à Jure permiſſis, fieri prohibentis, ac piæ memoriæ Bonifacii PP. Octavi etiam Prædeceſſoria noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus, non tamen tribua dietis, aliisque Apoſtolicis Conſtitutionibus, & ordinationibua, etiam reſervatoriia, & reſervatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinariorum, & aliàs in contrarium quomodolibet editis, & edendia.

Nec non Monaſteriorum, & Ordinum, ac Eccleſiarum, & Collegiorum, & Locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Conſuetudinibus.

Nec non quibusvia ſpecialibus, vel generalibua, etiam mentalibus reſervationibus, expectativis, & aliis gratiis, etiam in Canonicoa creationibua, aliis unionibus, & perpetuia absque conſenſu Coadjutorum deputationibus, nominationibus, citra acceſſus, & regreſſus facultatibus, Mandatis, Litteria, & conceſſionibua, quibuscumque perſonia, cujuscumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac noſtris etiam antiquia, & deſcriptis Familiaribus, continuis Commenſalibus, ac Prælatis Domeſticia, nec non Romanæ Curiæ Officialibua, etiam officia ſua actu exercentibus, ex quavis etiam grandi Cauſa, conſideratione, intuitu, vel reſpectu, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, aut aliorum Principum, ac cum quibusvis antelationibus, prærogativis, & decretis, etiam irritantibus, & litteris derogatoriarum derogatoriis. etiam motu, & forma ſimilibus, & aliàs quomodocumque conceſſis.

Quas, & quæ omnium illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſia habentes, eorumque omnium vim, & effectum quoad præmiſſa omnia ſuſpendimus; & in præmiſſis effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimua, nec non Privilegiis, Indultia, & Litteris Apoſtolicis, illis, & aliis quibuscumque per quoscumque Romanos Pontificea Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam per viam generalia Legis, ac Statuti perpetui, nec non initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, & aliàs ſub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimia, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliia decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtan-

tiam

tiam præmiſſorum, & quorumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, ac aliàs quomodocumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, & concedendis, & innovandis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per Clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quamvis talia, & multa ſint, quæ ſub Clauſula implicitæ derogationis latiſſimè extendenda in ſupplicatione appoſita non intelligantur, aut aliàs comprehendantur, nihilominus in genere, & in ſpecie, ad effectum ſufficientis derogationis eorum, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuscumque.

Aut ſi aliqui in Majori, & Sancti Petri Eccleſiis prædictis in Canonicos ſint recepti, vel ut recipiantur inſiſtant, ſeu ſi ſuper proviſionibus, ſeu Commendis ſibi faciendis, de Canonicatibus, & Præbendis, ac Dignitatibus, & Officiis Majoris, & Sancti Petri Eccleſiarum, ac Prioratibus hujuſmodi ſpeciales, vel pro aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus Litteras impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & Decretum, vel aliàs quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem Litteras, & proceſſus habitos per eaſdem, ac inde ſequuta quæcumque ad Decanatum, & Officia, Canonicatus, & Præbendas ſuppreſſos, & Graduatis affectos, ac Prioratus hujuſmodi volumus non extendi; Sed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Canonicatuum, & Præbendarum, ac Dignitatum, & Officiorum, ac Prioratuum, ſeu Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis Privilegiis, Indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris Litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, aſſignationis, unionum, annexionum, incorporationum, ſuppreſſionis, extinctionis, erectionis, inſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, applicationis, appropriationis, inhibitionis, decreti, mandati, ſuſpenſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, quarto Idus Martii, Pontificatus noſtri, anno ſecundo.

IX. Ex Op. Diplom. Miræi Tom. II. p. 1077.

Suppreſſo Ypris Monaſterio Canonicorum Regularium Sancti Martini, Eccleſiam illam conſtituit Cathedralem, anno 1560. ſimul ibidem erigens novum Epiſcopatum Suffraganeum Archiepiſcopatus Mechlinienſis, eique aſſignans pro dote Præpoſituras S. Martini Ypris, S. Walburgis Furnis, & plurima Bona antiquæ Morinenſis Eccleſiæ.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

De Statu Eccleſiarum omnium, præſertim Cathedralium inſignium noviter erectarum, proſperè, & feliciter dirigendo attentiùs cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quæ illarum conſervationi, decori, & venuſtati, ac profectui, & illis præſidentium commoditati, ac aliarum in eis divinis obſequiis vacantium Perſonarum opportunæ ſubventioni conſulatur.

Et interdum ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſuper his conſultè geſta fuerunt, ex ſaniori Conſilio immutamus, ac deſuper diſponimus, prout rerum, & temporum, ac perſonarum, & Regionum qualitatibus præfatis, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Cum itaque, ſicut accepimus aliàs, poſtquam felicis recordationis Paulus PP. Quartus Prædeceſſor noſter, providi vigiliſque Paſtoris more conſiderans, quòd ea pars inferioris Germaniæ, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro *Philippo*, Hiſpaniarum Regi Catholico hæreditario jure etiam tunc ſubjecta erat, pro tanta Oppidorum celeberrimorum frequentia, locorumque ſuorum multitudine, adeo paucas Eccleſias Cathedrales habeat, ut earum Epiſcopi eâ, quâ opus erat diligentiâ, tantam animarum multitudinem minimè tegere poterant, idque quibusdam hoc erat difficilius, quòd ipſorum Diœceſani Linguæ idiomate, inſtitutiſque differebant, & quidam eorum etiam ejuſmodi privilegia habebant, ut ipſos ad Sedem Epiſcopalem non liceret evocare, ita ut nec fidei doctrinâ, & piè vivendi præceptis commodè inſtrui, nec, ſi quid deliquiſſent, facilè corrigi ab Epiſcopis ſuis poſſent; Ad ipſos verò Epiſcopos viſitandos, admonendos, & in officio ſuo continendos, nulla in tota illa regione Eccleſia erat Metropolitana: Sed Archiepiſcopi extra fines ipſius ditionis exiſtentes propter multa & varia impedimenta nulli Suffraganeis ſuis uſui jampridem erant, & propter aſſiduas inſidias, dolos, peſtiferasque doctrinas populorum hæreticorum, & Schiſmaticorum, à quibus eadem Regio omni ferè ex parte cincta, atque obſeſſa erat, Catholica illic fides, & animarum ſalus in maximo diſcrimine, & periculo verſabatur; His, & aliis gravibus Cauſis impulſus, volens etiam ipſius Philippi Regis precibus annuere, tamque pio ejus deſiderio ſatisfacere, habita, ſicut rei magnitudo poſtulabat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eorum Conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Cameracenſem, Trajectenſem, Atrebatenſem, & Tornacenſem Eccleſias, Civitates, & Diœceſes à Remenſi, & Colonienſi Provinciis, quibus tunc erant Metropolitico Jure ſubjectæ:

Ac Mechlinienſe, Iprenſe, Audomarenſe, & diverſa alia tunc expreſſa Oppida inſignia dictæ Regionis à ſuis quoque Diœceſi, & Provincia:

Nec non ab Eccleſia Morinenſi eam partem Diœceſis Morinenſis, quæ in Artheſiæ & Flandriæ Comitatibus ditionis præfati Philippi Regis erat, cum omnibus & ſingulis ſuis Terminis, Territoriis, Cleris, Populis, Perſonis, Monaſteriis, & Piis Locis, ac Beneficiis Eccleſiaſticis cum Cura, & ſine Cura Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, perpetuò ſegregaverat, nec non Mechlinienſe, Iprenſe, Audomarenſe, & reliqua oppida præfata ſic diviſa in Civitates: Cameracenſem verò, & Trajectenſem tunc Epiſcopales Sedes, ac olim Collegiatam Sancti Rumoldi Mechlinienſem Eccleſias in Metropolitanam, ac olim Monaſterii Sancti Martini Iprenſem, Ordinis Sancti Auguſtini Canonicorum Regularium, nec non Sancti Audomari Audomarenſem, & certas alias aliorum Oppidorum in Civitates erectorum præfatorum Eccleſias in Cathedrales pro totidem Epiſcopis creandis, qui ſuæ quisque Eccleſiæ præeſſent, ac Iprenſi, & Audomarenſi Eccleſiis, & Civitatibus præfatis, certos diſtrictus per Nuntium ſuum poſtmodum

ab eo illuc mittendum limitandos, pro ſua Diœceſi perpetuò conceſſerat.

Nec noo Iprenſem, Mechlinienſi, Audomarenſem verò, & Atrebatenſem Eccleſias, Civitates & Diœceſes antedictas Eccleſiis hujuſmodi pro ſua Provincia ſubjecerat, ſingulisque Iprenſi, & Audomarenſi Menſis Epiſcopalibus annuum redditum trium millium Ducatorum auri de Camera ex certis decimis, & bonis, ac fructibus, redditibus & proventibus Eccleſiaſticis, per dictum Nuntium ſpecificandis, & repartiendis, ex tunc, prout ex ea die, & è contra, poſtquam ſpecificati, & repartiti, ac interim donec ſpecificatio & repartitio hujuſmodi factæ, & effectum ſortitæ forent, & non ultra, cuilibet ex prædictis Menſis pro earum dote alium annuum redditum mille, & quingentorum Ducatorum ſimilium, per ipſum Philippum Regem ex redditibos, .& proventibus, quos ex dicta Regione percipiebat, Iprenſi, & Audomarenſi Epiſcopis pro tempore exiſtentibus ſingulis, quousque ſpecificatio, & repartitio præſatæ, ac pro ea tantùm parte, quæ plenarium ſuum effectum minùs ſortita foret, nec ultra, integrè, & proportionabiliter perſolvendum, perpetuò applicaverat, & appropriaverat. Eidemque Philippo Regi, ejusque Succeſſoribus, qui pro tempore ejusdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, jus nominandi Romano Pontifici perſonas idoneas, àc aliàs certis tunc expreſſis modo & forma, qualificatas ad dictas Iprenſem, & Audomarenſem, ac alias Cathedrales Eccleſias ſic erectas, tam à primæva erectione hujusmodi, quàm quotiescumque illas pro tempore vacare contingeret, eidem Prædeceſſori, & Romano Pontifici, qui pro tempore forer, per eum in Archiepiſcopos & Epiſcopos ad nominationem hujusmodi ordinandos, in perpetuum reſervaverat, per quasdam ſub plumbo, & deinde per alias ſuas in forma Brevis Litteras; Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſinenſi, ſuo, & Apoſtolicæ Sedis Nuntio, in partibus illis dederat in mandatis, ut perſonas idoneas, qui dictas Provincias & Diœceſes diſtinguerent, & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis ſub illis conſiſtentibus diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi, vice ſua deputarat.

Dilectus Filius noſter Antonius, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalia Atrebatenſis, nuncupatus, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, ac quatuor alii ſcientia, & probitate inſignes viri, quos ipſe Salvator Epiſcopus, & Nuncius, dicto Prædeceſſore interim de medio ſublato, vigore, ſeu prætextu mandati, & poſteriorum litterarum hujusmodi ſubſtituerat, licèt forſan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id canonicè ſubdelegari poterant.

Facta nihilominùs per eos diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè penſatis, animadvertentes, quod per diſmembrationem Bonorum in Monaſteriis, & Præpoſituris prædictis, ſi fierent, cultus monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria, & Præpoſituras Menſis prædictis pro dote ſuarum Eccleſiarum, ad hoc ut Epiſcopi etiam illorum Curam perindè atque ſuam propriam perpetuò gererent, potiùs eſſe unienda, ac deſignationes, & limitationes Provinciarum, & Diœceſium, diviſionesque & diſtributiones oppidorum & jurisdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium commodiores illis, quæ per primodictas litteras ſtatuuntur, nec non conſtitutiones & aſſignationes dotium, & denique numerum perſonarum ac Dignitatum, Præbendarum, Beneficiorum, & Officiorum, ſtatum quoque & formam, in præfatis Eccleſiis, etiam per hujusmodi diſmembrationes, applicationes, ſuppreſſiones, translationes, novas inſtitutiones, & alias in univerſum accommodas rationes.

Et ſuper majori illorum parte proceſſus, ſeriè digeſtis rebus omnibus, formandos curaverunt, & inter alia dictæ Eccleſiæ Iprenſi, & pro tempore Epiſcopo Iprenſi diſtrictus Parochialium Eccleſiarum videlicet.

In Archipresbyteratu Civitatenſi Sancti Martini Iprenſis, S. Mariæ de Bnla, Sancti Petri Iprenſis, Sancti Jacobi Iprenſis, Sancti Nicolai Iprenſis, Sancti Joannis apud Ipram.

In Decanatu Warneſtonenſi Warneſton, Poolecap, Paeſchedale, Moorle, Bunderva, Bekelare, Legem, Dadizeele, Geluwe, Kemmeleſ.

In Decanatu Ballionenſi Parochia Ballionenſis, Meternes, Meires, Sancti Joannis Cappella, Eecke, Caeſtre, Canisvilla, Borra, Stracelee, Waloncapelle, Hazebroucke, Hiepe, Capelle.

In Decanatu Poperingenſi, Dominæ noſtræ de Poperingis, Sancti Joannis de Poperinga, Sancti Bertini Dronautre &c.

In Decanatu Furnenſi Sancti Nicolai de Furnis, Sancti Dionyſii Furnenſis, Sancti Walburgis Furnenſis, Hogeſtaede &c.

In Decanatu Casletenſi Dominæ Noſtræ Casletenſi, Sancti Nicolai Casletenſis, Segeri Capella &c.

In Decanatu Winochy-bergenſi Sancti Petri Bergenſis, Sancti Martini Bergenſis, Duynkercke, Steen &c.

In Decanatu Dixmudenſi Parochia Dixmuden, Eſſone, Clarckem &c.

In Decanatu de Neupoort Dominæ noſtræ de Neupoort, Ramscaple, Ooſt-duinckercke, Sancti Georgii in nova Terra, Zoutenay, Sanctæ Catharinæ Capella, Sancti Guilielmi Capella, Bendishouche, pro ſua Diœceſi deſignaverunt, prout in proceſſibus & ſcripturis, ac ſingulis litteris prædictis continetur.

Nos qui dudum inter alia voluimus, quòd ſemper in unionibus commiſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, quique nuper Cathedralem Eccleſiam Morinenſem, certo tunc expreſſo modo, Paſtoris ſolatio deſtitutam, ac Sedem illius Epiſcopalem, & in eis omnia & ſingula Epiſcopalia Jura, & Cathedralis Eccleſiæ inſignia, pro eo quòd alias per Conditiones Pacis inter prædictum Philippum, & claræ memoriæ Henricum Francorum Reges firmatæ, ſub dictæ Sedis beneplacito decretum fuerat, quòd Civitas Morinenſis tunc ſolo æquata non reſtauraretur, ſed illius Eccleſia, & Diœceſis præfatæ, ac Beneficia, Beneficiorum Collationes, & proventus in duas partes dividerentur, quarum altera Franciæ, altera verò inferioris Germaniæ eſſet, penitùs ſuppreſſimus, & extinximus.

Et Diœceſim Morinenſem, ac omnia & ſingula ſub ea, & in decreto prædicto comprehenſa in duas partes, quarum una Franciæ, altera verò inferioris Germaniæ hujuſmodi juxta dictum decretum eſſet, & ulterius illam Diœceſis Morinenſis partem in inferiori Germania hujusmodi extantem, cum Bonis, Cenſibus, Feudis, Decimis, aliisque proventibus ſub ea comprehenſis, qui valorem annuum duorum millium Ducatorum Auri de Camera, ſecundùm communem æſtimationem, conſtituunt, in duas alias æquales partes, & duas alias Diœceſes diviſimus, & ſeparavimus.

Ac Iprenſi unam, Audomarenſi verò Eccleſiis, ac Menſis Epiſcopalibus reliquam, partes & Diœceſes ſubdiviſas hujusmodi, pro ſua quaque Diœceſi, & parte dotis perpetuò applicavimus.

Attendentes, quòd ſi priſcis temporibus, dum dicti populi ſenſim accreſcebant, de novis Eccleſiis Cathedralibus, optimisque Præſulibus opportuno tempore proſpectum fuiſſet, profectò tot pernicioſa hæreſiom dogmata, quibus Religio Chriſtiana paſſim laceratur, & affligitur, haud ita violenter invaluiſſent.

Nunc autem cum ad illa arcenda, & extirpanda, ac ſimul populos ipſos in ſinceritate Fidei continendos, dictus Prædeceſſor nulla alia æquè opportuna remedia potuerit adhibere, quàm ſupradicta.

Ut ea juxta cordis ſui, atque noſtri deſiderium, promptos & felices ſortiantur effectus, etiam noſtri Miniſterii partes præmiſſis adjicere, ac illa omni-

bus

bus aliis, quibus poſſumus, rationibus juvare, & promovere volentes:

Nec non Bonorum Dignitatibus, ac Canonicatibus & Præbendis infradictis, per præſentes applicandorum fructuum, redditụum, & proventuum, veros annuos valores, nec non ſingulatum litterarum, proceſſuum & ſcripturarum prædictorum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, pro expreſſis habentes.

Continuis etiam hortationibus dicti Philippi Regis, id pro ſalute dictotum Populorum enixè proſequentis excitati, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, diviſionibus, limitationibus, & diſtributionibus Subdelegatorum hujusmodi in dictis proceſſibus ſpecificatis, tanquam in meliùs reformatis inhærendo, ac priores litteras hujusmodi quoad infraſcripta immutando.

Omnia & ſingula ſupradicta oppida, caſtra, villas, loca, jurisdictiones, diſtrictus & jura, in poſteriori deſignatione Subdelegatotum hujuſmodi comprehenſa, cum Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis & Locis Eccleſiaſticis, ac Sæcularibus, & Regularibus, aliisque perſonis, ac populis, cæterisque ſub eis comprehenſis, præfatæ Eccleſiæ Iprenſi, juxta poſteriorem deſignationem hujusmodi, Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò concedimus, & aſſignamus.

Nec non in Monaſterio Sancti Martini præfato, cujus Eccleſia in Cathedralem Eccleſiam Iprenſem erecta extitit, ut præfertur, etiamſi de illo conſiſtorialiter diſponi conſueverit, ſeu debeat, nomen tantùm, & denominationem Abbatis, ſeu Præpoſiti, ac Dignitatem Abbatialem, ſeu Præpoſituræ, ſtatumque, eſſentiam & ordinem regulares.

Nec non cum primùm illos, ac Monaſterium, ſeu Præpoſituram Sancti Martini hujusmodi per ceſſum, vel deceſſum illa nunc obtinentium, etiam apud Sedem eandem, aut aliàs quibusvis modis, & ex quorumcumque perſonis, etiam in aliquo ex Menſibus, in quibus vacantium Beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitio nobis, aut Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, per Conſtitutiones Apoſtolicas, vel Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, ſeu litteras alternativarum, aut alia privilegia & indulta reſervata extitit, ſeu fuerit, ſimul vel ſucceſſivè vacare contigerit, etiamſi actu nunc, ut præfertur, vacent, & tanto tempore vacaverint, quòd illorum collatio, & ejusdem Sancti Martini proviſio, juxta Lateranenſis Statuta Concilii, aut alias Canonicas Sanctiones ad Sedem præfatam legitimè devoluta, illique Diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter vel generaliter reſervati exiſtant.

Ac ipſius Monaſterii Sancti Martini proviſio ad Sedem eandem, ſpecialiter vel generaliter pertineat, & ad illa conſueverint qui per electionem aſſumi, eisque Cura etiam jurisdictionalis immineat animarum, ſuper eis quoque inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa;

Monaſterium Sancti Martini, ſeu illius ac Eccleſiæ Furnenſis, olim Morinenſis Diœceſis, Præpoſituras etiam principales, ac qui pro parte dicti Philippi Regis, juxta conditiones hujusmodi relicti ſunt, Decanatum forſan majorem, nec non Pœnitentiariam, Cantoriam, Scholaſticam, Theſaurariam, non majores poſt Pontificalem Dignitates.

Nec non quinque Canonicatus, & quinque Præbendas ex pluribus aliis ſuppreſſæ Morinenſis Eccleſiæ hujuſmodi pro parte dicti Philippi Regis per conditiones pacis hujusmodi inter alia etiam relictos, penitus ſupprimimus, & extinguimus.

Ac ex dicta Eccleſia Morinenſi Archidiaconatum Flandriæ, dignitatem inibi, non tamen poſt Pontificalem majorem, & ex quindecim Capellaniis in ipſa Eccleſia Morinenſi, octo Capellanias per prædictos Subdelegatos ſpecificatas, ac decem ejusdem Eccleſiæ Morinenſis, pro parte dicti Philippi Regis juxta conditiones præfatas relictos.

Et ex ipſa Eccleſia Furnenſi, in qua triginta Canonicatus, & triginta Præbendæ cum Decanatu exiſtunt, decem alios Canonicatus, & decem Præbendas ſimiliter, quos primò per ceſſum, vel deceſſum illos obtinentium, vel aliàs ſimul, vel ſucceſſivè vacare contigerit, vel etiamſi ad præſens vacent, & etiam tanto tempore vacaverint, quod ſimiliter illorum collatio, juxta eadem Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem eandem legitimè devoluta:

Ipſique Archidiaconatus, & Capellaniæ, ac Canonicatus, & Præbendæ eidem Diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialtrer vel generaliter reſervati exiſtant, & ad illos conſueverint qui per electionem aſſumi, eisque Cura etiam jurisdictionalis immineat animarum, & ſuper eis inter aliqoos lis, cujus ſtatum ſimiliter præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, ad dictam Eccleſiam Iprenſem pro uno Archidiacono, & totidem Canonitis & Capellanis, in dicta Eccleſia Iprenſi transferimus.

Ac in eadem Eccleſia Iprenſi unom Archipresbyteratum Civitatenſem pro uno Archipresbytero Civitatenſi, qui Curam Rectorum Parochialium Eccleſiarum, ac Verbi Dei, & Sacramentorum per Civitatem;

Et unam Pœnitentiariam Diœceſanam nuncupandas Dignitates inibi, non tamen poſt Pontificalem majores, pro uno Pœnitentiario Diœceſano nuncupandis, qui Curam Conſcientiarum Populi per Diœceſim Iprenſem habeant.

Et ulteriùs in Eccleſia Iprenſi hujuſmodi unum Decanatum, dignitatem inibi majorem poſt Pontificalem, ad ſuffragia omnium Canonicorum ejusdem Eccleſiæ electivum, pro Præpoſito ipſius Eccleſiæ Iprenſis, deinceps Decano loco ſuppreſſæ Præpoſituræ hujusmodi, qui duplicem diſtributionem in Choro percipiat.

Et unam Cantoriam pro uno Cantore, ac unam Scholaſticam pro uno Scholaſtico, & unam Theſaurariam, etiam Dignitates inibi, non tamen poſt Pontificalem majores, pro uno Theſaurario, ac duodecim alios Canonicatus, & duodecim alias Præbendas, pro duodecim aliis Canonicis ejusdem Eccleſiæ Iprenſis perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Ac unum, & unam ex decem Canonicatibus, & decem Præbendis ex Eccleſia Morinenſi ad Eccleſiam Iprenſem, ut præfertur, translatis, Menſæ Iprenſi hujuſmodi ſimiliter perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus.

Ita quod Epiſcopus Iprenſis illorum ratione perſona Capitularis eſſe, ac vocem, auctoritatem, & præeminentiam etiam in Capitulo ſupra Decanum, & alias Dignitates, ac Canonicatus, & Præbendas inibi obtinentes habere debeat, liceatque ſibi illorum corporalem poſſeſſionem propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illorumque fructus, redditus & proventus in ſuos & ſuo Menſæ hujusmodi uſus, & utilitatem convertere, cujusvis licentiâ deſuper minimè requiſitâ.

Et ulteriùs eidem Menſæ Iprenſi pro ſua dote hujuſmodi Bona, & proventus trium ex quinque ſuppreſſis Canonicatibus & Præbendis Eccleſiæ Morinenſis hujuſmodi.

Ac Jus Præbendæ *in Salutem* nuncupatæ ad Epiſcopatum Morinenſem pro tempore exiſtentem pertinens, ſub dictis conditionibus comprehenſum, quorum inſimul ſeptingentorum, & quinquaginta, ac ſimiliter omnia & ſingula Bona ſuppreſſæ Præpoſituræ Eccleſiæ Furnenſis, ac tot ex Bonis & Proprietatibus Monaſterii, ſeu Præpoſituræ Sancti Martini hujuſmodi, quæ una cum Bonis ſuppreſſæ Præpoſituræ Eccleſiæ Furnenſis hujuſmodi valorem annuum mille conſtituant, & valorem annuum trium millium Ducatorum ſimilium pro dote Menſæ

Epiſcopalis Iptenſis hujuſmodi una cum prædictis complebunt.

Nec non Archipresbyteratui, Pœnitentiatiæ, Cantoriæ, Scholaſticæ, & Theſaurariæ ſimilitet, medietatem æquis portionibus dividendam Bonorum, & Proventuum Cantoriæ, Scholaſticæ, & Theſaurariæ ſuppreſſarum prædictarum, ac ſingulis duodecim Canonicatibus, & duodecim Præbendis, ut præfertur, erectis prædictis, tot ex reliquis Monaſterii, ſeu Præpoſituræ S. Martini proventibus hujuſmodi, quot pro competenti dote illotum ad æquivalentiam proventuum illotum Canonicatuum, & Præbendarum Eccleſiæ Iprenſis hujuſinodi opus fuerit, poſt obitum tamen Religioſorum ejuſdem, ſeu poſtquam illis aliunde proviſum extiterit, eiſdem interim ſub Cura Decani Eccleſiæ Iprenſis hujuſmodi remanentibus.

Præterea Decanatui medietatem proventuum Decanatus Eccleſiæ Morinenſis ſimiliter pro parte dicti Regis relictorum, ac Præbendam, & Domum per Decanum Monaſterii Sancti Martini prædicti haberi, & poſſideri ſolitas, & tam illi, quàm Archidiaconatui Flandriæ hujuſmodi unam, Archipresbyteratui verò, Pœnitentiariæ, Cantoriæ, Scholaſticæ, Theſaurariæ præfatis ſic erectis, & Graduatis infraſcriptis affectus novem Canonicatibus, & novem Præbendis Eccleſiæ Iprenſis hujuſmodi, reliquam medietatem Bonorum, & proventuum reliquorum duorum Canonicatuum, & Præbendarum ſuppreſſorum ſimiliter ex nunc, prout ex tunc, & è contra, pro dotis nomine perpetuò applicamus, & appropriamus.

Nec non Epiſcopo Iprenſi Domum Monaſterii, ſeu Præpoſituræ Sancti Martini hujuſmodi, cum hortis, & pertinentiis ſuis circumſtantibus, pro ſua habitatione, ac illas ipſas, quas Epiſcopus Morinenſis pro tempore exiſtens, in eiſdem Iprenſi Eccleſia, Civitate & Diœceſi, prout ſibi per diviſiones hujuſinodi conringir:

Et inſuper, quas Abbas, ſeu Præpoſitus Sancti Martini Monaſterii, ſeu Præpoſituræ, & Præpoſitus Eccleſiæ Furnenſis hujuſmodi olim quomodolibet habebant, collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, inſtitutionem, confirmationem, & quamcumque aliam diſpoſitionem omnium, & ſingulorum proventuum, dignitatum, perſonatuum, etiam (exceptis infraſcriptis affectis) Canonicatuum, & Præbendarum, adminiſtrationum, & officiorum, aliorumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum cum Cura, & ſine Cura Sæcularium, ac prædictorum, & quorumvis aliorum Ordinum Regularium, per eum, & futuros Præſules Iprenſes, vel alium, ſeu alios, eorum nominibus liberè faciendas, etiam perpetuò reſervamus, concedimus, & aſſignamus.

Et ut ipſe Epiſcopus Iprenſis ſuam Eccleſiam perſonis eruditis, & ad juriſdictionem inibi exercendam, cæteraque Munera Eccleſiaſtica obeunda idoneis, debitè inſtructam, jugiterque decoratam habeat, ſimiliter perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, quòd novem Canonicatus & Præbendæ, ex Eccleſia Monoenſi ad Eccleſiam Iprenſem tranſlati hujuſmodi, quos ſuppreſſioni, applicationi, & unioni aliorum trium Canonicatuum, & Præbendarum Menſæ Epiſcopali Iprenſi hujuſmodi, loco facto per ceſſum, etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, non tamen per obitum, apud Sedem præfatam, aut alias vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc quovis modo vacent, ac Diſpenſationi Apoſtolicæ ſpecialiter vel generaliter reſervati, ac Sacerdotales exiſtant, & ſuper eis inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus etiam haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, tribus Magiſtris, aut Licentiatis in Theologia, & tribus Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, & tribus Nobilibus ejus Diœceſis, etiam io Jure vel Theologia, ſaltem Gradu Licentiaturæ, in famoſa quapiam Univerſitate Studii Generalis, ſecundum tenorem primodictarum litterarum promotis, ordine præmiſſo ſervato, in perpetuum concedi, & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex priores, tam Nobiles, quàm non Nobiles, ut præfertur, tamen qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus, & totidem Præbendis hujuſmodi, nulli niſi Nobiles & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint.

Ac omnes & ſinguli, ratione ſuarum hujuſmodi Præbendarum, conſilium & operam in negotio Eccleſiæ & Religionis, cæteriſque difficultatibus pro tempore emergentibus, quoties ab Epiſcopo ſuo requiſiti fuerint, tam conjunctim, quàm diviſim, præſtare teneantur.

Et Archidiaconus (niſi Præbenda Archidiaconatui ſuo annexa ſit) Archipresbyter, Pœnitentiarius, Cantor, Scholaſticus & Theſaurarius præfati ex dictis novem Graduatis ad nominationem Epiſcopi Iprenſis aſſumi, & omnium primi poſt Epiſcopum vacaturos novem Canonicatus, & Præbendas affectos hujuſmodi, ordine in dicta deſignatione expreſſo ſervato, conſequi debeant.

Et ut de viris ſpectatæ doctrinæ & probitatis, ad ædificationem imprimis Eccleſiæ Dei accuratius proſpiciatur, quod ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ hac prima vice per Epiſcopum duntaxat, & deinde quoties illi futuris temporibus vacaverint, ut præfertur, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum prædictorum ſuperſtitum per eos conferantur, & in hujuſmodi electione Suffragium Epiſcopi, non plus juris, ſeu momenti, quam cujusvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tuncque iteratum ad hoc Epiſcopi Suffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat.

Quodque poſthac ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ ſub nullis ſpecialibus vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, affectionibus, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo, primariis precibus nuncupatis, aut aliis gratiis præventivis, per nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & dictam Sedem Apoſtolicam, vel ejus Legatos, etiam conſideratione, contemplatione, intuitu, & ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ex quacunque cauſa quamtumlibet urgenti pro tempore factis & conceſſis, comprehendantur.

Nec etiam tanquam vacentes apud Sedem Apoſtolicam præfatam, aut ulla alia ratione, generaliter vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem, etiam ex cauſa permutationis apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem eandem de illis provideri, aut aliàs quoquo modo diſponi poſſit, ſed forma electionis præmiſſa, omni tempore ſervari, nullaque cauſa refringi debeat.

Quodque unus ex novem Canonicis prædictis Magiſter, ſeu Licentiatus in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus, Seniores ratione ſuarum Præbendarum facultatem habeant viſitandi per univerſam Diœceſim Iprenſem prædictam, quoties ab Epiſcopo Iprenſi, cæteri verò Canonici Graduati prædicti, quandocumque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur.

Ac ex reliquis ſenioribus Canonicis præfatis, duo in Theologia, & unus in Jure Canonico Graduati, ut præfertur, una cum Archidiacono Curam habeant examinandi promovendos ad Sacros Ordines, & admittendos ad Curam animarum, quacumque auctoritate illi proviſi fuerint, neminem niſi idoneum, ſeque perſonaliter reſidentiam facturum, mediante juramento promittentem, admittendo.

Et quoniam impia hæreticorum ſtudia, temporiſque malitia viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutius abeſſe non patitur, quod ſi Canonici Graduati prædicti ab Eccleſia ſua, niſi ab Epiſcopo miſſi, per

duos

ſuos Menſes abſuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, & Capitulo cedant.

Ac omnes proventus ſingularum Præbendarum in duas æquales partes dividantur, quarum altera quo quotidianis diſtributionibus, his ſolis, qui Divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio usque ad finem, exceptâ neceſſitatis cauſâ, permanſerint, miniſtrari debeat, nec quisquam ulla diſpenſatione, vel alio Privilegio Apoſtolico quacumque cauſa impetrato, vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujuſmodi eximere poſſit.

Cæteræ Eccleſiæ Civitatis ſub Cura dicti Archipresbyteri Civitatenſis, extra verò eam & in Diœceſi Iprenſi exiſtentes, vel ſub ſuis Decanatibus, ſeu Archipresbyteratibus, aliisque Jurisdictionibus, prout hactenùs remanſerant, vel meliori modo arbitrio Epiſcopi diſtribuantur, ipſorum Decanatuum Decani verò, ſalva dicti Epiſcopi moderatione, emolumenta hactenùs percipi ſolita percipere poſſint.

Quodque Archidiaconus Flandriæ in ipſa Eccleſia Iprenſi inſtitutus poſt ceſſum, vel deceſſum præſentis poſſeſſoris, talem in dicta Diœceſi Iprenſi Jurisdictionem, qualis ibidem ab antiquis Archidiaconis haberi, & exerceri conſuevit, obtinere, & exercere debeat.

Diſtrictiùs inhibentes univerſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis Filiis Abbatibus, cæterisque locorum Ordinariis, ac Conventibus, Superioribus & Perſonis, nec non illi, vel illis, ad quem, vel ad quos ſuppreſſorum, & translatorum Præpoſiturarum, Decanatûs, Archidiaconatûs, Cantoriæ, Pœnitentiariæ, Scholaſtriæ, & Theſaurariæ, ac Canonicatuum, & Præbendarum, & Cappellaniarum, aliorumque Beneficiorum prædictorum collatio, proviſio, ſeu quævis alia diſpoſitio communiter vel diviſim pertinet.

Et quibuscumque aliis, cujuscumque dignitatis, ſtatus, ordinis & conditionis exiſtentibus, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub Excommunicationis majoris, aliisque ſententiis, cenſuris & pœnis, nec non privationis omnium Dignitatum, Officiorum & Beneficiorum ſuorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ne de illis, ſi vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, cuiquam providere, aut alias diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, & exequutionem in aliquo quantumcumque modico impedire, aut moleſtiam vel injuriam quampiam irrogare quoquomodo præſumant.

Ac decernentes ex nunc plenum jus io præmiſſis omninò acquiſitum eſſe, ur ſuper his Beneficio Regularum, de non tollendo jure quæſito, ac de annali, & triennali poſſeſſore, nec non privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacificè quomodolibet utuntur, potiuntur & gaudent, plenariè oti, potiri & gaudere debere.

Ac novem Canonicatus, ac novem Præbendas ejusdem Eccleſiæ Iprenſis ſic affectos prædictos per quoſcumque, etiam prætextu mandatorum de providendo, nominationum, facultatum, etiam juxta concordata Nationis Germaniæ, expectativarum, & quarumcumque aliarum Patriarum quoquomodo minimè acceptari poſſe.

Et nihilominus quascunque acceptationes, collationes, proviſiones, commendas, uniones, annexiones & incorporationes, ac alias diſpoſitiones de eisdem, & eorum aliquibus, etiam per nos & Sedem præfatam quomodolibet factas, vel faciendas, nullius prorsùs roboris, vel momenti fore, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, ſeu etiam coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe.

Ac conceſſiones, aſſignationes, ſuppreſſionem, extinctionem, translationem, erectionem, inſtitutionem, unionem, annexionem, incorporationem, applicationem, appropriationem, ſtatutum, ordinationem, inhibitionem, decretum, cæteraque præmiſſa, ac præſentes litteras ex nunc omnimodum effectum ſortita eſſe, & cenſeri, nec ſub quibusvis revocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, vel limitationibus ſimilium, vel diſſimilium unionum, annexionum, ſuppreſſionum, extinctionum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthoc per nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum ad Summi Apoſtolatus apicem, quàm alias quomodolibet, & cum quibusvis clauſulis & decretis, quocumque tempore fient, includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis vigore, robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum reſtituta, & de novo conceſſa, ſicque incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ fuiſſe, eſſe, & fore.

Ac easdem præſentes litteras nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aur nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut in jus, vel controverſium, quacumque ratione vel causâ vocati poſſe.

Sicque per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ejusdem, ac Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere: ac ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quopiam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Mechlinienſi, & Epiſcopo Ameruenſi, ac dilecto Filio Decano Eccleſiæ Sancti Petri Caſletenſis, Iprenſis Diœceſis, per Apoſtolica Scripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte moderni, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi Iprenſis, & aliorum quorum intereſt, & quomodolibet intererit in futurum, requiſiti fuerint, ſeu eorum aliquis fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eisque, & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Epiſcopum Iprenſem, & alios prædictis conceſſionibus, aſſignationibus, ſuppreſſione, extinctione, inſtitutione, translatione, erectione, inſtitutione, unione, annexione, incorporatione, applicatione, appropriatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, ac præſentibus litteris, & in eis contentis hujusmodi pacificè frui, & gaudere, ac alias litteras, & in eis contenta hujusmodi firmiter obſervari.

Non permittentes illos, ſeu eorum aliquem deſuper per ſupradictos, aur quoſcumque alios quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per Cenſuras & Pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus voluntate noſtra prædicta, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrari, uniones perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, ac piæ memoriæ Bonifacii PP. Octavi, etiam Prædeceſſoris noſtri, etiam de una, & Concilii Generalis de duabus, non tamen tribus dietis, aliisque Eccleſiaſticis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, etiam in Corpore Juris clauſis, ac aliis reſervatoriis dictæ Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, etiam reſervatoriis, & reſervatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinariorum, & alias in contrarium quomodolibet editis, & edendis.

Nec non ſingularum Eccleſiarum, & Monaſterii, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & conſuetudinibus, privilegiis que, indultis, conſervatoriis, exemptionibus, & Litteris Apoſtolicis, Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, Ordinibus, Superioribus, Ordinariis, aliisque Collatoribus, & Perſonis præfatis per

quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem præfatam etiam per viam generalis Legis, & Statuti perpetui, nec non initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, & aliàs ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatotiarum derogatoriis, aliiſque efficacionbus, & efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam ſupradictorum, & quotumcumque aliorum, ac etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, & alias quomodocumque, & qualitercumque, ac quotieſcumque conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, ac concedendis, nec non quibuſvis ſpecialibus, vel generalibus reſervationibus, etiam mentalibus, expectativis, & aliis gratiis, unionibus, annexionibus, & incorporationibus perpetuis, vel temporalibus, absque conſenſu Coadjutorum deputationibus, nominationibus, citra acceſſus, & regreſſus facultatibus, Litteris, Mandatis, Conceſſionibus, & Indultis quibuſcumque, etiam cum proviſionibus, & aliis diſpoſitionibus, etiam Cardinalibus, ac etiam noſtris antiquis, & deſcriptis familiaribus, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, aut aliorum Principum contemplatione, vel intuitu, ſeu in eorum, aut Eccleſiarum, Monaſteriotum, ac aliotum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, vel etiam in ullius favorem, aut etiam ob remunerationem laborum, Nobis, & Sedi præfaræ impenſorum, aut in recompenſam Jutium ceſſorum, vel oblatorum, aut alias quomodolibet, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam atteſtativis mentis noſtræ de illis non revocandis, aut ſuſpendendis, irritanribusque, & aliis decretis in genete, vel in ſpecie, de Monaſteriis, Præpoſituris, Decanatibus, Archidiaconatibus, Cantoria, Pœnitentiaria, Scholaſtria, Theſauraria, ac Canonicatibus, & Præbendis, etiam translatis, unitis, & ſuppreſſis, ac Cappellaniis, & aliis Beneficiis hujuſmodi conceſſis hactenus, & in poſterum concedendis, quos, & quæ, illorumque omnium vim, & effectum quoad hoc omninò ſuſpendimus, & in Monaſteriis, Præpoſituris, Decanatu, Archidiaconatu, Cantoria, Pœnitentiaria, Scholaſtria, Theſauraria, ac Canonicatibus, & Præbendis, Cappellaniis, & alia Beneficiis hujuſmodi effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus.

Illiſque, ac Statutis, Privilegiis, Indultis, & Litteris ſupradictis, etiamſi pro illotum ſufficienti derogatione de illis, eotumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſitæ forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus contrariis quibuſcumque.

Aut ſi aliqui in Morinenſi, & Furnenſi Eccleſiis præfatis in Canonicos ſint recepti, vel ut recipiantur inſiſtant, ſeu ſi ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Canonicatibus, & Præbendis ac Dignitatibus ipſarum Eccleſiarum, ac hujuſmodi ſpeciales, vel pro aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus Litteras impetrarint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem Litteras, & Proceſſus habitos per eaſdem & inde ſequuta quæcumque ad Monaſterium, Præpoſituras, Decanatum, Archidiaconatum, Pœnitentiariam, Cantoriam, Scholaſtriam, Theſaurariam, ac Canonicatus, & Præbendas, ac Cappellanias, & alia Beneficia volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Canonicatuum, & Præbendarum, ac Dignitatum, vel Beneficiorum aliorum, præjudicium generari, & quibuslibet aliis Privilegiis, Indultis, & Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quotumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris Litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, aſſignationis, ſuſpenſionis, extinctionis, translationis, erectionis, inſtitutionis, unionis, incorporationis, applicationis, appropriationis, reſervationis, ſtatuti, ordinarionis, inhibitionis, decreti, mandati, ſuſpenſionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, quinto Idus Martii, Pontificatus noſtri, anno ſecundo.

Subſignatum erat Fed. Cardinalis Cæſius.

Cæſar Glorierius, A. de Alexiis.

Sylvæducenſem in Brabantia Sedem Epiſcopalem erigit, Archiepiſcopatus Mechlinienſis Suffraganeam, Eccleſiamque Collegiatam Sancti Joannis Evangeliſtæ ibidem deſignat Cathedralem, & pro dote Epiſcopi conſtituit Abbatiam Tongerloënſem, Ordinis Præmonſtratenſis, in Campinia: anno 1560. V. Ex Oper. Diplom. Miræi Tom. II. p.913.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

De Statu omnium Eccleſiarum, præſertim Cathedralium inſignium noviter erectarum, proſperè, & feliciter dirigendo attentiùs cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quæ illarum conſervationi, decori, ac venuſtati, ac præſertim illis præſidentium commoditati, ac aliorum in eis divinis Officiis vacantium opportunæ ſubventioni conſulatur.

Et interdum ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſuper his conſultò geſta fuerunt, ex ſaniori Conſilio immutamus, ac deſuper diſponimus, prout & temporum ac perſonarum & Regionum qualitatibus diligenter conſideratis conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Cum itaque (ſicut fide digna relatione accepimus) poſtquam felicis recordationis Paulus Papa Prædeceſſor noſter, providè conſiderans, eam partem inferioris Germaniæ, quæ Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo, Hiſpaniarum Regi Catholico hæreditario jure etiam tunc ſubjecta erat, paucos habere Epiſcopos, nullumque Metropolitanum, qui eam regerent, uti illius amplitudo, & frequentiſſimorum Oppidorum celebritas, ac longè, latéque diſſitorum Caſtrorum, & Pagorum ſuorum Copia, animarumque multitudo, varium item idioma, & vitæ inſtitutum, ac denique temporis deplorata ob hæreticos conditio expoſtulabant.

Hiſque, & aliis gravibus cauſis eum impellentibus, volens periclitanti in partibus illis fidei Catholicæ ſuccurrere, pioque deſiderio dicti *Philippi* Regis ſatisfacere, habita, ſicut rei magnitudo poſtulabat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eo-

rum Conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine.

Cameracenſem, Trajectenſem, Atrebatenſem, & Tornacenſem Eccleſias, Civitates, & Diœceſes à Remenſi, & Colonienſi Provinciis, quibus tunc erant Metropolitano iure ſubjectæ, ac Mechlinienſe, Buſcoducenſe, ac diverſa alia tunc expreſſa Oppida inſignia hujuſmodi regionis, à ſua quaque Diœceſi, & Provincia perpetuò ſegregaverat, & diviſerat, nec non Mechlinienſe, & Buſcoducenſe, & reliqua Oppida prædicta ſic diviſa in Civitates:

Cameracenſem, & Trajectenſem, tunc Epiſcopales Sedes, ac olim Collegiatam Sancti Rumoldi Mechlinienſem, in Metropolitanas, & Sancti Joannis Buſcoducenſem, cæteraſque aliorum Oppidorum in Civitates erectorum prædictorum Eccleſias, in Cathedrales Eccleſias, pro totidem Archiepiſcopis, & Epiſcopis, qui ſuæ quiſque Eccleſiæ præeſſent, nec non Mechlinienſi, & Buſcoducenſi Eccleſiis, Civitatibuſque prædictis certos tunc expreſſos diſtrictus, per Nuntium ſuum poſtmodum ab eo illic mittendum, limitandos, pro ſua cujuſque Diœceſi perpetuò conceſſerat, nec non Eccleſiæ Mechlinienſi prædictæ Eccleſiam, Civitatem, & Diœceſim Buſcoducenſem, hujuſmodi inter alias pro ſua Provincia adjunxerat.

Præfato quoque *Philippo* Regi, ejuſque Succeſſoribus, qui pro tempore ipſius Regionis in temporalibus Domini eſſent, Jus nominandi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti perſonas idoneas, & alias certis tunc expreſſis modo & forma qualificatas, ad Buſcoducenſem, & alias Eccleſias erectas prædictas, tam a primæva earum erectione hujuſmodi, quàm ex tunc deinceps, quotieſcumque illas vacare contigerit, per eundem Pontificem in Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ad nominationem hujuſmodi ordinandos, in perpetuum reſervaverat per quaſdam ſub plumbo, deinde per alias ſuas in forma Brevis Litteras, Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſinenſi, ſuo, & Apoſtolicæ Sedis Nuntio in partibus illis dederat in Mandatis, ut perſonas idoneas, quæ dictas Provincias, & Diœceſes diſtinguerent, & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis, & Præpoſituris ſub illis conſiſtentibus diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi vice ſua deputarat.

Dilectus Filius noſter Antonius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, & quatuor alii ſcientia, & probitate inſignes, quos ipſe Salvator Epiſcopus, & Nuntius, dicto Prædeceſſore interea de medio ſublato, prætextu Mandati, & poſteriorum Litterarum hujuſmodi ſubſtituerat, licèt forſan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id Canonicè ſubdelegari poterant, facta nihilominùs diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè penſatis, animadvertentes, quòd per diſmembrationes Bonorum à Monaſteriis, & Præpoſituris præfatis, ſi fierent, cultus Monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria, & Præpoſituras Menſis Eccleſiarum prædictarum pro earum dote, ad hoc ut Epiſcopi etiam illorum curam perinde atque ſuam propriam perpetuò gererent, potiùs eſſe unienda, ac deſignationes, & limitationes Provinciarum, & Diœceſium, diviſioneſque, ac diſtributiones Oppidorum, & Juriſdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium, commodiores illis, quæ per primò dictas Litteras ſtatuuntur, nec non Conſtitutiones, & aſſignationes dotium: Et denique numerum Perſonarum, ac Dignitatum, & Præbendarum, Beneficiorum, & Officiorum, Statum quoque, & formam, in prædictis Eccleſiis, etiam per hujuſmodi diſmembrationes, applicationes, ſuppreſſiones, translationes, novas Inſtitutiones, & alias in univerſum accommodas rationes habendas cenſuerint, ac ſuper majori illorum parte proceſſus, & Scripturas, feriè digeſtis rebus omnibus, formandos curaverint, & inter alia dictæ Eccleſiæ Buſcoducenſi, & pro tempore exſtenti Epiſcopo Buſcoducenſi.

Buſcumducis, Bommelia, Sevenbergen, Helmonde, Endovia, Heusden, Worcomium, Mons S. Gertrudis, Meghem, Raveſteyn, Oſt, Oppida, nec non Roda S. Odæ, Oeſtervvicke, Boxtel &c. Villagia, ſeu Pagos, pro ſua Diœceſi deſignaverunt, prout in proceſſibus, & ſcripturis, ac ſingulis Litteris prædictis plenius continetur.

Nos qui dudum inter alia voluimus, quòd petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum ad minus valorem, ſecundùm communem æſtimationem, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, quique nuper Monaſterium Beatæ Mariæ Tongerloënſe Præmonſtratenſis Ordinis Buſcoducenſis Diœceſis, certo tunc expreſſo modo vacans, Menſæ Epiſcopali Buſcoducenſi, Auctoritate Apoſtolica perpetuò univimus, annexuimus, & incorporavimus.

Attendentes quòd ſi priſcis temporibus, dum Populi ejuſdem Regionis ſenſim accreſcebant, de novis Eccleſiis Cathedralibus, optimiſque Præſulibus opportuno tempore proſpectum fuiſſet, profectò tot pernicioſa hæreſium dogmata, quibus Religio Chriſtiana nunc paſſim laceratur, atque affligitur, haud ita violenter invaluiſſent.

Nunc autem, cùm ad illa arcenda, & extirpanda, ac ſimul populos ipſos in ſinceritate Fidei continendos, dictus Prædeceſſor nulla alia, quàm ſupradicta magis opportuna remedia potuerit adhibere, ut illa juxta cordis ſui, atque noſtri deſiderium, promptos & felices ſortiantur effectus, noſtri Miniſterii partes adjicere præmiſſis, illaque omnibus, quibus poſſumus, rationibus juvare, & promovere volentes, nec non Menſæ Epiſcopalis Buſcoducenſis, ac decem Canonicatuum, & Præbendarum, ac decimarum infraſcriptorum fructuum, redituum, & proventuum veros annuos valores, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, continuis etiam hortationibus dicti *Philippi* Regis, id pro ſalute dictorum Populorum enixè proſequentis, excitati.

Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de ſimili Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, diviſionibus, limitationibus, & diſtributionibus dictorum Subdelegatorum, in prædictis Proceſſibus ſpecificatis, tanquam in melius reformatis, inhærendo, ac conceſſionem, & aſſignationem per priores Literas Prædeceſſoris noſtri hujuſmodi factas, quarum veriores tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, quoad infraſcripta immutando, omnia & ſingula Oppida, Pagos & Villagia in poſteriori deſignatione Subdelegatorum hujuſmodi comprehenſa, cum toto eorum diſtrictu, ac univerſis eorum Caſtris, Roccis, Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, Parochialibus, Hoſpitalibus, Capellis, Officiis, & perſonis Eccleſiaſticis, Sæcularibus, & Regularibus, ac Populis, & quibuſcumque aliis ſub eis comprehenſis, præfatæ Eccleſiæ Buſcoducenſi, juxta deſignationem illi per præfatos Subdelegatos factam hujuſmodi, dicta auctoritate tenore præſentium perpetuò concedimus, & aſſignamus.

Et inſuper à Parochiis de Ghilſen à Maters, aliàs in de Haghe, olim Leodienſis, nunc verò Antverpienſis Diœceſis, quarum collatio, ſeu alia diſpoſitio ad pro tempore exiſtentem Abbatiſſam Monaſterii de Thoren aſſeritur pertinere, ac à de Gervven prope Helmonde ejuſdem, vel alterius Diœceſis, Parochialibus Eccleſiis, cum primùm illas per ceſſum, vel deceſſum modernorum illas obtinentium, aut aliàs quovis modo, & ex cujuſcumque perſona vacare contigerit, omnes, & ſingulas decimas, quæ in ſiligine utplurimum conſiſtunt.

Ita tamen, quod pro ſingulis Rectoribus ipſarum Paróchialium Eccleſiarum viginti modii ſiliginis anouatim detrahantur, & ipſis Rectoribus aſſignentur, cum quibus ipſi & aliis emolumentia earumdem Eccleſiarum ſe honeſtè ſuſtentare poterunt, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, auctoritate, & tenore prædictis perpetuò diſmembramus.

Et ut Epiſcopus Buſcoducenſis pro tempore exiſtens Eccleſiam ſuam Dignitatibus, Officiis, & Perſonis Eccleſiaſticis Litterarum ſcientiâ præditis jugiter decoratam habeat, ae in dicta Diœceſi Buſcoducenſi uniformis juſtitiæ miniſtrandæ uſos exiſtat, in eadem Eccleſia Buſcoducenſi, unum Archidiaconatum pro uno Archidiacono, qui poſt ceſſum, vel deceſſum eorum, qui nunc ſunt in illa parte Diœceſis Buſcoducenſis, talem habeat jurisdictionem, & adminiſtrationem, qualem hactenùs habuit Archidiaconus Bruxellenſis in Diœceſt Cameracenſi, ſervando concordiam, quam cum Epiſcopo hactenùs ſervavit, & exinde cùm Archiepiſcopo ſuo Mechlinienſi perpetuò ſervaturus eſt.

Ac unum Archipresbyteratum Civitatenſem, pro uno Archypresbytero, qui Curam habeat Rectorum Parochialium Eccleſiarum, & Sacramentorum, & verbi Dei in dicta Civitate Buſcoducenſi.

Et unam Pœnitentiariam Diœceſanam nuncupandam, Dignitates inibi pro uno Pœnitentiario Diœceſano nuncupando, qui Curam Conſcientiarum Populi per univerſam Diœceſim Buſcodocenſem ſpecialiter habeant, quatenus ibidem hactenus erecti non ſint, etiam perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Prætereà ſtatuimus, & ordinamus, quòd ex triginta Canonicatibus, & triginta Præbendis, aut circiter, dictæ Eccleſiæ Buſcoducenſis decem, quos primò per ceſſum, vel deceſſum illos obtinentium, apud Sedem Apoſtolicam prædictam, ant aliàs vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc vacent, & devoluti, affecti, Sacerdotales, vel litigioſi exiſtant, idem Epiſcopus unum, & unam illorum primò vacaturos, tanquam Menſæ ſuæ Epiſcopali perpetuò unitos (& quos Nos ſimiliter ex nunc, prout ex tunc, & è contra, dicta auctoritate Apoſtolica ipſi Menſæ perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus,) obtinere, illorumque ratione perſona Capitularis eſſe, vocemque, & auctoritatem etiam in Capitulo ſuper Decanum, & Canonicas habere:

Reliqui verò novem Canonicatus, & Præbendæ prædicti tribus Magiſtris, aut Licentiatis in Theologia, & tribus Doctoribus Decretotum ſeu in eis Licentiatis, ac tribus aliis Nobilibus ejusdem Diœceſis, & in Jure Canonico, vel Theologia Doctoratu, aut gradu Licentiaturæ in eis in famoſa quapiam Univerſitate Studii Generalis, ſecundùm tenorem ptimodictatum Litterarum promotis, quibus dicti decem Canonicatus, & Præbendæ perpetuò affecti permaneant, ordine præmiſſo ſervato, in perpetuum concedi, & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex priores tam Nobiles, quàm alii non Nobiles, ut præſertur, tamen qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus, & Præbendis hujuſmodi nulli niſi Nobiles, & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint; Ac omnes, & ſinguli ratione ſuarum hujuſmodi Præbendarum Conſilium & operam in negotio Eccleſiæ, & Religionis, cæterisque difficultatibus pro tempore emergentibus, quoties ab Epiſcopo prædicto requiſiti fuerint, tam conjunctim quàm diviſim, præſtare teneantur.

Ac unus Archidiaconus ad Archidiaconatum, & alius Archipresbyter ad Archipresbyteratum, nec non reliquus ex dictis Graduatis Pœnitentiarius ad Pœnitentiariam hujuſmodi ad Nominationem dicti Epiſcopi aſſumi, & omnium pimi poſt Epiſcopum vacaturos Canonicatus, & Præbendas prædictos ſimili ordine conſequi debeant.

Ut autem de Viris ſpectabilis doctrinæ, & probitatis, ad ædificationem Eccleſiæ Dei, accuratiùs proſpiciatur, quòd ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ hac prima vice per præfatum Epiſcopum doncaxat, & deinde quoties illi futuris temporibus vacaverint, ut præfertur, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum prædictorum ſuperſtirum per eos conſerantur, & in hujuſmodi electione ſuffragium Epiſcopi non plus juris, ſive momenti, quàm cujuſvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tuncqoe iteratum ad hoc Epiſcopi ſuffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat.

Quodque poſthac ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ, ſub nullis ſpecialibus, vel generalibus, etiam mentalibua reſervationibus, affectionibus, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non Expectativis, Mandatis, Facultatibus, Indultis de providendo, commendando, ac aliàs diſponendo, ptimatiis precibus, aut aliis gratiis præventivis, per Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem prædictam, vel ejus Legaros, etiam conſideratione, vel intuitu, aut ad inſtantiam Imperatoris, Regum, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & ex quacumque cauſa, quamtumlibet urgenti, pro tempore factis, & conceſſis comprehendantur.

Nec etiam tamquam vacantes apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut ulla alia ratione generaliter, vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem, etiam ex cauſa permutationis, apud Sedem prædictam pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem hujuſmodi, de illis provideri, aut aliàs quoquomodo diſponi poſſit, ſed forma electionis præmiſſæ omni tempore ſervari, nullaque Cauſa infringi debeat.

Quodque onus ex novem Canonicis prædictia Magiſter, ſeu Licentiatus in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus, Seniores ratione ſuatum Præbendarum facultatem habeant viſitandi, per univerſam Diœceſim Buſcoducenſem prædictam ab Epiſcopo, cæteri verò Canonici Graduati prædicti, quandocumque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur.

Ac ex reliquis Senioribus Canonicis prædictis duo in Theologia, ac unus in Jure Canonico Gradoati, ut præfertur, una cùm Archidiacono, curam habeant examinandi promovendos ad ſacros Ordines, & admittendos ad Curam animarum, quacumque auctoritate illi proviſi fuerint, neminem niſi idoneum, ſeque perſonalem reſidentiam facturum mediante juramento promittentem, admittendo.

Et quoniam impia hæreticorum Studia, temporisque malitia viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutiùs abeſſe non patiuntur, quòd ſi Canonici Graduati prædicti ab Eccleſia ſua, niſi ab Epiſcopo vel Capitulo miſſi, per duos menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, & eidem Capitulo cedant.

Ac omnes proventus ſingularum Præbendarum dictæ Eccleſiæ in duas æquales partes dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus, his ſolis, qui divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio usque ad finem, neceſſitatis Cauſâ exceptâ, permanſerint, miniſtrari debeat, nec quisquam ulla diſpenſatione, vel alio privilegio Apoſtolico, quacumque Cauſa impetrato, vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujuſmodi eximere poſſit.

Cæterum Eccleſiæ Civitatis ſub Cura dicti Archipresbyteri Civitatenſis, extra verò eam, & in Diœceſi Buſcoducenſi hujuſmodi exiſtentes, vel ſub ſuis Decanatibus, prout hactenus, remaneant, vel meliori modo, arbitrio Epiſcopi diſtribui, ipſorumque Decanatuum Decani, ſalva dicti Epiſcopi moderatione, emolumenta hactenus percipi ſolita percipere poſſint.

Diſtrictiùs inhibentes Archiepiſcopis, Epiſcopis Abbatibus, cæteriſque Locorum Ordinariis, nec non Conventuum Superioribus, & Perſonis, illiſque, vel illis, ad quem, ſeu quos decem Canonicatuum, & Præbendarum affectorum prædictorum collatio, proviſio, & alia diſpoſitio communiter, vel diviſim pertinet, ac quibuſcumque aliis, cujuſcumque conditionis, dignitatis, ſtatus, & ordinis exiſtentibus, in virtute Sanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis majoris, aliiſque Sententiis, Cenſuris, & Pœnis, nec non privationis omnium dignitatum, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ne de decem Canonicatibus, & Præbendis prædictis, ſi vacant, aut cum vacaverint, ut præfertur, cuiquam providere, aut alias diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, & exequutionem in aliquo quantumcumque modico impedire, aut moleſtiam, vel injuriam quampiam irrogare quoquomodo præſumant.

Ac decernentes ex nunc plenum Jus in præmiſſis eidem Epiſcopo, & Graduatis omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his beneficio Regularum de non tollendo Jure quæſito, ac de annali, & triennali poſſeſſione, nec non privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacifici quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, plenariè uti, potiri, & gaudere.

Ac decem Canonicatus, & decem Præbendæ affecti prædicti, per quaſcumque etiam prætextu mandatorum de providendo, nominationum, facultatum, indultorum, etiam juxta concordata prædicta, expectativarum, & quarumcumque aliarum gratiarum quoquo modo acceptari non poſſe.

Et nihilominùs quaſcumque acceptationes, collationes, proviſiones, commendas, uniones, & alias diſpenſationes de eis, aut eorum aliquo, etiam per Nos, & Sedem prædictam, quomodolibet factas & faciendas, nullius proſſus roboris, vel momenti fore, nullumque per eas cuiquam Jus acquiri, ſeu etiam coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe, ac conceſſiones, aſſignationes, diviſiones, ac diſmembrationes, ſeparationem, erectionem, inſtitutionem, ſtatutum, ordinationem, unionem, applicationem, appropriationem, cæteraque præmiſſa ex nunc omnimodum effectum ſortita eſſe, & cenſeri, ac ſub quibuſvis revocationibus, vel limitationibus, etiam unionum, & ſuppreſſionum, applicationum, appropriationum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthac per Nos, vel Succeſſores noſtros tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum ad ſummi Apoſtolatus apicem, quàm aliàs quomodolibet, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, quocumque tempore fient, minimè includi.

Sed illis non obſtantibus in ſuis vigore, & robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum Statum reſtituta, & de novo conceſſa exiſtere, ſicque incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ fuiſſe, & eſſe, ac ipſas præſentes nullo unquam tempore de ſubreptione, vel obreptione, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, aut in Jus, vel controverſiam, quacumque cauſa vel ratione, vocari poſſe, ſicque per quoſcumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & prædictos Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, & ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Mechlinienſi, & Epiſcopo Cameracenſi, ac dilecto Filio Decano Collegiatæ Eccleſiæ Oppidi Beekenſis Buſcoducenſis Diœceſis, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenùs ipſi, vel duo, vel unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte moderni pro tempore exiſtentis Epiſcopi Buſcoducenſis, & aliorum quorum intereſt, & quomodolibet intererit in futurum, fuerint requiſiti, ſeu aliquis eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eiſque, & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Epiſcopum Buſcoducenſem, & alios prædictos, conceſſione, aſſignatione, unione, annexione, incorporatione, & applicatione, ac Litteris, & in eis contentis prædictis pacificè gaudere, ac Litteras, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari.

Non permittentes illos, ſeu eorum aliquem deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles per Cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis Proceſſibus, Cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtante piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri voluntate, quâ cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultrà unam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad Judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede deputati prædicta extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis, in Concilio Generali edito, dummodò ultrà tres dietas auctoritate præſentium ad Judicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, etiam reſervatoriis, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, etiam revocatoriis, & revocatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinariorum, ac alias in contrarium quomodolibet editis, & edendis.

Nec non Buſcoducenſis, & aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum Collegiorum prædictorum, ac ejuſdem Præmonſtratenſis, & aliorum Ordinum, quorum Monaſteria hujuſmodi exiſtunt, juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apoſtolicis, illis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam per viam generalis Legis, ac Statuti perpetui, nec non initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, & aliàs, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, & conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, & quorumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, ac aliàs quomodocumque, qualitercumque, & quoueſcumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, & concedendis.

Nec non quibuſcumque ſpecialibus, vel generalibus reſervationibus, etiam mentalibus, expectativis, & aliis gratiis, unionibus, annexionibus, & incorporationibus perpetuis, vel temporalibus, abſque conſenſu Coadjutorum, deputationibus, nominationibus, citra acceſſus, & regreſſus facultatibus, Litteris, Conceſſionibus, & Indultis, proviſionibus, & aliis diſpoſitionibus quibuſcumque perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, ordinis, gradus, & conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac etiam noſtris antiquis, & deſcriptis familiaribus, continuis commenſalibus, ac Prælatis domeſticis, nec non Romanæ Curiæ Officialibus, etiam Officia ſua actu exercentibus, ex quavis etiam grandi cauſa, ac

etiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum contemplatione, vel intuitu, ſeu in eorum, vel Eccleſiarum, Monaſteriorum, aut aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, vel etiam in illius favorem, aut remunerationem laborum nobis, & Sedi Apoſtolicæ prædictæ impenſorum, aut in recompenſam jurium ceſſorum, aut aliàs quomodolibet, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, nec non quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & cæteris atteſtationibus mentis noſtræ de illis non revocandis, aut ſuſpendendis, irritantibusque & aliis decretis, in genere, vel nominatim in ſpecie de dictis Canonicatu, & Præbenda conceſſis hactenus, & in poſterum concedendis.

Quas & quæ, illorumque omnium vim, & effectum quoad hoc omninò ſuſpendimus, & in dictis Canonicatibus, & Præbendis effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus, illisque, ac ſtatutis, privilegiis, indultis, & litteris ſupradictis, etiamſi de illis pro illorum ſufficienti derogatione, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus contrariis quibuscumque.

Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ conceſſionis, aſſignationis, diſmembrationis, erectionis, inſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, unionis, annexionis, incorporationis, inhibitionis, mandati, ſuſpenſionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, quinto Idus Martii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Sic ſcriptum erat:
Fred. Cardinalis Cæſius.
Deinde ſic,
Cæſar Glorieux. A. de Alexiis.

XI. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. II. p. 905.

Novum erigit Epiſcopatum in Urbe Brugenſi apud Flandros anno 1560. eumque conſtituit Suffraganeum Archiepiſcopatus Mechlinenſis, Eccleſiam Collegiatam S. Donatiani faciens Cathedralem, & Menſæ Epiſcopali annectens Præpoſituram dictæ Eccleſiæ, item Abbatiam Thoſonam, vulgò Doeſt, Ordinis Ciſtercienſis, haut procul Brugis, Bullam Apoſtolicam exequutioni mandat Cardinalis Antonius Granvellanus, primus Archiepiſcopus Mechlinenſis.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Ex injuncto nobis deſuper Apoſtolicæ Servitutis Officio, ad ea libenter intendimus, per quæ Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium noviter erectarum, decori, & venuſtati, ac illis præſidentium ſtatui, & opportunæ ſubventioni, cum Divini Cultus augmento, & animarum Chriſtifidelium ſalute, valeat ſalubriter provideri. Ac deſuper etiam ea, quæ à Prædeceſſoribus noſtris conſultè geſta fuerint, & ſaniori conſilio immutando diſponimus, prout locorum & temporum qualitas exigit, ac ipſarum Eccleſiarum utilitas perſuadet, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cum itaque, ſicut accepimus aliàs, poſtquam felicis recordationis Paulus Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, providè conſiderans, eam partem inferioris Germaniæ, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi Catholico hæreditario jure etiam tunc ſubjecta erat, paucos habere Epiſcopos, nullum verò Metropolitanum, qui eam regerent, uti illius amplitudo, & frequentiſſimorum oppidorum celebritas, ac longè, latéque diſſitorum caſtrorum, pagorumque ſuorum copia, animarumque multitudo, varium item idioma, & vitæ inſtitutum, ac denique temporis deplorata ab hæreticis conditio expoſtulabant, iisque & aliis gravibus cauſis eum impellentibus, volens periclitanti in partibus illis Fidei Catholicæ ſuccurrere, pioque deſiderio dicti Philippi Regis ſatisfacere, habita, ſicut rei magnitudo expoſtulabat, cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eorum conſilio, & Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, Cameracenſem, Ultrajectenſem, Atrebatenſem, & Tornacenſem Eccleſias, Civitates & Diœceſes, à Rhemenſi, & Colonienſi Provinciis, ac Mechlinienſe, & Brugenſe, diverſaque alia oppida inſignia hujusmodi regionis, à ſuis quoque Diœceſi & Provincia perpetuò ſegregaverat, & diviſerat.

Nec non Mechlinienſe, Brugenſe, & reliqua oppida prædicta ſic diviſa in Civitates, Cameracenſem vero, & Ultrajectenſem tunc Epiſcopales Sedes, ac olim Sancti Rumoldi Mechlinienſem in Metropolitanas, & Sancti Donatiani Brugenſem Collegiatam, cæteraſque alias oppidorum in Civitates erectorum prædictorum Eccleſias in Cathedrales Eccleſias pro totidem Archiepiſcopis, & Epiſcopis, qui ſuæ cuique Eccleſiæ præeſſent: Nec non Mechlinienſi, & Brugenſi Eccleſiis, & Civitatibus prædictis, certos tunc expreſſos diſtrictus per Nuntium ſuum poſtmodum ab eo illuc mittendum limitandos, pro ſua Diœceſi unicuique perpetuò conceſſerat, nec non Eccleſiæ Mechlinienſi prædictæ Eccleſiam, Civitatem, & Diœceſim Brugenſem hujusmodi inter alias pro ſua Provincia adjunxerat.

Præfato quoque Philippo Regi, ejusque Succeſſoribus, qui pro tempore ejusdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, jus nominandi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti perſonas idoneas, ac alias certis tunc expreſſis modo & forma qualificatas, ad Brugenſem, & alias Eccleſias erectas, tam ab primæva erectione hujuſmodi, quàm ex tunc deinceps, quotiescumque illas vacare contingeret, per eundem Pontificem in Archiepiſcopos & Epiſcopos ad nominationem hujuſmodi ordinandas, in perpetuum reſervaverat per quasdam ſub plumbo, & deinde per alias ſuas in forma Brevis Litteras.

Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſino, ſuo ac Apoſtolicæ Sedis Nuntio, in partibus illis dederat in mandatis, ut perſonas idoneas, qui dictas Provincias & Diœceſes diſtinguerent, & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis, & Præpoſituris, ſub illis conſiſtentibus, diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi, vice ſua deputarat.

Dilectus Filius noſter Antonius, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, & quatuor alii ſcientia & probitate inſignes, quos ipſe Salvator Epiſcopus & Nuntius, dicto Prædeceſſore interea de medio ſublato, vigore ſeu prætextu mandati, & poſteriorum litterarum hujuſmodi ſubſtituerat, licèt forſan eorum

aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id canonicè ſubdelegari poterant.

Facta nihilominùs diligenti rerum indagine, ac omnibus maturè penſatis, animadvertentes, quod per dismembrationes Bonorum à Monaſteriis, & Præpoſituris prædictis, ſi fierent, cultus monaſticus non mediocriter læderetur, ipſa Monaſteria Menſis prædictis pro dote Eccleſiarum ſuarum, ad hoc ut Epiſcopi etiam illorum Curam perinde, atque ſuam propriam perpetuò gererent, potiùs eſſe unienda.

Ac deſignationes & limitationes Provinciarum, & Diœceſium, diviſioneſque, & diſtributiones oppidorum, & juriſdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium commodiores illis, quæ per primo dictas litteras ſtatuuntur, nec non conſtitutiones & aſſignationes dotium, & denique numerum perſonarum, ac Dignitatum, Præbendarum, Beneficiorum, & Officiorum, ſtatum quoque & formam in prædictis Eccleſiis, etiam per dismembrationes, applicationes, ſuppreſſiones, translationes, novas inſtitutiones, & alias in univerſum accommodas rationes habendas cenſuerunt, ac ſuper majori illorum parte proceſſus, & ſcripturas, ſeriè digeſtis rebus omnibus, formandos curaverunt, prout in illis ac ſingulis litteris prædictis, ſeu ſcripturis plenius continetur.

Nos qui dudum inter alis voluimus, quod petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, quique nuper Monaſterium de Doeſt, Ciſterciensis Ordinis, olim Tornacenſis, nunc verò Brugenſis Diœceſis, cum primum illud per ceſſum vel deceſſum moderni illius Abbatis, aut aliàs quovis modo vacare contingeret, Menſæ Epiſcopali Brugenſi ex tunc, prout ex ea die, & è contra, perpetuò univimus, annexuimus, & incorporavimus, attendentes quod ſi priſcis temporibus, dum dicti populi ſenſim accreſcebant, de novis Eccleſiis Cathedralibus, optimiſque Præſulibus opportuno tempore proſpectum fuiſſet, profectò tot perniciosæ hæreſium dogmata, quibus Religio Chriſtiana paſſim laceratur, atque affligitur, haud ita violenter invaluiſſent.

Nunc autem cum ad illa arcenda, & extirpanda, ac ſimul populos ipſos in ſinceritate Fidei continendos, dictus Prædeceſſor nulla æquè opportuna remedia, quàm ſupradicta potuerit adhibere, ut ea juxta cordis ſui, atque noſtri deſiderium promptos & felices ſortiantur effectus, noſtri Miniſterii partes præmiſſis adjicere, illaque omnibus, quibus poſſumus, rationibus juvare, & promovere volentes, ac Menſæ Epiſcopalis Brugenſis, & illi uniendorum Canonicatus, & Præbendæ, nec non applicandorum, & aſſignandorum fructuum, redditurum, & proventuum, ac bonorum, & aliorum infraſcriptorum, quorum valor annuus non eſt expreſſus, veros annuos valores, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, continuis etiam hortationibus dicti Philippi Regis, id pro ſalute dictorum populorum enixè proſequentis excitati.

Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, diviſionibus, limitationibus, & diſtributionibus dictorum ſubdelegatorum in prædictis proceſſibus ſpecificatis, tanquam in melius reformatis inhærendo, ac conceſſionem & aſſignationem per priores litteras Prædeceſſoris hujuſmodi factas, quoad infraſcripta immutando, omnia & ſingula oppida, caſtra, pagos, villas, & loca infraſcripta videlicet.

Brugas, Dam, Armuyen, Biervliet, Middelborgh, Sluys, Ardenborgh, Audenborgh, Oſtende, Ooſtborgh &c In poſteriori deſignatione ſubdelegatorum hujuſmodi comprehenſa, cum Eccleſiis etiam Parochialibus, Monaſteriis, Collegiis Canonicorum, Capellis, Hoſpitalibus, & Beneficiis, Locis & Perſonis, ac Officiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus & Regularibus, ac populis, & quibuscumque aliis ſub eis comprehenſis, præfatæ Eccleſiæ Brugenſi, juxta deſignationem illi per prædictos ſubdelegatos factam, hujuſmodi perpetuò concedimus, & aſſignamus.

Et inſuper Præpoſituram Eccleſiæ Brugenſis prædictæ, quæ tempore illius erectionis hujuſmodi dignitas inibi principalis erat, & cujus fructus, redditus, & proventus mille Ducatorum auri de Camera, ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt, cum primùm illam per ceſſum, etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, aut quamvis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem dilecti filii moderni illius Præpoſiti, aut aliàs quovis modo ex cujuſcumque perſona, etiam apud Sedem Apoſtolicam, aut etiam in aliquo ex menſibus, in quibus vacantium Beneficiorum diſpoſitio nobis, aut Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, per Conſtitutiones Apoſtolicas, vel Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas, ſeu literas alternativarum, aut alia privilegia & indulta reſervata exiſtit, ſeu fuerit, vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc vacet, & tanto tempore vacaverit, quod ejus Collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem prædictam legitimè devoluta, illaque diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel ex quavis cauſa etiam diſpoſitivè exprimenda generaliter reſervata exiſtat, & ad illam conſueverit quis per electionem aſſumi, eique Cura etiam juriſdictionalis immineat animarum, & ſuper ea inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, ſupprimimus, & extinguimus.

Nec non Archidiaconatum Brugenſem in Eccleſia Tornacenſi, quæ inibi dignitas, non tamen major poſt Pontificalem exiſti, ſimiliter cum primum ille per ceſſum, vel deceſſum illam obtinentis, etiam apud Sedem eandem, aut alias vacare contigerit, vel etiamſi vacet, aut ſpecialiter vel generaliter reſervatus, curatus, & litigioſus exiſtat, ut præfertur, cum omnibus juribus, juriſdictionibus, & pertinentiis ſuis, ad prædictam Eccleſiam Brugenſem ſimiliter ax nunc, prout ex tunc, & è contra, ita quod Archidiaconus Brugenſis pro tempore exiſtens, poſt obitum prædicti moderni Archidiaconi in eadem Eccleſia Brugenſi, prout olim in dicta Eccleſia Tornacenſi, reſidere, ac juriſdictionem per univerſam Diœceſim Brugenſem ad inſtar aliorum, qui nunc ſunt in illa parte ejuſdem Diœceſis, habere, illamque exercere debeat, transferimus.

Ac in eadem Eccleſia Brugenſi unum Archipresbyteratum Civitatenſem pro uno Archipresbytero Civitatenſi, qui Curam Rectorum Parochialium Eccleſiarum Verbi Dei, & Sacramentorum per Civitatem:

Et unam Pœnitentiariam Diœceſanam nuncupandas dignitates inibi, non tamen majores poſt Pontificales, pro uno Pœnitentiario Diœceſano nuncupandis, qui Curam Conſcientiarum Populi per Diœceſim Brugenſem habeant, perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Nec non à Monaſterio Sancti Bertini Audomarenſis prædicti, vel alterius Ordinis, ſeu Menſa Abbatiali Bona, & proprietates ſita in diſtrictu Brugenſi, ad Monaſterium, ſeu Menſam Abbatialem hujuſmodi legitimè pertinentia, quorum proventus annui, una cum fructibus, redditibus, & proventibus dicti Monaſterii de Doeſt, reſiduum trium millium Ducatorum pro dote dictæ Menſæ Epiſcopalis Brugenſis, ſupportatis oneribus, complere dicuntur, poſt ceſſum, vel deceſſum moderni Abbatis ejuſdem Monaſterii Sancti Bertini, ſimiliter ex nunc, prout ex tunc, & è contra, perpetuò ſegregamus, & dividimus.

Ac illa, nec non Domum, omniaque & ſingula alia, Proprietates, Bona, Jura, Juriſdictiones, Cenſus, fructus, Redditus, & Proventus, & Emolumenta dictæ Præpoſituræ ſic ſuppreſſæ, etiam ex

nunc, prout ex tunc, & è contra eidem Menſæ Epiſcopali Brugenſi pro ejus dote, ita quod liceat Epiſcopo Brugenſi, pro tempore exiſtenti, illorum omnium corporalem poſſeſſionem per ſe, vel alium, ſeu alios propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere; illorumque fructus, redditus, & proventus in ſuos, & dictæ Menſæ uſus, & utilitatem convertere, ac de omnibus & ſingulis Dignitatibus, Canonicatibus, Præbendis, Beneficiis & Officiis, cum Cura, & ſine Cura, ad Collationem, proviſionem, præſentationem, & quamcumque diſpoſitionem præfati Præpoſiti, tam conjunctim, quàm diviſim pertinentibus, libere diſponere, cujuavis licentiâ deſuper minimè requiſitâ, perpetuò applicamus, & appropriamus.

Et ut Epiſcopus Brugenſis pro tempore exiſtens Eccleſiam ſuam perſonis eruditis, & ad jurisdictionem inibi exercendam, cæteraque munera obeunda idoneis debitè inſtructam, jugiterque decoratam habeat, perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, quod ex omnibus Canonicatibus & Præbendis dictæ Eccleſiæ Brugenſis, qui multi & pingues exiſtunt, & ad Collationem Præpoſiti forſan pertinent, decem quos primò per ceſſum, vel deceſſum, etiam apud Sedem præfatam, aut aliàs vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc vacent, ac devoluti, affecti, ſacerdotales & litigioſi exiſtant, ut præfertur, ita perpetuò affecti remaneant, quod idem Epiſcopus unum, & unam omnium primo vacaturoa, tamquam Menſæ ſuæ Epiſcopali perpetuò unitos (& quos nos ſimiliter ex nunc, prout ex tunc, & è contra, ipſi Menſæ perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus) obtinere, illorumque ratione Capitularis eſſe, vocemque, & auctoritatem etiam in Capitulo ſuper Decanum, & Canonicos habere.

Reliqui verò novem Canonicatus, & Præbendæ prædicti, tribus Magiſtris, aut Licentiatis in Theologia, & tribus Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, ac tribus aliis Nobilibus ejuſdem Diœceſis, etiam in Jure, vel Theologia, ſaltem gradu Licentiaturæ, in famoſa quapiam Univerſitate Studii generalis, ſecundum tenorem primodictarum litterarum promotis, ordine præmiſſo ſervato, in perpetuum concedi, & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex Priores tam Nobiles, quàm alii non Nobiles, ut præfertur, tamen qualificati, ad reliquos verò tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus, & Præbendis hujuſmodi nulli niſi Nobiles & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint.

Ac omnes & ſinguli ratione ſuarum Præbendarum conſilium & operam in negocio Eccleſiæ, & Religionis, cæteriſque difficultatibus pro tempore occurrentibus, quoties ab Epiſcopo requiſiti fuerint, tam conjunctim quam diviſim, præſtare teneantur.

Ac unus Archidiaconus ad Archidiaconatum, & alius Archipresbyter ad Archipresbyteratum, nec non reliquus ex dictis Graduatis, Pœnitentiarius ad Pœnitentiariam hujusmodi ad nominationem dicti Epiſcopi aſſumi, & omnium primi poſt Epiſcopum vacaturos Canonicatus, & Præbendas prædictos, ſimili ordine conſequi debeant.

Ut autem de viris ſpectatæ doctrinæ, & probitatis, ad ædificationem Eccleſiæ Dei, accuratius proſpiciatur, quòd ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ hac prima vice per prædictum Epiſcopum duntaxat, & deinde quoties illi futuris temporibus vacaverint, ut præfertur, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum ſuperſtitum per eos conferantur, & in hujuſmodi electione Suffragium Epiſcopi non plus juris, ſive momenti, quàm cujusvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, tunc iteratum ad hoc Epiſcopi Suffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat.

Quodque poſthac ipſi novem Canonicatus, & novem Præbendæ ſub nullis ſpecialibus, vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, affectionibus, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, mandatis, indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo primariis precibus, aut aliis gratiis præventivis per nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & ipſam Sedem Apoſtolicam, vel ejus Legatos, etiam conſideratione, ſeu contemplatione, aut intuitu, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aut aliorum Principum, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & ex quacumque cauſa quantumlibet urgenti pro tempore factis, & conceſſis comprehendantur, nec etiam tamquam vacantes apud Sedem Apoſtolicam prædictam, aut ulla alia ratione, generaliter vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem, etiam ex cauſa permutationis, etiam apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem hujuſmodi, de illis provideri, aut aliàs quoquomodo diſponi poſſit; ſed forma electionis præmiſſæ omni tempore ſervari, nullâque causâ infringi debeat.

Quodque unus ex novem Canonicis prædictis, Magiſter, ſeu Licentiatus in Theologia, & alter Decretorum Doctor, ſeu etiam Licentiatus Seniores, ratione ſuarum Præbendarum facultatem habeant viſitandi per univerſam Diœceſim Brugenſem prædictam, quoties ab Epiſcopo Brugenſi, cæteri vero Canonici Graduati prædicti, quandocumque requiſiti fuerint, illis aſſiſtere teneantur.

Ac ex reliquis Senioribus Canonicis prædictis duo in Theologia, & unus in Jure Canonico Graduati, ut præfertur, una cum Archidiacono Curam habeant examinandi promovendos ad Sacros Ordines, & admittendos ad Curam animarum, quacumque auctoritate illi proviſi fuerint, neminem niſi idoneum, ſeque perſonalem reſidentiam facturum mediante juramento promittentem, admittendo.

Et quoniam ipſa hæreticorum ſtudia, temporiſque malitia viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutius abeſſe non patiuntur, quod ſi Canonici Graduati prædicti ab Eccleſia ſua, niſi ab Epiſcopo, vel Capitulo miſſi, per duos Menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, & Capitulo cedant. Et omnes Proventus ſingularum Præbendarum dictæ Eccleſiæ in duas æquales partes dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus, his ſolis, qui Divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio uſque ad finem, exceptâ neceſſitatis cauſa, permanſerint, miniſtrari debeant, nec quiſquam ulla diſpenſatione, vel alio Privilegio Apoſtolico quacumque cauſa impetrato, vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujuſmodi eximere poſſit.

Cæterum Eccleſiæ Civitatis ſub Cura dicti Archipresbyteri Civitatenſis, extra verò eam, & in Diœceſi Brugenſi exiſtentes, ſub ſuis Decanatibus, ſeu Archipresbyteratibus, aut aliis Jurisdictionibus, prout hactenùs remaneant, vel meliori modo arbitrio Epiſcopi diſtribui, ipſorumque Decanatuum, ſeu Archipresbyteratuum Decani, & Archipresbyteri, ſalva dicti Epiſcopi moderatione, emolumenta hactenus percipi ſolita percipere poſſint.

Diſtrictiùs inhibentes Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis Filiis Abbatibus, cæteriſque locorum Ordinariis, nec non Conventibus, Superioribus & perſonis, aliiſque vel illis, ad quem, ſeu quos Præpoſituræ, & Archidiaconatus, ac decem Canonicatuum, & Præbendarum aſſertorum prædictorum collatio, proviſio, præſentatio, & alia diſpoſitio communiter, vel diviſim pertinet, nec non quibuſcunque aliis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub Excommunicationis majoris, aliiſque ſententiis, cenſuris & pœnis, nec non privationis omnium dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia impoſterum obtinenda, ne de illis ſi vacent, aut cum vacaverint, ut præfertur, cuiquam providere, aut aliàs diſponere, ſeu præmiſſorum effectus, & exequutionem in aliquo quantumlibet mo-

dico impedire, aot moleſtiam, vel injuriam quampiam irrogare quoquo modo præſumant.

Ac decernentes ex tunc plenum jus in præmiſſis omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his Beneficio Regularum, de non tollendo jure quæſito, ac annali, & triennali poſſeſſioos, nec non privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacifici quomodolibet utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri, & plenariè gaudere, ac decem Canonicatus, & decem Præbendas affecti prædicti, per quoscunque, etiam prætextu mandatorum de providendo, nominationum, facultatum, etiam juxta concordata prædicta, expectativarum, & quarumcumque aliarum gratiarum quoquo modo acceptari non poſſe, & nihilominùs quaſcumque acceptationes, collationes, commendas, uniones, etiam perpetuas, & alias diſpoſitiones de eiedem, aut eorum aliquo, etiam per Nos, & Sedem prædictam quomodolibet factas, & faciendas, nullius prorſus roboris, vel momenti fore, nullumque per eas cuiquam jus acquiri, ſeu etiam coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe.

Ac conceſſiones, aſſignationes, diſmembrationem, ſeparationem, translationem, erectionem, inſtitutionem, ſtatutum, ordinationem, unionem, annexionem, incorporationem, applicationem, appropriationem, & cætera præmiſſa, ac præſentes litteras ex tunc omnimodum effectum ſortita eſſe, & cenſeri, & ſub quibuſcunque revocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, vel limitationibus, etiam unionum, ſuppreſſionum, applicationum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthac per Nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum ad ſummi Apoſtolatus Apicem, quàm aliàs quomodolibet, ac cum quibusvis clauſulis & decretis, quocumque tempore fient, minimè includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis vigore, robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa exiſtere, ſicque incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ fuiſſe, eſſe, & fore, ac easdem præſentes litteras nullo unquam tempore de ſubreptionis, & nullitatis vitio, ſive intentioois noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut in jus vel controverſiam, quacunque ratione vel cauſa, vocari poſſe.

Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores & Cardinales, in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris, Archiepiſcopo Mechlinienſi, & Epiſcopo Camerino, ac dilecto Filio Archidiacono Eccleſiæ Brugenſis, per Apoſtolica Scripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte moderni, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi Brugenſis, & aliorum quorum intereſt, & quomodolibet intererit in futurum, fuerint requiſiti, ſeu aliqnis eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicantes, eisque, & eorum cuilibet in præmiſſis efficacie defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant Auctoritate noſtra Epiſcopum Brugenſem, & alios præfatos, conceſſione, aſſignatione, translatione, erectione, unione, annexione, incorporatione, & applicatione, ac litteris, & aliis in eis contentis prædictis pacificè gaudere, ac alias litteras, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, non permittentes illos, per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis proceſſibus cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus voluntate priori, & aliis præmiſſis, & noſtris de valore, tam in impetrationibus, quàm aliis gratiis, etiam motu ſimili factis exprimendo, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus, non tamen tribus dietis, aliisque Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, etiam reſervatoriis, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, etiam revocatoriis & revocatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinariorum, & aliàs in contrarium quomodolibet editis, & edendis, nec non Monaſteriorum, & Ordinum, ac Eccleſiarum, & Collegiorum, ac locorum prædictorum, cum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, nec non quibusvis ſpecialibus, vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, expectativis, & aliis gratiis, etiam in Canonicos Creationibus, aliisque unionibus, etiam perpetuis, abeque conſenſu Coadjutorum, deputationibus, nominationibus, citra acceſſus & regreſſus facultatibus, mandatis, litteris, & conceſſionibus, quibuscunque perſonis, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus & conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac noſtris etiam antiquis, & deſcriptis familiaribus, continuis commenſalibus, ac Prælatis domeſticis, nec non Romanæ Curiæ Officialibus, etiam officia ſua actu exercentibus, ex quavis etiam grandi cauſa, conſideratione, intuitu, vel reſpectu, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, & cum quibuſvis antelationibus, prærogativis, & decretis, etiam irritantibus, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam præſentibus derogantibus, etiam motu ec ſcientia ſimilibus, & aliàs quomodocumque conceſſis, quas, & quæ illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, eorumque omnium vim, & effectum quoad præmiſſa omnia omninò ſuſpendimus, & in præmiſſis effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus.

Nec non privilegiis, indultis, & Litteris Apoſtolicis illis, & aliis quibusvis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam per viam Generalis Legis, ac ſtatuti perpetui, nec non initi & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, & aliàs ſub quibuscumque tenoribus, & formis, ac eorum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, & quorumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, ac aliàs quomodocumque, qualitercumque, & quotiescumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, ac concedendis, & innovandis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quamvis talia & multa ſint, quæ ſub clauſula implicitæ derogationis latiſſimè extendenda in ſupplicatione

appoſita

appoſita non intelligantur, aut aliàs comprehendantur, nihilominùs in genere, & in ſpecie ad effectum ſufficientis derogationis eorum, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis quibuscumque.

Aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Dignitatibus, ac Canonicatibus & Præbendis ipſarum Eccleſiarum ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis, in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetrarint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem litteras, & proceſſus habitos per eaſdem, & inde ſequuta quæcumque, ad Præpoſituram, & Archidiaconatum, ac Canonicatus, & Præbendas hujuſmodi volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Dignitarum, ac Canonicaruum, & Præbendarum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari.

Aut ſi pro tempore exiſtenti Epiſcopo, & dilectis Filiis Capitulo Brugenſi, vel quibusvis aliis communiter vel diviſim ab eadem Sede ſit indultum, aut in futurum indulgeri contigerit, quoad receptionem, vel proviſionem alicujus minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuscumque aliis privilegiis, indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ conceſſionis, aſſignationis, ſuppreſſionis, extinctionis, translationis, erectionis, inſtitutionis, ſegregationis, diviſionis, applicationis, appropriationis, ſtatuti, ordinationis, unionis, annexionis, incorporationis, inhibitionis, decreti, mandati, ſuſpenſionis, derogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, quinto Idus Martii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Erat ſignatum,

Cæ. Glorieux.

Et ſuper plicam,

A. de Alexiis.

XII. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. 2. pag. 1066.

Eccleſiam S. Bavonis Gandavi, quæ anno 1536. facta fuerat Collegiata, ſuppreſſo Cœnobio Monachorum Ordinis S. Benedicti, erigit in Cathedralem, ibique novum inſtituit Epiſcopum Suffraganeum Archiepiſcopatus Mechlinienſis, cui annectit Dignitatem Abbatis Sæcularis, ſeu Præpoſituram ejuſdem Eccleſiæ: anno 1560.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

REgimini Univerſalis Eccleſiæ diſponente Domino præſidentes, pro Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium noviter erectarum, illisque præſidentium, & in Divinis ſervientium, ſtatu ſalubriter dirigendo, prout ex debito nobis injuncti Paſtoralis Officii tenemus, ſolitæ conſiderationis aciem extendimus, & ad ea, per quæ Eccleſiarum ipſarum dotationi, decori & honeſtati, ſuorumque Præſulum, Capitulorum, & aliarum Perſonarum Divinis ibi laudibus inſiſtentium ſtatui, & opportunæ ſubventioni cum Divini Cultus augmento, & animarum Chriſtifidelium ſalute conſulitur, noſtræ ſolicitudinis partes libenter adhibemus, & alias ſuper his, & nonnulla, quæ à Prædeceſſoribus noſtris licet conſultò geſta fuerint, ex ſaniori tamen conſilio prudenter immutando diſponimus, prout locorum, temporum, perſonarumque qualitas exigit, & ipſarum Eccleſiarum utilitas perſuadet, & in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cum itaque aliàs poſtquam felicis recordationis Paulus Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, providi Paſtoris more conſiderans, quod ea pars inferioris Germaniæ, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo, Hiſpaniarum Regi Catholico, hæreditario jure etiam tunc ſubjecta erat, pro tanta celeberrimorum oppidorum frequentia, populorumque multitudine, adeò paucas Eccleſias Cathedrales habear, ut illarum Epiſcopi, eâ quâ opus erat, diligentiâ tantam animarum multitudinem regere nequirent, idque nonnullis eorum hoc erat difficilius, quod Diœceſani ſui vulgari idiomate, inſtitutisque differebant, & quidam eorum ejuſmodi privilegia habebant, ut ipſos ad Sedem Epiſcopalem non liceret evocare, ita ut nec Fidei Doctrinâ, & piè vivendi præceptis commodè inſtrui, nec ſi qui deliquiſſent, facile corrigi ab Epiſcopis ſuis poſſent, ac ob aſſiduas hæreticorum, & ſchiſmaticorum, à quibus eadem Regio omni ferè ex parte cincta erat, inſidias, peſtiferasque doctrinas illic Fides Catholica, & animarum ſalus in maximo diſcrimine verſabatur.

His, aliisque gravibus cauſis impulſus, volens etiam ipſius *Philippi* Regis, hoc illi ſupplicantis precibus, pioque deſiderio ſatisfacere, habita, ſicut rei magnitudo poſtulabat cum Fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, de eorum Conſilio, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Cameracenſem Civitatem, & Diœceſim à Remenſi Provincia, cui tunc erat Metropolitico Jure ſubjecta:

Ac Gandavenſe olim Tornacenſis Diœceſis, & diverſa alia tunc expreſſa Oppida inſignia dictæ regionis cum omnibus, & ſingulis ſuis terminis, Territoriis, Clericis, Populis, Perſonis, Monaſteriis, Beneficiis Eccleſiaſticis cum Cura, & ſine Cura, Sæcularibus, quorumvis Ordinum Regularibus, & aliis piis Locis, à ſua quodlibet Diœceſi, & Provincia perpetuò ſegregaverat, diviſerat, & ſeparaverat.

Ac Gandavenſe, & reliqua Oppida prædicta ſic diviſa in Civitates; Sedem verò Cameracenſem tunc Epiſcopalem in Metropolitanam, ac olim Collegiatam Sancti Bavonis Gandavenſis, certasque alias aliorum Oppidorum in Civitates erectorum prædictorum Eccleſias in Cathedrales pro totidem Epiſcopis erandis, qui ſuæ quisque Eccleſiæ præeſſent:

Ac Gandavenſi, aliisque Eccleſiis, & Civitatibus præfatis certos diſtrictus, per Nuntium ſuum poſtmodum ab eo illuc mittendum limitandos, pro ſua Diœceſi perpetuò conceſſerat.

Nec non Gandavenſem prædictam, & certas alias tunc expreſſas Eccleſias, Civitates, & Diœceſes Eccleſiæ Mechlinienſi hujuſmodi pro ſua Provincia ſubjecerat.

Singulisque Gandavenſis, & aliarum noviter erectarum Cathedralium Eccleſiarum Menſis Epiſcopalibus, annuum redditum trium millium Ducatorum auri de Camera ex certis decimis, & Bonis, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis per dictum Nuntium ſpecificandis, & repartiendis, ex tunc, prout ex ea die, & è contra, poſtquam ſpecificati, & repartiti, ac interim donec ſpecificatio, & repartitio hujuſmodi factæ, & effectum ſortitæ forent, & non ultra, cuilibet ex prædictis Menſis pro earum dote alium annuum

sedditum

redditum mille & quingentorum Ducatorum ſimilium per ipſum *Philippum* Regem ex redditibus, & proventibus, qoos ex dicta Regione percipiebat, Gandavenſi, aliiſque noviter inſtitutis Epiſcopis pro rempore exiſtentibus, ſingulis annia, quousque ſpecificatio, & repartitio præfatæ factæ eſſent, ac pro ea tantum parte, quæ plenarium ſuum effectum minus ſortita foret, nec ultra, integrè, & proportionabilirer perſolvendum perpetuò applicaverar, & appropriaverat.

Ac eidem *Philippo* Regi, ejusque Succeſſoribus, qui pro tempore ejusdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, Jus nominandi Romano Pontifici perſonas idoneas, ac alias tunc expreſſis modo, & forma qualificatas ad Gandavenſem, & alias Cathedrales Eccleſias ſic erectas, tam à primæva illarum erectione hujuſmodi, quàm quotiescumqoe illas pro tempote vatare contingeret, Romano Pontifici, qui pro tempore foret, per eum in Epiſcopoa ad nominationem hujuſmodi ordinandos, in perpetuum reſervaverar per quasdam ſub plumbo, & deinde per alias ſuas in forma Brevis Litteras Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſino, ſuo & Apoſtolicæ Sedis in partibus illis Nuntio, dederat in Mandatis, ut perſonas idoneas, quæ dictas Provinciaa, & Diœceſes diſtinguerent, & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis, & Præpoſituris ſub illis conſiſtentibus diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi vice ſua deputaret.

Dilectus Filius noſter Antonius, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis *Granvellanus* nuncupatus, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, ac quatuor alii ſcientia, & probitate inſignes viri, quoa ad id ipſe Salvator Epiſcopus, & Nuntius, dicto Prædeceſſore interim de medio ſublato, vigore, ſeu prætextu Mandati, & poſteriorum litterarum hujuſmodi ſubſtituerat, licèt forſan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id canonicè ſubdelegari poſſent.

Facta nihilominus perquam diligenti rerum indagine, & omnibus mature penſatis, animadvertentes, quòd ſi paſſim de dotibus Eccleſiarum hujuſmodi per diſmembrationes Bonorum à Monaſteriis, & Præpoſituris prædictis provideretur, cultus Monaſticus non mediocriter læderetur, quin potius ipſa Monaſteria, & Præpoſituras, vel eorum aliqua Menſis prædictis pro dote ſuarum Eccleſiarum, ad hoc ut Epiſcopi etiam illorum curam perinde atque ſuam propriam perpetuo gererent, eſſe unienda.

Ac deſignationes, & Limitationes Provinciarum, & Diœceſium, diviſioneſque, & diſtributiones Oppidorum, & jurisdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium, commodiores illis, quæ per primodictas Litteras ſtatuebantur, fore prævidentes, idcircò aſſignationes dotium, numerumque Perſonatum, ac Dignitatum, Præbendarum, Officiorum, & Beneficiorum in eisdem Eccleſiis, ſtatum etiam, & formam per hujuſmodi ſuppreſſiones, & applicationes, aliasque in univerſum accommodas rationes habendas cenſuerunt, ac eidem Eccleſiæ, & pro tempote exiſtenti Epiſcopo Gandavenſi, pro ſua Diœceſi Oppida, Caſtra, Pagos, & Loca infraſcripta videlicet.

Gandavum, Teneramundam, Oudennardum, Hulſt, Tielt, Axellam, Deſſeldonck, Loo-Chriſti Mendoock, Saffelaete &c. cum ſuis diſtrictibus, & Territoriia aſſignanda eſſe cenſuerunt, ac ſuper majori illorum parte Proceſſus, rebua omnibus ſerie digeſtis, formandos curaverunt, prout in illis ac ſingulis Litteris prædictis, ac forſan aliis ſcripturis deſuper confectis plenius continerur.

Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quòd ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, & quod litteræ reſervationis, vel aſſignationia, & motu proprio cujuſvis penſionis annuæ ſuper alicujus beneficii fructibua expediri non poſſent, niſi de conſenſu illius, qui penſionem hujuſmodi perſolvere tunc haberet, partitionem, & ordinationem per eosdem Subdelegatos, quantum ad Eccleſiam, Civitarem, vel Diœceſim Gandavenſem attinet, accuratè perſpectas, prudenter examinatas, & in ſcripris concorditer digeſtas fuiſſe attendentes.

Ac partitionis, & ordmationia Subdelegatorum hujuſmodi, ſcripturarumque deſuper confectarum, & inde ſecutorum tenores, & numerum Canonicatuum, & Præbendarum ipſiua Eccleſiæ Gandavenſis, eorumque ſingulorum fructuum, redditurum, & proventuum veros annuos valores præſentibus pro expreſſis, ac partitionem, & diviſionem, aliaque præmiſſa quoad Eccleſiam, Civitatem, & Diœceſim Gandavenſem, ſicut præmittitur, geſta, rata, & grata habentes, ac Apoſtolicæ confirmationia robore harum ſerie munientes, omnesque Juris, & facti defectus, ſi qui intervenerint, in eisdem ſupplentes, ac illis in hac parte inhærentes.

Litterasque dicti Prædeceſſoris quoad illa, cæteraque infraſcripta ab eisdem Litteria diſcrepantia duntaxat permutantes, & pium, & laudabile dicti Prædeceſſoris inſtitutum proſequi, & ad hunc effectum eidem Menſæ Gandavenſi de congrua dote providere volentes.

Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatia plenitudine in Præpoſitura Eccleſiæ, olim ex Monaſterio Sancti Joannis, vel Sancti Bavonis, Sancti Benedicti, vel alterius Ordinis, Ordine ipſo, utriusque ſtatu Regulari, ac etiam dignitate Abbatiali, poſt dilectorum Filiorum modetni Abbatis, & illius Coadjutoria deceſſum ibi ſuppreſſis, in Sæcularem, & Collegiaram redactæ, & deinde in Cathedralem, ut præmittitur, erectæ, dignitate ex ipſa Abbatia ſic ſuppreſſa olim inibi principali, cujus & illi forſan annexorum fructus, redditus, & proventus trium millium Ducatorum auri ſimilium ſecundum communem æſtimationem valorem annuum, ut accepimus, non excedunt.

Cum primum illam per ceſſum, etiam ex Cauſa permutationis, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem ipſorum modernorum Abbatis, & ejus in olim Abbatialis dignitatis, nunc verò Præpoſituræ hujuſmodi regimine, & adminiſtratione Coadjutoris, aut aliàs quomodolibet, etiam apud Sedem Apoſtolicam, vatare contigerit, & ſi actu nunc, ut præfertur, vel alias vacet, ac tanto rempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem prædictam legitimè devoluta, ipſaque Præpoſitura diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel quia dignitas principalis eſt, ut præfertur, aut alias generaliter reſervata exiſtat, & ad illam conſueverit quis per electionem aſſumi, eique Cura, & jurisdictio immineat animarum, ac ſuper ea inter aliquos Lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, ex nunc, prout ex tunc, & è contra, nomeo tantum, & denominationem Præpoſituræ dicta auctoritate tenore præſentium perpetuò ſupprimimua, & extinguimus.

Illiusque, & annexorum eorumdem fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, & Bona quæcumque quovis nomine nuncupata, unà cum ejus præeminentiis, prærogativis, ſuperioritatibua, jurisdictionibus, & adminiſtrationibus univerſis dictæ Menſæ Epiſcopali Gandavenſi, ita quod hujuſmodi vacatione occurrente liceat Epiſcopo Gandavenſi, pro tempore exiſtenti, per ſe, vel alium, ſeu alios corporalem poſſeſſionem, ſeu quaſi, fructuum, redditum, jurium, obventionum, emolumentorum, & aliorum Bonorum Præpoſituræ hujuſmodi propria auctoritate liberè apprehendere, & retinere, illaque percipere exigere, & levare, ac in ſuos, & dictæ Menſæ uſua, & utilitatem convertere.

Nec non omnia, & ſingula Prioratus, Præpoſituras, Canonicatus, & Præbendas, Dignitates,

Perſonatus, Adminiſtrationes, & Officia, cæteraque Beneficia Eccleſiaſtica cum Curâ, & ſine Cura, Sæcularia & quorumvis Ordinum Regularia, ad collationem, proviſionem, præſentarionem, electionem, inſtitutionem, confirmationem. & quamvis aliam diſpoſitionem olim Abbatis Monaſterii, & nunc Præpoſiti Eccleſiæ Sancti Bavonis hujusmodi communiter vel diviſim quomodolibet ſpectantia, perſonis idoneis conferre, & de illis etiam providere, ſimilesque perſonas ad illa præſentare, & eligere, & præſentatas, vel electas inſtituere, & confirmare, aliàsque de illis liberè diſponere, cæteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, & quæ eorumdem Monaſterii Abbas, & Eccleſiæ Præpoſitus hactenùs facere, & exequi potuit, & debuit, facere, & exequi, cujusvis licentiâ deſuper minimè requiſitâ, dictâ Apoſtolicâ Auctoritate ei perpetuò applicamus, & appropriamus.

Nec non ſuppreſſionem, extinctionem, applicationem, appropriationem, & alia præmiſſa ſub quibusvis revocationibus, ſuſpenſionibus, vel derogationibus ſimilium, vel diſſimilium ſuppreſſionum, extinctionum, applicationum, & appropriationum, aliarumque univerſarum per Nos, & Sedem prædictam ſub quibuscomque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clauſulis & decretis pro tempore factis minimè comprehendi, ſed ab illis ſemper exceptas, & quoties illas ſuſpendi, revocari, aut illis derogari contigerit, toties eas de novo cooceſſas, & in priſtinum ſtatum reſtitutas, & ad hoc ut ſub revocationibus, ſuſpenſionibus, & derogationibus hujuſmodi minimè comprehendantur, ex nuoc verè, & non fictè plenarium, & iotegrum effectum ſortitas, ſuppreſſiouemque, & extinctionem, applicationem, & appropriationem præfatas de non vacatura, ſed de vacanre Præpoſitura hujuſmodi factas, per illas ex nunc eisdem Menſæ Epiſcopali, & Epiſcopo Gandavenſi pro tempore exiſtenti Jus in re verè, & non fictè quæſitum exiſtere, ac præſentium litterarum ſuſpenſiones, revocationes, derogationes, & alias contrarias diſpoſitiooes pro novis illarum conceſſionibus, & reſtitutionibus haberi, & cenſeri decernimus.

Nec non dilectis Filiis Capitulo Eccleſiæ Sancti Bavonis hujuſmodi, aliisque quibusvis in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis majoris latæ ſententiæ, nec noo privarionis omnium Dignitatum, Officiorum, & Beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos pro tempore obrentorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in poſterum obtinenda, pœnis, per contraſacientes eo ipſo incurrendis, ne ad electionem, ſeu poſtulationem in Præpoſitum dictæ Eccleſiæ, cum Præpoſitura ipſa vacabit, etiamſi nunc vacet, ut præfertur, procedere, vel aliud in præmiſſis, vel eorum aliquo quoquo modo attentare, aut illis refragari præſumant, diſtrictiùs inhibemus.

Et nihilomiοus quascumque electiones, ſeu Poſtulationes hujuſmodi, earumque confirmationes, vel admiſſiones, oec non privationes, præfectiones, commendas, quas de cætero etiam per Sedem prædictam de dicta Præpoſirura quomodocumque fieri contigerir, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore decernimus.

Ut autem idem Epiſcopus Gandavenſis ſuam Eccleſiam Perſonis, ut inſignem decet Cathedralem, circumſpectis, & eruditis, & ad jurisdictionem inibi exercendam, cæteraque munera Eccleſiaſtica obeunda idoneis, debitè inſtructam habeat, quòd ex omnibus Canonicatibus, & Præbendis ipſius Eccleſiæ decem Canonicatus, & totidem Præbendæ, quinque videlicet ex Præpoſituræ, nempe ſiniſtri. & reliqui quinque ex Regis, ſeu dextri lateris partibus ejusdem Eccleſiæ, quos primo loco, poſtquam eidem Eccleſiæ de Epiſcopo Canonicè proviſum fuerit, per ceſſum, & ex Cauſa permutationis, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, vel etiam privationis viâ amiſſionem quorumlibet decem Canonicorum ejuſdem Eccleſiæ, aut aliàs vacare contigerit, vel etiamſi actu nunc quovis modo vacent, ac devoluti, & litigioſi ſint, uc præfertur, unus, & una vacanti Epiſcopo, ratione quorum ſit Capitulariis, ita quod habeat locum, & vocem ſuper Decanum, & reliquos Canonicos Confratres ſuos etiam in Capitulo; Ac tres alii tribus Magiſtris, aut Licentiatis in Theologia, & tres aliis tribus Doctoribus Decretorum, ſeu in eis Licentiatis, & reliqui tres Canonicatus, & totidem Præbendæ hujuſmodi tribus Nobilibus ejusdem Diœceſis, etiam in Jure, vel Theologia ſaltem in gradum Licentiaturæ in famoſa quspiam Univerſitate Studii generalis cum rigoroſo examine promotis, ordine ſervato, in perpetuum concedi, & aſſignari debeant.

Quodque dictæ Eccleſiæ Archidiaconatus unum & unam ex ſex prioribus Canonicatibus, & Præbendis perpetuò habeat, & percipiat, ipſiusque Eccleſiæ Canonicus exiſtat, & ad illos quinque priores tam Nobiles, quàm non Nobiles, ut præfertur, tamen qualificati, ad reliquos vero tres Canonicatus, & tres Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus, & Præbendis hujuſmodi nulli niſi Nobiles, & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint: Ac Archidiaconus ipſe poſt tamen moderni, ſeu modernorum ejusdem Eccleſiæ Archidiaconorum ceſſum, vel deceſſum, plenariam jurisdictionem Archidiaconalem in univerſa Diœceſi Gandavenſi, quam cæteri Cathedralium Eccleſiarum partium illarum Archidiaconi de jure, vel coοſuetudine habent, & habere debent, habeat; Unus vero ſit Archipresbyter Civitatenſis nuncupandus, qui ſpecialem Paſtorum, ſeu Rectorum Parochianorum, & Concionarorum in eadem Civitate Curam habeat; alius autem ex tribus prioribus Canonicis Doctoribus, Pœnitentiarius Diœceſanus exiſtat, qui conſcientiarum populi per univerſam Diœceſim Gandavenſem curam habeat.

Præterea apud alios duos Doctores, vel Licentiatos Seniores, unum videlicet Theologiæ Profeſſurem, alterum verò Jurisperitum poteſtatem totam Diœceſim Gandavenſem, ipſius Epiſcopi vice, vel quoties ipſe id eis mandaverit viſitandi: Quibus etiam reliqui Graduati, quoties ad id requiſiti fuerinc, aſſiſtere debeant;

Apud Archidiaconum verò, & tres alios ex Graduatis hujuſmodi, duos videlicet Theologos, & unum Jurisperitum prædictos, Clericos ad Sacros Ordines promovendi & Rectores Parochianos quacumque auctoritate proviſos, ad Curæ Paſtoralis exercitium admittendi, poteſtas permaneat: Ita ut ipſi nullos niſi idoneos, & quantum ad animarum curam pertinet, quòd perſonalem facient reſidentiam, expreſsè juratos admittere valeant.

Ac ut in univerſa Diœceſi prædicta tot Archipresbyteri, vel Decani rurales deputentur, quot eſſe conveniet, & illi, qui nunc ſunt in officio ſuo cum ſolitis emolumentia, ſalva tamen ipſius Epiſcopi moderatione, remaneant.

Ac tam Archidiaconus, Archipresbyter, & Pœnitentiarius, quàm reliqui ſeptem Canonici, ratione ſuarum Præbendarum hujuſmodi Conſilium, & operam in negociis Eccleſiæ, & Religionis, cæterisque difficultatibus pro tempore emergeotibus, quando, & quoties ab eodem Epiſcopo requiſiti fuerint, tam conjunctim quam diviſim, fideliter præſtare teneantur, eisdem auctoritate & tenore perpetuò ſtatuimus, & ordinamus.

Et ſi eidem Epiſcopo videbitur, ex nunc Archidiaconatum, Archipresbyteratum, & Pœnitentiariam in dicta Eccleſia, in dignitates in ipſa Gandavenſi Eccleſia, non tamen poſt Pontificalem majores, & ſeu Perſonatus, cum ſolitis eorum privilegiis, & prærogativis, juribusque, & pertinentiis eisdem auctoritate, & tenore perpetuò erigimus, & inſtituimus.

Et inſoper ut idem Gandavenſis Epiſcopus in dicta ſua Civitate, quæ Caput Flandriæ exiſtens amplitudine, celebritateque nulli partium illarum Civitati cedere dignoſcitur, unde ſtatum ſuum juxta Pontificalis dignitatis exigentiam commodiùs ſubſtentet, habeat, eidem Menſæ onam mille ab omni decima, Subſidin, & alio quovis ordinario, & extraordinario onere, ex quavis cauſa, etiam pro Civitate Sancta, & deſenſione Patriæ pro tempore impoſitis, liberam, immunem, & exemptam:

Nec non Archidiacono, Archipreſbytero, Pœnitentiario, reliquiſque ſeptem Canonicis præfatis, pro tempore exiſtentibus aliam quingentorum Ducatorum ſimilium, eorum ſingulis, videlicet quinquaginta Ducatorum penſiones annuas, & perpetuas, ſuper fundis, & decimis, cæteriſque fructibus, redditibuſque, & proventibus Monaſterii Sancti Petri Gandavenſis, ejuſdem Sancti Benedicti, ſeu alterius Ordinis, quorum medietatem penſionis hujuſmodi inſimul, ut etiam jam accepimus, non excedunt, Epiſcopo, ſeu Præſuli Gandavenſi, ac Archidiacono, Archipreſbytero, & Pœnitentiario, reliquiſque ſeptem Canonicis præfatis pro tempore exiſtentibus, vel Procuratoribus ſuis ad id ab eis ſpeciale mandatum habentibus reſpectivè, per dilecti Filii moderni Abbatis ejuſdem Monaſterii Sancti Petri Succeſſores, Monaſterium ipſum in totum, vel Commendam pro tempore obtinentes, annis ſingolis, pro una videlicet in Domini noſtri JESU proximi, ab obitu ipſius moderni Abbatis proximè ſequente incipiendo, & alterâ medietatibus penſionum hujuſmodi in Sancti Joannis Baptiſtæ nativitatum Feſtivitatibus in Civitate Gandavenſi, Litteris præſentibus pro tempore exiſteno Abbati Monaſterii Sancti Petri hujuſmodi intimatis, integrè perſolvendas, & quoad ipſam penſionem mille Ducatorum per eundem Epiſcopum, etiam una cum ipſa Eccleſia Gandavenſi percipiendam, auctoritate, & tenore præmiſſis perpetuò reſervamus, conſtituimus, & aſſignamus.

Decernentes ipſius moderni Abbatis Succeſſores prædictos ad integram ſoluonem penſionum hujuſmodi Epiſcopo, ſeu Præſuli Gandavenſi, ac Archidiacono, Archipreſbytero, Pœnitentiario, & reliquis ſeptem Canonicis pro tempore exiſtentibus prædictis faciendam, juxta reſervationis, conſtitutionis, & aſſignationis prædictarum tenorem, efficaciter, & perpetuò obligatos fore; Ac volentes, & eadem auctoritate ſtatuentes, quòd ille ex Succeſſoribus prædictis, qui in dictis Feſtivitatibus, vel ſaltem infrà triginta dies illarum ſingulas immediatè ſequentes, penſiones hujuſmodi per eum tunc debitas non perſolverit eum effectu, lapſis diebus eiſdem, ſententiam excommunicationis incurrat, à qua, donec Epiſcopo, vel Præſuli Gandavenſi, ac Archidiacono, Archipreſbytero, Pœnitentiario, & reliquis ſeptem Canonicis, vel eorum Procuratoribus præfatis de penſionibus hujuſmodi tunc debitis reſpectivè integrè ſatisfactum, aut aliàs cum ipſis ſuper eo amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo conſtitutus, abſolutionis beneficium nequeat obtinere.

Si verò ſex menſes dictos triginta dies immediatè ſequentes ſententiam ipſam animo, quòd abſit, ſuſtinuerit indurato, ex tunc, effluxis ipſis, regimine, & adminiſtratione dicti Monaſterii Sancti Petri perpetuò privatus exiſtat, ipſumque Monaſterium vacare cenſeatur eo ipſo.

Et ut de Viris ſpectatæ doctrinæ, & probitatis ad ædificationem Eccleſiæ Dei accuratiùs proſpiciatur, quòd ipſi decem Canonicatus, & totidem Præbendæ hac prima vice per Epiſcopum duntaxat, qui illos eiſdem Graduatis, & Nobilibus alternatis vicibus conferat, & deinde illi, quoties eos futuris temporibus vacare contigerit, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum prædictorum ſuperſtitum omninò pertinentes; per eos conferantur; Ita quod in hujuſmodi electione Suffragium Epiſcopi non plus juris, ſive momenti, quàm cujuſvis Graduatorum eorumdem habeat, niſi vocum paritate occurrente, quò in caſu tunc iteratum Epiſcopi Suffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat.

Quodque poſthac iidem decem Canonicatus, & decem Præbendæ ſub nullis ſpecialibus, vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, affectationibus, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, deputationibus, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, & aliàs diſponendo, primariis, vel aliis precibus, & aliis præventivis gratiis per Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & dictam Sedem, vel ejus Legatos, & conſideratione, contemplatione, intuitu, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & ex quacumque Cauſa, quantumlibet urgenti pro tempore factis, & conceſſis comprehendantur, nec etiam tanquam vacantes apud Sedem præfatam, aut ulla alia ratione generaliter, vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione per reſignationem, & ex cauſa permutationis apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per Romanum Pontificem, aut Sedem eandem de illis provideri, aut aliàs quomodolibet diſponi poſſit.

Et quoniam impia hæreticorum ſtudia, temporiſque malitia Viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutiùs abeſſe non patiuntur, quòd ſi Canonici Graduati prædicti ab eadem Eccleſia, niſi ab Epiſcopo, vel Capitulo juſſi, per duos menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, ipſique fructus eidem Capitulo cedant.

Ac omnes proventus ſingularum Præbendarum in duas æquales partes dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus, his ſolùm, qui divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio uſque ad finem, exceptâ neceſſitatis cauſâ, permanſerint, miniſtrari debeat, nec quiſquam ulla diſpenſatione, vel privilegio Apoſtolico quacumque cauſa impetrato vel conceſſo, ſeſe à reſidentia hujuſmodi eximere poſſit.

Jus omne decem Canonicatus, & decem Præbendas prædictos conferendi, & de illis diſponendi, vel alios eligendi, ſeu nominandi ab Epiſcopo, & ſeu Præpoſito & Capitulo prædictis, nec non Civitatem, & Diœceſim Gandavenſem prædictas, ac omnia, & ſingula, Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, cæteraque Beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, Sæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia, & alia pia loca in illis conſiſtentia, nec non Jus illa conferendi, & de illis providendi, ac aliàs quomodolibet diſponendi, nec non viſitandi, corrigendi, puniendi, aliaque jura, fructus, redditus proventus, res, & Bona quæcumque per quoſcumque Archiepiſcopos, & Epiſcopos in eiſdem Civitate, & Diœceſi Gandavenſi ordinario Jure haberi, & percipi ſolita, ab illis, eorumque Diœceſi, & Menſis Archiepiſcopalibus, & Epiſcopalibus, ita quòd ipſi ſe deinceps in illis aliquatenùs intromittere, ullámve actionem prætendere nequeant, aliiſque ad quos ſpectat, poſt promotionem primi Epiſcopi Gandavenſis hujuſmodi, perpetuò auferentes, & amoventes, ac Jus decem Canonicatuum, & Præbendarum conferendarum in præmiſſum electionis modum immutantes, ac ad Epiſcopum, & novem Canonicos Graduatos præfatos, reliqua verò abdicata, & amota præmiſſa ad eoſdem Epiſcopum Gandavenſem, ejuſque menſam transferentes, ac abdicata, amota, immutata, & translata eſſe, ſicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quavis Cauſa, & inſtantiâ, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quàvis aliter judicandi, & interpre-

Google

tandi facultate, & suctoritate judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Quocirca Venerabilibus Fratribus Noſtris Archiepiſcopo Mechlinienſi, & Atrebatenſi, & Feltrenſi Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenùs ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium ſeu alios præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Epiſcopi, Archidiaconi, Archipresbyteri, Pœnitentiarii, Canonicorum, & aliorum prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos, ſuppreſſione, extinctione, applicatione, appropriatione, ſtatuto, ordinatione, aliiſque præmiſſis pacificè frui, & gaudere, ac easdem præſentes, & in eis contenta quæcumque firmiter obſervari, nec oon penſiones prædictas Epiſcopo, vel Præſuli Gandavenſi, ac Archidiacono, Archipresbytero, Pœnitentiario, & aliis ſeptem Canonicis reſpectivè, vel eorum Procuratoribus prædictis, juxta reſervationis, conſtitutionis, & aſſignationis, ac decreti prædictorum continentiam, & tenorem integrè perſolvi.

Non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel impediri, aut inquietari, & nihilominùs, ut quemlibet ex Abbatis Monaſterii Sancti Petri Succeſſoribus prædictis, hujoſmodi excommunicationis ſententiam eis incurriſſe conſter, quoties ſuper hoc pro parte Epiſcopi, ſive Præſulis, ac Archidisconi, Archiptesbyteri Pœnitentiarii, & Canonicorum prædictorum fuerint requiſiti, tamdiù Dominicis, & aliis feſtivis diebus, in Eccleſiis, dum major inibi populi multitudo ad divina convenerit, excommunicatum publicè nuncient, & faciant ab aliis nunciari, ac ab omnibus arctius evitari, donec Epiſcopo, ſeu Præſuli, ac Archidiacono, Archipresbytero, Pœnitentiario, & Canonicis præfatis de penſionibus hujuſmodi tunc debitis reſpectivè fuerit integrè ſatisfactom, ipſeque excommunicatus ab excommunicationis ſenrentia hujuſmodi abſolutionis Beneficium meruerit obtinere.

Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præſentibus non patentes quoad reliqua præmiſſa, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis Beneficiorum, & Officiorum Eccleſiaſticorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ita quòd Beneficia, & Officia hujuſmodi tanquam per privationem legitimè & Canonicè factam vacantia ab aliis impetrari, & per locorum Ordinarios liberè conferri poſſint, aliaſque Sententias, Cenſuras, & Pœnas tam Eccleſiaſticas, quàm pecuniarias arbitrio ſuo imponendas, moderandas, & applicandas, eo ipſo incurrendas, eadem auctoritate noſtra, appellatiooe poſtpoſita, compeſcendo, oec non legitimis ſuper his hujuſmodi ſervatis proceſſibus, Sententias, Cenſuras, & Pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad boc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus voluntate, ac Statuto, & ordinatione noſtris prioribus, & aliis præmiſſis, ac alia noſtra de non tollendo Jus quæſitum, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à Jure permiſſis fieri prohibentis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi etiam Prædeceſſoris noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede Apoſtolicâ deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodò ultra tres dietas aliquis tenore præſentium ad Judicium non traharur, aliiſque Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac Monaſterii, Ordinis, & Eccleſiæ Gandavenſis prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus.

Nec non concordatis dudum inter Sedem prædictam, & Nationem Germanicam deſuper initis, privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apoſtolicis Eccleſiæ, Monaſterio, & Ordini prædictis, eorum Superioribus, Capitulo, Conventui, & Perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & efficaciſſimis Clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, & ſuper electionibus faciendis, ac aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis.

Nec non quibuſvis ſpecialibus, & generalibus reſervationibus, expectativis, & aliis gratiis, & in Canonicos creationibus, aliiſque unionibus, & perpetuis abſque conſenſu Coadjutorum deputationibus, nominationibus, citra acceſſus, & regreſſus facultatibus, mandatis, indultis, & conceſſionibus quibuſvis perſonis, cujuſcumqoe Dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, etiam Cardinalatus bonore fulgentibus, ac noſtris etiam antiquis, & deſcriptis Familiaribus, & continuis Commenſalibus, ac Prælatis Domeſticis, nec non Romanæ Curiæ Officialibus, etiam officia ſua actu exercentibus, ex quavis, quantumlibet grandi cauſa, conſideratione, intuitu, vel reſpectu, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, ac cum quibuſvis antelationibus, prærogativis, & decretis, etiam irritantibus, & clauſulis derogatoriarum derogatoriis, etiam præſentibus derogantibus, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac aliàs quomodolibet conceſſis, quos, & quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, eorumque omnium vim, & effectum quoad præmiſſa omninò ſuſpendimus, & in præmiſſis effectum ſortiri, aot locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus.

Illiſque, nec non privilegiis, Indultis, & Litteris Apoſtolicis illis, & aliis quibuſvis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, Sedemque prædictam, etiam per viam generalis Legis, & Statuti perpetui, nec non initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi, & aliàs ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, & quotumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & conſiſtorialibus, ac aliàs quomodocumque, qualitercumque, & quotieſcumque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis, & concedendis, & innovandis.

Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumqoe totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non aotem per Clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè motu ſimili derogamus contrariis quibuſcumque.

Aut ſi aliunde Dignitatibus Eccleſiæ Gandavenſis Speciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum

ejus

ejus Litteras impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem Litteras, & proceſſus habitos per eosdem, & inde ſequuta quæcumque ad Præpoſituram hujuſmodi volumus non extendi; Sed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Dignitatum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari.

Aut ſi Abbati, & Coovent ui, ac Capitulo prædictis, vel quibuſvis communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod ad præſentationem, vel ſolutionem penſionis alicujus minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, quodque de Dignitatibus Eccleſiæ Gandavenſis hujuſmodi, vel alııs Beneficiis Eccleſiaſticis ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, conjunctim, vel ſeparatim ſpectantibus, oulli valeat provideri per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, de quibus, quorumque totia tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſſionis, extinctionis, applicationis, appropriationis, inhibitionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, erectionis, inſtitutionis, reſervationis, conſtitutionis, aſſignationis, voluntatis, abdicationis, amotionis, immutationis, tranſlationis, mandati, ſuſpenſionis & derogationis infringere, vel ei aoſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, ſecundo Idus Auguſti, Pontificatus noſtri, anno ſecundo.

Sic Signatum à dextro latere Fed. Cardinalis Cæſius, à Siniſtro Cæſar Glorierius, & inferius A. de Alexiis.

XIII. Ex Memoir. du Clergé de France, Tom. II. pag. 374.

Bulla PII Papæ IV. ſuper Epiſcoporum reſidentia: an. 1560.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

De ſalute gregis Dominici, nobis ex alto commiſſi, attentiùs cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quæ grex ipſe continua ſuorum cum eo reſidentia Paſtorum præſervetur à noxiis, & in devium prolabens ad rectitudinis tramitem reducatur, & ut Paſtores ipſi reſidentiam ipſam, prout tenentur, commodiùs facere, ac circa ipſius gregis curam libentiùs ac ferventiùs invigilare, & illum ab errorum præcipitiis præſervare, ac in fide orthodoxa & devotione noſtra continere valeant, opem & operam efficaces impendimus, prout rerum &. temporum qualitate penſata, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Hinc eſt, quòd nos motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, univerſos, & ſingolos Venerabiles Fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas ab Eccleſiis & Dioeceſibus ſuis abſentes, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ pœnâ, eo ipſo, abſque alia declaratione incurrenda, diſtrictè præcipiendo monemus, ut omnibus poſtpoſitis, quantò citius io Romanâ curiâ videlicet moram trahentes, intra onum: Extra eam verò in Italia, intra duos: Extra verò Italiam exiſtentes, intra quaruor menſes à die publicationis præſentium in locis infraſcriptis faciendæ computandos ſe itineri committere, & legitimis itineribus ad Eccleſias, ſeu Diœceſes ſuas proficiſci, & ſeſe perſonaliter conferre, ac ibidem, ut tenentur, reſidere, & Paſtorale officium exercere debeant.

Si quis autem à Parochiali, Primatiali, Metropolitana ſeu Cathedrali Eccleſia ſibi quocumque titulo, nomine ſeu jure commiſſâ, quacumque illa dignitate, gradu & præemioentia præfulgeat, legitimo impedimento, ſeu ipſis & rationalibus cauſis ceſſantibus, ſex menſibus continuis extra ſuam Diœceſim morando abfuerit, amiſſionis quartæ partis fructuum unius anni fabricæ Eccleſiæ & pauperibus loci per Superiorem Eccleſiaſticum applicandorum, pœnam ipſo jure incurrat.

Quod ſi per alios ſex menſes in hujuſmodi abſentia perſeveraverit, aliam quartam partem fructuum, ſimiliter applicandam, eo ipſo amittat: Creſcente verò contumacia, ut ſeveriori Sacrorum Canonum cenſuræ ſubjiciatur, Metropolitani Suffraganeos Epiſcopos abſentes, Metropolitanum verò abſentem Suffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus Eccleſiæ ipſo jure incurrenda, infra tres menſes per litteras, vel Nuntium Romano Pontifici denuntiare teneantur, qui in ipſos abſentes, prout cujuſque major aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis Auctoritate animadvertere, & Eccleſiis ipſis de Paſtoribus utilioribus providere poterit, ſicut in Domino ooverit ſalubriter expedire. Eosdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos & Epiſcopos mandatis noſtris parentes, & apud ſuas Eccleſias, ſeu io earum Diœceſi perſonaliter reſidentes, ſpecialibus favoribus & gratiis proſeqoi volentes, ut liberiùs & commodiùs ſuo officio fungi valeant, eis, & eorum cuilibet, ut quandiu reſederint, etiam prætextu quorumcumque delictorum, exceſſuum, etiam atrociorum, etiam hæreſis & læſæ Majeſtatis criminum, per eos quomodolibet commiſſorum, ad comparendum perſonaliter in Romana Curia per qooſcumque Judices ordinarios, vel delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, niſi vigore ſpecialis commiſſionis mano oostra, vel Romani Pontificis pro tempore exiſtentis ſignatæ trahi, aut citari non poſſint, nec debeant: Atque aliter factas citationes, & cenſuras in eis appoſitas, ac indè ſecuta quæcumque, nulla & irrita, ac nullius roboris, & momenti fore, ac eos minimè afficere, aut arctare ſtatuimus, & ordinamus. Nec non eos & eorum quemlibet ab omnibus & ſiogolis decimis, ſubſidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, per Nos & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ad Sedem Apoſtolicam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter, etiam ad inſtantiam Regum & Principum quomodolibet, & ex quavis etiam, quamvis urgentiſſima, juſtiſſima, ac pia & neceſſaria cauſa, etiam pro defenſione Fidei Catholicæ, ratione dictarum Eccleſiarum, nunc & pro tempore impoſitis, illorumque ſolutione, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, & ſimili ſcientia penitus & omninò eximimus & liberamus: nec ad id à dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario; nec oon Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario, Præſidentibus & Clericis, ac decimarum, ſubſidiorum & aliorum onerum hujuſmodi collectoribus, & ſubcollectoribus; ſeu exactoribus & commiſſariis, ad id pro tempore deputatis, etiam vigore quorumcumque privilegiorum, iodultorum & litte-

Google

ratum, etiam præſentibus derogantium, ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentium, eis quomodolibet conceſſorum, & concedendorum, cogi, ſeu compelli, & ob non ſolutionem hujuſmodi aliquas ſententias, cenſuras & pœnas incurrere poſſe decernimus: illisqua & quibusvis aliis in virture Sanctæ obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, nec non Excommunicationis, aut ſuſpenſionia, ac privationis ſuorum Officiorum, & Beneficiorum, quæ obtinent, & pro tempore obtinebunt, eo ipſo incurrendis pœnis, nec eosdem Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas ſic in dicha Eccleſiia, vel earum Diœceſi reſidentes, quandiu in illia teſederint, ut præfertur, ad ſolutionem Decimarum, ſubſidiorum, & onerum præfatorum cogere, ac propter illorum non ſolutionem excommunicationis, aut alias ſententiaa, cenſuras & pœnas promulgare quoquomodo audeant, ſeu præſumant, diſtrictiùs inhibemus. Et inſuper eisdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & Patriarchia, ſicut præmittitur, reſidentibus, ultra privilegia & indulta eis per quoſcumque Romanos Pontifices, Prædeceſſores noſtros, ac Sedam Apoſtolicam, & Generalia Concilia, & Cancellariæ Apoſtolicæ regulas conceſſa, quæ in ſuo robore permanere volumus, ut tanquam à dicta Sede delegati, in quibuscunque civilibus, criminalibus, vel mixtis cauſis, contra quoscunqua Clericos, Sæculares, Regulares, ac etiam extra eorum Monaſteria, ſeu Regularia loca degentes, Regulares quomodolibet exemptos, auctoritate noſtra procedere, & cauſas ipſaa cognoſcere, ſineque debito terminare, ac quidquid terminaverint, exequi & obſervari facere, ipſosque exemptos pro tempore delinquentes, juxta eorum axceſſua & delicta punire, corrigere, & omnem jurisdictionem in eos exercere, omniaque alia & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna, quæ noſmetipſi facere, exercere, & exequi poſſumus, in omnibus & per omnia facere, exercere, & exequi liberè & licitè valeant, plenam & liberam licentiam ac facultatem, auctoritate & tenore prædictus concedimus, & indulgemus, decernentes ab eorum ordinationibus, interlocutionibus & decretia ante definitivam ſententiam, vel vim definitivæ habentem, & ubi agetur de morum correctione, nullatenus etiam ad Nos & Sedem Apoſtolicam appellari poſſe. Et nihilominùs per appellationes quascunque contra præſentium tenorem quomodolibet interpoſitas, minimè cauſas devolvi, aut etiam per quasvis inhibitiones, etiam cum quibuſvis cenſuris & pœnis, eis à quibuſvis Judicibus ordinariis, vel delegatis forſan faciendas, illarum ulteriorem cognitionem & expeditionem, & ubi de morum correctione agetur, etiam legitimam executionem minimè impediri, aut cenſuris & pœnis hujuſmodi ligari, aut irretiri cenſere. Sicque in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcunque Metropolitanos, aut alios Judices, & Commiſſarios, etiam Palatii Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis aliter judicandi, & interpretandi, aut definiendi poreſtara, judicati, definiri, aut interpretari debere, nec non irritum & inane, quidquid ſecus à quoquam, quavis auctoritare, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Mandantes Venerabilibus Fratribua noſtris Fekrenſi, & Parisienſi, ae Amerienſi Epiſcopis per Apoſtolica Scripta motu ſimili, quatenua ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorumdem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Primatum, & Patriarcharum, ſeu alicujus eorum deſuper requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, eisque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eadem auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos omnibus & ſingulis præmiſſis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per eosdem Camerarium, Theſaurarium, Præſidentes & Clericos, nec non Collectores, & Subcollectores, & Exactores, & Commiſſarios præſatos, ſeu quoſcumque alios quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores quoslibet & rebelles per ſimiles cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato atiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres diatas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, & aliis Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicia, ac quibusvis Cameræ præfatæ ſtatutis, decretis, & declarationibus, etiam juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitata alia roboratis, nec non privilegiia, indultis, exemptionibus, etiam Mari magno, aut alias nuncupatis, conſervatorum deputationibus, & eorum ac alia inhibitionibus, quibus dicti Epiſcopi, Archiepiſcopi, & Patriarchæ deferre minimè teneantur, ſed illis rejectis, ac non obſtantibus in dictis cauſis, ut præfertur, procedere, & illas jure debito terminare poſſint, ac Litteris Apoſtolicis eisdem Cameræ Camerario, Theſaurario, Præſidentibus & Clericis ac Collectoribus, & Subcollectoribus, Exactoribus & Commiſſariis, ac Exemptis, nec non Regibus & Principibus præfatis, ac dilectis Filiis Archipresbytero, & Capitulo Sancti Spiritus in Saxia de urbe, & quibuſvia aliis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretia, etiam motu proprio & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro ſufficienti derogatione de illia illorumque totis tenoribus ſpecialia, ſpecifica, individua & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & quæ adverſus præmiſſa nemini ſuffragari poſſe volumua, contrariis quibuſcumque. Aut ſi Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis & Epiſcopis, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel axcommunicari non poſſint per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula, in quibus forſan fides facienda foret, loca deferri, volumus, ac eadem auctoritare decernimus, quòd earum tranſumptis, manu alicujua Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, vel perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus Fides adhibeatur in judicio, & alibi, obi opua fuerit, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Quodque publicatio præſentium cum dimiſſione Copiæ in valvia Baſilicæ Principis Apoſtolorum & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ eosdem Prælatos, & eorum ſingulos etiam à dicta Curia abſentes, ſicut præfertur, monitos arctet & afficiat, perinde ac ſi præſentes litteræ eis ac eorum cuilibet perſonaliter intimatæ forent.

Nullì ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ monitionis, ſtatuti, ordinationis, exemptionia, liberationis, inhibitionis, conceſſionis, indulti, derogationis, voluntarum & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Pe-

tri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Prid. Nonas Septembris, Pontificatus noſtri anno primo.

Signatum, Cæ. Glorierius, & Barengus, Anno à Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Indictione tertia, die vero XIII. Septembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri Pii, divina providentia Papæ IV. anno primo, retroſcriptæ litteræ affixæ, lectæ & publicatæ fuerunt Romæ in locis retroſcriptis, dimiſſis ibidem copiis affixis, juxta illarum formam, & tenorem, per nos Jacobum Cattam, & Bernardinum Andrentium, præfati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores. Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

XIV. Ex Op. Diplom. Miræi Tom. I. p. 482.

Epiſcopatum Ruræmundenſem in Gelria, Archiepiſcopatus Mechlinienſis Suffraganeum erigit: anno 1561. eidem aſſignans Limites, & pro dote Præpoſituram Marſanenſem, prope Moſæ-Trajectum, Præpoſituram Eccleſiæ Sancti Spiritus Ruræmundæ, & alia quædam Gelriæ Monaſteria.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

REgimini Univerſalis Eccleſiæ diſponente Domino præſidentes, pro Eccleſiarum quarumlibet, præſertim noviter erectarum, illiſque præſidentium ſtatu ſalubriter dirigendo, prout ex debito nobis injuncti Paſtoralis Officii tenemur, ſollicitæ conſiderationis aciem extendimus, & ad ea, per quæ Eccleſiarum impoſitarum dotationi, decori, venuſtati, ſuorumque Præſulum, Capitulorum, & aliarum perſonarum Divinis ibi Laudibus inſiſtentium opportunæ ſubventioni, cum Divini Cultus augmento, & animarum Chriſtifidelium ſalute conſulitur, noſtræ ſollicitudinis partes libenter adhibemus, ac aliàs ſuper his etiam nonnulla, quæ à Prædeceſſoribus noſtris, licèt conſultè geſta fuerint, ex ſaniori tamen conſilio prudenter immutando diſponimus, prout locorum, temporum, perſonarumque qualitate penſata, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Cum itaque alias poſtquam felicis recordationis Paulus PP. Quartus, Prædeceſſor noſter, ut providi Paſtoris debitum exigebat, in ea inferioris Germaniæ parte, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi Catholico hæreditario jure ſubjecta eſt, pro tanta celeberrimorum, quæ illic exiſtunt, oppidorum frequentia, populorumque multitudine, adeò paucas Eccleſias Cathedrales ineſſe conſiderans, ut illarum Epiſcopi eâ, quâ opus erat, diligentiâ tantam animarum multitudinem regere non poſſent.

Idque quibuſdam eò difficilius eſſe, quod homines ſui Diœceſani vulgari idiomate inſtitutiſque differebant, & quidam eorum etiam ejuſmodi privilegia habebant, ut ipſos ad Epiſcopalem Sedem evocare non liceret, unde præfati Epiſcopi, nec Fidei Catholicæ doctrinam, ac rectam vivendi rationem populos ſuos docere, nec in delinquentes animadvertere commodè quibant, Fideſque & animarum ſalus ibidem ob multiplices hæreticorum, & ſchiſmaticorum, quibus ipſa Regio undique ferè circumdata erat, inſidias, peſtiferaſque doctrinas maximo in diſcrimine verſabatur.

His aliiſque gravibus cauſis impulſus, volens etiam prædicti Philippi Regis hoc illi humiliter ſupplicantis precibus, pioque deſiderio in ea parte ſatisfacere, habita, ſicut tanta res poſtulabat, cum fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, matura deliberatione, de eorum conſilio, deque Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Mechlinienſe, & quod in Ducatu Geldriæ, & Diœceſi Leodienſi conſiſtebat, Ruremundenſe, ac diverſa alia tunc expreſſa oppida inſignia dictæ Regionis, cum omnibus & ſingulis conterminis, Territoriis, Cleris, Populis, Perſonis, Monaſteriis, & Beneficiis Eccleſiaſticis, cum Cura, & ſine Cura Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, aliiſque piis locis, à ſuis quodque Diœceſi & Provincia perpetuò ſegregaverat, diviſerat, & ſeparaverat.

Ac Mechlinienſe, Ruremundenſe, reliquaque oppida prædicta ſic diviſa in Civitates, Sedem verò Mechlinienſem in Metropolitanam, ac Collegiatam Sancti Spiritus Ruremundenſem, cæteraſque alias aliorum oppidorum in Civitates erectorum hujuſmodi Eccleſias in Cathedrales pro totidem Epiſcopis erectas, qui ſuis quique præeſſent Eccleſiis, ac Ruremundenſi, aliiſque Eccleſiis, & Civitatibus præfatis certos diſtrictos, per Nuntium ſuum poſtmodum ab eo illuc mittendum limitandos, pro ſua Diœceſi perpetuò conceſſerat.

Nec non Ruremundenſem, & certas alias tunc expreſſas Eccleſias, Civitates & Diœceſes dictæ Eccleſiæ Mechlinienſi pro ſua Provincia ſubjecerat, ſinguliſque Ruremundenſis, & aliarum noviter erectarum Cathedralium Eccleſiarum Menſis Epiſcopalibus annuum redditum trium millium Ducatorum auri de Camera ex certis decimis, & bonis, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis per dictum Nuntium ſpecificandis, & repartiendis, ex tunc, prout ex ea die, & è contra, poſtquam ſpecificati, & repartiti, ac interim donec ſpecificatio, & repartitio hujuſmodi factæ, ac effectum ſortitæ forent, & non ultra;

Cuilibet ex prædictis Menſis pro earum dote alium annuum redditum mille, & quingentorum Ducatorum ſimilium per ipſum Philippum Regem ex redditibus, & proventibus, quos ex dicta Regione percipiebat, cuilibet ex Ruremundenſi, aliiſque noviter inſtitutis Epiſcopis pro tempore exiſtentibus, annis ſingulis, quouſque ſpecificatio, & repartitio prædictæ, ac pro ea tantum parte, quæ plenarium ſuum effectum minus ſortita foret, nec ultra, integrè, & proportionaliter perſolvendum, perpetuò applicaverat, & appropriaverat.

Ac eidem Philippo Regi, ejuſque Succeſſoribus, qui pro tempore ejuſdem Regionis in temporalibus Domini eſſent, jus nominandi Romano Pontifici perſonas idoneas, ac alias tunc certis expreſſis modo, & forma qualificatas ad Ruremundenſem, & alias Cathedrales Eccleſias ſic erectas, tam à primæva illarum erectione hujuſmodi, quàm quotieſcumque illas pro tempore vacare contigerit, Romano Pontifici, qui pro tempore foret, per eum in Epiſcopos ad nominationem hujuſmodi nominandos in perpetuum reſervaverat, per quaſdam ſub plumbo, & deinde per alias ſuas in forma Brevis Litteras, Venerabili Fratri noſtro, tunc ſuo, Salvatori Epiſcopo Cluſino, ſuo & Apoſtolicæ Sedis in partibus illis Nuntio, dederat in mandatis, ut perſonas idoneas, quæ dictas Provincias & Diœceſes diſtinguerent, & limitarent, ac dotem dictarum Eccleſiarum à Monaſteriis, Prioratibus & Præpoſituris, ſub illis conſiſtentibus diſmembrarent, cum poteſtate omnia in his neceſſaria faciendi, vice ſua deputaret.

Dilectus Filius noſter Antonius titulo Sancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis de Granvella nuncupatus, tunc Epiſcopus Atrebatenſis, ac quatuor alii ſcientia, & probitate inſignes viri, quos ipſe Salvator Epiſcopus, & Nuntius, dicto Prædeceſſore interim de medio ſublato, vigore, ſeu prætextu mandati, & poſteriorum litterarum hujuſmodi ſubſtituerat, licet forſan eorum aliqui de illis perſonis non eſſent, quæ ad id canonicè ſubdelegari poſſent, facta nihilominùs per eos

qu m

quam diligenti rerum indagine, ae omnibus maturè penſaris,

Animadvertentes, quod ſi paſſim de dotibus Eccleſiarum hujuſmodi per diſmembrationes Bonorum à Monaſteriis, & Præpoſituris præfatis provideretur, cultua monaſtieus non mediocriter læderetur, quin potiùs præſtare nonnullos ex Præpoſituris, ac Prioratibus hujuſmodi ſupprimi, illorumque fructus, reddirus, & proventus Ruremundenſi, aliiſque ram Epiſcopalibus, quàm Capitularibus Menſis Eccleſiarum earumdem applicari, ac deſignationes & limitationes Provinciarum & Diœceſium, diviſioneſque, & diſtributiones oppidorum, & jurisdictionum in nonnullis partibus ipſarum Diœceſium commodiores illis, quæ per primodictas litteras ſtatuebantur, fore prævidentes.

Ideireò aſſignationes dotium, numerumque perſonarum, ae Dignitatum, Præbendarum, Officiorum, & Beneficiorum in iisdem Eecleſiis, ſtatum & formam etiam per hujuſmodi ſuppreſſiones, & applicationes, aliaſque in univerſum accommodas rationes habendas, ac ipſam Ruremundenſem Diœceſim ita partiendam, ut totum Geldriæ tractum à Flumine Wael, uſque ad Eeck, Soeſteren, & Opticbt, Nieſtadt, Erchelens incluſivè, qui dividitur in duas partes dicti Ducatus Ruremundenſis, & Nimmagenſis, cum Comitatu de Horn, & Dominiis, ſeu Territoriis de Beckte, Thorela, Frantrenbergh, Civera, & Poſtel cum oppidis, terris, caſtris, pagis, & locis ſub eis conſiſtentibus.

In quarta Ruremundenſi Ruremunda, Venloo, Gelre, Stralen &c.

Eisdem Eccleſiæ, & Epiſcopo Ruremundenſi pro ſua Diœceſi aſſignanda eſſe cenſuerint, ae ſuper majore illarum parte proceſſus rebus omnibus ſeriò digeſtis formandos curaverint, prout in illis, ac ſingulis litteris prædictis, ae forſan aliis ſcripturia deſuper confectis, pleniùs continetur.

Noa igitur, qui modum inter alium voluimus, quòd ſemper in Unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, quique partitionem, & ordinationem per eosdem Subdelegaros, quantum ad Eccleſiam, Civitatem, & Diœceſim Ruremundenſem attinet, accuratè perſpectas, prudenter examinaras, & in ſcriptis concorditer digeſtas fuiſſe attendentes, ae portionis, & ordinationis omnimode Subdelegarorum hujuſmodi, ſcripturarumque deſuper confectarum, & inde ſequutorum tenores, nec non fructuum, reddituum, & proventuum Menſæ Epiſcopalis, ac Decanatus, & Scholaſteriæ, ſingulorumque Canonicaruum, & Præbendarum olim Sancti Spiritus Eccleſiæ hujuſmodi veroa annuos valores præſentibus pro expreſſis, ac partitionem, & diviſionem, aliaque præmiſſa quoad Eccleſiam, Civitatem & Diœceſim Ruremundenſem, ſicut præmittitur, geſta, rata, & grata habentes, ac eis Apoſtolicæ Confirmationis robur adjicientes, omneſque juris & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint, in eisdem ſupplentes, ac illis in hac parte inhærentes, litteraſque dicti Prædeceſſoris quoad illa, cæteraque infraſcripta ab eisdem litteris diſcrepantia duntaxat immutantes, & nihilominùs laudabile ejusdem Prædeceſſoris inſtitutum proſequi, & ad hunc effectum tam Epiſcopali Menſæ, quàm etiam infraſcriptis novem affectia Præbendis Eccleſiæ Ruremundenſia prædictæ de congrua dote providere volentes.

Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtris, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Monaſterium Sancti Hieronymi Ruremundenſis, Ordinis Sancti Auguſtini, nuper combuſtum, & nondum plenè reparatum, & dictæ Eccleſiæ Sancti Spiritua in Cathedralem Ruremundenſem erectæ dignitatem inibi principalem. ac etiam forſan Conventualem Sancti Remigii Remenſis in Merſſen, Ordinis Sancti Benedicti, antea Leodienſis, nec non Sanctæ Urſulæ, & undecim millium Virginum in Keſſel, antea Colonienſis, & Sancti Nicolai in Alevois, antea Trajectenſis, nunc verò Ruremundenſis Diœceſis, Præmonſtratenſis Ordinis, Conventu carentes Præpoſituras, ac qui Conventualis non eſt, euique, ut aſſeritur, aliud onua, quam unius Miſſæ in anno non incumbit, Prioratum Sancti Walrici Ciſtercienſis Ordinis ejusdem Diœceſis.

Quorum inſimul, & in illis forſan reſpectivè annexorum fructus, redditus & proventua trium millium Ducatorum Auri de Camera ſecundum communem æſtimationem valorem annuum, uti etiam accepimus, non excedunt, cum primùm illos per ceſſum, etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, ſeu quamlibet aliam dimiſſionem, vel amiſſionem dilectorum Filiorum moderni Abbatis Monaſterii, ac Præpoſituras, & Prioratum hujuſmodi quovis modo obtinentium, aut aliàs quomodolibet, & apud Sedem Apoſtolicam vacare contigerit, etiamſi actu nunc, ut præfertur, vel alias vacent, & tanto tempore vacaverint, quod Monaſterii proviſio, ac Prioratûs, & Præpoſiturarum hujuſmodi collatio, juxta Lateranenſis Statuta Concilii, aut alias Canonicas Sanctiones ad Sedem præſatam legitimè devoluta, ac Prioratus, & Præpoſituræ præfati diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel quavis cauſa, etiam diſpoſitione, exprimenda, generaliter reſervati exiſtant, & ad illos conſueverint aliqui per electionem aſſumi, eisque Cura etiam jurisdictionalis immineat animarum, & ſuper eis inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, & de dicto Monaſterio conſiſtorialiter diſponi conſueverit, ſeu debeat.

Nec non in eisdem Monaſterio, Præpoſituris, Regularibus, & Prioratu Dignitatem Abbatialem ae Ordines, omnemque Statum, & Dependentias Regulares, ex nunc prout ex tunc, & è contra, dicta auctoritate tenore præſentium perpetuò ſupprimimus, & extinguimus.

Et quoniam in Civitate Ruremunda prope dictam ejus Eccleſiam Cathedralem nullus eſt locus Epiſcopali Habitationi commodior, quam fundus Monaſterii præfati, fundum ipſum cum ædificiia in eo inſtauratis Epiſcopo Ruremundenſi pro Domo Epiſcopali, & habitatione ſua aſſignamus, ac Sancti Remigii, & Eccleſiæ Sancti Spiritus Præpoſiturarum, & Prioratus Menſæ Epiſcopali, Monaſterii verò, ac in Keſſel, ac Sancti Nicolai Præpoſiturarum prædictorum, illiſque annexorum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta, ae alia Bona quæcumque quovis nomine nuncupata, quadraginta quatuor Decanatui, ac tantundem, vel 100. Ducatorum Auri ſimilium, quot ad conſtituendam infraſcriptarum affectarum Præbendarum æquivalentiam neceſſe erit, portiones annuas exindè primitus aſſumendas Scholaſteriæ dictæ Eecleſiæ Ruremundenſis:

Reliqua verò novem Canonicatibus, & totidem Præbendis ejusdem Eccleſiæ, qui Canonicis Graduatis affecti erunt, ita quod ad Miſſarum, & Memoriarum Defunctorum Celebrationem, & manutentionem, ae eleëmoſynarum in Monaſterio, ac in Keſſel, & Sancti Nicolai Præpoſituris prædictia fundatarum, & inſtitutarum præſtationem teneantur, illorumque & annexorum eorumdem fructus, redditus, & proventus, ae jura, obventiones, & emolumenta, & bona quæcumque quovis nomine nuncupata, una cum eorum præeminentiis, prærogativis, ſuperioritatibus, jurisdictionibus, & adminiſtrationibus univerſis.

Ita quod hujuſmodi vacatione occurrente liceat Epiſcopo Ruremundenſi, ac Decano Scholaſtico, & novem Graduatis Canonicis ſupradictis, pro tempore exiſtentibus, per ſe vel alium, ſeu alios corporalem poſſeſſionem, ſeu quaſi, jurium, & pertinentiarum, ac fructuum, reddituum, proventuum, obventionum, emolumentorum, & aliorum Bonorum Monaſterii, Præpoſiturarum, & Prioratus prædictorum propria auctoritate liberè apprehendere, & retinere, illaque percipere, exigere, &

levare,

Digitized by Google

levare, ac in ſuos, & Epiſcopalis Menſæ, nec non Decanatus, Scholaſticæ, & novem Canonicatuum, & Præbendarum uſus, & utilitates convertere, nec non omnia & ſingula Beneficia Eccleſiaſtica cum Cura, & ſine Cura, Secularia, etiam quorumvis Ordinum Regularia ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, inſtitutionem, confirmationem, & quamvis aliam diſpoſitionem pro tempore exiſtentium Præpoſiturarum Præpoſitorum, & Prioratus Priorum Monaſterii prædictorum, & Abbatis, communiter vel diviſim, quomodolibet ſpectantia, perſonis idoneis reſpectivè conferre, & de illis etiam providere, ſimileſque perſonas ad illa præſentare, vel eligere, ac præſentatas & electas inſtituere, ac confirmare, & alias de illis liberè diſponere, cæteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, & quæ eorumdem Monaſterii Abbates, Præpoſiturarumque, & Prioratus Præpoſiti, & Prior hactenus exercuere, facere, & exequi, cujusvis licentiâ deſuper minimè requiſitâ, dicta auctoritate etiam perpetuò applicamus, & appropriamus.

Statuentes, quod dilecti Filii Canonici Regulares, & alii Religioſi Monaſterii, & qui ſint Præpoſituræ S. Remigii prædictorum, cum honeſta, & ſufficienti recompenſa vitalis & annuæ penſionis ad alia ſui Ordinis partium illarum Monaſteria, quarum pluima Religioſis indigere noſcuntur, aut Virginum Conventus, ut inibi Miſſas, & alia Divina Officia celebrent, vel etiam, ſi ad id ſufficientes reperti fuerint, ad Curas Paſtorales exercendas, juxta providam ipſius Epiſcopi Ordinationem transferantur, ac illac transferri debere, præſenteſque litteras ſub quibusvis revocationibus, ſuſpenſionibus, vel derogationibus ſimilium, vel diſſimilium ſuppreſſionum, applicationum, & appropriationum per Nos, & Sedem præfatam, aut quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clauſulis & decretis pro tempore factis, minime comprehendi.

Sed ab illis ſemper exceptas, & quoties illas ſuſpendi, revocari, aut illis derogari contigerit, toties eas de novo conceſſas, & in priſtinum ſtatum reſtitutas, & ad hoc ut ſub revocationibus, ſuſpenſionibus, & derogationibus hujuſmodi minimè comprehendantur, & nunc verè, & non fictè ſuum plenarium, & integrum effectum ſortitas, applicationeſque, & appropriationes de non vacaturorum, ſed de vacantium Monaſterii, Præpoſiturarum, & Prioratus fructibus, redditibus & proventibus hujuſmodi factas, & per illas ex nunc Menſæ Epiſcopali, & Epiſcopo Ruremundenſi, nec non Decano, Scholaſtico, & novem Graduatis Canonicis prædictis pro tempore exiſtentibus jus in re quæſitum exiſtere, ac earumdem litterarum ſuſpenſiones, revocationes, derogationes, & alias contrarias diſpoſitiones, pro novis illarum conceſſionibus, & reſtitutionibus haberi, & cenſeri decernimus.

Dilectis Filiis Capitulo Eccleſiæ, olim Sancti Spiritus, & Monaſterii, & Præpoſituræ Sancti Remigii prædictorum Conventibus, aliiſque quibusvis in virtute Sanctæ Obedientiæ, & ſub Excommunicationis majoris latæ ſententiæ, nec non privationis omnium Dignitatum, Officiorum & Beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos pro tempore obtentorum, inhabilitatiſque ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnis, per contrafacientes eo ipſo incurrendis, ne ad electionem, ſeu poſtulationem in Monaſterii Abbatem, aut Præpoſitos Eccleſiæ Ruremundenſis, & Sancti Remigii Præpoſiturarum hujuſmodi, dum illa vacabunt, etiamſi nunc vacent, ut præfertur, procedere, vel aliud in præmiſſis; ſeu eorum aliquo quoquomodo attentare, aut illis refragare præſumant, diſtrictiùs inhibentes, ac decernentes quaſcumque electiones, ſeu poſtulationes hujuſmodi, earumque confirmationes, vel admiſſiones, nec non proviſiones, prælationes, commendas, aliaſque diſpoſitiones, quas de cætero etiam per Sedem prædictam de dictis Monaſterio, Præpoſituris, & Prioratu, quomodocumque fieri contigerit, nullas, & invalidas, nulliuſque fore valoris, vel momenti.

Ut autem idem Epiſcopus Ruremundenſis ſuam Eccleſiam Perſonis, ut inſignem decet Cathedralem, circumſpectis, & eruditis, ac ad juriſdictionem inibi exercendam, cæteraſque munera Eccleſiaſtica obeunda idoneis debitè inſtructam habeat, quod ex omnibus Canonicatibus & Præbendis ipſius Eccleſiæ, olim Sancti Spiritus, quorum numerum, ac ſingulorum illorum fructuum, reddituum, & proventuum, veros annuos valores haberi volumus pro expreſſis, decem Canonicatus, & totidem Præbendæ, quorum primo loco poſtquam eidem Eccleſiæ de Epiſcopo canonicè proviſum fuerit, per ceſſum, etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, vel etiam privationis viâ amiſſionem quorumlibet decem Canonicatuum ejuſdem Eccleſiæ, aut aliàs vacare contigerit, unus, & una Epiſcopo prælato, qui illorum ratione ſit Capitularis, ac locum, & vocem ſuper Decanum, ac reliquos Canonicos ejuſdem Eccleſiæ, etiam in Capitulo, habeat, ac alii, & aliæ tres tribus in Theologia, nec non alii, & aliæ aliis tribus in Decretorum Doctoribus, ſeu in eis Licentiatis, & reliqui, & reliquæ tres Canonicatus, & totidem Præbendæ reliquis tribus Nobilibus, etiam in Theologia, vel Decretis, vel ſaltem ad Gradum Licentiaturæ hujuſmodi in famoſa quapiam Univerſitate Studii generalis, cum rigore examinis promotis, ordine ſervato, in perpetuum concedi, & aſſignari debeant.

Quodque ad ſex, poſt Epiſcopi, priores tam Nobiles, quam ignobiles, ut præfertur, tamen qualificati: ad reliquos verò tres Canonicatus & Præbendas ex reliquis novem Canonicatibus, & Præbendis hujuſmodi, nulli niſi Nobiles, & Graduati, ut præfertur, aſſumi poſſint.

Præterea quod in eadem Eccleſia ſit unus Archidiaconus ex Graduatis ipſis juxta Epiſcopi deſignationem, poſt tamen dilecti, ſeu dilectorum Filiorum moderni, ſeu modernorum Eccleſiæ Leodienſis Archidiaconorum ceſſum, vel deceſſum, qui eam plenariam Juriſdictionem Archidiaconalem in univerſa Diœceſi Ruremundenſi habeat, quam Metropolitanæ prædictæ, cæterique Cathedralium Eccleſiarum partium illarum Archidiaconi, de jure, vel conſuetudine habent, & habere debent.

Alius verò ſit Archipresbyter Civitatenſis nuncupandus, qui ſpecialem Curam Paſtorum, ſeu Rectorum Parochianorum, & Concionatorum in eadem Civitate habeat.

Alius autem ex tribus prioribus Canonicis Doctoribus, Pœnitentiarius Diœceſanus exiſtat, qui conſcientiarum Populi per univerſam Diœceſim Ruremundenſem Curam ſpecialiter habeat.

In ipſa Eccleſia Archidiaconatum, Archipresbyteratum, Scholaſtriam, & Pœnitentiariam in Dignitates inibi, non tamen poſt Pontificalem majores, quatenus hactenùs erecti non ſint, eiſdem auctoritate & tenore erigentes, inſtituentes, & inſuper quod apud alios duos Doctores, vel Licentiatos Seniores, unum verò Theologiæ Profeſſorem, alterum verò Juriſperitum poteſtas totam Diœceſim Ruremundenſem ipſius Epiſcopi loco, & quoties ipſe id eis mandaverit, viſitandi, quibus etiam reliqui Graduati, quotieſcumque ſimiliter requiſiti fuerint, aſſiſtere debeant.

Apud tres verò ex præfatis Graduatis Viris duos Theologos, & unum Juriſperitum cum Archidiacono poteſtas Clericos ad Ordines Sacros promovendos, & Rectores Parochianos, quacumque etiam auctoritate proviſos, ad Curæ Paſtoralis exercitium admittendi ſit, & permaneat.

Ita quod ipſi nullos protsùs, niſi idoneos, & quantum ad animarum Curam pertinet, quod perſonalem facient reſidentiam expreſſè juratos admittere valeant, ac tam Archidiaconus, quam Archipresbyter,

& Pœnitentiarius, quàm Scholaſticus, & Canonici ratione Præbendarum ſuarum hujuſmodi conſilium, & operam in negociis Eccleſiæ, & Religionis, cæteriſque difficultatibus pro tempore emergentibus, eidem Epiſcopo, quando, & quoties ad id ab eo requiſiti fuerint, tam conjunctim quàm diviſim, fideliter præſtare teneantur.

Et ut de viris ſpectatæ doctrinæ, & probitatis ad ædificationem ejuſdem Eccleſiæ accuratiùs proſpiciatur, quòd ipſi novem Canonicatus, & Præbendæ Graduatis affecti pro prima vice per ipſum Epiſcopum Viris Nobilibus, & Graduatis, alternatis vicibus, pleno Jure, etiam deinceps, quoties illos futuris temporibus vacare contigerit, ut præfertur, ad electionem Epiſcopi, & aliorum Graduatorum ſuperſtitum, per eos conferantur, & in hujuſmodi electione ſuffragium Epiſcopi non plus ponderis, ſive momenti, quàm cujuſvis Graduatorum habeat, niſi vocum paritate occurrente, quo caſu iteratum Epiſcopi ſuffragium paritatem vocum hujuſmodi dirimat.

Quodque poſthac decem Canonicatus, & decem Præbendæ Epiſcopo, & Graduatis affecti hujuſmodi ſub nullis ſpecialibus, vel generalibus, etiam mentalibus reſervationibus, affectionibus, etiam in Corpore Juris clauſis, nec non expectativis, coadjutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, & alias diſponendo, primariis precibus, aut aliis gratiis præventivis, per Nos, aut Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ad dictam Sedem, vel ejus Legatos, etiam conſideratione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & ex quacumque Cauſa, quamtumlibet urgenti, pro tempore factis, & conceſſis comprehendantur.

Nec etiam tamquam vacantes apud Sedem præfatam, aut ulla alia ratione generaliter, vel ſpecialiter reſervari, nec illorum vacatione etiam per reſignationem etiam ex Cauſa permutationis, etiam apud Sedem eandem pro tempore occurrente, per Romanos Pontifices, aut Sedem præfatam de illis provideri, aut aliàs quoquomodo diſponi poſſit.

Et quoniam impia hæreticorum Studia, ac hujuſce temporis malitia viros doctos ab Eccleſiis ſuis diutiùs abeſſe non patitur, quòd ſi Canonici Graduati prædicti ab eadem Eccleſia, niſi ab Epiſcopo, vel Capitulo miſſi, per duos menſes abfuerint, integros ſuæ Præbendæ fructus illius anni amittant, illoſque Capitulo cedant.

Ac omnes proventus ſingularum Præbendarum in duas æquales partes dividantur, quarum altera pro quotidianis diſtributionibus, his ſolis, qui divinis Officiis in Choro deſervierint, & inibi à principio uſque ad finem, exceptâ neceſſitatis Cauſâ permanſerint, miniſtrari debeat, nec quiſquam ulla diſpenſatione, vel privilegio Apoſtolico, quacumque Cauſa impetrato, vel conceſſo, ſeſe a reſidentia hujuſmodi eximere poſſit, eiſdem auctoritate, & tenore perpetuò ſtatuimus, & ordinamus.

Jus omne decem Canonicatus, & decem Præbendas affectos præfatos conferendi, & de illis diſponendi, vel ad illos eligendi, ſeu nominandi à Præpoſitio, & Capitulo Eccleſiæ Ruremundenſis hujuſmodi, nec non Civitatem, & Diœceſim Ruremundenſem prædictas, omniaque, & ſingula, Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, cæteraque Beneficia Eccleſiaſtica cum Cura, & ſine Cura Sæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia, & alia pia loca in illis conſiſtentia, viſitandi, & Jura illa conferendi, & de illis providendi, ac aliàs quomodolibet diſponendi, nec non perſonas corrigendi, aliaque Jura, fructus, redditus, proventus, res, & Bona quæcumque per quoſvis Archiepiſcopos, & Epiſcopos in eiſdem Civitate, & Diœceſi Ruremundenſi ordinario Jure haberi, & percipi ſolita, ab illis eorumque Diœceſibus, & Menſis Archiepiſcopalibus, & Epiſcopalibus, & quibuſcumque aliis, ita quod ipſi ſe deinceps in illis aliquatenus intromittere, ullamque actionem prætendere nequeant, poſt promotionem primi Epiſcopi Ruremundenſis hujuſmodi perpetuò abdicantes, & amoventes, illudqua in præmiſſum electionis modum immutantes, & ad Epiſcopum, & ejus Menſam, & novem Canonicos præfatos reſpectivè transferentes, & abdicata, amota, immutata, & translata eſſe, ſicque per quoſcumque Judices ordinarios, vel delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavis Cauſa, & inſtantia, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his à quoquam quàvis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Mechlinienſi, ac Atrebatenſi, & Antverpienſi Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Epiſcopi, ac Capituli Ruremundenſis, nec non Archidiaconi, Archipresbyteri, Pœnitentiarii, Scholaſtici, ſingulorumque Canonicorum prædictorum, & aliorum quorum intereſt, & intererit quomodolibet in futurum, requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque, & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos omnes, & ſingulos confirmatione, approbatione, ſuppletione, ſuppreſſione, extinctione, applicatione, appropriatione, erectione, inſtitutione, ſtatuto, ordinatione, ſeparatione, aliiſque omnibus, & ſingulis præmiſſis pacificè frui, & gaudere, ac hujuſmodi Litteras, & in eis contenta firmiter obſervari.

Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præſentibus non parentes, etiam per excommunicationes latæ ſententiæ, ac privationis Beneficiorum, & Officiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque Sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, & inhabilitatis ad illa, aliaque in poſterum obtinenda, ita quòd Beneficia, & Officia per contradictores obtenta tanquam per privationem legitimè, & canonicè factam vacent, ac ab aliis impetrari, & per Ordinarios Collatores liberè conferri poſſint, nec non pecuniarias pœnas arbitrio ſuo imponendas, moderandas, & applicandas, eo ipſo incurrendas, eadem auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſitâ, compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando.

Invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio Brachii ſæcularis, non obſtantibus voluntate noſtra priori, & aliis præmiſſis, nec non Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à Jure permiſſis, fieri prohibentis, ac piæ memoriæ *Bonifacii Papæ Octavi*, etiam Prædeceſſoris noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodò non ultra tres dietas aliquis tenore præſentium ad Judicium trahatur, & noſtra de non tollendo Jus quæſitum, aliiſque Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, Ordinationibus, ac Eccleſiæ, Monaſterii, Præpoſituræ, Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & conſuetudinibus, ac fundationibus, ſi quæ ſint, nec non Concordatis dudum inter Sedem præfatam & Nationem Germanicam deſuper initis, privilegiis quoque, Indultis,

& Lit-

& Litteris Apoſtolicis Eccleſiæ, Monaſterio, Præpoſituris, & Ordinibus prædictis, eorumque Superioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam ſuper electionibus faciendis, ac aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, nec non quibusvis ſpecialibus, vel generalibus reſervationibus, etiam mentalibus, unionibus & annexionibus, & incorporationibus, etiam ſimilibus ſuppreſſionibus, extinctionibus, facultatibus, mandatis, indultis, & aliis gratiis quibusvis perſonis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, etiam de latere Legatis, etiam motu ſimili, ſeu Conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet conceſſis, & in poſterum concedendis, quæ, & quas illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, eorumque omnium vim, & effectum quoad præmiſſa omniò ſuſpendimus, & in præmiſſis effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe decernimus, ac tam eis, quàm ſtatutis, conſuetudinibus, concordatis, fundationibus, privilegiis, Indultis, & litteris prædictis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per Clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, & ſufficienter ſuſpenſa, illiſque derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque.

Aut ſi aliquis ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Præpoſituris, & Prioratibus hujuſmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus Litteras impetravit, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem Litteras, & proceſſus habitos per eaſdem, & inde ſequuta quæcumque, ad Præpoſituras, & Prioratum ſuppreſſos præfatos volumus non extendi, ſed nullum per hæc eis quoad aſſequutionem Præpoſiturarum, aut Prioratuum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari.

Aut ſi dilectis Filiis, Conventui, & Vaſallis dicti Monaſterii, vel quibuſvis aliis, communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppreſſionis, extinctionis, applicationis, appropriationis, aſſignationis, ſtatuti, decreti, inhibitionis, erectionis, inſtitutionis, ordinationis, translationis, mandati, ſuſpenſionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, ſeptimo Idus Auguſti, Pontificatus noſtri, anno ſecundo.

Erat ſignatum Fed. Cardinalis Ceſius Glorierius.
Adhuc inferius erat ſignatum A. M. de Alexiis.

XV. Ex Oper. Diplom. Miræi Tom. II. p. 1093.

Prioratum Bierbacenſem juxta Lovanium, olim Ordinis Sancti Benedicti, ſub Juriſdictione Abbatiæ S. Nicaſii Remis, ſupprimit anno 1561. ejuſque Bona annectit Sacræ Facultati Theologicæ in Academia Lovanienſi.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis Officio ad ea libenter intendimus, per quæ Litterarum Studia, ex quibus militantis Eccleſiæ Reſpublica gubernatur, divini nominis cultus protenditur, omniſque proſperitas humanæ conditionis augetur, ubique floreant, & augeantur, & perſonarum hujuſmodi ſtudiis inſiſtentium commoditatibus conſulatur; & ut perſonæ ipſæ aliquod ſubventionis auxilium ſuſcipiant, & ſtudia ipſa decentiùs manuteneri valeant, de congruæ proviſionis ſubſidio ſolerter providemus, ac deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum Filiorum Decani, & Magiſtrorum Collegii Facultatis Theologicæ Famoſæ Univerſitatis Lovanienſis, Mechlinienſis Diœceſis, petitio continebat, quòd cùm in ampliſſima, & populoſiſſima inferioris Germaniæ Provincia nulla alia inſignis Univerſitas Studii Generalis fundata ſit, & illa vetus ſtipendiorum, ſive portionum mediocritas, quæ Profeſſoribus, & Studentibus in Theologia in dicta Univerſitate aſſignatur, ad fovendum, & alendum tot Scholares Theologicæ diſciplinæ, quot præſentis Sæculi deplorata calamitas expoſtularet, neutiquam ſufficiat, quin & pleraque ex ipſis portionibus plusquam expediret tenues ſint.

Præſertim cum Theologiæ Studium diuturno, ac æruminali labore tranſigatur, ut exinde ſolidus fructus reportetur, innumeri pauperes claræ indolis, & Magiſterii gradum in artibus iſtis aſſequuti, ad altiora ſtudia hujuſmodi non provehantur, qui alias modico ſubſidio ſubſtentati in ipſa Theologia præſtantiſſimi evaderent, ut inde laborioſè hauſtâ ſalubri doctrinâ, jam undiqua invaleſcentibus Lutheri dogmatibus, cæteriſque ſuperſtitionibus per univerſam Dei Eccleſiam conſperſis ſeſe fortiter opponere, pravaſqua Hæreticorum opiniones reprimere, & confutare, ac denique auctoritatem, & obedientiam Romani Pontificis pro tempore exiſtentis adverſus impios defendere poſſint.

Et licèt jam inde ab eo tempore, quo Monaſterium Sancti Nicaſii Remenſis, Ordinis Sancti Benedicti, ſeu illius Abbas, & Conventus tunc Eccleſiam Sæcularem, & Collegiatam, nunc verò dicti Ordinis Regularem Prioratum Loci Bierbacenſis Leodienſis Diœceſis, à tunc Dominis temporalibus, ſeu Feudatariis dicti Loci, ad quos Juspatronatus dictæ tunc Eccleſiæ ſpectabat, de conſenſu etiam tunc Ducum Lotharingiæ, & Brabantiæ, ſub quorum ditione temporali dictus Locus conſiſtebat, nec non tunc Epiſcopi, & dilectorum Filiorum Capituli Leodienſis, & Archidiaconi Brabantiæ in Eccleſia Leodienſi, pietatis intuitu donatum in eleemoſynam, cum ea conditione, quod cedentibus, vel decedentibus ſex Canonicis, qui tunc erant dictæ Eccleſiæ, Loco illorum totidem Monachi inſtituerentur, & de illorum Bonis ſuſtentarentur, jure, & juriſdictione Epiſcopi, & dictæ Eccleſiæ Leodienſis, quàm ipſe Epiſcopus in Monachos ipſius Ordinis dictæ Leodienſis Diœceſis habebat, ac etiam Parochiæ Bier-

bacenſis, nec non Canonica etiam juſtitia, ſalvis remanentibus.

Quodque Rector, ſeu Vicarius Eccleſiæ Prioratus hujuſmodi, quæ etiam tunc Parochialis erat, per dictum Archidiaconum Brabantiæ ad præſentationem Abbatis dicti Monaſterii inſtitueretur, eique de Bonis prædictis portio quindecim Librarum Lovanienſium annuatim aſſignaretur, receperunt, & poſt approbationem donationis hujuſmodi à felicis recordationis Gregorio IX. ſeu X. aut alio tunc Romano Pontifice factam, dictus Prioratus uni Religioſo ejuſdem Monaſterii dictum Ordinem expreſsè profeſſo, ex collatione, & proviſione præfati Abbatis aſſignari ſoleat.

Nihilominus nec prædictus, nec etiam talis numerus Monachorum ibidem deſerviat, & quandoque unus, quandoque verò duo, nec unquam, aut raro plures Monachi cum ipſo Priore ibidem degant, ſitque Diœceſis prædicta Monaſteriis, aliiſque Regularibus Locis etiam ipſius Ordinis abunde dotata.

Si dictus Prioratus, quem dilectus Filius Stephanus Flebagillius Prior obtinet, ac in eo Dignitates, Prioratus, & Conventualitas, & ſi quæ ſint Loca, & Monachales portiones, nec non Ordo, ſtatus, & eſſentia regulares ſupprimerentur, & extinguerentur, ac illius Bona, fructus, & jura quæcumque Collegio Decani, & Magiſtrorum hujuſmodi, ad effectum erigendi, & inſtituendi tot alias portiones Lectorum, & ſeu Studentium in Theologia, quot ex fructibus, redditibus, & proventibus prædictis commodè ali poſſent, ac aliàs in manutentionem dicti Collegii, reſervatis tamen, & ſalvis infraſcripois, applicarentur, & appropriarentur.

Profectò per hoc quamplures Viri Studium Theologiæ hujuſmodi ob graves impenſas alioqui deſerere coacti, ad arcendos hæreticorum conatus, & ſimul fundandum in ipſa Eccleſia Dei lætiſſimam frugem idonei ſuſcitarentur.

Quare pro parte eorumdem Decani, & Magiſtrorum aſſerentium, fructus, redditus, & proventus ejuſdem Prioratus, & illi forſan annexorum, trecentorum Ducarorum auri de Camera, ſecundum communoem æſtimationem, valorem annuum non excedere, oobis fuit humiliter ſupplicatum, ut Prioratum, ac dignitatem Prioratus, & Ceoventualitatem, ac ſi quæ ſint Loca, & monachales portiones.

Nec non Ordinem, ſtatum, & eſſentiam Regulares prædictas ſupprimere, & extinguere, ac illius Bons, fructus, & Jura quæcumque Collegio Decani, & Magiſtrorum hujuſmodi, ad effectum præmiſſum, reſervatis, & ſalvis infraſcriptis, perpetuò applicare, & appropriare, aliàſque in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, ſecundum æſtimationem prædictam, & Beneficii cui aliud uniri peteretur, (alioquin unio non valeret) & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, quique Fidei Catholicæ propagationem, & divini Cultus augmentum, & perſonatum Litterarum ſtudiis inſiſtentium, & in eis Legentium ſubventionem, noſtris potiſſimum temporibus, ſinceris exoptamus affectibus, eoſque Decanum, & Magiſtros, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſoſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris, & pœnis à Jure, vel ab homioe quavis occaſione, vel Cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes.

Nec non ejuſdem Collegii fructuum, reddituum, & proventuum verum annuum valorem præſentibus pro expreſſo habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ipſius Srephani ad hoc accedente conſenſu, Prioratum prædictum, cum primùm illum per ceſſum, vel deceſſum, aut quamvis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem præfati Stephani, etiam apud Sedem Apoſtolicam, aut etiam in aliquo ex menſibus, in quibus vacantium Beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitio nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſteori, & Sedi prædictæ per Conſtitutiones Apoſtolicas pro tempore reſervata exiſtit, aut Ordinariis Collatoribus per eaſdem Conſtitutiones, ſeu Litteras alternativarum, aut alia privilegia, & indulta Apoſtolica conceſſis, hactenus, aut in priſtinum, aut quomodocumque, & quandocumque concedendis vacare contigerit.

Etiamſi actu nunc quovis modo, & ex cujuſcumque perſooa, ſeu per liberam reſignationem dicti Stephani, vel cujuſvis alterius de illo in Romana Curia, vel extra eam etiam coram Notario publico, & Teſtibus ſponrè ſactam, aut aſſequutionem alterius Beneficii Eccleſiaſtici, quavis auctoritate collati vacet, etiamſi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranenſis Statuta Concilii ad Sedem eandem legitimè devoluta, ipſeque Prioratus diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter reſervatus exiſtat, dummodo tempore datæ præſentium non ſit in eo alicui ſpecialiter Jus quæſitum.

Et in eo dignitatem Prioratus, ac Conventualitatem, nec non Loca, & portiones, & denique Ordinem, Statum, eſſentiam, & dependentiam Regulares, ex nunc prout, ex tunc. & è contra, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuò ſupprimimus, & extinguimus, ac omnia, & ſingula illius Prædia, poſſeſſiones, bona, & proprietates, nec non fructus, redditus, proventus, decimas, Cenſus, Jura, juriſdictiones, obventiones, & emolumenta, Collegio Facultatis Theologiæ hujuſmodi ad effectum præmiſſum.

Ita quod liceat prædictis Decano, & Magiſtris illorum omnium, & ſingulorum, corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem, etiam actu ex ounc vivente dicto Stephaoo, abſque Spolii, & attentatorum vitio, aut Judicis decreto, vel alio miniſterio, propria aoctoritare liberè apprehendere, & perpetuò retinere, ac etiam ex nunc ex ejuſdem fructibus, redditibus, & proventibus portiones hujuſmodi, ſalvis tamen, & reſervatis ex ipſis fructibus quindecim Libris Lovanienſibus, & decem, & octo Ducatos auri ſimiles, vel citra conſtituentibus, Rectoti, ſeu Vicario dictæ Eccleſiæ Bierbacenſis, per prædictum Archidiaconum inſtituendo. pro ſua portione competenti.

Nec non viginti quinque Florenis Caroli, viginti Stupheris pro quolibet Floreno computatis, & duodecim Ducatos ſimiles, vel citra, conſtituentibus, Magiſtro, ſeu Rectori Scholæ dicti Loci pro illius manutentione, ad hoc ut ipſe Magiſter pueros Incolarum ejuſdem Loci ſcientiâ inſtruat, boniſque moribus diligenter imbuat, perpetuis futuris temporibus; pro una, videlicet in Domini noſtri JESU Chriſti, & alterâ medietatibus quindecim Librarum, & viginti Florenorum hujuſmodi in B. Joannis Baptiſtæ Nativitatum Feſtivitatibus perſolvendis, erigere, & inſtituere, ſeu conſtituere, & deputare, Diœceſani Loci, aut cujuſvis alterius licentiâ deſuper minimè requiſitâ, auctoritare, & tenore præfatis perpetuò applicamus, & appropriamus.

Nec non dilecto Filio Nicolao Monacho dicti Prioratus, Ordinem ipſum, ut aſſerit, expreſsè profeſſo, apud Nos, & Religionis zelo, vitæ, ac morum honeſtare, aliiſque probitatis, & virtutum meritis multipliciter commendato, ut commodiùs ſubſtentari valeat, de alicujus ſubventionis auxilio providere, ac præmiſſorum meritorum ſuorum intuitu, ſpecialem gratiam facere volentes, eidem Nicolao penſionem annuam centum florenorum, etiam Caroli, quinquaginta Ducatos ſimiles, vel circa conſtituentium, ſuper fructibus, redditibus, & proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, & Bonis præfatis, ſibi quoad vixerit, vel Procuratori ſuo ad hoc ab eo ſpeciale mandatum habenti, per

Deca-

Decanum, & Magiſtros præfatos, ac alias perſonas Facultatis Theologicæ hujuſmodi annis ſingulis, pro una videlicet in ejusdem Domini noſtri JESU Chriſti; & altera medietatibus penſionis hujuſmodi in Beati Joannis Baptiſtæ Nativitatum Feſtivitatibus prædictis integrè perſolvendam, eisdem auctoritate, & tenore reſervamus, conſtituimus, & aſſignamus.

Decernentes poſſeſſionem prædictorum Bonorum, & proprietatum, fructuum, redditιuum, & proventuum, decimarum, cenſuum, jurium, juriſdictionum, obventionum, & emolumentorum hujuſmodi, ſic acta ex nunc vivente dicto Stephano, ut præfertur, apprehenſam, veram, & non fictam, & pro continuata, & non momentanea haberi, & cenſeri, nec Decanum, & Magiſtros præfatos ad aliam ulteriùs apprehendendam teneri.

Et ſi quis occurrente vacatione dicti Prioratus, ac etiam ex nunc quoquo modo, etiam ex Apoſtolica proviſione in eo ſe intruſerit, ſeu dictos Decanum, & Magiſtros ſuper poſſeſſione hujuſmodi, ejusque dependentiis moleſtare, perturbare, vel inquietare præſumpſerit, illos ſuper vera poſſeſſione moleſtatos, perturbatos, & inquietatos, ac etiam ſpoliatos cenſeri; illosque ſuper ſpolio hujuſmodi agere poſſe; Ac ex nunc Prioratum, ac in eo dignitatem Prioratus, & Conventualitatem, loca, portiones, ordinem, ſtatum, & eſſentiam Regularem hujuſmodi ex nunc ſuppreſſa, nec non fructus, redditus, proventus, & alia præmiſſa Collegio prædicto applicata, & appropriata eſſe.

Ipſisque Decano, & Magiſtris etiam ex nunc plenum Jus in bonis, proprietatibus, fructibus, aliisque præmiſſis omninò acquiſitum eſſe, & ſuper his beneficio Regularum de non tollendo Jure quæſito, ac de annali, & triennali poſſeſſione, nec non privilegiis omnibus, quibus diuturni poſſeſſores pacifici quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, plenariè gaudere debere.

Prioratumque prædictum, ad hoc ut cuiquam conferri, ſeu commendari, uniri, aut aliàs concedi, ſeu de eo aliàs diſponi valeat, de cætero vacare non poſſe; neque debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Nec non Decanatum, & Magiſtros, & alias perſonas præfatas ad integram ſolutionem dictæ penſionis eidem Nicolao faciendam juxta reſervationis, conſtitutionis, & aſſignationis prædictarum tenorem fore efficaciter obligatos, ac volentes, & eadem auctoritate ſtatuentes, quod illi ex Decano, Magiſtris, & perſonis prædictis, qui in dictis feſtivitatibus, vel ſaltem infra triginta dies illarum ſingulas immediatè ſequentes, penſionem prædictam, per eos tunc debitam non perſolverint cum effectu, lapſis diebus eisdem ſententiam excommunicationis incurrant, à quo, donec Nicolao, vel Prædeceſſori prædicto de penſione hujuſmodi tunc debita integrè ſatisfactum, aut alias deſuper cum Nicolao, vel Prædeceſſore præfato amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo conſtituti abſolutionis beneficium nequeant obtinere.

Si verò per ſex Menſes dictos triginta dies immediatè ſequentes ſententiam ipſam animo, quòd abſit, ſuſtinuerint indurato, ex tunc effluxis menſibus eisdem ſuppreſſio, & extinctio, ac applicatio, & appropriatio nulla, & invalida, & dictus Prioratus in priſtinum ſtatum reſtitutus ſint, & eſſe cenſeantur, eo ipſo diſtrictiùs inhibentes Epiſcopo, Capitulo, Abbati, Conventui, & Archidiacono præfatis, & quibuſvis aliis perſonis, ne de Prioratu præfato, ſi vacat, aut vacare contigerit, ut præfertur, & prætextu quorumcumque Privilegiorum, & Indultorum Apoſtolicorum, ac litterarum alternativarum, eis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſorum, cuipiam providere, ſeu aliàs quomodolibet diſponere, aut aliquem ad illum eligere, præſentare, aſſumere, ſeu in eo inſtituere:

Nec non quibuſcumque aliis perſonis cujuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, & præeminentiæ, etiam Cardinalibus, & familiaribus continuis, Commenſalibus noſtris, etiam antiquis, & deſcriptis, ac in Capella noſtra Cantoribus, Capellanis, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, nec non prædictis, & aliis Romanæ Curiæ Officialibus; etiam officia ſua actu exercentibus, & illorum menſarum, & aliàs qualitercumque qualificatis perſonis, quamvis etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, aut alia majori dignitate, ſeu etiam Imperiali, vel regiâ excellentiâ fulgentibus, quaſcumque ſpeciales, vel generales, etiam mentales reſervationes, primarias preces, ſimiles vel diſſimiles uniones, annexiones, & incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones perpetuas, & temporales, absque conſenſu Coadjutorum deputationes, ac nominandi, & conferendi, ac quaſcumque alias citra acceſſus vel regreſſus facultates; gratias, & mandata, etiam de providendo, & commendando, ac uniendo Litteras, conceſſiones, privilegia, & Indulta quæcumque; etiam cum proviſionibus, commendis, unionibus, annexionibus, & incorporationibus, & aliis diſpoſitionibus, etiam nominatim, ſpecialiter, & expreſsè de Prioratu prædicto vacante, vel vacaturo, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, aut in eorum, vel Eccleſiarum, aut Monaſteriorum, & illorum Menſarum, & Beneficiorum quorumcumque.

Ac etiam in illius favorem; & ob remunerationem laborum, & obſequiorum Nobis, & dictæ Sedi impenſorum, & in recompenſam Jurium ceſſorum, vel oblatorum, aut ſpolii, & damnorum.

Ac etiam ex quibuſvis aliis quantumcumque urgentibus Cauſis, ac cum quibuſvis antelationibus, ſuſpenſionibus, reſtitutionibus, & aliis efficaciſſimis, & inſolitis Clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibusque, & aliis, etiam in vim contractus, ſeu pacti, vel ſtatuti perpetui inducentibus, & quæ ex tunc verè, & non fictè effectum ſortita cenſeantur decretis, etiam motu, & ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter, aut alias quomodolibet perpetuò, vel ad tempus conceſſas, & conceſſa, & in poſterum concedendas, & concedenda.

Quas, & quæ, nec non Conſtitutiones alternativarum, ac Privilegia, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Collatoribus, & Collatricibus, ac perſonis præfatis, ac aliis quibuſcumque, etiam cum ſimilibus, & fortioribus Clauſulis conceſſa, & concedenda, etiamſi de illis, ac perſonis, de quibus, & illarum prærogativa, auctoritate, præeminentia, nec non cauſis, propter quas conceſſa ſint vel fuerint, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret.

Eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis ac de verbo ad verbum inſertis habentes omninò ſuſpendimus, & in Prioratu prædicto effectum ſortiri, aut locum ſibi vindicare non poſſe, neque debere decernimus, habentibus, & proſequentibus, ac habituris, & proſequuturis, ne in illo directè, vel indirectè quovis quæſito colore ſe intromittere præſumant, diſtrictiùs inhibentes.

Ac etiam decernentes, ex nunc quaſcumque acceptationes, collationes, proviſiones, commendas uniones, annexiones, & incorporationes, & alias diſpoſitiones de eodem Prioratu, etiam per Nos, & Sedem prædictam, etiam prætextu quarumcumque ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, & conceſſionum factas, & faciendas, nullius prorſus roboris, vel momenti fore, nullumque per ea cuiquam Jus acquiri, ſeu coloratum titulum poſſidendi tribui poſſe.

Ac ſuppreſſionem, extinctionem, applicationem, & appropriationem hujuſmodi ex nunc omnimodum effectum ſortitas eſſe, & cenſeri, nec in quibuſvis revocationibus, alterationibus, ſuſpenſionibus, & limitationibus ſuppreſſionum, extinctionum, applicationum, & appropriationum, etiam effectum non ſortitarum, quæ poſthac per Nos, vel Succeſſores noſtros, tam in craſtinum aſſumptionis cujuslibet eorum ad ſummi

Apoſtolatus apicem, quàm alias quomodolibet, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, quocumque tempore fient, tanquam effectum non ſortitas, niſi de præſentibus, & eorum toto tenore, & data, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio fiat, ac de conſenſu dictorum Decani, & Magiſtrorum minimè includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis vigore, robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, ac de novo, & ſub quacumque data per dictos Decanum, & Magiſtros eligenda conceſſas.

Sicque incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe, fuiſſe, & fore, easque nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, aut in jus, vel controverſiam quacumque ratione, vel cauſa, etiam rationabili vocari, cauſamque, vel cauſas, propter quam conceſſæ ſunt, coram loci Ordinario, etiam tanquam à Sede Apoſtolica delegato, minimè verificari.

Hæc propterea, ſeu ex eo quod intereſſe ſibi putantes vocati non fuerint, per ſubreptionem obtentas præſumi, viribusque propterea carere: ſicque per quoſcumque Judices ordinarios & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Muranenſi, Amerinenſi, ac Feltrenſi Epiſcopis per Apoſtolica Scripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcunque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Decani Magiſtrorum, & perſonarum, ac aliorum, quos eædem præſentes concernunt, & concernent, fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisdem in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra litteras, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari.

Ac penſionem prædictam Nicolao quoad vixerit, vel Procuratori præfato, juxta reſervationis, conſtitutionis, & aſſignationis prædictarum continentiam, & tenorem integrè perſolvi.

Non permittentes Decanum, Magiſtros, & Perſonas, ac alios præfatos ſuper litteris, & in eis contentis hujuſmodi quomodolibet indebitè moleſtari.

Et nihilominus quoslibet ex Decano, Magiſtris & Perſonis prædictis, quos hujuſmodi Excommunicationis ſententiam eis incurriſſe conſtiterit, & quoties pro parte ejusdem Nicolai fuerint requiſiti, tamdiù Dominicis, & aliis feſtivis diebus in Eccleſiis, dum major inibi populi multitudo ad Divina convenerit, excommunicatos publicè nuntient, & faciant ab aliis nuntiari, ac ab omnibus arctiùs evitari, donec Nicolao, vel Procuratori præfato de penſione hujuſmodi tunc debita fuerit integrè ſatisfactum, ipſique excommunicati ab excommunicationis ſententia hujuſmodi abſolutionis beneficium meruerint obtinere.

Contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, non obſtantibus priori voluntate noſtra prædicta, ac aliis præmiſſis, nec non Lateranenſis Concilii noviſſime celebrati, uniones perpetuas, niſi in certis exceptis caſibus, fieri prohibentis, aliiſque Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, & aliis Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, etiam revocatoriis, & revocatoriarum innovatoriis, ac in favorem Ordinationem, & aliàs in contrarium quomodolibet editis, & edendis.

Nec non Monaſterii, & Ordinis prædictorum juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis, illis, eorumque Abbatibus, Conventibus, Superioribus, Patribus, & Perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam per viam generalis legis, ac ſtatuti perpetui, nec non initi, ac ſtipulati contractus, ſeu quaſi, & aliàs ſub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam præmiſſorum, aut quorumcumque aliorum, ſeu motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, nec non conſiſtorialiter, ac aliis quomodocumque, & qualitercumque, & quotiescumque conceſſis, ac concedendis, confirmandis, & etiam iteratis vicibus innovandis.

Quibus omnibus, etſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus contrariis quibuscumque.

Aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Prioratibus hujuſmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetraverint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum.

Quas quidem litteras & proceſſus habitos per easdem, & inde ſequuta quæcumque ad dictum Prioratum volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Prioratuum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari.

Seu ſi Decano, Magiſtris, & perſonis præfatis, vel quibusvis aliis, communiter vel diviſim, à dicta ſit Sede indultum, quod ad præſtationem, vel ſolutionem penſionis alicujus minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis ſpecialibus vel generalibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impedíri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, ſuppreſſionis, extinctionis, applicationis, appropriationis, reſervationis, conſtitutionis, aſſignationis, decreti, voluntatis, ſtatuti, inhibitionis, ſuſpenſionis, mandati & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, octavo Idus Decembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Subſcriptum Cardinalis Glorierius.

Abbatiam Affligemienſem Religioſorum Ordinis S. Benedicti in Brabantia unit in perpetuum novo Archiepiſcopatui Mechlinienſi à ſe erecto, anno 1561. XI. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. II. p. 903.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, cui ex ſuſcepti Officii debito, Eccleſiarum, & Monaſteriorum omnium Cura imminet generalis, ipſarum Eccleſiarum, & præſertim Metropolitanarum, eisque præſidentium Perſonarum, quas in partem ſollicitudinis Altiſſimus evocavit, neceſſitatibus, na illas debita ſuſtentationia ope deſtitutas in temporalibus, & ſpiritualibus plura pati incommoda contingat, per opportunæ ſubventionia præſidia providenter occurric, & de Monaſteriis ejusdem interdum, etiam antequam vacent, diſponit, prout locorum & temporum qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Cum itaqua, aliàs felicis recordationis Paulus Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, conſiderans eam partem inſerioris Germaniæ, quæ chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Philippo, Hiſpaniarum Regi Catholico, etiam tunc hæreditario juia ſubjecta erat, paucos habera Epiſcopoa, nullumque Metropolitanum, qui eam regerent, uti illius amplitudo, ac longè, latèqua diſſitorum caſtrorum & pagorum copia, animarumque multitudo, varium item idioma, & vitæ inſtitutum, aſſiduæquæ hæreticorum, à quibus illa undique ferè tincta, atque obſeſſa erat, inſidiæ expoſtulabant: His, & aliis gravibus cauſis eum impellentibus, volens periclitanti in partibus illis Fidei ſuccurrere, pioque deſidario dicti Philippi Regis ſatisfacere, Methlinism olim oppidum Cameracenſis Diœceſis à ſua Diœceſi & Provincia diviſerit, & exemerit, illudque in Civitatam, ac Sancti Rumoldi illius Eccleſiam in Metropolitanam Eccleſiam pro uno Archiepiſcopo, cum Menſa Archiepiſcopali, & aliis Metropolitanæ Eccleſiæ inſignus erexerit, & inſtituerit.

Ac dictæ Menſæ pro ejus dote annuum redditum quinque millium Ducatorum auri de Camera ax certis decimis, & bonis, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis, per Nuntium ſuum poſtmodum ac eo illuc mittendum ſpecificandis, & repartiendis, ex nunc, prouc ex ea die, & è contra, poſtquam ſpecificati, & repartiti forent, etiam perpetuò applicaverit, & appropriaverit, per quasdam ſub plumbo, & deinda per alias in forma Brevis Litteras ſuas dotem ipſam à certis Monaſteriis, & Præpoſituris diſmembrari mandaverit, prout in ſingulis litteris prædictis plenius continetur.

Nos cupientes Menſæ prædictæ da congrua dote providere, piumque & laudabile inſtitutum Prædeceſſoris hujuſmodi proſequi, atqua confovere, animadvertentesque, quòd per diſmembrationes hujusmodi inveteratus cultus monaſticus læderatur, per unionem verò alicujus ex ipſis Monaſteriis eidem Menſæ, loco diſmembrationum hujuſmodi, ſi heret, Archiapiſcopus præfatus Monaſterii ſic uniti Curam ſeduliùs gereret, & in illud devotionis, vel quietis causâ interdum ſecedere poſſet, Monaſterium Sanctorum Petri & Pauli Affligemianſe, Ordinis Sancti Benedicti, olim Cameracenſis, nunc verò Mechlinienſis Diœceſis hujuſmodi, cujus Abbas pro tempore exiſtens, primus Prælatus in Ducatu Brabantiæ habetur.

Cum primùm illud per ceſſum, vel daceſſum dilecti Filii moderni illius Abbatis, etiam apud Sedem Apoſtolicam, aut alias quovis modo, & ex cujuscumque perſona vacare contigerit, vel etiamſi nunc, ut præfertur, vacet, & tanto tempora vacaverit, quòd ejus proviſio juxta Lateranenſis ſtatuta Concilii, aut aliaa Canonicas Sanctiones ad Sedem eandem legitimè devoluta axiſtat, & illa ex quavis cauſa ad Sedem eandam ſpecialiter, & generaliter pertineat, ac ſuper dicti Monaſterii regimine & adminiſtratione inter aliquos lia, aut ſuper illorum poſſeſſorio, vel quaſi, moleſtia, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa,

Cum omnibus juribus, jurisdictionibus, & pertinentiis ſuia ex nunc, prout ex tunc, & è contra, Menſæ prædictæ, ita quod ex tunc deincepa dilecti Filii Conventus dicti Monaſterii, & ſingulares illius perſonæ Archiepiſcopo Mechlinienſi pro tempore exiſtenti, ſicuti Abbati, in omnibua, & per omnia ſubſint, eique promittant, & præſtent obedientiam, prout olim ipſi Abbati præſtare tenebantur, liceatque eidem Archiepiſcopo per ſa vel alium, ſeu alios corporalem poſſeſſionem, ſeu quaſi regiminis, adminiſtrationia, ac Bonorum ejusdem Monaſterii propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illiusque fructus, redditus, & proventus in ſuos, ac Menſæ & Monaſterii prædictorum uſus, & utilitatem convertere.

Nec non omnia & ſingula Prioratus, Præpoſituras, Dignitates, Perſonatus Adminiſtrationes, & Officia, cæteraque Beneficia Eccleſiaſtica cum Cura, & ſine Cura ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, inſtitutionem, confirmationem, & quamvis aliam diſpoſitionem pro tempora exiſtentis Abbatis dicti Monaſterii, communiter vel diviſim, quomodolibet ſpectantia, illorum pro tempore occurrente vacatione, perſonia idoneis conferre, & de illia etiam providare, ac ſimiles perſonas ad illa præſentare, & eligere, præſentataſque, & electas in illis inſtituere, & confirmare, ac aliàs de illis liberè diſponere, Monaſteriumque, & Conventum hujuſmodi ſub Præpoſito reformato in reformatione facta in Capitulo Generali Bursfeldenſi nuncupato dicti Ordinis ab annis ferè quadraginta in ipſo Monaſterio recepta dirigere.

Ac his, quæ ad honeſtum vitæ uſum, & ajusdem Monaſterii eleemoſynas, ac Divini Cultus in eo, & Conventus ipſius conſervationem, & ſubſtentationem ſolitas, & conſuetas, ac debitas pertinent, proſpicere, cujusvis licentiâ deſuper minimè requiſitâ, de Fratrum noſtrorum conſilio, Apoſtolica Auctoritate tenore præſentium perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus, Curam dicti Monaſterii, ac hujuſmodi Regimen, & adminiſtrationem eidem Archiepiſcopo, in ſpiritualibus, & temporalibus plenariè committendo, bonaque, nec non fructua, redditus, & proventus Monaſterii hujuſmodi dictæ Menſæ pro illiua dote conſtituendo, & aſſignando, non obſtantibus Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibua à jure permiſſis, fieri prohibentis, nec non felicis recordationis Boniſacii Papæ Octavi, etiam Prædeceſſoris noſtri, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Monaſterii, & Ordinis prædictorum juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitata alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, quòd propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictaa Divious Cultus, & ſolitus Monachorum & Miniſtrorum numerus in dicto Monaſterio nullatenua minuatur, ſed ejus & Conventùs eorumdem congruè ſupportentur onera conſueta.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ unionia, annexionis, incorporationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentaré præſumpſerit, indignationem Omnipotentia Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noveric incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, ſexto Idus Martii, Pontificatus noſtri, anno ſecundo.

Erat ſignatum, Cæſar Glorierius,
Et in plica, A. de Alexiia.
Sub plica verò, Fed. Cardinalis Cæſius.

XVII. Ex Mem. du Clergé de France Tom. 2. pag. 373.

Declaratio S. D. N. Pii Divinâ Providentiâ Papæ IV. quod gratiæ de non reſidendo, & percipiendo fructua, ratione ſtudii, non valeant ſine conſenſu Ordinarii: anno 1564.

PIUS EPISCOPUS.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter, Dominus Pius, Divinâ Providentiâ Papa IV. ad cujus aures pervenit, nonnullos curata, vel alios Sacros Ordines, aut perſonalem reſidentiam requirentia Beneficia obtinentes, ſub prætextu, quod litteris operam dare cupiebant, poſt Confirmationem Concilii Tridentini, per Sanctitatem ſuam factam, & publicatam, ſecum, ut litterarum ſtudio in loco, ut illud vigeat Generale Concilium, actu inſiſtendo, ratione Beneficiorum, per eos obtentorum hujuſmodi, usque ad quinquennium, vel aliud tempus, tunc expreſſum, dummodo infrà primum illius annum Subdiaconi fierent, ad reliquos Ordines promoveri minimè tenerentur, & tam iidem interim, quam alii, etiam ad eosdem Ordines, vel eorum aliquem ſeu aliquos promoti, quod ſimiliter Studentes, Beneficiis per eos obtentis, per Vicarios idoneos, per locorum Ordinarios, etiam congrua fructuum Beneficiorum hujuſmodi portione illis aſſignata, deputandos, in Divinis ſerviendo, animarum Curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera ſupportando, usque ad ſimile tempus perſonaliter in eiſdem reſidere non tenerentur; & nihilominùs interea omnes eorumdem Beneficiorum fructus percipere poſſent: per ordinariam Sanctitatis ſuæ ſignaturam, ſeu Pœnitentiariæ ſuæ officium diſpenſari, ſibique pariter indulgeri obtinuerunt, Nullum in his vel fraudi, vel circumventioni locum, præſertim quoad abſentes à Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non poteſt, quorum humana ratione provideri poteſt, relinquere volens, Concilii etiam Tridentini Decretis inhærendo, hujuſmodi diſpenſationes & indulta hactenus conceſſa, ac tam ipſius Pœnitentiariæ, quam Apoſtolicas, & alias deſuper confectas & conficiendas litteras, proceſſusque habitos, & habendos, per eaſdem dictis abſentibus nullatenus ſuffragari, niſi ſingulorum Ordinariorum locorum, in quibus ſingula Beneficia hujuſmodi conſiſtunt, conſenſus gratis præſtandus ad id accedat, Apoſtolica Auctoritate declaravit, decernens irritum &c.

Placet, publicetur & deſcribatur.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, die verò Veneris vigeſima quarta Menſis Novembris, Pontificatus Sanctiſſimi Domini Papæ anno quinto.

A. Lomellinus, Cuſtos.

XVIII. Ex Mem. du Clergé Tom. 2. pag. 432.

Contra eos, qui Simoniam committunt, quam vocant Confidentiam Beneficiorum: anno 1564.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos, non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium, domeſticorumque Fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutandos aliquando reflectere, ac eos præſertim, quos in Apoſtolicæ ſollicitudinis partem evocavit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verùm etiam ab ejus omnimoda ſuſpicione, vacuos & immunes conſervare decet, ut qui cæteros illuſtris officii ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur. Sanè licet dudum, cum certam Simoniacæ pravitatis ſpeciem, quam Beneficiorum Confidentiam vocant, etiam in Romanam Curiam, atque adeò in ſacrum venerit Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Collegium, quaſi cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis Fratribus nimia quadam facilitate, ſed potius importunia amicorum familiarumque precibus adductos, Beneficia Eccleſiaſtica in Confidentiam hujuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere, intelleximus; Hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ tollendæ viam à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem Fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, huic aliena Beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, ut que ſic recepta dimitterent. Nihilominùs nuper ad aures noſtras pervenit, eorum aliquos, monitionis noſtræ, imò potius ſuimet oblitos, ea quæ cuſtodienda reciperent Beneficia, nondum tamen dimiſiſſe.

Et inſuper illos & nonnullos alios, & etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Eccleſias, Monaſteria, Dignitates, & talia Beneficia ejuſmodi, in ſui ſavorem reſignata, ceſſa, vel alias dimiſſa acceptaſſe, aut de illis per obitum, vel alias vacantibus, à Nobis & Prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab Ordinariis & aliis inferioribus Collatoribus, etiam ad Patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi provideri obtinuiſſe, illaque ac etiam alia, aliter vacantia, ſibi in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta auctoritate conceſſa, quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum favorem ceſſiſſe, vel aliàs dimiſiſſe; ac ſibi propterea penſiones annuas ac fructus, redditus, & proventus Eccleſiarum, Monaſteriorum, Dignitatum, & aliorum Beneficiorum hujuſmodi, in toto vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas & illos transferendi, ac etiam collationem, proviſionem, præſentationem, & aliam diſpoſitionem Beneficiorum Eccleſiaſticorum, ad earumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, Dignitatum Prælatos pro tempore exiſtentes, ac alios hujuſmodi Beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, nec non regreſſus, ſiva acceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias, etiam Cathedrales, Monaſteria, ac alia diverſa Beneficia Eccleſiaſtica ſibi reſervari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet, ut confidentes ſic Decimarum Apoſtolicarum, vel communis dicti Collegii & annatæ, aliorumque jurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eludant, integriſque Beneficiorum, etiam in Menſibus Apoſtolicis vacantium, aut aliàs diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ generaliter reſervatorum, collationibus, ac interdum ut Beneficia ipſa, tempore præcedente, in aliquorum tunc forſitan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum, favorem cedantur, ſeu reſignentur, vel perſonæ ut inhabiles & incapaces hujuſmodi, etiam laici, penſionibus ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis fruantur, & gaudeane, ſeu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur in animarum ſuarum periculum, & pernicioſum exemplum. Quare Nos hanc Cardinalium eorumdem, in monitionibus noſtris parendo incuriam, & tam illorum, quas cæterorum Prælatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcunque indignam fallaciam conniventibus oculis diutiùs minimè diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſemua. Et quoniam hanc ipſorum qui monitioni noſtræ non parentes, Beneficia hujuſmodi Confidentiæ, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebitè,

Google

vel percipiendo, ut per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quittantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, graviter exceſſerunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliqoo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facilè teputamus. Idcirco omnes, & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monaſteria, etiam Conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Dignitates, etiam majores, & principales, etiam Conventuales, Perſonatus, Adminiſtrationes & Officia, cæteraque Beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum, regularia, etiam de jure Patronatus, etiam Laicorum, etiam nobilium & illuſtrium, etiam ex fundatione & dotatione exiſtentia, per ejuſdem Romanæ Eccleſiæ, etiam Epiſcopos, Cardinales, & quoſcumque alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, ac etiam ejuſdem Cameræ Clericos in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut aliàs in hujuſmodi confidentiam jure prohibitam, cujuſvis perſonæ (ut præfertur) contemplatione, vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem & diſpoſitionem Nobis, & Sedi Apoſtolicæ, harum ſerie reſervantes, ipſo jure à die receptionis eorumdem, vacaviſſe, & vacare, ac fructuum & penſionum reſervationes, ac facultates transferendi, & collationes Beneficiorum, conceſſiones, eis (ut præmittitur) factas, ac regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus conceſſos hujuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe, & eoſdem Cardinales, ſeu quoſvis alios, à prima die receptionis Beneficiorum hujuſmodi citra, fructus, redditus, & proventus earumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, Dignitatum, & aliorum Beneficiorum, ac penſiones prædictas indebitè percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe, ſed illos omnes, & ſingulos ad Cameram eamdem devoluros fuiſſe, & eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum reſtitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus; Et inſuper univerſis, & ſingulis, tam ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, etiam Epiſcopis, quam Prælatis, & Clericis, & aliis prædictis, præſentibus, & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore, aliquas Eccleſias, Monaſteria, Dignitates, vel alia Beneficia, etiam de dicto jure Patronatus (ut præfertur) exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, vel acceſſus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſervationis hujuſmodi, ſibi poſtmodum à cedentibus procurandarum recipere præſumant, Cardinalibus videlicet, & aliis Prælatis hujuſmodi, in virtute Sanctæ obedientiæ, ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis verò ſub majoris excommunicationis latæ Sententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, à qua, niſi à Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, diſtrictiùs inhibemus. Ac quaſcumque collationes, proviſiones, præfectiones, commendas, reſervationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, ſive accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, & aliis Beneficiis, eorumque fructibus, & Beneficiorum collationibus per Nos & alios Romanos Pontifices Succeſſores noſtros, etiam motu proprio, ſeu conſiſtorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad Patronorum eorumdem præſentationem, & alias quomodolibet cum interventu confidentiæ hujuſmodi, expreſſæ ſivè occultæ, ac de jure præſumptæ, & aliàs contra præmiſſa pro tempore factas nullas, & invalidas, nulliuſque roboris vel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari, ſed Eccleſias, Monaſteria, Dignitates, ac alia Beneficia hujuſmodi, ipſo jure vacare, ac noſtræ & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervata, fructuſque, & penſiones Cameræ Apoſtolicæ applicatos, ut præfertur, eſſe, & cenſeri, ſicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præſumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum aliàs Confidentias hujuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo, judicari, & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, attentari contigerit, irritum & inane ſimiliter decernimus. Non obſtantibus felicis recordationis Boniſacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, de una, & Concilii Generalis de duabus dietia, ac aliis Conſtitutionibus Apoſtolicis, nec non Collegii præfati, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, qoòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et ne quiſquam, ullo unquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſæ præſentes litteræ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe valvas, per aliquem ex Curſoribus noſtris, illarum copiâ ibi affixâ, & dimiſsâ, & etiam in Cancellaria Apoſtolica de more publicentur, ac in ejuſdem Cancellariæ quinterno, ad majorem partium illas in judicio producere volentium commoditatem, deſcribantur.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ reſervationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, XVII. Kal. Novemb. Pontificatus noſtri, anno 5. Viſâ de Curia. M. de Enciſo.

Cæ. Glorierius. H. Cymyn.

Anno à Nativitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Indictione ſeptima, die verò quarta Menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pii, divinâ providentiâ Papæ quarti, anno quinto, ſuprascriptæ Literæ Apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem in ſuprascriptis locis ſupra ſcriptarum litterarum copiis affixis, ut moris eſt, per Nos Julium Parinum, & Bernardinum Andrentium, prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſ.

Ad Normam Concilii Tridentini reducit omnia Regularium privilegia circa adminiſtrationem Sacramentorum, & ſpeciatim Pœnitentiæ: anno 1564. XIX. Ex Memoires Clergé tom. 1. pag. 964

PIUS IV. EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

In Principis Apoſtolorum Sede, meritis licèt imparibus, divina diſpoſitione conſtituti, nihil neque univerſali Eccleſiæ, curæ & ſollicitudini noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque injuncto Nobis Apoſtolicæ ſervitutis officio decentius præſtare poſſumus, quam quod providentiæ noſtræ miniſterio Oecumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſſimùm auſpiciis, ſummaque Sanctorum Patrum concordiâ per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit, ita per univerſos qui Chriſtiana pietate cenſentur, ubique ſuſcipiatur, & temoris quibuslibet obſtaculis ab omnibus æqualiter obſervetur.

§. 1. Cum itaque in eodem Concilio quamplura ſalubria, & ad univerſalem morum reformationem valde utilia decreta atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſin edita, quibus multa atque diverſa privilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſervatoriæ, indulta, & ut vocant, Confeſſionalia, & Mare Magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis, tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, quam Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum mendicantium domibus, & Ordinibus, nec non Sancti Spiritus in Saxia, Sancti Joannis Lateranenſis, ac Incurabilium de urbe, Sancti Antonii Viennenſis, & Sancti Bernardi Juren. aliiſque Hoſpitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam Sæcularibus, quam Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Urbe, quam aliis Fabricis, S, Cruciatæ, aliiſque piis locis, & operibus, nec non Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tam Sæcularibus, quam diverſorum Ordinum & Militiarum Regularibus, ac etiam Laicis cujuscumque dignitatis, & ſtatus, ac gradus & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus, utriusque ſexus perſonis, nec non aliquibus Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nuntiis, tam perpetuò quam ad tempus per Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos & Sedem Apoſtolicam, ejusque Legatos hactenus, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducùm, & aliorum Principum contemplatione & intuitu, etiam de Fratrùm conſilio diverſimodè, variiſque temporibus, in genere vel ſpecie, ex quavis etiam honeſta cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata & innovata fuerint, in plerisque contrariantur.

§. 2. Nos, quibus in primis cordi eſt, tam ſancta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta ſuos, ut par eſt, effectus ubique conſequi, & ab omnibus obedienter obſervari: privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſervatoriarum, indultorum, confeſſionalium, Maris Magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtolicarum & aliarum litterarum deſuper confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plenè inſertis habentes, motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia & ſingula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, conſervatoriæ, indulta, confeſſionalia, Mare Magnum, & aliæ gratiæ in his omnibus & ſingulis, in quibus illa ſtatutis, & Decretis Concilii hujuſmodi contrariantur, ipſo jure revocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec quidquam adverſus ipſa decreta, & ſtatuta, quominùs ubique, & apud omnes obſerventur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi & reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſent: auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus.

§. 3. Decernentes nihilominus, omnia, & ſingula, quæ vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſervatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujuſmodi, poſt id tempus quo Concilium obligare cœpit, facta & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in iis, in quibus dicti Concilii decretis adverſantur, nulla, invalida, & irrita eſſe, & cenſeri, ac nemini etiam quamtumlibet, ut præfertur, qualificato tam in foro, quod ajunt fori, quam conſcientiæ, ſuffragari poſſe & debere.

§. 4. Et ita per quoſcunque locorum Ordinarios, alioſque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate in utroque foro judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 6. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, 13. Cal. Martii, Pontificatus noſtri, anno ſexto.

Anno à Nativitate Domini Milleſimo quingenteſima ſexageſimo quarta, Indictione ſexta, die vero vigeſima quarta menſis Februarii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Pii, divinâ Providentiâ Papæ IV. Anno ejus ſexto retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apoſtolicæ per Nos Nicolaum de Matthæis, & Camillum Cherubinum, S. D. N. Papæ Curſores.

Philibertus Chapuis, Mag. Curſ.

Regulares, aliique ſectantes Ritus Eccleſiæ Græcæ, Ordinariis ſubjiciantur in his quæ Divinum Cultum ſpectant, nec non adminiſtrationem Sacramentorum, aliaque Spiritualia: an. 1564. XX. Ex Mem. du Clergé de France Tom. I. pag. 966.

PIUS PAPA QUARTUS.

Ad futuram rei memoriam.

Romanus Pontifex, præcipuus æquitatis & religionis aſſertor, facultates, & gratias ab Apoſtolica Sede conceſſas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter Catholicos ſcandala provenire animadvertit, pro ſui paſtoralis officii debito maturè revocare conſuevit.

§. 1. Sane nonnulli locorum Ordinarii, nuper ad audientiam noſtram referri curarunt, quòd in quampluribus Regni Siciliæ citra, & ultra Pharum, & aliis Chriſtiani nominis civitatibus, & locis, magnam Græcorum, tam religioſorum & ſæcularium Clericorum, quam laicorum multitudo reperitur, qui Eccleſiæ Græcæ mores & ritus obſervantes, illoſque ſuos proprios ejusdem nationis Prælatos habere, ac illis, non autem locorum Ordinariis ſubeſſe, ſed immunitatum, aliorumque privilegiorum ſibi per felicis recordationis Leonem X. Paulum III. Julium etiam III. & forſan alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & di-

ſtam Sedem antiquitus conceſſorum prætextu, ſe ab eorumdem Ordinariorum juriſdictione, & ſuperioritate exemptos eſſe prætendentes, impunitate ſibi propoſita, in diverſas hæreticas, nefariasque opiniones, & abunda deliramenta paſſim prolabuntur, aſſerentes inter alias eorum blaſphemias, nullum eſſe defunctorum Purgatorium, Romanum Pontificem aliquam in eos juriſdictionem, vel suctoritatem habere negantes, indulgentias ab illo conceſſas damnantes, Eccleſiaſticas Sententias, & cenſuras ab eo latas ſpernentes, Sanctiſſimæ Dei Genitricis Mariæ, beatorum Apoſtolorum & aliorum Dei Sanctorum feſtivitates ab Eccleſia Romana, ſanctisque Patribus ordinatas non obſervantes, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuis infantibus in Baptiſmo exhibentes, inhumata defunctorum cadavers ſuperſtitione quadam impia, & plusquam barbarica è ſepulchris eruentes, igneque comburentes, Ordinariorum Locorum, quos habitant, viſitationem, juriſdictiooemque contemnentes, & Eccleſiaſticam diſciplinam perturbantes; ac demum hujuſmodi, aliisque ſuis opinionibus erroneis atque ſacrilegis populos Latinos inficientes, correctionem legitimam ſuæ prætenſæ exemptionis clypeo repellentes, in ſuis impietatibus, abuſibusque conſeneſcunt, & immoriuntur, in ſuarum, vicinorumque populorum, præſertim ſimplicium, animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum.

§. 2. Nos igitur providè conſiderantes, ejosdem Sedis intentionem ounquam fuiſſe, exemptionem, aliudve privilegium à ſe conceſſum iri, ut inde ſcelerum impunitas, & animarum periculum emergat: abuſibus, & periculis hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, tempeſtivè obviare volentes, ac quarumcumque exemptionum, aliorumque privilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælatis, Rectoribus, Abbatibus, & aliis, tam Sancti Baſilii & alterius Ordinis Regularibus, quam Sæcularibus, ac etiam Laicis perſonis quocumque nomine nuncupatis, per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem præfatam, in genere, vel in ſpecie hactenus conceſſorum, ac etiam iteratis vicibus approbarorum, & innovatorum, litterarumque deſuper confectarum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas exemptiones, ac prout illas concernunt, deſuper confectas litteras præfatas, ad hoc videlicet, ut ipſi locorum Ordinarii, quaſcumque Græcorum Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, & alia pia loca, tam Sæcularia quam cujusvis ordinis Regularis, eorumqoe Prælatos, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, ac majori dignitate præfulgeant, nec non Abbates, Rectores, Miniſtros, & quasvis alias ejusdem nationis perſonas io ſuis Civitatibus, & Diœceſibus conſiſtentia, quoties opus fuerit, viſitare, ac io illis ſuam ordinariam juriſdictionem, plenamque & omnimodam ſuperioritatem, in iis quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, & animarum ſalutem, hæreſiumque extirpationem concernunt, exercere, & exequi liberè & licitè valeant, reliquis ipſorum Græcorum in divinis celebrandis, aliisque ritibus à Sede Apoſtolica approbatis, nec non privilegiis & gratiis Apoſtolicis intactis remanentibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuò revocamus, caſſamus, & annullamus, ac revocatas, caſſatas & annullatas eſſe, nec ipſis Græcis; Clericis, vel Laicis, eorumve Prælatis, Eccleſiæ, Cænobiis, aut aliis piis locis in aliquo ſuffragari, ſed illos omnes & ſingulos locorum, in quibus moram traxerint, Ordinariorum viſitationi, correctioni, punitioni, juriſdictioni, & omnimodæ ſuperioritati in præmiſſis ſubeſſe, illisque tanquam Superioribus ſuis, ſuarumqoe animarum Paſtoribus humiliter obedire.

§. 3. Et ſic per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi facultate, judicari & defioiri debere, ac quicquid ſecùs à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæterisque contrariis quibuſcunque.

§. 5. Per hoc tamen non intendimus, quòd ipſi Græci ab eorum Græcanico ritu diſtrahantur, vel alias deſuper quoquo modo per locorum Ordinarios, aut alios impediantur.

§. 6. Et quia difficile foret præſentes ad diverſa loca, in quibus illarum exhibitio forſan erit neceſſaria, circumferri, volumus, & eadem auctoritate ſimiliter decernimus, quod earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, Notarii publici manu ſubſcriptis, & perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ Sigillo ſignatis, plenaria & indubia, eaque prorſùs adhibeatur fides, in judicio, & extra, quæ præſentibus adhiberi deberet, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub annolo Piſcatoris, die decima ſexta Februarii, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus noſtri, anno ſexto.

Confirmatio alienationis Bonorum temporalium Eccleſiæ, factæ an. 1563. ſolà Regià auctoritate, & permiſſio in eà continuandi pro dd. temporalium booorum redemptione: an. 1564.

XXI. Ex Mem. du Clergé de France. Tom. IV. pag. 741.

PIUS PAPA IV.

Dilecti Filii noſtri & Venerabiles Fratres, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

PRo injoncti nobis muneris officio, quantum in nobis eſt, eniti & procurare debemus, ut vulneribus, quæ ſtatui Eccleſiaſtico io iis tumultibus, quibus Altiſſimus ad probandam ſuorum fidem, & ad correctionem noſtram iſtud Chriſtianiſſimum regnum agitari permiſit, impoſita illataque fuerunt, præſentiſſima & aptiſſima remedia quamprimum adhibeantur.

Cùm itaque, ſicut non ſine magno animi noſtri dolore accepimus, inter & illas ingentes clades, quibus nuper dictum regnum hæreticorum & ſeditioſorum hominum audacia & ſcelere concuſſum & affectum fuit: Chariſſimus in Chriſto Filius noſter Carolus, Francorum Rex Chriſtianiſſimus, pro illius ſalute, ac proſtratæ in eo religionis recreatione animadvertit, id in primis expedire, ut externorum militum copiæ ſpoliis onuſtæ, cunctaque paſſim populantes, dicto regno educerentur, ac ſimul ingens impiorum colluvies, ad abolendum iſtic Catholicam fidem, & opprimendos omnes Eccleſiaſtici nominis profeſſores, ac denique regnum ipſum ſubvertendum, ex diverſis regionibus congeſta diſſolveretur, Gratiaque, maritimum oppidum de Anglorum & hæreticorum manu eriperetur.

Sed quia Fiſci ſui rationes prope omnes in ipſis tumultibus interceptæ fuerunt, nec ullum ex Galliæ rebus ſic attritis ſubſidium ad tanti belli pondus tempeſtivè parari poterat, in extrema neceſſitate conſtitutus, quanquam ægrè, edixerit, Regioque decreto permiſerit, licet nulliter de facto, ut ex dominiis, domibus, terris, feudis, juriſdictionibus, cenſibus, juribus, proprietatibus, & bonis immobilibus Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiatarum, & aliarum Eccleſiarum, ac Capitulorum, Monaſteriorum, Conventuum, Prioratuum, Præceptoriarum, Dignitarum, Perſonatuum, Adminiſtrationum, Beneficiorum, Officiorum, locorum Eccleſiaſticorum, ſecularium, ac quorum-

cumque Ordinum regularium, nec non Sancti Joannis Hieroſolymitani, & aliarum Militiarum, in tegno præfato, cæteriſque dominiis & locis illi ſubjectis conſiſtentium uſque ad valorem annuum centum millium ſcutorum auri, aſſignato tamen ipſis Eccleſiaſticis, & locis alio æquivalenti redditu, & aliàs ſub certis modo & forma tunc expreſſis, venderentur, & alienarentur, certis executoribus ſeu commiſſariis ad id deputatis, quorum plerique juſtitiæ & religionis calcatis fœderibus ſtatim caſtra, juriſdictiones, ſylvas, nemora, feuda, cenſus, & alia hujuſmodi bona nobiliora & pretioſiora, ſtatuique præfato conducibiliora, & multò plura quam dicta ſumma, viliſſimo pretio proſcripſerunt & vendiderunt, quidam ex eis doloſè nitentes ſtatum ipſum Eccleſiaſticum univerſum, per multiplicatas hujuſmodi venditiones omninò enervare & ſubvertere.

Quocirca Clerus dicti regni luctuoſam hanc deſolationem indignè ferens, nefarios illorum exceſſus & conatus præfato Carolo Regi ſignificaverit, & pro redemptione bonorum hujuſmodi, ad majus damnum evitandum, illorum emptoribus ſortem principalem & legitimas expenſas ſolutorum obtulerit, ſi ſibi ad id temporis commoditas concederetur; Ac proinde ipſe Carolus Rex cognita enormi læſione, & irreparabili damno ex immoderatis venditionibus hujuſmodi emergente, volens indemnitatibus dicti ſtatus omni quam poterat induſtria providere, alio edicto ſuo ſeptima Januarii noviſſimè præteriti in Curia Parlamenti publicato, inter alia ſtatuerit, & ordinaverit, ac dicto Clero conceſſerit & promiſerit, ut omnia & ſingula dominia, terras, juriſdictiones, proprietates & alia bona alienata præfata, intra annum à Calendis Februarii noviſſimè præteriti inchoandum, redimere, & ſoluta ſorte principali cum legitimis impenſis hujuſmodi, ſeu facto in certis caſibus legitimo depoſito, illa ad jus ſuum priſtinum revocare, poſſeſſionemque illorum recuperare poſſet, quemadmodum in ipſo edicto pleniùs continetur.

Cujus obtentu, Clerus ipſe, etſi eum non latebat, hæc citra Sedis Apoſtolicæ auctoritatem fieri non poſſe: anguſtiâ tamen temporis preſſus, ac ſub ſpe licentiæ à dicta Sede obtinendæ, quantum in eo fuit, ſtatim decreverit & ordinaverit, quod duo periti ex ſingulis dicti regni Diœceſibus eligerentur, qui tanquam œconomi, procuratores, & commiſſarii ejuſdem Cleri, verum & certum valorem ſingulorum bonorum mobilium, & minus utilium immobilium ſingularum Eccleſiarum, Capitulorum, Monaſteriorum, Conventuum, Menſarum, Dignitatum, Beneficiorum, & locorum prædictorum informationem acciperent diligentem, eâque acceptâ partitiones, taxationes, proportionabiliter & pro rata parte facerent & imponerent, ac ſingulos ex dicto Clero ad præſentationem & ſolutionem partis ſibi contingentis, & per venditionem dictorum bonorum mobilium, & minus utilium immobilium compellerent, & de pecuniis inde provenientibus bona ſupradicta magis utilia redimere curarent, prout ipſi jam informationes accepiſſe, partitiones feciſſe, illaſque impoſuiſſe, ac alia eis injuncta, & circa eas neceſſaria executioni demandaſſe dicuntur.

Nos licèt ægerrimè feramus, res & bona Eccleſiaſtica contra juris divini & humani diſpoſitionem, in Chriſtianiſſimo tegno tam miſerabiliter tractata & diſſipata fuiſſe: nihilominus pro majori Eccleſiæ rei jactura vitanda, quantum pro temporum qualitate cum Deo poſſumus, his malis mederi cupientes, & de præmiſſis certam notitiam ac plenam informationem non habentes, tam Caroli Regis & Cleri præfatorum, quam etiam chariſſimæ in Chriſto Filiæ noſtræ Catharinæ Reginæ, ipſius Caroli Regis matris precibus, per litteras & Nuntios frequenter excicati, ſicut urgens & evidens neceſſitas, reique magnitudo poſtulat, negotium hoc univerſum prudentiæ, pietati, & religioni veſtræ demandandum ſtatuimus, firmâ de vobis ſpe fiduciâque jampridem conceptâ, quod pro veſtro in rempublicam Chriſtianam ac Eccleſiaſticam auctoritatem ſtudio & amore ac debito nihil ſitis in hac re effecturi, niſi quod dicto Eccleſiaſtico ſtatui, & regno utile, etiam fructuoſum, aut certè minùs damnoſum futurum ſit.

Quare Circumſpectioni & Fraternitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut univerſum negotium præfatum ad audientiam & ſollicitudinem veſtram revocantes, convocatis œconomis, procuratoribus, & commiſſariis præfatis, ac aliis qui fuerint convocati, adhibitiſque vobiſcum aliquot Prælatis, & aliis peritis viris pietate & religione præditis de dicto Clero, ac bonis, eorumque vero valore, nec non taxationibus, ac cæteris præmiſſis, eorumque circumſtantiis univerſis, coram vobis propoſitis & ſpecificatis, toto animo in primis perſcrutemini, ſi ex fructibus Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum bonorum prædictorum per collectas, aut eorumdem fructuum locationes, etiam anticipatis ſolutionibus, ſeu conceſſiones bonorum aliquorum in emphyteoſim, etiam perpetuam, vel pignorationes, ſeu bonorum mobilium minùs neceſſariorum diſtractiones, aut alias omninò rationes, quam per bonorum immobilium hujuſmodi venditionem, vel pecuniarum ſummâ ad præmiſſa neceſſariâ, in toto vel in parte, confici & exigi poterit, ut hoc fiat auctoritate noſtra curetis.

Verùm ſi ſtatui Eccleſiaſtico præfato his rationibus ſuccurri nequeat, ſed pro illius ſalute & dicti Cleri indemnitate cœptum ab eo remedium prædictum omninò proſequi, diligenti informatione præhabita, cognoveritis expedire, vel neceſſe eſt, ſuper quo conſcientias veſtras in Domino oneramus, vobis, omnes & ſingulos Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, & alios de dicto Clero à juramento per eos, de non alienandis poſſeſſionibus & proprietatibus Eccleſiarum, Monaſteriorum, Menſarum, Dignitatum, & Beneficiorum ſuorum, inconſulto Romano Pontifice, ac alias quomodocumque præſtito, ad effectum præſentium dumtaxat abſolvendi, illudque eis relaxandi, ac taxationes, partitiones & collectas præfatas, vel non mobilium etiam pretioſorum, ac minus utilium immobilium bonorum, non tamen caſtrorum & aliorum locorum, temporalem juriſdictionem, & vaſſallagia obtinentium, venditiones, & alienationes, ac locationes & conceſſiones per præfatos œconomos ſeu Commiſſarios, aut ex eorum ordinatione, decreto vel conſenſu hucuſque ad effectum præmiſſum quomodocumque alias pro juſto pretio factarum, eadem auctoritate approbandi & confirmandi, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, facultatem concedimus, ſupplentes omnes & ſingulos juris, & facti defectus, & ſolemnitatum omiſſarum, ſi qui intervenerint in eiſdem.

Et prætere dictis œconomis & Commiſſariis taxationes, & collectas hujuſmodi perficiendi, imponendi, & exigendi, ac quæcumque bona immobilia Eccleſiaſtica pignorandi, aut certum tempus etiam anticipatis in toto vel parte ſolutionibus locandi, ſeu in emphyteoſim perpetuam, vel temporalem concedendi, ac mobilia etiam pretioſa, & minus utilia immobilia bona præfata, uſque ad complementum totius ſummæ ad præmiſſa neceſſariæ, & non ultra, pro juſtis & repetibilibus pretiis vendendi, & alienandi, ac de pecuniis inde provenientibus, omnia bona ſupradicta, prætextu anterioris edicti hujuſmodi alienata, diſtracta & uſurpata redimendi, & ad jus proprietatemque ſuam reſtituendi & revocandi, nec non Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, Eccleſias, Capitula, Conventus, & Collegia quæcumque, ſingulareſque perſonas dicti Cleri, tam conjunctim quam diviſim, ad præſtandum conſenſum, ac concurrendum taxationibus, & collectis, cæteriſque oneribus præfatis, uſque ad complementum totius ſummæ hujuſmodi, & per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, omniumque proventuum beneficiorum ſuorum diſtractionem, & auxilii brachii ſæcularis invocationem, alia-

que

que juris & facti temedia opportuna compellendi, cæteraque io præmiſſis & circa ea neceſſaria, & opportuna faciendi & exequendi, plenam & liberam licentiam & facultatem concedere valeatis, vobis ſimiliter indulgemus. Proviſo quod pecuniæ ex slienationibus & diſtractionibus hujoſmodi provenientes, in redemptionem prædictam, & nullos alios uſus integrè & bons fide omninò convertantur. Non obſtantibus præmiſſis, ac fere Symmachi, sc Pauli II. de rebus Eccleſiæ non slienandis, & alienatis revocandis, nec tion Boniſacii VIII. Romanorum Pootificum, Prædeceſſorum noſtrorum de una, & in Concilio generali edita, ds duabus dietis, aliisque Apoſtolicis, ac in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum, Ordinum, Hoſpitalium, Militiarum, & locorum præfatorum, juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſoetudinibus, ſtabilimentis, uſibus & naturis, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis, Eccleſiis, eorumque Præſulibus, Capitulis, Conventibus, Collegiis, Superioribus & Perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos ac dictam Sedem, & moru proprio, & ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, & conſiſtorialiter, nec non conſidaratione, intuitu, contemplatione, ad inſtantiam Regum, Ducum, & aliorum Principum, ac aliàs ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſcumque ſententiis & decretis conceſſis, confirmatis & innovatis, etiam quaſcumque ſimiles alienationes fieri ſpecialiter & expreſsè prohibentibus, & quacumque cauſa pro tempore factas, omninò annullantibus.

Quibus, omnibus etſi pro ſufficienti illorum derogatione aliàs, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, & individua, ac de verbo sd verbom. non autem per regulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret; tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus, contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Aut ſi Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & Eccleſiis, Capitulis, Collegiis, ſingularibus perſonis dicti Cleri communiter vel diviſim sb Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Quòd ſi omnes in his exequendis nequiveritis intereſſe, aut aliquem veſtrum à Curis Regia abeſſe contigerit; duo veſtrum conjunctim ea nihilominus exequi valeaot, vobis etenim, ſi pro Eccleſiarum utilitate & oegotiorum hujuſmodi commodiori expeditione opportunum videbitur, ut aliquos Archiepiſcopos, ſeu Epiſcopos, aut alios Prælstos ſimiliter pietate, & religione præditos cum ſimili aut limitata poteſtate, ad præmiſſa omnia & ſingula tractanda, & peragenda, loco veſtri ſubſtituere, & ſubrogare valeatis, concedimus pariter & indulgemus.

Cæterùm ut Status Eccleſiaſticus prædictus univerſus valeat, ſicut optamus, in plenitudine virium ſuarum conſervari; omnes & ſingulos Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbares, Capitula, Conventus, & ſingulares Perſonas dicti Cleri, qoorum Eccleſiæ, Beneficia, & Loca dictam alienstionem pro redemptione præmiſſa patiuntur, de mandato noſtro moneatis, ut pro ſe quiſque ita quotannis de provenru Eccleſiaſtico compartientes, quam primum commodè fieri poterit, alienata redimere, aut alia æquè utilia bona immobilia ſuis hujusmodi Eccleſiis, Beneficiis & Locis comparare curent cum effectu.

Præterea noſtro nomine præfatum Carolum Regem hortemini & requiratis, ut pro ejus Pietate & Religione, ac conſcientiæ ſuæ exoneratione majorum ſuorum, qui Eccleſiam ſartam tectam, Chriſtique patrimonium usque quaque ſuctum & illibatum ſanctè & fideliter conſervaverunt, Eccleſiaſticæ indemnitati coosulendo, meminerit has Eccleſiaſticas jacturas, aſſignato ipſis Eccleſiis alio æquivalenti reditu, ſicut priori edicto ſuo pollicitus eſt, & aliàs condigna ſatisfactione, ac regia liberalitate ſarcire.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die decima ſeptima Menſis Octobris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto. Pontificatus noſti anno quinto.

Cæ. Glorierius.

PIUS QUINTUS.
PONTIFEX CCXXIX.
ANNO DOMINI MDLXVI.

Pius anteà dictus Antonius Ghislerius ad Summum Pontificatum evehitur, Vir Religionis, ac pudicitiæ vindex, recti juſtique aſſertor, morum & diſciplinæ reſtaurator, Evangelium S. Joannis in fine Miſſæ dici mandavit: poſt alia egregiè pattata, tandem vitam cum morte commutavit anno 1572. à Clemente XI. Sanctorum albo adſcriptus (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Editionis Luxemb.* 1727. *fol.* 189. *App.*)

I. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. 2 pag. 1098

S. Pius Quintus Pontifex Abbatiam Floreſſienſem, Ordinis Præmonſtratenſis, in Diœceſi Namurcenſi, à Prædeceſſore Pio Quarto deſtinatam pro dote Epiſcopatus Namurcenſis anno 1566. ſub onere annuæ penſionis eximit, eidemque Epiſcopatui annectit Abbatiam S. Gerardi, ſeu Bronienſem Ordinis S. Benedicti in eadem Diœceſi.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Æquum reputamus, & rationi conſonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis Gratia proceſſerunt, licèt ejus ſupervenientè obito Litteræ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum.

Dudum ſiquidem felicis recordationis Pius Papa Quartus, Prædeceſſor noſter, Proviſiooes Eccleſiarum, & Monaſteriorum omnium tunc vscantium, & io antea vacaturorum, ordinationi, & diſpoſitiooi ſuæ reſervavit, decernens ex tunc irritum & inane, ſi ſecus quid ſuper his per quoſcumque quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Cumqoe poſtmodum Monaſterium Sancti Gerardi in Brognes, Ordinis Sancti Benedicti, Namurcenſis Diœceſis, cui quondam Benedictus Mailly, ipſius Monaſterii Abbas, dum viveret, præerat, per obitum dicti Benedicti Abbatis, qui extra Romanam Curiam diem ſuum clauſerat ex-

tremum, vacaviſſet, & vacaret tunc, nullusque de illius proviſione præter eundem Prædeceſſorem ea vice ſe intromittere potuiſſet, ſive poſſet, reſervatione & decreto obſiſtentibus ſupradictis.

Cumque idem Prædeceſſor aliàs, poſtquam piæ Memoriæ Paulus Papa Quartus, etiam Prædeceſſor noſter, ex certis rationabilibus tunc expreſſis cauſis Eccleſiam Sancti Albani in tunc Oppido Namurcenſi, Leodienſis Diœceſis, in Cathedralem cum Sede Epiſcopoli, & Capitulari, Menſis, aliisque ſolitis prærogativis, & inſigniis, ac nonnullis ejus Dignitatibus, nec non Canonicatibus, & Præbendis Apoſtolica Auctoritate erexerat: Ac illi dictum oppidum pro Civitate, & quamplura circumvicina loca à dicta Diœceſi ad hunc effectum diſmembrata pro ſua Diœceſi aſſignaverat, ac dictæ Menſæ Epiſcopali pro ejus dote unum trium millium Ducatorum auri de Camera ex certis decimis, fructibus, redditibus, & proventibus, per Nuntium ſuum illuc poſtmodum mittendum ſpecificandis, & repartiendis, ex tunc, prout ex ea die, & è contra, poſtquam ſpecificatio, & repartitio hujuſmodi factæ forent perpetuò:

Ac interim donec illæ fierent, ſuumque ſortirentur effectum, & non ultra, alium mille, & quingentorum Ducatorum ſimilium, redditus annuos per Chariſſimum in Chriſto Filium noſtrum, tunc ſuum, Philippum Hiſpaniarum Regem Catholicum, qui etiam Namurci Comes, & aliarum illi vicinarum inferioris Germaniæ partium Dominus in temporalibus exiſtebat, ex redditibus, quos ipſe Philippus Rex ibi percipiebat, de ejusdem Philippi Regis conſenſu applicaverat.

Et deinde certas diſmembrationes Bonorum à Monaſteriis & Præpoſituris, ſub ipſa Namurcenſi Eccleſia, vel in ejus Diœceſi conſiſtentibus pro dote ipſius Eccleſiæ fieri mandaverat.

Volens pium & laudabile Pauli Prædeceſſoris inſtitutum hujuſmodi proſequi, dictæque Menſæ Epiſcopali de congrua dote providere, & conſiderans, quod per diſmembrationem Bonorum à Monaſteriis hujuſmodi cultus monaſticus læderetur, per unionem verò alicujus Monaſterii eidem Menſæ loco dictarum diſmembrationum, Epiſcopus Monaſterii ſic uniti Curam accuratiùs gerere, continuis etiam ipſius Philippi Regis precibus inductus, Monaſterium Floreffienſe, Præmonſtratenſis Ordinis, olim Leodienſis, nunc verò Namurcenſis Diœceſis præfatarum, cujus fructus, redditus, & proventus ad quadringentos florenos auri in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati reperiebantur.

Ex tunc, prout cum primùm illud per ceſſum, vel deceſſum illius tunc Abbatis, etiam apud Sedem Apoſtolicam, aut aliàs quovis modo vacare contingeret, ac etiamſi tunc quovis modo vacaret, nomine, titulo Abbatis, & Dignitate Abbatiali penitus ibi ſuppreſſis, eidem Menſæ Epiſcopali de Fratrum ſuorum, de quorum numero tunc eramus, conſilio, dicta auctoritate perpetuò univiſſet, annexuiſſet, & incorporaſſet.

Diſtrictiùs inhibendo dilectis Filiis, Conventui dicti Monaſterii Floreffienſis, ne vacatione illius adveniente ad Abbatis electionem procedere præſumerent, ac ex tunc, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contingeret, irritum & inane decernendo, prout in eorumdem Prædeceſſorum deſuper confectis litteris pleniùs continetur.

Et ſicut ipſe Philippus Rex eidem Pio, Prædeceſſori exponi fecerat, poſtmodum compertum eſſet, plurima alia tam virorum, quàm mulierum Monaſteria dicti Præmonſtratenſis Ordinis extra dictam Namurcenſem Diœceſim tam in Brabantia, Clivia, & Gueldria, quàm Francia, aliisque locis conſiſtentia viſitationi, & correctioni Abbatis pro tempore exiſtentis dicti Monaſterii Floreffienſis ſubjacere, viſitationemque hujuſmodi juxta regularia inſtituta dicti Præmonſtratenſis Ordinis per Abbatem, Ordinem ipſum expreſsè profeſſum, annis ſingulis fieri debere.

Quam viſitationem ſi dictus Epiſcopus annuatim facere cogeretur, magna pars temporis in ea peregrinatione ſibi in gregis ſui periculum terenda eſſet, nec parva difficultas erga eum, dictum Ordinem non profeſſum, Religioſos viſitandi, & corrigendi maneret;

Et ſi, ut eadem expoſitio ſubjungebat, unio, annexio, & incorporatio Monaſterii Floreffienſis hujuſmodi, quæ nondum effectum ſortitæ erant, revocarentur, & ipſius Monaſterii Floreffienſis loco, dictum Monaſterium Sancti Gerardi, quod Ordinario loci ſubeſſe dignoſcebatur, dictæ Menſæ Epiſcopali ſimiliter uniretur, annecteretur, & incorporaretur. Ac quoniam Floreffienſis, quàm Sancti Gerardi Monaſteriorum eorumdem fructus, redditus, & proventus uberiores exiſtebant, eidem Menſæ penſio annua, & perpetua mille Florenorum, viginti Stuferis monetæ illarum partium pro ſingulo Floreno computatis, valorem quingentorum Ducatorum auri de Camera non excedentium, ſuper fructibus, redditibus, & proventibus Monaſterii Floreffienſis hujuſmodi reſervaretur, conſtitueretur, & aſſignaretur, ex hoc profectò difficultatibus, & incommodis præfatis obviaretur, ac neceſſariæ Epiſcopi Namurcenſis pro tempore exiſtentis ſubventioni commodè conſuleretur.

Cum dictus Philippus Rex aſſerens, ipſius Monaſterii Sancti Gerardi, & illi forſan annexorum fructus, redditus, & proventus ſexaginta Ducatorum ſimilium, ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum non excedere, & dein Pio Prædeceſſori humiliter ſupplicari feciſſet, quatenùs priores unionem, annexionem, & incorporationem hujuſmodi revocare, caſſare, & annullare, ac nomen, titulum & dignitatem Abbatis in eodem Monaſterio Sancti Gerardi ſupprimere, ipſumque Monaſterium Menſæ Epiſcopali prædictæ perpetuò unire, annectere, & incorporare:

Nec non fructus, redditus, & proventus Monaſterii Sancti Gerardi, ac penſionem mille Florenorum Menſæ Epiſcopali pro dote hujuſmodi reſervare, conſtituere, & aſſignare, ac aliàs in præmiſſis opportunè providere de Benignitate Apoſtolica dignaretur,

Præfatus Pius Prædeceſſor, qui dudum inter alia voluerat, quod petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, ſecundum æſtimationem præfatam, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes vocatis quorum intereſſet.

Quique ex injuncto ſibi Officii Paſtoralis debito ſollicitæ conſiderationis aciem extendebat, ut Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium recenter inſtitutarum dotationi, ſuorumque Præſulum opportunæ ſubventioni conſuleretur, & ut honeſtis Catholicorum Regum id ab eo expetentium votis gratum præberet aſſenſum, Miniſterii ſui Partes libenter adhibebat, aliaque ſuper his variè etiam priùs ordinata, ſi ratio quædam idipſum ſuaderet, retractando diſponebat, prout locorum, temporum, perſonarumque qualitate penſata, conſpiciebat in Domino ſalubriter expedire.

Ipſum Philippum Regem à quibuſvis Excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris & Pœnis, à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis,

ſi qui-

ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtebat, ad effectum infraſcriptorum duntaxat conſequendum, abſolvens, & abſolutum fore cenſens.

Nec non veriores erectionis, & prioris unionis, ac litterarum, aliorumque præmiſſorum, & inde ſequutorum, nec non aliarum dictæ Menſæ forſan factarum unionum, annexionum, & incorporationum tenores, ipſiusque Menſæ Epiſcopalis fructuum, reddituum, & proventuum verum annuum valorem pro expreſſis habens. Hujuſmodi ſupplicationibus inclinatus, ſub data verò quinto decimo Kalendas Decembris, Pontificatus ſui anno quinto, unionem, annexionem, & incorporationem, de dicto Monaſterio Floreſſienſi Menſæ Epiſcopali, ſic, ut præmittitur, factas, ac inhibitionem, & decretum, nec non cum omnibus & ſingulis aliis in eis contentis clauſulis deſuper confectas litteras præfatas, proceſſusque habitos, & habendos, per eaſdem, ac inde ſequuta quæcumque, auctoritate prædicta revocavit, caſſavit, annullavit, & irritavit, ac pro nullis, irritis, & infectus haberi, neque Monaſterium Floreſſienſe, ejusque Abbatem, Conventum, Perſonas, & Bona illis deinceps obnoxia fore, ſed ab eis omninò libera, immunia, & expedita in omnibus, & per omnia, ac ſi nunquam emanaſſent, remanere decrevit.

Nec non in dicto Monaſterin Sancti Gerardi, ſive illud præmiſſo, ſive alio quovis modo, quem etiamſi ex illo quævis generalis reſervatio, etiam in Corpore Juris clauſa, præterquam per obitum apud Sedem prædictam reſulter, idem Pius Prædeceſſor haberi voluit pro expreſſo) aut ex alterius cujuſcumque perſona, ſeu per liberam dicti Benedicti Abbatis, vel cujuſvis alterius ceſſionem, de illius regimine, & adminiſtratione in dicta Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & teſtibus ſponte factam, vacaret.

Etiamſi tanto tempore vacaviſſet, quod ejus proviſio juxta Lateranenſis Statuta Concilii, aut alias Canonicas Sanctiones ad Sedem eandem legitimè devoluta exiſteret, & illa ex quavis cauſa ad ipſam Sedem ſpecialiter, vel generaliter pertineret, & ſuper eiſdem regimine, & adminiſtratione inter aliquos lis, ſeu de illorum poſſeſſorio, vel quaſi, moleſtia (cujus ſtatum idem Pius Prædeceſſor haberi voluit pro expreſſo) penderet indeciſa, dummodò dicto die quinto decimo Kalendas Decembris eidem Monaſterio Sancti Gerardi de Abbate proviſum canonicè non exiſteret, nomen & titulum Abbatis, ac Dignitatem Abbatialem eadem Auctoritate penitùs ſuppreſſit.

Ac illud cum annexis hujuſmodi, ac omnibus juribus, jurisdictionibus, & pertinentiis ſuis Menſæ Epiſcopali præfatæ, ita quod deinceps dilecti Filii Conventus dicti Monaſterii Sancti Gerardi, & ſingulares illius perſonæ Epiſcopo Namurcenſi pro tempore exiſtenti, ſicuti Abbati ſuo in omnibus, & per omnis ſubeſſent, eique parerent, & præſtarent obedientiam, & reverentiam, prout olim Abbatibus ejusdem Monaſterii Sancti Gerardi, qui pro tempore fuerant, præſtare tenebantur.

Liceretque eidem Epiſcopo per ſe vel alium, ſeu alios corporalem poſſeſſionem, ſeu quaſi, regiminis, & adminiſtrationis, ac Bonorum Monaſterii Sancti Gerardi hujuſmodi propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere, illiusque fructus, redditus, & proventus in ſuos, dictæque Menſæ uſus, & utilitatem convertere.

Ac omnia & ſingula Prioratus, Præpoſituras, Dignitates, Adminiſtrationes, Officia, & Beneficia Eccleſiaſtica, cum Cura, & ſine Cura, Sæcularia, & Regularia, ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, inſtitutionem, confirmationem, & aliam quamvis diſpoſitionem pro tempore exiſtentis Abbatis dicti Monaſterii Sancti Gerardi, communiter vel diviſim, quomodolibet ſpectantia, illorum vacatione pro tempore occurente, perſonis idoneis conferre, & de illis etiam providere.

Ac his, quæ ad honeſtum vitæ uſum, & conſuetas ejusdem Monaſterii Sancti Gerardi eleemoſynas, ac Divini Cultus in eo, & dictorum ejusdem Conventus conſervationem, & ſuſtentationem ſolitas, conſuetas, atque debitas pertinebant, proſpicere, cujusvis licentiâ deſuper minimè requiſitâ, eadem Auctoritate Apoſtolica etiam perpetuò univit, annexuit, & incorporavit.

Curam Monaſterii Sancti Gerardi, ac regimen, & adminiſtrationem hujuſmodi eidem Epiſcopo in ſpiritualibus & temporalibus plenariè committendo, Bonaque, nec non fructus, redditus & proventus Monaſterii Sancti Gerardi hujuſmodi dictæ Menſæ Epiſcopali pro illius dote conſtituendo, & aſſignando, eidem Conventui in quibusvis aliis in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub Excommunicationis majoris latæ ſententiæ, nec non privationis omnium Dignitatum, Beneficiorum, & Officiorum Eccleſiaſticorum, per eos reſpectivè obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, pœnis diſtrictiùs inhibens, no ipſum Epiſcopum in præmiſſis, ſeu eorum aliquo impedire quoquomodo præſumerent.

Et inſuper ipſi Menſæ Epiſcopali dictam penſionem annuam, & perpetuam mille Florenorum ſuper omnibus & ſingulis ejusdem Monaſterii Floreſſienſis fructibus, redditibus, & proventibus eidem Menſæ Epiſcopali, ſeu pro tempere exiſtenti Epiſcopo Namurcenſi, vel ejus Procuratori, ad id ab eo ſpeciale mandatum habenti, per pro tempore exiſtentem Abbatem, vel Commendatarium dicti Monaſterii Floreſſienſis annis ſingulis, pro una verò in Domini noſtri Jeſu Chriſti proximè futura incipiendo, & pro altera medietatibus ejusdem penſionis in B. Joannis Baptiſtæ Nativitatum Feſtivitatibus in Civitate Namurcenſi integrè perſolvendam, & per dictum Epiſcopum Namurcenſem etiam una cum Eccleſia Namurcenſi, ac quibuſvis Beneficiis Eccleſiaſticis, per eum ex quibuſvis conceſſionibus, & Diſpenſationibus Apoſtolicis quomodolibet pro tempore obtentis:

Nec non aliis penſionibus annuis ſibi ſuper quibuſvis aliis fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis pro tempore aſſignatis percipiendam, tunc Abbatis, & Conventus Monaſterii Floreſſienſis hujuſmodi ad/Ad tunc expreſſo accedente conſenſu, præfata Auctoritate Apoſtolica reſervavit, conſtituit, & aſſignavit.

Decernens poſteriores, unionem, annexionem, incorporationem, reſervationem, conſtitutionem, & aſſignationem præfatas, litterasque deſuper conficiendas, ſub quibuſcumque revocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, & moderationibus, vel alterationibus ſimibium vel diſſimilium unionum, annexionum, incorporationum, reſervationum, conſtitutionum, & aſſignationum per eundem Pium, Prædeceſſorem noſtrum, & Sedem præfatam ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & decretis pro tempore factis, minimè comprehendi; ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illas ſuſpendi, vel revocari, aut illis derogari contigerit, toties illas in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de novo, etiam ſub data per ipſum Epiſcopum Namurcenſem eligenda, conceſſas.

Et ad id, ut ſub revocationibus, ſuſpenſionibus, & derogationibus hujuſmodi minimè comprehenderentur, vim Contractus inter Pium Prædeceſſorem, & Sedem, ac Epiſcopum Namurcenſem, & Abbatem, ac Conventum Monaſterii Floreſſienſis præfatos validè initi, & ſtipulati obtinere.

Nec non ſuſpenſiones, revocationes, & derogationes unionis, annexionis, & incorporationis aliorumque præmiſſorum, pro nova illorum conceſſione, & reſtitutione haberi, & cenſeri debere.

Ac poſteriores, annexionem, unionem, incorporationem, reſervationem, conſtitutionem, & aſſignationem, aliaque præmiſſa, ac eaſdem litteras

nullo

nullo unquam tempore etiam ad Superiorum dicti Ordinis Sancti Benedicti, vel aliorum inſtantiam ex quacumque cauſa revocari, ſuſpendi, alienari, limitari, aut ad juris terminos reduci, ſeu litteras ipſas de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis ipſius Pii Prædeceſſoris, aut alio quovis defectu notari non poſſe.

Nec cauſam, ſeu cauſas, propter quas illæ emanaverant, verificari debere, nec propterea, aut ex eo quod intereſſe habentes ad id vocati non forent, per ſubreptiooem obtentas præſumi, & viribus carere, ſicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, ut eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & defioiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Nec non penſionem præfatam nullatenus revocari, caſſari, aut ad minorem ſummam reduci poſſe, ac pro tempore exiſtentem Abbatem, ſeu Commendatarium Monaſterii Floreffienſis hujuſmodi ad integram ſolutionem ipſius penſionis eidem Menſæ, ac pro tempore exiſtenti Epiſcopo Namurcenſi faciendam, juxta reſervationis, conſtitutionis, & aſſignationis præfatarum tenorem, efficaciter, & perpetuò obligatum fore.

Ac volens, & eadem auctoritate ſtatuens, quod ſi Abbas, ſeu Commendatarius Monaſterii Floreffienſis hujuſmodi in dictis Feſtivitatibus, vel ſaltem infra triginta dies illarum ſingulas immediatè ſequentes penſionem præfatam per eum tunc debitam non perſolveret cum effectu, lapſis diebus eiſdem ſententiam Excommunicaoonis incurreret, à qua, donec Epiſcopo Namurcenſi, vel Procuratori præfato de penſione hojuſmodi tunc debita integrè ſatisfactum, aut aliàs ſecum, vel cum dicto Procuratore deſuper amicabiliter concordatum foret, præterquam io mortis articulo conſtitutus, abſolutionis beneficium nequiret obtinere.

Si verò per ſex menſes dictos triginta dies immediatè ſequentes ſententiam hujuſmodi animo ſuſtineret indurato, & tunc effluxis menſibus ipſis, regimine, & adminiſtratione Monaſterii Floreffienſis hujuſmodi perpetuò privatus exiſteret, ipſum Monaſterium vacare cenſeretur eo ipſo; Non obſtantibus ſecundò dicta voluntate ſua prædicta, ac Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas niſi in caſibus à jure permiſſis fieri prohibentis, nec noo recolendæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, ſimiliter Prædeceſſoris noſtri, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus, ac Monaſteriorum, & Ordinum præfatorum juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis, præfatis Monaſteriis, & Ordinibus, eorumque Cooventibus, ac Superioribus, Prælatis & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac cum quibuſvis, aoam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu proprio, vel Imperatoris, ac Regum, & Reginarum contemplatione, etiam conſiſtorialiter, etiam contra uniones hujuſmodi per quoſcumque Romanos Pontifices, Prædeceſſores ſuos, ac forſan per eundem Pium Prædeceſſorem, & Sedem prædictam, etiam ex quibuſvis cauſis, vel aliis quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis.

Etiamſi in illis, ac ſtatutis præfatis caveretur expreſsè, quod ſtatutis, privilegiis, & indultis ipſis nullatenus, aut non niſi modis & formis inibi contentis derogari poſſet, & ſi illis aliter derogari contingeret, derogationes hujuſmodi nemini ſuffragarentur. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatiene de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqus alia exquiſita forma ad id ſervanda foret, dictus Pius Prædeceſſor, tenores hujuſmodi pro ſufficienter expreſſis habens, illis aliàs in ſuo robore permaoſuris, ea vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogavit, contrariis quibuſcumqua.

Aut ſi pro tempore exiſtenti Abbati, ſeu Commendstario Monaſterii Floreffienſis hujuſmodi quoad præſtitionem, vel ſolutionem penſionis alicujus minimè reneretur, & ad id compelli, ac tam illi, quàm Conventui, & dilectis Filiis Vaſallis, & aliis ſubditis Monaſterii Sancti Gerardi hujuſmodi, vel quibuſvis aliis, communiter vel diviſim, ab eadem eſſet Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſent per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum da indulto hujuſmodi mentiooem, & quibuſlibet aliis privilegiis, indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſterent, per quæ litteris ipſius Pii Prædeceſſoris, ſi deſuper confectæ fuiſſent, non expreſſa vel rotaliter non inſerta effectus earum impediri valeret quomodolibet, vel differri, aut de quibus, quorumque totis tenoribus da verbo ad verbum habenda eſſet in eiſdem litteris mentio ſpecialis.

Proviſo, quòd propter poſteriores unionem, annexionem, & incorporationem hujuſmodi in dicto Monaſterjo Sancti Gerardi Divinus Cultus, ac ſolitus Monachorum, & Miniſtrorum numerus nullatenus minueretur, ſed illius, & ejus Cooventus prædictorum congruè ſupportarentur onera conſueta.

Ne autem de abſolurione, revocatione, caſſatione, annullarione, irritatione, ſuppreſſione, poſterioribus unione, annexione, incorporatione, inhibitione, reſervatione, conſtitutione, aſſignatione, voluotate, derogatione, & decretis prædictis, pro eo, quòd ſuper illis ipſius Pii Prædeceſſoris, ejus ſuperveniente obitu, litteræ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ipſiqua Philippus Rex, & pro tempore exiſtens Epiſcopus Namurcenſis illorum fruſtrarentur affectu.

Volumus, & ſimiliter Apoſtolicâ Auctoritate decernimus, quòd abſolutio, revocatio, caſſaoio, annullatio, irritatio, ſuppreſſio, poſteriores unio, annexio, incorporatio, inhibitio, reſervatio, conſtiturio, aſſignatio, voluntas, derogatio, & decreta Pii Prædeceſſoris hujuſmodi, perindè dicta die, quinto decimo Kalendas Decembris, ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Pii Prædeceſſoris litteræ ſub ejuſdem diei data conceſſæ fuiſſent, prout ſuperiùs enarratur.

Quodque preſentes litteræ ad probandum plenè abſolutionem, revocationem, caſſaooem, annullaoonem, irritationem, ſuppreſſionem, poſteriores uniooem, annexionem, incorporationem, inhibitionem, reſervationem, conſtitutionem, aſſignationem, voluntatem, derogationem, & decreta præfata ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Quocirca Venerabili Fratri noſtro Epiſcopo Amerinenſi, & dilectis Filiis Decano Eccleſiæ Namurcenſis, ac Officiali Namurcenſi per Apoſtolica Scripta mandamus, quatenùs ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quandò opus fuerit, ac quoties pro parte Philippi Regis, & Epiſcopi Namurcenſis præfatorum, vel alicujus illorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eidemque Epiſcopo in adipiſcenda poſſeſſione, ſeu quaſi, regiminis, & adminiſtrationis, ac Bonorum Monaſterii Sancti Gerardi, & annexorum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum, Auctoritate Noſtra aſſiſtentes, faciant ipſi Epiſcopo à

Conventu obedientiam, &c. reverentiam debitas, & devotas, nec non à Vaſſallis, & aliis ſubditis Monaſterii Sancti Gerardi hujuſmodi conſueta ſervioa & jura ſibi ab eis debita integrè exhiberi, ac de Monaſterii Sancti Gerardi, & annexorum eorumdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus univerſis integrè reſponderi, præſentesque litteras, & in eis contenta quæcumque per eos, ad quos ſpectat, firmiter obſervari.

Noo permittentes Epiſcopum præfatum, pér quoſcumque deſuper quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel impediri, nec non penſionem præfatam ſibi, vel Procuratori præfato, juxta reſervatioois, conſtitutionis, aſſignationis, & decreti præfatorum continentiam, & tenorem integrè perſolvi.

Et nihilominùs pro tempore exiſtentem Abbatem, ſeu Commendatarium Monaſterii Floreffienſis, ſi illum Excommunicationis Sententiam hujuſmodi eis incurriſſe conſtiterit, quoties ſuper hoc pro parte Epiſcopi Namurcenſis prædicti fuerint requiſiti, tamdiu Dominicis, & aliis feſtivis diebus in Eccleſiis, dum major inibi populi multitudo ad Divina convenerit, excommunicatum publicè nuntient, & faciant ab aliis nootiari, ac ab omnibus arctiùs evitari, donec Epiſcopo, vel Procuratori prædicto de dicta penſione tunc debita fuerit integrè ſatisfactum, ipſeque excommunicatus ab hujuſmodi Excommunicationis ſententiis abſolutionis beneficium meruerit obtinere, contradictores Auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, non obſtantibus omnibus ſupradictis.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ voluntatis, decreti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quinquageſimo ſexageſimo ſexto, ſexto decimo Kalendas Februarii, Pootificatus noſtri anno primo.

Subſignatum: Caſ. Glor.

II. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. II. pag. 1102.

Dilectis Morinis, ſuppreſſione illius Urbis Epiſcopatum, qui erat in Artheſia anno 1553. Paulus IV. & Pius IV poſt factam proventuum Eccleſiaſticorum inter Reges Hiſpaniæ & Franciæ diviſionem ex una medietate erexerant Epiſcopatus, Iprenſem in Flandria, & Audomarenſem in Artheſia, Pius V. ex altera medietate erigit tertium Epiſcopatum Boloniæ in Picardia, eumque conſtituit Suffraganeum Archiepiſcopi Rhemenſis: anno 1566.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Divinæ Majeſtatis arbitrio ſuper univerſas Orbis Eccleſias conſtituti, & tradita Nobis Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, omnes in id mentis noſtræ conatus intendimus, ut Fides Catholica, ſine qua nemo ſalutis æternæ viam ingredi poteſt, etiam novorum (ubicumque uſus poſcit) Præſulom inſtitutione usque quaque integra & illibata permaneat.

Sed ea demum ſollicitudo Nos impenſiùs urget, cum veteres hujuſmodi Præſulum Sedes, hoſtilitate prævalente, indignè jacere videntur, nec propriis in locis reparari poſſunt, ut in aliis accommodationibus aliæ indè novæ (ſicut populorum ſalus, & Catholicorum Regum devotio poſtulat) ſalubriter ordinentur, ac in eas Paſtores idonei deputentur, quorum opera & vigiliis Chriſtiana Religio in ſuo ſolido ſtatu valeat feliciter conſervari.

Cùm igitur poſtquam inter claræ memoriæ Henricum II. Francorum, ac chariſſimum in Chriſto Filium noſtrum Philippum Catholicum Hiſpaniæ Reges conventum fuerit, quòd olim Civitas Morinenſis, priùs expugnata & everſa, deinceps non reſtitueretur: Sed illius Eccleſia Cathedralis, atque Diœceſis univerſa, nec non utriusque Beneficia, proprietates, cenſus, decimæ, jurisdictiones & jura omnia, in duas partes cum beneplacito Sedis Apoſtolicæ dividerentur: ut ſcilicet earum altera Franciæ, altera verò inferioris Germaniæ futura eſſet.

Felicis recordationis Pius Papa IV. Prædeceſſor noſter, ejus rei cauſa, ſuppreſſâ & extinctâ dictâ Morinenſi Eccleſiâ, prædictam partem inferiori Germaniæ deſignatam, partim Iprenſi, partim verò Aodomarenſi, Eccleſiis Cathedralibus, earumque Civitatibus & Diœceſibus, jam in dicta olim Diœceſi Morinenſi, & parte inferioris Germaniæ prædictæ, eadem auctoritate inſtitutis, perpetuò aſſignaverit.

Nos etiam chariſſimi in Chriſto filii noſtri Caroli Francorum Regis Chriſtianiſſimi precibus adducti, hoc inſigne opus ad Dei Laudem & Eccleſiæ Catholicæ exaltationem abſolvere intendentes, habitâ ſoper his cum Fratribus noſtris deliberatione maturâ, de illorum conſilio, Monaſterium B. Mariæ Oppidi Bolonienſis, Ordinis S. Aoguſtini, olim prædictæ Morinenſis Diœceſis, in quo ſeptem vel octo duntaxat Canonici degunt, per obitum quondam Joannis, dum viveret, ipſius Monaſterii Abbatis, extra Romanam Curiam ante decennium defuncti, aut aliàs certo modo Abbatis regimine deſtitutum, & in eo nomen & titulum Abbatis, dignitatisque Abbatialis: Erectio novæ Cathedralis.

Nec non omnia & ſingula, Prioratus, Dignitates, Officia, Canonicales Portiones, & loca ejusdem, ac tam in eodem, illiusque Eccleſia, quam etiam ab illo dependentibus Prioratibus, cæterisque Beneficiis Eccleſiaſticis, Ordinem, Statum, & Eſſentiam Regulares, remanentibus tamen in ipſo Monaſterio dictis ſeptem vel octo Canonicis in ſuis habitu & Regula, cum Canonicali portione quoad vixerint, ſeu donec ad alia hujuſmodi Loca Regularia ſpontè ac canonicè tranſierint, autoritate prædicta tenore præſentium perpetuò ſupprimimus & extinguimus.

Ac prædictum oppidum, populoſum quippe & celebre, agro & annonâ fœcundum, commeatuque commodum, in Civitatem, Eccleſiam verò Monaſterii hujuſmodi, in Cathedralem, deinceps Bolonienſem nominandam, ſub invocatione ejusdem B. Mariæ, Archiepiſcopi Remenſis pro tempore exiſtentis Suffraganeam futuram.

Et ſub concordatis olim inter Sedem Apoſtolicam prædictam, & claræ memoriæ Franciſcum I. Francorum Regem ſuper nominatione perſonarum, certis tunc expreſſis modo & formâ qualificatarum, ad Eccleſias Cathedrales Regni Franciæ pro tempore vacantes, per Regem Franciæ pro tempore exiſtentem, Romano Pontifici facienda, initis, comprehenſam, qoemadmodum olim Eccleſia Morinenſis prædicta erat:

Sedemque Epiſcopalem pro uno Epiſcopo per dictum Regem Franciæ eidem Pootifici, ſeu Apoſtolicæ Sedi, etiam hâc primâ vice, & futuris deinceps temporibus, vigore ſeu prætextu dictorum Concordatorum nominando, qui illi præſit, & in perfectam Eccleſiæ Cathedralis formam ordinet & redigat: Abbatos, Prælatos, & cæteros ſuæ Diœceſis ad Synodum evocet, evellat, deſtruat,

plantet, erigat, ædificet, omniaque & ſingula Officia & Jura Epiſcopalia habeat & exerceat:

Cum ſuis Capitulo, Menſa Epiſcopali, & Capitulari, cæteriſque omnibus Cathedralibus & Pontificalibus inſigniis, nec non juribus, juriſdictionibus, privilegiis, exemptionibus, prærogativis, honoribus, gratiis, favoribus & indultis realibus, perſonalibus & mixtis, quibus aliæ illarum partium Eccleſiæ Cathedrales, earumque Præſules, Capitula & Perſonæ quomodocumque utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, auctoritate & tenore præfatis erigimus & inſtituimus.

Ipſique Eccleſiæ ſic erectæ, & illius Præſuli prædicto, Boloniam pro Civitate, & partem illam univerſam olim Diœceſis Morinenſis, quæ in diviſione prædicta Franciæ evenit, cum Decanatibus, Parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac etiam Monaſteriis, Prioratibus & Locis, cum ſuis Perſonis Sæcularibus & Regularibus pro Diœceſi, nec non utriuſque Cives & Incolas Eccleſiaſticos, & Laicos, pro Clero & populo perpetuò aſſignamus.

Cæterùm ut ipſa Eccleſis Bolonienſis in reliquis ſuis omnibus partibus perfecta & abſoluta ſit, unum Decanatum, duos Archidiaconatus, unam Cantotiam, unam Theſaurariam, & unam Pœnitentiariam Dignitates, ſeptemdecim Canonicatus, & ſeptemdecim Præbendas, nec non Capellanias, cæteraque omnia Beneficia & Officia, quæ in dicta olim Eccleſia Morinenſi erant, & in ipſa diviſione parti Franciæ, ac futuræ Cathedrali Eccleſiæ obtigerunt, eorumque omnium Perſonas ad dictam Eccleſiam Bolonienſem transferimus.

Unio Præbendarum Duaci & Inſulis.

Ac Epiſcopali Duacenſem, & dimidiam Inſulenſem Præbendas Epiſcopales nuncupataa; ac tam illi, quàm etiam Capitulari Menſis prædictis, nec non Fabricæ dictæ Eccleſiæ Bolonienſis, omnia & ſingula prædia, proprietates, dominia, cenſus, feuda, emphyteotica, decimas & primitias, cæteraque bona, fructua, redditus, juriſdictiones, actiones & jura earum, ſingulis per eandem partitionem deſignata.

Ac etiam ad Abbatialem & Conventualem Menſas ſuppreſſi Monaſterii hujuſmodi pertinentia; videlicet quæ Abbatis, ea Epiſcopali: quæ verò Conventualis Menſæ erant, ac etiam ſuppreſſorum Beneficiorum, portionum, & locorum hujuſmodi, bona, fructus, jura & actiones, Capitulari, Menſis prædictis:

Ita tamen, ut dictis Canonicis Regularibus defunctis, vel inde tranſlatis, ut præfertur, quatuor alii Canonicatus & Præbendæ in dicta Eccleſia Bolonienſi, ex ipſius Menſæ Conventualis proventibus, pro totidem Canonicis ipſius Eccleſiæ omninò inſtituantur, determinatuſque numerus unius & viginti Canonicatuum & Præbendarum eſſe debeat, uno tamen & unâ certis uſibus juxta dictæ diviſionis formam aſſignatis, in perpetuum applicamus & appropriamus.

Præbendæ XXI.

Nec non collationes, proviſiones, præſentationes, & omnimodas alias diſpoſitiones Prioratuum, Dignitatum, Perſonatuum, Adminiſtrationum, Officiorum, Parochialium, & aliarum Eccleſiarum, nec non Capellarum, Capellaniarum perpetuarum, Hoſpitalium, cæterorumque omnium & ſingulorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, nec non præſentationes & electiones ad illa, confirmationes & inſtitutiones in eis, juſque univerſum conferendi, prout in prædicta diviſione ſpecificata, diſtributa & declarata ſunt, ac etiam qoondam Epiſcopi & Capituli, aliarumque Perſonarum olim Eccleſiæ Morinenſis fuerunt.

Præterea illa quæ quondam Abbatis & Conventûs ſupremi Monaſterii hujuſmodi communiter vel diviſim erant, Epiſcopo & Capitulo, ac univerſis Perſonis Eccleſiæ Bolonienſis hujuſmodi, videlicet, quæ olim Abbatis, deinceps Epiſcopi, quæ verò Conventûs extiterant, poſthac Capituli prædictotam eſſe debeant, etiam in perpetuum concedimus.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtræ ſuppreſſionis, extinctionis, erectionis, inſtitutionis, aſſignationis, tranſlationis, applicationis, approbationis, & conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M D LXVI. quinto Nonas Martii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

III. Ex Memoir. du Clergé de France, Tom. I. Pag. 914.

Confirmatio & Explicatio Decreti S. Concilii Tridentini Seſſ. XXV. cap. 5. & Conſtitutionis *Periculoſo* Bonifacii VIII. ſuper Clauſura Monialium permiſſio eis neceſſaria, ſi indè migrare velint. Caſus, quibua eis migratio permitti poſſit. Quid debeant quæ cum eis in migrando aſſociantur: anno 1566.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CIrca Paſtoralis Officii nobis, meritis licèt imparibus, deſuper commiſſi curam, quantum nobis ex alto permittitur, invigilantes, aſſiduè ad ea per quæ ſingulis erroribus, & exceſſibus obviatur, ac perſonis quibuslibet, præſertim fœminei ſexus, virginitatem ſuam Altiſſimo voventibus, ſub Religionis jugo Chriſto Salvatori in caſtitatis holocauſto famulari affectantibus, à ſemita juſtitiæ & honeſtatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in Regularis ponat honeſtatis gloria maculam, & Divinam merito poſſit offendere Majeſtatem, opportunè ſuccurritur, libenter intendimus, ac in his noſtræ vigilantiæ partes propenſiùs impartimur, prout id in Domino ſalubriter expedire conſpicimus.

§. 1. Hac igitur perpetuò valitura Conſtitutione, inhærentes etiam Conſtitutioni felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: Periculoſo, & Decretis Concilii Tridentini ſuper clauſura Monialium editia, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, atque perpetuò decernimus, univerſas & ſingulas Moniales, præſentes, atque futuras cujuſcumque Religionis, Ordinis, vel Militiarum, etiam Hieroſolymitani ſint, quæ vel jam receptæ ſint, vel in poſterum in quibuſvis Monaſteriis, ſive domibus recipientur, & tacitè vel expreſsè Religionem profeſſæ, etiamſi Converſæ, aut quocumque alio nomine appellentur, etiamſi ex inſtitutis, vel fundationibus earum Regulæ ad clauſuram non teneantur, nec unquam in earum Monaſteriis, ſeu domibus etiam ab immemorabili tempore ea ſervata non fuerit, ſub perpetua in ſuis Monaſteriis ſeu domibus debere de cetero permanere clauſura, juxta formam dictæ Conſtitutionis felicia recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: Periculoſo, in Sacro Concilio Tridentino approbatam, & innovatam, qoàm nos auctoritate præfata etiam approbamus & innovamus, in omnibus & per omnia, ac illam diſtrictè obſervari mandamus.

§. 2. Quod ſi aliquæ Moniales forſan reperiantur, quæ conſuetudine, etiam immemorabili, inſtituto, vel fundatione Regulæ ſuæ fretæ, animo obſtinato huic clauſuræ reſiſtant, aut quoquo modo reluctentur, Ordinarii, una cum Superioribus earum, omnibus juris & facti remediis compellant eaſdem tanquam rebelles & incorrigibiles ad præcisè ſubeundum dictam clauſuram, & perpetuò obſervandum.

§. 3. Mulieres quoque quæ Tertiariæ, ſeu de Pœnitentia dicuntur, cujuſcunque fuerint Ordinis in congregatione viventes, ſi & ipſæ profeſſæ fuerint,

ita ut

ita ut ſolemne votum emiſerint, ad clauſuram præciſè, ut præmittitur, & ipſæ teneantur. Quod ſi votum ſolemne non emiſerint, Ordinarii una cum Superioribus earum hortentur, & perſuadere ſtudeant, ut illud emittant, & profiteantur, ac poſt emiſſionem & profeſſionem, eidem clauſuræ ſe ſubjiciant, quod ſi recuſaverint, & aliquæ ex eis inventæ fuerint ſcandaloſè vivere, ſeveriſſimè puniantur.

§. 4. Cæteris autem omnibus ſic abſque omiſſione profeſſionis, & clauſura vivere omninò volentibus interdicimus, & perpetuò prohibemus, ne in futurum ullam aliam pruſus in ſuum Ordinem, Religionem, Congregationemve recipiant.

Quod ſi contra hujuſmodi hanc noſtram prohibitionem & decretum aliquas receperint, eas ad ſic vivendum omninò inhabiles reddimus, ac illarum quaslibet profeſſiones, & receptiones irritas decernimus, & nullas, prout etiam præſenti decreto irritas facimus & annullamus.

§. 5. Porrò ne Moniales vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clauſuram detrimentum, aut incommodum aliquod in earum neceſſitatibus, maximè in pertinentibus ad illarum victum, patiantur, ſed ut eis opportunè conſulatur, Auctoritate Apoſtolica præfata ſtatuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus Ordinariis & Superioribus earum, ut curent colligi fidelium eleemoſynas per converſas, quæ non ſint profeſſæ, vel ſi profeſſæ fuerint, ſint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus, extra tamen Monaſterium, degant, & non ingrediantur clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus ex earum conſtitutionibus permiſſis. Et de earum domibus exire non poſſint pro hujuſmodi eleemoſynis colligendis niſi de ſcientia Ordinarii, vel earum Superiorum.

§. 6. Et de cætero nullæ aliæ converſæ profeſſæ recipi amplius, etiam de conſenſu ſuorum Superiorum, vel Prælatorum, poſſint: quòd ſi adverſus hanc noſtram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita, & inanis ſit, prout ex tunc nullam, & irritam facimus, & annullamus.

§. 7. Quod ſi prædicto modo neceſſitatibus Monialium, & Mulierum Tertiariarum prædictarum ſuccurri ſufficienter non poterit, mandamus ipſis Ordinariis & Superioribus earum, ut ipſi provideant de aliis perſonis piis, & Deo devotis, quæ fidelium eleemoſynas colligant, vel aliàs eo meliori & commodiori modo quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipſarum Monialium, & Mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariorum & Superiorum earundem, & prout eis congruentius expedire videbitur, provideatur, & ſuccurratur. Et ne propter Monialium numerum exceſſivum clauſuræ obſervatio violetur, inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ Conſtitutionis Bonifacii, & Concilii Tridentini Decreto, Monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis diſtrictè inhibendo præcipimus & mandamus, ne plures in earum Monaſteriis recipiant & admittant, ſive recipi & admitti permittant, quam ex propriis redditibus ipſorum Monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commodè ſuſtentari poſſint.

§. 8. Mandantes propterea in virtute Sanctæ Obedientiæ, ſub obteſtatione Divini Judicii, & interminatione maledictionis æternæ, univerſis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis & Epiſcopis, quatenus in Civitatibus & Diœceſibus propriis, præſentes noſtras litteras publicari faciant, ac in Monaſteriis Monialium ſibi ordinario jure ſubjectis, in iis verò quæ ad Romanam mediatè, vel immediatè ſpectant Eccleſiam, Sedis Apoſtolicæ Auctoritate, una cum Superioribus eorumdem Monaſteriorum clauſuram, ut præmittitur, quam primum poterint, ſervari procurent. Contradictores atque rebelles per Cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Ac ut hoc tam ſalutare decretum facilius obſervetur, omnes Principes Sæculares, & alios Dominos, & Magiſtratus temporales requirimus & obſecramus per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccatorum injungentes, quòd in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & aliis Monialium Superioribus aſſiſtant, ac ſuum favorem & auxilium præſtent, ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

§. 9. Præmiſſis Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, Statutis & Conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis, & confirmatis, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis, etiam in fundatione, & inſtitutione eiſdem Monaſteriis, vel Domibus, & Monialibus, ſub quibuſcumque verborum formis, & clauſulis irritantibus, & aliis decretis quibuslibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vivabus approbatis & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad effectum validitatis noſtræ conſtitutionis tantum derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, aut ſuſpendi non poſſint per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§. 10. Per hoc autem in Monaſteriis exemptis, Ordinarii Locorum, quoad alia, nullam ſibi creant juriſdictionem vel poteſtatem aliquatenus eis attributam.

§. 11. Volumus autem, quòd præſentes litteræ ad valvas Baſilicæ Beati Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria Noſtra, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter conſtitutiones extravagantes perpetuò valituras conſcribantur.

§. 12. Et quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæcunque loca deferri, volumus & etiam declaramus, quòd earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac Sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides ubicunque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1566. 4. Cal. Junii, Pontificatus noſtri anno 1.

Declaratio Superioris Conſtitutionis: anno 1466. IV. Ex ibid. pag. 917.

PIUS EPISCOPUS.

Ad futuram rei memoriam,

Decori & honeſtati omnium Sanctimonialium, quarum Jeſus Chriſtus Dominus noſter Sponſus eſt, ut in puritate & caſtitate ſuperædificatæ in ipſo feliciter inhabitare valeant, conſulentes, ea quæ illarum exiſtimationi detrahere poſſent, decet Nos conſultò ſummovere.

§. 1. Sane periculo & ſcandalo plena res eſt, ac regulari obſervantiæ vehementer adverſatur, Sanctimoniales aliquando parentes, fratres, ſorores, aut alios agnatos, vel cognatos, nec non Monaſteria, & alia Filiationes nuncupata, etiam eis ſubjecta, viſitandi, aut infirmitatis cauſa, aliove prætextu, à Monaſteriis exire, & per Sæcularium Perſonarum domus diſcurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honeſtatis, & pudicitiæ decus in diſcrimen committunt.

§. 2. Unde Nos malo huic pro oostro Paſtoralis Officii debito ſalubriter occurrere volentes, inhærentes etiam decreto Sacri Concilii Tridentini de Clauſura Monialium diſponenti, ac aliis Noſtris Litteris ſuper hujuſmodi Clauſura editis adjicientes, volumus, ſancimus, & ordinamus, nulli Abbatiſſarum, Prioriſſarum, aliarumve Monialium, etiam Carthuſienſium, Ciſtercienſium, Sancti Benedicti, & Mendicantium, & quorumcumque aliorum Ordinum, etiam Militiarum, ac Statuum, Graduum & Conditionum, Dignitatum, ac Præeminentiarum exiſtentium, etiam in Regia vel illuſtri proſapia ortarum, de cætero etiam infirmitatis, ſeu aliorum Monaſteriotum, etiam eis ſubjectorum, aut domorum, parentum, aliorumve conſanguineorum viſitandorum, aliſve occaſione & prætextu, niſi ex cauſa magni incendii, vel infirmitatis, lepræ, aut epidemiæ, quæ tamen infirmitas, præter alios Ordinum Superiores, quibus Cura Monaſteriorum incumberet, etiam per Epiſcopum, ſeu alium loci Ordinarium, etiamſi prædicta Monaſteria ab Epiſcoporum, & Ordinariorum Juriſdictione exempta eſſe reperiantur, cognita & expreſsè in ſcriptis approbata ſit, à Monaſteriis præfatis exire, ſed nec in prædictis caſibus extra illa, niſi ad neceſſarium tempus, ſtare licere. Aliter autem, quàm ut præfertur, egredientes, ſeu licentiam exeundi quomodocumque concedentes, nec non comitantes, ac illarum receptatrices perſonas, ſive Laicas, aut Sæculares, vel Eccleſiaſticas, conſanguineas, vel non, Excommunicationis majoris latæ ſententiæ vinculo ſtatim eo ipſo abſque aliqua declaratione ſubjacere, à quo præterquam à Romano Pontifice, niſi in mortis articulo abſolvi nequeant: & inſuper tam ingreſſas, quàm præſidentes, & alios Superiores prædictos eis licentiam hujuſmodi concedentes, Dignitatibus, Officiis, & Adminiſtrationibus, per eas & eos tunc obtentis, privamus, & illas & illos ad obtenta, & alia impoſterum obtinenda inhabiles declaramus.

§. 3. Nec non licentias & facultates, ſeu indulta & privilegia exeundi à Monaſteriis, & extra illa ſtandi, à Nobis, ſeu alio Romano Pontifice Prædeceſſore noſtro, ac Sedis Apoſtolicæ Nunciis, & Legatis, etiam de Latere, ac majore Pœnitentiario, aut Ordinum prædictorum Superioribus, aliiſque perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis reſtitutivis, præſervativis, mentis atteſtativis, etiam novam gratiam, & datum concedentibus, aliiſque efficacioribus, ac inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, nec non Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac inſtantia, vel aliàs quomodolibet conceſſa (quæ prorſus abolemus) ac litteras deſuper confectas, & in poſterum concedendas, & conficiendas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris ac momenti fore, nec illas habentibus & habituris ſuffragari poſſe.

§. 4. Et ita per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere; irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decemimus.

§. 5 Mandantes univerſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus Noſtris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Locorum Ordinariis, in virtute Sanctæ Obedientiæ, & ſub obteſtatione Divini Judicii, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes litteras in Civitatibus & Diœceſibus propriis quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, nec non præfatum decretum ipſius Concilii, quod incipit, Bonifacii VIII. diligenter & inviolabiliter ſub Cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſque præfatis Pœnis, & in eodem decreto contentis, obſervent, & obſervari faciant, & procurent. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes, etiam aliis pœnis Auctoritate Noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, nec oon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo: invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque., Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſic Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus & Juribus, de hujuſmodi Clauſura diſponentibus, nihilominus in ſuo robore duraturis.

§. 3. Cæterum volumus, quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides ubique terrarum, tàm in judicio, quàm extra, adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1570. Cal. Februarii, Pontificatus noſtri anno 5.

Anno à Nativitate Domini 1570. Indictione 13. Die verò 27. Menſis Februarii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini Noſtri Pii, Divinâ Providentiâ Papæ V. Anno ejus 5. retroſcriptæ Litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ, ad valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per Joannem Guererum, & Chriſtianum de Monte, prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici, Mag. Curſ.

Contra eos, qui ad Sacros Ordines promoventur, ſine titulo, prætextu habitus Religioſi & Monaſterii, ubi degunt, quamvis nullam regulam ſint profeſſi: anno 1568. V. Ex ibid. pag. 974.

PIUS PAPA QUINTUS.

Ad futuram rei memoriam.

ROmanus Pontifex Sacrorum Conciliorum Auctor, & interpres, illa quæ in hujuſmodi Conciliis à prudentibus Patribus in Spiritu Sancto legitimè congregatis ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui Paſtoralis Officii debito, dum æquitas, honeſtas, & decus ſuadet, ſicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios caſus extendere conſuevit. Sanè cum non decet Divino Miniſterio aſcriptos, cum Ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, in Sacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus Sæcularis, quamvis aliàs moribus, ſcientia & ætate eſſet idoneus, ad Sacros Ordines promoveretur, niſi prius legitimè conſtaret, eum Beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſtè ſufficeret, pacificè poſſidere, vel aliàs ordinari non poſſet, niſi juxta decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam, & tenorem. Cùm autem nulla in hujuſmodi decreto Religioſotum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (uti moleſtè accepimus) cæterorum Ordinum Religioſi, ſeu Canonici, vel Clerici intra clauſtra Monaſteriorum, ſeu Domorum, more Regularium in communi viventes, qui nunquam, ſeu nonniſi ad certum

tempus

tempus profeſſionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, ad ſæculom redire libetè, & licitè poſſunt, Religionis prætextu abſque titulo ſufficientis Beneficii, nec juxta dicti decreti tenorem ad Sacros Ordines ſe promoveri prætendunt, & à nonnullis Epiſcopis paſſim piomoveantur; atque inde plerumque illud ioconveniens eveniat, ut ſic promoti, & à clauſtro exeuntes, & per ſæculum vagaotes, vel mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac Ordinis vilipendio, & quamplurimorum Chriſtifidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur qui ſingulorum Dei Miniſteriotum honorem, & decus (quantum in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac perpetuò valitura ſanctione, decretum prædictum de Clericis ſæcularibus loquens, ad omnes, & ſingulos, etiam cujuſcunque Ordinis Clericos Religioſos ſive Sæculares, more religioſorum viventes in communi, non profeſſos, harum ſerie extendimus, & ampliamus, ac Religioſis, & aliis prædictis non profeſſis, ut ad Sacros Ordines promoveri, nec non omnibus, & ſingulis Venerabilibus Fiatribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habentibus, ut Oidines ipſos hujuſmodi Religioſis perſonis impendere, niſi obſervata forma dicti decreti, Nos virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna interdicimus, & prohibemus, ac contrafacientes per annum à præſtatione talium Ordinum ipſo jure ſuſpendimus: ſtatuentes, & decernentes promotiones quatumlibet Religioſarum perſonarum prædictarum ad Ordines hujuſmodi contra ipſius decreti Concilii Tridentini formam, etiam cujuſvis licentiæ illis ab Apoſtolica Sede, vel illarum Superioribus tujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, etiamſi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore piæfulgeant, conceſſæ, prætextu factas, executione prædictorum Ordinum omninò carere, nullaſque prorſus, & iritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in Altaris miniſterio miniſtrare non poſſe, Quinimo miniſtrantes, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratis Clericis conceſſis omninò privari, & irregularitatis, aliaſque in dicto decreto conteotas pœnas eo ipſo incurrere, à quibus, niſi à Romano Pontifice, vel in mortis articulo, minimè abſolvi poſſint. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorumvis, Monaſteriorum & Ordinum, etiam juramento & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, induitis & litteris Apoſtolicis, illis illorumque Superioribus & perſonis, ſub quibuſtunque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, reſtururivis & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus, conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi aliàs pro illorum ſufficienti derogatione de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica & expreſſa & individua, non autem per clauſolas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, formas, datas, & decreta in illis impoſita, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Et ut præſentes litteræ ad omnium notitiam perveniant, neve quis illarum ignorantiâ excuſari poſſit, volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, præſentes litteras ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impreſſis manu alicujus Notarii publici, & Sigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus Curiæ obſignatis, eamdem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli eigo &c. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octavo, Pridie Idus Octobris, Pontificatus noſtri, anno tertio.

Anno à Nativitate Domini Milleſimo, quingenteſimo ſexageſimo octavo, Indictione undecima, die verò 12. *Menſis Novembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini PII, divinâ providentiâ* Papæ V. *anno tertio, retroſcriptæ Litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in ſuperius expreſſis locis præſentibus Literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde ut moris eſt, amotis per Nos* Thomam Gallarum & Julium Parinum, *prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Pii Papæ V. ac Sanctæ Apoſtolicæ Sedis Curſores.*

Chriſtianus de Monte, Mag. Curſ.

Galliæ Clero conceditur facultas bona temporalia diſtrahendi, usque ad ſummam centum quinquaginta millium librarum pro Rege Carolo IX. ut Regni neceſſitatibus ſubveniat: anno 1568. VI. Ex ibid. Tom. IV. pag. 745.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilecto Filio noſtro Carolo Sancti Chryſogoni à Borbonio tituli nuncupato, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbytero Cardinali, ac Venerabilibus Fratribus Michaeli Senentenſi, & Fabio Gujacenſi Epiſcopis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis, apud chariſſimum in Chriſto Filium noſtrum Carolum Francorum Regem Chriſtianiſſimum, Nunciis, ac Nicolao Archiepiſcopo Senonenſi Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

GRavi cum animi noſtri moleſtia intelleximus ex dilecto Filio Annibale Auricelario, quem ipſe Carolus Rex ſuperioribus diebus ad Nos miſit, quam afflictæ & exhauſtæ ſint facultates ſuæ, totiusque ſui temporalis dominii, quantumque hujus ærarii opes ob maximas impenſas, quas ad ſedandos & componendos exitioſos periculoſiſſimosque tumultus ab Hugonotis hæreticis, & ſuæ Majeſtati rebellibus in ſuo regno concitatos facere coactus fuit, attritæ, & penitùs exanimatæ exiſtant, adeo ut pecunias, quibus regnum ipſum ab eiſdem hæreticis & rebellibus tueri ac conſervare poſſit, Fiſci regii rationibus nullo modo valeat comparare.

Quare idem Annibal ejuſdem Regis nomine Nobis humiliter ſupplicavit, ut aliquod opportunum & ſalutare ſubſidium ex bonis Eccleſiaſticis dicti regni ei ſubminiſtrare vellemus. Nos conſiderantes dicti regni ſalutem, & Eccleſiaſtici Ordinis in eo conſervationem in hoc potiſſimum conſiſtere, ut Rex ipſe copias & firma præſidia alere poſſit, quibus dictos Rebelles & hæreticos è ſua ditione expellere, renitentes coercere, vel quòd ſane mallemus, errores ſuos recognoſcentes ad ſanitatem fideique Catholicæ cultum, & obſervantiam revocare valeat: eidem Regi præſentaneum auxilium afferre decrevimus, & cum aliunde non poſſit, ad perſonas Eccleſiaſticas dicti Regni, quamquam inviti, confugiendum eſſe duximus. Habitâ igitur ſuper his, ſicut urgens & evidens neceſſitas periculique magnitudo poſtulat, cum nonnullis ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, prudentiâ & rerum agendarum experientiâ præditis, deliberatione matura, Vobis, de quorum eximia & ſingulari fidei integritate, pietate, & æquitatis zelo ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus; Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium injungimus ac mandamus,

ut vos conjunctim procedentes, uno vel duobus, aut altero veſtrum impeditis, & huic negotio intendere nequeuntibus, ſaltem tres ex vobis omnem faciliorem & commodiorem modum, viam & rationem excogitare, & invenire ſtudeatis, & procuretis, quatenus tot annui redditus, & proventus quorumcumque bonorum immobilium Eccleſiaſticorum, etiam feudalium, & juriſdictionalium, ad quaſcumque etiam Primatiales, Metropolitanas, & Cathedrales, Collegiatas, Parochiales & alias Eccleſias: nec non Monaſteria etiam, quæ capita Ordinum dicuntur, ad Capitula, Conventus, eorumque Menſas, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Præceptorias, Dignitates etiam majores, & principales Canonicatus, & Præbendas, Perſonatus, Adminiſtrationes, Officia, cæteraque Beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura ſecularia, & Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Cluniacenſis, Ciſtercienſis, Præmonſtratenſis, Grandimontenſis, Fontis-Ebraldi, & quorumcumque aliorum Ordinum regularia, nec non Hoſpitalia, & Militias, præterquam Sancti Joannis Hieroſolymitani, cæteraque loca Eccleſiaſtica etiam exempta in dicto regno & Ducatu Britanniæ, ac Delphinatu, & provincia Provinciæ, cæteriſque dominiis, terris, & locis dicto Carolo Regi quomodolibet ſubjectis conſiſtentia, quovis modo ſpectantes, & pertinentes, quot ſingulis annis ad ſummam centum, & quinquaginta millium Francorum aſcendant, ad tempus vobis bene viſum, cum poteſtate illos redimendi, affrancandi, & liberandi, vendi, concedi, & alienari poſſint. Quo quidem modo per vos adjuvante Domino invento poſtmodum, redditus, ac proventus hujuſmodi quibuſvis perſonis, tam Laicis, quam Clericis, etiam cujuſvis Ordinis Regularibus, non tamen de fide Catholica ſuſpectis, illos emere volentibus, pro pretio, ſeu pretiis repetibili, ſeu repetibilibus, etiam venditionis, conceſſionis, & alienationis, ſeu quovis alio titulo concedendi, aſſignandi, alienandi, reſervata tamen ut præfertur Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis Beneficiis præfatis, illos intra tempus, de quo vobis expediens eſſe videbitur: ac etiam quovis alio tempore emptori reſtituto pretio per fiſcum regium, ſeu per ipſos Eccleſiaſticos redimendi & liberandi facultate: nec non ſuper his quæcumque inſtrumenta cum pactis, obligationibus, cautelis & clauſulis in ſimilibus apponi ſolitis faciendi, & celebrandi, ac omnes & ſingulos, quos concernunt, & concernent in futurum, illis pacificè frui, & gaudere faciendi, nec eos per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, vel perturbari permittendi: Contradictores quoque & rebelles, ac vobis in præmiſſis non parentes, eiſque conſilium, auxilium, vel favorem dantes ac præſtantes, per Sententias, cenſuras, ac pœnas Eccleſiaſticas, & etiam pecuniarias veſtro arbitrio moderandas & applicandas, aliaque opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendi, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus ſententias, cenſuras & pœnas præfatas, quoties vobis placuerit, aggravandi, auxilium quoque brachii ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocandi, cæteraque omnia, & ſingula in præmiſſis & circa neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna gerendi, mandandi, & exequendi, vobis plenam, liberam & omnimodam facultatem, auctoritatem, & poteſtatem, auctoritate & tenore præfatis, concedimus, & impartimur. Et nihilominùs potiori pro cautela alienationis, venditionis & conceſſionis fructuum, & reddit
uum Eccleſiaſticorum hujuſmodi & inſtrumenta, quæ per vos cum perſonis præfatis vigore præſentium fieri contigerit: ex nunc prout ex tunc, & è contra, poſtquam facta fuerint, harum ſerie approbamus & confirmamus, approbataque, & confirmata fore, & eſſe volumus, & decernimus, ſupplentes omnes & ſingulos, tam juris, quam facti, & quarumcumque ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium in ſimilibus alienationibus rerum Eccleſiaſticarum obſervari debitarum, defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ac decernentes alienationes, venditiones & conceſſiones, aliaque præmiſſa vigore præſentium, & juxta illarum formam & tenorem facienda, ſuam debitam roboris firmitatem obtinere, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & per Eccleſias, Monaſteria, & alia Beneficia præfata obtinentes, & alios quoſcumque ad quos ſpectat, & impoſterum ſpectabit, inviolabiliter obſervari debere, nec non tam illa, quàm præſentes litteras ex quavis cauſa de nullitate, aut ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari vel impugnari, & Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, Abbatiſſas, aliaſque perſonas, dignitates, & alia beneficia præfata, nunc & pro tempore obtinentes, à præmiſſis & aliis in vim præſentium per vos faciendis, quovis, etiam enormiſſimæ læſionis prætextu, aut ex quacumque alia, etiam juſtiſſima cauſa, quomodolibet appellare ſeu reclamare, ac illis aliqua privilegia, etiam per Sedem Apoſtolicam, ſub quacumque forma, vel expreſſione verborum conceſſa ſuffragari non poſſe. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, definiendi & interpretandi facultate & auctoritate judicari, definiri & interpretari debere: nec non irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, cum ſcientia vel ignorantia, contigerit attentari. Non obſtantibus Literis, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & præſertim Symmachi, & Pauli II. ac Pauli IV. & aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, in Provincialibuſque & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, nec non Eccleſiarum, Monaſteriorum, Dignitatum, Ordinum & aliorum Beneficiorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & Litteris Apoſtolicis illis, & ea quomodolibet obtinentibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus & inſolitis clauſulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac conſiſtorialiter, aut in vim initi, & ſtipulati contractus inter ipſos, & Sedem præfatam, vel aliàs quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis & innovatis, etiam diſponentibus, quòd illis non niſi certis in eis expreſſis modo & forma obſervatis derogari non poſſit, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragari debeant: vel etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda eſſet. Quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus contrariis quibuſcumque; Aut ſi Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Electis, Abbatibus, Commendatariis, Abbatiſſis, & aliis ſupra dictis, vel quibuſvis aliis, communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem, atque etiam per præſentes decernimus, ut venditiones, conceſſiones & alienationes præfatæ per vos in vim præſentium faciendæ, in perſonas hæreticorum nullo modo fiant, neque fieri debeant: quòdque Eccleſiæ, Monaſteria, & alia Beneficia præfata adeò non graventur, ut divinus cultus in

eis

eis manuteneri non valeat. Præterea quòd pecuniæ ex hojuſmodi venditionibus, conceſſionibus & alienationibus niſi in dicti Caroli Regis, ſuique regni, & Catholicæ Religionis defenſionem, nec in alios uſus exponi omninò debeant, ipſæque pecuniæ interim penes perſonam fide & facultatibus idoneam per vos eligendam, ac deputandam, realiter & cum effectu deponantur, quodque vos ſuper his omnibus alia, & alia debitè, & opportunà provideatis, prout tibi, frater Epiſcope Gajacenſis, mentis noſtræ voluntatem ac deſiderium prævius explicavimus, tibique ſuper his ab omnibus fidem indubiam adhiberi debere mandamus, & inſuper quòd præſentium tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo veſtro, vel alicujus veſtrûm munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus ipſis haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ injunctionis, conceſſionis, imperationis, approbationis, confirmationis, mandati, decreti, ſuppletionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octavo, Calendis Auguſti, Pontificatus noſtri, anno tertio.

VII. Ex Actes, Titres &c. de France, Tom. 2. pag. 188.

Decernitur, quòd in omnibus Provinciis Fratrum Minorum Ordinis Sancti Franciſci eſſe debeant duo Conventus pro Fratribus ſtrictioris Obſervantiæ; an. 1569.

PIUS EPISCOPUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

INjunctum nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officium crebrò nos admonet & inducit, ut perſonis quibuslibet regularibus, vigilantiæ noſtræ partes efficaciùs exhibentes, eos in inſtitutorum ſuorum regularium candore ſalubriter manuteneamus.

§. 1. Accepimus ſanè nuper, quòd in Ordine S. Franciſci de Obſervantia nonnullæ ſunt domus, & Loca, Recollecta nuncupata, in quibus dicti Ordinis Fratres arctiorem quàm in cæteris vitam degunt, & propterea eidem Ordini commodum & opportunum eſſe cenſentes, ut in ſingulis dicti Ordinis Provinciis, duæ Domus, & Loca Racollecta hujuſmodi exiſtant, auctoritate Apoſtolica tenora præſentium perpetuò decernimus, atque ſtatuimus, quòd in qualibet Provincia dicti Ordinis duæ ad minus Domua, & Loca Recollecta eſſe debeant. Et præfata Monaſteria Recollecta nullatenus ab hujuſmodi recollectione ſeparari poſſint: Et Fratres in illis degentes etiamſi velint (niſi de Miniſtri Generalis ipſius Ordinis vel Provincialis, & Diſcretorum Conventuum dictorum Locorum Recollectorum pro tempore exiſtentium conſilio) ad alia Loca non recollecta transferri nequeant, niſi eiſdem Superioribus, ut aliter fiat, viſum fuerit axpedire.

§. 2. Decernentes præſentes Litteras, nullo unquam tempora, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari vel impugnari, aut invalidari nullatenus poſſe, minuaqua ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi ullatenus poſſe, ſicque ab omnibus cenſeri.

§. 3. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari debere, irritum quoque & inane, quidquid ſecus ſuper his, à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§. 4. Et nihilominus pro majori præmiſſorum occaſione Venerabili Fratri Epiſcopo Conchen. & dilectis Filiis Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Officiali Toletan. per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium ſeu alios, præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, faciant illas ab omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter obſervari, non permittentes aliquid contra præmiſſa quomodolibet innovari. Contradictores quoslibet, & rebelles per easdem pœnas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis quibusvia Apoſtolicis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſvia, etiam juramento & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcumqua, aut ſi aliquibus, communiter vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§. 6. Cæterùm quia difficile foret præſentes Litteras ad ſingula quæque Loca, ubi expediens foret, deferre, volumus quòd illarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, in judicio & extra adhibeatur, quæ ipſis originalibus litteris adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die nona Martii, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Pontificatus noſtri, anno quarto.

VIII. Ex Memoires, du Clergé de France, Tom. 2. pag. 436.

Adverſus Beneficiorum Confidentiarios: anno 1569.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INtolerabilia multorum perverſitas, qui Sacroſanctas Conſtitutiones novis quotidie fraudibus eludere nituntur, ſeque illarum auctores in neceſſitatem adducit cautiùs providendi, quò pertinacium animi ab improbis conatibus, graviori ſanctione propoſita, reprimantur. Bene quidem & prudenter felicis recordationis Pius Papa IV. Prædeceſſor noſter ad tollendam fiduciariæ mancipationis Beneficiorum & Eccleſiaſticorum corruptelam ſtatuit, & decrevit, ut ipſo jure vacarent Eccleſiæ, Monaſteria, cæteraque Beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam à quibuſcumque, etiam Sac. Rom. Eccl. Cardinalibus, cujuſvis perſonæ contemplatione, vel intuitu recepta, liberam illorum diſpoſitionem, ſibi, & Apoſtolicæ Sedi reſervando: Nec valerent ipſorum collationes, ſeu conceſſiones, nec fructuum, nec penſionum reſervationes, nec facultates aliàs transferendi, nec regrediendi, ſeu accedendi & ingrediendi ad Eccleſias, Monaſteria & Beneficia ſupradicta, illàque recipientes fructus, penſiones, & aliàs res eorumdem indebitè perciperent. Prohibens quibuſcumque, etiam ſub cen-

ſuris Eccleſiaſticis, ne quid hujuſmodi amplius anderent. Ac etiam decrevit omnes & quaſcunque proviſiones, præfectiones, collationes, commendas, & alias diſpoſitiones de Eccleſiis, Monaſteriis, & Beneficiis, nec non reſervationes fructuum, penſionum, rerum & jurium, ac etiam transferendi, regrediendi, accedendi, & ingrediendi, aliasque facultates, ſive per ſe, ſive futuros Romanos Pontifices, etiam motu proprio, ac conſiſtorialiter, ſive etiam per ordinarios Collatores, etiam ad Patronorum præſentationem, cum interventu Confidentiæ hujuſmodi, ſive expreſsè, ſivè occultè, ac de jure præſumpto, & aliàs contra prædicta pro tempore factas, nullius momenti fore, nec cuiquam ſuffragari, ſed Eccleſias, Monaſteria & Beneficia hujuſmodi ipſo jure vacare, ac prædictæ diſpoſitioni reſervata eſſe, ſicque per quoſcunque, etiam per præſumptiones, conjecturas legitimas, & alias eorum arbitrio procedendo (cum alioqui Confidentias hujuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtaret) judicari & definiri debere. Nec non irritum, & inane quidquid ſecus contingeret attentari, quemadmodum confectis ſuper his litteris ſuis plenius continetur. Verumtamen propter improbas multorum cupiditates, prædicta, quæ ad purgandam hac pernicie Eccleſiam, & animarum ſalutem ab ipſo Prædeceſſore edita ſunt, in multis deprehendimus viam aperuiſſe graviùs delinquendi. Siquidem cum frequentibus plurium querelis pridem concitati, quòd Judices in cauſis hujuſmodi Confidentiarum expediendis remiſſiores eſſent, omnes, & ſingulas cauſas ipſas ubicunque, & inter quoſcumque motas ad Nos advocaviſſemus, ac omnimodam hujuſmodi cauſarum præſentium & futurarum, rerumque omnium ex ipſis reſultantium cognitionem Nobis, & Succeſſoribus noſtris reſervaviſſemus, & ſuper quibusdam coram nobis proceſſum fuiſſet, variis inde, aut levibus conjecturis intelleximus, vitium quidem Confidentiæ occultè irrepſiſſe, ſed in plerisque cauſis præſumptiones, & conjecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minimè ſufficere, ejusque rei causâ plurimos, qui ante litterarum prædictarum editionem hujuſmodi Confidentias exercent, ubi cognoverunt obſtructam veritatem propter difficultates probandi in Judicio Confidentias ipſas contempta Conſtitutione prædicta, Eccleſias, Monaſteria & Beneficia ſic recepta, ut prius retinere, alios fructus, penſiones, & alias res accipere, alios eorum exemplo ad ſimilia & graviora fidentius commoveri. Multi etiam ipſa Beneficia jure retinere nequeuntes, alii ne cogantur ad Sacros Ordines, ad reſidentiam, ad incedendum in habitu Clericali, ut ad bellum proficiſcantur, ut inimicos occidant: alii ut alieno nomine lites agant, aut defendant; alii propter crimina incapaces, quidam ut purgato delicto, vel abſolutione conſecuta illa repetunt, eadem in alios deponunt, & in plerisque fructus ipſorum, aut eis miniſtrantur, aut quibus ipſi ſtatuunt, ſæpe laicis & inhabilibus. Plerique vel ſenes, vel infirmi, ut Beneficia in domibus ſuis perpetuent, illa renuntiant & renuntiarunt in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Eccleſiaſticis alant, vel illa etiamnum infantibus, aut naſcituris aſſervent, facto interdum circuitu retroceſſionis, cum reſervatione fructuum & aliarum rerum, aut acceſſu, præſentium ab illis qui præſtandorum jurium Cameræ Apoſtolicæ ſunt immunes, alii aut incapaces, aut aliis Beneficiis Eccleſiaſticis onuſti, aut Eccleſiaſtico Ordini ſeſe mancipare refugientes, aut merè Laici Beneficis Eccleſiaſtica aliis conferenda procurant, ut de illis poſtmodum ad libitum ſuum diſponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique Ordinarii, & alii Collatores, ac etiam Patroni Laici curant deponenda Beneficia, ut fructus ſeu penſiones capiant eorumdem, aliisque faciant miniſtrari: Alia etiam permulta ejuſmodi admittuntur, quibus immaculata rerum divinarum puritas impiè violatur, diſciplinæ Eccleſiaſticæ nervus dirumpitur, & imminens parratur exitium animarum. Quare Nos volentes periculoſam talium audaciam novi juris ſubſidio cohibere, præſentium auctoritate ſtatuimus, ut ſi quis quacunque auctoritate Eccleſiam, vel Monaſterium, aut aliud Beneficium Eccleſiaſticum qualecumque ex reſignatione, vel ceſſione cujuſcumque perſonæ ſimpliciter, aut cum circuitu retroceſſionis, cum regreſſu, vel acceſſu, etiam ſola dimittentis intentione receperit, ut illud, vel aliud etiam in eventum regreſſus, vel acceſſus, eidem dimittenti, vel alteri poſtea conferatur; aut illius fructus, vel eorum pars alii vel aliis concedantur, vel penſiones ſolvantur, ex eisdem hæc Confidentia cenſeatur. Itidem ſi Ordinarius, vel alius collator contulerit antehac, aut conferat in futurum Beneficium Eccleſiaſticum quovis modo vacans, ea conditione tacita, vel expreſſa, ut poſtea in alterum pro arbitrio collatoris ſeu alterius cujuſcumque, contra juris communis ordinationem diſponatur, ſive ut de eo proviſus fructus illius, vel partem ad utilitatem vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat & remittat, ſeu penſionem illi, vel illis, quem vel quos, idem collator, aut cedens, vel alius per ſe, vel alius ſcripto, aut verbo juſſerit ſeu ſignificaverit, perſolvat, & pariter ſi Patrono etiam laico, vel altero præſentatori, ſeu electori contigerit, vel contingat id fieri. Ad hæc ſi Clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius à ſolutione Jurium ipſius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apoſtolicæ exemptus, poſt reſignationem, vel ceſſionem alicujus extranei, de Eccleſia, Monaſterio, vel alio Beneficio Eccleſiaſtico in ſe, Apoſtolica, vel alia auctoritate factam & admiſſam, illam vel illud etiam confectis litteris Apoſtolicis & poſſeſſione apprehenſa, in eundem reſignantem, vel cedentem, modico ſpatio interjecto, veluti duorum aut trium menſium retroceſſerit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retroceſſione fructus Eccleſiæ, ſeu Monaſterii, aut Beneficii, vel eorum pars ſeu penſio, ſeu quid aliud ſuper illis reſervatum, aut regreſſus, ſeu acceſſus & ingreſſus ad illam, vel illud ipſi Clerico, vel Cardinali, aut alii exempto, ſit, fueritve conceſſus. Poſtremo ſi quis crimine aliquo abſolutus, aut cum quo ſuper irregularitate diſpenſatum eſt, denuò receperit quacunque auctoritate Eccleſiam, Monaſterium, vel aliud Beneficium Eccleſiaſticum, quòd ante, vel poſt commiſſum delictum, aut contractam irregularitatem dimiſerit, in quovis horum caſuum Confidentiæ pravitas ſit contracta, caſusque hujuſmodi litteris prædictis comprehendentur, ac ſi illis ſpeciatim expreſſi fuiſſent, licèt ipſum Confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientiæ ſit admiſſum. Ad probandum verò plene Confidentiarum abuſum, inter alias etiam hæ præſumptiones & conjecturæ habeantur legitimæ, videlicet ſi quis poſt ceſſam à ſe Eccleſiam, vel Monaſterium aut Beneficium, & publicatam reſignationem, ſeu ceſſionem, captamque à Succeſſore poſſeſſionem, ſeu in illa, vel illo, ſeu rebus illius, per ſe, vel alium, ſeu alios de facto ſe ingeſſerit, aut fructus perceperit, aut quicumque ſucceſſor illi, vel ejus propinquus ipſos, aut partem aliquam remiſerit eorumdem. Si recipiens Beneficium conſtituerit dimittentem, vel ejus parentes, aut propinquos Procuratores ad percipiendum vel locandum fructus Beneficii dimiſſi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel ſola Procuratoris depoſitione, vel libris rationalibus menſariorum ex parte dimittentis expeditio, quæ perſonam recipientis concernit, proſecuta ſit, ſimulque expenſæ pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint. Denique ſi quis pro conceſſione alicui facta, quacumque auctoritate de Beneficio Eccleſiaſtico per ſe, vel alium, ſeu alios interceſſerit, vel aliàs in negotio conceſſionis ſeſe immiſcuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus Beneficii de facto etiam per manus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad voluntatem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocunque. Teſtes autem de

quaque

quaque re ſingulares ſingulas probare valeant præſumptiones, & conjecturas, pluresque hujuſmodi præſumptiones & conjecturæ plenam faciant probationem in prædictis. Cæterùm criminoſi, & cæteri omnes, qui ad perhibendum in caſibus Simoniæ teſtimonium recipi poſſunt, ad prædicta omnia admittentur. Sed ne quiſquam etiam vanâ fiduciâ fretus non intendendi contra ſe judicii in crimine perſeveret, utqua hoc malum gravioris cenſuræ ſtimulo uſquequaqne prohibeatur, omnes, & ſingulos, qui hucuſque Eccleſias, Monaſteria, Beneficia, fructus, peoſiones, aliaſve res, iotercedente hoc confidentiæ vitio, receperunt, ac retinent, niſi ſtatim ad ſe reverſi, & reſipiſcentes celeri dimiſſione ſibi proſpexerint, & qui quid tale admiſerint in futurum etiam omnibus, & ſingulis eius Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, Adminiſtrationibus, Officiis & Beneficiis obtentis, quæ pariter ſub dicta reſervatione comprehendi volumus, nec non fructibus, & penſionibus, & aliis rebus Eccleſiaſticis, ac etiam R. Lic. & eliis Officiis temporalibus præſentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles declaramus, & in juris ſubſidium excommunicationis ſententiâ innodamus, à qus nullus, niſi io mortis articulo conſtitutus, ab alio quam Romano Pontifice abſolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim advocatione cauſarum hujuſmodi, & reſervatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergentium, Nobis, & prædictis Succeſſoribus, ut prædictum eſt, facta, cauſis illis dumtaxat exceptis, quæ jam coram nobis pendere noſcuntur, ac etiam iis, quas ratione Eccleſiarum, & Monaſteriorum, quorum diſpoſitio in Conſiſtorio fieri conſuevit, aut debet, itemque contra ordinarios Collatores, Epiſcopos, & alios Superiores Prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, ut jam aliis noſtris ſtatutum eſt, audiendis, decidendis, & terminandis, harum ſerie prorſus relaxata decernimus, ita deinceps quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici auditores, ac prædictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & ipſorum cuicunque quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicare, interpretari, & definire debere, nec non irritum, & inane, quidquid ſecus in prædictis per quoſcumque quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum Ordinariis diſtrictius injungimus, ut in ſuis quiſque Eccleſiis, Civitatibus, Diœceſibus, & locis, etiam exemptis, ad prædicta ſtudioſè attendant, & quatenus illis non relaxavimus, in delinquentes ſeverè animadvertant, ſi divinæ Majeſtatis judicium, dictæque Sedis Cenſuram voluerint evitare. In cæteris verò cauſis, & negotiis Nobis & prædictis Succeſſoribus exceptis, eoſdem locorum Ordinarios præſentium auctoritate delegamus, ut gratiâ, & favore poſtpoſitis, pro ſe quiſque, cum venerit uſus, contra prædictos omnes ſub ipſa exceptione comprehenſos diligenter inquirant, ſuoque inquiſitiones omnes ſigillo obſignatas ad prædictam Sedem quam primùm transferant, ut Nos, & prædicti Succeſſores in cauſis hujuſmodi procedentes, quòd juſtum fuerit, decernamus. Nos enim ſingulis Ordinariis ipſis, prædictos omnes, & quoſcumque alios, etiam exemptos, etiam per edictum publicum, conſtito prius ſummariè, & extrajudicialiter de non tuto ad illos receſſu, citandi, & monendi, eiſque, ac Judicibus ordinariis, & delegatis, aliiſque perſonis quibuſcunque, ne prædictorum executionem quoquomodo impediant, vel alias in illis ſeſe interponant, etiam per ſimile edictum inhibendi, eoſdemque, ac alios Contradictores, & rebelles quoſcumque per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac omnia alia juris, & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachii ſæcularis, quandocunque opus fuerit, invocandi, cæteraque in prædictis omnibus ſingulis neceſſaria faciendi & exequendi, plenam & liberam, tenore præſentium, concedimus facultatem. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ octavi Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus & ordinationibus, & quod Epiſcopis collatoribus, & Prælatis prædictis, etiam Cardinalibus, vel quibuſvis aliis communiter & diviſim à prædicta ſit Sede indultum, vel in poſterum indulgeri contingat, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut contra indulta hujuſmodi ad juditium trahi non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, & ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & litteris Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus, non expreſſa, aut in totum inſerta, effectus præſentium, aut attributæ prædictis Ordinariis juriſdictionis explicatio, ſeu exercitium, vel executio, impediri valeat quomodocumque, vel differri, & de quibus quorumcumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis, cæteriſque contrariis quibuſcumque, litteris Prædeceſſoris hujuſmodi nihilominùs in ſuo robore duraturis. Volumus autem, ut præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuſcunque Curiæ Eccleſiaſticæ, ejuſve Prælati ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in judicio, & extra ubique locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ privationis, ſtatuti, decreti, innodationis, injunctionis, delegationis, conceſſionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Kal. Junii, Pontificatus noſtri, anno quarto.

Cæ. Glorierius, H. Cumyn.

Anno à nativitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Indictione duodecima, die vero Sabbati ſexto Auguſti, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini PII divinâ providentiâ Papæ Quinti, *anno quarto, retroſcriptæ litteræ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicarum Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de urbe, Cancellariæ, & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earumdem retroſcriptarum litterarum copiis affixis, per Nos* Julium Parinum, & Joannem Andream Panizzam, *prædicti Sanctiſſimi Domini noſtri Pii Papæ Quinti* Curſores.

Chriſtianus de Monte, Magiſter Curſor.

Petentibus Philippo II. Hiſpaniarum Rege, Cornelio Janſennio Epiſcopo Gandavenſi, & Viglio Præpoſito, novam Præpoſituram erigit in Eccleſia Gandavenſi: an. 1570. IX. Ex Op. Dipl. M[iræi] Tom. pag. 11[…]

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium ſtatui, & directioni ſollicitis ſtudiis intendentes, ad illa libenter deflectimus, per quæ ipſarum Eccleſiarum decori, & venuſtati ſalubriter conſulitur, & in eis divinus cultus ſuſcipit incrementum.

Sane Chariſſimus in Chriſto Filius noſter *Philippus*, Hiſpaniarum Rex Catholicus, qui etiam Flandriæ Comes exiſtit, tam ſuo, quàm Venerabilis Fratris Cornelii Epiſcopi Gandavenſis, & dilecti Filii noſtri Viglii a Zuychem, Præpoſiti Eccleſiæ Gandavenſis Notarii noſtri, nominibus nuper exponi fecit, quòd alias Cornelius Epiſcopus,

& qoi Cancellarius Ordinis Velleris Aurei, nec non Conſiliarius Sratus, & primarius Præſes Secreti Conſilii dicti *Philippi* Regis exiſtit, & Viglius, prædicti, viſis, & diligenter diſcuſſis per eos litteris felicis recordationis Pauli Tertii, & Pauli Quarti, ac Pii etiam Quarti Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, tam reductionis Eccleſiæ Sancti Bavonis Gandavenſis ex Regulari in Collegiatam, quàm etiam illius erectionis in Cathedralem Eccleſiam, cum illius dotatione è Bonis, & fructibus Præpoſituræ ejusdem Eccleſiæ, quam dictus Viglius obtioet, poſt deceſſum tamen ipſius Viglii deſumenda, viſum eis fuit, ut pro decore dictæ Eccleſiæ, ac memoria priſtinæ Dignitatis, sc juxta aliarum Cathedralium Eccleſiarum in præſentibus conſuetudinem dictæ Præpoſituræ titulus, & dignitas poſt dicti Viglii deceſſum retineatur, eademque Præpoſitura, cum primùm per obitum Viglii hujuſmodi vacaverit, alicui ex Canonicis ipſius Eccleſiæ cum duarum Præbendarum proventibus conferatur, præſertim cùm alia Bona ipſius Præpoſituræ aliundè pro dote dictæ Eccleſiæ ſuffectura ſint; Et propterea inter alia ſub beneplacito ooſtro ad certorum articulotum conceptum devenerunt ſub ejuſmodi tenore.

Videlicet viſâ Bullâ dotationis Epiſcopatus Gandavenſis, nonnulla occurrunt non ſatis animadverſa, & quæ meritò emendationem, ſi Apoſtolicæ Sedi ſuggerantur, accipere poſſent; Nam quantum ad eam partem attinet, quæ ex decem affectis Canonicatibus, & Præbendis Eccleſiæ divi Bavonis, unum, & unam Epiſcopo tribuunt, ratione quotum Capitularis eſſet, itaque locum, & vocem ſuper Decanum, & reliquos Canonicos Confratres ſuos, etiam in Capitulo habiturus eſſet, certum eſt, Sanctiſſimum Dominum noſtrum felicis recordationis Pium Quartum, & Deputatos in præfata Bulla memoratos, ignoraſſe, Abbati, ſive Præpoſito Eccleſiæ Divi Bavonis ex Regulari, & Monachali in Sæcularem, & Collegiatam aſſignatas fuiſſe quatuor Præbendas, quatum ratione Præpoſitus Capitularis eſſet, ac duas voces haberet, alioquin eſſet abſurdum, quòd ſupra quatuor Epiſcopus quintum Canonicatum, & Præbendam conſequeretur, præſertim cum benè dotatum habiturus ſit Epiſcopatum. Itaque, ſalvo majori Judicio, videtur ratiooi & æquitati magis congruum, ſi loco decem Canonicatuum, & Præbendarum, novem tantum Graduatis afficerentur; Epiſcopus ex quatuor in prima erectione Abbati, ſive Præpoſito aſſignatis, duas Præbendas poſt moderni deceſſum Præpoſiti obtineat, quarum vigore Canonicus Capitularis eſſet, & vocem ſuper Decanum, & reliquos Canonicos haberet.

Deinde videtur omninò conſultum, ut Præpoſiti dignitas pro temporalium conſervatione, quemadmodum in pleriſque aliis Carhedralibus Eccleſiis, atque etiam ante dictam erectionem in Abbatia Sancti Bavonis uſitatum fuit, maneat, eaque poſt Pontificalem major habeatur, ad quam aliquis de gremio Capituli, & qualificatus à regia Majeſtate, retentâ Præbendâ ſive affectâ, ſive non, quàm anteà habuit, pro ſuſtinenda dicta dignitate nominaretur, ſed prædicta dignitas in primævo ſuo honore quodammodo conſervaretur: nihil tamen Præpoſitus adminiſtraret, niſi ab Epiſcopo juſſus, & requiſitus, neque Jus aliquod prætendat in Juriſdictione, vel Bonis, ac Collatione Beneficiorum, ac Officiorum moderno Præpoſito competentibus, quæ poſt ejus deceſſum dicto Epiſcopò, & Succeſſotibus ſuis cedant.

Et quoniam Epiſcopus Gandavenſis, juxta Bullam ſui Epiſcopatus Canonicatum, & Præbendam jam conſequutus ſit, ac eorum ratione jam Capitularis effectus, æquitas exigit, ut cùm plenam dotem ſui Epiſcopatus, quæ cæteris luculentior futura eſt, aſſequutus fuerit, quæ duas è quatuor in prima erectione Præpoſito aſſignatas Præbendas complectetur, dictos Canonicatus, & Præbendam illicò dimittat alicui ex novem Graduatis, ad Canonicatus dictæ Eccleſiæ aſſumendis, & alias, prout in Inſtrumento deſuper coofecto pleniùs continetur.

Quare idem *Philippus* Rex nominibus prædictis nobis humilitet ſupplicari fecit, ut ſuper his opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur, qui Eccleſiarum decorem, & honorem, ac divini Cultus, perſonarumque Eccleſiaſticarum augmentum ſummis deſideramus affectibus, prædictos *Philippum* Regem, & Cornelium Epiſcopum, ac Viglium à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac conceptum hujuſmodi in prædictis articulis gratioſè admitteotes, ac ratum, & gratum habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, illum, ac ſingulos Articulos prædictos, omniaque, & ſingula, quæ eos concernunt, licita tamen, & honeſta; ex nunc ſi ſint, alioquin ex tunc, prout ex nunc, & è contra, poſtquam fuerint ſortita effectum, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inconcuſſæ firmitatis robur adjicimus, ac ac omnibus inviolabiliter obſervari debere volumus, & ad hoc, ut ſuum debitum ſortiantur, & ſortiri debeant effectum, deſuper ſtatuimus, ordinamus, & decernimus in omnibus, & per omnia, juxta dictorum Articulorum tenorem; ac ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Eccleſiæ juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergò omninò hominom liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, admiſſionis, rati, ac grati habitionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, ſuppletionis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temeratio contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ M D L X X. ſeptimo Idua Septembris, Pontificatus noſtri anno quinto.

Prohibitio erigendi Confeſſionales ad publicandas Indulgentias quæſtuarias: anno 1570.

X. Ex Actes, Titres &c, de France, Tom. 2. pag. 189.

PIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

QUam plenum ſit periculi noxia populis ingerere, nimium his temporibus afflicta religio teſtatur: quod malum cum in cæteris Miniſtris, tum præcipuè io Eccleſiatum Prælatis animadvertendum eſt, quòd ab his temere profecta longè maxima Eccleſiæ Dei conferant detrimenta. Rem ſanè indignam audivimus, quòd non ſolum quondam Gometius Tello Giron temporatius adminiſtrator Eccleſiæ Toletanæ, ſed etiam quidam Hiſpaniæ Eccleſiarum Præſules officii paterni prætextu, facultates ſibi à Sacris canonibus conceſſas excedentes, litteras ſuas in ipſorum Civitatibus ac Diœceſibus auſi ſunt publicare, quibus inter cætera peri-

culoſa

culoſa deprehenditur, quòd cuicumque illas accipienti certâ ſolutâ pecunia licitum ſit, quem voluerit ſibi ſumere Sacerdotem, qui confeſſione audita ipſum abſolvere valeat, non in eis tantum caſibus, in quibus ſimplex Sacerdos abſolvere poteſt, ſed etiam in iis quæ ſolis Epiſcopis reſervata reperiuntur, abſquo prætereà caſu admixto, veluti Simoniæ reatu, qui ad examen hujus Sanctæ Sedis eſſet referendus. Non animadvertentes ipſi Præſules & Adminiſtratores, quàm periculoſum ſit, ea paſſim in certis perſonis committere, quæ ad Epiſcoporum judicium arbitriumque idcirco deferuntur, ut qui meliùs lepram à lepia diſcernere norint, cauſis & circumſtanniis ſubtili indagine exploratis, ſalutaria cuique morbo remedia valeant adhibere. Ad hæc ipſi in diſpenſandis cœleſtis gratiæ donis nimium prodigi, iis ſic litteras prædictas accipientibus, indulgentias, & pœnitentiarum injunctarum remiſſiones, nulla cum re temporali conferendas, profuſiùs & indiſcretè largiuntur: quibus, & aliis licentiis prædictis non pauci fluctuantes & infirmi, veniæ facilitate inducti, ad peccandum procliviores fiunt, quando tot & tantorum delictorum remiſſionem certo & viliſſimo pretio acquirere poſſe confidant. Indicem præterea caſuum & indulgentiarum ædibus ſacris appendi juſſerunt, quo palam ſignificatur ſolventibus ſupraſcripta concedi, & inter alia abſolvendi facultatem ab eſu prohibitorum tribui, itemque indulgeri Miſſæ ſacrificium, & ſepulturam tempore interdicti, aſſumptionem duorum, pluriumve Compatrum ad ſacrum Baptiſma, præter eos, qui Synodalibus, ut dicunt, conſtitutionibus aſciſcuntur, reparationem Eccleſiarum, erectionem Confraternitatum, & alias pias cauſas prætexendo.

§. 1. Cum igitur inter cætera ſcandala, etiam Simoniæ pravitas redoleat, ex prædictis Sacri Tridentini Concilii decretis, & aliis Sanctionibus Canonicis, noſtræ præterea Conſtitutioni de indulgentiis ad quæſtum non emittendis, adverſetur, clavium auctoritas evileſcat, & pœnitentialis ſatisfactio enervetur; Nos his malis celeri remedio occurrendum, eademque opera futuris præcavendum fore cenſentes, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupradicta omnia, quæ in ipſa Toletana, & quibuſcumque aliis Civitatibus, Diœceſibus, & locis, tàm Hiſpaniæ quàm aliarum quarumcumque Provinciarum & Regionum quocunque prætextu hucuſque emanarunt, perpetuò abolemus, ac nulla & irrita nunciamus, jubemuſque litteras, & indices, nec non ſcripturas, & monumenta quæcunque, publica & privata, per ipſos Locorum Ordinarios, & alios Eccleſiarum Rectores, ubicunque reperiantur, dilacerari, penituſque deleri. Et ne talia de cætero à quoquam fiant, publicentur, vel concedantur, diſtrictiùs prohibemus.

§. 2. Quicunque ſecus egerint, ſeu attentaverint, Antiſtites, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, ab ingreſſu, & perceptione fructuum ſuarum Eccleſiarum tandiù ſuſpenſi jaceant, donec ſatisfactione præviâ illis per Sedem prædictam ſuſpenſio relaxetur. Inferiores verò ab Epiſcopis ſententiam excommunicationis incurrant, à qua, niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio quàm Romano Pontifice abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes etiam irritum & inane, quicquid ſecus per quoſcumque quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Volumus autem, ut præſentium exempla, etiam impreſſa, Notarii publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in judicio & extra illud ubique locorum faciant, quàm ipſæmet præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

§. 4. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, nunciationis, juſſionis, prohibitionis, decreti & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, 4. Non. Januarii, Pontificatus noſtri, anno quarto.

Anno à Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Indictione decima tertia, die verò vigeſima tertia Menſis Januarii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini Noſtri Domini Pii, divina providentia Papæ V. anno quarto, retroſcriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt, ad valvas Eccleſiæ S. Joannis Lateranenſ. & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, dimiſſis in ſupradictis locis præſentibus Litteris per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde amotis, per me Julium Farixum, Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſorem.

Jo. Guetardi, Mag. Curſ.

Prohibet, Concilii Tridentini Veſtigiis inhærens, Regularibus cujuſcunque Ordinis Sæcularium Confeſſiones audire ſine præcedenti Epiſcopi examine: anno 1571.

PIUS EPISCOPUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

XI. Ex Mem. du Clergé de Franc. Tom. I. pag. 968

Romani Pontificis providentia circumſpecta, nonnunquam geſta per eum, rationabilibus, & honeſtis ſuadentibus cauſis, moderatur, & commutat in melius, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

§. 1. Nuper ſiquidem quaſdam declarationes & moderationes circà nonnulla Concilii Tridentini decreta Regulares perſonas Ordinum Mendicantium, eorumque inſtituta concernentia edidimus, & promulgavimus: Et quia uti accepimus illarum vigore Sacerdotes Regulares prædictorum Ordinum quandoque minus idonei, & inhabiles confeſſionibus Sæcularium audiendis ab eorum Superioribus præpoſiti, abſque aliqua Epiſcoporum, ſed ſola Magiſtri Ordinis Generalis, aut Provincialium miniſtrorum approbatione admittuntur.

§. 2. Nos ſuper his pro debito paſtoralis officii, prout tenemur, ſalubriter providere volentes, tenore præſentium hac noſtra conſtitutione perpetuò ſancimus, decernimus, & declaramus. Decretum Concilii Tridentini de approbatione Regularium audiendis confeſſionibus Sæcularium præpoſitorum ab Epiſcopis facienda, obſervari debere etiam in omnibus Regularibus, quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, etiam ſub regulari diſciplina viventibus, etiam ſi ſint Lectores, aut in Theologia, etiam de Superiorum ſuorum Licentia, Graduati, vel promoti, vel à ſuis Magiſtris Generalibus, vel Provincialibus Miniſtris, Sæcularium confeſſionibus audiendis præpoſiti. Volumus tamen, eos qui ſemel ab Epiſcopo in Civitate & Diœceſibus ſuis prævio examine approbati fuerint, ab eodem Epiſcopo iterum non examinari. Ab Epiſcopo autem Succeſſore pro majori conſcientiæ ſuæ quiete examinari de novo poterunt.

§. 3. Inhibentes quibuſcunque Regularibus quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ut præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eiſdem Magiſtris, & Miniſtris Provincialibus, etiam quòd illarum occaſione ab Ordinariis hucuſque ınerati fuerint, abſque ſpeciali in poſterum licentiâ, & approbatione ab Ordinariis obtinenda, Sæcularium confeſſiones audire præſumant. Decernentes irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac noſtris Litteris prædictis, & aliis poſtea quibuſcunque Regularibus con-

aeſſis, & forſan extenſis, quas quoad ea quæ præſentibus adverſantur & contrariantur, penitùs & omninò revocamus, caſſamus, & irriramus, nec tion Monaſteriorum, & aliorum Regularium Locorum, ac Ordinum quorumcunqua, etiam juramento, confirmationa Apoſtolica vel quavia firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuatudinibus, privilegiis quoqua, indultis, & Litteris Apoſtolicis, etiam Mari Magno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs ouncupatis, quibuſvis Monaſteriis, Regularibus Locis, ſub quibuſcunqua tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatotiarum derogatoriis, aliisqua efficacioribus, & inſolitis clauſulis, nec non irritantibus & aliis decretis, etiam motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudina, aut aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis: quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis aorumqoa rotis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda aſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo & formâ in illis traditâ obſervatâ inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & axpreſsà derogamus, contrariis quibuſcunque.

§. 5. Ut autem præſentes Litteræ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſate valeat, dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus, ot ipſæmet litteræ, vel earum tranſumptum in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, Sancti Joannis Lateranenſis, ac Cancallariæ Apoſtolicæ valvis, ac in acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris publicentur, carum exemplo in ſingulis valvis & acie prædictis affixo, & dimiſſo.

§. 6. Verùm quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda eſt, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd earumdem litterarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtirutæ munitis, cadam protſus fides adhibeatur, in judicio, & axtra illud, quæ eisdem præſentibos adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ, apud Sanctum Pattum, Anno Incarnationis Domioicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, octavo Id. Auguſti, Pontificatus noſtri, antio ſexto.

Anno à Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo; Indictione decima quarta, die vero vigeſima ſecunda Menſis Auguſti, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini PII, divinâ providentiâ Papæ V. *anno ejus ſexto, retroſcripta littera affixa & publicata fuerunt in locis retroſcriptis, per nos* Joannem Gerardum & Alamanum de Alamanis *Curſores.*

Philibertus Chappuis, Mag. Curſ.

GREGORIUS DECIMUS TERTIUS.
PONTIFEX CCXXX.
ANNO DOMINI MDLXXII.

GRegorius Bononienſis, prius Hugo Boncompagni, anno 1572. Pio V. ſucceſſit. Hic Kalendarium variis erroribus obnoxium, ac labentem Feſtorum rationem juxta Veterem Nicænæ Synodi rationem reſtituit, demtis è Menſe Octobri anni 1582. decem diebus, & æquinoctio verno deinceps vigeſimo primo Martii aſſignato, Epactisque ad Lunæ mutationes deſignandas, in aurei numeri locum ſubſtitutis, editis ea de re regulis perpetuò duraturis. obüt anno 1585. (*Magni Bullarii Romani hujus Editionis Luxemb.* 1727. *Tom. II. fol.* 387. *App.*)

Breve ad Philippum II. Regam Hiſpaniarum, quo ei facultatem largitur creandi novos Equites Ordinis Aurei Valleris extra Capitulum ſeu Comitia Ordinis: anno 1572. I. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. I. p. 240.

GREGORIUS PAPA XIII.

Cariſſime in Chriſto Fili noſter, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

EXponi nobis tiuper feciſti, quod ad præſens vacant plura Loca & Officia Ordinis ſeu Societatis Velleris Aurei, *Del Toſon*, volgò nuncupati, & vulgò Toiſon d'or.
dubitas de Locis & Officiis hujuſmodi extra Capitulum dicti Ordinis diſponere ſeu providere poſſe.

Ad omnem igitur dubitandi materiam rollendam, tuis in hac parte ſupplicationibus inclinati, Tibi, ut hâc vice da Locis & Officiis hujuſmodi extra dictum Capitulum, quatenus id aliter facere nequeas, ad tui benaplacitum diſponas, diſponendi licentiam & facultatem, Apoſtolica Auctoritata, tenore præſentium concadimus.

Non obſtantibus dicti Ordinis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quâvis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudioibus, ſtabilimentis, uſibus & naturis, atiamſi in illis cavearur expreſsè, quòd illa Officia extra dictum Capitulum cooferri non poſſent, & aliter factæ collationes & proviſiooes nullæ eſſent, Privilegiis quoque, Indultis & Litteris Apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis & innovatis (quibus omnibus, eorum tenores in præſentibus pro axpreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus) cæteriſqua contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, dia XV. Octobris, anno milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri, anno ſexto.

Reducit ad Normam Juris Commonis, & Concilii Tridentini omnia privilegia Regularibus à Pio V. conceſſa: an. 1573. II. Ex Mem. du Clergé de France, Tom. I. pag. 976.

GREGORIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN tanta rerum, & negotiorum mole, qua Romanus Pontifex ex omnibus mundi partibus aſſiduè premitur, vix vitari poraſt, ne aliqua interdum exiliant, quibus poſtea recognitis neceſſe eſt moderationis remadium adhibere.

§. 1. Cum itaqua aliàs fel. rec. Pius Papa V. Prædeceſſor noſter, auditis gravaminibus, quæ Fratribus Ordinum Mendicantium ab Ordinariis locorum, & Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, multis modis inferri dicebantur, ſuper ſacris concionibus, & lectionibus habendis, confeſſionibus audiendis, pœnitentiis injungendia, Fratribus ad Ordines promovendis, celebratione Miſſarum, cura animarum, Sacramentorum miniſtratione, ſepulturis, quarta funeralium, legatis, donationibus, eleemoſynis, collectionibus, aliiſque hujuſmodi juribus, nec non decimis, & diverſis oneribus, ac etiam ſuper ſtatu & regimine Sanctimonialium ipſis Fratribus ſubjectarum formatione proceſſuom, cenſurarum publicationa, proceſſionibus, præcedentiâ, locorum acqoiſitione, certisqua aliis rebus tunc expreſſis, multa per quasdam ſuas litteras pro dictis Frattibus non modo ſtatuerit, ſed & quæ jam in Concilio Tridentino decreta fuerant ad hæc pertinentia declaraverit, multaqua præterea privilegia eisdem decimo ſeptimo Calend. Junii, Pontificatus ſui, antio ſecundo:

§. 2. Et

§. 2. Et deinde ea omnia diverſis aliis Ordinibus & Congregationibus Regularium non Mendicantium, etiam per modum communicationis conceſſerit.

§. 3. Poſtea per quandam ſuam Conſtitutionem de Vicariis perpetuis Parrochialibus Eccleſiis unitis per Ordinarios Locorum inſtituendis, & portione illarum Vicariis aſſignanda editam, alia ſuper conſtitutione Fratrum eorumdem ad exercitium Curæ animarum in eis Parrochialibus Eccleſis, quæ domibus & locis ſuis unita ſunt, decreverit.

§. 4. Demùm animadverſo, quod ea omnia multis dubitationibus involuta, magnisque difficultatibus obſtructa, multas magnasque diſſenſiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum Ordinarios, & Fratrum ipſorum Ordines, non ſine gravi Divini Cultus, & animarum detrimento, ac populorum ſcandalo concitaverant, contra ec ipſe ſperabat, & per ſuam expectationem, ut qui interdum conquereretur, multa aliter alioque ſenſu à ſe prolata fuiſſe, quam litteris expreſſa eſſent: Cupiens his mederi incommodis, primùm illa omnia, quæ Regularibus aliorum Ordinum quàm Mendicantium communicaverat, & ſecundùm præmiſſa conceſſerat, motu proprio reſtrinxerit: Deinde pleniùs providere volens, prioribus litteris à ſe quoad ipſos Mendicantes magna in parte moderatis, omnes, & quaſcumque alias litteras, quæ de aliis Ordinibus, & Congregationibus extra Mendicantium Ordines de Obſervantia nuncupatos manaverant, omninò aboleverit, cauſas omnes jam de his etiam in Romana Curia pendentes ad ſe advocando, lites extinguendo, ac formatos ſuper illis proceſſus lataſque ſententias annullando, quemadmodum aliis ſuis litteris in regiſtro proximè compertis, nunquam tamen publicatis, pleniùs continetur.

§. 5. Poſtremò circa Confeſſariorum Regularium Mendicantium approbationem juxta Concilii prædicti decretum faciendam, etiam Lectores in Theologia Graduatos, & certos alios tunc expreſſos comprehendi debere declaraverit.

§. 6. Nos hac tanta varietate cognita, quæ etiam ex multiplici litterarum, & conſtitutionum editione procedit, præſentibus & futuris diſcriminibus occurrere volentes, de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, de prædictis & aliis omnibus litteris & conſtitutionibus, quæ ab eodem Prædeceſſore eisdem de rebus quorumcunque Regularium, etiam Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet emanarunt, ac omnibus, & quibuſcunque in eis contentis, eam deinceps diſpoſitionem, atque deciſionem pro ſubjecta materia futuram eſſe, quæ ſive ex jure veteri, ſive ex Sacris dicti Concilii Decretis, ſive aliàs legitimè ante dictarum litterarum & conſtitutionum editionem erat, & ſi ipſæ non emanaſſent, futura fuiſſet, ad quam diſpoſitionem & deciſionem, ſuumque priſtinum integrum ſtatum, ac terminum illa omnia reducimus; quin etiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, nec non prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcumque alia ipſis litteris & conſtitutionibus appoſita, & aliàs eorum occaſione vel cauſa factis, his noſtris ſtatuto, ordinationi, & reductioni adverſantia, quibuſcunque illa ſint concepta formulis, ac reſervationibus, declarationibus, modificationibus, reſtitutionibus, mentis atteſtationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortiſſimis, efficaciſſimis, & inviolabilibus clauſulis, etiam motu & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & ex certa ſcientia, etiam pro conſervatione ſtatus Regularis, & ex quibuscunque aliis urgentiſſimis cauſis quotiescunque roborata, Decernentes illa omnia pro nullis & infectis haberi, omnesque ſupradictos, illarum uſu, commodo, & effectu carere.

§. 7. Ac omnes lites & controverſias, quæ coram quibuſvis Judicibus, ſive Ordinariis, ſive Commiſſariis, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, & S. R. E. Cardinalibus, etiam de Latere Legatis, prædictarum litterarum & conſtitutionum occaſione ſuper præmiſſis jam motæ ſunt, nec dum deciſæ aut finitæ, vel etiam quæ jam deciſæ ſunt, ſi modo tractum habeant ſucceſſivum, easque rurſus & inter quoſcumque excitari in poſterum contingat, ſecundum prædictam diſpoſitionem nec aliter decidendas.

§. 8. Futura verò dubia & difficultates, quandocunque & ubicunque orientur, ad Nos, & Sedem Apoſtolicam, ubi & cætera quæ ad decreta dicti Concilii pertinent quotidie declarantur, omninò referenda eſſe.

§. 9. Nec non irritum & inane, quidquid ſecus ſuper his per quoſcunque ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 10. Mandamus itaque in virtute Sanctæ Obedientiæ, præſentes ab omnibus ubique Epiſcopis, & Locorum Ordinariis, nec non Eccleſiarum Prælatis, Rectoribus, Fratibusque prædictis, ac cæteris ad quos pertinet, ſemper inviolata obſervari.

§. 11. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum, Domorum, Locorum & Ordinum quorumcumque juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis, etiam Mare magnum, & Bulla aurea nuncupatis, dictis Eccleſiis, Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet conceſſis, & confirmatis: quibus omnibus, etiamſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, individua, & ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes; illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 12. Ut autem præſentes omnibus pleniùs innoteſcant, volumus earum exempla fieri, & etiam imprimi, illisque Notarii publici manu, & Curiæ Eccleſiaſticæ, vel Prælati, & Perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo obſignatis, eamdem illam prorſus fidem, in judicio & extra illud ubique locorum adhiberi, quæ adhiberetur eisdem præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergò &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Calend. Martii, Pontificatus noſtri anno primo.

Anno à Nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo tertio, Indictione prima, die verò vigeſima tertia Menſis Martii, Pontificatus Sanctiſſimi Domini noſtri Domini Gregorii, Divinâ Providentiâ Papæ XIII. anno primo, retroſcriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicarum Principis Apoſtolorum, & Sancti Joannis Lateranenſis de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Joannem de Soya, & Marcum Antonium Brutum, *ejusdem Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ* Curſores.

Antonius Ludovicus, *Mag. Curſ.*

Petente Henrico III. Galliarum Rege tributa decernit ſuper Bonis Eccleſiaſticis Regi ſolvenda, usque ad decies centena millia librarum, pro ſubſidio contra Religionis, & Regni perduelles: anno 1574. III. Ex ibid. Tom. 4. pag. 750.

GREGORIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, dilectis Filiis Carolo Sancti Apollinaris à Lotharingia, & Carolo Sancti Chry-

ſogoni titulorum, à Borbenio, Presbyteris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Venerabilibus Fratribus Antonio Mariæ Sancti Papuli noſtro in illis partibus Nuncie, ac Pariſienſi Epiſcopis, Salutem & Apoſtolicam Benedictionem.

IN maximis animi noſtri moleſtiis, & hujus temporie calamitatibus, ea præcipuè cura Nos angit, ac ſollicitos reddit, ut aliqua ineatur ratio, quæ ſummæ neceſſitati chariſſimi in Chriſto Filii Noſtri, Henrici Francorum Regis Chriſtianiſſimi, ab nobiliſſimi ejus regni ſaluti, Religionieque in eo Catholicæ defenſioni, quantum in Nobis eſt, ſuccurramus, Scientes enim poſt obitum claræ memoriæ Caroli Regis proximè defuncti, regnum illud non internis ſolùm & domeſticia ſeditionibus ac periculia plenum, ſed externis etiam invaſionibus expoſirum relictum fuiſſe, ærarium, ob diuturna ſuperiotum temporum bella, exinantium, ipſum Henricum Regni Succeſſorem, quoniam longiſſimè tum abſuit, in Regnum revertendi, ejusque pacandi cauſa ingentea neceſſariò ſumptua eſſe facturum: tum ob hæc, tum ob præſtantiſſimam illius pietatem, virtutem, ac Religionis Catholicæ zelum, omnibus eum gratiis & auxiliia juvandum & ornandùm eſſe judicavimus. Etſi autem cuperemua, id à Nobis fieri poſſe ſine ullo Eccleſiarum, earumque poſſeſſorum, incommodo ac detrimento, tamen cum opes regiæ adeo attritæ ſint, ut celeri indigeant auxilio, & periculum impendens ad omnes æquè, ac multo etiam plus ad ipſas Eccleſias, Eccleſiaſticasque Perſonas pertineat, nec mirum, nec cuiquam grave videri debet, ſi ad Chriſti patrimonium, cujus cauſa agitur, Eccleſiarumque ſubſtantiam confugitur. Itaque cum exploritum Nobis ſit, ſubſidium decies centenum millium librarum Turonenſium ex fructibus Eccleſiarum iſtius Regni à vobis mandato, & Auctoritate Noſtra proximè per alias Noſtras litteras impertita exigendum, ipſius Regis, & Regni neceſſitatibus ſatis eſſe non poſſe, ſed majori opus eſſe ſubventione, ac propterea aliud ſimule ſubſidium ex proprietate Bonorum Eccleſiaſticorum redigendum concedere ſtatuerimus, veſtra etiam in hac parte fide, prudentia, integritate, ac diligentia confiſi, de Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine Nobis attributa, vobis per Apoſtolica Scripta mandamus, ut per viros idoneos, prudentes ac Deum timentes diligenter de ſtatu, qualitate, ac redditibus omnium Eccleſiarum inquiratis, & quid earum cuique quà minimâ ipſarum jacturâ, & incommodo abſtrahi poſſit, re diligenter cognita ſtatuatis, ſuper quo conſcientias veſtras oneramus. His verò peractis vobis promittimis, plenamque, & liberam ſacultatem, mandatum & auctoritatem tribuimua, ut nulliua conſenſu requiſito, ac etiam invitis & contradicentibus poſſeſſoribus de omni, & quacumque proprietate, & dominio Eccleſierum Cathedralium, & Metropolitanarum, Primatialium, nec non Monaſteriorum, Priotatuum, Dignitatum, & Conventuslium majorum & principalium, Adminiſtrationum & Officiorum, cæterorumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum Sæcularium, ac Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Cluniacenſia, Ciſtercienſis, Præmonſtratenſis, Grandimontenſis, Fontis-Ebraldi, & quorumcumque aliorum Ordinum Regularium, nec non Capitulorum, Conventuum, & locorum omnium in Regno Franciæ, & Dominiia eidem Regi ultra montes ſubjectis, conſiſtentium, eorumque Menſarum & annexorum, non tamen Mendicantium, nec Hoſpitalie Sancti Joannis Hieroſolymitani, ac exceptis omnibus Monaſteriis Monialium, & Parochialibus Eccleſiis, aliisque Beneficiia, quæ Curam Animarum non habent, & valorem annuum centum Librarum Turonenſium non excedunt, tot bona immobilia cujuscumque qualitatia, & naturæ, non tamen juriſdictionem habentia, nec non cenſus, fructua, redditus, & jura: ex quibus alia decies cententa millia Librarum Turonenſium duntaxat redigantur, ab ipſis Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, Officiis, Beneficiis, Menſis, Capitulis, Conventibus, Ordinibus, & Locia, eorumque Proprietatibus, & Juribus. Ita tamen ut bona minus commoda, minusque Eccleſiis utilia ad id deliganrur, quorumque alienatio Dignitatem Eccleſiis, Monaſteriis, Beneficiis, Ordinibus, & Locia non imminuat, perpetuò diſmembrare & ſeparare, & ſic diſmembrata, diviſa, & à reliquo corpore ſejuncta, quibuſcumque meliorem offerentibus conditionem vendere, & titulo venditionia transferre. Ita quod omnes emptores, eorumque ſucceſſores, illa tanquam prophana, propria, paterna & avita poſſidere, & de illis illorumque fructibus liberè diſponere poſſint. Pretium verò ex hujuſmodi venditionibus proveniene Henrico Regi ad uſus prædictos perſolvere, cæteraque omnia & ſingula neceſſeria & opportuna facere & exequi, vicesque veſtras, ſive in toro, ſive in parte, aliis delegare liberè & licitè valeatis, etiamſi talia ſorent, quæ mandatum exigerent megis ſpeciale, quam præſentibus eſt expreſſum: Non obſtantibus Apoſtolicis ac in Conciliis generalibus vel ſpecialibue editis, nec non Symmachi & Pauli Secundi aliorumque Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrotum de rebua Eccleſiæ non alienandis, & alienatis ad jus & proprietatem revocandis, aliisque Conſtitutionibus, & Ordinationibus. Nec nou Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum & Ordinum prædictorum juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiia quoque, exemptionibua & indultis Apoſtolicie, eiſdem ac ipſorum Superioribus, & Perſonis per quoſcumque Romanoa Pontifices, Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ Poteſtatie plenitudine, & aliis ſub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficaciſſimis & inſolitis clauſulis ac decretis quotiescumque conceſſis, confirmatie, & innovatis, ac quibuslibet aliis indulgentiis, ac Litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtentibus, per quæ præſentibua non expreſſa, vel non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri. Et de quibus, totisque ipſorum tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris Litteris mentio ſpecialia: quæ omnia nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Si verò quiſquam veſtrum legitimo detentus impedimento prædictorum executioni minimè poterit intereſſe, tres ex vobia nihilominua exequantur.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ permiſſionis, tributionis, voluntatis, decreti, ac mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentia Dei, & Bearorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejua ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, nono Kalend. Septemb. Pontificatus noſtri anno tertio.

Cæ. Glorierius.

Leue, publiée & regiſtrée, oüy & ce requerant le Procureur general du Roy, à la charge de reiterer la publication à la ſeance du Parlement au premier jour plaidoyable d'apres la Saint Martin, prochainement venant. A Paris en la Chambre ordonnée par le Roy au temps des vacations, le 4. jour de Novembre l'an 1574. ſignée Le Prevoſt.

Et ſur le reply de l'original, depuis envoyé à Meſſieurs de la Cour de Parlement eſt écrit: Leuës, publiées & regiſtrées, oüy & ce requerant & conſentant le Procureur General du Roy. A Paris en Parlement le 22. jour da Novembre, l'an. 1574.

Signé, du Tiller.

Bullæ præcedentis Series.

GREGORIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, Dilectis Filiis Carolo Sancti Chryſogoni de Borbonia, & Ludovico S. Thomæ in partitione titulorum de Guiſia Presbyteris, ac Ludovico Sanctæ Luciæ in ſilice Diacono Eſtenſi nuncupatis Cardinalibus, nec non Venerabilibus Fratribus Noſtris Antonio Mariæ, Sancti Papuli, Noſtro in Regno Galliæ Nuncio: ac Pariſienſi Epiſcopis, nec non dilectis Filiis Florentino Regnard Carnotenſi, & Bono Broé Sanctæ Capellæ regalis nuncupatæ Pariſienſi, Eccleſiarum Canonicis, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

QUi proximè in Gallia motus excitari fuerint, quæ externa & interna armorum diſſidiorumque pericula inclytæ Nationi iſti impenderint, quibus moleſtiis, calamitatibus, invaſionibus, chariſſimus in Chriſto Filius Noſter Henricus Francorum Rex Chriſtianiſſimus obnoxius fuerit, adeo clarum certumque ad omnium aures allatum eſt, ut à nobia commemorari, quod ſine ſummo dolore facere non poſſumus, neceſſe non ſit. Ipſe quidem Rex tot undiqua difficultatibus & anguſtiis circumſeptus, quâ eſt pietate, clementia & animi moderationa, nihil majori curæ habuit, quam ut populos ſuos tam diuturnis damnis & afflictionibus liberaret, ſperans ſcilicet Dei Benignitate aliquando futurum, ut ipſe meliori, & ſaniori eorum, qui jure aberrarunt, obſequio uſus conſilia ſua ad Dei Gloriam, ac perpetuam regni pacem, & tranquillitatem dirigere, & ad effectum perducere poſſit. At quoniam ob ingentes perpetuosqua ſuperiorum temporum ſumptus, fiſcus regius ſupra quam dici poteſt, exhauſtus eſt, nec in promptu aſt facultas pecuniæ comparandæ, quâ nunc opus eſt, ad ſubveniendum maximis, urgentibusque ipſius neceſſitatibua, niſi univerſi regni opes concurrant: cumque Rex, poſt exactam quantam maximam potuit à Sæcularibus Regni, & ax vectigalibus ſuis pecuniam, ſimiliter Nobia ſupplicari fecit, ut opportunum etiam aliquod ex redditibus, Bonisque Eccleſiaſticis iſtiua Regni ſubſidium concedere vellemus; Nos, etſi nihil optatius gratiusqua eſſet nobis, quam Eccleſias, Eccleſiaſticosque ſublevare, nedum novis oneribus gravare, præſertim Galliæ Clerum, qui nimis ſæpe jam intra paucos annos gravatus fuit, tamen animo revolventes hanc neceſſitatem temporis, quo inter alia graviſſima mala, atque incommoda cuncta iſthic rapinis, incendiisque ab exteris nationibus, quæ Eccleſiis, Eccleſiaſticisque præcipuè ſunt infeſtæ, miſcentur, chariſſimi Filii Noſtri precibus deeſſe non potuimus. Habita igitur cum Venerabilibus Fratribus Noſtris deliberatione matura, deque eorum aſſenſu, & Apoſtolicæ Poteſtatia plenitudine, de veſtra eximia integritate, fide, diligentiaque confiſi: vobis per Apoſtolica Scripta mandamus, ut poſt diligentem redditUum, bonorumque ac ſtatus præſentis omnium Eccleſiarum inquiſitionem, per vos, vel alios idoneos ad id delectos viros faciendam, æquâ portione ſervatâ, ſingulis juxta verum & clarum valorem aſſignatâ, quid cuique ipſarum minore jactura & incommodo diſtrahi poſſit, re diligenter cognita, ſtatuatis, ſuper quo conſcientias veſtras oneramus. Quibus peractis vobis permittimus, plenamque & liberam facultatem, mandatum & auctoritatem tribuimus, ut etiam nullius conſenſu requiſito, ac invitis & contradicentibus poſſeſſoribus, de omni, & quacumque proprietate ac Dominio Eccleſiarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Primarialium, nec non Monaſteriorum, Prioratuum, Dignitatum etiam Conventualium, majorum & principalium Adminiſtrationum, & Officiorum, cæterorumqua Beneficiorum Eccleſiaſticorum Sæcularium, ac Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Cluniacenſis, Ciſtercianſis, Præmonſtratenſis, Grandimontenſis, Fontis-Ebraldi, & quorumcumque aliorum Ordinum Ragularium, nec non Capitulorum, Conventuum, & locorum omnium in Regno Franciæ, & Dominiia eidem Regi ultra montes ſubjectis, conſiſtentium, eorumqua Menſarum & annexorum, non tamen Mendicantium, & Pauperum utriusque ſexus, nec Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani, ac exceptia etiam omnibus Parochialibus Eccleſiis, quæ trecentarum librarum, ſimplicibusque Beneficiia, quæ centum librarum valorem annuum non excedunt: tot bona mobilia ad ſummam annui redditus quinquaginta millia aureorum cujuscumque qualitatia & naturæ, nec non cenſua, fructus, redditus, & jura, etiamſi bona feudalia ſint juriſdictionem annexam habentia, dummodo non ſint primaria feuda, aut principales domus Beneficiorum, vel oppida mœnibus cincta, vel loca inſignia, ita ut omnia membra Eccleſiarum, quæ præſentibus litteris comprehenduntur, ſuum onus æquè ſuſtineant, rationa ſemper habita eorum, quæ minus incommodi ſeu damni ſint allatura, & pro rata taxatio, & adæquatio juſta, quaotum poterit, uniuscujusqua particularis Eccleſiæ & loci, ejusqua membrorum & annexorum pro modo facultatum fiat, antequam ad alienationem dictorum feudorum deveniatur, ab ipſis Eccleſiis, Monaſteriia, Dignitatibus, Officiis, Beneficiis, Menſia, Capitulia, Conventibus, Ordinibus & Locis, eorumque proprietatibus, & juribus, ita ut etiam quoad reliqua bona non feudalia minus commoda, minusque Eccleſiis utilia ad id deligantur, quorumque alienatio Dignitatem Eccleſiis, Monaſteriis, Beneficiis, Ordinibus & Locis non imminuat perpetuò, diſmembrare, ac ſeparare: & ſic diſmembrata, diviſa, & à reliquo corpore ſejuncta, quibuſcumque meliorem offerentibus conditionem, Catholicis tamen, nec minori pretio de his qui feudalia non fuerint, quam ad rationem viginti quatuor denariorum, pro ſingulo denario vendere, & titulo venditionis transferre: ita quod omnes emptores prædicti, eorumque ſucceſſores, illa tanquam profana, propria, paterna, & avita poſſidere, & de illis illorumque fructibus liberè diſponere poſſint: pretium verò ex hujusmodi venditionibus proveniens Henrico Regi dictarum neceſſitatum causâ tradere, cæteraque omnia neceſſaria & opportuna facere & exequi, vicesque veſtias, ſiva in toto, ſiva in parte, aliis delegare liberè, & licitè valeatis, etiamſi talia forent, quæ mandatum exigerent magis ſpeciale, quam præſentibus eſt expreſſum; Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Conciliis generalibus vel ſpecialibus Edictis, nec non Symmachi, & Pauli Secundi, aliorumque Romanorum Pontificum, Prædeceſſorum noſtrorum, de rebus Eccleſiæ non alienandis, & alienatis ad jus & proprietatem revocandia, aliisque Conſtitutionibus & Ordinationibus, nec non Ecclaſiarum, Monaſteriorum, Conventuum & Ordinum prædictorum juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavia firmitate alia roboratia, ſtatutis, & conſuetudinibns, privilegiis quoque, examptionibus & indultis Apoſtolicis, eisdem ac ipſorum Superioribus, per quoscumqua Romanos Pontifices, Prædeceſſores Noſtros, ac Noa, & Sedem Apoſtolicam, etiam motu proprio & ax certa ſcientia, deque ſimili Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, & aliàs ſub quibuſcumqua tenoribus & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis ac decretis, quotiescumque conceſſis, confirmatis, & innovatis, ac quibuslibet aliis indultis, ac Litteris Apoſtolicis generalibus vel ſpecialibua, quorumcumqua tenorum exiſtentibus, per quæ præſentibus non expreſſa, vel non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differti, & da quibus totisque ipſorum tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in Noſtris Litteris mentio ſpecialis: quæ omnia nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari. Si verò

quis-

quam veſtrum legitimo detenſus impedimento, prædictorum executioni minimè poterit intereſſe, tres ex vobis eadem nihilominùs exequantur.

Nulli ergò omninò hominum liceat, paginam Noſtri Mandari, onerationis, permiſſionis, tributionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contradicere. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo ſexto, quinto decimo Kalend. Auguſti, Pontificatus noſtri anno quinto.

Sic ſignatum Cæ. Glorierius.

S. M. dati, & ſupra plicam.

A. de Alexiis.

Regiſtrata apud Caſarem Secretarium ſigillata Bulla plumbea, cum cordula ſericea, rubei croceique colorum.

Leuës, publiées & regiſtrées, oüy ſur ce le Procureur General du Roy, ſans approuver la clauſe. INVITIS CLERICIS, *juſques à la concurrence de cinquante mille eſcus, & non plus avant, & aux charges contenuës par le Regiſtre. Fait à Paris en Parlement le ſeptiéme jour de Septembre.* 1576.

LE PREVOST.

IV. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. 2. p. 1305.

Gregorius XIII. Pontifex concedit Archiepiſcopo Cameracenſi, aliiſque Belgii Epiſcopis facultatem abſolvendi ſubditos ſuos ab hæreſi, rebellione, aliiſque gravioribus Criminibus: anno 1576.

GREGORIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SUb die trigeſima Menſis Aprilis, Pontificatus Noſtri anno ſecundo, ſupplicationibus chariſſimi in Chriſto Filii Noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici ea in parte inclinati, Venerabili Fratri moderno Archiepiſcopo Cameracenſi, ut per ſe, ſeu alium, vel alios, quot ſibi expedire videbitur, Prælatos, ac alios Presbyteros, & idoneos Viros Eccleſiaſticos in Sacris Ordinibus conſtitutos Sæculares, vel cujuſcumque Ordines Regulares, tam in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutos, quàm non conſtitutos, omnes & ſingulos utriusque ſexus tam Laicos, quàm Clericos, Sæculares, & quorumvis Ordinum, etiam Militarium Regulares, ac Presbyteros, qui Divinam Majeſtatem læſiſſent quomodocumque, etiamſi in hæreſis crimen, non ſemel tantum, ſed etiam pluries poſt errorem deteſtatum relapſi forent, ac Sacrilegia quæcumque, perjuria, inceſtus, ſtupra, etiam in perſonam Sanctimonialem commiſiſſent, Eccleſias deviluiſſent, Sacramenta violaſſent, & enormiter Clericos in Sacris, vel etiam Presbyteratus Ordine conſtitutos vulneraſſent, & occidiſſent, Epiſcopos, ac Religioſos Antiſtites perſecuti forent, aut carceraſſent, vel prædictis ſimilia, vel diſſimilia, etiam graviora delicta, vel exceſſus, etiam per Bullam in die Cænæ Domini legi ſolitam, quorum abſolutio Sedi Apoſtolicæ duntaxat per quaſcumque conſtitutiones eſt reſervata, commiſiſſent, cujuscumque ſtatus, ordinis & conditionis, ac præeminentiæ exiſtentes, etiamſi quacumque dignitate præſulgerent, ſi hoc humiliter intra tempus condonationis à Rege prædicto præfigendum, & ſemel, vel pluries ab eo protogandum periiſſent, & ad ipſam Sanctam Romanam Eccleſiam, & Fidem Catholicam redire, & ſuas hæreſes publicè coram eis, vel privatim in forma Eccleſiæ conſueta abjurare vellent, & ſe ad pœnitentiam eis per dictum Archiepiſcopum, vel ab eo Deputandos injungendam paratos obtuliſſent, eamque poſtmodum cum effectu adimpleviſſent, ab omnibus & ſingulis eorum hæreſibus, & in eadem Fide Catholica erroribus, aliiſque delictis prædictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiamſi illa ſpeciali nota deſignanda eſſent, nec non excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris & pœnis, tam Eccleſiaſticis, quàm temporalibus, etiam corporis afflictivis, ac capitalibus, à jure vel ab homine latis, & promulgatis, in utroque foro penitùs, & omninò abſolvere, & liberare, aliaque deſuper in præmiſſos, & circa ea neceſſaria, & opportuna facere, liberè & licitè valeret, omnimodam per alias noſtras litteras concedimus licentiam & facultatem, prout in illis pleniùs continetur.

Cùm autem, ſicut nuper accepimus, idem Philippus Rex publico edicto terminum condonationis trium Menſium præſcripſerit, quo durante perſonis quibuslibet errores, in quos prolapſi fuerant, deteſtantibus, & pœnitentiam pro commiſſis injunctam adimplere volentibus, condonavit, & remiſit, ipſeque terminus jam ultra annum expiraverit, & propterea à nonnullis revocetur in dubium, an idem Philippus Rex, poſtquam trium Menſium ſpatium lapſum eſt, alios terminos, ac toties quoties eidem Philippo Regi videbitur, ad abſolutionis beneficium impendendum, & alia præmiſſa peragenda præfigere valeat, & prædictæ dubietatis occaſione, non ſine gravi diſpendio animarum jampridem deprehenſum extiterit, plures ante beneficium abſolutionis obiiſſe, potiſſimùm in iis Oppidis, Caſtris, Villis, Municipiis, & Fortalitiis, quæ poſt expirationem prædicti termini, tam in Ducatu Geldriæ, quàm in Comitatibus Hollandiæ & Flandriæ numero ſatis copioſo ad obedientiam ejusdem Philippi Regis à cæteris obedientibus ſubditis valdè opportunè rurſus aggregata fuerunt.

Litteris idem Philippus Rex, ne gravior animarum jactura ſequatur, Nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus ei opportuno & celebri remedio providere de Benignitate Apoſtolica dignaremur.

His igitur præmiſſis opportunè providere, omnemque dubitandi materiam, & quæſtionem tollere, & animarum ſaluti, & aliàs opportunè conſulere volentes, nec non prædictarum litterarum tenorem, perinde ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, pro expreſſo habentes, ipſius Philippi Regis hac in parte ſupplicationibus inclinati, easdem litteras, & in eis contenta quæcumque adverſus lapſum tempus hujuſmodi, quatenùs opus ſit, reſtituentes, & plenariè indulgentes, nec non potiori pro cautela, animarumque ſubditarum ejusdem Philippi Regis ſecuritate conſulere cupientes, prædicto Archiepiſcopo Cameracenſi, omnibusque aliis Archiepiſcopis, & Epiſcopis Provinciæ Belgicæ, partiumque inferioris Germaniæ eidem Philippo Regi ſubjectæ, eorumque, & ipſorum cujuslibet, Vicariis, ſeu Officialibus generalibus in ſolidum, & ab eis, & eorum quolibet Subdelegatis Presbyteris Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, & idoneis Viris Eccleſiaſticis, tam in Sacris Ordinibus, & Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, quàm non conſtitutis, ſuarum, & aliarum vicinarum, quæ ad præſens Paſtoris ſolatio deſtitutæ exiſtunt, ſeu quas in futurum deſtitui contigerit, Civitatum, & Diœceſium utriusque ſexus perſonas tam Laicos, quàm Clericos Sæculares, & quorumvis Ordinum, etiam Militarium Regulares, ac Presbyteros, qui Divinam Majeſtatem læſerint quomodocumque, & in aliis præmiſſis culpabiles, etiamſi in hæreſis crimen non ſemel tantùm, ſed & pluries poſt errorem deteſtatum relapſi fuerint, ac Sacrilegia quæcumque, inceſtus, ſtupra, etiam in perſonam Sanctimonialem commiſerint, Eccleſias, Sa-

cramenta

cramenta violarint, & enormiter Clericos in Sacris, vel Presbyteratus Ordinibus conſtitutos, cujusvis etiam Ordinis Regulares, vulneraverint, & occiderint, Epiſcopos, ac Religioſos Antiſtites perſequuti fuerint, vel carceraverint, vel prædictis ſimilia, vel diſſimilia, etiam graviora delicta, vel exceſſus, etiam in Bulla Cœnæ Domini legi ſolita, quorum abſolutio Sedi Apoſtolicæ duntaxat per quaſcumque Conſtitutiones reſervata exiſtit, commiſerint, cujuscumque gradus, ordinis, & conditionis, ac præeminentiæ exiſtentes, etiamſi quacumque auctoritate præfulgeant, quandocumque, & aliàs toties quoties per eundem Philippum Regem, ſeu ejus in Belgio præſentem, aut futurum Generalem Gubernatorem, Archiepiſcopi, Epiſcopi, eòrumque Vicarii, & Officiales Generales, & Subdelegandi prædicti requiſiti fuerint, tam in ſopradictis oppidis, aliisque locis, jam, ut perfertur, de novo adductis, quàm ſimilibus aliis, nec non in particularibus ſubditis impoſterum ſimiliter, vel diſſimiliter quocumqoe tempore reducendis, ac uſus, ſeu neceſſitas poſtulabunt, ac donec, & quousque inferior Germania prædicta in priſtina Regis prædicti obedientia plenariè, & integraliter reſtituta, & repoſita fuerit, quoacumque id humiliter petentes, ſi ad ipſam Sanctam Romanam Eccleſiam, ac Fidem Catholicam redire, & ſuas hæreſes coram eis publicè, vel privatim in forma Eccleſiæ conſueta abjurare voluerint, & ſi ad pœnitentiam eis per dictos Archiepiſcopos, Epiſcopos, ac Vicarios, ſeu Officiales Generales, & alios, ut præfertur, ab eis, ſeu eorum altero deputandos, ſeu ſubdelegandos, injungendam, adimplendam paratos ſe obtulerint, eamque poſtmodum cum effectu adimpleverint, ab omnibus & ſingulis eorum hæreſibus, & in eadem Fide Catholica erroribus, aliisque delictis prædictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiamſi illa ſpeciali nota deſignanda eſſent, nec non excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque prædictis Eccleſiaſticis Cenſuris & Pœnis, tam Eccleſiaſticis, quàm Temporalibus, & Corporis afflictivis, & capitalibus à jure, vel ab homine latis, & promulgatis, in utroque foro penitùs & omninò Apoſtolica Auctoritate abſolvendi, & totaliter liberandi: nec non cum eis ſuper irregularitate præmiſſorum occaſione, etiamſi ligati Miſſam, & alia Divina Officia etiam in Clavium contemptum celebraverint, & illis aliàs ſe immiſcuerint, contracta, quòd etiam in Sacris Presbyteratus Ordinibus, ad quos promoti fuerunt, etiam in Altaris Miniſterio miniſtrare, nec non tam Clerici, quàm Laici, & utriusque ſexus illarum partium perſonæ, filii, nepotes, deſcendentes, ad gradus, honores, officia, & alia quæcumque aſſumi, illaque ſuſcipere, & exercere, liberè & licitè valeant, diſpenſandi, ſpeciali dono gratiæ diſpenſare, nec non inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam per eos præmiſſorum occaſione quomodolibet contractam penitùs & omninò abolendi, & illos in eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, ſtatum reſtituendi, & plenarie redintegrandi, ita ut à quocunque deſuper quomodolibet ſic reſtituti, & abſoluti moleſtari nequeant, plenam & omnimodam facultatem & poteſtatem, dicta Auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, concedimus, elargimurque, dantes non ſolùm iidem Archiepiſcopis, & Epiſcopis, verùm etiam eorum Vicariis, & Officialibus generalibus, alias Perſonas Eccleſiaſticas, ut præfertur, idoneas cum ſimili, vel limitata facultate ſubdelegandi, licentiam.

Non obſtantibus quibusvis Apoſtolicis, ac præmiſſis, nec non in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis Generalibus, vel Specialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, nec non ipſius Germaniæ inferioris, & Belgicæ illius Civitatum, Terrarum & Locorum, etiam juramento, Confirmatione Apoſtolica, & quavis facultate alia robocatis ſtatutis, & conſuetudinibus, Litteris Apoſtolicis dictis Provinciis, & quibuſcumque perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices, Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam etiam motu proprio conceſſis, confirmatis, & innovatis: quibus omnibus, illarum tenores præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, harum ſerie derogamus, & derogatum eſſe decernimus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Et quia difficile foret, præſentes literas ad quæcumque dictæ Germaniæ inferioris Belgicæ Loca deferri, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo cujusvis Archiepiſcoporum, ſeu Epiſcoporum prædictorum munitis, illa protſus fides tam in judicio, quam extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris 25. Februarii milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo quarto, Pontificatus noſtri anno quarto.

Juriſdictio Ordinariorum pro puniendis Vicariis, Famulis, aliſque Miniſtris Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, juxta Decretum Concilii Tridentini, Seſſ. XXIV. Cap. 2. anno 1580. V. Ex Actes & C. de France Tom. 2. pag. 199.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpuam rei memoriam.

CIrcumſpecta in omnibus actibus ſuis Romani Pontificis providentia interdum ea, quæ certis etiam rationalibus tunc ſuadentibus cauſis à Sede Apoſtolica emanata reperiuntur, aliàs ſuperveniente ratione, qua præſertim populorum offenſioni occurritur, & Epiſcoporum Juriadictioni ritè conſulitur, reducere, ac ſuam declarationem interponere conſuevit, & aliàs deſuper diſponit, prout temporum, rerum & perſonarum qualitate penſata, perſpicit in Domino ſalubriter expedire.

§. 1. Cum itaque compertum ſit, quamplurimos Clericos Sæculares, nec non Laicos gratiis, & privilegiis, quibus Sedes Apoſtolica dilectos Filios Magiſtrum, Conventum, & Milites Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani de Republica Chriſtiana optimè ſemper meritos, ac eorum Eccleſias & Loca liberaliter proſecuta eſt, abutentes, unde ſibi religioſius vivendi legem imponere deberent, inde laxioris vitæ occaſionem arripere, dum varios, ſæpe etiam vanos exemptionis libertatisque titulos prætexunt, alii quidem quòd pro Vicariis, Capellanis, Miniſtris, & inſervientibus Eccleſiis dicti Hoſpitalis quomodolibet aſcripti ſint: alii verò quòd Coloni, Procuratores, & Familiares ipſorum Militum exiſtant, quamvis in propriis domibus licenter degant, nihilominus ex prædictorum Militum privilegiis, illorumque confirmatione, etiam poſt Concilium Tridentinom à felicis recordationis Pio Papa V. Prædeceſſore Noſtro obtenta, prætendant ſe ab omni juriſdictione Ordinariorum exemptos eſſe, nec ab illis inquiri, viſitari, puniri, ac corrigi poſſe, eoque ipſo delictorum ſibi immunitate promiſſa, gravem in populo offenſionem præbere, & in Epiſcoporum juriſdictione perturbationem in dies majorem excitare dignoſcantur.

§. 2. Idcircò Nos huic malo, quod à prædicto Concilio multo ante præviſum fuerat, ſalubriter providere volentes, motu proprio, non ad alicu-

jus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra voluntate, ac deliberatione, & certa ſcientia, deque Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula privilegia, exemptiones, gratias, & indulta, Magiſtro, Conventui, Milinibus & Militiæ dicti Hoſpitalis per quoſcumque Romanos Pontifices, Prædeceſſoros noſtros, & Sedem prædictam in genere, vel in ſpecie quòmodolibet conceſſa, & confirmata, nec non dicti Pii Quinti litteras ſuper eorumdem Confirmatione emanatas, ſub Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Novembris 1568. Pontificatus ſui anno tertio, ad prædicti Concilii decretorum terminos, tenore præſentium reducimus, ac reducta eſſe, nihilque ex ipſis privilegiis, exemptionibus, gratiis & indultis, Ordinariis locorum detractum eſſe, quo minus ipſorum Militum Vicarii, Capellani, Miniſtri, Servientes, Aſcripti, Coloni, Procuratores, & Familiares Militum hujuſmodi, quibus ea jam conceſſa ſunt, & in poſterum concedi contigerit, ab ipſis Ordinariis, tanquam Apoſtolicæ Sedis Delegans, de eorum exceſſibus, criminibus & delictis, etiam extra viſitationem, quando & quoties opus fuerit, inquiri, viſitari, puniri & corrigi poſſint, ipſorumque Ordinariorum juriſdictioni plenè in prædictis ſubjecti exiſtant, (exceptis tamen iis, qui Eccleſiis, aliiſque locis dictorum Militum actu ſerviunt, & intra eorum ſepta, & domos reſident, ac ſub eorum obedientia vivunt, quæ omnia debere ſimul concurrere intelligantur, ſine iis, qui legitimè & ſecundum regulam prædictæ Religionis profeſſionem fecerint, (de qua loci Ordinario conſtare debeat.) Et ita in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, Ordinarios & Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet qusvis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis cauſa & inſtantia judicari & definiri debere.

§. 3. Præſenteſque litteras de ſubreptionis vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, notari vel impugnari non poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces eſſe, ne per Magiſtrum, Conventum, & Milites prædictos quorumcumque privilegiorum, ſtatutorum, conſuetudine & ſtyli prætextu ullatenua infringi, vel contra illas, & in eis contenta veniri non poſſe, neque debere, irritumque quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

§. 4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Hoſpitalis etiam juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus & naturis, nec non declarationibus, ſententiis, juramentis, concordiis, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis, Magiſtro ac Conventui, ac Militibus prædictis, & eorum Vicariis, Capellanis, Colonis, Familiaribus, Procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipſorum Militum intuitu vel contemplatione, per quoſcumque Romanos Pontifices, & Sedem prædictam quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro ſufficienti eorum derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, ad effectum præſentium duntaxat ſpecialiter & expreſsè, motu ſimili derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 5. Eiſdem Pii Papæ V. litteris memoratis, quoad alia, & in eo maximè, quod voluit prædictorum Militum privilegia, illorumque confirmationem non comprehendere, neque Eccleſias, neque Perſonas, in his, quæ ad Curam Animarum pertinent, ſed in his dicti Concilii Tridentini Decreta omninò ſervari debere, in ſuo robore permanentibus.

§. 6. Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides, tam in judicio quam extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima quinta Novembris, anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo, Pontificatus noſtri anno nono.

Declaratio ſuper Præcedentia inter Mendicantes, & Confraternitates Sæculares in Proceſſionibus. anno 1583.

VI. Ex ibid. tom. 2. pag. 201.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EXpoſcit Paſtoralis Officii munus, cui diſponente Domino præſidemus, ut ad ea ſollicitè intendamus, per quæ diſcordiarum & litium, ac controverſiarum quarumlibet, præſertim inter Perſonas Eccleſiaſticas, materia tollatur.

§. 1. Sane nobis nuper innotuit, quòd in multis Civitatibus & Diœceſibus diverſarum mundi partium nonnullæ lites, cauſæ & controverſiæ inter Fratres Mendicantes, aliæ etiam ſimiles lites & controverſiæ inter Confratres Confraternitatum Chriſti Fidelium, ſuper præcedentia vel jure præcedendi, ortæ jam ſint, & oriri facilè poſſint.

§. 2. Nos conſiderantes, lites, cauſas, & controverſias hujuſmodi in Eccleſia, præſertim inter Religioſas perſonas, quæ relictis mundi vanitatibus, famulatum, & votum ſuum in humilitatis ſpiritu Domino, & Deo noſtro, qui ſe pro nobis uſque adeo humiliavit, ut formam ſervi acciperet, exhibere & perſolvere profitentur, non modicam illi præclaræ, Deoque præcipuè dilectæ virtuti, quæ eſt Humilitas, labem infundere, populoque ſcandalum generare, ac propterea illas omni ratione ſubmovendas, publicæque Religionis tranquillitati, ac Miniſtrorum Eccleſiaſticorum reconciliationi, & mutuæ dilectioni quamprimum conſulendum eſſe rati, ac ſupremam huic negocio manum apponere volentes, nec non cauſas, lites, ſeu controverſias hujuſmodi ubilibet, & coram quibusvis Judicibus motas, & in quibusvis inſtantiis indeciſas pendentes, ab eiſdem Judicibus harum ſerie ad Nos advocantes, illaſque penitùs extinguentes, eiſdemque Fratribus Mendicantibus, ac Confratribus ſuper præmiſſis perpetuum ſilentium imponentes.

§. 3. De Nobis attributæ poteſtatis plenitudine volumus, & Apoſtolica Auctoritate decernimus, quòd quicunque ex dictis Fratribus Mendicantibus inter ſe de Præcedentia hujuſmodi contendentibus, aut Confratribus Confraternitatum prædictarum, inter quos lites & cauſæ præmiſſorum occaſione ortæ jam ſint, ſeu oriri contigerit in futurum, qui in quaſi poſſeſſione præcedentiæ, ac juris præcedendi ſunt, ii, (quibuſcumque reclamationibus, proteſtationibus, appellationibus, & aliis ſubterfugiis prorſus remotis, & ceſſantibus, & poſtpoſitis) in Proceſſionibus tam publicis quàm privatis præcedere debeant. Quando verò non probetur, aut non conſtet

de quaſi

de quaſi poſſeſſione præcedentiæ hujuſmodi, inter Fratres quidem Mendicantes, ii, qui antiquiores in loco controverſiæ, inter Confratres verò inter ſe litigantes ii, qui priùs faccia uſi ſunt, in Proceſſionibus tam publicis quàm privatis præcedere debeant, ita ut ſi contigerit nova Monaſteria, aut Domus alicujus Ordinis Mendicantium, in loco, in quo alterius Ordinis ex dictis Mendicantibus Monaſteria, aut Domua prius erecta & inſtituta ſint, ille Ordo, qui priùs Monaſterium ſeu Domum in loco habuerit, præcedat.

§. 4. Præterea quia inter prædictos Ordines plerumque alia, in Proceſſionibus, & alia in Conciliis Generalibus, & aliis actibus publicis ſive privatis, ratio circa modum præcedendi ſervatur, nolumus per præſentes prærogativis dictorum Ordinum, quoad præcedentias hujuſmodi, quæ propriis Ordinibus præterquam in Proceſſionibus prædictis debentur, aut Fratribus Capucinis nuncupatis, qui in Proceſſionibus publicis ſub Conventualium Sancti Franciſci, aut Minorum de Obſervantia Fratrum nuncupatorum, Cruce, ut ſolent, incedere poſſint, aliquod præjudicium generari.

§. 5. Sicque per quoſcumque Judices & Commiſſarios, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§. 6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non Eccleſiarum, Monaſteriorum, Ordinum, Congregationum, Domorum, ac Confraternitatum quorumcumque, etiam juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis, illis eorumque Superioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam motu proprio, aut aliàs quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter & expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 7. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, tam in Judicio, quàm extra adhibeatur, quæ præſentibus litteris adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub Annulo Piſcatoris, die 15. Julii, milleſimo quingenteſimo octuageſimo tertio, Pontificatus noſtri anno duodecimo.

Anno à Nativitate Domini 1583. Indictione II. die verò Dominico 17. Menſis Junii, Pontificatus verò Sanctiſſimi in Christo Patris, & Domini noſtri Domini Gregorii, Divinâ Providentiâ Papæ XIII. anno 12. retroſcriptæ Litteræ Apoſtolicæ in forma Brevis expeditæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Petrum Guerram, & Melchiorem Riccium, *ejuſdem Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.*

Joann Baptiſta Bagni Magiſter Curſor.

SIXUS QUINTUS.
PONTIFEX CCXXXI.
ANNO DOMINI MDLXXXV.

Sixtus magni Nominis Pontifex, humili loco natus, parentibus ignobilibus. Sanctum Bonaventuram Eccleſiæ Doctoribus addidit. Fabricam S. Petri promovit, & Tholum abſolvit. Obeliſcos quam plurimos erexit: erectaque ipſi fuit in Capitolio ærea Statua, Majora egiſſet, niſi eum mors prævenisſet. Obiit Pontificatus anno ſexto: (*Magni Bullarii Romani hujus Editionis Luxemb. 1727. Tom. II. fol. 526. App.*)

Declaratio contrà Henricum Borbonium, aſſertum Regem Navarræ, & Henricum item Borbonium I. Ex Mon. Gold. Tom. 3. pag. 124.
prætenſem Principem Condenſem, Hæreticos, eorumque Poſteros, & Succeſſores, ac liberatio ſubditorum ab omni fidelitatis, & obſequii debito: anno 1585.

SIXTUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei ad futuram rei memoriam.

AB immenſa æterni Regis Potentia, Beato Petro ejuſque Succeſſoribus tradita auctoritas omnes terrarum Regum & Principum ſupereminet poteſtates, ſtabilique in petra conſiſtens, nec ullis adverſantibus, vel etiam ſecundis fatis à recto deflexa, inconcuſſa profert in omnes judicia: & ne Divinæ maximè Leges violentur, ſumma ope providet, & ſi quos Ordinationi Dei reſiſtentes invenit, ſeveriore hos vindicta ulciſcitur, & quamvis potentiores de ſolio dejiciens, veluti ſuperbientis Luciferi Miniſtros, ad infima terræ deturbatos proſternit.

Quare pro incumbenti Nobis Eccleſiarum omnium, Populorum ac Gentium ſollicitudine, ut animarum ſaluti inprimis proſpiciatur, & non ſolum famulatus noſtri; ſed etiam omnia futura tempora, impiia ac deteſtandis monſtris purgata, cunctis Chriſtiani Orbis partibus pacem afferant, & quietem: & præſertim ampliſſimo Galliæ Regno, in quo Chriſtiana Religio omni tempore ita viguit, tantaque Regum illius pietas, fides, ac devotio: tot in Romanam Eccleſiam merita extiterunt, ut ii jure optimo glorioſiſſimum Chriſtianiſſimi cognomen ab ea ſint conſecuti; ac etiam ne Nos de neglecta Officii Noſtri Cura unquam apud Deum argui poſſimus, arma Militiæ Noſtræ, quæ non carnalia ſunt, ſed potentia Deo in deſtructionem munitionum, nunc contra duos potiſſimùm iræ filios, Henricum Borbonium quondam Navarræ Regem, & Henricum Borbonium, olim Principem Condenſem, exercere compellimur. Ille enim quondam Rex Calvini errores, atque hæreſes etiam ab ineunte adoleſcentia ſecutus eſt, pertinaxque earum patrocinium tandiu exercuit, quoad clar. mem. Caroli Noni Francorum Regis, & chariſſimæ in Chriſto Filiæ Catharinæ Reginæ, ejus Matris pientiſſimæ, atque etiam dilecti Filii Noſtri Caroli, tit. S. Chryſogoni Presbyteri Cardinalis Borbonii, patrui ſui, & Ludovici Mompenſeru Ducis, piis, frequentibuſque hortationibus, aſpectuque eximiæ virtutis ac Doctrinæ Theologorum demonſtrationibus ad Fidem Catholicam, & Apoſtolicam Romanam (ut exiſtimabatur) converſus, hæreticas omnes contra Fidem Catholicam opiniones Pariſiis publicè in Eccleſiis damnavit, anathematizavit, & abjuravit, Fidemque ipſam Catholicam expreſsè profeſſus eſt; datiſ-

que ſubindè ſuie ad felicis recordationis Gregorium Papam XIII. Prædeceſſorem noſtrum Litteris, quibus eundem Prædeceſſorem Supremum Catholicæ Eccleſiæ Caput jam agnoſcene, ipſum ſupplex deprecabatur, ut pœnitentiæ, converſionis, & obedientiæ ſuæ confeſſionem acceptam habere, & anteactorum veniam, remiſſioniſque gratiam concedere dignaretur: firmiter promittens ſe Fidem ipſam Catholicam perpetuò, integrè, ac inviolatè ſervaturum. Quibus Litteris utpote Regis idem Prædeceſſor credens, & paternæ charitatie viſceribus commotue, ac etiam graviſſimo Regis, Reginæ Matris, Cardinalis, & Ducie prædictorum de hujuſmodi converſione teſtimonio adductus, illum ipſum præteritos errores confitentem, veniamque humiliter petentem à crimine hæreſis, & à Cenſuris Eccleſiaſticis propterea incurſis abſolvit, & in gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ, communionemque Fidelium admiſit, omni inhabilitate ab eo ſublata. Quin etiam, ut arctiori & firmiori vinculo ligaretur, cum eo, & Margaritha dicti Caroli Regis Sorore, quæ ex illa Chriſtianiſſima Stirpe nata, atque alta, facilè Maritum in Officio, & Religionis Catholicæ obſervantia continere poſſe ſperebatur, diſpenſavit, ut non obſtantibus impedimentis tertii, & aliorum forſan inter eos graduum conſanguinitatis, & cognationis ſpiritualis, matrimonium inter ſe contrahere poſſent, prout in facie Eccleſiæ contraxerunt, excurſiſque deinde aliquot menſibus ille Johannem Durani Dominum Oratorem ſuum, qui nomine ſuo de pœnitentia, converſione, fide, & conſtantia ſua in Sedis Apoſtolicæ conſpectu ſponderet, ad dictum Prædeceſſorem delegavit: habitoque pro eo publico, ſolemnique in Aula Regia de more Conſiſtorio, in conſeſſu Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Prælatorumque, & aliorum frequentiſſimo concurſu, profeſſis omnibus ſupradictis, idem Henricus tanquam Rex recens ad Fidem converſus, & ut Catholicus admiſſus eſt, tota urbe exultante, & ingentee Deo de conquiſita & inventa ove gratias agente. Sed ille, ut erat vario, & inconſtanti animo, haud multò poſt à Catholica Fide, & debita erga Sedem Apoſtolicam obedientia, cæteriſque à ſe expreſsè, & cum juramento profeſſis deficiens, atque in eo, quo prius erat, cœno revolutus, à Rege Chriſtianiſſimo clam ſe ſubducens, collectoque in loco ab ipſius Regis aula ſatis remoto, quam potuit, copioſo hæreticorum ſceleratorum, aliorumque id genus impiorum hominum numero, ibi ea omnia, quæ de Calviniſmi deteſtatione, ac Romanæ Fidei Catholicæ, & Apoſtolicæ Profeſſione antea fecerat, palam revocavit: teſtificans ſe Calviniſmum ipſum profiteri, prout profeſſus eſt, eique hæreſi pertinaci, & obducto animo ſemper adhæſit, & in ea hucusque vivens, ſæpius hæreticoe perduelles, ac ſeditioſos (quorum caput Dux, & Propugnator in Gallia, & etiam exterorum hæreticorum acerrimus fautor ſemper fuit,) ad arma contra prædictum Carolum ac etiam chariſſimum in Chriſto Filium noſtrum Henricum Regem Chriſtianiſſimum, tametſi eum ut Regem, ac Dominum ſuum colere, ut fororium amare, & ſequi debeat, omnis ſcilicet officii, ac pietatis immemor, adverſue ipſum, & reliquos Catholicos omnes concitavit, infeſtiſſimos Exercitus, accitis etiam externarum Nationum hæreticis contraxit, à quibus omnia paſſim loca cruentis piorum hominum cædibue fœdata, Sacra Dei Templa temerata, & diruta, Sacerdotes, & Viri Religioſi cruciatibue trucidati ſunt: Oppida prætereà, & Munitiones Catholicorum partim inſidiis, partim vi, & armis occupavit, & in eis Catholicæ Eccleſiæ ritus prohibuit, ac ſuſtulit, Miniſtros & Concionatores hæreticoe conſtituit, cives & incolas ad eandem impietatem capeſſendam minis, verberibus coegit. Sed ne hæc quidem ſatis ſe exiſtimans, inter alios, intimum quendam ſuum nefariie artibue ſuis inſtructum, extra Galliæ fines ad diverſa loca miſit, per quem cum primariis hæreticie impia conſilia ſua communicavit, eorumque vires, & arma contra Religionem Catholicam, & Romani Pontificis poteſtatem provocavit; conciliabula quoque hæreticorum in diverſis Provinciie habenda curavit; quorum nonnullis (dum iniquiſſima ibi fœdera contra Fidem Catholicam, ac præſertim contra Eccleſiae, Clerum, & univerſos Catholicos Regni Franciæ tractabantur), ille nonſolùm interfuit, ſed etiam præfuit. Henricue verò Borbonius, Princeps Condenſis, utroque parente hæretico genitus, cùm illi exitialia Calvini dogmata, eorumque Miniſtros pertinaciter in omni vita foviſſent, eorumdem Patrie, ac Matris ſecutus hæreſes, conſimilia facinora etiam adoleſcens perpetravit: deinde eadem illâ, qua alter Henricus, operâ, viam veritatis pœnitentiâ, & humilitate cordis, quantum conjici potuit, arripiens, deteſtatisque pariter & abjuratie publicè omnibus hæreticorum erroribus & deliramentis, Fidem Catholicam, ut præfertur, profeſſus eſt. Quibus ad eundem Pontificem perlatis, ac etiam pro eo ſimilibus precibus porrectis, ipſe Prædeceſſor illum, ac etiam quondam Mariam Clivenſem prætenſam Conjugem ſuam, eodem tunc hæreſis crimine infectam, ſimili modo pœnitentem, deteſtantem, ac profitentem ab hæreſi, & cenſuris hujuſmodi abſolvit, eosque in gremium Catholicæ Eccleſiæ, fideliumque conſortium recepit; quin etiam ex paternæ charitatie abundantia, cum eis, ut non obſtante impedimento ſecundi gradus conſanguinitatis, quo invicem tenebantur, matrimonium inter ſe contrahere poſſent, diſpenſavit. Sed ille paulò poſt ad priſtinam impietatem rediens, deterrimamque illam viam, quæ ſignata & impreſſa erat veſtigiie quondam Ludovici Condenſis, patrie ſui, impiiſſimi Catholicæ Eccleſiæ perſecutoris ingreſſue, eiſdemque veſtigiie inſiſtens, ſe quoque hæreticorum, ac conſceleratorum hominum dicti Regni Galliæ Ducem, & Defenſorem, bellorumque civilium, & ſeditionum Auctorem præſtitit; militum hæreticorum exterorum copias in Galliam transduxit, urbes & oppida expugnare tentavit, Templa evertit, Sacra violavit, Miniſtroſque impietatum ſubſtituens, perverſam illorum doctrinam publicari, & cuſtodiri juſſit, & denique feritatis & ſævitiæ genus, tam in Dei Miniſtros, quàm in cæteros Catholicæ Fidei Cultores exercuit. Quæ omnia, cùm manifeſta publica, & notoria ſint, cumque nobie plenè, & legitimè conſtet, præſertim ex proceſſu, tempore ejuedem felicie recordationie Gregorii Papæ Prædeceſſorie noſtri confecto, & aliis quamplurimis documentis, & graviſſimis teſtimoniis, Henricum quondam Regem, & Henricum Condenſem prædictos notorii, & inexcuſabilie criminis hæreſis, & in hæreſim relapſoe, atque etiam hæreticorum fautoriæ reos exiſtere; Nos gladium vindictæ contra eos pro officii noſtri debito exerere coacti, vehementer indolemus, quòd illum in hanc prolem deteſtabilem, ac degenerem inclytæ Borboniorum Familiæ, in qua ſpectata Religionis Candor, & virtutis decus, ac in Sedem Apoſtolicam obſervantia omni tempore emicuit, pro his ſceleribue convertere debeamus. Itaque in præcelſo hoc ſolio, & in plenitudine poteſtatis, quam ipſe Rex Regum, & Dominus Dominantium, licèt nobis indignis tribuit, conſtituti, Auctoritate Dei Omnipotentis, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, & noſtra, ac de Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Conſilio, pronuntiamue, & declaramue Henricum quondam Regem, & Henricum Condenſem ſupradictos fuiſſe, & eſſe hæreticos, in hæreſes relapſos, & impœnitentes, hæreticorum quoque Duces, Fautores, & Defenſores manifeſtos, publicos, & notorios, ſicque læſæ Majeſtatis di-

vinæ

vinæ reos, & orthodoxæ Fidei Chriſtianæ hoſtes, adeò ut nulla poſſint ſe tergiverſatione, aut excuſatione defendere, ac proinde eos damnabiliter incurriſſe in ſententias, cenſuras, & pœnas Sacris Canonibus, & Conſtitutionibus Apoſtolicis, legibusque generalibus, & particularibus contentas, ac hæreticis relapſis, & impœnitentibus debitas, & ſpecialiter eosdem fuiſſe, & eſſe ipſo jure privatos, Henricum quondam Regem, videlicet prætenſo Navarræ Regno, illiusque parte, quam adhuc obtinuit, nec non Bearni; alterum verò Henricum, Condenſi, & utrumque, eorumque poſteros omnibus, & quibuſcunque aliis Principatibus, Ducatibus, Dominiis, Civitatibus, & locis, feudisque, & bonis, etiam emphyteuticis, & ſucceſſionibus, necnon dignitatibus, honoribus, muneribus, & officiis, etiam regiis, ac juriſdictionibus, & juribus, quæ de facto detinent, & ad quæ jus quomodolibet habuerunt, ſeu prætendunt, eosdemque propterea ſe illis reddidiſſe indignos, ac fuiſſe, & eſſe inhabiles, & incapaces ad illa retinenda, & alia hujuſmodi inpoſterum obtinenda. Ac pariter eos ipſo jure privatos, & incapaces, ac inhabiles ad ſuccedendum in quibuſcunque Ducatibus, Principatibus, Dominiis, & Regnis, ac ſpecialiter in Regno Franciæ, in quo tot atrocia, & nefaria crimina patrarunt, ac Regno ipſi annexis Dominiis, juriſdictionibus, & locis, cæteriſque omnibus bonis, & rebus prædictis, & ad illa alias quomodocunque acquirendum, prout etiam ex abundanti, & in quantum opus eſt, Nos illos, illorumque poſteros privamus in perpetuum, videlicet Henricum quondam Regem Regno Navarræ, & illius parte, ac Bearni, & alterum Henricum Condenſi, ac utrumque, & eorum poſteros aliis Principatibus, Ducatibus, Dominiis, Feudis, ac cæteris omnibus bonis, & rebus, necnon jure ſuccedendi, & acquirendi, aliisque prædictis univerſis, & ſingulis: ac etiam in perpetuum inhabilitamos eosdem, eorumque poſteros ad illa, & ad ſucceſſionem in quibuſvis Principatibus, Ducatibus, Dominiis, Feudis, & Regnis, & ſignanter in Franciæ Regno, & illi annexis omnibus ſupradictis; Supplentes omnes juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eisdem. Quin etiam Proceres, Feudatarios, Vaſallos, Subditos, & Populos Regnorum, Ducatuum, Principatuum, & aliorum Dominiorum prædictorum, etiam alium Superiorem non recognoſcentes, ac cæteros omnes, qui illis quomodocunque juraverunt, à juramento hujuſmodi, ac omni prorſus dominii, fidelitatis, & obſequiis debito perpetuò abſolutos eſſe, prout Nos illos omnes tam universè, quam ſingulatim auctoritate præſentium abſolvimus, & liberamus, præcipimusque, & interdicimus eis univerſis, & ſingulis, ne illis, eorumve monitis, legibus, & mandatis audeant obedire: qui ſecus fecerint, eos excommunicationis ſententia innodamus eo ipſo. Cæterùm eundem chariſſimum in Chriſto Filium noſtrum Henricum Francorum Regem Chriſtianiſſimum per viſcera miſericordiæ JESU Chriſti hortamur, rogamus, ac etiam monemus, ut memor præſtantiſſimæ Fidei, & Religionis Regum Majorum ſuorum, quam quaſi hæreditatem longè ipſo Regno potiorem ab eis accepit, memor, etiam illius juramenti, quod in ejus coronatione de exterminandis hæreticis ſolenniter præſtitit, auctoritate, poteſtate, virtute, atque animi magnitudine verè regiâ ad executionem tam juſtæ hujus ſententiæ noſtræ incumbat, ut ſcilicèt in hoc quoque gratum ſe Omnipotenti Deo exhibeat, & Matri ſuæ Eccleſiæ obſequium debitum perſolvat. Præterea omnibus Venerabilibus Fratribus noſtris, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis per Regnum Franciæ, Navarræ, Bearni, & alia prænominata loca conſtitutis in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus, ut cum primum harum litterarum exempla ad eorum manus pervenerint, illa publicari faciant, & quantum in ipſis erit, ad effectum perduci curent. Volumus autem, quòd eædem præſentes litteræ noſtræ ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in acie Campi Floræ de Urbe, ut moris eſt, affigantur, & publicentur, quòdque earum exemplis, etiam impreſſis, ac Notarii publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici, ejusque Curiæ Sigillo obſignatis, eadem prorſus fides in Judicio, vel extra illud ubique gentium habeatur, quæ haberetur illis præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ pronunciationis, declarationis, privationis, inhabilitationis, ſuppletionis, abſolutionis, liberationis, præcepti, interdicti, innodationis, hortationis &c. infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo, octogeſimo quinto, quinto Idus Septembris, Pontificatus noſtri, anno primo.

A. de Alexiis.

† Ego SIXTUS Cath. Eccleſiæ Epiſcopus.

Ego Joan. Ant. Epiſc. Tuſcul. Card. S. Georgii.

Ego M. S. Cardin. ab Altaemps.

Ego Ju. Ava. Card. de Aragon.

Ego P. Card. Sanctacrucius.

Ego Gulielm. Card. Sirlitus.

Ego Mich. Do. Card. Alex.

Ego Lud. Card. Madrutius.

Ego N. Cardinal. Senonenſis.

Jul. Ant. Sanctorius Card. Severin.

P. Card. Cæſius.

Ego Hier. Card. Ruſt.

Ego Jo. Hier. Card. Albanus.

P. Card. Diza.

Ego Ant. Card. Caraf.

Joan. Ant. Card. SS. Quatuor.

Joan. Bapt. Card. S. Marcelli.

Aug. Card. de Verona.

Ego Vincen. Card. Montis Regalis.

Ego M. Card. S. Stephani.

Scipio Card. Lancellottus.

Ego Ferd. Card. de Medicis.

Phil. Vaſt. Card. Cam.

Ego Vincent. Card. Gonzaga.

Ego Fr. Card. Sfortia S. Nicol.

Alex. Card. de Montalto.

Anno à Nativitate Domini 1585. *Indict.* 13. *die verò* 22. *Menſis Septembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Sixti divinâ providentiâ Papæ V. anno primo, retroſcripta litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, & in acie Campi*

Floræ per Nos Hieronymum Lucium, & Nicolaum Talliottum, *Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſores.*

Joan. Andreas Panizza, Mag. Curſ.

Joan. Cayanus Cur. Card. Cameræ Apoſtolicæ Ibotus Ful.

II. Ex Mem. du Clergé de France, Tom. 4. pag. 775.

Inſtante Henrico III. Galliarum Rege Clero ejuſdem Regni permittit alienationem bonorum immobilium, quæ centum millium ſcutorum annuos fructus non excedant, modò Rex perſeveret in bello contra hæreticos: anno 1586.

SIXTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Dilectis Filiis Carolo à Borbonio, & Ludovico à Guiſia, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyteris Cardinalibus; ac Venerabilibus Fratribus Hieronymo Bergomenſi, noſtro, Sedisque Apoſtolicæ in Regno Franciæ Nuntio, & Petro Pariſienſi, Epiſcopis, nec non dilectis etiam Filiis, Florentio Regnard Turonenſi, & Ludovico Seguier Pariſienſi, Decanis, ac Petro Ruelle Cantori etiam Pariſienſi, nec non Joanni Le Roy, ſimiliter Pariſienſi, & Bono Broé Capellæ nuncupatæ Palatii Pariſienſis, Eccleſiarum Canonicis, ac aulam Regiam Franciæ nunc & pro tempore ſequentibus, Syndicis Generalibus Cleri, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

CUm chariſſimus in Chriſto Filius noſter Henricus Francorum Rex Chriſtianiſſimus ſuis literis & Nuntii, nobis ſignificaverit, ſe jam omnes propemodum modos tentaſſe reducendi hæreticos, qui jam aliquam partem regni ſui infecerant, in viam veram & Catholicam, ac tot retroactis ſeculis in illo Regno uſitatam magna cum pietatis laude, & ipſius regni tranquillitate, nec tamen quicquam proficere potuiſſe: volens ſatisfacere debito ſuo erga Deum Omnipotentem, per quem Reges regnant, paci etiam & quieti Regni ſui conſulere cupiens, ſcriptum eſt enim, *Omne regnum in ſe diviſum deſolabitur*: conſcientiæ etiam ſecuritati & animæ ſuæ ſaluti, quâ nulla res eſt pretioſior, proſpicere intendens, quando alia via non licuit, ad arma ſuccurrendum duxit, quo hanc peſtem ex ſuo regno ejiceret, & eliminaret: eodem etiam tempore non ſolum conſervationi Eccleſiarum ac perſonarum & bonorum Eccleſiaſticorum, ſed etiam recuperationi eorum, quæ ab his hæreticis detinentur, & impiè tractantur, diligenter intenderet; cum alioqui de his omnibus rationem Deo redditurus divini Judicii ultionem meritò reformidare cogatur, ſi, remiſsè ac negligenter negotium Dei ac Religionis, Eccleſiarum etiam & bonorum occupatorum tractarit. Quare cum jam arma ſumpſerit, in hoc Sancto propoſito conſtantiſſimè obfirmatus, juſtum eſſe duxit, ut Clerus etiam Galliæ partem oneris ſuſtineat; quod etiam ipſe idem Franciæ Clerus legitimè congregatus neceſſarium judicavit, iſtis bellorum tempeſtatibus Regi ſuccurrendum eſſe, etiam per alienationem bonorum immobilium. Nobis itaque ſupplicari fecit, ut dicto Clero facultatem vendendi bona mobilia, vel immobilia uſque ad valorem centum millium ſcutorum in redditibus annuis concederemus. Nos conſiderantes, quòd ſi bellum hoc eum exitum habuerit, quem & optamus & aſpirante regiis conatibus divina clementia firmiter ſperamus, Eccleſiaſticus Ordo, non ſolum conſervabit, quæ nunc poſſidet, ſed recuperabit jam ab hæreticis occupata, quorum non parva ſumma eſt: poſtulatis Regiis libenter annuimus, ita tamen ut hic ordo ſervetur, in præſens quinquaginta tantum millia alienentur; Quæ ſumma, ut quam minimo Eccleſiarum detrimento efficiatur, & fideliter atque utiliter in uſum deſignatum erogetur, hunc ordinem ſervari jubemus, ut ſingulis Eccleſiis, etiam Metropolitanis ac Primatialibus, Monaſteriisque, Prioratibus tam virorum, quam mulierum, dignitatibus etiam Conventualibus, majoribus & principalibus, nec non Adminiſtrantibus & Officiis, cæterisque Beneficiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus, ac Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Cluniacenſis, Ciſtercienſis, Præmonſtratenſis, Grandimontenſis, Fontis-Ebraldi, & quorumcumque aliorum Ordinum Regularium, nec non Capitulorum, Conventuum & Locorum omnium in Regno Franciæ, & Dominiis eidem Regi ultra montes ſubjectis, conſiſtentium, eorumque Menſarum, & annexorum: non tamen Mendicantium, & Pauperum, utriusque ſexus, ac exceptis etiam omnibus Parochialibus Eccleſiis, trecentarum librarum, ſimplicibusque Beneficiis, quæ centum librarum valorem annuum non excedunt, ac Hoſpitalibus Sancti Joannis Hieroſolymitani: pro tertia tantum parte, quæ eos tangeret, habita prius diligenti redditus cujusque eorum indagatione, prius bona mobilia, ſi id commodè fieri poterit, nec non decimas, & alios redditus annuos, deinde bona ſtabilia, vel ad longum tempus locandi, vel pignori dandi, vel poſtremò ſi hæc omnia ſatis non fuerint, alienandi, ſylvas cædendi; modò tamen alienatio illorum bonorum fiat, quæ minus ſint utilia, & quibus carere Eccleſia faciliùs poſſit, dummodo non ſint primaria feuda, aut domus principales Beneficiorum, vel oppida mœnibus cincta, loca inſignia, aut alia bona, quorum alienatio dignitatem Eccleſiis, Beneficiis, Ordinibus, & Locis prædictis imminuat, atque etiam, ſi fieri poſſit, illa cautio adhibeatur, per quam Eccleſia à ſuo jure in perpetuum non ſit excluſa, ſed poſſit vel per affrancationem, vel alia convenienti ratione aliquando illa recuperare; atque iſta alienatio non niſi perſonis notoriè Catholicis, & non minori pretio fiat, quam ad rationem viginti quatuor denariorum pro ſingulo denario, ita ut alias facta alienatio irrita ſit & invalida: Quòdque una Provincia, ſeu una Diœceſis, vel unum Beneficium pro alio non gravetur ad ſolutionem taxæ ſibi impoſitæ; ſed ſit liberum, & pro alio minimè obligatum cenſeatur. Solutiones autem pecuniarum hujuſmodi Cleri nomine, vel in ſingulos menſes, aut alias, prout commodiùs videbitur, per manus eorum, quibus à vobis hæc tributa fuerit authoritas, atque etiam cum conſilio & aſſenſu Venerabilis Fratris noſtri Epiſcopi Bergomenſis, Nuntii noſtri, vel alterius ejus loco ſurrogandi, fieri mandamus. Ad hæc autem omnia, quæ ſuper his neceſſaria & opportuna videbuntur, agenda, & exequenda, tam vobis, de quorum fide & integritate pluſimùm confidimus, & quorum conſcientias oneramus, quam etiam prædicto, & pro tempore exiſtenti Nuntio noſtro, plenam, & liberam per præſentes damus & concedimus facultatem; Declarantes emptores bonorum Eccleſiaſticorum hujuſmodi, eorum ſucceſſores, & cauſam habentes ab eis, illa tamquam prophana, propria, paterna, & avita poſſidere, & de illis, illorumque fructibus liberè diſponere poſſe. Alia verò quinquaginta millia, eadem omninò quâ ſuprà formâ ſervatâ, poſt tres Menſes, ſcilicet poſt Kal. Maji, exigendi facultatem concedimus: Cum conditione tamen, ſi eos progreſſus in bello fieri viderimus, ut finis ſupradictus recuperationis bonorum Eccleſiaſticorum jam occupatorum ſperari poſſit, nec fervor iſte expellendi ab regno hæreticos remittatur. Sicut enim progreſſus ad Dei gloriam, & honorem, ad religionis

augmentum, ad hæreticorum extirpationem, & regni iſtius nobiliſſimi unitatem à nobis commendabitur, & adjuvabitur: Ita ſi, quod Deus avertat, à rectis, & piis conſiliis, & à tam ſancto propoſito receſſum fuerit, vel aliqua ex parte remiſſiùs agatur, dictorum quinquaginta millium alienandi facultatem ex nunc revocamus & annullamus: ac vobis, eo caſu ſub pœna majoris excommunicationis, eo ipſo incurrenda prohibemus, interdicimus, ne ad ulteriorem poſteriorum quinquaginta millium executionem, & alienationem procedatis. Quin etiam, ſi forte ad ſuccurrendum urgenti neceſſitati Regis, & periculis imminentibus obviam eundum, aliqua pecuniæ pars jam à Clero ſoluta, vel de ea quoquomodo, vel Regis miniſtris, vel mercatoribus cautum reperiatur, id ratum eſſe volumus, & eadem auctoritate Apoſtolica confirmamus: ac tam Clerum ipſum univerſum, ejuſque particulares perſonas, quam cæteros omnes, qui ſe negotio ſolutionis hujuſmodi immiſcuerunt, à cenſuris, & pœnis propterea incurſis abſolvimus, & liberamus: Non obſtantibus Apoſtolicis ac in Conciliis generalibus editis, nec non Symmachi & Pauli II. aliorumque Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, de rebus Eccleſiæ non alienandis, & alienatis ad jus & proprietatem revocandis, aliiſque ordinationibus, & conſtitutionibus, nec non Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum, & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, exemptionibus, indultis & litteris Apoſtolicis, eiſdem & eorum Superioribus & Perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de ſimili Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac aliàs ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, & decretis quomodocumque conceſſis, confirmatis & innovatis, ac quibuslibet aliis indultis, & Litteris Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtentibus; per quæ præſentibus non expreſſa, vel non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus totiſque tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit mentio ſpecialis. Quæ omnia nolumus cuiquam ad impediendum effectum præſentium in aliquo ſuffragari. Volumus autem, quòd ſi quis veſtrum ante executionem præſentium ab hac luce decedat, reliqui ſuperſtites, ac etiam aliquibus ex vobis legitimo impedimento detentis, ſed ex vobis, requiſitis tamen prius legitimè impeditis, & intereſſe non valentibus, ac de eorum conceſſu, una cum altero ex Cardinalibus, aut ipſo Nuntio contento in præſentibus, nihilominùs exequantur. Ut verò præſentes litteræ, quibus opus fuerit, faciliùs innoteſcant, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu Notarii publici, & ſigillo ejuſdem Nuntii noſtri, ſeu Cleri, aut Deputatorum hujuſmodi munitis, eadem habeatur fides, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ permiſſionis, voluntatis, decreti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contradicere.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo quinto, tertio Kalendas Februarii, Pontificatus noſtri, anno primo.

Sic Signatum, H. Cardinalis Aldobr. Prodatar. Joannes Baptiſta Canobius: & ſopra plicam, C. Robert.

Sigillata ſub plumbo cum cordelle ſericea crocei ceruleique colorum. Et à tergo ſcriptum eſt, Regiſtrata apud Joannem Baptiſtam, Secretarium.

Leuë, publiée & regiſtrée, oüy ce requerant le Procureur general du Roy, pour l'alienation de cinquante mille eſcus de rente mentionnez. Et pour le ſurplus ſeront faites tres-humbles remonſtrances au Roy. A Paris en Parlement le vingt-ſeptiéme jour de Mars l'an. 1586.

Signé,

DU TILLET.

Alia ſuper alienatione bonorum immobilium, quæ 50. millium ſcutorum fructus non excedant: an. 1586. III. Ex ibid. Tom. 4. Pag. 794.

SIXTUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, Dilectis Filiis Carolo à Borbonio, & Ludovico à Guiſia, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyteris Cardinalibus, ac Venerabilibus Fratribus Joanni Franciſco Brixienſi, noſtro, & Sedis Apoſtolicæ in Regno Franciæ Nuntio, & Petro, Pariſienſi, Epiſcopis; nec non dilectis etiam Filiis, Syndicis Generalibus Cleri, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

SI Francorum Reges Chriſtianiſſimi, ut Sectas Religioni Chriſtianæ inimicas extirparent, & Chriſtiani nominis fines quàm longiſſimè propagarent, ac denique Apoſtolicæ Sedis auctoritatem ſartam tectamque conſervarent, nullam ſibi unquam difficultatem pertimeſcendam, nullum periculum detrectandum, nullamque dimicationem refugiendam putarunt: maximè decet nos horum non immemores, efficere, ut potentiſſimum illud & memoriâ noſtrâ digniſſimum Galliæ Regnum, continua bellorum ſerie, & ab alienis & à ſuis vexatum & direptum, conquiſitis undique remediis conſervetur, ipſiuſque paci, & tranquillitati conſulatur. Quod nuper ut fieret, ſupplicationibus chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Henrici Francorum Regis Chriſtianiſſimi ea in parte adducti, Clero Franciæ vendendi bona mobilia, vel immobilia uſque ad valorem centum millium ſcutorum in redditibus annuis, ac vobis quæ ſuper his neceſſaria & opportuna viderentur agendi & exequendi plenam, & liberam facultatem per alias noſtras litteras ſub data, Romæ apud Sanctum Petrum, tertio Calend. Februarii, Pontificatus noſtri anno primo, & propter cauſas in eiſdem litteris expreſſas conceſſimus. Ita tamen, ut tunc quinquaginta tantum millia ſcuta dicti annui redditus ſub certis formis, conditionibus, & modis in ipſis litteris contentis, quàm minimo Eccleſiarum detrimento fieri poſſet, alienarentur: alia verò quinquaginta millia eadem formâ prorſus ſervatâ, poſt tres menſes dictarum litterarum computandos ſimiliter alienarentur: cum certis tunc, & expreſſis conditionibus, prout in dictis litteris pleniùs continetur. Cum autem ad priorum quinquaginta millium ſcutorum annui redditus alienationem jam proceſſum fuerit, dictuſque Henricus Rex impensè deſideravit, deſideretque reliqua quinquaginta millia ſcuta dicti annui redditus in ſuarum totiuſque Regni ſui neceſſitatum ſubventionem alienari, & pro hujuſmodi alienatione apud Nos, dictamque Sedem per litteras & Nuntios frequenter inſtiterit. Nos bona Eccleſiaſtica tanquam viſcera noſtra perpetuò Eccleſiis conſervare exoptantes, & quarumdum aliarum aliena-

tionum antea factarum, oec non gravium damnorum à Clero inter tantos bellorum iſtic geſtorum tumultus perpeſſorum certam notitiam habentes, nec immemores & horum, ex quibus idem Clerus deſuper apud Nos ſuperioribus toties conqueſtus eſt; ne exhauſtis tandem ex hujuſmodi alienationibus Eccleſiæ facultatibus, non reperiatur qui illi amplius deſerviet: diu multumque ſuperſedimus, & executionem alienationis prædictorum quinquaginta millium ſcutorum hucusque diſtulimus, quam & nunc, ſi Regni urgens neceſſitas ad id nos non impelleret, & differremus & penitùs recuſaremus. Verùm quia non ſine magno animi noſtri mœrore intelleximus, copioſum exterarum nationum exercitum ex variis locis ab hæreticis evocatum in Franciam contendere; maximumque iode periculum & perſonis & bonis Eccleſiaſticis imminere, neque fieri poſſe, quin ſtatus Eccleſiaſticus propterea vehementer perturbetur, niſi ex celeri, & prompto remedio ſuccurratur; & jam ipſe Henricus Rex convocatis, & congregatis propterea ferè totius ſui regni viribus eb incumbat, oulli labori, nulli periculo, non etiam propriæ vitæ diſcrimini parcere volens, ut periclitanti Regni ſui & Eccleſiarum ac Eccleſiaſticarum perſonarum ſtatui conſulere, & hoc non ſolùm ab eis malum avertere, ſed etiam eosdem hæreticos profligare valeat. Nos ſimiliter rebus afflictis ſuccurrere, ac ipſius Henrici Regis animum, & intentionem in tam Sancto & laudabili propoſito confovere deſiderantes, impendentis calamitatis neceſſitate adducti, vobis de quorum fide plurimùm confidimus, alienationem dictorum poſteriorum quinquaginta millium ſcutorum annui redditus faciendi, & exequendi licentiam & facultatem concedimus, ac iojungimus, ut ad illius executionem, ſervatâ aliis in omnibus, & per omnia dictarum litterarum ſerie ac formâ, quarum tenores ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo infererentur, eisdem præſentibus pro expreſſis, & totaliter inſertis haberi volumus, procedatis, non obſtanobus præmiſſis ac omnibus illis, quæ in dictis litteris volumus non obſtare. Ut verò præſentes litteræ, quibus opus fuerit, faciliùs innoteſcant, volumus, ut earum exemplis & impreſſis, & maou Notarii publici, ac Sigillo ejusdem Notarii, ſeu Clerici, aut Deputatorum hujuſmodi munitis eadem habeatur fides, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ, apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſeptimo, tertio Kalend. Auguſti, Pontificatus noſtri, anno tertio, & Dati.

Jo. Thom. Gualterutius.

Et ſur le replis ſigné, A de Alexiis.
Et ſeellées de plomb à lacs de corde.
Et au dos eſt eſerit. *Regiſtrata apud Thomam, Secretarium.*

Et encore ſur ledit replis eſt eſerit: Regiſtrée, oüy ce requerant le Procureur general du Roy, pour ſubvenir à l'urgente neceſſité des affaires de ſa Majeſté, & reſiſter aux efforts & violences du grand nombre d'eſtrangers entrez en ce Royaume pour l'everſion de l'Eſtat & Religion Catholique Apoſtolique & Romaine, ſans le tirer à conſequence pour les deniers provenans de la vente & alienation mentionnée eſdites Bulles, eſtre employez au fait de la guerre & non ailleurs. A Paris en Parlement le vingt-uniéme jour d'Aout 1587.

Signé,

MAIGNEN.

IV. Ex ibid. Tom. 2. pag. 440.

Confirmatio Conſtitutioonm Pii IV. & Pii V. contra Beneficiorum Confidentiarios, ſpeciatim pro Galliarum Regno: an. 1587.

SIXTUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

PAſtoralis Officii ſollicitudo Nos admonet, ut quæ ad Dei laudem animarumquumque ſalutem à Prædeceſſoribus noſtris providè ſtatuta fuiſſe noſcuntur, debitæ executioni demandari curemus, & ſi quando opus ſit, illa etiam moderemur, prout perſonarum & locorum qualitate penſata id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Sanè felicis recordationis Pius Papa Quartus, Prædeceſſor ooſter, ad tollendam fiduciariæ mancipationis Beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam, ſtatuit, & decrevit &c. & deinde recolendæ memoriæ Pius Papa Quintus, etiam Prædeceſſor noſter, ad tam nefarium crimen faciliùs detegendum & profligandum, ſimiliter ſtatuit & decrevit &c. . . . . Cum autem, ſicut accepimus, litteræ prædictæ in Regno Galliæ, ob temporum injuriam, aliasque varias ſubortas difficultates, diverſaque impedimenta, adhuc debitæ executioni noo fuerint demandatæ, ac propterea tam perniocioſum Confidentiæ vitium, quod celebriter extirpari & eradicari oportuerat, in dies magis ſerpere, ac propagari noſcatur, in maximum animarum periculum ac ſcandalum plurimorum. Nos ad hanc corruptelam è Regno illo, quod non ita dudum omni Chriſtianarum virtutum genere florebat, & adjuvante Domino, etiam in poſterum florebit, tollendam ac prorſus eliminandam, animarumque ſaluti imprimis conſulere volentes, omnibus, & ſingulis dicti Regni Archiepiſcopis, & Epiſcopis, eorumque Officialibus, & ad quos de jure & conſuetudine pertinet, per præſentes mandamus, ac ſub interminatione divini officii diſtrictiùs injungimus, ut in ſuis quisque Eccleſiis, Civitatibus, Diœceſibus, & Locis, etiam exemptis, ad prædicta ſtudioſè attendant, & in eos, quos in Confidentiæ crimine, præſertim verò in aliquo ex caſibus ſuperiùs expreſſis, etiam per præſumptiones, & conjecturas prædictas deliquiſſe conſtiterit, ſeverè animadvertant. Qui ſi in præmiſſis exequendis negligentiores fuerint, eorum negligentiam ſuppleri volumus à Capitulis Eccleſiarum Metropolitanarum & Cathedralium, ac etiam Collegiatarum, ubi de Beneficiis ipſarum Collegiatarum Eccleſiarum agatur, ac etiam ab Abbatibus ſeu Prioribus clauſtralibus & Conventibus Monaſteriorum, aliorumque Regularium Locorum, ubi de eorumdem Monaſteriorum ſeu Locorum Officiis & Beneficiis quæſtio extiterit. Et nihilominùs appellationes à Sententiis, quas contra delinquentes hujuſmodi fieri contigerit, ad proximos Superiores juxta canonicas ſanctiones devolvi, executionem tamen Sententiarum prædictarum minimè impedire, aut retardare. Beneficia verò occaſione Coofidentiæ hujuſmodi ad præſens vacantia, & in poſterum vacatura, ab ipſorum Beneficiorum ordinariis Collectoribus, perinde ac ſi diſpoſitioni dictæ Sedis Apoſtolicæ minimè reſervata fuiſſent, liberè conferri, & de illis provideri poſſe & debere decernimus; dum tamen talium criminum participes aut conſentientes noo fuerint, quo caſu, ac etiam ubi iidem ordinarii Collatores per ſex menſes à die detectæ & comprobatæ ſeu convictæ Confidentiæ, Beneficia ipſa, ut præfertur, vacantia canooicè conferre, & de illis providere neglexerint, Beneficiorum eorumdem collatio, & proviſio ad proximos Superiores devolvatur. Quæ verò Beneficia de jure Patronatus Laicorum fuerint, ad eorumdem Patronorum præſentationem, dummodo in crimine hujuſmodi non fue-

rint

tint participes, conferri. De Eccleſiis verò ac Monaſteriis, aliiſque Beneficiis Eccleſiaſticis, ad chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Henrici III. Francorum Regis Chriſtianiſſimi nominationem ſpectantibus, novam ipſius Regis nominationem, juxta concordata, ſeu Indulta à Sede Apoſtolica ei conceſſa, volumus expectari. Fructus verò ex Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis Beneficiis prædictis malè & indebitè perceptos, ad reparationem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Beneficiorum prædictorum, ſuper quibus Confidentia hujuſmodi contracta & commiſſa fuerit, per Archiepiſcopos, Epiſcopos, ſeu Officiales, aliosque prædictos converti & applicari poſſe volumus, ac decernimus; Magnopere hortantes, & enixè in Domino requirentes eumdem Regem Chriſtianiſſimum, ut omne ſtudium, operam, & auctoritatem ad prædicta peragenda & exequenda præſtare & impertiri velit. Abſolutionem autem à Cenſuris & pœnis, ac irregularitatibus, propter crimen Confidentiæ hujuſmodi quomodolibet incurſis, pro tempore exiſtenti noſtro, & Sedis Apoſtolicæ apud Regem prædictum Nuntio, & quoad Provincias ſub legatione Avenionenſi comprehenſas, eidem Avenionenſi Legato, cum facultate etiam alios ſubdelegandi, de quorum pietate & prudentia magis confidant, per præſentes committimus & demandamus. Non obſtantibus Pii Quarti & Pii Quinti Prædeceſſorum prædictorum litteris, quas, quoad dictum Regnum, in ſuperiùs expreſſis duximus relaxandas, & moderandas, illis nihilominus, quoad alia regna & loca, in ſuo robore duraturis, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus, privilegiis quoque & indultis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut in totum non inſerta, præſentium effectus, & executio impediri valeat quomodolibet, vel differri. Et de quibus eorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris Litteris mentio ſpecialis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem, ut præſentium exempla etiam impreſſa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujuſcumque Curiæ Eccleſiaſticæ, ejuſve Prælati Sigillo obſignata, eamdem illam prorſus fidem in judicio, & extra ubique Locorum faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò hominum liceat, hanc paginam noſtrorum mandati, injunctionis, decretorum, hortationis, requiſitionis, commiſſionis, demandationis & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Id. Auguſti. Pontificatus noſtri, anno tertio.

GREGORIUS XIV.

PONTIFEX CCXXXIII.

ANNO DOMINI MDXC.

GRegorius ex Familia Sfondrata anno 1590. coronatus fuit Pontifex. Purpureos pileos Cardinalibus Ordinum Regularium, qui nigris antehac utebantur, conceſſit. Anathematizavit ſponſiones quaſcunque de Pontificis morte, aut Electione; Obiit menſe decimo Pontificatus ſui. (*Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb. 1727. Tom. II. fol. 756. App.*)

I. Ex Op. Dipl. Miræi Tom. II. p.1107.

Declarat caſſata eſſe, & annullata privilegia exemptionis Cathedralis Eccleſiæ Antverpienſis, quatenùs militant adverſus Juriſdictionem Ordinarii: an. 1591.

GREGORIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INter cætera quæ internis exoptamus affectibus, id unum eſt, ut inter Prælatos, eorumque ſubditos charitatem concordia nutriat, & pacem charitatis firmet amœnitas. Aliàs ſiquidem, cum Dilecti Filii Decanus, & Capitulum Eccleſiæ Antverpienſis ratione quorumdam privilegiorum in eorum favorem à felicis recordationis Alexandro Sexto, Leone Decimo, Adriano etiam Sexto, Prædeceſſoribus noſtris, antequam dicta Eccleſia, quæ tunc Collegiata, & Diœceſis Cameracenſis erat, in Cathedralem erecta extitiſſet, emanatorum, ſeu approbatorum, ampliatorum, & innovatorum, non ſolùm exemptionem à Juriſdictione, viſitatione, correctione, & omnimoda ſuperioritate moderni, & pro tempore exiſtentis Epiſcopi Antverpienſis, ſeque, immediatè Sedi Apoſtolicæ ſubditos, verùm etiam juriſdictionem in univerſum Clerum Antverpienſem, tam in Civilibus, Matrimonialibus, & Criminalibus Cauſis, quàm in facultate à caſibus Epiſcopo reſervatis abſolvendi, ac concedendi Litteras dimiſſorias, nec non forſan pluribus aliis; & modernus Epiſcopus hujuſmodi privilegia, ſi qua ipſi Decanus, & Capitulum haberent, ut præfertur, per erectionem dictæ Eccleſiæ in Cathedralem poſtmodum à piæ memoriæ Paulo PP. Quarto, etiam Prædeceſſore noſtro factam, de medio ſublata & abrogata fuiſſe prætenderet, cauſæque, ſeu prætenſionis, & controverſiæ hujuſmodi de communi Partium conſenſu Venerabili Fratri noſtro Epiſcopo Cajacenſi, noſtro, & dictæ Sedis in illis partibus Nuntio, componendæ commiſſæ fuiſſent, & ipſe Epiſcopus Nuntius juribus ambarum Partium hujuſmodi per eum diligenter viſis, acta deſuper emanata, & geſta ad recolendæ memoriæ Sixtum PP. Quintum ſimiliter Prædeceſſorem noſtrum, & Sedem præfatam tranſmitti, & perferri curaſſet, idemque Sixtus Prædeceſſor negotium hujuſmodi Venerabilibus Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſuper Interpretatione Concilii Tridentini deputatis Cardinalibus audiendis cognoſcendum, & fine debito terminandum commiſiſſet; prædicti Cardinales viſis diligenter juribus prædictis, nec non Advocatis & Procuratoribus partium hinc inde ſufficienter auditis, cauſâque maturè, & prout decebat, diligenter, accuratèque diſcuſſâ, & in utramque partem examinatâ, cenſuerant priſtina quondam Collegiatæ Eccleſiæ, quæ poſtea, ut præfertur, in Cathedralem Antverpienſem erecta eſt, privilegia Capitulo antedicto contra Epiſcopi Antverpienſis juriſdictionem non ampliùs ſuffragari in iis, quæ concernunt juriſdictionem ipſius Epiſcopi, & præſertim in Caſibus, in quibus juriſdictio ipſi Epiſcupo à Concilio Tridentino tributa eſt.

Et nihilominùs prædicti Decanus, & Capitulum, præmiſſis non contenti, ad eundem Sixtum Prædeceſſorem, & Sedem prædictam de novo recurſum habentes, prædictum negotium de novo ipſis Cardinalibus audiendum, & examinandum committi obtinuerunt, Cardinaleſque prædicti in

deciſis remanentes, ſecundò pro Epiſcopi Antverpienſis juriſdictione, ita ut præfertur, cenſuerunt. Ac tandem ne aliqua Decano, & Capitulo antedictis ulteriùs litigandi remaneret occaſio, iidem Cardinales tertiò negotium prædictum reaſſumentes, unanimi conſenſu, in eandem, ut præfertur, devenerunt Sententiam.

Cum autem Nos æquitate penſata jure ducamus providendum, ut quæ ipſi Cardinales magna cum maturitate, & ſtudio tribus diſtinctis vicibus deſuper cenſuerunt, debitæ exequutioni demandentur, totius litis, ac differentiarum, & prætenſionum hujuſmodi Statum, nec non Cauſæ, & Cauſarum merita, ac moderni Epiſcopi, & Decani, & Capituli prædictorum privilegiorum eiſdem Decano, Capitulo, & Eccleſiæ quomodolibet per prædictos Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros conceſſorum veriores etiam totos tenores præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis habentes, ac Cauſam, & Cauſas, ſeu differentias, & prætenſiones prædictas univerſas, ſuper præmiſſis latius deductas, tam coram Epiſcopo Cajacenſi, & Cardinalibus prædictis, quàm aliis quibuſcumque Judicibus Ordinariis, & Delegatis in Romana Curia, & extra eam etiam ubilibet pendentes, in quibuſcumque, & ſtatu & terminis reperiantur, harum ſerie ad Nos avocantes, litemque, & lites hujuſmodi penitus extinguentes, perpetuumque ſuper his Decano, Capitulo, & illius ſingolaribus perſonis, & Canonicis, & aliis collitigantibus prædictis ſilentium imponentes, ac eis ſuper prædictis os claudentes, de conſilio eorumdem Cardinalium, quibus & Nos hujuſmodi negotium videndum, & Nobis referendum commiſimus, tenore præſentium dicimus, & declaramus, priſtina quondam Collegiatæ Eccleſiæ, quæ poſtea, ut præfertur, in Cathedralem Antverpienſem erecta eſt, privilegia, Capitulo antedicto contra Epiſcopi Antverpienſis juriſdictionem non amplius ſuffragari in iis, quæ concernunt juriſdictionem ipſius Epiſcopi, & præſertim in caſibus, in quibus Juriſdictio ipſi Epiſcopo à Concilio Tridentino tributa eſt, illaque revocata, caſſata, irrita, & annullata decernimus.

Mandantes eiſdem Decano, & Capitulo, quatenus dicto Epiſcopo, tamquam Patri & Paſtori animarum ſuarum humiliter intendentes, ac exhibentes ſibi obedientiam, ac reverentiam debitas, ejus ſalubria monita, & mandata ſuſcipiant humiliter, & efficaciter adimplere curent: Alioquin Sententiam, quam idem Epiſcopus ritè tulerit in contumaces, ratam habebimus, & faciemus auctore Domino uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis, & ſupradictis omnibus, & ſingulis ab omnibus cenſeri, ac ita, & non aliter per prædictos, & quoſcumque alios Judices, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Et nihilominus Venerabilibus Fratribus Noſtris Archiepiſcopo Mechlinienſi, & Buſcoducenſi, & Gandavenſi Epiſcopis per præſentes præcipimus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes Literas, & in eis contenta hujuſmodi, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte moderni, ac pro tempore exiſtentis Epiſcopi Antverpienſis præſati fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſdem efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra à Decano, & Capitulo prædicto, & omnibus aliis, quos eædem Litteræ, & in eis contenta ipſa quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, inviolabiliter perpetuò firmiter obſervari, non permittentes modernum, & pro tempore exiſtentem Antverpienſem Epiſcopum deſuper per Decanum, & Capitulum prædictos, ſeu aliquem ex illis quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, nec non, legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, Sententias, Cenſuras, & Pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis.

Non obſtantibus Litis pendentiis, & Alexandri, Adriani, Leonis Prædeceſſorum noſtrorum privilegiis deſuper emanatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, auctoritate, & tenore prædictis ſpecialiter & expreſsè derogamus contrariis quibuſcumque.

Aut ſi Decano, Capitulo, & aliis perſonis Eccleſiæ hujuſmodi, vel quibuſvis aliis communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, & excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem.

Volumus autem, quòd præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, & manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſùs fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ, in Monte Quirinali, ſub annulo Piſcatoris, die 20. Julii 1591. Pontificatus noſtri, anno primo.

CLEMENS OCTAVUS.

PONTIFEX CCXXXV.

ANNO DOMINI MDXCII.

CLemens Florentinus, Hippolytus Aldobrandinus anteà dictus. Hyacinthum Polonum, & Raymundum de Pennafort ex ordine Dominicanorum Sanctorum Albo inſcruit. Vetuit, ne in Eccleſiis vel ſupplicationibus aliæ cantentur Litaniæ, quam omnium Sanctorum, & B. Virginis Lauretanæ. Obiit anno 1605. Sedis decimotertio (*Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb.* 1727. *Tom. III. fol.* 1. *App.*)

Breve ad Philippum II. Hiſpaniæ Regem, quo confirmat Breve Gregorii XIII. pro creandis novis Equitibus Ordinis Aurei Velleris extra comitia: an. 1596. II. Ex Op. Diplom. Miræi, Tom. I. pag. 240.

CLEMENS PAPA VIII.

Cariſſime in Chriſto Fili noſter, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

CUm aliàs vacantibus pluribus Locis, & Officiis Ordinis, ſive Societatis Auri Velleris del Toſon, vulgò nuncupati, de quibus Tu forſan dubitabas, an extra Capitulum dicti Ordinis providere poſſes, felicis recordationis Gregorius XIII.

Præde-

Prædeceſſor noſter, ſupplicationibus tuis inclinatus, Tibi, ſi extra Capitulum generale ejusdem Ordinis de illis aliter diſponere non poſſes, de iis extra illud liberè, & licitè providendi licentiam, & facultatem conceſſerit, prout in ejusdem Gregorii Prædeceſſoris, io forma Brevis, decimo quinto Octobris, anni milleſimi quingenteſimi ſeptuageſimi ſecundi, Pontificatus ſui anno ſexto, expeditis Litteria plenius continetur, quarum vigore, ſicut nobis exponi feciſti, Tu de pluribus ejusdem Ordinia Locis, & Officiis tunc vacantibus diſpoſuiſti, ſive providiſti.

Cumque nunc de aliis etiam, quæ poſtea vacarunt, ſimiliter providere cupias, eamqua ob rem ejusdem Gregorii Prædeceſſoris Licentiam, ac facultatem usque ad numerum Locorum dicti Ordinis ounc vacantium completum, per Nos extendi, & ampliari, ſive illa Tibi de novo concedi, per dilectum Filium Nobilem Virum Antonium de Cardona Sueſſæ Ducem, Tuum apud Nos Oratorem, à Nobis poſtulaveris.

Nos ſupplicationibus tuis hujoſmodi inclinati, Litterarum prædicti Prædeceſſoris tenorem pro expreſſo habentes, Tibi de omnibus Locis, atqoe Officiis dicti Ordinis nunc vacantibus, quatenùs extra dictum Capitulum de illis aliter diſponere, aut providere nequeas, ad tuum beneplacitum, osque ad numerum Locorum dicti Ordinis completum, extra idem Capitulum generale diſponendi, & liberè, ac licitè providendi licentiam, & facultatem, Apoſtolica Auctoritate, tenore præſentium concedimus, & impartimur,

Non obſtantibus dicti Ordinis, ut ſupra.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 15. Januarii 1596. Pontificatus noſtri anno quarto.

II. Ex Actes, Titres &c. du Clergé de France, Tom. 2. pag. 205.

Executio Decreti Concilii Tridentini contra Regulares exempros, qui extra Clauſtra cum ſcandalo vivunt, & punitio Superiorum eorundem, qui eos corrigere negliguot: an. 1596.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SUſcepti muneris ratio poſtulat, ut ea, quæ in Sacro Tridentino Concilio providè conſtituta ſunt, ab iis ad quos ſpectat, inviolatè obſervari curemus.

§. 1. Maturo ſanè Conſilio ipſiua Concilii decreto proviſum eſt, ut quicumque Regularis non ſubditus Epiſcopo, intra clauſtra degens, extra ea ita notoriè deliquerit, ut populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante, à ſoo Superiore intra tempus ab Epiſcopo præfigendum, ſeverè puniatur, & Superior de punitione Epiſcopum certiorem faciat, ſin minùs ipſe à ſuo item Superiore Officio privetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.

§. 2. Verùm quia experientia compertum eſt, interdum in hojuſmodi decreti executiona nimis remiſsè procedi, cùm enim Epiſcopus inſtat, aliquem Regularem, eo, quo ſupradictum eſt, modo delinqueorem, à ſuo Superiora puniri, ſæpe fit, ut Superior Regularem delinquentem ad alia ſuorum Ordinum Loca, extra Epiſcopi diœceſim, ex induſtria impunitum transmittat, atque etiam ipſe aliquando ad alias Provincias ſe conſerat, nec ulteriùs ſuper delinquentis exceſſibus inquirat, & de ejus punitione Epiſcopum certiorem reddat. Unde nec Regularis delinquens tunc ab Epiſcopo puniri poteſt, cùm extra ipſius Diœceſim exiſtat, nec Superior, qui delinquentem corrigere negligit, officio privatur.

§. 3. Nos, pro paſtorali noſtra ſollicitudine, præfati decreti executioni, quantum cum Domino poſſumus, favere, & præmiſſis malis, ut par eſt, opportuno aliquo remedio occurrere volentes, de Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium prædicti Concilii interpretum ſententia, Motu proprio & ex certa ſcientia, noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, omnibus & ſingulia cujuſcumque Ordinia & inſtituti Regularium, etiam Mendicantium Superioribus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac privationis Dignitatum, & Officiorum per eos obtentorum, eo ipſo incurrendis pœnis, præcipimus, & mandamua, ut juxta prædictum decretum, quilibet ipſorum Regularem non ſubditum Epiſcopo, intra clauſtra degentem, & extra ea ita ootoriè delinquentem, ut populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante, intra tempus ab Epiſcopo præfigendum, ſeverè puniat, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat, & aliàs decretum ipſum, in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterùm ſi Superior in Regularem delinquentem non animadverterit, quinimmo ſi illum impunitum ad alia ſuorum Ordinum loca, extra Epiſcopi Diœceſim, ut præfertur, transmiſerit, volumus, & ſimili motu atque auctoritate decernimus, ut Superior, inſtante Epiſcopo, intra terminum ab Epiſcopo præfigendum, & ſub eisdem indignationis noſtræ, ac privationis Dignitatum, & Officiorum obtentorum, nec non & ſub inhabilitatia ad illa & alia in poſterum obtineoda, ac ulteriùs privationis activæ, & paſſivæ vocia, ad quas à nemine præterquam à Nobia & à Romano Pontifice pro tempore exiſtente reſtitui poſſit, ipſo facto ſimiliter incurrendis pœnis, ipſum Regularem delinquentem à Loco, ad quem tranamiſſus fuit, revocare, & in quo deliquit conſtituere, ſeu ſiſtere teneatur. Quod ſi hoc etiam facere prætermiſerit, per præſentes ſimiliter ſtatuimus, ut Ordinarius Loci, ad quem Regularis delinquens transmiſſus fuerit, ſuper præmiſſis ab ipſo Ordinario Loci in quo deliquit, ſimiliter requiſitus, vel alias de illius delicto informatus, ut præfertur, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, prædictum Concilii decretum omninò exequi, & in Regularem delinquentem ſeverè animadvertere poſſit, & debeat.

§. 4. Decernentes ſic, & non aliter, per quoſcumque Judices & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam eisdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretaodi facultate, & auctoritate, ubique judicari & definiri debere; irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§. 5. Non obſtantibus quiboſvis eorumdem Ordinum vel Inſtitutorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & Litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & approbatis, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

§. 6. Ut aotem præſentes litteræ omnibus ſupradictis innoteſcant, mandamus, illas ad valvas Eccleſiæ Sancti Joannis Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum da Urbe, ac in acie Campi Floræ affigi, & publicari, volumusqoe, poſt quindecim dies, eos qui in Urbe ſunt, qui verò extra eam, & citra montes, intra quatuor, qui demum ultra montes erunt, intra octo Menſes, à die publicationis hujuſmodi computandos, perinde afficere & arctare, ac ſi eorum unicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent.

§. 7. Ac earumdem præſentium litterarum exemplis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ obſignatis, eandem fidem in judicio,

cio, & extra illud haberi, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

§. 8. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum præcepti, voluntatis, decreti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſexto, ſeptimo Calend. Martii, Pontificatus noſtri, anno quinto.

Anno à Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſexto, Indictione nona, die verò decima octava Menſis Martii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Clementis divinâ providentiâ Papæ VIII. anno ejus quinto: retroſcriptæ Litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Sancti Joannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ, per Nos Joſephum Spadam, & Ludovicum Maſſarutium, Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Curſores.

Gabriel Savarellus, Mag. Curſ.

III. Ex ibidem Tom. 2. pag. 203.

Decretum tollens uſum Litaniarum, exceptis his, quæ in Breviariis Pontificalibus, & Ritualibus leguntur, item B. Mariæ Virginis ſolitis cantari in Eccleſiâ Lauretanâ, & à Sacra Rituum Congregatione approbatis: an. 1601.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

QUoniam multi hoc tempore privati etiam homines, prætextu alienæ devotionis, novas quotidie Litanias evulgant, ut jam propè innumerabiles formæ Litaniarum circumferantur, & in nonnullis ineptæ Sententiæ, in aliis (quod gravius eſt) periculoſæ, & errorem ſapientes inveniantur, Sanctiſſimus Dominus noſter Clemens Papa VIII. pro ſolicitudine ſua providere volens, ut animarum devotio, Deique, ac Sanctorum invocatio, ſine ullius detrimenti Spiritualis periculo foveatur, præcipit, ac mandat, ut retentis antiquiſſimis, & communibus Litaniis, quæ in Breviariis, Miſſalibus, Pontificalibus, ac Ritualibus continentur, nec non Litaniis de Beata Virgine, quæ in Sacra Æde Lauretana decantari ſolent; quicunque alias Litanias edere, vel jam editis, in Eccleſiis, ſive Oratoriis, ſive Proceſſionibus, uti voluerint, eas ad Congregationem Sacrorum Rituum recognoſcendas, & ſi opus fuerit, corrigendas mittere teneantur, neque ſine Licentia prædictæ Congregationis, eam in publicum edere, aut publicè recitare præſumant, ſub pœnis (ultra peccatum) arbitrio Ordinarii, & Inquiſitoris ſeverè infligendis. Præſens decretum factum fuit in generali Congregatione Sanctæ Romanæ, & univerſalis Inquiſitionis, habita in Palatio Apoſtolico in Monte Quirinali, coram prædicto Sanctiſſimo Domino Noſtro, ac Illuſtriſſimis, & Reverendiſſimis Dominis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, adverſus hæreticam pravitatem generalibus Inquiſitoribus, octavo Idus Septembris, Anno à Nativitate Domini noſtri JESU Chriſti M DC I.

IV. Ex Memoir. du Clergé de France, Tom. I. pag. 984.

Præſcribit quæ ſint neceſſaria ad ædificanda nova Monaſteria Mendicantium, declarans neceſſitatem Confeſſionis Epiſcopi, & alia hujuſcemodi: an. 1603.

CLEMENS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

QUoniam ad inſtitutam Regularium Locorum & Perſonarum reformationem promovendam, & conſervandam maximè pertinet, ut in quibuſque Domibus & Monaſteriis is tantùm numerus Religioſorum, qui commodè ibidem ali poſſit, contineatur, ac eò pariter ſpectat, ut in quibuſcunque Civitatibus & Locis aliorum Domorum, & Monaſteriorum in eis exiſtentium habita ratione, commodè ſuſtentari poſſe dignoſcantur.

1. Hac igitur nos conſideratione ducti, & in præmiſſis providere volentes, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac matura deliberatione, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ex voto etiam Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſuper Conſtitutionibus, & negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum, harum ſerie declaramus, Locorum Ordinarios non poſſe licentiam ad novos Conventus cujuſcunque Mendicantium Ordinis, in Civitatibus & Locis eorum ordinariæ juriſdictioni ſubjectis, erigendos impertiri, niſi vocatis, & auditis aliorum in eiſdem Civitatibus & locis exiſtentium Conventuum Prioribus, ſeu Procuratoribus, & aliis intereſſe habentibus, & causâ, ſervatis ſervandis, cognitâ conſtiterit, in eiſdem Civitatibus, & Locis novos hujuſmodi erigendos Conventus, ſine illorum detrimento, commodè ſuſtentari poſſe.

2. Si verò ab eorum Sententiis in hujuſmodi cauſis, ad Nos & Apoſtolicam Sedem provocari & appellari contigerit, ipſos Ordinarios tamdiu erectionem novorum Conventuum ſuſpendere debere, quouſque à Nobis & Apoſtolica Sede in eadem Cauſa pronunciatum extiterit. Irritum nihilominùs, & inane decernentes, quicquid ſecùs ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

3. Quocirca univerſis Venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Locorum Ordinariis per præſentes in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictè præcipiendo mandamus, ut præſentes noſtras literas obſervent & obſervari curent & faciant.

4. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in univerſalibus Provincialibus & Synodalibus Conciliis, editis generalibus vel ſpecialibus conſtitutionibus & ordinationibus, ac quibuſcunque ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & confirmandis. Quibus omnibus & ſingulis, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

5. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo alicujus perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ, apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Julii, anno milleſimo ſexcenteſimo tertio, Pontificatus noſtri, anno duodecimo.

V. Ex Actes &c. du Clergé de France, Tom. II. pag. 207.

Quid ſervare debeant Regulares, & Confraternitates in poſterum in erigendis ſuis Congregationibus, & Societatibus, item Communicatio Indulgentiarum, Indultorum, & Eleemoſynarum, nec non Confeſſorum Optio: an. 1604.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

QUæcumque à Sede Apoſtolica ad promovendam Chriſti fidelium ſalutem, aliquando conceſſa ſunt, etſi maturo conſilio, magnaque prudentia, & cautione ſancita & decreta ſint, tamen cum Romanus Pontifex de animarum ſalute ſolicitus, progreſſu temporis animadvertit, ſenſim ali-

quos

quos abuſus in eisdem ſtatutis & decretis nbſervandis provenire, debet pro ſui Paſtoralis muneris debito opportuna ratiooe occurrere, & quantum cum Dominn poteſt, adhibito ſalutari remedin providere.

§. 1. Cùm itaque à pluribus Romanis Pnntificibus, Prædeceſſoribus noſtris, & forſan etiam à nobis, nonoullis Regularibus Otdinibus, Religionibus & Inſtituris, ac etiam Chriſtifidalium Sæcularium Archicooftaternitatibus, & Congregationibus diverſarum Nationum, Nominum, & Inſtitutorum, tam in alma Urbe noſtra, quàm in aliis Civitatibus & locis Chriſtiani Orbis inſtitutis, facultas erigendi & inſtituendi, in eotum ab aliis Eccleſiis & Collegiis, nec non etiam ſibi aggregandi Confraternitates & Congregationes in eadem Urbe, & in aliis locis exiſtentes, eisque privilegia, indulgentias, facultates, aliasque ſpirituales gratias, & indulta ſibi conceſſa, reſpectivè communicandi attributa fuerit, ac nulla certa forma, vel ratio præſcripta ſit, quæ in hujuſmodi erectionibus & communicationibus faciendis ſervari debeat; propterea, ſive negligentià Superintum, Ordinum, Religioonum & Inſtitutorum, vel Officialium Archiconfraternitatum & Congregatinnum erigentium, inſtituentium, aggregantium, & communicantium, quæ Confraternitatibus, & Congregationibus erigendis, inſtituendis & aggregandis, & quibus communicatinnes privileginrum, indulgentiarum, aliarumque gratiarum prædictarum fiunt, non ſervant furmam in hujuſmodi erectionibus, inſtitutionibus, aggregationibus & communicationibus ſervari debitam, neque præſcribunt modum, quo privilegia, indulgentias, facultates aliasque ſpirituales gratias, & indulta prædicta conſequi debeant, ſeu ipſarum Confraternitatum, & Congregationum incurià, quæ nnn inquitunt ea, quæ præſtare oportet, ut illa conſequantur, nonnullæ pravæ conſuetudines irrepſerunt, multaque incommoda inde provenerunt.

§. 2. Quibus Nos pro commiſſo nobis Apoſtolicæ ſolicitudinis Officin, paternaque ergo omnes Chriſtifideles charitate pnnſpicere vnlentes, hac noſtra Conſtitutione perpetuò valitura, decernimus atque ſtatuimus, ut in poſterum tam hujus Almæ Urbia noſtræ, quàm aliarum Civitatum, & Locorum totius Chriſtiani Orbis, Regularium Ordinum, Religinnum, & Inſtitutnrum, quibus in eorum & quibuscumque aliis Eccleſiis & Collegiis, Confraternitates Sæcularium erigendi, inſtituendi facultas conceſſa eſt, nec non etiam Archicnnfraternitatum, & Congregationum, cujusvis Nationis, Nominis, & Inſtituti illæ ſint, & in quibuscumque Eccleſiis, Domibus, & Oratnriis, tam Sæcularium, quàm ut præfertur, quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum, Religionum, & Inſtitutorum Regularium, quavis tam ordinaria, quam Apoſtnlica Auctoritate erectæ, nec inſtitutæ exiſtant, ſeu alias qunvis modo intrnductæ reperiantur, quibus alias Confratemitates & Congregatinnes inſtituendi, erigendi, ac ſibi aggregandi, illisque privilegia, indulgentias, facultates, aliasque ſpirituales gratias, & indulta prædicta elargiendi & communicandi poteſtas à Romanis Pontificibus, Prædeceſſoribus noſtris, vel à nobis & Apoſtolica Sede attributa fuit, Magiſtri, Prinres, Præpoſiti, Rectores, Gubernatores, Præceptores, Primicerii, Prælati, Cuſtodes, Guardiani, Præfecti, Adminiſtratores & alii Officiales, ſeu Superintes qunvismodo nuncupati, Regularium ſiquidem Ordinum, Religionum & Inſtitutorum, unam tantum Conffaternitatem & Congregationem, de conſenſu tamen Ordinatii Loci, & cum litteris ejus teſtimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregatinnis erigendæ & inſtituendæ pietas, & Chriſtianæ charitatis officia, quæ exercere cupit, apud eos commendentur, in eorum & quibuſcumque aliis Eccleſiis & Collegiis erigere & inſtituere.

§. 3. Cæterùm verò Atchiconfraternitatum, & Cnngregatinnum, in ſingulis Civitatibus, Oppidis, vel Lncis, unam etiam Confraternitatem, & Cnngregationem dumtaxat, quæ Apoſtnlica vel nrdinaria Auctoritate prius erecta, ac nulli alteri Ordini, Religioni, Inſtituto, Archicnnfraternitati, & Congregarioni ejusdem, vel alterius Nationis, Nominis, & Inſtituti aggregara ſit, prævio ſimiliter Loci Ordinarii conſenſu, & cum ejus litteris teſtimonialibus, quibus ejusdem Confraternitatis, & Congregatinnis aggregandæ ioſtitutum, pietas & Chriſtianæ charitatis officia, quæ exercere conſuevit, apnd eos commendentur, adjungere & aggregare poſſint.

§. 4. Huic verò Confraternitati, & Congregationi erigendæ, inſtituendæ, ſeu aggregandæ, ea tantum privilegia, indulgentias, facultates, aliasque ſpirituales gratias & indulta, quæ ipſi Ordini, Religinni, Inſtituto erigenti, inſtituenti, ac communicanti, ſeu Archiconfraternitati, & Congregationi nominatim, & in ſpecie, non autem quæ per extenſionem vel communicatinnem, ſibi qunvis modo cnnceſſa ſunt, & illa quidem non ſub generali forma verbnrum, vel ad inſtar, ſed expreſsè, & in ſpecie communicare valeant.

§. 5. Statuta autem pro regimine Otdinum, Religionum & Inſtitutorum erigentium & inſtituentium, ac communicantium, ſeu Archiconfraternitatum, & Congregarionum aggregaotium edita, Confraternitatibus & Congregationibus erigendis, inſtituendis & aggregandis, & quibua cnmmunicationes privilegiorum, & alinrum prædictorum fiunt, impartiri non poſſint, niſi ea priùs ab Epiſcopo Diœceſann examinata, & pro ratione loci approbata fuerint, quæ nihilominùs ejusdem Epiſcopi decretis ac moderationi, & correctioni in nmnibus ſemper ſubjecta remaneant.

§. 6. Inſuper volumus & nrdinamus, ut prædicti Ordines, Religionea, Inſtituta crigentia, inſtitnentia, ac cnmmunicantia, nec non Archiconfraternitates, & Congregationes aggregantes certam erigendi, inſtituendi, aggregandi & communicandi formulam à nobis noviſſimè approbatam, diligenter obſervent, ſecundùm quam privilegia, indulgentias, facultates, aliasque ſpirituales gratias, & indulta ipſis Ordinibus, Religionibus, Inſtitutis erigentibus, inſtituentibus & communicantibus, ſeu Archiconfraternitatibus, & Congregationibus aggregantibus, nominatim, & expreſsè, non autem per communicationem, neque ad inſtar, ut ſupra cnnceſſa, ipſis Confraternitatibus, & Congregatinnibus erigendis, inſtituendis, & aggregandis, & quibus communicationes fiunt, communicare pnſſunt.

§. 7. Quibus Cnnfraternitates & Congregationes ejusdem dumtaxat Natinnis & Nnminis, Ordinis, Religionis, & Inſtituti, Archiconfraternitatis, & Congregatinnis cui aggregantur, tàm hactenus aggregatæ, quàm impoſterum aggregandæ utantur, potiantur & gaudeant, ita ut dictarum Confraternitatum, & Congregarionum erectarum, inſtitutarum, & aggregatarum, ac quibus communicationes factæ ſunt, Miniſtri, & Officiales, & alii privilegia, indulgentias, facultates, aliasque ſpirituales gratias, & indulta hujuſmodi, prævia tamen recognitione Ordinatii Inci, qui adhibitis duobus de ejusdem Eccleſiæ Capitulo juxta Sacri Concilii Tridentini Decretum promulganda decerent, debitis temporibua promulgare valcant.

§. 8. Quibus etiam Miniſtris Officialibus, & aliis prædictis, eleëmoſynas, & alia oblata Chri-

ſtianæ Charitatis ſubſidia, juxta modum & formam per Ordinarium loci præſcribendam, remotis tamen menſis, pelvibus & capſis, quæ in Eccleſiis & Oratoriis dictarum Confraternitatum & Congregationum publicè ad hoc exponi conſueverunt, excipiendi poteſtas detur. Atque hoc ipſum Ordines, Religiones, Inſtituta erigentia, inſtituentia, ac communicantia, ſeu Archiconfraternitates, & Congregationes aggregantes, tam Almæ Urbis noſtræ, quàm aliarum Civitatum, & Locorum quorumcumqoe, juxta modum à Vicario Urbis, & ab Ordinariis Locorum, reſpectivè præſcribendum, obſervare teneantur. Eleëmoſynas autem ſic collectas in reparationem & ornatum Eccleſiarum, tam Ordinum, Religioonm, Inſtitutorum erigentium, inſtituentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, & Congregationum erigendarum, inſtituendarum, & aggregandarum, & quibus communicationes fient, aut in alios earum pios uſus, arbitrio ejusdem Vicarii noſtri de Urbe, nec non Ordinariorum Locorum reſpectivè, fideliter exponere, atque erogare procurent, ut omnes intelligant, Cœleſtis Eccleſiæ Theſauros, non quæſtus, aut alicujus lucri causâ, ſed charitatis & pietatis excitandæ gratiâ, & Apoſtolicæ Sedis benignitate, Chriſtifidelibus aperiri.

§. 9. Præterea volumus, ut Confeſſarii, qui vigore privilegiorum, ipſis Ordinibus, Religionibus Inſtitutis erigentibus, inſtituentibus, & communicantibus, ſeu Archiconfraternitatibus & Congregationibus aggregatis communicandorum, pro tempore eligi poſſunt, & poterunt, Sæculares ſcilicet in Alma Urbe à prædicto noſtro Vicario, extra urbem verò à Locorum Ordinariis, Regulares autem non ſolum à prædicto Vicario noſtro, & à Locorum Ordinariis reſpectivè, ſed etiam à ſuis Superioribus approbati ſint, utque Confratres confitentes, à criminibus, caſibus & cenſuris, juxta dictorum privilegiorum (quatenus tamen ſint in uſu, & Sacris Concilii Tridentini Decretis, ac Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, & noſtris Conſtitutionibus non adverſentur, nec revocata, aut ſub aliquibus revocationibus comprehenſa ſint) formam, & tenorem dumtaxat abſolvere valeant. Decernimus inſuper, ut iidem Confeſſarii prædictos Confratres cujuſcumque gradus, ſtatus, conditionis, & præeminentiæ, etiamſi ſpeciali nota dignæ fuerint, à caſibus contentis in litteris, quæ die Cœnæ Domini legi conſueverunt, nec non violationis, immunitatis, & libertatis Eccleſiaſticæ, & Clauſuræ Monaſteriorum Monialium, ſi videlicet ſine neceſſaria & urgenti cauſa, ac ſine Superiorum licentia, vel etiam, ſi cauſa, & licentiâ conceſſâ abutentes, prædicta Monaſteria ingreſſi fuerint, nec non violentæ manus injectionis in Clericum, & ſingularis certaminis, ſeu duelli, ac ab aliis etiam caſibus, tam à nobis, quam prædicto noſtro in Urbe Vicario, & Locorum Ordinariis reſpectivè reſervatis, & pro tempore reſervandis, & etiam à quavis excommunicatione ab homine lata abſolvere, & ſuper irregularitatibus, tam ex aliquo defectu provenientibus, quam occaſione delicti contractis, cum aliquo diſpenſare, prætextu dictorum privilegiorum, nullo modo poſſint.

§. 10. Demum ſtatuimus, & pariter ordinamus, ut Confraternitates, & Congregationes ubivis locorum quavis auctoritate, ut præfertur, erectæ, & inſtitutæ, & quibus communicationes prædictæ factæ ſunt, ac cuicumque ex dictis Ordinibus, Religionibus, Inſtitutis, Archiconfraternitatibus, & Congregationibus, novas erectionum inſtitutionum, communicationum, & aggregationum litteras, juxta formam à nobis noviſſimè approbatam, infra annum, ſi in Europa ſint, & ſi extra Europam fuerint, infra biennium à die publicationis præſentium in Romana Curia faciendæ computandos impetrare teneantur, alioquin dicto tempore elapſo, erectiones, inſtitutiones, & quæcumque communicationes privilegiorum, facultatum, indulgentiarum, aliarumque ſpiritualium gratiarum, & indultorum, & aggregationes illarum vigore ipſis conceſſæ, nullius ſint roboris, & momenti, ac revocatæ & abolitæ cenſeantur eo ipſo.

§. 11. Erectionum autem, inſtitutionum, communicationum, & aggregationum, tam hactenus factarum, quàm deinceps faciendarum litteræ, ab ipſis Ordinibus, Religionibus & Congregationibus, gratis omninò, ac nullâ prorſus mercede, etiam à ſponte dantibus acceptâ, expediri & concedi debeant.

§. 12. Quod ſi Miniſtri aliqui, Superiores, vel Officiales, quocumque nomine nuncupati, Ordinum, Religionum, Inſtitutorum, ſeu Archi-Confraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum hujuſmodi, quamvis auctoritate, vel privilegio ex officio fungantur, & præfulgeant, contra præmiſſa in aliquo venire, vel facere præſumpſerint, erectiones, inſtitutiones, & communicationes privilegiorum, indulgentiarum, facultatum, ſpiritualiumque gratiarum & indultorum, aliorumque præmiſſorum conceſſiones, nec non aggregationes per ipſos faciendæ, ſeu renovandæ, nullius ſint roboris, & momenti, & quilibet eorumdem Miniſtrorum, Superiorum, Officialium, & aliorum prædictorum privationis officiorum, quæ obtinet, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, pœnam, quæ ab alio, quam à Nobis, vel à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, remitti non poſſit, incurrat eo ipſo.

§. 13. Decernentes præſentes litteras perpetuò validas & efficaces exiſtere & fore, ac ab omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat, inviolabiliter obſervari debere, ſicque noſtræ mentis & intentionis exiſtere, & ita, & non aliter per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, quicquid ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter & ignoranter contigerit attentari.

§. 14. Non obſtantibus quibusvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, quorumcumque Ordinum, Religionum, & Inſtitutorum, ſeu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum Sæcularium, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & Litteris Apoſtolicis, etiam Mare magnum, ac Bulla Aurea nuncupatis, Regularibus, Ordinibus, Religionibus, Inſtitutis, ſeu Archiconfraternitatibus, Congregationibus, & Confraternitatibus Sæcularium, eorumque Superioribus, & aliis quibusvis perſonis, cujuſcumque Status, Gradus, Ordinis, Conditionis, Dignitatis, & Præeminentiæ exiſtentibus, ſub quibuſcumque verborum formis & tenoribus, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, nec non irritantibus & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu proprio, & conſiſtorialiter, & aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum, etiam pluries conceſſis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, non autem per clauſulas generales idem impor-

tantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia requiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum exprimerentur, & infererentur, præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſsè derogamus; cæterisque contrariis quibuſcumque.

§. 15. Ut autem præſentes litteræ ad omnium quos concernunt notitiam facilius deveniant, volumus illas ad valvas Baſilicarum Sancti Joannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ more ſolito publicari & affigi, atque iis inde amotis earumdem exempla etiam impreſſa ibi affixa relinqui, factaque publicatione hujuſmodi, omnes Regulares Ordines, Religiones, Inſtituta, & Archiconfraternitates, Congregationes, & Confraternitates Sæcularium, quæ in Urbe quidem poſt menſem, quæ verò in Europa, poſt decem menſes, quæ demum extra Europam fuerint, poſt octodecim menſes, à die publicationis hujuſmodi computandos, perinde afficere, & arctare, ac ſi earum cuilibet nominatim inſinuatæ fuiſſent.

§. 16. Et nihilominus, ut ipſæ præſentes litteræ notiores fiant, magisque omnibus innoteſcant, univerſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Locorum Ordinariis, per easdem præſentes committimus & mandamus, ut per ſe vel alium, ſeu alios, haſce noſtras litteras, poſtquam earum tenorem receperint, ſeu earum notitiam habuerint, ſemel aut pluries, prout eis magis expedire viſum fuerit, in ſuis Cathedralibus, & majoribus reſpectivè Eccleſiis Civitatum, Oppidorum & Locorum quorumcumque eorum Diœceſium, dum in eas major populi multitudo ad Divina convenerit, ſolemniter publicent, & publicari Auctoritate Noſtra mandent ac faciant.

§. 17. Cæterum quia difficilè foret easdem præſentes ad ſingula loca, ubi opus fuerit, deferri, volumus, & ſimili auctoritate decernimus, ut earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in Dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eadem ubique Fides habeatur, quæ ipſiſmet litteris haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die ſeptima Decembris, milleſimo ſexcenteſimo quarto, Pontificatus noſtri anno decimo tertio.

Anno à Nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti 1604. *Indictione ſecunda, Pontificatus Sanctiſſimi Patris, & Domini noſtri, Domini Clementis, Divinâ Providentiâ Papæ VIII. anno* 13. *die verò* 14. *Menſis Decembris retroſcriptæ litteræ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Sancti Joannis.*

PAULUS QUINTUS.
PONTIFEX CCXXXVII.
ANNO DOMINI MDCV.

Paulus Quintus Burgheſius anno 1605. Pontificatum accepit: Controverſiam de Gratia & Libero Arbitrio inter Dominicanos & Ignatianos compreſſit, ſic ut quisque à parte ſua ſtaret ſine damnatione adverſæ ſententiæ: annos ſexdecim vixit. (*Magni Bullarii Romani hujus Editionis Luxemburgenſis* 1727. *Tom. III. fol.* 195. *App.*)

I.

Breve Interdicti contra Rempublicam Venetam, & Edictum Leonardi Donati Ducis Venetiarum, de non recipiendo Brevi Pontificio: Anno 1606.

Ex Monarch. Goldaſti Tom. 3. pag. 262.

PAULUS QUINTUS.
PONTIFEX MAXIMUS.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis per univerſum Dominium Reipublicæ Venetorum conſtitutis, & dilectis Filiis eorum Vicariis in Spiritualibus Generalibus, nec non univerſis Abbatibus, Prioribus, Primiceriis, Præpoſitis, Archidiaconis, Archipresbyteris, Decanis, Plebanis, & Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, aliisque Perſonis in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis in eodem Dominio exiſtentibus, tam Sæcularibus, quam quorumvis Ordinum & Inſtitutorum Regularibus, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

SUperioribus Menſibus ad noſtram, & Apoſtolicæ Sedis audientiam pervenit, Ducem, & Senatum Reipublicæ Venetorum annis elapſis in eorum Conſiliis plura ac diverſa Decreta, tum Sedis Apoſtolicæ Auctoritati, & Eccleſiæ Libertati, ac Immunitati contraria, tùm Generalibus Conciliis, & Sacris Canonibus, nec non Romanorum Pontificum Conſtitutionibus repugnantia ſtatuiſſe; & inter cætera ſub die 23. Menſis Maji Anni M DC II. ſumpta occaſione ex quadam lite, ſeu controverſia inter Doctorem Franciſcum Zabarellam ex una, & Monachos Monaſterii de Praglia nuncupatos, Ordinis S. Benedicti, Congregationis Caſſinenſis, alias S. Juſtinæ de Padua in Diœceſi Paduana ex altera, partibus, vertente, eorum Conſilio ſtatuiſſe, non ſolum, ut dicti Monachi tunc, aut deinceps ullo unquam tempore actionem, per quam ſub quovis titulo, aut colore in Bonis Eccleſiaſticis emphyteuticis à Laicis poſſeſſis præferantur, prætendere, ac etiam Jure Prælationis, ſeu Conſolidationis directi, cum utili Dominio, aut extinctionis lineæ, inprimis Inveſtituræ comprehenſæ, aut aliâ quâvis causâ bonorum prædictorum proprietatem ſibi vindicare nullimè poſſent, ſed tantummodo jus directi Dominii illis præſervatum eſſet: verùm etiam, ut idipſum quoad cæteras omnes Perſonas Eccleſiaſticas, Sæculares & Regulares, Monaſteria Monialium, Hoſpitalia, & alia loca pia in eorum temporali Dominio exiſtentia, declaratum, & firmiter deliberatum cenſeretur. Et ſub die 10. Januarii ad ſuperiora quædam conſilia ab eorum majoribus, ut etiam aſſerebant, habita reſpicientes, quibus cavebatur, ne quisquam ſive Sæcularis, ſive Eccleſiaſticus in Urbe Venetiarum, Eccleſias, Monaſteria, Hoſpitalia, atque alias Religioſas Domos, & pia loca, ſine eorum ſpeciali licentia fundaret, & erigeret, in Conſilio Rogatorum congregatos iterum decreviſſe, ut id

eandem

eandem in omnibus juriſdictionis eorum locis vim obtineret: & prætetea exilii, ac perpetui carceris, & publicationis fundi, venditioniſqoe ædificii contra ſecus facientes pœnam edixiſſe. Ulteriùs eoſdem Ducem, & Senatum die 26. Menſis Martii, anni M DC V. inhærentes alteri Decreto, anno M D XXXVI. ab eodem Senatu facto, in quo (ut aſſerebant) erat expreſsè prohibitum, ne quis ſub certis in illo contentis pœnia in Urbe Venetiarum, ejusque Ducatu bona immobilia ad pias cauſas teſtamento, ſeu donatione inter vivos relinqueret, aut aliquovia titolo alienaret, ſive ad earum favorem ultra certum tunc expreſſum tempus obligaret (quod in illum usque diem, ut ibi etiam dicebatur, uſu receprum, & obſervatum non fuerat) non modo iterum id vetuiſſe, ſed expreſsè etiam prohibuiſſe, ne bonorum ejuſmodi immobilium alienationes in favorem Perſonarum Eccleſiaſticarum, ſine Senatus prædicti licentia fierent, ac inſuper decretum ipſum, & pœnas in eo contentas per univerſum eorum Dominium extendiſſe, & per Rectores, & Poteſtates Civitatum, & Locorum ſui Dominii promulgari feciſſe, atque bona immobilia omnia, quæ contra præmiſſorum formam vendi, aut quovis modo alienari contingeret, ultra nullitatis pœnam publicari, & vendi, eorumque pretium inter Rempublicam ipſam, Magiſtratum exequentem, & ejus Miniſtros, ipſumque denuntiatorem dividi mandaſſe, & aliàs prout in Decretis & Mandatis Ducis, & Senatus prædictorum latiùs dicitur contineri. Ac præterea eosdem Ducem & Senatum, Scipionem Saracenum Canonicum Vicentinum, & Brandolinum Valdemarinum Forojulienſem Abbatem Monaſterii, ſeu Abbatiæ de Nerveſa Tarviſiæ Diœceſis, Perſonam in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam, ob quædam prætenſa crimina in Urbe Vicentina, & alibi per illos (ut dicitur) commiſſa, carceri mancipaſſe, & mancipatos detinuiſſe, ſub prætextu, quod eis hæc facere liceret, inter alia ob quædam ipſis Duci & Reipublicæ à quibuſdam Romanis Pontificibus, Prædeceſſoribus noſtris, conceſſa (ut aſſerebant) privilegia. Cumque præmiſſa in aliquibus Eccleſiarum Juribus, & Perſonarum Eccleſiaſticarum Privilegiis præjudicium inferant, ipſamque Libertatem, ac Immunitatem Eccleſiaſticam tollant: Ac ea omnia in ipſorum Ducis, & Senatus animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum tendant: Et cum ii, qui ſupradicta, ac ſimilia edere & promulgare, illiſque uti auſi ſunt, in Cenſuras Eccleſiaſticas à Sacris Canonibus Generalium Conciliorum decretas, & Romanorum Pontificum Conſtitutionibus inflictas, nec non etiam privationis feudorum, & bonorum, ſi quæ ab Eccleſiis obtinent, pœnas eo ipſo incurrerint, à quibus cenſuris & pœnis, non niſi à Nobis aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolvi, & liberari poſſint, ac propterea inhabiles, & incapaces ſint, qui abſolutionis, & liberationis beneficium conſequantur, donec editas leges novis edictis atque decretis ſuſtulerint, omniaque inde ſequuta re ipſa in priſtinum ſtatum reintegraverint: Cumque etiam Dux, & Senatus prædicti, poſt plures paternas noſtras monitiones, à multis menſibus citra eis factas, adhuc decreta & edicta præfata non revocaverint, ac eosdem Canonicum Saracenum, ac Abbatem Brandolinum carceratos detineant, & illos Venerabili Fratri Horatio Epiſcopo Hieracenſi noſtro, & Apoſtolicæ Sedis apud eos Nuntio, ut debebant, non conſignaverint: Nos, qui nullo pacto ferre debemus, ut Eccleſiaſtica Libertas, & Immunitas, noſtraque & Sedis Apoſtolicæ Auctoritas violetur, & contemnatur, inhærentes plurimum Generalium Conciliorum Decretis, ac veſtigiis Romanorum Pontificum Innocentii III. Honorii III. Gregorii IX. Alexandri IV. Clementis IV. & Martini etiam IV. Bonifacii VIII. Bonifacii IX. Martini V. Nicolai V. & aliorum Romanorum Pontificum, Prædeceſſorum noſtrorum, quorum aliqui ſimilia Statuta, aliàs contra Libertatem Eccleſiaſticam edita, tamquam ipſo jure nulla, invalida, & irrita revocarunt, ac nulla, invalida & irrita eſſe decreverunt, & declararunt, & aliqui contra ſimilium edictionum ſtatutarios, & alios excommunicationis promulgationem, nec non ad alia infraſcripta, ſeu eorum aliqua devenerunt: habitâ cum Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura conſultatione, de ipſorum conſilio & aſſenſu, licèt ſupradicta Decreta, Edicta, & Mandata ipſo jure nulla, invalida, & irrita ſint, ea nihilominùs ipſo jure adhuc de novo nulla, invalida, & irrita, nulliusque roboris & momenti fuiſſe, & eſſe, & neminem ad illorum obſervantiam teneri, per præſentes decernimus, & declaramus. Et inſuper Auctoritate Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ac noſtra, niſi Dux, & Senatus prædicti intra 24. dies à die publicationis præſentium in hac Alma Urbe faciendæ computandos, quorum octo primos pro primo, octo pro ſecundo, & reliquos octo pro tertio, & ultimo ac peremptorio termino, & pro monitione canonica illis aſſignamus, prædicta decreta omnia, & in illis contenta, & inde ſecuta quæcunque omni prorſus exceptione, & excuſatione ceſſante, publicè revocarint, & ex eorum Archivis, ſeu Capitularibus Locis, aut Libris, in quibus decreta ejuſmodi annotata reperiuntur, deleri, & caſſari, & in locis ejuſmodi Dominii, ubi promulgata fuerunt, revocata, deleta, & caſſa eſſe, neminemque ad illorum obſervantiam teneri, publicè denunciari, ac omnia inde ſecuta, in priſtinum ſtatum reſtitui fecerint: & ulterius niſi à ſimilibus decretis contra Libertatem, Immunitatem, & Juriſdictionem Eccleſiaſticam, ac Noſtram, & Sedis Apoſtolicæ Auctoritatem, ut præfertur, faciendis edendis, & reſpective faciendis in poſterum cavere, & penitùs abſtinere promiſerint, ac nos de revocatione, deletione, caſſatione, nuntiatione, reſtitutione, ac promiſſione prædictis certiores reddiderint, & niſi etiam prædictos, Scipionem Canonicum, & Brandolinum Abbatem prædicto Horatio Epiſcopo & Nuntio cum effectu conſignaverint, ſeu conſignari fecerint, ipſos tunc, & pro tempore exiſtentem Ducem, & Senatum Reipublicæ Venetæ Statutarios, & eorum Fautores, Conſultores, & Adhærentes, & eorum quemlibet, etiamſi non ſint ſpecialiter nominati, quorum tamen ſingulorum nomina, & cognomina præſentibus pro expreſſis haberi volumus, ex nunc prout ex tunc, & ècontra excommunicamus, & excommunicatos nunciamus, & declaramus. A qua excommunicationis ſententia, præterquam in mortis articulo conſtituti, ab alio quam à Nobis & Romano Pontifice pro tempore exiſtente, etiam prætextu cujuscumque facultatis, & cuilibet illorum, tam in genere, quam in ſpecie pro tempore deſuper conceſſæ, ſeu concedendæ, nequeant abſolutionis Beneficium obtinere; Et ſi quempiam eorum, tanquam in tali periculo conſtitutum, ab ejuſmodi excommunicationis ſententia abſolvi contigerit, qui poſtmodum convaluerit, is in eandem ſententiam concidat, eo ipſo, niſi Mandatis noſtris, quantum in ſe erit, paruerit. Et nihilominus ſi obierit poſt obtentam hujuſmodi abſolutionem, Eccleſiaſtica careat ſepultura, donec Mandatis noſtris paritionem fecerit. Et ſi dicti Dux & Senatus per tres dies poſt lapſum dictorum 24. dierum, excommunicationis ſententiam animo (quod abſit) ſuſtinerint indurato, ſententiam ipſam approbantes: ex nunc pariter, prout ex tunc, Civitatem Venetiarum, & alias Civitates, Terras, Oppida, Caſtra, & Loca quæcumque, ac univerſum temporale Dominium dictæ Reipublicæ Eccleſiaſtico Interdicto ſupponimus, illamque & illud

ſuppo-

ſuppoſita eſſe nunciamus, & declaramus: quo duraoec, in dictà civitate Venetiarum, & aliis quibuſcunque dicti Dominii civitatibus, Terris, oppidis, caſtris, & locis, illorùmque Eccleſiis, ac locis piis & Oratoriis, & Domeſticis Capellis, nec publicè, nec privatim miſſæ, tàm ſolemnes, quàm non ſolemnes, aliaque divina officia celebrari poſſint, præterquàm in caſibus à jure permiſſis: & tunc in Eccleſiis tantum, & non alibi, & in illis etiam januis clauſis, non pulſatis campanis, ac excommunicatis, & interdictis prorsùs excluſis; neque aliter quæcunque indulta, & Apoſtolica privilegia quoad hoc, quibuſcunque tàm ſecularibus, quàm regularibus Eccleſiis, etiàm quantumcunque exemptis, & Apoſtolicæ ſedi immediatè ſubjectis, etiamſi de ipſorum Ducis, & ſenatus jure patronatus, etiàm ex ſundatiooe, & dooatinoe, aut etiam privilegio Apoſtolico exiſtant, ac etiamſi tales ſint, ſub generali diſpoſitione non comprehendaotur, ſed de illis ſpecialis, & individua mentio habenda ſit, Monaſteriis, ordinibus etiam mendicantium, aut Inſtitutis regularibus, eorumque Primiceriis, Prælatis, ſuperioribus, & aliis quibuſcumque etiàm particularibus perſonis, aut piis locis, & oratoriis etiam domeſticis, ac Capellis privatis, ut præfertur, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis hactenùs conceſſa, & in poſterum concedenda, eis ullatenùs ſuffragentur. Ac ulteriùs eoſdem Ducem, & ſenatum, & quemlibet eorum, non ſolùm Reipublicæ, ſed etiam privato nomine, ſi aliqua bona Eccleſiaſtica in feudum, ſeù aliàs quovis modo à Romana aut veſtris, ſeù aliis Eccleſiis conceſſa obtineant, illis bonis, & feudis; necnon etiam omnibus, & quibuſcunque privilegiis, & indultis in genere, vel in ſpecie in quibusdam videlicèt caſibus, & delictis contrà clericos procedendi, illorumque cauſſas certa forma præſcriptà cognoſcendi, à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris illis forſan quomodolibet conceſſis, ex nunc ſimiliter proùt ex tunc, & è contrà privamus, ac privatos fore, & eſſe nunciamus, & decernimus. Et nihilnmioùs ſi ipſi Dux, & ſenatus in eorum contumacia diutiùs perſtiterint indurati, cenſuras, ac pœnas Eccleſiaſticas contrà illos, ejusque adhærentes, & in præmiſſis quovis modo faventes, aut auxilium, conſilium, & favorem præſtantes, etiam iteratis vicibus aggravandi, & reaggravandi, aliasque etiam pœnas contra ipſos Ducem, & ſenatum declarandi, & ad alia opportuna remedia juxtà ſacrorum Canonum diſpoſitionem contrà eos procedendi facultatem nobis, & Romanis Pontificibus ſucceſſoribus noſtris nominatim, & in ſpecie reſervamus, non obſtantibus quibusvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Duci, & ſenatui, aut quibuſvis aliis perſonis, in genere, vel in ſpecie, præſertim quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem ac aliàs ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, ac in ſpecie cum facultatibus abſolvendi in caſibus nobis, & Apoſtolicæ ſedi reſervatis, illis quovis modo per quoſcunque Romanos Pontifices, ac nos, & ſedem Apoſtolicam in contrarium præmiſſorum conceſſis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & ſingulis, & aliis ſuprà expreſſis eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Ut autem præſentes noſtræ literæ ad omnium majorem notitiam deducantur, vobis, & cuilibet veſtrum per eaſdem præſentes committimus, & in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub divini interminatione judicii, nec non ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ac ſuſpenſionis a Pontificalium exercitio, ac fructuum menſarum Patriarchalium, Archiepiſcopalium, & Epiſcopalium perceptione, quoad vos Fratres, Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, ac etiam privationis dignitatum, beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, quæcunque obtinueritis, ac etiam vocis activæ, & paſſivæ, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, quoad vos Filii Vicarii, & alii ſupra dicti eo ipſo incurrendis, aliisque arbitrio noſtro infligendis pœnis diſtrictè præcipiendo mandamus, ut per vos, vel alium, ſeù alios præſentes literas, poſtquam eas receperetitis, ſeù earum notitiam habueritis, in veſtris quisque Eccleſiis, dum major in eis populi multitudo ad divina convenerint, ad majorem cautelam ſolemniter publicetis, & ad Chriſti fidelium notitiam deducatis, necnon ad Eccleſiarum earundem veſtrarum valvas affigi, & affixas dimitti faciatis. Et ulteriùs volumus, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis manu alicujus notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorsùs fides ubique habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, quodque eædem præſentes, ſivè earum exempla etiam, ut præfertur, impreſſæ ad Eccleſiæ Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ noſtræ Apoſtolicæ valvas, & in acie campi Floræ, ut moris eſt, affixæ, & publicatæ eoſque etiam univerſos, & ſingulos reſpectivè perindè afficiant ac ſi eorum, ac veſtrum cuilibet perſonaliter directæ, intimatæ & præſentatæ fuiſſent. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo piſcatoris die 17. Aprilis anno 1606. Pontificatus noſtri anno primo.

M. Veſtrius Barbianus.

Anno à nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti 1606. Indictione 4. die verò 17. menſis Aprilis Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pauli divinâ providentiâ Papæ V. anno ejus primo, ſupra dictæ literæ, earumque exempla impreſſa, affixa, & publicata fuerunt ad valvas Eccleſiæ Lateranenſis, ac Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ; nec non in acie campi Floræ, ut moris eſt per nos Chriſtophorum Fundatum, & Joannem Dominicum de Pace Apoſtolicos curſores.

Petrus Aloyſius Peregrinus
Curſorum Magiſter.

EDICTUM Ducis Venetiarum contrà BREVE Pontificis.

LEONARDUS DONATUS

Dei gratia Dux Venetiarum &c. Reverendiſſimis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis Univerſi Dominii noſtri Venetiarum, & Vicariis; Abbatibus, Prioribus, parochialium Eccleſiarum Rectoribus & aliis Prælatis Eccleſiaſticis ſalutem.

Ad aures noſtras pervenit, ſanctiſſimi Patris Pauli Papæ V. mandato quoddam aſſertum Breve contrà nos, ac ſenatum, & Dominium noſtrum fulminatum, Romæ die 17. Aprilis proximè elapſi publicatum, & affixum fuiſſe, vobisque directum, cujus tenor in ipſis ejus literis continetur. Quamobrem nos, qui tranquillitatem

Anno 1606.

ac quietem dominii noſtro regimini Deo commiſſi ſervare tenemur, & auctoritate Principis neminem ſuperiorem in temporalibus ſub Divina Majeſtate agnoſcentis tueri debemus, his noſtris publicis literis coram Deo, & univerſo Orbe proteſtamur, nihil eorum, quæ per nos fieri poterant, prætermiſſum fuiſſe, quò validiſſimæ, & indiſſolubiles rationes, & jura noſtra Sanctitati ſuæ innoteſcerent, eique probarentur; primum quidem per Oratorem noſtrum apud ſanctitatem ſuam legatione fungentem, deindè verò per noſtras literas; quibus reſpondimus prioribus Brevibus nobis ab eâ directis demùm per extraordinarium Oratorem ad eandem proptereà miſſum. Verùm cum ſanctitatis ſuæ aures clauſas invenerimus, cognoverimuſque præfatum Breve contrà omne jus, & æquum emanaſſe, & contra ea, quæ divina ſcriptura, ſanctorum Patrum doctrina, ſacrique Canones præcipiunt, in præjudicium auctoritatis ſecularis à Deo nobis traditæ, & libertatis Reipublicæ noſtræ, cum perturbatione tranquillæ poſſeſſionis, bonorum, honoris, & vitæ, quâ fideles ſubditi noſtri, divina gratiâ, ſub noſtro regimine fruuntur, non ſine omnium ſcandalo promulgatum fuiſſe: Prædictum Breve non modò ut injuſtum, indebitúmque, verum etiam uti nullum, nulliuſque roboris aut momenti nobis habendum eſſe non dubitamus: Atque ità invalidum, irritum, & fulminatum illegitimè, & de facto, nulloque juris ordine ſervato, ut ea remedia adhibenda non duxerimus, quibus majores noſtri, & alii ſupremi Principes uſi ſunt cum Pontificibus, qui Poteſtatis à Deo ſibi in ædificationem traditæ, limites, ac modos egreſſi fuerunt. Præſertim cum exploratum nobis ſit, vos, ceteroſque Fideles noſtros ſubditos, univerſumque Orbem idem de eo exiſtimaturos. Non dubitantes, quin ſicut ad hoc uſque tempus curæ animarum fidelium noſtrorum ſedulo invigilaſtis divinoque cultui operam dediſtis, qui veſtra diligentiâ in hac noſtrâ ditione floret, ut ceteris non ſit invidendum; ità poſthac in eodem paſtorali Officio perſeveraturi ſitis: cum nobis decretum, conſtitutumque ſit, in ſancta Fide Catholicâ, & Apoſtolica, atque in obſervantia ergà S. Rom. Eccleſiam perſiſtere, quam Majores noſtri à prima hujus Civitatis origine hujuſque, divinâ comitante gratia, & ſine ullâ intermiſſione coluerunt.

Mandantes, has noſtras, ut omnibus innoteſcant, in magis conſpicuis hujus noſtræ Urbis, ac aliarum fidelium Civitatum noſtro Principatui ſubjectarum, locis affigi: certò exiſtimantes tàm manifeſtam promulgationem ad omnium aures perventuram, qui de ejuſdem Brevis publicatione aliquid audierunt, immò ad Sanctitatis ſuæ aures acceſſuram. Deumque obſecramus, ut ſuo divino ſpiritu illius mentem excitet, quo Brevis ſui, & omnium contrà nos actorum nullitatem cognoſcat & cauſæ noſtræ juſtitia ac æquitate perſpectâ, animos nobis addat ad obſequium reverentiamque retinendam ergà ſanctam ſedem Apoſtolicam, cujus nos, Prædeceſſoreſque noſtri, ac Reſpublica univerſa ſemper fuimus ſtudioſiſſimi, ac in poſterum fore decrevimus.

Datum in noſtro Ducali Palatio, die 6. Maji, Indictione: Anno MDCVI.

Jacobus Girardus Secretarius.

Anno 1608.

II.
Ex Memoires du Clergé Tom. 5. pag. 48.

Breve ad Clerum Gallicanum, quod Regis voluntati obtemperet pro Auxiliô præſtando noviter Converſis ad Catholicam Religionem: Anno 1608.

PAULUS PAPA QUINTUS.

Venerabiles Fratres, & dilecti Filii ſalutem & Apoſtolicam Benedictionem.

BENEDICTUS Deus & Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui nos in tam gravibus, & aſſiduis laboribus conſtitutos conſolari per ineffabilis miſericordiæ ſuæ gratiam nunquam deſiſtit; Accepimus namque cum ſumma animi noſtri lætitia chariſſimum filium noſtrum in Chriſto Henricum Regem veſtrum verè Chriſtianiſſimum, Zelo Catholicæ fidei propagandæ incenſum dare operam quibuſcumque rationibus ac viis poteſt, ut quamplurimi ex hæreticis quotidie ad Eccleſiæ Sanctæ gremium reducantur. Idque cum antea ſtudio & diligentia ſummâ egerit, *nunc diligentius acriuſque curare*, retribuat illi Dominus ſecundum opera ſua. Quoniam autem renunciatum nobis eſt, quod longè facilior redderetur multorum converſio ab hæreſi ad Catholicam communionem, ſi poſtquam reverſi ſunt, eſſet unde certum aliquod ſubſidium ad vitæ ſuſtentationem illis aſſignaretur, cumque pro Paſtorali noſtro munere nullius rei magis ſatagamus, quàm ſalutis aberrantium noſtrarum ovicularum, vehementer optamus, pium conſilium atque ſtudium chariſſimi filii noſtri Regis promoveri, potiſſimum ab ejus Majeſtate requiſiti, propterea vos etiam atque etiam hortamur in Domino, ac efficaciter requirimus, rationem ineatis qua ex Eccleſiaſticis redditibus iſtius Regni poſſit aliqua ratione deſiderio Regis ſatisfieri, & neceſſitatibus redeuntium ad fidem Catholicam ſubveniri. Confidimus in veſtra pietate; prudentiam, & charitatem veſtram magnam eſſe novimus, pietatis veſtræ eſt Religionis Catholicæ incrementum adjuvare, prudentiæ communi bono conſulere, charitatis ſalutem proximiorum quærere: quibus quidem omnibus cum in decernendo hoc ſubſidio apprimè provideatur, non dubitamus quin noſtra hæc cohortatio valde efficax futura ſit apud vos, quemadmodum veſtra erga nos pietas, & obſervantia nobis pollicetur. Quod quidem re ipſa præſteteis ex animo cupimus, atque cum omni charitatis affectu vobis omnibus peramanter benedicimus.

Datum Tuſculi ſub annulo Piſcatoris 4. Idus Junii 1608. Pontificatus noſtri Anno quarto. Signatum Petrus Strotia. Et ſur le repli eſt ecrit, Venerabilibus Fratribus, & dilectis Filiis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Clero Regni Franciæ.

Ce Bref fut preſenté à l' Aſſemblée generale de 1608. par Monſeigneur le Cardinal de Joyeuſe, & en ſuite fut ordonné la ſomme de trente mille livres pour les penſions des Miniſtres convertis, les quelles furent payées ſur les frais communs des Aſſemblées, juſque en celle de 1625. qui en fit un departement au ſol la livre, ſelon la cotiſation de la decime, ledit departement eſt de trente deux mille huit cens vingt trois livres quinze ſols, des quelles le Receveur general compte à l' Aſſemblée.

III. Ex Papeprochius ſub die 25. Maji pag. 105.

Breve, quò B. Gregorii VII. feſtum inſtituit, cum celebratione officii prò Eccleſia Salernitanâ: Anno 1609.

PAULUS PAPA QUINTUS,

Ad perpetuam rei memoriam.

DOmini noſtri Jeſu Chriſti, qui Servos ſuos æternæ gloriæ præmio donat in Cœlis, vices quamquàm immeriti in terris gerentes, ex injuncti nobis officii debito omninò tenemur procurare, ut eorundem Servorum Chriſti honos, & veneratio in terris promoveatur, ideòque fidelium votis, quæ peculiarem ergà illos cultum reſpiciunt, libenter annuimus, prout in Domino conſpicimus expedire. Sanè nobis nuper fuit expoſitum, nomine Fratris Joannis Archiepiſcopi Salernitani, ac dilectorum filiorum Decani, & Capituli Eccleſiæ, nec non totius Cleri Civitatis Salernitanæ, quod ipſi ex peculiari, quam ergà Beatum Gregorium Papam VII. cujus indignum ſucceſſorem divina dignatio nos eſſe voluit, devotionis gerunt affectum, peculiari quoquè ritu, die Natali ipſius, & illius tranſlationi ſacro, de eodem Beato Gregorio ſacroſanctum miſſæ, & alia divina officia tenoris ſubſequentis recitare deſiderant: *Officium duplex recitandum per Capitulum, & Clerum Civitatis Salerni quotannis in die feſto, & in die tranſlationis B. Gregorii Papæ VII. omnia de communi Confeſſoris Pontificis præter illa quæ ponuntur propria*: Oratio. Deus qui beatum Gregorium, Confeſſorem tuum, atque Pontificem, Sanctorum tuorum gloria ſublimaſti, concede propitius, ut qui peccatorum noſtrorum pondere premimur, ejus apud te precibus ſublevemur. Per Dominum &c. *Fit commemoratio S. Urbani Papæ & Martyris in primis veſperis, & in laudibus (dum occurrit) & in Matutino IX. lectio. Similiter in ſecundis veſperis S. Eleutherii P. & M.*

Ad Matutinum in primo nocturno lectiones de initio ſecundæ Epiſtolæ B. Petri Apoſtoli, proùt habet Breviarium Romanum in feriâ ſextà infrà octavam aſcenſionis. In ſecundo nocturno Lectio IV. Gregorius Papa VII. Joanæ in Etruria natus, doctrinâ ſanctitate, omnique virtutum genere cum primis nobilis, mirifice univerſam Dei illuſtravit Eccleſiam, ſupremam verò ſacerdotis ſui in terris dignitatem admirabilitèr, qui eſt admirabilis in ſanctis ſuis Dominus præmonſtrare dignatus eſt. Nàm cum parvulus ad Fabri ligna edolantis pedes, jam literarum inſcius luderet, ex rejectia tamen ſegmentis illa Davidici elementa Oraculi; *Dominabitur à mari, uſque ad mare* divinitùs conformaſſe narratur. Is ab ineunte ætate Romæ honeſtis animum diſciplinis excolens, in domo S. Petri eſt enutritus, tali nutritore dignus alumnus, ut cujus altiſſimam, Deo largiente, auctoritatem ſuſcepturus aliquandò erat, ipſius Apoſtolico in gremio educatus, Apoſtolicis illis, quas poſteà in gerendo ſummo Pontificatu exhibuit, virtutibus plenius imbueretur. Tu autem Domine.

Lectio V. Juvenis Eccleſiæ libertatem, à laicis oppreſſam, ac depravatos Eccleſiaſticorum mores vehementius dolens, in Cluniacenſi Monaſterio, ubi ſub regula S. Benedicti auſterioris vitæ obſervantia eo tempore maximè vigebat Monachi habitum induens, tanto pietatis ardore divinæ Majeſtati deſerviebat, ut à ſanctis ejuſdem Cœnobii Patribus Prior fit electus. Iodè, mox à S. Leone Papa IX. quia lucerna lucens, & ardens in Clauſtrorum anguſtiis latere non debebat, ſed in Eccleſiæ altiſſimo vertice Dei juſſu locanda erat, Romam adductus, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubdiaconus ordinatus, eidem S. Leoni, ac ſucceſſoribus uſque adeo carus fuit, ut nihil ſinè ipſius Conſilio gererent. A Victore Papa ſecundo legatus a latere in Galliam miſſus, Epiſcopum publicè ſimoniacâ labe infectum, quia humanitùs convinci non poterat, divinitus convicit; cum juſſus Antiſtes Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto palam pronuntiare, duabus, quidem divinis Perſonis facilè pronuntiatis, tertiam cujus donum Epiſcopatum pecuniis coëmerat, proferre nullo modo valuiſſet. Tu autem Domine. &c.

Lectio VI. Deniquè à Nicolao ſecundo Pontifice Archidiaconus Cardinalis, & ab Alexandro item ſecundo Cancellarius Rom. Eccleſiæ creatus, eidem in ſummum Pontificatum ſuccedere meruit. Ad tanti vero honoris apicem aſſumptus, jam forma Gregis factus, quod verbo docuit, etiam exemplo demonſtravit, ac fortis per omnia Athleta, ſe pro muro domui Iſrael ponere non timuit. Henricum Germaniæ Regem quartum, Eccleſiæ infeſtum, Fidelium communione, regnoque privans, ſubditos populos fide ei datâ liberavit. Cum poſteà ab iniqui Regis exercitu Romæ gravi obſidione premeretur; excitatum ab hoſtibus incendium ſigno crucis extinxit; aliis quoque, tàm vivus, quàn mortuus miraculis clarus. Ex Apoſtolorum ætate nullus Pontificum fuiſſe traditur, qui majores pro Eccleſiâ Dei labores moleſtiaſque pertulerit, aut qui pro ejus libertate acriùs pugnaverit. Innumerabilia ſunt quæ vel fortiter ſuſtinuit, vel multis coactis in Urbe Synodis ſapienter conſtituit. De manu Henrici tandem à Roberto Guiſcardo Duce Northmanno ereptus, Salernum veniens, ibidem octavo Kalendas Junii, cum præfuiſſet Eccleſiæ annos duodecim, menſem unum, dies tres, creatis compluribus Romæ, atque alibi Cardinalibus, & Epiſcopis, die dominico migravit ad Dominum, ejuſque ſacrum Corpus in Cathedrali Baſilicâ Salernitanâ eſt honorificè conditum. Tu autem &c. *In tertio nocturno lectiones de homiliâ S. Leonis Papæ in Evangelium*, venit Jeſus in partes Cæſareæ Philippi, *quas habet Breviarium Romanum die 22. Februarii, in feſto Cathedræ Antiochenæ S. Petri.*

Miſſa dicitur, quæ ponitur in Miſſali Romano die XI. Aprilis in feſto S. Leonis Papæ, præter Orationes. Oratio prima. Deus qui B. Gregorium, ut ſuprà. Secreta. B. Gregorii Confeſſoris tui, atque Pontificis, quæſumus Domine annua ſolennitas nos reddat acceptos, ut per hæc piæ placationis officia, & illum beata retributio comitetur, & nobis gratiæ tuæ dona conciliet. Per Dominum. Poſt com. Da quæſumus Domine, fidelibus populis B. Confeſſoris tui, atque Pontificis Gregorii ſemper veneratione lætari, & ejus perpetuâ ſupplicatione muniri. Per Dominum noſtrum. &c.

Cumque tàm Joannes Archiepiſcopus, quàm Decanus, & Capitulum, ac Clerus prædicti nobis humiliter ſupplicari fecerint, ut de opportunâ ſibi in præmiſſis licentiâ providere benignitate Apoſtolicâ dignaremur; Nos eorum laudabile deſiderium in Domino plurimum commendantes, & eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quâvis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſuppli-

Digitized by Google

cationibus inclinati, de venerabilium, fratrum noſtrorum S. R. Eccleſiæ Cardinalium, ſacris ritibus præfectorum, quibus rem examinandam & maturè diſcutiendam commiſimus conſilio, eiſdem & pro tempore exiſtentibus Archiepiſcopo Salernitano, ac Decano, & Capitulo Eccleſiæ, & Clero Civitatis Salernitanæ, ut Officium prædictum cum miſſa de communi unius Pontificis, cum Orationibus, & lectionibus ſecundi nocturni, propriis, annis ſingulis, tàm ejuſdem B. Gregorii, quàm ejus tranſlationis diebus feſtis ſub ritu publici recitare, liberè, & licitè valeant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, perpetuam licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur: non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non D. Eccleſiæ, etiam juramenti, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 28. Julii 1609. Pontificatus noſtri anno quinto.

S. Cobellutius.

IV. Ex Memoires du Clergé de France Tom. 1. pag. 919.

Revocat indultum Mulieribus conceſſum ingrediendi Monaſterium Monialium: Anno 1612.

PAULUS PAPA QUINTUS,

ad futuram rei memoriam.

MOnialium ſtatui, quæ ſecularia deſideria abnegantes, Dei obſequio ſeſe addixerunt, paſtorali ſollicitudine conſulere cupientes, ad ea removenda, quæ religioſam earum quietem, & regularem obſervantiam perturbare dignoſcuntur, curam noſtram libenter impendimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

§. 1. Quoniam itaque, ſicut accepimus, experientia compertum eſt, non levia incommoda licentias ingrediendi monaſteria monialium mulieribus ſecularibus conceſſas, dictis monialibus inferre: Nos malis hujuſmodi opportuno remedio providere volentes, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas licentias ingrediendi Monaſteria monialium ubique locorum exiſtentium, ac cum monialibus converſandi, & refectionem ſumendi corporalem mulieribus cujuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, etiam Marchionali, & Ducali dignitate fulgentibus, ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus & efficacioribus, ac inſolitis clauſulis, nec non irritantibus decretis, ad tempus vel in perpetuum à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, & etiam à nobis conceſſas, quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, haberi volumus pro expreſſis, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium revocamus, caſſamus, & irritamus, ac revocatas, caſſas, & irritas eſſe decernimus.

§. 2. Inhibentes mulieribus prædictis licentias hujuſmodi habentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, à qua non niſi à nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo, abſolvi poſſint, ne monaſteria prædicta prætextu licentiarum hujuſmodi ingredi audeant, ſeu præſumant.

§. 3. Ipſorum verò Monaſteriorum Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis, ac ſuperioribus, ſub eadem, ac privationis ſuorum officiorum quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda, ipſo facto ſine alia declaratione incurrendis pœnis ne eas introducere ſeu admittere, vel admiſſas quoquo modo retinere audeant, ſeu præſumant.

§. 4. Quo circa dilectis filiis noſtris, & Apoſtolicæ ſedis pro tempore exiſtentibus Nunciis, ac locorum Ordinariis, nec non dictorum Monaſteriorum prælatis, & ſuperioribus, præcipimus & mandamus, quatenus præſentes litteras publicari, & præmiſſa omnia obſervari faciant; Contradictores quoſlibet, ac præmiſſis non parentes, per prædictas & alias ſententias, cenſuras & pœnas, aliaque Juris, & facti remedia opportuna appellatione poſtpoſita compeſcendo; invocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 6. Quia verò difficile foret has litteras ad omnia loca deferri; volumus quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, ac ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris, die decima Julii, milleſimo ſexcenteſimo duodecimo, Pontificatus noſtri Anno octavo.

Anno à Nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti milleſimo ſexcenteſimo duodecimo, Indictione decima, Pontificatus ſanctiſſimi Domini noſtri Domini Pauli divina providentia Papæ V. anno ejus octavo, die verò duodecima menſis Julii Retroſcriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ, per me Brandimartem Latinum *Apoſtolicum Curſorem. Virginius de Virginiis pro mag. Curſ.*

GREGORIUS XV.

PONTIFEX CCXXXVIII.

ANNO DOMINI MDCXXI.

GRegorius Bononienſis ex Gente Ludoviſiæ annorum duorum Pontifex vetuit, nè in privatis Sermonibus, & ſcriptis Diva Virgo in peccato Originali aſſeratur concepta, & nè alio nomine in officio, & miſſa, quàm Conceptionis quis utatur. Obiit anno 1623. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Edit. Luxemb.* 1727. *Tom. III. fol.* 418. *App.*)

Quod Congregatio Clericorum Regularium Sancti Pauli, omnibus gratiis, prærogativis, & privilegiis Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum perfruatur: Anno 1621.

GREGORIUS PAPA XV.

ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ROmanus Pontifex perſonarum eccleſiaſticarum quarumlibet præſertim regularium vota religionis propagationem, & augmentum reſpiciens ad exauditionis gratiam libenter admittit prout conſpicit in Domino ſalubriter expédire.

ANNO 1621.

Petitio omnium Privilegiorum alias conceſſorum Congregationi Preſbyterorumque Theatini nuncupatur.

Hæc vide in novo Bull. Conſt. 11. Clem. VII. exponi fol. 575. cum ibi notatis.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum Præpoſiti generalis, & Clericorum regularium Congregationis Sancti Pauli Barnabitarum nuncupatorum nobis nuper expoſitum fuit, quod cum ipſi cupiant pro illorum Congregationis augmento ut ipſi in via Domini ſub ſuavi religionis jugo Deo dante plurimum proficere poſſint, omnia privilegia, gratias, facultates tam ſpirituales, quàm temporales, & indulta Congregationi presbyterorum Theatinorum nuncupatorum conceſſa eorum Congregationi hujuſmodi concedi, nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut eorum deſideriis hujuſmodi annuere, aliaſque in præmiſſis opportunè providere de benignitate apoſtolica dignaremur.

Abſolutio à cenſuris ad effectum horum privilegiorum obtinendum duntaxat.

§. 2. Nos igitur Præpoſitum, & Clericos prædictos ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Omnia, & ſingula privilegia prærogativas, conceſſiones facultates exemptiones, immunitates, indulta, indulgentias, & peccatorum remiſſiones, cæteraſque gratias ſpirituales, & temporales, ac tàm conjunctim, quàm diviſim etiam per viam communicationis, vel extenſionis, aut alias quomodolibet dictæ Congregationi presbyterorum Theatinorum nuncupatorum, illiuſque Præpoſito generali, aliiſque ſuperioribus, Officialibus, miniſtris, & perſonis, eorumque domibus regularibus quibuſcunque conceſſa, ac quibus dicta Congregatio Theatinorum, ejuſque domus regulares, nec non Præpoſiti generales, ſuperiores, officiales, miniſtri, & aliæ quæcunque illius perſonæ de jure, uſu, conſuetudine, privilegio, aut conceſſione Apoſtolica, vel alias quomodolibet etiam per viam communicationis, & extenſionis utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum eidem Congregationi Clericorum Barnabitarum, illiuſque domibus regularibus, nec non Præpoſito generali, aliiſque ſuperioribus officialibus, miniſtris, & quibuſcunque perſonis nunc, & pro tempore exiſtentibus apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo concedimus, illaque omnia, & ſingula ad dictam Congregationem Clericorum Barnabitarum, illiuſque Domus regulares, nec non Præpoſitum generalem, ſuperiores, officiales, miniſtros, & perſonas prædictas, ita ut dicta Congregatio Clericorum Barnabitarum, ejuſque regulares domus, illorumque Præpoſitus generalis, ſuperiores, officiales, miniſtri, & perſonæ nunc, & pro tempore exiſtentes præmiſſis omnibus, & ſingulis æquè, & pariformiter, ac ſine ulla differentia, uti, frui potiri, & gaudere liberè, & licitè poſſint, & valeant perinde ac ſi ſingula præmiſſa illis ſpecialiter, & expreſſè, ac principaliter non autem ad inſtar conceſſa, & præſentibus expreſſa, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerta fuiſſent auctoritate, & tenore præſentis extendimus, illaque omnia, & ſingula dictæ Congregationi Clericorum Barnabitarum illiuſque domibus regularibus, & perſonis prædictis communicamus.

Conceſſio Pontificis eorundem privilegiorum.

Clauſula præſervativa.

§. 3. Decernentes præſentes litteras ſemper, & perpetuo validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere.

Clauſula ſublata &c.

§. 4. Sicque & non aliter per quoſcunque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales ubique judicari, & deffiniri debere, ac irritum, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

ANNO 1622.

Clauſulæ derogatoriæ

§. 5. Non obſtante noſtra de non concedendis indulgentiis ad inſtar, & quibuſvis conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, ac dictæ Congregationis Theatinorum, etiam juramento confirmatione apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus privilegiis quoque indultis, & litteris apoſtolicis dictæ Congregationi Theatinorum, ejuſque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis eorum omnium tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Fides tranſumptorum.

§. 6. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis manu alicujus Superioris dictæ Congregationis Barnabitarum ſubſcriptis, & ſigillo ejuſdem Congregationis munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. an. 1. XXVII Julii.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XXVII. Julii MDCXXI. Pontificatus noſtri Anno primo. In calce S. Car. S. Suſ. A tergo in calce. Hen. de la Plume. loco ✠ ſigilli.

Concordat in omnibus cum Originali &c.

D. Joannes Baptiſta Gropallo Præpoſitus Collegii S. S. Blaſii & Caroli de Urbe ejuſdem Congregationis.

II.

Ex Memoir. du Clergé Tom. 2. pag. 924.

Diploma ad Inſtantiam Cardinalis de Rochefoucault conceſſum, & Conſenſu Regio firmatam, quod ſcilicet Moniales Hoſpitalariæ Regni Galliarum, exceptis his, quæ in Civitate, & ſub urbiis Pariſiorum, à Juriſdictione magni Eleemoſinarii eximantur, & Epiſcopis Diœceſanis ſubjiciantur: Anno 1622.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Franciſco, tituli Sancti Calixti Preſbytero Cardinali de la Rochefoucault nuncupato, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

AD perſonam tuam quam divina clementia magnis illuſtravit gratiarum muneribus, paternæ dirigentes conſiderationis intuitum, dignum, quin potius debitum, reputamus, ut vota tua, præſertim ad proſperiorem, & ſalubriorem Regularium locorum directionem tendentia, ad exauditionis gratiam libenter admittamus. Cum itaque pro parte tua nobis expoſitum fuerit, quod cum Monaſteria Monialium Hoſpitalariarum nuncupatarum in Galliis inſtituta, magno Eleemoſinario dicti Regni in ſpiritualibus ſubjecta eſſe noſcantur, illorumque Moniales uti à ſuperiore, qui oculos in eas, ut deceret, intendat, remotæ, quandoque cum populi ſcandalo, divinique cultus & earum ſalutis detrimento, diſciplinam & inſtituta regu-

laria, quibus votis adſtrictæ exiſtunt, relaxare videantur: Tu verò qui prædicti regni magnus Eleemoſinarius exiſtis, providè conſiderantes & pro tempore exiſtentem magnum Eleemoſinarium ipſius regni, propter locorum diſtantiam tantis Monialium Monaſteriis invigilare non poſſe, & ob defectum alicujus juriſdictionem in eis exercentis, diverſa incommoda, abuſus, & etiam diſciplinæ hujuſmodi relaxationem irrepere poſſe, illiſque ſalubri aliqua ratione obviare operæ pretium exiſtere, Monaſteria ipſa illorumque Moniales infra dictis dumtaxat exceptis, ab Eleemoſinarii pro tempore exiſtentis præſenti juriſdictione perpetuò eximi ac liberari, ac Diæceſanorum juriſdictioni ſubjici ſummopere deſideras: Quare nobis humiliter ſupplicari feciſti quatenus votis tuis in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur: Nos igitur te ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula Monaſteria, loca, & hoſpitalia, in quibus dictæ moniales reperiuntur, ac eaſdem Moniales, illarumque Miniſtros, famulos & perſonas præterquam in Civitate Pariſienſi, & illius ſuburbiis conſiſtentia, quæ ſub præſenti exemptione propter vicinitatem, & dicti Eleemoſinarii reſidentiam nullatenus comprehenſa eſſe cenſeantur, ſed ejuſdem Eleemoſinarii juriſdictioni perpetuò ut prius ſubjecta remaneant ab omni, & quacumque juriſdictione, ſuperioritate, viſitatione, correctione, & obedientia, nunc & pro tempore exiſtentis ipſius Regni magni Eleemoſinarii, de conſenſu chariſſimi in Chriſto filii noſtri Ludovici Francorum Regis Chriſtianiſſimi, perpetuo Apoſtolica auctoritate quoad Spiritualia eximimus & liberamus: illaque ſic exempta & liberata Diæceſanorum locorum & pro tempore exiſtentium omnimodæ juriſdictioni, ſuperioritati, viſitationi, correctioni, & obedientiæ ita ut deinceps perpetuis futuris temporibus Diœceſani locorum hujuſmodi, illa quiſque videlicet in ſua Diœceſi & diſtrictu viſitare & corrigere poſſint & debeant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi nunquam dicti Eleemoſinarii juriſdictioni ſuppoſita fuiſſent, & ab eorum inſtitutionis exordio Diæceſanorum locorum ſuperioritati viſitationi, & obedientiæ quoad ſpiritualia ſubjecta extitiſſent, auctoritate & tenore præmiſſis & perpetuò ſubjicimus, ſubmittimus, & ſupponimus, ac ex nunc & in perpetuum ſubjecta, ſubmiſſa, & ſuppoſita eſſe, & fore: Præſentes quoque literas ſemper validas, & efficaces eſſe & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ſingulis Diæceſanis prædictis ſuffragari, ſicque per quoſcunque judices & cauſarum Palatii Apoſtolici auditores, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & de latere legatos, & vice legatos, ſediſque Apoſtolicæ Nuncios judicari & diffiniri debere: ac quicquid ſecus ſuper his à quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, nec non monaſteriorum locorum, & Hoſpitalium hujuſmodi inſtitutionibus & ſtatutis, & juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis, illis, ac dilectis filiis eorum ſuperioribus & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus efficaciſſimis & inſolitis clauſulis irritantibuſque & aliis decretis in genere vel ſpecie & motu proprio, & conſiſtorialiter, ac aliis in contrarium forſan quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus etſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma tradita ad hoc ſervanda foret, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſè derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ exemptionis, liberationis, ſubjectionis, ſubmiſſionis, ſuppoſitionis & decreti ac derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Tuſculi, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo, Pridie Cal. Junii, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

III. Ex ibid. Tom. I. pag. 981.

Confirmatio, & ampliatio Conſtitutionis Clementis VIII. ſuper his, quæ ſunt neceſſaria pro ædificatione novorum Monaſteriorum: Anno 1622.

GREGORIUS PAPA XV.

CUm aliàs fel. rec. Clemens Papa octavus decreverit, Ordinariis locorum licentiam ad novos Conventus cujuſcunque, præſertim Mendicantium, Ordinis in Civitatibus, & in locis eorum ordinariæ juriſdictioni ſubjectis erigendos, impertiri non poſſe, niſi vocatis, & auditis aliorum in eiſdem Civitatibus & locis exiſtentium Conventuum Prioribus, ſeu Procuratoribus, & alia intereſſe habentibus, & cauſa ſervatis ſervandis cognita, in eiſdem Civitatibus, & locis novos hujuſmodi erigendi Conventus, ſine aliorum detrimento, commodè ſuſtentari poſſe conſtituerit. Si verò ab eorum ſententiis ad ſedem Apoſtolicam provocari & appellari contigerit, ipſos Ordinarios tam diù erectionem novorum Conventuum ſuſpendere debere, quamdiù à dicta ſede in ea cauſa pronunciatum extiterit, ac aliàs prout in decreto hujuſmodi plenius continetur.

2. Verùm per piæ memoriæ Paulum Papam quintum accepto, pleroſque ex ordinariis prædictis, favore vel nimia expoſcentium importunitate ad novos Conventus, ſeù domus, præter, & contra tenorem prædicti decreti erigendos, plerumque adduci, quo fit, ut non habita debita eleemoſinarum, ſeu redituum cujuscumque Monaſterii, Conventus, ſeu domus ratione, Monachi, ſeu Fratres aut Religioſi ibi degentes, manuteneri nequeant, & ad tam exiguum numerum reducantur, ut cultus divinus in eorum Eccleſiis deſtituatur, ibique regularis diſciplina, ut convenit, conſervari non valeat, ſacra Congregatio Illuſtriſſimorum Dominorum Cardinalium negotiis Regularium præpoſitorum, ad quos idem P. Papa V. negotium hujuſmodi rejecerat, tot incommodis obviam ire, eiſque aliquod opportunum remedium adhibere cupiens, decreti hujuſmodi veriores, ac tot tenores præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum infererentur pro pleoè & ſufficienter expreſſis habens, vivæ vocis oraculo à ſancto Domino noſtro Gregorio Papa decimo quinto habito, decretum prædictum, quatenus opus ſit, innovat, & in uſum reducit.

3. Volens, quod de cætero Monaſterium, Conventus, Domus, Congregatio, vel Societas Religioſorum, ſeu Regularium cujoſcunque, etiam mendicantium, Ordinis, Societatis, & Inſtituti, quocunque nomine nuncupentur,

etiam

etiam fide illis particularis, expreſſa, & ſpecifica mentio habenda eſſet, in quacunque civitate, vel oppido, ſeu quocunque alio loco noo erigantur, oiſi in eo ſaltem duodecim Fratres, aot Monachi, ſeo Religioſi inhabitare, ac ex redditibos, & conſuetis Eleemoſinis ſuſtentari valeant, ac Priores, ſeu Procuratores aliorum Monaſteriorum, Conventuum ſeu Domorum, aliarum Religinnum, vel Congregationum, aut ſocietatum, ſeu Inſtitutioonum hujuſmodi, non ſolum in prædictis, ſed etiam in aliis pec quatuor millia paſſuum circumvicinis locis ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni conſeoſerint, vel aliàs Ordinariis locorum conſtiterit, Religioſos Monaſterii, Conventus, ſeu domus regularis ſic erigendi, ſeu erigendæ abſque detrimento Religioſorum in Monaſteriis ſeudomibus antea in civitatibus, ſeu locis hujuſmodì erectis degentiom, ibi in oumero duodecim commodè, & congruè manuteneri, & ali poſſe. Si verò novi Conventus, Domus, Congregatio vel ſocietas hujuſmodi inſtituendæ erunt, oullique alii regulares inibi reperiantur, Ordioarii locorum nihilominus diligenter inquirant, an locorum iocolæ, & habitatores, quorum & conſenſum requirant, ac adhibeant, hujuſmodi duodecim Religioſos in Conventibus, ut præmittitur, inſtituendis, commodè alere, & maoutenere valeant.

4. Si verò à decreto, ſeu decretis per Ordioarios prædictis in cauſis hujuſmodi ferendis legitimè appellari contigerit, ex nunc prout ex ea die qua appellatio interponetur, ea ad eamdem Sacram Congregationem una cum toto negotio priocipali devoluta cenſeatur, appellationeque hujuſmodi pendente, nihil innovandum eſſe, irritumque, & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernentes: quibuſcunque in contrarium facientibus ooo obſtantibus. Romæ 27. Auguſti 1622.

Aot. Card. Saulius.

IV. Ex ibid. Tom. 1. pag. 921.

Leges diverſæ circa Clauſuram, & directionem Monialium, prædicationem Verbi Dei; Sacramentorum adminiſtrationem per Regulares &c. Anno 5623.

GREGORIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I*Nſcrutabili* Dei providentia oniverſalis Eccleſiæ regimini, meritis licet imparibus præſidentes, Paſtoralis noſtræ ſollicitodinis partes eſſe dignoſcimus, in eam curam præcipuè incumbere, ut à dignis, & probatis tantum ſacerdotibus ſanctè adminiſtrentur Eccleſiaſtica Sacramenta, atque ut virginum Deo ſacrarum Monaſteria diligentiſſimè cuſtodiantur, & viri aſſumantur idonei ad prædicationis officiom ſalubriter exequendom. Sanè Tridentinæ Synodi decretis providè cautum eſt nullum Preſbyterum, etiam Regularem, poſſe Confeſſiones ſæcularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut parochiale Beneficium habeat, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut aliàs idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: Nec non ut in Monaſteriis, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura, perſonarum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia perſonæ, tam regulares, quàm ſeculares ejuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum admioiſtrationem pertinent, juriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi in cujus Diœceſi ſunt ſita: Itemque ot Epiſcopi univerſi ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ in omnibus Monaſteriis ſibi ſubjectis Ordinaria, in aliis verò ſedis Apoſtolicæ authoritate, clauſuram ſanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter reſtitui; & ubi inviolata eſt, conſervari, maximè procurent, inobedientes, atque cootradictores, per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcentes: Atque ot regulares io Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicare volentes, & coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, in Eccleſiis verò, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, nullo modo prædicare poſſint ſine Epiſcopi liceotia: cootradicente autem Epiſcopo, nolli, etiam in ſuorum Ordinum Eccleſiis prædicare præſumant. Verùm quia experientia compertum eſt, Eccleſiaſtici regiminis rationes poſtulare, ut decretis ejuſmodi aliquid adjungantur: matura deliberatione noſtra, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac generali, ac perpetuò valitura conſtitutione decernimus, ſtatuimus, & declaramus, ot deinceps tam Regulares, quàm ſeculares quomodolibet exempti, ſive animarum curam perſonarum ſecularium, Mooaſteriis, ſeu domibus regularibus, aut quibuſvis aliis Eccleſiis, vel Beneficiis ſive regularibus, aut quibuſvis aliis Eccleſiis, vel Beneficiis ſive regularibus, ſive ſecularibus incumbeotem exerceant, ſeu alias Eccleſiaſtica Sacramenta, aut unum ex illis miniſtrent, prævia Epiſcopali licentia & approbatione, ſive quomodolibet in dictæ Curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicujus ex illis adminiſtratione de facto abſque ulla auctoritate ſe ingerant: in his, quæ ejuſmodi curam, ſeu adminiſtrationem concernunt, omnimodæ juriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, tanquam ſedis Apoſtolicæ delegati, plenè in omnibus ſubjiciantur: Ad hæc tam regulares, quàm ſæculares hujuſmodi nullis privilegiis, aut exemptionibus tueri ſe poſſint, quominus, ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta degentes, aut circa clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem Monaſteriorum Monialium, etiam Regularibus ſubjectorum, ab Epiſcopo loci, ſimiliter tanquam ad hoc ſedis Apoſtolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit puniri, & corrigi valeant. Confeſſores verò, ſive regulares, ſive ſeculares quomodocunque exempti tam ordinarii, quàm extraordinarii ad confeſſiones Monialium etiam Regularibus ſubjectarū, audiendas nullatenùs deputari valeant, niſi prius ab Epiſcopo Diœceſano idonei judicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant. Sed & adminiſtrantes bona ad ejuſmodi Monaſteria ſanctimonialium, ot præſertur etiam regularibus ſubjectarum pertioentia, ſive regulares extiterint, ſive ſeculares, quomodolibet exempti Epiſcopo loci adhibitis etiam ſuperioribus regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque juris remediis cogi, & compelli queant; liceatque Epiſcopo, ex rationabili cauſa ſuperiores regulares admonere, ut ejuſmodi Confeſſores, atque adminiſtratores amoveant; iiſque ſuperioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amovendi quoties, & quando opus eſſe judicaverit. Ac ſimiliter poſſit Epiſcopus, unà cum ſuperioribus regularibus, quarumcumque Abbatiſſarum, Prioriſſarum, Præfectarum, vel Præpoſitarum eo-

ANNO 1623.

rumdem Monaſteriorum, quocunque nomine appellentur, electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere; abſque ulla tamen ipſorum Monaſteriorum impenſa. Ac demum habeat Epiſcopus, tanquam ſedis legatus, authoritatem coercendi, ac puniendi quoſcunque exempros, tam ſæculares, quàm regulares, qui in alienis Eccleſiis, aut quæ ſuorum Ordinum nôn ſunt, abſque Epiſcopi licentia; & in Eccleſiis ſuis, ac ſuorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipſo contradicente prædicare præſúpſerint. Ita ut Epiſcopi in ſupra ſcriptis caſibus, & in prænominatas perſonas, in præmiſſis omnibus, & ſingulis, aut circa ea quoquo modo delinquentes, quoties & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, per cenſuras Eccleſiaſticas, aliasque pœnas, uti ejuſdem ſedis delegati, procedere, omnemque juriſdictionem exercere liberè, & licitè valeant. Decernentes ſic per quoſcunque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam ſacri Palatii auditores, nec non Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, judicari, & definiri debere: irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis in favorem quarumcumque perſonarum, atque Ordinum tam mendicantium, quam non mendicantium, militiarum, etiam Sancti Joannis Hieroſolymitani, Congregationum, ſocietatum, ac cujus alterius inſtituti, etiam neceſſario, & in individuo exprimendi, Monaſteriorum, Conventuum, Capitulorum, Eccleſiarum, & aliorum quorumcumque tam ſæcularium, quàm regularium locorum, nec non illorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque indultis, & privilegiis, etiam in corpore juris clauſis, aut ex cauſa, & titulo oneroſo, vel in limine fundationis conceſſis, etiam mari magno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis; conſervatorum deputationibus, eorumque, atque aliis inhibitionibus, quibus Epiſcopi deſerre minimè teneantur, & quibusvis aliis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, nec non irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet etiam per viam communicationis, ſeu extenſionis, conceſſionis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis; et amſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumquè totis tenoribus, & formis ſpeciali, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda eſſet; tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, quibus quoad ea quæ eiſdem præſentibus adverſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Cæterum quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca deferri, ut eæ tamen omnibus innoteſcant, mandamus illas ad valvas Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Urbe Baſilicarum, atque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie campi Floræ publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis ſpatium dimitti, eiſque detractis, earum exempla eo in loco relinqui. Ac volumus, ut earundem præſentium literarum tranſumptis, etiam impreſſis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in judicio, & extra illud, ubi opus fuerit eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, declarationis, decretorum, derogationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio, nonis Februarii, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

S. de Urſinis,

V. Dat.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

In nomine Domini Amen. Anno à nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio: Indictione ſexta, die verò octava Menſis Februarii; Pontificatus autem ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Gregorii divina providentia Papæ XV. anno ſecundo, retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valvas Baſilicarum Sancti Joannis Lateranenſis, Principis Apoſtolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem earumdem litterarum originalibus appenſis per aliquod temporis ſpatium, & exinde remotis, deinde dimiſſis earundem litterarum copiis affixis, ut moris eſt, per nos Coſmam Modium, & Alexandrum de Rochis ſanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Octavius Spada Magiſter Curſorum.

URBANUS OCTAVUS PONTIFEX CCXXXIX.

ANNO DOMINI MDCXXIII.

URbanus hujus nominis Octavus, Maphæus Barberinus anteà dictus: anno 1623. Pontifex renunciatus. Vetuit exponi eorum imagines in locis ſacris, quos Eccleſiaſtica ſanctos non edixerat. Cardinales *Eminentiſſimos* vocari juſſit, qui priùs Illuſtriſſimi, & antea ampliſſimi audiebant. Vixit annis viginti uno, menſe uno, diebus viginti quatuor. (*Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb.* 1727. *Tom. IV. fol.* 1. *App.*)

Confirmatio & extenſio Conſtitutionis Gregorii XV. revocatoria omnium Privilegiorum vivâ voce conceſſorum Regularibus, aliiſque: anno 1622. I. Ex Memoires du Clergé Tom. I. pag. 981.

URBANUS EPISCOPUS,

ad perpetuam rei memoriam.

ALias fel. rec. Gregorius Papa XV. prædeceſſor noſter, ut ſubnaſcentibus jugiter variis difficultatibus, & abuſibus ex privilegiis à ſede Apoſtolica vivæ vocis oraculo ſæpe numero conceſſis obviam iret, Conſtitutionem edidit tenoris ſubſequentis videlicet. *Gregorius Papa XV. ad perpetuam rei memoriam.*

Romanus Pontifex in ſpecula militantis Eccleſiæ Divina Provideotia conſtitutus, gratias & iodulta à ſe, & prædeceſſoribus ſuis conceſſa, juſtis ioterdum ſuadeotibus cauſis, juxta creditum ſibi Paſtoralis Officii debitum moderatur, aut revocat, prout rerum & temporum qoalitatibus debitè penſatis, conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Itaque motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula indulta, facultates, privilegia, gratias & conceſſiones quaſcunque ſpirituales & Eccleſiaſticas, tam ad forum interiùs, quàm ad exterius ſpectantia, ac tam ad ſupplicationem partium, quàm motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, à ſede Apoſtolica, quæ tamen vivæ vocis oraculo hactenos quandocunqoe, & qualitercunque; ex quavis etiam de neceſſitate exprimenda cauſa, quibuſvis Collegiis, Capitulis, Ordinibus, tam mendicantium, quàm non mendicantium, ſocietatibus, etiam ſocietati Jeſu, ac Congregationibos quibuſlibet, ſive eorum & earum reſpectivè Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, Generalibus vel Provincialibus quocunque nomine noncupatis ſuperioribus, etiam quomodolibet exemptis, ac ſedi prædictæ immediatè ſubjectis, cujuſcunque dignitatis, præeminentiæ, aut quovis privilegio munitis, non tamen ad ſupplicationem Regum conceſſa, in iis videlicet quæ non ſunt ſortita effectum, tenore præſentium revocamus, caſſamus, tollimus, abrogamos, & annullamus, ac revocata, caſſata, ſublata, abrogata, & annollata, viribuſque & effectu vacua perpetuò fore, & eſſe; neque in poſterum cuiquam ſuffragari poſſe, vel debere, neque aliquem iis de cætero uti nullo modo poſſe, etiamſi expreſſa, & ſpecifica mentio, etiam de verbo ad verbum de iis facienda eſſet, decernimus, & declaramus, firmis tamen, & in ſuo robore permanentibus omnibus Indultis, & aliis conceſſionibus prædictis, vivæ vocis oraculo S. R. E. Cardinalibus ad ipſorum, vel aliorum quorumcumque favorem, propria S. R. E. Cardinalium manu firmatis, pro ipſis, vel aliis factis, & de quibos iidem S. R. E. Cardinales teſtimonium in ſcriptis præbuerunt: decernentes præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod qoicumque in præmiſſis iotereſſe babentes, ſeu habere prætendentes, ad hoc vocati, & aoditi non fueriot, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, ſeu alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, in jus vel controverſiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adverſus illas, quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces exiſtere & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri & obtinere. Sicque per quoſcunque judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici aoditores, ac S. R. E. Cardinales, tum de latere legatos, & nuncios, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane ſi ſecus ſuper his à qooqnam quavis auctoritate ſcieoter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibos præmiſſis, ac quibusvis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ordinibus, ſocietatibus & Congregationibus prædictis, eorum Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Miniſtris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus & aliis ſuperioribus prædictis ſob quibuscunqoe tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſqoe efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis io genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſiogulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatiooe, de illis eorumqoe totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantès mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad boc ſervanda foret, tenore hujuſmodi, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſconque. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu alicujus notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ monitis, eadem prorſus fides adhibeatur in judicio, & extra illud, qoæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque eædem præſentes literæ, ſeu illarum exempla ad valvas Baſilicarum Sancti Joanois Lateranenſis, ac Principis Apoſtolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ affixæ, omnes ita arctent & afficiant, ac ſi unicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Datum Romæ apod Sanctam Mariam majorem ſub annolo Piſcatoris, die 2. Julii 1622. Pontificatos noſtri anno 2.

Cùm aotem experientia rerum magiſtra compertum ſit, conceſſiones & gratias vivæ vocis oraculo, etiam à S. R. E. Cardinalibus obtentas, & ipſorum manu firmatas, ſæpe ab his, in quorum favorem emanaruut, mioos canonica interpretatione extendi, & perperam in diſciplinæ Eccleſiaſticæ detrimentum executioni demandari. Id circo, quantum cum Domino poſſumus his & aliis malis occurrere volentes, motu proprio, & ex certa ſcientia ac matura deliberatiooe noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & de conſilio oonnullorum venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, quibus negotium hujuſmodi maturè diſcutiendum commiſimus, omnia, & ſingula privilegia facultates, licentias, & gratias quaſcuoqoe per ſummos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac per nos vivæ vocis oraculo, & S. R. E. prædictæ Cardinalium quorumcumquo manu firmata, quibuſcunque generalibus, Provincialibus, cæteriſque ſuperioribus & perſonis cujusvis Ordiois, Congregatioois, Inſtituti, & ſocietatis, ſive ſecularibus ſive Regularibus, vel etiam ipſis Ordinibus, Congregationibus, Inſtitutis & ſocietatibus etiam ſocietati Jeſu, aut ejus Clericis, ſeu Presbyteris, aliiſque perſonis prædictis, quacunque de cauſa, etiam de neceſſitate exprimenda, occaſione, prætextu, vel colore, etiam intuitu, contemplatiooe, ſeu ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & Priocipum quorumcunque, aut aliàs quomodolibet conceſſa, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, tenore præſentium revocamus, caſſamus, tollimus, abrogamos & annullamus, ac de cetero revocata, caſſa, ſublata, abrogata, & annullata, viribuſque & effectu vacua eſſe & fore, nullique prorſus deinceps ſuffragari poſſe, nec debere declaramus. Præterea, ut præſentes literæ omoibus, & ſingulis ad qoos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, quanto citiùs innoteſcant, omnibus & ſingulis generalibus, & aliis quocunque nomine noncupatis ſuperioribus quorumcumque ordinum, Congregationum, ſocietatum, etiam ſocietatis Jeſu & Inſtitutorum, ſub excommunicationis, ac privationis officiorum, & dignitatum, nec non vocis activæ & paſſivæ pœnis ipſo facto incurrendis præcipimus, & mandamus, ut infra tres menſes proximos à die publicationis præſentium computandos, omnes & ſingulos Pro-

vinciales eorumdem ſuurum Ordioum, Congregationum, Societatum, etiam Jeſu & Inſtitutorum, de eiſdem præſentibus literis certiores faciant, earumdemque præſentium exemplaria illis tranſmittant; qui quide n Provinciales, ſub eiſdem pœnis teneantur ſingulis Superioribos monaſteriorum, Conventuum, Collegiorum, Domorum, & locorum Regularium præcipere, ot eaſdem præſentes ſubditis ſuis, or moris eſt, publicent, decernentes præſenres litteras etiam ex eo quod quicunque in præmiſſis intereſſe habentes, vel habere prætendentes ad hoc vocati, & auditi non fuerint, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, ſeu alio quopiam defectu notari, impugnari, invalidari tedargui, in jus, vel controvertiam vocari, aut ad viam, & terminos juris reduci; ſive adverſus illas quodcumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus poſſe, ſed illas ſemper validas, firmas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ſicque per quoſcunque Jodices Ordinarios & delegaros, etiam caoſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum & inane ſi quid ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præinſertis litteris hujuſmodi, ac Conſtitutionibus & ordinationihus Apoſtolicis, & quatenus opus ſir, etiam regula ooſtra de oon tollendo jure quæſito privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Cardinalibus, ac Ordinibus, Congregationibus, Inſtitutis & Societatibus, eorumque Superioribus, quocunqoe nomine ouncupatis ſub quibuſcunque verborum formis & tenoribus, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum deſugatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & ſiogulis etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque tous teooribus, ſpecialis, ſpecifica & expreſſa, ac de verbo ad verhum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſqoe contrariis qoibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munios eadem prorſus obique fides adbibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitiæ, vel oſtenſæ, quodqne eædem præſentes literæ, ſive illarum exempla ad valvas Baſilicarum prædictarum, & io acie Campi Floræ hujuſmodi ſimiliter affixa, omnes, quos coocernunt, perinde arctent & afficiant, ac ſi unicuiqoe perſonaliter intimata fuiſſent.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima Decembris milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo primo, Pontificatus noſtri anno nono.

M. A. Maraldus.

Die, & anno ſupra dictis affixa, & publicata fuit ad valvas Baſilicarum ſancti Joannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum, ac in acie Campi Floræ, aliiſque locis ſolitis, & conſuetis, ut moris eſt, per me Andream Scalmanum, Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſorem.

II. Ex Op. D. Mirat Tom. 1. pag. 1112.

Urbanus octavus Pontifex confirmat declarationes ſacræ Congregationis, quibus Eccleſiæ Cathedralis Attebatenſis privilegia, & exemptiones a Juriſdictiooe Ordinarii caſſata, & annullata fuerunt Anno 1623.

URBANUS PAPA OCTAVUS,

Ad perpetuam rei memoriam.

DEcet Romanum Pontificem io Beati Petri Principis Apoſtolorum ſede, à Domino conſtitutum, ot ea, quæ per ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales io partem Apoſtolicæ ſollicitudinis vocatos, pro ſedandis litibus, & controverſiis inter perſonas Eccleſiaſticas vertentibus, maturè, & conſultè declarata, & firmata ſunt, ſuum ſortiantur effectum, opportunè providere, & alias Paſtoralis Officii ſui partes deſuper favorabiliter ioterponere, prout rerum, temporum, & perſonarum qualitatibus debitè penſaris concipit ſalubriter in Domino expedire.

Cum itaque, ſicut accepimus, in Cauſa, ſeu controverſia, aut quæſtionis materia de, & ſuper juriſdictione, inter venerabilem Fratrem Hermannum Epiſcopum Atrebatenſem ex una, ac dilectos Filios Capitulum, & Canonicos Eccleſiæ Atrebatenſis ex altera partibus vertente, & tunc Sedis Apoſtolicæ in Belgicis ditionibus commoranti Nuotio commiſſa, per illum verò ad dictam ſedem, & ab ea ad Venerabiles fratres noſtros Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſacri Concilii Tridentini Interpretes remiſſa, ſuper ejuſdem Cauſæ ſeu controverſiæ ſtatu, & meritis infra ſcriptis ab iiſdem Cardinalibus emanarint declarationes, ſeu decreta tenoris ſequentis videlicet.

Cum annis ſuperiorihus Hermannus Ortembergus Epiſcopus Atrebatenſis juriſdictionem ſibi à Sacris Canonibus, & Tridentini Coocilii decretis attributam, & quam felicis recordationis Paulus Papa Quartus in litteris erectionis Eccleſiarum Metropolitanarum, & Cathedralium Belgii, inſtante glorioſæ memoriæ Philippo II. Rege Catholico Anoo 1559. expeditis in Civitates, & Dioeceſes, Cleros, & Populos ejuſdem Belgii ſuis ipſorum, qui pro tempore fuerint Epiſcopis competere doclaravit, exercere vellet in duos Beneficiatos ſuæ Cathedralis Eccleſiæ, occaſione inceſtus, nec oon ſacrilegii, ſeu forſan alicujus incontinentiæ criminis ab eis, ot prætendebatur, patrati, Capitulum, & Canonici ſe oppoſuerunt, aſſerentes ſe unà cum Eccleſia Cathedrali, ejuſque Beneficiatos Miniſtros, ſeu habitum ejuſdem Eccleſiæ deferentes eſſe exemptos ab omnimoda Epiſcupi juriſdictione, præcipuè in vim cujuſdam prætenſæ concordiæ Anno MCCCCXXXIX. à Fortigano tunc Atrebatenſi Epiſcopo initæ, & paulo poſt à felicis recordationis Eugenio Papa Quarto confirmatæ cum inſertione totius tenoris in litteris confirmationis, atque ab immemorabili tempore obſervatæ, quam qoidem aſſertam concordiam prætendebant non eſſe ſublatam decretis Concilii, tum propter duplex vinculum, tum quia Concilium non ſubſtulit niſi exemptiones eorum, qui ſubſunt immediatè ſedi Apoſtolicæ, oon autem Capituli Attebatenſis, quod prætendit ſe immediatè fuiſſe ſubjectum primum Archiepiſcopo Rhemenſi, ac deindè Cameracenſi, qui in illius locum ſuit ſubrogatus, & propterea dicebant præſentem Epiſcopum, qui juravit ſe obſervaturum Jura, conſuetudines, privilegia, ac libertates Eccleſiæ non eſſe audiendum contra proprium juramcotum, ſed eum debere ſtare ſcotentiæ, ſeu decreto, quod Arreſtum

Parla-

Parlamenti Pariſienſis vocant, ſuper exequutione ejuſdem Concordiæ in partibus lato.

Cum verò ejuſmodi cauſa Nuntio Apoſtolico commiſſa fuiſſet, idem Nuntius, accedente etiam conſenſu inclytæ memoriæ Archiducis Alberti Belgarum Principis, Sanctiſſimum D. H. duxit conſulendum, cum ageretur de re ad interpretationem ſacri Concilii Tridentini pertinente, cujus quidem Concilii interpretatio, & declaratio à ſola ſede Apoſtolica, ſeu ab Illuſtriſſimis Cardinalibus ejuſdem Concilii Interpretibus, & non aliis peti, aut obtineri poteſt, & eum ſanctitas ſua hujuſmodi controverſiæ declarationem ad ſacram Congregationem eorumdem Cardinalium remiſiſſet, ac deinde Canonicorum, ac Capituli agens ſæpius apud eandem ſacram Congregationem pro ejuſmodi interpretatione, & declaratione obtinenda auditus fuiſſet, tandem re ſæpius, ac diligenter diſcuſſa, emanavit infra ſcriptum dubium, pro cujus declaratione nunc agitur videlicet.

Poſitis ſcripturis, ac Juribus utrimque exhibitis: An aſſerta Concordia, ſeu conceſſio Fortigarii, olim Epiſcopi Atrebatenſis ab Eugenio Quarto confirmata fuerit à Concilio ex decretis cap. 4. ſeſſ. 6. & cap. 6. ſeſſ. 25. ſublata nec ne.

Die 10. Februarii 1623. Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, re accurato ſtudio diſcuſſa, declaravit fuiſſe ſublatam Robertus Cardinalis Ubaldinus. Cum die 10. Februarii proximè præteriti, audito Capituli Atrebatenſis Agente, actum fuiſſet in ſacra Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum pro declaratione, ſeu aſſerta Concordia, ſeu Conceſſio Fortigarii olim Epiſcopi Atrebatenſis ab Eugenio Quarto confirmata, quâ Capitulum, & Canonici, Beneficiati, Miniſtri, ac aliæ Eccleſiæ Cathedralis Perſonæ eximebantur ab omnimoda Epiſcopi Juriſdictione, fuiſſet ejuſdem Concilii decretis cap. 4. ſeſſ. 6. & cap. 6. ſeſſ. 25. ſublata, eadem ſacra Congregatio cenſuit fuiſſe ſublatam; advertit enim inter cætera, ejuſmodi conceſſionem ſingulis ejus partibus diligenter perpenſis, non fuiſſe veram concordiam præſervatam à Concilio, quemadmodum Capitulum contendebat, ſed nudum privilegium ipſius Epiſcopi, ſeu pactum gratuitum, quod Concilium non præſervavit, imò expreſſe ſuſtulit dictis cap. 4. ſeſſ. 6.

Et nihilominus quatenus fuiſſet vera concordia, advertit tamen ſacra Congregatio illam non fuiſſe ab Eugenio Quarto confirmatā ex certa ſcientia, & cum Cauſæ cognitione verè, & non fictè, quemadmodum copulativè requiritur, ad hoc ut cenſeatur præſervata à Concilio, neque in ipſa ſupplicatione, cujus vigore litteræ confirmationis expeditæ fuerunt inſertum fuiſſe verè totum tenorem ipſius prætenſæ Concordiæ, eamque coadjuvari haud poſſe ſententia, ſeu decreto ſuper illius exequutione in partibus lato, & à Capituli Agente producto, neque ei ſuffragari immemorabilem obſervantiam, quatenus etiam de ea conſtaret, aut prætenſam immediatam ſubjectionem Archiepiſcopo Cameracenſi, vel alteri Archiepiſcopo, aut Epiſcopo, cum his omnibus fuerit per Concilium ampliſſimè derogatum.

Nunc verò dubium quoddam circa interpretationem, & obſervantiam ejuſdem declarationis emergit, quod licet ſit veluti pars & ſequela declarationis prædictæ, & ſatis per ſe clarum videatur, præſertim ſtantibus litteris felicis recordationis Pauli Quarti ſuper erectione novorum Epiſcopatuum Belgii, inſtante glorioſæ memoriæ Philippo ſecundo Rege Catholico Anno 1559. expeditis, in quibus Civitates, Diœceſes, Cleri, & Populi ipſius Belgii quoad ordinariam Epiſcopalem juriſdictionem, & poteſtatem attinet ſuis ipſorum, qui pro tempore fuerint, Epiſcopis ſubjecti eſſe decernuntur, ſtatutis, ordinationibus, conſuetudinibus, ac privilegiis quibuſcumque non obſtantibus, tamen ad contentiones evitandas ſupplicatur ſacræ Congregationi, ut dignetur hujuſmodi dubium ad interpretationem ipſius Concilii pertinens ſpecialiter declarare videlicet: An Epiſcopus Atrebatenſis ſuam Cathedralem Eccleſiam, ejuſque Capitulum, ac perſonas viſitare poſſit ad præſcriptum dicti Cap. 4. ſeſſ. 6. & extra viſitationem Capitularium Cauſas criminales cum adjunctis, aliorum verò, qui nec dignitates obtinent, nec ſunt de Capitulo, per ſe ipſum cognoſcere valeat ex decreto dicti cap. 6. ſeſſ. 25. aſſertâ concordiâ, exemptionibus, privilegiis, ſententiis, præſcriptione, vel conſuetudine etiam immemorabili contraria non obſtantibus, & an in præmiſſis obſtet Epiſcopo Juramentum de obſervandis juribus, conſuetudinibus, privilegiis, ac libertatibus Eccleſiæ ſuæ præſtitum, die 17. Maii 1623. ſacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum declaravit, Epiſcopum Atrebatenſem poſſe Eccleſiam ſuam Cathedralem, ejuſque Capitulum, ac perſonas viſitare, & extra viſitationem Cauſas criminales Capitularium una cum adjunctis, aliorum verò, qui nec dignitates obtinent, nec ſunt de Capitulo, per ſe ipſum cognoſcere, ac diffinire, non obſtante aſſerta concordia, privilegiis, exemptionibus, ſententiis, & præſcriptionibus, vel conſuetudinibus etiam immemorabilibus, eidemque Epiſcopo, quominus prædicta exequi poſſit minimè obſtare juramentum, ut proponitur, præſtitum de obſervandis juribus, conſuetudinibus, privilegiis, atque libertatibus Eccleſiæ ſuæ Robertus Cardinalis Ubaldus.

His tamen non acquieſcens Canonicorum, & Capituli Agens ad eandem ſacram Congregationem recurſum habuit, petens ejuſmodi dubium, ejuſque declarationem revideri, & denuò examinari, & proinde nonnulla Jura, & documenta, una cum voto, ſeu allegationibus Doctorum Lovanienſium, & Duacenſium univerſitatum exhibuit; quibus tamen objectionibus cum fuerit abunde ſatisfactum, ſupplicatur declarari an ſtandum ſit in declaratione, ſeu deciſione die 10. Februarii proximè præteriti edita nec ne.

Die prima Julii 1623. ſacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum perſtitit in deciſis.

Nos inviolabili declarationum, ſeu decretorum eorumdem obſervationi, quantum cum Domino poſſumus, conſulere volentes, motu proprio, non ad dicti Hermanni Epiſcopi, vel alterius pro eo nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, declarationes, ſeu decreta præfata cum omnibus, & ſingulis in eis contentis Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illiſque inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ac eos, & ſingulos tam Juris, quàm facti, & quoſvis alios etiam quantumvis ſubſtantiales defectus, ſi qui in præmiſſis, aut eorum aliquo quomodolibet intervenerint, aut interveniſſe dici vel cenſeri poſſint, ſupplemus.

Decernentes præſentes litteras, omniaque, & ſingula in eis contenta ſemper, & perpetuò valida, firma, & efficacia eſſe, & fore quoque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & ſingulis, quos illa

ANNO 1624.

concernunt inviolabiliter obſervari, ſicque per quoſcumque Judices ordioarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Anditores, ubique judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam qoavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter coougerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus Joanni Franciſco Patracenſi moderno, & pro tempore exiſtenti noſtro, & ſedis Apoſtolicæ in Belgicis ditionibus Nuncio, ac Mechlinienſi Archiepiſcopis, nec non Epiſcopo Tornacenſi per præſentes committimus, & mandamua, qoatenus ipſi, vel duo, aut onus eorum per ſe, vel aliom, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumqoe ubi, & quando opus fuerit, & qoonies pro parte dicti Hermanni moderni, & pro tempore exiſteotis Epiſcopi Attebatenſis fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſqoe in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos præmiſſorum omnium, & ſingulorum effectu pacificè frui & gaudere, eoſdemque præſentes litteras, & in eis contenta hujuſmodi ab omnibos ad qoos ſpectat, & pro tempore quomodolibet ſpectabit inviolabiliter obſervari; Contradictores qooslibet, ut rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas aliaqoe opportuna Juria, & Facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo iovocato ad hoc, ſi opus foerit, auxilio brathii ſecularis.

Non obſtantibus quatenus opus ſit, felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodò ultra tres dictas aliquis auctoritate præſentiom ad judiciom oon trahatur, aliiſque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & dictæ Eccleſiæ Atrebatenſis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetodinibus, privilegiis qooque Indultis, & litteris Apoſtolicis in coutrariom præmiſſorom quomodolibet cooceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis, eorum omnium tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & ad verbum ioſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apod Sanctam Mariam Majorem ſob annulo Piſcatoris die tertia Novembris 1623. Pontificatus noſtri Anno primo Signatum U. Theatinas.

III. Ex Memoires du Clergé Tom. I. pag. 920.

Declaratio, quod non obſtante indulto Mulieribus conceſſo ingrediendi Monaſteria Monialium, obtinendus ſit Monialium conſenſus pro earum ingreſſu: Anno 1624.

URBANUS PAPA OCTAVUS,

Ad perpetuam rei memoriam.

SAcro Sanctum Apoſtolatus miniſterium, qood ineffabilis Divina providentia humilitati noſtræ, nullo licet meritorum ſuffragio, credidit, jugiter poſtulat, ut inter multiplices Paſtoralis officii curas, illam ſedulò amplectamur, qoa ſanctimooialium quieti opportunè conſulitur.

§. 1. Cum itaque plures licentiæ Monaſteria Monialium iogrediendi diverſis mulieribus ſæcularibus, ſub certis modo, & forma tunc expreſſis à nobis, & diverſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris conceſſæ fuerint, eædemque mulieres in vim licentiarum prædictarum Monaſteria hujuſmodi, nonniſi de expreſſo earumdem Monialium, & illorum ſuperiorum cooſenſu, iogredi poſſint, ſeu debeant.

§. 2. Nos omnem dubitandi materiam, quæ ſuper modo conſenſum hujuſmodi præſtandi, forſan oriri poſſet, è medio tollere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, harum ſerie decernimos, atque declaramus, cooſenſum dictarum Monialium, de cætero per eaſdem Moniales capitulariter, & per ſecreta ſuffragia præſtandum eſſe, & præſtari debere; aliàs licentiæ hujuſmodi, mulieribus, quibus conceſſæ fuerunt, nullatenus ſuffragentur.

§. 3. Et quæ Sanctimooialium Monaſteria vigore licentiarum prædictarum, abſqua conſenſu capitulariter, ut præfertur, præſtito, ingredi præſumpſerint, ſententias, cenſuras, & pœnas contra Clauſuras Monaſteriorum Mooialium violantes, inflictas, ſe ooverint incurſuras.

§. 4. Sicque & non aliter per quoſcumque Jodices Ordinarios, & delegatos etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel igooranter contigerit attentari, in contrarium facientibus non obſtaotibus quibuſcunque.

§. 5. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent adhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Tuſculi ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima ſeptima Octobris Anno Domini milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quarto, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

IV. Ex ibid. Tom. I. pag. 957.

Prohibet ædificari nova Monaſteria inconſulto Diœceſano; revocat quæ pridèm conceſſa fuerant: Anno 1624.

URBANUS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex cui Salvator & Dominus noſter (qui Charitas eſt, Deus pacis) Uoiverſalis Eccleſiæ credidit Principatum, ea interdum, quæ certis, etiam rationabilibus de cauſis à ſede Apoſtolica conceſſa ſunt, ipſa ſubinde rerum experientia ſuadente, & majoribus ex cauſis, quibus præſertim perſonarum ſub ſuavi Religionis jugo Altiſſimo famulantium paci, & quieti conſulitur, litibuſque ac controverſiis inter eas obviam itur, revocat, & immutat, in hiſque paſtoralis ſollicitudinis, & providentiæ ſuæ ſtudium ioterponit, prout rerum, & temporum qualitatibus debitè penſatis, conſpicit io Domino ſalubriter expedire.

§. 1. Cum itaque ſicut oobis innotuit, complures licentiæ, ſive facultates à oonnullis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris per diverſos Ordinum, etiam mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum Regularium Inſtitutorum ſuperiores, ſeu alios eorum omnine, ubique locorum, Monaſteria, Domos,

Collegia,

Collegia., Conventus & alia loca regularia, quovis nomine nuncupata, ſervata dumtaxat ſacrorum Canonum, & Concilii Tridentini Decretorum forma, de ſola Ordinarii licentia, ſeu etiam forſan non ſervata forma, & abſque licentia hujuſmodi, & contra decreta à ſede Apoſtolica ſuper præmiſſis edita fundandi, erigendi, & inſtituendi, importunis precibus, ſeu etiam motu proprio, vel aliàs obtentæ, & extortæ fuerint. Idcirco nos, omnes, & quoſcunque licentias; ac facultates hujuſmodi, literaſque deſuper, tam ſub plumbo, quàm in hujuſmodi forma Brevis deſuper expeditas, earumque tenores etiam veriores, & datam præſentibus, ac ſi ſpecificè & ſigillatim exprimerentur & inſererentur pro plene & ſufficienter expreſſis & ad verbum inſertis habentes: juſtis de cauſis animum noſtrum moventibus, motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & quaſcunque licentias, & facultates hujuſmodi literaſque deſuper, tam ſub plumbo, quàm in eadem formæ Brevis expeditas, omniaque & ſingula in eis quomodolibet contenta, & expreſſa, etiam quoad erectiones, fundationes; & inſtitutiones monaſteriorum, Collegiorum, Domorum, Conventuum, & aliorum regularium locorum hujuſmodi, quæ ſuum nondum ſortitæ ſunt effectum tenore præſentium perpetuò revocamus, caſſamus, abrogamus, & annullamus, viribusque & effectu prorſus evacuamus.

§. 2. Præterea Ordinum etiam mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum Inſtitutorum Regularium ſuperioribus, quocunque nomine nuncupatis, cæteriſque perſonis ad quas ſpectat, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub privationis vocis activæ, & paſſivæ, nec non officiorum quorumcunque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtinenda, nec non etiam excommunicationis ipſo facto incurrendis pœnis interdicimus, & prohibemus, ne licentiarum, ſeu facultatum per nos, ut præfertur, revocatarum, & annullatarum, ſive alio quovis prætextu, vel cauſa etiam quantumvis privilegiata, nova Monaſteria, Collegia, Domos, Conventus, & alia loca regularia hujuſmodi, niſi de expreſſa Ordinariorum licentia, ac ſervata in omnibus, & per omnia ſacrorum Canonum, & Concilii Tridentini nec non Conſtitutionis fel. rec. Clementis octavi quæ incipit. Quoniam ad inſtitutam, ſub data Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris die vigeſima tertia Julii milleſimo ſexcenteſimo tertio, ac Decretorum de mandato ejuſdem Clementis, nec non ſimilis memoriæ Gregorii XV. Romani Pontificis prædeceſſorum, deſuper editorum forma, recipere, erigere, fundare, ſeu alias quomodolibet inſtituere, ſeu incepta finire, & abſolvere audeant, ſeu præſumant.

§. 3. Decernentes, præſentes litteras, etiam ex eo quod cauſæ propter quas illæ emanarint, expreſſe verificatæ, & juſtificatæ, aut quicumque in præmiſſis intereſſe habentes; ſeu habere prætendentes, ad hoc vocati citati, & auditi non fuerint, neque illis conſenſerint, vel aliàs, ex quocunque capite, prætextu, colore, ingenio, vel cauſa, de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, redargui, infringi, retractari, in jus vel controverſiam vocari, ad terminos juris reduci, aut contra eas quodvis gratiæ, vel juſtitiæ remedium impetrari, ſeu concedi nullatenus poſſe, ſed eas ac omnia, & ſingula in eis contenta ſemper, & perpetuo valida firma, & efficacia eſſe, & forè, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri & obtinere, ab omnibus, & ſingulis ad quos ſpectat, & pro tempore quomodolibet ſpectabit, inviolabiliter obſervari, ſicque, & non aliter per quoſcunque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere legatos, & Nuncios, quavis auctoritate fungentes; ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Quo circa Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes literas; & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, faciant illas, & illa ab omnibus, & ſingulis ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari, contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis.

§. 5. Non obſtantibus præmiſſis, ac regula noſtra de jure quæſito non tollendo, & re. me. Bonifacii Papæ Octavi ſimiliter prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorumcumque Ordinum, Congregationum, Societatum & Inſtitutorum regularium etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, etiam mare magnum, vel alias quomodolibet nuncupatis, & litteris Apoſtolicis, illis eorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu proprio, & conſiſtorialiter, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & ſæpius innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum omnium tenore præſentibus, pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

§. 6. Volumus autem, quod præſentes in Valvis Baſilicarum Sancti Joannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ, ut moris eſt, affixæ, omnes quos illæ concernunt, ita arctent, & afficiant, perinde ac ſi unicuique perſonaliter intimatæ fuiſſent.

§. 7. Quodque earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima octava Auguſti, milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quarto, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo quarto, Indictione ſeptima, Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Urbani divina providentia Papæ VIII. anno ejus ſecundo, die verò ultima menſis Auguſti, retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valvas Baſilicarum Sancti Joannis Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum, ac in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Camillum Fundatum de Coris, & Julium Martitellium, Prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores &c.

V.
Ex ibid. Tom. 4. pag. 652.

Breve ad Clerum Gallicanum, quod auxilium Regi præſtet in obſidiooe Rupellæ: anno 1627.

URBANUS PAPA VIII.

Venerabilibus Fratribus, Primatibus Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, cæteriſque Eccleſiarum, ſecularium & Regularium Prælatis, Capitulis, Collegiis & Conventibus, ac perſonis Eccleſiaſticis, quibuſcumque per regnum Franciæ conſtitutis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

IN ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula, nullo licet meritorum ſuffragio immenſa Dei & Domini noſtri benignitate conſtituti, & inter mentis noſtræ arcana attentius conſiderantes, Principes & Poteſtates tenebrarum, adverſus quas Eccleſia Sancta aſſiduè colluctatur, ad ejuſdem Eccleſiæ perniciem, & Catholicæ fidei excidium inceſſanter vigilare, non poſſumus intis viſceribus non commoveri: Ac licet certam ſpem & fiduciam habeamus in Domino Deo exercituum, qui ſponſam ſuam Eccleſiam Sanctam ſub omnipotentiæ clypeo protegit; cogimur tamen ex credita humilitati noſtræ dominici gregis cura, in id omni cogitatione omnique ſtudio incumbere, ut præcautionis noſtræ miniſterio non ſolum oves Chriſti adverſus rapacium luporum inſidias communitæ reddant Domino abundanter fructus ſuos, verum etiam Chriſtianiſſimorum Regum vota, rationes exquirentium, quibus nefarii hoſtium ipſius fidei auſus reprimi, & diſſipari valeant, propitium ſortiantur effectum. Cum itaque, ſicut noſtra in Domino lætitia accepimus, cariſſimus in Chriſto filius noſter Ludovicus Francorum Rex Chriſtianiſſimus, non immemor quantum ipſe divinæ bonitati, quæ cum ſedere in ſolio Patris ſui, regni hoſtes ac rebelles, favente Deo, debellare, & nefarios eorum conatus machinationeſque reprimere fortiter cœperit: atque tam piæ & Sanctæ expeditioni de cætero facilius vacare, & immenſa expenſarum onera ſubeunda perferre, imminenteſque ac urgentiſſimas nomine majeſtatis ſuæ nobis expoſitas, in quas propterea regnum ipſum redactum eſt, neceſſitates tam Eccleſiaſticis quàm laicis communes ſupportare valeat, ſubſidio unius millionis ſcutorum maximopere indigeat. Quia verò ad hoc eorumdem laicorum facultates minimè ſuppetunt, ad vos qui bona Eccleſiaſtica in eodem regno Dei benignitate, & fidelium beneficentia poſſidetis confugere, ſubſidiumque hujuſmodi à vobis in prædictos, & non alios uſus convertendum, ſi noſtra & hujus Sanctæ ſedis licentia deſuper ſuffragetur, obtinere intendat. Nos pro ea Paſtorali, quam univerſali Eccleſiæ debemus, ſollicitudine, proque noſtro præcipuo paternæ erga eumdem Ludovicum Regem regnumque prædictum charitatis affectu, & in tanto rerum diſcrimine, ac tam neceſſario tempore nullatenus deeſſe volentes, imo tam pium, & Chriſtianiſſimo Rege dignum propoſitum ratum, & gratum habentes, vos paternè hortamur quatenus dicti Ludovici Regis, & regni neceſſitati hujuſmodi compatientes, ſubſidium pecuniarum pro ſumma, quæ à vobis ſeu veſtris deputatis, non tamen ultra prædictam ſummam, declarata fuerit, in locis, & terminis per vos ſeu deputatos hujuſmodi ſtatuendis, eidem Ludovico Regi perſolvendum, & per eum in uſus prædictos dumtaxat erogandum juxtà Sacrorum Canoonm diſpoſitionem, ſicut gravitas cauſæ poſtulat, pro hac vice dumtaxat, ſolvatis, & contribuatis. Licet autem de veſtra pietate, prudentia & charitate erga patriam, ac zelo fidei Catholicæ propagandæ, nedum conſervandæ plurimum in Domino confidamus: tamen pro noſtro Paſtoralis Officii debito facere non potuimus, quin vobis, ut merito exiſtimamus, ſponte currentibus literarum noſtrarum calcar adderemus: ut ſicut ex piis dicti Ludovici Regis armis ad hæreticorum extirpationem & Eccleſiarum dicti regni non modicam commoditatem & utilitatem ex Dei beneficio ſecundos exitus ſperamus, ita multo libentius & cumulatius veſtro officio ſatisfaciatis: præſertim cum nobis rem tantæ curæ merito eſſe re ipſa intelligere poteſtis. Divinæ retributionis ſpem vobis proponere ſupervacaneum ducimus, cùm de Dei cauſa defendenda agatur: ſuper cujus familiam miniſtri ſumus conſtituti; ut demus illi tempore tritici menſuram, audituri, ſi fideles & prudentes erimus, Intrate in gaudium Domini veſtri. Cæterum ut ſublatis impedimentis quibuſlibet, ad ejuſdem ſubſidii contributionem devenire valeatis; vobis ſeu veſtris deputatis ſubſidium hujuſmodi imponendi, petendi & exigendi tempus, locumque ſolutionis, ac modum & formam, quantitatemque præſcribendi, quaſcumque perſonas ad ipſius ſubſidii exactionem conſtituendi & deputandi, quaſcumque promiſſiones & obligationes neceſſarias & opportunas etiam juramento vallatas conficiendi contradictores, quoſlibet & rebelles per ſententias cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, omni, & quacunque appellatione, recurſu, & reclamatione prorſus poſtpoſitis, compeſcendi & compellendi, cæteraque omnia & ſingula alia in præmiſſis & circa ea neceſſaria & quomodolibet opportuna, etiamſi talia ſint vel fuerint, quæ magis ſpecialem, ſpecificam & expreſſam requirerent mentionem, faciendi, dicendi, quærendi, & exequendi Apoſtolica auctoritate tenore præſentium plenam, liberam, & amplam facultatem & auctoritatem concedimus & impertimur; non obſtantibus, Apoſtolicis ac univerſalibus provincialibuſque & Synodalibus Conciliis, editis generalibus vel ſpecialibus, conſtitutionibus & ordinationibus, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum & Ordinum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirma-

ANNO 1627.

tia & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, eorum omniom & ſingulorum tenorem præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, bac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod ſubſidio bujuſmodi ſemel contributo, & perſoluto, præſentes nullæ ſint, oeque exactioni amplius ſit locus: quodque propterea bona ſtabilia Eccleſiarum, monaſteriorum & Beneficiorum minimè alienentur: & quod ſub impoſitione & exactiooe ſubſidii bujuſmodi Eccleſiæ Cathedrales, quarum mille, & curata quorum reditus annui centum ducatorum anri de Camera uon excedunt, inſuper Ordines mendicantes ac Hoſpitalia hoſpitalitatem actu exercentia fratreſque miltes Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani, nullatenus comprehendantur, ſed omninò excipiantur, prout illos, & illa exceptos & excepta eſſe, & fore decernimus. Præterea juxta ordinationem in Concilio Viennenſi deſuper editam, ſacri calices, libri, & alia ornamenta Eccleſiarum, Beneficiorum, & aliorum ſupra dictorum divino cultui dicata, ex cauſa pignoris, vel aliàs occaſione ſolutionis ſummæ hujuſmodi, nullo modo expientur, diſtrahantur, vel occupentur: & pariter quod præſentium tranſomptis ſigillo alicujus Prælati Eccleſiaſtici, & publici Notarii ſubſcriptione munitis, eadem prorſua fides adhibeatur in judicio, & extra illud quæ ipſis originalibus literis adhiberetur ſi foreot exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſob annulo Piſcatoris, die quinta Novembris, anno Domini 1627. Poutificatus noſtri anno quioto.

Et inferius M. A. *Maraldus* cum anoulo Piſcatoris ſuper plicam in cera rubea.

VI. Ex ibid. Tom. I. pag. 979.

Revocatio Privilegiorum conceſſorum Regularibua circà Confeſſiones ſæcularium excipiendas ſine approbatione ordinarii: anno 1628.

URBANUS EPISCOPUS,

Ad futuram rei memoriam.

CUm ſicut accepimus, aliqnibus Religioſis quorundam Ordinum, ſeu Congregationum à ſede Apoſtolica indultum fuerit, ut ſacramentales ſæcularium Confeſſiones audire valeant, etiamſi ab Epiſcopia Diœceſanis, ad id examinati, & approbati non fuerint: Nec deſint, qui temere aſſeverent, hoc ipſum Privilegium cæteris quoque aliorum Ordinum Regularibua competere, ex ampliſſimis privilegiorum communicatiouibus, quas ab eadem ſede Apoſtolica obtinuerunt, & hinc ſaluberrimum Saeri Concilii Tridentini decretum, deſuper ſancitum penitus evertatur: Nos huic malo oppurtunè providere volentes, de venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium negotiia Regularium præpoſitorum conſilio, omnia & ſingula Indolta bujuſmodi, audiendi ſæcularium Confeſſiones abſque Ordinarii examine, & approbatione, qoibusvis Collegiia, Capitulis, Religionibus, Societatibus, etiam Societati Jeſu, Congregationibus & Ordinibua, tam mendicantium, quàm non mendicantium, nec non Monachorum quorumcumque, etiam Sancti Benedicti, Ciſtercienſium & Carthuſienſium, ac etiam quibuſvis militiia, etiam Hoſpitalis

ANNO 1628.

Sancti Joannis Hieroſolymitani, ac quibuſcunque Eccleſiis, etiam Patriarchalibus & Metropolitanis, Monaſteriis, cæteriſque locis piis, ſive eorum & earum reſpectivè Abbatibus, Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Miniſtria, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, etiam Generalibus, Provincialibus, Capellania, Confeſſariis, aut aliis quocunque nomine nuncupatis Superioribus, & perſonis quibuſcunque, etiam quomodolibet exemptis, ac ſedi Apoſtolicæ immediatè ſobjectis, cujuſcunque dignitatis, præeminentiæ & conditionis exiſtentibua, & quovis privilegio munitis, & tam ad ſupplicationem partium, quam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatia plenitudine hactenus quandocunque, & qualitercunque ex qoavis, etiam de neceſſitate exprimenda, cauſa, & aliàs quomodolibet conceſſa, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium revocamus, caſſamus, tollimus, abrogamus & annullamos, viribuſqoe & effectu evacuamus, ac revocata, caſſa, ſublata, abrogata, & annullata, viribusqoe & effectu vacua eſſe, & fore; net Religionibus, Societatibus, etiam Societati Jeſu, Congregatiooibus, Ordinibus, ac militiis & Eccleſiis, monaſteriiſque prædictis, eorumque ſuperioribus, & perſonis quibuſcumque io poſterum ullo modo ſuffragari, minuſque illos, & illas, etiamſi de iis ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio babenda foret, indultis bujuſmodi oti poſſe; Præſentes verò literas, & io eis contenta, qoæcumque etiam ex eo quod quicunque in præmiſſia intereſſe habentes, ſeu babere prætendentes, ad boc votati, & auditi non fueriot, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quocunque defectu notari, impugnari, redargui, in jos vel controverſiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adverſus illas quodcunque Juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus poſſe, ſed illas ſemper validas, & efficaces exiſtere & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere: Sicque per quoſcunque judices Ordinarios, delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere legatos, & Nuntios ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter jodicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari, decernimus, & declaramus. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibusvis conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apoſtolicis, Ordioibus, Societatibus, & Congregationibus prædictis, eorumque Præpoſitia, Decanis, Magiſtria, Abbatibus, miniſtris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus & aliis Soperioribus, Capellanis, aliiſque prædictis, ſub qnibuſcunque tenoribna, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibua, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium qoomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialia, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad boc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes,

illis

illis aliàs in ſuo robore permanſuris hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus ubique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ; Quodque eædem præſentes literæ, ſeu illarum exempla ad Valvas Baſilicarum Sancti Joannis Lateranenſis, ac Principis Apoſtolorum de Urbe, & in Acie Campi Floræ affixa, omnes ita arctent, & afficiant, ac ſi unicuique perſonaliter intimata fuiſſent. Datum Romæ apud Sanctam Mariam majorem ſub annulo Piſcatoris, die duodecima Septembris, anno Chriſti milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo octavo, Pontificatus noſtri ſexto.

M. A. Maraldus.

VII. Ex ibid. tom. 1. pag. 11.

Seculariƶatio Monaſterii Malleacenſis Ordinis Sancti Benedicti ob erectionem Capituli ſæcularis in oppido Fontaniaci Comitis, quò tranſlata ſedes Epiſcopalis Malleacenſis: anno 1631.

URBANUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei: Venerabili fratri Henrico Ludovico Epiſcopo Pictavienſi, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem.

ROmanus Pontifex de Summi Apoſtolatus ſpecula univerſo terrarum orbi debita ſervitute proſpiciens inter multiplices cum quibus occurrentibus negotiorum varietatibus obſidetur, illam libenter amplectitur per quam Eccleſiarum Cathedralium quarumlibet venuſtas & decor augetur, divinus cultus accreſcit, animarum ſalus incrementum ſuſcipit, ac virorum doctrina pollentium commoditatibus providetur, in illis præſertim partibus quibus propter hæreſim eorum opera maximè neceſſaria eſt, idque ut fiat interdum ipſarum Eccleſiarum ſtatum immutari dignitates, & officia, cæteraque beneficia in illis ſupprimi, alia de novo erigi, numerum eorum augeri, ipſorumque fructuum tenuitati per opportunam prioratuum & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum unionem conſuli benignè mandat, prout Chriſtianorum Regum & Eccleſiaſticorum Prælatorum aliorumque Chriſti fidelium vota id expoſcunt, ac ipſarum perſonarum Eccleſiaſticarum & locorum qualitatibus debitè penſatis, & diligenter conſideratis conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem nos ex certis tunc expreſſis cauſis ducti, ac ſupplicationibus Chariſſimi in Chriſto filii noſtri Ludovici Francorum & Navarræ Regis Chriſtianiſſimi nobis tunc deſuper porrectis inclinati, tibi per alias noſtras litteras dedimus in mandatis, ut conſtito tibi de conſenſu tunc exiſtentium Epiſcopi, & Capituli Eccleſiæ Malleacenſis, & quod Eccleſia Parochialis Beatæ Mariæ Virginis oppidi Fonteniaci Comitis, Malleacenſis Diœceſis capax & decens eſſet, in qua Eccleſia Cathedralis erigeretur, rebuſque ad Cathedralem Eccleſiam neceſſariis eſſet inſtructa, & in dicto oppido competentes domus pro habitatione dictorum Epiſcopi & Capituli aſſignatæ eſſent in dicta Eccleſia Malleacenſi, quæ regularis eſt, & cujus Capitulum monachis ordinem Sancti Benedicti expreſsè profeſſis conſtat, titulum Eccleſiæ Cathedralis auctoritate noſtra ſupprimeres & extingueres, oppidum prædictum civitatis titulo inſignires, ipſumque oppidum in Civitatem Fonteniacenſem nuncupandam, cum juribus privilegiis & prærogativis quibus aliæ civitates illarum partium utuntur, nec non prædictam Eccleſiam Beatæ Mariæ in Cathedralem Eccleſiam Fonteniacenſem nuncupandam, cum inſigniis & juribus Epiſcopalibus, ad inſtar aliarum Cathedralium earumdem partium, ita quod moderans & pro tempore exiſtens Eccleſiæ erigendæ ejuſmodi Præſules Malleacenſes Fonteniacenſes Epiſcopi conjunctim denominari deberent, eadem auctoritate noſtra perpetuò erigeres & inſtitueres ac ſedem Epiſcopalem, nec non Capitulum & Conventum dictæ Eccleſiæ Malleacenſis ipſorumque Capituli & Conventus Monachorum & perſonarum capitularium reſidentium ad Eccleſiam Fonteniacenſem erigendam transferres, aliaque faceres, prout in dictis noſtris literis pleniùs continetur. Cùm autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte venerabilis Fratris noſtri Henrici de Bethune moderni Epiſcopi Malleacenſis, ac dilectorum filiorum Conventus, & monachorum ipſius Eccleſiæ Malleacenſis, nec non Hilarii de Pommeraye Archipresbyteri Archipresbyteratus Dardin juncti Malleacenſi Diœceſi, & Magiſtri Franciſci de la Barre Eleemoſinarii d' Cuimes etiam juncti, licentiati in Theologia petitio continebat, litteræ prædictæ nondum executioni demandatæ extiterint: Idem verò Ludovicus Rex, cui nihil magis cordi eſt, quàm ut Eccleſiaſticus Ordo in omnibus locis temporali ſuo dominio ſubjectis, & ſacri religioſi Ordines, qui, divinâ favente clementiâ, in omnibus Galliæ provinciis numeroſi ſunt, floreſcant, ac eorumdem Regularium Ordinum Religioſi ſua inſtituta piè religioſèque obſervent, quorum & per Dei gratiam, in variis ſui regni partibus non exiguus eſt numerus, quique, quo magis eorum progreſſibus gaudet qui eam quam profeſſi ſunt regulam, ſanctamque paupertatem ſectantur & ſervant, vehementius eorum ruinas intimis animi ſenſibus dolet qui à ſublimi religioſæ vitæ gradu collapſi videntur; conſiderans Monachos illos qui conventum dictæ Eccleſiæ Malleacenſis conſtituunt, eorum prædeceſſorum exempla ſequentes, contrariam Sancti Benedicti eorum Patris & Inſtitutoris, qui nullam Monachis ſuis proprietatem permittit, ſed omnia inter omnes vult eſſe communia proprietatibus addictos, ſuas particulares portiones & Officiorum Clauſtralium fructus proprios habere, de illiſque ad libitum ſuum diſponere; & exinde ſcandala cum animarum jactura regularis inſtituti transgreſſione, Deique offenſione exoriri; neque verò ſperandum eſſe quod iidem Monachi ex longa, & antiqua, & non ipſis tantùm, ſed & ipſorum prædeceſſoribus tolerata conſuetudine, proprietatibus aſſueti, prædictis literis executioni demandatis, & ſequuti tranſlatione hujuſmodi, ſanctam paupertatem quam profeſſi ſunt & ſine cujus obſervantia non poteſt Monachalis profeſſio ſubſiſtere, amplectantur, & proprietatibus abſtineant, proindeque eorum animarum ſaluti ipſiuſque Eccleſiæ ſplendori, atque etiam divino cultui expedire, quod dictorum Monachorum ipſiuſque Eccleſiæ, ut Conventus ſtatus regularis in ſæcularem mutetur, Miniſtrorum Eccleſiaſticorum numerus, qui tantummodo denarius, atque ita minor eſt quàm Cathedralem Eccleſiam deceat, atque etiam eorum redditus, qui tenuiſſimi ſunt, cum qualibet portio Monachalis trecentas libras monetæ illarum partium non excedat, augeantur, ac loco officiorum Clauſtralium, quæ quinque ſunt, nempe Prioratus, ſubprioratus, ſacriſtia, eleemoſinaria & infirmaria, & quæ obtinentes unà cum illis unam etiam portionem Monachalem obtinent, totidem dignitates; loco verò portionum Monachalium, quæ decem exiſtunt, totidem etiam Canonicatus, & totidem præbendæ

ſecu-

Anno 1631.

Seculares, & ultre illas aliæ etiam tres Dignitates, aliique decem Canonicatus totidemque Præbendæ inſtituantur, dictæque fructuum tenuitati per opportunam Prioretuum è dicta Eccleſia illiusque Menſa Conventuali dependentium, tùm dignitatibus inſtituendis, tùm futuræ Menſæ Capitulari ſæculari unionem, provideatur, fututum nempe ut certis redditibus, Statuque immutato viri doctrina & ſcientia præſtantes, quorum ea in regione, in qua plurimi adſunt hæretici, opera & induſtria eſt maximè neceſſaria, ad Canonicatus & Præbendee ec Dignitates dictæ Eccleſiæ potiùs aſpirent, quam ſecerent, ſi froctus tenuiores, aut Præbendæ regulares exiſterent, & ed effectum illas conſequendi eie Noviciatus jucundus perficiendus eſſet, præterquam quòd hæc Status Regularis immutatio eò magis conveniens videtur, quòd in eadem Eccleſia, quæ ed Epiſcopum & Dignitatem Epiſcopalem ſpectat, jem dudum Secularitas indicta eſt. Inconveniens namque & abſurdum eſt, ut Corpus, & membra à capite conditione, ſtatu, & profeſſione penitùs diſcrepent. Conventus autem & Monachi prædicti animadvertentes ſe, qui Regulam Sancti Benedicti profeſſi ſunt, ob vetitas ipſiſque eadem regulâ prohibitae proprietates in continua illius transgreſſione vivere, hincque ſui Regularis Status in Sæcularem mutationem ſibi ſalutarem ſore, illam ſummopere exoptent, & proprerea tam ipſe Ludovicus Rex, quam Henricus Epiſcopus, & Conventus, ac Monachi, nec non Hilarius & Franciſcus prædicti nobie humiliter ſupplicari ſecerint, quatenus in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Et ulterius, Hilarius videlicet, Archipresbyteretum Dardin, Franciſcus autem prædicti Eleemoſynariam d'Oulmes prædictos, nec non perpetuem ſine Cure & perſonalem Reſidentiam non requirentem Ceppellaniam Sancti Martini in Eccleſia Sancti Micheelis le Clove *nuncupati*, dictæ ſeu alterius Diœceſie deſerviri ſolitam, quam & quas reſpectivè tunc obtinebant, per dilectum Filium Joannem Marchand Clericum Pictavienſem eorum Procurerorem ad hoc ab eis, ſpecialiter conſtitutum, in manibus noſtrie ad effectum infraſcriptæ unionis, & ut ipſis de infraſcriptis majore, & minore Archidiaconatibus & infra erigendis provideatur, & non aliàs, aliter nec alio modo, ſponte tamen & aliàs liberè reſignaverint, noſque reſignationes ipſas ex eadem cauſe admittendas duxerimus, ſicque Archipresbyteratus ec Eleemoſynaria ac Capellania prædicti per reſignationes eaſdem apud Sedem Apoſtolicam vacaverint, & vacent ed præſens, nulluſque de illis præter Nos. eo quod nos dudùm omnie Officia aliaque Beneficia Eccleſiaſtica Sæcularia & quorumvie Ordinum Regularie apud Sedem prædictam tunc vecantia & impoſterum vacatura, collationi, & diſpoſitioni noſtræ reſervevimus, & ex tunc irritum decrevimus & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavie auctoritate ſcienter vel ignoranter contingeret attentari, hac vice diſponere potuerit ſive poſſit, reſervatione & Decreto obſiſtentibus ſupradictis. Nos qui etiam dudum inter alie voluimus, ſtatuimus, & ordinavimus, quòd petentes Beneficia Eccleſiaſtics alia uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem ſecundum communem æſtimationem tam Beneficiorum uniendorum, quàm illorum, quibus alia uniri peterentur, alioqui unio non valeret; quòdque ſemper in proviſionibus commiſſio fieret ed partes, vocatis intereſſe habentibus, idemque obſerveretur in quibusvis ſuppreſſionibus, arectionibus & applicationibus perpetuis: quique Principum & Prælatorum votis, quantum cum Deo poſſumus, benignè annuimus, ac perſonarum quarumlibet, præſertim verò Eccleſiaſticarum neceſſitatibus, & animarum ſaluti, divinique cultus augmento libenter conſulimus: Henricum Epiſcopum ac Hilarium & Franciſcum prædictos, ac ſingulares Perſonas dicti Conventus è quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionie, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis, cenſuris & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes: hujusmodi ſupplicationibus inclinati Fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus eiſdem noſtris Litteris translationis prædictæ ſemper ſalvis, & in ſuo robore remanentibus, ſalvaque illarum executione, poſt Executionem præſentium, & poſt factam infraſcriptam Sæculariſationem facienda in dicta Eccleſia Malleacenſi, illiusque Conventu ec Clauſtralibus & aliis Officiis ec Locis & Portionibus Monachalibus in eadem Eccleſie exiſtentibus, nec non quibusvis Prioratibus & Beneficiis cum cure, & ſine cure, regularibus, ab ea illiusque Conventu dependentibus, dictum Ordinem Sancti Benedicti omnemque ſtatum & eſſentiam regulares, ita ut Regularia eſſe deſinant, & Sæcularia efficiantur, auctoritate noſtra perpetuò ſupprimas & extinguas, ac Regularem ipſius Eccleſiæ Malleacenſis illiusque Clauſtralium & aliorum Officiorum ac Monachalium portionum ac Prioratuum, & aliorum Regularium ab eadem Eccleſia illiusque Menſa Conventuali dependentium ſtatum in Sæcularem immutes. Monachos verò & Conventum ejuſdem Eccleſiæ Officia Clauſtralia, ac portiones Monachales, & Prioratus ec Beneficia inde dependentia obtinentes, cæteroſque dictæ Eccleſiæ Miniſtros Regulares prædictum Ordinem tacitè vel expreſsè profeſſos, ab omni, & quacunque obſervatione, & vinculo obſerventiæ, conſtitutionum, ordinationum, definitionum, inſtitutorum, ſtatutorum & & conſuetudinum Regularium Ordinis Sancti Benedicti, ac quacumque votorum ab eis emiſſorum obligatione, caſtitatis debito duntaxat excepto, & demum ab omni regula ejusdem Ordinis, itaque deinceps habitum regularem deferre, ſeu aliquid regularitatem indicans geſtare aut facere, vel conſtitutiones, ritus, mores & conſtitutiones prædicti Ordinie, & quoad victum & veſtitum, jejuniorum obſervantiam, ſeu ciborum abſtinentiam, aut quævis alia, ad quæ virtute Regulæ ſeu profeſſionis ab eis emiſſæ tenentur, obſervare non teneantur: Sed in habitu, tonſura, inceſſu, victu, motibus & divinorum celebratione, Presbyteris Sæcularibus ubique liberè, & licitè, & abſque alicujus transgreſſionis, Apoſtaſiæ, inhabilitatis, & infamiæ nota, ac cenſurarum vel aliarum pœnarum, etiam per regulas, & inſtituta dicti Ordinis inflictarum, incurſu, ſe conformare valeant, ac de cætero Sæculares ſint, & pro talibus habeantur, & reputentur: dicta auctoritate penitùs, & omninò abſolvas & liberes, & in eadem Eccleſia ſic ad Sæcularitatem reducta, loco Menſæ Conventualis Regularis in menſam Capitularem Sæcularem cum arca & Sigillo communibus, aliiſque Capitulorum Cathedralium Eccleſiarum Sæcularium inſignibus, ac loco quinque Officiorum Clauſtralium totidem Dignitates Sæculares: Nempe loco Sacriſtiæ, unam Theſaurariam cum omnibus juribus & emolumentis ad ipſam Sacriſtiam ſpectantibus, pro uno Theſaurario, & loco Sub-Prioratus unam Cantoriam cum groſſo ſpectante ad ipſum Sub-Prioratum pro uno Cantore, & loco Prioratus unam Succentoriam cum groſſo ſpectante ad Prioratum; & loco Infirmariæ unam Cancelleriam, ac Eleemoſynariæ Regularis unam Eleemoſynariam Sæcularem pro uno Eleemoſynario Sæculari, & ultra illas unum Decanatum pro uno Decano, ac unum majorem, & alterum minorem

Anno 1631.

ANNO 1361.

nuncupandos Archidiaconatus, pro uno majori, & altero minori nuncupandis Archidiaconis: Ita quod Decanatus prima, & major poſt Pontificalem, & electiva, ad quam, dum pro tempore, ubicumque & quomodocunque vacaverit, electio perſonæ idoneæ, ſervatâ juris formâ, eligendæ ad Capitulum & Canonicos ejusdem Eccleſiæ, ceſſantibus tamen reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis; inſtirutio verò ad pro tempora exiſtentem Epiſcopum Malleacenſem ſpectet: Theſauraria ſecunda, Eleemoſynaria tertis, Archidiaconatus major quarta, Archidiaconatus minor quinta, Cantoria ſexta. Succentoria ſeptima, & Cancellaria octava, & ultima, Dignitates Sæculares dictæ Eccleſiæ Malleecenſis exiſtant; quas pro tempore obtinentes una cum illis unum, & unem ex Canonicatibus & Præbendis in dicta Eccleſia Melleacenſi, ut infra erigendis, absque diſpenſatioue Apoſtolica obtinere poſſint, & illarum occaſione diſtributiones quotidianas lucrentur, ita tamen ſi unus & idem Dignitatem ac Canonicatum & Præbendam obtineat, non duplicem, ſed ſimplicem portionem diſtributionum lucretur, excepto Decano, qui duplicem illarum portionem percipiat: Loco verò decem Monachalium portionum totidem Canonicatus & Præbendas Sæculares, & ultra illos, etiam alias decem, atque ita viginti Canonicatus & Præbendas pariter Sæculares, quorum atque dignitatum hujusmodi, Decanatu, qui, ut prædicitur, electivus exiſtat, duntaxat excepto, collatio, proviſio & omnimoda diſpoſitio ad pro tempore exiſtentem Epiſcopum Malleacenſem, eisdem tamen reſervationibus & affectionibus ceſſantibus, ſpecter, & pertineat, & quorum ſingulorum Canonicatuum & Præbendarum fructus unione infraſcriptorum Prioratuum effectum ſortientur, ſint ſeptingentarum librarum, trecentarum nempe pro groſſo ſingularum Præbendarum, pro quo lucriſaciendo perſonelis reſidentia in loco ſacienda, & duobus Capitulis generalibus quolibet anno celebrandis aſſiſtendum erit: Reliquarum verò quadringentarum librarum pro diſtributionibus quotidianis ratione ſervitii & perſonalie intereſſentiæ divinis Officiis, & boris divinis, & nocturnis, juxta providenda deſuper à Capitulo & Canonicis prædictis faciendam Ordinationem lucriſaciendis, pro totidem Canonicis Sæcularibus, qui cum Dignitates prædictas obtinentibus Capitulum Sæculara dictæ Eccleſiæ Malleacenſis conſtituent, & Canonicorum Sæcularium aliarum Cathedralium Eccleſiarum illarum partium more, divina Officia & horas Canonicas diurnas, & nocturnas cum devotione & mentis attentione ſervatâque Eccleſiaſticâ formâ celebrent, & decantent, & apud dictam Eccleſiam Melleacenſem perſonaliter reſidere teneantur: ea ratione ut ii, qui ad præſens prædictaOfficia Cleuſtralia ec portionesMonachales obtinent, ſeu quibus illis proviſum fuit, Dignitates prædictorum Officiorum Clauſtralium ac Canonicatus & Præbendas locu Monachalium portionum hujusmodi reſpectivè erigendos in vice prædictorum cujusque titulorum, eis de Officiis Clauſtralibus ac portionibus Monachalibus couceſſorum & competentium, absque alia eis de Dignitatibus ac Canonicatibus & Præbendis reſpectivà ſacienda proviſione aſſequantur, & obtineant: dicta auctoritara, ſine tamen alicujus præjudicio, etiam perpetuò erigas, ipſique Menſæ Capitulari erigendæ pro Canonicatuum & Præbendarum erigendorum dotis parte, ac infraſcriptorum & aliorum onerum eidem Menſæ Capitulari incumbentium aliquali ſupportatione, omnia, & ſingula, fructus, redditus & proventus dictæ Menſæ Conventualis Regularis, bona, res, proprietates, & jura, in quibusvia rebus conſiſtentia, pari auctoritate & perpetuò applices & appropries, & inſuper pro ulteriori eorumdem Canonicatuum & Præbendarum etque Dignitatum erigendorum dota, & ot aucto aliorum & Miniſtrorum Eccleſiaſticorum & aliorum Officialium & ſervientuum uumero divinus cultus etiam augeatur, divinaque Officia in dicta Eccleſia Malleacenſi majori cum ſplendore celebrari poſſint, B. Mariæ de Fontaine, Sancti Michaelis le Clove, Sancti Petri d'Oleron de Champdenier, Capellæ Albæ, vulgò *Chapelle Blanche de Clauvay*, Sancti Theobaldi, Sancti Stephani da Marans, da Nuaillé, de la Laigue da Breuilleville, de Bezauges, Chaſſaya, l'Egliſa de deux Geneſts de Cahener, de Trelandry, da le Parta, du Pot, Sancti Michaelis de Douana, Sancti Nicolai dicti Oppridi Fonteniaci de Vouvant, Sancti Medardi le Merevant *de la Berand, S. Salvatoris de la Foreſt, S. Mauritii de Noubes*, omnesque alios ab Eccleſia Malleacenſi ejosque Monaſterio & Conventu dépendentés, exceptis infrapoſitis & ex ſupeapoſitis primo vacaturo dictæ futuræ Menſæ Capitulari, Sancti Stephani verò de Niort, & ex ſuprapoſitis primò vacaturum Decanatui, cum boc quòd iidem futuri Capitulum, & Canonici Sæcularea pro tempore exiſtenti Decano pro parte groſſi, ſau groſſorum fructuum ipſius Decanatus, ultra fructus prædicti Prioratus de Niort, donec, & quousque vacatio alterius Prioratus primò vacaturi evenerit, ſexcentas libras ex fructibus, & redditibus dictæ futuræ Menſæ Capitularis deſumendas, quotannis ſolvere debeant. Et ſi vacations Prioratus primò vacaturi eveniente & occurrente, illius fructus ad ſexcentas libras non aſcenderint, id quod ad dictam ſummam defuerit, ipſi Decano ex dicta Menſa Capitulari ſolvatur, Si verò exceſſerint, id quod ſuperfuerit in commodum Menſæ Capitularis cedar, & da Courſon Archidiaconatui majori, & Sancti Hilarii de Fonteniaco Archidieconatui minori, nec non d'Elle & Sancti Petri veteris in Inſula Malleacenſi Cantoriæ, & Dardin Succentoriæ & Sancti Maxentii de Urallec à dictis Eccleſis Malleacenſi ejusque Monaſterio ac Menſa Conventuali pariter dependentes Prioratus, quorum ſingulorum fructus, redditus & proventus viginti quatuor ducatorum auri da Camera, ſacundùm communem æſtimationem, valorem aunuum, ut aſſeritur, non excedunt, cum primùm illos per ceſſum vel ex cauſa permutationis, vel deceſſum, ſeu Raligionie ingreſſum, Matrimonii contractum, privationem, aut quamvis aliam dimiſſionam vel amiſſionem illos nunc obtinentium, aut aliàs quovis modo ubicunque & quandocunque vacare contigerit, & ſi actu forſan quovis modo vacent, ſeu eorum aliquis vacer, Cancellariæ prædictis reſpectivè, ac propterea Archipresbyteratum Dardin, cujus viginti quatuor majori, & Eleemoſynariam d'Oulmes & Cappellaniam Sancti Martini hujusmodi, quarum cujuslibet aliorum viginti quatuor Ducatorum ſimilium, ſecundùm æſtimationem prædictam, valorem annuum, ut etiam aſſeritur, non excedit, ſive præmiſſo, ſiva alio quovis modo, aut ex aliorum quorumcunque perſonis, ſeu per ſimiles reſignationes dictorum Hilarii & Franciſci, vel quorumvis aliorum de illis in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico & teſtibus ſponte factas, aut aſſecutionem alterius Beneficii Eccleſiaſtici quavis auctoritate collati vacent, & ſi tantu tempore vacaverint, quòd eorum collatio, juxta Lateranenſis ſtatuta Concilii ad ſedem Apoſtolicam legitimè devoluta, ac Archipresbyteratus & Eleemoſynaria, ac Capellania prædicti diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias generaliter reſervati exiſtant, ac ſoper eis inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, dummodo eorum diſpoſitio ad Nos hac vice pertineat, cum eorum annexis reſpectivè & omnibus juribus & pertinentiis ſuis minori Ar-

chidiaco-

chidiaconatibus raſpectivè prædictia : Ita quod liceat futuris Capitulo & Canonicis Sæcularibus eorum qui Menſæ Capitulari : Dignitates verò prædictas pro tempora obtinentibus aorum, qui ſingulis Dignitatibus prædictis reſpectivè in vim earumdem præſentium unientur, Prioratuum prædictorum, occurrante ſimul vel ſucceſſivè eorum, vel alicujus eorum vacatione, nec non ſuturis majori, ac minori Arch-diaconis reſpectivè, Eleemoſynariæ Sancti Martini illorumque reſpectivè annexorum ac bonorum, rerum, jurium & propriatatum, corporalem, realem & actualem poſſaſſionam per ſa, vel alioe eorum, ac Menſæ Capitularia, nec non Dignitatum reſpectivè nominibus propria auctoritate liberè apprehandere, & apprehenſa perpetuò retinere, fructus quoque, redditus, proventus, jura, obventiones & emolumenra exinda provenientia quæcumqua percipere, levara, locare, arrendara, ac Capitulo & Canonicia nempe Menſæ Capitulari io aſſignationem groſſi ſingulorum Præbendarum, ac uſum diſtributionum, nec non ſolutionem Salariorum Cappellanorum & eliorum Miniſtrorum & Servirorum infrapoſitorum, ac Eccleſiæ illiusque ſabricæ & Sacriſtiæ paramentorum & ornamentorum manutentionem : Dignitates verò prædictas reſpectivè obtinentibus ſingulis reſpectivè Dignitatibus uniendorum in ſuos reſpectivà uſus, utilitatem & neceſſitates convertere, Diœceſani loci, vel cujusvis alterius licentiâ deſuper minimè requiſitâ, eum hoc, quòd propter infra poſitas uniones, Prioratus uniendi prædicti, ac Archipresbyteratus prædicti, Eleemoſynaria d'Oulmes, & Cappellenis hujusmodi, debitis non fraudentur obſequiis, ſed eorum congruè ſupportentur onera conſueta : pari auctoritate & perpetuò unias & annectes & incorpores, nunnulla verò minuta Officia in dicta Eccleſia Malleacenſi exiſtantia, quorum pinguioris ad quinquaginta, tenuioris verò fructus ad quatuor librarum Turonenſium valorem annuatim vix aſcendunt, eadem auctoritate perpetuò etiam ſupprimas, & extinguas, illorumque fructus, qui poſt ceſſum, vel deceſſum illa obtinentium, qui illis, quandiu vixerint, gaudere debeant, in uſum diſtributionum quotidianarum convertantur, eidem Menſæ Capitulari pariter perpetuo applices & appropries, & inſuper quòd ex fructibus dictæ Menſæ Capitularis & Prioratuum uniendorum, dum eorum ſeu alicujus eorum vacatio occurrerit, redditus diſtributionum uſqua ad quantitatem quadringentarum librarum pro quolibet Canonico & Dignitatem obtinente primò ſtabilitur, illoqua ſtabilito groſſum Præbendarum, quæ uſqua tunc illo caruerent, uſque ad concurrentiam trecentarum librarum annuarum pro qualibet Præbenda compleatur, illoque complato, & redditibus prædictis per vacationem aliorum Prioratuum uniendorum Menſæ Capitulari hujusmodi, ſeu alicujus eorum, uſque ad quantitatem octingentarum librarum auctis, dictus Henricus, ſeu pro tempora exiſtens Epiſcopus Malleacenſis, ultra prædictos viginti, unum alium Canonicatum eliamque Præbendam ſupradictis æquales pro uno alio Canonico, qui æquales fructus, nempe ſeptingentas libras, tam pro groſſo Præbendæ, quam diſtributionibus quotidianis modo ſupra dicto habeat, erigere, & inſtituere, illosque ſic erectos perſonæ idoneæ conſerre poſſit ; reliquæ verò centum libræ in ſavorem dictæ Menſæ Capitularis cedant. Supradictis autem peractis & unione Prioratuum Menſæ Capitulari uniendorum hujusmodi per illorum omnium vacationem tempore procedente effectum ſortita in dicta Eccleſia Malleacenſi, pro majori illius venuſtate divinique cultus augmento, viginti Presbyteri ſeu Clerici, qui Capellani ſeu Cantores nuncupentur, à Capitulo, & Canonicis ponendi, & ad eorum nutum amovendi, aſſignato eorum cuilibet Salario annuo trecentarum librarum : Itemque ſex pueri ſymphoniaci, unusque Magiſter Muſices cum annua expenſa ſeu annuo inter eos Salario, mille, & quingentarum librarum, itemque unus bacularius, ſeu perticarius, vel virgerius, aut bidellus cum annua mercede trecentarum librarum, atque etiam quatuor inferiores Servitores, quos Courtres vocant, cum annoo Salario pro quolibet manuteneantur, & omnes munia, & ſervitia ſibi à Capitulo & Canonicis dictæ Eccleſiæ Malleacenſi injungenda, obire debeant : Ea quidem ratione, ut donec unio Prioratuum Menſæ Capitulari uniendorum hujusmodi integrè effectum ſortita fuerit, tot ſolummodò ex dictis Cappellania ſeu Cantoribus ac pueris, aliisque Officialibus, Miniſtris & Servitoribus prædictis manuteneantur, qui ex fructibus Prioratuum Menſæ Capitulari uniendorum, quorum vacatio occurrerit, manuteneri poſſint, & ii quidem quos Capitulum, & Canonici Eccleſiæ ſervitio magis expedire judicaverint. Verùm unione prædictorum Prioratuum prædictæ Menſæ Capitulari uniendorum per illorum omnium vacationem plenarium & integrum effectum ſortita, tum demum integer numerus Cappellanorum ſeu Cantorum, & ſex puerorum Symphoniacorum cum Magiſtro Muſices, & quatuor inferiorum Servitorum, unusque bacularius ſeu perticarius, aut virgarius, ſeu bidellus, cum prædictis reſpectivè ſalariis habeantur, & manuteneantur : Quodque tam Epiſcopus, quam Capitulum & Canonici erga eandem Eccleſiam Malleacenſem ſequuta ſæculariſatione taliter obligati ſint, qualiter idem Epiſcopus, & Conventus Regularis ante Sæculariſationem ipſam obligati erant, & pro tempora exiſtens Epiſcopus in Capitulum & Canonicos Sæculares Eccleſiæ Sæculariſatæ eandem Jurisdictionem, poteſtatem & auctoritatem habeat, quam ante Sæculariſationem ipſam, pro tempore exiſtentes Epiſcopi Malleacenſes in Conventum & Monachos Regulares dictæ Eccleſiæ Malleacenſis habebant : dicta auctoritate ſtatuas, & ordines. Nos enim, ſi ſuppreſſionem, extinctionem, abſolutionem, liberationem, creationem, applicationem, appropriationem, unionem, annexionem, incorporationem, ſtatum, & ordinationem, aliaque prædicta per te vigore earundem præſentium fieri contigerit, ut prædicitur, futuris Capitulo, & Canonicis Sæcularibus dictæ Eccleſiæ Malleacenſis omnibusque ejus Miniſtris, & Perſonis, ut & ſequuta dicta Sæculariſatione omnibus & ſingulis privilegiis, ſacultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, antelationibus, juriſdictionibus, conſervatoriis, præeminentiis, conceſſionibus, indultis, & aliis gratiis univerſis tam ſpiritualibus, quam corporalibus eidem Eccleſiæ Malleacenſi illiusque Conventui & Monachis Regularibus aliisque perſonis & Miniſtris per quoſcumque Romanos Pontifices noſtros, Imperatores, Galliæ, aut alios Reges, aliosve Principes, aut Duces, ac quoscumque alios, & Regum, Ducum, aut aliorum Principum hujusmodi, ſeu etiam Religionis & Regularitatis intuitu & contemplatione, aut aliàs quomodolibet conceſſis, quibus per dictam Sæculariſationem nullatenus præjudicatum ſit, aut eſſe cenſeatur, & quibusvis aliis, quibus aliæ Cathedrales Eccleſiæ illarum partium illarumque Capitula, Canonici, aliique Officiales, & Miniſtri de jure, uſu, privilegio conſuetudine, aut aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, frui potiri, & gaudere poſſunt & poterunt quomodolibet in futurum, ſimiliter, pariformiter, & abſque ulla prorſus differentia, dummodo tamen ſint in uſu,

ANNO 1631.

& non revocata, ac ſacris Canonibus ac Conſtitutionibus Apoſtolicis, & Concilii Tridentini Decretis non repugnent, uti, frui, potiri & gaudere liberè, & licitè poſſint & valeant in omnibus, & per omnia, perinda ac ſi ipſi Eccleſiæ Malleacenſi, illiusqua Capitulo, & Canonicis, aliisque Miniſtris, & Officialibus in ſtatu Sæculari exiſtentibus à principio conceſſa fuiſſent: Apoſtolica auctoritate tenora præſentium concedimus, & indulgemus, ipſisque futuris Capitulo, & Canonicis Eccleſiæ ſic Sæculariſatæ, ut quæcunque ſtatuta & ordinationes tàm circa divinorum Officiorum celebrationem, horarum Canonicarum recitationem, Chori ſervitium, ac munera ſua, Officia, ac ſervitia, ac onera ſingulorum Capitularium, Capellanorum, Cantorum, Muſicorum, & aliorum Officialium & ſerviantium, quàm circa fructuum diviſionem, & repartitionem modumque illos lucrandi, ſeu percipiendi, & exigendi, & aliàs felix ipſius Eccleſiæ Malleacenſis illiusque futuræ Menſæ Capitularis Sæcularia rarum & bonorum regimen & gubernationem, diviniqoe cultus directionem concernantia, licite tamen & honeſta, ſacrisqua Canonibus & Conſtitutionibus Apoſtolicis, dictiqoa Concilii decraris minimè adverſantia concedere, & quoties pro rerum & temporum qualitata, aut aliàs expediens videbitur, illa immutare, alterare, limitare & corrigere, emendara & interpretari, aliaqua etiam da novo condere & facere liberè & licitè valeant, quæ poſtquam edita, immutata, alterata, limitata, correcta, emendata & interpretata, aut da novo condita fuerint, eo ipſo Apoſtolica auctoritate approbata eſſa cenſeantur: Licentiam & facultatem auctoritate & tenore præmiſſis etiam perpetuò concedimus & alargimur, easdamqua præſentes ſub quibusvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam per Nos & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices, etiam craſtino cujusque eorum ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis die, ſub quibuscumque tenoribus & formis, ac aum quibutvis, atiam derogatoriarum derogatoriis, clauſulis, irritantibusque & aliis Decretis, pro tempora quomodolibet edendis, minimè comprehendi, vel per eas confundi, ſed ſemper ab illia excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas & plenariè reintegratas, ac ſi da novo ſub quacunque poſteriori data par pro tempora exiſtentes Capitulum & Canonicos dictæ Eccleſiæ Mallaacenſia quandocunque eligenda conceſſa eſſent, fora, illasque ac omnia & ſingula in illis per Nos conceſſa, diſpoſita & fieri mandata, ac in vim illarum faciends & inde ſequuta quæcunque, poſtquam litteræ tranſlationis hujusmodi executioni demandatæ, ac illarum vigore in Eccleſia Malleacanſi nomen & titulus Cathedralis Eccleſiæ ſuppreſſa, & dictum Oppidum Fonteniacenſe Civitatis titulo inſignitum, & dicta Eccleſia Parochialis in aliam Cathedralem erectam, de Epiſcopi, & Capituli ac Canonicorum Malleacenſium reſidantia ad futuram Civitatem Fonteniacenſem tranſlata, aliaqua per ſupradictaa tranſlationes, litteras, diſpoſita, & ordinata executioni demandata fuerint, io futuris Eccleſia Cathedrali, & Capitulo Fonteniacenſi locum habere, & da illis intelligi debere, perinde ac ſi eædem præſentes pro Eccleſia Fonteniacenſi illiusque Capitulo, Menſa Capitulari, rebus & bonis ſub nomine & denominatione Eccleſiæ Fonteniacenſis emanaſſent, ſicque per quoscumque Judices ordinarios, vel delegatos quavis auctoritate fungentes judicati, & definiri dabere: Et ſi ſecua ſupar his à quoquam quavis auctoritata ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, non obſtantibus dictæ Eccleſiæ Malleacanſis in ſtatu regulari fundatione, aliaque præmiſſis ac prioribus voluntate, ſtatuto, & ordinatione noſtris prædictis, & Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas niſi in caſibus à jura permiſſis fieri prohibentis, ac felicis racordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædaceſſoris noſtri, & aliis quibusvia Apoſtolicis, nac non in Provincialibus & Synodalibus, Univerſalibusque Conciliis aditis & edendis, ſpecialibus vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, dictorumque Eccleſiæ Malleacenſis & Ordinis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus contrariis quibuscunque, aot ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de hujusmodi ſpeciales, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, aut Legatorum ejus litatas impetrarint, & ſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet ſit proceſſum; quas quidem litteras & proceſſus habitos per eandem ad Archipresbyteratum & Eleemoſynariam, ac Cappellaniam hujusmodi volumus non extendi, ſad nullum per eas, quoad aſſecutionem Beneficiorum aliorum, præjudicium generari, & quibuslibet aliis Privilegiis, indultis & Litteris Apoſtolicis ſpecialibus vel generalibus, quorumcumqua tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, & da quibus quorumcumqua tenoribua habenda ſit in noſtris Litteris mentio ſpecialis.

Datum Romæ apud Sanctum Patrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo primo, decimo nono Kalendas Februarii, Pontificatus noſtri Anno Nono.

Pro Eminentiſſimo Domino Cardinali Barberino Summatore, J. B. Epiſcopus Sydoniens.

Joannes Savenier. G. Pontanus. Viſa P. Gentili.

Breve URBANI PAPÆ VIII. VIII.

Quo admittit iſte Pontifex Religioſos Ordinis Sanctæ Crucis Pariſienſis vulgò *de la Bretannerie* nuncupatos Appellantes à Proceſſu Cardinalis Rupifoucaldi *de la Rochefoucault* pro Introductione Canonicorum Regularium S. Auguſtini in dictam Domum S. Crucis: Anno 1641

URBANUS EPISCOPUS.

EXponi Nobis nuper fecerunt dilecti Filii Antonios Oudin Procurator & Syndicus Monaſterii S. Crucis *de la Bretonnerie* nuncupati Pariſienſis, nec non Martinus Heret Sub-Prior, & alii Religioſi dicti Monaſterii S. Crucis, quod licèt dictum Monaſterium ſit ſubjectum dilecto Filio Abbati Generali totius Ordinis & Congregationis S. Crucis, Regulasque ac Statuta & Conſtitutiones omninò diſtinctas & ſeparatas ab illis, qui Ordinem Canonicorum Regularium S. Auguſtini amplectuntur, habeat, & propterea non poſſit, nec debeat dictum Monaſterium Ordinis S. Crucis Ordini Canonicorum Regularium S. Auguſtini invitis Superioribua dicti Monaſtari S. Crucis uniri, ſeu incorporari, nihilominus dilectus Filius noſter Franciſcus Tituli S. Sixti Præsbyter Cardinalis *de la Rochefoucault* nuncupatus idem Mona-

ſterium

Anno 1641.

ſterium Congregationi dictorum Canonicorum Regularium S. Auguſtini præſentis exponentibus inauditis & indefenſis per Sententiam definitivam, ſive decretum definitivum in prima inſtantia latum, ſeu ſactum in vim aſſertarum facultatum auctoritate Apoſtolica illi conceſſarum, ſimilem tamen facultatem illi minimè tribuentium, uniri debere declaravit, prout de facto univit & incorporavit. A quibus omnibus dicti Exponentes intra legitima, ut ipſi aſſerunt, tempora appellarunt, Nobiſque humiliter ſupplicari fecerunt, ut eis in præmiſſis de opportuno Juris remedio ſubvenire paterna ſollicitudine curaremus. Nos igitur unicuique juſtitiam, ut decet, miniſtrari cupientes, ac ſtatum, & merita cauſæ & cauſarum hujuſmodi præſentibus pro expreſſis habitis, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Fraternitati veſtræ, Fratres Archiepiſcopi, & Epiſcopi, ſeu diſcretioni veſtræ, Filii Officiales per præſentes committimus, & mandamus, quatenus Vos, tres, duo, aut unus veſtrum, vocatis ad id qui fuerint vocandi, cauſas appellationis, & appellationum hujuſmodi, ... authoritate noſtra audiatis, cognoſcatis, fineque debito terminetis & decidatis ...... & quæcunque in integrum etiam, prout de Jure, reſtituendi, cæteraque in præmiſſis neceſſaria, & opportuna faciendi, exercendi & exequendi, plenam & liberam Apoſtolica authoritate tenore præſentium concedimus facultatem, non obſtantibus præmiſſis ac conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunqoe.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die vigeſima Auguſti anno Domini milleſimo quadrageſimo primo, Pontificatus noſtri anno decimo nono.

Signatum L. Raggius, & ſupra plicam
N. Raynerius & ſigillatum.

Anno 1644.

INNOCENTIUS DECIMUS,

PONTIFEX CCXL.

ANNO DOMINI MDCXLIV.

INnocentius hujus nominis Decimus ex Panfiliorum Familiâ anno 1644. Sedem Pontificiam conſcendit: Decimum tertium Jubilæum celebravit anno 1650. Janſeniſmum editâ Conſtitutione damnavit: Obiit Pontificatus ſui anno decimo. (*Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb. 1727. Tom. V. Fol. 409. App.*

Ex Mem. du Clergé Tom. 1. p. 141.

Tranſlatio Epiſcopatus Malleſcenſis ad Rupellenſem: anno 1648.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INſuper eminenti militantis Eccleſiæ ſolio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſumma Redemptoris noſtri benignitate conſtituti, nunc in novæ Sedibus Epiſcopalibus in irriguo Eccleſiæ agro plantandis & inſtituendis, omnes in Diœceſium partibus dividendis quandoque, & in illis ex toto ſupprimendis & aliò transferendis, paſtoralis Officii noſtri partes, prout locorum, & temporum rationes ac ſublimium & excelſorum Regum vota poſtulant, libenter conferimus, ut exinde divinus cultus, & Chriſtifidelium devotio per amplius augeatur, animarumque Salus ſubſequatur, ac in Oppidis inſignibus & populi multitudine refertis, atque eorundem Regum piâ, & ſtrenuâ operâ è manibus Hæreticorum non ita pridem vendicatis, plantetur radicitus Chriſtiana Religio, & eorum dignioribus titulis decoratorum incolæ & habitatores Præſulum doctrina & auctoritate ſuffulti proficiant ſemper in fide, & quod in temporalibus ſunt adepti, non careant in ſpiritualibus incremento. Dudum ſiquidem per Nos accepto, Civitatem Malleacenſem valde exiguam, nullis mœnibus cinctam, paucis domibus, aliiſque everſis, pleriſque ruinolis conflatam, aërem verò inſalubrem ob paludes undique adjacentes, ſortitam eſſe, ut pauci admodum incolæ, & omnes ferè pauperes eam modo inhabitent, domumque prope nullam, neque Conſeptum vel Dormitorium pro Capitulo licet Regulari Ordinis Sancti Auguſtini Canonicorum Regularium, nullum Monaſterium, nec Collegium, nullum Seminarium nec Hoſpitale, ſed unam tantum Confraternitatem adeſſe, Eccleſiam denique ipſam extremam ferè ruinam Hæreticorum injuriâ paſſam debitæ ſtructuræ nunquam fuiſſe reſtitutam, hiſque atque aliis de cauſis felicis recordationis Urbanum PP. Octavum Prædeceſſorem noſtrum Eccleſiam ipſam ad Oppidum Fontaniaci Comitis, Malleacenſis Diœceſis transferri mandaſſe, & ſucceſſivè ipſam Eccleſiam ſeculariſaſſe, ipſam tamen tranſlationem effectum ſortiri nequiviſſe, rebus cauſæque aliter quam expoſitæ fuerunt ſeſe habentibus, non ex parte quidem ipſius Eccleſiæ & Civitatis Malleacenſis, quippe quæ conſtanti varietate etiam nunc pro tranſlatione militent, ſed ex parte Oppidi Fontaniaci multò anguſtioris atque inferioris reperti, quàm quod Dignitatem ad illud transferendam capere poſſit; E converſo verò Oppidum Rupellenſis Eccleſiæ ad Oceanum Aquitanicum, emporium ab ipſa Malleacenſi Civitate ſeptem aut octo tantùm leucis diſtans, circuitu amplum, mœnibus circumdatum, propugnaculis validum, domibus magnificum, habitatoribus pleriſque nobilibus refertum, & opibus abundans exiſtere, in eoque præter plures Eccleſias, Conventus, & unum Hoſpitale, adeſſe Eccleſiam, Templum majus nuncupatam, amplæ ac elegantis & recentis ſtructuræ, quæ non minus quàm Oppidum, in quo ſita eſt, capeſſendæ Dignitatis Epiſcopalis valdè capax, parque videatur, ut ex præmiſſis nomine chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Ludovici Francorum & Navarræ Regis Chriſtianiſſimi Nobis ſupplicato, ut Dignitatem Epiſcopalem in Civitate & Eccleſia Malleacenſi ſupprimere, & Oppidum Rupellæ, ac ejus Eccleſiam, Templum majus nuncupatam, hujuſmodi in Civitatem & Cathedralem reſpectivè erigere, ac ad eas ſic erectas dotem & Capitulum dictæ Eccleſiæ Malleacenſis transferre, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos inſtantiam Regis prædicti negotiumque ſuppreſſionis, erectionis, & tranſlationis hujuſmodi Congregationi Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium rebus Conſiſtorialibus Præpoſitorum examinandum & diſcutiendum commiſimus. Cùm autem Congregatio ipſa ſub die vigeſima octava Maji anni proximè præteriti, re maturè diſcuſſa, ex jam dictis cauſis, ac etiam quia claræ memoriæ Ludovicus XIII. etiam Francorum, & Navarræ Rex Chriſtianiſſimus, ſtatim poſt Oppidi Rupellæ

ANNO 1655.

prædicti ac illius habitatorum ſub ejus obedientia armis regiis factam reductionem', Sadem Epiſcopalem in illo meliori & commodiori, quâ potuiſſet viâ, erigi procurare deſtinaverat, & ſolemniter promiſerat, confidens fora, ut mediante tali erectiona Oppidum ipſum, quod antea firmum hæreticæ pravitatis & Hæraticorum Aſylum axtiterat, impoſterum Religionie Catholicæ Apoſtolicæ, & Romanæ clarioribus ſignis ornatum ae fidei Catholicæ propugnaculum redderetur, eaque rationa Catholici ad illud habitationis cauſâ confluentes in eadem fide Catholica, & Orthodoxa confirmarentur, & Hæretici, ſi quos temporis naceſſitas illic remanere, indeque non dimitti ſuaderet, ad caulam Chriſti faciliùs reducerantur, mandetum da transferendo præfati ſupra nominati Urbani Prædeceſſoris noſtri, quod executioni eatenus demandarum, ut præfertur, non fuerat, revocari ac circumſcribi, ac dignitatem Epiſcopalem in prædictis Eccleſia & Civitate Malleacenſi ſupprimi: Et remanentibus perpetuò in ipſa Eccleſia ſic ſuppreſſa uno Parocho ad exercitium curæ animarum illius, & aliquor aliis Præsbyteris ad divinum eultum inibi peragendum neceſſariis arbitrio Ordinarii, præviaqua diſmembratione dicti Oppidi Rupellenſis ac Inſulæ de Rè, & territorii de Aulnis vulgò dicti, ſuis finibus terminati ac centum circiter Parochiis conſtantie, dicto Oppido eircumvicinorum, quæ eatenus fuerunt pars Diœceſis Xantonenſis, ab ipſo Xantonenſi Diœceſi Oppidum Rupellenſa, & ejus Eccleſiam, Templum majue nuncupatam, in Civitatem & Cathedralem reſpectivè erigi, & ad Cathedralem & Civitatem ſic erectas Capitulum Malleacenſe cum eorum Dignitatibus, ſeu Officiis ac Canonicatibus & Præbendis, ſeu Canonicalibus portionibus & redditibus, atqua ipſius Eccleſiæ Malleacenſis ornamentis Pontificalibus transferri, & Rupellenſi Epiſcopo pro tempore axiſtenti Eccleſiam, Templus majue nuncupatum, pro Cathedrali, & dotem ac redditus ſuppreſſæ Eccleſiæ Malleacenſis pro dote illius, ac Civitatem Rupellenſem ſic noviter erectas pro Civitate, Inſulamque da Re, & territorium d'Aulnix hujusmodi, nec non etiam Oppidum & totam Diœceſim Malleaci pro Diœceſi reſpectivè aſſignari, ac Epiſcopum Rupellenſem pro tempore Archiepiſcopo Burdegalenſi, ptout erat ſuppoſitus Epiſcopus Malleacenſis, Jure Metropolitico ſupponi, ad ſupplicationem dicti Ludovici moderni Regis per Noe reſpectivè poſſe decreverit, de Conſenſu dilectorum Filiorum nominatorum in Epiſcopos ram Malleacenſem quam Xanronenſem, & Capitulorum Malleacenſie & Xantonenſis Eccleſiarum jam præſtito, & quoad aosdem nominatos in Epiſcopos iterum præſtando, poſtquàm à Sade Apoſtolica proviſi fuerint, prout in ipſo decreto deſuper emanato latiùs continetur. Nos, qui audita ipſius decreti relatione, decretum ipſum confirmavimus, & approbavimus, attendeutes Reipublicæ Chriſtianæ, & præſertim animarum dictorum locorum incolatum Saluti, divinique cultue augmento plurimùm expedire, ipſi quoque Ludovico moderno Regi admodum gratum futurum, ſi contenta in ipſo decreto ac pia & ſancta ipſius defuncti Regis Ludovici genitoris ſui intenno, quàm citiùs ſuum effectum ſortiantur, habita priùs ſuper his cum Venerabilibus Fratribus noſtrie, ejusdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, in Conſiſtorio noſtro ſecreto daliberatione matura, de ipſorum Fratrum Conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, attentâ præſertim ipſius Ludovici Regis inſtantiâ, ad formam decreti Congregationis hujusmodi mandetum de transferando præfati ſupranominati Urbani Prædeceſſoris, hujusmodi Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò revocamus & circumſcribimus, & in prædictis Eccleſia & Civitate Malleacenſi Dignitatem Epiſcopalem ac Dignitatis Epiſcopaſie & Civitatis titulum reſpectivè etiam perpetuò ſupprimimus & extinguimus, & à dicta Diœceſi, ac pro tempore exiſtentis Epiſcopi Xantonenſie omnimoda juriſdictione, ſuperioritate, viſitatione, dominio, correctione & poteſtate Oppidum Rupellenſe, & Inſulam da Ra, ac territorium d'Aulnix hujusmodi, una cum illorum Clero, populo, & perſonis, Monaſteriis, piis locis, Dignitatibus, Capellis & Beneficiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, ac illa conferendi, aut aliàs de iis diſponendi, aliisque Juribus, & actionibus ſuper illis vel ad illa pro tempora exiſtenti Epiſcopo Xantonenſi prædicto quomodolibet competentibus, ſimiliter perpetuò diſmembramus & ſeparamus, iisque ſic diſmembratis & ſeparatis, ad Omnipotentis Dei Laudem & Honorem, nec non militantis Eccleſiæ exaltationem, Oppidum Rupellenſe in Civitatem, Rupellenſem nuncupandam, cum juribus, honoribus & præeminentiis, quibus cæteræ Civitates illarum partium, & earum Cives utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri & gaudera poſſunt & poterunt quomodolibet in futurum, & ejus Eccleſiam, Templum majus nuncupatam, hujusmodi Cathedralem Eccleſiam, Rupellenſem nuncupandam, & in ea Sedem Epiſcopalem pro uno Epiſcopo, Rupellenſi etiam nuncupando, qui eidem Eccleſiæ illiusque Civitati & Diœceſi præſit, Synodum convocet, evellat, deſtruat, ædificet, & plantet, ac omnia, & ſingula Jura Epiſcopalia habeat & axerceat cum Capitulo infraſcripto, ac cum Epiſcopali & Capitulari Menſie, alteriſque omnibus Cathedralibus, & Pontificalibus inſigniis, nec non Juribus, juriſdictionibus, facultatibus, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus & indultis realibus, perſonalibus, & mixtis, quibus aliæ Cathedrales Eccleſiæ illarum partium, earumque Præſules, Capitula & Perſonæ quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poſſunt, & potarunt quomodolibet in futurum, perpetuò quoque reſpectivè erigimus & inſtituimus, ac Oppidum Rupellenſis Civitatis, ipſiusque incolae civium, nec non Eccleſiam, Tamplum majus nuncuparam, hujusmodi Cathedralis Ecclaſiæ honora, nomine, titulo & inſigniis decoramus, & ad eas ſic erectas, & inſtituras, Capitulum Malleacenſa eum ſua Menſa Capitulari, ac cum aliis ſupradictis omnibus, ita tamen, ut apud ipſam Eccleſiam Malleacenſam unus Parochus ad curam enimarum, & aliquot Præsbyteri ad divinum cultum inibi paragendum neceſſarii, ut ſupra, pariter perpetuò remanere & manutenери debeant, ibidem perpetuò transferimus, ac Epiſcopo Rupellenſi pro tempora axiſtenti dictam Eccleſiam, Templum majus nuncupatum, pro Cathedrali, ac dotem & redditus ſuppreſſæ Eccleſiæ Malleacenſis pro dote illius, aa Civitatem Rupellenſem, ſic noviter erectas pro Civitate, Inſulamque de Re & territorium d'Aulnix hujusmodi, nec non etiam Oppidum & totam Diœceſim Malleaci pro Diœceſi reſpectivè aſſignamus, & Epiſcopum Rupellenſem pro tempore exiſtentem Archiepiſcopo Burdegalenſi, quoad Jus Metropolitanum, prout ſuppoſitus erat Epiſcopus Malleacenſis, pariter perpetuò ſupponimus. Nec non Epiſcopo ac Capitulo, & Canonicis Eccleſiæ Rupellenſia capitulariter congregatis, ut pro felici ſtatu & ſalubri regimine & adminiſtratione dictæ Eccleſiæ Rupellenſis,

ANNO 1644.

ac illius perſonarum, nec non divinorum officiorum io illa celebrandorum directione, quæcunque & qualiscunque ſtatuta, conſtitutiones, ordinationes & decreta, licita tamen & houaſta, ſacrisqoe Canonibus, præſertim verò Concilii Tridentini Decretis minimè contraria, ſacera, condese & edere, illaque toties quoties, ut pro perſonarum, rerum, & temporum qualitate, variatate, & ipſius Eccleſiæ otilitate neceſſarium & opportutium fuerit; alterare, corrigere, & in melius mutare, ac de novo condere & edere, valeant, poſtquam facta, edita alterata, correcta, mutata ac etiam da novo condita & edita fuerint, Apoſtolica auctoritata approbata, & confirmata eſſe cenſeantur, & ab omnibus, ad quos ſpectabit, ſub pœnis in eis ſtatuendis & comminaodis, inviolabiliter obſervari debeant, plenam, liberam, & amplam facultatem tribuimus & impartimur. Non obſtantibus noſtra, per quam dodum inter alia voluimus, ſtatuimus & ordinavimus, quòd petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis oniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem ſecundùm communem exiſtimationem, tam Beneficii uniendi, quàm illius cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, quodque ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes vocatis intereſſa habentibus, idemqua obſervaretur in erectionibus, diſmembrationibus & applicationibus perpetuis, ac de Jure quæſito non tollendo; nec noo Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus à Jure permiſſis fieri, & Beneficia ſeu bona unius Beneficii, ſeu bonis alterius Diœcaſis uniri reſpectivè prohibentis, aliisqua Apoſtolicis, etiam in Provincialibus, Synodalibus & Univerſalibus Conciliis editis & edendis ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus & Ordinationibus ac Xantonenſis, Malleacenſis & Burdigalenſis Ecclaſiarum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indoltis & litteris Apoſtolicis eisdem Eccleſiis, illarumque Præſulibus, Capitulis, & Canonicis, aliisque Superioribus, & perſonia in genere, vel in ſpecie in contrarium forſan quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatia; Quibus omnibus, etiam ſi aliàs pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores bujusmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ, obſervatâ, inſerti forent, eisdem præſentibus pro plene ac ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice tamen ſpecialiter & expreſſe harum ſeria derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ revocationis circumſcriptionis, ſuppreſſionis, extinctionia, diſmembrationis, reparationis, erectionis, inſtitutionis, decorationis, translationis, aſſignationis, ſuppoſitionis, tribuitionis, impartitionis & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam majorem, anoo Incarnationis Dominicæ 1648. quarto Nonas Maji. Pontificatus noſtri anno quarto.

Cardinalis *Barberinus* Summator.

F. *Morolus*. P. *Ciampinius*. Viſa. P. *Gentilius* Regiſtrata in Secretaria Brevium.

ANNO 1655.

ALEXANDER SEPTIMUS,

PONTIFEX CCXLI.

ANNO DOMINI MDCLV.

ALexander, priùs vocatus Fabius Chiſius, anno 1655. in Summum Pontificem electus fuit, qui mox Diploma Anteceſſoris ſui de damnatione Propoſitionum Janſenii confirmavit. Mors ejus anno duodecimo Pontificatus ſequuta eſt. (*Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb. 1723. Tom. VII. Fol. 1. App.*)

I. Ex Op. Diplom. Miræi T. 4. p. 1220.

Paſtoratum Eccleſiæ Sancti Martini Hallis Deiparæ unit Perſonatui, ſeu Rectoratui Collegii Societatis Jeſu ajusdem Oppidi: an. 1659.

ALEXANDER EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilecto Filio Officiali Venerabilis Fratris noſtri Archiepiſcopi Cameracenſis Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

REgimini univerſalis Eccleſiæ, quamvis immeriti, diſponenta Domino præſidentes, circa id ferventibus votis intendimus, ut loca pia quælibet, præſertim Collegia ad juventutis eruditionem inſtituta, aliquo auxilio fulciantur, ac ei opportunè provideri cotemus.

Exhibita ſiquidem Nobis noper pro parte dilecti Filii moderni Rectoris Collegii dilectorum Filiorum Præsbyterorum Societatis Jeſu Oppidi Hallenſis Cameracenſis Diœceſis petitio continebat, quòd Præsbyteri dictæ Societatis in dictum Oppidum his ſub conditionibus admiſſi fuerunt, quòd ipſi proprium Templum in eorum Collegio nullo unquam tempore ædificare poſſent, ſed Sacello B. Mariæ Virginis, quæ illic innumerorum miraculorum coruſcans gloriâ, mirâ Chriſtifidelium illuc undique confluentium devotione colitur, in Parochiali Eccleſia ipſius Oppidi poſito, peculiarem curam, & ſollicitudinem adhibere, ac ſuas conſuetas functiones in dicta Eccleſia peragere deberent, & deinde ab felicis recordationis Urbano Papa Octavo Prædeceſſore noſtro, ſau de ejus mandato ipſius auctoritate Perſonatus dictæ Eccleſiæ Collegio Præsbyterorum hujusmodi, quod tum in dicto Oppido inchoatum erat, ut ipſi Præsbyteri Societatis prædictæ in augenda Chriſtifidelium devotiona, & promovendo ejusdem Deiparæ Virginis cultu, juxta eorum vocationem, & inſtituta indies magis fructificarent, unitus fuit.

Cùm autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, ex quo Præsbyteri Societatis ejusmodi in dictum Oppidum, ut præfertur, admiſſi fuerunt, divinus cultus & beatæ Mariæ Virginis Veneratio in davotis Fidelium animis, operâ, prædicationibus, & aliis ipſorum Præsbyterorum piis exercitiis mirum in modum increverit, unum tamen eſſe noſcatur, quòd dictæ Eccleſiæ bonum re-

gimen

ANNO 1655.

gimen quandoque interturbare videtur, videlicet; Quòd ipſa Eccleſia uni Præsbytero Seculari conferri ſoleat, qui diverſorum ſtatus, & ordinis, ac à Rectore ejuſdem Societatis omninò independens, ſæpiuſque minus bene erga ipſam Societatem affectus, & concurrentiâ officii, & conſortio poteſtatis, pia Presbyterorum Sociatatis hujuſmodi axercitia quæſitis prætextibus, non ſine divini cultus diſpendio, ac Chriſtifidelium ſcandalo, impedire, ſeu pervertere præſumit. Quare ſi ad tollendam diſſenſionum, & ſcandalorum, quæ aliquoties oriri contigit, occaſionem, dicta Eccleſia Perſonatui, & proindè Collegio prædictis, ut infra, perpetuò uniretur, & annecteretur, ſicque ea, quæ ad divinum Cultum, & animarum Curam, & Salutem ſpectant, ordinandi poteſtas penes unum, & eundem exiſteret, ex hoc profectò omnia cum meliori ordine, & Chriſtifidelium majori ædificatione peragerentur, ac divinus Cultus magis, ac magis promoveretur.

Nos igitur, qui diſſenſionibus, & ſcandalis potiſſimùm inter perſonas Eccleſiaſticas obviare, dictorumque Præsbyterorum ſtatui conſulere ſinceris deſideramus affectibus, prædictum Rectorem, qui, ut aſſerit, ratione Perſonatus prædicti primum locum in eadem Eccleſia obtinet, & Præsbyteros prædictos, & eorum ſingulos, ac Collegii hujuſmodi ſingulares perſonas, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium tantùm conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, nec non alias, ſi quæ ſint uniones, annexiones, & incorporationes dicto Collegio hactenùs quomodolibet factas, verumque, & ultimum dictæ Eccleſiæ vacationis modum, etiamſi ex illo quævis generalis reſervatio, etiam in corpore Juris clauſa, reſultet, præſentibus pro expreſſis habentes, ſupplicationibus Rectoris, & Præsbyterorum prædictorum hac in parte nobis humiliter porrectâ benignè inclinati, Diſcretioni tuæ per Apoſtolica Scripta mandamus, quatenùs vocatis, qui fuerint evocandi, Eccleſiam prædictam, cujus, & illi forſan annexorum fructuum, redditus, & proventus viginti quatuor, unà verò cum incertis centum Ducatorum auri de Camera, ſecundùm communem æſtimationem, valorem annuum, ut aſſeritur, non excedunt, cum primùm illam per ceſſum, etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, aut dimiſſionem, vel amiſſionem, aut privationem, ſeu Religionis ingreſſum dilecti Filii moderni dictæ Eccleſiæ Rectoris, aut alio quovis modo, etiam apud Sedem Apoſtolicam in aliquo ex menſibus, Nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, Sedique prædictæ per Conſtitutiones Apoſtolicas, & Cancellariæ Apoſtolicæ regulas nunc, vel pro tempore reſervatis, ſeu ordinariis Collatoribus etiam per Conſtitutiones & Regulas eaſdem, ſeu litteras alternativarum, aut alia privilegia, & indulta hactenùs conceſſa, & in poſterùm concedenda vacare contigerit, etiamſi actu nunc, ut præfertur, vel aliàs quovis modo, quem, etiamſi ex illo quævis generalis reſervatio, etiam in corpore Juris clauſa reſultet, pro expreſſo haberi volumus, & ex alterius cujuſcunque perſona, ſeu per liberam reſignationem moderni dictæ Eccleſiæ Rectoris, vel cujuſvis alterius de illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & Teſtibus ſponte factam, aut conſtitutionem P. M. Joannis Papæ XXII. etiam Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit Execrabilis, vel aſſequutionem alterius Beneficii Eccleſiaſtici quavis auctoritate collati vacet, etiamſi tanto tempore vacaverit, quòd ejus collatio juxta Lateranenſis ſtatuta Concilii ad Sedem Apoſtolicam legitimè devoluta, ipſaque Eccleſia diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel generaliter reſervata exiſtat, & ſuper ea inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, dummodò tempore datæ præſentium non ſit in ea alicui ſpecialiter Jus quæſitum, & nunc prout & tunc, & è contra, dictis Perſonatui, ac Collegio, ſalvis tamen in omnibus, & per omnia remanentibus Juribus Venerabilis Fratris noſtri Archiepiſcopi, & dilectorum Filiorum Archidiaconi, & Decani Chriſtianitatis diſtrictus Hallenſis modernorum, & pro tempore exiſtentium, auctoritate noſtra perpetuò unias, & annectas, ita quod liceat pro tempore exiſtenti dicti Collegii Rectori per ſe, vel alium ſeu alios corporalem poſſeſſionem dictæ Eccleſiæ, ac annexorum, juriumque, & pertinentiarum ſuarum quarumcunque propria auctoritate apprehendere, & apprehenſam perpetuò retinere, curam dilectorum Filiorum Parochianorum dictæ Eccleſiæ, ac cætera munia paſtoralia per unum Præsbyterum Secularem Theologum, & aliàs benè qualificatum, per Rectorem dicti Collegii eligendum, & Ordinario Loci præſentandum, atque ab eodem Ordinario examinandum, & tanquàm idoneum, antequàm officium Vicarii dictæ Eccleſiæ recipere poſſit, approbandum, & admittendum, non tamen ad nutum Collegii prædicti Rectoris, nec ex quacunque cauſa, ſed tantùm ex cauſa gravi, & quæ privationem mereatur, non ſolùm judicio dicti Rectoris, ſed etiam Provincialis, & Conſultorum dicti Collegii pro tempore exiſtentium, amovibilem, exerceri, & adminiſtrari tantùm debeat, qui de cætero quoad adminiſtrationem curæ animarum, Sacramentorumque, & aliorum munium Paſtoralium dicto Ordinario ſubjectus exiſtat, prout antea fuerunt Rectores Proprietarii dicti, & ſunt ſimiles Vicarii aliarum Parochialium Eccleſiarum.

In caſu tamen infirmitatis ſeu legitimi impedimenti Vicarii ſic, ut, præfertur, deputandi, prædicti Collegii Rector curam animarum, & munia paſtoralia, prædicta durante infirmitate, ſeu legitimo impedimento hujuſmodi, per ſe ipſum exercere, ſeu per alium ad id ab eo deputandum Præsbyterum Secularem, ſeu de Superiorum licentia Regularem ad id idoneum, exerceri facere liberè, & licitè poſſit.

Vicario verò, ut præfertur, deputando prædicto remaneant uſus domus rectoralis, cæteraque alia dictæ Eccleſiæ fructus, & emolumenta, illaque omnia percipere, exigere, levare, ac in uſus ſuos, ac utilitatem liberè convertere poſſit, & valeat, illis tamen exceptis, quæ Perſonatui, & Paſtoratui ſunt communia, quæ inter Rectorem dicti Collegii, & Vicarium, ut præfertur, deputandum hujuſmodi erunt dividenda.

Præſentes quoque ex quacunque cauſa, quantumvis legitima, & juridica de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, annullari, vel invalidari, ſeu in Jus, vel controverſiam revocari, vel ad viam, & terminos Juris reduci, ſeu adverſus illas quodcunque Juris, vel facti remedium impetrari, aut concedi nullatenus unquam poſſe, nec debere, ſed ſemper, & perpetuò validas, & efficaces fore, & eſſe, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere debere, eaſque, ſeu quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam per Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, etiam in craſtinum aſſumptionis cujuſlibet eorum

ANNO 1655.

ad

ad ſummi Apoſtolatus apicem, & Sedem prædictam, etiam ſub quibuscumque verborum formis, & expreſſionibus, pro tempore factis, & conceſſie, minimè comprehendi, ſeu confundi, ſed ſemper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè redintegretas, ac de novo etiam, ſub quacumque poſteriori data, per Rectorem Collegii hujusmodi quandocumque eligenda, conceſſas eſſe, & fore, ſicque per quoſcumque Judices ordinerios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuncios judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his à quocumque quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane auctoritate noſtra prædicta decernens, non obſtantibus regulâ noſtrâ de exprimendo vero valore, & quatenus opus Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, uniones perpetuas niſi in caſibus à Jure permiſſis fieri prohibentis, aliiſque Apoſtolicis, ac in Synodalibus, Provincialibus, Univerſalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuscumque, aut ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de hujusmodi, vel aliis Beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus ſpeciales, vel generales dictæ Sedis, aut Legatorum ejus Literae impetrarint, etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum.

Quas quidem Litteras & proceſſus habitos, ac inde ſecuuta quæcumque ad dictam Eccleſiam volumue non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſequutionem Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis Privilegiie, Indulgentiis, & Litteris Apoſtolicis, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat qoomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in iisdem Litteris mentio ſpecialis.

Volumus autem, quòd propter unionem, & annexionem prædictas, ſi illas per te vigore præſentium fieri contigerit, ut præfertur, Eccleſia prædicta debitis propterea non fraudetur obſequiis, & Cura animarum Parochianorum nullatenus negligatur, ſed illius congruè ſupportentur onera conſueta.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo quinquegeſimo nono, Kalendis Octobris, Pontificatus noſtri anoo quinto.

Subſignatum erat diverſarum ſignaturis, & tandem ſuper plica Boulboul, eratqoe appenſum Sigillum plumbeum dicti S. D. N. Alexandri VII.

II. Inter Miſcell. Biblioth. Anglicæ Tom. 35.

Doo Brevia ad Lovanienſem Univerſitatem, & Facultatem Theologicam, quibus iterum damnantur Janſenii Propoſitiones: Anno 1660.

S. D. N. ALEXANDRI PAPÆ VII.

Brevia ad Lovanienſem Univerſitatem, & Facultatem Theologicam, nuper Romà transmiſſa, & nunc primum edita: Leodii Typis Joannis Mathia Hovii 1660. Permiſſu Superiorum.

Typographus Lectori Benevolo &c.

PUblicum, & ingens Lovanii ante aliquot hebdomadas gaudium fuiſſe occaſione Litterarum Apoſtolicarum tùm ad Univerſitatem, tùm ad Feculatatem Theologicam miſſarum, paſſim Fama vulgevit: Sparſus etiam tùm Leodii, tùm alibi rumor fuit, *Alexandrum VII.* in iisdem retractaſſe ſententiam ante hac contrà Jenſenii dogmata à Sede Apoſtolica latam. Qood poſtremum, licèt Catholicis omnibus Sedis Apoſtolicæ infallibilitatem agnoſcentibus riſu potiùs, quam fide dignum viſum fuerit, multorum tamen animoe inceſſit Cupido cognoſcendi, quæ tandem tanti gaudii cauſa eſſe potuerit. Horum juſtis deſideriis ut inſervirem, ipſas Litteras Apoſtolicas fideli manu deſcriptas typie vulgandas putevi. Utere benigna Lector & Vale.

Approbatio.

Ut varii, & ſcandaloſi rumores luca veritatis evaneſcant, expediet has Litteras Apoſtolicas typis excudi. Detum Leodii 17. Decembris 1660.

Joan. Erneſt. de Surlet,

Vicarius Generalis Leodiens.

Primum Breve ad Univerſitatem.

Dilectis Filiis, Rectori & Univerſitati Lovanienſi.

ALEXANDER P. P. VII.

Dilecti Filii, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

PAcie inter ambos cariſſimos in Chriſto Filios noſtros Reges, divinâ miſericordiâ tandem compoſitæ commodis & falicitate frui vos Domino concedente poſſe, quemadmodum litteris veſtris die vigeſimo Martii datis oſtenditis, pro paterna in vos caritete noſtra profectò gaudemus. Cùm præſertim hoc otio vos ed incumbendum ardentiori Studio litteris & virtutibus verè Catholico viro dignis de more uſuros eſſe planè credamus. Porrò autem eximium illud Salvatoris noſtri voce toties inculcatum præceptum de ſervandis Eccleſiæ Mandatis, deque audienda voce Paſtoris, qoem Vicarium ſuum in terris univerſi gregis curâ demandatâ conſtituit, quam ad Salutem & vitam, tam profectò eſt ad omne veræ ſcientiæ, Doctrinæque lumen ſuſcipiendum abſolutè neceſſarium: Niſi enim omnibus omninò determinationibus Apoſtolicis, & Firmitati Petræ, ſopra quam Eccleſiæ ſuæ Fundamenta ſtatuit Dominus, omnes Hominum, & præcipue litteris addictorum cogitationes, & Conſilia immobiliter adhæreant, incredibile prorſos eſt, in quot, & quantas vanitates, & inſanias falſas humani curioſitas ingenii, quò magis etiam ejus vis, & perſpicacitas excellit, per invia tandem, & abrupta feratur. Univerſitatem præclaram iſtam, hujus Sanctæ Sedis Auctoritate fundatam, & ampliſſimis donatam Privilegiis, tum viris doctrinæ, meritorumque luce fulgentibus locupletem, piè religioſèque Matrem ſuem reſpicere, & ſummopere venerari ſcimus, utque nullorum hominum turbidi Spiritus in ea planè remanſerint, totius Conſolationis Deum ex corde rogamus. Sed nulla ſatis magna diligentia eſt, quæ in coërcenda, & captivanda in obſequium Chriſti vaga per ſe illa ſenſuum ingeniique humani licentia,

Anno 1660.

& elationa ponatur, nullaque in hac eadem re alia ratio efficax à ſummis etiam & ſanctiſſimis viris pro ſe ipſis quoque continendis adhiberi unquam potuit, quàm hujus Petræ ſoliditati firmiſſima, & perquam abſolutiſſima in omnibus adhæſio & obedientia. Si quid anim in hac parte nedum peccatum vel minimum ſit, ſed etiam non diligentiſſimè & exactiſſimè ab initio cautum, & curatum, vix dici profectò poteſt, quò res paulatim delabatur. Speramus planè da pietate, & Catholicæ Religionis Zelo veſtro, omni curâ ſtudioque, vos in hujusmodi rem cogitationes univerſas collaturos, nequa paſſuros in poſterum, ut à debita nobis obedientis turbulentis hominis alicujus flatibus retardemini: Quin immò religioſi obſequii veſtri, tàm in obſervantia per accurata Conſtitutionum Apoſtolicarum adverſùs errores Janſennii, quàm omnibus aliis in rebus, illuſtria documenta præſtare vos nunquam deſtitoros, quò magis magisque in dies eximiam, verèque paternam Caritatem noſtram, atqos adeò ſummi Dei gratiam, & protectionem demereamini; A quo vobis, dilecti Filii, totique Univerſitati Lovanienſi, Benedictionem Apoſtolicam peramenter impertimur.

Datum Romæ apod S. Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die 7. Auguſti 1660, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Eratque ſignatum F. Florentin.

Et in dorſo ſubimpreſſus annulus Piſcatoris in cera rubra. Superſcriptio verò talis erat: *Dilectis Filiis, Rectori & Univerſitati Lovanienſi.*

Alterum Breve ad Facultatem Theologicam

Dilectis Filiis, Decano, & aliis Theologica Facultatis Magiſtris, Regentibus Lovanienſibus

ALEXANDER P.P. VII.

Dilecti Filii, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Litteras veſtras die 20. Martii datas accepimus, & in eo ſanè, quòd quinque propoſitiones illas, tàm in Conſtitutione fel. record. Innocentii X. Prædeceſſoris noſtri, quàm in alia noſtra poſtaà damnatas, tantoperè deteſtemini, ut neminem admittere ad gradus Academicos velitis, niſi prius religioſam obſervantiam prædictarum Conſtitutionum promittat, & juret, Obedientiam, & Zelum veſtrum unicè commendamus, atque adeò ſperamus, vos nedum id egregiè perſanctèque impleturos, verùm etiam omnibus aliis in hanc Sedem obſervantiæ, & obedientiæ documentis effecturos, ut omni rerum præteritarum, ex hominum animis evulſâ, & penitùs abolitâ memoriâ, priſtinum decus exiſtimationi, & laudi antiquæ veſtræ reſtituatur. Ad hanc igitur ſalutaris obſequii gloriam verè, conſtanterque promerendam, quamvis uti credimus eximiè currentes, vos, Dilecti Filii, etiam atque etiam, quantum poſſumus, hortamur in Domino. De reliquo non dubitamus, quin vos pro ſingulari ſcientiæ, pietatisque ſtudio, ſanam, & incorruptam, qualem tot Apoſtolicæ Sedis declarationes, & S.S. Patrum traditiones requirunt, doctrinam ſemper amplexuri, & adverſus orthodoxæ Religionis Hoſtes defenſuri ſitis, nec non præclariſſimorum Eccleſiæ Catholicæ Doctorum Auguſtini, & Thomæ Aquinatis inconcuſſa, tutiſſimaque dogmata ſequi ſemper, ut aſſeritis, ac impensè revereri velitis: quorum profectò Sanctiſſimorum virorum penès Catholicos univerſos ingentia, & omnem laudem ſupergreſſa nomina, novi preconii commendatione planè non egent. Porrò bonorum omnium largitorem Deum rogamus, ut vobis, dilecti Filii, cum pacis divinâ tandem Clementiâ reſtitutæ, proſperitate, cæleſtis gratiæ munera tueri, & augere quotidiè pro miſericordia ſua velit: ad quod feliciter conſequendum, Apoſtolicam Benedictionem vobis peramanter impertimus.

Anno 1668.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die 7. Auguſti Anno 1660. Pontificatus noſtri anno ſexto.

Signatum erat F. Florentin.

Et in dorſo habebatur.

Dilectis Filiis, Decano, & aliis Theologicæ Facultatis Magiſtris, Regentibus Lovanienſibus.

Eratque ſub impreſſus annulus Piſcatoris in cera rubra.

CLEMENS NONUS, PONTIFEX CCXLII. ANNO DOMINI MDCLXVII.

Anno 1667.

Clemens, anteà dictus Julius Roſpiglioſus, electus fuit Anno 1667. at Anno 1669. amiſſâ Candiâ præ dolore vitam finiit. *(Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb. 1727. Tom. VI. fol. 234. App.)*

Indultum Parlamento Pariſienſi inter alia concedens, quòd Indultarii in Commendam obtinere valeant Beneficia Regularia eis collata in vim Indulti citrà neceſſitatem providendi Regulares &c. Anno 1668.

Ex Memoares du Clergé de France Tom. 2. pag. 291.

CLEMENS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Summi Regis Regum providentiâ, qui humilitatem noſtram evexit, univerſalis Eccleſiæ ac Sanctæ Sedis Apoſtolicæ regimini præſidentes, ad ea ſemper intenti ſumus, per quæ ejusdem Sedis benignitas in dies magis ac magis eluceſcat erga omnes, & præſertim eas perſonas, quæ Regiis Miniſteriis mancipatæ, earum indefeſſis ſtudiis, laboribusque in publicum Miniſterium, & populorum utilitatem operam navant, idque eo libentiùs exequimur, quo id à nobis eorumdem Regum vota expoſcunt. Sanè chariſſimus in Chriſto Filius noſter Ludovicus Francorum Rex Chriſtianiſſimus, ſuo & dilectorum Filiorum modernorum Cancellarii, Præſidentium & Conſiliariorum ſuæ ſupremæ Curiæ Parlamenti Pariſienſis nominibus, nobis nuper exponi fecit, quòd aliàs, poſtquam felicis recordationis Eugenius Papa IV. Prædeceſſor noſter, procurante clariſſimæ memoriæ Carolo VII. Francorum Rege tum in humanis agente, Litteras Apoſtolicas in forma gratiarum expectativarum, ſeu mandatorum de providendo tunc & pro tempore exiſtentibus Regni Franciæ Cancellario, nec non Præſidentibus &

Con-

Anno 1668.

Conſilieriis Curiæ Parlamenti Periſenſis, quorum nonnulli Laici eſſa conſueverent, ac per eosdem Laicos loco ſui nomimandia perentibus, familieribus, & aliie tunc expreſſie de ejusdem Cuiæ Corpore & gremio exiſtentibus perſonis ad omnium, & ſingulorum Epiſcoporum, Abbatum & Capitulorum, ac aliorum ordinariorum Collatorum Regia Franciæ collationes, & alias quaslibet diſpoſitiones, ita ut Cancellario, Præſidentibus & Conſiliariis, Clerico ſeu Perſonæ per Cancellarium, Præſidentes, aut Conſiliarios, ſeu aliam perſonam dictæ Curiæ Laicam, & ad obtinenda Beneficia Eccleſiaſtica non capacem, nominatæ, ad ejusdem Caroli, & pro tempore exiſtentis Regis, nominationem, uni ex eisdem ordinariis Collatoribus per ſuas patentes Litteras de Perſona hojusmodi faciendam de uno Beneficio Eccleſiaſtico ſæculari, vel cujusvis etiam Cluniacenſia Ordinis Regulari, ſemel in Cancellarii, Præſidentium, Cooſiliariorum, ſeu perſonæ nominandæ, & ordinarii Collatoris hujusmodi vita dumtaxat, ac per eumdem ordinarium Collatorem provideri deberet, Apoſtolica auctoritate perpetuò conceſſerat, certis executoribus, qui in dictorum ordinariorum Collatorum negligentia perſonis, ot præfertur, nominatis, de Beneficiis hujusmodi providere poſſent, deputatis. Similia recor. Paulus Papa III. etiam Prædeceſſor noſter, ad Supplicatiooem ſimilis memoriæ Franciſci primi eorumdem Francorum Regis ac Cancellarii, Præſidentium, & Conſiliariorum Parlamenti hujusmodi per quasdam, cùm pro eo quod Cancellarius, Præſidentes, Conſiliarii, & Perſonæ Curiæ hujusmodi, qui pro tempore fuerant, Litteris, & gratiis bujusmodi uti, & illarum effectum proſequi forſan prætermiſerant, à nonnullie de viribus dictarum litterarum Eugenii Prædeceſſoris hæſitaretur, litteras Eugenii Prædeceſſorie hujusmodi cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, etiem ad hoc, ut Cancellarius, Præſidentes, & Conſiliarii Parlamenti Pariſienſis hujusmodi, tunc, & pro tempore exiſtentes, Beneficia Eccleſiaſtica, ſæcularia vel regularia ſub dictis gratiis comprehenſa aſſequi, & illis de eisdem Beneficiis, illorum pro tempore occurrente vacatione, per eoedem Ordinerios collatores, aut certos per aumdem Paolum Prædeceſſorem deputatos Judices, provideri libere, & licitè poſſet, ita tamen quod propterea perſonie Mandata & Mandatum juxta formam Capituli, & duarum ſequentium Decretalium pro tempore habentibue præjudicium aliquod non afferretur, nec prætexru oominationum in vim dictarum litterarum feciendatum à proſecutione Mandetorum hujusmodi excloderentur, dicta auctoritate approbavit, & confirmavit, ac nominavit, ac prædictis, & pro tempore exiſtentibus, Cancellario, Præſidentibus, Conſiliariis, & Perſonis, ut Beneficia Eccleſieſtica, ſæcularia, vel regularia inſra valorem ducentarum librarum Turonenſium, gratiarum, expectativatum, ſeu Litterarum Mandati de providendo hujusmodi, ac nominationom per dictum Franciſcum, & pro tempore exiſtentem Francorum Regem, faciendarum hujusmodi vigore ecceptare, ſeu recipere minimè tenerentur, indulſit. Et ſubinde cùm pro eo, quod ſub Litteris prædictis omnes, & ſinguli Epiſcopi, Abbates & Capitula, ac alii ordinarii Collatorea dicti Regni comprehendi videbantur, à nonnullie nimia curioſis, & plusquem oportet ſapere appetentibus, ac etiam S. R. E. Cardinales, ordinarii in dicto Regno Collatores ſub eodem continerentur, in dubium revocaretur, in maximum eorumdem Cardinalium, ordinariorum Collatorum, juriſdictionis ordineriæ præjudicium, idem Paulus Prædeceſſor per alias ſuas litteras decrevit, & decleravit, mentis ſuæ nunquam fuiſſe, nec eſſe, Cerdinales, qoi tunc erant, & pro tempore eſſent in dicto Regno ordinarii Collatores, ſub Litteris hujusmodi quomodolibet comprehendi, neque Judices per eum depotatos potuiſſe, eut in futurum poſſe perſonis, ut præfertur, nominatis, & de aliquibus Beneficiis ſub eorumdem Cardinalium Indultis comprehenſis, providere, ac ideo Cardinales Ordinarios collatores prædictos, Beneficia ad eorum ordinariam collationem ſpectanria, quibusvis perſonie, quibus eis videretur, liberè conferre valuiſſe, & in poſterum valere, prout in dictis Litteris pleniùs continetor. Cùm aotem, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, Indultum hujusmodi hactenus ſervatum fuerit, & ſervetur de præſenti, ſed nominationes, quæ illius vigore fiunt, ſæpe non habeant affectum, quin imò parvipendantur, tum quia ordinarii Collatorea prædicti, nominatis, Perochiales Eccleſias, etiam cureles, ſive alia Beneficia curam animarum habentia annexam, interdum conferunt, quæ ipſi nominati acceptare nequeunt, niſi eorum munera, quæ continuam aſſiſtentiam requirunt, deſerant, tum etiam quia valor annuus ducentarum librarum Turonenſium in Beneficiie per nominatos acceptandis, per prædictas Pauli Prædeceſſoris Litteras determinatus, ſecundum præſenoium temporum conditionem dignitati perſonarum memorati Parlamenti parum reſpondet, accidit quòd cum juxta vulgatam regulam, Regularie Beneficia Regularibus ſuut conferenda, nec ullus inter perſonas ejusdem Parlamenti exiſtat Regularis, qui Beneficia Regularia in titulum obtinere valeat, Indultum prædictuo, ſub quo comprehenduntur expreſſi omnes ordinarii Collatores Regulares, etiam Ordinis Cluniecenſis, ſuo effectu hac in perte fruſtrari videretur, in grave nominandorum detrimentom. Quare pro parte Ludovici Regis, ac Cancellarii, Præſidentium, Conſilieriorum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus eos amplioriegratiæ favore proſequi de benignitate Apoſtolica dignaremur. Noe igitur attendentes ejusdem Ludovici Regie præclara in nos Sedemque prædictam merita, ac Cancellerii, Præſidentium, & Conſiliariorum prædictorum qualitetes, eosdemque Cancellarium, Præſidentes & Conſiliarioe, à quibusvis excommunicetionis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à jure vel eb homine, quavis occaſione, vel cauſe latis, ſi quibus innodati exiſtant, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes & ebſolutoe fore cenſentes, ac Eugenii & Peuli Prædeceſſorum Litteras hujusmodi præſentibus expreſſis & inſertis habentes, eisdem modernis, & pro tempore exiſtentibus, Cancellario, Præſidentibus, Conſiliariis, & Perſonis nominandis, ut de cætero gratiarum, expectativarum, ſeu Litterarum Mandati de providendo, ac nominationum per eumdem Ludovicum, & pro tempore exiſtentem Francorum Regem faciendarum hujusmodi vigore Beneficia Regularia, quæ ceſſante eorum Commenda, per obitum illorum Commendatariorum pro tempore vecabunt, dummodo noo ſint Monaſteria, neque Prioratus Conventuales. & verè electivi, neque Officia Clauſtralia, in Commendem acceptare, requirere, ac recipere valeant, illaqoe, ac quævis alia Beneficia Eccleſiaſtica prædicta, Sæcularia vel Regularia, infra valorem ſexcentarum librarum Turonenſium, ſeu Parochiales Eccleſias, aliave Beneficia Eccleſiaſtica curam animarum actualem habentia, ecceptare ſeu requirere minimè teneantur, ac eisdem Ordioariis Colletoribus, ut Beneficia Regularia ſuperiùs expreſſa Regiis nominatis, ut ſupra commendare valeant, facultatem concedimus & indulgemus reſpectivè per præſentes: Decernentes, præſentes Litteras nullo unquam tempore de ſubrepoonis, vel obreptionis, aut nulli-

Anno 1668.

Anno 1668.

tatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut quovis alio defectu notari, impugnari, redargui, limitari, infringi, modificari, retractari, ſeu in Controverſiam vocari, aut adverſus illas, quodcumque juris, facti, gratiæ remedium intentari, vel impetrari; ſeu impetrato, aut etiam motu proprio, atqua ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine emanato vel conceſſo, quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare, nullatenus unquam poſſe, ſed ſemper, & perpetuò validae, & efficaces exiſtere, ſuosqua plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere debere, nec illas ſub quibusvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi, aut comprehenſas ſemper ab illis exceptas eſſe & fore, ſicque per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, ac Vice-Legetos & Nuntios in quavis inſtantia eis ſublata judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignorenter, contigerit attentari. Quocirca dilectis Sancti Dionyſii, & Sancti Germani Pariſienſis Monaſteriorum Ordinis Sancti Benedicti Abbatibus, ac Archidiacono majori nuncupeto Eccleſiæ Pariſienſis. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe vel alium, ſeu alios præſentes Litteras, & in eis contenta quæcunque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte Ludovici, & pro tempore exiſtentis Francorum Regis, & Cancellarii, Præſidentium & Conſiliariorum prædictorum, etiam pro tempore exiſtentium, deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eisque in præmiſſis efficacie defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtre præſentes litteras, & in eis contenta hujusmodi firmiter, & immobiliter obſervari, ac ſingulos, quos ipſæ concernunt, eis pecificè frui & gaudere, non permittentes eos deſoper per quoscumque contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, contredictores quoslibet & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Eccleſiarum in quibus Beneficia ipſa, Ordinum quorum Beneficia Regularia extiterint, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboretis ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuscunque, aut ſi aliquibus communiter aut diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, quod ii ex Regiis nominatis prædictis, quibus Beneficia Regularia, ut præfertur, commendari contigerit, intra octo Menſes à die Commendæ ſibi de illis factæ computandos, novam illorum Commendam à Sede prædicta impetrare, ac jura Cancellariæ Apoſtolicæ, & aliis propterea debita perſolvere omninò teneantur, alioquin fructus non faciant ſuos, & ad illorum Reſtitutionem teneantur, & Commendæ ipſis, ut præfertur, factæ ceſſent, eisque ceſſantibus, Beneficia prædicta vacent eo ipſo, quòdque in vacatione Beneficii Regularis Regiis nominatis vigore Litterarum hujusmodi pro tempore commendati, quod antea commendari non conſueverat; ſed immediato illius poſſeſſori tantùm pro prima vice, ſeu forſan etiam cum decreto revertendi in titulum commendatum extiteret, Beneficium prædictum ampliùs commendari nequeat, ſed ad priſtinam tituli naturam reverti, & Perſonæ Regulari in titulum conferri debeat, & Commendæ aliter, & ſine expreſſione præſentis Decreti factæ nullæ ſint eo ipſo, quodque prædictæ Pauli Prædeceſſoris Litteræ in reliquis omnibus, & præſertim in ea parta, ubi declaravit, S. R. E. Cardinales, Ordinarios Collatores ſub Indulto hujusmodi minimè comprehendi, ſalvæ, & illæſæ remaneant, ac omninò ſervari debeant. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, conceſſionis, indulti, decreti, mandati & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Anno 1675.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Mejorem, Anno Incarnationis Dominicæ 1667. ſexto decimo Kalend. Aprilis. Pontificatus noſtri anno primo.

Enregiſtré és Regiſtres du grand Conſeil du Roy, ſuivant l'Arreſt ce jourd'huy donné in iceluy. A Paris le ſeiziéme jour de Novembre 1668.

Signé HERBIN.

Anno 1670.

CLEMENS DECIMUS, PONTIFEX CCXLIII.

ANNO DOMINI MDCLXX.

Vide Compend. Vitæ *in Magno Bullario Romano hujus Edit. 1727. Luxemb. Tom. VI. fol. 288.*

BREVE S.S. D. N. CLEMENTIS PAPÆ X.

Confirmationis, & novæ Conceſſionis Indulgentiarum, &c. pro Archiconfraternitate Cincturatorum, & Cincturatarum nuncupeta S. Auguſtini, & Sanctæ Monicæ ſub Invocatione Beatæ Viginis Mariæ de Conſolatione Bononiæ erecta io Eccleſia S. Jacobi. Anno 1675.

CLEMENS PAPA X.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ex injuncto Nobis cœlitùs Apoſtalicæ ſervitutis munere ſpiritualium gratiarum conceſſiones ex pia, prudentique hujus Sanctæ Sedis diſpenſatione providè emanetas, quibus Chriſti fidelium devotio ad pietatis opera incitarur, & confovetur, Apoſtolici muniminis præſidio libenter conſtabilimus, & aliàs deſuper ſtatuimus, ſicut matura deliberatione prævia ad Omnipotentis DEI Gloriam, & animarum Salutem expedire in Domino arbitramur.

Dudum ſiquidem fel. rec. Gregorius Papa XV. Prædeceſſor noſter omnia, & ſingula Privilegia, Indulgentias, Prærogativas, Facultates, Gratias, & Indulta quæcumque Archiconfraternitati Cincturatorum, & Cincturatarum nuncupatæ S. Auguſtini, & Sanctæ Monicæ ſub Invocatione B. Virginis Mariæ de Conſolatione nuncupatæ in Eccleſia S. Jacobi Bononien. canonicè inſtitutæ, ſivè aliis quorumcunque locorum Confraternitatibus ei debitè annexis, & illius, ſive illarum utriusque ſexus Confratribus Cinctureris pro tempore exiſtentibus, tam per rec. mem. Gregorium XIII. & Gregorium XIV. quàm quoscumqua alios Romanos Pontifices Prædeceſſores pariter noſtros quandocumque, & quomodocumque, etiam per viam, & modum Extenſionis, Ampliationis, & Communicationis, ac aliàs ſub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis Clauſulis, & Decretis

eatenus quomodolibet conceſſa, & aliquando ravocata, ac ſub quibusvis ravocationibus, ſuſpenſionibus, raſtrictionibus, & modificationibus Auctoritate Apoſtolica, etiam quandocunque, & qualitercunqoe factis comprehenſa, Decretis tamen Contilii Tridantini non repugnantia, nac non litteras deſuper emanatas eâdem Auctoritate perpetuò approbavit, & confirmavit, ac innovavit, eisque perpetuæ & ioviolabilis Apoſtolicæ firmitatis tobur adjecit; Et nihilominus pro potiori cautela, illa omoia cum aorum extenſionibus, ampliationibus, & communicationibus prædictis da novo etiam perpetuò conceſſit, & aliàs prout in ipſius Gregorii XV. Prædeceſſoris deſuper ſub Plumbo Anno Incarnationia Dominitæ M. DC. XXI. tertio Nonas Junii expeditis, quarum tenoram præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſo, & inſerto haberi volumus, ulteriùs continetur.

Cùm autem, ſicut Venerabilis Frater Joſephua Euſanius Epiſcopus Prophyrien. Sacrarii noſtri Apoſtolici Præfectus, Nobis nuper axponi fecit, ſobinde Congregatio tunc exiſtentium S. R. E. Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita, quasdam littaras die XXIII. Martii M DCXXIX. ad tunc exiſtenrem priorem Generalem Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini dederit, qoibua Indulgentiæ Archiconfraternitati, aique aggregatis Confraternitatibus prædictis à Romanis Pontificibus conceſſæ, quippe quæ à piæ mem. Paulo Papa V. etiam Prædeceſſore noſtro per ſuas litteras, quarum initium *Cùm certas &c.* dio II. Octobris M DC VI. aditas revocatæ fuerant, tametſi à memorato Gregorio XV. Prædeceſſore per ſuas litteras præfatas innovatæ fuiſſent, rejici poſſa videbantur. Verùm Congregaoo Venerabilium Fratrum noſtrorum ejusdem S. R. E. Cardinalium Indolgentiia, & Sacris Reliquiis præpoſita, re diligentiùs examinata, cenſuerit, nihil obſtare, quo minus Architonfraternitatis, & Confraternitatum hujosmodi Confratres omnibus & ſingulis Indulgentiis per easdem Gregorii XV. Prædeceſſoris litteras confirmatis & innovatis oti, & frui poſſent, at deberent, & aliàs prout in ipſius Congregarionis Decreto deſuper XVII. Aprilia M DC LXXIII emanato, atiam continetur. Quia verò in dictis Gregorii Prædeceſſoris litteris ſpecificè non exprimuntur Indulgentiæ à prædictia Romanis Pontificibus conceſſæ, ideò ab eadem Congregationa Cardinaliom dalecti fuerint doo ex Conſultoribus illius, nempe dictus Joſephua Epiſcopus, ac dilectus Filius Julius Maria de Blanchis Ordinia Prædicatorum Profeſſor, in Sacra Theologia Magiſter, qui ſingulas Indulgentias hujusmodi ex authenticia colligerent Dotumentis, ad hoc, ut poſſent poſtmodum ad formam Conſtitutionis ſimilis rec. Clementis Papæ VIII. Prædeceſſoris pariter noſtri, quæ intipit *Quacunque &c.* Et Decreti ejusdem Congregationis die XVI. Martii dicti Anni M DC LXXI. editi, oominaom, & in ſpecia communicari. Ipſis autem Conſultoribus ſit delectis, de nonnullis Indulgentiarum capiribus non conſantientibus, viſum fuerit eidem Cardinalium Congregationi, quicquid in controverſiam veniret, bon. mem. Joanni, dum vixit S. R. E. præfaræ Præsbytero Cardinali Bonæ nuncuparo, dafiniendum proponi; Et poſt habitam inter eosdem Conſulrores collationem, irerumque examinata capita illa, conſentientibus in cunctis Conſultoribus prædictis, reque omni per præfarum Joannem Cardinalem expeaſa, & probata, confectum fuerit Summatium Indulgentiarum hujusmodi ex Originalibus Romanorum Pontificum litteris, aliisqoe authentitis Documentis excerptum, tenoris qui ſequitur, videlicet.

SUMMARIUM.

Indulgentiarum Archiconfraternitatis Cincturatorum S. Auguſtini, & Sanctæ Monicæ ſub Invocatione B. Virginis Mariæ de Conſolatione erectæ Bononiæ in Eccleſia S. Jacobi, & Confraternitatum eidem aggregatarum.

PRæmittendum primò, Confratres Cincturatos utriosque ſexus uti, frui, & gaudera Indulgentiis, & Gratiis ſpiritualibus toti Ordini Eremitarum S. Auguſtini conceſſis ex Gregorio XIII. in Brevi *Ad augendam* die XVI. Dec. M DL XXVIII. anno VII. Pontificatus. Et in alio ejosdem Pontificis *Cùm ſicut &c.* die XV. Decemb. M DL XXIX. his verbia. Confratres utriusqua Sexus Confraternitatum Corrigiatorum nuncupatarum Sancti Auguſtini, ut frui, & gaudere poſſint Indulgentiis, & participaa fieri omnium Gratiarum Spiritualium Ordini ipſius Sancti Auguſtini conceſſarum, omniumque Bonorum, quæ in dicto Ordine pro tempore fient, intat alis teneantur quotidia recitare tredecim Pater Noſtar, & totidem Ave Maria, & unum Salva Regina pro Salute Romani Pontificis, & felici ſtatu Sanctæ Matria Eccleſiæ; Et ſi ipſum Salva Regina dicera ignoraverint, loco Salva Regina quinqua Ave Maria devotè recitando, easdem Indulgentias, & Gratias Spirituales conſequantur, quas conſequerentur, ſi ipſum Salva Ragina recitarent.

Secundò præmittendum eſt, quòd Leo X. *Solet annuere* VII. Kalan. Auguſti MDXIII. anno primo, ſingula Privilegia, Immunitates, Exemptiones, Conteſſiones, Ingulgentias, & peccatorum planarias Remiſſiones, & Indulta quæcunque quibusvis Domibus, & Congregationibus, aut aliia Locis, & illorum Perſonis dicti Ordinis Fratrum Eramitarum S. Aoguſtini olim in genere, vel in ſpecie conceſſa, ac in poſterum concedenda, ad ipſum Ordinem Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, & illius Perſonas, ac ſi illis ſpecialiter conceſſæ fuiſſent, extendit, & communicat, ut eis gaudeant, & otantur, at ſi eis, & ſingulis eorum Domibus, & Perſonis in ſpecie conteſſa fuiſſent. Hoc idam antea in ſimili forma conteſſerat Julius II. *Dum fructus uberes* VII. Kalan. Julii M D VII. anno IV. Et Alexandar IV. licèt non tam generaliter in Bulla *Ut eò libentius* XIII. Kalan. Auguſti anno primo. Nec non in alia *Oblata Nobis* XII. Kalen. Maji anno III. Quæ fuerunt innovatæ per Martinum V. *Sinceræ* IV. Kalen. Maji anno VI. Et per Sixtum IV. *Dum fructus uberes* M CCCC LXXIV. VII. Idus Febrarii anno IV. in Mari Magno. Deniqoa Idem Sixtus IV. io Bulla *Inter præcipuas* M CCCC LXXII. X. Kalen. Janustii anno II. Congregarioni Lombardiæ præfati Ordinis, ejusqua Profeſſoribus, Domibus, & Locis univerſis concedit, & pariter indulget, quòd ipſi omnibus, & ſingulis Privilegiis, Exemptionibus, Libertatibus, Immunitatibus, Indultis, Indulgentiis; & Gratiis, Eccleſiæ & Domui de Populo, earumque Perſonis per Sedem Apoſtolicam hactenus conceſſis, in omnibus & per omnia uti valeant, & gaudere.

Tertiò. Præmittendum eſt, quòd Gregorius XIII. in Brevi *Ad augendam* ut ſupra, inter Gratias Spirituales dictæ Confraternitati tàm in particulari conceſſas, quàm forſan per participationem Indulgentiatum Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, vel cujusvis alterius Religionis communicatas, nonnullæ reperiuntur cum clauſula manus adjutrices porrigendi, quæ quidem per Sedam Apoſtolicam fuerunt revocatæ, vult, & dacernit,

quòd eædemmet Indulgentiæ, & Spirituales Gratiæ dictis Confratribus ſuffragentur æquè, ac ſi in illia dicte Clauſula non adeſſet, quam penitùs abrogat, dummodò loco porrigendi manus adjutrices, quinque vicibus Orationam Dominicam, & totidem Salutationem Angelicam pro Sanctæ Matrie Eccleſiæ exaltatione, ac hæreſium extirpationa recitent.

Ultimò præmittendum eſt, quòd Julius II. *Nihil eſt* die XXIV. Septembris M D VIII. Pontifitatus anno quinto, ut omnia quàm firmiſſime ſint, quæ Ordini prædicto Apoſtolica Sedes elargita eſt, proprio & motu, & ſcientie, atque de plenitudine poteſtatis vult, ſtatuit, & decarnit, ut quæcunque conceſſio Ordini præfato facta, ſive per ſe, ſive per Communionam, quam facit cum alius Ordinibua, & Congregerionibus, eandem omninò vim, atque efficaciam perpetuò habeant, tam in Judicio, quàm axtra Judicium, ac ſi plumbeo ſigillo obſignatæ eſſent, quod intelligi vult tam da his, quæ in forma Brevis, quàm de hie, quæ per ſupplicariones expeditæ ſunt, in quibus placuit, ut ſole ſignatura ſufficeret: Quamobrem quæcunque fuerunt aidem Ordini utcunque conceſſa, ſive ipſa Exemplaria, ſive eorum tranſumpta oſtendentur, Prælati alicujus, aut publici Notarii menu ſignata, aut etiam Generalis Ordinie ſigillo firmata eodem motu, ſcientie, & poteſtate decernit, mandatque, eandem omninò, & vim eſſe, & fidem adhiberi, ac ſi plumbi ſignum haberent. Idem haber Leo X. *Licet ſponte* die VI. Maji M D XIV, Pontificatus anno II.

Indulgentia autem prædictis Confratribus, ſeu Conſororibus conceſſa, ſunt ſequentes:

IN feſtis Domini, & Primò. In Nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti, Collegium XXIV. Cardinalium in litterie ſub dat. Romæ anno M CCCC XCVIII. die XXVIII. Maji ſub Alexandro VI. anno VI. videlicet; Quilibet ipſorum per ſa præfetis utriuſque Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui Capellam Confraternitatis à primis uſque ad ſecundas Vaſperas incluſivè devotè viſitaverint, & manus porrexerint adjutrices (*ex Indulto Gregorii XIII. ut ſupra quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam recitaverint*) annuatim pro die prædicto, quo id fecerint, centum dies de injunctis eis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxat: Quod ex Conſtitutinne Sixti *IV. Inter præcipuas* confirmetur.

Secundò in Feſtivitete Sancti Spiritus, & uſque ad octavam ipſius, eiadem ut ſupra Confretribus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui Ordinie Eccleſiam, & Capellam, vel Altare Confraternitetis annis ſingulie venerabiliter viſitaverint, unus Annus, & quadreginta dies de injuncta pœnitentrie miſericorditer relaxantur: Alexander *IV. Sanctorum meritis* III. Id. Februarii Pontificatus anno III.

Tertio in feſtis Netivitatis Chriſti, Epiphaniæ, Reſurrectionis, Aſcenſionis, & Pentecoſtes, ac per Octevee aorum, & in feſto Circumciſionis prædictis Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſie atque manus porrigentibua adjutrices (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies, ut ſupra) nec non Eccleſias Ordinis, & Altare, vel Capellam Confraternitatie annuatim devotè viſitantibus, milla Anni, & totidem quadregenæ miſericorditer relaxantur. Innocentius *IV. Quoniam* VI. Kalen. Maji Pontificetus anno primo.

Quartò in omnibus Feſtivitatibus Domini noſtri Jeſu Chriſti, & per octavas ipſarum præfatis Confratribus verè pœnitentibus, & confaſſis, venientibus ad Eccleſias Ordinie Eremitarum Sancti Auguſtini, & Altare vel Capellam Confraternitatis, ut ſupra viſitantibus, LXX. Anni, & totidem quadragenæ Indulgentiæ; Eiſdemque pariter viſitantibus, ut ſupra, in omnibus prædictis feſtis Domini, dando aliquid in adjutorium pro fabrica dictarum Eccleſiarum, ſive Oratorii, vel Capellæ Confraternitatis (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies ut ſupra) per quamlibet illarum feſtivitatum Cantum anni, & centum quadragenæ Indulgentiæ ſuorum peccatorum conceduntur: Gregorius *IX. Ex Tranſumpto Oſcenſi* die X. Januarii M D LXXIV.

In feſtis Beatæ Mariæ Virginis, & primò in feſtivitata Nativitatis ejuſdem Virginis Mariæ Confratribus prædictie verè pœnitentibue, & confeſſis, qui Ordinis Eccleſiam, & Altara, vel Capellam Confraternitatis à primie Veſperis uſque ad ſecundas Veſperas devotè viſitaverint annuatim, & manus porrexerint adjutrices (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) illa Indulgentia, & remiſſio peccatorum conceditur, quam, Eccleſiam Beatæ Mariæ in Portiuncula dictam de Angelis extra muros Aſſiſinatanſes primo (hoc eſt à Veſperis primis ejuſdem diei) & ſecundò diebus menſie Auguſti annuatim viſitantes quomodolibet conſequuntur. Bonif. *IX. Dum Præcelſa.* III. Kalen. Septembris Anno XI. Eodemque die prædicti Confratres verè pœnitentes, & confeſſi, ſeu ſtatutis à Jure temporibus firmum confitendi propoſitum habentes, qui Ordinis Eccleſiam, & Altare, ſive Capellam Confraternitatis à primie Veſperis uſque ad ſecundas Veſperas diei hujuſmodi devotè viſitaverint, & inibi pro Sanctæ Matris Eccleſiæ Exaltatione, & hæreſium extirpatione, nec non Pace inter Principes Chriſtianos conſervande ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem conſequuntur. Pius *IV. Salvatoris* Anno Incarnationis Dominicæ M D LXIII. X. Kal. Martii anno V. Eadem pariter die Gregorius *XIII. Redditurí* ut ſupra, iiſdem verà pœnitentibue, confeſſis, ac Sacra Communione refectis, qui Eccleſiam Ordinis, ac Confraternitatis Altara à primie Veſperis uſque ad occaſum Solis devotè viſitaverint, & pias inibi preces ad Deum pro Sanctæ Matris Eccleſiæ Exaltatione, infidelium converſione, & hæreſium extirpatione, ac aliis prout unicuique ſuggeret devotio, fuderint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem elargitur. Similiter in eadem Nativitate, ac etiam in Annunciationa ejuſdem Beatæ Mariæ Collegium XXIV. Cardinalium, ut ſupra, annuatim pro ſingulie feſtivitatibus, ſeu diebua prædictis, quibus id fecerint, centum dies de injunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxat.

Secundò. In Dominica infra octavam Aſſumptionie Beatæ Mariæ Virginie prædicti Confratres verè pœnitentes, & confeſſi, ac devotè viſitantes Ordinis Eccleſiam, & Capellam Confraternitatis, ut ſupra, à primis Veſperis uſque ad occaſum Solis ſubſequentis diei, & manus porrigentes adjutrices (Ex Indulto Gregorii XIII. quinquies &c.) lucrantur omnes, & ſingulas Indulgentias etiam plenarias per fel. rec. Innocent. IV. & alios Romanos Pontifices Prædeceſſores viſitantibus Eccleſias Domorum dicti Ordinis, & manus porrigentibus adjutrices (Ex Indulto Gregorii XIII. quinquies &c.) conceſſas. Julius II. *Et ſi Cunctis* Non. Julii M D VI. anno III.

Tertiò. In feſto Aſſumptionis, Nativitatis, Annunciationis, & Purificationis Beatæ Mariæ, nec non per octavas Nativitatis, & Aſſumptionis ejuſdem beatæ Mariæ prædictis Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis, atque manus porrigentibus adjutrices (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) nec non Ordinis Eccleſias, & Capellam, aut Altare Confraternitatis annuatim devotè viſitantibus mille Anni, & totidem quadragenæ miſericorditer relaxantur. Innocentius *IV. Quoniam* ut ſupra.

Quartò. In omnibus Feſtivitatibus beatæ Mariæ Matris Domini noſtri JESU Chriſti, & per octavas ipſarum præfatis Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui ad Eccleſias Ordinis venerint, & Capellam, vel Altare Confraternitatis viſitaverint, LXX. anni, & totidem quadragenæ Indulgentiæ; Eiſdemque pariter viſitantibus, ut ſupra in omnibus prædictis feſtis Dominæ noſtræ Sanctæ Mariæ, dando aliquid in adjutorium pro fabrica dictarum Eccleſiarum, ſive Capellæ, vel Altaris Confraternitatis (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) per quamlibet illarum feſtivitatum, centum anni, & centum quadragenæ Indulgentiæ ſuorum peccatorum conceduntur. *Gregor. IX.* ut ſupra.

Quintò. Singulis anni feſtis ejuſdem B. M. Virginis, Greg. *XIII. Ad ea* die XV. Junii M D LXXV. Pont. anno IV. omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Confratribus prædictis verè pœnitentibus, & confeſſis, qui Altare ut ſupra devotè viſitaverint, & ibi oraverint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedit, & relaxat.

In feſtis Apoſtolorum, & primò in feſtivitate Sancti Jacobi Majoris Collegium XXIV. Cardinalium, videlicet quilibet ipſorum per ſe eiſdem Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis, atque viſitantibus, ut ſupra, annuatim die prædicto quo id fecerint, centum dies de injunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxat.

Secundò in feſto Apoſtolorum Petri, & Pauli, & in ſolemnitatibus Apoſtolorum, & Evangeliſtarum eiſdem Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis, atque manus porrigentibus adjutrices, (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) nec non Ordinis Eccleſias, & Capellam, vel Altare Confraternitatis annuatim devotè viſitantibus, mille anni, & totidem quadragenæ miſericorditer relaxantur. Innocentius *IV. Quoniam* ut ſupra.

Tertiò in feſtis omnium Apoſtolorum per quamlibet illarum feſtivitatum præfatis Confratribus viſitantibus Ordinis Eccleſias, & Capellam, vel Altare Confraternitatis, dando aliquid in adjutorium pro fabrica dictarum Eccleſiarum (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) centum anni, & centum quadragenæ Indulgentiæ ſuorum peccatorum; Eiſdemque pariter verè pœnitentibus, & confeſſis ad dictas Eccleſias Ordinis venientibus, & Capellam, vel Altare Confraternitatis, ut ſupra, viſitantibus in omnibus feſtivitatibus Apoſtolorum, & Evangeliſtarum ſeptuaginta anni, & totidem quadragenæ Indulgentiæ conceduntur. Gregor. *IX.* ut ſupra.

In feſtis Sanctorum Ordinis. Et primò in feſto B. Auguſtini Doctoris Eccleſiæ, & per octavam ejus prædictis Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis venientibus ad dictas Ordinis Eccleſias, & Capellam, vel Altare, ut ſupra, viſitantibus, LXX. anni, & totidem quadragenæ Indulgentiæ conceduntur. Gregor. *IX.* ut ſupra. Eodemque feſto prædictis verè pœnitentibus, & confeſſis, qui ad Eccleſiam Ordinis, & ad Capellam, vel Altare Confraternitatis cauſâ devotionis acceſſerint, annuatim centum dies de injuncta pœnitentia miſericorditer relaxantur. Alex. *IV. Vitæ perennis* V. Idus Junii Pont. anno V. In omnibus pariter feſtivitatibus ejuſdem B. Auguſtini prædictis Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui præfatas Ordinis Eccleſias, & Capellam, vel Altare Confraternitatis, ut ſupra, devotè viſitaverint annuatim, & manus porrexerint adjutrices (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) mille anni, & totidem quadragenæ miſericorditer relaxantur. Innoc. *IV.* ut ſupra.

Secundò in diebus feſtivitatum ejuſdem S. Auguſtini, & S. Monicæ, Greg. *XIII. Ad augendam*, ut ſupra, prædictis Confratribus, qui pœnitentes, & confeſſi, & ſanctiſſima Communione refecti Eccleſias Ordinis, & prædictam Confraternitatis Capellam, ac Sancti Auguſtini, & Sanctæ Monicæ hujuſmodi ſita Altaria à primis veſperis uſque ad occaſum Solis, ſingulis annis devotè viſitaverint, & ibi pro pace inter Chriſtianos Principes conſervanda ac hæreſium extirpatione, ſanctæque Matris Eccleſiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, quo die prædictorum id egerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino perpetuò concedit. Nec non idem Greg. *XIII. Etſi cuncta* Idib Decemb. M D LXXX. prædictis ſimiliter verè pœnitentibus, & confeſſis, qui Capellam Sanctæ Monicæ in feſtivitate ejuſdem Sanctæ Monicæ à primis veſperis, ut ſupra, ſingulis annis devotè viſitaverint, & inibi pro Sedis Apoſtolicæ exaltatione, hæreſiumque extirpatione pias ad Deum preces effuderint, & Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, etiam plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem elargitur.

Tertiò in diebus item feſtivitatum ipſius D. Auguſtini, ac Sanctæ Monicæ ejuſdem Auguſtini Matris, & S. Nicolai Confeſſoris de Tolentino nuncupati ſtatuitur, & ordinatur, quòd omnes, & ſinguli utriuſque ſexus Confratres prædicti verè pœnitentes, & confeſſi, qui Ordinis Eccleſiam, & Capellam, vel Altare Confraternitatis à primis veſperis vigiliarum, & per totam diem feſtivitatum earundem incluſivè devotè viſitaverint annuatim, & manus ad ejuſdem Eccleſiæ ſive Capellæ, vel Altaris Confraternitatis reparationem, reſtaurationem, & augmentum porrexerint adjutrices, (Ex Indulto Greg. *XIII.* quinquies &c.) pro qualibet die feſtivitatum hujuſmodi omnium, & ſingulorum ſuorum criminum, & delictorum, ac peccatorum, etiamſi de illis tunc memores non extitiſſent, dummodò, ſi memoriam illorum haberent, illa confitendi propoſitum habuerint, & ſi recordati aliquando confeſſi fuerint, pleniſſimam auctoritate Apoſtolica remiſſionem miſericorditer conſequuntur t Sixtus IV. *Dum attentè* anno Incarnationis Dominicæ M CCCC LXXIX. XII. Kalen. Aprilis Pont. anno IX.

Quartò. Conceditur etiam prædictis Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui in Dominica feſtum S. Nicolai de Tolentino immediatè ſequente à primis veſperis uſque per totum diem ipſius Dominicæ Capellam ejuſdem S. Nicolai, & Altare Confraternitatis devotè viſitaverint annuatim, illa Indulgentia, & remiſſio peccatorum, quam viſitantes Eccleſiam B. Mariæ in Portiuncula, aliàs dictam de Angelis, ut ſupra annuatim quomodolibet conſequuntur. Bonif. *IX. Licet Is* Kalen. Martii Pont. anno XI.

In aliis diebus anni, Et primò in feſtis S. Joannis Baptiſtæ, & omnium Sanctorum prædictis per quamlibet illarum feſtivitatum viſitantibus Ordinis Eccleſias, & Capellam vel Altara Confraternitatis, centum anni, & centum quadragenæ Indulgentiæ ſuorum peccatorum, dando aliquid in adjurotium pro fabrica dictarum Eccleſiarum ſive Capellæ, vel Altaris Confraternitatis (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) conceduntur. Gregor. *IX.* ut ſupra. Eisdemque verè pœnitentibus, & confeſſis, in Nativitata Sancti Joannis Baptiſtæ, nec non per ejusdem octavam, & celebritate prædicta omnium Sanctorum, qui devotè viſitaverint Eccleſias Ordinis, & Capellam, vel Altare Confraternitatis ut ſupra annuatim, & manus porrexerint adjutrices (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) mille anni, & totidem quadragenæ miſericorditer relaxantur. Innocentius IV. *Quoniam &c.*

Secundò. A feria ſexta poſt Dominicam tertiam Quadrageſimæ usque ad octavam Raſurrectionis Dominicæ prædictis verè pœnitentibus, & confeſſis, qui fide, ac reverentia prævîis ad gratiam implorandum cum Eleemoſinis acceſſerint (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) diebus ſingulis, quibus Ordinis Eccleſiam, & Capellam, vel Altare Confraternitatis ut ſupra viſitaverint, Annorum decem & ſeptem, & quadragenarum totidem Indulgentia conceditur. Ex litteris authenticis Raynaldi Archiep. Thebani, ac in Urbe Vicarii Generalis Clementis Papæ V. anno M CCC IX. die XXX. Martii ejusdem Clementis Pont. anno quarto.

Tertiò. A Dominica ſeptuageſimæ incluſivè usque ad octavam Paſchæ, prædictis verè pœnitentibus, & confeſſis, qui devotè viſitaverint Ordinis Eccleſias, & Capellam, vel Altare Confraternitatis ut ſupra annuatim, & manus porrexerint adjutrices (Ex Indulto Greg. X*III.* quinquies &c.) mille anni, & totidem quadragenæ miſericorditer relaxantur. Innoc. IV. *Quoniam* ut ſupra.

Quartò. Leo X. *Cum ſicut accepimus* dia VI. Januarii M D XV. Pontificatus anno II. omnibus, & ſingulis corrigiatorum Confratribus in toto Chriſtianorum Orbe conſtitutis, qui vel quæ orationem ſerotinam conſuetam in Ordine Eremitarum Sancti Auguſtini ſingulis diebus in communi, vel ex ſe orationem pro ſtatu S. R. E. & pro Summo Pontifice dici conſuetam, vel eam, quæ incipit Salva Regina, devotè dixerint, ſeptem annos da vera Indulgentia, & totidem quadragenas concedit, & indulget.

Quintò. Diebus Stationum in Miſſali Romano præſcriptis, prædicti Cincturatorum Confratres, qui contriti, & confeſſi in Eccleſiis Ordinis ſingulis diebus pro tempore quadrageſimali viſitaverint tria Altaria, ſcilicet Altare Confraternitatis, & alia duo à Prioribus ejusdem Ordinis deputanda, & quinque Pater noſter, totidemque Ave Maria, ob reverentiam Dominicæ Paſſionis, & Glorioſæ Dei Genitricis Mariæ genibus flexis cum oratione, quæ pro Summo Pontifica fieri conſuevit, videlicet *Deus omnium Fidelium Paſtor &c.* dixerint, eandem Indulgentiam conſequuntur, quam habituri eſſent, ſi Romanis Stationibus intereſſent. Qui verò dictam orationem dicere neſciverint, loco illius dicant Salve Regina pro felici conſervationa ſtatus Eccleſiæ Romanæ, & Summorum Pontificum, qui pro tempore fuerint: Si verò tot Altaria non eſſent, ut prædictas orationes, & Pater cum Ava Maria replicent ante Altare Confraternitatis; Sixtus *IV. Per Signaturam.* Innocentius deinde *VIII.* in Bulla *Cùm aliàs* die VII. Decembris M C D LXXXIX. Pontificatus anno VI. prædictas Indulgentias Stationum Almæ Urbis pro tempore quadrageſimali ut ſupra conceſſas confirmavit, & ad Stationes totius anni (ad normam Miſſalis Romani, ut ſupra) extendit. Et nihilominus, ſi contingat aliquem ex legitima cauſa à locis, ubi ſunt Eccleſiæ præfati Ordinis, ſive Altare Confraternitatis abeſſe, in quacunque Eccleſia, & loco, etiam unum tantum Altare habente, ſi ante dictum Altare eas orationes, quæ ante tria Altaria fieri jubentur, ter dixerit, præfatas totius anni Indulgentias perinde conſequatur, ac ſi eas coram tribus Altaribus, ut ſupra deputatis dixerit, indulſit.

Sextò In Hebdomada majori, præfati Corrigiatorum Confratres verè pœnitentes, & confeſſi, qui Ordinis Eccleſiam, & Capellam, vel Altare Confraternitatis ut ſupra, à primis veſperis diei Martis dictæ majoris hebdomadæ usque per totum diem Mercurii immediatè ſequentem devotè viſitaverint annuatim, & ad earundam conſervationem manus porrexerint adjutrices (Ex Indulto Greg. *XIII.* quinquies &c.) illam perpetuis temporibus Indulgentiam, & peccatorum remiſſionem lucrantur, quam viſitantes Eccleſiam S. Marci de Venetis Caſtellanen. Diœceſis, in faſto Aſcenſionis Domini noſtri JEſu Chriſti, annuatim quomodolibet conſequuntur. Bonifacius IX. *Sincera Devotionis* IV. Kalen. Martii, Pontificatus anno IX. Eodem pariter die Mercurii, nec non die Jovis, & die Veneris hebdomadæ ſanctæ, præfati Confratres verè pœnitentes, & confeſſi, qui devotè viſitaverint Eccleſias Ordinis, & Capellam aut Altare Confraternitatis, ut ſupra annuatim, & manus porrexerint adjutrices (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) à pœna & à culpa miſericorditer relaxantur. Inncentius *IV. Quoniam* ut ſupra; Quam conceſſionem Sixtus *IV. Inter præcipuas* ut infra, Indulgentiam plenariam nominat.

Septimò. In omnibus Sabbatis Quadrageſimæ prædictis Confratribus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui Eccleſias Ordinis, & Capellam, vel Altare Confraternitatis, ut ſupra, qualibet die Sabbati ſingularum hebdomadarum Quadrageſimæ devotè viſitaverint annuatim, omnium peccatorum ſuorum remiſſio, & venia conceditur. Sixtus *IV. Cùm ineffabilia* anno Incarnationis Dominicæ M CCCC LXXIX. XIII. Kalen. Julii Pontificatus anno VIII. Præterea ſingulis diebus Sabbati totius anni, iisdem verè pœnitentibus, & confeſſis, atque ſacra communione refectis, qui Eccleſiam Ordinis, & Capellam, vel Altare Confraternitatis, ut ſupra, viſitaverint devotè, & ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſium extirpatione, ac Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die prædictorum id egerint, plenaria omnium peccatorum ſuorum Indulgentia, & remiſſio miſericorditer in Domino conceditur. Gregor. *XIII. Ineffabilia* dia XXV. Januarii M D LXXXII. Pont. anno X.

Octavò. Iisdem Confratribus ſemel in vita, ut Confeſſorem idoneum Regularem dicti Ordinis (juxta Concilii Tridentini decreta ab Ordinario approbatum) quem ipſi Corrigiati, & eorum quilibet duxerit eligendum, qui ipſos Confratres, & eorum quemlibet ab eorum exceſſibus, & delictis abſolvere, exceptis caſibus in Bulla Cœnæ contentis, & caſibus Epiſcopis locorum reſervatis, ac aliis ad formam Conſti-

Anno 1675.

ANNO 1675.

tutionis *Quacumque* Clementis *VIII.* & eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere, ac plenariam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem elargiri poſſit, Apoſtolica auctoritate conceditur, & indulgetur. Quam etiam in Articulo mortis verè pœnitentes, & confeſſi conſequi poſſunt. Julius *II. Dum fructus uberes*, ut ſupra.

Nonò. Plenariam quoque Indulgentiam in articulo mortis lucrari poſſunt prædicti Confratres, ſi verè pœnitentes, & confeſſi nomen JEſu, ore, vel corde invocaverint. Gregor. *XIII. Etſi cuncta* ut ſupra, & *Reddituri*, pariter ut ſupra.

In Proceſſionibus. Et *Primò* Gregor. *XIII. Ad ea*, ut ſupra, omnibus, & ſingulis utriusque ſexus Confratribus prædictis verè pœnitentibus, & confeſſis, qui quartâ Dominicâ cujuslibet menſis, ceſſante legitimo impedimento, dictæ Proceſſioni interfuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam & remiſſionem; ac eisdem Confratribus Miſſæ ſolemni quartâ Dominicâ cujuslibet menſis ad Altare Confraternitatis, ac etiam privatæ Miſſæ in Oratorio, ſive Altari ejusdem Confraternitatis dictâ quartâ Dominicâ celebrari ſoliris intereſſentibus, ac inibi pro Rom. Pont. conſervatione, & exaltatione Sedis Apoſtolicæ, & unione Principum Chriſtianorum, hæreſiumque extirpatione pias ad Deum preces effundentibus, centum dies de injunctis eis, aut aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino concedit, & relaxat. Eandem plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem in Proceſſione præfatæ Dominicæ elargitur idem Gregor. *XIII.* in Brevi *Reddituri*, ut ſupra, verè pœnitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, & ut præfertur orantibus. Plenariam pariter omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem idem Gregor. *XIII. Ad augendam*, ut ſupra, præfatis omnibus utriusque ſexus dictæ Confraternitatis Confratribus, quando pœnitentes, & confeſſi, & ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento refecti Proceſſionem ſemel in menſe celebrabunt, miſericorditer in Domino perpetuò concedit.

Secundò. Gregor. *XIII. Etſi cunctæ*, ut ſupra, eisdem aſſociantibus ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, dum ad aliquem infirmum defertur, aut qui infirmitate impediti id facere nequiverint, campanæ ad id ſigno dato genuflexi, ſi commodè potuerint, ter Orationem Dominicam pro eodem Infirmo recitaverint, centum dies; Deinde ipſius utriusque ſexus Confratribus, qui Proceſſioni in feſtivitate Sanctæ Monicæ fieri ſolitæ interfuerint, etiam centum dies; Præterea idem Pontifex in alio *Reddituri*, ut ſupra, Confratribus præfatis, qui ad Proceſſiones faciendas convenerint, etiam ſexaginta dies de eis injunctis, ſeu aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxat.

In exercitio piorum operum. Et *Primò* omnibus utriusque ſexus Confratribus, qui dederint ſecundùm propriam eorum devotionem aliquam Eleemonyſam pro reparatione, & ædificatione Domorum, & ſuſtentatione Fratrum Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, ſive Capellæ vel Altaris, aut Oratorii Confraternitatis (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies, &c.) conceditur facultas, quòd poſſint eligere Confeſſorem idoneum Presbyterum ſæcularem, vel cujusvis Ordinis Religioſum ab Ordinario, utrumque ut ſupra, approbatum, qui eorum confeſſionibus diligenter auditis pro commiſſis per eos exceſſibus, criminibus, delictis, quantumcumque gravibus, & omiſſionibus horarum canonicarum, & à cenſuris, & pœnis quâvis cauſa, vel occaſione latis (exceptis caſibus reſervatis ad formam Conſtitutionis *Quacumque* Clementis *VIII.* ut ſupra) toties quoties opus fuerit, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint ſemel in vita, & ſemel in mortis articulo, plenariam remiſſionem omnium peccatorum ipſis in ſinceritate fidei, unitate Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & devotione Romanorum Pontificum perſiſtentibus impendere, ac pœnitentiam ſalutarem injungere valeant, & ſi forſan contingat, perſonas præfatas ſine Confeſſione decedere, dummodò aliqua ſigna contritionis ante obitum eorum in eis apparuerint, vel morte repentina ab hac luce ſubtracti fuerint, etiam plenariam abſolutionem, & remiſſionem hujusmodi conſequuntur; quòd ſi dederint eandem, ut ſupra, Eleemoſynam pro defuncto (ſeu ex Indulto Gregorii *XIII.* &c.) verè pœnitentes, & confeſſi eandem Indulgentiam conſequuntur; ita quòd plenaria Indulgentia hujusmodi pro pleniſſima relaxatione pœnarum, quibus in Purgatorio igne ſunt expoſitæ animæ defunctorum, ſuffragetur, prædictique Confratres benefactores Confraternitatis, tam vivi, quàm defuncti, fiunt participes in perpetuum in peregrinationibus, & ſtationibus Terræ Sanctæ, & liminum Apoſtolorum Petri, & Pauli, & Jacobi in Compoſtella, & in omnibus ſuffragiis, precibus, eleemoſynis, jejuniis, orationibus, diſciplinis, & cæteris omnibus ſpiritualibus bonis, quæ fient, & fieri poterunt per Fratres dicti Ordinis, & in tota Sacroſancta militante Eccleſia, & in omnibus membris ejusdem. Sixtus *IV. Inter præcipuas*, Anno Incarnationis Dominicæ MCDLXXVII. VI. Kalend. Decembris, Pontificatus anno ſeptimo.

Secundò. Prædictis Confratribus exiſtentibus Procuratoribus dicti Ordinis ſive Confraternitatis centum anni, & facientibus Eleemoſynam eidem Ordini, ſive Confraternitati (Ex Indulto Gregorii *XIII.* quinquies &c.) quadraginta anni conceduntur Indulgentiæ. Martin. *IV.* ex *Tranſumpto Oſcenſi* ut ſupra. Præterea Gregorius *XIII. Etſi cunctæ*, etiam ut ſupra eisdem Confratribus, quoties Divinis Officiis in Capella, aut Oratorio Confraternitatis celebrandis, aut Congregationibus, vel Orationibus per eosdem Confratres, & Sorores fieri ſolitis interfuerint, vel ex alio caſu præſtiterint auxilium, conſilium, vel favorem, centum dies; Et in alio *Reddituri*, etiam ut ſupra, iisdem qui ad Divina Officia recitanda, mortuos ſepeliendos convenerint, aut infirmos, & carceratus viſitaverint, Sexaginta dies de eis, ſeu aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxat.

Tertiò, & ultimò. Præfati Confratres, & Conſorores gaudent non ſolùm omnibus Indulgentiis, quæ directè conceſſæ fuerunt toti Ordini Eremitarum S. Auguſtini ex præfatis Conſtitutionibus Apoſtolicis, verùm & quibuscunque aliis, quas eidem Ordini conceſſerunt per communicationem cum Ordinibus Prædicatorum, & Minorum Sixtus IV. in Mari Magno *Dum fructus uberes*, VII. Id. Februar. MCDLXXIV; Prædicatorum atque Carmelitarum, & Servorum Julii *II. Etſi* die XVII. Junii MDVIII. Cum Mendican-

tibus omnibus idem Julius *Religionem Veſtram*, die trigeſima Junii MDVIII. Cum aliis Ordinibus & Congregationibus, idem Julius *Nihil eſt*, die XXIV. Septembris MDVIII. Cum iisdem Ordinibus omnibus univerſaliſſimè Alexandri *VI. Sacræ Religionis*, die VIII. Martii MCDXCVII. Leo X. *In rerum*, die X. Junii MDXIII. & Gregorius *XIII. Ad augendam* ut ſupra; tum etiam Clemens *VII. Romanus Pontifex*, die ultima Octobris MDXXX. per communicationem cum prædicto Ordine Eremit. & cum Ordinibus omnibus, eorumque Confraternitatibus in ampliſſima forma ſub his verbis. Ipſosque Fratres, Moniales, Sorores, Perſonas, Monaſteria, Domos, Eccleſias, & alia loca Religionis hujusmodi, omnibus, & ſingulis Privilegiis, Examptionibus, Indultis, & Gratiis quibusviis dicti, & aliorum Ordinum, etiam Mendicantium, etiam de Obſervantia nuncupatorum, ac Ordinis Prædicatorum, Carmelitarum, Beatæ Mariæ Servorum, ac Minimorum, & aliorum quorumcumque Ordinum Fratribus, & Perſonis, ac Congregationibus, Confraternitatibus, illorumque Eccleſiis, Oratoriis, Domibus, & aliis piis locis, illorumque Prioribus, Fratribus, & Sororibus, converſis, & oblatis, corrigiatis, mantellatis, & de Pœnitentia nuncupatorum, & aliis utriusque ſexus perſonis per eosdem Prædeceſſores, ac etiam per Nos quomodolibet, etiam vivæ vocis oraculo in genere conceſſis, & imposterum forſan concedendis &c. uti, frui, & gaudere poſſe, & debere in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi Tibi, & Ordini tuo, ac Fratribus, Monaſteriis, Eccleſiis, & Locis ejusdem Ordinis tui conceſſa fuiſſent, ſcientia, auctoritate, & tenore præfatis etiam decernimus. Et cum eodem Ordine Eremitarum S. Auguſtini tantùm Julius *II.* die 2. Julii MDXII. in Brevi *Præ cæteris*, his verbis. Declarantes inſuper tres ſuperiores ejusdem Ordinis gradus, videlicet Fratres, Moniales, & Mantellatos, quòd omnibus, & ſingulis Privilegiis, gratiis, & indultis, quæ in Mari Magno, ſeu aliis conceſſionibus, tàm per Nos, quàm per alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros Ordini antedicto conceſſis continentur, & expreſſa ſunt, integrè perfrui debeant, & poſſint, ſed quarti gradus utriusque ſexus perſonæ, quibus zonam dari conſuetum eſt, Indulgentiis tantùm gaudeant. Hoc iisdem ferè verbis habet Leo X. die X. Maji MDXIII. *Præ cæteris*; quarum vigore litterarum Apoſtolicarum, omiſſis iis, quæ dictis Indulgentiis ſunt conſimiles, aliisque pluribus, ſelectæ ſunt infra ſcriptæ Indulgentiæ.

Prædictis Confratribus, & Conſororibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ſeu firmum confitendi propoſitum habentibus, qui Capellam, ſive Altare Confraternitatis ſingulis diebus Dominicis cujuslibet Quadrageſimæ, ac in Reſurrectionis, & Aſcenſionis D. N. I. C. ac Pentecoſtes, & Sanctiſſimæ Trinitatis, & Nativitatis ejusdem D. N. I. C. feſtivitatum diebus à primis Veſperis ſingularum Dominicarum, ſeu dierum hujusmodi usque ad occaſum Solis cujuslibet ipſarum devotè viſitaverint, & ibidem ter Orationem Dominicam, toties Salutationem Angelicam recitaverint, plenaria, & vera omnium peccatorum ſuorum Indulgentia, & remiſſio; aliis verò ſingulis Dominicis diebus cujuslibet reſpectivè anni modo præfato viſitantibus XXX. anni, & totidem quadragenæ de injunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxantur. Leo X. *Etſi cuncta* MDXVIII. Kalend. Julii, Pont. anno VI. *Oracula vivæ vocis*.

Vigore Conſtitutionis Julii *II. Religionem Veſtram*, nec non Clementis *VII. Romæ Pontificis*, quibus conceditur communicatio privilegiorum cum aliis Ordinibus, etiam vivæ vocis oraculo, tam conceſſorum, quàm imposterum concedendorum.

Primò. Prædicti Confratres viſitantes Altare Confraternitatis, & ſex alia Altaria deputanda in Eccleſiis Ordinis, conſequuntur eas Indulgentias, quas habere & conſequi valerent & poſſent, ſi ſeptem Eccleſias Privilegiatas inviſerent, & adirent, quæ intra & extra Urbis Romæ mœnia constructæ reperiuntur. Pius V. *ex litteris Orig.* Joan. Pauli tit. Sancti Pancratii S. R. E. Cardinalis ab Eccleſia nuncupati ſub Dat. Romæ anno MDLXXI. die vigeſima quinta Novembris, Pontificatus ejusdem Pii V. anno VI.

Secundò. In omnibus diebus Communionis, quæ ſolet fieri in Ordine Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, ſcilicet in prima Dominica Adventus, in die Nativitatis Domini noſtri JEſu Chriſti, in die Epiphaniæ, in Purificatione Beatæ Mariæ Virginis, in prima, & quarta Dominica Quadrageſimæ, in Annunciatione Beatæ Mariæ Virginis, feriâ quintâ in Cœna Domini, in Dominica Reſurrectionis Domini, in Aſcenſione ejusdem, in die Sancto Pentecoſtes, in Feſto Corporis Chriſti, in Nativitate Sancti Joannis Baptiſtæ, in Feſto Apoſtolorum Petri, & Pauli, in Aſſumptione Beatæ Mariæ Virginis, in Feſto Sancti Auguſtini, in Nativitate ejusdem Beatæ Mariæ Virginis, in Feſto Sancti Michaelis Archangeli, & in ſolemnitate omnium Sanctorum, Prædicti utriusque ſexus Corrigiatorum Confratres pœnitentes & confeſſi, & ſacra Communi refecti, ſi poſt ipſam Communionem genibus flexis recitaverint Orationem, Deus omnium fidelium, &c. aut Orationem Dominicam, ſi prædictam neſcierint, pro conſervatione ſtatus Sanctæ Matris Eccleſiæ, ac Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, ex gratia, & conceſſione Sedis Apoſtolicæ plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam diebus prædictis conſequentur.

Omnes ſupradictæ Indulgentiæ fuerunt approbatæ, confirmatæ, & innovatæ à diverſis Pontificibus reſpectivè, nec non S. R. E. Cardinalibus, Archiepiſcopis, Prælatis, ac Miniſtris pro manutentione commendatæ, inter quos præcipuè ſunt ſequentes.

Alexander *IV.* in Bulla *Odore ſuavi*, Idib. Julii. Pontificatus anno primo. Idem, & Nicolaus *III. ex Tranſumpto Oſcenſi* ut ſupra. Cœleſtinus V. ex Bulla *Ex parte dilectorum*, Nonis Decem. anno primo. Urban. *VI.* in Bulla *Solet annuere*, XI. Kalen. Maij anno XI. Sixtus *IV.* in Bulla *Dum fructus uberes*, ut ſupra, item in Bulla *Inter præcipuas*, etiam ut ſupra, qui omnia, & ſingula privilegia, immunitates, exemptiones, conceſſiones, ac peccatorum plenarias remiſſiones, quocumque nomine nuncupata, & ſub quibuscumque tenoribus eidem Ordini Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini illiusque Fratribus, & domibus quomodolibet conceſſa, ſive à Sede Apoſtolica, ſive à ſuis Prædeceſſoribus, & ea, quæ à quibusvis Prælatis, & perſonis Eccleſiaſticis, & à Regibus, & Principibus, ſeu aliis Chriſti fidelibus indulta ſunt, confirmavit. Julius *II.* in Bulla aurea *Dum fructus uberes*, ut ſupra, item in Brevi *Et ſi ad benè*, die XVII. Junii MDVIII. anno V. & in Brevi *Exigit*, die XXI. Julii MDXI. anno VIII. & in alio *Nihil eſt*, die XXIV. Septembris MDVIII. anno V. Leo X. *In rerum Chriſtianarum*, X. Junii MDXIII. anno primo, & in Bulla *Solet annuere*, ut ſupra, & in Brevi *Licet ſpontè*,

die

die VI. Maji MDXIV. anno 11. Clemens *VII. Rom. Pontifex* pariter ut ſupra. Gregor. XV. in ampliſſima forma in Bulls *Injuncti nobis* III. Non. Junii MDCXXI. anno primo, poſt revocationem factam à Paulo V. *Cum certas*. Quæ quidem Bulla Greg. XV. è Sacra Congregatione Indulgentiarum, & Reliquiarum fuit diligenter examinata, eademque cenſuit nihil obſtare, quò minùs Confratres Archiconfraternitatis Cincturatorum, eique aggregatarum Confraternitatum uti, & frui poſſint ac debeant omnibus, & ſingulis Indulgentiis in eadem Bulla confirmatis, & innovatis, non obſtante præfata Pauli V. revocatione, ut ex decreto ejusdem Sac. Congregat. ſub die XVII. Aprilis MDCLXXIII. patet.

Indulgentiæ pro cunctis utriusque ſexus Chriſti fidelibus viſitantibus Eccleſias Ordinis, vel exercentibus opera pia.

Alexander *IV.* omnibus venientibus ad Prædicationem Fratrum Eremitarum S. Auguſtini centum, & octoginta dies concedit Indulgentiæ, ex Tranſumpto Oſcenſi ut ſupra. Martinus *IV.* & Joannes *XXII.* omnibus viſitantibus dicti Ordinis Monaſteria in omnibus feſtivitatibus Sanctorum, & Sanctarum dicti Ordinis, præcipuè B. Auguſtini & Beatæ Monicæ Matris ejus, & per Octavas ipſarum, & Translationibus & Converſione Sancti Auguſtini, pro qualibet ipſarum feſtivitatum concedit quadraginta annos, & totidem quadragenas Indulgentiæ. Nicolaus Tertius ſupradictas Indulgentias, & in aliis anni diebus pro qualibet die concedit centum dies Indulgentiæ, & adhuc remittit omnibus morientibus in habitu S. Auguſtini, ſi elegerint ſepeliri in dicto habitu, quartam partem ſuorum peccatorum. Hoc idem Clemens *IV.* concedit de habitu, ex tranſumpto ut ſupra. Nicolaus *IV. Licèt is.* VIII. Idus Februarii anno primo, omnibus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui in feſtivitatibus Aſſumptionis B. Mariæ Virginis, & S. Auguſtini Confeſſoris uſque ad octo dies ſequentes annis ſingulis cum devotione debita venerabiliter viſitaverint, centum dies de injunctis eis pœnitentiis miſericorditer relaxat. Urbanus V. omnibus Benefactoribus Ordinis concedit ſuffragia, orationes, & bona facta per Fratres dicti Ordinis, & quæ fiunt per totam univerſalem Eccleſiam in perpetuum, in quibus vult, ut ſint participes tam vivi, quàm defuncti.

Nobis propterea præfatus Joſephus Epiſcopus dilectorum filiorum Nicolai Olivæ Prioris Generalis, ac totius Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini nomine humiliter ſupplicari fecit, ut in præmiſſis opportunè providere, & ut infra indulgere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur piis eorumdem Joſephi Epiſcopi, ac Nicolai Prioris Generalis, & Fratrum dicti Ordinis votis hac in re, quantùm cum Domino poſſumus, favorabiliter annuere volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, de memoratorum Cardinalium Indulgentiis, & Sacris Reliquiis præpoſitorum, qui Indulgentias in *Summarium* hujusmodi redactas promulgari poſſe cenſuerunt Conſilio, Summarium præinſertum, omniaque, & ſingula in eo contenta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illisque inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, & quatenus opus ſit, omnes & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, & pœnitentiarum relaxationes in eodem Summario expreſſas, de novo eadem auctoritate harum ſerie perpetuò concedimus, nec non præinſertum Summarium duntaxar, abrogatis reliquis omnibus Summariis Indulgentiarum Archiconfraternitati, & Confraternitatibus Cincturatorum hujusmodi conceſſarum ante hac editis, de cœtero publicari, atque ſervari debere decernimus, & declaramus.

Præterea omnibus, & ſingulis utriusque ſexus Chriſti fidelibus, qui dictam Archiconfraternitatem, vel aliquam ex Confraternitatibus illi jam aggregatis, & impoſterum quandocumque aggregandis de cætero ingredientur, die primo eorum ingreſſus, ſi verè pœnitentes, & confeſſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Utque omnes, & ſingulæ Indulgentiæ præfatæ animabus Chriſti fidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, per modum ſuffragii applicari poſſint, indulgemus.

Et quia præcipua principaliſque ſolemnitas Archiconfraternitatis, & Confraternitatum præfatarum, ex conceſſione dicti Gregorii *XIII.* Prædeceſſoris per quasdam ſuas litteras, quarum initium *Cupientes &c.* die XX. Novembris. MDLXXVI. expeditas (ut aſſeritur) facta cum Proceſſione quotannis primâ Dominicâ Adventus communiter celebrari conſuevit, ipſarumque Archiconfraternitatis, & Confraternitatum Confratribus, & Conſororibus, qui Proceſſioni hujusmodi intereſſunt, & injuncta pietatis opera adimplent, plenaria Indulgentia conceſſa reperitur. Nos ſpecialem eisdem Confratribus, & Conſororibus, quibus dicta dies Dominica minus commoda eſſe dicitur, gratiam facere volentes, Solemnitatem, ac Proceſſionem, & Indulgentiam plenariam hujusmodi à dicta prima Dominica Adventus ad Dominicam primam poſt feſtum Sancti Auguſtini, ſervatâ tamen in reliquis earundem Gregorii *XIII.* Prædeceſſoris litterarum formâ, & diſpoſitione, ac ſine ullo ſpecialium Indultorum Apoſtolicorum, per quæ nonnullis ex dictis Confraternitatibus dies proprii pro ejusmodi ſolemnitate celebranda aſſignati ſint, præjudicio, auctoritate, & tenore prædictis transferimus. Decernentes easdem præſentes litteras ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuosque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunque ſpectabit in omnibus, & per omnia pleniſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabiliter obſervari, ſicque in præmiſſis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus quatenus opus ſit noſtrâ, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulâ de non concedendis Indulgentiis ad inſtar, aliisque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earundem præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus per-

ANNO 1678.

ſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitia eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XXVII. Martii MDCLXXV. Pontificatus noſtri anno quinto.

Loco ✠ Annuli Piſcatoris.

I. G. Sluſius.

Decretum Sacræ Congregationis

Indulgentiis, Sacriſque Reliquiis præpoſitæ.

CUm Summarium Indulgentiarum Archiconfraternitatis Cincturatorum Sancti Auguſtini, & Sanctæ Monicæ ſub invocatione Beatæ Virginis MARIÆ de Conſolatione, erectæ Bononiæ, fuerit à Sacra Congregatione recognitum die 11. Septembris 1674. & à ſel. rec. Clemente X. confirmatum, ac Brevi inſertum, quod incipit, *Ex injuncto nobis &c.* dato die 27. Martii 1675. nihil obſtat, quò minus poſſit ſeorſum à Brevi iterum imprimi, & ubique promulgari; & Indulgentia præſertim ibidem expreſſa à Bonifacio IX. in Dominica Feſtum S. Nicolai de Tolentino proximè ſequente conceſſa, quam nonnulli ſatis non advertentes eandem eſſe arbitrantur ac illam in noviſſimo Decreto hujus Congregationis lato die 7. Martii 1678. adnumeratam apocryphis, & falſis; cùm tamen *Die, aliiſque circumſtantiis* ab ipſa diverſa ſit. Romæ die 5. Julii 1678.

A. Card. Homodeus.

Loco ✠ Sigilli.

Michael Angelus Riccius Sacr. Congr. Secr.

ANNO 1676.

INNOCENTIUS UNDECIMUS, PONTIFEX CCXLIV.

ANNO DOMINI MDCLXXVI.

INnocentius Comenſis, anteà Benedictus Odeſchalchus Anno 1676. Pontifex renunciatus. Vitâ, moribuſque integerrimis, alienus à ſuis, Pauperibus addictus. Chriſtianorum armis contrà Turcas ingenti pecuniâ preſtò fuit. Queis devictis in rei memoriam Feſtum S. Nominis Mariæ quotannis celebrari juſſit. Ludovicum XIV. Galliæ Regem infenſum habuit. Michaelis Molinos Hiſpani Quietiſtarum Anteſignani errores diris devovit. Obiit Anno 1689. cum annum decimum tertium regnaret. (*Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb. 1727. Tom. VII. Fol. 1. App.*)

Ex Calvorii hiſt. Schyſm. pag. 177.

Damnatio Propoſitionum, & Errorum Michaelis Molinos: Anno 1687.

ANNO 1687.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

COeleſtis Paſtor Chriſtus Dominus, ut jacentem in tenebris mundum, variiſque Gentium erroribus involutum, à poteſtate Diaboli, ſub qua miſerè poſt lapſum primi noſtri parentis tenebatur, ſua ineffabili miſeratione liberaret, carnem ſumere, & in ligno Crucis Chirographo Redemptionis noſtræ affixo, in teſtimonium ſuæ in nos charitatis, ſeſe Hoſtiam viventem Deo pro nobis offerre dignatus eſt. Mox rediturus in Cœlum Eccleſiam Catholicam Sponſam ſuam, tanquam novam Civitatem, Sanctam Jeruſalem, deſcendentem de Cœlo, non habentem rugam, neque maculam, unam ſanctamque in Terris relinquens, armis ſuæ potentiæ contra portas inferi circumvallatam, Petro Apoſtolorum Principi, & Succeſſoribus ejus regendam tradidit, ut Doctrinam, ab ipſius ore hauſtam, ſartam tectamque cuſtodirent, ne oves pretioſo ſanguine ſuo redemptæ pravarum opinionum pabulo in antiquos errores reciderent, quod præcipuè Beato Petro mandaſſe nos Sacræ Litteræ docent. Cui enim Apoſtolorum niſi Petro dixit: Paſce oves meas? Et rurſus, Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando converſus confirma Fratres tuos. Quare Nobis, qui non noſtris meritis, ſed inſcrutabili Dei omnipotentis Conſilio in ejuſdem Petri Cathedra pari poteſtate ſedemus, ſemper fixum in animo fuit, ut populus Chriſtianus eam ſectaretur fidem, quæ à Chriſto Domino per Apoſtolos ſuos perpetuo, & nunquam interrupta traditione prædicata fuit, quamque ipſe uſque ad conſummationem ſeculi permanſuram eſſe promiſit.

Cùm igitur ad Apoſtolatum noſtrum relatum fuiſſet, quemdam Michaelem de Molinos prava dogmata, tum verbo tum ſcripto docuiſſe, & in praxim deduxiſſe, quæ prætextu Orationis quietis contra doctrinam, & uſum à Sanctis Patribus ab ipſis naſcentis Eccleſiæ primordiis receptum, Fideles à vera Religione, & à Chriſtianæ pietatis praxi in maximos errores & turpiſſima quæque inducebant; Nos, cui cordi ſemper fuit, ut Fidelium animæ nobis ex alto commiſſæ, purgatis pravarum opinionum erroribus, ad optatum ſalutis portum tutò pervenire poſſint, legitimis præcedentibus judiciis, prædictum Michaelem de Molinos Carceribus mancipari mandavimus, deinde coram Nobis, & Venerabilibus Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, in tota Republica Chriſtiana generalibus Inquiſitoribus, Apoſtolica auctoritate ſpecialiter deputatis, auditis pluribus in Sacra Theologia Magiſtris, eorumque ſuffragiis, tum voce, tum ſcripto ſuſceptis, maturéque perpenſis, imploratâ etiam Sancti Spiritus aſſiſtentiâ, cum prædictorum Fratrum noſtrorum unanimi voto ad damnationem infraſcriptorum propoſitionum ejuſdem Michaelis de Molinos, à quo fuerant pro ſuis recognitæ, & de quibus propoſitionibus tanquam à ſe dictatis, ſcriptis communicatis, & creditis ipſe convictus, & reſpectivè confeſſus fuerat, ut latiùs in proceſſu, & Decreto de Mandato noſtro lato die 28. Auguſti anni præſentis 1687. patet, devenire, ut infra, decrevimus.

PROPOSITIONES.

I. Oportet Hominem ſuas potentias annihilare: & hæc eſt via interna.

II. Velle operari activè eſt Deum offendere, qui vult eſſe ipſe ſolus agens, & ideo opus eſt ſe ipſum in Deo totum, & totaliter derelinquere, & poſtea permanere, velut Corpus exanime.

III. Vota de aliquo facienda ſunt perfectionis impedimenta.

IV. Activitas naturalis eſt gratiæ inimica, impeditque Dei operationes, & veram perfectionem, quia Deus vult operari in nobis ſine nobis.

V. Nihil operando anima ſe annihilat, & ad ſuum principium redit, & ad ſuam originem, quæ eſt eſſentia Dei, in qua transformata remanet, ac divinitata: Et Deus tunc in ſe ipſo remanet, quia tunc non ſunt ampliùs duæ res unitæ, ſed una tantùm: Et hâc ratione vivit Deus, & regnat in nobis, & anima ſe ipſam annihilat in eſſe operativo.

VI. Via interna eſt illa, in qua non cognoſcitur nec lumen, nec amor, nec reſignatio, & non oportet Deum cognoſcere; Et hoc modo rectè proceditur.

VII. Non debet anima cogitare nec de præmio, nec de punitione, nec de Paradiſo, nec de Inferno, nec de morte, nec de æternitate.

VIII. Non debet velle ſcire, an gradiatur cum voluntate Dei, an cum eadem voluntate reſignata maneat, necne; Nec opus eſt, ut velit cognoſcere ſuum ſtatum, nec proprium nihil, ſed debet, ut corpus exanime, manere.

IX. Non debet anima reminiſci, nec ſui, nec Dei, nec cujuscunque rei, & in via interna omnis reflexio eſt nociva, etiam reflexio ad ſuas humanas actiones, & ad proprios defectus.

X. Si propriis defectibus alios ſcandalizet, non eſt neceſſarium reflectere, dummodò non adſit voluntas ſcandalizandi: & ad proprios defectus non poſſe reflectere gratia Dei eſt.

XI. Ad dubia, quæ occurrunt, an rectè procedatur necne, non opus eſt reflectere.

XII. Qui ſuum liberum arbitrium Deo donavit, de nulla re debet curam habere, nec de Inferno, nec de Paradiſo: Nec debet deſiderium habere propriæ Perfectionis, nec Virtutum, nec propriæ Sanctitatis, nec propriæ Salutis, cujus ſpem purgare debet.

XIII. Reſignato Deo libero arbitrio, eidem Deo relinquenda eſt cogitatio, & cura de omni re noſtra, & relinquere, ut faciat in nobis ſine nobis ſuam divinam voluntatem.

XIV. Qui divinæ voluntati reſignatus eſt, non convenit, ut à Deo rem aliquam petat, quia petere eſt imperfectio, cùm ſit actus propriæ voluntatis, & electionis: Et eſt velle, quòd divina voluntas noſtræ conformetur, & illud Evangelii: Petite, & accipietis: Non eſt dictum à Chriſto pro animabus internis, quæ nolunt habere voluntatem; Imò hujusmodi animæ eò perveniunt, ut non poſſint à Deo rem aliquam petere.

XV. Sicut non debet à Deo rem aliquam petere, ita nec illi ob rem aliquam gratias agere debet, quia utrumque eſt actus propriæ voluntatis.

XVI. Non convenit Indulgentias quærere pro pœnâ propriis peccatis debitâ, quia melius eſt divinæ Juſtitiæ ſatisfacere, quàm divinam miſericordiam quærere, quoniam illud ex puro Dei amore procedit, & iſtud ab amore noſtro intereſſato, nec eſt res Deo grata, nec meritoria, quia eſt velle crucem fugere.

XVII. Tradito Deo libero arbitrio, & eidem relictâ curâ, & cognitione animæ noſtræ, non eſt ampliùs habenda ratio tentationum, nec eis reſiſtentia fieri debet, niſi negativa, nullâ adhibitâ induſtriâ, etſi natura commovetur, oportet ſinere, quia eſt natura.

XVIII. Qui in oratione utitur imaginibus, figuris, ſpeciebus, & propriis conceptibus, non adorat Deum in Spiritu, & Veritate.

XIX. Qui amat Deum eo modo, quo ratio argumentatur, aut intellectus comprehendit, non amat verum Deum.

XX. Aſſerere, quòd in Oratione opus eſt ſibi per diſcurſum auxilium ferre, & per cogitationes, quando Deus animam non alloquitur, ignorantiæ eſt: Deus nunquam loquitur, ejus locutio eſt operatio, & ſemper in anima operatur, quando hæc ſuis diſcurſibus, cogitationibus, & operationibus eam non impedit.

XXI. In oratione opus eſt manere in fide obſcura, & univerſali, cum quiete, & oblivione cujuscunque cogitationis particularis, ac diſtinctionis attributorum Dei, ac Trinitatis; Et ſic in Dei præſentia manere ad illum adorandum, & amandum, eique inſerviendum, ſed abſque productione actuum, quia Deus in his ſibi non complacet.

XXII. Cognitio hæc per fidem non eſt actus à Creatura productus, ſed eſt cognitio à Deo Creaturæ tradita, quam Creatura ſe habere non cognoſcit, nec poſteà cognoſcit illam ſe habuiſſe, & idem dicitur de amore.

XXIII. Myſtici cum S. Bernardo in Scala Clauſtralium diſtinguunt quatuor gradus, lectionem, meditationem, orationem, & contemplationem infuſam. Qui ſemper in 1. ſiſtit, nunquam ad 2. pertranſit: Qui ſemper in 2. perſiſtit, nunquam ad 3. pervenit, qui eſt noſtra contemplatio acquiſita, in qua per totam vitam perſiſtendum eſt, dummodò Deus animam non trahat (abſque eo, quòd ipſa id expectet) ad contemplationem infuſam: Et hâc ceſſante, anima regredi debet ad 3. gradum, & in ipſo permanere, abſque eo, quod ampliùs redeat ad ſecundum, aut primum.

XXIV. Qualescunque cogitationes in oratione occurrant, etiam impuræ, etiam contra Deum, Sanctos, Fidem, & Sacramenta, ſi voluntariè non nutriantur, ſed cum indifferentia, & reſignatione tolerentur, non impediunt orationem Fidei, imo eam perfectiorem efficiunt, quia anima tunc magis divinæ voluntati reſignata remanet.

XXV. Etiamſi ſuperveniat ſomnus, & dormiatur, nihilominus fit oratio, & contemplatio actualis, quia oratio, & reſignatio, reſignatio & oratio idem ſunt, & dum reſignatio perdurat, perdurat & oratio.

XXVI. Tres illæ viæ, purgativa, illuminativa, & unitiva, ſunt abſurdum maximum, quod dictum fuerit in myſtica, cum non ſit niſi unica via, ſcilicet interna.

XXVII. Qui deſiderat, & amplectitur devotionem ſenſibilem, non deſiderat, nec quærit Deum, ſed ſe ipſum; Et malè agit, cùm eam deſiderat, & eam habere conatur, qui per viam internam incedit, tàm in locis ſacris, quàm in diebus ſolennibus.

XXVIII. Tædium bonorum ſpiritualium bonum eſt, ſiquidem purgatur amor proprius.

XXIX. Dum anima interna faſtidit diſcurſus de Deo, & virtutes, & frigida remanet, nullum in ſe ipſâ ſentiens fervorem, bonum ſignum eſt.

XXX. Totum ſenſibile, quòd experimur in vitâ ſpirituali, eſt abominabile, ſpurcum & immundum.

XXXI. Nullus meditativus veras virtutes exercet internas, quæ non debent à ſenſibus cognoſci; Opus eſt amittere virtutes.

XXXII. Nec antè, nec poſt Communionem alia requiritur præparatio, aut gratiarum actio pro iſtis animabus internis, quam permanentia in ſolitâ reſignatione paſſivâ, quia modo perfectiore ſupplet omnes actus virtutum, qui fieri poſſunt, & fiunt in vitâ ordinaria: Et in hâc

occaſione Communionis inſorgent motus humiliationis, petitionis, aut gratiam actionis, reprimendi ſunt, quoties non dignoſcatur eos eſſe in impulſu ſpeciali Dei, aliàs ſunt impulſus naturæ nondum mortuæ.

XXXIII. Malè agit anima, quæ procedit per hanc viam internam, ſi in diebus ſolemnibus vult aliquo conatu particulari excitare in ſe devotum aliquem ſenſum, quoniam animæ internæ omnes dies ſunt æquales, omnes feſtivi; Et idem dicitur de locis ſacris, quia hujusmodi animabus omnia loca æqualia ſunt.

XXXIV. Verbis & linguâ Deo gratias agere non eſt pro animabus internis, quæ in ſilentio manere debent, nullum Deo impedimentum opponendo, quod operetur in illis, & quò magis Deo ſe reſignant, experiuntur ſe non poſſe Orationem Dominicam, ſeu *Pater noſter* recitare.

XXXV. Non convenit animabus hujus viæ internæ, quòd faciant operationes etiam virtuoſas ex propria electione, & activitate: Aliàs non eſſent mortuæ, nec debent elicere actus amoris erga B. Virginem, Sanctos, aut Humanitatem Chriſti; Quia cum iſta ſenſibilia ſunt objecta, talis eſt amor erga illa.

XXXVI. Nulla Creatura, nec Beata Virgo, nec Sancti ſedere debent in noſtro Corde, quia ſolus Deus vult illud occupare & poſſidere.

XXXVII. In occaſione tentationum etiam furioſarum, non debet anima elicere actus explicitos virtutum oppoſitarum, ſed debet in ſupradicto amore, & reſignatione remanere.

XXXVIII. Crux voluntaria mortificationum pondus grave eſt, & infructuoſum, ideoque dimittenda.

XXXIX. Sanctiora opera, & pœnitentiæ, quas peregerunt Sancti, non ſufficiunt ad removendam ab anima vel unicam adhæſionem.

XL. Beata Virgo nullum unquam opus exterius peregit, & tamen fuit Sanctis omnibus ſanctior: Igitur ad Sanctitatem perveniri poteſt abſque opere exteriori.

XLI. Deus permittit, & vult ad nos humiliandos, & ad veram transformationem perducendos, quòd in aliquibus animabus perfectis etiam acceptiniis, Dæmon violentiam inferat earum corporibus, easque actusque carnales committere faciat, etiam in vigilia, & ſine mentis offuſcatione, movendo phyſicè illis manus, & alia membra contra earum voluntatem, & idem dicitur quoad illos actus per ſe peccaminoſos, in quo earum non ſunt peccata, quia in his non adeſt conſenſus.

XLII. Poteſt dari caſus, quo hujusmodi violentiæ ad actus carnales contingant eodem tempore ex parte duarum Perſonarum, ſcilicet maris, & fœminæ, & ex parte utriusque ſequatur actus.

XLIII. Deus præteritis temporibus Sanctos efficiebat Tyrannorum miniſterio, nunc verò eos efficit Sanctos miniſterio Dæmonum, qui cauſando in eis prædictas violentias, facit, ut illi ſe ipſos magis deſpiciant, annihilent, & ſe Deo reſignent.

XLIV. Job blaſphemavit, & tamen non peccavit labiis ſuis, quia fuit ex Dæmonis violentia.

XLV. Sanctus Paulus hujusmodi Dæmonis violentias in ſuo corpore paſſus eſt: Unde ſcripſit: Non quod volo bonum hoc ago; Sed quod nolo malum hoc facio.

XLVI. Hujusmodi violentiæ ſunt medium magis proportionatum ad annihilandum animam, & eam ad veram transformationem, & unionem perducendam, nec alia ſupereſt via, & hæc eſt via facilior, & tutior.

XLVII. Cùm hujusmodi violentiæ occurrunt, ſinere oportet, ut Satanas operetur, nullam adhibendo induſtriam, nullumque proprium conatum, ſed permanere debet Homo in ſuo nihilo: Et etiamſi ſequantur pollutiones, & actus obſcæni propriis manibus, & etiam pejora, non opus eſt ſe ipſum inquietare, ſed foràs emittendi ſunt ſcrupuli, dubia, & timores, quia anima fit magis illuminata, magis roborata, magis candida, & acquiritur ſancta libertas, & præ omnibus non opus eſt hæc confiteri, & ſanctiſſimè fit non confitendo, quia hoc pacto ſuperatur Dæmon & acquiritur Theſaurus pacis.

XLVIII. Satanas, qui hujusmodi violentias infert, ſuadet deinde gravia eſſe delicta, ut anima ſe inquietet, ne in via interna ulteriùs progrediatur: Unde ad ejus vires enervandas, meliùs eſt ea non confiteri, quia non ſunt peccata, nec etiam venialia.

XLIX. Job ex violentia Dæmonis ſe propriis manibus polluebat eodem tempore, quò mundas habebat ad Deum preces: Sic interpretando locum ex cap. Job. XVI.

L. David, Jeremias, & multi ex Sanctis Prophetis hujusmodi violentias patiebantur, harum impurarum operationum externarum.

LI. In Sacra Scriptura multa ſunt exempla violentiarum ad actus externos peccaminoſos, ut illud de Samſone, qui per violentiam ſeipſum occidit cum Philiſtæis, conjugium iniit cum alienigena, & cum Dalila meretrice fornicatus eſt, quæ aliàs erant prohibita, & peccata fuiſſent, de Juditha, quæ Holopherni mentita fuit; De Eliſæo, qui pueris maledixit; De Elia, qui combuſſit Duces cum turmis Regis Achab; An verò fuerit violentia immediatè à Deo peracta, vel miniſterio Dæmonum, ut aliis animabus contigit, in dubio relinquitur.

LII. Cùm hujusmodi violentiæ etiam impuræ abſque mentis offuſcatione accidunt, tunc anima Deo poteſt uniri, ut de facto ſemper unitur.

LIII. Sed cognoſcendum in praxi, an aliqua operatio in aliis Perſonis fuerit violentia; Regula, quam de hoc habeo, nedùm ſunt proteſtationes animarum aliarum, quæ proteſtantur ſe dictis violentiis non conſenſiſſe, aut jurare non poſſe, quod non his conſenſerint, & videre, quòd ſint animæ, quæ proficiunt in via externa, ſed regulam ſumere à lumine quodam actuali, cognitione humanâ, & Theologicâ ſuperiore, quod me certò cognoſcere facit cum interna certitudine, quòd talis operatio eſt violentia: Et certus ſum, quod hoc lumen à Deo procedit, quia ad me pervenit conjunctum cum certitudine, quod à Deo proveniat, & mihi nec umbram dubii relinquit in contrarium: Eo modo, quò interdùm contingit, quod Deus aliquid revelando, eodem tempore animam certam reddit, quòd ipſe ſit, qui revelet, & anima in contrarium non poteſt dubitare.

LIV. Spirituales viæ ordinariæ in hora mortis ſe deluſos invenient, & confuſos, cum omnibus paſſionibus in alio mundo purgandis.

LV. Per hanc viam internam pervenitur, etſi multa cum ſufferentiâ ad purgandas, & extinguendas omnes paſſiones; Ita quod nihil ampliùs ſentitur, nihil, nihil: Nec ultra ſentitur inquietudo, ſicut corpus mortuum, nec anima ſe ampliùs commoveri ſinit.

LVI. Duæ leges, & duæ cupiditates, animæ una, & amoris proprii altera, tamdiù perdurant, quamdiù perdurat amor proprius: Unde quando purgatus eſt & mortuus, ut fit per viam internam, non adſunt ampliùs duæ illæ leges, & duæ cupiditates, nec ulteriùs lapſus aliquis incurritur, nec aliquid ſentitur amplius, ne quidem veniale peccatum.

LVII. Per

LVII. Per contemplationem acquiſitam pervenitur ad ſtatum noo faciendi ampliùs peccata nec mortalia, nec venialia.

LVIII. Ad hujusmodi ſtatum pervenitur noo reflectendo emplius ad proprias operationes, quia defectus ax reflaxione oriuntur.

LIX. Vita interna ſajoncta eſt à Confeſſione, à Confeſſariis, à Caſibus conſciantiæ, à Theologia, & à Philoſophia.

LX. Animabus provectie, quæ reflexionibus mori incipiunt, & eò etiam perveniunt, ut ſint mortuæ, Deus confeſſionem aliquando afficit impoſſibilem, & ſupplet ipſa tantâ gratiâ præſervante, quantam in Sacramento reciperent; Et ideò bojusmodi animabus non aſt bonum in tali aaſu ad Sacramentum Pœnitentiæ accedere, quia id aſt illis impoſſibile.

LXI. Anima cum ad mortem myſticam pervenit, non poteſt ampliùs aliud vella quàm quod Deus vult, quia non habet ampliùs voluntatam, & Deus eam illi abſtulit.

LXII. Per viam internam pervenitur etiam ad mortem ſenſuum, quin imò ſignum, quòd quis in ſtatu nihilitatis maneat, id eſt, mortis myſticæ, aſt, ſi ſenſus exteriores non repræſentent ampliùs res ſenſibilee, ac ſi non aſſent, quia non perveniunt ad faciendom, quod intellectus ad eas applicet.

LXIII. Per viam internam pervenitur ad ſtatum continuum immobilem in pace imperturbabili.

LXIV. Theologus minorem diſpoſitionem habet quam rudis Homo ad ſtatum contemplativum: Primò, quia non habet fidem adeo puram: Secondò, quia non aſt adeo humilis: Tertiò, quia non adeo curat proptiam Salutem: Quartò, quia caput habet refectum phantaſmatibus, ſpeciebus, opinionibus, ſpeculaoonibus: Et non poteſt in illum ingredi verum lumen.

LXV. Præpoſitis obediendum eſt in exteriore, & latitudo voti obedientiæ Religioſorum tantummodò ad axterius pertingit: In interiore varò res aliter ſa habat, quò ſolus Deus & Director intrant.

LXVI. Riſu digna aſt nova quædam doctrina in Eccleſia Dei, quòd enima quoad internum gubernari debeat ab Epiſcopo, quòd ſi Epiſcopus non ſit capax, anima ipſum cum ſuo Directore adeat, novam dico doctrinam, quia nec Sacre Scripturæ, nec Coocilia, nec Canones, nec Bullæ, nec Sancti, nec Autores eam unquam tradiderunt nec tredere poſſunt; Quia Eccleſia non judicat de occultis, & anima jus habet eligendi quemcunque ſibi bena viſum.

LXVII. Dicere, quod internum manifeſtandum eſt exteriori Tribunali Præpoſitorum, & quòd peccatum ſit id non facere, eſt manifeſta deceptio, quia Eccleſia non judicat de occultis, & proptiis animabus præjudicant his deceptionibus, & ſimulanonibus.

LXVIII. In mundo oon eſt facultas nec juriſdictio ad præcipiendum, ut manifeſtentur Epiſtolæ Directoris quoad internum animæ, & ideo opus eſt animadvertere, quod hoc eſt inſultus Satanæ.

Quas quidem propoſitiones tanquam hæreticas, ſuſpectas, erroneas, ſcandaloſas, blaſphemas, piarum aurium offenſivas, temerarias, Chriſtia‥ Diſciplinæ relaxativas, & averſivas, & ſeditioſas, reſpectivè, ac quæcunque ſuper iis verbo, ſcripto, vel typis emiſſa, pariter cum voto eorundem Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium & Inquiſitorum Generalium damnevimus, proſcripſimus, & abolevimus; Deque eiſdem, & ſimilibus omnibus & ſingulis poſthac quoque modo loquendi, ſcribendi, diſputandi, easqua cradendi, tenendi, docendi, aut in praxim reducendi facultatem quibuscunque interdiximus, & contrafacientee omnibus dignitatibus, gradibus, honoribus, beneficiis, & officiis ipſo facto perpetuò privevimus, & inhabiles ad quæcunque dactevimus, vinculoque etiam anathematis ao ipſo innodavimus, à quo niſi à Nobis, & à Romanis Pontificibus Succeſſoribus noſtris valeane abſolvi.

Præterea eodem noſtro Decreto prohibuimus, & damnevimus omnes libros, omniaque opera qoocunque loco & idiomate impreſſa, nec noo omnia manuſcripta ejusdem Michaelis de Molinos, vetuimusque, ne quis cujuscunque gradus, conditionis, vel ſtatus, etiam ſpeciali notâ dignus, audeat ſub qoovis prætextu, quolibet pariter idiomate, ſive ſub eiſdem verbis, ſive ſub æqualibus, eut æquipollenobus, ſive abaque nomina, ſau ficto, aut alieno nomine, ea imprimere, vel imprimi facere, nequa impreſſa, ſeu manuſcripta legera, vel apud ſa retinere, ſed Ordinariis locorum, aut hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus ſtatim tradera, & conſignare teneantur, ſub eiſdem pœnis ſuperius inflictis, qui Ordinarii, & Inquiſitores ſtatim ea igni comburant, vel comburi faciant. Tandem, ut prædictus Michaël de Molinos ob hæraſes, errores, & turpia facta prædicta debitis pœnis in aliorum exemplum, & ipſius emendationem plecteretur, lecto in eadem noſtra Congregatione toto proceſſu, & auditis dilectis Filiis Conſultoribus noſtris ſanctæ Inquiſitionis Officii, in Sacra Theologia, & in Jura Pontificio Magiſtris, cum eorundem Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium unamini voto, dictum Michaëlem de Molinos, tanquam reum convictum, & confeſſum reſpectivè, & uti hæreticum formalem, licèt pœnitentem, in pœnam arcti, & perpetui Carceris, & ad peragendas alias pœnitentias ſalutares, prævia tamen abjuratione de formali per ipſum emittenda, ſervato Jure ordine, damnavimus: Mandantes, ut dia, & horâ præfigendis in Eccleſia S. Mariæ ſupre Minervam hujus almæ urbis, præſentibus omnibus Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, & Romanæ Curiæ noſtræ Prælatis, univerſoque populo ad id etiam per aoncaſſionem Indulgentiarum convocando, ex alto tenor proceſſûs, ſtante in ſuggaſtu eodem Michaële de Molinos, una cum ſententia inde ſequuta legeratur: Et poſtquam idem de Molinos habitu pœnitentiæ indutus prædictos errores, & hæreſes publicè abjuraſſet, faſultatem dedimus dilecto Filio noſtri Sancti Officii Commiſſario, ut eum à cenſuris, quibus innodatus erat, in forma Eccleſiæ conſueta ebſolveret; Quæ omnia in executionem dictæ noſtræ ordinationis dia tertia Septembris labentos anni ſolemniter adimpleta ſunt.

Et licèt ſopranarratum Decretum de mandato noſtro latum ad majorem Fidelium caotelam typis editum, publicis locis affixum, & divulgatum fuerit, nihilominùs, ne hujus Apoſtolicæ damnationis memoria futuris temporibus deleri poſſit, utque Populus Chriſtianus Catholica veritate inſtructior per viam Salutis incedere valeat, Prædeceſſorum noſtrorum Summorum Pontificum veſtigiis inhærentes, hâc noſtrâ perpetuò valiturâ Conſtitutione ſupradictum Decretum denuò approbamus, confirmamus, & debitæ executioni tradi mandamus, iterum ſupradictas propoſitiones definitivè damnantes, & reprobantes, libroeque, & manuſcripta ejusdem Michaëlis de Molinos prohibentes, & interdicentes ſub eiſdem pœnis & cenſuris contra tranſgreſſores latis & inflictis.

ANNO 1690.

Decernentes inſuper præſentes literas ſemper & perpetuò validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuosque planarios, & integros effectus ſortiri, & obrinera: Sicque per quoscunque Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate fungentes, & functuros ubique judicari, & definiri debere, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ac irritum, & inane, quicquid ſecùs ſoper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari. Volumus autem, ut præſentium ttanſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Perſonæ in Dignitata Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem Fides prorſus adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc paginam noſtræ epprobationis, confirmationis, damnationis, reprobationis, punitionis, decreti, & voluntatis infringera, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam majorem, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo octuageſimo ſeptimo, duodecimo Kal. Decembris, Pontificatus noſtri anno duodecimo.

F. Datarius. J. F. Albanus.

Viſa de Curia.

S. de Pilaſtris.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

D. Ciampinus.

Anno à Nativitate Domini noſtri Jeſu Chriſti milleſima ſexcenteſimo octuageſimo octavo, Indictione undecimâ, die verò 19. Februarii, Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris D. N. D. Innocentii divinâ Providentiâ Papa XI. anno ejus duodecimo, præſentes litera Apoſtolica affixæ, & publicata fuerunt ad valvas Eccleſiæ Sancti Johannis Lateranenſis, Baſilica Principis Apoſtolorum, & Cancellaria Apoſtolica, & in acie Campi Flora, & aliis locis ſolitis & conſuetis Urbis, per me Franciſcum Perinum S. S. D. N. Papa, & Sanctiſſima Inquiſitionis Curſorem.

ANNO 1690. Ex Berni Iſtoria dell'Ereſie Tom.4.

Proſcriptio Actuum editorum à Clero Gallicano pro declaranda Eccleſiaſtica Poteſtate an. 1682. ſub Innocentio XI. quos hic prius referre placuit: an. 1690.

IV. PROPOSITIONES.

I. Beato Petro ejusque Succeſſoribus Chriſti Vicariis ipſique Eccleſiæ, rerum ſpiritualium, & ad æternam Salutem pertinentium, non autem civilium, ac temporalium à Deo traditam poteſtatem, C. Reges ergo, & Principes in temporalibus nulli Eccleſiaſticæ poteſtati Dei ordinatione ſubjici, neque auctoritata Clavium Eccleſiæ directè, vel indirectè deponi, aut illorum ſubditos eximi à fide, ac obedientia, ac præſtito fidelitatis Sacramento ſolvi poſſe &c.

II. Sic ineſſe Apoſtolicæ Sedi, ac Petri Succeſſoribus rerum ſpiritualium plenam poteſtatem, ut ſimul valeant, atque immota conſiſtant S. Oecumenicæ Synodi Conſtantienſis à Sede Apoſtolica comprobata, ipſorumque Romanorum Pontificum, ac totius Eccleſiæ uſu confirmata, atque ab Eccleſia Gallicana perpetua Religione cuſtodita Decreta, da auctoritate Conciliorum Generalium, quæ ſeſſiona quanta, & quinta continentur &c.

III. Hinc Apoſtolicæ poteſtatis uſum moderandum per Canones Spiritu Dei conditos, & totius mundi reverentiâ conſecratos &c.

IV. In Fidei quoque quæſtionibus præcipuas Summi Pontificis eſſe partes, ejusque Decreta ad omnes, & ſingulas Eccleſias pertinere: Nec tamen irreformabile eſſe judicium, niſi conſenſus Eccleſiæ acceſſerit.

REGIS DECRETUM.

Ut ea Propoſitiones in univerſa ditione, & Provinciis, atque Academiis Regnorum ſuorum defendantur, neque quisquam gradum aliquem literarum in Theologia, aut Jure Canonica accipiat, niſi jurata prius earum defenſione.

Hæ ſunt Propoſitiones Cleri cum Decreto Regio, ſequitur ſtatim Bulla Alexandri Papæ VIII. ubi earundem proſcriptio continetur.

ANNO 1689.

ALEXANDER OCTAVUS,

PONTIFEX CCXLV.

ANNO DOMINI MDCLXXXIX.

ALexander antea dictus Petrus Ottobonus an. 1689. Pontifex renunciatur. Romanam Eccleſiam Menſes ſexdecim adminiſtravit: Molinismi reliquias delere ſategit: Plures Sanctorum Albo adſcripſit. *(Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb. 1727. Tom. VII. Fol. 79. App.*

ALEXANDER EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, &c.

INter multiplices Paſtoralis Officii noſtri curas, quibus jugiter premimur, in illam peculiari ſtudio incumbimus, ut Apoſtolicæ Sedis, ac univerſalis Eccleſiæ, nec non etiam ſingularum Eccleſiarum, Locorumque, ac Perſonarum Eccleſiaſticarum Jura, ubique ſartatecta ac illibata tueri, & conſervare, eaque adverſus quæcunque, per quæ illis aliquid detrimenti inferri poſſet, traditâ Nobis divinitùs poteſtate, vindicare ſatagamus, omnibus maturè ac debitè penſatis, juſtitiæ ac rationi conſentaneum eſſe in Domino arbitramur. Cùm itaque, ex quo primùm humilitatem noſtram inſcrutabili divinæ ſuæ providentiæ arcano in ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula collocavit Altiſſimus, præ cæteris, quæ Pontificiæ noſtræ ſollicitudini ſeſe obtulere, negotiis, illa in primis graviſſima in Nobis

qui

qui chariſſimum in Chriſto Filium noſtrum Ludovicum Francorum Regem Chriſtianiſſimum, ac florentiſſimum illius Regnum in viſceribus gerimus charitatis, permoleſta, & planè acerba acciderunt, quæ ſive adverſus dicti Regni Eccleſiarum Jura, ſive adverſus Romani Pontificis, & Eccleſiæ univerſæ auctoritatem, nonnulli Venerabiles Fratres Archiepiſcopi, Epiſcopi, & alii ejuſdem Regni Eccleſiaſtici Viri in Comitiis Cleri Gallicani Pariſiis an. 1682. congregati, tum præſtito inibi per eos extenſioni illius Juris, quod vocant Regaliæ, ad omnes dicti Regni Eccleſias aſſenſu, tum edita ſubinde de poteſtate Eccleſiaſtica quatuor propoſitiones continente declaratione peregerunt, quæque ipſa Comitia ſubſecuta fuerunt mandata, arreſta, confirmationes, declarationes, Epiſtolæ, Edicta, & Decreta quæcunque à quibusvis Perſonis, Eccleſiaſticis ſive Laicis quavis auctoritate, & poteſtate fungentibus, edita, ſeu publicata, nec non quæ aliàs nonnullis ab hinc annis in Regno præfato eidem Sedi Apoſtolicæ Romanæque Eccleſiæ, ſeu quibuscunque aliis Eccleſiis, Monaſteriis, & Locis piis, illorumque reſpectivè Perſonis, rebus, bonis, & juribus, ſeu aliàs Juriſdictioni, immunitati, aut libertati Eccleſiaſticæ quomodolibet præjudicialia quovis modo peracta, ac geſta fuerunt. Hæc nos, qui Jurium Eccleſiaſticorum aſſertores in terris à Domino conſtituti ſumus, dies, noctesque in amaritudine animæ noſtræ cogitantes manus noſtras cum lacrymis, & ſuſpiriis levavimus ad Dominum, eumque toto cordis affectu rogavimus, ut Nobis potenti gratiæ ſuæ auxilio adeſſet, quò in re tam ardua commiſſi noſtri Apoſtolici muneris partes ſalubriter exequi valeremus: Eaque conſideratione adducti, ac ne ſupremo Judici rationem villicationis noſtræ reddituri, negligentiæ in credita nobis adminiſtratione argueremur (quantum divina bonitas dedit) nihil hucusque prætermiſimus, quò præjudicialia præfata ab iiſmet, qui ea peregerant, ex animo retractarentur. Verùm quò efficatiùs, ac uberiùs Sedis præfatæ, Eccleſiæ univerſæ, Juriſdictioniſque, & immunitatis, ac libertatis Eccleſiaſticæ, Eccleſiarumque, Monaſteriorum, & Locorum piorum hujuſmodi, illarumque Perſonarum præfatarum indemnitati perpetuis futuris temporibus conſultum ſit, auditis quam plurium ex Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, & nonnullorum in Sacra Theologia Magiſtrorum, ac etiam in Decretis Doctorum ad examen negotii hujuſmodi à nobis ſpecialiter delectorum, qui illud maturè diſcuſſerunt, remque totam nobis expoſuerunt, Sententiis, quantum nobis ex alto conceditur, providere volentes, ac fel. rec. Innocentii Papæ XI. Prædeceſſoris noſtri, qui in occaſione reſcribendi ad litteras, quibus Archiepiſcopi, Epiſcopi, & alii Eccleſiaſtici Viri ſupradicti de rebus ab ipſis geſtis certiorem eum reddiderant, per quaſdam ſuas in ſimili forma Brevis die 11. Aprilis 1682. expeditas literas improbavit, reſcidit, & caſſavit, quæ in dictis Comitiis acta fuerant in negotio Regaliæ cum omnibus inde ſequutis, & quæ ſubinde attentari contigiſſet, eaque perpetuò irrita, & inania declaravit, veſtigiis inhærentes; Nec non in dictis Comitiis anni 1682. circa extenſionem Juris Regaliæ, quam circa declarationem de poteſtate Eccleſiaſtica hujuſmodi actorum, ac etiam omnium, & ſingulorum Mandatorum, Arreſtorum, Confirmationum, Declarationum, Epiſtolarum, Edictorum, Decretorum quâvis authoritate ſive Eccleſiaſticâ, ſive etiam Laicali editorum, ſeu publicatorum, nec non aliorum quomodolibet præjudicialium præfatorum in Regno ſupradicto quandocunque ex quacunque cauſa, & quovis modo factorum, & geſtorum, ac inſecutorum quorumcunque, etiam ſpecificam, & individuam mentionem, & expreſſionem de neceſſitate requirentium tenores, & datas etiam veriores, præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis, & exactiſſimè ſpecificatis habentes: Motu proprio, ac ex certa ſcientia, & matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & ſingula, quæ tam quoad extenſionem Juris Regaliæ, quam quoad declarationem de poteſtate Eccleſiaſtica, ac quatuor in ea contentas propoſitiones in ſupradictis Comitiis Cleri Gallicani an. 1682. habitis acta, & geſta fuerunt, cum omnibus, & ſingulis mandatis, aſſertis, confirmationibus, declarationibus, epiſtolis, edictis, & decretis à quibusvis Perſonis, ſive Eccleſiaſticis, ſive Laicis quomodolibet qualificatis, quâvis authoritate & poteſtate, etiam individuam poſſeſſionem requirente, fungentibus, editis, ſeu publicatis, nec non reliqua omnia quæcunque, & qualiacunque eidem Sedi Apoſtolicæ, Romanæque Eccleſiæ, vel Juriſdictioni, immunitati, vel libertati Eccleſiaſticæ, ſeu aliis Eccleſiis, Monaſteriis, & Locis piis præfatis, illorumque reſpectivè & perſonis, rebus, bonis, privilegiis, prærogativis, & juribus quibuscunque quomodolibet præjudicialia in dicto Regno peracta, & geſta cum omnibus, & ſingulis quandocunque inde ſecutis, & quocunque tempore ſequuturis, ipſo Jure nulla, irrita, invalida, inania, viribusque & effectu penitùs & omninò vacua ab ipſo initio fuiſſe, & eſſe, ac perpetuò fore, neminemque ad illorum, ſeu cujuslibet eorum, etiamſi juramento vallata ſint, obſervantiam teneri, neque ex illis cuiquam aliquod Jus, vel actionem, vel titulum etiam coloratum, vel poſſidendi, aut præſcribendi cauſam, etiamſi longiſſimi, vel immemorabilis temporis poſſeſſione, citra ullam interpellationem, vel interruptionem ſubſecuta ſit, vel ſubſequatur, acquiſitum fuiſſe, nec eſſe, minusque ullo tempore acquiri, & competere poſſe, neque illa ullum ſtatum facere, vel feciſſe, ſed perinde ac ſi nunquam emanaſſent, vel facta fuiſſent, pro non extantibus, & non factis perpetuò haberi debere, tenore præſentium declaramus, & decernimus, & nihilominus ad abundantiorem cautelam, & quatenus opus ſit, acta, & geſta præfata, aliaque præmiſſa omnia, motu, ſcientia, deliberatione, & poteſtatis plenitudine paribus improbamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, viribusque, & effectu penitùs, & omninò vacuamus, & contra illa, deque eorum nullitate coram Deo proteſtamur. Decernentes eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcunque, etiam ex eo, quod quicunque in præmiſſis intereſſe habentes, etiam ſpecifica, & individua mentione digni illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque cauſæ, propter quas eædem præſentes emanarint, ſufficienter adductæ, verificatæ, aut ullo modo juſtificatæ fuerint, aut ex alia quacunque cauſa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore Juris clauſo, nullo unquam tempore de ſubreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut intereſſe habentium, vel habere prætendentium conſenſûs, aliove quocunque, etiam quantumlibet magno, ac incogitato, inexcogitabilique defectu, aut ex alio quovis capite à jure vel facto, aut ſtatuto, conſuetudine, vel privilegio reſultante notari, impugnari, invalidari, retractari, in con-

ANNO 1690.

troverſiam vocari, ſeu ad terminos Juris reduci ullatenus poſſe; Sed ipſas præſentes bteras ſemper, & perpetuò firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuosque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere; ac ab omnibus, & ſingulis ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunque ſpectabic, inviolabiliter obſervari. Sicque, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoscunque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ajusdem S. R. Eccleſiæ Cardinales, etiam da latere Legatoe, & Sedis Apoſtolicæ præfatæ Nuncios, aliosve quoslibet quâcunque præeminentiâ, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inana, ſi ſecus ſuper hia à quoquam quavis authotitate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac Apoſtolicis, & in Univerſalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis, Generalibus vel Specialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, & quatenus opus ſit, noſtrâ, & Cancellariæ Apoſtolicæ regulâ de Jure quæſito non tollendo, legibue quoque, etiam Imperialibus, & Municipalibus, nec non quibusvis etiam Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quâvis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immamorabilibus, privilegiis quoque, indultis, conceſſionibus, & literis Apoſtolicis quibuscunque locis, & perſonis, etiam ragali, & aliàs quomodolibet qualificatis, ac ſpecialem expreſſionem raquirentibus, ſub quibuscunqua verborum tenoribue & formis, ac eum quibusvis etiam derogatoriarum derogantiis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusqua, & aliis decretis, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter, & aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis, editis, factis, & pluries iteratis. & quantiscunque vicibus approbatis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illie, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævie alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujusmodi ac ſi de varbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ io illis traditâ obſervatâ, exprimerentur, & inſererentur, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs io ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, ec derogatum eſſe volumus, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, ut earundem præſentium literatum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii pobbci ſubſcriptis, & ſigillo Perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides ubique locorum & gantium in Judicio, & extra illud habeatur, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die quarta Auguſti 1690. Pontificatus noſtri anno primo.

ANNO 1691.

BREVE ejusdem Pontificis ad LUDOVICUM Francorum Regem.

Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Ludovico Francorum Regi Chriſtianiſſimo.

ALEXANDER PP. VIII.

Chariſſime in Chriſto Fili noſter, Salutem &c.

CUm in ſummopera metuendo mortalis hujus vitæ confinio conſtituti, da reddenda Judici diſtricto & pulſanti, demandatæ nobis in Eccleſia Dei ſupremæ adminiſtrationis ratione ſeriò cogitemus, noſtrarum eſſa partium omninò duximus, irrita atque inania daclarara omnia, quæ aliquot ab hinc annis in iſto Regno tuo, ſive adverſus Eccleſiärum ejusdem Regni, Perſonarumque, & Locorum Eccleſiaſticorum Jura, ſiva aliàs adverſus Romani Pontificis, Apoſtolicæ Sedie, Eccleſiæque univerſæ authoritatem acta, geſta, & reſpectivè pronunciata fuerunt, quæque inda quomodocunque ſecuta, & ſecutura ſunt, ſicuti ex Brevi hac ſuper re edito manifeſtè apparet. Quia verò nullis concluditur finibus charitas, quâ Majeſtatem tuam complaxi ſemper ſumus, & complectimur, ſuſceptam à nobis perquam neceſſariam hojusmodi deliberationem hisce tibi ſignificamus, effuſo cum paterni cordis affectu, etiam æqua etiam à te flagitantes, ut ipſam æqui, boniqua habeas, ac ab univerſis prædicti Regni tui Ordinibus fidaliter ſervari cures. Sanè ubi id præſtes, quemadmodum à Filio ſuo primogenito præfata Sedes, & Eccleſia jura merito expectant, conſtantem tibi ab illo, per quem Rages regnant, ſecundorum eventuum fauſtitatem polliceri procul dubio poteris, dum nos ſollicitudinem noſtram firmâ hâc ſpe non parum levantes Majaſtati tuæ Apoſtolicam Benedictionem amantiſſimè impertimur.

Datum Romæ &c. die trigeſima Januarii 1691.

ANNO 1691.

INNOCENTIUS DUODECIMUS,

PONTIFEX CCXLVI.

ANNO DOMINI MDCXCI.

INnocentius Neapolitanus, antea Antonius Pignatellus, in pauperes miſericors, à ſuis alieniſſimus. Quamobrem Lateranenſe Palatium pauperibus curandis alendisque adſcripſit, & Conſtitutionem edidit celebrem admodum, quâ Pontificum conſanguineos Eccleſiæ bonis ditari interdixit. Ut Jus Romæ commodiùs redderetur, Tribunalia per Urbem diſperſa unum in locum coëgit, Centumcellas Urbis Titulo donavit; Antium portum reædificandum curavit. Obiit anno 1700. Sedis Decimo (*Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb. 1727. Tom. VII. Fol. 119. App.*)

I.

Ex Calvorius Hiſt. Schism. p. 588.

Damnatio Libri Pariſiis anno 1697. impreſſi, cui titulus: *Explication des Maximes des Saints ſur la vie interieure &c. anno 1699.*

INNOCENTIUS PP. XII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUm aliàs ad Apoſtolatus noſtri notitiam pervenerit, in lucem prodiiſſe librum quemdam

Gallice

Anno 1699.

Gallico Idiomate editum, cui titulus : *Explication des Maximes des Saints ſur la vie interieure, par Meſſire Francois de Salignac Fenelon, Archevéque, Duc de Cambray, Precepteur de Meſſeigneurs les Ducs de Bourgogne, d'Anjou, & de Berry. A Paris chez Pierre Auboin, Pierry Emery, Charles Clouſier. 1697.* Ingens verò ſubinde de non ſana libri hujuſmodi doctrina excitatus in Galliis rumor adeò percrebuerit, ut oportunam Paſtoralis vigilantiæ noſtræ opem efflagitaverit ; Nos eundem librum nonnullis ex Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, aliiſque in Sacra Theologia Magiſtris, maturè, ut rei gravitas poſtulare videbatur, examinandum commiſimus. Porrò hi mandatis noſtris obſequentes, poſtquam inquam plurimis Congregationibus varias Propoſitiones ex eodem libro exceptas diuturno, accuratoque examine diſcuſſerant, quid ſuper earum ſingulis ſibi videretur tàm voce, quam ſcripto Nobis expoſuerunt. Auditis igitur, in pluribus itidem coram Nobis deſuper actis Congregationibus, memoratorum Cardinalium, & in Sacra Theologia Magiſtrorum Sententiis : Dominici gregis nobis ab æterno Paſtore crediti periculis, quantum nobis ex alto conceditur, occurrere cupientes, motu proprio, ac ex certa ſcientiâ, & matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, librum prædictum, ubicunque, & quocunque alio idiomate, ſeu quâvis editione, aut verſione hucuſque impreſſum, aut in poſterum imprimendum ; Quippe ex cujus lectione, & uſu fideles ſenſim in errores ab Eccleſia Catholica jam damnatos induci poſſent, ac inſuper tanquam continentem Propoſitiones, ſive in obvio earum verborum ſenſu, ſive attentâ ſententiarum connexione, temerarias, ſcandaloſas, malè ſonantes, piarum aurium offenſivas, in praxi pernicioſas, ac etiam erroneas reſpectivè, tenore præſentium damnamus, & reprobamus, ipſiuſque libri impreſſionem, deſcriptionem, lectionem, recenſionem, & uſum omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus, etiam ſpecificâ, & individuâ mentione, & expreſſione dignis, ſub pœna excommunicationis per contrafacientes ipſo facto abſque alia declaratione incurrenda interdicimus, & prohibemus. Volentes, & Apoſtolica auctoritate mandantes, ut quicunque ſupradictum librum penes ſe habuerint, illum ſtatim atque præſentes literæ iis innotuerint, locorum Ordinariis, vel hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus tradere, ac conſignare omninò teneantur. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque &c. Cæterùm Propoſitiones in dicto librò contentæ, quas Apoſtolici cenſurâ Judicii, ſicut præmittitur, configendas duximus, ex Gallico Idiomate in Latinum verſæ ſunt tenoris, qui ſequitur ; Videlicet

I. Datur habitualis ſtatus amoris Dei, qui eſt charitas pura, & ſine ulla admixtione motivi proprii intereſſe. Neque timor pœnarum, neque deſiderium remunerationum, habent ampliùs in eo partem. Non amatur ampliùs Deus propter meritum, neque propter perfectionem, neque propter felicitatem in eo amando inveniendam.

II. In ſtatu vitæ contemplativæ, ſeu unitivæ amittitur omne motivum intereſſatum timoris & ſpei.

III. Id quod eſt eſſentiale in directione animæ, eſt non aliud facere, quam ſequi pedetentim gratiam cum infinita patientia, præcautione, & ſubtilitate. Oportet ſe intra hos limites continere, ut ſinatur Deus agere, & nunquam ad purum amorem ducere, niſi quando Deus per unctionem interiorem incipit aperire cor huic verbo ; Quod adeò durum eſt animabus adhuc ſibimet affixis, & adeò poteſt illas ſcandaliſare, aut in perturbationem conjicere.

IV. In ſtatu ſanctæ indifferentiæ anima non habet ampliùs deſideria voluntaria, & deliberata propter ſuum intereſſe ; Exceptis iis occaſionibus, in quibus toti, ſuæ gratiæ fideliter non cooperatur.

V. In eodem ſtatu ſanctæ indifferentiæ nihil nobis, omnia Deo volumus. Nihil volumus, ut ſimus perfecti, & beati propter intereſſe proprium; Sed omnem perfectionem, ac beatitudinem volumus, in quantum Deo placet efficere, ut velimus res iſtas, impreſſione ſuæ gratiæ.

VI. In hoc ſanctæ indifferentiæ ſtatu nolumus ampliùs Salutem, ut Salutem propriam, ut liberationem æternam, ut mercedem noſtrorum meritorum, ut noſtrum intereſſe omnium maximum, ſed eam volumus voluntate plenâ, ut gloriam, & beneplacitum Dei, ut rem, quam ipſe vult, & quam nos vult velle propter ipſum.

VII. Derelictio non eſt niſi abnegatio, ſeu ſui ipſius renunciatio, quam Jeſus Chriſtus à nobis in Evangelio requirit, poſtquam externa omnia reliquerimus. Iſta noſtri ipſorum abnegatio non eſt, niſi quoad intereſſe proprium. Extremæ Probationes, in quibus hæc abnegatio, ſeu ſui ipſius derelictio, exerceri debet, ſunt tentationes, quibus Deus æmulator vult purgare amorem, nullum ei oſtendendo perfugium neque ullam ſpem quoad ſuum intereſſe proprium, etiam æternum.

VIII. Omnia Sacrificia, quæ fieri ſolent ab animabus quàm maximè deſintereſſatis, circa earum æternam beatitudinem, ſunt conditionalia. Sed hoc Sacrificium non poteſt eſſe abſolutum in ſtatu ordinario. In uno extremarum probationum caſu hoc Sacrificium fit aliquo modo abſolutum.

IX. In extremis probationibus poteſt animæ invincibiliter perſuaſum eſſe, perſuaſione reflexâ, & quæ non eſt intimus conſcientiæ fundus, ſe juſtè approbatam eſſe à Deo.

X. Tunc anima diviſa à ſemetipſa expirat cum Chriſto in Cruce, dicens : *Deus Deus meus ut quid dereliquiſti me* ? In hac involuntaria impreſſione deſperationis conficit Sacrificium abſolutum ſui intereſſe proprii, quoad æternitatem.

XI. In hoc ſtatu anima amittit omnem ſpem ſui proprii intereſſe : Sed nunquam amittit in parte ſuperiori, id eſt, in ſuis actibus directis, & intimis, ſpem perfectam, quæ eſt deſiderium deſintereſſatum promiſſionum.

XII. Director tunc poteſt huic animæ permittere, ut ſimpliciter acquieſcat jacturæ ſui proprii intereſſe, & juſtæ condemnationi, quam ſibi à Deo indictam credit.

XIII. Inferior Chriſti pars in Cruce non communicavit ſuperiori ſuas involuntarias perturbationes.

XIV. In extremis probationibus, pro purificatione amoris fit quædam ſeparatio partis ſuperioris animæ ab inferiori. In iſta ſeparatione actus partis inferioris manant ex omninò cæca, & involuntaria perturbatione : Nam totum, quod eſt voluntarium, & intellectuale, eſt partis ſuperioris.

XV. Meditatio conſtat diſcurſivis actibus, qui à ſe invicem facilè diſtinguuntur. Iſta compoſitio actuum diſcurſivorum, & reflexorum eſt propria exercitio amoris intereſſati.

XVI. Datur ſtatus contemplationis adeò ſublimis, adeòque perfectæ, ut fiat habitualis ; Ita ut quoties anima actu orat, ſua oratio ſit contemplativa, non diſcurſiva. Tunc non ampliùs indiget redire ad meditationem, ejuſque actus methodicos.

XVII. Animæ contemplativæ privantur intuitu diſtincto, ſenſibili, & reflexo Jeſu Chriſti, duobus temporibus diverſis, primò in fervore naſcentis earum contemplationis ; Secundò anima amittit intuitum Jeſu Chriſti in extremis Probationibus.

XVIII. In ſtatu paſſivo exercentur omnes vir-

tutes diſtinctæ, non cogitando, quod ſint virtutes. In quolibet momento aliud non cogitatur, quam facere id quod Deus vult: Et amor zelotypus ſimul efficit, ita quia ampliùs ſibi virtutem velit, nec unquam ſit adeò virtute præditus, quàm cum virtuti ampliùs affixus non eſt.

XIX. Poteſt dici in hoc ſenſu, quod anima paſſiva, & deſintereſſata, nec ipſum amorem velit ampliùs, quatenus eſt ſua perfectio, & ſua felicitas, ſed ſolùm quatenus eſt id, quod Deus à nobis vult.

XX. In confitendo debent animæ transformatæ ſua peccata deteſtari, & condemnare ſe, & deſiderare remiſſionem ſuorum peccatorum; Non ut propriam purificationem, & liberationem, ſed ut rem, quam Deus vult, & vult nos velle propter ſuam gloriam.

XXI. Sancti myſtici excluſerunt à ſtatu animarum transformatarum exercitationes virtutum.

XXII. Quamvis hæc doctrina eſſet pura, & ſimplex perfectio Evangelica in univerſa traditione deſignata; Antiqui Paſtores non proponebant paſſim multitudini juſtorum niſi exercitia amoris intereſſati eorum gratiæ proportionata.

XXIII. Purus amor ipſe ſolus conſtituit totam vitam interiorem, & tunc evadit unicum principium, & unicum motivum omnium actuum, qui deliberati, & meritorii ſunt.

Non intendimus tamen per expreſſam Propoſitionum hujuſmodi reprobationem alia in eodem libro contenta ullatenus approbare. Ut autem eædem præſentes literæ omnibus faciliùs innoteſcant, nec quiſquam illarum ignorantiam valeat allegare, volumus pariter & auctoritate præfatâ decernimus, ut illæ ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, nec non Curiæ generalis in Monte Citorio, & in acie Campi Floræ de Urbe per aliquem ex Curſoribus noſtris, ut moris eſt, publicentur, illarumque exempla ibidem affixa relinquantur, ita ut ſic publicatæ omnes & ſingulos, quos concernunt, perinde afficiant, ac ſi unicuique illorum perſonaliter notificatæ, & intimatæ fuiſſent: Utque ipſarum præſentium literarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus Fides, tàm in Judicio, quàm extra illud ubique locorum habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam ſub annulo Piſcatoris, die 12. Martii, anno Chriſti 1696. Pontificatus noſtri octavo.

J. F. Card. Albanus.

Anno a Nativitate D. N. Jeſu Chriſti 1696 Indictione ſeptimâ, die vero 13. Menſis Martii, Pontificatus autem SSmi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Innocentii divinâ providentiâ Papæ XII, anno ejus octavo, ſupradictum Breve affixum, & publicatum fuit ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, Magna Curia Innocentiana, in acie Campi Floræ, & aliis locis ſolitis, & conſuetis, per me Franciſcum Pertinum, ejuſdem SSmi D. N. Papæ Curſorem. Sebaſtian. Vatellus Mag. Curſ.

Confirmatio, Innovatio, & extenſio Conſtitutionis Alexandri VII. de datis, & promiſſis pro Juſtitia, vel Gratia apud Sedem Apoſtolicam obtinenda: anno 1699.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SAcerdotalem, & Regiam Urbem noſtram innumeris divinæ largitatis muneribus decoratam, quemadmodum inter omnes per univerſum terrarum Orbem Eccleſias ſolicitudini noſtræ divinitus demandatas peculiari affectu diligimus; Sic mundam, & immaculatam cuſtodire ſatagimus, ac omni, quo poſſumus, ſtudio laboramus, agnoſcentes profectò, quàm deceat, ut quæ per B. Petri Sedem Caput Orbis effecta eſt, exempla bonorum operum in corpus omne diffundat; Ibique potiſſimum charitatis, juſtitiæ, virtutumque omnium ſplendor effulgeat, ubi divinæ Fidei diſpenſantur oracula, & Chriſtiani viget Sacerdotii Principatus.

Quoniam verò ejuſdem Almæ Urbis, Romanæque Curiæ decori nihil æquè videtur officere, quam ſi Juſtitiæ, Gratiæque negotia, quæ magno numero indies ex omnibus Catholicæ Eccleſiæ partibus ad Sedem Apoſtolicam deferuntur, non ea, qua decet, integritate, & ab omni procul avaritiæ ſuſpicione expediantur; Propterea fel. rec. Alexander Papa VII. Prædeceſſor noſter nonnullorum Romanorum Pontificum, & ſignanter rec. me. Bonifacii VIII. & Gregorii XIII. pariter Prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, eorumque Apoſtolicas Conſtitutiones hac de re editas innovando, & ampliando, quaſdam ſuas in forma Brevis deſuper literas promulgavit, tenoris qui ſequitur, videlicet: Alexander Papa VII. Ad perpetuam rei memoriam. Inter graviſſimas, multiplicesque curas, quæ ex debito paſtoralis officii humilitati noſtræ divinitus commiſſi Nobis aſſiduè incumbunt, illam peculiari ſtudio amplectimur, ut Juſtitiæ, & Gratiæ expeditiones, quæ apud Sedem Apoſtolicam indies obtinentur, ea, qua par eſt, rectitudine peragantur, nec pernicioſo cujuſquam circa illas exceſſu Romanæ Curiæ exiſtimatio ullatenus lædatur, ſed ipſa Curia in omnibus præclara ſemper ſplendeat laude integritatis, & abuſus quicunque ab illa procul arceantur. Quapropter operæ pretium facturos Nos exiſtimamus, ſi ea, quæ à nonnullis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris ſimili Conſilio providè ſancita ſunt, ut in poſterum firmiùs obſerventur, innovemus, illaque declaremus, & extendamus, prout in Domino arbitramur rationi eſſe conſentaneum.

Dudum ſiquidem emanarunt à fel. record. Bonifacio VIII. & Gregorio XIII. Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris literæ tenoris, qui ſequitur, videlicet: Excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei Omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, & noſtra, omnes Clericos, Religioſos, & Laicos utriuſque ſexus, ſive ſint familiares Curiæ, ſive alii undecunque, qui aliquod pactum fecerint, ſeu aliquid parvum, vel magnum promiſerint, vel promiſſionem receperint, aut ex pacto, ſive promiſſione occulta, vel manifeſta facta ſub generalibus, & plenariè non expreſſis, ſive ſub ſpecialibus, & expreſſis apertè verbis quicquam dederint, aut receperint, magnum, vel parvum, vel promiſſionem de quacunque re, aut utilitate, propter hoc conſequenda fecerint, vel receperint pro aliqua Juſtitia, ſive Gratia pro ſe, aut pro alio in cauſis, vel Judiciis, ſeu aliàs per literas Apoſtolicas, & quibuscunque modis apud Sedem Apoſtolicam obtinenda.

Et hanc ſententiam ad promittentes, & acceptantes, dantes, & recipientes duximus extendendam.

Illos quoque, qui aliquem ſciverint culpabilem in prædictis, & Nobis intra dierum trium ſpatium non retulerint, vel alicui, per quem ad Nos verbum fideliter perferatur, ſimili decernimus ſententiæ ſubjacere.

Decernimus etiam, ut nullus hanc incurrens excommunicationis ſententiam pro prædictis, vel aliquo prædictorum (abſque ſpeciali mandato) noſtræ abſolutionis Beneficium valeat obtinere; niſi forſan ad Nos habere acceſſum non poſſet in mortis articulo conſtitutus: nec etiam ad Abſolutionis gratiam admittatur, niſi priùs, quantum dedit, vel recepit, integraliter pauperibus largiatur.

Juſtitiam verò, ſive Gratiam ſic obtentam nullius prorſus eſſe momenti volumus; omnique ſtatuimus carere effectu, & robore firmitatis.

Sed & ſcienter utentes ipſis ſimili ſententia excommunicationis adſtringimus, & reſervantes No-

bis abſolutionem eorum cum præmiſſis in omnibue ad pœnas ſimiles obligamus.

Gregorius Epiſcopus Servus Servorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Ab ipſo Pontificatus noſtri principio, quàm maximè poſſumus, enitimur, etqoe contendimue, ut Domus, & Curia noſtra è ſordibus expurgentur.

Cui ſalubri Conſilio incumbens ſel. rec. Boniſecius Pape VIII. excommunicavit, & anathematizavit omnes Clericos, Religioſos, & Laicos utriusque ſexus, ſive familiares Curiæ, ſive undecunque alios, qui aliquod pactum facerent, ſeu quid parvum, vel magnum promitterent, vel promiſſionem reciperent, aut ex pacto, val promiſſione occulta, vel manifeſta, ſive ſub verbis generalibus, & plenè non expreſſis, ſive ſpecialibus, & epertè expreſſis facta quicquam darent, aut reciperent pro Juſtitia, ſiva Gratia, ſive pro ſe, ſive pro alio in caoſis, vel judiciie, ſeu eliàs per littsres Apoſtolicas, & quibuscunque aliis modis apud Sedem Apoſtolicam obtinenda, & eam ſentenoem ed promittentes, & acceptantes, dantesque, & recipientes duxit sxtandendem. Illoe etiam, qui ſibi intra triduum non renunciarent eum, quem in eulpa eſſa ſcirent, vel alicui, per quem ad ſe fideliter referretur, ſimili voluie ſententiæ ſubiacere; ac decrevit, ot nullus hanc incurrens excommunicationis ſententiam ebaque ſpeciali mandato ſuo abſolutionis beneficium valeret obtinere, niſi in mortis Articulo conſtitutus: Sed nec quisquam admitteretur ad Abſolutionis gratiam, niſi prius erogatum eſſet pauperibus, quantum ille dadiſſet, vel etiem recepiſſet. Juſtitiæ verò, ſive Gratiæ expeditiones ſic obtentæ nullius prorſus eſſenc roboria, vel momenti; & ſcienter illis utentes ſimili ſententia innodavit, ec reſervens ſibi abſolutionem eorum cum prædictis ad pœnas ſimiles in omnibus obligavit.

Sed hoc ſcelus ita hodis in mores inductum eſt, ut plerique cupiditate improbi quæſtus potentiorum ſuffragationibus adoxti, hujusmodi negotiorum expeditiones hac illac conquitentes, turpiſſimè nundinentur; alii alios, quos gratiâ præſtare arbitrantur, donis, & pollicitationibus ambient; quidam etiam ſe talium operam, etque induſtriam pretio, & muneribus quæſiſſe affingant; Quæ cùm peſſime ſint, & Curiæ prædictæ exiſtimetionem greviſſimè offendant, in eos, qui talie agunt, enimadvertendum fore arbitrati, Conſtitutionem prædictam cum ſuie cenſurie, & pœnia omnibus innovamus, easdemque omnes extendimos ad eudentes qualecunque horum ſecinorum, quæ edſcripſimus, dantesque illis, & alije ſopradictis auxilium, conſilium, vel favorem.

Quin etiam eos omnes omni Beneficio, & Officio Eccleſiaſtico, & Sæculari, ſive temporali, ſive perpetuo ipſo jure privamus, ec privetos eſſe declaramus, & præterea infamiæ ſubjectos perpetuò, ec inhabiles ad illa, & alis eſſe volumus. A quibus etiam, prout quæqua res erit, tales pœnæ exigentur, quæ cæteris ſint exemplo.

Illis tamen, qoi rem adhuc incognitam, compliceesque, fautores, & ſocios retexerint, impunitae concedatur. Datum Romæ epud Sanctum Petrum, Anno Incarnationie Dominicæ milleſimo quingenteſimo, ſeptuageſimo quarto, Nonis Novembris, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Cùm eutem ſubinde variæ vulgetæ fuerint prædictarum Boniſecii, & Gregorii Prædeceſſorum Conſtitutionum interpretationes, quarum aliquæ ipſarum Conſtitutionum rigorem non ſine earum utilitaria diminutions, & boni publici datrimento contra eorumdem Prædaceſſorum mentem nimium relaxant: hinc eſt, quòd Nos omnam, quæ circa præmiſſa in poſterum eneſci poſſet, dubitationem tollera, & quamcunque ſpeciem, ſuſpicionem, & occaſionem damnatæ per Conſtitutiones hujusmodi labis à Curie prædicta, quantùm Nobis ex alto conceditur, perpetuò excludere cupientes, Motu proprio, ac ex certa ſcientia, & mature deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine easdem præinſertas Boniſecii, & Gregorii Prædeceſſorum Conſtitutiones cum omnibus, & ſingulis cenſuris, & pœnis, ac alus quomodolibet contentis in illis (ſublate temen revelandi obligetione) tenota præſentium perpetuò confirmemus, innovamus, & edverſus quemcunque non uſum, ſeu contrarium uſum, qui quoquomodo prætendi poſſet, reſtituimus, & plenariè reintegremus.

Ac in eisdem Conſtitutionibus caſus, in quibus aliquid promittitur, datur, eccipitur, vel deponitur pro Juſtitie, vel Gretis, ſive in ſpiritualibus, ſive in temporalibus, & mixtis apud Sedem prædictam, & non ſolum ab ipſo Romano Pontifice, verùm etiam à quibuscunque ejus Miniſtris, Judicibus: & Officielibus, etiam Epiſcopie, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibue, & alia qualibet Eccleſiaſtica, vel mundana dignitate, & euctoritete præditis, & fungentibus, aut ab elia gretia, vel fevore pollentibus, etiam eidem Summo Pontifici conſanguinitatis, ſeu affinitatis gradu quocunque conjunctis, ſeu ettinentibus, etiam Laicis obtinanda in alma Urbe, aut in elio quocunqua loco, in quo dictam Curiem eſſe contigerit, comprehendi decernimus, & declaremue.

Præterea Conſtitutiones hujusmodi non tantùm in ectionibus jure neturali, & divino prohibitis, quie malæ ſunt, ſed etiam in eliis, quæ ideo malæ ſunt, quie jure humano, & prædictis Apoſtolicie Conſtitutionibus, ec præſenti noſtra interdicuntur, locum habere.

Necnon mediatores ſive immed atos, ſive mediatos quotquot, & quicunque ſint, & quevis dignitate, præeminentia, auctoritate, favore, conſanguinitete, atque affinitete, ut præmiſſum eſt, polleatæ, & præfulgeant.

Ac etiam promiſſiones, ſeu verba promiſſoria, dationes, & receptiones factas ob bonum finem comprehendere, nec earum diſpoſitionem, ac pœnas evitari poſſa in caſibus, in quibus eſſet ſuſpicio mali.

Deinds illos etiam comprehendera, qui pro aliorum Juſtitie, vel Gratia quomodolibet impedienda, val differenda eliquid dant, & recipiunt, vel deponunt, promittunt, ſeu pollicentur, unde aliis damnum, vexatio, vel moleſtie quomodocunque inferri, & reſultare poſſet, & mediatores quoscunque immediatos, ſive mediatos.

Inſuper quæcunque verba, ſeu ſigna etiam æquivoca quovis modo epta inducere quamcunque obligetionem juſtitiæ, aut fidelitatis in principali, ſeu mediatore, etiem ſub titulo remuneretionie, vel gratitudinis è Conſtitutionibus ſupredictie prohiberi.

Quinimo non licere quicquam promittera, dare, val eccipere quibuscunqua Judicibus, Miniſtris, Officialibus & eliia auctoritatem, aut poteſtatem habentibus, nec quibuscunque Medietoribus pro defenſiona Juris quæſiti, ſive executione quærandi, etiem ed redimendam injuſtam vexationem, motu, ſcientiâ, deliberatione, poteſtatis plenitudine, & tenore prædictis decernimus pariter, & daclaramus.

Ad hæc detiones, promiſſionee, & acceptationes pro Gubernus, vel aliis quibuscunque Officiis, & muneribus etiam minoribus obtinendie, ſive pro unica vice, ſive in ſingulos ennos, eut menſes, vel aliter quomodocunque à Conſtitutionibus prædictis interdici, neque Judicibus, Miniſtrie, ac Officialibus pro Gretie, vel Juſtitie abtinenda, etiem in his, quæ dependant ab eorum arbitrio, & ad qoæ obligatione Juſtitiæ non tenentur, quicquam dare, eut promittere, nec ipſis accipere licere.

Nequa etiam permiſſum eſſe Officielibus, vel Miniſtrie dictæ Sedis in Proviſionibus, ſeu earum occaſione quorumcunque Officiorum, etiam juriſdi-

ctionem, vel ejus exercitium annexum non habentium imponere Penſionem ullam, reſponſionem, præſtationem, vel onus, ſeu partem aliquam commodi, vel emolumenti ad ſui, vel alicujus alterius cujuscunque favorem reſervare, abſque expreſſa, & ſpeciali in ſingulis caſibus noſtra, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis Licentia in ſcriptis in ſingulis caſibus ab utraque parte obtinenda.

Inſuper exigentes à partibus, vel alias intereſſe habentibus, ſeu Agentibus, ac Mediatoribus quibuscunque pollicitationes, promiſſiones, pacta, vel recipientes aliquid ſub aſſertione, quòd Judicum, Miniſtrorum, Officialium, aut Magnatum, ſeu aliorum quorumcunque operam, auctoritatem, vel Officia pretio, vel muneribus, aut promiſſionibus hujusmodi comparaverint, ſeu quæſiverint.

Nec non pollicitantes, promittentes, offerentes, ac tradere tentantes, licèt pollicitatio, promiſſio, & oblatio non fuerint acceptatæ, neque traditio ſecuta, nullumque habuerint effectum.

Ac etiam illos, qui, ex eo quòd gratias, & favores ipſis ob familiaritatem, obſequia, ac ſervitia propriis Dominis, vel aliis præſtita debitos, ſeu ab ipſis ſperatos in aliorum cum propria ejusmodi juris, vel ſpei jactura commodum & Beneficium transferunt, convertunt, & impendunt, pro Gratia, ſeu Juſtitia pro eis obtinenda, aliquid recipiunt, ſub memoratis Conſtitutionibus contineri, illarumque pœnis, & cenſuris ſubjectos eſſe.

Pro actuali verò labore circa expeditionem impetratorum non licere Officialibus, Curialibus, & aliis quibuscunque recipere, nec illis polliceri, promittere, vel cum eis paciſci, niſi mercedem labori convenientem.

Judicibus autem, Officialibus, & Miniſtris quibuscunque, quibus incumbit expeditio Gratiæ, minimè permitti quidquam recipere, neque illis polliceri, vel cum eis paciſci ultra taxas præſcriptas, etiam ratione celerioris, aut facilioris expeditionis.

Quin etiam illicitum eſſe quidquam magnum, vel parvum Judicibus, ac Miniſtris quibuslibet offerre, promittere, paciſci, ſeu polliceri, dare, vel ipſis recipere mediatè, vel immediatè, etiam quod eorum animom movere non poſſit, pro Gratia, vel Juſtitia obtinenda.

Demum ſupradictarum Conſtitutionum Diſpoſitionem, cenſuras, & pœnas non cenſeri abolitas, vel ſublatas ob ſcientiam, patientiam, ſeu tolerantiam Romani Pontificis per quemcunque etiam longiſſimi temporis curſum, niſi ſpeciali licentia, vel indulto in unoquoque caſu à ſingulis partibus in ſcriptis particulariter obtinendo fuerint expreſsè remiſſæ, motu, ſcientia, deliberatione, poteſtatis plenitudine, & tenore paribus decernimus, ſtatuimus, & declaramus.

Præfatasque Conſtitutiones, ac cenſuras, & pœnas in eis contentas ad omnes, & ſingulos caſus ſupra expreſſos, quatenus opus ſit, extendimus, & ampliamus.

Præteras easdem Bonifacii, & Gregorii Prædeceſſorum Conſtitutiones per alteram piæ mem. Clementis Papæ VIII. Prædeceſſoris pariter noſtri, quæ incipit. Pro commiſſa, Anno Incarnaoonis Dominicæ 1592. decimo octavo Kalend. Septembris editam ad cæteras Ditionis temporalis S. R. E. Civitates, & loca immediate ſubjecta (præterquam quoad bona Communitatum) minimè extenſas fuiſſe, neque per hanc noſtram extendi; Sed eos quidem omninò comprehendere, qui in aliis locis ejusdem Status Eccleſiaſtici, & cujusvis alterius partis Mundi exiſtentes pollicentur, promittunt, paciscuntur, mittunt, vel dari faciunt per litteras, vel mediatores, vel aliter quomodocunque, & qui ab eis recipiunt contra dictarum Conſtitutionum diſpoſitionem quidquam magnum, vel parvum pro Juſtitia, vel Gratia apud Sedem prædictam obtinenda, declaramus pariter, & ſtatuimus.

Poſtremò tametſi credamus, & ſperemus in Domino, nunquam eventurum, ut aliquis ex Venerab. Fratribus noſtris Epiſcopis, Archiepiſcopis, Metropolitanis, Primatibus, & Patriarchis, aut in quacunque alia etiam ſuperiori Eccleſiaſtica quantumvis ſublimi, & ſpeciali nota digna conſtitutis dignitate in præmiſſis quoquomodo delinquat; quia tamen diligentiam noſtram in removendis ab eadem Curia abuſibus quibuslibet abundare potiùs, quàm in aliquo deficere volumus, etiam Epiſcopos, Archiepiſcopos, Metropolitanos, Primates, ac Patriarchas, cæterosque in quacunque alia etiam prædictis ſuperiori, ac quantumvis ſublimi, & ſpeciali nota digna conſtitutos dignitate, etiamſi per noſtras, & Cancellariæ noſtræ Apoſtolicæ regulas cautum ſit, quòd illi Conſtitutionibus per Nos editis, & edendis non comprehendantur, nec comprehenſi cenſeantur, niſi in eisdem Conſtitutionibus facta fuerit ipſorum expreſſa mentio, in prædictis Conſtitutionibus, ut præmittitur, declaratis, & extenſis, ac in præſenti noſtra quoad cenſuras comprehendi, motu, ſcientia, deliberatione, poteſtatis plenitudine, & tenore ſimilibus ſtatuimus.

Porrò xenia ſolita, eſculenta, & poculenta, quæ Judicibus, Miniſtris, & Officialibus Romanæ Curiæ exhiberi conſueverunt, præfatis Prædeceſſorum noſtrorum litteris, ac præſentibus noſtris minimè prohibita fuiſſe, nec prohiberi decernimus.

Declarantes per præſentem noſtram Conſtitutionem non cenſeri abrogatam Conſtitutionem ſimilis recordat. Pii Papæ V. etiam Prædeceſſoris noſtri contra ambientes Dignitates, & Officia juriſdictionis adminiſtrationem habentia, eaque pretio, ſeu promiſſione procurantes, quæ incipit: Etſi Romani, &c. Nonis Decembris, Anno ſexto ejus Pontificatus emanatam, ſed illam, ac cæteras ipſius Pii Prædeceſſoris, & aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum quorumcunque Conſtitutiones, Ordinationes, Canones, & Decreta in hac materia, vel circa eam hactenus edita, ac noſtram, & Cancellariæ Apoſtolicæ regulam 67. qua ſtatuimus, ut Officiales Romanæ Curiæ prædictæ nihil exigant ultra debitum, in ſuo robore remanere.

Ac decernentes præſentes litteras, & in eis contenta quæcunque, etiam ex eo quòd prædicti, & alii quilibet etiam ſpeciali nota, & expreſſione digni in præmiſſis intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, & auditi, ſeu cauſæ, propter quas eædem præſentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut juſtificatæ ullatenus fuerint, vel ex alia quacunque quantumvis juſta, legitima, juridica, & privilegiata cauſa, colore, prætextu, occaſione, & capite etiam in Corpore Juris clauſo nullo, unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ, ſeu intereſſe habentium, & aliorum quorumcunque conſenſûs defectu notari, impugnari, invalidari, reſtringi, limitari, ad viam, ſeu terminos juris reduci, in jus, vel controverſiam revocari, aut adverſus illas quodcunque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, ſeu etiam motu ſimili conceſſo quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare poſſe, neque ipſas præſentes ſub quibusvis ſimilium, vel diſſimilium Conſtitutionum, ac declarationum, & extenſionum revocationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, ſeu aliis contrariis diſpoſitionibus unquam comprehendi, aut comprehenſas cenſeri, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & plenariè reintegratas eſſe, & cenſeri, firmasque, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ac ab omnibus, & ſingulis prædictis,

&

Anno 1699.

& aliis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunque ſpectabit, cujuſcunque qualitatis, ordinis, gradus, & conditionis fuerint, perpetuò inviolabiliter, & inconcuſsè obſervari.

Sicque, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcunque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, nec non Curiæ, & Urbis præfatarum Judices, Officiales, & Miniſtros, & alios quoslibet quavis auctoritate, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi Facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi quid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus de jure quæſito non tollendo, & quòd Cardinales non comprehendantur ſub regulis, & conſtitutionibus editis, & edendis, niſi in eiſdem facta fuerit ipſorum expreſſa mentio, ac cæteris noſtris, & Cancellariæ præfatæ regulis, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, etiam Conciliaribus, nec non earumdem Urbis, & Curiæ, ac illarum Tribunalium quorumvis, & aliis quibuslibet etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel alia quavis firmitate roboratis ſtylis, uſibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus: Privilegiis quoque, indultis, motuum propriorum cedulis, Chirographis quorumcunque Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum manu ſubſcriptis, ac litteris Apoſtolicis ſub quibuscunque verborum tenoribus, & formis, ac quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, & aliis efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & Decretis, etiam irritantibus, in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, Conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio facienda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium, & ſingulorum tenores, formas, & occaſiones, ac alia etiam ſpeciali expreſſione digna præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, inſertis, & ſervatis reſpectivè habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum ſpecialiter, & expreſsè derogamus, ac derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuscunque.

Ut autem eædem præſentes litteræ omnibus innoteſcant, & nemo illarum ignorantiam allegare valeat, volumus, ut illæ, ſeu earum exemplum ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Datariæ noſtræ, Cancellariæ prædictæ, necnon in acie Campi Floræ de eadem Urbe per aliquem ex Curſoribus noſtris, prout moris eſt, publicentur, & affigantur, quæ ſic publicatæ & affixæ omnes & ſingulos perinde afficiant, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Quòdque illarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 2. Maij 1656. Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

Quamvis autem Conſtitutionis præfatæ tenorem ab omnibus Romanæ Curiæ Judicibus & Miniſtris religiosè ſervari publicè per ſe pateat, nobiſque maximè compertum ſit, & quamplurimis optimis, integriſque Advocatis, Procuratoribus, Agentibus, Expeditoribus, aliiſque negotiorum Geſtoribus, & Officialibus eadem Curia, miſerante Domino, abundet: nihilominus ad evitandas fraudes, quæ quandoque eveniunt, eò quia fortaſſe aliqui turpis lucri gratiâ in Curia moram trahentes non ceſſant Curiam ipſam apud exteras gentes diffamare cum eorum Epiſtolis, notulis, ſeu liſtis, quas transmittunt Principalibus, ſeu Correſponſalibus, in quibus petunt pecunias pro muneribus dandis, vel affingunt munera dediſſe Miniſtris Gratiæ, vel Juſtitiæ, aliiſque in dicta Conſtitutione Alexandri VII. contentis, de nonnullorum Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & dilectorum Filiorum Romanæ Curiæ Prælatorum, quibus id rei examinandum commiſimus, Conſilio, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione præinſertas Alexandri Prædeceſſoris litteras cum omnibus & ſingulis cenſuris, pœnis, aliiſque in eis contentis confirmamus, approbamus, & innovamus, ac adverſus quemcunque non uſum, ſeu contrarium uſum, qui quomodo prætendi poſſet, reſtituimus, & plenariè redintegramus.

Eaſdemque litteras, & in eis contenta quæcunque, etiam quoad Cenſuras & pœnas, omnes & ſingulos Agentes, Expeditores, Procuratores, cæteroſque Curiales, negotiorum Geſtores, aliaſque Perſonas tam Sæculares, & Eccleſiaſticas, quàm cujusvis Ordinis, & Inſtituti, etiam neceſſariò exprimendi, Regulares ad Urbem miſſos, vel in ea exiſtentes, & pro quibuscunque exteris, & forenſibus cujuscunque ſtatus & conditionis, & quacunque dignitate, etiam maxime & majore fulgentibus, etiamſi ſpeciali, & individua notâ digni ſint, etiam Capitulis, & Religionibus ſuis Juſtitiam, aut Gratiam procurantes, & Principalibus, ſeu Correſponſalibus ſcribentes, aut notulas tranſmittentes, ſive per Nuncium, aut aliàs quomodolibet etiam per interpoſitas Perſonas ſignificantes, aut inſinuantes, ſe pro impetranda Juſtitia, vel Gratia, aut poſt earumdem impetrationem munera tradidiſſe, aut ea neceſſarie eſſe, ſive animo ravere munus dandi, ſive affingendi & ſimulandi id egerint, etiam ſub prætexto redimendæ vexationis omninò injuſtæ, & evidentis, etiam in caſibus, in quibus Principalis rem poſſidaat, aut quòd ſalarium, ſeu honorarium ipſis datum, ſeu promiſſum, aut aliàs conſuetum labori ac diligentiæ in negotio adhibitæ minùs reſpondeat, quodque Gratia, aut Juſtitia publicum Regionis, vel Eccleſiæ bonum reſpiciat, aut aliis quibuscunque prætextibus in eadem Alexandri Conſtitutione damnatis, atque rejectis, vel forſitan in futurum pro excuſatione allegandis, comprehendere; & ad caſus etiam, in quibus pro Gratia, vel Juſtitia apud quoscunque extra Romanam Curiam ab Apoſtolica Sede, vel ab Ordinariis ejusdem Romanæ Curiæ Judicibus, aut etiam Apoſtolicæ Sedis Nuntiis, Legatis etiam de Latere, & Prolegatis, ſpecialiter delegatos obtinende munera in Curia date, vel neceſſaria eſſe pro comparandis favoribus apud eoſdem delegatos, vel litteris commendatitiis, tam ante, quàm poſt obtentam Gratiam, ſive Juſtitiam, etiam ſub quibuscunque modo dictis prætextibus quomodolibet dictum, ſcriptum, aſſertum, & inſinuatum fuerit, extendi & locum habere, harum ſerie decernimus, & declaramus.

Contravenientes verò ultra excommunicationis eidem Sedi reſervatæ, privationis cujuscunque Beneficii, & Officii Eccleſiaſtici, & Sæcularis, temporalis, ſive perpetui, ac infamiæ pœnas in præfata Alexandri Conſtitutione contentas, etiam amiſſionis, ſeu extinctionis omnium & ſingularum penſionum Eccleſiaſticarum forſitan obtentarum, nec non falſi, furti, ac injuriarum Magiſtratui publico illatarum, tam jure communi, quàm Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Bannimentis generalibus Status no-

ſtri

ſtri Eccleſiaſtici contentis pœnis teneri, & tanquam veros ſures & falſarios, ac Magiſtratui injuriam inferentes puniri: Principales verò & Correſponſales cujuscunque dignitatis & conditionis, tam Sæculares, quàm Eccleſiaſticos, & cujusvis Ordinis, ſeu Inſtituti Regulares, etiam vigore quorumcunque privilegiorum ſpecialiter nominandos, ubilibet exiſtentes, & pecuniam ſolventes, transmittentes, aut ſolvi, vel transmitti mandantes directè, vel indirectè ad effectum dandi munera, vel eorumdem pretium pro Miniſtris Gratiæ vel Juſtitiæ tàm io Curia exiſtentibus, qoàm extra Curiam ot ſupra delegatis, nullo ex ſuperiùs rejectis, vel aliàs forſan ſub quocunque quæſito colore in poſterum allegandis prætextibus eos axcuſanta, ultra pœnas in dicta Alexandri Conſtitutione contentas, etiam oullitatis ipſo jure Gratiæ, Decreti, Reſcripti, vel Sententiæ, immo & amiſſionis cauſæ, crediti, vel juris, ſuper quo lis agebatur, ac perpetuæ inhabilitatis ad quæcunque Beneficia Eccleſiaſtica, etiam de Jure Patronatus Laicorum, & ad alias quascunque gratias à Sede præfata in poſterum obtinendas, incurrere; Immo & in ſingulis prædictis caſibus ſolum conatum ad earumdem pœnarum incurſum ſufficera, etiamſi pecuniæ transmiſſæ non fuerint, ſed tantùm notulis, Epiſtolis, aut aliàs quomodolibet à Principalibus in Partibus petitæ, vel ab iisdem Principalibus reſpectivè oblatæ, omnibus, qui rem adhuc incognitam, complicesque, fautores, & ſocios retexerint, impunitate conceſſa, ſtatuimus, atque decernimus.

Epiſcopos aotem, Archiepiſcopos, ſimilesque perſonas pœnâ dumtaxat in dicta Alexandri Conſtitutione ſpecificatâ teneri volumus, & mandamus.

Revelantibus verò, ſao denunciantibus, dummodo indicis ſaltem ad torturam, vel ad transmittendam inquiſitionem contra contumaces ſufficientia ſubminiſtraverint, ducentorum ducatorum auri de Camera præmium ex eadem Camera noſtra ſolvendum conſtituimus & aſſignamus.

Et ut in poſterum facilè apparere valeat, quinam ſint illi, qui in talibus notulis, & liſtie exceduot, vel quocunque modo contraveniunt, volumus, & mandamue, ut quilibet Agens, Expeditor, negotiorum Actor, Procurator, ſeu quilibet Curialis, aut quicunque alius, ut ſupra, ad Gratiam, vel Juſtitiam in Romana Curia impetrandam utcunque deputatus, etiamſi Eccleſiaſticus, Sæcularis, ſeu cujusvis Inſtituti etiam neceſſariò exprimendi Regularis, notulas, ſeo liſtas omnium & ſingularum expenſarum, quoties eas Principalibus, ſeu Correſponſalibus extra Curiam transmittet, teneatur propria manu ſubſcribere; Et nihilominus poſt Gratiæ, ſeu Cauſæ per ſententiam, vel Decretum vim ſententiæ habens, aut per reſcriptum, in quibuscunque Tribunalibus expeditionem, vel quamcunqoe concordiâ, renunciatione, morte Principalis, aut alia qusvis cauſa mediante, ceſſationem, exceptis dumtaxat negotiis, qoæ in ejusdem S. R. E. Cardinalium, ſeu aliis Congregationibus extra folium, ut vocant, perfici ſolent, integram omnium & ſingularum expenſarum per ſe, vel per alios in toto negotii decurſu factarum ootulam, iis etiam repertis, quæ io aliis notulis forſan ut ſupra transmiſſis continebantur, atque etiam ſummam certam pro honorariis ſibi debitie, nec oon omnes pecuniss à Principalibus, ſeu Correſponſalibus eo usque habitas clarè & diſtinctè iterum propriâ mano ſubſcribere, & ad dictos Principales, ſeu Correſponſales transmittere, ejusque copiam integram & uniformem intitulatam doplicatum notæ ſimilis transmiſſæ in Partibus ad talem Principalem, ſeu Correſponſalem pariter propriâ mano ſubſcriptam intra tres menſes à die expeditionis, ſeu ſcientiæ ceſſationis negotii computandos, Notario Cauſæ, vel Officiali ad hunc effectum in quibuscunque Gratiæ Tribunalibus ſpecialiter deputandæ reipſa exhibere, & conſignare, ſoluta eidem congrua mercede ratione laboris tantùm per deputatam à Nobis Congregationem taxanda de pecuniis Principalium, pro quorum indemnitate id agitur, ultra quam ſub pœnis infraſcriptis nihil ampliùs accipere liceat; ipſi verò Notarii, & Officiales eamdem copiæ, ſeu duplicati exhibitionem in peculiari libro adnotare, ac præfatas copias ſaltem per decennium conſervare ſecretò, ita ut nemini niſi intereſſe habenti, vel denunciare intendenti, de expreſſa tamen Judicis, ſeu alterius Soperioris, apud quem oegotium actum fuit, licentia oſtendere, ſub pœnis etiam corporis afflictivis, eorumdem Judicum, vel Superiorum arbitrio infligendis, omnino debeant & teneantur.

Quòd ſi prædictæ perſonæ, ut ſupra ſpecificatæ, notulam, ſeu liſtam à prædicta ab ipſis ſubſcripta diverſam & difformem transmiſerint ad Principales, vel Correſponſales, vel transmiſerint liſtam, ſeu notulam ab ipſis non ſubſcriptam, & in Epiſtola ſeparata, vel per Nuncium, aut indirectè quocunque modo alias expenſas, vel partitas addiderint; tunc ſi partitæ deſcriptæ in ootula, ſeu Epiſtola ſeparata ſint confictæ, alteratæ, aut falſæ, vel contineant munera data, vel danda Miniſtrie Juſtitiæ, vel Gratiæ, ſive omnibus aliie perſonis expreſſis in d. Conſtitutione Alexandri VII. ultra omoes alias pœnas ſupra ſpecificatas plecti debere tanquam veros fures, falſarios, ac injuria afficientes Magiſtratum reſpectivè pœnis furti, falſi, & ſimilibus in jure, Conſtitutionibus Apoſtolicis, & Bannimentis generalibus Status noſtri Eccleſiaſtici ſtabilitis contra veros fures, falſarios, & injuriâ afficientes Magiſtratum, juxta qualitatem partitæ vel ſummæ alteratæ, falſæ, vel confictæ: Si autem partitæ ſint veræ, & non de prohibitis, non tamen deſcriptæ in doplicato in Actis exhibito ut ſupra; tunc tanquam contravenientes huic Conſtitutioni plecti poſſe pœnâ arbitrariâ etiam corporis afflictivâ ultra amiſſionem crediti arbitrio Judicis ut ſupra, ad quem effectum easdem notulas, ſeu liſtae, aut etiam Epiſtolas reorum mano ſubſcriptas pro plenis probationibus habendas eſſe, vel in earum defectum probatiooes illas, quæ pro crimine Simoniæ evincendo de jure ſatis eſſent, ſufficere ſtatuimus, atqoe decernimus.

Itaqoe omnibus & quibuscunque, quos ad Romanam Curiam deinceps pro Gratia, vel Juſtitia conſequenda recurrere ex qualibet Mundi parte contigerit, liberum erit in poſterum & expeditum, fidelem exactamque omnium pecuniarum à ſe in præfatis negotiis impenſarum, & impendendarum rationem mediantibus notulis ot ſupra præſcriptis exigere, ac ubi in iis aliquid pro muneribus in præinſerta Alexandri Conſtitutione prohibitis adnotatum repererint, certò ſe à ſuis Actoribus, ſeu Procuratoribus deceptoe & fraudatos agnoſcere, adeoque à transmittendis pecuniis abſtinere, ſiqoe ſe in præfatis notulis quovis modo gravatos prætenderint, apud Jodicem, ſen Miniſtrum Cauſæ, vel Gratiæ, ſeu ad alium, quem maluerint ejusdem Romanæ Curiæ Judicem Ordinarium (qui etiam ex Officio, & per Inquiſitionem procedent) etiam mediante Procuratore ooſtro Fiſcali generali, cui, ſuppreſſis Principalium nominibus, agendi Facultatem concedimus, inſtare pro juſtitia conſequenda, & prædictarum pœnarum executione.

Decernentes præſentes litteras, & in eis contenta quæcunqoe, etiam ex eo, quòd in præmiſſis ioterеſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, & auditi, ſeu caoſæ, propter quas eædem præſentes emanarunt, ſufficienter adductæ, verificatæ, aut juſtificatæ non fuerint, vel ex alia quantumuis legitima &

privile-

Google

Anno 1699.

privilegiata cauſa, colore, prætextu, & Capite etiam in corpore Juris clauſo nullo unquam tempore de ſubreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, reſtringi, limitari ad viam, ſeu terminos juris reduci, aut adverſus illas quodcumque juris facti, vel gratiæ remedium impetrari, ſeu etiam motu proprio conceſſa quempiam in Judicio vel extra illud uti, ſeu ſe juvare ullo modo poſſe: ſed ipſas præſentes literas ſemper firmas, validas & efficaces exiſtere & fore, ac ab omnibus & ſingulis prædictis & ab aliis, ad quos ſpectat, & pro tempore quantocunque ſpectabit, cujuſcunque qualitatis, dignitatis, ordinis, gradus, & conditionis extiterint, perpetuò & inviolabiliter obſervari; ſicque per quoſcunque judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales etiam de latere Legatos, nec non Curiæ, & Urbis præfatarum judices, Officiales, & Miniſtros, & alios quoſlibet quavis authoritate, & poteſtate fungentes & functuros, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter Judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi quid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quo circa univerſis & ſingulis locorum Ordinariis per quæcunque Provincias, & Regna Chriſtiani Orbis conſtitutis, & quibuſvis noſtris & Sedis Apoſtolicæ etiam de latere Legatis, ac Vicelegatis præcipimus & mandamus, ut in ſuis quiſque Civitatibus, Diœceſibus, Provinciis, & locis præſentem noſtram Conſtitutionem publicari, & inviolatè obſervari curent, & adverſus contravenientes, ſive Clericos, ſive Laïcos quacunque dignitate fulgentes, tanquam invariantes, & infamantes Curiam Eccleſiaſticam Romani Pontificis, ſive etiam Capitulares, ſervata forma à Concil. Trid. præſcripta, immo etiam cujuſvis Ordinis, aut Inſtituti etiam neceſſariò exprimendi Regulares, aut aliàs quomodolibet exemptos, & contra Abbates, ſive alios quoſcunque Prælatos jura quaſi Epiſcopalia habentes cum territorio ſeparato, ii, qui viciniores fuerint, tanquam noſtri & Sedis Apoſtolicæ in hac parte ſpecialites delegati per viam accuſationis, vel denunciationis, aut inquiſitionis, & ex mero officio, prout eis videbitur, procedant, reoſque culpabiles repertos condignis pœnis, ut ſupra afficiant, invocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio Brachii Sæcularis.

Non obſtantibus de jure quæſito non tollendo, ac cæteris noſtris. & Cancellariæ regulis, aliiſque Conſtitutionibus; & ordinationibus Apoſtolicis etiam Conciliaribus, nec non earumdem Urbis, & Curiæ, earumque Tribunalium, & aliis quibuslibet, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, au alia quavis firmitate roboratis ſtatutis, conſuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis, ſub quibuſcunque verborum tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, & aliis efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & decretis etiam irritantibus, in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, & conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quavis alia expreſſio facienda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium, & ſingulorum tenores, formas, & occaſiones, ac alia etiam ſpeciali expreſſione digna præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis, inſertis & ſervatis reſpectivè habentes, illis aliàs ſuo robore permanſuris ad præmiſſorum effectum ſpecialiter & expreſsè derogamus, ac derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Ut autem eadem præſentes literæ omnibus innoteſcant, & nemo illarum ignorantiam allegare valeat, volumus, ut illæ, ſeu earum exemplum ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Datariæ noſtræ, Curiæ generalis, & Cancellariæ prædictæ, nec non in acie Campi Floræ de eadem Urbe per aliquem ex Curſoribus noſtris, prout moris eſt, publicentur & affigantur, quæ ſic publicatæ & affixæ omnes & ſingulos perinde afficiant, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Quodque illarum tranſumptis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio & extra illud adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc noſtræ confirmationis, approbationis, innovationis, reſtitotionis, reintegrationis, decretorum, declarationis, ſtatutorum, voluntatum, mandatorum, conſtitutionis, aſſignationis, præcepti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo nogageſimo nono, tertio Kalendas Februarii, Pontificatus noſtri Anno nono.

B. Card. Prodatarius. J. P. Card. Albanus.

Viſa de Curia C. A. Fabronus

Phil. Porta.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Loco † Plumbi.

Anno à Nativitate Domini Noſtri JESU Chriſti milleſimo ſeptingenteſimo. Indictione octava, die verò octava Februarii, Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini Noſtri Domini INNOCENTII Divina providentia Papa XII. Anno nono: Supradicta littra Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Eccleſiæ S. Io. Lateranenſis, Baſilica Principis Apoſtolorum, Cancellaria Apoſtolica, Curia Innocentia in Monte Citatorio & in Acie Campi Flora, ac aliis locis ſolitis, & conſuetis Urbis per me Io. Philippum Caſtigliam ejuſdem Sanctiſſimi D. Noſtri Papa Curſorem.

Decius de Camills Magiſter Curſorum.

III. Breve *Innoc.* XII. quò firmat privilegia Sabaudiæ Ducum: anno 1700. In reſponſis de Privilegio à Nicolao V. Ludovico Sabaudiæ Duci conceſſo impreſſis Coloniæ Agrip. an 1712.

Ad Futuram rei memoriam.

Cum dudum fel. record. Nicolaus Papa V. Prædeceſſor noſter, tunc in humanis agens, Ludovicum, dùm vixit Sabaudiæ Ducem, ſpecialis favore benevolentiæ proſequi volens, ut omnem ei tol-

leret ſuſpicionis cauſſam, ne ex promotione quorumvis ad quarumcunque Eccleſiarum, vel monaſteriorum infrà diſtrictum ſui temporalis Dominii conſiſtentium regimina, ſeù proviſionibus quibuſlibet de quibuſvis dignitatibus diſpoſitiooi Apoſtolicæ reſervatis, inibi conſiſtentibus, quibuſcumqoe Perſonis, per ipſum Nicolaum Prædeceſſorem faciendis, ſtatui ſoo ſuccederet diſpendium, aut alia quævis adverſitas inteſtina Præfatum Ludovicum Ducem per quaſdam ſuas Literas certum reddiderit, eique promiſerit, quod ipſo & Dominio hojuſmodi, in integritate obedientiæ ſedis Apoſtolicæ perſiſtentibus, ad quarumcumque metropolitanarum, vel aliarum Cathedralium Eccleſiarom regimina, aut dignitates Abbatiales infrà diſtrictum prædictum neminem præfeciſſet, ſeu illis de quoromcumque perſonis non providiſſet, niſi habitis priùs per eam intentione, & conſenſu ipſius Ludovici Ducis de perſonis idoneis ad regimina, ſeu dignitates Abbatiales hujuſmodi promovendis, vel de quorum perſonis tales proviſiones fuiſſent faciendæ, & alias proot in præfatis Nicolai Prædeceſſoris literis de ſuper anno Incarnationis Dominicæ 1451. quarto Idus Januarii ſub plumbo expeditis, quarum tenorem præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſo, & inſerto habere volumus oberiùs dicitur contineri. Et ſubinde fel. mem. Leo X. Clemens VII. Julios III. Gregorius XIII. & Clemens VIII. Romani Pontifices, etiam Prædeceſſores noſtri, per ſuas pariter ſub plumbo expeditas literas, quarum tenores præſentibus itidem habere volumus pro expreſſis, ſupradicti Nicolai Prædeceſſoris literas ſub certis modo & forma tunc expreſſis, confirmaverint, & approbaverint.

Noviſſimè vero exortum fuerit dubium, an memorati Nicolai Prædeceſſoris Indultum, ejuſque literæ præfatæ, ubi de diſtricta temporalis Dominii dicti Ludovici Ducis mentionem faciunt, etiam Citramontanas ipſi Ludovico Duci tunc ſubjectas ditiones comprehendaot. Hinc eſt, quod nos, qui æqui, bonique aſſertores in terris a Domino conſtituti ſumus, dubium bnjuſmodi ſecundum Juſtitiæ regulas dirimere ac ea, quæ à ſede præfata ad ſublimium Principum ortodoxæ Fidei defenſorum, magniſque in Eccleſiam Dei meritis fulgentium favorem emanaſſe noſcuntur, illibata conſervare cupientes, de noooullorum venerabilium Fratrum ooſtrorom S. R. E. Cardinalium, & dilectorum Filiorum Romanæ Coriæ Prælatorum, qui juſſu noſtro dubium prædictum maturè diſcuſſerunt, conſilio: ſupradicti Nicolai prædeceſſoris indultum, ejuſque literas bujuſmodi, etiam citramontanas, eidem Ludovico Duci tunc ſubjectas ditiones comprehendere auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus. Decernentes eaſdem præſentes literas ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere: ac illis ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit in omnibus, & per omnia pleniſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabiliter obſervari, ſicque & non aliter io præmiſſis per quoſque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. præfatæ Cardinales etiam de latere Legatos, & dictæ ſedis nuncios, alioſque quoſlibet quacumque præemineotia, & poteſtate fungentes & functuros ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quà vis auctoritate ſcientèr vel ignoranter contigerit attentari.

Nonobſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinaoonibus Apoſtolicis: nec non omnibus, & ſingulis illis, quæ in ſupradictis Nicolai, aliorumque præfatorum Prædeceſſorum literis reſpectivè conceſſa ſunt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumqoe. Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris Die 3. Julii M. DCC. Pontificatus noſtri anno nono.

J. Franciſcus Cardinalis Albanus.

BENEDICTUS XIII.

PONTIFEX CCXLIX.

ANNO DOMINI MDCCXXIV.

BENEDICTUS XIII. Vincentius Maria Urſinus, anteà dictus Patricius Neapolitanus, ac Venetus. Natus eſt 4. Nonas Februarii anno 1649. ex Urſinorum Familiâ, quam duodeviginti ſanctitate præſtantes viri, Pontifices quatuor Stephanus III. Paulus I. Cœleſtinus III. Nicolaus III. illuſtrarunt. Venetiis Prædicatorum Ordini nomen dedit. Sacris Concionibus operam navavit. Bononiæ cùm degeret vigeſimum tertium ætatis annum agens à Clemente X. S. R. E. Cardinalis renunciatus eſt. Tres adminiſtravit Eccleſias, Spontinam, Cæſanatenſem, poſtremò Beneventanam. Tandem Pontificiis comitiis IV. Kal. Junii anni 1724. concordibus ſuffragiis ad Petri ſedem fuit evectus; Anno 1725. Jubilæum ordinarium decimum-ſextum celebravit. Creavit 29. Cardinales. Obiit Romæ 21. Februarii an. 1730. ſedit V. annos, Menſes 8. Dies 24.

I. De beato Laurentio Juſtiniano, Canonico ſæculari Congregationis ſancti Georgii in Alga ultimo Epiſcopo, & primo Patriarcha civitatis Venetiarum, per Alexandrum VIII. Pontificem Maximum Sanctorum Confeſſorum Pontificum canoni adſcripto.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

RAtioni congruit & convenit æquitati, ut quæ olim Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum unanimi eorum conſilio communicato, ſanxit & definivit, licet poſtea ob ejuſdem Pontificis obitum literæ Apoſtolicæ de his conſcriptæ non fuerint, ſuum tandem conſequantur effectum.

Patris æterni filius Redemptor noſter conditionis humanæ gloriam peccatis obrutam conſpicatus, aſſidue providere non ceſſat, ut propterea in exſilio poſitos ad libertatis patriam per famulos ſuos, ſignis ac virtutibus claros, revocet. Hoc tribus ab hinc ſæculis & eo amplius per beatum Laurentium Juſtinianum maxime egit, qui, pontificali apice inclytus, non ſolum Venetis ſuis atque Italis univerſis, ſed toti, quaqua patet, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ perſpicua vitæ ſanctimonia & (I. Conſilia Romanorum Pontificum de beato Laurentio Juſtiniano in Sanctorum canonem referendo.)

mira-

ANNO 1724.

miraculis ſe ſpectabilem reddidit; unde factum, ot Duce & Dominio Venetorum ſerventiſſime flagitantibus, piæ memoriæ deceſſores noſtri Romani Pontifices Xyſtus IV. Leo X. Hadrianus VI. Clemens VII. Paulus V. Gregorius XV. & Urbanus VIII. de Laurentio Sanctorum titulis honeſtando conſilium inierint: quod omnium tandem fidelium acclamatione & plauſu felicis recordationis anteceſſor noſter Alexander Papa VIII. univerſis, quæ tantæ rei peragendæ neceſſaria erant, rite diſpoſitis, ad opatum finem perduxit.

II. Beati Laurentii ortus, pia educatio, & religioſum vitæ inſtitutum.

Anno Chriſti Domini MCCCLXXXI. ipſis Kalendis Juliis, qua die, inſigni ad Clodiam parta victoria, civitas Venetiarum poblicis ad Deum ſupplicationibus, omnique lætitiæ genere perfuſa geſtiebat, Laurentius ex prænobili Juſtiniana familia in lucem editus eſt, ipſe aliquando virtuobus ſuis patriæ gaudium, præſidiumque apud Deum futurus. Sublato Bernardo patre, Qoirina mater eum ſancte educavit, donec anno ætatis undeviceſimo ſacri inſtituó amore captus, divinæque ſapientiæ alloquio dignatus, ut nuptias ſibi paratas vitaret, ad Marinum matris ſuæ conſobrinum, Canonicum ſæcularem cougregationis beati Georgii in Alga, quæ eſt Inſula, alias cœnobium inſtituti Auguſtiniani prope Venetias, alacriter convolavit, ubi calcatis honoribus & fortunæ bonis, toto vitæ ſuæ tempore uni Deo militare coostituit. Primum certamen corporeis illecebris ſtrenous Chriſti miles indixit, ratus nihil illis indulgendum, ſed quaſi in teterrimum boſtem, jejuniis, vigiliis, & aſperrima pœnitentia contra illas pugnandum. Sitim tam patienter tulit, ut ſiquando ea per jejonium, manuum laborem, peregrinationem, aut valetudinem ſe torreri ſentiret; nunquam potum depoſceret, ſibi eum offerenóbus ignorare ſe dicens. quo pacto Purgatorii calores eſſet laturus qui ſitim ferre non poſſet. Viridarium relaxandi animi cauſa, ut fit, nunquam intravit: corpus, morbo affectum, nunquam liberalius fovere voluit. Nocturnas vigilias ita ſervavit, ut primus ad divinas laudes canendas properaret, ultimus inde recederet, illoe, ceteris quieſcentibus, rediturus. Quanvis, ot natura imbecillis, frigus immodice pateretur, nunquam tamen rigente hieme ad ignem acceſſit. Pſallens, nunquam læva, aut dextera ſedilibus hæſit; ſemper grado nixus ſtetit, etiam ægrotus. Strumarum peracerbo morbo in gutture graviter læſus, ſectioni, uſtioniqoe generoſe ſuccubuit; timentem medicum hortatus, ut audacter incideret, cujus novacula martyrum laminas non ſuperaret. Cœnobio præfectus, infima quæque munia obivit, ſe increpari, contemni & deſpici cupiens.

III. Miræ Laurentii Chriſtianæ virtutes.

Tanta fuit viri Dei in propoſito conſtantia, ut poſtquam ſuis valedixiſſet, fraternam, maternamve domum nunquam, niſi pietatis cauſa ter ſolum intraverit. Stipem ex ordinis inſtituto foris petens, nunquam ingreſſus eſt; inque maxima frequentia mendicans, ſaccum panibus plenum ab alio ferri minime voluit; quod mater, filii, immodico pondere gravis, miſerta, aliquando conata eſt. Hujus dormitioni Laurentius interfuit, ſed plorantibus aliis, ipſe dono lacrymarum alias maxime inſtructus, morientem ſiccis oculis vidit. Amicus illum a propoſito, ſacroque inſtituto blanditiis & vi retrahere molitus, ejus verbis, æternæ vitæ plenis, in cœnobium trahitur, una cum Laurentio & vivere & mori ſe velle teſtatus. Quantopere ſervum ſuom Deus probaret, dono prophetiæ illi tradim manifeſtavit. Etenim Fantino Dandulo, viro in Republica Senatori, de alio vitæ ſtato minime cogitanti, qui ad beatom Georgium officiis pietatis liberius vacaturus ſeceſſerat, in ſummo capite ſacros cineres, peritoræ humanitatis nuncios, ex ejus manibus ſuſcipienti, præcipuas Eccleſiæ dignitates prædixit: ad quas paulo poſt recolendæ memoriæ deceſſor noſter Eugenius Papa IV. Dandulum, apud ſe pro patria oratorem, evexit, Legatione Bononienſi & Epiſcopatu Patavino auctum. Marcum & Leonardum fratres, ab utroque mutua caritate quotidie inviſus, nunquam inviſit nec etiam rogatus, licet diu, nec ſine vitæ periculo, diverſo tempore uterqoe decumberet. Iturum ſe dixit, ubi tempos id poſtularet. Ultro adiit tandem quum ſpiritus diſceſſioni jam eſſet paratus: gaudioqne ſignificato ob Laurentii fratris inexpectatum adventum, inter ejus amplexus uterqoe ſuaviter expiravit.

IV. Venetiarum jubente Eugenio IV. Pontifice invitus obit.

Viri Dei humilitas eluxit, dum Eugenius Pontifex magnis Laurentii virtutibus captus, animum induxit, ut cum Venetis Epiſcopum daret. Etenim Franciſco Maripetro es Caſtellano civitatis Venetiarum Epiſcopatu ad Cathedram Vicetinam tranſlato, ſucceſſorem Laurentium pronunciavit. Qui tamen fugam mente agitavit, & paſtorale onus pro ſua modeſtia deprecatus, ſemel atque iterum pontifici jubenti humillime reſtitit, literis ingenui pudoris, ſinceræque probitatis ac ſanctimoniæ plenis ad eundem conſcriptis. Laurentii collegæ inter ſe jejuniis & precibus indictis, Eugenium, ne ſibi patrem eripiat, vehementer obſecrant. Bis ad illum mittunt, bis reſcribit Eugenius, dulciſſimis eos verbis ſolatus. Quare Laurentius Pontifici ter jubenti obtemperavit. Noctem, qua Epiſcopatum nulla pompa, & fratribus etiam remotis, iniit, inſomnem duxit, precibus & lacrymis Dei præſidium in tanto munere implorans. Familiam curis parem delegit, ſibi alias grandem eſſe, cujus ſtudio premeretur, dicere ſolitus, pauperes Chriſti ſignificans. Ædium ornatus, argentumque omnino ſprevit. In menſa non ſordida, ſed munditiæ plena, nihil appetens aot improbans, fictilibus uſus eſt. In cubili anguſto ex palea & centone laneo conquievit, inde omnibus ſemper excluſis, quo liberius lacrymis & orationi vacaret.

V. Laurentii virtutes & curæ epiſcopales.

Suæ Eccleſiæ pontificali pro dignitate excolendæ primam operam dedit; ſed & reliquis ſacris ædibus in ſolitudinem ferme redactis probe conſuluit. Mox cleri mores adortus, ſaluberrimis eum conſtitutionibus inſtauravit; pari ſtudio ſacrarum Virginum monaſteria proſequutus, nec minori vigilantia ceterarum ovium ſedulam curam gerens. Pecuniam, ot Epiſcopum decet, ſumme contemſit. Epiſcopium univerſis, omne penu egenis patere voluit; non tamen fratribus ſois, a quibus contra non ſemel grandi pecunia adjutus eſt. Amoris fraterni hoc ſignum retinuit, ut tribus feſtis diebus, Paſchatis, Nativitatis Domini, atque Apoſtolorum Petri & Pauli, duobus panibus ex farinæ flore confectis eos donaret. Demortuis duobus, uni ſuperſtiti eos ſemper pependit. Rationes procuratore adferente, quid deeſſet, quid ſupereſſet tantom adſpexit; nefas ratus, ſi lucro animarum præfectus ſederet ad calculos. In occultis pauperibus indagandis fuit ſumme ſollicitus, iis præcipue, qui ex opulentis inopes evaſiſſent; mallens aliquando decipi, quam ſcrupuloſius examinare. Si quando in alterutrum offendendum eſſet, potius cui non oporteret dare cupiit, quam non dare cui oporteret. Res tamen humano oſui neceſſarias libentius, quam pecuniam erogabat: libentius quoque plures ſummas, quam majores, ut nimirum in tanto populo communior eſſet beneficentia. Sæpenumero ſervi ſui votis Dei providentia mirifice adfuit, pecunia multis de locis ad eum inſperato veniente. Viri joſtitia inde patuit, quod nihil onquam ab illo judicatum, reſciſſum eſt, ejuſdemque ſententiæ inappellabiles habitæ ſunt. Quid vero æque mirum

Digitized by Google

dici poteſt, ac hominem, qui vix prima literarum elementa a præceptore didiciſſet, de omnibus in ſacra Scriptura diſputatis, graviſſime reſpondere potuiſſe, plurimaque Deo plena, literis conſignaſſe? Nimirum ſcientia potius divinitus infuſa, quam humanitus acquiſita inſtructus apparuit. Calumnias & contumelias magno animo devoravit, nec auctores ſcire voluit. Dominus tamen, cujus negocium agebatur, ipſi adfuit, auctores ipſos impunes abire non ſinens. Spirituum & cogitatiouum diſcretio nuſquam major, quam in Laurentio viſa eſt. Immo hoc etiam illi a cœlo datum, ut ſacræ Virgini abſenti ipſe miſſarum ſolemnia ad populum celebrans, extra ſe raptus, ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum adminiſtraret.

VI. Laurentius à Nicolao V. Pontifice Maximo fit primus Patriarcha Venetiarum.

Creſcente in dies tanti præſulis fama, Eugenius Pontifex eum apud ſe identidem habere ſe velle ſignificavit, ſemperque Laurentius excuſationes prætendit. Bononiam tamen vocatus, Alpium incommodis atque itineris longitudine, quæ erant excuſationum cauſſæ, ceſſantibus, pontificem adiit, à quo in S. R. E. frequenti Senatu hoc perhonorifico elogio exceptus eſt: *ſalve decus & gloria præſulum.* Pontifice eum apud ſe retinere cupiente, corporis imbecillitatem cauſſatus, ad ſuam Eccleſiam lætior rediit, quam inde diſceſſerat. Eum pari animi ſignificatione amplexus eſt Eugenii ſucceſſor proximus piæ memoriæ anteceſſor noſter Nicolaus Papa V. qui in tanto præſule ornando cum Eugenio plane certans, Laurentium, tametſi reluctantem, Patriarcham eſſe voluit, ſicut Eugenius Epiſcopum eſſe voluerat. Etenim Dominico Michaelio Gradenſi Patriarcha demortuo, Nicolaus dignitatis amplitudini, civitatiſque Venetiarum ſplendori conſulturus, ex Grado modica Inſula juxta veterem Aquilejam, onde ſub adventum Langobardorum Gradenſis patriarchatus, novæ Aquilejæ nuncupatus, multorum cauſſa diſſidiorum, emerſerat hunc Venetias una cum omni honore ſuo tranſtulit, extincto Venetæ civitatis epiſcopatu, eidem Gradenſi Patriarchatui antea ſubjecto: qui quidem epiſcopatus à loco Sedis, Clivolenſis primum, mox Caſtellanus eſt dictus. Hinc factum, ut nomen Patriarchæ Gradenſis, quem exinde Venetum appellaverunt, olim invidioſum, in Laurentio gratiſſimum eſſe cœperit.

VII. Magna Laurentii apud omnes gentes pietatis fama & veneratio.

Novi Patriarchæ ſanctitatis præconio longe lateque reſonante, quicunque Venetias adpellebant, Laurentium videre in primis cupierunt. Non vulgus tantum ad eum, veluti ad Angelum de cœlo lapſum, conſpiciendum per vicos & compita certatim currere; ſed viri principes domi eum inviſere, intimos epiſcopii receſſus venerationis cauſſa luſtrare, vimque auri pauperibus diſpertiendam ad illum adferre. Advenæ Pannones, Germani, Galli, Hiſpani ad limina Apoſtolorum vel ad Chriſti Domini ſepulcrum peregrinantes, ſe felices putabant, ubi Laurentii benedictione accepta diſcederent; adeoque in maximis periculis Reſpublica Venetorum ad Laurentii precationes, tanquam ad oraculum, confugere conſuevit; Deuſque ipſe quam gratæ ſibi eſſent Laurentii pro ea preces, procul apud Corcyram prodigio comprobavit, ubi in mediis rupibus & ſpeluncis vir, a triginta annis ſolitarius, uni Deo vacans, & prophetiæ ſpiritu inſignis, an res Venetorum in bello cum Duce Mediolanenſi perituræ eſſent, conſultus, omnino ait perituras, niſi eorum præſulis lacrymæ apud Deum intercederent. Laurentius tamen ſolitario illi juxta ac omnes fere mortales, inauditus & incognitus erat.

VIII. Laurentius virtutum & meritorum plenus pie obit.

Jam Venetus Patriarcha annum quartum ſupra ſeptuageſimum exegerat, vigiliis, ſuſceptiſque ultro incommodis attritus, quum ſe libenter hinc abiturum, ſi Domino placeret, aliquando pronunciavit. Paucos poſt dies febri correptus decumbit; lectumque molle ſibi parari commotus eſt, quum Chriſtus Dominus in duriſſimo ligno cubitaſſet. Pecunias, quibus pro ejus ſalute non parcebatur, in pauperes aptius erogari monuit. Migrationis diem adveniſſe intelligens, prope eſſe ſponſum ait, eidemque obviam eundem. Quare ſuſceptis Eccleſiæ ſacramentis, deque mortis utilitate ſermone habito, populoque ſuo, proceribus, & viris ſacris ad ſe confluentibus bene precatus, & multis, quæ eventura erant, prædictis, obdormivit in Domino VI. idus Januarias anno Domini MCCCCLV. epiſcopatus anno XIX. patriarchatus IV. quum ſe nulla pompa ſupremis tabulis inter Canonicos ſancti Gregorii in Alga ſepeliendum mandaſſet. qui eum, optime de ſe meritum, deinceps, quaſi auctorem & parentem ſuum, coluerunt.

IX. Poſt obitum pro viro ſancto ab omnibus colitur.

Tantus omnium ordinum univerſæ civitatis concurſus ad Laurentii corpuſculum factus eſt, ut ex epiſcopio ad ſacram ædem ob multitudinis oculos depaſcendos, mox illud deferri oportuerit, ubi turba ſe ſe comprimente, feretrum à gradibus chori ad valvas Eccleſiæ raptum eſt. Diſciſſæ veſtes, ſublati calcei, omnia ad venerationem direpta. Ob ejus ſanctitatis ubique vulgatam opinionem urbani ſodalitiorum proceſſus magna celebritate ad funus accurrerunt, nullo tamen funebri ſigno, ut in mortuorum elationibus fierit ſolet, ſed omni honoris & lætitiæ ſignificatione ultro & publice inſtructi. In funere ipſo ſuaviſſimi cantus, & modulationes auditæ, Angelicæ non humanæ. Sacrum pignus inter utroſque Canonicos, patriarchales, & beati Gregorii de eo dando & retinendo contentione orta, quaſi litis exitum expectaturum, in eccleſiæ cathedralis ſecretario repoſitum eſt. ubi altero ac tertio die nec corruptum, nec fœtens, immo nec quinto, nec ſexto repertum, genis rubeſcentibus & vivo ſimile viſum eſt. Tota civitate effuſa ad prodigium, octava die palam in ædem ſacram adfertur. Interim ſacræ exuviæ, aliis inſtantius eas poſtulantibus, aliis diligentius cuſtodientibus, iterum in ſecretarium allatæ, ubi per dies quadraginta incorruptæ & integræ permanſerunt, quamplurimis ad illas venerationis cauſa affluentibus, donec tandem totius populi & civitatis ſuffragio canonicis patriarchalibus illas adjudicante, ſeptimo die ſupra ſexageſimum ſepulturæ in baſilica patriarchali XVI. Kalendas Apriles traditæ ſunt officiis & honoribus, non quibus ceteri ſolent, de quorum virtutibus & meritis ambigitur; ſed quaſi viri ſancti reliquiæ. Non ſolum ex Italia, ſed ex Illyrico etiam, atque Epiro multi ad prodigium profecti: quod medici omnes nulla naturæ vi, præſertim quum Laurentius putrida febre laboraſſet, fieri potuiſſe, teſtati ſunt.

X. De Laurentii virtutibus, & miraculis juſſu Romanorum Pontificum acta conſcribuntur.

Quæ & quanta deinde miracula divinam opem ad Laurentii ſepulcrum implorantibus acciderint, difficile dictu eſt. Hæc felicis recordationis anteceſſorem noſtrum Xyſtum Papam IV. permoverunt, ut ad Ducis & Domini Venetorum ſummas preces, ob eum in Sanctorum canonem referendum, acta, rei tantæ neceſſaria, conſcribenda curaret. Sed quum eadem acta patriarchalis ædis conflagratione periiſſent, alter piæ memoriæ deceſſor noſter Leo Papa X. ad negocii inquiſitionem rurſus procedi juſſit. Poſt Leonem hoc pariter egit ſucceſſor ejus ſimilis memoriæ Hadrianus Papa VI. Quo deinde ſublato, Clemens Papa VII. literis Apoſtolicis in forma Brevis ad Antonium Contarenum civitatis Venetiarum Patriarcham, Duce & Dominio Venetorum pie depoſcentibus, conceſſit, ut pro æterni Regis laude & gloria ac ipſius beati Laurentii pontificis & confeſſoris reverentia, ſanctæ Eccleſiæ decore, & catholicæ fidei ſplendore, populorumque dicti Dominii devotione, ſingulis annis in die, qua beatus Laurentius migravit ad Dominum, feſtum & officium de eodem cum oratione unius pontificis & confeſſoris ſub nomine beati Laurentii Patriar-

chæ

ANNO 1699.

chæ in ejus & aliis ædibus Deo ſacris Dominii Venetorum, ab omnibus celebraretur. Hoc pacto Clemens Laurentium Beatorum catalogo adſcripſit.

XI. Ejus ſanctitatem ſummi Pontifices agnoſcunt.

Poſtmodum recolendæ memoriæ Xyſtus Papa V. plenariam indulgentiam die feſto beati Laurentii ædem ſacram, ubi ejus corpus adſervabatur devote inviſentibus largitus eſt: quod ſimilis recordationis Clemens Papa VIII. ſemel atque iterum indulſit, adprobatis lectionibus propriis in ejuſdem inſtituti congregationibus, beatorum Georgii in Alga & Johannis Evangeliſtæ in Luſitania, cum ejus officio recitandis. Mox piæ recordationis Paulus Papa V. iiſdem Canonicis beati Georgii in Alga indulſit, ut quintis cujuſcunque hebdomadæ feriis non impeditis, illud idem officium recitarent. Idem poſtea Paulus æque ac ejus ſucceſſor Gregorius Papa XV. ac ſubinde Urbanus Papa VIII. piæ quoque memoriæ anteceſſores noſtri, de magnis virtutibus & miraculis, per interceſſionem beati Laurentii patratis, acta & commentarios pro eo in Sanctorum canonem ſolemni pompa referendo iterum conſcribi juſſerunt, de ejus corporis tranſlationibus, atque aris, Deo in ejuſdem honorem, auctoritate Apoſtolica, erectis, mentionem facientes: quo tempore hujus beati confeſſoris & pontificis ſummæ ſanctitatis fama etiam in regno Siciliæ ita percrebuit, ut Senatus Panormitanus ob civitatem ac contagionis morbo Laurentii patrocinio divinitus liberatam, cum ſibi præcipuum patronum elegerit, impetrata etiam a jam dicto Urbano Papa VIII. Apoſtolica facultate, ut in Eccleſiis Panormitanis officium & miſſa de eodem beato viro, tanquam de patrono, celebraretur.

XII. Alexander VIII. Laurentium Sanctorum confeſſorum Pontificum numero adſcribit.

Tot tantiſque monumentis, apud Apoſtolicam Sedem comprobata viri Dei ſanctitate, quam chriſtianæ virtutes & complura miracula illuſtraverant, is tandem, quem ſupra memoravimus Alexander Papa VIII. ad ſummum pontificatum evectus, de Laurentio cum aliis beatis viris ubique celeberrimis, ex Romanorum Pontificum auctoritate, ritualibus conſtitutionibus, canonibus & decretis, rite ſervatis, in ſanctorum tabulis, Duce & Dominio Venetorum orantibus, deſcribendo provide cogitavit, ideoque geſta omnia beati viri in novum examen adducta ſunt: quo ex veteri more Apoſtolicæ Sedis in tribus Conſiſtoriis ac plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum in Urbe præſentium coram ſe rite peracto, Beatum Laurentium ſtatuta die in Sanctorum canonem per ſe referendum pronunciavit. Quare XVII. Kalendas Novembres anno ſalutis MDCXC. ſui pontificatus ſecundo in ſacroſanctam beati Petri principis Apoſtolorum Baſilicam, ſumma celebritate totius Eccleſiæ Romanæ, Laurentium maxima cæremonia inter Sanctos numeraturus, Alexander profectus eſt, ubi in plenario conventu eorundem venerabilium fratrum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum ſemel, iterum, & tertio iteratis pro Laurentio Juſtiniano in Sanctorum faſtos referendo ad Deum precibus, unanimi omnium acclamatione & ſuffragio idem Alexander Papa VIII. poſt gratiam paracliti Spiritus ſumma religione invocatam, auctoritate omnipotentis Dei & Domini Noſtri Jeſu Chriſti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli ac ſua ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, exaltationem fidei catholicæ, & Chriſtiani nominis incrementum, beatum Laurentium Juſtinianum Venetum, confeſſorem & Pontificem, de cujus virtutibus & miraculis antea conſtiterat, & tunc ſatis conſtabat una cum aliis beatis viris Johanne à Capiſtrano, Joanne a ſancto Facundo, Johanne de Deo, & Paſchale Baylonio, confeſſoribus non pontificibus, Sanctum confeſſorem pontificem eſſe decrevit & definivit, in Sanctorum confeſſorum pontificum catalogum & canonem retulit, eumdemque impoſterum in tota Eccleſia, tanquam vere Sanctum, colendum, invocandum, honorandumque ſancivit. Ad ejus honorem ſacras ædes atque altaria; in quibus ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium Deo offeratur, conſtrui ac dicari, & quotannis VI. idus Januarias, quo die migravit ad Dominum, illius memoriam, ut Sancti confeſſoris pontificis ab omnibus pie coli poſſe pronunciavit. Inſuper eadem auctoritate omnibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui annis ſingulis in illius dormitionis die ad ejuſdem ſepulcrum religioſe acceſſiſſent, annum & quadraginta dies: accedentibus vero infra octavam, quadraginta dies de injonctis ſeu quomodolibet debitis canonicis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxavit.

XIII. Summus Pontifex ſolemnem Miſſam de beato Laurentio celebrat.

Mox Deum Patrem æternum, Regemque gloriæ Chriſtum Dominum, ejus ſempiternum filium, ſanctumque paraclitum ſpiritum in trinis perſonis unum Deum & Dominum, Alexander magna religione veneratus, & peculiari oratione per beati Laurentii Juſtiniani confeſſoris & pontificis merita precatus, cum ejus & ceterorum commemoratione, in ara maxima ſupra confeſſionem beati Petri ſolemnem Miſſam celebravit, univerſis Chriſti fidelibus, qui tantæ cæremoniæ aderant, plenariam peccatorum indulgentiam & remiſſionem largitus.

Ne vero de hujuſmodi Alexandri Papæ VIII. decreto Apoſtolico, definitione, ſanctione, adſcriptione, relatione, conceſſione, ceteriſque præmiſſis, propterea quod ab eodem, aut ab ejus ſucceſſoribus Innocentio XII. Clemente XI. & Innocentio XIII. piæ memoriæ Romanis Pontificibus anteceſſoribus noſtris de more literæ decretales conſcriptæ & promulgatæ non fuerint, deinceps unquam poſſit quomodolibet hæſitari; nos, qui meritis licet imparibus, diſponente Domino, in cathedra beati Petri iiſdem ſucceſſimus, volumus & Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, ut decretum, ſanctio, relatio, adſcriptio, & reliqua hactenus recenſita, a jam dicta die XVII. Kalendas Novembres anni MDCXC. ſuum undequaque & plenarium conſequantur effectum, ac ſi ab eodem Alexandro VIII. literæ decretales revera eadem die conſcriptæ & de more promulgatæ fuiſſent, ut ſuperius enarratur.

XIV. Hæ literæ ad probandam beati Laurentii canonizationem ubique ſufficiant.

Volumus autem, ut præſentes literæ ad probandum decretum, definitionem, ſanctionem, adſcriptionem, relationem, ſtatutum, conceſſionem, ceteraque præmiſſa, ubique omnino ſufficiant, neque alterius cujuſcumque probationis adminiculum ad id amplius requiratur.

XV. His ubique fides adhibeatur.

Ceterum quia difficile foret, has noſtras ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adferri, volumus, ut earumdem exempla etiam typis impreſſa, manu publici Notarii ſubſcripta, ſigilloque alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita eamdem ubique fidem obtineant, quam hæ noſtræ obtinerent, ſicubi eas exhiberi vel oſtendi contingeret.

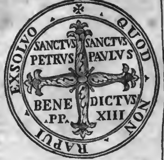
XVI. Nemo has literas infringere audeat.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam decreti, definitionis, ſanctionis, adſcriptionis, relationis, ſtatuti, conceſſionis infringere, vel ei temerario auſu contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo quarto pridie idus Junias, Pontificatus noſtri anno primo.

ANNO 1724.

✠ Ego BENEDICTUS catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

†
† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.
† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Otthobonus S. R. E. Vicecancellarius.
† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.
† Ego Joſeph Renatus Tit. Sancti Laurentii in Lucina Presbyter [Cardinalis Imperialis.
†
†
† Ego Philippus Antonius Tit. Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.
†
†
†
†
† Ego Ludovicus Tit. Sancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.
† Ego Joannes Antonius Tit. Sancti Petri in Vinculis Presbyter Cardinalis de Via.
†
† Ego Antonius Felix Tit. Sanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.
†
† Ego Petrus Marcellinus Tit. Sanctæ Mariæ Tranſtiberim Presbyter Cardinalis Corradinus.
†
†
† Ego Curtius Tit. Sancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.
† Ego Melchior Tit. Sanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.
†
†
†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. SS. Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.
†
†
† Ego Georgius Tit. Sanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.
† Ego Cornelius Tit. Sanctæ Cæciliæ Presbyter Cardinalis Bentivolus.
†
†
† Ego Ludovicus Tit. Sanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga.
† Ego Joſeph Tit. Sanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.

†
† Ego Joannes Baptiſta Tit. Sancti Stephani in Monte Cœlio Presbyter Cardinalis Salernus.
†
† Ego Albarus Tit. Sancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.
† Ego Bernardus Maria Tit. Sancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus Major Pœnitentiarus.
† Ego Joannes Baptiſta Tit. Sancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Akeriis.
† Ego Vincentius Tit. Sancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.
† Ego Proſper Tit. Sancti Calixti Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.
† Ego Frater Auguſtinus Tit. Sancti Xyſti Preſbyter Cardinalis Pipia.
† Ego Nicolaus Tit. Sanctæ Mariæ in Domnica Presbyter Cardinalis Coſcia.
†
†
† Ego Nicolaus Maria Tit. Sanctorum Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Lercarius.
† Ego Fr. Laurentius Tit. Sanctæ Mariæ de Aracœli Presbyter Cardinalis Cozza.
†
†
† Ego Benedictus Sanctæ Mariæ in Via Lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.
† Ego Laurentius Sanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.
† Ego Carolus Sancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.
† Ego Fabius Sanctorum Viti & Modeſti Diaconus Cardinalis de Abbatibus Oliveriis.
†
† Ego Julius Sancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.
† Ego Alexander Sanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.
† Ego Alexander Sanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.
†
†
†
†
†
†
†

P. Card. Prodatarius. *F. Card. Oliverius.*

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

De Beato Iſidoro Agricola Hiſpano, per Gregorium XV. Pont. Max. Sanctorum Confeſſorum Canoni adſcripto. II.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Beatus Iſidorus Agricola apud Apoſtolicam Sedem virtutibus & miraculis clarus.

Rationi congruit & convenit æquitati, ut quæ Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, unanimi eorum conſilio communicato, ſanxit & definivit, licèt poſteà ob ejuſdem Pontificis obitum litteræ Apoſtolicæ de his conſcriptæ non fuerint, ſuum tandem conſequantur effectum.

Summus rerum opifex ſuæ virtutis potentiam oſtenſurus, noſtræque ſalutis cauſam acturus, fideles ſuos, quos coronat in Cœlo, ſæpè etiam ho-

norat

ANNO 1724.

norat in mundo, ad eorum memorias ſigna & prodigia faciens, per quæ pravitas hæretica confundatur, & fidei Catholicæ veritas confirmetur. Hinc piæ recordationis Romani Pontifices anteceſſores noſtri quum olim audiſſent, luculentis indiciis patefieri apud hanc ſanctam Apoſtolicam Sedem, Beatum Iſidorum Agricolam, inter mortales degentem magnis vitæ meritis & virtutibus excelluiſſe, ac poſteà viventem in Cœlo multis miraculis coruſcâſſe; inde ex venerandis S. R. E. conſtitutionibus & regulis certum ejus ſanctitatis argumentum propterea duxerunt, quod & merita vera præceſſiſſent, & miracula clara conſecuta eſſent, unde Romana Eccleſia ad ejus venerationem indoceretur, quem Deus meritis præcedentibus & ſubſecutis miraculis venerandum oſtenderat. Quare felicis memoriæ anteceſſor noſter Gregorius Papa XV. ad univerſalis Eccleſiæ regimen evectus, poſtquam ex frequenti relatu coram ſe habito eximias virtutes & ſigna quam plurima ejuſdem Beati Iſidori intellexit, quem ob longam, generalem, & aſſiduam ſanctitatis famam & cultum viro Dei per multa ſæcula conſtanter exhibitum, Gregorii, noſtrique anteceſſor Paulus Papa V. Rege Catholico Philippo III. per oratores ſuos vehementiſſimè flagitante, beatis viris adnumerandum ritè ſanciverat, de eodem poſt maturam deliberationem, per longas & complures diſcuſſiones hac de re habitam, in Sanctorum Canonem, more majorum, provide referendo cogitavit.

II. Iſidori ortus: & piæ vitæ inſtitutio.

Mantuæ Carpetanorum, Sede Regum Hiſpaniæ, quæ alias Matritum vocatur, in Diœceſi Toletana, humilibus quidem, ſed piis Catholiciſque parentibus natus, floruit Iſidorus ſæculo XII. cujus nomen, tanquam probatiſſimi hominis, vitæque miræ innocentia & ſignorum gloria illuſtris, inde uſque ad ſæculum XVII. uno omnium Hiſpanorum ore celebratum eſt, univerſis honoribus ei palam tributis, quæ in Eccleſia Catholica unis beatis & ſanctis viris tribuuntur. Chriſtianas virtutes à tenerioribus annis ita coluit Iſidorus, ut adultior factus cæteris artibus, quibus vitam aleret, propterea agriculturam prætulerit, quod humilior, laborioſior, animæque ſaluti comparandæ aptior & tutior ei videretur. Hanc toto vitæ ſuæ tempore ita exercuit, ut vel minima pietatis & Religionis officia, quæ ſemel ſuſceperat, nulla unquam die, cauſa ejus, prætermitteret. Ad agrum colendum nunquam acceſſit, quin priùs, audito ſacroſanctæ miſſæ ſacrificio, precibuſque ad Deum ac beatam Virginem ex imo pectore fuſis, divinum auxilium implorâſſet: quod illi ſæpè numero præſto fuit, ubi præſertim apud herum, cujus agrum curabat, propterea accuſatus eſt, quod pietatis operibus plus æquo occupatus, agri opus negligere videretur. Herus enim irarum plenus, ut de Iſidoro pœnas ſumeret, in agrum, quem incultum putabat, profectus, trino illum boum jugo arari conſpexit. Unum & alterum gemini juvenes albis induti regebant, tertium vero medius Iſidorus, duo illi, hero accedente, diſparuerunt, atque ita factum, ut herus vera eſſe intelligeret, quæ ei ſæpè affirmaverat Iſidorus, horas nimirum, quas divino obſequio impendiſſet, nequaquam perire. Rurſus Iſidoro divinæ orationi in ſacra æde vacanti nunciatur, ejus jumentum à Lupo, niſi citùs accurreret, jamjam devorandum. Ipſo tamen ob id ſe ab oratione avelli non paſſo, abſolutâque oratione ea æde egreſſo, jumentum incolume reperitur, lupus verò propè ipſum exanimis, Deo pro Iſidori precibus vicariam operam ei rependente.

III. Permagnæ Iſidori virtutes miraculis comprobatæ, & Mariæ uxoris ſanctitas.

Tanta fuit Iſidori charitas erga proximum, ut ſibi pauperi, egenis & pauperibus profuturus, neceſſaria ſubtraheret. Quum omnia in eos aliquando erogâſſet, alius quidam, ſtipem deprecaturus, advenit, Iſidoro mœrente, quod nihil pauperi dandum ſuppeteret, piiſſima conjux ſemel atque iterum, ei obſequutura, ollam vacuam ſcrutatur: quam tandem cibo plenam reperit, quo pauper eſuriens abundè reficeretur. Eadem Beati Iſidori conjux, Maria à Capite nuncupata, virtutum & morum ſanctitate venerabilis, viroque ſuo planè perſimilis apud Hiſpanos habita eſt, hinc ejus antiquiſſimus cultus à piæ memoriæ deceſſore noſtro Innocentio XII. anno Chriſti Domini MDCXCVII. probari meruit, in examen adductus per venerabiles Fratres S.R.E. Cardinales, referente Joanne Franciſco Diacono Cardinali Sancti Adriani, Albano nuncupato, nunc ejuſdem Innocentii in Cathedra Beati Petri ſucceſſore, felicis recordationis Clemente XI. anteceſſore noſtro. Magnam Iſidori caritatem non tantùm erga homines; ſed erga ipſa animantia, Cœlique volatilia Deus pergratam ſibi eſſe manifeſtavit. Quandoquidem aſperrima hieme, dum omnia nivibus & glacie concreta rigerent, Iſidorus triticum mola frumentaria terendum advehens, palumbas ſame confectas arboribus mœſtè inſidentes conſpicatus, quod nive omnia tegente, deeſſet, unde alerentur, ipſe terram nive deterſit, tantum tritici ſpargens, quantùm palumbis alendis ſatis eſſe arbitraretur. Factum diſplicuit ſocio Iſidori, ab eo propterea correpti. Deo tamen nequaquam diſplicuit, qui triticum, quod ſupererat, ita auxit, ut poſteà nihil è ſacco extractum videretur. Injuriis quibuſcunque ſe inconcuſſum ſemper oſtendit, uſque fraudata opera, licèt falſo, accuſatus, hoc ægre non tulit, quin potiùs pacate, reſpondit, accuſatorum arbitrio ſe hero ſuo ſatisfacturum.

IV. Deus alias Iſidori virtutes ſignis illuſtrat.

Probi viri fiducia in Deum tota fuit, ut omnia, licèt magna & difficilia, certo ſperaret. Quamplurima præcellentis hujus virtutis exempla occurrunt, ex quibus unum ſilentio non præteribimus, in ſacra æde orationis dulcedine captus, ad ſocios, pium de more convivium inſtruentes, ſerò deſcendit; neque ipſe unus, ſed pauperum, qui eum, ut patrem, ſequebantur, grege ſtipatus deſcendit. Nihil ex convivio præter portionem ſeorſum pro eo ſervatam ſupererat. Ob multitudinem eſurientium triſtes ſocios bono animo eſſe juſſit Iſidorus; ſuam portionem viritim inter eos dividendam. Mox Iſidori portio tam copioſa reperitur, ut non modò præſentes affatim, ſed abſentes etiam paſcere potuerit. Sed aliis quoque multis & magnis miraculis per Iſidori, etiamnum viventis, merita & ſanctitatem Deus patefecit. Hero enim in agro, quem Iſidorus arabat, ſitienti, aquam in loco ſicco & undique arido, percuſſa terra, manantem aperuit, quæ hactenùs manat perennis nullis unquam ſolis ardoribus exſiccata. Ei vis divina ineſſe dignoſcitur, Deuſque per Iſidori interceſſionem, in ægris ad eam confluentibus aſſidua ſigna operatur.

V. Iſidorus piè obiit, ejuſque corpus ab injuria temporum ſervatur illæſum.

His, aliiſque quamplurimis Dei ſervus per omnem Hiſpaniam celebris & illuſtris, piè obiit circa annum Chriſti Domini MCXXX. poſtquam, præeunte Sacramento pœnitentiæ, humilique confeſſione, ſuos ad veram pietatem & caritatem ferventi efficacia cohortatus, corpus Domini cum ſumma religione ſuſcepiſſet. Servi Dei corpus ſub dio totos quadraginta annos in cœmeterio depoſitum jacuit, imbrium injuriis, quaſi in cloacam per ſcrobem in ſepulturam ejus confluentium, expoſitum. Elapſo quadrageſimo anno, Dei monitu corpus è cœmeterio in ædem ad honorem beati Andreæ Apoſtoli Deo ſacram, transferendum, effoditur: quod integrum, atque incorruptum, velaminibus pariter integris & incorruptis contectum, ſuavique odore fragrans, repertum eſt. Tandem anno Chriſti Domini MDCXIII. ex novo & honorifico ſepulcro, ubi antea conditum fuerat, rurſus extractum, eadem integritate & ſuavi fragrantia ſpectandum, omnibus patuit.

ANNO 1724.

VI. Iſidori exuviæ miraculis conſpicuæ.

Iſidori ſacras exuvias innumeris miraculis Deus illuſtravit. Cæci enim, ſurdi, claudi, aliique non pauci, variis morbis laborantes, pulvere ſepulturæ uſi, convaluerunt. Sacrarum ædium Mantuæ Carpetanorum æs campanum atque organa tandiu, nemine pulſante, ſonurunt, quandiu ſupplex & publicus tranſlationis proceſſus duravit. Ad unum omnia ob ſervi Dei invocationem in ægris ſanitati reſtituendis acta prodigia, longum eſſet enumerare. Omnia in actis apud Apoſtolicam Sedem ſufficienter & legitime probata fuerunt, perpetuoque pro luculentis & apertiſſimis teſtimoniis Summi Dei habebuntur, qui ad plenam fidem de Iſidori ſanctitate faciendam, quaſi teſtis ſpeciatim invocatus & togatus acceſſit.

VII. Rebus Iſidori per ſummos Pontifices ſolemni ritu recognitis, Gregorius XV. eum in Sanctorum canonem refert, & Urbanus VIII. in Martyrologio Romano deſcribi jubet.

Hæc triennali ſpacio per S. R. E. Cardinales coram piæ memoriæ anteceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus Paulo V. & Gregorio XV. ſolemni examine, poſt illum, beatorum canoni adſcriptum, diſcuſſa fuerunt, omnibus io eam ſententiam abeuntibus, ut ejuſdem S. R. E. legitimo ritu Iſidorum Agricolam in ſanctorum Confeſſorum tabulas referendum eſſe cenſerent, jamdiu id vehementer poſt Philippum III. Regem catholicum, etiam Philippo IV. ejus filio & ſucceſſore, immo & tota Hiſpania apud Sedem Apoſtolicam flagitantibus. Quare Gregorius ex veteri Eccleſiæ Romanæ diſciplina in tribus conſiſtoriis coram ſe habitis tota re denuo in concilium adducta, jejuniiſque, eleemoſynis & orationibus divino ad id auxilio implorato, decretum condidit de Iſidoro inter ſanctos publice referendo. Ad hæc idem Pontifex univerſis, quæ ex ſacris conſtitutionibus, & S. R. E. conſuetudine agenda erant, rite peractis, IV. idus Martias anno Chriſti Domini MDCXXII. pontificatus ſecundo, in ſacroſanctam Baſilicam Principis Apoſtolorum maximo apparatu & frequentia profectus, in plenario venerabilium fratrum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum conventu repetitis pro Iſidoro in ſanctorum canonem referendo ferventiſſimis ad Deum precibus, ſanctique Spiritus gratia humiliter implorata, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fideique catholicæ exaltationem, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritus Sancti, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, totius ejuſdem plenarii conventus conſilio, unanimique conſenſu, beatum Iſidorum Agricolam Hiſpanum, de cujus vitæ ſanctitate, fidei ſinceritate & miraculorum excellentia plene conſtabat, una cum beatis confeſſoribus Ignatio a Loyola, Franciſco Xaverio, Philippo Nerio, ſacraque Dei Virgine Tereſa a Jeſu, ſanctum eſſe pronunciavit, Sanctorum confeſſorum catalogo in univerſa Eccleſia adſcribendum eſſe decrevit, ab omnibus Chriſti fidelibus, tanquam vere Sanctum, colendum & honorandum eſſe definivit, in ejus honorem ſacras ædes atque aras, ubi incruentum Deo ſacrificium offeratur, conſtrui & conſecrari poſſe; & ſingulis annis idibus Majis ejuſdem feſtum, ut ſancti Confeſſoris, celebrari ſancivit: quem poſtea piæ memoriæ Urbanus Papa VIII. in tabulas Martyrologii Romani ſub die VI. idus Majas referendum curavit. Gregorius eadem quoque Apoſtolica auctoritate, omnibus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui eodem feſto die ſepulcrum, ubi Iſidori corpuſculum requieſcit, devote viſitaſſent, annum unum, & quadragenam; iis vero, qui in feſti octava, quadraginta dies de injonctis ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxavit. Poſtremo gratiis cum ſumma lætitia Deo actis, quod ſanctum Iſidorum Agricolam cum ceteris confeſſoribus, & Virgine Deo ſacra, in conſpectu omnium gentium honorificaſſet, ſuamque Eccleſiam perinſigni hoc lumine illuſtrari voluiſſet, cantata in ejuſdem Iſidori, & ceterorum ſolemni oratione in ara maxima ſupra confeſſionem beati Petri, Miſſam cum ejuſdem commemoratione celebravit, omnibuſque Chriſti fidelibus, qui tantæ cæremoniæ aderant, plenariam peccatorum indulgentiam & remiſſionem largitus eſt.

ANNO 1724.

VIII. Iſidori adſcriptio ſanctorum catalogo confirmatur.

Ne vero de hoc decreto Apoſtolico, definitione, ſanctione, adſcriptione, relatione, ſtatuto, conceſſione, ceteriſque præmiſſis, propterea quod de illis per eumdem Gregorium XV. perque ejus ſucceſſores piæ memoriæ Urbanum VIII. Innocentium X. Alexandum VII. utrumque Clementem IX. & X. Innocentium XI. Alexandrum VIII. Innocentium XII. Clementem XI. atque Innocentium XIII. anteceſſores noſtros literæ decretales de more conſcriptæ & promulgatæ non fuerint, unquam poſſit impoſterum quomodolibet hæſitari; nos, qui iiſdem Romanis pontificibus, diſponente Domino, in cathedra beati Petri, licet immeriti, tandem ſucceſſimus, volumus, & nobis tradita Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, ut decretum, definitio, ſanctio, adſcriptio, relatio, ſtatutum, conceſſio, ceteraque hactenus recenſita, a jam dicta die IV. idus Martias anni MDCXXII. ſuum undequaque conſequantur effectum, ac ſi ſuper illis ab eodem Gregorio revera literæ decretales eadem die conſcriptæ & promulgatæ fuiſſent, ut ſuperius enarratur.

IX. Hæc Conſtitutio ubique fidem obtineat.

Volumus autem, ut præſentes noſtræ literæ ad probandum decretum, definitionem, ſanctionem adſcriptionem, relationem, ſtatutum, conceſſionem, ceteraque præmiſſa ubique omnino ſufficiant, neque alterius cujuſcunque probationis adminiculum ad id amplius requiratur. Præterea quia difficile foret, has noſtras ad ſingula loca, ubi opus eſſet, adſerri, volumus ut earumdem exempla, etiam typis impreſſa, manu publici notarii ſubſcripta, ſigilloque alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita, eamdem ubique fidem obtineant, quam hæ noſtræ obtinerent, ſicubi eas exhiberi, vel oſtendi contingeret.

X. Nemo hanc Conſtitutionem infringere audeat.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri decreti, definitionis, ſanctionis, adſcriptionis, relationis, ſtatuti, conceſſionis infringere, aut ei temerario auſu contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo quarto, pridie nonas Junias, pontificatus noſtri anno primo.

✠ Ego BENEDICTUS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Ego

†

† Ego Franciſcus Epiſcopus Prænestinus Cardinalis Barberinus.

†

†

† Ego Laurentius Epiſcopus Toſculanus Cardinalis Corſinus.

†

† Ego Joſeph Tit. Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Sacripantes.

†

†

† Ego Philippus Antonius Tit. Sanctæ Cæciliæ Presbyter Cardinalis Gualterius.

†

†

†

†

† Ego Ludovicus Tit. Sancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.

†

†

† Ego Antonius Felix Tit. Sanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.

†

† Ego Petrus Tit. Sancti Joannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Corradinus.

†

†

†

† Ego Melchior Tit. Sanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.

†

†

†

†

† Ego Bernardinus Tit. Sancti Petri in Monte aureo Presbyter Cardinalis Scottus.

†

†

† Ego Nicolaus Tit. Sanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.

†

†

†

† Ego Georgius Tit. Sanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.

†

†

†

† Ego Ludovicus Tit. Sanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.

† Ego Joſeph Tit. Sanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.

†

† Ego Joannes Baptiſta Tit. Sancti Stephani in Monte Cœlio Presbyter Cardinalis Salernus.

†

† Ego Alvarus Tit. Sancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.

†

† Ego Joannes Baptiſta Tit. Sancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.

† Ego Vincentius Tit. Sancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.

† Ego Proſper Tit. Sancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.

†

† Ego Nicolaus Tit. Sanctæ Mariæ in Domnica Presbyter Cardinalis Coſcia.

†

†

†

†

† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.

† Ego Joſeph Renatus ſancti Georgii in Velabro Diaconus Cardinalis Imperialis.

† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.

† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.

† Ego Curtius ſancti Euſtachii Diaconus Cardinalis Origus.

† Ego Fabius ſanctorum Viti & Modeſti Diaconus Cardinalis de Abbatibus Oliverius.

† Ego Carolus ſanctæ Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis de Marinis.

† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.

† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.

† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ de Rotunda Diaconus Cardinalis Judice.

†

†

†

†

P. Card. Prodatarius. *F. Card. Oliverius.*

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

III.

De beato Philippo Benitio, ordinis Fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, per Clementem X. Pont. Max. ſanctorum Confeſſorum canoni adſcripto.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

RAtioni congruit & convenit æquitati, ut quæ Romanus Pontifex in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, unanimi eorum conſilio communicato, ſanxit & definivit, licet poſtea ob ejuſdem Pontificis obitum literæ Apoſtolicæ de his conſcriptæ non fuerint, ſuum tandem conſequantur effectum.

I. Clemens X. concilium init de referendo in canonem Sanctorum Philippo Benitio.

Jamdudum piæ memoriæ anteceſſor noſter Clemens Papa X. Dei ſervos, quos ſummarum virtutum & ſignorum præſtantia in variis religioſorum ordinum cœtibus olim fulſiſſe cognoverat, omnium Chriſtifidelium imitatione exprimendos propoſiturus, inter ceteros unum elegit venerabilem virum Philippum Benitium ex familia fratrum ſervorum beatæ Mariæ Virginis, quem ob ſanctitatem, ex ritu S. R. E. probatam atque recognitam, ubique colendum, honorandumque decerneret.

II. Philippi ortus & vitæ inſtitutio.

Philippus Florentiæ Tuſcorum anno Chriſti Domini MCCXXXIII. dum annua feſta agerentur beatæ Mariæ Virginis in cœlum aſſumtæ, a qua eum parentes precibus impetraverant, familiæ fratrum Servorum ejuſdem Virginis, eodem die atque anno inſtitutæ magnum ipſe ornamentum futurus, in lucem editus eſt. Lutetiæ & Patavii ſtudiis ſacrarum literarum abſolutis, hoc aſſiduis jejuniis & orationibus a Domino obtinuit, ut ordo fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, cui nomen daret, ſibi præmonſtraretur: cujus ordinis veſtem in claſſe laicorum ob modeſtiam, indutus, aliquandiu ſolitariam vitam in montis Senarii eremo ſupra Florentiam traduxit. Poſtmodum ex obedientia ad presbyteratum evectus, terreniſque rebus ob cœleſtium contemplationem deſpectis, verbo Dei promulgando ſe totum addixit, ſuæque familiæ generalis præfectus in unam hanc curam ardenter incubuit, ut per ſe ſuoſque variis linguis inſtructos, Chriſti Domini Evangelium ubique

ANNO 1724.

prædicandum coraret: qood ipſe, ſalutis animarum percupidus, nulliſque periculis territus, ſedulo, tantaque alacritate agere conſoevit, ut ejus fama permotus piæ memoriæ Clemens Papa IV. deceſſor noſter eum ſibi Apoſtolicum concionatorem adlegerit Peccatores ad Deum converſurus, Galliam, Germaniam, Friſiam & Sarmatiam peragravit, eodemque pio inſtinctu Piſtorienſem civitatem, funeſtis Gibellinorum Guelforumque odiis laniatam, Chriſtianæ concordiæ reſtituit; unde factum, ut plures Dei virum imitaturi, res ſuas pauperibus erogarent, ipſique primarii Gibellinæ factionis duces ad cor redeuntes, religioſum Philippi inſtitutum amplecterentur. Summæ ejus caritatis fervor eluxit, ubi eleemoſynam flagitanti, interiorem veſtem ſibi detractam Viterbii largitus eſt: qua pauper contectus, à morbo Lepræ convaluit. Magnum quoque & Deo gratiſſimum Chriſtianæ lenitatis argumentum edidit, dum Livienſis populi in Æmilia crimina & mores pro concione corripiens, virgis cæſus, ſaaiſque impetitus, pro perſecutoribus tanro ſpiritu Deum exoravit, ut ea his unum Peregrinum ad pœnitentiam traxerit, qui Philippi religionem ingreſſus, ſua & civium peccata delevit, poſtea & ipſe eximiis virtutibus & miraculis florens, propterea per nus ipſus, favente Deo, quamprimum in ſanctorum canonem referendus.

III. Philippus vetere anachoretas æmulari ſtudet, Pontificatum reſpuit, & Tuderti obit.

Philippus veterum anachoretarum mores æmulari ſtudent, in cryptam montis Senarii, Deo liberius vacaturus, quadriennium ſeceſſit. Ceteris ejus virtutibus par fuit cordis bumilitas, qua patriæ Eccleſiæ epiſcopatum reſpuit. Viterbium inde properans poſt piam dormitionem deceſſoris noſtri Clementis Papæ IV. ubi per Ottobonum S. R. E. Diaconum Cardinalem ſancti Hadriani, ſuique ordinis patronum, ſibi oblata pontificia dignitate, palam ſe indignum profeſſus, in ſolitudinem remeavit, ipſum Ottobonum ad tantum faſtigium aliquando evehendum, ſed brevi eo potiturum, vaticinatus. Is fuit anteceſſor noſter piæ memoriæ Hadrianus Papa V. Sed Philippus religioſæ ſolitudinis amore captus, quum iterum tres menſes in crypta mentis Senarii latitaſſet, ab alio inclytæ recordationis deceſſore noſtro Honorio Papa IV. Peruſiæ pontificali benedictiooe munitus, Tudertum petiit, ubi ad populum, qui magna frequentia ei obvius advenerat, concione habita, lethali morbo decubuit, ſummæque pietatis & religionis argumentis, pœnitentiales Davidis pſalmos nun ſine profuſis lacrymis recitans, migravit ad Dominum anno ſalutis MCCLXXXV. X. Kal. Septembres, dum ſolemnia abſolverentur octavæ beatæ Mariæ Virginis in cœlum aſſumtæ, quibus in lucem prodierat. Ad ejus corpus ſex dies palam expoſitum populi maxima frequentia venerationis ergo confluere viſi ſunt, miſſæquæ ſacrificium, epiſcopo, clero & tota civitate præſentibus, non pro defuncto, ſed de beato confeſſore nutu Dei celebratur.

IV. Signa poſt obitum a Philippo patrata, & ejus adſcriptio inter beatos, ac poſtea inter ſanctos.

Moa vir juſtus prodigiis claruit. Ad ejus enim corpus & ſepulchrum claudi greſſum, cœci viſum, ipſiqoe mortui vitam receperunt: quibus aliiſque rite cognitis & perſpectis, felicis memoriæ anteceſſor noſter Leo Papa X. Philippum beatorum numero adſcripſit, officium, miſſamque in ejus honorem a fratribus ordinis Servorum, beati viri anniverſario die recurrente, celebrari permiſſis, ad id poſtmodum accedente etiam auctoritate diplomatum ſanctæ memoriæ deceſſorum noſtrorum Clementis VIII. & Pauli V. Quare ex S. R. E. regulis & ritualibus Conſtitutionibus, per Romanos Pontifices editis, de more cognita & compluries in examen adducta, etiam ſub fecilis recordationis itidem deceſſore noſtro Urbano VIII. ſemperque probata viri Dei ſanctitate perinſignibus ejus virtutibus, ſigniſque teſtata, ad pias preces per viros principes ad hanc ſanctam Apoſtolicam Sedem vehementiſſime repetitas, præſertim vero ab illuſtris memoriæ Leopoldo Romanorum Imperatore electo, & Coſmo III. olim in Etruria ſibi ſubjecta magno Duce, idem Clemens papa X. Philippum Benitium, de cujus virtutum & prodigiorum magnitudine diſerte conſtiterat, in ſanctorum Confeſſorum canonem referendum pronunciavit. Itaque indicta die, nimirum Dominica ſecunda poſt Chriſti Domini Reſurrectionem, pridie idus Apriles anni MDCLXXI. pontificatus ſui primo, cum in ſacroſanctam beati Petri Apoſtolorum principis Baſilicam, tantam cæremoniam ſolemni ritu peracturus proceſſiſſet, ſemel, iterum, & tertium iteratis ad Deum precibus in plenario conventu venerabilium fratrum S. R. E. Cardioalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum pro Philippo Benitio in ſanctorum Confeſſorum canonem referendo, unanimi omnium acclamatinne & ſuffragio, poſt ſacros hymnos, preceſque ad Deum pie fuſas, & Paracliti Spiritus gratiam enixe invocatam, ad bonorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, exaltationem fidei catholicæ, Chriſtianæque religinnis amplificationem, idem Clemens Papa X. auctoritate Domini noſtri Jeſu Chriſti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli beatum Philippum Benitium una pariter cum beatis Confeſſoribus non ponticibus Franciſco Borgia, Cajetano Thienæo, Ludovieo Bertrando & Virgine nou martyre Roſa a ſancta Maria ſanctum eſſe decrevit & definivit, in ſanctorum Confeſſorum canonem retulit, eumdemque impoſterum ab univerſis Chriſtifidelibus, tanquam vere ſanctum, colendum, invocandum, bonorandumque ſancivit: ad ejus bonorem ſactas ædes, atque altaria, in quibus ſacroſanctum miſſæ facrificium Deo offeratur, conſtrui ac dicari, & quotannis X. Kalendas Septembres, quo die vir ſanctus obdormivit in Domino, illius memoriam, ut ſancti Confeſſoris non Pontificis, pie coli poſſe pronunciavit. Moa gratiis cum plurimo gaudio Deo actis, præcipuaque oratione per beati Philippi merita ad Dominum recitata, ad aram maximam ſupra confeſſionem beati Petri, cum ejuſdem Philippi, ceterorumque commemoratione miſſam celebravit, univerſis Chriſtifidelibus, qui aderant, plenariam peccatorum indulgentiam & remiſſionem largitus.

ANNO 1729.

V. Clementis X. decretum de Philippo Benitio inter ſanctos relato conſtitutione hac confirmatur.

Ne vero de hujuſmodi Clementis Papæ X. decreto Apoſtolico, definitione, ſanctione, adſcriptione, relatione, conceſſione, ceteriſque præmiſſis, propterea quod ab eodem Clemente, aut ab ejus ſucceſſoribus Innocentio XI. Alexandro VIII. Innocentio XII. Clemente XI. & Innocentio XIII. piæ memoriæ Romanis pontificibus anteceſſoribus noſtris, literæ decretales, de more, conſcriptæ non fuerint, deinceps unquam poſſit quomodolibet bæſitari; nos, qui, meritis licet imparibus, diſponente Domioo, in cathedra beati Petri iiſdem ſucceſſimus, volumus & Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, ut decretum, ſanctio, relatio, adſcriptio, conceſſio, ceteraque hactenus memorata, à jam dicta die pridie idus Apriles anni MDCLXXI. ſuum undequaque & plenarium conſequantur effectum, acſi ſuper illis ab eodem Clemente Papa X. literæ decretales revera eadem die conſcriptæ, & de more promulgatæ fuiſſent, ut ſuperius enarratur. Volumus autem, ut præſentes literæ ad probandum decretum, definitionem, ſanctionem, adſcriptionem, relationem, ſtatutum, conceſſionem, ceteraque præmiſſa ubique omnino ſufficiant, neque alterius cujuſcunque probationis adminiculum ad id emplius requiratur.

VI. Hæc conſtitutio ubique fidem obtineat.

Præterea quia difficile foret, has noſtras ad ſingula loca, ubi opus eſſet, adferri, volumus, ut earumdem exempla, etiam typis impreſſa, manu publici notarii ſubſcripta, ſigilloque alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita, eamdem ubique fidem obtineant, quam hæ noſtræ ob-

ti-

ANNO 1724.

VII. Nemo eam infringere audeat.

tinerent, ſicubi eas exhiberi, vel oſtendi contingeret.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri decreti, definitionis, ſanctionis, adſcriptionis, relationis, ſtatuti, conceſſionis infringere, aut ei temerario auſu contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo quarto, pridie nonas Junias Pontificatus noſtri anno primo.

✠ Ego BENEDICTUS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

†
†
† Ego Franciſcus Epiſcopus Prænestinus Cardinalis Barberinus.
†
†
† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.
†
† Ego Joſeph Tit. Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Sacripantes.
†
† Ego Thomas Tit. Sanctæ Mariæ Tranſtiberim Presbyter Cardimalis Rufus.
† Ego Philippus Antonius Tit. Sanctæ Cæliciæ Presbyter Cardinalis Gualterius.
†
†
†
†
† Ego Ludovicus Tit. Sancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.
†
†
† Ego Antonius Felix Tit. Sanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.
†
† Ego Petrus Marcellinus Tit. Sancti Joannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Corradinus.
†
†
†
† Ego Melchior Tit. Sanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.
†
†
†
†
† Ego Bernardinus Tit. Sancti Petri in Monte aureo Presbyter Cardinalis Scottus.
†
†

†
†
†
†
† Ego Georgius Tit. Sanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.
†
†
†
† Ego Ludovicus Tit. Sanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.
† Ego Joſeph Tit. Sanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.
†
† Ego Joannes Baptiſta Tit. Sancti Stephani in Monte Cœlio Presbyter Cardinalis Salernus.
†
† Ego Alvarus Tit. Sancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.
†
† Ego Joannes Baptiſta Tit. Sancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.
† Ego Vincentius Tit. Sancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.
† Ego Proſper Tit. Sancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.
†
† Ego Nicolaus Tit. Sanctæ Mariæ in Dominica Presbyter Cardinalis Coſcia.
†
†
†
†
† Ego Benedictus Sanctæ Mariæ in Via Lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.
† Ego Joſeph Renatus ſancti Georgii in Velabro Diaconus Cardinalis Imperialis.
† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.
† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.
† Ego Curtius ſancti Euſtachii Diaconus Cardinalis Origus.
† Ego Fabius ſanctorum Viti & Modeſti Diaconus Cardinalis de Abbatibus Oliverius.
† Ego Carolus ſanctæ Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis de Marinis.
† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.
† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ de Rotunda Diaconus Cardinalis Judice.
†
†
†
†

P. Card. Prodatarius. *F. Card. Oliverius.*

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

IV.

Pro Patriarchalibus, Metropolitanis, & Cathedralibus totius Orbis Catholici Eccleſiis. Altare privilegiatum quotidianum, & perpetuum.

BENEDICTUS PP. III.

Ad perpetuam rei memoriam.

Omnius ſaluti paterna charitate inventi, ſacra interdum loca ſpiritualibus Indulgentiarum

Anno 1724.

muneribus decoramus, ut inde fidelium defunctorum animæ Domini noſtri Jeſu Chriſti, ejuſque Sanctorum ſuffragia meritorum conſequi, & illis adjutæ ex Purgatorij pœnis ad æternam ſalutem per Dei miſericordiam perduci valeant. Volentes igitur omnes, & ſingulas Patriarchales, Metropolitanas, & Cathedrales totius Orbis Catholici Eccleſias, in quibus Altare privilegiatum quotidianum perpetuum forſan non reperitur conceſſum, & in eis Altare per Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos reſpectivè locorum gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habentes ſemel tantùm deſignandum, hoc ſpeciali dono illuſtrare, auctoritate nobis à Domino tradita, ac de Omnipotentis Dei miſericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, ut quandocumque Sacerdos aliquis Sæcularis, vel cujuſvis Ordinis, Congregationis, ſeù inſtituti Regularis Miſſam Defunctorum pro anima cujuſcumque Chriſtifidelis; quæ Deo in charitate conjuncta ab hac luce migraverit ad prædictum Altare celebrabit, Anima ipſa de theſauro Eccleſiæ per modum ſuffragij Indulgentiam conſequatur: Ita ut ejuſdem Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac Beatiſſimæ Virginis Mariæ, Sanctorumque omnium meritis ſibi ſuffragantibus à Purgatorij pœnis liberetur, concedimus, & indulgemus: Præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, ut præſentium literarum tranſumptis, ſeù exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis. eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die xx. Julij MDCCXXIV. Pontificatus Noſtri anno primo.

F. Card. Oliverius.

Indulgentiæ perpetuæ pro Orantibus ad pulſum ſalutationis Angelicæ.

IV. BENEDICTUS PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

INjunctæ Nobis divinitùs Apoſtolicæ ſervitutis ratio poſtulat, ut cœleſtium munerum theſauros diſpenſationi noſtræ à Domino creditos fideliter erogemus, cum id ad augendam in Terris Beatiſſimæ, atque Auguſtiſſimæ Cœli Reginæ Virginis Deiparæ Mariæ Patronæ, & Advocatæ noſtræ venerationem, excitandamque, & confovendam erga illam fidelium devotionem, ac ad animarum ſalutem ſperamus in Domino profuturum: Itaque de Omnipotentis Dei miſericordiâ, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus authoritate confiſi; Omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, ac Sacra Communione refectis, qui manè, aut meridiè, ſeu veſperè ad pulſum Campanæ *Angelus Domini nunciavit Mariæ, & concepit de Spiritu Sancto: Ecce Ancilla Domini, fiat mihi ſecundùm verbum tuum: Et verbum caro factum eſt, & habitavit in nobis cum tribus Ave Maria* flexis genibus devotè recitaverint, & pro Chriſti inorum Principum concordiâ, hæreſum extirpatione, ac Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam in uno die cujuslibet menſis dumtaxàt, per unumquemque Chriſtifidelem ad ſui libitum eligendo, lucrifaciendam omnium, peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus: In reliquis verò anni diebus iiſdem Chriſtifidelibus verè contritis, quotiès id egerint, centum dies de injunctis eis, ſeù aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis in formâ Eccleſiæ conſuctâ relaxamus: Præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris; Volumus autem, ut earumdem præſentium literarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſticâ dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorsùs fides ubique habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die xiv. Septembris 1724. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

F. Cardinalis Oliverius.

Pro reſtituenda, & conſervanda in Religione Fratrum Minorum Sancti Franciſci de Obſervantia, Reformatorum, Diſcalceatorum, Recollectorum, Tertiariorum, vel quocumque alio nomine nuncupatorum ſub directione Miniſtri Generalis Totius Ordinis viventium antiqua Regulari Diſciplina. V.

BENEDICTUS PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

UNiverſalis Eccleſiæ Regimini, nullo licèt meritorum noſtrorum ſuffragio, inſerutabili Divinæ Providentiæ arcano præſidentes, inter multiplices, ac ſanè graviſſimas Paſtoralis Officii Noſtri ſollicitudines, quibus jugitèr premimur, memores ſub ſuavi Religionis Fratrum Prædicatorum jugo à teneris uſque annis Noſmetipſos Deo devoviſſe illam peculiari quâdam ratione curam ſuſcipimus, per quam priſca Regularis diſciplinæ obſervantia in Religioſis Ordinibus conſervetur, atque inſtauretur, & ne ii, qui per emiſſorum in illis votorum ſemitam ad apicem perfectionis contendunt, à recto Inſtitutorum ſuorum tramite deflectant, quæcumque felici eorum regimini, ac providæ Animarum ſuarum directioni impedimento eſſe poſſunt, removere ſtudemus, ſicut omnibus maturæ conſiderationis trutinâ perpenſis, in Domino ſalubritèr expedire conſpicimus.

Cum itaque, ſicut accepimus, ac Nos ipſi, dum in minoribus conſtituti, commiſſo Nobis à fel. rec. Clemente XI. & Innocentio XIII. Rom. Pontificibus Prædeceſſoribus Noſtris in quibuſdam Ordinis Fratrum Minorum Sancti Franciſci tum de Obſervantia, tum Reformatorum nuncupatorum Provinciis Viſitatoris Apoſtolici munere fungebamur, experientiâ didicimus, in Ordine præfato, qui ſuaves, ac uberrimos in Eccleſia Dei fructus omni tempore protulit, & in dies, Eo benedicente, à quo bona cuncta procedunt, proferre non deſiſtit, nonnulli irrepſerint abuſus contra primitivæ illius diſciplinæ formam, ac diſpoſitionem quarumdam Apoſtolicarum Conſtitutionum, præſertim rec. mem. Urbani PP. VIII. Prædeceſſoris paritèr Noſtri die xxIII. Junii MDCXXXIII. xxvI. Junii MDCXXXIX., ac primâ etiam Junii MDCXL. reſpectivè editarum, quarum priore incipiente *Inter cæteras* - omnia privilegia perſonalia in eodem Ordine perpetuò abrogata fuerant, neque de cætero à quoquam concedi poſſe cautum erat; Alterâ verò, cujus initium eſt - *Admonemur* - ad- Præſentis Conſtitutionis Motiva.

vernis

verſùs illius Superiores favores extrà Ordinem ipſum in conceſſione gratiarum, graduum, Officiorum, & dignitatum, ac remiſſione pœnarum attendentes, nec non Fratres ejuſmodi favores conquirentes emanaverat; & tertià demùm, quæ incipit - *Militantis Eccleſiæ*-inter alia Patribus ejuſdem Ordinis jus, arbitrium, ac conſuetudinem ſuperintendendi Provinciis, Conventibus, Fratrum collocationibus, aliiſque diſpoſitionibus, quæ ſibi ex officiis, quibus functi fuerant, remanſiſſe, ſeù competere prætendebant, adempta, & abolita fuerant: ob minùs accuratam autem harum Conſtitutionum obſervantiam multa, & gravia in dicto Ordine adverſùs Regularis obſervantiæ nitorem incommoda oriri dignoſcantur, nec non magnum relaxationi oſtium pandatur, atque ſpiritui Paupertatis, & Humilitatis, quo Seraphicus ille Ordo potiſſimùm innititur, plurimùm detrahatur, non ſine modica etiam religioſæ illius Fratrum pacis, & tranquillitatis perturbatione.

§. 1. Abrogantur omnia, & quæcumque privilegia perſonalia. Et innovantur Conſtitutiones aliàs editæ. Gregor. PP. XV. incip.- Paſtoralis - 3. Febr. 1623. Urban. PP. VIII. - cæteras - 23. Jul. 1639. Ejuſdem- Militantis 1. Jun. 1640. Clem. PP. X.- Sacroſancti- 7. Octobr. 1672.

Hinc eſt, quòd Nos, qui Regularem diſciplinam ubique vigere, omnemque illius relaxationis viam præcludi ſummoperè exoptamus, hujuſmodi malis, & incommodis de opportuno remedio, quantùm cum Domino poſſumus, providere volentes, antiquis, ac laudabilibus dicti Ordinis Statutis per Sedem Apoſtolicam confirmatis inhærendo, Motu proprio, & ex certâ ſcientiâ, ac maturâ deliberatione Noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hâc Noſtrâ perpetuò valiturâ ſanctione confirmantes, & expreſsè innovantes, quæ ab eodem Urbano Prædeceſſore in ternis ejus Conſtitutionibus ſupradictis, & à piæ mem. Clemente PP. X. Prædeceſſore etiam Noſtro per quaſdam ſuas in pari forma Brevis die VII. Octobris MDCLXXII. ſuper nova eorumdem privilegiorum perſonalium abrogatione expeditas literas diſpoſita, & ordinata fuere; omnia, & quæcumque Indulta, ſeù Privilegia perſonalia tam Ex-miniſtrorum, Ex-commiſſariorum ſeù Vice-commiſſariorum, Ex-procuratorum, & Ex-diffinitorum Generalium, quàm Ex-miniſtrorum, Ex-cuſtodum, Ex-diffinitorum Provincialium, prout etiam Ex-generalium, Prædicatorum, atque Lectorum Theologiæ ſupra numerum, nec non apud Parentes, vel Conſanguineos, aut alibi extrà Clauſtra habitu retento degendi, aut in uno Conventu ita determinatè commorandi, ut ſublata ſit Superioribus facultas ad alios Conventus transferendi, & quævis alia hìc non expreſſa, quibuslibet Fratribus de Obſervantia, Reformatis, Diſcalceatis, Recollectis, Tertiariis, vel quocumque alio nomine nuncupatis ſub regimine, ac directione Miniſtri Generalis dicti Ordinis viventibus, cujuſcumque dignitatis, qualitatis, & conditionis exiſtant (Chariſſimorum in Chriſto Filiorum noſtrorum Regis Romanorum in Imperatorem electi, ac aliorum Regum Theologis, Concionatoribus, & Confeſſariis actualibus dumtaxàt exceptis) quovis titulo, prætextu, causà, & occaſione, & ad cujuſcumque inſtantiam, & ſupplicationem, tam à Nobis, & Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus Noſtris, & à quibuſvis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Congregationibus, quàm etiam ab ipſius Sedis Apoſtolicæ Nunciis, aut de Latere Legatis, ac quibuslibet Ordinis hujuſmodi Superioribus hactenùs quoquo modo contra, & præter Regularia Ordinis prædicti Statuta, & Apoſtolicas Conſtitutiones conceſſa perpetuò revocamus, annullamus, caſſamus, abrogamus, & abolemus, illaque in perpetuum revocata, caſſata, abrogata, & abolita, viribuſque, & effectu vacua eſſe, & fore, neminique ullatenùs ſuffragari, neque deinceps à quoquam concedi poſſe decernimus. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, privationiſque ſuorum Officiorum, ac vocis activæ, & paſſivæ pœnis eo ipſo incurrendis, dilectis filiis Miniſtro, & Commiſſario Generalibus, ac Miniſtris Provincialibus, Cuſtodibus, aliiſque ejuſdem Ordinis Superioribus, ut quamprimùm præſentes Noſtræ literæ ad eorum notitiam pervenerint, omnes, & ſingulos Patres & Fratres Ordinis hujuſmodi ſimilia indulta, ſeù privilegia habentes, etiam ſi à Nobis, vel à Prædeceſſoribus prædictis de non completo, vel complendo integro tempore officiorum, ex quibus illa deſumere prætendunt, diſpenſationem quoquomodo obtinuiſſent, illis eo ipſo privatos, & ſpoliatos eſſe declarent, nec quemquam eis in poſterùm uti ſinant, vel permittant.

Quod nullus poſſit in poſterum eligere ſibi Conventum, niſi de licentia Superiorum. Ex Reg. S. Franc. c. 6.

Fratres verò, quibus per dicti Ordinis Conſtitutiones Conventus, in quibus degant, pro ſuo arbitrio deligere conceſſum eſt cùm ad præſcriptum Regulæ, quàm ſolemniter voverunt, *nec domum nec locum, nec aliquam rem in hoc Mundo ſibi poſſint appropriare*, ex nunc, & decreto perpetuis futuris temporibus, omni uſu in contrarium penitùs ſublato, à Superioribus Generalibus, vel Provincialibus de Conventibus eis magis acceptis, eà, quâ decet humilitate ſibi provideri poſtulent. Superiores autem pro ſingulorum meritis, & qualitate eos in Conventibus poſtulatis collocari procurent, ſicut in Domino expedire viderint; exceptis tamen Almæ Urbis noſtræ Conventibus, inquibus utpotè numeroſâ familià gravatis, nec ipſos etiam Ordinis Diſcretos, qui non fuerint Patres Romanæ Provinciæ, ſive de Obſervantia, ſive Reformatorum, vel dictæ Sedis ſervitio addicti, volumus de Familia commorari poſſe, ſed expletis eorum officiis, ad proprias Provincias, vel ad Conventus ſibi à dictis Superioribus aſſignandos proficiſci omninò teneantur, in quibus Guardianis ſuis juxtà Divi Franciſci Inſtitutoris mentem ita illi, eorumque Socii ſubeſſe debeant, ut extrà Clauſtra, abſque expreſſa eorumdem Guardianorum qualibet vice obtinenda licentia exire non poſſint.

FF. omnes teneantur obedire Guardianis ſuis nec extra Conventum poſſint exire abſque eorum licentia. Regula S. Franc. c. 10. & in ejus Teſtamento Clem. PP. VIII. de Reform. Regul.

§. 2. Quod non concedantur per emendicata ſuffragia extra clauſtra officia in Ordine, gradus, & alia

Inſuper ne ad gradus, officia, & dignitates per emendicata ſuffragia ambitioſus pateat acceſſus, & additus præbeatur vagis, & otioſis Fratribus per alienas Provincias errandi, vel etiam propriæ Provinciæ Conventus circumeundi ob extortas à ſuis Superioribus facultates per conquiſitos extrà Ordinem favores ſimiliter in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub pœna privationis officiorum Noſtro, ac Romanorum Pontificum ſucceſſorum Noſtrorum arbitrio Superioribus Generalibus ejuſdem Ordinis; Provincialibus verò, & reliquis dicti Ordinis Prælatis nunc, & pro tempore exiſtentibus arbitrio ipſorum Superiorum Generalium præcipimus, & mandamus, ne ad inſtantiam, & requiſitionem quarumcumque Perſonarum, tam Eccleſiaſticarum, quàm Laicarum extrà dictum Ordinem conſtitutarum, etiam Cardinalatus honore, & quâcumque ſæculari dignitate, & excellentià, etiam Ducali, Regali, & Imperiali fulgentium, cuivis præfati Ordinis Religioſo ullam gratiam impertiri, vel pœnas aliquas remittere, ſeù gradus, honores, dignitates, officia, & adminiſtrationes ejuſdem Ordinis concedere audeant; quinimo Fratres, qui contra præſentium tenorem mediis, & viis hujuſmodi per conquiſitos favores, & ſuffragia extrà Ordinem, aliquid ſibi procuraverint, ad talia, & ſimilia, ac etiam majora in eodem Ordine conſequenda perpetuò inhabiles, & incapaces declaramus: Eos verò, qui perſonarum extrà Ordinem favorem, vel auctoritatem interpellaverint ad extorquendas à ſuis Superioribus facultates vagandi, vel de uno in alium Conventum tranſeundi, pœnà carceris formalis Superiorum ſuorum Generalium, vel Provincialium paritèr arbitrio puniendos eſſe ſtatuimus; ipſiſque Religioſis, & Fratribus dicti Ordinis quibuſcumque ſub eiſdem reſpectivè pœnis præcipimus,

Juxta Conſtitutiones aliàs emanatas. Sa. m. Clem. PP. VIII. de Regul. Refor. 25. Jun. 1599. Pauli PP. V. -Admonemur- 18. April. 1619. Urban. PP. VIII. Admonemur- 29. Jul. 1693

ANNO 1724.

& expreſsè interdicimus, ut non ſolùm in præmiſſis omnibus favores ejuſmodi minimè procurare, ſed nec etiam ſpontè oblatos, ut ab eis minimè procuratos recipere, & ſimiliter, nec ad hunc effectum munera aliqua prædictis Perſonis exhibere præſumant.

§. 3. Quod Patres nullum in poſterum habeant jus nominandi Diffinitores, & Guardianos nec titulo convenientiæ poſſint Conventus invicem partiri: & confirmantur Conſtitutiones ſuper hac re aliàs publicatæ. S. m. Clem. PP. VIII de Reform. Reg. die ut ſupra. Urban. PP. VIII. Militantis 1. Junii 1642.

Prætereà omne, & quodcumque prætenſum Jus, ſeu aſſertam conſuetudinem, quæ potiùs abuſus dici debent, Diffinitores, vel Guardianos in ipſius Ordinis Capitulis Provincialibus, vel Congregationibus intermediis nominandi, præſentandi, ſeu proponendi, Provinciis, Conventibus, ac Fratrum collocationibus ſuperintendendi, quovis titulo convenientiæ, vel directionis, ſeu alio qualitercumque nuncupato inducta & obtenta, & intruſa in perpetuum ſimiliter caſſamus, & abolemus, ac caſſata, & abolita eſſe, & cenſeri debere, cuicumque in poſterùm tales nominationes, præſentationes, & propoſitiones, aliaque præmiſſa faciendi facultate penitùs interdicta ſub privationis vocis activæ, & paſſivæ, necnon inhabilitatis ad officia obtenta, & alia in futurum obtinenda ipſo facto incurrendis pœnis decernimus, & ordinamus. Declarantes propterea eos, qui Superiores, vel Diffinitores Generales, Officiales Romanæ Curiæ, Provinciarum Miniſtri, vel qui inter ipſos juxta dicti Ordinis Statuta connumerantur, quique Cuſtodes etiam, aut Diffinitores Provinciarum fuerint ex officiis, quibus functi ſunt, nullum habere, vel prætendere poſſe Jus, arbitrium, ſuperintendentiam, intelligentiam, vel quocumque alio nomine nuncupetur, præeminentiam in Provinciis, Conventibus, Fratrum collocationibus, aliiſque diſpoſitionibus, ſed liberum omninò ſit Provincialibus, & Diffinitoribus (nullo ad prædictos Patres habito reſpectu) de Conventibus diſponere, Guardianos inſtituere, Fratres collocare, aliaque exequi, prout communi Provinciarum bono magis convenire cenſuerint. Ipſis etiam Provinciarum Miniſtris, Cuſtodibus, ac Diffinitoribus nunc, & pro tempore exiſtentibus ſub eadem pœnâ privationis officiorum, quæ obtinent eo ipſo quoque incurrenda diſtrictè inhibemus, ne titulo convenientiæ, vel directionis, ſeu alio quocumque nomine Conventus invicem partiri, in eiſque Guardianos nominare, proponere, & præſentare audeant, cùm intentionis noſtræ ſit, omnes, & quaſcumque ejuſmodi Conventuum diſtributiones, Guardianorum nominationes, & præſentationes penitùs tollere, & abrogare.

Quod in Capitulis, & Congreg. Provinc. præſens Conſtitut. legatur, & Vocales juramentum præſtent. &c.

Præcipientes omnibus, & ſingulis Fratribus dicti Ordinis ſuffragium, & vocem activam habentibus in Capitulis, & Congregationibus Provincialibus, ut priuſquam ad electiones deveniant, has præſentes literas legi faciant, omneſque, & ſinguli obſervare jurent, quo ſcilicèt depoſitis privatis ſtudiis, & affectionibus, nullâque dictorum Patrum habitâ ratione, eos tantùm in Provinciales, Cuſtodes, Diffinitores, & Guardianos liberè eligere, & approbare valeant, qui juxta Apoſtolicas, & dicti Ordinis Conſtitutiones eligi debent, quoſque prævià meritorum qualificatione digniores, ac ipſis Provinciis, & Conventibus regendis utiliores, & ad id magis idoneos dijudicaverint.

Familiæ Conventuum à ſolo Diffinitorio deputentur juxta Conſtitut. ſupra citatas.

In deputatione autem familiarum, ſeu deſtinatione Conventuum in Capitulis, & Congregationibus Provincialibus hujuſmodi facienda, ut juxta Conventuum exigentiam, & perſonarum merita Religioſi opportunè collocentur præcipimus, & mandamus ſub vocis activæ privatione, aliiſque arbitrio Superiorum Generalium infligendis pœnis, ut in iiſdem Capitulis, & Congregationibus Familiæ Fratrum ab integro Diffinitorio deputentur, & Conventus deſtinentur, Fratres verò ſub pœna etiam carceris formalis arbitrio Miniſtri Provincialis ad Conventus ſibi aſſignatos ſe conferre, ibique commorari teneantur, niſi legitimâ excuſentur causâ ab ipſo Diffinitorio approbandâ, & Guardiani aliquem ſine cauſa reſpuentes, privationis ſui officii pœnam incurrant, at ſi cauſa ſubſit illum rejiciendi, eam Superioribus Provincialibus deferre debeant, quæ ſi legitima, & rationabilis eorum judicio probabitur, tunc Religioſum ſic rejectum ad alium Conventum mittere valeant.

ANNO 1724.

§. 4. Revocantur ſuffragia perpetua in Capitulis, & Congreg. Provincialibus, ſecundùm alias editas Conſtitutiones Rec. m. S. Pii PP. V. Paſtoralis 28. Maii 1571. Clem. PP. VIII. — 28. Seraphicum Ordinem — 10. April 1600 Gregor. PP. XV. Militantis — 22. Februarii 1622.

Quia tamen in Provinciarum regimine nec abuſus tolli, ſed potiùs augeri, nec omnimodam libertatem in electionibus, & deputationibus familiarum hujuſmodi, prout par eſſet, pluribus ab hinc annis obtineri poſſe non uno experimento compertum habemus, eò quòd Superiores officio functi, ac fermè ſemper iidem Provinciarum Patres Diffinitoria ingrediantur, ibique locum, & votum habeant, pernicioſis hujuſmodi malis occurrere cupientes, utque Provinciarum gubernia juxta ipſius Ordinis Conſtitutiones ſingulis trienniis ex integro immutentur, & nullatenùs perpetua reddantur, providere volentes, cum aliquando contingat, Suffragia perpetua Patrum, quos Habituales vocant votis Diffinitorum actualium æqualia eſſe, immò illa excedere in grave ipſarum Provinciarum præjudicium, quandoquidem ipſis dumtaxat Diffinitoribus Jus ſit in Capituli hujuſmodi pro earumdem Provinciarum majori bono, & felici gubernio Religioſos ad officia eligere, ac proinde in hac parte literis ſanctæ mem. Pii V., Clementis VIII., & Gregorii XV. Romanorum Prædeceſſorum itidem Noſtrorum hac ſuper re emanatis inſiſtentes omnia, & quæcumque perpetua ſuffragia tàm de Jure, quàm de conſuetudine, quoquomodo in Capitulis, Congregationibus, vel Diffinitoriis particularibus Provinciarum, & Cuſtodiarum, tàm de Obſervantia, quàm Reformatorum, Diſcalceatorum, Recollectorum, Tertiariorum, vel alio nomine nuncupatorum, quibusvis Fratribus hactenùs quomodolibet competentia, motu, ſcientiâ, ac de poteſtatis plenitudine paribus harum ſerie etiam perpetuò revocamus, annullamus, & abrogamus, nulliuſque roboris, & momenti deinceps fore, & eſſe declaramus.

Volentes proinde in Capitulis Provincialibus hujuſmodi Guardianos, Diffinitores, Cuſtodes, & Provinciales Miniſtros, ac Præſidentes Capitulares vocem activam pro novo Diffinitorio eligendo, ipſoſque Miniſtros Provinciales tunc officio functos votum etiam conſultivum, & deciſivum in omnibus actibus Capitularibus unà cum novo Diffinitorio, & Præſidente in futurum dumtaxàt habere, in reliquis verò Diffinitoriis particularibus, & Congregationibus intermediis ſolos Provinciales Miniſtros, Cuſtodes, & Diffinitores hujuſmodi voce conſultivâ, & deciſivâ uti, & frui debere. Cùmque eadem prorsùs ſit ratio de Capitulis, & Congregationibus generalibus, & ne etiam ob hanc Suffragiorum perpetuitatem aliqui ex dictis Religioſis Sanctæ, & Seraphicæ humilitatis obliti, ſpiritu Superbiæ inflentur, vel diuturnitate gubernandi allecti ſubeſſe dediſcant, & alii eorum exemplo ſimili cupiditate accendantur, priuſquàm hujuſmodi ſcandala in Ordinis, & animarum detrimentum invehantur, idipſum quod de Capitulis, & Congregationibus Provincialibus diſpoſuimus, ut præfertur, ad Congregationes etiam, & Capitula Generalia dicti Ordinis extendimus. Inhibentes propterea omnibus, & ſingulis prædicti Ordinis Patribus, ne in Capitulis, & Congregationibus Generalibus præfatis quiſquam eorum in poſterùm cujuſcumque habitualitatis, etiam Generalatus prætextu ſuffragium

Idem ſtatuitur in Capitulis, & Congreg. Generalit. pari ratione, & ad formam Conſtitutionum ſupra relat.

ſer.

ferre poſſit pro Superioribus Generalibus, vel Diffinitoriis noviter eligendis, ſed illi tantùm inibi votum habeant, qui juxtà Ordinis Conſtitutiones de Corpore Diffinitorii Generalis fuerint, ita tamen, ut ipſi Superiores Generales officio functi in illis Capitulis, & Congregationibus, in quibus eorum munus expleri, ſeù ceſſare contigerit, votum conſultivum, & deciſivum in omnibus actibus Capitularibus obtineant, quibus abſolutis ſoli Miniſter, & Commiſſarius Generales noviter electi cum eorum Officialibus Curiæ, & Diffinitoribus univerſum Ordinem, vel Familiam reſpectivè, ſecluſis quibuſcumque Ordinis Diſcretis valeant, & debeant moderari; ita quòd Superiores Generales hujuſmodi in arduis, vel Familiæ negotiis aliquos ex Diſcretis, & Patribus præfatis, quos maluerint, conſulere, & etiam ad ordinarios Congreſſus, ſi id commode fieri poterit, vocare debeant, prout Religionis bono conducere exiſtimaverint.

Quomodo in poſterum fieri debeant ſubſtitutiones, & ſubrogationes Patrum.

Porrò quod attinet ad ſubrogationem Patrum in Capitulis, & Congregationibus, ſive particularibus Diffinitoriis, aut Congreſſibus tam Generalibus, quàm Provincialibus, ea omnia ſervari debere mandamus, quæ aliàs per Statuta dicti Ordinis præſcripta reperiuntur, ita ut ſecundùm uniuſcejuſque gradum, & dignitatem primò Ordinis, & Familiæ Diſcreti, deinde Exofficiales Romanæ Curiæ, ac Ex-diffinitores Generales poſtea Ex-miniſtri, & Provinciæ Patres reſpectivè juxtà eorumdem Statutorum diſpoſitionem ſubſtituantur, & ſubrogentur; Volentes tamen, quòd Provinciarum Miniſtri officio functi, & qui inter eos ad præſcriptum Conſtitutionum Ordinis præfati connumerari ſolent, ſive ſint Exguardiani Hieruſalem, Ex-ſecretarii, aut Ex-commiſſarii Generales in partibus Indiarum, vel Lectores jubilati de numero, ac alii hujuſmodi inter ſe ita æqualem omninò Ordinem de cætero perpetuis futuris temporibus ſervent quoad ſubſtitutiones hujuſmodi, ut illi primo loco ſubrogentur, qui priùs inter Provinciarum Patres, ſeù Ex-miniſtros locum fuerunt adepti, quamvis exindè ipſos Provinciarum Miniſtros, qui reverà officio functi ſunt, poſt alios non anteà Miniſtros contingat ſuffragari, cùm mentis, & intentionis Noſtræ ſit, ut hoc ſubſtituendi, & ſuffragandi Jus non in aliquot tantum, ſed in omnibus Patribus, quibus illud competit ſuum ſortiatur effectum.

Commutatur in privationem officiorum, pœna excommunicationis inflicta in literis Urbani PP. VIII.

Quoniam verò in ſupradictis Urbani Prædeceſſoris Conſtitutionibus, non minùs contra Fratres favores extrà Ordinem præfatam attendentes, vel conquirentes, quàm ſuper abolitione prætenſi Juris, conſuetudinis, vel arbitrii Patrum ejuſdem Ordinis, qui officiis functi fuerant, editis, pœna excommunicationis adversùs tranſgreſſores ipſo facto incurrenda infligitur, ne ex hoc Religioſorum dicti Ordinis conſcientiæ ſcrupuli ingerantur, ac laquei ſtruantur in gravem Animarum ſuarum perniciem; eiſdem Conſtitutionibus, firmâ remanente in reliquis earum diſpoſitione, in hac parte tantùm derogantes; pœnam excommunicationis hujuſmodi in illam privationis officiorum, ut præfertur, quæ tamen non niſi à Nobis, & Romanis Pontificibus Succeſſoribus Noſtris relaxari valeat, commutamus.

Clauſularum præſervativarum adjunctio.

Decernentes eaſdem præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quòd Superiores, & Fratres Ordinis præfati, aliique quilibet cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis præeminentiæ, vel dignitatis exiſtant, ſeù aliàs ſpecificâ, & individuâ mentione, & expreſſione digni in præmiſſis intereſſe habentes, ſeù habere quomodolibet prætendentes, illis non conſenſerint, ſeù ad ea vocati, citati, & auditi, cauſæque, propter quas ipſæ præſentes emanarint, ſufficienter adductæ, verificatæ, & juſtificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, legitima, & privilegiata cauſa, colore, prætextu, vel capite etiam in corpore Juris clauſo, etiam enormis, enormiſſimæ, & totalis læſionis, nullo umquàm tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeù intentionis Noſtræ, aut intereſſe habentium conſenſus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, & ſubſtantiali, ac incogitato, & inexcogitabili, individuamque expreſſionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, modificari, redargui, in controverſiam vocari, aut ad terminos juris reduci, ſeù adversùs illas aperitionis oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, ſeù etiam motu. ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine ſimilibus conceſſo, vel emanato quempiam in judicio, vel extrà illud uti, ſeù ſe juvare ullo modo poſſe, neque eaſdem præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam à Nobis, ac Succeſſoribus præfatis pro tempore quomodolibet faciendis comprehendi, niſi de ipſis literis, earumque diſpoſitione fiat mentio ſpecialis, ſed ab illis ſemper excepta, & perpetuò valida, & efficacia exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, & ab illis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, in omnibus, & per omnia inviolabilitèr, & inconcuſsè obſervari, & adimpleri; ſicque, & non alitèr, in præmiſſis cenſeri, atque ita per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem S.R.E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & dictæ Sedis Nuncios, alioſve quoslibet quacumque præeminentiâ, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quàvis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicandi, & definiri debere, ac irritum; & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quàvis auctoritate ſcientèr, vel ignorantèr contigerit attentari.

Contrariorum amplá derogatio.

Non obſtantibus præmiſſis, ac quatenùs opus ſit Noſtrâ & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulâ de jure quæſito non tollendo, & fel. rec. Gregorii XIII. ac ejuſdem Urbani VIII. & Alexandri VII. Romanorum Pontificum Prædeceſſorum Noſtrorum, per quas ſuffragia perpetua in Capitulis, & Congregationibus Provincialibus, & generalibus Patribus Ordinis, & Provinciarum conceſſa fuerant, aliiſque Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, nec non dicti Ordinis, ejuſque Congregationum, Reformationum, Provinciarum, & Conventuum quorumcumque, aliiſque quibuslibet etiam juramento confirmatione Apoſtolicâ, vel quàvis firmitate aliâ roboratis Statutis, Uſibus, Stylis, & Conſuetudinibus etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, Indultis, & literis Apoſtolicis eidem Ordini, ejuſque Superioribus, Fratribus, & Perſonis ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis Decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, ac quantiſcumque vicibus confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua ac de verbo ad

verbum,

Digitized by Google

verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeù quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores bujuſmodi, ae ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ exprimerentur, & infererentur, præſentibus pro plenè, & ſufficientèr expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hâc vice dumtaxat ſpecialitèr, & expreſsè derogamus, ac derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrarüs quibuſcumque.

Ut Superiores in omnibus Provincialibus Capitulis de hujuſmodi Conſtitutionis obſervantia diligenter inquirant

Volumus autem, ne ullo unquàm tempore hæc in oblivionem ſeù deſuetudinem abeant; ut Superiores Generales, vel eorum Commiſſarii in Provinciarum viſitatione ſub iiſdem privationis officij, vociſque activæ ipſo facto incurrendis pœnis, quæ nonniſi à Nobis, vel Romanis Pontificibus Succeſſoribus Noſtris ſimilitèr relaxari valeant, de contentorum in hac noſtra ſanctione obſervantia diligenter inquirant, ac tranſgreſſores in vocis activæ, & paſſivæ privationis pœnam incidiſſe, & ad officia Ordinis inbabiles eo ipſo declarent; atque earumdem præſentium literarum tranſumptis, ſeù exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus ex Secretariis Miniſtri Generalis, aut Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo Officii ejuſdem Miniſtri, aut Procuratoris Generalis ipſius Ordinis, vel alterius Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ munitis eadem prorsùs fides in judicio, & extrà adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annolo Piſcatoris die xvi. Novembris MDCC XXIV. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

F. Card. Oliverius.

Loco † Annuli Piſcatoris.

VII. Literæ Apoſtolicæ quibus per totam Italiam, & Inſulas adjacentes Providendis de Beneficiis Eccleſiaſticis non affectis, aut reſervatis S. Sedi demandatur ſolutio mediæ annatæ favore fabricæ Metropolitanarum, & Cathedralium, ac Collegiatarum Eccleſiarum.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Plus, & miſericors Dòminus, qui dum pro peccatis oostris iraſcitur, miſericordiæ recordatur, Templa dominica conſtrui, & divinis precibus conſecrari voluit, & præcipit, in quibus cum hominibus babitat, ut plebs fidelis per oblationes, & pacificas boſtias devotæ orationis, iram Judicis mitiget, ipſius Clementiam humiliter poſtulando. Nè igitur domos Dei, quas decet ſanctitudo, & quarum decorem ſummoperè diligendum ſacra eloquia teſtantor, propter temporum injuriam collabi, in pejus ruere, minuſque decenter retineri contingat, Sacri Canooes modis omnibus providere non omiſerunt.

Veruntamen experientia oſtendit, quod dolenter dicimus, hactenùs conſtituta haud ſufficienti præſidio fore, ot ſacrarum legum vota adimpleantur, quamobrem cum ad univerſalis Eccleſiæ Paſtorem pertineat vigili cura in re tàm ſancta, in qua nulla ſollicitudo nimia videri poteſt, nova ſubminiſtrare ſubſidia, præſertim ubi de reparandis, iiſve debito modo conſervandis Eccleſiis Cathedralibus agitur, & Collegiatis, in quibus fidelis Populus frequentius ad orandum convenire ſolet, de conſilio nonnullorum Venerabilium Fratrum noſtrorum S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & aliqoot inſuper dilectorum filiorum Romanæ Curiæ Prælatorum, quos ad id ſpecialiter depùtavimus conſilio, ac etiam Motu proprio, ex certa ſcientia, & matura deliberatione oostris, deque Apoſtolicæ poteſtatis pleſitudine decernimus, præcipimus, & mandamus per totam Italiam, & Inſulas adjacentes, ut in poſterùm proviſi de Parochialibus unà cum incertis annoum redditum ſcutorum centum monetæ Romanæ excedentibus; & de Canonicatibus, & Beneficiis, tam reſidentialibus, quàm non reſidentialibus, & ſimplicibus ſitis extra Eccleſias Collegiatas cujuſcumque valoris exiſtant teneaotur ſolvere, & reſpectivè deponere mediam annatam pro Fabrica Eccleſiæ Cathedralis; Proviſi verò de Parochialibus unà cum incertis annuum redditum ſcutorum centum mooetæ præfatæ excedentibus: & de Canonicatibus, & Beneficiis tam reſidentialibus, quàm non reſidentialibus, & ſimplicibus ſitis in Eccleſiis Collegiatis, vel ad illas tranſlatis cujuſcumque valoris exiſtant itidem teneantur ſolvere, & reſpectivè deponere mediam annatam pro fabrica Eccleſiæ Collegiatæ, ſive Beneficia prædicta liberæ collationis, ſive Juriſpatronatus mixti, ac etiam laicalis fuerint, & ad quemcumque electio, collatio, inſtitutio, & proviſio pertineat, ſive nimirum ad Metropolitanum, vel Ordinarium, ſive ad Capitulum, ſive ad alium quemcumqoe Inferiorem, dummodo collationis, inſtitutionis, & proviſionis S. Sedis minimè exiſtant, aut etiam legitima non vigeret conſoetudo ſolvendi, vel dimittendi fructus ſex menſium, aut ſimilem non tamen minorem ratam favore Fabricæ, vel Sacriſtiæ, utroque enim in caſu pro Fabrica prædicta nihil ſolvendum, aot deponendum erit.

Ut aotem præmiſſa, quæ ad conſulendum debito Metropolitanarum, & Cathedralium, ac Collegiatarum Eccleſiarum decori diſpoſita dignoſcuntur, ſuum ſortiantur effectum, præcipimus, & mandamus, quod mediæ annatæ hujuſmodi deponantur penès perſonam idoneam ab Epiſcopis cum ſcientia, & conſenſu Capitulorum deputandam, & ſucceſſivè ab eiſdem deficiente neceſſitate occurrendi reparationi Eccleſiæ inveſtiantur, & collocentur in ſtabilibus, & fundis, ſeu Capitalibus tutis, ſecuris, atque fructiferis, ac obi fieri poterit in locis montium Cameralibus non vacabilibos, pro dote Fabricæ ſingularum Eccleſiarum prædictarum, ac ejuſmodi dotium annuus proventus non in alium oſum, quàm reparationis, conſervationis & manutentionis Fabricæ earumdem Eccleſiarum, ab unioſcujuſque Præſulibus, cum ſcientia pariter, & conſenſu ſuorum Capitulorum in occurrentibus caſibus erogetur, & quotieſcumque dictas Eccleſias reparatione non indigere conſtiterit, annui etiam fructus & fructuom fructus Dotium prædictarum in aliis ſtabilibus fundis & Capitalibus tutis; atque fructiferis, ac reſpectivè in aliis locis montium eodem prorsùs modo re inveſtiantur, & collocentur, ad hoc, ut ipſæmet Dotes majora in dies, benedicente Domino, ſuſcipiant incrementa, adeoque earum redditus ſupportando reparationis Fabricæ ipſarum Eccleſiarum oneri ſatis eſſe poſſint.

Cæterùm ſuper præmiſſis omnibus, ac præſertim ſuper iis, quæ rectam, & fidelem præfatarum dotium adminiſtrationem reſpicient, eorumdem Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum inferiorom, atque etiam Capitulorum conſcientiam peculiariter, & diſtrictè oneramus; Ac inſoper quoties Archiepiſcopi, Epiſcopi vel Ordinarii Inferiores, ac reſpective Capitula io aliquo ex his defecerint, itaut vel ratione minus fidelis, idoneique depoſitarij, aut ex cauſa non facti, vel minùs tuti, & exindè deperditi inveſtimenti, aut demùm propter erogata Capitalia, vel fructus io alios uſus, aliquod præjudicium emerſerit Patrimonio Fabricæ ipſi Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Ordinarii

Inferiores, & reſpectivè Capitula, & ſinguli Canonici qui defecerint, eorumque hæredes, & ſucceſſores teneantur ad omnia damna, & intereſſe favore prædictæ Fabricæ, eorumdemque bona omnia pro potiori cauthela affecta ſint, & ſpecialiter hypothecata favore ejuſdem Fabricæ.

Quoniam verò noſtræ mentis non eſt per hanc noſtram Conſtitutionem, ut præmiſimus, Sacrorum Canonum ſtatuta, & præſidia infringere, ſed quantùm in Domino poſſumus augere favore Eccleſiarum, declaramus, & expreſsè volumus firmiſſimum nihilominùs manere onus reparandi, reſtaurandi, & manutenendi Eccleſias Cathedrales Epiſcopis à Jure injunctum, itaut in reſtaurandis, reparandis, & conſervandis Eccleſiis Cathedralibus, antequam tangantur fructus, ſeu capitalia favore fabricæ, vigore hujus Conſtitutionis conficienda, teneantur Epiſcopi, & ad normam Sacrorum Canonum exquiratur de eorum obligatione.

Prætereaque decernimus hanc noſtram Conſtitutionem locum habere favore omnium Eccleſiarum Cathedralium, & Collegiatarum totius Italiæ, & Inſularum adjacentium, tametſi pro nonnullis Eccleſiis editæ fuerint aliquæ proviſiones, ſicuti per fel. record. Innocentium PP. XIII. Prædeceſſorem noſtrum pro tribus Eccleſiis, nempe Auximana, Viterbien., & Toſcanen., & per Nos hactenùs pro quatuor ſcilicet Noſcan., Vigilien., Caſtellanaten., & Sypontina mediante unione ratæ penſionis ſuper fructibus earumdem Eccleſiarum, ad certum tempus favore fabricæ earumdem Eccleſiarum, actum fuiſſe conſtet, & in univerſum pro Eccleſiis Regni Neapolitani emanaverit Conſtitutio ſa. mem. Innocentii PP. XII. etiam Prædeceſſoris noſtri incipiens = *Inſcrutabili*, & ſupervenerit alia noſtra ampliativa incipiens = *Sacroſancti Apoſtolatus*.

Excipimus tamen ab hac Conſtitutione Beneficia noſtræ Archidiœceſis Beneventanæ; Dudum enim eorum reſpectu per aliam noſtram Conſtitutionem incipientem = *Romanus Pontifex* = confirmando, declarando, & ampliando antiquam Conſtitutionem fel. recordat. Pii PP. II. pariter Prædeceſſoris noſtri ſimile injunximus onus Beneficiis in univerſa Archidiœceſi exiſtentibus.

Volumus autem, quod huic noſtræ Conſtitutioni, ſeu ſolutioni mediæ annatæ prædictæ minimè ſubjecta exiſtant Beneficia illarum Diœceſum, & reſpectivè Collegiatarum, in quibus reperitur opus, ſeu peculiare patrimonium fabricæ ſufficienter inſtructum, aut onus, ſeu obligatio reparandi, reſtaurandi, & conſervandi Eccleſias reſidet penès Communitates Locorum, vel adſunt dictarum Eccleſiarum Patroni, qui niſi reparare, & manutenere velint eaſdem Eccleſias, earum Patronatum amittere debent; Cùm enim in his ſatis conſultum ſit reparationi, & conſervationi Eccleſiarum, nolumus aliud ſuperaddere Beneficiatis impendium, quod vergeret in ſublevamen eorum, qui de jure tenentur.

Decernentes eaſdem præſentes, ac præinſertas Literas ſemper validas, firmas, & efficaces exiſtere, ac fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, quomodolibet in futurum, inviolabiliter, & inconcuſſè obſervari; Sicque & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Apoſtolicæ Sedis Nuncios, alioſve quoſlibet quavis præeminentia, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ac authoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi quid ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus, quatenus opus ſit, noſtrâ & Cancellariæ Apoſtolicæ regulâ de jure quæſito non tollendo: necnon Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, Statutis, uſibus, ſtylis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis; Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apoſtolicis quibuſcumque ſub quibuſvis tenoribus, & formis, & cum quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, ac aliis decretis, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio facienda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium, & ſingulorum tenores, formas, & occaſiones, ac alia ſpeciali expreſſione digna præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, inſertis, ac ſervatis reſpectivè habentes, hac vice dumtaxat, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum ſpecialiter, & expreſſè derogamus, ac derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Ad hoc autem, ut præſentes Literæ ad omnium notitiam faciliùs deveniant, & nemo illarum ignorantiam allegare valeat, volumus illas, ſeu earum exempla ad valvas Eccleſiæ Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ, Curiæque generalis in Monte Citatorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris eſt, affigi, & publicari; Sicque publicatas, & affixas omnes, & ſingulos, quos illæ concernunt, perinde arctare, & afficere, ac ſi unicuique eorum nominatim, & perſonaliter intimatæ fuiſſent: utque ipſarum præſentium tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tam in judicio, quam extra illud, ubique adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omninò hominum liceat paginam hanc noſtræ confirmationis, approbationis, innovationis, ampliationis, reſtitutionis, reintegrationis, decreti, declarationis, ſtatuti, voluntatis, mandati, Conſtitutionis, aſſignationis, præcepti, & derogationis infringere, vel ei auſo temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto, IV. Idus Maii, Pontificatus noſtri anno primo. 4. Idus Maij, 1725.

Sanctiſſimi D. N. D. Benedicti Divina Providentia Papæ XIII. Conſtitutio ut Regulares Apoſtatæ ad ſuos Ordines impunè reverti poſſint.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

PAſtoris æterni vices licèt immeriti gerentes in terris, paternæ charitatis noſtræ partes eſſe reputamus, ut Oves, quas Sathanæ verſutia à caulis Domini abduxit, ad eaſdem opportunis rationibus reduceret, & ne in perpetuum pereant, quantùm Nobis ex alto conceditur, providere ſtudeamus. Ita-

que in præſenti anno Jubilæi, anno ſcilicet remiſſionis, & gratiæ, quem ad totius Catholicæ Eccleſiæ conſolationem, atque ædificationem, apertis, atque largiter prolatis ſpiritualium gratiarum diſpenſationi noſtræ divinitus creditarum theſauris, indiximus, & benedicente Domino, maximo cum animi noſtri gaudio celebramus, pietatis noſtræ viſcera erga Regulares profeſſionis ſuæ deſertores aperire, eoſque ad Chriſti Ovile, ſuos videlicet cujuſque Ordines, extra quos Luporum rapacium inſidiis, atque periculis expoſiti mirabiliter vagantur, quantùm divina benignitas largiri dignabitur, ut ad ſalutarem vitæ normam, quam amplexi fuerant, veluti poſtliminio reverſi vota ſua Domino reddere ſtudeant, revocare cupientes, ac fel. rec. Urbani VIII., Clementis X, & Innocentii XII. Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, qui annis Jubilæi tunc inſtantibus, ſeu currentibus ejuſmodi Regularium deſertorum reductioni providè conſuluerunt, veſtigiis inhærentes, authoritate Apoſtolica tenore præſentium miſericorditer indulgemus, ac ſtatuimus, & decernimus, ut Regulares Apoſtatæ, & fugitivi, cujuſcumque ſint Ordinis, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Congregationis, Societatis, & Inſtituti etiam neceſſariò exprimendi, qui citra Montes intra quatuor, ultra Montes verò intra octo menſes à publicatione earumdem præſentium litterarum inchoandos, ſua ſponte ad ſuam quiſque Religionem redierint, tunc pœnarum omnium ipſis propter Apoſtaſiam hujuſmodi inflictarum, vel infligendarum remiſſionem, atque impunitatem aſſequantur; ita tamen, ut debeant à ſuo quiſque reſpectivè Superiore humiliter petere abſolutionem, & coram eo culpam fateri, atque emendationem polliceri, & viceverſa Superior benignè illos teneatur ab hujuſmodi pœnis abſolvere, & paterna charitate complecti, cui propterea ad effectum præmiſſum dumtaxat, quatenus opus ſit, omnem facultatem neceſſariam dicta authoritate harum ſerie impertimur. Non obſtantibus præmiſſis, nec non Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibuſque Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac quorumvis Ordinum, Congregationum, Societatum, & Inſtitutorum, aliiſve quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, ſtylis, & uſibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis etiam Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, & Inſtitutis hujuſmodi, illorumque Generalibus, & aliis Superioribus, ac perſonis quibuſlibet, ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis etiam motu proprio, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac Conſiſtorialiter, & aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum in genere, vel in ſpecie conceſſis, & quantiſcumque vicibus iteratis, approbatis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata exprimerentur, & inſererentur, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Ut autem eædem præſentes litteræ omnibus faciliùs innoteſcant, Volumus, illarum exempla ad Dilectos Filios Noſtros, & Apoſtolicæ Sedis Nuncios, ac Venerabiles Fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, aliuſque Eccleſiarum Prælatos, & Locorum Ordinarios tranſmitti, qui illas quantociùs publicare ſtudeant: Ipſarum verò præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eamdem omninò fidem in Judicio, & extrà illud ubicumque locorum haberi, quæ haberentur ipſis præſentibus ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 4. Aprilis 1725. Pontificatus noſtri Anno Primo. 4. April. 1725.

F. Card. Oliverius.

Anno à Nativitate Domini milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto, Indictione tertia, die verò 12. menſis Aprilis, Pontificatus autem SS. in Chriſto Patris, & D. N. BENEDICTI Divina Providentia Papa XIII. Anno Primo, ſupradictæ Literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Lateranenſis, Principis Apoſtolorum, & S. Mariæ Majoris de Urbe, & in Acie Campi Floræ, ac aliis locis ſolitis, & conſuetis per me Franciſcum Bartolottum Apoſtolicum Curſorem.

Joannes del Rè Mag. Curſ.

Motus proprius Sanctiſſimi D. N. BENEDICTI PAPÆ XIII. Pro incluſione Clericorum Civitatis, & Diœceſis Cæſenaten. in Collegio Juriſtarum ejuſdem Civitatis.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

ECcleſiæ Catholicæ per univerſum Terrarum Orbem longè, latèque diffuſæ, regimini, ineffabili Divinæ Sapientiæ abundantia præpoſiti, in his, per quæ perſonarum Eccleſiaſticarum honori, & commodis, ac uberiori in bonarum literarum ſcientia, laudabilibuſque diſciplinis, progreſſui opportunè conſulitur, Paſtoralis curæ noſtræ partes libentèr interponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Cùm itaque, ſicut accepimus, in Univerſitate Studij Generalis Cæſenaten., quæ in tota Provincia noſtra Romandiolæ unica exiſtit, Collegium Juriſtarum, viginti Doctoribus conſtans, dudùm erectum reperiatur, ac eidem Collegio fel. rec. Julius PP. II. Prædeceſſor Noſter, per ſuas Literas die XXIV. Junij MDIV. expeditas, Notarios creandi, & rec. mem. Clemens PP. VII. ſimilitèr Prædeceſſor Noſter, per ſuas Literas die X. Februarij MDXXIV. emanatas, duos ad id idoneos quotannis ad gradum Doctoratus in utroque Jure, ſervatis ſervandis, promovendi facultatem reſpectivè conceſſerint: hæcque facultas à Clemente Prædeceſſore conceſſa, ad alios duos annis ſingulis Doctoratus laurea decorandos, à piæ mem. Paulo PP. V. Prædeceſſore paritèr Noſtro, per ſuas die iij. Septembris MDCX. deſupèr editas Literas, ampliata: & omnes gratiæ ſupradictæ à ſimil. rec. Alexandro VII. & Clemente X. Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus quoque Noſtris, per eorum Literas die iij. Decembris MDCLVII., & die XXVIII. Septembris MDCLXXV. expeditas, cum conceſſione Indulti, non ſolùm prædictos quatuor, ſed etiam quoſcumque alios idoneos ſimilitèr promovendi, per eumdem Clementem X. Prædeceſſorem facta, confirmatæ fuerint: Necnon piæ mem. Paulus PP. III. Prædeceſſor etiam Noſter, per ſuas die XXX. Decembris MDXXXV. conditas Literas, omnia Statuta, Privilegia, Ordinationes, & Decreta dicto Collegio Juriſtarum eatenùs conceſſa, confirmaverit. Verùm Clerus Cæſenaten. graviùs ſemper tuliſſet, ac pluriès conqueſtus fuiſſet, quòd ipſe à Collegio ejuſmodi excluderetur, nec

unquàm

unquàm obtinere valuerit, ut in eo admitteretur; quinimò anno MDCCXIII. lite adverſus Juriſtas laicos in Congregatione Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Immunitati Eccleſiæ, & Controverſiis Juriſdictionalibus præpoſita, ad Jurium ſuorum tuitionem deſupèr mota, contrariam reſolutionem paſſus fuerit, binis potiſſimùm innixam fundamentis: primò nimirùm, quòd per Statuta dicti Collegij, à memorato Paulo III. Prædeceſſore confirmata, perſonarum Eccleſiaſticarum admiſſio in eodem Collegio prohibebatur: & altero, quòd idem Collegium inſtitutum fuerat, ut exindè haberi poſſent Juriſperiti, ad diverſa Officia ſæcularia, cum ſtatu Eccleſiaſtico incompatibilia, exercenda. Sed ſicut poſtmodùm per eumdem Clerum animadverſum fuit, Statuta prædicta nonniſi in forma communi, ut vocant, & cum clauſula, *quatenùs licita, & honeſta, ſacriſque Canonibus non contraria, neque contrà libertatem Eccleſiaſticam exiſterent*, confirmata fuerint; prout ex ipſius Pauli Prædeceſſoris Litterarum tenore apparet. Officium autèm Prætoris, quem Poteſtatem ibi appellant, cujus vices, dum eumdem Prætorem abeſſe, vel aliquo impedimento detineri contingit, Prior ejuſdem Collegij pro tempore exiſtens gerere ſolet, quidquid olim fuerit, hodiè non ampliùs præſeferat poteſtatem judicandi in Cauſis Criminalibus, in quibus agitur de pœna ſanguinis infligenda, quæ perſonis Eccleſiaſticis nuſquam congrueret, quemadmodùm pro earum excluſione in enarrata lite adductum fuerat; ſed Cauſarum Criminalium hujuſmodi cognitio ad Civitatis Cæſenaten. Gubernatorem, vel S. R. E. Cardinalem in Provincia Romandiolæ, & Exarchatu Ravennaten. Apoſtolicæ Sedis de Latere Legatum, pro tempore exiſtentes privativè nunc ſpectare dignoſcitur. Hinc eſt, quòd Nos, qui ab eo jàm tempore, quo in Minoribus conſtituti, Eccleſiæ Cæſenaten. præeramus, ipſius Cleri querimonias Nobis interdùm latas deſupèr audivimus, ipſumque à Collegio prædicto arceri, necnon perſonas Eccleſiaſticas, quas non minore Literarum ſcientia, ac doctrina, quàm laicos pollere decebat, in Univerſitatibus Studiorum Generalium Ditionis Eccleſiaſticæ deterioris eſſe conditionis, quàm in ſimilibus Univerſitatibus in Principum Sæcularium Dominijs conſiſten, ubi libentèr, paſſimquè admittuntur, indignè ferebamus; ejuſdem Cleri Cæſenaten., quem peculiari paternæ Charitatis ſemper complexi fuimus, & adhuc complectimur affectu, Votis hac in re, quantùm cum Domino poſſumus, annuere, illiuſque utilitati, ac decori in præmiſſis proſpicere volentes, *Motu proprio*, & ex certa ſcientia, & matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, harum ſeriem ſtatuimus, & ordinamus, ut deinceps perpetuis futuris temporibus, prædictum Collegium Juriſtarum viginti Doctoribus Collegialibus de numero participantibus conſtare debeat; quorum decem ex Clero, ſeù Cœtu Eccleſiaſtico Cæſenaten. Civitatis, vel Diœceſis, ſive indè originem ducentes, ſive exteri, qui tamèn ibidem domicilium contraxerint, vel Dignitatem, Canonicatum, aliudvè Beneficium Eccleſiaſticum, vel Officium reſidentiæ inibi obtinuerint, & totidem laici qualitatibus, quæ hactenùs requiri conſueverunt, præditi exiſtant: ita tamèn, quòd omnes Doctores laici, qui de præſenti in eodem Collegio reperiuntur, in eo remaneant, donec per obitum, ceſſionem, vel abſentiam ad denarium numerum redacti fuerint: omneſque viginti Doctores prædicti tam Eccleſiaſtici, quàm Laici, Collegium Juriſtarum inter ſe conſtituant, & emolumenta ipſi Collegio obvenientia inter ſe æquis portionibus partiantur. Prætereà Venerabilem Fratrem modernum, ac pro tempore exiſtentem Epiſcopum Cæſenaten. in Priorem, ſeù Præſidentem ejuſdem Collegij, motu, ſcientia, & Poteſtatis plenitudine paribus tenore præſentium perpetuò ſimilitèr facimus, conſtituimus, & deputamus. Volentes, ac mandantes, ut Collegium prædictum in poſterùm in Epiſcopio convocetur, & celebretur, Eccleſiaſticis ſcilicèt à dextris, juxtà cujuſque Dignitatis Ordinem, & laicis Doctoribus à ſiniſtris ipſius Epiſcopi ſedentibus: idem verò Epiſcopus omnes illas functiones peragat, quæ à Priore laico dicti Collegij huc uſquè expleri conſueverunt: aſſignando nempè ad Doctoratum promovendis puncta examinis; ac poſtquàm examen ritè, & collegialitèr expletum, & promovendi per pluralitatem Suffragiorum Doctorum ibi præſentium, tam Eccleſiaſticorum, quàm Laicorum, approbati fuerint, Epiſcopus prædictus, tanquàm Caput, ac nomine Collegij prædicti, profeſſionem Fidei Catholicæ, per ipſos promovendos emittendæ, recipiat, deindè illos laurea doctorali inſigniat, & ad Doctoratus gradum in utroque Jure promoveat, eiſque conſuetas patentes Literas, à ſe ſubſcriptas, ſuoque, & ejuſdem Collegij ſigillo munitas, deſupèr expediat, & relaxet, ſervato in reliquis, nihilque innovato more, ac ritu in promotionibus ad Doctoratum hujuſmodi, per idem Collegiatum hactenùs ſervari conſuetis. Sede autem Epiſcopali Cæſenaten. vacante, Vicarius Capitularis ipſius Eccleſiæ Cæſenaten. tunc legitimè deputatus, ejuſdem Epiſcopi vices in omnibus præmiſſis gerat, & ſuſtineat. Porrò cùm Prior laicus ſupradicti Prætoris abſentis, vel impediti, partes ſupplere antehac conſueverit, ut præfertur; quod de cætero Doctor laicus antiquior ejuſmodi officio fungatur: ſicuti etiam ſecundus in Antianitate, Judicis appellationum munus exerceat, quatenùs uſus appellandi ad Doctorem dicti Collegij vigeat: ac tertius Doctor in negocijs aquarum, viarum, & aliarum rerum ſimilium jus dicendi facultatem habeat, ſi, & dummodò id alicui Doctori ejuſdem Collegij competat; Motu, ſcientia, & Poteſtatis plenitudine ſimilibus earumdem tenore præſentium ſtatuimus itidèm, & ordinamus. Decernentes eaſdem præſentes Literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod prædicti Doctores laici, ſeù alij quilibet in præmiſſis intereſſe habentes, ſeù habere prætendentes, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque Cauſæ, propter quas præſentes emanarùnt, ſufficientèr adductæ, verificatæ, & juſtificatæ fuerint, aut ex alia quacunque cauſa, colore, prætextu, & capite etiam in corpore Juris clauſo, nullo unquàm tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut intereſſe habentium conſenſu, aliove quolibet, etiam formali, & ſubſtantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, limitari, aut ad terminos Juris reduci, ſeu in controverſiam vocari, aut adverſùs illa aperitionis oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumquè Juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, vel impetrari, ſeu impetrato etiam Motu, ſcientia, & Poteſtatis plenitudine paribus conceſſo, vel emanato quempiam in Judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare poſſe: ſed ipſas præſentes Literas ſemper, & perpetuò firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere: ac ab illis, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit quandocumque, in omnibus, & per omnia inviolabilitèr obſervari, & illis reſpectivè pleniſſimè ſuffragari. Sicque, & non alitèr, in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac dictæ S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Apoſtolicæ Sedis Nuncios, alioſve quoſlibet, quacumque præeminentia, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis alitèr judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate; judicari, & definiri debere: ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcientèr,

vel ignorantèr contigerit attentari. Quocircà Venerabili Fratri Hieronymo moderno, ac pro tempore paritèr exiſtenti Archiepiſcopo Ravennaten., per præſentes Motu pari committimus, & mandamus, quatenùs ipſe per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes Literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quotiès pro parte intereſſe in præmiſſis habentium, ſeu alicujus eorum fuerit requiſitus, ſolemniter publicans, illiſque in eiſdem præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtens, faciat auctoritate noſtra illos, & eorum quemlibet præſentium Literarum, & in eis contentorum hujuſmodi commodo, & effectu pacificè frui, & gaudere: non permittens illos deſupèr à quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles; per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: legitimiſque ſuper his haben. ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis. Non obſtan. Lite, & Cardinalium reſolutione ſupradictis, ac fel. rec. Bonifacij PP. VIII. Prædeceſſoris etiam Noſtri, de una, & Concilij Generalis, de duabus dietis, dummodò ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium in Judicium non trahatur, necnon Pauli III. Literis prædictis, & Cancellariæ Apoſtolicæ regula de Jure quæſito non tollendo, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis atque quatenùs opus ſit, Collegij prædicti, alijſque quibuſlibet etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & Conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegijs quoque, Indultis, & Literis Apoſtolicis, eidem Collegio, ejuſque perſonis, ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis Clauſulis, irritantibuſque, & alijs Decretis in genere, vel in ſpecie, etiam Motu, ſcientia, & Poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac Conſiſtorialitèr, & aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis, confirmatis, & pluries innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro eorum ſufficienti derogatione, de illis, eorùmque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per Clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut quævis alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, exprimerentur, & inſererentur, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis, habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxàt ſpecialitèr, & expreſsè derogamus, ac derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 11. Aprilis MDCCXXV. Pontificatus
11. April. 1725. Noſtri Anno Primo. *Fr. Card. Oliverius.*

Loco † Sigilli.

Quà decernitur, & mandatur; ut in Italia, eique adjacentibus Inſulis, Parochis Defunctorum, qui in Eccleſiis quorumcumque Regularium de cætero tumulabuntur, Quarta Funeralis perſolvatur cum aliis ordinationibus, & derogationibus opportunis.

BENEDICTUS EPISCOPUS
Servus Servorum ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex æqui, bonique ſupremus Aſſertor, auctoritatem à Chriſto per Beatum Petrum Apoſtolorum culmen ſibi traditam intelligens, ut ex Agro Dominico pro temporum neceſſitate noxia evellat, & deſtruat, utiliaque plantet, ac ædificet, ea interdùm, quæ à Prædeceſſoribus ſuis ob rationales, & juſtas cauſas olim ſancita fuerunt, ubi in grave aliorum præjudicium, & detrimentum redundare cognoſcit, atque diſſidiis, & contentionibus fomentum præbere animadvertit, maximè inter Dei, & Eccleſiæ Miniſtros, quorum eſt evangelizare pacem, & quibus à Domino non aliud frequentiùs, neque enixiùs commendatur, quàm ut pacem, ac unitatem diligant, moderari, & immutare, aliaſque Paſtoralis Officii ſui partes deſuper interponere ſolet, prout rerum, locorum, temporumque circumſtantiis, maturè penſatis, diſcordiarum extinctioni, Eccleſiaſticorum Miniſtrorum quieti, fidelium Animarum ſaluti, divinoque cultui conſpicit ſalubriter expedire.

Sanè quàmplures Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri multiplicia, ac planè inſignia conſiderantes merita Ordinum Regularium, qui militantem in terris Eccleſiam fortiſſimis omni tempore auxerunt præſidiis, Viris nempè vitæ ſanctitate, doctrinæ laude, ac Orthodoxæ Religionis zelo præſtantibus, eidemque in Cælis triumphanti eximii fulgoris lumina addiderunt, ipſos Ordines, eorumque Profeſſores, plurimis ſatis amplis indultis, & privilegiis benignè decorarunt, ac inter alia iis illud conceſſerunt, ut canonicam portionem, ſeù quartam funeralium emolumentorum partem pro perſonis, quæ in eorum Eccleſiis ſepulturam ſibi eligerent, Parochis perſolvere minimè tenerentur; ac ad majorem ejuſmodi Privilegii firmitatem, Sanctioni etiam à fel. rec. Clemente V. Prædeceſſore noſtro editæ in Concilio Viennenſi, & relatæ in Clementinâ: *Dudum de Sepultur.*; necnon Concilii Tridentini Decreto relato in *cap.* 13. *ſeſſ. de reformat.*, prædictam Quartam Funeralem Parocho apertè reſervantibus, non ſemel ampliſſimè derogarunt; Unde non acerbæ modò Parochorum querelæ, ſed innumeræ etiam contentiones, atque lites inter eos, & Regulares ſuper ſolutione ejuſdem Quartæ diverſis temporibus excitatæ fuerunt, quæ coram Ordinariis Locorum & deindè in variis quoque almæ Urbis noſtræ Tribunalibus, præſertim verò in Auditorio Palatii noſtri Apoſtoli, & in Congregatione Venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium præfati Concilii Tridentini Interpretum magno Partium ſtudio, nec minori ſumptuum incommodo diſcuſſæ, ſicut accepimus, aliquandò ad favorem Parochorum, aliquandò autem ad favorem Regularium, pro diverſis Cauſarum circumſtantiis, atque vario Judicantium ſenſu, deciſæ, ac definitæ fuerunt. Hæc porrò Judicatorum, Sententiarumque diverſitas, cùm nullam certam, ac determinatam conſtituerit regulam in evenientibus caſibus obſervandam, magnum planè fomentum, & anſam reliquit, imò & latam ſternit viam ulterioribus inter prædictos Regulares, & Parochos litibus, & controverſiis, ex quibus ipſi, qui in domo Dei ambulare debent cum conſenſu, novis de cætero perturbari diſſidiis, noviſque prægravari diſpendiis poſſunt cum Divini Cultùs detrimento, & ſcandalo plurimorum.

Quocircà Nos maximè expedire cenſentes, ut ejuſmodi controverſiæ, & lites ab Eccleſia Dei penitùs arceantur, ac inſuper, licèt univerſos Ordines Regulares, in quibus, nempè in Ordine Fratrum Prædicatorum, Nos ipſi plurium annorum ſpatio verſati ſumus, ſpeciali paternæ charitatis affectu proſequamur, eoſque, uti de Eccleſia, Catholica Fide, & Sede Apoſtolica optimè meritos, præcipuo ſemper in honore, ac pretio, habuerimus, & habeamus; nihilominùs conſiderantes exemptionem à ſolutione Quartæ Funeralis præfatis Ordinibus à dicta Apoſtolica Sede conceſſam modò vergere in maximum Parochorum præjudicium, tum propter multiplicationem Conventuum, & Monaſteriorum Regularium, tum etiam propter auctam devotionem, & conſuetudinem Fidelium ſepulturam eligendi in Eccleſiis prædictorum Regularium; ac proindè non modò conſentaneum, ſed etiam neceſſarium arbitrantes, ut eorumdem Parochorum, quibus cæteroquin Sacri Canones, & priſca Eccleſiæ diſciplina aperte ſuffragantur, in-

demnintati

demniſati opportunè conſulatur, & antedicta Apoſtolica Privilegia ad æquitatis limites reducantur: Hinc igitur eſt quod Nos omnia, & ſingula memorata Privilegia exemptiva à ſolutione Quartæ Funeralis quibuſvis Ordinibus, Congregationibus, ac Inſtitutis Regularibus ab Apoſtolica Sede, ut præfertur, quandocumque, & quomodocumque conceſſa præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, ac de eorum tenore ſubſtantia ſatis ſuperque inſtructi, de nonnullorum Venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium, & aliquot etiam Romanæ Curiæ Prælatorum à Nobis ad id ſpecialiter deputatorum conſilio, ſuadentibus etiam Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis in præſenti Sacro Concilio congregatis, ac inſuper Motu proprio, ex certa ſcientia ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione, præmiſſa omnia Privilegia quoad Quartam Funeralem tantùm pro locis infra exprimendis moderamur, reformamus, ad viam juris reducimus, & quatenus opus ſit, etiam revocamus, & abrogamus, neque cuiquam deinceps ſuffragari poſſe, vel debere decernimus.

Prætereà motu, ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſancimus, ſtatuimus, & mandamus, ut in Italia, eique adjacentibus Inſulis, à die publicationis præſentis Conſtitutionis in futurum Parochis Defunctorum, qui in Eccleſiis quorumcumque Regularium prædictorum tumulabuntur, perſolvatur & cum effectu tradatur Quarta Pars omnium Intorticiorum & Candelarum, quibus Defuncti Cadaver in itinere ad Eccleſiam tumulantem aſſociabitur, nec non omnium Intorticiorum, & Candelarum, quæ in eadem Eccleſia circa Cadaver, vel etiam in Altaribus in die funeris accendentur. A prædicta tamen Quarta Funerali exceptæ intelligantur, & ſint Candelæ, quas Sacerdotes, etiam Regulares, vel piarum Sodalitatum Confratres funus aſſociantes, manualiter per viam accenſas deferent. Quòd ſi funus non fieret in die tumulationis, ſed ad diverſam diem, vel ad aliud longius tempus differretur, Parocho nihilominùs aſſignetur Quarta Pars omnium Intorticiorum, & Candelarum, quæ ipſamet peracti funeris die in Eccleſia, ubi Defunctus humatus fuit, circa Cœnotaphium, ſeu tumulum honorarium, atque etiam in Altaribus ejuſdem Eccleſiæ, accenſa fuerint. Hæc portò omnia locum habeant, & exactè in poſterum obſerventur, quotieſcumque Defunctus extrà ſuam Parochialem Eccleſiam tumuletur, vel exponatur, ſive quia in Eccleſia tumulante, vel exponente Beneficium obtinuerit, ſive quia ibidem Sepulchrum habuerit gentilitium, ſive tandem quia in ea Sepulturam elegerit. Cæterùm ſub prædicta Quarta Funerali comprehendi non intendimus, imò expreſsè ab ea excipimus, legata Miſſarum, & Anniverſariorum, hiſque ſimilia pia relicta ad favorem Eccleſiæ tumulantis, vel exponentis à Defuncto diſpoſita; Circa quæ, ac omnia, & ſingula alia, de quibus in præſenti Conſtitutione mentio facta non fuit, Privilegia prædictis Regularibus Ordinibus ab Apoſtolica Sede conceſſa ſalva prorſùs, illæſa, ac inviolata perpetuò permanere, & ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, inconcuſsè, ac irrefragabiliter obſervari debere volumus, decernimus, & mandamus. Ubi verò conſuetudines legitimæ probatæ, conventiones, concordiæ, vel ſtatuta vigerent, quæ præfatis Parochis magis faverent, illiſque pinguiorem prædictâ Quartâ emolumentorum funeralium portionem aſſignarent, ea in iis, in quibus vigent, locis inconcuſsè ab omnibus obſervari motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine paribus, ſancimus, præcipimus, & jubemus.

Decernentes pariter præſentes Literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod prædictorum Ordinum Regularium Superiores, vel quicumque alij in præmiſſis intereſſe habentes, ſeù habere quomodolibet prætendentes, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, & auditi, ſeù cauſæ, propter quas præſentes emanarent, adductæ, verificatæ, ſeù aliàs juſtificatæ non fuerint, vel etiam enormis, enormiſſimè, & totalis læſionis, aut alio quovis prætextu, & ex quocumque capite, colore, & cauſa etiam neceſſariò exprimenda, de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeù nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, in toto, vel in parte reſcindi, retractari, invalidari, in jus, vel controverſiam revocari, ad terminos juris reduci, ſeù adversùs illas reſtitutionis in integrum, aperitionis oris, aut quodcumque aliud juris, vel facti, gratiæ, vel juſtitiæ remedium impetrari, ſeù eo impetrato quemquam uti, ſeù ſe juvare in judicio, vel extrà nullatenùs poſſe; ſed eas ſemper validas, firmas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, ac obtinere, & ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, inviolabiliter, & inconcuſsè obſervari debere; Sicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum dicti Palatij Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Apoſtolicæ Sedis Nuncios, ſublata eis, & eorùm cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, & ſecùs ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus, quatenus opus ſit, noſtra, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regula de Jure quæſito non tollendo, aliiſque Apoſtolicis, ac in univerſalibus, provincialibuſque, & ſynodalibus Concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, necnon quorumvis Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, etiam immemorabilibus; Privilegijs quoque, Indultis, & literis Apoſtolicis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros eiſdem Ordinibus, ut præfertur, illorumque Superioribus, & Profeſſoribus quibuſcumque ſub quibuſvis verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatorijs, & alijs efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & Decretis irritantibus, etiam motu ſimili, & conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis, confirmatis, & innovatis, Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeù quævis alia expreſſio facienda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium, & ſingulorum tenores, formas, & occaſiones, ac alia etiam ſpeciali expreſſione digna præſentibus prò plenè, & ſufficienter expreſſis, ac ſervatis reſpectivè habentes, hac vice dumtaxat, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum ſpecialiter, & expreſsè derogamus, ac derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Ut autem præſentes Literæ ad omnium notitiam faciliùs deveniant, & nemo illarum ignorantiam allegare valeat, volumus illas, ſeù earum exempla, ad valvas Eccleſiæ Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, Curiæque generalis in Monte Citatorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris eſt, affigi, & publicari; ſicque publicatas, & affixas omnes, & ſingulos, quos illæ concernunt, perindè arctare, & afficere ac ſi unicuique eorum nominatim, & perſonaliter intimatæ fuiſſent: utique ipſarum præſentium Literarum tranſumptis, ſeù exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorsùs fides tàm in judicio, quàm extra il-

lud, ubique adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergò omninò hominum liceat paginam hanc noſtrarum voluntatis, declarationis, reformationis, moderationis, conceſſionis, aſſignationis, præcepti, ſanctionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto, quarto Kalendas Maij
4. Kal. Maii 1725. Pontificatus noſtri Anno Primo.

P. M. Card. Oliverius.

Viſa de Curia I. C. Archiepiſcopus Amaſenus.

Loco ✝ Plumbi, L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Anno à Nativitate Domini milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto, Indictione tertia, die verò 8. menſis Junii, Pontificatus autem SS. in Chriſto Patris, & D. N. D. BENEDICTI Divina Providentia Papæ XIII. Anno ſecundo, ſupradictæ Literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicarum Lateranenſis, Principis Apoſtolorum, & S. Mariæ Majoris de Urbe, & in Acie Campi Floræ, ac aliis locis ſolitis, & conſuetis per me Franciſcum Baldum Apoſt. Curſ. Antonius Pelliccia Mag. Curſ.

Literæ in forma Brevis quibus diverſæ annuæ contributiones, & applicationes pro augendis redditibus Seminarii Eccleſiaſtici Cæſenaten. demandantur, cum ſuppreſſione, & unione parvi Conventus Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini, aliiſque Ordinationibus.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Apoſtolicæ Dignitatis apicem, nullo licet noſtrorum ſuffragio meritorum per ineffabilem Divinæ bonitatis abundantiam evecti, in his per quæ Seminaria ad rectam adoleſcentium in bonis moribus, Eccleſiaſtica diſciplina, literarumque ſtudiis inſtructionem providè inſtituta nedùm conſerventur, ac jugiter perſiſtant, verùm uberiora quoque in dies ſuſcipiant incrementa, paſtoralis muneris noſtri partes libenter interponimus, prout conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Cùm itaque, ſicut accepimus, Seminarium Eccleſiaſticum in Civitate noſtra Cæſenaten. centum, & ultra ab hinc annis fundatum, & rectum reperiatur cum modica dote, ſeu aſſignatione annuorum dumtaxàt centum quinquaginta trium ſcutorum monetæ, quæ ex fructibus menſæ Epiſcopalis, & Capitularis, ac Beneficiorum Civitatis, & Diœceſis Cæſenaten. ad Sacri Concilii Tridentini decretorum præſcriptum detrahuntur, & ob Cleri inopiam, atque exiguas, ac multiplices portiones, quæ hanc pecuniæ ſummam conſtituunt, duræ, & difficilis, ut plurimùm, exactionis redduntur, neque aliàs eidem Seminario integri, & ampliùs ab ejus fundatione ævi decurſu bona, quàm parvi Conventus ſuppreſſi, ac cujuſdam hæreditatis cum onere alendi duos Juvenes ad quorumdam Patronorum nominationem inibi admittendos ei aliàs relictæ, ex quibus centum circiter ſcuta paris monetæ annuatim retrahuntur, hucuſque obvenerint, aut quæſita fuerint, itaut Seminarium prædictum, utpotè congruis, ac neceſſariis redditibus deſtitutum in incerto ſemper ſtatu, ac periculo, nè ſenſim dilabatur, verſetur, quandoquidem annui ejus proventus vix mercedi Præceptoribus, Miniſtris, ac inſervientibus ſolvendæ, aliiſque communibus ſumptibus hujuſmodi faciendis ſatis eſſe dignoſcantur. Nos hoc ſanctum, & pium opus à memorato Concilio Tridentino tantoperè commendatum, ac pro recta Puerorum Civitatis, & Diœceſis prædictarum educatione, vel maximè neceſſarium, quòd nullum ibi adſit Collegium Clericorum Societatis Jeſu, nullaque Domus Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei, Scholarum Piarum nuncupatorum, qui eos erudiant, ac inſtruant, quantùm Nobis ex alto conceditur, providere cupientes, non abſimili ratione, quà olim Seminarii Eccleſiaſtici Civitatis Sypontin., cùm Metropolitanæ iſti Eccleſiæ præeramus, egeſtati, approbante Congregatione tunc exiſtentium S. R. E. Cardinalium negotiis, & Conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita *, opportunè proſpeximus, ipſi Seminario Cæſenaten. ſubveniendum duximus. Idcircò motu

*Sac. Congreg. S.R.E. Card. negotiis, & conſultationibus Epiſcop., & Regular. præpoſita 10 Novembris 167[illegible].

proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine harum ſerie ſtatuimus, decernimus, & mandamus, ut deinceps perpetuis futuris temporibus Confraternitas, ſeu Hoſpitale Sancti Tobiæ, necnon Confraternitates B. Mariæ de Suffragio, ac ejuſdem B. Mariæ de Populo reſpectivè nuncupatæ dictæ Civitatis Cæſenaten., eidem Seminario Cæſenaten. annua quinquaginta ſcuta paria pro earum qualibet contribuere, ac realiter, & cum effectu præſtare teneantur, & obligatæ exiſtant; Ita tamen, quod unicuique ex tribus Confraternitatibus ejuſmodi nominare liceat ſingulis annis Puerum Civitatis prædictæ in eodem Seminario gratis alendum, & educandum, cujus nominatio hoc pacto fiat, nimirùm pro parte cujuſlibet dictarum Confraternitatum, earumve Confratrum tres Pueri de dicta Civitate Venerabili Fratri moderno, ac pro tempore exiſtenti Epiſcopo Cæſenaten. præſententur, ex quibus unus ab eodem Epiſcopo, quem magis idoneum, ac melioris indolis in Domino judicaverit, deligatur. Præterea Parvum Conventum de Caſacarella Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini in Diœceſi Cæſenaten. ruri poſitum, in quo duo ſoli Fratres ejuſdem Ordinis de præſenti degunt, unà cum illius Conventualitate, titulo, eſſentia, & denominatione, motu, ſcientia, deliberatione, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus tenore præſentium perpetuò extinguimus, ſupprimimus, & abolemus, ipſique Seminario in perpetuum unimus, & incorporamus, ac tam dicti parvi Conventus bona mobilia, & immobilia ſacra, & prophana, domus, vineas, prædia, canones, reſponſiones, fructus, ac jura quæcumque, quàm alterius Confraternitatis ſub Titulo Sanctiſſimi Roſarii ejuſdem B. Mariæ Virginis juxta Eccleſiam Fratrum Ordinis Prædicatorum præfatæ Civitatis Cæſenaten. erectæ, cujus bona, dum Eccleſiam Cæſenaten. regebamus, inanibus litibus, & controverſiis plerumque injuſtis adversùs Fratres Ordinis prædicti, necnon temerè contra Juriſdictionem Epiſcopalem per tunc exiſtentes ejuſdem Confraternitatis Confratres agitandis abſumi dolenter videbamus, omnes annuos fructus, redditus, & proventus cujuſcumque quantitatis, ſpeciei, & valoris exiſtant, eidem Seminario itidem perpetuò applicamus, & aſſignamus. Decernentes pariter eaſdem præſentes literas, etiam ex eo quod prædictarum Confraternitatum Officiales, & Confratres, ac dicti parvi Conventus, illiuſque Ordinis Fratres, & cæteri quicumque in præmiſſis intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, & auditi, neque cauſæ propter quas præſentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut juſtificatæ, ullatenùs fuerint, ullo unquàm tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut alio quovis defectu etiam quantumvis magno, inexcogitato, & ſubſtantiali, ſive etiam ex eo quod in eiſdem præmiſſis ſolemnitates, & quævis alia ſervanda, & adimplenda, ſervata, & adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite à Jure, vel facto, aut ſtatuto, vel conſuetudine aliqua reſultante, etiam in corpore Juris clauſo, ſive etiam enormis, enormiſſimæ, & totalis læſionis, & quovis alio prætextu, occaſione, vel cauſa, etiam quantumvis juſta, rationabili, & privi

legiata,

legiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmiſſorum neceſſariò exprimenda foret, notari, & impugnari, invalidari, retractari, in jus vel controverſiam revocari, aut ad terminos Juris reduci, vel adversùs illas reſtitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque Juris, facti vel gratiæ remedium impetrari, ſeu quomodolibet conceſſo, aut impetrato quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare poſſe, ſed ipſas præſentes literas ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit in futurum pleniſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabilitèr obſervari; Sicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, & Apoſtolicæ Sedis Nuncios, alioſve quoſlibet quâcumque præeminentiâ, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublatâ eis, & eorum cuilibet, quâvis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus, ſuper his à quoquam quâvis authoritate ſcientèr, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca eidem moderno, ac pro tempore exiſtenti Epiſcopo Cæſenaten. per præſentes motu pari committimus, & mandamus, quatenùs ipſe per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ſolemniter publicans, dictoque Seminario in eiſdem præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtens, faciat authoritate noſtrâ Seminarium præfatum præſentium literarum, & in eis contentorum hujuſmodi commodo, & effectu pacificè frui, & gaudere, non permittens illud deſuper à quoquam quâvis authoritate quomodolibet indebitè moleſtari, perturbari, vel inquietari, contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſitâ compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis: Ipſi moderno Epiſcopo ſeriò inſuper injungentes, ut poſtquàm Eccleſiarum, & locorum piorum Civitatis, & Diœceſis prædictorum viſitationem peregerit, reliquorum locorum piorum earumdem Civitatis, & Diœceſis ſtatum in compendium redactum ad Nos quamprimùm diligenter tranſmittat, ut ſingulorum redditibus perpenſis, ratam portionem à quolibet eorum dicto Seminario annuatim conferendam, & ſolvendam, maturâ conſultatione adhibitâ definire, & taxare valeamus, quemadmodum de ſupradictæ Congregationis Cardinalium aſſenſu pro prædicto Seminario Sypontin. Nos olim feciſſe meminimus. Non obſtan. præmiſſis, ac quatenùs opus ſit, de jure quæſito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in ſuppreſſionibus, unionibus, ſeu applicationibus, illiſque committendis ad partes, vocatis quorum intereſt, & aliis noſtris, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, nec non Lateranen. Concilii noviſſimè celebrati uniones perpetuas, niſi in caſibus à Jure permiſſis fieri prohiben., aliiſque Apoſtolicis; ac in univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, nec non Confraternitatum, & Conventus hujuſmodi, illiuſque Ordinis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quâvis firmitate aliâ roboratis Statutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Confraternitatibus, Conventui, & Ordini, eorumque Fratribus, & perſonis ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generalès idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ inſerti forent præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die 30. Maij. 1725. Pontificatus Noſtri Anno Primo. *F. Card. Oliverius.* 30. Maij 1725.

Quâ Oppidum Pontis Curvi, ſeù Fregellarum in Provincia Romana, Civitatis titulo, ac honore inſignitur, ejuſque Collegiata Eccleſia S. Bartholomæi in Cathedralem erigitur, & Cathedrali Eccleſiæ Aquinati æquè principaliter in perpetuum unitur, cum aliis ordinationibus, & clauſulis, ac derogationibus opportunis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN excelſa Sedis Apoſtolicæ ſpecula, nullo licet meritorum noſtrorum ſuffragio, per ineffabilem illius, cujus eſt terra, & plenitudo ejus, clementiam conſtituti, levantes jugiter in circuitu Agri Dominici mentis noſtræ oculos, pervigilis more Paſtoris inſpecturi, quid Provinciarum, & locorum quorumlibet ſtatui conveniat, quidve operis ad promovendum ubique ſpirituale Chriſtifidelium bonum impendi debeat. Dignum verò Pontificia noſtra ſollicitudine in primis arbitramur, & juſtum, ut ad ea, quæ Eccleſiarum quarumcumque decorem, & amplitudinem, Divinique cultus incrementum reſpiciunt, quæque ſimul Oppidorum illuſtrium, ac eorum præſertim, quæ Romani Pontificis etiam temporali dominio ſubjecta ſunt, ſplendidiori ornamento conducere, & populis erga Nos, eandemque Sedem fide, ac devotione præſtantibus peculiarem conſolationem afferre poſſunt, ſtudia, curaſque noſtras libenter convertamus, noſtrique Paſtoralis Officii partes propenſa charitate deſuper interponamus, prout pia eorumdem populorum vota poſtulant, & Nos, matura adhibita conſultatione, cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire.

Cùm itaque, ſicuti pro parte dilectorum filiorum Capituli, & Canonicorum Secularis, & Collegiatæ Eccleſiæ S. Bartholomæi, necnon Univerſitatis, & Populi Oppidi noſtri Pontis Curvi Aquinatis Diœceſis in Provincia Romana, nuper expoſitum Nobis fuit, Idem Oppidum inter alia illarum partium inſigne, & antiquitatis gloria perceleбre, quippe quod ex ruinis veterum Fregellarum (claræ olim in Latio Urbis) fuiſſe conditum exiſtimatur, conſpicua habitantium, incolarumque multitudine, benedicente Domino, refertum exiſtat: ac ſeptem Parochialibus Eccleſiis, quarum tres ſunt Collegiatæ congruo Canonicorum numero inſtructæ, pluribus diverſorum Ordinum Virorum, atque Mulierum Cœnobiis, quatuor Confraternitatibus Laïcorum, duobus Hoſpitalibus, Monte pietatis pro ſubſidio pauperum, Commenda Equitum Ordinis S. Joannis Hieroſolymitani, multis nobilibus ædificiis, & non paucis familiis honeſtiſſimis decoretur, ac ultrà Pagum Sanctæ Olivæ nuncupatum ſibi ſuppoſitum, amplum, atque fructiferum habeat territorium, quod ad triginta circiter milliaria protenditur; retroactis verò temporibus plures in lucem ediderit ſacros Præſules, & alios vitæ ſanctimonia, optimarum diſciplinarum cultu, & militari etiam

laude illuſtres Viros; adeóque à Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus Noſtris non ſpecialibus modò gratiis, & beneficiis ornari, ſed Civitatis quoque titulo aliquandò appellari meruerit: Prætereà, cùm Epiſcopi Aquinates ob cœli inſalubritatem, & Domus Epiſcopalis defectum, apud ſuam Cathedralem Eccleſiam, quæ ceteroquin unum Archipresbyterum cum ſex tantùm Canonicis habet, reſidere non poſſint, ab antiquo tempore jugiter in ante dicto Oppido Pontis Curvi reſideant, & in memorata Eccleſia S. Bartholomæi nobilis, & amplæ ſtructuræ, ubi Archipresbyter, qui eſt unica Dignitas, Canonicus Theologus, & decem alii adſunt Canonici, Divinis Officiis more Cathedralium inſervientes, Cathedram fixam tenere, Sacra Olea conficere, Ordines conferre, & functiones Pontificales, quæ ex Tridentini Concilii præſcripto in Cathedralibus Eccleſiis peragi debent, decenter exercere ab antiquo etiam tempore conſueverint: In eadem inſuper Collegiata Eccleſia honorificè aſſervetur & peculiari fidelium veneratione colatur ſacrum Corpus S. Grimoaldi Confeſſoris, ipſius Eccleſiæ olim Archypresbyteri, & Concivis, cujus nomen in Martyrologio Romano deſcriptum eſt: Ad hæc in præfato Oppido ſpecioſum extet Epiſcopium à moderno Epiſcopo propriis ſumptibus cum Curia, & Archivio conſtructum, ubi Epiſcopus, & illius Vicarius in ſpiritualibus generalis habitare poſſunt, & ſolent; eidemque Palatio conjuncta conſpiciantur duo ſatis ampla ædificia, quorum alterum pro Monte pietatis deſtinatum eſt, alterum verò uſui Seminarii inſervit, in quo plures Alumni ex univerſa Diœceſi delecti, & Convictores etiam non pauci probe educantur, & ab idoneis Præceptoribus iis accuratè inſtituuntur diſciplinis, quas Tridentinum Concilium in Seminariis Eccleſiaſticis tradi mandat: Ac propterea Capitulum, & Canonici, Univerſitas, & Populus antedicti Oppidum Pontis Curvi, & Collegiatam Eccleſiam S. Bartholomæi hujuſmodi digni oribus titulis augeri ſummoperè exoptent, Nobiſque humiliter ſupplicaverint, ut dictum Oppidum in Civitatem, & dictam Collegiatam Eccleſiam in Cathedralem erigere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Nos igitur præmiſſorum omnium, & ſingulorum plenam, certamque notitiam habentes, & Capitulo, Canonicis, Univerſitati, & Populo prædictis, quos ob ſpectatam in Nos ac Sanctam Sedem devotionem, & fidem paterna charitate diligimus, ſpecialem gratiam facere, necnon Venerabilem Fratrem Joſephum modernum Epiſcopum Aquinatem, quem propter egregia ejus in Eccleſiam Aquinatem, dictumque Oppidum promerita, & ſignanter quòd ibidem Palatium Epiſcopale, ut præfertur, ac Seminarium, & Montem pietatis, novamque etiam Cathedralem Aquini, loco veteris dirutæ (quam in minoribus conſtituti jam collabentem propriis oculis dolentes inſpeximus) ædificanda curaverit, ac inſuper Epiſcopalis Menſæ proventus multiplicìter auxerit, Archiepiſcopi Tyanenſis titulo nupertimè inſignivimus, benigno, & grato favore proſequi volentes, omnibuſque, & ſingulis præmiſſis Nobis, ut præfertur, expoſitis, ac verificatis, & juſtificatis habentes, Motu proprio, ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Oppidum præfatum in Civitatem Pontis Curvi deinceps nuncupandam cum omnibus juribus, prærogativis, honoribus, & præeminentiis, quibus aliæ Civitates, earumque Cives utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum: & Secularem Collegiatam Eccleſiam S. Bartholomæi hujuſmodi in Cathedralem ſub eadem invocatione, & in ea Sedem Epiſcopalem pro Epiſcopo Aquini, & Pontis Curvi, ſeu Fregellarum conjunctim etiam nuncupando, qui in illa, & Civitate prædicta omnia, & ſingula, quæ Ordinis, & juriſdictionis, ac cujuſcumque alterius muneris Epiſcopalis ſunt, exerceat; necnon cum omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, indultis, & gratiis, quibus aliæ Cathedrales Eccleſiæ, earumque Præſules de jure, vel conſuetudine, aut aliàs quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac ipſius S. Bartholomæi honorem, & Chriſtifidelium devotionis augmentum, tenore præſentium perpetuò erigimus, & inſtituimus, illaſque ſic erectas, & inſtitutas, necnon Epiſcopum pro tempore exiſtentem, ac ipſius Eccleſiæ Capitulum, Sedi Apoſtolicæ immediatè etiam perpetuò ſubjicimus, & ſub peculiari Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum protectione ſuſcipimus.

Præterea motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus Cathedralem Eccleſiam S. Bartholomæi Pontis Curvi hujuſmodi antiquæ Cathedrali Eccleſiæ Aquinati æquè principaliter perpetuò unimus, itaut in poſterum eadem Eccleſia S. Bartholomæi Pontis Curvi Concathedralis cum Eccleſia Aquinate ſit, ac eſſe debeat, & Epiſcopus pro tempore exiſtens, Epiſcopus Aquinas, & Pontis Curvi, ſeù Fregellanus conjunctim eſſe, & nominari debeat, nec non in actibus Conſiſtorialibus, ac in Literis Apoſtolicis ſuper promotione novi Epiſcopi ad prædictas Aquinatem, & Pontis Curvi, ſeu Fregellarum, ſicut præfertur, Eccleſias æquè principaliter unitas, ſemper fieri debeat mentio prædictæ Eccleſiæ Pontis Curvi, ſeù Fregellarum, uti Concathedralis ejuſdem Eccleſiæ Aquinatis: conditione tamen adjecta, quòd eveniente Sedis Epiſcopalis vacatione Capitulum Eccleſiæ Aquinatis, uti antiquius, inconſulto, & minimè audito Capitulo dictæ Concathedralis Eccleſiæ Pontis Curvi, ſeù Fregellanæ, ad electionem Vicarii Capitularis procedere valeat, & qui ab eodem Capitulo Aquinate canonicè electus, & deputatus fuerit Vicarius Capitularis, ſuam juriſdictionem etiam in Eccleſia Pontis Curvi, ſeù Fregellana, ut hactenùs conſuevit, exercere liberè poſſit: ea planè ratione, quam Nos obſervari decrevimus, atque mandavimus, tam in electione Vicarii Capitularis, quàm etiam in omnibus aliis actibus conſimilem Concathedralitatem reſpicientibus, cùm nuper Eccleſiam Setinam declaravimus Cathedralem, & unitam à fel. rec. Honorio Papa III. æquè principaliter Eccleſiæ Terracinenſi, & quatenùs poſt ejuſmodi unionem Cathedralis eſſe deſtiſſet, vel nunquam Cathedralis extitiſſet, eam denuò in Cathedralem ereximus, eidemque Terracinenſi Eccleſiæ æquè principaliter in perpetuum univimus, quemadmodum in litteris Apoſtolicis hoc eodem anno Incarnationis Dominicæ 1725. tertio Kal. Maii à Nobis in ſimili forma ſub plumbo deſuper expeditis uberiùs continetur.

Cæterùm, cùm expoſitum Nobis fuerit Archipresbyterum, & Canonicos Cathedralis Eccleſiæ Aquinatis ex antiquo Apoſtolico privilegio omnibus Eccleſiaſticis functionibus deferre ſolitos eſſe Roccheṫtum cum Cappa Magna; æquum verò, juſtumque arbitremur, ut inter illos, & Archipresbyterum, atque Canonicos Concathedralis Eccleſiæ Pontis Curvi, ſeù Fregellanæ prædictæ nullum prorſus intercedat diſcrimen, ſed utraque iiſdem omninò Canonicalibus indumentis utantur; ipſis modernis, ac pro tempore exiſtentibus Archipresbytero, & Canonicis ejuſdem Eccleſiæ S. Bartholomæi Pontis Curvi, ſeù Fregellan. per alias noſtras ab ipſis per Cancellariam, ut moris eſt, expediendas Literas Apoſtolicas benignè indulgebimus, ut Rocchettum, & Cappam Magnam eo prorsùs modo, iiſque temporibus, quibus prædicti Archipresbyter, & Canonici antiquæ Concathedralis Eccleſiæ Aquinatis ejuſmodi indumenta geſtare hactenùs conſueverunt, tam in eorum Eccleſia, quàm in Capitulo, vel extrà, ac in Proceſſionibus, etiam funeralibus, & aliis quibuſcumque functionibus, poſtquam tamen Literas noſtras Indulti ejuſmodi per Cancellariam, ut præfertur, expediendas obti-

nuerint, & non ante, deferre poſſint & valeant.

Decernentes eaſdem præſentes Literas ſemper, & perpetuò validas, & efficaces exiſtere, ac fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere debere, ac nullo unquam tempore ex quocumque, vel qualibet cauſa quantumvis legitima, & juridica, etiam ex eo quòd Capitulum, Archipresbyter, & Canonici dictæ Eccleſiæ Aquinatis, ſeù quicumque alii cujuſcumque dignitatis, gradus, & præeminentiæ ſint, in præmiſſis omnibus, & ſingulis, & circa ea quomodolibet, & ex quavis cauſa, ratione, actione, vel occaſione jus, vel intereſſe habentes, ſeù habere prætendentes illis non conſenſerint, aut ad id vocati, & auditi, & cauſæ, propter quas eædem præſentes emanaverint adductæ, verificatæ, & juſtificatæ non fuerint, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, ſeù invaliditatis vitio, ſeù intentionis noſtræ, aut jus, vel intereſſe habentium conſenſus, aut quolibet alio quantumvis magno, ſubſtantiali, inexcogitato, & inexcogitabili, ac ſpecificam, & individuam mentionem, ac expreſſionem requirente defectu, ſive etiam ex eo quod in præmiſſis, eorumque aliquo ſolemnitates, & quævis alia ſervanda, & adimplenda, ſervata, & adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite à jure, vel facto, aut ſtatuto, vel conſuetudine aliqua reſultante, ſeù enormis, enormiſſimæ, totaliſque læſionis, aut quocumque alio colore, prætextu, ratione, vel cauſa, etiam in corpore juris clauſa, occaſione, aliave cauſa, etiam quantumvis juſta, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmiſſorum neceſſariò exprimenda foret, aut quod de voluntate noſtra, & aliis ſuperiùs expreſſis nullibi appareret, ſeù aliàs probari poſſet, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controverſiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversùs illas reſtitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, & terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel juſtitiæ remedium impetrari, ſeù quomodolibet, etiam motu ſimili conceſſo, vel impetrato, aut emanato uti, ſeù ſe juvare in judicio, vel extrà poſſe, neque ipſas præſentes ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus, etiam per Nos, & Succeſſores Noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem Apoſtolicam prædictam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter ex quibuſlibet cauſis, & ſub quibuſvis verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiamſi in eis de eiſdem præſentibus, earumque toto tenore, ac data ſpecialis mentio fiat, pro tempore factis, & conceſſis, ac faciendis, & concedendis comprehendi, ſed tamquam ad majus bonum tendentes, ſemper & omninò ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant, ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo, etiam ſub quacumque poſteriori data quandocumque eligenda conceſſas eſſe, & fore; ſicque, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, V. Legatos, dictæque Sedis Nuncios, ac alios quoſcumque quavis authoritate, poteſtate, prærogativa, & privilegio fungentes, ac honore, & præeminentia fulgentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, in quocumque judicio, & in quacumque inſtantia judicari, & definiri debere, & ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Non obſtantibus, quatenùs opus ſit, noſtra Cancellariæ Apoſtolicæ regula de jure quæſito non tollendo, aliiſque in contrarium præmiſſorum quomodolibet editis, vel edendis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, univerſalibuſque Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac prædictarum Eccleſiarum Aquinatis, & Pontis Curvi, ſeù Fregellarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, eorumque reformationibus, & novis additionibus, ſtylis, ritibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus privilegiis quoque, Indultis, & literis Apoſtolicis, illis, eorumque Superioribus, & perſonis, ac locis quibuſcumque, etiam ſpecifica, & expreſſa, ac individua mentione dignis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis Decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu pari, ac conſiſtorialiter, aut aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus in contrarium præmiſſorum conceſſis, approbatis, confirmatis, & innovatis, etiamſi in eis caveatur expreſsè, quod illis per quaſcumque Literas Apoſtolicas, etiam motu ſimili, pro tempore conceſſas, quaſcumque etiam derogatoriarum derogatorias in ſe continentes derogari non poſſit, neque cenſeatur eis derogatum; quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeù quævis alia expreſſio habenda, aut quæcumque alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium, & ſingulorum tenores, formas, & cauſas, etiam quantumvis prægnantes, pias, & privilegiatas præſentibus pro plenè, & ſufficienter, ac de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, inſertis, expreſſis, & ſpecificatis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum omnium, & ſingulorum validiſſimum effectum hac vice dumtaxàt latiſſimè, & pleniſſimè, ac ſufficienter, necnon ſpecialiter, & expreſsè, motu, ſcientia, & pietatis plenitudine ſimilibus harum ſerie derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtrarum erectionis, inſtitutionis, unionis, conceſſionis, indulti, præcepti, mandati, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire; ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Laterani Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto, Nono Kalen. Julii 9. July 1725.
Pontificatus noſtri anno ſecundo.

M Card. Prodatarius. *F. Card. Oliverius.*

Viſa de Curia J. C. Archiepiſc. Amaſenus.

Loco † Sigilli. L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

XIII. Quà Literæ Apoſtolicæ ſan. mem. Sixti V., Urbani VIII., & Innocentii XI., atque Decretum DD. Judicum querelarum, & Controverſiarum Sacri Concilii Romani in favorem Abbatialis Eccleſiæ, & Abbatis Sacri Monaſterii Caſinenſis Ordinis S Benedicti ampliſſimè confirmantur; Necnon eamdem Abbatialem Eccleſiam fuiſſe, & eſſe quaſi Cathedralem, & Abbati prædicto Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in omnibus Diœceſis Caſinenſis Eccleſiis competiiſſe, & competere declaratur; Ac inſuper Capitulo, Clero, & Populo Oppidi, ſeù Civitatis S. Germani quoad novi Epiſcopatus erectionem, ſeù reſtitutionem, perpetuum ſilentium imponitur, cum aliis ordinationibus, & clauſulis, atque derogationibus opportunis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

QUod inſcrutabilis Divinæ Sapientiæ, atque bonitatis altitudo humilitati noſtræ, meritis licèt,

ac viribus longè impari, committere dignata eſt, Sacroſancti Apoſtolatus Officium à Nobis exigit, ut omnium quidem Ordinum Regularium, quorum in numero Nos ipſi jamdudum Sacrum Prædicatorum Inſtitutum profeſſi fuimus, paternam geramus curam, ſed eos potiſſimùm Pontificiæ dilectionis brachiis complectamur, foveamus, & traditæ Nobis cælitùs authoritatis præſidio tueamur, undè uberes, atque ſuaves in militantem Eccleſiam fructus jugiter profluxiſſe, quotidieque profluere compertum eſt. Hos inter præcipuus ſanè locus jure debetur Ordini, quem magnus ille Occidentalium Monachorum Parens, Catholicæque Eccleſiæ lumen ſplendidiſſimum Benedictus inſtituit, & per Alumnos ſuos à mari uſque ad mare, & uſque ad terminos terrarum mirificè propagavit. Cujus quidem Sacri, & religioſiſſimi, Ordinis Profeſſores quàm eximio univerſam Eccleſiam cunctarum Chriſtianarum virtutum fulgore illuſtraverint, quamque præclarè de Orthodoxa Religione, deque hac ipſa Sancta Sede omni tempore meriti fuerint, illuſtria Romanorum Pontificum Prædeceſſorum Noſtrorum præconia, & monumenta teſtantur. Quamobrèm & charitatis ſtimulo urgemur, & juſtitiæ lege compellimur prædicti Ordinis, & Congregationis præſertim Caſinenſis, ac Monaſteriorum illi ſubjectorum felicem, proſperumque ſtatum omni cura, & vigilantia provehere, eorumque bona, jura, & privilegia quæcumque ſarta tecta, & illibata cuſtodire, ac iis etiam, quæ pro illorum indemnitate, & quiete rectè, ac providè conſtituta fuiſſe comperimus, ut firmiùs ſubſiſtant, & perpetuis futuris temporibus obſerventur exactiùs, Apoſtolicæ confirmationis robur, atque munimen adjicere, quatenùs eorumdem Cœnobiorum Monachi nulla re, quæ eos à religioſo propoſito, divinoque cultu avocet, præpediti, ſecundùm regularia præfati Ordinis inſtituta, tranquillis mentibus, gratum Altiſſimo impendere poſſint famulatum.

Expoſitum ſiquidem Nobis nuper fuit pro parte dilecti Filii Procuratoris Generalis antedictæ Congregationis Caſinenſis, quod licèt Eccleſia Abbatialis Sacri, & celeberrimi Monaſterii à S. Benedicto in Monte Caſino fundati in Provincia Romana ab antiquiſſimo, ac immemorabili tempore Cathedralis, vel quaſi, denominatione, & prærogativa gaviſa ſit, ejuſdemque Monaſterii Abbas pro tempore exiſtens in ea, & aliis finitimis Eccleſiis, & Locis juriſdictionem Epiſcopalem, vel quaſi exercere conſueverit: Quam ſanè juriſdictionem fel. rec. Sixtus Papa V. Prædeceſſor Noſter præ cæteris ampliſſimè confirmavit per ſuas Literas Apoſtolicas ſub plumbo expoſitas tenoris ſequentis.

„Sixtus Epiſcopus Servus Servorum Dei. Ad per-
„perpetuam rei memoriam. Benignitas Apoſtolicæ
„Sedis conſueta, ea, quæ per Romanos Pontifices
„pro Religionis incremento, & decore facta fuiſſe
„noſcuntur, libenter approbat, eiſque Apoſtolici
„muniminis robur adjicit, itaque de novo conce-
„dit, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedi-
„re Sanè pro parte dilectorum Filiorum Abbatis,
„& Conventus Monaſterii in Monte Caſino, Ordi-
„nis S. Benedicti Congregationis Caſinenſis, nul-
„lius Diœceſis, exhibita Nobis petitio continebat,
„quod dictum Monaſterium per diverſos Romanos
„Pontifices Prædeceſſores Noſtros multis, & variis
„gratiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus,
„& indultis cumulatum, & decoratum fuit, illiuſque
„Abbas pro tempore exiſtens nemini ſubeſt, ſed
„omnimodam juriſdictionem Epiſcopalem, ac pro-
„prium Territorium, ac jus congregandi Synodum
„habeat, prout illam congregaſſe, & in ea Exami-
„natores elegiſſe, ac poſſe Concurſum inſtituere,
„examinare, approbare; Oeconomos deputare, nec-
„non Sacramentum Chriſmatis contuliſſe, & Com-
„miſſiones gratiarum Apoſtolicarum debitæ execu-
„tioni demandaſſe conſtat, juxta declarationem Ve-
„nerabilium Fratrum Noſtrorum Sanctæ Romanæ
„Eccleſiæ Cardinalium, Concilio Tridentino inter-
„pretando Præfectorum, deſuper factam. Cùm au-
„tem ea, quibus dictæ Sedis intercedit auctoritas,
„meliùs obſerventur, ac proinde, ſicut eadem petitio
„ſubjungebat, ipſe Abbas, & Conventus cupiant
„præmiſſa omnia, dictæ Sedis patrocinio communiri;
„pro parte eorumdem Abbatis, & Conventus Nobis
„fuit humiliter ſupplicatum, quatenùs eorum deſi-
„derio in præmiſſis annuere de benignitate Apoſto-
„lica dignaremur. Nos igitur Abbatem, & ſingula-
„res perſonas Conventus hujuſmodi, à quibuſvis ex
„communicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſ-
„que Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à
„jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa
„latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad
„effectum præſentium dumtaxat conſequendum ha-
„rum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes,
„necnon tenores omnium, & ſingulorum privile-
„giorum prædictorum, præſentibus pro expreſſis
„habentes; hujuſmodi ſupplicationibus inclinati;
„omnia, & ſingula privilegia, immunitates, gratias,
„facultates, & indulta præſertim conferendi Sacra-
„mentum Chriſmatis, dummodo illud ſit priùs per
„Catholicum Antiſtitem, gratiam, & communio-
„nem dictæ Sedis habentem, conſecratum, Con-
„curſum pro conferendis Beneficiis Eccleſiaſticis cu-
„ratis in menſibus Apoſtolicis faciendi, ac Commiſ-
„ſiones gratiarum, tàm juſtitiam, quàm gratiam,
„etiam quoad Diſpenſationes Matrimoniales con-
„cernentes, Abbati Monaſterii Caſinenſis præſenti;
„ſive ſuo Vicario Generali pro tempore directorum,
„debitæ executioni demandandi, aliaque deſuper
„neceſſaria, & opportuna faciendi, juxta decreta
„dicti Concilii, Apoſtolica auctoritate, tenore præ-
„ſentium approbamus, & confirmamus, illiſque per-
„petuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac
„omnes, & ſingulos, tàm juris quàm facti defectus,
„ſi qui deſuper intervenerint, ſupplemus. Necnon
„pro potiori cautela, moderno, & pro tempore exiſ-
„tenti Abbati dicti Monaſterii, vel ſuo Generali
„Vicario, ut cùm Parochiales Eccleſiæ juriſdictio-
„nis dicti Monaſterii vacare contigerit, concurſum
„inſtituere, examinare, approbare, & magis ido-
„neos eligere, & Eccleſias hujuſmodi legitimè con-
„ferre, ac in menſibus Noſtris, & Succeſſorum Noſ-
„trorum Romanorum Pontificum collationi reſer-
„vatis, perſonas in concurſu electas, Nobis, & di-
„ctæ Sedi pro collatione obtinenda ſignificare, nec-
„non Sacramentum Chriſmatis; dummodo illud
„priùs ſit per Antiſtitem prædictum conſecratum,
„ut præfertur, conferre, ac quaſcumque Literas Apoſ-
„tolicas, tàm juſtitiam, quàm gratiam, etiam quo-
„ad diſpenſationes Matrimoniales perſonarum dictæ
„juriſdictionis, concernentes, ſibi tamen, & nulli
„alteri dirigendas, debitæ executioni demandare
„liberè, & licitè valeat, juxta decreta ejuſdem
„Concilii, dicta auctoritate tenore præſentium
„concedimus. Decernentes ex tunc irritum, &
„inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis autho-
„ritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit atten-
„tari. Non obſtantibus quibuſvis conſtitutionibus,
„& ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quo-
„que indultis, & Literis Apoſtolicis ſub quibuſ-
„cumque tenoribus, & formis, & aliis in contrarium
„quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis.
„Quibus omnibus, etiamſi de illis ſpecialis mentio
„habenda foret, illis aliàs in ſuo robore permanſu-
„ris, hâc vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè
„derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.
„Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam
„Noſtræ abſolutionis, approbationis, confirma-
„tionis, adjectionis, ſuppletionis, conceſſionis, de-
„creti, & derogationis infringere, vel ei auſu te-
„merario contraire. Si quis autem hoc attentare
„præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei,

ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo octuageſimo nono, Decimo Kalen. Martii Pontificatus Noſtri anno quinto.

Ac ejuſmodi juriſdictionis quaſi Epiſcopalis intuitu recol. mem. Urbanus Papa VIII. Prædeceſſor etiam Noſter decrevit, & ſtatuit, ut quæcumque Literæ Apoſtolicæ gratiam, vel juſtitiam concernentes, & aliæ conſimiles expeditiones ab Officialibus, ac Adminiſtris Pontificiis dirigi ſemper deberent Abbati pro tempore exiſtenti prædicti Monaſterii Caſinenſis, ſive ejus Vicario in ſpiritualibus generali, & non alteri, prout in ejuſdem Urbani Prædeceſſoris Literis in forma Brevis expeditis uberiùs continetur, quorum tenor eſt, qui ſequitur, videlicèt.

Urbanus Papa VIII. ad perpetuam rei memoriam. Exponi Nobis nuper fecit dilectus Filius Abbas Monaſterii Caſinenſis, nullius Diœceſis Provinciæ Capuanæ Ordinis S. Benedicti, quod aliàs fel. rec. Sixto Papæ V. Prædeceſſori Noſtro pro parte tunc exiſtentis Abbatis, & Conventus Monaſterii hujuſmodi expoſito quod dictum Monaſterium per diverſos Romanos Pontifices etiam Noſtros, tunc ſuos, Prædeceſſores multis, & variis gratiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, & indultis cumulatum, & decoratum fuerat, illiuſque Abbas pro tempore, exiſtens nemini ſuberat, ſed omnimodam juriſdictionem Epiſcopalem, ac proprium Territorium, & jus congregandi Synodum habebat, prout illam congregaſſe, & in ea Examinatores elegiſſe, ac poſſe Concurſum inſtituere, examinare, approbare, Oeconomos deputare, necnon Sacramentum Chriſmatis contuliſſe, ac commiſſiones gratiarum Apoſtolicarum executioni demandaſſe conſtabat; juxta declarationem tunc exiſtentium S. R. E. Cardinalium Concilio Tridentino interpretando Præfectorum deſuper factam; idem Sixtus Prædeceſſor ſupplicationibus Abbatis, & Conventus prædictorum inclinatus, omnia, & ſingula privilegia, immunitates, gratias, facultates, & indulta, præſertim conferendi Sacramentum Chriſmatis, dummodo illud foret priùs per Catholicum Antiſtitem gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habentem conſecratum: Concurſum pro conferendis Beneficiis Eccleſiaſticis Curatis in Menſibus Apoſtolicis faciendi, ac Commiſſiones gratiarum Apoſtolicarum tam juſtitiam, quam gratiam, etiam quoad Diſpenſationes Matrimoniales concernentes Abbati Monaſterii Caſinenſis prædicti, ſive ſuo Vicario Generali pro tempore directorum, debitæ executioni demandandi, aliaque deſuper neceſſaria, & opportuna faciendi juxta Decreta dicti Concilii approbavit, & confirmavit. Necnon pro potiori cautela tunc, & pro tempore exiſtenti Abbati dicti Monaſterii, vel ſuo generali Vicario, ut cùm Parochialis Eccleſiæ juriſdictionis dicti Monaſterii vacatio contingeret, concurſum inſtituere, examinare, approbare, & magis idoneos eligere, ac Eccleſiam hujuſmodi legitime conferre, & in Menſibus Romanorum Pontificum collationi reſervatis perſonas in Concurſu electas Romano Pontifici, & Sedi prædictæ pro collatione obtinenda ſignificare, necnon Sacramentum Chriſmatis, dummodo illud priùs ſit per Antiſtitem prædictum conſecratum, ut præfertur, conferre; ac quaſcumque Literas Apoſtolicas tàm juſtitiam, quam gratiam, etiam quoad Matrimoniales Diſpenſationes perſonarum dictæ juriſdictionis concernentes, ſibi tamen, & nulli alteri dirigendas debitæ executioni demandare liberè, & licitè valeret, juxta Decreta dicti Concilii conceſſit; decernens irritum, & inane ex tunc, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, & alias, prout in ejuſdem Sixti Prædeceſſoris Literis, quarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, dicitur uberius contineri. Cùm autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, juxta Literarum hujuſmodi tenorem, fuerint retroactis temporibus Commiſſiones gratiarum Apoſtolicarum prædictarum Abbati dicti Monaſterii, ſeù Vicario generali à Datariæ, Secretariæ Brevium, Cancellariæ, Pœnitentiariæ, & Cameræ Apoſtolicæ noſtrarum Officialibus directæ, & illæ, quæ propter Subditorum juriſdictioni dicti Monaſterii, vel expeditionum ſimilium gratiarum ignorantiam, à dictis Officialibus prædictæ juriſdictionis ignaris, interdum directæ fuerunt Epiſcopis vicinioribus correctæ fuerint, & Abbati, ſeù ejus Vicario hujuſmodi directæ, non abſque tamen Abbatis, & Conventus prædictorum incommodo, quos de titulo, ejuſque obſervantia docere, ac Subditorum prædictorum diſpendio, quos novas propterea expeditiones ſolvere oportuerit. Quare ut ſimilia incommoda, & diſpendia in poſterum evitentur, Nobis Abbas prædictus humiliter ſupplicari fecit ut deſuper opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur Abbatem prædictum ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, eumque à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes; ac prædictarum Sixti Prædeceſſoris Literarum tenorem præſentibus pro expreſſo habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, dilectis Filiis Magiſtro Ægidio Urſino de Vivariis, ac Marco Aurelio Maraldo nunc, & pro tempore exiſtentibus Noſtris, & Romanorum Pontificum Succeſſorum noſtrorum Datariis, & Brevium noſtrorum Secretorum Secretariis, nec non Cancellariam Apoſtolicam Regentibus, ac omnibus, & ſingulis aliis Datariæ, Secretariæ Brevium prædictorum, Cancellariæ, Pœnitentiariæ, & Cameræ Apoſtolicæ noſtrarum Officialibus, cæteriſque, ad quos ſpectat, & ſpectabit quomodolibet in futurum pro potiori cautela, & in executionem dictarum Sixti Prædeceſſoris Literarum, diſtrictè præcipiendo mandamus, ut ipſi poſthac quaſcumque tàm juſtitiam, quàm gratiam, etiam quoad Diſpenſationes Matrimoniales concernentes, etiam in forma Brevis, ac in forma ſignificavit, & collationum Beneficiorum in forma Dignum, & Gratioſa, ac Commiſſionum ſi in evidentem reſpectivè nuncupatarum, & abſolutionum, aliarumque ſimilium gratiarum Literas Apoſtolicas, perſonarum infraſcriptorum locorum, videlicet Civitatis S. Germani, Caſalis S. Baſilii de Chaira, necnon S. Eliæ, S. Victoris, S. Petri in fine, S. Apollinaris, S. Andreæ, S. Ambroſii, S. Georgii, S. Petri in Curulis S. Angeli in Theodice, S. Salvatoris de Cucuruzio, S. Petri de Avellana reſpectivè nuncupatorum, ac Vallis rotundæ, Bellimontis, Ceſbarii, Terocoli, Roccæ Evandri, Pignatarii, Vallis Frigidæ, Caſtri Novi, Peſcularum propè Iſerniam, Vallis Regiæ, Civitellæ, Villettæ, Peſculi Conſtantii, Serræ Monaceſchæ, Faræ Filiorum Petri, & Ciſtarii Caſtrorum, ſeu Terrarum, quæ, ut dictus, ut ſupra, Abbas aſſerit, ejus, & prædicti Monaſterii Caſinenſis juriſdictionis, ac Diœceſis exiſtunt. eidem moderno, & pro tempore exiſtenti Monaſterii hujuſmodi Abbati, ſive ejus Vicario in ſpiritualibus generali, & non alteri dirigant; decernentes ex nunc irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Apoſtolicis, & in Conciliis Univerſalibus, Provincialibus, & Synodalibus editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, &

„Literis Apoſtolicis in contrariom quomodolibet „conceſſis, confirmatis, & ionovatis. Quibus omnibus, & ſingulis corum tenores præſentibus pro „ſufficienter expreſſis habenies, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis „eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent „exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 30. Maii „1639. Pontificatûs noſtri anno XVI.

Nihilominus Capitulum, & Canonici Collegiatæ Eccleſiæ Oppidi, ſeù Civitatis S. Germani antedictam Abbatialem Eccleſiam Montis Caſini antiquis ſuis prærogativis exuere, atque ſpoliare contendentes, illique, ut Cathedrali, vel quaſi ſubeſſe detrectantes; unno 1676. hoc, & alia dubia proponi curarunt in Congregarione Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita, quæ iiſdem dubiis ad Rotæ noſtræ Romanæ Auditorium pro Voto remiſſis, ibique diù accuratè diſcuſſis, & ad favorem Abbatialis Eccleſiæ reſolutis, anno tandem 1681. Eccleſiam Collegiatam S. Germani eſſe ſubjectam Eccleſiæ Abbatiali Montis Caſini, eidemque Eccleſiæ S. Germani, ac illius Capitulo, & Canonicis ſuper præmiſſis dubiis, & controverſiis imponendum fore, & eſſe perpetuum ſilentium cenſuit, & declaravit. Decretum verò à prædicta Congregatione deſuper editum ſubindè à piæ memoriæ Innocentio Papa XI. Prædeceſſore iiidem noſtro upprobatum, confirmatumque fuit per ſuas Literas Apoſtolicas in forma Brevis tenoris ſequentis, videlicèt.

„Innocentius Papa XI. ad futuram rei memoriam. Aliàs in cauſa juriſdictionis, inter dilectos „Filios Abbatem, & Monachos Monaſterii Montis „Caſini Ordinis S. Benedicti ex una, & dilectos etiam „filios Capitulum, & Canonicos Collegiatæ Eccleſiæ S. Germani ex altera Partibus pendebat indeciſa, emanavit à Congregatione Venerabilium „Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita Decretum tenoris, qui ſequitur, „videlicet: In Cauſa Montis Caſini Juriſdictionis „vertente inter P. Abbatem, & Monachos Montis Caſini ex una, & Capitulum, & Canonicos „Collegiatæ Eccleſiæ S. Germani Partibus ex altera „de, & ſuper dubiis, & controverſiis per hanc Sacram Congregationem Eminentiſſimorum S. R. E. „Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſitam, Partibus hinc „inde in facto, & in jure informantibus, ſub die „12. Martii 1676. referente Eminentiſſimo Caſtaldo, remiſſis ad Sacrum Auditorium Rotæ pro ejus „Voto, eadem Sacra Congregatio viſis tribus Deciſionibus per Sacram Rotam, utraque Parte informante, coram R. P. D. Albergato editis ſub diebus 30. Aprilis 1677., 14. Aprilis 1679., & 27. „Januarii 1681., viſoque ejuſdem Sacræ Rotæ Voto „regiſtrato in calce ultimæ Deciſionis emanatæ, omnibus Auditoribus votantibus, reque maturè diſcuſſa, necnon pluries citato, & intimato Procuratore Capituli, & Canonicorum S. Germani, referente Eminentiſſimo Caſanate in locum Eminentiſſimi Caſtaldi abſentis ſubrogato, cenſuit, & „declaravit Eccleſiam Collegiatam S. Germani eſſe „ſubjectam Eccleſiæ Abbatiali Montis Caſini, eidemque Eccleſiæ S. Germani, Illiuſque Capitulo, „& Canonicis ſuper præmiſſis dubiis, & controverſiis imponendum fore, & eſſe perpetuum ſilentium, „prout præſentis Decreti vigore imponit. Romæ 14. „Novembris 1681. = G. Card. Carpineus = Loco † „Sigilli = B. Panciaticus Secretarius = Cùm autem, „ſicut dilectus Filius Procurator Generalis Congregationis Caſinenſis dicti Ordinis Nobis nuper exponi fecit, ipſe Decretum hujuſmodi, quò firmiùs „ſubſiſtat, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ robore communiri plurimùm deſideret, Nos ipſius Procuratoris Generalis votis hac in re, quantùm in eum „Domino poſſumus, favorabiliter annuere volentes, eumque à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine „quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxàt conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus ejus nomine Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, Decretum præinſertum authoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ſalva tamen ſemper in præmiſſis authoritate memoratæ Congregationis Cardinalium. Decernentes eaſdem præſentes Literas ſemper firmas validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, obtinere, ac illis, ad quos ſpectat, & „pro tempore ſpectabit, pleniſſimè ſuffragari, & ab „eis reſpectivè inviolabiliter obſervari, ſicque in „præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & „Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, definiri debere, ac irritum, & inane, ſi „ſecùs ſuper his à quoquam ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ „apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris „die 22. Martii 1687. Pontificatûs Noſtri anno XI.

Verùm Deciſionibus Rotalibus, Decreto Congregationis, ejuſque confirmationi Apoſtolicæ hujuſmodi minimè acquieſcentes prædicti Capitulum, & Canonici, necnon quidam alii turbolenti Incolæ S. Germani, Cleri, & Populi nomine, rursùs, & quidem acriùs inſtaurandam ſuſceperunt in diebus noſtris rejectam petitionem; nam occaſione Concilii Romani, quod, benedicente Domino, proximè celebravimus, Nobis, & Venerabilibus Fratribus Noſtris ejuſdem S. R. E. Cardinalibus, necnon Venerabilibus itidem Fratribus Jo: Baptiſtæ Archepiſcopo Niſibeno, & Franciſco Epiſcopo Eluſino Judicibus querelarum, & controverſiarum ejuſdem Concilii, exhibuerunt, ac deindè etiam palàm ſpargi curarunt nonnullos Libellos typis impreſſos, pluribus refertos contumeliis, quibus enixè; ſummaque cum Impudentia flagitabant, ut Jura quaſi Epiſcopalia Abbati Montis Caſini in Diœceſi Caſinenſi competentia ſupprimerentur, iiſque ab Ipſo in perpetuum avulſis, Sedes Epiſcopalis, propriuſque Epiſcopus in Oppido, ſeù Civitate, & Eccleſia S. Germani inſtitueretur. Eorumdem vero Libellorum examine juſſu noſtro à memoratis Præſulibus Judicibus deputatis diligenter peracto, rebuſque expoſitis, qua par erat, maturitate diſcuſſis, iidem Judices ſuum deſuper protulerunt Decretum, cujus tenor eſt, qui ſequitur, videlicet.

„Cùm Sacrum Caſinenſe Monaſterium Auctoris „ſui, & Monachorum Sanctimonia, atque Romanorum Pontificum beneficiis celebre per quoſdam „Oppidi, Civitatis nuncupati S. Germani Incolas, „Cleri, & Populi nomine, libellis pluribus contumeliis refertis, ac palàm ſparſis, & exhibitis Sanctiſſimo Domino Noſtro occaſione Sacri Concilii „Romani, ac Nobis, uti Judicibus querelarum, & „controverſiarum in eodem Concilio, in eum finem „impetitum fuerit, ut ſupprimerentur Jura quaſi „Epiſcopalia Abbati Montis Caſini in Diœceſi Caſinenſi competentia, iiſque perpetuò ab eodem avul-

ſis,

ſis, Sedes Epiſcopalis inſtitueretur, ſive ut prætendunt, reſtitueretur, ac proprius Epiſcopus in Civitate, & Eccleſia S. Germani crearetur: Nos Judices prædicti, maturo deſuper pro rei gravitate habito examine, comperimus querelas expoſitas contra Abbatem Caſinenſem, ejuſque Monachos fuiſſe, & eſſe inſubſiſtentes, & contumelioſas, & tamquam tales rejiciendas, & proſcribendas, perpetuumque ſilentium quoad Epiſcopatus erectionem; ſive, ut prætenduut, reſtitutionem, aliaque in eiſdem libellis contenta Clero, & Populo, ac Particularibus S. Germani præſenti noſtro Decreto imponimus, ac impoſitum eſſe volumus, prout latiùs in Literis Apoſtolicis in calce hujus Concilii apponendis conſtabit. Romæ in Eccleſia Lateranenſi 18. Maii 1725. = Jo: Baptiſta Archiepiſcopus Niſibenus Judex querelarum, & controverſiarum Sacri Concilii Romani = Franciſcus Epiſcopus Eluſinus Judex querelarum, & controverſiarum Sacri Concilii Romani.

Poſt hujuſmodi Decreti publicationem, etſi præfati S. Germani Incolæ ab iniuſta, ac planè audaci petitione deſtiterint, & Nos in noviſſima Præſynodali Congregatione eorum impodentiam palàm arguere, & improbare, ſimulque Ordinem maximè Venerabilem, & tanti nominis Monaſterium digna laude proſequi non omiſerimus, contumelias tamen, quibus ejuſdem Monaſterii Abbatem, & Monachos proſcindere, eorumque exiſtimationem, ac honorem lædere auſi fuerant, impunitas dimittendas non eſſe cenſuimus, cùm res ad exemplum pertinere videretur, & oporteat, quemadmodùm B. Gregorius admonet, *canonica ultione, quando quid tale committitur, coerceri, ne facinus, cum aliorum peccato pareitur; vires ex diſſimulatione percipiat.* Juſſimus itaque, & curavimus, ut ejuſmodi criminis participes, & conſcii merita plecterentur pœna ad emendationem: parati tamen congruo tempore Apoſtolicam lenitatem, & manſuetudinem exhibere correctis, cùm, ut idem B. Gregorius advertit, *plus miſericordia, quàm diſtricta Nos conveniat operam dare juſtitia.*

Nunc autem conſiderantes præfatum Caſinenſe Monaſterium nullius Diœceſis Provinciæ noſtræ Romanæ, utpotè diuturno Fundatoris ſui uſque ad obitum incolatu conſecratum, & ab ipſo promulgatione regulæ. Miraculorum ſplendore, ſuique tandem Sacri Corporis depoſito decoratum, & Caput Ordinis conſtitutum, magno ſemper in honore, ac pretio apud omnes, præſertim verò apud Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, qui non ſemel ad benedicendum Abbatem in proprio Monaſterio perſonaliter acceſſerunt, eorumque exemplo Nos ipſi nuper dilecto Filio Sebaſtiano Gadaleta electo ejuſdem Monaſterii Abbati ſtato ritu in Eccleſia S. Calixti de Urbe benedictionis munus ſolemniter impertivimus extitiſſe, atque meruiſſe, ut ab eis conſpicuis augeretur beneficiis, & privilegiis, ac ſub immediata Sedis Apoſtolicæ ſuperioritate, & patrocinio ſuſciperetur; Ac inſuper compertum habentes à Monachis ibidem degentibus omnia, quæ ad eorum regularia Inſtituta pertinent, laudabiliter obſervari, Sacrarum Literarum ſtudia ſedulò exerceri, divinumque in primis cultum ſumma cum religione peragi, quemadmodùm propriis inſpeximus oculis, dum in minoribus conſtitui illuc Sanctuarium adeò celebre devotionis gratia viſitaturi perreximus; Et propterea eorumdem Prædeceſſorum Noſtrorum exemplo, antedicti Monaſterii Caſinenſis, ejuſque Abbatialis Eccleſiæ, & Abbatis pro tempore exiſtentis prærogativas, præeminentias, & jura quæcumque inconcuſſa, ac inviolata perpetuis futuris temporibus ſervari, atque cuſtodiri cupientes; & Procuratoris Generalis ipſius Congregationis Caſinenſis votis hac in re, quantùm cum Domino poſſumus, favorabiliter annuere volentes, eumque à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxàt conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus ejus nomine ſuper hoc Nobis humiliter porrectis inclinati, præinſertas Sixti, Urbani, ac Innocentii Prædeceſſorum Literas Apoſtolicas, & in illis contenta quæcumque, necnon præinſertum Judicium querelarum, & controverſiarum prædicti Concilii Romani Decretum Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ampliſſimè approbamus, & confirmamus, ac ipſis perpetuæ, & inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis vim, robur, atque munimen adjicimus, illaſque, & illud iis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, pleniſſimè ſuffragari, ac ab omnibus aliis reſpectivè perpetuis futuris temporibus inconcuſsè, & inviolabiliter obſervari debere præcipimus, decernimus, & mandamus.

Præterea æquum juſtumque arbitrantes, ut antedictum Caſinenſe Monaſterium, ejuſque Abbas, & Monachi nunc, & pro tempore exiſtente; ab ulterioribus in poſterum litibus, moleſtiis, & vexationibus penitùs eximantur, eorumque ſtatui, paci, & tranquillitati pleniùs, atque uberiùs conſultum ſit, Motu proprio, ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Eccleſiam Abbatialem præfati Monaſterii fuiſſe, & eſſe quaſi Cathedralem Diœceſis Caſinenſis, eique cæteras omnes tùm Sancti Germani, tùm etiam aliorum locorum Caſinenſis Diœceſis Eccleſias, tamquam membra capiti, ſubjectas fuiſſe, & eſſe; Necnon antedicti Monaſterii pro tempore Abbati competiiſſe, & competere Jura quaſi Epiſcopalia non modò in omnibus memoratis Eccleſiis, verùm etiam in univerſo Clero, & Populo, & locis quibuſcumque prædictæ Diœceſis juxtà memoratas Sixti, Urbani, ac Innocentii Prædeceſſorum Conſtitutiones, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus; & quatenus opus ſit, & non aliàs præfatam Abbatialem Eccleſiam de novo quaſi Cathedralem conſtituimus, illique omnes, & ſingulas ſupradictas Eccleſias omnimodè ſubjicimus, ac ipſius Abbati pro tempore exiſtenti quaſi Epiſcopalem in univerſas Eccleſias, Clerum, & Populum, & loca quæcumque univerſæ Diœceſis Caſinenſis Juriſdictionem etiam de novo in perpetuum concedimus, attribuimus, & aſſignamus, & pro conceſſa, attributa, & aſſignata ab omnibus haberi volumus, & mandamus. Quo verò ad ſolemnem benedictionem Abbatum futurorum ejuſdem Caſinenſis Monaſterii Decretum antedicti noſtri Concilii Romani, & legem à Nobis inibi præſcriptam ſervari volumus

Ad hæc ut omnis anſa, atque fomentum quibuſcumque ulterioribus diſſidiis & contentionibus præcidatur, Capitulo, & Canonicis prædictæ Collegiatæ Eccleſiæ, nec non reliquo Clero Univerſitati, Hominibus, & Populo præfati Oppidi, ſeù Civitatis Sancti Germani, quoad petitam, ac, ut præfertur, rejectam Epiſcopatus, & Cathedralis erectionem, ſeù reſtitutionem in eadem Collegiata Eccleſia Sancti Germani, perpetuum ſilentium Apoſtolica authoritate tenore præſentium imponimus, & impoſitum eſſe volumus: illis omnibus diſtrictè præcipientes, ac inhibentes, ne de cætero memoratos Abbatem, & Monachos ſuper hujuſmodi prætenſa erectione, ſeù reſtitutione vexare, inquietare, perturbare, ullave amplius moleſtia afficere audeant, ſeù præſumant ſub pœnis noſtro, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis arbitrio infligendis; ac ita perpetuis futuris temporibus obſervari debere ſancimus, decernimus, & mandamus.

Decernentes pariter eaſdem præſentes Literas ſemper, & perpetuò validas, firmas, & efficaces exiſtere,

ac fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere debere, ac nullo umquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet cauſa, quantumvis legitima, & juridica, etiam ex eo quòd aliqua ex præmiſſis, narratis, ac expoſitis non ſubſtiterint, & Capitulum, & Canonici d. Collegiatæ Eccleſiæ S. Germani, & quicumque alii cujuſcumque gradus, & conditionis exiſtant, in præmiſſis omnibus, & ſingulis, & circa ea quomodolibet, & ex quavis cauſa, ratione, titulo, & occaſione jus, vel intereſſe habentes, ſeu habere prætendentes illis non conſenſerint, aut ad ea vocati, & auditi, & cauſæ, propter quas eædem præſentes emanaverint, in Conſiſtorio noſtro, vel alibi, vocatis vocandis, & præviis debitis tractatibus, ac ſervatis, & adhibitis ſolemnitatibus, & aliis de jure, vel conſuetudine, vel juxta Conſtitutiones, & Ordinationes Apoſtolicas, & Eccleſiæ prædictæ ſtatuta, privilegia, & indulta, etiam confirmatione Apoſtolica, vel alia quavis firmitate roborata, aut aliàs quomodolibet requiſitis, & in ſimilibus neceſſariis examinatæ, verificatæ, ac juſtificatæ non fuerint, de ſubreptionis, aut nullitatis, ſeù invaliditatis vitio, vel intenſionis noſtræ, aut jus, vel intereſſe habentium conſenſus, aut quolibet alio, quantumvis magno, ſubſtantiali, inexcogitato, & inexcogitabili, ac ſpecificam, & individuam mentionem, aut expreſſionem requirente defectu, ſive etiam ex eo quod in præmiſſis, eorumq; aliquo ſolemnitates, & quævis alia de jure ſervanda, & adimplenda, ſervata, & adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite à jure, ſtatuto, vel conſuetudine aliqua reſultante, ſeù etiam enormis, enormiſſimæ, totaliſque læſionis, aut quocumque colore, prætextu, ratione, vel cauſa, etiam in corpore juris clauſa, & quantumvis juſta, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, & tali, quæ ad effectum validitatis præmiſſorum neceſſariò exprimenda foret, aut quod de voluntate noſtra, & aliis ſuperiùs expreſſis nullibi appareat, nec aliàs probari poſſint, notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controverſiam revocari, aut ad terminos juris reduci, vel adversùs illàs reſtitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, & terminos juris, aut aliud quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ, vel juſtitiæ remedium impetrari, ſeù quomodolibet, etiam motu ſimili conceſſo, vel impetrato, aut emanato uti, ſeù ſe juvare in judicio, vel extra poſſe; neque ipſas præſentes ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, & diſpoſitionum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus, etiam per Nos, & Succeſſores Noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem Apoſtolicam prædictam, etiam motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam Conſiſtorialiter ex quibuſlibet cauſis, & ſub quibuſlibet verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiamſi in eis de eiſdem præſentibus, earumque toto tenore, ac data ſpecialis mentio fieret, pro tempore factis, & conceſſis, ac faciendis, & concedendis comprehendi, ſed tanquam ad majus bonum, & Eccleſiaſticarum Perſonarum prædictarum quietem, ac pacem tendentes, ſemper, & omninò ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum, ac eum, in quo antea quomodolibet erant, ſtatum reſtitutas repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo etiam ſub quacumque poſteriori data quandocumque eligenda conceſſas eſſe, & fore; ſicque, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac prædictæ S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, aut V. Legatos, dictæque Sedis Nuncios, aut alios quoſcumque quavis authoritate, poteſtate, prærogativa, & privilegio fungentes, ac honore, & præeminentia fulgentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, in quocumque judicio, & quacumque inſtantia judicari, & definiri debere, & ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, ac inane decernimus, & declaramus.

Non obſtantibus, quatenùs opus ſit, noſtra, & Cancellariæ Apoſtolicæ regula de jure quæſito non tollendo, aliiſque in contrarium præmiſſorum quomodolibet editis, vel edendis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, univerſalibuſque Conciliis ſpecialibus, vel generalibus, aliiſque Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac prædictarum Eccleſiarum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, eorumque reformationibus, & novis additionibus, ſtylis, uſibus, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apoſtolicis, illis, earumque Superioribus, & perſonis, ac locis quibuſcumque, etiam ſpecifica, & expreſſa, ac individua mentione dignis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis Decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu pari, ac conſiſtorialiter, aut aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus in contrarium præmiſſorum conceſſis, approbatis, confirmatis, & innovatis, etiamſi in eis caveatur expreſsè, quod illis per quaſcumque Literas Apoſtolicas, etiam motu ſimili, pro tempore conceſſas, & quaſcumque etiam derogatoriarum derogatorias in ſe continentes clauſulas derogari non poſſit, neque cenſeatur eis derogatum; quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeù quævis alia expreſſio habenda, aut quæcumque alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium, & ſingulorum tenores, formas, & clauſulas, etiam quantumvis prægnantes, pias, & privilegiatas præſentibus pro plenè, & ſufficienter, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & inſertis, expreſſis, & ſpecificatis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum omnium, & ſingulorum validiſſimum effectum hac vice dumtaxàt latiſſimè, & pleniſſimè, ac ſufficienter, necnon ſpecialiter, & expreſsè, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus harum ſerie derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergò omninò hominum liceat noſtram hanc paginam approbationis, confirmationis, declarationis, ſubjectionis, mandati, decreti, voluntatis, præcepti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto, Pridiè Nonas Auguſti Pontificatus noſtri anno ſecundo. 9. Aug. 1725.

P. M. Card. Prodatarius. *F. Card. Oliverius.*

Viſa de Curia I. Fontaninus.

Loco † Plumbi. L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Bulla Sanctiſſimi D. N. D. Benedicti Papæ XIII. Reintegrationis S. Mariæ Civitatis Priverni ad Cathedralitatem, & quatenùs opus ſit de novo in Cathedralem erectionis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SUper Univerſas Orbis Eccleſias, meritis licèt imparibus, divina diſpoſitione conſtituti ad ea libenter intendimus, per quæ Eccleſias ipſas, præ

ſertim

ſertim Beatiſſimæ Virginis Mariæ nomine decoratas, & in Civitatibus inſignibus conſiſtentes, noſtræque Ditioni ſubjectas ad priſtinam earum Cathedralitatem, ſi illa in deſuetudinem abiiſſe dicatur libenti animo reſtituamus, ac quatenùs opus ſit eas de novo in Cathedrales erigamus, earum Dignitatibus, & Canonicis nova Privilegia, & Indulta concedamus, prout penſatis circumſtantiis univerſis ad Dei Omnipotentis, ejuſdemque Virginis Mariæ laudem, & honorem, ac Populorum in eis degentium quietem, & tranquillitatem conſpicimus in Domino ſalubriter expedire. Cùm itaque, ſicut accepimus, à dilectis filiis Capitulo, & Clero Civitatis Priverni in Latii ſitæ, & Ditioni Sedis Apoſtolicæ immediatè ſubjectæ eadem Civitas ob originis antiquitatem, rerum omnium ad humanæ vitæ uſum neceſſarium ubertatem, ædificiorum amplitudinem, ac Habitatorum, & Incolarum numerum quatuor mille Animas excedentem, aliaſque infraſcriptas prærogativas inter principaliora loca Latii hujuſmodi adſcribitur, & ibi Divus Thomas Aquinas nuncupatus, dùm viveret Ordinis Fratrum Sancti Dominici Prædicatorum expreſsè profeſſus, & à pluribus annis ejuſdem Civitatis Patronus, dùm ad Lugdunenſem Concilium proficiſcebatur in Monaſterio Foſſæ novæ nuncupato Ciſtercienſis Ordinis moram fecit, ibique lethali morbo correptus, ægrotans Sacra Cantica Canticorum, explanavit, & obdormuit in Domino, illiuſque Domicilium in Cappellam cum Altari redactum fuit, plures in eadem Civitate adſunt familiæ tàm generis nobilitate, quàm literis, & armis conſpicuæ, & propriis redditibus decore viventes; Ultra infraſcriptam majorem, quinque numerantur Parochiales Eccleſiæ, in quibus Animarum cura debita, quâ par eſt, vigilantia, promptaque, & aſſidua Sacramentorum adminiſtratione exercetur; Quatuor Religioſorum Virorum Conventus ibi reperiuntur, nec non Collegium Clericorum Regularium Doctrinæ Chriſtianæ, ibidem diverſarum ſcientiarum ſcholas habentium, unum exiſtit Sanctimonialium Monaſterium, quæ Voti ſolemnis Religioni conſecratæ monaſtico Sanctioris vitæ inſtituto illibatam ſervant Virginitatem; Quinque etiam reperiuntur Laicorum Confraternitates, ac Tria oratoria, aliaque Loca pia hujuſmodi Canonicè erecta, in quibus divini cultus promoventur officia, ac plura pietatis, & miſericordiæ opera exercentur. Illud verò, quod ad majorem præfatæ Civitatis cedit honorificentiam, & prærogativam venuſtiſſima eſt, & decora propemodùm Eccleſiæ majoris ejuſdem Civitatis nobilis, & antiquæ ſtructuræ, ac Beatiſſimæ Virgini Mariæ dicatæ Majeſtas, & Miniſtrorum inibi divino Cultui incumbentium pietas, ac Sacrarum Reliquiarum, ac rerum omnium pro divinis officiis obeundis inibi exiſtentium ubertas, nec non pro Eccleſiaſticis functionibus decenter exercendis, ſacriſque utenſilibus opulenter ornata egregia inſignitatis laude præfulgens illius Capitulum Archipresbitero Dignitate unica, ac quatuordecim Canonicis decoratur, qui Eccleſiaſticis cæremoniis inſtructi, ſacriſque actibus imbuti, illa, quam Domus Dei expoſcit, majeſtate, & decentia ſacris laudibus vacant, & divinæ ſervitutis obſequio horas Canonicas perſolvunt, ob præfatas, aliaſque Civitatis, & majoris Eccleſiæ hujuſmodi prærogativas, etiam antiquis temporibus in eis præfulgentes, præfata major Eccleſia Sanctæ Mariæ Eccleſia Cathedralis extitit, ac quinque præ cæteris Privernenſes Epiſcopi in ea extiterunt, quorum primus Eleutherius Epiſcopus Privernas, qui Anno Domini octingenteſimo vigeſimo quarto interfuit Synodo, ſexaginta trium Epiſcoporum ab Eugenio PP. III. Prædeceſſore Romæ celebratæ, in qua ſubſcriptus legitur Eleutherius Epiſcopus Privernas; Secundus fuit Majus Epiſcopus, qui in alia Synodo celebrata ſub Leone Quarto, etiam Prædeceſſore noſtro Anno ejuſdem Domini octingenteſimo quinquageſimo tertio in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe cum interventu ſexaginta trium Epiſcoporum ſubſcriptus legitur Majus Epiſcopus Privernas. Tertius fuit Benedictus Epiſcopus, qui interfuit Synodo Romæ celebratæ Anno ejuſdem Domini noningenteſimo nonageſimo ſecundo. Quartus fuit Martinus Epiſcopus, qui legitur vixiſſe ante Annum ejuſdem Domini milleſimum: ac quintus denique Petrus Epiſcopus, qui interfuit Concilio Romano Anno ejuſdem Domini milleſimo ſexageſimo ſexto ſub Benedicto PP. IX pariter Prædeceſſore noſtro ſimiliter celebrato. Poſtmodum verò præfata Eccleſia Privernen. Eccleſiæ Terracinen. Ab Onorio PP. III., etiam Prædeceſſore noſtro unita fuit, ac ſtante unione hujuſmodi decurſu temporis qualitas Cathedralitatis dictæ Eccleſiæ Privernen. in deſuetudinem abiiſſe dicitur, & ſuper Cathedralitate hujuſmodi inter Terracinen., Setin., & Privernen. Eccleſias plures lites, & controverſiæ extiterunt; quæ tamen inter præfatas Eccleſias Terracinen., & Setin. per nos extinctæ fuerunt; Super Cathedralitate tamen Eccleſiæ Privernen. forſan adhuc pendent indeciſæ. Nos conſiderantes, quod præfata major Eccleſia Priverni ob præfatas qualitates, & prærogativas digna videtur, ut ad priſtinam qualitatem Cathedralis reſtituatur, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, meraque deliberatione noſtris lites, & cauſas ſuper Cathedralitate dictæ majoris Eccleſiæ Privernen. inter præfatam majorem Eccleſiam Privernen., & Eccleſiam Terracinen. adhuc forſan pendentes indeciſas ad Nos avocamus, eaſque penitùs, & omninò extinguimus, ac omnibus, & ſingulis Perſonis in cauſis, & litibus hujuſmodi exiſtentibus, ac intereſſe quomodolibet habentibus, ſeù habere prætendentibus, perpetuum ſilentium imponimus, & Eccleſiam præfatam Sanctæ Mariæ Priverni ad Cathedralitatem reintegramus, & quatenùs opus ſit, de novo in Cathedralem erigimus, & dictæ Eccleſiæ Terracinen., una cum dicta Eccleſia Setina æquè principaliter etiam de novo unimus, ità ut in poſterùm Eccleſia Privernen., Setina, & Terracinen. tres Cathedrales inſimul unitæ ſint, & eſſe debeant, & in actibus conſiſtorialibus, & in literis Apoſtolicis ſuper promotione novi Epiſcopi ad præfatas Eccleſias Terracinen., Setin, & Privernen., ſic ut præfertur, æquè principaliter unitas ſemper fieri debeat mentio præfatæ Eccleſiæ Privernen. uti Concathedralis, ad hoc autem ut Capitulum, & Canonici præfatæ majoris Eccleſiæ Privernen. in præfata Majori Eccleſia Privernen. horas Canonicas canere, & Eccleſiaſticas functiones majori cum honorificentia, & decore, divinique cultus ſplendore exercere valeant, modernis, & pro tempore exiſtentibus Archipresbitero, & Canonicis præfatæ majoris Eccleſiæ Privernen., ut ipſi perpetuis futuris temporibus mozzettam violacei coloris ſupra rocchetum tàm in dicta majori Eccleſia Privernen., illiuſque Capitulo, quàm extra eam, ac in Proceſſionibus, funeralibus, & aliis quibuſcumque functionibus, & actibus capitularibus publicis, & privatis, quibuſlibet Anni temporibus, & diebus, etiam in præſentia quorumcumque Archiepiſcoporum, vel Epiſcoporum, Sedis Apoſtolicæ Nunciorum, nec non Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiam de latere legatorum, & aliorum quorumcumque quavis authoritate, & poteſtate fungentium, ac honore, & præeminentia fulgentium deferre liberè, & licitè poſſint, & valeant, ac ſuper geſtatione mozzettæ, & rocchetti hujuſmodi à quoquam quavis authoritate directè, vel indirectè impediri, moleſtari, inquietari, vel perturbari nullatenùs poſſint, etiam perpetuò concedimus, & indulgemus; decernentes in ſuper eaſdem præſentes ſemper, & perpetuò validas, & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ab omnibus &

ſingulis,

ſingulis, ad quos quomodolibet nunc ſpectat, & pro tempore ſpectabit firmiter, & inviolabiliter obſervari debere, ac nullò unquam tempore ex quocumque capite, vel qualibet cauſa, quantumvis legitima, & juridica, etiam ex eo quod Capitulum, & Canonici Eccleſiarum Terracinen., & Setin. aut quicumque alii, in præmiſſis, & circà ea quomodolibet, & ex quavis cauſa, ratione, actione, vel occaſione Jus, vel intereſſe habentes, aut habere prætendentes illis non conſenſerint, nec ad id vocati, & citati, & auditi fuerint, & cauſæ propter quas eædem præſentes emanaverint; adductæ, verificatæ, & juſtificatæ non fuerint de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut Jus, vel intereſſe habentium conſenſus, aut quolibet alio, quantumvis magno, ſubſtantiali, inexcogitato, inexcogitabili, ac ſpecificam, & individuam mentionem, ac expreſſionem requirente defectu, ſive etiam ex eo quod in præmiſſis, eorumve aliquo ſolemnitates, & quævis alia ſervanda, & adimplenda, ſervata, & adimpleta non fuerint, aut ex quocumque alio capite à Jure vel facto, aut ſtatuto, vel conſuetudine aliqua reſultante, ſeu etiam enormis, & enormiſſimæ, totaliſque læſionis, aut quocumque alio colore, prætextu, ratione, vel cauſa, etiam in tempore Juris clauſa occaſione, aliave cauſa etiam quantumvis juſta, rationabili, legitima, juridica, pia, privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmiſſorum neceſſariò exprimenda foret, aut quod de voluntate noſtra, & aliis ſuperiùs expreſſis nullibi appareret, ſeu aliàs probari poſſet notari, impugnari, invalidari, retractari, in Jus, vel controverſiam revocari, aut ad terminos Juris reduci, vel adversùs illas reſtitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, & terminos Juris, aut aliud quodcumque Juris, facti, gratiæ, vel Juſtitiæ remedium impetrari, ſeu quomodolibet, etiam motu ſimili conceſſo, aut impetrato, vel emanato uti ſeù ſe juvare, in judicio, vel extrà poſſe, neque ipſas præſentes ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus, etiam per Nos, & Succeſſores noſtros Romano Pontifices pro tempore exiſtentes, & Sedem Apoſtolicam præfatam, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, & quibuſlibet cauſis, & ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, decretis, etiam ſi de eiſdem præſentibus, eorumque toto tenore, ac data ſpecialis mentio fiat pro tempore factis, & conceſſis, ac faciendis, & concedendis, niſi Capitulorum, & Canonicorum præfatarum Eccleſiarum Terracinen., & Setin., aut quarumcumque aliarum Perſonarum ad id intereſſe habentium, ſeù habere prætendentium expreſſus acceſſerit aſſenſus comprehendi, ſed tamquàm ad majus divini cultus augmentum, Perſonarumque Eccleſiaſticarum pacem, & tranquillitatem, uberioremque etiam Laicorum ſpiritualem conſolationem, & utilitatem tendentes ſemper, & omninò ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum, ac eum, in quo anteà quomodolibet erant ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo etiam ſub quacumque poſteriori data per pro tempore exiſtentes Capitulum, & Canonicos dictæ majoris Eccleſiæ Privernen. quandocumque eligenda conceſſas eſſe, & fore, ſicque & non aliàs per quoſcumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac præfatæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, ac aliàs quomodolibet quavis authoritate, poteſtate, prærogativa, & privilegio fungentes, ac honore, & præeminentia fulgentes ſublata eis, & eorum cuilibet quavis alitèr judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate in quocumque Judicio, & in quacumque inſtantia judicari, & definiri debere; & ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcientèr, vel ignorantèr contigerit attentari irritum, & inane decernimus: non obſtantibus, quatenùs opus ſit, noſtris, & Cancellariæ Apoſtolicæ de Jure quæſito non tollendo, & de unionibus ad partes committendis, vocatis, quorum intereſt, aliiſque in contrarium præmiſſorum quomodolibet editis, & edendis regulis, aliiſque quibuſvis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, univerſalibuſque Conciliis editis, vel edendis, ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, dictarumque Eccleſiarum Terracinen., Setin., & Privernen., etiam Juramento, confirmatione Apoſtolica vel quavis firmitate aliàs roboratis Statutis, eorumque reformationibus, & novis additionibus, ſtylis, uſibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apoſtolicis illis, eorumque Perſonis, & locis quibuſcumque, etiam ſpecifica, expreſſa, & individua mentione dignis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie etiam motu ſimili, ac etiam conſiſtorialiter, aut aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus in contrarium præmiſſorum conceſſis, approbatis, confirmatis, & innovatis, etiam ſi in eis caveatur expreſsè, quod illis per quaſcumque literas Apoſtolicas etiam motu pari pro tempore conceſſas quaſcumque etiam derogatoriarum derogatorias in ſe continentes derogari non poſſit, neque cenſeatur eis derogatum, quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeù quævis alia expreſſio habenda, aut quæcumque alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret illorum omnium, & ſingulorum tenores, formas, & cauſas, etiam quantumvis prægnantes, pias, & privilegiatas, præſentibus pro plenè, & ſufficientèr, ac de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo inſertis, expreſſis, ac ſpecificatis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum omnium, & ſingulorum validiſſimum effectum hac vice dumtaxat latiſſimè, pleniſſimè, ac ſufficientèr, nec non ſpecialitèr, ac expreſsè motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus harum ſerie derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod per præſentem reintegrationem dictæ majoris Eccleſiæ Privernen. ad Cathedralitatem ſeu illius novam erectionem in Cathedralem à nobis ſic, ut præfertur, factas Epiſcopi Terracinen. pro tempore exiſtentes poſſint in præfata Civitate Priverni reſidere, aut retinere Vicarium Generalem, aut ſpecialem, functioneſque Epiſcopales temporibus, & diebus eis benevíſis ibidem peragere, ſemper tamen eorum arbitrio; Sede autem Epiſcopali vacante Capitulum Eccleſiæ Terracinen., juxtà hactenùs obſervatam conſuetudinem, etiam inconſulto, & minimè audito Capitulo Eccleſiæ Privernen. Vicarium Capitularem eligere valeat, qui poſtquam à dicto Capitulo Terracinen. canonicè lectus, & deputatus fuerit ſuam Juriſdictionem etiam in Eccleſia Privernen. exercere valeat; Quodque ad tollendas futuris temporibus controverſias quaſcumque inter Privernen., & Setin. Eccleſias, præcipuè in caſibus, & functionibus, in quibus Capitula Privernen., & Setin. Eccleſiarum præfatarum inſimul adeſſe contigerit, ac etiam in actibus conſiſtorialibus alternativa inter eos præcedentiæ exerceatur. Volumus denique, quod Communitas, Capitulum, & Clerus Privernen. obligati ſint & teneantur eorum expenſis emere, ſeù conſtruere aliquod decens Palatium, in quo præfatus Epiſcopus ad ejus arbitrium commodè, & decentèr habitare valeat, eique ſolvere debeant procurationem, quando

tempore

tempore inceptæ viſitationis in Civitate Privernen. non reſederit: decernentes etiam quoad poſteriorem voluntatem noſtram hujuſmodi ex nunc irritum, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcientèr, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ avocationis, extinctionis, reintegrationis, erectionis, Indulti, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire, ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto, quarto Idus Septembris Pontificatus noſtri
4. Id. Sept 1725. Anno ſecundo.

Taxa CL. reſiduum gratis de mandato Sanctiſſimi.
P. Cardinalis Prodatarius. F. M. de Carenoiis.
I. Vathour. V. Pro R. P. D. Sinibaldo.
I. C. Pelucchius Subſtitutus. N. Leſen.
Regiſtrata in Camera Apoſtolica.
Dominicus Antonius Galoſius Secretarius.

XV. Suppreſſio Confraternitatis Sanctiſſimi Roſarii Civitatis Cæſenaten., & applicatio ejus mobilium, ac ornamentorum ſacrorum, unà cum Oratorio, Eccleſiæ Conventus Ordinis Prædicatorum ejuſdem Civitatis.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUm Nos nuper inter alia Confraternitatis Sanctiſs. Roſarii Civitatis noſtræ Cæſenaten. omnes annuos fructus, redditus, & proventus cujuſcumque quantitatis, ſpeciei, & valoris exiſtentes, Seminario Eccleſiaſtico ejuſdem Civitatis ſub certis modo, & forma tunc expreſſis applicaverimus, & aſſignaverimus, prout in noſtris deſuper in ſimili forma Brevis die xxx. menſis Maii proximè præteriti expeditis Literis, quarum tenorem præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſo, ac de verbo ad verbum inſerto haberi volumus, uberiùs continetur. Nunc autem Nos rationabilibus cauſis Nobis notis adducti, Motu proprio, & ex certa ſcientia, & matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, dictam Confraternitatem Sanctiſſimi Roſarii in Eccleſia Conventus Ordinis Fratrum Prædicatorum dictæ Civitatis cannnicè, ut aſſeritur, erectam, necnon quamcumque præeminentiam, & jus, quæ Confratribus memoratæ Confraternitatis in ejuſmodi Eccleſia quomodolibet competere potuerint, unà cum titulo, eſſentia, & denominatione tenore præſentium perpetuò extinguimus, ſupprimimus, & abolemus. Ac univerſa præfatæ Confraternitatis, mobilia, & ornamenta ſacra Eccleſiæ, & Capellæ Sanctiſſimi Roſarii hujuſmodi, unà cum Oratorio, quod eſt de directo dominio prædicti Conventus, & cui annuus canon in conceſſione fundi jamdudum à Fratribus prædicti Conventus facta cum pactis expreſſis in illa appoſitis reſervatus fuit, harum ſerie perpetuò applicamus, & incorporamus. Decernentes, eaſdem præſentes Litteras, etiam ex eo, quod præfatæ Confraternitatis Officiales, & Confratres, & cæteri quicumque in præmiſſis intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, & auditi, neque cauſæ, propter quas præſentes emanarunt, adductæ, verificatæ, aut juſtificatæ ullatenùs fuerint, ullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut alio quovis defectu, etiam quantumvis magno, inexcogitato, & ſubſtantiali, ſive etiam ex eo quod in eiſdem præmiſſis, ſolemnitates, & quævis alia ſervanda, & adimplenda, ſervata, & adimpleta non fuerint, vel ex quocumque alio capite à jure, vel facto, aut ſtatuto, vel conſuetudine aliqua reſultante, etiam in corpore juris clauſo, ſive etiam enormis, enormiſſimæ, & totalis læſionis, & quovis alio prætextu, occaſione, vel cauſa, etiam quantumvis juſta, rationabili, & privilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmiſſorum neceſſariò exprimenda foret, notari, & impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controverſiam revocari, vel ad terminos juris reduci, vel adversùs illas reſtitutionis in integrum, aperitionis oris, vel aliud quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, ſeu quomodolibet conceſſo, aut impetrato quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare poſſe; ſed ipſas præſentes Litteras ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat, & quomolibet ſpectabit in futurum, pleniſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabiliter obſervari: Sicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Apoſtolicæ Sedis Nuncios, alioſque quoſlibet quacumque præeminentia, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Venerabili Fratri Moderno, & pro tempore exiſtenti Epiſcopo Cæſenatenſi per præſentes Motu pari committimus, & mandamus, quatenùs ipſe per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes Litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ſolemniter publicans, dictiſque Fratribus in eiſdem præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtens, faciat auctoritate noſtra Fratres Conventus præfati præſentium Litterarum, & in eis contentorum hujuſmodi, commodo, & effectu pacificè frui, & gaudere, non permittens illos deſuper à quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel inquietari, Contradictores quoslibet, & Rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, & quatenùs opus ſit, de jure quæſito non tollendo, ac de exprimendo vero valore in ſuppreſſionibus, unionibus, ſeu applicationibus, illiſque committendis ad partes, vocatis quorum intereſt, & aliis noſtris, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, necnon Lateranenſis Concilii noviſſimè celebrati, ultimes perpetuas, niſi in caſibus à jure permiſſis prohiben., aliiſque Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis, editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac omnibus, & ſingulis illis, quæ in prædictis Litteris voluimus non obſtare, necnon prædictæ Confraternitatis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis illorum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub
15 Sept. 1725. Annulo Piſcatoris die xv. Septembris MDCCXXV. Pontificatus noſtri Anno ſecundo. *F. Card. Oliverius.*

XVI. Pro Annona urbana, & re agraria bene gerenda.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Ad ſummum Pon- AD ſummum Pontificem, ut communem omnium paſtorem, atque parentem, non ſolum

Tiſicem non ſolùm pertinet cura univerſa rei Chriſtianæ, ſed ſpecialis ſubditorũ S. R. E.

pertinet generalem totius rei Chriſtianæ, ſed etiam ſpecialem populorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ditioni in temporibus ſubjectorum curam ſuſcipere, eorumdemque optimo ſtatui & felicitati propria quadam, & peculiari vigilantia providere. Hoc, Deo favente, eventurum ſperamus, ſi ad Annonam urbanam artemque agrariam, in qua totius reipublicæ vigor, & incrementum conſtituta eſſe noſcuntur, mentis noſtræ oculos convertamus. Antecceſſores quidem noſtri Romani Pontifices pro ea, quam gerebant, erga populos ſibi commiſſos, paterna ſollicitudine, ſaluberrimis legibus, & inſtitutis tanto negocio conſulere ſtuduerunt. Attamen quia viciſſitudine temporum res ſalubriter inſtitutæ identidem in deterius mutantur, è dignitate noſtra eſſe duximus, ut ſi quid hac in re collapſum eſt, id pro viribus reparemus, ut ex ſtudio, & ſollicitudine noſtris uberem fructum populi, Sedis Apoſtolicæ imperio immediatè ſubjecti, percipiant.

I.

Ex mercatura & negotiatione Annonæ, quæ mala oria agricolis & piſtoribus.

Itaque cùm nos graviſſimum rei agrariæ incommodum imminere non ſine ingenti totius reipublicæ detrimento, ob magna, aſſiduaque diſpendia, atque onera, quæ mercatores, cultoreſque agrorum, ac piſtores hujus noſtræ almæ Urbis, ejuſque diſtrictus in dies ſubire, ac pati coguntur, ex ipſorum clamoribus ad aures noſtras perlatis, accepimus, mercatoribus agrorumque cultoribus una voce conquerentibus ex publicæ Annonæ, & rei frumentariæ licitationibus, mercaturiſque, quas ejus miniſtri huc uſque exercere conſueverunt, præcipuum laborum ſuorum fructum ſibi eripi, Romanos agros ſpe uberioris meſſis excolendi ſibi poteſtatem & commodum adimi, maximam lucri partem, quam ſibi ex propria in rebus agrariis induſtria ad vitæ ſuſtentationem comparari poſſent, in urbanæ Annonæ, ut aiebant, commoda cedere ſine ullo publicæ rei emolumento: clamantibus etiam piſtoribus, ſe plus æquo Annonæ cauſa opprimi, & ob magnam frumenti vim, ſupra vires eis diſtributam, utpote nimis gravi pretio emendam, ſe impares fieri oneri ſuſtinendo, atque ad artem ſuam deſerendam impelli: & quandoquidem ſemper ejuſdem ponderis panem conficere debent, ſe ex eadem arte ſua vix poſſe vitæ ſuæ neceſſaria percipere, ſuppetente præſertim tanta farinæ cujuſcumque generis copia in publicis borreis ad Thermas Diocletiani, ut quamplurimi ex infimo populo eam certatim ad conficiendum domi panem empturi, illuc confluant: unde difficillima iiſdem piſtoribus redditur furfuris & purgamentorum tritici venundatio, aliàs à vulgo & plebe magnopere expetita, atque hinc fieri, ut piſtores damno ſibi illato perterriti, animoque collapſi de claudendis furnis ſuis cogitarent. Pervulgatum eſt etiam, ex tot malis & incommodis, niſi eis opportunè occurratur, metuendum eſſe, ne ſaluberrima, & laudatiſſima omnium artium agricultura quæ ſuperioribus ſæculis huic noſtræ almæ Urbi ingentem opum vim attulit, quæque non ſolùm populis imperio noſtro ſubjectis tritici ubertatem ſuppeditavit, ſed extranearum etiam nationum penuriæ atque egeſtati levandæ ſuffecit magna qua publica, qua privata noſtrarum regionum felicitate ex hac tritici venundatione emergente, jam tandem penitus labefactata corruat, aut majori ex parte deſtituta intereat, urgente propterea interitus periculo quod pauci admodum in agro Romano, inque Urbis diſtrictu campi, aratro ad ſementem ſciſſi reperiantur, qui fundorum dominis, agrorumque cultoribus aliquam afferant utilitatem ob graves impenſas hac in re neceſſarias, ſummamque vendendæ, ac diſtrahendæ frumentariæ meſſis difficultatem; unde factum, ut brevi paucorum annorum ſpatio ſubditi noſtri, quos in ſinu paternæ caritatis foventes ſingulari amore proſequimur, ſæpenumero tritici inopia concuſſi ab extraneis Provinciis non ſine graviſſimis ſumptibus illud ſubſidium emendicare coacti ſint, quod antea facillimè poterant, & nunc etiam poſſent, ex propriis ſuis agris abundè percipere. Quare nos de populorum noſtrorum, præcipuè pauperum, & egentium, quorum ſaluti conſulere ſemper nobis in animo fuit, tot tantiſque malis, ac periculis vehementer ſolliciti, eam rationem inire tandem ſtatuimus, qua publicam, privatamque jacturam reparare, præſentibus incommodis occurrere, ac deinceps præſidiis communi bono opportunis, atque agrariæ artis augmento, proſpicere valeremus.

II.

Congregatio indicta pro conſulendo Annonæ, & rei agrariæ.

Nos ex quo certiores facti fuimus, Annonæ urbanæ patrimonium una cum emolumentis & lucris ex frumenti licitatione, negociatione & mercatura perceptis, ad magnam, & notabilem ſortem in præſentia auctum eſſe, annuatimque augeri, non modo ſine ullo reipublicæ commodo, ſed contra cum ejuſdem agrariæ artis immodico, detrimento, hæc eadem inutilia lucra in publicam utilitatem convertere, atque hinc ſolidum rei agrariæ munimen, & fulcimentum petere cogitavimus. Hoc ut maturiori diſcuſſione felicius, utiliuſque exequeremur, paternique animi noſtri conſilium plenius perficeremus, ſpecialem hac de re Congregationem habendam juſſimus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, cui una cum aliis Prælatis viris, unus quoque intereſſet ex Romanis patriciis Laicus, ut patet ex noſtro Chirographo ſubſignato die 30. Januarii currentis anni 1725. cujus quidem Congregationis prudentiæ, ac vigilantiæ injunximus, ut priùs per idoneos, & peritos viros ipſius Annonæ ſtatum paſſivum, & activum ſedulò examinandum, deſcribendumque curaret; mox de illis remediis æquè ſedulò cogitaret, quæ facto opus eſſe intelligeret, eas deliberationes ſuſcipiens, quæ ad præſentia mala tollenda, futuramque agrariæ rei ſecuritatem ſtabiliendam, magis expedire arbitraretur. Poſtquam verò in eadem Congregatione, cùm primum facta fuit, deputatio ejus viri, cui onus hujuſmodi commiſſum fuit, publicæ Annonæ ſtatum accuratè deſcripſit, & ob oculos poſuit, eo completo atque in ſubſequenti Congregatione per eumdem ad id deputatum, relato, compertum eſt ejuſdem Annonæ lucra à die XVII. Julii anni 1718. pro toto menſe Junii anni 1724. ad ſummam perveniſſe trecentorum nonaginta quinque millium trecentorum quadraginta novem ſcutorum Romanorum, & obolorum ſeu bajoccorum ſexaginta, non comprehenſis hac ſumma capitalibus ſeu fundis, quæ priùs ab ipſo Annonæ magiſtratu poſſidebantur. Hinc factum fuit, ut in eadem Congregatione unis omnium calculis ſubſequentia ſancirentur.

Lucra Annonæ uſque ad annum 1724. per deputatum reperta in ſc. 395349. 60.

1. Quòd deinceps in publicis Annonæ horreis ſerventur menſuræ, ſive ut vulgò dicimus, *rubra* triginta millia frumenti, ut inde cuilibet futuræ urbis neceſſitati commodè conſulatur.

Reſolutiones primæ Congregationis à Sanctiſſimo Domino noſtro approbatæ.

2. Quòd Annonæ miniſtri ſe abſtineant impoſterum ab emendo, vendendoque frumento, proque eo ſervando fiat ejuſdem tritici renovatio per piſtores urbis hoc pacto. I. Quòd tempore ſterilitatis renovatio fiat arbitrio Annonæ Præfecti; extra ſterilitatem per annum omnium rubrorum triginta millium renovatio fiat de trimeſtri in trimeſtre in quarta per eoſdem piſtores uno tenore ad formam Chirographi recolendæ memoriæ Alexandri VIII. anteceſſoris noſtri. II. Quòd ipſi piſtores per ſuos conſules qualibet hebdomada viſitare debeant dictum frumentum in ipſis horreis Annonæ, ſique illud invenerint pejorare, ſeu deteriorare poſſe in parte ſive in toto, ſtatim id Præfecto denunciare teneantur, ut frumentum ad formam dicti Chirographi renovari mandet, ut ſuprà.

3. Quòd in renovatione, qualibet vice, ut ſuprà, facienda frumentum per piſtores reportandum cribretur in horreis mercatorum ad libitum Annonæ Præfecti, non autem in horreis ejuſdem Annonæ.

Hujuſmodi ſanctiones ad nos per Congregationis

Secretarium

Google

Dubia propoſita in ſecunda Congregatione, ſed maturè non reſoluta ob defectum notitiæ ſtatus Annonæ totius menſis Junii 1725.

Secretariom perlatas, dignas duximos quæ noſtra approbatione fulcirentur, ideoque illas auctoritatis noſtræ robore firmavimus, & approbavimor. Coacta deinde iterum eſt eadem Congregatio deliberandi caoſa aliis de rebus nondum diſcuſſis, hæc dubia reſpicientibus.

1. An ad ſervandum perpetuò liberum commercium in emptione, & venditione frumenti ſit impoſterum omittenda facultas Præfecti; cui ſufficiat notitia copiæ frumentorum vendendorum, emendorumque, ad eum per Caporales perferenda.

2. An mutuationes in pecunia, vel frumento facienda ſint agricolis, & terrarum cultoribus? In quanam vero qoantitate, & quibus perſonis, quibuſque cautelis: quæ dubia ad Marchionis Hieronymi Theodoli ſententiam remiſſa ſunt. His dubiis, æquas reſulutiones, bonum Annonæ regimen ac artis agrariæ beneficiom reſpicientibus, cùm opportuna, maturaque reſponſio parari non poſſet ob defectum notitiæ ſtatur ejuſdem Anonnæ totius menſis Junii anni 1725. congruum judicavimus præcipere, ut ulla deliberando priùs approbaretor, quàm poſtremus Annonæ urbanæ ſtatos à jam dicto deputato deſcriberetur: quo moa confecto, eoqne nobis ea decreti noſtri auctoritate ſpeciatim eahibito, ſtatim ex relatione nobis ſuper id porrecta animadvertimus, eumdem ſtatum ad ſummam ſcutorum Romanorum quingentorum ſeaaginta duorum millium quadringentorom quinqoaginta ſeptem, & obolorum novem aſcendere: ex qua ſumma detractis ſcutis centum ſexaginta octo millibus ducentis quinquaginta quatuor, & obolis octoginta quinque, conſiſtentibus in horreis tam Romæ, quàm Centumcellis, pro frumenti conſervatione conſtructis, & in uno furno ſub ejoſdem Anonnæ dominio, atque ex reſidua utilium ſomma provenlente ad numerum ſcutorum trecentorum nonaginta quatuor millium ducentorum duorum, & obolorum viginti qoatuor, demptis viginti duobus millibus ſexcentis quatuordecim, & obolis octoginta quatuor, in fructifera ſorte collocatis, reliquam pecuniæ ſummam liberam, & immunem, noſtræ diſpoſitioni, & arbitrio remanentem, ad numerum ſcutorum trecentorum ſeptuaginta unius millium quingentorum octoginta ſeptem & obolos quadraginta aſcendiſſe comperimus. Quam ſummam in agrariæ artis ſubſidium, & augmentum, inque populorum ſub jure Sancti Petri exiſtentium beneficium provida diſpoſitione impendere cupientes, in primis omnes, & ſingolas deliberationes, & proviſiones ſuſceptas ſtabilitaſque in Congregatione, habita die XVIII. Aprilis anni 1724. à nobis ſpeciatim indicta approbamus, & confirmamus, quemadmodum etiam aliar proviſiones ac reſolutiones præſcriptas & editas ab eadem Congregatione die XXI. Julii anni 1725. ſimiliter approbatione noſtra firmamus, omologamus, & firmatas approbataſque eſſe volumus & mandamus, ac ſpeciatim illas, in quibus decernitur.

Stato ejuſdem menſis Junii 1725. confecto, repertus totus aſſis in capitalibus, & in lucris, ſc. 562457. & obol. 9.

Aſſis in capitalibus ſcutorum 168254.85.

Aſſis in utilibus & lucris ſcut. 394202.24. demptis ſcutis 22614.84. in fructifera ſorte collatis.

Reliqua pecuniæ ſumma in utilibus & lucris remanet diſpoſitioni Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ in ſcutis 371587.40.

Proviſiones editæ in tertia & ultima Cõgregatione, à Sanctiſſimo Domino noſtro approbatæ.

1. Quòd mutuationes agricolis fieri debeant in pecunia, non in frumento.

2. Quòd eædem mutuationes ſint faciendæ tam Agricolis, fondorum dominis, & conductoribus agri Romani, quàm diſtrictualibus.

3. Quòd diſtrictualibur mutuationibus fiant ſub tenui cenſu ſcutorum duorum pro quolibet centenario ad ſolvenda ſtipendia Commiſſariis locorum ex cauſa obligationis, qoam ipſi aſſumere debent ſuper nominibus debitorum exactorum, & non exactorum.

4. Quòd Annonæ præfectus incumbat ad curandam reſtitutionem ſcutorum viginti milliom, quæ Præfectus Graſciæ reddere debet ex mutuo ei dato die XXII. Martii anni 1723.

5. Quòd ad tollenda mercimonia piſtorum, & eorum, qoi bellaria, placentas, atqoe alia ejuſmodi eleulenta conficiuot, & vicatim vendunt, vulgóque dicuntor *Vermicellari*, & *Ciambellari*, renovari debeant edicta, aliaque etiam publicari, prohibentia tritici emptionem in acie Campi Floræ, ex eo, quod propterea congeritur, ut pluris vendatur, & vulgò dicitur *incettare*. Præſertim verò Edicta vulgentur, in areis agri Romani, ac diſtrictus tempore collectionis tritici interdicentia ejuſmodi frumentariis exercitium artis agrariæ, nè hoc prætextu frumentum viliori pretio emant, atque hinc impediantur agricolis venundationes.

6. Quòd eadem edicta prohibitiva, ad ponderatores alioſque Annonæ miniſtros extendi debeant.

IV.

Indictio Congregationis ſpecialis quindecimo quoque die facienda.

Quoniam omnia, quo fieri poteſt utiliori modo ac forma ejuſmodi Annonæ lucra in beneficium agrariæ artis impendi ac diſtribui cupimus, etiam quoad dubia *quinto*, & *ſexto* loco in memorata Congregatione propoſita die XVIII. Aprilis anni 1724. ſuper quibus, quia jam certi ſumus de integro & accurato ejuſdem Annonæ ſtatu, ſpeciatim, & magir præcipuè tantæ rei providere volumos. Ideo nos motu proprio, certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque noſtræ poteſtatis plenitudine, ac plenius, uberius atque omni meliori & efficaciori modo, ut utilitas, & provida noſtra intentio impleantur, deputamus, indicimos, & inſtituimus ſpecialem Congregationem, quam conſtare volumus dilectis filiis, noſtro Theſaurario generali, & Præfecto ejuſdem Annonæ; pro urbe Roma ejuſque diſtrictu Alexandro de Abbatibus in utraque Signatura Referendario, Hieronymo Marchione Theodolo, & Tiberio Cincio; pro Umbria & Marchia venerabili fratre Marco Antonio Archiepiſcopo Damiatæ; pro Bononia Alexandro Tanario in utraque Signatura Referendario; pro Ferraria Carolo Calcagnino cauſarum noſtri Palatii Apoſtolici Judice; pro Romandiola Anſelmo Dandino in utraque Signatura Referendario cum Adſeſſore Ponziano Fargna juris pontificii, & Cæſarei conſulto, in Romanæ curiæ foro cauſarum patrono, per auditorium noſtri palatii Apoſtolici approbato, & ſuperiùs ab eadem Congregatione ſelecto, & deputato. Hi verò omnes per ſe ipſos interſint, & quintodecimo quoque ab eis ſtatuendo die omnes ſimul conveniant, deque arte agriculturæ reſtituenda, inſtauranda, augendaque, & de ulteriori ſtatu Annonæ, rebuſque univerſis illam ſpectantibus, ſermones invicem conferant, pertractent, & diligenter perpendant: quodque ab eis ſive à majori eorum parte matura collatione fuerit conſultum, nobis referant, ut ſeriò quid pro publica utilitate ſtatuendum ſit, decernere poſſimus; firma tamen remanente in rebus arduis Congregatione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium ſuper ubertate ejuſdem Annonæ urbanæ à nobis in laudato noſtro Chirographo indicta, juxta Conſtitutionem felicis recordationis Pauli V. prædeceſſoris noſtri, incipientem: *Paſtoralis officii*, ſub datum XIIa. Octobris anni 1611.

V.

Facultates eidem Congregationi collatæ.

Prætereà, dum paterna noſtra caritas æquè in omnes, noſtro temporali dominio ſubjectos, diffunditur, quos uno eodemque amoris gradu complectimur; volumus, & præcipimos, ut eadem Congregatio occurrat, provideatque indigentiis, quæ contingunt, aut unquam futuris temporibus contingere poſſunt in univerſis terris, & provinciis Sancti Petri, omneſque ex iiſdem provinciis ſubditorum inſtantias, & petitiones quæ ab eis præſentari unqoam poterunt, agnoſcat, deque illis deliberet.

VI.

Eidem Congregationi ſubjiciuntur locorum Gubernatores & Provinciarum Præſides.

Mandamus inſuper, & auctoritate noſtra præcipimus univerſir, & ſingulis tam locorum Gubernatoribus, quàm Præſidentibus provinciarum, ut omnibus, & quibuſcumque quomodolibet ad agrariæ artis ſtatum, diſpoſitionem, & augmentum pertinentibus, ſubſint prædictæ Congregationi à nobir erectæ, cujus regimini omnes neceſſarias facultates conce-

dimus publicandi edicta, bannimenta, atque omnia alia expendi, quæ ad agriculturæ tam agri Romani, & diſtrictus, quàm ipſarum provinciarum perfectiorem ſtatum, & conſiſtentiam judicaverit expedire: ejuſdemque Congregationis ſolertiæ, & vigilantiæ ſeriò iojungimus, ut quanta valet efficacia, ac ſollicitudine pro viribus ſtudeat, curetque, ut mercatura, neceſſariaque reipublicæ negotiatio inſtauretur pro diſtractione, & venundatione frumenti, quod populorum noſtrorum ſuſtentationi ſuperabundat, quoque indigere poſſunt extraneæ nationes; quibus, cùm in noſtra ditione, univerſoque dominio negociationem, publicumque commercium induci, inſtitui utilibus, contractibus, ac ſtabilimentis ſervari, opportuniſque legibus roborari cupimus.

Eidem Congregationi ſolertia, & vigilantia injuncta.

V I I.

Injungimus inſuper exactam accuratamque omnium earum diſpoſitionum, & proviſionum executionem, quæ à nobis in hoc noſtro motu proprio obſervandæ, & debitæ executioni mandandæ injunguntur. Quoniam verò paterni noſtri amoris inſtinctus, qui vehementer fertur in Subditorum noſtrorum utilitatem, quæ maximè in omni principatu ex re agraria, & aſſiduis crebriſque commerciis expectanda eſt, moras non patitur, & citam expeditamque eorum executionem, quæ huic fini aſſequendo retardari non ſuſtinet; propterea volumus, ut omni celeritate plenè ac perfectè impleantur quæcumque reſolutiones & deliberationes, quas ſæpedicta Congregatio in magnum Subditorum noſtrorum beneficium ceſſuras judicaverit.

Expedita executio omnium hic contentorum inculcatur.

V I I I.

Inhærentes igitur determinationibus ab ipſa jam editis, & à nobis ſuperiùs enunciatis, volumus, eas omnes ad perfectam obſervantiam, & plenarium effectum omnino deduci; proptereaque, eas iterum ſpeciatim, & præcipuè confirmamus, & approbamus, volentes, ut irrefragabile robur, & vim perpetuò habeant, & undequaque obſerventur, cùm eas inviolabiliter obſervari ſuumque plenum effectum ſortiri, ſit noſtra ſpecialis, & abſoluta voluntas. Illas verò deliberationes, quæ à nobis ſpeciatim approbatæ non ſunt, approbare intendimus, eaſdemque præſentis noſtræ paginæ tenore in forma ſpeciali approbamus, & confirmamus, declarantes, relativè ad propoſitionem, ſeu dubium *quinto* loco in eadem Congregatione propoſitum die XII. Julii menſis elapſi hujuſce anni 1725. videlicet, *quomodo, qua ratione, & quibus cautionibus pro Annona ſecuritate debeant fieri mutuationes agricolis, fundorum dominis, & conductoribus agri Romani, ac ejus diſtrictus*; hujuſmodi determinatio unicè pertineat, ac pertinere debeat ad Congregationem Prælatorum, aliorumque, à nobis in hoc noſtro motu proprio ſuper ea re deputatam: ad quam unicè etiam ſpectare declaramus cognitionem idoneitatis eorum, quibus erogandum erit dictum mutuum, & cautionem etiam ſuſcipiendorum, & exigendorum juxta qualitatem mutuatarii. Quantùm vero ad *ſextam* propoſitionem ſeu propoſitum dubium in eadem Congregatione, eadem die, menſe, & anno, videlicet: *in quanam quantitate, & ſumma facienda ſint prædictis agricolis mutuationes* conſiderantes nos juxta poſtremum ſtatum Annonæ ſuperiùs conſtabilitum, pecuniam, de qua liberè diſponere poſſumus, ad notabilem, & conſpicuam ſummam aſcendere ſcutorum Romanorum trecentorum ſeptuaginta unius millium quingentorum octoginta ſeptem, & ob. 40. qua quidem ſumma abundantiùs, pleniùſque agricolis ſubvenire poſſumus; volumus, præcipimus atque mandamus, ut ex hac pecunia, poſt parata triginta millia rubra frumenti, in publicis horreis ſervanda, appretiata in ſcutis 210000. ut ſuperiùs decretum fuit, eoque frumento collato cum ſumma ducentorum, & decem millium ſcutorum Romanorum, ex reliquis ſcutis centum ſexaginta uno millibus quingentis octoginta

Determinationes ab eadem Congregatione prolatæ approbantur & confirmantur.

Præſervātur ſc. 210000. pro rubris 30000. frumenti aſſervanda.

ſeptem, & obolis quadraginta, fieri debeant perpetuò ſingulis annis mutuationes, ſcilicet in portione ſcutorum ſexaginta millium agricolis, fundorum dominis, & conductoribus agri Romani; nec tamen magiſtratus Annonæ ob dictum mutuum quicquam prætendere, aut ſperare valeat in genere cenſus, uſuræ, aut alterius generis lucri. De ſumma autem aliorum ſcutorum quinquaginta millium diſponi volumus, quemadmodum auctoritate noſtra diſponimus, in commodum, & favorem agricolarum, dominorum, & conductorum agrorum in diſtrictu Romano; ea tamen conditione, ut, cùm ad Annonam pertineat in nonnullis locis ejuſdem diſtrictus miniſtros ſtipendio conducere, iidem agricolæ diſtrictuales pro reparatione, ac reintegratione eorumdem ſtipendiorum ſolvere debeant publico Annonæ magiſtratui ſcuta duo pro quolibet centenario, ex mutuo accepto. Reliquum verò totius ſortis ſcutorum quinquaginta unius millium quingentorum octoginta ſeptem, & obolorum quadraginta, ſeu quicquid ad aliam majorem, & certiorem ſummam aſcenderit, volumus, & mandamus, ut ea, qua par eſt diligentia, & ſollicitudine (exactis nominibus debitorum Annonæ, retractoque pretio ex venditione frumenti ſuperexcedentis quantitatem rubrorum triginta millium tritici, perpetuò ad publicæ Annonæ commoda ſervandum) debeat conſtabiliri, atque inveſtiri in tot locis montium cameralibus non vocalibus. Horum inſuper locorum fructu una cum omnibus aliis locris, quæ ad eamdem Annonam tam ex firmis quotidianiſque reddítibus, quàm ex omni alio fortuito proventu pertinere unquam poterunt, volumus, ut ſemper, & in perpetuum uniri debeant, & quolibet anno inveſtiri in aliis locis montium, ex eiſque conſtitui augmentum, ſive multiplicum, ut hac prompta, & parata pecunia cuicumque neceſſitati hujus noſtræ almæ Urbis, ejuſque diſtrictus & præcipuè tempore ſterilitatis, aut penuriæ, a quibus ſubditos noſtros divina clementia immunes cuſtodiat, opportunè ſubveniri, ac provideri poſſit.

Declaratur à Sanctiſſimo Domino noſtro ſummam ſcut. 60000. mutuò dandā agri Romani cultoribus abſque ullo cenſu.

Reliqua ſumma ſcutorum 50000 ſummus Pontifex mutuò dandam jubet agricolis Romani diſtrictus.

Reliqua ſcuta 51587. 40 Sanctitas Sua redigi jubet in multiplicum, pro quacumque Urbis neceſſitate impendendum.

I X.

Circa verò præmiſſorum & omnium à nobis ſtatutorum, & diſpoſitorum plenam executionem & integrum adimplementum, eamdem Congregationem Prælatorum, aliorumque, ut ſuprà, à nobis nominatorum, & deputatorum, ſedulò incumbere, & invigilare jubemus. Quam Congregationem bis in menſe ſuperiùs haberi mandavimus, ut crebrioribus congreſſibus melius celeriuſque, tam regimini œconomico Annonæ, quàm politico agrariæ artis conſulatur in utriuſque beneficium, & incrementum, audiendo, ſi qui fient, mercatorum, piſtorumque recurſus, iiſque opportunis determinationibus providendo mercaturam, venditionem, & pretium tritici tam agri Romani, & diſtrictus ejus, quàm totius noſtri dominii curando, & moderando, ac demum ſuper obſervantia omnium, & ſingulorum in hoc noſtro motu proprio contentorum, ac præceptorum ſolerter invigilando, atque inſiſtendo.

X.

Præcipimus etiam Congregationi & deputatis prædictis & eorum ſingulis, ut præſentes noſtras literas, inque eis contenta quæcumque, obſervent, & exequantur, ac firmiter, & inviolabiliter executioni mandari, & obſervari faciant ab univerſis, & ſingulis perſonis tam eccleſiaſticis, ſæcularibus & regularibus, quàm laicis cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, dantes nos eidem Congregationi in præmiſſis, & circa ea plenam, & omnimodam, atque eam, quam nos ipſi habemus, facultatem, & poteſtatem declarandi, & decidendi quicquid in præſenti noſtro motu proprio opus eſſe videbitur; necnon quæcumque edicta ſeu bannimenta, etiam pœnalia pro præmiſſorum obſervatione & executione neceſſaria, & opportuna fuerint, faciendi, & publicandi.

Hæc omnia ab omnibus cujuſcumque gradus obſerventur.

X I.

Derogatio aliis conſtitutionibus adverſantibus.

XI

Hæc omnia fieri, & ſervari ſtatuimus, non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis etiam ſpeciali nota dignis, huic noſtræ Couſtitutioni quomodolibet fortaſſe adverſantibus, eaque præſertim, quatenus opus ſit, quam felicis recordationis Pius IV. antecellor noſter vulgavit *de regiſtrandis*, itaut præſentes literæ noſtræ abſque alia in Camera noſtra Apoſtolica admiſſione, & regiſtratione, validæ ſint, ſuumque ſortiantur effectum, non obſtantibus quoque Urbis, civitatum, terrarum, oppidorum, villarum, & locorum quorumcumque juramento, confirmatione Apoſtolica, & quavis alia firmate roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, reformationibus, decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis communitatibus, univerſitatibus, baronibus, aliiſque prædictis, & quibuſvis à Sede Apoſtolica, vel à nobis forſan conceſſis, ac etiam confirmatis, approbatis, & renovatis, quæ eis :quoad præmiſſa, volumus ſuffragari, etiamſi talia eſſent, quæ ſub generali expreſſione non venirent, ſed de illis ſpecialis & individua mentio habenda foret in genere vel in ſpecie, & ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, & cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus & aliis decretis in contrarium præmiſſorum, quæ præſentibus quomodolibet obſtare poſſent, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis & expreſſa, ac individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes. mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum tenores, pro plene, & ſufficienter præſentibus expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpeciatim & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

XII

Volumus etiam ſolam præſentium ſignaturam noſtram ſufficere, etiam abſque alia data, & regiſtratura, regula quacumque contraria pariter non obſtante.

XIII

Inſuper hæ noſtræ literæ in quavis forma expediri poſſint cum clauſulis opportunis, earumdemque literarum tranſumptis, & typis impreſſis, manu unius Cameræ noſtræ apoſtolicæ Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus ex Congregatione prædicta obſignatis, in judicio, & extra plena fides adhibeatur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem idibus Octobribus MDCCXXV. Pontificatus noſtri anno II.

Idib. Oct. 1725.

Placet motu proprio V. M. *Viſa*

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

Regiſtrata in Secretaria Rev. Camera Apoſtolica. Anno à Nativitate Domini milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto Indictione tertia, die verò 17. menſis Octobris, Pontificatus autem SS. in Chriſto Patris, & D. N. D. BENEDICTI Divina Providentia Papa XIII. anno ſecundo, ſupradicta Litera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Baſilicarum, Lateranenſis, Principis Apoſtolorum, & S. Mariæ Majoris de Urbe, & in Acie Campi Floræ, ac aliis in locis ſolitis, & conſuetis per me Franciſcum Bartolottum Apoſt. Curſorem.

Jo. dei Rè Magiſter Curſorum.

XVII. Conceſſio loci fixi ac perpetui, Officii Conſultoris in Congregatione de ſacris Ritibus, facta uni ex Clericis Regularibus S. Pauli decollati Barnabitarum nuncupatorum.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUm ſicut dilectus filius Marius Maccabei Procurator Generalis Congregrationis Clericorum Regularium S. Pauli Decollati Barnabitarum nuncupatorum Nobis nuper exponi fecit ipſa Congregatio de Sacris Ritibus ob tot in illis a q. Bartholomæo Gavanti, dùm vixit, Clerico Regulari expreſsè profeſſo ejuſdem Congregationis exantlatos labores benemerita ſit, dictus verò Marius Procurator Generalis unus ex Conſultoribus Congregationis Venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium iiſdem Sacris Ritibus præpoſitæ Conſultor reperiatur, prout antehàc alij ſuæ Congregationis Religioſi Conſultores fuerunt, locumque fixum Conſultoris hujuſmodi eidem ſuæ Congregationi aſſignari ſummoperè deſideret. Nobis propterea humilitèr ſupplicari fecit, ut ſibi in præmiſſis opportunè providere, & ut infrà indulgere de benignitate Apoſtolicà dignaremur. Nos igitur erga primodictam Congregationem aliquod Paternæ noſtræ benevolentiæ monumentum extare, ipſumque Marium Procuratorem Generalem ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à Jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ut deinceps perpetuis futuris temporibus locus Conſultoris ſecundodictæ Congregationis Cardinalium uni ex primodictæ Congregationis Profeſſoribus concedi, & aſſignari debeat, auctoritate Apoſtolicà, tenore præſentium decernimus & ordinamus. Præterea dilecto pariter filio moderno, & pro tempore exiſtendi Præpoſito Generali ejuſdem primodictæ Congregationis per eaſdem præſentes præcipimus, & mandamus, ut eidem Mario Procuratori Generali octoginta ſcuta monetæ pro ejus decenti ſubſidio facta diſtributione pro ratâ ſuper Collegiis ſuæ Congregationis aſſignari faciat. Decernentes pariter quamcumque collationem, conceſſionem, aſſignationem, aut aliam diſpoſitionem de dicto officio aliter facien., & litteras deſuper confectas, etiam quaſcumque derogatoriarum derogatorias, ac alias, & fortiores, & efficaces clauſulas in ſe continentes, etiamſi in illis de præſentibus de verbo ad verbum, & cum illorum totali inſertione mentio haberetur, & illis expreſsè derogaretur, & quæcumque pro tempore indè ſecuta, nulla, irrita, & inania, nulliuſque fore roboris, vel momenti, ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. prædictæ Cardinales judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcientèr, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon, quatenus opus ſit, Congregationis Clericorum Regularium, & Collegiorum prædictorum etiàm juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque Indultis, & Litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis illorum tenores præſentibus prò plenè, & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum, hac vice dumtaxat ſpecialitèr, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die prima Octobris MDCCXXV. Pontificatus Noſtri anno ſecundo.

F. Card. Oliverius.

1. Octobr. 1725.

XVIII. Pro Fratribus Minoribus Ordinis Sancti Franciſci. Sancti Pii V. Pont. Max. Conſtitutio pro Ordinibus Regularium Mendicantium utriuſque ſexus edita, confirmatur; Ordo Fratrum Minorum regularis & ſtrictioris obſervantiæ, inter quatuor Mendicantium Ordines comprehenſus, privilegiis ea contentis gaudere jubetur; ab om-

nium vectigaiium onere, & literarum ſolutione,
præſertim in dominiis S. R. E. perpetuò eximitur,
aliiſqoe gratiis Apoſtolicis cumulatur.

I. Summi Pontificis amor erga Ordines Regulares, præſertim Mendicantes.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SOllicitudo Eccleſiæ univerſalis, per bonorum
omnium largitorum nobis injuncta, exigit, ... re-
ligioſos Dei famulos, eiqoe placentes Ordines Re-
gulares, præſertim Mendicantium, qui relictis
mundi illecebris, & arctam viam quæ ducit ad
vitam, ingreſſi, ſequuti ſunt dominum Redempto-
rem, gratiis Apoſtolicis fovere, & modis omnibus
propugnare ſtodeamus. Ea propter anteceſſor noſter
beatus Pius Papa V. erga eoſdem Ordines Mendi-
cantes pontificiam benevolentiam oſtenſurus, eis
literas tenoris ſequentis indulſit:

II. Sanctus Pius V Ordines Mendicantes utriuſque ſexus, & res eorum à quibuſcumque exactionibus & vectigalibus eximit.

PIUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

„DUm ad uberes, quos ſacri Mendicantium Or-
„dines in agro Dominico quotidie faciunt fru-
„ctus, attentè reſpicimus, & attentæ conſiderationis
„indagine perſcrutamur ipſorum Religionis ſince-
„ritatem & voluntariæ paupertatis habitum, in qui-
„bos ſub humilitatis ſpiritu devotum Altiſſimo præſ-
„tant famulatum, dignum, quin potiùs debitum,
„reputamus, ut illis ea libenter concedamus, per
„quæ, ſemotis quibuſlibet gravaminibus, promptio-
„res ejuſdem Altiſſimi inhæreant ſervitiis. Hinc est,
„qood nos volenter eoſdem Mendicantium Ordines,
„& dilectos filios eorum fratres & monachos, cæte-
„raſque perſonas, ac etiam moniales quaſlibet ejuſ-
„dem Ordinis, ſub illorum cura degentes, ſpeciali-
„bus favoribus & gratiis proſeqoi, motu proprio,
„non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis
„inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſ-
„tolicæ poteſtatis plenitudine, quod ex nunc dein-
„ceps perpetuis futuris temporibus omnes & ſinguli
„Mendicantium Ordinum hujoſmodi fratres, mo-
„nachi, & dilectæ filiæ io Chriſto moniales, ſeu ſo-
„rores, & aliæ utrioſqoe ſexus perſonæ regulares
„ubilibet per totum Chriſtianum orbem diffuſæ &
„conſtitutæ, illorumque monaſteria, cœnobia, do-
„mos, conventus, eccleſiæ, cappellæ, oratoria, & alia
„loca, etiam unita, ac membra & dependentia, nec
„non terræ cultæ & Incultæ, poſſeſſiones, prædia,
„agri, & alia omnia & ſingula mobilia & immobilia,
„ac ſe moventia, & ubilibet, ac in quibuſlibet rebus
„conſiſtentia bona, nec non eorum in dictis bonis
„laborantes, coloni, arrendararii, locatarii & affi-
„ctuarii, negociorumque ſuorum geſtores univerſi,
„qoomodolibet noncupati, nunc & pro tempore
„exiſtentes, in perpetuum ab omnibus & ſingulis
„exactionibus tam urbanis, quàm ruſticis, nec non
„datiis, gabellis, pedagiis, veſtigalibus, collectis, im-
„poſitionibus, & oneribus ordinariis & extraordina-
„riis, ac tam realibus, quàm perſonalibus, meris &
„mixtis, etiam ſubſidio triennali, & augmento, ac
„facultatibus, equorum taxis, militumque hoſpitiis,
„ac aliis quibuſcumque nominibus nuncupatis, qoa-
„vis auctoritate quomodolibet impoſitis & impo-
„nendis, & quæ laicis, ac aliis quibuſvis quomodo-
„libet imponi conſueveeont, in futurum imponen-
„tur, ac ratione quarumcumque mercium, & rerum
„cujuſcumque generis, vel qualitatis exiſtentium,
„tam per mare & aquam dulcem, quàm per terram
„undecumque, & quomodocumque pro tempore
„delatarum; nec non animalium quorumcunique,
„mortuorum & vivorum, & quæ aliàs quomodoli-
„bet, & ex quavis cauſa, ac ſuper quibuſcumque
„rebus tam io alma Urbe noſtra, qoàm extra eam
„ubilibet locorum exiguntur, & in futurom exigen-
„tur; nec non à contributionibus & ſolutionibus in
„illis faciendis, ac tam pro victu & veſtitu, quàm
„quocumque alio uſu ſuo tantùm, ac tam emendo,
„quàm vendendo, & aliàs quomodolibet negocian-
„do; nec etiam à ſolutione quadrantis pro ſingulis
„libris carnium de animalibus, quæ nunc, & pro
„tempore ex armentis occidi contigerit; nec non
„etiam quæ in ſuis ædibus, prædiis & poſſeſſioni-
„bus privatis detinent, & nutriunt, ac à contribu-
„tione ſumptuum, & expenſarum, quæ aliquando
„pro pontibus, viis, aquæductibus, muris, mœnibus,
„aliiſque machinis ſtruendis & reparandis, ſeu refi-
„ciendis; ac civitatum, terrarum & locorum quorum-
„cumque fortificationibus; nec non etiam aliàs in
„omnibus, & per omnia, ac tam in dicta Urbe, quàm
„extra eam ubilibet penitus, & omninò liberi, immu-
„nes, & exempti, ac liberæ & exemptæ, liberaque,
„immunia, & exempta ſint, & eſſe cenſeantur, ac
„pro talibus teneantur, & reputentur: quodque ter-
„ræ, agri, poſſeſſiones & loca arativa, ut præfertur,
„in illis, quæ aliqoando pro paſcolis animalium ad
„certum tempus reſervantur, nullatenus onquam
„comprehendantur, nec comprendi cenſeantur: ac
„etiam monaſteria, cœnobia, aliaque omnia regula-
„ria loca prædicta pro quorumcumque militum
„tam equitum, quàm peditum hoſpitiis, quemad-
„modum magno cum noſtro dolore hucuſque io
„pleriſqoe locis factum comperimus, nequaquam
„aſſignentur, nec aſſignari debeant.

III. Res Mendicantium in alium, quàm in eorum uſum, non impendantur, niſi Superiorum conſenſu.

„Et inſuper, quòd fructus, redditus, proventus,
„introitus, & alia quæcomqoe bona monaſteriorom,
„cœnobiorum, & aliorum locorum Regularium
„prædictorum ab aliis. quàm à ſyndicis & procura-
„toribus religioſis, fratribus, monachis & moniali-
„bus, aliiſque perſonis præfatis exigi, illaque dum-
„taxat in beneficium loci, & ſuſtentationem ipſo-
„rum religioſorom, fratrum & monialium expendi,
„nec per alios quoſcumque, quovis nomioe cenſean-
„tur nec in alium, quàm præmiſſum uſum converti,
„ſeu expendi poſſint, neque debeant, niſi de conſenſu
„Superiorum illios loci, cui data, vel conſignata, aut
„donata fuerint, ſeu ad quem aliàs ſpectabunt: nec
„etiam ſoli tutores, aut curatores, ſeu protectores,
„& alio nomine ſanctesii, aut aliàs nuncupati, de
„eiſdem bonis ullo modo diſponere poſſint: quod-
„que idipſum etiam de eleemoſynis, oblationibus,
„& quibuſcumque aliis donativis intelligi, & obſer-
„vari debeat, Apoſtolicâ auctoritate tenore præſen-
„tium perpetuò ſtatuimus, ordinamus, volumus, &
„declaramus: nec non fratres, monachos, moniales,
„ac alias regularas perſonas, eorumque monaſteria,
„cœnobia, conventus, eccleſias, cappellas, oratoria, &
„alia loca. ac terras, poſſeſſiones, prædia, agros, &
„bona, nec non laboratores, colonos, arrendatarios,
„affictuarios, ac geſtores, prædicta, ut præfertur,
„immunia, & exempta eiſdem auctoritate & teno-
„re, facimus, ac fore, & eſſe decernimus.

IV. Sal, Mendicantium uſui neceſſarium, ex camera Pontificia erogetur.

„Mandantes præterea dilectis Filiis modernis, &
„tempore exiſtentibus Cameræ Apoſtolicæ Camera-
„rio, Præſidentibus, & Clericis, ac Commiſſariis,
„Agentibus, & Officialibus quibuſcumque, ut om-
„nibus, & ſingulis tam virorum, quàm mulierum
„Monaſteriis Mendicantium Ordinum hujuſmodi,
„exiſtentibus ſub ditione noſtra temporali mediatè,
„vel immediatè conſtitutis, tantum ſal, qoantum pro
„eorum uſu ſuffecerit, ſingulis annis, omni dilatione
„ceſſante, & contradictione remota, contribuere,
„& aſſignare, ac contribui, & aſſignari facere de-
„beant realiter, & cum effectu, diſtrictius etiam in
„virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſ-
„træ, ac excommunicationis majoris latæ ſententiæ,
„ac duorum millium ducatorum auri de Camera,
„pro una Baſilicæ Sancti Petri de Urbe, & pro al-
„tera, medietatibus, ſingulis, monaſteriis, & locis,
„præfatis, quæ moleſtari, ſeu perturbari contigerit,
„irremiſſibiliter applicandorum, pœnis, eo ipſo, ſi,
„& quoties contrafactum fuerit, incurrendis inhi-
„benter tam illis, quàm dilectis Filiis Legatis, Vi-
„celegatis, gubernatoribus, poteſtatibus, datiorum,

gabellarum,

gabellarum, onerum, & aliorum præmiſſorum exactoribus, conductoribus, & appaltatoribus, nec non quibuſvis univerſitatibus, & communitatibus, illarumque officialibus, & perſonis, aliiſque quibuſcumque, ad quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit in futurum, quatenus præmiſſa omnia & ſingula inviolabiliter, & perpetuò obſervent, ac ab omnibus obſervari faciant, neque Fratres, monachos, moniales, & alias religioſas perſonas, alioſque ſupradictos ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtent, & perturbent; neque permittant, per quoſcumque quomodolibet moleſtari, ſeu perturbari. Ergo ſi quis contradicere, aut quovis modo contravenire præſumpſerit, per mandatum executivum contra ipſum cujuſcumque dignitatis, ſtatus, ordinis, vel præeminentiæ fuerit, ipſo facto procedi, & ſic per quoſcumque judices, & commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere: & quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

V.
Publicatio, executio & defenſio harum literarum ſeriò injungitur.

Quocirca Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, vel eorum Vicariis in ſpiritualibus, generalibus; nec non dilectis filiis curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori, ac abbatibus, prioribus, præpoſitis, decanis, archidiaconis, canonicis & capitulis, ac aliis quarumcumque eccleſiarum prælatis, & perſonis ubilibet & in quibuſcumque regionibus, terris & locis exiſtentibus, ac aliis, ad quos quomodolibet ſpectat & ſpectabit, per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe, vel per alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum, monachorum, monialium, aliarumque religioſarum perſonarum prædictarum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos & eorum ſingulos, ſtatuto, ordinatione, voluntate, declaratione, conſtitutione, deputatione, mandato, inhibitione, decreto, aliiſque præmiſſis pacificè frui & gaudere; non permittentes deſuper per camerarium præſidentes, clericos & commiſſarios cameræ hujuſmodi; nec non legatos, vicelegatos, gubernatores, collectores, gabellarios, & exactores prædictos, aut quoſcumque ad aliquam ſolutionem, contributionem, vel præſtationem, præmiſſorum occaſione quomodolibet facienda, quovis modo cogi & compelli, aut aliàs contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari: contradictores quoſlibet, & rebelles per prædictas, aliaſque opportunas cenſuras & pœnas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas hujuſmodi incurriſſe declarando; interdictum eccleſiaſticum apponendo. invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

VI.
Pro hac conſtitutione ſervâ largitate eis quibuſcumque derogatur.

Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus diætis, dummodò ultra tres diætas aliquis auctoritate præſentium non extrahatur: ac omnibus illis, quæ in contrarium per quoſcumque officiales, & quoſvis alios, ac præſertim per officiales civitatis noſtræ Bononienſis, & quoſvis alios adducta ſunt hactenus, & deducentur im poſterum, ac adduci, & allegari poſſent: nec non quibuſcumque judicibus, etiam palatii noſtri cauſarum Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus ſuper præmiſſis inter quoſcumque quomodolibet pendentibus, ac etiam inſtructis, & ad ſententiam deductis, vel etiam à ſententia terminatis, niſi in favorem Eccleſiæ fuerint, & præſertim quaſdam lites inter hujuſmodi regulares, ac cives & communitatem dictæ civitatis Bononiæ in Romana curia pendentes, quas & quam, ac omnes proceſſus, & ſcripturas, productas, & producendas, ac regiſtra & ſententias ubivis comparentes & latas, ac ferendas, ad Nos advocamus, & penitus extinguimus, caſſamus, annullamus & delemus, perpetuumque deſuper ſilentium imponimus, nec non quibuſvis Apoſtolicis, ac in provincialibus & ſynodalibus conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus etiam contra exemptos quomodolibet editis & edendis, ac etiam decreto, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus: privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, illis, & eorum ſingulis ſub quibuſcumq; tenoribus & formis, & cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, & in ſpecie, etiam motu ſimili, ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus in contrarium conceſſis & approbatis, ac innovatis: quibus omnibus illorum tenores, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, aut diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub annulo Piſcatoris die 29. Julii 1566. pontificatus noſtri anno primo.

VII.
Fratres Minores regularis obſervantiæ Sancti Franciſci, inter quatuor Ordines Mendicantes comprehenſis, omnino gaudeant privilegiis & exemptionibus Ordinum Mendicantium.

Cùm autem, ſicut accepimus, Fratres Minores regularis obſervantiæ, ſancti Franciſci nuncupati, licet contextum regulæ ſub uno & eodem miniſtro generali, totius Ordinis ad literam profitentes, non ſolùm inter quatuor præcipuos Mendicantium Ordines connumerentur, verùm etiam ob perfectiſſimam, quam profitentur, paupertatem, & in particulari ac in communi ſumma & peculiari ratione præ aliis habendi ſint; proptereaque omnibus & ſingulis libertatibus, exemptionibus, & facultatibus, privilegiis, & indultis, & in vim prælnſertarum literarum omnibus Mendicantium Ordinibus conceſſis, omnimodè, ac plenè frui, potiri, & gaudere debeant; nihilominus ſuper vectigalium, gabellarum, dationum, & pedagiorum, aliorumque onerum & impoſitionum ſolutione ab illorum & illarum exactoribus perperam, & non ſine eorumdem Fratrum Minorum, &, ab eis ſtrictè profeſſæ paupertatis, detrimento, olim, & nunc etiam, eos in judicium trahi, vexari, perturbari, ac aſſiduè moleſtari contingat; Nos ad evellendam omnem quæſtionis materiem, & attendentes, quòd Fratres Minores prædicti propterea quod ipſi, ut præfertur, actu mendicent, & verè nudam profiteantur paupertatem illam, quæ terrenis ubique deſtituta bonis ſe divitem exhibet Altiſſimo; meritò eos ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes; nec non ipſos, & eorum ſingulas perſonas à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium tantum conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; nec non quarumcumque litium, & cauſarum ſtatus, & merita, nomina, & cognomina judicium, coràm quibus illæ pendent, ac colligantium, aliorumque nec non quorumcumque aliorum privilegiorum, & indultorum facultatum, exemptionum, & immunitatum, eis quomodolibet conceſſorum, præſentibus pro expreſſis habentes, cauſaſque hujuſmodi ad Nos harum ſerie advocantes, illaſque penitus, & omninò extinguentes, ac colligantibus hujuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, motu

proprio,

proprio, non ad eorumdem Fratrum Minorum de obſervantia ſuper hoc nobis oblata petitionis inſtantia, ſed ex certa ſcientia, meraque liberalitate noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnia, & ſingula privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, & indulta, in eiſdem præinſertis literis contenta, ac omnibus, & ſingulis Ordinibus Mendicantibus in communi, ut præmittitur, conceſſa eiſdem Fratribus Minoribus, ſive regularis, ſive ſtrictioris obſervantiæ nuncupatis, ita quod ipſi impoſterum de omnibus & ſingulis, quæ abſolute eorum victum & veſtitum, ac religioſum uſum, & commercium concernunt, quidquam dationum, & gabellarum, & vectigalium quibuſcumque, & quomodocumque, per illos ſolvi debere prætendentibus, ſolvere minime debeant, ſpeciatim, & expreſsè Apoſtolica auctoritate perpetuò concedimus.

VIII. Fratres Minores obſervantes S. Franciſci à quibuſcumque vectigalibus ubique, præſertim in terris S. Petri perpetuò immunes.

Ac inſuper eoſdem Fratres Minores ubique terrarum, & præſertim in ditione noſtra temporali ab omnibus datiis, vectigalibus, præcipue ſuper frumenti commolitione, vino, oleo, carne, animalibus etiam vivis, tam emptis, quam aliis, quæ eiſdem Fratribus Minorum pro eleemoſyna offeruntur, & quocumque alio comeſtibili: laniis ad eorum veſtimenta neceſſariis, portu etiam, tam maris, quàm fluminum: gabellis in exitu, & ingreſſu terrarum, locorum, & civitatum, aut tranſitu pontium, & viarum, ſeu etiam in doganis quomodocumq; nunc impoſitis, & impoſterum pro tempore quomodolibet imponendis etiam, pœnè, & expreſſè d. Apoſtolica auctoritate ſimiliter in perpetuo eximimus, & liberamus, eoſque a præmiſſis omnibus, & ſingulis aliis datiis, gabellis, & oneribus, etiam ſi cæteri Mendicantes ad ea teneri dignoſcantur, nec ab eis cenſeantur eſſe exempti, perpetuò immunes, & exemptos eſſe volumus, & declaramus.

IX. Iidem Fratres Minores eximuntur à ſolutione literarum quæ per tabellarios publicos ad eos perferuntur.

Ac præterea ulteriori eorumdem Fratrum Minorum de obſervantia indemnitati conſulere volentes, motu ſimili, eos, & eorum quemlibet à ſolutione portus omnium, & ſingularum ſimplicium epiſtolarum in ſemifolio ſcriptarum, ad eorum quemlibet à quacumque regione pro tempore advenientium, necnon etiam aliarum duplicium, & in folio ſcriptarum, eorumq; involucrorum, à tabellariis deferri ſolitorum, quæ per Ordinis Superioris eorum ſubditis, & per eoſdem ſubditos ipſis Superioribus cum eorum publici ſigilli munimine; non autem quæ ſine munimine hujuſmodi alicui ex eis particulariter diriguntur; pro quibus ſcilicet duplicibus ſine munimine hujuſmodi ſic directis aliquod munus, aut debitum ſibi emolumentum ab eorumdem Fratrum Minorum de obſervantia conventibus, ſeu domibus prætendere, ſeu ea liberè, ſi tabellarii ipſi velint relaxare poſſint, eadem Apoſtolica auctoritate eximimus, & liberamus.

X. Hæ literæ Apoſtolicæ perpetuò ſervandas & validas decernuntur.

Decernentes quoque præinſertas literas nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari ullatenus poſſe; minuſque ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus tam per nos, quam etiam per ſucceſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorum exiſtant, includi; ſed, illis non obſtantibus, in ſuis robore, & efficacia perſiſtere: & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, etiam ſub data per ipſos Fratres Minores de obſervantia prædicti Ordinis eligenda, de novo conceſſas eſſe: & ita incommutabilis voluntatis & intentionis noſtræ eſſe: & ad hoc, & perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi, & efficacis contractus inter dictam Sedem, & prædictorum Ordinum Mendicantium Fratres hujuſmodi habere: ſicque per quoſcumque judices & commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis alias judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere: irritum quoque & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

XI. Harum publicatio, defenſio & executio, ſanctæ Sedis poſito ... miniſtris ſubjungitur.

Quo circa dilectis filiis noſtris S. R. E. Cardinalibus in Bononienſi, Ravennati, Ferrarienſi, & Urbanenſi civitatibus noſtris nunc, & pro tempore exiſtentibus de latere Legatis, ac dilecto filio curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe vel alium ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Fratrum Minorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ipſos Fratres Ordinis Minorum hujuſmodi voluntate, ſtatuto, declaratione, & aliis præmiſſis omnibus & ſingulis pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari: contradictores quoſlibet & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: & nihilominus legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

XII. Pro hac Conſtitutione ſervanda, aliis quibuſlibet derogatur.

Non obſtantibus præmiſſis, ac felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri una, & Concilii generalis de duabus diætis quis vigore præſentium ad judicium non extrahatur, & aliis: necnon in provincialibus & ſynodalibus conciliis editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus quoque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, & quomodolibet per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros prædictos, ac nos, & Sedem prædictam, etiam motu proprio & ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & de Fratrum noſtrorum conſilio; necnon Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent præſentibus, pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hoc vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, aut diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

XIII. Harum exemplaribus, eorum ad quos pertinet, manu & ſigillo munitis plena fides adhibeatur.

Volumus præterea, ut earumdem præſentium literarum tranſumptis ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus ex ſecretariis generalibus dicti Ordinis, aut notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo officii, miniſtri, aut Commiſſarii generalis, vel procuratoris Ordinis præfati, vel alterius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

XIV.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam

Nemo has literas violare audeat.

noſtræ confirmationis, invocationis, approbationis, abſolutionis, exemptionis, liberationis, voluntatis, declarationis, decretis ac derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

4. Idus Decemb. 1725.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo quinto IV. idus Decembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

M. Card. Prodatarius. *F. Card. Oliverius.*

Viſa de Curia J. C. Archiepiſc. Ancyranus.

Lucas Martinettus.

XV.

Sanctiſſimi D. N. D. BENEDICTI Divina Providentia PAPÆ XIII. Conceſſio Privilegiorum pro nonnullis ſuis Familiaribus.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Venerabilibus Fratribus Nicolao Mario Lercaois Nazianzen. Cubiculi noſtri Præfecto, Proſpero Marefuſca Cæſarien. Auditori noſtro, Nicolao Coſcia Trajanopolitan. Libellorum ſupplicum nobis porrectorum, Camillo Merlini Iconien. Notarum arcanarum, & Carolo Majello Emeſſen. literarum noſtrarum in forma Brevis, quæ ad Principes ſcribuntur reſpectivè Secretariis, ac Joſepho Accorambono Philippen. Archiepiſcopis Subdatario, Nicolao Auguſtino de Abbatibus Oliverio Porphyrien. Sacrarii noſtri Præfecto, Franciſco Antonio Fini Avellin., & Dominico de Rubeis Vulturarien. Epiſcopis, nec non dilectis filiis Philippo Coſcia Vicario in Civitate, & Diœceſi Beneventan. à Nobis deputato, Nicolao Albini Veſtiario, & Eleemoſynario Secreto, ac Nicolao de Simone Beneventan., Nicolao Xaverio Santa Maria Salernitan., Joanni Vincenti Reatin., Bernardo Pizzella Triventin., Franciſco Pacca Neapolitan., Januario Vitelli Pincerna, & Franciſco Aſcoleſi Beneventan. Architriclino, Hieronymo Columna Forerio Majori, Octavio Rinaldo de Bubalo à Valle, & Philippo Aſtallio Romanis Cubiculariis intimis, ſeu Secretis, Michaeli Angelo de Paulis Piſauren., & Joanni Baptiſtæ Nuccarini Fulginaten. Medicis ſecretis; Dominico Prati Brittinorien., Ignatio Clementi, & Januario Gimveſo Beneventan., Paſchali Ferrari Nolan., Ignatio Philippo Purſanti Camerinen., Nicolao Schinoſi Beneventan., & Michaeli Angelo Treyſi Minervien. Cappellanis ſecretis, Joſepho Longo Beneventan., & Januario Santa Maria Nolan. Clericis Cappellæ noſtræ ſecretæ, Dominico Euſtachi Beneventan., Dominico Martino Firman., Donato Antonio Civitella, & Antonio Ferri Beneventan., Andreæ Jannes Prænestin., & Andreæ Coppola Beneventan. reſpectivè Civitatum, vel Diœceſum Cubiculi noſtri adjutoribus, ac Julio Silvaggio Romano Magiſtro Domus noſtræ, Clericis, ſeu Presbyteris, vel Laicis familiaribus continuis commenſalibus noſtris ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Circumſpecta Romani Pontificis gratiarum diſpenſatoris providentia devotos, & fideles ſuos, illos præſertim, qui grata familiaritatis obſequia jugiter ei impendunt, ac quos ad id aliàs propria virtutum merita commendant, honoris, & famæ amplioribus præconiis, ac præclaris dignitatum titulis decorare, & ornare, nec non ſpecialis benevolentiæ favoribus amplecti ſolet, prout perſonarum qualitatibus conſpicit convenire. Hinc eſt, quòd Nos ad grata familiaritatis obſequia, quæ vos, qui etiam continui commenſales noſtri exiſtitis, & quilibet veſtrum Nobis hactenùs impendiſtis, & adhuc ſollicitis ſtudiis impendere non deſiſtitis, nec non ad vitæ, ac morum honeſtatem, aliaque laudabilia probitatis, & virtutum merita, quibus perſonas veſtras etiam familiari experientià juvari percepimus, condignam rationem habentes, ac propterea eaſdem perſonas veſtras peculiaris favore gratiæ, ac ſpecialis honoris, & excellentiæ dignitatis titulo ſublimare volentes, Voſque, & quemlibet veſtrum à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtitis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequen. harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; Motu proprio, non ad veſtram, vel alterius pro vobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Vos, & quemlibet veſtrum reſpectivè in noſtros, & Sedis Apoſtolicæ Notarios (ſine tamen præjudicio dilectorum filiorum Notariorum de numero participantium) Apoſtolica auctoritate tenore præſentium recipimus, ac Sacri Palatii, & Aulæ Lateranen. Comites, nec non auratæ Militiæ Equites, ac Nobiles Romanos, & Urbis Romæ, ac Civitatum Avenionen., Bononien., Ferrarien., & Beneventan., omniumque, & ſingularum aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum Romanæ Eccleſiæ mediatè, vel immediatè ſubjectorum Cives, cum omnibus juribus, juriſdictionibus, prærogativis, & inſignibus debitis, & conſuetis creamus, & conſtituimus, ac in numerum, & conſortium aliorum noſtrorum, & ejuſdem Sedis Notariorum, nec non Palatii, & Aulæ hujuſmodi Comitum, Equitum, & Nobilium Romanorum, aliorumque Civium Civitatum, & Terrarum prædictarum referimus, & conſcribimus; Vobiſque etiamſi Habitum, & Rocchettum Notariorum dictæ Sedis juxtà decreta Lateranen. Concilii noviſſimè celebrati non deferatis, aut Civitates hujuſmodi non incolueritis, nec unquàm in eiſdem Civitatibus domicilium habueritis, ut omnibus, & quibuſcumque privilegiis, & facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, favoribus, gratiis, & indultis, quibus cæteri omnes Notarii noſtri, etiam de numero participantium, ac Comites, Equites, & Nobiles (citrà tamen exemptiones à Sacro Concilio Tridentino ſublatas, itaut nedum quoad criminalia, ſed etiam quoad civilia ſubjaceatis Ordinariis; ac citrà facultates legitimandi, ad gradus promovendi, Notarios, ſeu Tabelliones creandi, aliaque hujuſmodi privilegia à Notariis, & comitibus præfatis prætenſa; itaut illis nullibi uti valeatis; ac irritum, & inane exiſtat quidquid ſecus per vos, aut quemlibet veſtrum reſpectivè attentari contigerit) nec non Cives originarii, etiam in dignitatum, beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, ac ſæcularium, etiam ex perſonis Romanorum Civium originariorum vacantium aſſecutione, & exercitio tam in Urbe, quàm in omnibus, & ſingulis Civitatibus prædictis, & aliàs ubique locorum, & gentium, necnon ſeſſionum, & conventuum utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolùm ad eorum inſtar, ſed pariformiter, & æquè principaliter, ac ſi privilegia, facultates, exemptiones, gratiæ, & indulta hujuſmodi pro vobis emanaſſent, uti, potiri, & gaudere, ac in omnibus, & ſingulis Apoſtolicis, aliiſque literis, inſtrumentis, & ſcripturis publicis, & privatis deinceps nomine veſtro conficiendis Notarios, Comites, Equites, & Nobiles, ac de nobili genere ex utroque parente procreatos, necnon Romanæ, & aliarum Civitatum, & Terrarum Cives, prout libuerit, Vos inſcribere, & illis ſubſcribere valeatis, ac pro veris, & non fictis Notariis, Comitibus, Equitibus, & Nobilibus habeamini, nihilque, qualecumque illud fuerit, cum iis ſubſcriptionibus ſubreptitium, vel obreptitium, aut invalidum, ſed illud idem efficax in omnibus cenſeatur; nec non honoris causâ inſignia gentis noſtræ ſivè integrè, ſivè cum veſtris reſpectivè compoſita geſtare

poſitis, prout vobis placuerit, concedimus. Et inſuper vos, veſtraque Beneficia, & Officia Eccleſiaſtica quæcumque, quorcumque, & qualiacumque, illorum fructus, & jura ubicumque locorum, Regnorum, & Provinciarum, nec non in Urbe, Civitatibus, Terris, & locis eidem Romanæ Eccleſiæ mediatè, vel immediatè ſubjectis conſiſtentia, prædia, domos, poſſeſſiones, & bona patrimonialia, aliaque temporalia mobilia, & immobilia, ac ſemoventia, nec non actiones, & jura præſentia, & futura cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & naturæ, ac cujuſvis etiam annui valoris, fructus, reditus, & proventus hujuſmodi ſint, vel fuerint, ac etiam quæcumque à vobis vendenda, ac pro veſtris, & familiarum veſtrarum uſibus emenda ab omnibus, & quibuſcumque, decimis, quartis, & dimidiis partibus, ſubſidiis, etiam charitativis, nec non vectigalibus, portorjis, tributis, datiis, pedagiis, collectis, & quocumque alio nomine nuncupatis angariis, perangariis, cæteriſque oneribus, & contributionibus tam urbanis, quàm ruſticis, ordinariis & extraordinariis, realibus, perſonalibus, & mixtis, etiam ratione munitionum mœnium, & pontium, portarum, & moliturarum, mercium cujuſcumque generis, tranſitus, ſeù paſſus, & vecturæ, etiam in aliud Territorium, ſeù Provinciam, Terra, Mari, & Flumine, nec non equorum mortuorum, ſtabulationum Militum, inſtitutionis Seminarii Eccleſiaſtici, aut quacumque alia quantumvis gravi, & graviſſima cauſa (pro ſubventione contra Infideles dumtaxat excepta) nunc, & pro tempore impoſitis, ità quod vos, & quilibet veſtrum nihil omninò horum, aut aliorum ſimilium ſubire teneamini, nec per Cameræ Apoſtolicæ, aut alios Commiſſarios, ſeù vectigalium, & tributorum hujuſmodi redemptores, conductores, & exactores quocumque privilegio, exemptione, & facultate ſuffultos, aliàs quàm, ut præfertur, valeatis coarctari (quandiù ſervitiis noſtris inſtiteritis dumtaxat) eximimus, & liberamus. Ad hæc vobiſcum, & cum quolibet veſtrum reſpectivè, ut quæcumque duo diſſimilia, vel ſimplicia ſimilia ſub ſingulis tribus tectis quarumcumque trium Cathedralium etiam Metropolitanarum, aut aliarum etiam Collegiatarum Eccleſiarum conſiſtentia, etiamſi unum ex illis omnibus cum cura, aut dignitas etiam major, & principalis, Canonicatus, & præbenda, perſonatus, adminiſtratio, vel officium fuerit, & ad dignitatem, perſonatum, adminiſtrationem, vel officium hujuſmodi conſueverit quis per electionem aſſumi, eique cura etiam Juriſdictionalis immineat animarum, ſi alicui veſtrum aliàs canonicè conferantur, aut quiſque veſtrum eligatur, præſentetur, aut aliàs aſſumatur ad illa, & inſtituatur in eis, recipere, & dummodò illa omnia (uno excepto) perſonalem reſidentiam non requirant, inſimul quoad vixeritis retinere; necnon etiam, quandiù Nobis inſervieritis tantùm, in beneficiis Eccleſiaſticis, etiam Curatis (non tamen Parochialibus, nec Curatis curâ animarum Parochianorum) per vos pro tempore reſpectivè obtentis, etiam de jure, ſtatuto, fundatione, vel privilegio, perſonalem reſidentiam requirentibus, etiamſi dignitates in Cathedralibus, etiam Metropolitanis poſt Pontificalem majores, ac Collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principales fuerint, perſonaliter reſidere non teneamini, nec per locorum Ordinarios, aut Eccleſiarum earundem Capitula, ſeù quoſvis alios ad reſidendum interim in illis inviti compelli poſſitis, omneſque, & ſingulos nihilominùs veſtrorum Beneficiorum obtentorum fructus, reditus, & proventus, durante ſervitio prædicto, cum ea integritate (diſtributionibus quotidianis dumtaxàt exceptis) cum qua illos percipere, exigere, & levare; ac interim, vel poſtmodum, ſi volueritis, in Romana Curia, vel extrà eam à quocumque, quem malueritis, Catholico Antiſtite gratiam, communionem ejuſdem Sedis habente, quem duxeritis eligendum, ad omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines aliquibus tribus Dominicis, vel aliis feſtivis diebus, etiam extrà tempora à jure ſtatuta, proprii Ordinarii, aut cujuſvis alterius licentia deſuper minimè requiſita, ſi aliàs ad id idonei reperti fueritis, ſuper quo Antiſtitis conſcientiam oneramus, promoveri, & promoti in illis etiam in altaris miniſterio miniſtrare, necnon, etiamſi Presbyteri fueritis, ac dignitates, & officia obtinueritis, leges, & jura civilia, etiam publicè in ſcholis, & Univerſitatibus ſtudiorum generalium ad quinquennium dumtaxat, dummodò trigeſimum ætatis annum non exceſſeritis, audire, & ſi habiles, & ſufficientes reperti fueritis, etiam ad doctoratùs gradum in hujuſmodi facultate vos promoveri facere, ipſaque jura etiam publicè docere, atque Judicis, Advocati, & Procuratoris officium in cauſis Eccleſiaſticis, & civilibus tantùm exercere liberè, & licitè poſſitis, & valeatis, auctoritate, & tenore prædictis de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus. Liceat quoque vobis, & cuilibet veſtrum aliquem idoneum, & approbatum ab Ordinario Presbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis Regularem in veſtrum eligere Confeſſorem, qui vita cujuſlibet veſtrum comite vos, & quemlibet veſtrum à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, & per vos incurſis, & quibus vos etiam Apoſtolica auctoritate illaqueari contigerit, etiamſi abſolutio Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus ſpecialiter, vel generaliter reſervata exiſtat, & quorumcumque Votorum, & Eccleſiæ præceptorum tranſgreſſionibus, homicidio caſuali, manuum violentarum in quaſvis perſonas, etiam Eccleſiaſticas (non tamen Epiſcopos, vel alios Superiores Prælatos) de præterito injectionibus, ſeù conſilii, vel favoris ad id præſtationibus, jejuniorum omiſſionibus, (non tamen recitationis horarum Canonicarum, aliorumque Divinorum Officiorum) & deniquè ab omnibus, & quibuſcumque aliis veſtris peccatis, criminibus, & exceſſibus, ac delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam talibus, propter quæ Sedes prædicta meritò conſulenda foret, videlicet à contentis in literis die Cœnæ Domini publicari conſuetis, ſemel tantùm in vita, & mortis articulo; In reliquis verò dictæ Sedi quomodocumque reſervatis, aliiſque quibuſvis caſibus ſemel in anno, confeſſionibus veſtris diligenter auditis (ſine tamen alicujus præjudicio) auctoritate Apoſtolica abſolvere, & vobis pro commiſſis pœnitentiam injungere ſalutarem, necnon vota quæcumque (ultramarino, viſitationis liminum Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, caſtitatiſque, & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeat. Vobiſque ulteriùs, & cuicumque veſtrum reſpectivè, ut quicumque loci Ordinarii, vel Canonici Metropolitanarum, ſeù aliarum Cathedralium Eccleſiarum, aut perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ tàm in dicta Curia, quàm extrà eam ad id per vos reſpectivè coram Notario, & Teſtibus fide dignis eligendi, ſeù eligendæ, quaſcumque penſiones annuas vobis ſuper menſarum Abbatialium, ſeù Capitularium, ac Epiſcopalium, & Archiepiſcopalium, ac quorumcumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura ſæcularium, & quorumvis Ordinum, & Militiarum Regularium; etiam Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani, quomodocumque, & qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus; obventionibus, & diſtributionibus etiam quotidianis, ſeù illarum loco fructus, reditus, proventus, jura, obventiones, diſtributiones, & emolumenta vobis nunc, & pro tempore aſſignata, & reſervata, ac reſervanda, pro ſumma videlicet trecentorum ducatorum auri de Camera quoad ſingulos veſtrum, quandocumque alicui veſtrum reſpectivè placuerit, ſimul, vel ſucceſſivè, in toto, vel in parte, etiam in cujuſlibet veſtrum mortis articulo, caſſare, & extinguere, ac poſtquam caſſatæ, & extinctæ fuerint aliàs ſimiles penſiones annuas ſuper eiſdem fructibus, reditibus, proventibus, juribus,

obventionibus, & diſtributionibus, & emolumentis, ſeù illarum loco fructus, reditus, proventus, jura, obventiones, diſtributiones, & emolumenta hujuſmodi uſque ad ſummam, & quantitatem prædictam uni, vel pluribus aliis perſonix etiam per vos nominandis, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus Clericis, ſeù Clericali charactere inſigniri volentibus, etiam eis quoad vixerint, ſeù eorum Procuratoribus ad id ſpeciale ab eis mandatum habentibus, iiſdem modo, & forma, quibus vobis aſſignatæ, & reſervatæ, ſeù aſſignata, & conceſſa fuerint reſpectivè, etiam abſque conſenſu eaſdem penſiones ſolvere debentium, etiamſi illas, vel illa aliàs caſſari, & reſervari de novo faciendi facultatem non habueritis, ac penſiones, & fructus, reditus, proventus, jura, obventiones, ac diſtributiones, & emolumenta hujuſmodi, etiam pluriès caſſata, & de novo aſſignata fuerint, uſque ad ſummam, & quantitatem prædictam, etiam literis Apoſtolicis ſuper reſervationibus, & aſſignationibus hujuſmodi non confectis, ac aliàs cum omnibus, & quibuſcumque exemptionibus, privilegiis, decretis, clauſulis, cautionibus, vinculis, obligationibus, & cautelis, ac etiam cenſuris, & pœnis in prioribus reſervationibus hujuſmodi conceſſis, & contentis, necnon cum ſubrogatione in quibuſvis veſtris Juribus, etiam quoad quaſi poſſeſſionem exigendi, in qua nunc eritis, integrè perſolvendas, ſervatâ tamen formâ Conſtitutionis fel. recor. Innocentii Papæ XI. Prædeceſſoris Noſtri, ſuper tranſlationibus penſionum editæ, reſervare, conſtituere, & aſſignare valeant, auctoritate, & tenore prædictis de ſpeciali gratia indulgemus. Necnon etiam vobis, ut de omnibus, & ſingulis domibus, prædiis, poſſeſſionibus, terris, & locis, ac juriſdictionibus, cæteriſque bonis mobilibus, & immobilibus, quæ tamen non ſint Altaris, ſeù Altarium Eccleſiarum vobis commiſſarum miniſterio, ſeù alicui ſpeciali earumdem Eccleſiarum Divino cultui, ſeù uſui deputata, ſeque moventibus, cujuſcumque qualitatis, quantitatis, valoris, ſpeciei, pretii, & conditionis exiſtentibus, ac Juribus, & actionibus ad vos ratione Eccleſiarum, etiam Cathedralium, & Metropolitanarum, quibus vos forſan præeſſe contigerit, necnon Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, Dignitatum, & aliorum quorumcumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, quæ etiam ex quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis in titulum, commendam, adminiſtrationem, ac aliàs quomodolibet obtinueritis, obtinetis, & obtinebitis, ac fructuum, reddituum, & proventuum Eccleſiaſticorum loco penſionum, ipſarumque penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & proventibus vobis reſervatorum, & aſſignatarum, ac reſervandorum, & aſſignandarum, quos, & quas perceperitis, percipitis, & percipietis in futurum, necnon emolumentorum quorumcumque Romanæ Curiæ officiorum, & aliàs quomodolibet ſpectantibus, & pertinentibus, ac etiam de dictis proventibus, fructibus, reditibus, & penſionibus annuis, necnon veſtra, & cujuſlibet veſtrum induſtria, & labore quomodolibet, & undecumque, licitè tamen acquiſitis, & acquirendis, ac aliàs etiam de muneribus, & officiis, quæ exercueritis, & vos exercere contigerit, & aliàs quavis occaſione, vel cauſa, ſeù contemplatione ad vos perventis, & perventuris, etiamſi in pecunia numerata, & jocalibus, gemmis, aliiſque pretioſioribus rebus conſiſtant, tàm dicta Curia, quàm extra eam ubiq; locorum, etiam penès Beneficia ipſa exiſtentibus (quorum omnium qualitates, & veros etiam annuos valores, etiam ſi talia forent, quæ generali appellatione bonorum, & ſupellectilium non venirent, ſed ſpecialibus indigerent vocabulis, præſentibus, ac ſi ſpecificè, & ſigillatim exprimerentur, & denominarentur, pro ſufficienter expreſſis, ac declaratis haberi volumus) uſque ad ſummam ſex millium ducatorum auri de Camera pro unoquoque veſtrum ac etiam de ipſis fructibus, redditibus, & proventibus, & penſionibus debitis, & debendis (ſervata tamen forma Conſtitutionum Apoſtolicarum jam editarum, & ſi quas deinceps edi contigerit ſuper fructibus inexactis) etiam cumulativè, cum quibuſvis aliis ſimilibus facultatibus habitis, & habendis, tam pro decentibus, & honeſtis impenſis funebribus, quàm etiam pro remuneratione illorum, qui vobis viventibus ſervierint, etiam ultra ſervitii meritum, ac in veſtrorum conſanguineorum, & affinium, ac quorumcumque locorum piorum favorem, & uſum, ac aliàs pro arbitrio, & voluntate veſtris, & cujuſlibet veſtrum abſolutis teſtari, & teſtamento, codicillis, fideicommiſſis, legatis, donationibus tam inter vivos, quàm cauſa mortis, & aliis quibuſcumque modis, & titulis ſcriptura etiam minùs ſolemni, coram duobus, vel tribus teſtibus, aut etiam cedula ſola manu veſtra ſcripta, vel ſubſcripta, & aliàs in omnibus, & per omnia prout, & quomodolibet vobis videbitur, etiam in ipſa Curia, & in mortis articulo, etiam nulla facta mentione præſentis, vel aliorum vobis pro tempore conceſſarum ſimilium facultatum, aut quod in vim illarum teſtari, ſeù diſponere velitis, & intendatis, ſemel, atque iterùm, aut pluriès diſponere, ſtatuere, & ordinare, itaut quicquid teſtatum geſtum, aut ordinatum, ſeù aliàs diſpoſitum à vobis fuerit, etiam in vim ſimplicis diſtributionis, ac aliàs omni alio meliori modo valeat, & ſervari debeat, ipſaque teſtamenta, codicillos, & diſpoſitiones, ordinationes, legata, & ſtatuta pluriès, ac totiès quotiès vobis videbitur moderari, limitare, ac etiam in totum revocare, & alia de novo condere liberè, & licitè valeatis, auctoritate Apoſtolica earumdem tenore præſentium plenam, & liberam concedimus facultatem. Et inſuper ſtatuimus, & ordinamus, vobiſque indulgemus, quod ſi vos ab inteſtato, & ſine ulla, vel cum minùs valida bonorum, & rerum, ac fructuum, reddituum, & proventuum prædictorum diſpoſitione in dicta Curia, vel extra eam tàm continua, quàm interpolata inibi cujuſlibet veſtrum reſpectivè manſione, ac etiam extra Beneficia veſtra, vel alia loca debitæ à vobis reſidentiæ perſonalis, etiam nulla ſubſiſtente cauſa, ab humanis decedatis, omnia, & ſingula bona, res, & jura, etiam, ut præfertur, qualificata, necnon ſpolia cujuſcumque quantitatis, & valoris exiſtentia, etiam ex prædictis, & aliàs undecumque provenientia ad Cameram Apoſtolicam, ſeù in dictis Beneficiis ſucceſſores non pertineant, ſed ad hæredes veſtri ſanguinis integrè deveniant, & illis deficientibus inter familiares veſtros arbitrio perſonæ, ſeù perſonarum, quas ad id ſcripto nominaveritis, diſtribuantur, niſi de alia diſpoſitione, vel intentione veſtra ſcriptura etiam minùs ſolemni ſecus appareret, quam tunc velut efficacem ipſæ perſonæ, vel alii Judices, ſeù Executores omninò exequi, & adimplere, illique ſe conformare in omnibus, & per omnia debeant. Et nihilominùs quæcumque hujuſmodi teſtamenta, legata, donationes, diſpoſitiones, & alia forsàn à vobis, etiam nulla, vel minùs ſufficienti facultate ſuffultis, de hujuſmodi bonis, juribus, & actionibus, fructibus, pecuniis, jocalibus, aliiſque rebus ſupradictis, etiam in favorem conſanguineorum, & affinium prædictorum, & aliàs quomodolibet facta cum omnibus indè ſecutis, ac etiam ea, quæ per vos in futurum fient, ex nunc, prout ex tunc, & è contra pro dicta ſumma ſex millium ducatorum approbamus, & confirmamus, omneſque, & ſingulos juris, & facti, ac ſolemnitatum omiſſarum, & omittendarum, necnon ſubſtantiales, alioſque defectus quoſcumque, ſi qui intervenerint, aut intervenerant in eiſdem, etiamſi tales ſint, vel fuerint, quod ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa de illis [illegible]entio præſentibus habenda eſſet, ſupplemus, Diſtrictiùs inhibentes quibuſvis Archiepiſcopis, Epiſcopis, aut aliis Eccleſiarum Prælatis, necnon Cameræ prædictæ Præſidentibus Clericis ac eorum, necnon Fabri-

1725. cæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac Cruciatæ Sanctæ,& aliis Collectoribus, & Subcollectoribus, cæteriſque cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus,& conditionis exiſtentibus, etiam quavis auctoritate,& poteſtate fungentibus, ſub excommunicationis majoris,aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis,nè Univerſitates, Collegia,ac loca, & legatarios,hæredes, & perſonas, necnon teſtamentorum, voluntatum, & ordinationum hujuſmodi executores prædictos directè, vel indirectè quovis quæſito colore, vel ingenio moleſtare audeant quoquo modo,vel perturbare Ac decernentes prædicta omnia,& ſingula,præſenteſque litteras, & teſtamenta, donationes, codicillos,fideicommiſſa, legata, ordinationes, derogationes, diſpoſitiones, & alia quæcumque, necnon quæ in præmiſſis facta ſunt, aut fieri contigerit tam vigore præſentis, quàm etiam aliarum conceſſionum vobis factarum,& deinceps in genere,& in ſpecie faciendarum cum inde ſecutis, & ſecuturis, etiamſi vos intrà Curiam, aut in quacumque alia Mundi parte extra Eccleſias, & Beneficia perſonalem reſidentiam requirentia qualitercumque qualificata per vos nunc,& pro tempore obtenta, etiam pro veſtra ſola voluntate,& nulla ſubſiſtente cauſa non reſidendi ab humanis decedere contigerit, ſub litteris rec. mem. Pii Papæ IV. Prædeceſſoris pariter noſtri contra quoſcumque Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alios Prælatos, necnon Parochialium Eccleſiarum Rectores, cæteroſque reſidentiæ perſonali prædictæ adſtrictos extra illam quomodocumque decedentes ſeptimo Kalen. Decembris Pontificatus ſui anno quinto aut aliu veriori tempore emanatis, & ſub quibuſcumque aliis Conſtitutionibus, aut revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, Decretis,declarationibus Apoſtolicis, Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis ex quibuſcumque cauſis quantumcumque maximis, urgentibus, & inexcogitabilibus,etiam in favorem fidei,& Divini cultus augumentum,ac conſiſtorialiter etiam a Nobis,& Sede prædicta hactenùs,vel nunc,& pro tempore factis, & editis minime comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta,& quoties emanata fuerint,totiès in priſtinum, & validiſſimum ſtatum,& etiam ſub poſteriori data, etiam cum derogationibus, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis,Irritantibuſque,& aliis Decretis per vos eligenda apponendis, & latiſſimè ſpecificandis repoſita,reſtituta, & plenariè reintegrata, ac de novo conceſſa, validaque,& efficacia fore,necnon perpetua firmitate ſubſiſtere, ſuoſque plenarios, & omnes effectus.quos de jure, ſtylo, conſuetudine, aut alias quomodocumque ſortiri poterunt, ac vim veri,legitimi,jurati, ſtipulati, validi, & efficacis contractus inter vos ex una, ac Nos & Cameram prædictam ex altera partibus habere,nec etiam per promotionem ad Eccleſiam Cathedralem, etiam Metropolitanam,aut tranſlationem,vel aliam ſtatus,& perſonæ veſtræ mutationem ceſſare,nec per ſimiles, vel diſſimiles gratias vobis conceſſas,& concedendas confundi,ſed ipſis cumulativè in omnibus,& per omnia uti, & ſiquid in una ex facultatibus hujuſmodi defecerit, per aliam ſuppleri debere,nec hæredes,legatarios, ac loca,ad quos, ſeu quæ bona, jura, & actiones hujuſmodi devenerint,vel quibus relinquentur,aut executores prædictos ad tertiam, ſeu aliam eorum partem, quam etiam ex nunc vobis,ac locis,hæredibus, legatariis,ac donatariis prædictis liberaliter concedimus, & donamus,Cameræ,vel Fabricæ, aut beneficiis prædictis,etiam pro expeditione contra Infideles, & quibuſvis aliis quantumlibet piis uſibus ſolvendum, ac cum iis deſuper componendum,vel vos ad aliam particularem licentiam, ſivè indultum, aut confirmationem præſentium à Nobis, vel Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus petendum, aut impetrandum, vel etiam in alia ſimili gratia,ſeu confirmatione illius vobis quomodocumque concedenda, de præſenti mentionem aliquam faciendam ullatenùs teneri, nec ad id ulla unquam neceſſitate cogi poſſe;Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores,& ejuſdem S.R.E. Cardinales, necnon pro tempore exiſtentes dictæ Cameræ Camerarium,Præſidentes, & Clericos in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, authoritate, judicari,& definiri debere, ac irritum, & inane,ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Oſtien., & Portuen, Cardinalibus Epiſcopis,& dilecto filio Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, per Apoſtolica ſcripta mandamus motu ſimili, quatenùs ipſi,vel duo, aut unus eorum per ſe,vel alium, ſeu alios præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quandò opus fuerit,& quoties pro parte veſtra deſuper fuerint requiſiti,ſolemniter publicantes,vobiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant authoritate noſtra eaſdem præſentes literas,& in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac vos illis omnibus pacificè frui,& gaudere, non permittentes vos per quoſcumque quavis authoritate fungentes contra earundem præſentium tenorem quomodolibet indebitè moleſtari,inquietari, vel perturbari:Contradictores quoſlibet,& rebelles per ſententias,cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita,compeſcendo, ac legitimis,ſuper his haben. ſervatis proceſſibus, cenſuras;& pœnas ipſas,etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc,ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris etiam noſtri de una,& in Concilio Generali edita de duabus diætis, dummodò ultra tres diætas aliquis authoritate præſentium in judicium non trahatur, nec non Lateranen. Concilii noviſſimè celebrati de certo Notariorum numero, etiamſi ad illum nondùm deventum fuerit,cui per hoc aliàs derogare non intendimus, ac de conſenſu præſtando in penſionibus, & quibuſvis aliis etiam per Nos, & Sedem prædictam editis,& in poſterum edendis Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, ac ſtylo in ſimilibus hactenùs obſervato,ac rec. mem. Alexandri Papæ VI. pariter prædeceſſoris noſtri tertiam partem bonorum Eccleſiaſticorum Cameræ prædictæ deberi inter alia diſponente, necnon ejuſdem Bonifacii Papæ VIII. per quam conceſſiones fructus in abſentia percipiendi ſine præfinitione temporis fieri prohibentur, ac Pii Papæ. IV. Prædeceſſoris etiam noſtri de gratiis qualcumque intereſſe Cameræ Apoſtolicæ concernentibus in dicta Camera intra certum tunc expreſſum tempus præſentandis, & regiſtrandis, ita quod præſentes in eadem Camera nullo unquam tempore regiſtrari facere teneamini, ac ſimilis rec. Urbani Papæ VIII. pariter Prædeceſſoris noſtri de penſionibus aliàs tranſlatis iterùm non transferendis,ac quorumvis aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac univerſalibus,provincialibuſque, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & ordinationibus,necnon legibus, etiam Imperialibus,& municipalibus, tam Urbis,quàm aliarum Civitatum, & locorum, in quibus Cives originarii creati exiſtitis, & quarumvis Eccleſiarum, Monaſteriorum, Ordinum, & Hoſpitalis prædictorum,necnon quorumvis Collegiorum,& Officiorum dictæ Curiæ, & Regnorum, Provinciarum,& Urbis,ac aliarum Civitatum, & locorum, ac Cameræ prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis,& conſuetudinibus. ſtabilimentis, uſibus, & naturis, etiamſi de illis ſervandis & non impetrandis literis Apoſtolicis contra ea, nec etiam ab alio, vel ab aliis impetratis, aut aliàs quomodolibet conceſſis otendo vos per vos, vel procuratores 1725.

veſtros præſtiteritis forſan hactenùs, vel vos in poſterùm præſtare contigerit juramentum; privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis dictis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, & Hoſpitalibus, illorumque Præſulibus, ſeu Adminiſtratoribus, & Superioribus, ac Magiſtris, Præceptoribus, Prioribus, Militibus, etiam Antianis, Capitulis, Conventibus, Civitatibus, & locis, aliiſque prædictis, ac illorum Communitatibus, Univerſitatibus, aliiſque perſonis, etiam particularibus, necnon Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Ordinariis, etiam eiſdem Cardinalibus, ac dictæ Curiæ Officialibus, illorumque Collegiis, ac etiam decimarum, pedagiorum, gabellarum, & onerum exactoribus, & appaltatoribus, & aliorum onerum redemptoribus ſub quibuſcumq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam, etiam Conſiſtorialiter, ac de eorumdem Cardinalium conſilio, etiam per modum Statuti, & Conſtitutionis perpetuorum, ac motu, & ſcientia ſimilibus, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vel ad Imperatoris, Regum Reginarum, Ducum, Marchionum, & aliorum Principum inſtantiam, ſeu illorum contemplatione in genere, vel in ſpecie, ac aliàs quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, etiamſi in eis, ac ſtatutis, & ſtabilimentis prædictis caveatur expreſsè, vel tacitè, quod Urbis niſi originariis Civibus Romanis, ac Civium eorumdem filiis conferantur, quodque nonnullarum Eccleſiarum beneficia, niſi per perſonas illuſtres, vel nobiles, ac etiam originarios Cives, aut aliàs certo modo in illis expreſſo qualificatos obtineri non poſſint, & nulli in Cives Urbis, ac Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum hujuſmodi admitti, ſeu illorum privilegiis uti poſſint, niſi priùs in dictis Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis per certum tempus habitaverint, ſeu etiam in illis bona etiam ſtabilia forſan ad certum valorem aſcendentia poſſederint, quodque Præceptoriæ, & alia beneficia quæcumque dicti Hoſpitalis tam ex ejus inſtitutione, quàm ex ſtabilimentorum prædictorum diſpoſitione penſionibus Clericis ſæcularibus, & aliis perſonis, etiam Apoſtolica authoritate reſervandis gravari non poſſint, quodque ſtabilimentis, & privilegiis prædictis, etiam vigore implicitæ derogationis latiſſimè extendendæ, etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, & quaſvis etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas clauſulas derogari non poſſit, nec derogatum cenſeatur, niſi derogatio hujuſmodi de conſilio Cardinalium eorumdem fiat, & tom demùm Magiſtri, & Conventus prædictorum ad id accedat aſſenſus, ſintque literæ derogationis hujuſmodi etiam per dictum Magiſtrum ſubſcriptæ, ac illi, & præfato Conventui per diverſas in forma Brevis, aut alias literas diverſis temporibus cum certis intervallis præſentatas intimatæ, & non alias, nec alio modo, & ſemper in omnibus, quæ ſic fient etiam de ſimili conſilio derogationibus ſit appoſita clauſula, quod illam effectum ſortiantur de conſenſu Magiſtri, & Conventus prædictorum, & non alias, nec alio modo; quodque ipſi Exactores, & Appaltatores decimas, pedagia, & onera hujuſmodi, etiam ab exemptis exigere, & illos ad ſolutionem, ſeu contributionem cogere, & compellere poſſint, ſeu debeant. Quibus omnibus illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat in genere, & in ſpecie, ad effectum præſentium ſufficienter, & expreſsè derogamus, ac derogatum eſſe decernimus; Quodque vos primam non feceritis in Eccleſiis hujuſmodi perſonalem reſidentiam conſuetam, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod antequàm gratia creationis in noſtros, & Sedis Apoſtolicæ Notarios vobis, ut ſupra, facta perfrui valeatis, in manibus alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ profeſſionem fidei juxtà articulos pridem à Sede prædicta propoſitos expreſsè emittere, & ſolitum fidelitatis juramentum præſtare omninò teneamini; Quodque præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides ubique adhibeatur in judicio, & extrà, quæ adhiberetur ipſis præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Cæterùm volumus paritèr atque decernimus, ut illis ex vobis, quibus ſimiles teſtandi de bonis, ac penſiones transferendi facultates à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, quorum reſpectivè etiam familiares continui commenſales erant, conceſſæ fuerunt, præſentes literæ quoad facultates teſtandi de bonis, & transferendi penſiones hujuſmodi minimè ſuffragentur. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die xv. Decembris MDCCXXV, Pontificatus noſtri Anno Primo. 15. Decem. 1725.

F. Card. Oliverius.

XX. De beato Staniſlao Koſtka, novitio Societatis Jeſu, ſanctorum Confeſſorum Canoni per eumdem adſcripto die XXXI. Decembris anni MDCCXXVI.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Dei cultus in Sanctis ejus amplificatur.

DUm Chriſti voce compertum eſt, à nemine lucernam accendi, & poni eam ſub modio, ſed ſuper candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo ſunt; nos, Dei cultus in ſanctis ejus amplificandi ſummè ſolliciti, hinc monemur, pium & juſtum eſſe, ut quos Deus ſtola gloriæ indutos ob merita ſanctitatis coronat in cœlis, eoſdem nos quoque publicæ venerationis præconio in terris laudantes, ipſum Deum in iis glorificemus, cujus magnitudinem in geſtis ſanctorum coruſcare certiſſimum eſt. Hos inter fulſit beatæ memoriæ adoleſcens Staniſlaus Koſtka, Chriſtianis virtutibus, magniſque miraculis clarus, quæ ad S. R. E. canonicas regulas maturo conſilio comprobata, nos induxerunt, ut hac die, in honorem anteceſſoris noſtri Silveſtri Confeſſoris atque Pontificis in Deo ſacra, cum ſanctorum Confeſſorum faſtis adſcriberemus.

II. Beati Staniſlai ortus, inſtitutio, & magnarum virtutum præſtantia.

Staniſlaus in avito opido Maſoviæ, Ducatus Regni Polonici, medio ſæculo Chriſti Domini decimo ſexto ex ſenatoria familia natus, Viennam Auguſtam in Seminario Societatis Jeſu liberalibus diſciplinis imbuendus profectus eſt. Præ multis virtutibus, quibus excelluit, illibatum morum candorem tam ſanctè ſervavit, ut ſi quem minùs honeſtè loquentem audiret, veluti exanimis ſtatim concideret. Ob rerum & temporum vices ſoluto Seminario Vienneuſi, Staniſlaus poſt annum inde egreſſus, in tenera ætate magnæ virtutis, Chriſtiano more exercendæ, occaſionem offendit. Hoſpes enim, in cujus ædes cum fratre migrare coactus eſt, Lutherana hæreſi infectus, nimiuſque fratris rigor, innocentiſſimi adoleſcentis animum non modica perturbatione impleverunt. Sed invicta Staniſlai virtus nunquam ſuccubuit, unam dumtaxat ærumnarum omnium duriſſimam ratus, quod in domo à recta fide aliena graviter decumbens, ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento refici non poſſet. Divino tamen prodigio per cœleſtes juvenes, præſente beata Barbara virgine & martyre, cujus patrocinio in re tanta ſe commendaverat, pane angelico recreari meruit, unde animæ & corporis viribus mirificè confirmatus, de quibuſcumque vexationibus ſtrenuè trium-

phavit, quem aliàs rerum cœleſtium aſſidua contemplatio, ſummè innocens corpus in ſervitutem redactum, incredibilis manſuetudo, inque fratris aſperitate trienniali ſpatio toleranda Chriſtianum animi robur, ſupra ætatem planè admirandum reddiderant. Mox Deiparæ Virginis monitu, quæ divinum infantulum ei amplectendum porrexit, jam dictæ Societati Jeſu, ingenti plauſu tunc recens natæ, nomen dare conſtituit; utque citiùs voti compos fieret, ſub habitu peregrini, licèt ab omni re, tam longo itineri neceſſaria, imparatus, Romam properare contendit, à fratre citatis equis eum quæritante, divinæ gratiæ præſidio nequaquam agnitus, & rurſus à choro Angelorum cœleſti pabulo in via recreatus.

III. Societatis Jeſu tirocinium Dei amore inflammatus init, & piè obit.

Aliquandiu in famulatu ſeminarii Dilingenſis in diœceſi Auguſtana, tanquam religioſæ vocationis experimento, commoratus, Romam tandem per viarum ambages & vitæ diſcrimina ingreſſus, inque tirocinium Societatis Jeſu à beato Confeſſore Franciſco Borgia, tunc Præpoſito generali, admiſſus eſt, ubi nullis ſuorum minis perterritus, in omnium Chriſtianarum virtutum agone ſe veteranum Dei militem ſpectandum exhibuit, à perſpicuæ pietatis viris, interque hos à beato confeſſore & pontifice Franciſco Saleſio, ſingulari præconio cumulatus. Deiparam Virginem, ut dulcem patronam ſuam maximo ſemper cultu obſervavit, tantoque divini amoris æſtu ardere viſus eſt, ut brumali tempore pectus linteis frigida aqua conſperſis malefaceret. Morbo demum levi correptus, vehementique Dei amore inflammatus, in ejus ſinum tranſlatus eſt anno reparatæ ſalutis MDLXVIII. die feſto, ut prædixerat, Deiparæ Virginis in cœlum aſſumptæ, XVIII. Kal. Septembres, anno ætatis XVIII. regularis tirocinii menſe decimo.

IV. Stanislai, miraculis clari, exuviæ incorruptæ, proque eo ſanctorum canoni adſcribendo Chriſtianorum Principum ſupplicationes.

Miræ innocentiæ adoleſcentis exuviæ biennio ab ejus depoſitione incorruptæ, ſuavique odore perfuſæ repertæ ſunt. Poſtmodum triumphalem in cœleſti Hieruſalem ſervi ſui gloriam, quem piæ memoriæ anteceſſor noſter Paulus Papa V. beatorum numero adſcripſerat, Deus miraculo comprobavit, dum Sigiſmundo Rege Poloniæ in Turcas, Chriſtianorum cervicibus imminentes, bella Domini præliante, ſublimis in aëre viſus eſt Staniſlaus in ſplendido curru cum Deipara Virgine & filio Jeſu; unde Polonorum animi in dubia certaminis alea viribus aucti, immaniſſimos hoſtes fuderunt, quo tempore beati adoleſcentis caput à felicis memoriæ deceſſore noſtro Gregorio Papa XV. in Poloniam miſſum, adventu ſuo victores populos novo gaudio cumulavit. His atque aliis, omnium Chriſtifidelium veneratione digniſſimis, per Staniſlai preces apud Deum editis ſignis, ſanctitatis ejus fama ubique diffuſa, apud Apoſtolicam Sedem exorantibus Poloniæ Regibus Sigiſmundo, Uladiſlao & Johanne Caſimiro, de eo ſanctorum canoni adſcribendo actum eſt, præcipuè ſub Romanis Pontificibus anteceſſoribus noſtris Paulo V. Innocentio X. & Clemente X. quorum poſtremus ſacrum officium à Societate Jeſu, itemque à clero ſæculari totius Poloniæ, magnique ducatus Lituaniæ, certa die de eo recitari auctoritate Apoſtolica indulſit: quod, propria ſubinde oratione addita, confirmavit alius venerandæ memoriæ anteceſſor Innocentius Papa XI.

V. Polonis & Lituanis patronus datur, deque eo in ſanctorum cōfeſſorum canonem referendo decretum vulgatur.

Denique Staniſlai virtutibus per Clementem X. qui eum Polonis & Lituanis primarium apud Deum patronum adſignavit, undequaque adprobatis, piæ quoque recordationis Clemens XI. ejuſdem miracula, coram ſe per venerabiles fratres S. R. E. Cardinales in examen adducta, pontificia auctoritate adprobavit, decreto edito de beato Dei ſervo in ſanctorum confeſſorum canonem referendo. Clemente verò priuſquàm ſolemni ritu rem tantam abſolveret, viam univerſæ carnis ingreſſo, nos, qui meritis licèt imparibus, eidem in cathedra beati Petri ſucceſſimus, in tribus conſiſtoriis & plenario conventu eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum nobiſcum Romæ præſentium, geſtis beati Staniſlai ritè perpenſis, unanimi omnium ſententia per Sedis Apoſtolicæ Notarios coram nobis excepta, Regumque ac Principum Chriſtianorum, & Societatis Jeſu, pro illo in ſanctorum confeſſorum canonem referendo, precibus Apoſtolicæ Sedi & nobis enixè porrectis, rei perficiendæ ſolemnem de more diem indiximus.

VI. Beatus Staniſlaus ſolemni ritu inter Sanctos connumeratur.

Mox per orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei ope ferventiſſimè implorata, ac univerſis, quæ ex Sanctæ Romanæ Eccleſiæ diſciplina receptiſque conſtitutionibus agenda erant, omni religione peractis, hac ipſa die in honorem anteceſſoris noſtri Silveſtri confeſſoris atque pontificis Deo ſacra, una cum jamdictis venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriuſque cleri & populi frequentia in ſacroſanctam baſilicam Principis Apoſtolorum Deo ſupplicantes convenimus, ubi ſemel, iterùm & tertiò pro Dei ſervo Staniſlao ſanctorum confeſſorum canoni adnumerando, per dilectum filium noſtrum Alvarum S. R. E. Tituli ſancti Bartholomæi in Inſula presbyterum Cardinalem, Cienfuegos nuncupatum, precibus repetitis, poſt decantatas ſacras orationes & Spiritûs ſancti gratiam humillimè invocatam, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei catholicæ exaltationem, & chriſtiani nominis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritûs ſancti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, de eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Vaticanæ præſentium, conſilio & unanimi conſenſu, beatum Staniſlaum Koſtkam Polonum, Societatis Jeſu novitium, de cujus ſanctitate, fidei & cæterarum virtutum magnitudine, ac miraculorum excellentia plenè conſtabat & conſtat, unà cum beato Aloyſio Gonzaga ejuſdem Societatis Jeſu clerico, ſanctorum confeſſorum non pontificum canoni adſcribendum decrevimus & definimus, prout præſentium tenore adſcribimus, decernimus & definimus, eumdemque per omnes Chriſtifideles, tanquam verè Sanctum, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut in Eccleſia univerſali in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, ædificari, & quotannis idibus Novembribus, ejus ſolemnia, ut ſancti confeſſoris non pontificis, celebrari poſſint.

VII. Pontifex ſacras ejus exuvias Viſitantibus peculiares indulgentias concedit.

Inſuper eadem auctoritate omnibus Chriſtifidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, qui eodem ſolemni die in honorem beati Staniſlai quotannis ad ejus exuvias, quæ in æde ad honorem beati Andreæ Apoſtoli Deo ſacra in Quirinali adſervantur, venerandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejuſdem diei feſti, quadraginta dies de injunctis, ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

VIII. Sacroſanctum miſſæ ſacrificium in ejus honorem celebrat.

Poſtremò gratiis Deo actis, quod Eccleſiam ſuam inſigni hoc novoque luminari illuſtrare voluiſſet, cantata in honorem ſanctorum Staniſlai Koſtkæ & Aloyſii Gonzagæ ſolemni oratione, in ara maxima ſupra confeſſionem Principis Apoſtolorum ſacroſan

ctum

ſtum Miſſæ ſacrificium celebravimus cum ejuſdem & alterius confeſſoris commemoratione, omnibuſque Chriſtifidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

IX. Deus glorificandus in ſanctitate beati Staniſlai.

Decet igitur, ut pro tam peculiari magnoque beneficio nobis conceſſo omnes benedicamus & glorificemus Deum Patrem & bonorum omnium auctorem, cui eſt honor & gloria in ſæcula, aſſiduis precibus ab eo flagitantes, ut per intercesſionem electi ſui Staniſlai Koſtkæ, à peccatis noſtris indignationem ſuam avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus niſi Deus noſter.

X. Hæ literæ Apoſtolicæ ubique ſidem obtineant.

Cæterum quia difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adſerri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

XI. Nemo eas infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Pridie Kal. Januar. 1726.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, pridie Kalendas Januarias, pontificatus noſtri anno tertio.

✠ *Ego Benedictus catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

†
† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.
† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Othobonus S. R. E. Vicecancellarius.
† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.
†
† Ego Joſeph Renatus Tit. Sancti Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Imperialis.
†
† Ego Philippus Antonius Tit. ſanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.
†
†
†
† Ego Annibal Tit. ſancti Clementis Presbyter Cardinalis, ſancti Clementis Albanus S. R. E. Camerarius,
† Ego Ludovicus Tit. ſancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.
† Ego Joannes Antonius Tit. ſancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis de Via.
†
† Ego Antonius Felix Tit. S. Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.
† Ego Petrus Tit. ſanctæ Mariæ Tranſtiberim Presbyter Cardinalis Corradinus.
†
†
†
† Ego Cortius Tit. ſancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.
† Ego Melchior Tit. ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.
†
†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.
†
†
†
† Ego Georgius Tit. ſanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula, ſanctæ Agnetis nuncupatus.
† Ego Cornelius Tit. ſancti Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.
†
†
† Ego Ludovicus Tit. ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.
† Ego Joſeph Tit. ſanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.
†
†
†
† Ego Alvarus Tit. ſancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.
† Ego Bernardus Maria Tit. ſancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.
† Ego Joannes Baptiſta Tit. Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.
† Ego Vincentius Tit. ſancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.
† Ego Proſper Tit. ſancti Calixti Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctæ Mariæ in Domnica Presbyter Cardinalis Coſcia.
†
† Ego Nicolaus Maria Tit. ſanctorum Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Lercarius.
† Ego Frater Laurentius Tit. ſancti Laurentii in Pane & Perna Presbyter Cardinalis Cozza.
†
†
†
†
† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.
† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.
† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna,
†
†
† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus, Cardinalis Alexander nuncupatus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis

Cardinalis Falconerius.
† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.
†
†
†
†
†

P. Card. Prodatarius.

Pro D. Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

Viſa De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

XXI. De beato Aloyſio Gonzaga, clerico Societatis Jeſu, ſanctorum Confeſſorum Canoni per eumdem adſcripto die XXXI. Decembris Anni MDCCXXVI.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Dei ſervorum ſanctitas à ſummo Pontifice toti Eccleſiæ manifeſtatur.

CHriſtianæ virtutes & ſumma vitæ innocentia ſtrenuos Dei milites poſt triumphum de hoc mundo, perquàm dignos efficiunt, qui inter cœleſtis Hieruſalem emeritos cives commereantur; atque hinc nobis univerſalis Eccleſiæ regimini præpoſitis maximè convenit Apoſtolica voce eorumdem ſanctitatem manifeſtare, ut omnes tanto patrocinio in cœlis muniti, optimiſque piæ illorum converſationis exemplis inſtructi per, viam ſalutis incedere valeant, unde & ipſi tandem vitæ curſu feliciter conſummato, eorum conſortio adjongi mereantur, quorum ſe regulis conformare ſtuduerunt. Itaque nos hac die, in honorem anteceſſoris noſtri Silveſtri confeſſoris atque pontificis Deo ſacra, cum ingenti exultatione & celebritate in baſilicam Principis Apoſtolorum convenientes, angelicum juvenem, inque regulari militia probatiſſimum clericum, Aloyſium Gonzagam, ſanctorum canoni adſcripſimus, ut Chriſtifideles in ejus meritis ſolemni præconio ad Dei gloriam recolendis propitium in cœlo deprecatorem obtineant.

II. Beati Aloyſii Gonzagæ ortus, pia educatio, utriuſque admiranda.

Caſtellione, Galliæ Ciſalpinæ ad fines Mantuani ducatus nobili opido, quod diſcriminis cauſa *Stiverorum* appellatur, Marchionatus olim, dein principatus titulo, inſigni, ex primaria Gonzaga familia VI. idus Martias anno Chriſti Domini MDLXVIII. natus eſt Aloyſius, antea baptizatus, quàm totus in lucem editus. Ab ipſis infantiæ, & eo magis pueritiæ primordiis magna in illo & multa futuræ ſanctitatis argumenta apparuerunt, quæ beatus Carolus Borromæus S. R. E. Cardinalis & Archiepiſcopus Mediolanenſis coram miratus, illum adhuc duodennem, in rebus divinis adeò inſtructum reperit, ut dignum putaverit, quem ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento ſuis manibus ipſe primus reficeret. Tum verò in patriis ædibus, & Florentiæ, ubi Aloyſius novennis Deiparæ virginitatem ſuam vovit, quam ſemper una cum innocentia baptiſmali illibatam ſervavit, tum maximè in aula regia Hiſpaniarum, quo tredecennis cum parentibus in comitatu Mariæ Auguſtæ petierat, cœleſtes ejus animi dotes paruerunt. Ibi enim rara ejus pietas in dies prodiens, omnium oculos & admirationem in ſe convertit, nullis mundi illecebris innocentiſſimum puerum alio trahentibus: cujus etiam ſanctus pudor is fuit, ut matronas, conſanguineas quoque, ac matrem ipſam, ad ſpicere, & ſeorſum alioqui refugeret. Quin, ut Dei famulatum tutiùs amplecteretur, vix annum decimum quintum egreſſus, in Societatem Jeſu migrare conſtuit: quam cogitationem nullæ Regum & Principum blanditiæ, nullæ à parentibus toto triennali ſpatio adhibitæ machinæ, ex ejus animo evellere potuerunt.

III. Societati Jeſu nomen daturus, magna animi fortitudine ſuis valedicit, & Romam petit ubi Chriſtianis virtutibus omnium oculos in ſe convertit.

Quare mirantibus & lugentibus conſanguineis, Romam iturus, ſiccis oculis avito ſe principatu abdicavit, inque alma æde Lauretana votum, quo eum pia mater incolumen paritura, Deo ſe obſtrinxerat, incredibili religione perſolvit, Romæ verò in primariis ſeptem Eccleſiis Deum propitium ſibi precatus, mox in domum probandis ſpiritibus, Societati Jeſu nomen daturis, deſtinatam, maximo gaudio convolavit, ubi eximiis ejus virtutibus patefactis, votiſque poſtea regularibus de more ab eo nuncupatis, in clericum adſcitus, primiſque ordinibus initiatus eſt. Quanta verecundia ſe ſpectandum, quantaque humilitate, paupertatis ſtudio, ſuique contemptu viliora officia ultrò ſubire geſtiens, ſe toti Urbi admirandum oſtenderit, oculati & probatiſſimi teſtes literarum monumentis conſignaverunt. Sed ejus caritas præcipuo ſermone celebranda eſt, quippe quæ maxima fuit, & præſertim enituit, dum ex annonæ inopia ſævo in Urbe contagio ingruente, quod multa millia hominum ſuſtulit, ipſe quamvis corpuſculi macerationibus penè confectus, pedibus vix conſiſteret, à majoribus impetravit, ut in publicis valetudinariis lethaliter ægrotantes inviſeret, ſtipem vicatim per Urbem eſurientibus erogaret, inque communi vaſtitate languidos ipſos in hoſpitales domos ſuis humeris latos exueret, ſordibus mundaret, ac cibo etiam verbi Dei paſceret: quæ omnia tanto ſtudio peregit, ut & ipſe peſtilenti halitu afflatus aliquandiu novo hoc experimento probandus, contabeſceret.

IV. Piè obit, & pro ſancto agnoſcitur.

Tandem ſuæ migrationis tempus appropinquare animadvertens, Eccleſiæ ſacramentis ad magnum iter munitus, dulciſſimoque Jeſu nomine, quod ſemper in corde atque ore habuerat, repetito; nocte, quam prædixerat ante diem XI. Kalendas Julias anni MDXCI. plurimis admirandæ & conſummatæ virtutis ſpeciminibus editis, placidiſſima in pace quievit, anno ætatis, placidiſſima in pace quievit, anno ætatis ſuæ XXIII. religionis ſexto, clericatus quarto. Ad ejus exuvias venerandas tanta populi Romani turba confluxit, ut ædis portas claudi oportuerit, nè ſacrum pignus devotionis cauſa in fruſtra diſcerperetur. Et quamvis loculum ſepulcralem, ei ſervando adſignatum nullus foris titulus diſtingueret, Fidelium tamen pietas accenſis facibus, votivîſque tabellis ac donariis ſubinde allatis, probè diſtinxit. Aloyſii ſanctitatem diſerto etiam præconio vulgavit in mentis exceſſu Dei ancilla, poſtmodùm ſanctis Virginibus adnumerata Maria Magdalena de Pazzis.

V. Synodus Mantuana & Chriſtiani Principes pro Aloyſio ſanctis Confeſſoribus adſcribendo Apoſtolicam ſedem exorant. Ejus virtutes & miracula comprobantur, deque eo Horæ Canonicæ & Miſſæ celebrari ſtatuuntur.

Quin crebra & maxima ſigna per Servi ſui intercesſionem à Deo patrata, ejuſdem ſanctitatis famam per univerſam Italiam eo uſque vulgarunt, ut Synodus Mantuana recolendæ memoriæ anteceſſori noſtro Paulo Papæ V. enixas preces obtulerit pro Aloyſio in Beatorum numerum referendo, eodemque relato cùm multi Chriſtiani Principes à Sede Apoſtolicà flagitarent, ut inter Sanctos quoque numeraretur, res tanta Venerabilium Fratrum S. R. E. Cardinalium, ſacris Ritibus examinandis præpoſitorum Judicio perpendenda commiſſa eſt. Hi verò beati Aloyſii virtutes & miracula, de quibus plenè conſtabat, ad ſacros Eccleſiæ Canones & diſciplinam ſuffragiis ſuis omninò

compro-

Digitized by Google

comprobaverunt, ita ut Dei ſervum inter ſanctos referri, deque eo, tanquam de beato confeſſore, officium recitari poſſe judicarent. Tres deinde antiquiores ſacri palatii Apoſtolici cauſarum judices hac de re ſuam relationem, quinquennali diſcuſſione compoſitam, ediderunt, in qua prævio examine & approbatione virtutum ac miraculorum, cauſam in eo ſtatu eſſe dixerunt, ut tuto, & quandocumque id luberet, beatus Dei ſervus inter ſanctos confeſſores referri poſſet. Poſtmodum Cardinales ſimul iterum congregati inhærendo his, quæ antea cenſuerant, & præſertim relationi eorumdem trium ſacri palatii judicum, pridem à ſe acta & judicata uno ore & nemine diſcrepante confirmaverunt. Quare Paulus Papa V. his auditis, auctoritate Apoſtolica non ſolum Romæ, ſed in quibuſcumque locis Italicis, Mantuani Ducis & Principum ex Gonzaga gente imperio ſubjectis, inque Eccleſiis Societatis Jeſu ſacroſanctum miſſæ ſacrificium, atque horas canonicas in beati Aloyſii honorem celebrari, & recitari poſſe decrevit: quod indultum, Apoſtolicis literis traditum, per alios poſtea Romanos Pontifices anteceſſores noſtros ad univerſam Societatem Jeſu, & complura alia loca, de eorumdem venerabilium fratrum conſilio, ſuffragioque extenſum eſt.

VI. Benedictus XIII. beatum Aloyſium a Clemente X. in Martyrologium Romanum relatum, ſanctorum confeſſorum canoni adnumerat.

Hinc Aloyſii ubique celeberrimi virtutes & ſigna, omnibus ferme Chriſtianis Principibus apud Apoſtolicam Sedem æque laudantibus, proque ejus inter ſanctos Domini confeſſores adſcriptione ſub proximis anteceſſoribus noſtris Romanis pontificibus Clemente XI. & Innocentio XIII. ac etiam nobis ipſis, dum in minoribus eſſemus, enixe deprecantibus, tandem ſingulis, quæ ad noviſſima anteceſſorum noſtrorum decreta impleri debebant, accurate & ſedulo impletis, inque conventu venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium una congregatorum repetita omnium eorum, quæ acta jam fuerant, abſoluta notione, plenaque ex omni parte, & juridica expoſitione, tum quoad miracula, olim plene diſcuſſa atque approbata, nos eumdem Aloyſium, cujus nomen inclytæ memoriæ anteceſſor Clemens Papa X. in tabulis Martyrologii Romani deſcribendum curaverat, ſanctorum confeſſorum faſtis adnumerare decrevimus. Itaque in tribus conſiſtoriis & plenario conventu eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & epiſcoporum nobiſcum Romæ præſentium, univerſis ad eum pertinentibus pro more diſcuſſis, unanimi Patrum ſententia per Apoſtolicæ Sedis Notarios coram nobis excepta, Regumque ac Principum Chriſtianorum & Societatis Jeſu pro beato Aloyſio, quem ſcholis ejuſdem Societatis patronum Apoſtolicis literis noſtris pridem adſignavimus, in ſanctorum confeſſorum canonem referendo, multis precibus eidem ſanctæ Apoſtolicæ Sedi nobiſque porrectis, poſt tantæ rei perficiendæ ſolemnem diem indictam, perque orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei opem ferventiſſime imploratam, demum omnibus, quæ ad anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum conſtitutiones & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ diſciplinam agenda erant, ſumma religione peractis, hac ipſa die in honorem anteceſſoris noſtri Silveſtri confeſſoris atque pontificis Deo ſacra, cum jam dictis venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriuſque cleri & populi frequentia in ſacroſanctam baſilicam Principis Apoſtolorum Deo ſupplicantes convenimus, ubi ſemel, iterum & tertio pro Dei ſervo Aloyſio Gonzaga clerico Societatis Jeſu ſanctorum confeſſorum canoni adſcribendo iteratis precibus per dilectum filium noſtrum Alvarum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Tituli ſancti Bartholomæi in Inſula presbyterum Cardinalem, Cienfuegos nuncupatum, poſt cantatas ſacras orationes & Spiritus ſancti gratiam humillimè invocatam, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei catholicæ exaltationem, & chriſtiani nominis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritus ſancti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, de eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Vaticanæ præſentium conſilio & unanimi conſenſu, beatum Aloyſium Gonzagam clericum Societatis Jeſu, de cujus ſanctitate, fidei ſinceritate & ceterarum virtutum ac miraculorum excellentia plenè conſtabat & conſtat, una cum beato adoleſcente Staniſlao Koſtka ejuſdem Societatis Jeſu novitio, ſanctorum confeſſorum non pontificum canoni adſcribendum decrevimus & definivimus, prout præſentium tenore decernimus, definimus & adſcribimus, eumdemque per omnes Chriſti fideles, tanquam vere Sanctum, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut in Eccleſia univerſali in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, conſtrui, & quotannis XI. Kal. Julias, quo die migravit ad Dominum, ſolemnia ejus natalitia, ut ſancti confeſſoris non pontificis, celebrari poſſint.

VII. Pontifex ſacras ejus exuvias viſitantibus peculiares indulgentias concedit.

Inſuper eadem auctoritate omnibus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui eodem ſolemni die natalitio in memoriam beati Aloyſii Gonzagæ quotannis ad ſacras ejus exuvias, quæ in æde ad honorem beati Ignatii confeſſoris Deo ſacra adſervantur, venerandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejuſdem diei feſti, quadraginta dies de injunctis, ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

VIII. Sacroſanctum miſſæ ſacrificium in ejus honorem celebrat.

Poſtremo gratiis Deo actis, quod Eccleſiam ſuam inſigni hoc novoque luminari illuſtrare voluiſſet, cantata in honorem ſanctorum Aloyſii Gonzagæ & Staniſlai Koſtkæ ſolemni oratione, in ara maxima ſupra confeſſionem Principis Apoſtolorum ſacroſanctum miſſæ ſacrificium celebravimus cum ejuſdem & alterius confeſſoris commemoratione, omnibuſque Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

IX. Deus glorificandus in ſanctitate beati Aloyſii.

Decet igitur, ut pro tam peculiari magnoque beneficio nobis conceſſo omnes benedicamus & glorificemus Deum Patrem & bonorum omnium auctorem, cui eſt honor & gloria in ſecula, aſſiduis precibus ab eo flagitantes, ut per interceſſionem electi ſui Aloyſii Gonzagæ, à peccatis noſtris indignationem ſuam avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi Deus noſter.

X. Hæ literæ Apoſtolicæ ubique fidem obtineant.

Ceterum quia difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

XI. Nemo eas infringere audeat.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe no-

ANNO 1726. Pridie Kal. Januar. 1726.

verit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno in carnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, pridie Kalendas Januarias, Pontificatus noſtri anno tertio.

✠ *Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

†
† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.
†
† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Otthobonus S. R. E. Vicecancellarius.
† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.
†
† Ego Joſeph Renatus Tit. ſancti Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Imperialis.
†
† Ego Philippus Antonius Tit. Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.
†
†
† Ego Annibal Tit. Sancti Clementis Presbyter Cardinalis ſancti Clementis Albanus S. R. E. Camerarius.
† Ego Ludovicus Tit. ſancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.
† Ego Joannes Antonius Tit. ſancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis de Via.
†
† Ego Antonius Felix Tit. ſanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarios.
† Ego Petrus Tit. ſanctæ Mariæ trans Tiberim Presbyter Cardinalis Corradinus.
†
†
† Ego Curtius Tit. ſancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.
† Ego Melchior Tit. ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.
†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.
†
†
† Ego Georgius Tit. ſanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula, ſanctæ Agnetis nuncupatus.
† Ego Cornelios Tit. ſancti Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.
†
†
† Ego Ludovicus Tit. ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.
† Ego Joſeph Tit. ſanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.
†
†
†
† Ego Alvarus Tit. ſancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.
† Ego Bernardus Maria Tit. ſancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.
† Ego Joannes Baptiſta Tit. ſancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.
† Ego Vincentius Tit. ſancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.
† Ego Proſper Tit. ſancti Calixti Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctæ Mariæ in Domnica Presbyter Cardinalis Coſcia.
†
† Ego Nicolaus Maria Tit. ſanctorum Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Lercaries.
† Ego Frater Laurentius Tit. ſancti Laurentii in Pane & Perna Presbyter Cardinalis Cozza.
†
†
†
†
† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.
† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.
† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.
†
† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus, Cardinalis Alexander nuncupatus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.
† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.
†
†
†
†

P. Cardinalis Prodatarius.

Pro D. Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

ANNO 1726.

XXII.

De beato Johanne à Cruce ordinis Fratrum beatæ Mariæ Virginis à monte Carmelo, qui Excalceati appellantur, ſanctorum confeſſorum canoni per eundem adſcripto die XXVII. Decembris Anni MDCCXXVI.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Eccleſia ſolemnes honores illis decernit, qui eam geſtis ſuis illuſtraverunt.

Pia Mater Eccleſia præcipuis univerſalis honorificentiæ præconiis illos ornari decernit, qui olim ſanctiſſimis diſciplinis & moribus eam illuſtrantes, divini nominis gloriam & Deo famulantium numerum dictis & factis augere, perque viam ſalutis ducere ſumma cura ſtuduerunt. Hujuſmodi virum, Chriſtianis virtutibus, cœleſti doctrina, jugi pœnitentia, multiſque ſignis probatum Eccleſiæ catholicæ dedit ea pars Hiſpaniæ Tarraconenſis, cui Caſtellæ veteris nomen eſt, noſque illum hac die, in honorem beati Johannis Apoſtoli & Evangeliſtæ Deo ſacra, ſanctorum confeſſorum non pontificum canoni, ſolemni ſanctæ Romanæ Eccleſiæ cæremonia, adnumerare decrevimus.

II. Beati Johannis à Cruce ortus, pietas & vitæ inſtitutio.

Is eſt beatus Johannes à Cruce, ordinis Fratrum beatæ Mariæ Virginis à monte Carmelo, qui Excalceati appellantur, primus profeſſor & parens, qui Anno Chriſti Domini MDXLII. ex perhoneſta Jepeſia familia ortus eſt in oppido, quod dicitur Fons Tiberii in Epiſcopatu Abulenſi. A primis annis egregiæ animi dotes in eo, pie Chriſtianeque educato, plurimum emicuerunt; quamque dilectus & carus eſſet Deiparæ Virgini, in cujus patrocinium confugerat, inde patuit, quod aquam è puteo hauſturus, in illum prolapſus, patronæ manu ſublatus, incolumis prodiit. Adoleſcens, eximiæ pietatis ductu Metymnæ campi hoſpitalem domum ingreſſus, ægrotantium & pauperum famulatui ſe addixit, maxima caritate diu noctuque languentibus aſſidens, nec modo ſpiritualia, ſed ne viliſſima quidem officia in iis juvandis obire detrectans; unde factum, ut ceteri in noſocomio Chriſtiana Johannis acta demorati, ægrotorum corporibus animiſque curandis certatim ejus exemplo alacrem & ſollicitam operam darent. Quidquid interim tam pio miniſterio ſupererat, præclarus juvenis aſſiduis precibus, vigiliis, lacrymis, & Dominicæ paſſioni religioſiſſimo animo recolendæ, impendebat: quæ tandem ipſi ad Fratrum ordinis beatæ Mariæ Virginis à monte Carmelo inſtitutum ineundum, jucundiſſimam viam aperuerunt. Hoc ita amplexus eſt, ut vota emiſſa purioris diſciplinæ ſtudio accurate obſervaret, ad primitivi ordinis normam ſe omnino conformans, nec niſi cum timore & tremore, ac juſſu majorum, ob ſummam rei divinæ præſtantiam, ad ſacratiſſimum presbyteratus gradum evectus.

III. Fit comes beatæ Tereſæ in primæva diſciplina promovenda inter Carmelitas.

Quum verò Dei virgo Tereſa, quæ poſtea, excelſis ejus virtutibus, ſigniſque flagitantibus, per felicis memoriæ anteceſſorem noſtrum Gregorium Papam XV. in ſanctarum virginum canonem relata eſt, inter ſorores jam dicti ordinis beatæ Mariæ Virginis à monte Carmelo primævi inſtituti regulam felici exitu reſtituiſſet, idemque pro Fratribus ejuſdem familiæ animo volutaret, Dei ancillæ magni operis comes Johannes à Cruce, ſtrictioris diſciplinæ promovendæ ardore vehementer accenſus, plane cælitus datus eſt. Quare tantæ rei negocio inter ſacram virginem & Dei famulum agitato, ordo Fratrum Carmelitarum communi omnium bonorum plauſu, licet fremente humani generis hoſte, mirifice inſtauratus, & per univerſam Europam non ſine ingenti Dei gloria diffuſus eſt, plurimis Tereſæ virginis cura, per totam Hiſpaniam erectis atque optime inſtitutis cænobiis, quæ ipſe, nullis vitæ incommodis & periculis territus, ſingula perluſtravit.

IV. Beatus Johannes multa pro Deo paſſus, die & hora à ſe prædictis obiit.

Ubi verò admiranda innocentia, aſſidua rerum divinarum contemplatione, aſperrimo vitæ rigore, ſummiſque virtutibus inclytus, ſuorum corda in perfecto Dei cultu undequaque firmaverat, diro morbo & in crure quinque plagis, ſanie manantibus, patientiſſime toleratis, totus in Deo, quem ſemper in corde atque ore habuerat, fixus, ſanctiſſimis Eccleſiæ ſacramentis ſumma fide & religione ſuſceptis, inter ſodalium collacrymantium amplexus, Davidici pſalmi verſiculo, *In manus tuas Domine, commendo ſpiritum meum*, piiſſime pronunciato, die & hora à ſe prædictis, in Ubede cœnobio, XIX. Kal. Januarias Anno ſalutis MDXCI. ætatis XLIX. vitæ cœnobiticæ XXIX. puriſſimam efflavit animam vir, Deo percarus, dæmoni formidatus, animi lenitate, conſtantia in adverſis, miraculorum, ac prophetiæ dono per totam Hiſpaniam illuſtris, inque myſticæ theologiæ arcanis ſcripto explicandis, æque ac Tereſa, divinitus inſtructus, quam, decreto S. R. E. nondum beatis adnumeratam, ipſe ſodali ſuo, inter ſanctas Dei virgines, eo ſuperſtite, referendam prænunciavit.

V. Ut ſanctus agnoſcitur & beatis adnumeratur.

Ad ſervi Dei exuvias, quaſi odore perfuſas, & poſtea corruptionis expertes, eundem veluti placido ſomno ſopitum referentes, populi eas oſculantis multitudo copioſa turmatim confluxit, veſtium, & ipſius etiam corpuſculi particulas, venerationis inſtinctu, auferre conata. Tanti viri, quem Tereſa, ut ſanctum ſuſpexerat, ſanctique elogio compluries ornaverat, virtutum & prodigiorum fama in dies percrebreſcente, geſta ejus maturo judicio venerabilium fratrum S. R. E. Cardinalium, ſedente piæ recordationis deceſſore noſtro Alexandro Papa VII. ad canonicos ritus diſcuſſa & probata fuerunt, unde per ſimilis memoriæ Clementis Papæ X. Apoſtolicas literas, inter beatos relatus eſt.

VI. Solemni ritu inter ſanctos refertur.

Novis deinde miraculis poſt ſolemnem beatificationem, ob ejus merita à Deo patratis, juſſu Dei ſervi Innocentii Papæ XI. undique conquiſitis, & coram nobis ipſis per venerabiles fratres noſtros in examen adductis, ac veteri diſciplinæ & majorum conſtitutionibus reſpondere per omnia compertis, inque tribus conſiſtoriis & plenario conventu eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum nobiſcum in Urbe præſentium conventu, rite perpenſis, unanimi eorumdem ſententia, per Sedis Apoſtolicæ Notarios coram nobis excepta, Regumque ac Principum Chriſtianorum, atque ipſius ordinis Fratrum Excalceatorum beatæ Mariæ Virginis à monte Carmelo, enixis precibus pro beato Johanne à Cruce in ſanctorum confeſſorum non pontificum canonem referendo Apoſtolicæ Sedi porrectis, poſt tantæ rei perficiendæ ſolemnem diem indictam, perque orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei opem ferventiſſimè imploratam, demum univerſis, quæ ex anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum conſtitutionibus, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ diſciplina agenda erant, omni religione peractis, hac ipſa die in honorem beati Johannis Apoſtoli & Evangeliſtæ Deo ſacra, una cum iiſdem venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriuſque cleri & populi frequentia, in ſacroſanctam baſilicam Principis Apoſtolorum, Deo ſupplicantes convenimus, ubi ſemel, iterum & tertio pro viro Dei in ſanctorum confeſſorum

ANNO 1726.

non pontificum canonem referendo precibus repetitis per venerabilem fratrem noſtrum Laurentium S. R. E. Epiſcopum Cardinalem Tuſculanum, Corſinum nuncupatum, poſt decantatas ſacras orationes &. Spiritus ſancti gratiam humillime invocatam, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei Catholicæ exaltationem, & chriſtiani nominis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii, & Spiritus Sancti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, de eorundem venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Vaticanæ præſentium, conſilio, & unanimi conſenſu, beatum Johannem à Cruce Hiſpanum ex ordine Fratrum Excalceatorum beatæ Mariæ Virginis à monte Carmelo, de cujus ſanctitate, fidei ſinceritate & ceterarum virtutum ac miraculorum excellentia plene conſtabat & conſtat, una cum beatis perinde confeſſoribus non pontificibus, Peregrino à Foro-Livii ordinis fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, & Franciſco Solano ordinis Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia nuncupantur, ſanctum eſſe definivimus, Sanctorum confeſſorum non pontificum canoni adſcribendum decrevimus, prout præſentium tenore definimus, decernimus & adſcribimus, eumdemque per univerſos Chriſti fideles, tanquam verè Sanctum, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut ab univerſa Eccleſia in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, ædificari & conſecrari, & quotannis XIX. Kal. Januarias, quo die ad cœleſtem patriam evolavit, ejus natalis, ut ſancti confeſſoris non pontificis, feſta ſolemnia, celebrari poſſint.

VII. Pontifex ſacras ejus exuvias viſitantibus peculiares indulgentias concedit.

Inſuper eadem auctoritate omnibus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, qui ejuſdem diei natalis feſto in memoriam beati Johannis à Cruce quotannis ad ſacras ejus exuvias venerandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejuſdem feſti, quadraginta dies de injunctis ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

VIII. Sacroſanctum miſſæ ſacrificium in ejus honorem celebrat.

Poſtremo gratiis Deo actis, quod Eccleſiam ſuam inſigni hoc, novoque luminari illoſtrare voluiſſet, cantata in honorem ſanctorum Johannis à Cruce, Peregrini à Foro-Livii, & Franciſci Solani, oratione ſolemni, in ara maxima ſupra confeſſionem Principis Apoſtolorum ſacroſanctum miſſæ ſacrificium celebravimus cum ejuſdem confeſſoris non pontificis, & ceterorum commemoratione, omnibuſque Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

IX. Deus glorificandus in ſanctitate beati Johannis a Cruce.

Decet igitur, ut pro tam peculiari magnoque beneficio cœlitus nobis conceſſo omnes benedicamus, & glorificemus Deum Patrem, bonorum omnium auctorem, cui eſt honor & gloria in ſæcula, aſſiduis precibus ab eo flagitantes, ut per interceſſionem electi ſui Johannis à Cruce, indignationem ſuam à noſtris peccatis avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi Deus noſter.

X. Hæ literæ Apoſtolicæ ubique fidem obtineant.

Ceterum quia difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

XI. Nemo eas infringere audeat.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

6. Kal. Januar. 1726.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, VI. Kalendas Januarias, Pontificatus noſtri anno tertio.

✠ *Ego Benedictus catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

†

† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.

† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Ottobonus S. R. E. Vicecancellarius.

† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.

† Ego Joſeph Renatus Tit. ſancti Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Imperialis.

†

† Ego Philippus Antonius Tit. Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.

†
†
†
†
†
†

† Ego Annibal Tit. Sancti Clementis Presbyter Cardinalis ſancti Clementis Albanus S. R. E. Camerarius.

† Ego Ludovicus Tit. ſancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.

† Ego Joannes Antonius Tit. ſancti Caliſti Presbyter Cardinalis de Via.

†

† Ego Antonius Felix Tit. ſanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.

†

† Ego Petrus Tit. ſancti Joannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Corradinus.

†
†

† Ego Curtius Tit. ſancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.

† Ego Melchior Tit. ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.

†
†
†

†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.

†
†
†
† Ego Georgius Tit. ſanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.

† Ego Cornelius Tit. ſancti Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.

†
†
† Ego Ludovicus Tit. ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.

† Ego Joſeph Tit. ſanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.

†
† Ego Alvarus Tit. ſancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.

† Ego Bernardus Maria Tit. ſancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.

† Ego Joannes Baptiſta Tit. ſancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.

† Ego Vincentius Tit. ſancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.

† Ego Proſper Tit. ſancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.

†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctæ Mariæ in Domnica Presbyter Cardinalis Coſcia.

† Ego Nicolaus Maria Tit. ſanctorum Joannis & Paoli Presbyter Cardinalis Lercarius.

† Ego Frater Laurentius Tit. ſancti Laurentii in Pane & Perna Presbyter Cardinalis Cozza.

†
† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.

† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.

† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.

†
†
†
† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.

† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.

† Ego Alexander ſanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.

† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.

†
†
†
†

P. Cardinalis Prodatarius.

Pro D. Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

V I S A

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

XXIII.

De beato Franciſco Solano ordinis Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia appellantur, ſanctorum confeſſorum canoni per eumdem adſcripto die 27. Decembris anni 1726.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Dei gloria in Sanctis ejus manifeſtatur.

AD fidelium Dei ſervorum gloriam in terris manifeſtandam, unde cultus divinus maximè augeri, & frigeſcentia corda hominum ad veræ pietatis opera, præclaris eorum exemplis inflammari, atque erigi poſſint, libenti & pervigili animo intendimus; quoniam Chriſtum Dominum in ſanctis ejus laudare jubemur. Hinc beatum Dei ſervum Franciſcum Solanum ex ordine Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia nuncupantur, Chriſtianarum virtutum præſtantia, & miraculorum numero illuſtrem nacti, magnum populis, noſtræ ſollicitudini creditis, præſidium nos allaturos putavimus, ſi eum ſolemni S. R. E. cæremonia hac die, in honorem beati Johannis Apoſtoli & Evangeliſtæ Deo ſacra, ſanctorum confeſſorum non pontificum canoni adſcriberemus.

II. Beati Franciſci Solani ortus, pia educatio, vitæque religioſæ inſtitutio.

Montiliæ, Hiſpaniæ Bæticæ oppido ſub Eccleſia Cordubenſi, quam complures Chriſti martyres nobilitarunt, Franciſcus Solanus, voluntate martyr futurus, lucem vitalem aſpexit VI. idus Martias anno reparatæ ſalutis MDXLIX. ingenuis, piiſque parentibus ortus, qui filium timorem Dei, virtuteſque, Chriſtiano homine dignas, ſollicite docendum curarunt, quibus ipſe animo accenſus, in Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia nuncupantur, ſacram familiam adoleſcens cooptatus eſt. In ea miris & multis ſeverioris diſciplinæ, Chriſtianæque humilitatis argumentis eluxit, diu noctuque divinæ pietatis, aſſiduæque pœnitentiæ exercitiis intentus, beatos etiam illos patres, Benedictum & Franciſcum imitatus, qui ſe nudos inter pungentiſſimas ſpinas projecerunt, ut omnem vim ſenſuum domarent. His, aliiſque præclaris animi dotibus ex ejus admirando tenore vitæ identidem prodeuntibus, ſacris ipſe concionibus, quas ardentiſſima caritas, ceteræque eximiæ virtutes, in eo fulgentes, ornabant, animas lucrifaciens, *Sancti* elogium paſſim conſecutus eſt, præſertim ubi ægri pueri corpuſculum, totum ulceribus tectum, amotis linteis, lambens, ſanitati reſtituit.

III. Ejus pietas erga peſtifero morbo tabeſcentes.

Sed lue crudeli graſſante in Hiſpania Bætica, maximam ſuam caritatem Dei famulus morbo peſtifero tabeſcentibus patefecit, ubi humano & ſpirituali ſolatio deſtitutis in tanta calamitate opem laturus, pereuntium animabus, corporibuſque curandis, nulla mortis formidine territus, ſummam operam dedit; immo & ipſe mortali contagione infectus, & manu Dei ſoſpes redditus, in priſtino miniſterio uſque ad lethalis morbi finem ſe alacrius exercere perrexit.

IV. Magna ejuſdem modeſtia & caritas erga proximorum ſalutem.

Per ora omnium Solani ſanctitatis fama percrebreſcente, vir modeſtiſſimus, qui Dei, non ſuam, gloriam quærebat, ſe ei clam ſubducere cogitavit. Quare martyrii pro Chriſto ſubeundi percupidus, hanc ſibi gratiam à majoribus dari humillime flagitavit, ut in Africam, verbum Dei prædicaturus, trajiceret. Compos tamen voti nequaquam factus, hoc tandem obtinuit, ut ad remotiſſimos Indos evangelica doctrina imbuendos cum aliis verbi Dei præconibus navigaret. Animarum ſalutem multis, iiſque graviſſimis maris terræque periculis vir Dei præferens, non

ſine prodigio ad vineam, ſibi à Domino paratam laboriosè excolendam cum ſociis adpulerit, utque oves errantes ex lupi faucibus ereptas ſummo paſtori ſervaret, nullis incommodis & vigiliis pepercit. Alienas ærumnas ſuas ratus, Deique amore & proximi æſtuans, lingua gentium divinitus percepta ſuaviſſimos ſermones habens, Dei gratia id præſtitit, ut Barbari, depoſita feritate, ad Solanum inſtruendi ultro & certatim accurrerent; unde factum, ut innumeram eorum multitudinem ſacro fonte regeneraret, tanti apud omnes habitus, ut ipſe ab iis facile obtineret quæ aliàs pœnarum metus & rigor extorquere non poterant. Quantum ejus præſentia, piique ſermonis vis apud Indos poſſet, tunc maximè patuit, quum multa millia infidelium, Chriſtianis, de more, in Dominicæ paſſionis myſteriis recolendis feria v. in cœna Domini ſanctè occupatis, cruentam cædem jam jam allatura, ipſe Dei verbo exarmavit, diverſæque ac ſibi ignotæ linguæ barbaros homines uno idiomate allocutus, non ſolum pacem ſuaſit, ſed ad Chriſti fidem ſupra novem millia convertit. Pervulgata Franciſci fama, miris geſtis identidem aucta, ipſe ad latibula confugiens, eam declinare conabatur, nec niſi majorum imperio obtemperans, munera ſibi impoſita obivit, donec Limam, orbis Americani principem civitatem miſſus, incolarum animos ad pœnitentiam cohortatus, ni agant, alter Jonas extremam cladem interminatur. Nec mora, omnes ad ſeriam criminum ſuorum pœnitentiam agendam perduxit.

V. Beatus Franciſcus Solanus piè obiit, miraculis claret, & beatis adſcribitur.

Interim ſummis pro Dei gloria amplificanda laboribus confectus, ſupremæ vocationis diem ſibi imminentem agnoſcens, ſanctiſſimis Eccleſiæ ſacramentis muniri voluit, & pridie idus Julias Anno Chriſti Domini MDCX. in honorem beati Eccleſiæ Doctoris Bonaventuræ, cujus patrocinio ſe olim addixerat, Deo ſacra, manibus in crucis figuram compoſitis, pias oratiunculas recitans, ſemperque in Domino fixus, in cœnobio Limano Sanctiſſimi Nominis Jeſu exſpiravit. Franciſci anima in cœlum recepta, ſacræ ejus exuviæ antea ſubnigræ, mox pulchræ & candidæ apparuerunt, ſuavique odore perfuſæ, undique ad eas venerandas concurrentibus populis, ejuſque veſtium particulas ſibi pro ſacris reliquiis ſervandas parare contendentibus. Solani poſtea virtutibus & miraculis omnium præconio ubique diffuſis, & apud hanc ſanctam Apoſtolicam Sedem probatis, piæ memoriæ anteceſſor noſter Clemens Papa X. nono Kalendas Februarias anno ſalutis MDCLXXV. Franciſcum Solanum ritu S. R. E. beatis adſcripſit.

VI. Sanctis ritu ſolemni adnumeratur.

Poſtmodum verò per venerabiles fratres noſtros Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales novis miraculis, à tempore ejus beatificationis patratis, in præſentia noſtra æquè diſcuſſis, inque tribus conſiſtoriis & plenario conventu eorumdem venerabilium fratrum S. R. E. Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum nobiſcum Romæ præſentium rite perpenſis, unanimi eorumdem ſententia per Sedis Apoſtolicæ Notarios coram nobis excepta, Regumque ac Principum Chriſtianorum, totiuſque ordinis Fratrum Minorum pro beato Franciſco Solano in ſanctorum confeſſorum non pontificum canonem referendo, precibus nobis enixe porrectis, poſt tantæ rei perficiendæ ſolemnem diem indictam, perque orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei opem ferventiſſime imploratam, demum univerſis, quæ ex anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum conſtitutionibus, & S. R. E. diſciplina agenda erant, omni religione peractis, hac die in honorem beati Johannis Apoſtoli & Evangeliſtæ Deo ſacra, una cum iiſdem venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriuſque cleri & populi frequentia in ſacroſanctam baſilicam Principis Apoſtolorum Deo ſupplicantes convenimus, ubi ſemel, iterum & tertiò pro viro Dei Franciſco Solano in ſanctorum confeſſorum canonem referendo, per venerabilem fratrem noſtrum Laurentium S. R. E. Epiſcopum Cardinalem Tuſculanum, Corſinum nuncupatum, precibus repetitis, poſt decantatas ſacras orationes, & Spiritus ſancti gratiam humillime invocatam, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei Catholicæ exaltationem, & Chriſtiani nominis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritus ſancti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, de eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Vaticanæ præſentium, conſilio & unanimi conſenſu, beatum Franciſcum Solanum Hiſpanum ordinis Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia appellantur, de cujus ſanctitate, fidei ſinceritate & ceterarum virtutum & miraculorum excellentia plene conſtabat & conſtat, una cum beatis viris, perinde confeſſoribus non pontificibus, Peregrino Latioſo à Foro Livii ordinis Fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, & Johanne à Cruce ordinis Fratrum Excalceatorum beatæ Mariæ Virginis à monte Carmelo, Sanctum eſſe definivimus, ſanctorum confeſſorum non pontificum canoni adſcribendum decrevimus & definivimus, prout præſentium tenore decernimus, definimus & adſcribimus, eumdemque per omnes Chriſti fideles, tamquam verè Sanctum, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut ab Eccleſia univerſali in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, conſtrui poſſint, & quotannis pridie idus Julias, quo die ad cœleſtem patriam evolavit, ſolemnia ejus natalitia, ut ſancti confeſſoris non pontificis, celebrari poſſint.

VII. Indulgentiæ ejus exuvias viſitantibus conceſſæ.

Inſuper eadem auctoritate, omnibus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui eodem ſolemni die natalitio in memoriam beati Franciſci Solani quotannis ad ſacras ejus exuvias venerandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejuſdem feſti, quadraginta dies de injunctis, ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

VIII. Miſſa celebrata à Pontifice in ejus honorem.

Poſtremò gratiis Deo actis, quod Eccleſiam ſuam inſigni hoc novoque luminari illuſtrare voluiſſet, cantata in honorem ſanctorum Franciſci Solani, Peregrini Latioſi & Johannis à Cruce ſolemni oratione, in ara maxima ſuprà confeſſionem Principis Apoſtolorum ſacroſanctum miſſæ ſacrificium celebravimus cum ejuſdem confeſſoris & ceterorum commemoratione, omnibuſque Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

IX. Deus glorificandus ob beatum Franc. Solanum.

Decet igitur, ut pro tam peculiari magnoque beneficio nobis conceſſo omnes benedicamus & glorificemus Deum Patrem, & bonorum omnium auctorem, cui eſt honor & gloria in ſecula, aſſiduis precibus ab eo flagitantes, ut per interceſſionem electi ſui Franciſci Solani, à peccatis noſtris indignationem ſuam avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi Deus noſter.

X. His literis ubique fides adhibeatur.

Ceterum quia difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica

con-

XI. Nemo eas infringere audeat.

conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſteoſæ.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ defioitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infriogere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum

6. Kal. Januar. 1726.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Aono incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, VI. Kalendas Januarias, Pontificatus noſtri Anno tertio.

✠ *Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

†
† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.
†
† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Otthobonus S. R. E. Vicecancellarius.
† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardioalis Corſinus.
† Ego Joſeph Renatus Tit. ſancti Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Imperialis.
†
† Ego Philippus Antonius Tit. ſanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.
†
†
†
†
†
†
† Ego Annibal Tit. ſancti Clementis Presbyter Cardinalis ſancti Clementis Albanus S. R. E. Camerarius.
† Ego Ludovicus Tit. ſaocti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Pirus de Mirandula.
† Ego Joannes Antonius Tit. ſancti Calixti Presbyter Cardinalis de Via.
†
† Ego Antonius Felix Tit. ſanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.
†
† Ego Petrus Tit. ſancti Joannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Corradious.
†
†
† Ego Curtius Tit. ſancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.
† Ego Melchior Tit. ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.

†
†
†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.
†
†
†
† Ego Georgius Tit. ſanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.
† Ego Cornelius Tit. ſancti Hieronymi Illyricorum Preſbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.
†
†
† Ego Ludovicus Tit. ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.
† Ego Joſeph Tit. ſanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.
†
† Ego Alvarus Tit. ſancti Bartbolemæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.
† Ego Bernardus Maria Tit. ſancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.
† Ego Joannes Baptiſta Tit. ſancti Matthæi in Merulaoa Presbyter Cardinalis de Alteiiis.
† Ego Vincentius Tit. ſancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.
† Ego Proſper Tit. ſancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctæ Mariæ in Dominica Presbyter Cardinalis Coſcia.
†
† Ego Nicolaus Maria Tit. ſanctorum Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Lercarius.
† Ego Frater Laurentius Tit. ſancti Laurentii in Pane & Perna Presbyter Cardinalis Cardinalis Cozza.
†
† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.
† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.
† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.
†
†
†
† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardioalis Albanus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.
† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.
†
†
†
†

P. Cardinalis Prodatarius.

Pro D. Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

V I S A.

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

De

XXIV. De beato Peregrino Latioſo à Foro - Livii ordinis Fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, ſanctorum confeſſorum canoni per eundem adſcripto die 27. Decembris anni 1726.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. *Eccleſia præcipuos honores illis decernit, qui meritis ſupra alios claruerunt.*

REdemptor humani generis Chriſtus Dominus, qui fideles famulos ſuos cœleſtis beatitudinis conſortes efficere conſuevit, eos peculiari præmiorum retributione proſequitur, quos ingentior meritorum excellentia commendat, ſicque ſancta mater Eccleſia ſui ſponſi veſtigiis inſiſtens, licet omnes cum ipſo viventes in cælo ſollicitis ſtudiis honoret, illos tamen, qui ſupra ceteros virtutum & miraculorum præſtantia in terris fulſerunt, præcipuis honoribus venerari diſponit.

II. *Per beati Peregrini à Foro - Livii virtutes & ſigna Dei nomen celebratum.*

Tam piis cauſis inducti, beatum Peregrinum à Foro Livii, quatuor ab hinc ſæculis in ordine Fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis aſperrima pœnitentia, & Chriſtianis moribus clarum, ac ſignis etiam, quæ omnipotens Deus per ejus merita oſtendit, nos hac ipſa die, in honorem beati Johannis Apoſtoli & Evangeliſtæ Deo ſacra, ſolemni Eccleſiæ Romanæ cæremonia in ſanctorum confeſſorum canonem referre decrevimus, ut in magnis, multiſque tanti viri virtutibus, earumdem auctoris ſummi Dei nomen per omnes gentes celebrari audiatur.

III. *Ejus ortus, educatio, mores, converſio, & ſanctitas.*

In Foro Livii, præcipua beati Petri civitate in Æmilia ex perhoneſta Latioſa proſapia ortus eſt Peregrinus anno Chriſti Domini MCCLXV. quem, licet Chriſtianè educatum, atque à teneris annis Deiparæ Virgini ſpeciali ſtudio addictum, tamen corrupti ſæculi mores eo abduxerunt, ut civilibus patriæ diſcordiis & ſeditionibus involutus, à legitimo imperio ſanctæ Apoſtolicæ Sedis una cum reliquis ſuis conterraneis deficeret, eo etiam prolapſus, ut Philippum Benitium, ejuſdem familiæ Fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, poſtea ob vitæ ſanctimoniam Dei confeſſoribus adnumeratum, quem recolendæ memoriæ anteceſſor noſter Martinus Papa IV. illuc miſerat, ut ſacris concionibus Livienſem populum ad ſaniorem ſenſum revocaret, contumeliis & lapidibus cæſum, atque extra civitatem ejectum, alapa in faciem percuteret. Philippo tamen pro hoſtibus ſuis Deum exorante, Peregrinus admiſſi criminis dolore tactus, flevit amarè, ac Philippum extra civitatem propere adiens, veniam ſupplex deprecatus eſt, inque viam ſalutis à pio viro ductus, regulæ Fratrum Servorum nomen daturus, monitu Deiparæ Virginis atque Angelo comite, Senas, quæ eſt civitas Virginis, ſtatim profectus eſt, ubi novum plane hominem induens, omni genere pœnitentiæ ſe totum Deo dicavit, ut præteritum facinus undequaque expiaret. Itaque in alterum plane hominem immutatus, diuturnis jejuniis & macerationibus corpus domans, meditationibus, vigiliis ac lacrymis, perque totos triginta annos nunquam ſedens, ſed parieti vel ſaxo incumbens quieſcere ſolitus, omnium admirationem in ſe convertit. Caritati maxime ſtudens, ad peccatorum ſalutem tanta ſollicitudine operam dedit, ut triginta latrones in ſilvis alienæ vitæ & bonis inhiantes, adire non formidaverit, omneſque, Deo favente, ad ſeriam pœnitentiam attraxerit, propterea Æmiliæ Apoſtolus vocitatus.

IV. *Magna Peregrini fides, & virtus gravi morbo probata.*

Quanta in Deum fide excelluerit, inde fit palam, quod deficientem annonam, in pauperes erogandam, divinitus multiplicaverit. Sed manus Domini excelſam Peregrini virtutem morbo, omnium truculentiſſimo, adhuc probare voluit. Crus enim viri Dei mortifero tumore contabuit: quique per triginta annos nunquam ſederat, in lectulo decumbere coactus eſt. Mox graveolenti gangræna cruciatus, ac Jobo perſimilis, ab omnibus derelictus, neque ideo mœſtus, quum de crure amputando ſupremum conſilium initur, præſenti Dei ope convaluit, ut nec veſtigium ullum plagæ appareret. Quare Peregrini, Deo cari, virtutum fama ubique diffuſa, omnium ore *Sancti* elogio paſſim vocari meruit.

V. *Meritis inclytus pie obit, & miraculis illuſtratur.*

Tandem poſt exactum in perfectiſſimo Dei famulatu octoginta annorum curriculum, febri correptus in cœnobio Fratrum Servorum, quod in patria excitandum curaverat, meritorum plenus obdormivit in Domino Kalendis Maiis anno reparatæ ſalutis MCCCXLV. tanta ſanctimoniæ laude inclytus, ut finitimis populis corpuſculum ejus veneraturis magna frequentia undique adcurrentibus, portæ ipſæ civitatis noctu claudi, & ſacræ exuviæ, ſuavem odorem emittentes, niſi poſt multos dies terræ mandari, nequiverint. Nec illud ſilendum, cæco ad beati viri pheretrum per denſam multitudinem irrepenti, viſum cœlitus reſtitutum.

VI. *Miracula per merita beati Peregrini à Deo patrata, & ejus cultus.*

Quapropter ad viri Dei tumulum Chriſti fidelibus ob receptas vel recipiendas, ejus interceſſione à ſummo bonorum omnium largitore gratias, aſſidue confluentibus, ſub felicis recordationis deceſſore noſtro Paulo Papa V. de Peregrini ſanctitate, miraculis & veteri cultu actum eſt, rem totam exponente Dei ſervo Roberto S. R. E. tituli beatæ Mariæ in Via presbytero Cardinali, Bellarmino nuncupato; inque Peregrini honorem, de ejus officio in Eccleſiis & cœnobiis totius familiæ Servorum recitando, deque ejus nomine in tabulas Martyrologii Romani referendo, rite ſancitum eſt. Poſtmodum ſedente alio anteceſſore noſtro felicis memoriæ Urbano Papa VIII. eædem Peregrini exuviæ corruptionis expertes ex veteri in novum atque aptius ſacellum permagna totius civitatis veneratione tranſlatæ ſunt, ejus officio ſub ritu duplici toti ordini Servorum recitari permiſſo.

VII. *Inter ſanctos ritu ſolemni refertur.*

Eximiis deinde & vere Chriſtianis Peregrini virtutibus ſub aliis Romanis Pontificibus deceſſoribus noſtris, Innocentio XII. & Clemente XI. ad canonicas majorum ſanctiones diſcuſſis, miracula etiam poſt conceſſam viri Dei ab Apoſtolica Sede venerationem & cultum patrata, in examen per venerabiles fratres noſtros S. R. E. Cardinales coram nobis de more adducta fuerunt: quibus veteri diſciplinæ per omnia reſpondere compertis, inque tribus conſiſtoriis & plenario conventu eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum nobiſcum in Urbe præſentium rite probatis, unanimi eorumdem ſententia, per Sedis Apoſtolicæ Notarios coram nobis excepta, Regumque ac Principum Chriſtianorum, civitatis Livienſis, atque ordinis Servorum enixis precibus pro Peregrino in ſanctorum confeſſorum non pontificum canonem referendo Apoſtolicæ Sedi porrectis, tantæ rei perficiendæ ſolemnem diem indiximus, perque orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei opem ferventiſſime imploravimus, & implorari mandavimus; ac tandem univerſis, quæ ex anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum decretis agenda erant, omni reli-

gione

gione peractis, nos hoc die feſto beati Johannis Apoſtoli & Evangeliſtæ una cum iiſdem venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriuſque cleri & populi frequentia in ſacroſanctam baſilicam Principis Apoſtolorum, Deo ſupplicantes, convenimus, ubi ſemel, iterum & tertio pro beato Peregrino à Foro-Livii ex ordine fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, in Sanctorum confeſſorum non pontificum canonem referendo precibus repetitis per venerabilem fratrem noſtrum Laurentium S. R. E. Epiſcopum Cardinalem Tuſculanum, Corſinum nuncupatum, poſt decantatas ſacras orationes & Spiritus ſancti gratiam humillime imploratam, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei Catholicæ exaltationem, & Chriſtianæ religionis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii, & Spiritus Sancti, ac beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra de eorundem venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Vaticanæ præſentium, conſilio, & unanimi conſenſu, beatum Peregrinum à Foro-Livii ex ordine Fratrum Servorum beatæ Mariæ Virginis, de cujus ſanctitate, fidei ſinceritate & ceterarum virtutum ac miraculorum excellentia plene conſtabat & conſtat, una cum beatis viris, perinde confeſſoribus non pontificibus, Johanne à Cruce ordinis fratrum Excalceatorum beatæ Mariæ Virginis à monte Carmelo, & Franciſco Solano ordinis Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia nuncupantur, ſanctum eſſe definivimus, Sanctorum confeſſorum non pontificum canoni adſcribendum decrevimus, prout præſentium tenore definimus, decernimus, & adſcribimus, eumdemque per univerſos Chriſti fideles, tanquam verè Sanctum, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut ab univerſa Eccleſia in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, ædificari ac conſecrari, & quotannis pridie Kalendas Majas ejus feſta ſolemnia, ut ſancti confeſſoris non pontificis, celebrari poſſint.

VIII. Indulgentiæ, ejus exuvias viſitantibus conceſſæ.

Inſuper eadem auctoritate, omnibus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, qui eodem die feſto in memoriam beati Peregrini ad ejus exuvias viſitandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejuſdem feſti, quadraginta dies de injunctis, ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

IX. Miſſa celebrata à Pontifice in ejus honorem.

Poſtremò gratiis Deo actis, quod Eccleſiam ſuam inſigni hoc novoque luminari illuſtrare dignatus fuiſſet, cantata in honorem ſanctorum Chriſti confeſſorum Peregrini à Foro-Livii, Johannis à Cruce, & Franciſci Solani oratione ſolemni, in ara maxima ſupra confeſſionem Principis Apoſtolorum ſacroſanctum miſſæ ſacrificium celebravimus cum ejuſdem Peregrini & ceterorum commemoratione, omnibuſque Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

X. Deus glorificandus in ſanctitate beati Peregrini à Foro-Livii.

Decet igitur, ut pro tam peculiari inſignique beneficio cœlitus nobis conceſſo omnes benedicamus & glorificemus Deum Patrem, omnium bonorum auctorem, cui eſt honor & gloria in ſæcula, aſſiduis precibus ab eo poſtulantes, ut per interceſſionem electi ſui Peregrini, à peccatis noſtris indignationem ſuam avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi Deus noſter.

XI. His literis ubique fides adhibeatur.

Ceterum quia difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adſerri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

XII. Nemo eas infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

6. Kal. Januar. 1726.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, VI. Kalendas Januarias, Pontificatus noſtri Anno tertio.

✠ *Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

†

† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.

†

† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Otthobonus S. R. E. Vicecancellarius.

† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.

† Ego Joſeph Renatus Tit. ſancti Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Imperialis.

†

† Ego Philippus Antonius Tit. ſanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.

†

†

†

†

†

†

† Ego Annibal Tit. ſancti Clementis Presbyter Cardinalis ſancti Clementis Albanus S. R. E. Camerarius.

† Ego Ludovicus Tit. ſancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.

† Ego Joannes Antonius Tit. ſancti Calixti Presbyter Cardinalis de Via.

†

† Ego Antonius Felix Tit. ſanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.

†

† Ego Petrus Tit. ſancti Joannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Corradinus.

†

†

† Ego Curtius Tit. ſancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.

ANNO 1726.

† Ego Melchior Tit. ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.

†
†
†
†
†
†
†

† Ego Nicolaus Tit. ſanctorum Nerei, & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.

†
†
†

† Ego Georgius Tit. ſanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.

† Ego Cornelius Tit. ſancti Hieronymi Illyricorum Preſbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.

†
†

† Ego Ludovicus Tit. ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.

† Ego Joſeph Tit. ſanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.

†

† Ego Alvarus Tit. ſancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.

† Ego Bernardus Maria Tit. ſancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.

† Ego Joannes Baptiſta Tit. ſancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.

† Ego Vincentius Tit. ſancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.

† Ego Proſper Tit. ſancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.

†

† Ego Nicolaus Tit. ſanctæ Mariæ in Domnica Presbyter Cardinalis Coſcia.

†

† Ego Nicolaus Maria Tit. ſanctorum Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis Lercarius.

† Ego Frater Laurentius Tit. ſancti Laurentii in Pane & Perna Presbyter Cardinalis Cozza.

†

† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.

† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.

† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.

†
†
†

† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.

† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.

† Ego Alexander ſanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.

† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.

†
†
†
†

P. Cardinalis Prodatarius.

Pro D. Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

VISA.

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

ANNO 1726.

XXV.

Pro Fratribus Minoribus Ordinis Sancti Franciſci.

Quâ ubique terrarum præcedentiâ gaudere jubentur, tam in Proceſſionibus, quàm in aliis publicis & privatis actibus, & functionibus ſuper omnes Fratres Reformatos Miniſtro Generali totius Ordinis ſubjectos.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

PAſtoralis Officii nobis divinitus injuncti ſolicitudo Nos admonet, ut omni cura, ac ſtudio ad ea jugiter intendamus, per quæ Chriſti fidelium ſub ſuavi arctioris Religionis jugo mancipatorum, uberesque bonorum operum fructus, benedicente Domino, proferre jugiter ſatagentium quieti, & tranquillitati conſulitur, & quæ Religioſum eorum propoſitum turbare poſſunt, removentur, ut nulla re præpediti, ac ſublatis animorum diſſidiis, & æmulationibus juxtà Regularia ſuorum Ordinum inſtituta in pacis amœnitate gratum Altiſſimo impendant famulatum, felicioribusque in dies in via Domini proficiant incrementis. Cum itaque, ſicut accepimus, tametſi Fratres Ordinis Minorum Sancti Franciſci de Obſervantia, Excalceati, Recollecti, ac Reformati reſpectivè nuncupati unicum corpus Religionis, ac Ordinem inſimul conſtituant, atque ſub uno, eodemque capite, & Miniſtro Generali, etſi ſub diverſis Conſtitutionibus in Eccleſia Dei militent, antiquus tamen uſus, ac generalis prope conſuetudo invaluit, ut ipſi Fratres de Obſervantia ubique nedum in Galliarum, Hiſpaniarum, Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, ac Univerſa Germania, verùm, & in hac Alma Urbe noſtra, ac reliqua paſſim Italia, ubi fel. rec. Gregorii XIII. Prædeceſſoris Noſtri Conſtitutio ſuper præcedentia edita maximè viget, eoſdem Fratres Excalceatos, Recollectos, & Reformatos in Proceſſionibus, aliiſque tum privatis, tum publicis actibus, & functionibus quibuſcunque, nullâ habitâ ratione majoris, vel minoris antiquitatis ſuorum Conventuum præcedant, ſolùmque aliquot ab hinc annis pro parte dictorum Fratrum Reformatorum nonnullæ quæſtiones ſuper ejuſmodi præcedentia memoratis Fratribus de Obſervantia in quibuſdam Italiæ Provinciis motæ fuerint ſub obtentu, quod quidam eorum Conventus tempore, & fundatione illis Fratrum de Obſervantia forent Priores, licet in reliquis ejuſdem Italiæ Provinciis Fratres de Obſervantia prædicti præcedentiam præfatam pacificè obtineant, etiamſi eorum Conventus poſt alios Fratrum Reformatorum inibi erecti reperiantur. Nos conſiderantes ejuſmodi controverſias inter Fratres dicti Ordinis, qui vota ſua in ſpiritu humilitatis, & paupertatis Domino exhibere profitentur minimè decere, ac turbas in eundem Ordinem non ſine ſcandalo, ac mutuæ inter eos charitatis detrimento invehere poſſe, adeòque illas omni ratione recidere, unamque ac certam hac in re formam ab omnibus Fratribus Reformatis prædictis ſervandam præſcribere volentes, nec non Gregorii Prædeceſſoris literarum prædictarum tenorem, & alia quæcunque etiam ſpecificam, & individuam mentionem, & expreſſionem requirentia præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & exactè ſpecificatis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtris deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quaſ-

cunque

Anno 1726.

eoque cauſas, lites, ſeù controverſias, inter Fratres de Obſervantia, & Reformatos prædictos ſuper præcedentia præfata ubilibet, & coram quibusvis Judicibus quomodolibet motas, ac pendentes, ad Nos harum ſerie avocamus, illaſque penitùs, & omninò extinguimus, ac ſupprimimus, & perpetuum deſuper ſilentium imponimus. Utque deinceps idem uſus, ac mos, qui in Urbe præfata, ac alibi inter Fratres de Obſervantiæ, & Reformatos ſervatur, ac retineatur, in univerſa Italia obſervari, & retineri debeat, quod ſcilicet dicti Fratres de Obſervantia ubique in Proceſſionibus, aliiſque actibus, tam publicis, quàm privatis digniorem, & honorabiliorem locum obtineant, ac ipſos Fratres Reformatos præcedant motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus; Diſtrictè in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub excommunicationis majoris latæ ſententiæ, eo ipſo per contrafacientes incurrenda pœna omnibus, & ſingulis Fratribus Reformatis Ordinis prædicti nunc, & pro tempore exiſtentibus inhibentes, ne deinceps ſuper præmiſſis, eorumve occaſione Fratres de Obſervantia hujuſmodi moleſtare, inquietare, perturbare, aut quoquomodo impedire audeant, vel præſumant. Sicque per quoſcunque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & alios quoslibet quacunque auctoritate, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quâvis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Quocircà Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis Locorum Ordinariis per præſentes motu ſimili mandamus, quatenùs ipſi, vel eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeù alios ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Fratrum de Obſervantia fuerint requiſiti, eis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate Noſtra præmiſſà, juxtà præſentium continentiam, & diſpoſitionem obſervari: Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſità, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus dictis Gregorii Prædeceſſoris literis, ac Noſtra, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulâ de jure quæſito non tollendo, aliiſque quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non Ordinis, ac Fratrum Reformatorum prædictorum, illorumque Conventuum, Domorum, & Locorum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcunque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam per modum ſtatuti perpetui, etiam motu, ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine ſimilibus etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi pro eorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeù quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, exprimerentur, & insererentur, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, & ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem, quod præſentium literarum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ munitis eadem prorsùs ubique fides, tam in Judicio, quàm extra illud adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris die decimâ quartâ Februarii milleſimi ſeptingenteſimi vigeſimi ſexti, Pontificatus Noſtri Anno Secundo. 14. Febr. 1726.

F. Cardinalis Oliverius.

Locus † Annuli Piſcatoris.

SANCTISSIMI D. N. D. BENEDICTI PAPÆ XIII. XXVI.

APOSTOLICÆ LITERÆ IN FORMA BREVIS

AD MAGISTRUM GENERALEM ORDINIS PRÆDICATORUM.

QUibus, inhærendo Conſtitutionibus *Pauli III. S. Pii V. Alexandri VII. & Clementis IX.* nec non Propoſito ac menti *Innocentii XII* Conventus quicumque ſpectantes ad Congregationem S. Sabinæ curæ ac regimini Provincialis pro tempore Provinciæ Utriuſque Lombardiæ, ſub opportunis iiſque ſanctiſſimis Inſtitutis inviolabiliter, ac perpetuò obſervandis, de Plenitudine Poteſtatis ſubjiciuntur: eidem Provinciæ reſtituuntur, ac uniuntur: atque in novam Provinciæ ipſius Regionem erigendi decernuntur: in Regularis Obſervantiæ incrementum.

Dilecto Filio Thomæ Ripoll Ordinis Fratrum Prædicatorum Magiſtro Generali.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Dilecte Fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

QUod Apoſtolicæ ſollicitudinis officium ad propagandam Regularem diſciplinam omnibus Religioſorum Ordinibus libenter impendimus, decet Nos inclyto Prædicatorum Ordini, & Provinciæ præſertim Lombardiæ tantò libentiùs, & alacriùs perſolvere, quantò gratiori memoriâ animôque illius in Nos merita recolere conſuevimus; in qua ſcilicet ſacrum Religionis habitum per ipſos adoleſcentis ætatis annos ſuſcepimus, & Prædicatorum Inſtitutum expreſsè profeſſi ſumus. Neque verò ſola præcipui amoris incitamenta Nos excitant, ut noſtræ auctoritatis opem ad cultum, & incrementum meritiſſimæ familiæ conferamus, ſed ſuo veluti jure

dilectiſſima Provincia operam noſtram depoſcit; ut quæ Nos diù doctrina, & Religioſis moribus aluit, ad Sanctiſſimis Inſtitutis ad Apoſtolicas curas informare conata eſt, fructum qualemcumque impenſi laboris cepiſſe videatur. Maternæ igitur ſedulitati vicem Paternæ caritatis reddere cupientes, nihil omittere debemus, quo ubetiùs fructificet ſuavitatem odoris, & obſervantiæ ſalutaris vitæque perfectionis exempla latiùs per univerſam Provinciam dilatentur, opportuniſque Providentiæ noſtræ legibus firmiùs muniantur. Porro Sanctus Pius V. Anteceſſor noſter, qui Prædicatorum Ordini in eadem Lombardiæ Provincia nomen dederat, Conſtitutioni fel. record. Pauli Papæ III. ſui noſtrique Prædeceſſoris inhærens, per Apoſtolicas literas die vigeſima Martii anno 1567. datas, Romanum Conventum Sanctæ Sabinæ una cum omnibus juribus, ac bonis ante dictæ Provinciæ adnexuit, & incorporavit. Quoniam verò Generalia ejuſdem Ordinis Comitia decreverant, ut per ſingulas Provincias in uno ſaltem Cœnobio exacta Regulæ diſciplina integrè rigidèque, illæsâ tamen Prioris Provincialis auctoritate, eique debitâ ſubjectione, vigeret; felicis record. Prædeceſſores noſtri Alexander Papa VII. & Clemens PP. IX. arctioris hujus obſervantiæ in ante dicto Conventu Sanctæ Sabinæ palæſtram, & domicilium collocarunt; ut tyronibus in ea ſeveriori exercitatione inſtitutis, imitanda virtutis exempla per univerſam Provinciam diffunderentur. Neque tamen Provinciæ & Provinciali Lombardiæ quidquam juris, & auctoritatis detractum eſt; ut in Apoſtolicis ipſorum literis, illis præſertim, quas laudatus Clemens IX. dedit die 21. Maii anno 1669. perſpicere licet. Igitur Domino dante benignitatem terra illa dedit fructum ſuum, & Provinciali ſuo plenè ſubjecta Provincia Lombardiæ tam in Conventu Sanctæ Sabinæ, quàm in aliis ſtrictiori Obſervantiæ dicatis, Summorum Pontificum Prædeceſſorum Noſtrorum conſiliis, & optatis Comitiorum Generalium reſpondere perrexit; donec ſub Innocentio XII. fel. itidem rec. Prædeceſſore Noſtro exempta ab omni juriſdictione Prioris Provincialis Congregatio erecta eſt Sanctæ Sabinæ, eique aliis nonnullis attributis Conventibus, proprius Vicarius præpoſitus eſt à Generali Ordinis Magiſtro ſingulis bienniis eligendus; ut in Apoſtolicis Literis, quas anno ſui Pontificatus quarto dedit, fuſiùs explicatur. Votis tamen ejuſdem Pontificis Obſervantiæ latiùs dilatandæ, exitus minimè obſecundavit. Floruit enim Regularis diſciplina, & Sanctæ Sabinæ Congregatio optimis exemplis Religioſæ virtutis abundavit; ſed per novam illam regiminis formam potiùs intra Congregationis fines concluſa, quàm ad totius Provinciæ utilitatem amplificata Obſervantia eſt. Nos proinde diuturna longi temporis experientia edocti, atque ad propagationem non minùs, quàm conſervationem purioris diſciplinæ animum intendentes, Conſtitutionibus Anteceſſorum noſtrorum Pauli Tertii, Sancti Pii Quinti, Alexandri Septimi, & Clementis Noni, & ipſius etiam Innocentii Duodecimi Propoſito inhærentes, nec non deſideriis, & conatibus Comitiorum dilectiſſimi Ordinis ſuffragantes, poſt maturam deliberationem, & collata conſilia cum Viris zelo, prudentiaque commendatis, per Apoſtolicas haſce noſtras in forma Brevis literas perpetuò valituras, præcipimus & mandamus, ut ſtrictâ Obſervantiâ firmâ permanente in Conventibus inferiùs exprimendis, ſalviſque Regulis, quas pro munienda, propagandaque obſervantia in ante dicta Provincia Lombardiæ præſcribendas duximus, auctoritati, juriſdictioni, viſitationi, correctioni, curæ & Regimini Prioris Provincialis Lombardiæ pro tempore exiſtentis omnino pareant, & ſubjecti ſint una cum omnibus bonis, juribus & pertinentiis ſuis, Conventus & Fratres in ipſis commorantes, videlicet: Sanctæ Sabinæ Romæ, Sancti Dominici Ravennæ, Sancti Dominici Ferrariæ, Sancti Dominici in Urbe Sancti Severini, S. Catharinæ in Trino Diœceſis Caſalen. & qui poſiti ſunt Auximi, Cæſenæ, in Lugo, in Meldula, in Boniſacio, una cum altero in eadem Inſula Corſica conſtituto; perinde ac ſi nunquam Apoſtolicæ literæ ejuſdem Innocentii Duodecimi, aliæque Conſtitutiones editæ fuiſſent, quæ enumeratos Conventus ab auctoritate, ac jure Prioris Provincialis Lombardiæ, aut cujuſcumque alterius Provincialis ſubduxerunt; quibus & aliis in contrarium quomodolibet facientibus de plenitudine poteſtatis per has præſentes literas ampliſſimè derogamus: Pro conſervanda verò, ac dilatanda per totam Lombardiæ Provinciam ſeveriori diſciplina, has Regulas præſcribimus, atque ut perpetuò ſerventur, diſtrictè præcipimus, & mandamus. I. Vita communis, & rigor Obſervantiæ Regularis, qui tam in Conventu Sanctæ Sabinæ, quàm in aliis ſuperiùs expreſſis in præſens viget, perpetuò retineatur, & quàm fieri poteſt maximo perfectionis ſtudio cuſtodiatur, & obſervetur. II. Cum Provinciales pro tempore ad viſitandos eoſdem Conventus ſe conferent, neque ipſi utantur Regulæ remiſſionibus, ac diſpenſationibus, neque illas ſociis ſuis permittant, quæ conſuetæ eorumdem Conventuum vitæ adverſentur. Ipſorum enim exempla cæteris eſſe debent vivendi norma. III. Ita quoque ſe gerant Viſitatores, ſi qui forte ad ſupplendas Provincialium vices deſtinabuntur, & Commiſſarii omnes, qui ad Conventus ante dictos quacumque de cauſa perrexerint. Ejuſmodi autem vices, & commiſſiones non demandentur, niſi Fratribus zelo, & gravitate præditis, atque erga Regularem Obſervantiam optimè animatis. IV. Cum Provincia Lombardiæ in plures Regiones, quas Quarteria appellant, partita ſit, ſingulis autem Regionibus Vicarius præſit, qui abſente Provinciali, ſubjectis ſibi Conventibus advigilet proſpiciatque; Nova Regio in eadem Provincia conſtituatur, Sanctæ Sabinæ nomine nuncupanda, in qua memorati Conventus comprehendantur, eique à Provinciali Vicarius præficiatur, qui tamen ſemper in aliquo ex novæ Regionis Conventibus commoretur. V. Tyrocinii Domus, ſive Novitiatus purus in eodem Conventu Sanctæ Sabinæ conſervetur pro tradendo Religionis habitu, ea prorſus ratione, qua, ad normam Decreti fel. record. Alexandri Septimi, fuerat ibidem conſtitutus antequam Conventus ille à Provincia ſepararetur. Provinciales autem pro tempore, quoad ejus fieri poterit, curent & ſatagant, ut quot in Novitiatu Cellæ ſunt, totidem Tyrones in anno probationis ibi exercendos, deſtinent & adſignent. VI. Quoniam Affiliationes, quas vocant, ſtrictiori diſciplinæ laudatiſſimi Ordinis non adverſantur; immo potius valdo conducunt, ut Religioſi Obſervantiæ cultores retineantur in Conventibus, quibus per affiliationem fuerint adſcripti, volumus & mandamus, ne quis in poſterum ad habitum in nova Regione admittatur, niſi certo Conventui per affiliationem adſcribatur, ejuſdem quidem Regionis, ſi fieri poſſit, aut ſaltem Provinciæ, ſi tanto Religioſorum numero ejus Regionis Conventus abundent, ut novis affiliationibus locus eſſe non poſſit. Qui verò ſine affiliatione ulla hactenus in Congregatione admiſſi ſunt, illis Conventibus per affiliationem incorporati intelligantur, quibus in præſens adſignati inveniuntur. Præterquam ſi quis, antequam Congregatio erigeretur, per affiliationem jam fuiſſet alicui ex Conventibus ſive hujus Regionis, ſive Provinciæ affixus,

cui

cui ſemper affixum remanere decernimus; graviter interdicentes tam admiſſis, quàm admittendis, ne ſine expreſſo Apoſtolico Beneplacito aſſiliationem ſuam ad Conventus alterius Regionis aut Provinciæ transferre valeant. VII. Juniores Religionem profeſſi in Conventu Sanctæ Sabinæ, ſive in aliis Conventibus ejuſdem Regionis, in qua probationis domicilia fuerint benedicente Domino, utcumque multiplicata, ad colenda ſtudia in ſolis ejuſdem Regionis Conventibus aſſignentur. VIII. Methodus autem aſſignandi Studiorum cauſa juniores in nova hac Regione profeſſos, diligentiſſimè teneatur, ac ſervetur per annos ſaltem quinque ab emiſſa profeſſione numerandos, quo temporis ſpatio minimè liceat Priori Provinciali ad alterius Regionis ſtudia eoſdem deſtinare, niſi quis fortaſſe ægrâ valetudine impar evaſerit rigori Obſervantiæ diutiùs ferendo. tunc enim Prior Provincialis, quod facto opus erit, pro ſua prudentia decernet; modo tamen cauſa infirmitatis probata ſit teſtimonio ſubſcripto, & jure jurando firmato à Fratribus Conſilii illius Conventus, cui Profeſſus vale udinarius adſignatus eſt. IX. Ut quæ de Studiorum domicilio præſcripſimus, firmiùs conſiſtant, non ſolùm ſtudia, quæ Materialia dicuntur, in nova regione ſtabiliantur; ſed Formale etiam, quod appellatur, Studium in apto Conventu conſtituatur, in quo juniores triennale curriculum ſtudii Theologici formalis explere poſſint, atque ad gradum Lectorum ſe rite comparare. In ſtudio tamen Generali Bononienſi tam ad Studium formale, quàm ad Lectoris gradum, ſecundùm communes toti Provinciæ leges, examinentur & approbentur. X. Ubi ſtudium formale novæ Regionis idoneo numero fuerit inſtructum ad formam cæterorum Provinciæ ſtudiorum formalium; quemadmodum etiam ubi ſtudiis materialibus ſuus non deſit Studentium numerus; liceat quidem Priori Provinciali alios ultra numerum redundantes aliis ſtudiis, præſertim formalibus Provinciæ aſſignare; ſi tamen in hiſce aliis Conventibus Obſervantia vigeat per Sacram Congregationem Diſciplinæ Regulari præpoſitam approbata, ac ſimul qui adſignandi ſunt per integrum ſaltem quinquennium in obſervantia ſuæ regionis exerciti fuerint, & confirmati. XI. Pro ſtudiis iiſdem Lectores non deſignentur, niſi qui in eadem nova Regione habitum Ordinis induerint, atque in ea educati, & inſtituti ſint. Quod ſi aliquando peculiaris cauſa poſtulet, ut ex alia Regione Lector aſſumatur, non aliter id fieri liceat, quàm ſi Lector ipſe per integrum ſaltem annum jam antea laudabiliter vixerit in Conventibus novæ Regionis, ſitque propenſo ſtudio erga obſervantiam affectus. XII. Priores Provinciales pro tempore operam libenter conferant, ut qui in aliis Provinciæ Conventibus educati ſunt, ad ſtudia novæ Regionis volentes transferant, curentque pariter, ut cæteris quoque fratribus cujuſcumque conditionis aut gradus aditus pateat, ſi qui obſervantioris vitæ deſiderio impulſi, ultro ſe ad novam Regionem transferre voluerint. XIII. Sub pœna nullitatis nemo eligatur, aut electus confirmetur in Priorem, aut quocumque titulo in Superiorem eorumdem Conventuum, qui habitum non ſuſceperit, ac ſimul educatus non fuerit in hac nova Provinciæ Regione: aut ſaltem in eadem per quadriennii ſpatium antea non vixerit, ac ſui pro obſervantia ſtudii zelique ſpecimen idoneum non præbuerit. Quod in Magiſtris etiam Novitiorum tam Simplicium, quam Profeſſorum eligendis, ac præficiendis obſervetur. XIV. Hujus novæ Regionis Alumni, qui in illa habitum, atque inſtitutionem acceperint, pro quovis provinciæ Conventu eligi, confirmari & inſtitui Priores poſſint, atque ad Lectoris, ſuperioremque alium quemcumque gradum provehi, etiam in Generali Studio Bononiæ; nec non ad prædicandi verbi Dei, & alia quælibet munera, præſertim verò ad graviſſimum Magiſtri Novitiorum tam ſimplicium, quàm profeſſorum officium; ut Zelo, exemplo, ductuque ſuo per totam Provinciam obſervantiæ cultum diffundant, & augeant: quod eſt præcipuum noſtræ ſollicitudinis propoſitum, in hiſce Capitulis ſanciendis; quæ perpetuò, & inviolabiliter obſervanda præcipimus ſub pœna indignationis noſtræ, aliiſque noſtro, & Succeſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum arbitrio infligendis adverſùs eos, qui illa vel in totum vel ex parte violare præſumpſerint. Has igitur præſentes in forma Brevis literas, & quidquid in iiſdem præſcripſimus, firma & valida ſemper manſura decernimus, & ab illis, ad quos ſpectat, inviolabiliter obſervanda; ſicque in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios; & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane eſſe; ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus, quatenus opus ſit, noſtra & Cancellariæ Apoſtolicæ regula de jure quæſito non tollendo, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, præſertim antedicti felic. record. Innocentii Papæ XII. nec non Ordinis, Congregationis, & Conventuum hujuſmodi, aliiſve etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, etiam ejuſdem Ordinis Congregationi, & Conventibus, eorumque perſonis quibuſlibet ac ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ exprimerentur, & infererentur, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem ut earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem fides adhibeatur, quæ ipſis Originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Collatâ itaque Zeli tui ſedulitate, atque in mandatis noſtris capeſſendis, & obeundis alacritate, ac vigilantiâ, plenè confidimus, fructum Paternæ ſollicitudinis pro ſeverioris diſciplinæ incremento votis noſtræ caritatis eſſe reſponſurum. Ac Tibi, Dilecte Fili, Apoſtolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die v. Junii 1726. Pontificatus Noſtri Anno Tertio. 5. Junii 1726.

Carolus Archiep. Emiſſenus.

Loco † Annuli Piſcatoris.

ANNO 1725.

XXVII. *Cum ad D. N.* BENEDICTI XIII. *notitiam perventrit Bullam qua incipit* Ratio Apoſtolici miniſterii . . . . . *in favorem* Tertiariorum ordinis Capucinorum *emanatam anno* 1716. *nono Kalendas Junias, non eſſe inſertam in Bullario quod* Luxemburgi *imprimitur, ideo ſua ſanctitas injunxit Em. D. Card. Secretario ſtatus, curam dare Illuſtriſſimo Domino* NUNTIO BRUXELLENSI *ut dicta Bulla apponatur, prout conſtat ex ſequenti Copia.*

Copia Epiſtolæ Eminentiſſimo Domino Cardinali Secretarii Status, ad Illuſtriſſimum & Reverendiſſimum Dominum Nuntium Bruxellenſem 26. Novemb. 1729.

Cum notitiam habuerimus Luxemburgi actualiter imprimi Bullarium in quo ſupponitur non inſerendam hic junctam Bullam (Ratio Apoſtolici miniſterii) *in favorem Tertiariorum ordinis Capucinorum emanatam, & quia reflectitur ex tali omiſſione poſſe dari prætextum impugnandi ſubſiſtentiam dictæ Bullæ, quæ ſicut omnes alia S. Domino noſtro in corde eſt, & omni ſua authoritate munita; ſua ſanctitas mihi injunxit J. D. V. curam dare procurandi ut dicta Bulla in editione facienda, uti & in omni altera in dictis partibus imprimenda, inſeratur, imo recurrendo (ſi opus fuerit) ad autoritatem Sereniſſimæ Archiduciſſæ, ſuorumque miniſtrorum interea J. D. V. hac exequatur cui & augurio &c.*

Hæc copia concordat cum ſuo tranſumpto authentico mihi conceſſo ex Secretaria ſtatus, ac penes officium conſervando, in cujus fidem: Romæ 10. Decembris 1729.

Signatum erat
Fr. MAXIMILIANUS WANGHEN:
Aſſr. Provinc. German. ord.
Capucinorum.

Locus † Sigilli.

Pro Tertiariis Ordinis Fratrum Minorum beati Franciſci, qui Cappuccini appellantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Summus Pontifex diſcordias ex regularibus evellit.

RAtio Apoſtolici miniſterii, nobis, licet immeritis, à Chriſto Domino injuncti, exigit, ut litigia & diſcordias, quæ humani generis hoſte zizania ſuperſeminante, Ordines regulares, ad cœleſtium meditationem incumbentes, aliquando perturbant, omni cura evellere ſtudeamus, ne Dei cultus in ſacris viris frigeſcat, inque animis ſæcularium, qui eos inter ſe diſſidentes conſpiciunt, ſcandala propterea exoriantur.

II. Conſtitutio pro Tertiariis Minorum obſervantiam ad Tertiarios

Nuper admodum in Tertiariis, de *Penitentia* appellatis, ſub regimine Fratrum Minorum beati Franciſci, alias à regulari obſervantia nuncupatorum, viventibus, ſpirituale ſolatium, & pietatis fervorem augere ſtuduimus Apoſtolicis litteris noſtris, quæ incipiunt: *Paterna Sedis Apoſtolicæ providentia*, Romæ vulgatis anno Domini MDCCXXV. IV. idus Decembris, Pontificatûs noſtri anno ſecundo, quibus litteris immunitates, gratias, privilegia & indulta, ab anteceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus eiſdem Tertiariis conceſſa, renovavimus & confirmavimus, ſi alacrius & ſanctius Deo famulari pergerent. Sed poſtea non ſine admiratione atque animi noſtri moleſtia inde ortas altercationes audivimus, eaſdemque noſtras litteras, quæ unos Tertiarios, Fratribus Minoribus, à regulari obſervantia nuncupatis, ſubjectos reſpiciunt, contra mentem noſtram ad alios Tertiarios, ſub regula quidem beati Franciſci Deo famulantes, ſed ſpeciali nota dignos, inque iiſdem litteris noſtris minimè nominatos, aut comprehenſos, perperam detortas fuiſſe intelleximus: qui ſane Tertiarii Fratribus Minoribus, à regulari obſervantia nuncupatis, nullo modo ſubſunt; ſed Miniſtro generali Ordinis Fratrum Minorum beati Franciſci, qui Cappuccini appellantur, à quo, & ab ejus ſecundariis Miniſtris, in rebus ſpiritualibus directi, omnino dependent, atque habitum religioſum accipiunt.

ANNO 1726. Cappucinorum male detorta.

III. Congregationis conſultationi de rebus Epiſcoporum & Regularium præpoſitæ decreta pro Tertiariis Cappuccinorum, confirmata à Clemente XI. Pont. Max.

Propterea huic errori & incommodo pro noſtrâ auctoritate & ſollicitudine proſpicere cupientes, eorumdem Fratrum Minorum beati Franciſci, qui Cappuccini appellantur, jura & privilegia, ſæpe in judiciis contradictoriis coram venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, conſultationi de rebus Epiſcoporum & Regularium præpoſitis, plenè diſcuſſa, pontificioque oraculo, ac litteris Apoſtolicis à felicis recordationis Clemente Papa XI. anteceſſore noſtro confirmata atque approbata, nos præſentibus, perpetuum robur impoſterum habituris, poſt maturam deliberationem, motu proprio, & ex certa ſcientia, ad tollendas quaſcumque diſcordias, iterum munimus & approbamus, confirmantes omnia jura, immunitates, facultates, prærogativas, gratias, indulta & privilegia Miniſtro generali Ordinis Fratrum Minorum beati Franciſci, qui Cappuccini appellantur, competentia in conferendo eodem ſcapulari & cingulo Tertiariis ſibi ſubjectis, quæ omnia ei olim fuerint adjudicata, ejuſdemque Clementis Papæ XI. litteris confirmata, quarum tenor talis eſt:

CLEMENS PAPA XI.

ad futuram rei memoriam.

IV. Litteræ Clementis XI. pro Tertiariis Capuccinorum.

EManarunt nuper à Congregatione venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, negociis & conſultationibus Epiſcoporum & Regularium præpoſita, ad favorem dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum ſancti Franciſci, Cappuccinorum nuncupatorum, Regni Sardiniæ, tria decreta, videlicet.

1. In cauſa, vertente inter Patres Minores Cappuccinos Regni Sardiniæ ex una, & Patres Minores de obſervantia ejuſdem Regni, ſeù &c. partibus, ex altera, de & ſuper infra ſcripto dubio, nempe, an Patribus Cappuccinis Regni Sardiniæ liceat diſpenſare, ſeu diſtribuere habitum ſeu ſcapulare parvum cum cingulo Sancti Franciſci ſæcularibus utriuſque ſexûs in propriis domibus, & ſub juriſdictione ordinarii viventibus, qui denominantur Tertiarii, ſeu tertii ordinis, eoſque dirigere in ſpiritualibus juxta regulas dicti tertii ordinis in propriis Eccleſiis, in caſu &c.

2. Sacra Congregatio Eminentiſſimorum & Reverendiſs. S. R. E. Cardinalium, negotiis & conſultationibus Epiſcoporum & regularium præ-

poſita

poſita, partibus ipſis auditis, referente Eminentiſſimo Gabriellio, cenſuit, ac declaravit, competere Patribus Cappuccinis facultatem conferendi ſcapulare cum cingulo S. Franciſci, Romæ die xvi. Novembris MDCCIII.

3. Et die xxix. Februarii MDCCIV. denuo auditis Religionibus Patrum Minorum de obſervantia, & Patrum Minorum Cappuccinorum S. Franciſci, referente eodem Eminentiſſimo Gabriellio, Eminentiſſimi Patres cenſuerunt, perſiſtendum eſſe in deciſis ſub prædicta die xvi. Novembris MDCCIII. Romæ &c.

4. Die verò vi. Martii ejuſdem anni MDCCIV. tertia vice propoſita cauſa per eumdem Eminentiſſimum Gabriellium ad preces Procuratoris Generalis Commiſſarii Curiæ Minorum de obſervantia, & Procuratoris Generalis ſtrictioris obſervantiæ Sancti Franciſci, eadem ſacra Congregatio cenſuit ac decrevit, extra dandum ſupra dictum Decretum Romæ &c.

G. Cardinalis Carpineus.

Loco † Sigilli.

5. Cùm autem, ſicut pro parte dilecti filii moderni Procuratoris Generalis dicti Ordinis nobis ſubinde expoſitum fuit, ipſa decreta hujuſmodi, quo firmius ſubſiſtant, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ patrocinio communiri plurimum deſideret; nos, ipſum modernum Procuratorem Generalem ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, & à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicto, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & omnibus, à jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes; & abſolutum fore cenſentes, ſupplicationibus, ejus nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis, inclinati, decreta præinſerta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus & confirmamus, illiſque inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ſalva tamen ſemper in præmiſſis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium; decernentes, eaſdem præſentes litteras firmas, validas & efficaces exiſtere & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat & pro tempore ſpectabit, in omnibus & per omnia pleniſſimè ſuffragari; ſicque in præmiſſis per quoſcumque judices ordinarios & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari: non obſtantibus Conſtitutionibus ac ordinationibus Apoſtolicis: ac, quatenus opus ſit, ordinum hujuſmodi, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia, roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris die 29. Martii MDCCIV. Pontificatus noſtri anno quarto.

F. Oliverius.

V. Tertiarii Ca-

Itaque haſce litteras Clementis Papæ XI. auctoritate noſtra iterum nos confirmantes, ſtatuimus & declaramus, Miniſtro generali Ordinis Fratrum Minorum beati Franciſci, qui Cappuccini appellantur, & ſecundariis ſuperioribus, ab eodem Miniſtro generali dependentibus, tanquam veris & legitimis filiis beati Franciſci, convenire & competere in quocumque loco, Civitate, Provincia, & Regno, etiam ubi alii Tertiarii ejuſdem beati Franciſci jam ſunt, erigere, inſtituere & fundare tertium Ordinem beati Franciſci pro quibuſcumque piis & devotis perſonis ſæcularibus utriuſque ſexûs, atque hujuſmodi tertii Ordinis profeſſoribus beati Franciſci ſcapulare ſive habitum cum cingulo conferre, in rebus ſpiritualibus eos dirigere in tertia regula beati Franciſci obſervanda privatim & publicè docere, & inſtruere, ut pietatis & virtutum Deo gratos & uberes fructus, benedicente Domino, emittant.

puccinorum ubicumque exiſtentes ab eorumdem Fratrum Miniſtro Generali, & non ab alio, dependent.

VI. Tertiarii Capuccinorum fruuntur omnibus indulgentiis & gratiis in reliquos Tertiarios Fratrum Minorum collatis.

Ad hæc volumus & declaramus, prædictos Tertiarios, ſeu tertii Ordinis beati Franciſci profeſſores, ſub Miniſtro generali Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum, ejuſque ſecundariis ſuperioribus, omnino gaudere, atque uti poſſe & debere omnibus & ſingulis privilegiis, indulgentiis, gratiis, favoribus, & prærogativis, per hanc Sanctam Apoſtolicam Sedem Ordini Tertiariorum à quocumque Miniſtro generali dependentium ſub ſuo capite, qui unus eſt beatus Franciſcus, aliàs conceſſis; volentes propterea, ut viciſſim quilibet Tertiarii ejuſdem Ordinis Minorum beati Franciſci, præmiſſis gratiis gaudentes, ad eos tranſire licitè & validè poſſint, quorum ſtatum ſaluti animæ ſuæ aptiorem & utiliorem in Domino, eſſe cognoverint. Prædicta verò univerſa ita, & non aliter judicari, & firma atque inconcuſſa ab omnibus haberi ſtatuimus; non obſtantibus ordinationibus & Conſtitutionibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque, quibus, quatenus opus eſt, derogamus, eaque annullamus, proque annullatis, derogatis & nullis hac in re haberi volumus; pœnam excommunicationis ipſo facto incurrendam, aliaſque cenſuras pro noſtro arbitrio iis interminantes, qui contraire, vel temerario auſu ea impugnare præſumpſerint, quæ hac noſtra Apoſtolica Conſtitutione firmamus atque decernimus: ob cujus plenam perfectamque obſervantiam, auctoritate noſtra præcipimus Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & eorumdem Vicariis & Miniſtris, ut pro horum executione tuenda auctoritate ſua vigilent, invocato etiam, ſi opus fuerit, ad hoc, auxilio brachii ſæcularis.

VII. His litteris omnimoda fides adhibeatur.

Volumus autem, ut præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus ex Secretariis Miniſtri, vel Procuratoris generalis dicti Ordinis Fratrum Capuccinorum, ſive Notarii publici ſubſcriptis, & ſigilli Officii ejuſdem Miniſtri, vel Procuratoris generalis ipſius Ordinis, vel cujuſcumque perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

VIII. Hanc Conſtitutionem nemo infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, declarationis, confirmationis, innovationis, conceſſionis, decreti, voluntatis, præcepti & derogationis infringere, aut ei temerario auſu contraire, vel ſubreptionis, aut obreptionis notam implogere. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Dominicæ Incarnationis milleſimo ſeptingenteſi-

9. Kal. Junii 1726.

mo

ANNO 1726.

mo vigeſimo ſexto, nono Kalendas Junias, Pontificatûs noſtri anno tertio.

P. Cardinalis Prodatarius.

F. Card. Oliverius.

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Hoc tranſumptum conforme eſſe ſuo Originali fidem facio & atteſtor ex Officio. In noſtro Immaculatæ Conceptionis Conventu de Urbe die quarti Julii anno 1716.

Loco † Sigilli

F. CHERUBINUS A NOVE Rmi. P. Gralis. *Socius à Secretis nec non in Curiâ pro Provinciis & Ditionibus Gallicanis &c.*

IN NOMINE DOMINI AMEN.

FIdem facio per præſentes ego Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Notarius publicus infra ſcriptus; qualiter, porrecto pro parte Patris Procuratoris Generalis Fratrum Minorum S. Franciſci Cappuccinorum ſupplici libello Sanctiſſimo Domino Noſtro Papæ BENEDICTO XIII. mihi &c. originaliter exhibito cum petitione, ut interim, donec à Sancta Sede Apoſtolica decidantur nonnullæ dubitationes circà intelligentiam Bullæ per Sanctitatem Suam editæ incipientis: *Ratio Apoſtolici Miniſterii*, nono Kalend. Junii 1725. ſua Religio ad quietem, & ſalutem animarum plenè, & pacificè fruatur, ac frui poſſit circà Tertiarios B. P. S. Franciſci omnibus facultatibus, & gratiis, quæ Sanctitas Sua in eadem Bulla in favorem Ordinis Cappuccinorum clementiſſimè largita eſt, à tergo illius recognovi reſcriptum per me diligenter de verbo ad verbum, nil addendo, vel minuendo, quod ſubſtantiam mutet, aut variet intellectum, ſed prout jacet extractum tenoris ſequentia, videlicet: *Ex Audientia Sanctiſſimi die 24. Menſis Septembris 1716. Sanctiſſimus annuit declarationi, quod per Conſtitutionem Sanctitatis Suæ favore PP. Ordinis Sancti Franciſci de Obſervantia non fuit derogatum Privilegiis Ordinis Cappuccinorum veſtiendi, & admittendi ad Profeſſionem Tertiarios ejuſdem Ordinis. N. Card. Coſcia. Loco † Sigilli dicti ... Cardinalis.* Dictumque ſupplicem libellum, expleta dicta extractione, ſtatim exhibenti reſtitui non ſolùm &c. ſed & omni &c. In quorum fidem &c. Datum Romæ hac die ſecunda Octobris anni 1716.

Ita eſt. Salvator Paparozzius Cauſ. Curiæ Cam. Apoſt. Not.

NOs ad præſens Cameræ Almæ Urbis, Inclytique Populi Romani Conſervatores, univerſis fidem indubiam facimus, & ſub verbo veritatis atteſtamur, ſupra dictum D. Salvatorem Paparozzium eſſe talem, qualem ſe ſuprà fecit, Rev. Cameræ Apoſtolicæ Notarium publicum legalem, authenticum, & fide dignum, ſcripturiſque ſuis tam publicis, quàm ſimilibus in judicio, & extrà ſemper adhibitam fuiſſe, & de præſenti plenam adhibere fidem. In quorum teſtimonium &c. Datum Romæ ex Ædibus noſtris Capitolinis, hac die 2. Octobris 1726.

Pro D. Secretario Nob. Collegii DD. NN. CC. Urbis Philippus Cajetanus Diamila de mandato &c.

Concordat ſupra ſcriptum tranſumptum cum Originali in Archivio Officii noſtri aſſervato. Romæ 8. Octobris 1726.

Loco † Sigilli

F. BERNARD. PROC. Coms. Glis. Minor. Cappuc.

Ita eſt. F. CHERUBINUS A NOVE in Curia pro Gallus &c.

ANNO 1726.

XXVIII.

CONSTITUTIO

Qua Parochialium Eccleſiarum & Vicariarum rectoribus, extra mœnia Urbis conſtitutis, & æqua ſuſtentatione carentibus, congrua portio adſignatur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Rectoribus Eccleſiarum parochialium congrua ſuſtentatio debetur.

PAſtoralis noſtra ſollicitudo exigit, ut in hoc præcipue excubemus, ne cura animarum in Eccleſiis parochialibus hujus almæ Urbis, & extra ejus pomœria conſtitutis, neglecta & collapſa propterea concidat, quod earumdem Rectoribus congrua ſuſtentatio deſit, ſine quibus eorum officium non eo, quo par eſt, zelo & pietate exerceri, ipſamque animarum ſalutem magnum diſcrimen incurrere, longa experientia didicimus. Anteceſſor quidem noſter Pius Papa V. ut ſacroſancti Concilii Tridentini decreta in uſum induceret, varias in hujus almæ Urbis Eccleſiis perpetuas Vicarias, actualem animarum curam habentes, congrua & ſufficienti portione adſignata, providè inſtituit. Alii quoque felicis recordationis anteceſſores noſtri, Urbanus VIII. & Clemens XI. quaſdam parochiales Eccleſias & Vicarias extra pomœria Urbis erexerunt, ut incolis ſuburbanis auxilia ſpiritualia, quacunque occaſione, tam in doctrinæ Chriſtianæ rudimentis rite explicatis, quàm in Dei verbo feſtis diebus ex ore ſacrorum Eccleſiæ miniſtrorum audiendo, inque Chriſti Domini ſacramentis, ex eorumdem manu recipiendis, prompte ſuppeterent.

II. Eccleſiæ parochiales & Vicariæ extra Urbis mœnia, quibus congrua portio non eſt adſignanda.

Nihilominus priuſquam ad erigendas novas parochiales Eccleſias procedamus, in maturum examen vocari decrevimus, an revera hujuſmodi Rectores, & Vicarii, olim, ut diximus, inſtituti, congrua & ſufficienti ſuſtentatione fruerentur; ſique eis æqua & congrua ejuſdem portionis adſignatio deeſſet, quonam pacto eis adſignari poſſet. Ad hanc rem penitus explorandam, S. R. E. Cardinalium & Prælatorum Congregationem habendam indiximus, quorum ſuffragia, & ſimul expoſitionem, hac de re literis traditam per eum ex Prælatis, qui eidem Congregationi fuit è ſecretis, attentè conſideravimus. Quare uniformi ſuffragiorum & ſententiarum tenore percepto, conſilioque & approbatione totius Congregationis probe intellectis, in hanc determinationem devenimus, ut primo loco ſubſequentibus Vicariis & parochialibus Eccleſiis congruas portiones non eſſe adſignandas judicaremus, quia ſufficienter dotatæ reperiuntur. Sunt verò

1 Beati Angeli ad Fornaces.

2. Beati Lazari.

Hæ duæ Vicariæ à Baſilica Vaticana dependent.

3. Parochialis Eccleſia beatorum Laurentii & Urbani ad primam Urbis portam.

4. Vicaria beatæ Mariæ ad Magos, quæ à Baſilica Lateranenſi dependet.

5. Parochialis Eccleſia beati Sebaſtiani extra portam Capenam, ex Baſilica Lateranenſi olim diſmembrata.

Secundo loco ſtatuimus & declaramus, nullam congruam adſignandam parochiali Eccleſiæ Baſilicæ ſancti Pauli in via Oſtienſi, olim diſmembratæ ex diaconia beatæ Mariæ in Coſmedin. Siquidem cœnobium Monachorum Caſinenſium, ad quos eadem Baſilica ſancti Pauli pertinet, reditus & ſufficientem portionem habet. Quare huic nulla congrua portio debetur. Pari modo parochiali Eccleſiæ beati Laurentii in agro Verano, quam regunt Canonici regulares ſancti Sal-

vato-

vatores, nullam congruam portionem adſignandam eſſe decernimus.

III. Eccleſiæ parochiales, quibus congrua portio aſſignatur.

Tertio loco portionem, & congruam ſuſtentationem ſubſequentibus Eccleſiis parochialibus adſignandam eſſe perſpeximus, & hac noſtra Conſtitutione adſignamus. Hæ verò ſunt

1. Parochialis Eccleſia beati Franciſci in Monte Mario, quæ pertinet ad Congregationem Eremitarũ beati Petri de Piſis. Huic Parochiali Eccleſiæ, ejuſque Rectori centum annua ſcuta argentea monetæ Romanæ pro congrua adſignari volumus & mandamus.

2. Parochialis Eccleſia beatæ Agnetis in via Nomentana, quæ pertinet ad Canonicos regulares ſancti Salvatoris, annuam portionem congruam ſexaginta ſcutorum argenteorum monetæ Romanæ omnino habeat.

Licet vero jam dicto parochialis Eccleſia beati Franciſci in Monte Mario pro majori parte diſmembrata fuerit ex parochiali Eccleſia beatæ Mariæ de Populo ad portam Flaminiam, quæ ad fratres Eremitas Auguſtinianos, Congregationis Lombardiæ nuncupatos, pertinet, ex qua Eccleſia altera quoque beatæ Agnetis in via Nomentana fuit diſmembrata, unde cenſeri poſſet, utriuſque parochialis Eccleſiæ Rectori congruam portionem ex fructibus Eccleſiæ matricis debere adſignari; nihilominus quia, re accurate perpenſa, comperimus, Eccleſiam beatæ Mariæ ad portam Flaminiam reditibus non ſuperabundare, nec ei tot fructus ſuppetere, quot neceſſarii ſunt pro commoda primarii & ſecundarii ſui Rectoris alimonia, ita ut abſque detrimento rerum neceſſariarum pro decenti ſuorum miniſtrorum, qui curam animarum exercent, ſuſtentatione, congruam portionem novis Rectoribus beati Franciſci in Monte Mario, & beatæ Agnetis in via Nomentana de ſuo dare non poſſit, idcirco ſacrorum Canonum diſpoſitioni inhærentes, qui hoc caſu matricem Eccleſiam à quacunque contributione eximunt, & parochianos obligant, ut congruam portionem novis Rectoribus de ſuo ſubminiſtrent, nos præſentibus literis noſtris, perpetuum robur impoſterum habituris, ſtatuimus & declaramus, ut centum annua ſcuta argentea monetæ Romanæ parochiali Eccleſiæ & Rectori beati Franciſci in Monte Mario, & ſimiliter ſcuta ſexaginta alterius parochialis Eccleſiæ Rectori beatæ Agnetis in via Nomentana adſignentur ex diviſione, Partitione & taxa, prædiis imponenda, quæ intra limites utriuſque Eccleſiæ comprehenduntur, quum dictis Eccleſiis, aut matrici nullas decimas ſolvant.

Concil. Trid. ſeſ. xxi. cap. IV.

IV. Directi domini prædiorum congruam ſolvant Rectoribus Eccleſiarum parochialiũ.

Volumus autem, ut per directos dominos eorundem prædiorum tota eadem taxa Eccleſiis, reſpective, ſolvatur. Si vero prædia à directis dominis in emphyteuſin tradita fuerint, tunc decernimus, ut per emphyteutam rata ejuſdem taxæ ita ſolvatur, ut dominus directus, qui totam taxam Eccleſiæ perſolvit, pro rata, quæ contingit emphyteutam, ab hoc refici debeat: quæ refectio ut facilior evadat, ſtatuimus, ut dum prædia taxantur, emphyteuta diſtinctim pro ſua rata etiam taxetur. Pauperes tamen agricolas & vinearum cultores rerum inopia laborantes, qui propriis manibus & corporis aſſiduo labore ſibi victum conquirunt, à quacunque ejuſmodi congruæ portionis ſolutione immunes eſſe & fore Apoſtolica auctoritate declaramus, ac penitus eos eximimus.

V. Clauſulæ derogatoriæ.

Præſentes verò literas ex eo etiam quod quicunque in præmiſſis intereſſe & rem habentes, aut habere prætendentes, illis non conſenſerint, & ad ea vocati non fuerint, & cauſæ propter quas illæ fiant vel facta ſint, alias examinatæ, verificatæ & juſtificatæ non fuerint, ſeu alias ex quocunque alio capite vel cauſa, quantumvis legitima, vel juridica, de intentionis noſtræ, vel quocunque alio defectu, notari, impugnari, retractari, annullari, vel invalidari, ſeu in jus vel controverſiam vocari, aut ad viam & terminos juris reduci, ſeu adverſus illas quodcumque juris vel facti remedium impetrari aut concedi, nullatenus poſſe decernimus, ſed ſemper illas validas & efficaces exiſtere, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere debere: neque ſub quibusvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, Sedemque Apoſtolicam, ſub quibuſcunque verborum expreſſionibus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, pro tempore, quomodolibet factis, comprehendi vel confundi; ſed ab illis ſemper excipi: & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas, ac de novo, & ſub quacunque poſteriori data, per beati Franciſci in Monte Mario ac beatæ Agnetis in via Nomentana parochialium Eccleſiarum, prædictos reſpective, Rectores, nunc & pro tempore exiſtentes, quandocumque eligenda, conceſſas eſſe, & fore, ſicque per quoſcunque Judices ordinarios Commiſſarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi & definiendi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere; irritum quoque & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

VI. Urbis Vicario generali in ſpiritualibus committitur executio hujus conſtitutionis.

Quocirca dilecto filio noſtro in Urbe prædicta, ejuſque diſtrictu Vicario in ſpiritualibus generali, cui per eaſdem præſentes auctoritate noſtra prædicta facultatem concedimus & impertimur, ut prædiis, quæ ſub prædictis beati Franciſci in Monte Mario & beatæ Agnetis in via Nomentana parochialibus Eccleſiis, reſpective, comprehenduntur, taxam prædictam eo modo, quo alias in hujuſmodi, eventibus impoſitam fuiſſe cognoverit, reſpective, imponere libere, & licite valeat; per eaſdem præſentes etiam committimus, & mandamus, ut ipſe per ſe vel alium, ſeu alios eaſdem præſentes & in eis contenta quæcunque, ubi & quando opus fuerit, & quoties pro parte beati Franciſci in Monte Mario & beatæ Agnetis in via Nomentana parochialium Eccleſiarum prædictarum, reſpective, pro tempore exiſtentium Rectorum hujuſmodi, fuerit requiſitus, ſolemniter publicans, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtens, faciat auctoritate noſtra illos præmiſſorũ omnium & ſingulorum plenario effectu pacifice frui & gaudere, atque eis de portionibus prædictis integre reſponderi, non permittens illos ſuper his à quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite moleſtari: contradictores quoſcunque per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, ac manu regia compeſcendo; non obſtantibus noſtra & cancellariæ Apoſtolicæ regula de jure quæſito non tollendo, ac Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non teſtantium voluntatibus, aliiſque diſpoſitionibus, dictæque Urbis ac artis agrariæ in Urbe prædicta, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia, reſpective, roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis, libertatibus, immunitatibus, & exemptionibus, Urbi & arti prædictis, ac Urbis populo, Senatori, Conſervatoribus, nec non artis ejuſdem Conſulibus, artemque hujuſmodi exercentibus, & quibuſcumque Eccleſiis & Baſilicis, etiam parochialibus, aut cujuſvis ordinis & inſtituti monaſteriis ac religioſis domibus, etiam mendicantium, Congregationi etiam undecim Congregationum nuncupatæ, Societati etiam Jeſu, militiis etiam beati Johannis

ANNO 1726.

Hieroſolymitani, ac hoſpitalibus etiam nationalibus aut regularibus, etiam ſancti Spiritus in Saxia, beati Antonii Viennenſis, & generatim quibuſcumque locis piis, quomodolibet nuncupatis, & quibuſvis aliis perſonis, quomodolibet pariter nuncupatis, cujuſcunque gradus & conditionis, etiam ſpeciali mentione dignis, eis, eorumque prædiis ac bonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis & inſolitis ac irritantibus clauſulis & aliis decretis in contrarium præmiſſorum quomodolibet, etiam pluries conceſſis, approbatis & innovatis: quibus omnibus & ſingulis, eorum omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis ac de verbo ad verbum inſertis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

VII. Nemo his literis contradicere audeat.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, confirmationis, innovationis, ſanctionis, declarationis, præcepti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei temerario auſu contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

13. Kalend. Aug. 1726.

Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem Anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, XIII. Kal. Auguſtas, pontificatus noſtri Anno tertio.

P. Cardinalis Prodatarius.

F. Card. Oliverius.

V I S A.

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

Lucas Martinettus.

Anno à Nativitate Domini milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, Indictione quarta, die verò 6. menſis Septembris, Pontificatus autem SS. in Chriſto Patris & D. N. D. BENEDICTI divina providentia Papæ XIII. anno tertio, ſupra dictæ Literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicarum, Lateranenſis, Principis Apoſtolorum, & S. Mariæ Majoris de Urbe, & in acie Campi Floræ, ac aliis in locis ſolitis & conſuetis per me Antonium Urſinum Apoſt. Curſorem.

Bandinus Cheti Curſ. Mag.

XXIX.

Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri

BENEDICTI XIII.

PONTIF. MAXIMI

CONSTITUTIO.

Pro Tertiariis Fratrum Minorum beati Franciſci, qui conventuales appellantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ANNO 1726.

I. Procœmium.

Singularis devotio, quam erga beatum Franciſcum, ordinis fratrum minorum in plures familias diſtincti, piiſſimum Conditorem, profitemur, jure exigit, ut univerſos tanti parentis Religioſos filios pari noſtræ benevolentiæ ſignificatione complectamur & omnia litium ſemina ex illis, qui ſub ejus Regula Deo famulantur, prorſus evellere ſtudeamus.

II. Conſtitutio edita pro tertiariis fratrum minorum obſervantium non reſpicit tertiarios fratrum minorum Conventualium.

Non modica quidem animi noſtri moleſtia nuper accepimus, inter illos diſcordiæ occaſionem inde ortam, quod per Conſtitutionem noſtram, quæ incipit: Paterna ſedis apoſtolicæ providentia, vulgatam IV. Idus Decembres, Anno Domini MDCCXXV. Pontificatus noſtri ſecundo totius ordinis fratrum minorum beati Franciſci, qui alias à regulari obſervantia nuncupantur, Miniſtro Generali & ſecundariis ſuperioribus auctoritatem & juriſdictionem in ſuos Tertiarios, per felicis memoriæ anteceſſores noſtros Romanos Pontifices traditam, confirmaverimus, ut per ejuſdem beati Franciſci veſtigia gradientes, alacrius in Dei famulatu perſeverarent, ſuique ſanctiſſimi Inſtitutoris Exempla aliis imitanda proponerent. Hanc enim Conſtitutionem tam luculentam, atque alienæ interpretationis expertem, quæ unos Tertiarios, Miniſtro Generali fratrum minorum, qui à Regulari obſervantia nuncupantur, ſubjectos tantum reſpicit, & ſingulatim nominat, non verò alios, ſpeciali nota dignos; nihilominus contra expreſſam mentem noſtram, ad illos Tertiarios etiam, qui vivunt, ſemperque vixerunt, ſub miniſtro Generali & ſecundariis ſuperioribus fratrum minorum beati Franciſci, qui Conventuales dicuntur, detortam fuiſſe intelleximus. Quare nos ipſi, quibus cura ſpecialis incumbit, ut auctoritate nobis divinitus tradita, jus ſuum unicuique pro virili ſervemus, atque ordines regulares, privilegiis, ob ſuarum virtutum merita ſibi ab hac ſancta apoſtolica ſede conceſſis, pacifice in Domino utantur; huic diſſidio poſt maturam deliberationem occurrere volentes, præſentibus literis noſtris, perpetuum robur impoſterum habituris, motu proprio & ex certa ſcientia declaramus, ſancimus, atque ſtatuimus, uni Miniſtro Generali & ſecundariis ſuperioribus ordinis fratrum minorum beati Franciſci, qui conventuales dicuntur, non verò aliis auctoritatem & juriſdictionem in ſuos Tertiarios deberi & competere.

III. Privilegia per ſummos pontifices fratribus minoribus conventualibus conceſſa iterum confirmantur.

Hanc autem auctoritatem & juriſdictionem, iiſdem fratribus Conventualibus piæ memoriæ Romani Pontifices anteceſſores noſtri pluribus ab hinc ſæculis apoſtolica largitate indulſerunt, videlicet Innocentius IV. literis incipientibus: Vota Devotorum, datis Lugduni idibus Juniis anno Domini MCCXLVI. Pontificatus IV. Nicolaus IV. literis incipientibus: Unigenitus Dei filius, datis apud Urbem veterem VI idus Auguſtas Anno MCCXC. Pontificatus III. Martinus V. literis incipientibus: *inter cætera* datis Romæ V. idus Decembres Anno 1415. Pontificatus X. & Sixtus IV. literis incipientibus *Romani Pontificis providentia*, datis Romæ 18. Kalend. Januarias Anno 1475. pontificatus I. quare nos quoque deceſſorum noſtrorum geſtis inhærentes, eorumdem Apoſtolicas literas, jam recenſitas, auctoritate noſtra iterum confirmamus, inque ſuo primævo robore nunc, & deinceps manere volumus: ideoque approbantes, atque iterum confirmantes omnem poteſtatem, auctoritatem & juriſdictionem in eoſdem Tertiarios Miniſtro Generali cæteriſque ſecundariis ſuperioribus ordinis Fratrum minorum Conventualium beati Franciſci, ab anteceſſoribus noſtris olim conceſſam, omneſ-

que

Anno 1726.

que facultates, exemtiones, prærogativas, Indulgentias, & præeminentias, in prædicta Conſtitutione noſtra, Paterna ſedis Apoſtolicæ providentia, miniſtro Generali totius ordinis fratrum minorum, beati Franciſci, qui obſervantes dicuntur, in proprios Tertiarios à nobis indultas, pariter indulgemus eaſdemque extendimus ad Miniſtrum generalem fratrum minorum, qui Conventuales dicuntur, ſuper Tertiaries, eidem ordini & miniſtro Generali ſubjectos; volentes prætetea & ſtatuentes, ut hi Tertiarii ſubſint uni eidem miniſtro Generali fratium minorum Conventualium, præterea Nemini; atque ad unum eundem miniſtrum Generalem dumtaxat, & non ad alium quemcumque, in quibuſcumque locis, Civitatibus, provinciis & regnis, etiam ubi alii Tertiarii ſunt, ſpectet inſtituere, condere & propagare eundem ſuum ordinem, utriuſque ſexus Tertiariorum, de pœnitentia nuncupatum; quæque illorum profectum ſpiritualem reſpiciunt, ſtabilire & decernere, illos corrigere & reformare, & omnia diſponere, quæ jam laudata Conſtitutio noſtra Miniſtro Generali fratrum minorum obſervantium in proprios Tertiarios diſponenda concedit. Etenim æquum eſt, ut miniſtro Generali ordinis Fratrum minorum Conventualem beati Franciſci, qui inter cæteros ordines, ſub uno & eodem Seraphico patre, & capite Deo famulantes, vetuſtiſſimus eſt, omnem juriſdictionem, auctoritatem, facultates & gratias in tertii ordinis, ab eodem celeberrimo Confeſſore inſtituti, pœnitentis, indulgeamus, quæ aliis fratribus muneribus indultæ fuerunt; maxime cum ejuſdem Seraphici patris & Confeſſoris Corpus requieſcat in eorumdem fratrum Conventualium Baſilica Cœnobii Aſſiſienſis, quam propterea eſſe caput, & matrem totius ordinis fratrum minorum felicis recordationis anteceſſores noſtri Romani Pontifices ſuis Apoſtolicis literis decreverunt, nimirum Gregorius IX. Incipientibus: is, qui Eccleſiam ſuam, datis Laterani X. Kalendas majas Anno MCCXXX. Pontificatus IV. Clemens IV. literis pariter incipientibus: is, qui Eccleſiam ſuam, datis Peruſiæ XVII. Kalendas majas Anno MCCLXVI. pontificatus II. Nicolaus III. literis incipientibus: Glorioſiſſimi Confeſſoris, datis Reate pridie idus majas MCCLXXVII. Pontificatus I. & Sixtus IV. literis incipientibus: ad Inſignem, datis Romæ VI. idus Decembres Anno MCCCCLXXX. pontificatus V.

IV. Tertiarii fratrum minorum conventualium fruantur privilegiis & gratiis ſpiritualibus, quæ cæteris tertiariis conceſſæ fuerunt.

Volumus etiam, decernimus, atque ſtatuimus, ut Tertiarii, directioni Miniſtri Generalis fratrum minorum Conventualium ſubjecti, omninò gaudeant & fruantur omnibus exemtionibus, immunitatibus, prærogativis, indulgentiis, privilegiis, gratiis & favoribus ſpiritualibus & temporalibus, quas Anteceſſores noſtri Romani Pontifices iiſdem largiti fuerunt, quas propter has iterum approbamus, confirmamus, atque concedimus, eaſdemque etiam omnes & ſingulas, quas pridem conceſſimus in eadem Conſtitutione noſtra, quæ incipit: Paterna ſedis Apoſtolicæ providentia; decernentes tamen & declarantes, ut quacunque conſuetudine in contrarium non obſtante, memorati Tertiarii, directioni & correctioni Miniſtri Generalis fratrum minorum Conventualium ſubjecti, veſtes religioſas, colore & forma tertiariis proprias, induant, eo prorſus modo, quem Romani Pontifices ſuis Apoſtolicis literis obſervandum præſcripſerunt, ad hoc, ut iiſdem indulgentiis & gratiis frui poſſint.

V. Clauſulæ derogatoriæ & Cenſuræ in contra-facientes.

Hæc verò univerſa Miniſtro Generali fratrum minorum Conventualium in Tertiarios ei ſubjectos, præſentibus literis noſtris conceſſa, ita, & non aliter judicari & firma, atque inconcuſſa ab omnibus haberi ſtatuimus; non obſtantibus ordinationibus, & conſtitutionibus apoſtolicis aliiſque contrariis quibuſcumque, quibus quatenus opus eſt, derogamus, eaſque abrogamus, proque abrogatis, derogatis & nullis hac in re haberi volumus; pœnam Excommunicationis ipſo facto incurrendam aliaſque cenſuras pro arbitrio noſtro iis interminantes, qui contraire, vel temerario auſu ea impugnare præſumpſerint, quæ hac noſtra Conſtitutione firmamus atque decernimus: ob cujus plenam perfectamque obſervantiam injungimus venerabilibus fratribus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & eorumdem Vicariis & miniſtris, ut pro horum omnium plena executione tuenda, auctoritate ſua vigilent, invocato etiam, ſi opus fuerit, ad hoc auxilio brachii ſæcularis.

VI. His literis fides ubique adhibeatur.

Volumus autem, ut præſentium literarum tranſumtis, ſeu exemptis, etiam impreſſis, manu alicujus ex Secretariis, Miniſtris vel procuratoris generalis dicti ordinis fratrum minorum Conventualium, ſive Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo officii ejuſdem miniſtri vel procuratoris generalis ipſius ordinis, vel cujuſcumque perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

VII. Nemo has literas infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, declarationis, confirmationis, innovationis, conceſſionis, decreti, voluntatis, præcepti & derogationis infringere, aut ei temerario auſu contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

9. Julii 1726.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Dominicæ Incarnationis milleſimo, ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, tertio nonas Julias pontificatus noſtri Anno tertio.

P. Cardinalis Prodatarius.

Pro Domino Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

VISA.

De Curia J. Archiépiſcopus Ancyranus.

Lucas Martinettus.

Regiſtrata in Secretariâ Brevium.

XXX.

Bulla Benedicti XIII. quâ Conſultores Regularium inſervientes Indici Librorum prohibitorum debent manere in Urbe Roma modo ſolvant penſionem annualem domus in quâ habitant.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Aliàs fel. rec. Clementi P. P. X. Prædeceſſori noſtro pro parte tunc exiſtentium Conſultorū Congregationis etiam tunc exiſtentium S. R. E. Cardinalium Indicis Librorum prohibitorum, & expurgandorū præpoſitæ expoſito, quod rec. mem. Alexander P. P. VII. pariter Prædeceſſor noſter, Anno 1659. decreverat, & declaraverat, non licere Superioribus Regularibus removere ab Urbe, ac à ſuis Conventubus ſuos

Subditos Regulares inſervientes dictæ Congregationi in Officio Judicis Conſultorum, quia talis remotio cedebat in præjudicium ipſius Congregationis, quæ alios Conſultores inexpertos, veteranis, & expertis ſubſtituere conſtringebatur, hocque decretum Superioribus eorumdem Regularium à tunc itidem exiſtente Congregationis prædictæ Secretario intimatum fuerat, dicti verò exponentes, quò quietiùs, majorique ſtudio huic Sanctæ Sedi obſequium præſtare valerent opportunè ſibi in præmiſſis à præfato Clemente Prædeceſſore provideri plurimùm deſiderabant; idem Clemens prædeceſſor juſtis eorumdem exponentium petitionibus favorabiliter annuere volens, ſupplicationibus etiam memoratorum Cardinalium nomine ſibi ſuper hoc humiliter porrectis inclinatus, ac ſuprà expreſſum Alexandri Prædeceſſoris decretum approbans, & confirmans, omnibus, & ſingulis tam tunc præſentibus, quàm futuris Superioribus Generalibus, & Provincialibus, cujuſcumque Ordinis, Congregationis, & Inſtituti Auctoritate Apoſtolica præcepit, & mandavit, ut tunc, & pro tempore exiſtentibus Conſultoribus Regularibus Congregationis prædictæ ſuis reſpectivè Subditis Conventualitatem in Collegiis, ſeu Domibus Regularibus in Urbe prædicta exiſtentibus, in quibus literarum ſtudia vigerent, quò commodiùs ejuſmodi ſtudiis, dictæque Sedis obſequiis incumbere valerent, ſi adeſſent, ſin minùs in aliis Monaſteriis, Conventibus, ſeu Domibus Regularibus ſuorum reſpectivè Ordinum, Congregationum, & Inſtitutorum in eadem Urbe poſitis, abſque ulla mora, vel tergiverſatione concederent, & aſſignarent; ipſos autem Conſultores indè niſi cauſis ab eadem Cardinalium Congregatione, illiuſque Secretario pro tempore exiſtente benè examinatis amoveri nullo modo poſſe auctoritate prædicta ſtatuit, & ordinavit, & aliàs prout in prædictis Clementis Prædeceſſoris literis die 5. Decembris MDCLXXIII. deſuper in ſimili forma Brevis expeditis, quarum tenorem præſentibus pro expreſſo haberi volumus, uberiùs continetur. Hinc eſt, quod Nos præmiſſorum robori, & inviolabili obſervationi opportunè providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, enarratas Clementis Prædeceſſoris literas auctoritate prædicta tenore præſentium confirmamus, & approbamus, ac quatenùs etiam opus ſit innovamus. Præterea, ne privilegium hujuſmodi Conſultoribus dictæ Congregationis per ſupra dictas literas conceſſum, Conventibus, & Domibus Regularibus oneroſum ſit, eiſque ab illa obedientia, quam profeſſi ſunt ſe ſe ſubtrahendi ſtimuli addantur, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus præcipimus, & mandamus, ut in poſterum unus dumtaxat ex Ordinibus Regularibus Congregationis prædictæ Conſultor eſſe, ac ejuſmodi privilegio frui poſſit, illoque vivente, alii, qui ad Conſultoris munus hujuſmodi aſſumpti fuiſſent, eodem privilegio potiri nequeant, ſed in eadem Urbe de Superiorum ſuorum licentia permanere volentes, Conventibus, ubi ab iiſdem Superioribus collocabuntur, alimenta ad rationem duorum juliorum ſingulis diebus perſolvere teneantur, & inde à ſuis Superioribus totiès, quotiès ipſis benè viſum fuerit, etiam extra eamdem Urbem mitti poſſint, nec iſti privilegium prædictum etiam à Nobis, & Romanis Pontificibus ſucceſſoribus noſtris abſque ſpeciali derogatione, & præſentium noſtrarum literarum mentione impetrare queant. Declarantes ulteriùs, quod ejuſmodi privilegium Conſultoribus prædictæ Congregationis dumtaxat conceſſum ſit, & quod tam memorati Conſultores privilegio hujuſmodi gaudentes, quàm pariter alii illo minimè fruentes ſocium ſibi addictum habere, nec poſtulare valeant, ſed illum volente, & à ſuis Superioribus permiſſum, alimenta pro eodem ſocio, ſicut præmittitur, præſtare debeant. Decernentes eaſdem præſentes literas ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac prædictis Conſultoribus Regularibus in omnibus, & per omnia pleniſſimè ſuffragari, & ab illis, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit inviolabiliter, & inconcuſsè obſervari; Sicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Iudices Ordinarios, & delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, alioſve quoſlibet quàcumque præeminentia, & poteſtate fungentes, & functuros, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quatenùs opus ſit quorumvis Ordinum, Congregationum, Inſtitutorum, Provinciarum, Monaſteriorum, Conventuum, Collegiorum, & Domorum Regularium, aliiſve quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Ordinibus, Congregationibus, Inſtitutis, Monaſteriis, Provinciis, Conventibus, Collegiis, & Domibus Regularibus, illorumque Superioribus Generalibus, & Provincialibus, aliiſque Perſonis quibuſlibet ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, ac pluriès confirmatis, innovatis, & approbatis, Quibus omnibus, & ſingulis etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ exprimerentur, & insererentur, præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut earumdem præſentium literarum tranſumptis, ſeù exemplis etiam impreſſis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, vel Secretarii ſupra dictæ Cardinalium Congregationis munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra illud habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die 21. Auguſti 1727. 21. Aug. 1727.
Pontificatus Noſtri Anno quarto.

F. Card. Oliverius.

XXXI.

De beato Jacobo à Marchia ordinis Fratrum Minorum, qui à regulari Obſervantia nuncupantur, ſanctorum confeſſorum canoni per eumdem adſcripto dia 10. Decembris anni 1726.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Servorum Dei merita per ſummum Pontificem toti Eccleſiæ manifeſtantur.

SUmmi Dei gloria maxime poſtulat, ut Romanus Pontifex, auditis magnis virtutibus & miraculis, quæ Chriſtus Dominus per ſervos ſuos operari dignoſcitur, illorum memoriam ſuper candelabrum totius Eccleſiæ collocari decernat, unde univerſis Chriſti fidelibus clara lux effundatur, qua per viam ſalutis tuto ambulantes, eorumdem exemplis & patrocinio in ſuperna tabernacula perduci mereantur.

II. Jacobi à Marchia ortus, vitæ ratio, pie acta, obitus, miracula, & veneratio.

Itaque nos animo revolventes, beatum virum Jacobum à Marchia, Chriſtianis virtutibus, ſigniſque, omnipotentis Dei manu per merita ejus patratis, excelluiſſe, quem in Piceni agro Aſculano ortum anno Chriſti Domini MCCCXCI. pieque educatum, inter ſuos excepit ordo Fratrum Minorum, qui à regulari obſervantia nuncupantur, in hanc deliberationem maturo conſilio devenimus, ut eum, cœleſtium donorum copia ſpectatiſſimum, aſpero vitæ genere inſignem, & compluribus Legationibus pro re Chriſtiana ſuſceptis de Eccleſia præclare meritum, ac jamdudum beatis adnumeratum, in plenario conventu, ſanctorum confeſſorum canoni adſcriberemus. Etenim Dei virum beati Bernardini Senenſis diſcipulum, inque avertendis ab agro Dominico ingruentium contagionum afflatibus, beati Johannis à Capiſtrano ſocium, magna quæque commendant; quippe quem ut vitæ ſanctimonia percelebrem, à Cæſaribus, Regibus & Principibus pro religionis cauſa expetitum, ſeptemque deceſſorum noſtrorum piæ recordationis Romanorum Pontificum, Martini V. Eugenii IV. Nicolai V. Calixti III. Pii II. Pauli II. & Sixti IV. Legationes contra hæreticos Fraticellos, Manichæos redivivos, Patarenos, Huſſitas, Thaboritas & Turcas ipſos, magna doctrinæ & zeli Apoſtolici laude in Italia, Pannonia, Germania, Bohemia & Sarmatia, per innumera vitæ pericula, obeuntem, univerſa Eccleſia mirata eſt. Quare probatiſſimum virum, qui multis magniſque meritis plenus VI. Kalendas Decembres anno MCCCCLXXV. Neapoli in Campania obdormivit in Domino, perplura miracula nutu divino per eum patrata, ſacris illius exuviis in æde Sanctæ Mariæ novæ corruptionis expertibus ac ſuavi & perenni odore perfuſis, undequaque inclytum reddiderunt: quas quidem exuvias nos ipſi, adhuc in minoribus conſtituti, hiſce manibus contrectantes, cariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo V. Hiſpaniarum Regi Catholico venerandas oſtendimus. Hinc factum, ut Carolo V. Romanorum Imperatore, apud felicis memoriæ anteceſſorem noſtrum Clementem Papam VII. flagitante, de Jacobo inter Sanctos referendo actum fuerit; atque iterum Philippo III. Hiſpaniarum Rege Catholico adnitente apud ſimilis memoriæ deceſſores Paulum V. & Urbanum VIII. qui Jacobi virtutibus & miraculis comprobatis, officium de eo recitare, miſſamque in ejus honorem, univerſo ordini Fratrum Minorum, ac toti civitati & diœceſi Neapolitanæ, cujus patronus electus fuerat, decreto Apoſtolico celebrare permiſit.

III. Beatus Jacobus ſanctis adſcribitur.

Deinde novis miraculis poſt Jacobi beatificationem per venerabiles fratres noſtros Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales coram nobis in examen adductis, deceſſorumque noſtrorum conſtitutionibus reſpondere omnino repertis, inque tribus conſiſtoriis & plenario conventu eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum nobiſcum Romæ præſentium rite perpenſis, unanimi eorumdem ſententia per Sedis Apoſtolicæ Notarios coram nobis excepta, quum pro beato Jacobo ſanctorum confeſſorum faſtis adnumerando Regum & Principum Chriſtianorum ſupplicationibus ſanctæ Apoſtolicæ Sedi porrectis, etiam ordo Fratrum Minorum cum Neapolitana & Aſculana civitatibus ſuas adjunxiſſent, ſolemni cæremoniæ & maximo ritui de more complendis die indicta, perque orationes, jejunia & eleemoſynas, ope omnipotentis Dei ferventiſſime implorata, ac univerſis, quæ ex S. R. E. diſciplina peragenda erant, religioſe peractis, tandem hac die in honorem anteceſſoris noſtri pontificis & martyris Melchiadis Deo ſacra, qua etiam incarnati Verbi myſterium in annua translationis almæ domus Lauretanæ memoria recolitur, nos ipſi una cum iiſdem venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriuſque cleri & populi frequentia in ſacroſanctam baſilicam Principis Apoſtolorum Deo ſupplicantes convenimus, ubi ſemel, iterum & tertio pio viro Dei Jacobo à Marchia in ſanctorum confeſſorum canonem referendo, per venerabilem fratrem noſtrum Franciſcum S. R. E. Epiſcopum Cardinalem Oſtienſem, Barberinum nuncupatum, repetitis precibus, poſt cantatas de more orationes, & Spiritus ſancti gratiam humillimè invocatam, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei catholicæ exaltationem, & Chriſtianæ religionis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritus ſancti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Vaticanæ præſentium, conſilio & unanimi conſenſu, beatum Jacobum à Marchia ordinis Fratrum Minorum, de cujus ſanctitate, fidei ſinceritate & ceterarum virtutum ac miraculorum excellentia plane conſtabat & conſtat, una cum beatis Thuribio Archiepiſcopo Limano confeſſore pontifice, & Agnete Politiana virgine noſtri ordinis Prædicatorum, Sanctum eſſe definivimus, ſanctorum confeſſorum non pontificum canoni adſcribendum decrevimus, prout præſentium tenore definimus, decernimus & adſcribimus, eumdemque per omnes Chriſti fideles, tanquam verè Sanctum, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut ab Eccleſia univerſali in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, ædificari & conſecrari, & quotannis IV. Kal. Decembres, quo die ad cœleſtem patriam evolavit, ejus feſta ſolemnia, ut ſancti confeſſoris non pontificis, celebrari poſſint.

IV. Indulgentiæ ejus exuvias viſitantibus conceſſæ.

Inſuper eadem auctoritate, omnibus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui eodem die feſto in memoriam beati Jacobi à Marchia quotannis ad ejus exuvias viſitandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejuſdem feſti, quadraginta dies de injunctis, ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

V. Miſſa celebrata à Pon-

Poſtremo gratiis Deo actis, quod Eccleſiam

ſuam inſigni hoc novoque luminari illoſtrare dignatus fuiſſet, cantata in honorem ſanctorum Jacobi à Marchia, Thuribii Archiepiſcopi Limani, & Agnetis Politianæ ſolemni oratione, in ara maxima ſupra confeſſionem Principis Apoſtolorum ſacroſanctum miſſæ ſacrificium celebravimus, cum ejuſdem confeſſoris & ceterorum commemoratione, omnibuſque Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

tifice in ejus honorem.

VI. Deus glorificandus ob beatum Jacobum.

Decet igitur, ut pro tam peculiari inſignique beneficio cœlitus nobis conceſſo omnes benedicamus & glorificemus Deum Patrem, bonorum omnium auctorem, cui eſt honor & gloria in ſæcula, aſſiduis precibus ab eo poſtulantes, ut per interceſſionem electi ſui Jacobi à Marchia, à peccatis noſtris indignationem ſuam avertens oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi Deus noſter.

VII. His literis ubique fides adhibeatur.

Ceterum quia difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

VIII. Nemo eas infringere audeat.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

4. Idus Decemb. 1726.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, IV. idus Decembres, Pontificatus noſtri anno tertio.

✠ *Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

†
† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.
†
† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Othobonus S. R. E. Vicecancellarius.
† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.
† Ego Joſeph Renatus Tit. ſancti Georgii in Velabro Presbyter Cardinalis Imperialis.
†
† Ego Philippus Antonius Tit. Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.
†
†
†
†
†
†
† Ego Annibal Tit. Sancti Clementis Presbyter Cardinalis ſancti Clementis Albanus S. R. E. Camerarius.
† Ego Ludovicus Tit. ſancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.
† Ego Joannes Antonius Tit. ſancti Calixti Presbyter Cardinalis de Via.
†
† Ego Antonius Felix Tit. ſanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.
†
† Ego Petrus Tit. ſancti Joannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Corradinus.
†
†
† Ego Cortius Tit. ſancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.
† Ego Melchior Tit. ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.
†
†
†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.
†
†
†
† Ego Georgius Tit. ſanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.
† Ego Cornelius Tit. ſancti Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Benovolus de Aragonia.
†
†
† Ego Ludovicus Tit. ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.
† Ego Joſeph Tit. ſanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.
†
† Ego Alvarus Tit. ſancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.
† Ego Bernardus Maria Tit. ſancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.
† Ego Joannes Baptiſta Tit. ſancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.
† Ego Vincentius Tit. ſancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.
† Ego Proſper Tit. ſancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Marefuſcus.
† Ego Frater Auguſtinus Tit. ſancti Xyſti Presbyter Cardinalis Pipia.
†
†
† Ego Nicolaus Maria S. R. E. Presbyter Cardinalis Lercarius.
† Ego Frater Laurentius S. R. E. Presbyter Cardinalis Cozza.
†
† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.
† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.
† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.
†
†

†

†
† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.
† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.
†
†
†
†

P. Cardinalis Prodatarius.

Pro D. Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

XXXII. De beata Agnete ordinis Prædicatorum ex monte Politiano in Tuſcia, ſanctarum Virginum canoni per eundem adſcripta die 10. Decembris anni 1726.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Sanctæ Virgines præ aliis Deo caræ. *S. Ambroſii exhortatio virginitatis cap. v. Exod xv. 20 Luc 1 27. 2 Cor XI 2. Iſai. XXXVI 11. 22 Apoc XXI. 27.*

IN omnium ſanctorum, ſed præcipue Dei Virginum, meritis celebrandis, Deum ipſum glorificari conſtat, qui publicæ ſalutis palmam ſemper Virginibus dedit. In veteri Teſtamento filios Iſrael, terra marique clauſos, Virgo pedes per mare duxit incolumes. In Evangelio auctorem mundi, & Redemptorem noſtrum Virgo genuit. Virgo eſt Eccleſia, quam Paulus Apoſtolus caſtam Virginem Chriſto Domino exhibuit. Virgo quoque eſt filia Sion, Virgo eſt cœleſtis illa Hieruſalem, in quam nihil commune, nihil immundum ingreditur. Virgines demum Dei ſponſas, ſacrata Deo corpora, Dei templa ab Eccleſia catholica paſſim dici non ignoramus.

II. Beatæ Agnetis Politianæ ortus, ſanctitas, & miracula.

Ex his una beata Agnes in noſtro ordine Prædicatorum quatuor ab hinc ſæculis floruit, orta in agro montis Politiani in Tuſcia anno ſalutis MCCLXVIII. eximiiſque virtutibus, quas majores noſtri in Dei Virginibus laudaverunt, ante faciem Domini ſumme conſpicua. Hanc à prima ætate luculentis futuræ ſanctimoniæ præſagiis, multoque ſignorum numero & claritate Deus illuſtravit, præſertim ubi, etiamnum adoleſcentula, religioſum inſtitutum amplexa eſt. Ex patrio enim monaſterio ad aliud Proceni in agro Urbevetano exſtruendum miſſa, eidem exſtructo præfecta eſt, ubi annis quindecim pane & aqua jejunavit, more futuri parentis ſui beati Dominici confeſſoris humi cubans, nec niſi majorum imperio ſibi gratiſſimum vitæ ordinem mutare viſa. Orationi tam ferventer inhæſit, ut Deus ancillam ſuam à ſolo extolleret, ac cœleſti manna, quaſi nive, tunicam ei non ſemel contegeret; immo & Eccleſiam ipſam mannæ granis, figuram crucis referentibus, Epiſcopo ad Agnetem ſolemni cæremonia conſecrandam acceſſuro, conſperſit. Ei ſecreta cœleſtia patuerunt, & princeps tenebrarum, ea veniente, ex corporibus ab ſe truculenter obſeſſis, procul fugere coactus eſt. Tanto Dei amore flagravit, ut nocte aſſumtæ in cœlum beatæ Mariæ Virginis infantem Jeſum inter ulnas matris videre meruerit. Ex quamplurimis gratiæ ſuæ donis, quibus Dominus ancillam ſuam cumulavit, omnium maximum præterire non licet, ei nimirum ab Angelo allatum Dominici corporis ſacramentum. Sanctæ etiam Palæſtinæ regiones, ubi Salvator conceptus, natus, converſatus & paſſus eſt, ut viſitaret, à Domino cum lacrymis flagitanti, portiuncula terræ, Chriſti ſanguine aſperſæ, divinitus data eſt. De reliquiis quoque ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli idem ei contigiſſe proditum eſt: quibus & illud accedit, tanta in Deum fide excelluiſſe, ut oleum, panem & nummos multiplicare potuerit.

III. Ejus magnæ virtutes à dæmone formidatæ. Diem obitus ſui prænunciat.

Quare Agnetis fama circumquaque diffuſa, Politiani cives ſibi eam reſtitui ſummis votis & precibus exorare non deſtiterunt, donec in patriam redux, inque viſu à beatis viris Auguſtino, Franciſco, & præcipue Dominico ad ſe illam attrahente, mirifice recreata, ſibi & ſuis nutu Dei monaſterium, ſacramque ædem condere ſtatuit, impuro feminarum habitaculo in piarum Dei Virginum domicilium ad honorem beatæ Mariæ Virginis ſub regula ordinis Prædicatorum converſo, quo in loco dæmones, corvorum ſpecie unguibus & roſtro Agnetem, adhuc adoleſcentulam, tanquam ſibi aliquando infeſtam futuram, vexare tentaverant. Monaſterio feliciter abſoluto, invita, omnium conſenſu præficitur, ubi in dies Chriſtianis virtutibus ſigniſque, & prophetico etiam ſpiritu inclaruit. Tandem hora indicta, qua ad cœleſtis ſponſi nuptias properaret, peracerbis alias morbis piè conſtanterque toleratis, afflicta, decubuit, ſumtiſque magna religione Eccleſiæ ſacramentis, ſororeſque, appropinquante ſui tranſitu, mœſtas ſolata, ac Dei patrocinio ob ſanctam regulæ obſervantiam illis promiſſo, in earum amplexibus piè obiit XII Kalendas Majas anno Chriſti Domini MCCCXVII. prima Dei Virgo clauſtralis noſtri ordinis Prædicatorum, multis poſt dormitionem ſuam miraculis clara, beatæ Catharinæ Senenſis veneratione ac laudibus inclyta, & eundem ac Senenſis Virgo, beatum Raymundum à Capua, totius poſtea Prædicatorum familiæ generalem magiſtrum, vitæ ſuæ ſcriptorem nacta.

IV. Summi Pontifices eam, ut ſanctam Virginem, venerandam noſcunt.

Ad ſacras Agnetis exuvias corruptionis expertes, & mirifico rore aſſidue perfuſas, ob beneficia à Deo per ejus interceſſionem accepta, Chriſti fidelibus magna religione confluentibus, felicis recordationis deceſſor noſter Clemens Papa VII. Apoſtolicis literis indulſit, ut Fratres Prædicatores, & Politiana Eccleſia ac cives beatæ Agnetis feſtum, officiumque ſolemniter celebrarent: quod ſimilis memoriæ Clemens Papa VIII. adprobavit, lectiones proprias confirmans eodem feſto die à toto Prædicatorum ordine recitandas in honorem Agnetis, quam piæ recordationis Gregorius Papa XIII. in Martyrologio Romano deſcribi juſſerat. Alii quoque anteceſſores noſtri Romani Pontifices Pius Papa V. & Clemens X. compluribus, ex S. R. E. ritu editis indulgentiis, fidelium pietatem erga beatam Agnetem fovere ſtuduerunt.

V. Ejus miracula poſt Clementem XI. BENEDICTUS XIII. in examen adducit, eandemque in ſertum Virginum canonem refert.

Quibus omnibus ſub ſimilis memoriæ Clemente XI. diſcuſſis, Deique ancillæ virtutibus & miraculis, poſt conceſſum à Sede Apoſtolica ejus cultum, de more, coram nobis in examen adductis & veteri diſciplinæ ac ſanctorum Patrum conſtitutionibus reſpondere per omnia repertis, inque tribus conſiſtoriis & plenario conventu venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archie-

piſco-

ANNO 1726.

piſcoporum & Epiſcoporum nobiſcum in Urbe præſentium rite propoſitis, unanimi eorumdem ſententia per Sedis Apoſtolicæ Notarios coram nobis excepta, Regumque & Principum Chriſtianorum, atque ordinis Prædicatorum enixis precibus pro Agnete in ſanctarum virginum non martyrum canonem referenda Apoſtolicæ Sedi porrectis, poſt tantæ rei perficiendæ ſolemnem diem indictam, perque orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei opem ferventiſſime imploratam, nos demum univerſis, quæ ex anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum conſtitutionibus, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ diſciplina peragenda erant, omni religione peractis, hac die in honorem anteceſſoris noſtri Pontificis & Martyris Melchiadis Deo ſacra, qua etiam incarnati Verbi myſterium in annua tranſlationis almæ domus Lauretanæ memoria recolitur, una cum iiſdem venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriuſque cleri & populi frequentia in ſacroſanctam baſilicam Principis Apoſtolorum, Deo ſupplicantes, convenimus, ubi ſemel, iterum & tertio pro beata Agnete Politiana in ſanctarum virginum non martyrum canonem referenda precibus repetitis per venerabilem fratrem noſtrum Laurentium S. R. E. Epiſcopum Cardinalem Oſtienſem, Barberinum nuncupatum, poſt decantatas ſacras orationes & Spiritus ſancti gratiam humillime imploratam, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei Catholicæ exaltationem, & Chriſtianæ religionis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii, & Spiritus Sancti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra de eorundem venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Vaticanæ præſentium, conſilio, & unanimi conſenſu, beatam Agnetem Politianam ordinis Prædicatorum, de cujus ſanctitate, fidei ſinceritate & ceterarum virtutum ac miraculorum excellentia plene conſtabat & conſtat, una cum beato Thuribio confeſſore & pontifice Eccleſiæ Limanæ, & beato Jacobo à Marchia confeſſore non pontifice ordinis Minorum, Sanctam eſſe definivimus, ſanctarum virginum non martyrum canoni adſcribendam decrevimus, prout præſentium tenore definimus, decernimus & adſcribimus, eamdemque per univerſos Chriſti fideles, tanquam vere Sanctam, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut ab univerſa Eccleſia in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, ædificari & conſecrari poſſint, & quotannis XII. Kal. Majas, quo ad cæleſtem patriam evolavit, ejus feſta ſolemnia, ut ſanctæ virginis non martyris, celebrari poſſint.

VII. Pontifex ſacras ejus exuvias viſitantibus peculiares indulgentias concedit.

Inſuper eadem auctoritate, omnibus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, qui eodem die feſto in memoriam beatæ Agnetis ad ejus exuvias viſitandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejuſdem feſti, quadraginta dies de injunctis, ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

VIII. Sacro ſanctum miſſæ ſacrificium in ejus honorem celebrat.

Poſtremò gratiis Deo actis, quod Eccleſiam ſuam inſigni hoc novoque luminari illuſtrare dignatus fuiſſet, cantata in honorem ſanctorum, Agnetis Politianæ virginis, Thuribii confeſſoris pontificis, & Jacobi à Marchia confeſſoris, ſolemni oratione, in ara Principis Apoſtolorum ſacroſanctum miſſæ ſacrificium celebravimus cum ejuſdem virginis & ceterorum commemoratione, omnibuſque Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

IX. Deus glorificandus in ſanctitate beatæ Agnetis.

Decet igitur, ut pro tam peculiari inſignique beneficio cœlitus nobis conceſſo omnes benedicamus & glorificemus Deum Patrem, omnium bonorum auctorem, cui eſt honor & gloria in ſæcula, aſſiduis precibus ab eo poſtulantes, ut per interceſſionem electæ ſuæ Agnetis virginis, à peccatis noſtris indignationem ſuam avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi Deus noſter.

X. Hæ literæ Apoſtolicæ ubique fidem obtineant.

Ceterum quia difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

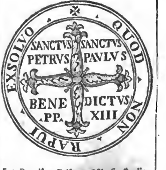
XI. Nemo eas infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

4 Idus Decemb. 1726.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, IV. idus Decembris, Pontificatus noſtri Anno tertio.

✠ *Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

†

† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.

†

† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Ottobonus S. R. E. Vicecancellarius.

† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.

† Ego Joſeph Renatus Tit. ſancti Georgii in Velabro Presbyter Cardinalis Imperialis.

†

† Ego Philippus Antonius Tit. Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.

†

†

†

†

†

†

† Ego Annibal Tit. Sancti Clementis Presbyter Cardinalis ſancti Clementis Albanus S. R. E. Camerarius.

† Ego

† Ego Ludovicus Tit. ſancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.
† Ego Joannes Antonius Tit. ſancti Calixti Presbyter Cardinalis de Via.
†
† Ego Antonius Felix Tit. ſanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.
†
† Ego Petrus Tit. ſancti Joannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Corradinus.
†
†
† Ego Curtius Tit. ſancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.
† Ego Melchior Tit. ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.
†
†
†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.
†
†
†
† Ego Georgius Tit. ſanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.
† Ego Cornelius Tit. ſancti Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.
†
†
† Ego Ludovicus Tit. ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.
† Ego Joſeph Tit. ſanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.
†
† Ego Alvarus Tit. ſancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.
† Ego Bernardus Maria Tit. ſancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.
† Ego Joannes Baptiſta Tit. ſancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.
† Ego Vincentius Tit. ſancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.
† Ego Proſper Tit. ſancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.
† Ego Frater Auguſtinus Tit. ſancti Xyſti Presbyter Cardinalis Pipia.
†
†
† Ego Nicolaus Maria S. R. E. Preſbyter Cardinalis Lercarius.
† Ego Frater Laurentius S.R.E. Presbyter Cardinalis Cozza.
†
† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.
† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.
† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.
†
†
†
† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.
† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.
†
†
†
†

P. Cardinalis Prodatarius.

Pro D. Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

De beato Thuribio Archiepiſcopo Limano in America, ſanctorum confeſſorum pontificum canoni per eundem adſcripto die X. Decembris Anno 1726. XXXIII.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Orationes Sanctorum quanti valeant apud Deum. Apoc. v. 8.

QUoniam Spiritus ſancti oraculo per beatum Johannem Apoſtolum dictum eſt, odoramenta in phialis aureis viſa coram Agno extincto, eſſe orationes ſanctorum, quæ ad expiandas noſtrorum criminum ſordes ante conſpectum Altiſſimi odorem ſuavitatis emittunt; ideo nos, quibus, licet immeritis, idem Spiritus ſanctus regendæ totius Eccleſiæ curam injunxit, æternæ Chriſti fidelium ſaluti plurimum credimus expedire, ſi eorum memoriam ſolemnibus præconiis ubique celebrari decernimus, quorum aſſiduis deprecationibus & patrocinio gregem catholicum noſtræ fidei commiſſum, in cœlo adjuvari ſperamus.

II. Beati Thuribii ortus, vitæ inſtitutio & Archiepiſcopatus ſancte initus.

Itaque ſumma beati Thuribii merita & ſigna jamdudum apud hanc ſanctam Apoſtolicam Sedem per venerabiles fratres noſtros S. R. E. Cardinales ſub piæ memoriæ anteceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus in longum examen adducta, nos, in beati Petri Apoſtolorum Principis cathedra, diſponente Domino, vix conſtitutos, magnopere excitaverunt, ut de inſigni viro publicis ſanctorum honoribus honeſtando cogitaremus, quem Majoricæ, oppido Hiſpaniæ Tarraconenſis in epiſcopatu Legionenſi, XVI. Kal. Decembres anno Chriſti Domini MDXXXVIII. ex prænobili Mogroveja gente ortum, per vias Domini perpetuò ambulantem, inque omnium virtutum ſtadio laudabiliter proficientem, Hiſpania primum & poſtmodum oræ Americanæ, quas Indias occidentales vocamus, conſpicere meruerunt. Is enim liberalibus diſciplinis, & vere Chriſtianis inſtitutionibus educatus, doctriniſque evangelicis Salmanticæ optime inſtructus in collegio Ovetenſi, ubi ejus brachium magna veneratione adſervatur, ex ſacro munere Apoſtolici Quæſitoris Fidei in Regno Granatenſi, quod magna innocentia & pietate ſubibat ad Archiepiſcopalem cathedram Eccleſiæ Limanæ inſcius atque onus refugiens Americano populus paſtorali officio recturus, divino conſilio vocatus eſt, quò ſe vir Dei ſupremo nutu trahi ſentiens, per ingentes difficultates, & vitæ pericula invicto animo properavit. Lima

nam gentem moribus fœde corruptam, variiſque ſuperſtitiooibus turpiter inquinatam, ad Chriſtianam pietatem alacriter excolendam ſummò ſtudio traducere contendit, rebuſque Eccleſiæ Limanæ diſpoſitis, diœceſim & ſacram provinciam oudis pedibus totam loſtravit, unde factum, ut incredibilis Thuribii caritas vitia & mutua odia, quæ paſſim dominabantur, ex animis ſuæ plebis prorſus evelleret. Tum vir Dei prope gnarus, nihil aptius ad diſciplinam, & Evangelii ſemina, quæ bonum fructum redderent, io agro Dominico ſeminanda, quam ſacra Synodorum ſtatuta, reperiri, mox ad presbyterorum & confratrum Epiſcoporum diœceſana & provincialia Concilia identidem celebranda omnem ſoam ſollicitudinem vertit, quæ bujus etiam Sedis Apoſtolicæ munimine roborata, multa & probatiſſima habuit. Tum ſacris viris & virginibus, pauperibus & infirmis præſenti ope conſuluit, ſibi ipſi pernecesſaria in eorum oſum impendens; unde chriſtianitas illarum partium, Deo faveote, mirifice aucta eſt, ita ut ad nongentos & eo amplius mille fideles ſalutari fonte renatos ipſe nous per manus impoſitionem chriſmatis ſacramento confirmaverit. His ancilla Dei Roſa ex noſtro ordine Prædicatorum, adnumeratur, quam poſtea ſignis æque, ac virtutibus claram, felicis recordationis anteceſſor noſter Clemens Papa X. in ſanctarum virginum canonem retulit.

III. Diœceſim perluſtrans pie obiit, & beatis, ac poſtea ſanctis adſcribitur.

Interea Limanus pontifex ad ſui gregis ſalutem impigre incombens, diœceſim de more perloſtrans, in oppido Sannæ lethali morbo corripitur, quo ingraveſcente, ſanctiſſimæ eucharistiæ & extremæ unctionis ſacramentis probe munitus, fide & ſpe in Deum ſumme lætus, bilari vultu proximæ reſolutionis ſuæ nuntium accepit, atque ingeminatis Davidicis verbis, *Lætatus ſum in his, quæ dicta ſunt mihi*, ſpiritum Deo commendans, ſanctiſſimam efflavit animam x. Kalendas Aprilcs anno Chriſti Domini MDCVI. ætatis duodeſeptuageſimo, Archiepiſcopatus viceſimo quinto, Thuribii animæ in cœlum receptæ mirabilis Deus ſignis quamplurimis ſanctitatem patefecit, Limæ præſertim, quo ſacræ ejus exuviæ, prodigiis eas comitantibus, advectæ fuerunt. Quare eximiis ſervi Dei virtutibus per plura miracula comprobatis, piæ memoriæ anteceſſor noſter Innocentius Papa XI. IX. Kalendas Julias anno Chriſti Domini MDCLXXIX. Thuribium beatis adſcripſit, in ejus honorem ſacris precibus & miſſæ ſacrificio celebrari permiſſis; annoque inſequenti in tabulas Martyrologii Romani cum beatis relatus eſt. Poſtmodum per nos ipſos, novis miraculis poſt ejus beatificationem patratis, æque diſcuſſis, inque tribus conſiſtoriis & plenario coovenu venerabilium fratrũ noſtrorum S. R. E Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporom & Epiſcoporum nobiſcum Romæ præſentium rite perpenſis, unanimi eorumdem ſententia per Sedis Apoſtolicæ Notarios coram nobis excepta, Regumque ac Principum Chriſtianorum, ac cleri, populique Limani precibus pro beato Thuribio in ſanctorum confeſſorum pootificum canonem referendo Apoſtolicæ Sedi porrectis, poſt tantæ rei perficiendæ ſolemnem diem indictam, perque orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei opem ferventiſſime imploratam, demum univerſis, quæ ex anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum conſtitutionibus, & S.R.E. diſciplina peragenda erant, omni religione peractis, hac die in honorem anteceſſoris noſtri pontificis & martyris Melchiadis Deo ſacra, qua etiam incarnati Verbi myſterium in annua translationis almæ domus Lauretanæ memoria recolitur, una cum iiſdem venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriuſque cleri & populi frequentia in ſacroſanctam baſilicam Principis Apoſtolorum Deo ſupplicantes convenimus, ubi ſemel, iterum & tertio pro viro Dei in ſanctorum confeſſorum pontificum canonem referendo, precibus repetitis per venerabilem fratrem oostrum Franciſcum S. R. E. Epiſcopum Cardinalem Oſtienſem, Barberinum nuncupatum, poſt decantatas ſacras orationes, & Spiritus ſancti gratiam humillimè imploratam, ad bonorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei catholicæ exaltationem, & Chriſtianæ religionis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritus ſancti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, de eorundem venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinaliom, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Vaticanæ præſentium, conſilio & unanimi conſenſu, beatum Thuribium Limanæ Sedis Archiepiſcopum, de cujus ſanctitate, fidei ſinceritate & ceterarum virtutum ac miraculorum excellentia plane conſtabat & conſtat, una cum beatis Jacobo à Marchia confeſſore ordinis Minorum, & Agnete Politiana virgine noſtri ordinis Prædicatorum, Sanctum eſſe definivimus, ſanctorum confeſſorum pontificum canoni adſcribendum decrevimus, prout præſentium tenore definimus, decernimus & adſcribimus, eumdemque per oniverſos Chriſti fideles, tanquam verè Sanctum, honorari mandavimos & mandamus, ſtatuentes, ut ab noiverſa Eccleſia in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, ædificari & conſecrari, & quotannis quinto Kal. Majas, quo ejus exuviæ Limam tranſlatæ ſunt, Thuribii Limani feſta ſolemnia, ut ſancti confeſſoris & pootificis, celebrari poſſint.

IV. Indulgentiæ, ſacrum ejus depoſitum viſitantibus conceſſæ.

Inſuper eadem auctoritate, omnibus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui eodem die feſto io memoriam beati Thuribii ad ejus exovias viſitandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejusdem feſti, quadraginta dies de injunctis, ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

V. Miſſa à ſummo Pontifice in ſanct. Thuribii, & aliorum honorem cantata.

Poſtremo gratiis Deo actis, quod Eccleſiam ſuam inſigni hoc novoque luminari illuſtrare dignatus fuiſſet, cantata in honorem ſanctorum Thuribii, Jacobi à Marchia, & Agnetis Politianæ ſolemni oratione, io ara Principis Apoſtolorum ſacroſanctum miſſæ ſacrificium celebravimus, cum ejuſdem confeſſoris pontificis, & ceterorum commemoratione, omnibuſque Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

VI. Inſigne beneficium à Deo toti Eccleſiæ conceſſum in beato Thuribio.

Decet igitur, ut pro tam peculiari inſignique beneficio cœlitus nobis conceſſo omnes benedicamus & glorificemus Deum Patrem, omnium bonorum auctorem, cui eſt honor & gloria in ſæcula, aſſiduis precibus ab eo poſtulantes, ut per interceſſionem electi ſui Thuribii, à peccatis noſtris iodignationem ſuam avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia ooo eſt alius Deus, oiſi Deus noſter.

VII. His literis ubique fides adhibeatur.

Ceterum quia difficile foret, præſentes noſtras literas ad ſingula loca, ubi opus eſſet, adferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem obique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

VIII. Nemo eas

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-

ginam

Anno 1726.

Anno 1726.

4. Idus Decemb. 1726.

ginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſexto, iv. idus Decembres, Pontificatus noſtri anno tertio.

✠ *Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.*

†
†
†
† Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.
†
† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Otthobonus S. R. E. Vicecancellarius.
† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.
† Ego Joſeph Renatus Tit. ſancti Georgii in Velabro Presbyter Cardinalis Imperialis.
† Ego Philippus Antonius Tit. Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Gualterius.
†
†
†
†
†
†
† Ego Annibal Tit. Sancti Clementis Presbyter Cardinalis ſancti Clementis Albanus S. R. E. Camerarius.
† Ego Ludovicus Tit. ſancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.
† Ego Joannes Antonius Tit. ſancti Calixti Presbyter Cardinalis de Via.
†
† Ego Antonius Felix Tit. ſanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.
†
† Ego Petrus Tit. ſancti Joannis ante Portam Latinam Presbyter Cardinalis Corradinus.
†
†
† Ego Curtius Tit. ſancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.
† Ego Melchior Tit. ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.
†
†

†
†
†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. ſanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.
†
†
†
† Ego Georgius Tit. ſanctæ Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula.
† Ego Cornelius Tit. ſancti Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.
†
†
† Ego Ludovicus Tit. ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.
† Ego Joſeph Tit. ſanctæ Suſannæ Presbyter Cardinalis Pereyra de la Cerda.
†
† Ego Alvarus Tit. ſancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.
† Ego Bernardus Maria Tit. ſancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.
† Ego Joannes Baptiſta Tit. ſancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.
† Ego Vincentius Tit. ſancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.
† Ego Proſper Tit. ſancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Marefuſcus.
† Ego Frater Auguſtinus Tit. ſancti Xyſti Presbyter Cardinalis Pipia.
†
†
† Ego Nicolaus Maria S. R. E. Preſbyter Cardinalis Lercarius.
† Ego Frater Laurentius S.R.E. Presbyter Cardinalis Cozza.
†
† Ego Benedictus ſanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.
† Ego Laurentius ſanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.
† Ego Carolus ſancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.
†
†
†
† Ego Julius ſancti Hadriani Diaconus Cardinalis Alberonus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.
† Ego Alexander ſanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.
† Ego Nicolaus ſanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.
†
†
†
†

P. Cardinalis Prodatarius.

Pro D. Cardinali Oliverio.

C. Archiepiſcopus Emiſſenus.

V I S A.

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

XXXIV.

Qua univerſa privilegia, indulta & gratiæ Apoſtolicæ, ordini Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini olim conceſſæ iterum confirmantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Summorum Pontificum amor erga ordines regulares.

Libenter ea largiri conſueverunt Romani Pontifices, quæ pietatem & regularem obſervantiam in religioſis ordinibus augere poſſunt, quæque immunitates & privilegia, eorundem meritis & virtutibus ita exigentibus, conceſſa reſpiciunt, ut hoc Pacto Apoſtolicis gratiis ornati, alacrius in aſſiduo Dei cultu, & fideli Eccleſiæ famulatu, Deo dante impoſterum perſeverent.

II. Privilegia à ſummis Pontificibus conceſſa ordini Auguſtiniano, iterum confirmantur.

Itaque olim complures Romani Pontifices prædeceſſores noſtri, paterno Apoſtolicæ benignitatis inſtinctu, ordinem Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini Hipponenſis Epiſcopi & Eccleſiæ Doctoris, illiuſque monaſteria, Eccleſias, provincias, domos regulares, Congregationes, grangias, cappellas, priores, alioſque ſuperiores & fratres, ab eodem ordine quomodolibet dependentes, multiplicibus privilegiis, indultis, gratiis, exemtionibus, immunitatibus, indulgentiis, aliiſque conceſſionibus, per diverſas infra ſcriptas ſuas literas, perpetuo decorantes, beneficentiæ ſuæ donis cumulaverunt. Pontifices verò earundem literarum auctores hi ſunt, quorum ſeriem hic damus:

1. Felicis recordationis Gregorius Papa IX. per ſuas, incipientes: *Sacroſancta Romana Eccleſia*, Laterani ſexto Kalendas Decembris, pontificatus ſui Anno primo.

2. Innocentius Papa IV. per quaſdam, incipientes: *Quoniam ait Apoſtolus*; ac alias, incipientes: *Religioſam vitam eligentibus*, Laterani ſexto Kalendas Maji, pontificatus ſui anno primo; ac per alias, incipientes: *Qua ex Apoſtolici cura*, Lugduni decimo tertio Kalendas Maji ejuſdem pontificatus ſui anno octavo; ac per alias pariter, incipientes: *Admonet nos cura*, Peruſii decimo ſeptimo Kalendas Maji, pontificatus etiam ſui anno ondecimo.

3. Alexander Papa IV. per quaſdam incipientes: *Religioſam vitam eligentibus*, Anagniæ tertio Kalendas Auguſti; & alias, incipientes: *Quanto ſtudioſius*, Neapoli decimo tertio Kalendas Aprilis; ac alias, incipientes: *Cum ex Apoſtolici cura*, Anagniæ ſeptimo Kalendas Julii, pontificatus ſui anno primo; aliaſque, incipientes: *Ut eo fortius*, Laterani idibus Aprilis; ac etiam alias, incipientes: *Vobis aſſiduè*, etiam Laterani quinto Kalendas Maji; ac alias, incipientes: *Cæleſtis amor patriæ*, etiam Laterani tertio Kalendas Maji, pontificatus ſui anno ſecundo; aliaſque, incipientes: *Oblata nobis ex parte veſtra petitio*, pariter Laterani duodecimo Kalendas Maji; ac alias, incipientes; *Meritis veſtræ religionis*, Viterbii tertio idus Junii, pontificatus ſui anno tertio. Idem alias, incipientes; *Inducunt nos*, etiam Viterbii nonis Julii, pontificatus ſui anno quarto: cum aliis, incipientibus: *Vitæ perennis gloria*, Anagniæ idibus Julii pontificatus ſui anno quinto.

4. Clemens Papa IV. etiam per quaſdam, incipientes: *Devotionis augmenta*, Peruſii decimo Kalendas Julii, pontificatus ſui anno primo; aliaſque, incipientes: *Pacis veſtræ quærentes*, Viterbii quinto idus Julii; aliaſque, incipientes: *Quaſdam literas*, etiam Viterbii idibus Julii, pontificatus ſui anno ſecundo.

5. Honorius Papa IV. etiam per quaſdam, incipientes: *Pro reverentia beati Auguſtini*, Romæ apud ſanctam Sabinam decimo Kalendas Junii, pontificatus ſui anno ſecundo.

6. Cæleſtinus Papa V. etiam per quaſdam, incipientes: *Cum ſollicitæ conſiderationis*, Neapoli quarto Kalendas Decembris; aliaſque, incipientes: *Ex parte dilectorum filiorum*, item Neapoli nonis Decembris, pontificatus ſui anno primo.

7. Bonifacius Papa VIII. etiam per quaſdam, incipientes: *Sacer ordo veſter*, Laterani duodecimo Kalendas Februarii, pontificatus ſui anno quarto; aliaſque, incipientes: *Inter ſollicitudines noſtras*, etiam Laterani, decimo ſeptimo kalendas Februarii, pontificatus ſui anno octavo.

8. Benedictus Papa XI. etiam per quaſdam, incipientes: *Licet ad hoc*, Laterani quarto idus Februarii, pontificatus ſui anno primo.

9. Johannes Papa XXII. etiam per quaſdam, incipientes: *Veneranda Sanctorum Patrum*, Avenione decimo quarto Kalendas Auguſti, Pontificatus ſui anno ſexto.

10. Innocentius Papa VI. etiam per quaſdam, incipientes: *Religionis favor*, Avenione decimo ſexto Kalendas Februarii, pontificatus ſui anno primo.

11. Gregorius Papa XI. etiam per quaſdam, incipientes: *Ad Romani Pontificis Providentiam*, Avenione quinto idus Novembris, pontificatus ſui anno tertio.

12. Urbanus Papa VI. etiam per quaſdam, incipientes: *Solet annuere*, Peruſii tertio Kalendas Maji, pontificatus ſui anno undecimo.

13. Bonifacius Papa IX. etiam per quaſdam, incipientes: *In ſinu ſedis Apoſtolicæ*, apud ſanctum Petrum ſeptimo idus Novembris; ac alias, incipientes: *Licet is, de cujus munere venit*, etiam apud ſanctum Petrum Kalendis Martii; aliaſque incipientes: *Pro ſingulorum fidelium*, etiam apud ſanctum Petrum undecimo Kalendas Maji, pontificatus ſui anno undecimo.

14. Martinus Papa V. etiam per quaſdam, incipientes: *Sinceræ devotionis*, Romæ apud ſanctos Apoſtolos nonis Novembris, pontificatus ſui anno octavo; ac alias, incipientes: *Ad circumſpectam Romani Pontificis*, etiam Romæ apud ſanctos Apoſtolos ſexto idus Junii, pontificatus ſui anno nono; aliaſque, incipientes: *Romani Pontificis providentia*, etiam Romæ, apud ſanctos Apoſtolos nonis Junii, pontificatus ſui anno decimo.

15. Nicolaus Papa V. per quaſdam, incipientes: *Diſpoſitione divina*, apud ſanctum Petrum decimo ſexto Kalendas Junii; & alias ſuas, incipientes: *Regimini univerſalis Eccleſiæ*, apud ſanctum Petrum quinto Kalendas Decembris, pontificatus ſui anno quinto.

16. Pius Papa II. etiam per quaſdam, incipientes: *Sacra Religionis ſinceritas*, Senis undecimo Kalendas Aprilis, pontificatus ſui anno ſexto.

17. Xyſtus Papa IV. etiam per quaſdam, incipientes: *Inter præcipuas noſtri pectoris curas*, apud ſanctum Petrum decimo Kalendas Januarii; ac alias, incipientes; *Ineffabilia glorioſæ Virginis*, etiam apud ſanctum Petrum ſeptimo idus Septembris; ac alias, incipientes: *A Sede Apoſtolica*, etiam apud ſanctum Petrum quarto idus Octobris, pontificatus ſui anno ſecundo; ac alias; *Mare magnum*, noncupatas, incipientes: *Dum fructus uberes*, etiam apud ſanctum Petrum ſeptimo idus Februarii, pontificatus ſui anno quarto; ac alias, incipientes: *Inter præcipuas noſtri pectoris curas*, etiam apud ſanctum Petrum

ſexto

ſexto Kalendas Decembris, pontificatus ſui anno ſeptimo; ac alias, incipientes: *Cum ineffabilia*, etiam apud ſanctum Petrum decimo Kalendas Julii, pontificatus ſui anno octavo.

18. Innocentius Papa VIII. etiam per quaſdam in forma Brevis, incipientes: *Tuis ſupplicationibus inclinati*, apud ſanctum Petrum die decima ſexta Februarii, pontificatus ſui anno ſecundo.

19. Alexander Papa VI. etiam per quaſdam, incipientes: *Ad ſacram ordinis Fratrum Eremitarum*, apud ſanctum Petrum idibus Octobris, pontificatus ſui anno ſexto.

20. Julius Papa II. etiam per quaſdam in forma Brevis, incipientes: *Nuper nobis*, apud ſanctum Petrum die viceſima quarta Martii, pontificatus ſui anno tertio; ac alias, *Bulla aurea*, nuncupatas, incipientes: *Dum fructus uberes*, ſeptimo Kalendas Julii, pontificatus ſui anno quarto; ac alias in forma Brevis, incipientes; *Etſi ad bene merendum*, apud ſanctum Petrum die decima ſeptima Junii; ac alias pariter in forma Brevis, incipientes; *Nihil eſt, quod ſapius volvamus animo*, etiam apud ſanctum Petrum die viceſima quarta Septembris, Pontificatus ſui anno quinto; ac alias pariter in forma Brevis, incipientes: *Religionem veſtram*, etiam apud ſanctum Petrum die triceſima Junii, pontificatus ſui anno ſexto; ac alias pariter in forma Brevis, incipientes: *Exigit tua in nos*, etiam apud ſanctum Petrum die viceſima prima Julii, pontificatus ſui anno octavo; ac alias pariter in forma Brevis, incipientes: *Præ cateris curis*, etiam apud ſanctum Petrum die decima Maji, pontificatus ſui anno nono.

21. Leo Papa X. etiam per quaſdam in forma Brevis, incipientes: *Præ ceteris curis*, apud ſanctum Petrum die decima Maji; ac alias, incipientes: *In rerum Chriſtianarum curam*, etiam apud ſanctum Petrum die decima Junii, pontificatus ſui anno primo; ac alias, incipientes: *Quæ ſicut accepimus*, etiam apud ſanctum Petrum die ſexta Januarii; ac alias incipientes: *Multa accepimus*, Pali Portuenſis diœceſis die quinta Februarii; ac alias incipientes; *Licet ſponte noſtra*, apud ſanctum Petrum, pontificatus ſui anno ſecundo; ac alias, incipientes: *Superioribus diebus*, etiam apud ſanctum Petrum die decima quarta Maji; aliaſque, incipientes: *Dudum poſtquam*, etiam apud ſanctum Petrum, pontificatus ſui anno quinto.

22. Clemens Papa VII. etiam per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Romanus Pontifex*, apud ſanctum Petrum die triceſima prima Octobris, pontificatus ſui anno ſeptimo.

23. Paolus Papa III. etiam per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Religionis ſinceritas*, apud ſanctum Petrum, pontificatus ſui anno ſexto; ac alias, incipientes: *Pontificalis auctoritas*, apud ſanctum Marcum die ſeptima Julii, pontificatus ſui anno octavo.

24. Julius Papa III. etiam per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Ex debito paſtoralis officii*, apud ſanctum Petrum die triceſima Januarii, pontificatus ſui anno primo; ac alias, incipientes: *Cum nos nuper*, etiam apud ſanctum Petrum die ſeptima Julii, Pontificatus ſui anno ſecundo; ac alias, incipientes: *Cum nihil nobis*, etiam apod ſanctum Petrum die viceſima tertia Novembris, Pontificatus ſui anno quinto.

25. Pius Papa IV. etiam per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Cum nos nuper*, apud ſanctum Petrum die viceſima tertia Julii, Pontificatus ſui anno primo.

26. Gregorius Papa XIII. etiam per quaſdam in forma Brevis, incipientes: *Dum ad uberes*, apud ſanctum Marcum die quinta Septembris; ac alias, incipientes: *Cum, ſicut accepimus*, pariter apud ſanctum Marcum die tertia Septembris, pontificatus ſui anno primo; ac alias, ut ſupra, incipientes: *Ad ea ex paternæ charitatis officio*, apud ſanctum Petrum die decima quinta Junii, pontificatus ſui anno quarto; ac alias, ut ſupra, incipientes: *Ad augendam dilectorum filiorum*, pariter apud ſanctum Petrum die decima ſexta Decembris, pontificatus ſui anno ſeptimo; ac alias, incipientes: *Cum ſicut accepimus*, pariter apud ſanctum Petrum die decima quinta Decembris; ac alias incipientes: *Volentes, ſicut conveniens eſſe videtur*, pariter apud ſanctum Petrum die duodecima Novembris, pontificatus ſui anno octavo: ac alias ſuas, incipientes: *Dominicum gregem*, apud ſanctum Marcum die viceſima quinta Junii, pontificatus ſui anno duodecimo.

27. Xyſtus Papa V. per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Exigit incumbentis nobis*, apud ſanctum Petrum die decima quarta Maji, pontificatus ſui anno tertio.

28. Clemens Papa VIII. etiam per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Quæ nobis*, apud ſanctum Petrum die decima ſexta Februarii, Pontificatus ſui anno quarto; aliaſque, incipientes: *Univerſali Eccleſiæ*, pariter apud ſanctum Petrum die viceſima octava Februarii, pontificatus ſui anno quinto.

29. Paulus Papa V. etiam per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Alias à felicis recordationis Clemente Papa* VIII. apud ſanctum Petrum die decima tertia Februarii, pontificatus ſui anno primo; ac alias, incipientes: *Cum certas Confraternitati cincturatorum*, apud ſanctum Marcum die ſecunda Octobris; ac alias ſimili modo, incipientes: *Expoſitum nobis nuper fuit*, apud ſanctum Petrum die decima ſexta Februarii, pontificatus ſui anno ſecundo; ac alias, incipientes: *Admonemur*, apud ſanctum Marcum die quarta Julii, pontificatus ſui anno quarto; ac alias ſimili modo, incipientes: *Alias poſtquam*, apud ſanctum Petrum die viceſima tertia Januarii, pontificatus ſui anno quinto; ac alias, incipientes: *Splendor paternæ gloriæ*, etiam apud ſanctum Petrum die prima Februarii, pontificatus ſui anno ſexto; ac alias, incipientes: *Nuper à nobis emanarunt literæ*, apud ſanctum Mariam Majorem die decima quarta Julii; ac alias, incipientes: *Proviſionis noſtræ*, etiam apud Sanctam Mariam Majorẽ die viceſima ſeptima Novembris, pontificatus ſui anno decimo; ac alias, incipientes: *Exponi nobis nuper fecerunt*, pariter apud ſanctam Mariam Majorem die viceſima quinta Januarii, pontificatus ſui anno duodecimo.

30. Gregorius Papa XV. etiam per quaſdam ſuas incipientes: *Injuncti nobis*, apud ſanctum Petrum tertio nonas Junii, pontificatus ſui anno primo.

31. Urbanus Papa VIII. etiam per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Alias per felicis recordationis Clementem Papam* VIII. apud ſanctam Mariam Majorem die viceſima tertia Maji; ac alias, incipientes: *Ex injuncti nobis*, pariter apud ſanctam Mariam Majorem die viceſima prima Julii, pontificatus ſui anno quinto; ac alias, incipientes: *Inter cæteras Apoſtolicæ ſervitutis curas*, pariter apud ſanctam Mariam Majorem die decima Maji, pontificatus ſui anno ſexto; ac alias, incipientes: *Exponi nobis nuper fecit*, apud ſanctum Petrum die viceſima tertia Januarii, pontificatus ſui anno decimo quinto.

32. Clemens Papa IX. per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Cum ſicut dilectus*, apud ſanctam Mariam Majorem die viceſima quarta Februarii, pontificatus ſui anno primo.

 33. Cle-

33. Clemens Papa X. etiam per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Unigeniti Dei Filii*, apud ſanctam Mariam Majorem die decima octava Decembris, Pontificatus ſui anno ſecundo; ac alias incipientes: *Ex injuncto nobis*, pariter apud ſanctam Mariam Majorem die viceſima ſeptima Martii, pontificatus ſui anno quinto; ac alias, incipientes: *Exponi nobis nuper fecit*, pariter apud ſanctam Mariam Majorem die nona Maji, pontificatus ſui anno ſexto.

34. Innocentius Papa XI. per quaſdam ſuas in forma Brevis, incipientes: *Exponi nuper fecit*, apud ſanctum Petrum die decima ſeptima Aprilis, pontificatus ſui anno tertio; ac alias ſuas, ut ſupra, incipientes: *Exponi nobis nuper fecit*, pariter apud ſanctum Petrum die quinta Julii, pontificatus ſui anno quarto.

35. Nos ipſi per literas in forma Brevis, incipientes: *Cupientes, ut debitus*, Romæ die ſexta Maji, pontificatus anno ſecundo. Hucuſque literæ Apoſtolicæ, prout in ſingulis ſingulorum prædeceſſorum & noſtris literis plenius continetur.

III. Varia decreta Auguſtinianis conceſſa.

Nos verò ad conſovendam in ordine ipſo religioſæ pacis tranquillitatem, præſentium tenore præter has literas, confirmamus etiam nonnulla Decreta, quæ ab infraſcriptis ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Congregationibus prodierunt; unum videlicet à Congregatione ſacrorum Rituum, diei 19. menſis Decembris, anni Domini 1637. per quod decernitur, ut ſanctorum Auguſtini & Nicolai de Tolentino, aliorumque Beatorum ejuſdem Ordinis imagines, à Fratribus ordinis prædicti, Excalceatis nuncupatis, cum habitu ordinis Excalceatorum hujuſmodi depictas aut impreſſas iidem Fratres Excalceati aboleant; iiſque injungitur ſub pœnis arbitrio Congregationis, ne talia agere amplius audeant; alterum ſub die 13. Aprilis anni ejuſdem Domini 1638. per quod à deciſis recedendum non eſſe, ſtatutum eſt. Congregatione vero Viſitationis aliud decretum, vulgatum die 20. Junii, anni Domini 1628. per quod ſancitur, Vicarium generalem Fratrum dicti ordinis Excalceatorum, qui antea ſe *Generalem* dicti ordinis nuncupare conſueverat, ſe, juxta alterum decretum prædictæ Congregationis Viſitationis hujuſmodi, ſub die 23. menſis Maji anni dicti Domini 1626. non *Generalem* dicti ordinis Excalceatorum, ſed tantum *Vicarium generalem* Fratrum dictæ Congregationis Excalceatorum denominare, ſeu denominari facere debere, & non alias, ſibi licuiſſe & licere: ac reliqua decreta ſub die 21. Martii anni 1642. per quod tunc, & pro tempore exiſtenti Priori generali dicti ordinis injungitur, ut omnes & ſingulos ſuos religioſos, cujuſcunque ſtatus, gradus, conditionis exiſtant, ac tunc, & impoſterum, propria auctoritate, ex diverſis prætextibus, ad Urbem accedentes, & extra ſuos conventus vagantes, ad ſua clauſtra ſub certis, modo, certiſque pœnis, à conſtitutionibus Apoſtolicis, ac Concilii Tridentini decretis, dictique ordinis legibus & ſtatutis, aliiſque pœnis in tertio Congregationis Viſitationis decreto reſpective inflictis, ab Urbe infra breve tempus pro ſuo arbitrio, diſcedere cogat, ſub pœna etiam ſuſpenſionis à divinis ipſo facto ab iiſdem tranſgreſſoribus incurrenda, ut alio pergere debeant, & teneantur: quæ quidem omnia ad providam, debitamque regularis diſciplinæ obſervantiam neceſſaria & opportuna eſſe noſcuntur. In tertio vero decreto Congregationis Viſitationis decernitur, ut memorata decreta libere & licite executioni mandari poſſint & valeant. His accedit aliud decretum, à Congregatione, negociis & conſultationibus Epiſcoporum & Regularium præpoſita confectum die 30. Septembris anni Domini 1622. ut benedictio corrigiæ beatæ Monicæ, ac panniculorum beati Nicolai de Tolentino à ſuperioribus dicti ordinis tantum fieri debeat. Præterea ejuſdem Congregationis Epiſcoporum & Regularium decretum anni 1649. diei 13. Octobris, quo declaratur nomine ſexennii officii Fratrum Aſſiſtentium, intelligi debere ſpacium ab uno ad aliud Capitulum generale. Item aliud ejuſdem Congregationis decretum diei 16. Auguſti anni 1715. quo confirmatur decretum Capituli generalis Romæ celebrati anno 1685. concedens præcedentiam & votum in Capitulis provincialibus iis, qui laudabiliter novennio non interrupto officium Magiſtri novitiorum exercuerint. Ac demum aliud à Congregatione ſacrorum Rituum, ſub die 26. Januarii anni 1641. editum, fervente quæſtione inter clerum oppidi montis Coſſiani Firmanæ diœceſis ex una, & Fratres conventus dicti ordinis ejuſdem Terræ, ex altera, partibus, ſuper modo & forma exequendi defunctorum funeralia in eorundem Fratrum Eccleſia, decernitur, ut officium ſuper cadaveribus in Eccleſiis regularium per ipſos regulares peragi debeat, & ita in caſu propoſito ſervari, non obſtante contraria conſuetudine; & alias, prout in ſingulis Congregationum decretis plenius continetur.

IV. Eadem privilegia bullæ Apoſtolicæ, & decreta iterum confirmantur.

Cum autem ea firmius ſubſiſtere, ac majorem vim, & robur obtinere, & exactius obſervari dignoſcantur quæ ſæpius fuerint Apoſtolicæ confirmationis & approbationis auctoritate munita, proptereaque moderni Prior & Procurator generales dicti ordinis, dilecti filii, nobis humiliter ſupplicari fecerint, ut eorum honeſto deſiderio annuere, inque præmiſſis & infra ſcriptis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur, nos, qui regularium ordines, ex quorum religioſa vita mater Eccleſia uberes ſanctarum virtutum percipit fructus, ſumma proſequimur benevolentia, eorumque nominis gloriam in ſuo robore per noſtræ approbationis & confirmationis opem, ad eorundem ordinum decus ſubſiſtere optamus, eorum indemnitati conſulere ſatagentes, literarum omnium ſingulorum prædeceſſorum noſtrorum, & eorum cujuslibet, necnon omnium & ſingulorum decretorum à ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in jam dictis Congregationibus editorum, & cauſas, propter quas illæ, & illa prodierunt, præſentibus cum totis ſuis tenoribus pro expreſſis habentes, ac Priori & Procuratori generali prædictis ſpecialem gratiam facere volentes, eoſque, & eorum quemlibet à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium tantum conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, omnes & ſingulas omnium & ſingulorum prædeceſſorum prædictorum, reſpective, literas memoratas, omniaque & ſingula privilegia, indulta, facultates, exemtiones, immunitates, & cujuſvis generis gratias, indulgentias, declarationes, aliaque, reſpective, in eis, ſub quacunque verborum expreſſione contenta, & reſpective per eas, dicto ordini, illiuſque monaſteriis, conventibus, eccleſiis, cappellis, cappellaniis, oratoriis, grangiis, aliiſque locis regularibus, ab ordine ipſo quomodolibet dependentibus, necnon illius fratribus, prioribus, ſuperioribus, miniſtris, monialibus, confraternitatibus, bizzoccariis, aliiſque perſonis, ſimiliter ab eo dependentibus, quomodolibet conceſſa, etiam eorundem fratrum, monialium, confraternitatum, ali-

arum-

arumque perſonarum bonum regimen, & in eaſdem perſonas ab eo dependentes concernentia, & ab eiſdem prædeceſſoribus, ex quacunque cauſa quomodolibet, reſpective, diſpoſita, dummodo Concilii Tridentini decretis aliiſque Conſtitutionibus Apoſtolicis, ſubſequenter editis, non adverſentur; necnon omnia & ſingula earundem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Congregationum, reſpective, decreta, ab eiſdem Congregationibus, ut præfertur, reſpective edita, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, perpetuo approbamus, confirmamus & innovamus, illiſque & eorum ſingulis perpetuæ & inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, & earundem præſentium patrocinio communimus, omneſque & ſingulos tam juris, quàm facti defectus, ſi qui forſan intervenerint, in eiſdem ſupplemus.

V. Summus pontifex ſuum Breve ad Fratres Auguſtinianos Luſitaniæ confirmat & extendit ad totum ordinem.

Utque per eorundem prædeceſſorum Apoſtolicæ benignitatis, erga eundem ordinem, veſtigia ad noſtræ ampliationis, declarationis & extenſionis, promiſſorum, necnon de novo à nobis, ut infra, concedendorum largitionem procedamus; nos, qui nuper per noſtras literas in forma Brevis, incipientes: *Exponi nobis nuper fecerunt*, datas Romæ die. 14 menſis Junii, anni Domini 1727. pontificatus noſtri anno quarto, omnibus & ſingulis religioſis dicti ordinis provinciæ Luſitaniæ, ſub certis modo & forma, Apoſtolica auctoritate præcepimus, ne ipſi apud Sedem Apoſtolicam exemtiones Exprovincialium, Præſentatorum, Prædicatorum, vel Exaſſiſtentium generalium quovis modo petere, procurare, obtinere præſumant, minuſque eis diſpenſationes ſuper tempore lecturæ pro dicti eorum ordinis gradibus obtinendis, ſub privationis utriuſque vocis pœna, tam à procurantibus gratias ipſas, quàm teſtimonium ad illas petendas concedentur literas noſtras hujuſmodi cum omnibus & ſingulis pœnis in eis contentis ad omnes & ſingulas ordinis prædicti Provincias, & Congregationes dicti ordinis, ubicunque, & in quocunque dominio exiſtentes, Apoſtolica auctoritate prædicta, tenore præſentium, perpetuo extendimus & ampliamus.

VI. Xyſti V. decretum & Clementis VIII. literæ de Auguſtinianorum appellationibus, confirmantur.

Inſuper attendentes, quod alias, & uſque de anno Domini 1587. à Congregatione ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, negociis & conſultationibus Epiſcoporum & Regularium præpoſita, & de mandato piæ memoriæ Xyſti V. prædeceſſoris noſtri emanavit decretum, quo recurſus, ſeu appellationis ordo à Fratribus dicti ordinis ſervandus præſcribitur, videlicet à Superiore locali ad Provincialem, à Provinciali ad Priorem generalem, à Priore generali ad Sedem Apoſtolicam faciendus, prout in dicto decreto plenius continetur; nos illud tenore præſentium, auctoritate noſtra, approbantes, nec non literas Clementis VIII. prædeceſſoris noſtri, incipientes: *Noſtri Paſtoralis*, deſuper editas, cum omnibus & ſingulis pœnis, in eiſdem Clementis VIII. contentis, innovantes, appellationem prædictam à Superiore locali ad Priorem provincialem, à Provinciali ad Priorem generalem; à Priore generali ad ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Congregationes & tribunalia Urbis interponi præcipimus & mandamus.

VII. Pauli V. literæ de ſepulturis in Indiarum Eccleſiis Auguſtinianorum, ad ceteras totius ordinis Eccleſias extenduntur.

Quia tamen Paulus Papa V. in ſuis literis, incipientibus: *Expoſitum nobis nuper fuit*, diei 16. Februarii, pontificatus ſui anno ſecundo, ſtatuit contra Rectores parochialium Eccleſiarum, in Indiis Occidentalibus, ne ipſi ab iis, qui in Eccleſiis & domibus ordinis prædicti ſepeliuntur, majorem exigant eleemoſynam, quam à Concilio Tridentino præſcribitur, & à Pio IV. prædeceſſore noſtro explicatur; nos literas prædicti Pauli V. prædeceſſoris, ad omnes & ſingulas dicti ordinis provincias & Congregationes, eorumque, reſpective, conventus & domos cum omnibus & ſingulis pœnis inibi contentis & expreſſis, omnibuſque & ſingulis clauſulis & decretis ac derogationibus, in eis memoratis, perinde ac ſi ad omnium, & ſingularum provinciarum & Congregationum, conventuum & domuum dicti ordinis favorem, earumque intuitu prodiiſſent, dicta auctoritate noſtra ſimiliter perpetuo extendimus & ampliamus.

VIII. Libera ſepultura in Eccleſiis Auguſtinianorum, ſibi eam eligentibus, per totum ordinem confirmatur & præſcribitur.

Cum autem Bonifacius VIII. in ſuis: *Inter ſollicitudines noſtras*, Innocentius IV. in ſuis, *Religioſam vitam eligentibus*, Xyſtus IV. in ſuis: *Dum fructus uberes*, incipientibus literis, per eos, tenore præſentium confirmatis & approbatis, ſepulturam liberam in dicti ordinis, Eccleſiis, omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus, dummodo excommunicati, vel interdicti, aut uſurarii non ſint, ſepeliri volentibus, conceſſerunt, ac alias etiam ab anno Domini 1664. a Congregatione, negociis & conſultationibus Epiſcoporum & Regularium præpoſita, in quæſtionis materia tunc inter Fratres conventus ſancti Auguſtini ejuſdem ordinis, terræ Plebis, Albinganenſis diœceſis ex una & ejuſdem terræ clerum ex altera partibus, vertente, dictæ terræ conventus & Fratrum eorundem favore, prodiit decretum; nos liberæ ſepulturæ hujuſmodi in Eccleſiis præmiſſis ſibi eam eligentibus conceſſionem, omneſque & ſingulas prædeceſſorum noſtrorum literas denuo ſuper decreto, ut præfertur, edito, nunc per præſentes, reſpective, approbamus, pariter ad omnes & univerſas dicti ordinis Provincias & Congregationes, earumque conventus, & in ſingulis earum & eorum Eccleſiis ejuſdem ordinis, cum hoc tamen, quod Fratres prædicti, in Italia, inque inſulis adjacentibus, pro tempore exiſtentes, quartam funeralem, juxta noſtram Conſtitutionem, quæ incipit *Romanus Pontifex*, necnon juxta declarationem in altera noſtra Conſtitutione, quæ incipit: *Pretioſa in conſpectu Domini*, ſuper ea factam, parochialium Eccleſiarum in Italia, ac inſulis prædictis exiſtentium Rectoribus perſolvere teneantur: quibus defunctorum cadavera in Eccleſiis dicti ordinis, aut earum cœmeteriis ſepelire, miſſas celebrare, aliaque defunctorum hujuſmodi divina Officia & Exequias perſolvere, invitis Fratribus, minime liceat, dicta Apoſtolica auctoritate, perpetuo extendimus & ampliamus; omnibuſque & ſingulis parochialium Eccleſiarum Rectoribus præcipimus ne impoſterum eligendæ ſepulturæ libertatem hujuſmodi, quæ ſemper firma & illæſa remaneat, quoquomodo, aut quocunque jure, quavis cauſa & prævia cujuſcunque conventionis aut conſuetudinis, etiam immemorabilis, caſſatione, & abolitione, directe vel indirecte, impedire ullo modo audeant; neque electæ ſub quocumque prætextu præjudicium aliquod inferre quomodolibet præſumant, per eaſdem præſentes perpetuo inhibemus, & ex nunc inhibitum eſſe volumus; utque in defunctorum funeralibus faciendis, eorumdem defunctorum animas, & etiam vivorum precantium, ſemota quacumque jurgiorum & prætenſorum emolumentorum occaſione, animos conſtituamus in pace, & pax ipſa in debita mentis attentione, animique tranquillitate aſcendat ad Dominum, nos determinationem numeri regularium, defunctorum cadavera aſſociare debentium, ſpectare nolumus ad parochialium Eccleſiarum Rectores, juxta normam clericorum ſæcularium, quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, nequaquam obſtante, minuſque ab eorum parochianis in

aliis,

aliis, quam in eorumdem parochianorum parochialibus Eccleſiis ſepulturam ſibi eligentibus, tam electionis, quàm miſſarum, vel anniverſariorum celebrationis, aut obtentus cadaveris in cathedrali vel parochiali Eccleſia prius exponere, ſeu tranſitus per limites parochiales aliarum parochialium Eccleſiarum, reſpective, ratione, ſeu alio quocunque etiam colorato titulo, majorem eleemoſynam, aliaque graviora emolumenta petere, exigere & prætendere, nullo modo poſſe volumus, quàm quæ à Paulo V. prædeceſſore in ſua Conſtitutione, quæ incipit: *Expoſitum nobis nuper fuit*, præſcribuntur, prævia, cujuſvis prætenſæ rationis, ſeu prætenſi juris caſſatione & abolitione, prout per eaſdem præſentes omnino, penituſque abolemus, caſſamus & irritamus: & ſi quid pluris exigant, uti indebite, ac inique exactum, ad illius reſtitutionem, eo ipſo facto, eos omninò teneri declaramus. Numerum verò Fratrum, ut præfertur, aſſociare debentium, ad defuncti ſive adulti, ſive impuberis, ſive in quacunque alia, etſi in infantili ætate, conſtituti, ad hæredes, & infantis parentes, nullo habito reſpectu, ad numerum clericorum ſæcularium, dumtaxat ſpectare, decernimus; ac Fratres ordinis prædicti, & hæredes, ac parentes eoſdem ad tranſeundum per cathedrales, parochiales, ſeu alias parochiales Eccleſias parochianorum, aut per eas tranſeuntes, ad exponenda in eis cadavera, vel cauſa tranſitus hujuſmodi aliquid ſolvendum, aut ad totum clerum ſæcularem, vel illorum determinatum numerum, nullatenus cogi poſſe, neque debere, Parochialium autem Eccleſiarum pro tempore morientium parochianorum Rectores, impoſterum, iis dumtaxat emolumentis, quibus de jure gaudent, fruuntur & potiuntur, & non aliis, gaudere, frui & potiri debere ſancimus.

IX. In parvis conventibus Auguſtinianorum, non in cathedrali, Fratres obedientiam exhibeant Epiſcopo eos viſitanti.

Et ſicut nobis innotuit, poſtquam Innocentius X. prædeceſſor per ſuam, quæ incipit: *Inſtaurandæ*, certis cauſis adductus, conventus regulares parvos, ſub certis modo & forma, tunc expreſſis, Apoſtolica ſua auctoritate ſuppreſſerat, & deinde per alteram ſuam Conſtitutionem, quæ incipit, *Ut in parvis*; conventus parvos ſuppreſſos hujuſmodi, ſive illorum aliquos, eadem Apoſtolica auctoritate, etiam ſub certis modo & forma, reſtituerat; nonnulli ex Archiepiſcopis ſeu Epiſcopis, in quorum diœceſi conventus parvi, ſicut præfertur reſtituti exiſtunt, iidem Archiepiſcopi & Epiſcopi in generali cleri ſui viſitatione clerum regularem unà cum clero ſæculari debitam ſibi in ſua cathedrali Eccleſia reverentiam & obedientiam exhibere, à tempore reſtitutionis hujuſmodi uſque nunc prætenderint, & prætendant de præſenti; nos, licet conventus parvi, ſic ſuppreſſi, & reſtituti, & Fratres in eis pro tempore degentes, Archiepiſcopis & Epiſcopis, eorum correctioni & viſitationi ſubeſſe dignoſcantur; eos tamen ad cathedralem Eccleſiam, una cum clero ſæculari, ad exhibendam obedientiam minime accedere, ſed illam in ſuis conventibus & Eccleſiis Archiepiſcopo ſeu Epiſcopo, conventum, vel ipſius conventus Eccleſiam viſitanti, in actu viſitationis exhibere volumus, ita ut clerus ſæcularis Archiepiſcopo vel Epiſcopo Eccleſiam ſæcularem; clerus vero regularis Eccleſiam regularem, reſpective, viſitanti debitam obedientiam exhibeant.

X. Fratres Auguſtiniani philoſophiæ prælectores ceteris Fratribus Baccalaureis præcedant, & poſt XII. annos prælectionum, ſuffragium habeant in Capitulis.

Ad hæc attendentes, quod alias, & uſque de anno Domini M D C L X X X V. in Capitulo generali Fratrum ordinis ſancti Auguſtini, tunc habito, ad promovendum ſtudiorum fervorem, ſtatutum, decretumque fuerit, ut Fratres ab ejuſdem ordinis ſancti Auguſtini Superioribus pro tempore ad legendam philoſophiam in profeſſoriis provinciarum dicti ſui ordinis delecti, præcedentia ceteris Fratribus Baccalaureatis, & poſt lapſum duodecim annorum aſſiduæ lecturæ hujuſmodi, voto in Capitulis provincialibus gaudere debeant; nos, qui fervori hujuſmodi calcar juſti honoris adjungere ſtudemus, decretum ſtatutumque hujuſmodi, & in eo contenta quæcunque, præſentibus pro expreſſis habentes, Apoſtolica auctoritate perpetuo ſimiliter approbamus & confirmamus, Lectoreſque jam dictos præcedentia, votoque hujuſmodi gaudere volumus.

XI. Indulgentiæ Cincturatis olim conceſſæ, confirmantur, & omnibus Auguſtinianis communicantur, & conceduntur.

Porro, ut omnes & ſingulæ perſonæ, ab eodem ordine ſancti Auguſtini quomodolibet dependentes, hujus ſuæ dependentiæ fructum percipiant, Clementis X. prædeceſſoris noſtri, qui in prædicta ſua Conſtitutione, quæ incipit: *Ex injuncto nobis*, omnes & ſingulas indulgentias, prærogativas, facultates, privilegia & indulta à Xyſto IV. Julio II. Gregorio XIII. Gregorio XIV. aliiſque Romanis Pontificibus ejuſdem Clementis X. & etiam noſtris prædeceſſoribus, Archiconfraternitati Cincturatorum & Cincturatarum ſancti Auguſtini & beatæ Monicæ, ſub invocatione beatæ Mariæ Virginis de Conſolatione, nuncupatæ, in Eccleſia ſancti Jacobi civitatis noſtræ Bononienſis, canonicè inſtitutæ, aliiſque confraternitatibus quorumcumque locorum, dictæ archiconfraternitati debite annexis, illiuſque & illarum utriuſque ſexus, reſpective, confratribus pro tempore exiſtentibus, conceſſa de novo, & Gregorius XIII. prædeceſſor ſimiliter omnium indulgentiarum, omniumque, & ſingularum gratiarum ſpiritualium, prædicto ordini ſancti Auguſtini conceſſarum, quæ in eodem ordine pro tempore fiunt, archiconfraternitatis & confraternitatum earumdem confratribus pro tempore exiſtentibus participationem reſpective conceſſerunt; nos conceſſioni hujuſmodi inhærentes, illamque approbantes, omnibus & ſingulis Fratribus, monialibus, mantellatis, ſive pinzoncariis ejuſdem ordinis beati Auguſtini pro tempore exiſtentibus, omnes & ſingulas gratias ſpirituales, & indulgentias prædictarum archiconfraternitatis & confraternitatum, reſpective, confratribus, ut præfertur, conceſſas, & de eis participes reſpective participantibus, plenarie, ac pariformiter, Apoſtolica auctoritate, perpetuo concedimus, & largimur, perinde ac à Clemente X. & Greg. XIII. prædeceſſoribus reſpectivè conceſſæ forent, & Gregorius XIII. de eis tunc eos participes feciſſet. Etiam indulgentias, remiſſiones peccatorum, quas viſitantes Eccleſiam beatæ Mariæ in Portiuncula, aliàs dictam de Angelis extra muros Aſſiſinatenſes, quomodolibet conſequuntur, conceſſas ipſis confratribus vere pœnitentibus & confeſſis, qui ordinis Eccleſiam & altare confraternitatis, & beati Nicolai de Tolentino, reſpective, à primis veſperis, uſque ad ſecundas veſperas nativitatis beatæ Mariæ Virginis, & Dominicæ infra octavam beati Nicolai de Tolentino: quas indulgentias, reſpective, pariter approbamus, ac denuo concedimus: Et quemadmodum idem Clemens X. aliique ſummi Pontifices plenariam omnium peccatorum indulgentiam utriuſque ſexus confratribus Cincturatis, ſingulis annis in die Dominica infra octavam feſti ſancti Auguſtini proceſſioni fieri ſolitæ, intereſſentibus, vel cappellam, ſeu altare beatæ Mariæ Virginis de Conſolatione nuncupatæ, viſitantibus conceſſit; nos indulgentiam hujuſmodi ad totam dicti feſti octavam Cincturatis ipſis, cappellam ſeu altare hujuſmodi pie viſitantibus, ut præfertur, conceſſa, per præſentes extendimus & ampliamus. Inſuper Fratribus dicti ordinis ſancti Auguſtini, nunc & pro tempore exiſtentibus concedimus, ut impoſterum eandem, aliaſque proceſſiones, per eos fieri ſolitas, abſque interventu Rectoris parochialis Eccleſiæ, de licentia tamen Ordinarii loci, cum Cruce erecta Stolâ geſtates, via per eoſdem Fratres eligenda, niſi alias ex antiqua cõſuetudine conſtet,

has

has proceſſiones in aliquibus locis factas fuiſſe ſine ulla licentia Epiſcopi, ſecundum hujus Apoſtolicæ Sedis; unum videlicet, diei 6. Junii 1708. aliud diei 27. Aprilis 1709. ac aliud diei 11. Maji 1697. à ſacrorum Rituum Congregatione die 21. Novembris 1699. vulgata: quæ per præſentes ſimiliter approbamus & confirmamus, perpetuò agere liberè & licitè poſſint.

XII. Auguſtiniani extra tempora ordinari poſſint. Vicarii generales quicunque titulum Reverendiſſimi non accipiant.

Quamquam vero in Concilio Romano, à Nobis anno Domini 1725. celebrato, inque ejuſdem Concilii titulo 5. cap. 2. inter alia, Regulares, vigore ſuorum privilegiorum, tuto & abſque novo indulto Apoſtolico, extra tempora à jure ſtatuta, etiam poſt Decreta Concilii Tridentini hac de re edita, ſacris Ordinibus initiari poſſe decernatur; nihilominus, quia à nonnullis etiam Epiſcopis ejuſdem Concilii Romani Decretum hujuſmodi in dubium revocari prætenditur, aut prætendi poteſt, Nos earumdem tenore præſentium Fratres dicti Ordinis Sancti Auguſtini Concilii Romani Decreto, ac privilegio prædictis liberè & licitè frui, atque potiri poſſe & debere, dicta Apoſtolica auctoritate declaramus, ac etiam decernimus; & quatenus opus ſit, ſuper quacunque contraria diſpoſitione opportunè diſpenſamus, ac de novo privilegium hujuſmodi eis, juxta declarationem à Pio V. Prædeceſſore, in ejus Conſtitutione, *Etſi Mendicantium*, declarata, concedimus. Et quoniam piæ memoriæ Clemens Papa X. Anteceſſor noſter per litteras in forma Brevis, incipientes: *Exponi nuper fecit*, interdicit Vicariis generalibus, tam actuali, quam abſolutis, Congregationis Lombardiæ, ne à ſuis ſubditis titulum *Reverendiſſimi* recipiant, ac ſtemmata ſua gentilitia pileo inſignire audeant, hoc quoque nos intelligi volumus de Vicariis generalibus actuali & abſolutis Congregationis Excalceatorum Sancti Auguſtini.

XIII. Indulgentiæ de Altaribus privilegiatis, gratiæ, aliaque indulta, Auguſtinianis iterum conceduntur.

Demum, prævia approbatione & confirmatione Decreti, de mandato noſtro editi ſuper Altaribus privilegiatis, conceſſis in Eccleſiis Ordinis dictorum Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini, & Monialium ejuſdem Ordinis à Sacrorum Rituum Congregatione die 23. Septembris 1726. quod incipit: *Sanctiſſimus Dominus noſter*, omnia & ſingula Privilegia, indulta, gratias, exemtiones, indulgentias, peccatorum remiſſiones, hactenus conceſſa, iterum concedimus & confirmamus.

XIV. Hæ litteræ ſemper firmæ atque omninò inconcuſſæ habeantur.

Præſentes autem litteras noſtras nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu mentis noſtræ defectu, etiam ex eo, quòd omnes & ſinguli ad præmiſſa omnia & ſingula tam habentes, ſeu habere prætendentes, ad eadem præmiſſa vocati non fuerint, notari, impugnari, invalidari, aut in jus vel controverſiam vocari, nullatenus poſſe, neque debere; minuſque ſub quibuſvis gratiarum quarumcumque revocationibus, ſuſpenſionibus, annullationibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis quibuſcunque diſpoſitionibus à Sede prædicta, etiam in favorem quorumvis, & ad quorumcumque Regum, Reginarum, Ducum & Rerumpublicarum inſtantiam, etiam motu proprio, & conſiſtorialiter, quomodolibet, & ex quacumque cauſa, etiam pia & privilegiata, & bonum publicum reſpiciente, quomodolibet emanatis, & emanandis, nullatenus comprehendi poſſe, aut debere; ſed eaſdem præſentes Fratribus præfati Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, ſemper & inviolabiliter ſuffragari, & prodeſſe debere; ſicque, & non aliàs per quoſcunque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuncios, ſublata eis, & eorum cuilibet pariter judicandi, definiendi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, & quidquid ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari, attentatumque, irritum & inane decernimus.

XV. Cardinali Protector Ordinis Sancti Auguſtini & Cameræ Apoſtolicæ Auditor generalis has litteras defendant.

Quocirca dilectis etiam Filiis, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini, nunc, & pro tempore exiſtenti, Protectori, ac cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Auditori generali per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, aut unus eorum per ſe, vel per alium, ſive alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcunque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte Prioris vel Procuratoris generalis, ac Fratrum prædicti Ordinis Eremitarum, nunc & pro tempore exiſtentium, aut alicujus eorum, requiſiti fuerint ſolemniter publicantes, eiſque, & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio adſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Apoſtolica, firmiter obſervari, eoſque, & quemlibet eorum illis pacificè frui & gaudere; non permittentes, eos, aut eorum quempiam, per quoſcunque contra earundem litterarum præſentium tenorem deſuper quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

XVI. Clauſulæ derogatoriæ.

Non obſtantibus noſtris, & Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, de gratiis non concedendis ad inſtar, ac de jure quæſito non tollendo, nec non præfati Bonifacii VIII. Prædeceſſoris noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam civitatem vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis, ultra unam dietam, à fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices à Sede præfata deputati, contra quoſcunque procedere, ſeu alii vel aliis ſuas vices committere præſumant; ac in generali Lateranenſi edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, & quibuſvis univerſalibus & ſynodalibus Conciliis, vel aliis Apoſtolicis ſpecialibus, vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus; nec non primodicti Eremitarum beati Auguſtini, aliorumque Ordinum Regularium, Congregationum & Societatum præfatorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conventionibus, ac etiam immemorabilibus conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & litteris Apoſtolicis, quibuſvis perſonis, etiam ſpeciali nota dignis, & locis in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam vim & pactum contractus habentibus, nec non irritantibus & aliis Decretis, ac etiam motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet, etiam ad præfatam Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliorum quorumcumque Principum, Ducum & Rerumpublicarum inſtantiam, iteratis vicibus conceſſis, approbatis & innovatis, quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione aliàs de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales

idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, latiſſimè & pleniſſimè, ac ſpecialiter & expreſsè, harum ſerie, ac vice dumtaxat, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus, derogamus. Aut ſi aliquibus communiter, aut diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteres Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

XVII. His literis ubique fides habeatur.

Volumus autem, ut earumdem præſentium litterarum tranſumtis, manu Prioris, vel Procuratoris Generalium Ordinis Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini, ſeu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo officii ejuſdem Prioris vel Procuratoris Generalium ipſius Ordinis, vel alterius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

XVIII. Nemo eas infringere audeat.

Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, extenſionis, innovationis, conceſſionis, indulti, impoſitionis, decreti, declarationis, commiſſionis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo ſeptimo, Kalendis Januarii, Pontificatus noſtri anno quarto.

P. Cardinalis Prodatarius.

F. Cardinalis Oliverius.

V I S A

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

Lucas Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

XXXV.

Ad Abbatem & Monachos Monaſterii Regii Beatæ Virginis Mariæ de Monte Serrato, quâ Privilegia à Prædeceſſoribus conceſſa confirmantur, & Nuntio in Regnis Hiſpaniarum commoranti mandatur, ut præmiſſa omnia inviolabiliter obſerventur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ONEROSO Sacri Apoſtolatus Miniſterio,
meritis licèt imparibus, & Divina ſic diſponente Clementia præſidentes, pia & ſalubria
quarumlibet Perſonarum, præſertim ſub ſuavi
1 Religionis jugo Altiſſimo famulantium vota,
quibus Divini Cultus augmentum, piorumque
operum exercitio procuratur, ſoliciti Patris affectione proſequimur, ac plenis favoribus confovemus, & propterea Gratias, Privilegia, &
Indulta aliàs à Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus Noſtris ad hujuſmodi effectum conceſſa
Approbationis, & Confirmationis noſtræ præſidio conſolidamus, firmioremque in ſtatum redigimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.
Exponi ſiquidem Nobis nuper fecerunt dilecti
2 Filii moderni, Abbas, & Monachi Monaſterii
Regii nuncupati Beatæ Virginis Mariæ de Monte
Serrato Ordinis Sancti Benedicti Congregationis
Hiſpaniarum *Nullius, ſeù Vicenſis Diœceſis*, quod
3 alias & poſtquàm fel. rec. *Clemens III.* ac *Clemens
VI.* ac *Bonifacius IX.* nec non *Alexander* etiam
VI. & *Urbanus* ſimiliter *VI.* & *Nicolaus V.* & *Leo
X.* nec non *Gregorius XIII.* ac *Gregorius XV.*
nonnullique forsàn alii Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri diverſis temporibus diverſa *Privilegia*, *Immunitates*, *Exemptiones*, *Libertates*,
Jura, *Prærogativas*, *Conceſſiones*, *Dona*, *Gratias*, *Indulgentias*, *Peccatorum Remiſſiones*, ac
Indulta ſpiritualia, & *temporalia* præfato Monaſterio, illiuſque Eccleſiæ Abbati, & Conventui, nec non Confraternitati ſub Invocatione
ejuſdem Beatæ Virginis Mariæ in ejuſdem Monaſterii Eccleſia hujuſmodi Canonicè erectæ, &
inſtitutæ, illiuſque Confratribus pro tempore
exiſtentibus Apoſtolicâ eorum reſpectivè auctoritate ſucceſſivè conceſſerant, & ſeu aliqui eorumdem Romanorum Pontificum Prædeceſſorum
Noſtrorum jam conceſſa eadem Apoſtolica authoritate approbaverant, & confirmaverant.
Felicis etiam recordationis *Urbano PP. VIII.*
4 ſimiliter Prædeceſſori Noſtro pro parte tunc exiſtentium Abbatis, & Monachorum ejuſdem Monaſterii, illiuſque ſingularum Perſonarum, nec
non Confratrum Confraternitatis præfatæ humiliter expoſito, quòd in Hoſpitali ejuſdem Mo-
5 naſterii maximus Pauperum, & Peregrinorum
illuc devotionis causâ undique confluentium numerus in dies excipiebatur, & inſigni Charitatis
affectu per triduum continuum tractabatur, In-
6 firmique inibi ſedulò curabantur, ac alia diverſa
Pietatis, Charitatis, & Miſericordiæ opera continuò non ſine magno Chriſtifidelium devotionis, Reique publicæ Chriſtianæ incremento exercebantur.
Quapropter pro parte eorundem *Abbatis*, &
7 *Monachorum* præfati Monaſterii, nec non *Confratrum* dictæ Confraternitatis tunc exiſtentium
præfatorum eidem *Urbano VIII.* Prædeceſſori
etiam humiliter ſupplicato, quatenus *Privilegia*,
Immunitates, *aliaque præmiſſa* pro firmiori eorum validitate dicta ejus Apoſtolica auctoritate
ſimiliter approbare, & confirmare, aliàſque eis
in eiſdem præmiſſis opportunè providere de Benignitate Apoſtolica dignaretur.
Idem *Urbanus VIII.* Prædeceſſor hujuſmodi
8 ſupplicationibus ſibi tunc deſuper, ut præfertur,
humiliter porrectis benignè inclinatus, omnia, &
ſingula *Privilegia*, *Immunitates*, *Exemptiones*,
Libertates, *Licentias*, *Jura*, *Prærogativas*, *Conceſſiones*, *Dona*, *Gratias*, *Indulgentias* etiam *plenarias*, *Remiſſiones Peccatorum*, & *Indulta ſpiritualia*, & *temporalia* ECCLESIÆ, & MONASTERIO præfatis, nec non HEREMITORIIS,
& CAPPELLIS eidem Monaſterio annexis, eiſdemque *Monaſterio*, *Abbati*, & *Conventui*, ac
ſingularibus *Perſonis* nec non *Confraternitati*, ejuſque *Confratribus* tunc, & pro tempore exiſtentibus præfatis per prædictos, ac etiam piæ memoriæ *Adrianum* pariter *VI.* nec non quoſcumque alios Romanos Pontifices ejuſdem Urbani
VIII. tunc, & nunc Prædeceſſores Noſtros, &
Sedem Apoſtolicam ſub quacumque verborum
forma, & expreſſione in genere, vel ſpecie, aut
aliàs quomodolibet conceſſa, ac etiam pluries
approbata, & confirmata, ac innovata, cum
omnibus, & ſingulis in eis contentis Clauſu-
9 lis, Decretis, & Declarationibus, ac ſingulas
omnium, & ſingulorum Romanorum Pon-
10 tificum Prædeceſſorum præfatorum reſpectivè Litteras Apoſtolicas, tàm ſub Plumbo,
quam in forma Brevis ſub Annulo Piſcatoris,

aut

Anno 1727.

aut aliàs deſuper reſpectivè confectas, quarum
11 tenores, ac data idem *Urbanus VIII.* Præde-
ceſſor in infraſcriptis ejus Litteris pro expreſſis
12 haberi voluit; nec non etiam *Juriſdictiones,*
Prædia, Grangias, & alia *Bona*, ac *Libertates,*
& *Exemptiones ſæcularium exactionum* à Regi-
bus, Principibus, & aliis Chriſtifidelibus *Abba-*
ti, & *Conventui*, ac *Monaſterio*, nec non *Con-*
fraternitati, & *Confratribus* pro tempore exi-
13 ſtentibus præfatis rationabiliter indultas, ſicut
tunc illas juſtè poſſidebant, dummodo Privile-
14 gia, & Indulta hujusmodi in viridi obſervantia
exiſterent, neque Decretis Concilii Tridentini
contraria, nec eatenùs revocata, neque ſub ali-
quibus revocationibus comprehenſa eſſent, Apo-
ſtolica auctoritate præfata perpetuò approbavit,
& confirmavit, illiſque perpetuæ, & inviola-
bilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjecit, omnes-
que, & ſingulos tàm juris, quàm facti, ac ſo-
lemnitatum defectus, ſi qui deſupèr quomodo-
libet principaliter, vel acceſſoriè, aut aliàs in-
terveniſſent, in eisdem ſupplevit, & aliàs prout
in Litteris Apoſtolicis dicti *Urbani VIII.* Præ-
deceſſoris deſuper, ſub Datum *Romæ* apud San-
ctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Do-
minicæ *milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo tertio.*
Nono Kalendas Octobris, Pontificatus ſui *anno*
Primo expeditis pleniùs continetur.

Et deinde piæ memoriæ *Alexander PP. VII.*
16 ſimiliter Prædeceſſor noſter omnia, & ſingula
Privilegia, & Gratias Monaſterio, & Confra-
ternitati præfatis à diverſis Romanis Pontifici-
bus, ut præfertur, conceſſa, & ab *Urbano VIII.*
Prædeceſſoribus præfatis, ut præfertur, confir-
mata hujusmodi ad eorum firmiorem ſubſiſten-
tiam, & arctiorem obſervantiam, dummodò ta-
17 men illa in uſu, & licita eſſent, & honeſta, ea-
que revocata non eſſent, aut ſub aliquibus re-
vocationibus minimè comprehenderentur, ac Sa-
18 cris Canonibus, Decretiſque præfatis, & Apo-
ſtolicis Conſtitutionibus non adverſarentur, etiam
per ſuas Litteras in forma Brevis, ſub datum *die*
decima quarta Septembris anni Domini *Mille-*
ſimi ſexcenteſimi quinquageſimi quinti, Pontifi-
catus ſui *Anno primo*, eadem Apoſtolica autho-
ritate ſimiliter approbavit, & confirmavit, &
19 aliàs, prout in ejusdem *Alexandri VII.* Præde-
ceſſoris Litteris præfatis etiam deſuper expedi-
tis etiam plenius continetur.
20 Cùm autem, ſicut eadem expoſitio ſubjunge-
bat, omnia & ſingula Chriſtianæ pietatis opera
21 hujusmodi, etiam ad præſens in præfato Hoſpi-
tali ejusdem Monaſterii, in quo Pauperum, &
22 Peregrinorum illùc continuò undique confluen-
tium numerus in dies hactenus excipitur, &, ut
præfertur, per triduum continuum charitativè
tractatur, infirmique ſedulo charitatis ſtudio cu-
rantur, & licèt omnia, & ſingula per omnes, &
23 quoscumque Romanos Pontifices Prædeceſſores
noſtros præfatos, ut præfertur, conceſſa, & in-
dulta, & per eundem *Urbanum VIII.* Præde-
ceſſorem, ut præfertur, confirmata, & approba-
ta in eorum ſint viridi obſervantia, illiſque omni-
24 bus, & ſingulis *Abbas*, & *Monachi* moderni præ-
fati, nec non *Confratres* Confraternitatis hujus-
modi pacificè fruantur & gaudeant, ea tamen,
quæ pluries à Sede Apoſtolica præfata benignè
25 approbantur, & confirmantur, validiorem, ac
firmiorem eorum ſortiantur in dies firmitatem, &
ſtabilitatem; Quarè præfati moderni *Abbas*, &
26 *Monachi* ejusdem Monaſterii Nobis humiliter ſup-
plicari fecerunt, quatenus eis in præmiſſis oppor-
tunè providere de benignitate Apoſt. dignaremur.
27 Nos igitur modernis Abbati, & Monachis præ-
fatis ſpecialem gratiam facere volentes, ac eos-
28 dem, & eorum quemlibet à quibusvis Excommu-
nicationis, Suſpenſionis, & Interdicti, aliisque Ec-
cleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, ſi quibus
quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præ-
ſentium tantùm conſequendum, harum ſerie ab-
ſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujusmodi
ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula *Pri-*
29 *vilegia, Indulta, Immunitates, Exemptiones, Li-*
bertates, Licentias, Jura, Prærogativas, Conceſ-
ſiones, Dona, Gratias, Indulgentias, etiam plena-
rias, Remiſſiones peccatorum, aliaque omnia, &
ſingula præmiſſa per Clementem III. & *Clementem*
VI. ac *Bonifacium IX.* nec non *Alexandrum* etiam
VI. & *Urbanum* ſimiliter *VI.* & *Nicolaum V.* &
Leonem X. nec non *Gregorium XIII.* ac *Grego-*
rium XV. & *Adrianum* paritèr *VI.* aliosque Roma-
nos Pontifices Prædeceſſores Noſtros præfatos,
& Sedem eandem quomodolibet conceſſa, & po-
ſtremò per *Urbanum VIII.* & *Alexandrum VII.*
etiam Prædeceſſores præfatos, ut præfertur, ap-
probata, & confirmata, dictoque MONASTE-
RIO, ac HEREMITORIIS, & CAPPELLIS
hujusmodi eidem Monaſterio annexis, illiusque
Abbati, & Conventui, ac ſingularibus Perſonis,
nec non eidem Confraternitati, ejusque Confra-
tribus nunc, & pro tempore exiſtentibus præfatis
ſub quibuscumque verborum formis, & expreſ-
30 ſionibus reſpectivè conceſſa, & innovata, Litteras-
que præfatas deſuper quomodolibet, & ſub qua-
cumque forma, ut præfertur, reſpectivè expedi-
31 tas, dummodò tamen Privilegia, & Indulta hu-
jusmodi, aliaque præmiſſa ſint in uſu, & non re-
vocata, nec ſub aliqua revocatione comprehenſa,
ac Sacris Canonibus, Conſtitutionibus Apoſtoli-
32 cis, & Concilii præfati Decretis non adverſentur,
Apoſtolica auctoritate præfata ſimiliter de novo
earundem tenore præſentium perpetuò approba-
mus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & in-
violabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus,
33 omnesque, & ſingulos tam juris, quàm facti, &
quarumcumque ſolemnitatum *de jure, uſu*, vel
conſuetudine, aut aliàs quomodolibet, ac in præ-
miſſis omiſſarum, nec non quoscumque alios
quantumvis ſubſtantiales defectus, ſi qui deſupèr
quomodolibet intervenerint in eisdem ſupple-
34 mus; nec non *Monaſterium*, ac *Heremitoria*, &
Cappellas hujusmodi ei *annexas*, dictique Mona-
ſterii Abbatem, & Monachos, ac ſingulares Per-
ſonas, nec non Confraternitatem, illiusque Con-
fratres nunc, & pro tempore exiſtentes præfatos
omnibus, & ſingulis *Privilegiis, Indultis, Immu-*
nitatibus, Exemptionibus, Libertatibus, Licentiis,
Juribus, Prærogativis, Conceſſionibus, Donis, Gra-
tiis, Indulgentiis, etiam *plenariis, Remiſſionibus*
peccatorum, aliiſque omnibus, & ſingulis præmiſ-
ſis eis, & eorum cuilibet, ut præfertur, quomo-
dolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, dum-
35 modò tamèn illa ſint in uſu, ut præfertur, nec re-
vocata, ac Sacris Canonibus, & Conſtitutionibus
Apoſtolicis, & ejusdem Concilii Decretis præfa-
tis non obſtent: ſemper, & perpetuò pacificè uti,
frui, potiri, & gaudere liberè, & licitè poſſe, &
36 debere. Ac easdem præſentes nullo umquam
tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nul-
litatis vitio, ſeù intentionis noſtræ, vel quopiam
alio defectu notari, impugnari, vel invalidari poſ-
37 ſe, ſed eas ſemper & perpetuò validas, & effica-
ces eſſe, & fore, ſuosque plenarios, & integros
38 effectus ſortiri, & obtinere; ſicque ab omnibus
& ſingulis cenſeri, & ità per quoscumque Ju-
dices Ordinarios, vel Delegatos, etiam Cau-
ſarum Palatii Apoſtolici Auditores, nec non
Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam
de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictæ-
que Sedis Nuntios judicari, & definiri

39 debera, irritum quoque decernimus, & inane;
ſi ſecùs ſuper hia à quoquam quavis auctoritate
ſcienrer, vel ignoranter contigerit attentari.
Quocircà dilectia filiis, moderno, pro tempo-
40 re exiſtenri Noſtro, & Sedis præfatæ *Nuntio* in
Regnis Hiſpaniarum commoranti, & Venerabi-
lium Fratrum noſtrorum Archiepiſcopi Panor-
mitan. *Vicario* in Spiritualibus Generali, & Epi-
ſcopi Barchinonen. *Officiali* per Apoſtolica ſcripta
41 mandamna, quatenùs ipſi, vel duo, aut unus
eorum par ſe, vel alium, ſeù alios easdem præ-
ſentes, & in eis contenta quæcumque, ubi, &
quando opus ſuerit, ac quoties pro parte moder-
norum, & pro tempore exiſtentium *Abbatis*, &
Monachorum, ac *ſingularum Perſonarum*, nec
non *Confratrum* hujusmodi, aut alicujus eorum
fuerint requiſiti, ſolemnitèr publicantes, eisque
42 in præmiſſia efficacis defenſionis præſidio aſſi-
ſtenes, faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia
43 inviolabiliter obſervari, non permittentes moder-
nos, & pro tempore exiſtentes *Abbatem*, &
Monachos, ac *ſingulas Perſonas*, nec non *Con-
fratres* hojusmodi deſuper quomodolibet inde-
44 bitè moleſtari; facultatemqua habeant citandi,
& inhibendi Contradictores quoslibet, & Rebel-
45 lea per Sententias, cenſuras, & pœnas Eccleſia-
ſticas, aliaque opportuna Juris, & Facti remedia,
ſervatà tamen formâ Concilii præfati, appellatio-
46 ne poſtpoſita compeſcendo, legitimisque ſuper
his habendis ſervatia Proceſſibus Cenſuras, & pœ-
nas ipſas, etiam ſæpiùs, & quoties illis expediens
videbitur, aggravando, & reaggravando, invoca-
47 to etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio Brachii ſe-
cularis, non obſtantibus ſelicia etiam Recorda-
48 tionia *Bonifacii PP. VIII.* etiam Prædeceſſoria
noſtri, in qua cavetur expreſsè, ne quia extrà
ſuam Civitatam, vel Diœceſim, niſi in certis tunc
expreſſia Caſibus, & in illis oltrà unam Dietam à
fina ſuæ Diœceſis ad Judicium evocare, ſeu ne Ju-
dices à Sede Apoſtolica deputati extra Civita-
tem, vel Diœceſim, in qoibus deputati fuerint,
contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliia
ſuaa vices committere audeant, vel præſumant,
& in Concilio General edita de duabus Dietis,
dummodo tamen ultrà tres Dietas aliquis vigore
49 earundem præſentium ad Judicium non trahatur,
nec non noſtrà, & Cancellariæ Apoſtolicæ Re-
gulà *de Indulgentiis ad inſtar non concedendis*, ac
quibusvia aliis Apoſtolicis etiam in Univerſali-
bus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis
editis ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutio-
nibus, & Ordinationibus, nec non Monaſterii,
& Ordinis præfatorum ac Confraternitatis præ-
fatæ, etiam Juramento, Confirmatione Apoſtoli-
ca, vel quavia alia firmitate roboratis Statutis, &
Conſuetudinibus, Privilegiia quoque, Indultis,
& Litteris Apoſtolicis Superioribus, & Perſonis
in contrarium eorundem præmiſſorum quomo-
dolibet forsàn conceſſis, approbatis, & innova-
tis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de
illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifi-
ca, ac expreſſa, & individua, non autem per
Clauſulas generales idem importantes mentio,
ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia
exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum te-
nores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs
omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ inſerti
forent, præſentibus pro expreſſis, & inſertis ha-
bentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vi-
ce dumtaxat latiſſimè, & pleniſſimè, ac ſpeciali-
ter, & expreſsè harum ſerie derogamus, & dero-
gatum eſſe volumus, cæterisque contrariis qui-
buscumque.

Nulli ergò omninò hominum liceat hanc Paginam noſtræ *Abſolutionis*, *Approbationis*, *Confirmationis*, *Roboris*, *Adjectionis*, *Defectuum ſuppletionis*, *Decreti*, *Derogationis*, & *Voluntatis* infringere, vel ei auſu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo ſeptimo, 13. Kalendas Januarii, Pontificatus Noſtri *Anno quarto*.

I. B. Cauccius. A. Pagni Pro Sigill.

Loco ✠ Plumbi,

C. A. Sabbatuccius.

Regiſtrata lib. 6. Diverſ. fol. 6. usque ad fol. 10.

Conſtitutio quâ omnes Litteræ Apoſtolicæ, Privilegia, Immunitates, & Exemptiones Ordini Fratrum Minorum, nec non B. Claræ, & Tertio de Pœnitentia, à Romanis Pontificibus olim conceſſa, approbantur, confirmantur, & ſpeciali forma innovantur. XXXVI.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Proœmium.

SUMME decet, ut quæ Romani Pontifices Antecessores Noſtri Ordinibus Regularibus, magna pietatis, & doctrinæ laude in Eccleſia fulgentibus, privilegia conceſſerunt, ea iterum per Nos confirmentur, qui Regularem profeſſionem emiſimus, quique ex injuncto divinitus Parvitati Noſtræ Apoſtolatus officio tenemur eosdem Ordines Sanctæ Matri Eccleſiæ diu, noctuque famulantes, gratiis, & largitionibus Apoſtolicis in tam laudabili propoſito confovere.

II. Motiva hujus Conſtitutionis.

Sanè ex parte dilecti Filii Fratris JOSEPHI MARIÆ AB EBORA Procuratoris Generalis Ordinis Fratrum Minorum Beati Franciſci de Obſervantia nuncupatorum, Nobis expoſitum eſt, hanc Sanctam Sedem Apoſtolicam eidem Ordini in Religioſa vivendi Regula, & Evangelica Paupertate per veſtigia Beati Franciſci Auctoris ſui fideliter incedenti, plurimis privilegiis ſe munificam, & liberalem oſtendiſſe. Quidam enim ex Romanis Pontificibus Anteceſſoribus Noſtris Seraphicam eorumdem Fratrum Minorum Regulam ſæpenumerò, etiam in ſecundo generali Concilio Lugdunenſi, approbaverunt; Alii verò quamplurimas exemptiones, immunitates, libertates, facultates, favores, Indulgentias, etiam plenarias, atque animabus in Chriſti charitate defunctorum applicabiles, peccatorum remiſſiones, abſolutiones, privilegia, prærogativas, atque Indulta ſpiritualia, & temporalia, aliasque inſignes gratias eidem Ordini, & præcipuè Fratribus Minoribus, qui à Regulari Obſervantia nuncupantur, & Beatæ Claræ, ac Tertio de Pœnitentia appellato Ordinibus conceſſerunt, atque Apoſtolica auctoritate impertiti fuerunt: Alii demùm ad quascumque contentiones extinguendas, pacem retinendam, unitatem, diſciplinamque religioſam ſervandam, & Prælatorum, Miniſtrorumque Regularium electionem ritè & pacificè peragendam, ejusdemque Ordinis ſanctum, & felix regimen adminiſtrandum, præſertim eorumdem Fratrum de Obſervantia, Beatæ Claræ, & Tertii Ordinum præfatorum multas Sanctiones, Ordinationes, Conſtitutiones, Declarationes, & Decreta ediderunt, ac promolgarunt, de quibus omnibus exiſtunt Literæ Apoſtolicæ tenoris ſequentis, videlicèt.

ANNO 1727.

III. Litteras Apoſtolicas Prædeceſſorum Pontificum, quæ hic ſpecialiter confirmantur, enunciat.

1 Honorii III. incipientes : *Quia populares*. Pontificatus ſui anno IX.

2 Aliæ Gregorii IX. incipientes : *Cum illorum*: Pontificatus ſui anno III.

3 Aliæ ejusdem Gregorii incipientes : *Devotionis Veſtræ* : Pontificsius ſui enno VI.

4 Aliæ ejusdem Gregorii incipientes : *Ad Audientiam* : IX. Kelendas Martii Pontificatus ſui enno XIV.

5 Aliæ ejusdem Gregorii incipientes : *Quia confuſio* : Idibus Decembris, Pontificatus ſui enno eodem.

6 Aliæ Alexendri IV. incipientes : *Ut in veſtris* : V. Kalendes Julii, Pontificatus ſui anno I.

7 Aliæ ejusdem Alexendri incipientes : *Convenit ut Sacer* : XVII. Kalendas Novembris Pontificetus ſui anno eodem.

8 Aliæ ejusdem Alexandri incipiantes : *Mente ſollicita* : VII. Kalendas Auguſti Pontificatus ſui enno V.

9 Aliæ Martini IV. incipientes : *Exultantes* : IV. Idus Februarii, Pontificatus ſui anno II.

10 Aliæ Nicolai IV. incipientes : *Quia nonnulli* : XI. Kalendas Meji, Pontificatus ſui anno I.

11 Aliæ Bonifecii VIII. incipientes : *Inter cæteros* : III. Idus Novembris, Pontificatus ſui anno I.

12 Aliæ Eugenii IV. incipientes : *Ad Statum ſingulorum* : IV. Idus Maji Pontificatus ſui anno I.

13 Aliæ ejusdeem Eugenii incipientes : *Licèt Romani Pontificis* : Idibus Auguſti Pontificatus ſui enno IX.

14 Aliæ Nicolai V. incipientes : *Quia nonnulli* : XI. Kalendas Maji Pontificatus ſui anno I.

15 Aliæ ejusdem Nicolai incipientes : *Etſi cunctorum* : XVII. Kalendas Februarii Pontificatus ſui anno IV.

16 Aliæ Sixti IV. incipientes : *Cum ſemper* : IV. Maji Pontificatus ſui anno I.

17 Aliæ ejusdem Sixti incipientes : *Sacroſancta Romana* : XII. Kalendas Decembris Pontificatus ſoi anno III.

18 Aliæ ejusdem Sixti incipientes : *Dum ſingulos Regulares Ordines* : Kalendis Maji Pontificatus ſoi enno IV.

19 Aliæ ejusdem Sixti incipientes : *Ut veſtris in hac parte* : III. Idus Junii Pontificatus ſui anno eodem.

20 Aliæ ejusdem Sixti : *Quæ, & Mare magnum nuncupantur* : Pridie Kalendas Septembris Pontificatus ſui anno eodem.

21 Aliæ ejusdem Sixti incipientes : *Scripſimus* : XXIV. Octobris Pontificatus ſui anno VIII.

22 Aliæ ejusdem Sixti : *Quæ & Bulla aurea nuncupantur* : VII. Kalendas Auguſti Pontificatus ſui anno eodem.

23 Aliæ Innocentii VIII. incipientes : *Admonet Nos* : XIV. Kalendas Februarii Pontificatus ſui anno IV.

24 Aliæ Alexandri VI. incipientes : *Sacræ Religionis*: V. Februarii Pontificatus ſui anno VIII.

25 Aliæ Julii II. incipientes : *Hodie à Nobis* : XX. Kalendas Junii Pontificatus ſui anno I.

26 Aliæ ejusdem Julii incipientes : *Alias ad ſupplicationem* : I. Junii Pontificatus ſui año VI.

27 Aliæ ejusdem Julii incipientes : *Chariſſimi in Chriſto* : I. Julii Pontificatus ſui anno VIII.

28 Aliæ Leonis X. incipientes : *Notum fecimus* : VII. Januarii Pontificatus ſui anno I.

29 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Religionis* : III. Februarii Pontificatus ſui anno eodem.

30 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Affectu benevolentiæ* : XVI. Februarii Pontificatua ſui anno eodem.

31 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Dudum ſiquidem* : X. Junii Pontificetus ſui anno II.

32 Aliæ ejusdem Leonis incipientes: *Cum ſicut Nobis*: XXIX. Martii Pontificatus ſui anno III.

33 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Superioribus diebus* : XIV. Maji Pontificatus ſui anno V.

34 Aliæ ejusdem Leonis : *Quæ Bulla Unionis nuncupantur* : IV. Kalendas Junii Pontificatus ſui anno eodem.

35 Aliæ ejusdem Leonis : *Quæ, & Bulla Concordiæ nuncupatur* : Pridie Idus Junii Pontificatus ſui enno eodem.

36 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Exponi Nobis* : XXIX. Jul. Pontificatus ſui anno eodem.

37 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Licèt aliàs* : VI. Decembris Pontificatus ſui anno eodem.

38 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Celebrato nuper* : XI. Aprilis Pontificatus ſui anno.

39 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Poſtquam* VIII. Auguſti Pontificatus ſui anno eodem.

40 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Dudum per Nos accepto* : X. Decembris Pontificatus ſui anno VII.

41 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Affectum benevolentia* : XI. Decembris Pontificatus ſui anno VIII.

42 Aliæ ejusdem Leonis incipientes : *Etſi pro injuncta* : X. Januarii Pontificatus ſui anno IX.

43 Aliæ Adriani VI. incipientes : *Exponi Nobis* : XXXI. Julii Pontificatue ſui enno I.

44. Aliæ Clementis VII. incipientes : *Dum fructus uberes* : XXX. Maij Pontificatus ſui anno II.

45 Aliæ ejusdem Clementis incipientes : *Dum conſideramus* : XVI. Aprilis Pontificatus ſui anno III.

46 Aliæ ejusdem Clementis incipientes : *Cum ſicut Nobis* : XXVIII. Januarii Pontificatus ſui anno VII.

47 Aliæ ejusdem Clementis incipientes : *Vacantibus ſub Religionis* : XIX. Septembris Pontificatus ſui anno VII.

48 Aliæ ejusdem Clemantie incipientes : *Accepimus quod* : XX. Martii Pontificatue ſui anno VIII.

49 Aliæ Paoli III. incipientes : *Altitudo divini* : Kalendis Junii Pontificatus ſui enno III.

50 Aliæ ejusdem Pauli incipientes : *Dudum ſiquidem* : XIV. Jenuarii Pontificatus ſui anno V.

51 Aliæ ejusdem Peuli incipientes : *Dudum felicis* : XVII. Aprilis Pontificatus ſui enno VI.

52 Aliæ ejusdem Pauli ſimiliter incipiantes : *Dudum felicis* : XXXI. Martii Pontificatus ſui anno X.

53 Aliæ ejusdem Pauli incipientes : *Solet Romanus Pontifex* : XIX. Auguſti Pontificatus ſui anno XII.

54 Aliæ ejusdem Pauli incipientes : *Cum ſicut accepimus* : XVII. Maij Pontificatus ſui anno XIII.

55 Aliæ Julii III. incipientes : *Paſtoralis Officii* : pridie Nonas Octobris Pontificatus ſui anno IV.

56 Aliæ Peuli IV. incipientes : *Ex clementi Sedis* : I Julii Pontificatus ſui enno I.

57 Aliæ Pii IV. incipientes ſimiliter : *Ex clementi Sedis* : XXVII. Aprilis Pontificatus ſui anno II.

58 Aliæ B. Pii V. incipientes : *Dum ad uberes* : XXIX. Julii Pontificatus ſui anno I.

59 Aliæ ejusdem B. Pii incipientes : *Etſi Mendicantium* : XVII. Kalendas Julii Pontificatus ſui anno II.

60 Aliæ ejusdem B. Pii incipientes : *Ex ſuperna* : Kalendas Septembris Pontificatue ſui anno eodem.

ANNO 1727.

61 Aliæ ejusdem B. Pii incipientes : *Ea est officii noſtri ratio* : V. Nonas Julii Pontificatus ſui anno III.

62 Aliæ ejusdem B. Pii incipientes : *Romani Pontificis* : XIX. Julii Pontificatus ſui anno VI.

63 Aliæ Gregorii XIII. incipientes : *Conſuevit Romanus Pontifex* : VIII. Septembris Pontificatus ſui anno III.

64 Aliæ ejusdem Gregorii incipientes : *Quoniam Noſtra* : VIII. Aprilis Pontificatus ſui anno III.

65 Aliæ ejusdem Gregorii incipientes : *Paſtoralis Officii*: XXII. Martii Pontificatus ſui anno IX.

66 Aliæ ejusdem Gregorii incipientes : *Significaſti Nobis* : XXXI. Decembris Pontificatus ſui anno XIII.

67 Aliæ Sixti V. incipientes : *Etſi Mendicantium*: XXVIII. Januarii Pontificatus ſui anno I.

68 Aliæ ejusdem Sixti incipientes : *Romani Pontificis Providentia* : XXIX. Martii Pontificatus ſui anno eodem.

69 Aliæ ejusdem Sixti incipientes : *Deſolatæ Gregis* : VIII. Novembris Pontificatus ſui año II.

70 Aliæ Clementis VIII. incipientes : *Cum ſicut* : X. Maji Pontificatus ſui anno IX.

71 Aliæ ejusdem Clementis incipientes : *Viſo Memoriali* : XXV. Januarii Pontificatus ſui anno XI.

72 Aliæ ejusdem Clementis incipientes : *Licet Sacro*: XII. Januarii Pontificatus ſui año XIII.

73 Aliæ ejusdem Clementis incipientes : *Expoſitum Nobis* : XXVIII. Januarii Pontificatus ſoi anno eodem.

74 Aliæ ejusdem Clementis incipientes : *Quæcunque à Sede* : VII. Decembris Pontificatus ſui anno eodem.

75 Aliæ Pauli V. incipientes : *Expoſitum Nobis* : XXV. Junii Pontificatus ſui anno IV.

76 Aliæ ejusdem Pauli incipientes : *Cum inter Fratres* : XX. Novembris Pontificatus ſui anno XI.

77 Aliæ ejusdem Pauli incipientes : *Pro parte* : III. Junii Pontificatus ſui anno XIII.

78 Aliæ ejusdem Pauli incipientes : *Congregatio Sacrorum* : XXIII. Martii Pontificatus ſui anno XV.

79 Aliæ Gregorii XV. incipientes : *Cum aliàs* : XVII. Auguſti Pontificatus ſui anno I.

80 Aliæ Urbani VIII. incipientes : *Romanus Pontifex* : XV. Martii Pontificatus ſui anno I.

81 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Aliàs à felicis recordationis* : VII. Februarii Pontificatus ſui anno II.

82 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Cum ſicut Dilectus* : XXX. Junii Pontificatus ſui anno eodem.

83 Aliæ ejusdem Urbani incipientes ſimiliter : *Cum ſicut* : eisdem die, & anno.

84 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Exponi Nobis* : VIII. Auguſti Pontificatus ſoi anno III.

85 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Expoſitum Nobis* : XIX. Februarii Pontificatus ſui anno V.

86 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Ex incumbentis* : IX. Januarii Pontificatus ſui anno VII.

87 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Cum Procurator* : XXII. Martii Pontificatus ſui anno IX.

88 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Exponi Nobis* : XII. Julii Pontificatus ſui anno eodem.

89 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Cum ſicut* : II. Martii Pontificatus ſui anno XV.

90 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Exponi Nobis* : XXVIII. Julii Pontificatus ſui anno eodem.

91 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Aliàs poſtquam* : IX. Decembris Pontificatus ſui anno XVII.

92 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Sacra Congregatio* : XXIX. Januarii Pontificatus ſui anno XVIII.

93 Aliæ ejusdem Urbani ſimiliter incipientes : *Sacra Congregatio* : X. Septembris Pontificatus ſui anno eodem.

94 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Juſtis, ac honeſtis* : III. Maji Pontificatus ſui anni XX.

95 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Sacra Congregatio* : Eisdem die, & anno.

96 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Aliàs à Nobis* : X. Junii Pontificatus ſui anno eodem.

97 Aliæ ejusdem Urbani incipientes : *Cum ſicut* : XVII. Novembris Pontificatus ſui anno eodem.

98 Aliæ Innocentii X. incipientes : *Aliàs pro exequutione* : XXVII. Martii Pontificatus ſui anno III.

99 Aliæ ejusdem Innocentii incipientes : *Sacra Congregatio* : XV. Decembris Pontificatus ſui anno eodem.

100 Aliæ Alexandri VII. incipientes : *Cùm ſicut*: XI. Junii Pontificatus ſui anno V.

101 Aliæ ejusdem Alexandri incipientes : *Aliàs pro parte* : XXII. Junii Pontificatus ſui anno IX.

102 Aliæ Clementis X. incipientes : *Exponi Nobis* : XXIII. Septembris Pontificatus ſui anno VI.

103 Aliæ Innocentii XI. incipientes : *Nuper à Congregatione* : XXVI. Novembris Pontificatus ſui anno III.

104 Aliæ ejusdem Innocentii incipientes : *Exponi Nobis* : XXVII. Novembris Pontificatus ſui anno IV.

105 Aliæ ejusdem Innocentii incipientes : *Aliàs ad ſupplicationem* : XVI. Septembris Pontificatus ſui anno IX.

106 Aliæ ejosdem Innocentii incipientes : *Aliàs pro parte* : XVI. Junii Pontificatus ſui anno X.

107 Aliæ ejusdem Innocentii incipientes : *Exponi Nobis* : XVI. Octobris Pontificatus ſui anno eodem.

108 Aliæ ejusdem Innocentii incipientes ſimiliter : *Exponi Nobis* : X. Februarii Pontificatus ſui anno XII.

109 Aliæ ejusdem Innocentii ſimiliter incipientes: *Exponi Nobis* : X. Aprilis Pontificatus ſui anno eodem.

110 Aliæ Innocentii XII. felicis recordationis Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum incipientes : *Chriſtifidelium* : XIV. Kalendas Martii Pontificatus ſui anno III.

111 Aliæ ejusdem Innocentii incipientes : *Nuper pro parte* : VII. Aprilis Pontificatus ſui anno eodem.

112 Aliæ ejusdem Innocentii incipientes : *Debitum* : XIX. Maji Pontificatus ſui año eodem.

113 Aliæ ejusdem Innocentii incipientes : *Alias à felicis memoriæ* : V. Decembris Pontificatus ſui anno VI. reſpectivè expeditæ.

Cùm autem, ſicut eadem petitio continebat iidem Fratres Minores de Obſervantia Apoſtolicas largitiones, tàm ante literas fel. mem. Leonis X. Anteceſſoris noſtri incipientes : *Ita & Vos* : Univerſo Ordini Beati Franciſci, quam poſt Leonem ad hæc usque tempora iisdem Fratribus de Obſervantia, Beatæ Claræ, & Tertio de Pœnitentia Ordinibus, collata privilegia illæſa, & ſarta tecta tueri optent, memoriâ repetentes, per Sedem Apoſtolicam ſemel conceſ-

ſa

ANNO 1727.

ſa licèt ſæpe numero epprobata, & confirmata, ſi denuò Apoſtolicæ auctoritatis præſidio ſulciantur in ſuo robore magis perſiſtere, & maximum pondus apud omnes Chriſtifideles obtinere, propterea iidem Fratres Minores de Obſervantia prædictas literas Apoſtolicas noſtra euctoritate epprobari, confirmari, & innovari cupientes, per eundem Joſephum Mariam Nobis ſimiliter ſupplicari fecerunt, ut dicti Ordinie Minorum ſtabilitati, & decori juxta eorum vota conſulere, deque Apoſtolica benignitate providere, ut in aliis jam fecimus, dignaremur.

IV. Apoſtolicas Literas in favorem Ordinis Minorum nuper à ſe expeditas commemorat.

114 Dodum enim per quasdam literas noſtras IV. Idus Decembris 1725. incipientes: *Sollicitudo Eccleſiæ*: Inter alia ſuperiùs indicatam Conſtitutionem Pii Papæ V. cujus initium: *Dum ad uberes*: Quâ Ordines Regulares Mendicantium utriusque ſexus, resqoe eorum à quibuscunque exactionibus, & veſtigalibus eximuntur, de verbo ad verbum inſertam confirmavimus, & Ordioem Fretrum Minorum Regularis, & ſtrictiorie Obſerventiæ inter quatuor Mendicantium Ordines comprehenſum, ideoque privilegiis in eadem Conſtitutione expreſſis gaudere declarantes, illum eb omnium veſtigalium oners, & literarum ſolutione, præſertim in Dominiis S. R. E. perpetuò eximimus, aliisque gretiis Apoſtolicis cumulavimus.

De Exemptione à Gabellis.

De plena in Tertiarios Juriſdictione.

115 Per alias etiam literas noſtras Romæ datas apud Sanctum Petrum anno 17e5. IV. Idus Decembris Pontificatus noſtri anno II. incipientes: *Paterna Sedis Apoſtolicæ*: Alias literas, & privilegia à Romanis Pontificibus Anteceſſoribus noſtris io Tertiarios quoscunque, eorumque Ordinem quomodolibet collata, ipſosque Tertiarios habitum Pœnitentiæ à Fratribus Minoribus de Obſervantia ſumentes, & ab eis dependentes omnimodæ Juriſdictioni, & regimini Superiorum Generalium denuò ſubjecimus, & commendavimus.

De Præcedentia ſuper Reformatos quoscunque.

116 Ad hæc per alias Literas noſtras ſub annulo Piſcatoris Romæ pariter datas epud Sanctum Petrum die XIV. Februarii 1726. Pontificatus noſtri anno II. incipientes: *Paſtoralis Officii*: Statuimus, & ordinavimus, ut Fretres Minores de Obſervantia ubique terrarum tàm in Proceſſionibus quàm in publicis, & privatis actibus, & functionibus ſuper omnes Fratres Reformatos Miniſtro Generali totius Ordinis Minorum ſubjectos præcedentiâ gauderent.

De erectione Archiconfraternitatis Conceptionis Immaculatæ in Eccleſiis Ordinis.

117 Mox per alias Romæ datas apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1727. Kalendie Martii Pontificatus noſtri anno III. incipientes: *Ex quo Sedes Apoſtolica*: Conceſſimus, & indulſimus, ut in Eccleſie BEATÆ MARIÆ DE ARA CÆLI de Urbe Conventus eorundem Fratrum Minorum Obſervantium Archiconfraternitas Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immeculatæ inſtitueretur, cui eliæ quæcunque Confraternitates aggregari poſſent, cum nonnullis Indulgentiis in iisdem literis latiùs adductis, quarum tenores præſentibus pro expreſſis haberi volumus.

De Altaribus Privilegiatis perpetuis in Ordinis Eccleſiis.

118 Præterea Eccleſiis Miniſtro Generali ejusdem Ordinis Fratrum Minorum ſubjectis Indulgentias Altaris privilegiati ſub nonnullis modis, & formis conceſſimus, ut in Decreto ea de re die XIV. Decembris anni 17e5. vulgeto pleniùs continetur.

De Privilegiorum Terræ Sanctæ Confirmatione, & Exercitii Viæ Crucis approbatione.

119 Hodie verò per literes incipientes: *Loca Sancta*: Indulgentias, & Privilegia quæcunque ed Loce Secra Paleſtinæ accedentibus, & Guardiano, & Fratribus Minoribus de Obſervantie ibidem morantibus, & exercitium Viæ Crucis in Eccleſiis eorundem Fratrum peragentibus antea conceſſe, noſtris quoque literis incipientibue: *Inter*
(c) *plurima*: (a) epprobevimus, confirmavi-
120 mus, extendimus, & empliavimus, ut in iiſdem noſtris literis hodie confectis latiùs exprimitur.

V. Præmiſſa omnia ampliſſimè confirmat, & approbat.

Quare eidem Joſepho Mariæ ſpecialem gratiam facere volentes, & à quibusvis Excommunicationis, Suſpenſionis & Interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium tantum conſequendum harum, ſerie ebſolventes, & ebſolutum fore cenſentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, epprobetiones jam dictas, explicationes, declarationes, exemptiones, immunitates, libertates, facultates, favores, indulgentias etiam plenarias, & enimabus in Chriſti charitate defunctorum epplicabiles, peccatorum remiſſiones, ebſolutiones, privilegia, & indulta ſpiritualia, & temporalia, etiam quoad ſuſceptionem Secrorum Ordinum extre tempore à jure ſtatuta, ebsque exhibitione literarum Apoſtolicarum in forma Brevis, ſed vigore privilegiorum per Apoſtolicam Sedem, vel expreſſe, vel per viam Communicationis Regularibus conceſſorum, ut nuper à Nobis ipſis in Concilio Lateranenſi, & per Congregationem
(b) particularem decretum eſt, (b) aliasque
121 gratias per modum etiam communicationis & extenſionis cum aliis Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium, præſertim S. Benedicti, ac, quem Nos profeſſi ſumus, Ordinis Prædicatorum, nec non Societatis Jeſu; Item Sanctiones, Ordinationes, Decreta, Moderetiones, Conſtitutiones, tàm in Univerſi Ordinis Beati Franciſci ſub Fretrum Minorum tantùm, aut ſub alie quacunque denominatione, quæ hic pro expreſſa habeatur, quàm in eorundem Fratrum Minorum Obſervantium, Beatæ Claræ, & Tertii de Pœnitentia Ordinum, quorum privilegiorum confirmatio per Nos facta, ſalve & illæſa perſiſtat etiam quoad Superiores, Fretres, Moniales, Sorores eorundem trium Ordinum, Perſonasque quascunque, & Procuretores, & Syndicos quorumvis Conventuum, ipſosque Conventus, Monaſteria, Domus Regulares, Eccleſias, & alie Loca, etiam quoad ritum celebrationis Miſſarum, recitationis horarum Canonicarum, & aliarum precum, ac Feſte Sanctorum Ordinis Minorum.

Poſſe extra tempora ordinari declarat.

Communicationem Privilegiorum tum FF. Prædicatoribus antea conceſſum confirmat, & cum Ordine S. Benedicti, & Societate Jeſu expreſſe concedit.

VI. Confirmatio Generalis omnium Privilegiorum Ordinis etiam hic non expreſſorum in iis quæ pacificum ſtatum aliorum Ordinum ſecundæ, & tertiæ Regulæ non perturbant.

Confirmamus etiam ſuperiùs memoratas Litteras Apoſtolicas, in iis quæ præſentem ſtatum pacificum aliorum Ordinum Beati Franciſci nulla in re perturbant, & præcipuè Litteras Apoſtolicas prædictorum Anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, & alias quascunque Apoſtolicae litteras quomodocunque editas, etque vulgatas, dummodo earum exiſtentia legitimè, & validè comprobetur, etiamſi eædem Litteræ ſæpiùs conceſſæ fuiſſent, quas omnes, & ſingulas, inque iis contenta quæcunque, atque inde poſtea legitimè deducta, pariter confirmamus, nec cum reſcri-

ptis

prie per Venerabiles Fratres noſtros S. R.
E. Cardinales inde confectis in favorem di-
ctorum Fratrum ; Volentes , ut hic pro
ſufficienter expreſſis , atque inſertis teno-
res eorundem reſcriptorum , & literarum
cum omnibus clauſulis , decretis , & dero-
gationibus ſuis habeantur.

VII. Nonnulla Decreta in favorem Syndicorum edita, expreſsè approbat.

Una cum his præterea confirmamus duo
alia Decreta per eoſdem Venerabiles Fra-
tres S. R. E. Cardinales Immunitati Eccle-
ſiaſticæ tuendæ præpoſitos , quorum prius
(c) editum eſt die X. Maji 1669. (c) quo
122 Procuratores , & Syndici Fratrum Mino-
rum de Obſervantia ex literis Apoſtolicis
fel. mem. Anteceſſoris noſtri Clementis Pa-
pæ VII. gaudere declarantur privilegio fori
in cauſis civilibus , criminalibus , & mixtis,
nec poſſe compelli ad exercenda munia
publica Communitatis , nec ab ullo mole-
ſtari, niſi coram legitimo Conſervatore. Al-
terum verò die XIV. Januarii 1698. vulga-
(d) tum (d) quo Agentes Monaſteriorum Mo-
123 nialium Ordinis Beatæ Claræ exempti di-
cuntur à repreſaliis.

Confirmamus item Declarationem S. R. E.
Cardinalium bono Regimini Præpoſitorum
(e) die XXIV. Januarii 1599. factam. (e) qua
124 ſinguli Apoſtolici Syndici pro ſingulis Con-
ventibus Fratrum Minorum Obſervantium
legitime deputati à ſolutione Collectarum
in oneribus Communitatum exempti eſſe
ſtatuuntur.

VIII. Quæcunque alia Decreta favore trium Ordinum Beati Franciſci emanata , & Literas omnes Prædeceſſorum , quamvis revocatas, innovat , & denuo concedit , dummodò Concil. Trid. non adverſentur.

Demum confirmamus , & perpetuò ap-
probamus quæcunque alia Decreta , Apo-
ſtolicaſque Declarationes per eoſdem S. R.
E. Cardinales quandocunque , & quomo-
docunque vulgatas pro Fratribus Minoribus
Obſervantibus , & Beatæ Claræ , ac Ter-
tio de Pœnitentia Ordinibus , dummodo
ejuſmodi Literæ , & Declarationes Concilii
Tridentini Decretis non adverſentur : In
plenam etiam obſervantiam , priſtinum, &
validiſſimum ſtatum reſtituimus , revoca-
mus , innovamus omnia , & ſingula præ-
miſſa , & quatenus opus eſt, ea omnia de-
nuò concedimus , & indulgemus , illiſque
perpetuæ , & inviolabilis Apoſtolicæ firmi-
tatis robur adjicimus , omneſque , & ſin-
gulos juris, aut facti quarumcunque ſolem-
nitatum de jure, uſu , conſuetudine , aut
alias quomodolibet requiſitarum, ac in præ-
miſſis fortaſſe omiſſarum , nec non quos-
cunque alios, quantumvis ſubſtantiales de-
fectus , ſi qui forſan quomodolibet reperi-
rentur , auctoritate noſtrà ſupplemus.

IX. Clauſulæ præſervativæ harum Literarum.

Volumus autem, præſentes noſtras Lite-
ras , & in eis , ut dictum eſt , contenta
quæcunque , ſemper validas , & efficaces
eſſe , & fore, ſuoſque totos plenarios , &
integros effectus ſortiri , & obtinere , & ab
omnibus , & ſingulis, ad quos nunc quo-
modolibet ſpectat , & in futurum ſpecta-
bit , firmiter , & inviolabiliter obſervari ,
neque ullo unquam tempore ex quocun-
que capite, etiam in Corpore Juris expreſſo,
aut ex aliqua cauſa , quantumvis pia , le-
gitima, privilegiata , & juridica, ex eo etiam
quòd quicunque in præmiſſis , & circa ea
quomodolibet ex qualibet cauſa , ratione ,
actione , vel occaſione jus , aut intereſſe ha-
bentes , vel ſe habere prætendentes, illis non
conſenſerint , nec ad id vocati, citati , & au-
diti fuerint, & cauſæ , propter quas eædem
præſentes Literæ prodierint, adductæ, verifica-
tæ & juſtificatæ non fuerint, de ſubreptionis vel
obreptionis, aut nullitatis, ſeu invaliditatis vi-
tio, vel intentionis noſtræ, aut quolibet alio
quantumvis magno, ſubſtantiali, inexcogita-
to, ac ſpecificam, & individuam mentionem
requirente defectu , ſive etiam ex eo, quòd
in præmiſſis , eorumve aliquo ſolemnitates,
& quævis alia ſervanda, & adimplenda, ſer-
vata , & adimpleta non forent , aut ex quo-
cunque alio colore, prætextu, ratione, alia-
ve cauſa, etiam tali , quæ ad effectum vali-
ditatis præmiſſorum neceſſariò exprimenda
eſſet, notari, invalidari, retractari, limitari, in-
fringi, reſtringi, in jus, vel controverſiam vo-
cari, aut ad viam, & terminos juris reduci
non poſſint, & nemo contra eas reſtitutio-
nis in integrum, aperitionis oris, aut aliud
quodcunque facti, vel gratiæ remedium im-
petrare, ſeu quomodolibet , etiam motu pro-
prio conceſſo uti, vel ſe juvare in judicio ,
vel extra illud valeat , nec eaſdem præſentes
ſub quibusvis ſimilium gratiarum revocatio-
nibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modifi-
cationibus, derogationibus , aliiſque contra-
riis diſpoſitionibus per Nos etiam , & Suc-
ceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tem-
pore exiſtentes , etiam die proxima poſt eo-
rum aſſumptionem , vel aliàs motu ſimili , &
conſiſtorialiter, etiamſi de his noſtris præſen-
tibus ſpecialis mentio fieret , pro tempore fe-
ctis , & faciendis comprehendi , ſed ſemper
ab illis exceptas eſſe volumus, & quotiescun-
que illæ emanabunt, toties in priſtinum , &
validiſſimum ſtatum reſtitutas , repoſitas , &
plenariè reintegratas , ac denuò etiam ſub
quacunque poſteriori data conceſſas eſſe , &
fore decernimus.

X. Decretum irritans.

Sicque, & non aliàs per quoscunque Judi-
ces Ordinarios, vel Delegatos, quâvis aucto-
ritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apo-
ſtolici Auditores , ac S. R. E. Cardinales, e-
tiam de Latere Legatos , Vicelegatos , dictæ-
que Sedis Nuncios judicari , & definiri debe-
re volumus : Quidquid ſecus ſuper his à quo-
quam quavis auctoritate ſcienter vel igno-
ranter contigerit attentari.

XI. Cardinalis Protector Ordinis , vel etiam Auditor Cameræ eas faciant inviolabiliter obſervari.

Quocirca dilectis Filiis , noſtro dicti Ordi-
nis Fratrum Minorum de Obſervantia nun-
cupatorum Cardinali Protectori, nunc, & pro
tempore exiſtenti , ſeu in illius abſentia, vel
defectu alteri ex parte S. R. E. Cardinalibus
munus Protectoris hujusmodi gerenti, ac cau-
ſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali
Auditori per eaſdem præſentes committimus,
& mandamus, quatenus ipſi, vel alter eorum
per ſe, vel alium , vel alios eaſdem præſentes
Literas , & in eis contenta quæcunque ubi,
& quando opus fuerit , & quoties deſuper
fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes , faci-
ant auctoritate noſtra plenum earum effectum
ſortiri , illiſque omnes, quos concernunt, pa-
cificè frui, & gaudere, non permittentes quem-
quam contra præſentium tenorem ſuper his
quomodolibet indebitè moleſtari , perturbari,
inquietari, vel impediri, contradictores quos-
libet, & rebelles per Sententias , Cenſuras, &
pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna Juris,
& Facti remedia appellatione poſtpoſita com-
peſcendo , legitimiſque ſuper his habendis
ſervatis proceſſibus cenſuras , & pœnas ipſas
etiam iteratis vicibus aggravando, invocato
etiam ad hoc , ſi opus fuerit , auxilio Bra-
chii Sæcularis.

XII. Clauſulæ derogatoriæ.

Non obſtantibus noſtris , & Cancellariæ Apo-
ſtolicæ regulis de non tollendo jure quæſito , &
Conſtitutione fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. ſimili-

ter Prædeceſſoris Noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque procadera, aut alii, vel aliis vices ſuas committere audeant, ſeu præſumant, ac in Concilio generali edita da duabus dietis, aliisque quibusvis in contiarium præmiſſorum forſan quomodolibet aditia, vel edandis ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Provincialibus, & Capitularibus dicti Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia ountupatorum, etiam Juramento, Confirmationa Apoſtolica, vel quavis firmitata alia roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & litteris Apoſtolicis, ſub quibuscumque tenoribus, & formis per Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, & Nos ipſos, & Sedem prædictam cum quibusvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, modificativis, præſervativis, exceptivis, reſtitutivis, declarativis, mentis attaſtativis, ac darogatoriarum derogativis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis, & ioſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu pari, ac conſiſtorialiter, aut aliàs quomodoliber, etiam iteratis vicibus in contrarium eorumdem præmiſſorum conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi da illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac da varbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium, & ſingulorum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expraſſis, & inſertis habenres, illis aliàs io ſuo robore permanſuris, latiſſimè, & pleniſſimè, ac ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæterisqua contrariis quibuscumque.

XIII. Harum axemplis omnimoda fides habeatur.

Volumus autem, ut earumdem præſentium litterarum tranſumptis, manu alicujus ex Secretariis Miniſtri, vel Commiſſarii generalis Ordinis eorumdem Fratrum de Obſarvantia, ſeu Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo Off.cii ajusdem Miniſtri, vel Commiſſarii, aut Procuratoris generalis ipſius Ordinis, vel alterius Parſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

XIV. Nemo hanc Conſtitutionem infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, innovationis, novæ conceſſionis, roboris, adiectionis, defectuum ſuppletionis, Decreti, Mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit iocurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo ſeptimo 5. Nonas Aprilis Pontificatus Noſtri anno III.

P. Cardinalis Prodatarius.

P. Cardinalis Oliverius.

Viſa da Curia J. Archiapiſcopus Ancyranus.

Loco ✠ Plumbi.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Conſtitutio, quâ privilegia Ordini Prædicatorum à S. Sede hactenus indulta confirmantur, innovantur, extanduntur, declarantur, ac novis etiam conceſſionibus ampliantur, cum oaceſſariis, & opportunis derogationibus. XXXVII.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

§. 1.

Proœmium.

PRETIOSUS in conſpectu Domini Fratrum Prædicatorum inclytus Ordo, quem Divinus Sponſus, ad cumulandos dilectæ Sponſæ ſuæ Sacroſanctæ Eccleſiæ in Terris militanti cæleſtes Triumphos, excitavit, & quem Nos ab ineunte ætata noſtra expreſſè profeſſi ſumus, promeretur, ut ea, quæ ob innumera, & in dies adoleſcentis erga Sedem Apoſtolicam merita, de plurium Romanorum Pontificum Prædeceſſorum Noſtrorum, diverſis ſic meritis & ipſis exigentibus temporibus, gratiâ proceſſerunt, in unum à Nobis redigantur, approbentur, confirmentur, & de novo, novis etiam ſopervantis meritis, concedantur, ut ex eis omnibus ſic in unum redactis, debita Privilegiorum amplitudo, & ex ea alritudo appareat meritorum, & Ordo ipſa in Nobis Filii expertus obedientiam, & reveraotiam, patarni nunc quoqua, Divina ſic diſponanta bonitata, noſtri amoris affectum experiatur, & liberalitatem.

Motiva hujus Conſtitutionis

Hinc Nos, qui dudum inter alia volumus, quòd Litteræ ſuper Indulgentiis non expediantur *ad inſtar*, niſi ſpecificentur, Ordinem Prædicatorum hujusmodi amplioribus gratiis, & favoribus proſequi volentes, ac dilectos Filios Fratrem Thomam Ripoll Magiſtrum, & Fratrem Angelum Guilhelmum Molum Procuratorem Generales Ordinis, omnesque, & ſingulos illius Superiores, & Fratres, aliasque perſonas ſuo loco ſubjungendas, à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jura, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodoliber innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fora cenſentes, nec noo omnium, & ſingulorum infraſcriptorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum & Noſtrarum mox refarendarum Litterarum, Congragationum Decratorum, inſerius dicendorum, reſpectivè tenores præſentibus, perinda ac ſi da verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerti forent, pro axpreſſis habentes, Motu proprio, non ad alicujus ſuper hoc Nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ax certa ſcientia, meriſque daliberatione, & liberalitate noſtria, daqua Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudioa, eidem Ordini omnes, & ſingulas ſucceſſivè racenſendas, ac alias quascumqua gratias, axemptiones, Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, oec non conceſſiones cujuscumqua generis, conditionis, & ſpeciei, Fratribus, & Sororibus quibuscumqua prædicti Ordinis Prædicatorum, ac atiam Tertii Ordinis da Pœnitentia S. Dominici nuncupatis, da Apoſtolica largitata conceſſas tàm generaliter, quam ſpecialiter, & in individuo, confirmamus, innovamus, & quatenus opus ſit, de novo concedimus.

ANNO 1727.

I. Indulgentiæ pro Societate Nominis Jeſu.

§. 2. Et primo quidem omnes, & ſingulas Indulgentias, Confraternitati Sanctiſſimi Nominis JEſu, ſive aliàs Nominis Dei, & Juramentorum (quam ab ipſo Ordine Prædicatorum originem duxiſſe, Prædeceſſor Noſter Sanctus Pius V. in Litteris: *Decet Romanum Pontificem*: 21. Junii 1571. animadvertit, ejusque Auctorem antea Fratrem Didacum de Victoria Conventus Sancti Pauli Burgenſis prædicti Ordinis, eundemque egregium Verbi Dei Prædicatorem dixerat Pius PP. IV. in Conſtitutione: *Salvatoris*: Idibus Aprilis 1564.) à prædicto Pio IV. in alia Conſtitutione incipiente: *Injunctum Nobis*: eisdem die, & anno: Gregorio XIII. in Litteris ſuis: *Aliàs per fel. rec. Pium PP. IV.* & duabus aliis incipientibus: *Aliàs fel. rec. Pius PP. IV.* 9. Julii, & 5. Septembris 1580, & 22. Septembris 1583. cæterisque aliis Romanis Pontificibus deinde conceſſas; declarantes, eas omnes Indulgentias accipiendas eſſe ad normam Litterarum Pauli V. *Quum certas unicuique Confraternitati*: 31. Octobris 1606. *Pias Chriſtifidelium*: 28. Septembris 1612. *Quum ſicut nuper accepimus*: 1. Aprilis 1613. atque Venerabilis record. Innocentii XI. *Quum dudum*: 18. Aprilis an. 1678.

Ubi reperiuntur Eccleſiæ Ordinis, in ipſis ſolis hæc Societas eſſe debet.

Declarantes inſuper, ac mandantes juxta prælibatas Litteras S. Pii V. Confraternitatem eandem in locis, in quibus Conventus Ordinis præfati exiſtunt, aut quandocumque ſunt extituri, in ſolis ejusdem Ordinis Eccleſiis exiſtere poſſe, ac in eisdem dumtaxat per Fratres prædictos functiones quaslibet ad d. Confraternitatem ſpectantes eſſe peragendas, niſi aliàs ſpeciali Indulto aliud ab Apoſtolica Sede fortè conceſſum reperiatur; nec non ad normam prædictarum Pauli V. Litterarum; *Quum certas*: poteſtatem tales Confraternitates erigendi, & fundandi, ac Indulgentias communicandi, aliàs à S. Pio V. in memoratis Litteris, Provincialibus, ac etiam Conventuum Prioribus permiſſam, ſoli Ordinis Generali Magiſtro, vel Vicario Generali eſſe privativè adjudicandam.

Soli Magiſtro Ordinis, aut Vicario Generali aſſeritur facultas ejuſcemodi Societates fundandi.

II. Indulgentiæ pro Confraternitate Sanctiſſimi Corporis Chriſti.

§. 3. Indulgentias quoque, ac gratias omnes Confraternitati Sanctiſſimi Corporis Chriſti in Eccleſia domus B. M. V. ſuper Minervam prædicti Ordinis Prædicatorum, ex qua tanquam à prima, & principe innumeræ aliæ in totum, quà latè patet, Chriſtianum Orbem, in perpetuum tanti Sacramenti cultum, prodiere, à Prædeceſſoribus noſtris ob ejusdem origine benignè conceſſas, nimirum, à Paulo Papa III. in Conſtitutione: *Dominus noſter Jeſus Chriſtus tranſiturus*: pridie Kalend. Decembris 1539. & *Ad providam*: Gregorio XIII. *Paſtoris æterni*: octavo Idus Auguſti 1573. Paulo V. in Conſtitutione: *Quum certas*: 3. Novembris 1606.

III. Indulgentiæ pro Societate Sanctiſſimi Roſarii.

§. 4. Inſuper Indulgentias Societati Sanctiſſimi Roſarii, ab ipſo Ordinis Prædicatorum Fundatore P. S. Dominico cum inſigni animarum fructu, & B. M. V. honore, inſtituti, à quocumque, & quomodocumque conceſſas: nominatim verò à laudato Sancto Pio V. LXXXVI. *Inter deſiderabilia*: 28. Junii 1569. & à Sixto V. XXI. *Dum ineffabilia*: 30. Januarii 1586. Urbano IV. Johanne vulgò XXII. Sixto IV. Innocentio VIII. Alexandro VI. Julio II. ac Leone X. (qui in Conſtit. XLVI. *Paſtoris æterni*: Pridie Nonas Octobr. 1520. conceſſerat, ut Confratres, & Conſorores Roſarii per Confeſſarium prædicti Ordinis Prædicatorum in certis diebus ab eodem aſſignatis abſolvi poſſent ab omnibus caſibus, & cenſuris, etiam Apoſtolicæ Sedi reſervatis, exceptis contentis in Bulla Cœnæ, eorumque Juramenta quæcumque, ſine præjudicio alicujus, relaxari, & Vota, ultramarinis, Viſitationis Liminum BB. Apoſtolorum Petri & Pauli, nec non Caſtitatis, & Religionis Votis exceptis, in alia pietatis opera commutari, Ordinarii Loci, vel cujusvis alterius licentiâ deſuper minimè requiſitâ; quæ quidem, ut ſupra, pariformiter confirmamus, innovamus, & de novo concedimus, ſed intelligenda, & accipienda volumus, & declaramus juxta ſancita à Clemente VIII. in Conſtitutione CXV. *Quæcumque à Sede*: 7. Decembris 1604. §. 9. nimirum, ut Confeſſarii prædicti ab Ordinario Loci, & à ſuis Superioribus ſint approbati, neque abſolvere poſſint à gravioribus caſibus prædictæ Sedi reſervatis, & ab ipſo Clemente VIII. ibidem expreſſis, aut reſervatis Ordinario Loci, neque ab excommunicatione ab homine lata, neque diſpenſare valeant cum prædictis ſuper quacumque irregularitate, ex defectu, vel delicto proveniente) Adriano VI. Clemente VII. Paulo III. Julio III. Paulo IV. Pio IV. & prædicto S. Pio V. ac Gregorio XIII. Nec non à nonnullis prædictæ Sedis de latere Legatis, & Nuntiis: ac demùm ab Innocentio XI. *Nuper pro parte*: 31. Julii 1671. ſimulque Decreta noviſſima per Congregationem SS. Indulgentiis præpoſitam edita 13. Apr. & 13. Auguſti 1726. & per Nos approbata.

Super quibus Caſibus, & Votis, & quinam Confeſſarii Ordinis poſſint cū Roſarii Confratribus, & Conſororibus abſolvere, & commutare.

Rudiores ſola devota recitatione Roſarii Indulgentias prædictas lucrari poſſunt.

Ad conſolationem Perſonarum verè rudiorum, ac Divinis meditandis Myſteriis in præfato S. Roſario comprehenſis minùs idonearum; Præterea declarantes eaſdem devotâ, ac piâ ejusdem Roſarii recitatione prædictas Indulgentias, juxta poſterius hoc Decretum, Myſteria illa meditantibus tantummodo conceſſas, etiam lucrari poſſe; tametſi planè volumus, ut iisdem Reparationis noſtræ Myſteriis Sacratiſſimis meditandis juxta Roſarii inſtitutum aſſueſiant.

Indulgentia plenaria viſitantibus Capellam Roſarii infra octavam, vel in ipſa octava ejusdem.

§. 5. Ut tamen devotio Deo, ac B. M. V. adeò accepta, ac Populis ſalutaris in dies augeatur, de Apoſtolica benignitate indulgemus, quatenus in perpetuum viſitantes infra Octavam, vel in ipſa Octava Feſti Roſarii Capellam, in qua erecta ſit Societas ejusdem Roſarii, die per eosdem eligenda, Indulgentiam plenariam conſequantur, ſi confeſſi, ac Sacrâ Euchariſtiâ refecti, pias de more Eccleſiæ ad Deum preces effuderint; Declarantes ad mentem quoque Prædeceſſorum Noſtrorum, hanc & cæteras ſuperiùs confirmatas Indulgentias, viſitantibus Capellam Roſarii conceſſas, eos ſolummodo lucrari poſſe, qui Capellam ipſam, ſive Altare, non verò quamcumque Sanctiſſimæ Virginis Roſarii Statuam extra Capellam prædictam conſtitutam viſitaverint.

Viſitanda Capella non Statua.

Nova Roſaria interdicuntur.

§. 6. Ne verò eadem devotio in poſterum minuatur, Conſtitutionem CXLIX. Alexandri VII. incipientem: *In ſupremo*: editam die 28. Maij 1664. reſpectu Roſarii vulgò *Seraphici*: & aliam Clementis XI. *In ſupremo*: ad petitionem moderni Ordinis Prædicatorum Procuratoris Generalis 8. Martii 1712. reſpectu alterius Roſarii in honorem Sanctiſſimæ Trinitatis nuncupati, à conſulta Sacrorum Rituum Congregatione emanatam, confirmamus, & innovamus, ut ſupra, easque, & in eis contenta quæcumque extendimus, & ampliamus, Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, ad cætera quæcumque Roſaria de novo inventa, aut invenienda ſine opportuna prædictæ Sedis facultate, quibus authenticum Roſarium prædictum, Deo, & B. M. V. Sacrum, non ſine Fidelium perturbatione antiquaretur.

Miſſa privilegiata Roſarii.

§. 7. Confirmamus pari, & expreſſa Ratione eidem Ordini privativè circa Miſſam Votivam Privilegiatam prædicti Roſarii incipien. *Salve Radix Sancta*: Conſtitutionem XXIX. Clementis X. incipien. *Cæleſtium munerum*: 16. Februarii 1671.

Solius Magiſtri Ordinis, aut Vicarii Generalis facultas privativa inſtituendi Societates Roſarii, facta eidem Magiſtro certa facultate pro Regionibus Occident. & Orient. ſubdelegandi alios in Ordine ad ibid. illas, ſicut & alias Soc. inſtituendas.

§. 8. Prædeceſſorum inſuper quorumvis Noſtrorum Conſtitutiones, nec non Congregationis Rituum in una *Mediolanen.* Decretum latum die 9. Aprilis 1661. quibus poſt S. Pium in prædicta Conſtitutione: *Inter deſiderabilia*: aſſerta eſt privativa facultas erigendi, ac fundandi Societates Roſarii, eisque prædictas Indulgentias communicandi ſoli Magiſtro Ordinis, aut Vicario Generali prædicto; Ita tamen, ut per præſentem Conſtitutionem noſtram

Motu,

Digitized by Google

Anno 1727.

Motu, ſcientia, & poteſtate prædictis Indultum illud per Prædeceſſores Noſtros Innocentium XII. & Clementem XI. in Apoſtolicis Litteris ſuis ſimiliter incipientes: *Exponi Nobis nuper fecit dilectus Filius Antoninus Cloche*: 1. Martii 1692. & 18. Fabruarii 1713. eidem tunc in humanis exiſtenti Ordinis prædicti Magiſtro quoad viveret conceſſum, circa facultatem Provinciales Canarienſem, S. Crucis, S. Antonii in Indiis, Mexican, Peruan. Quiten. Chilen. Guaxacan. Chiapen. Angelorum in nova Hiſpania, Philippinarum, & Congregationis Indiarum Orientalium Portugalliæ, nec non Vicarios Provinciales Miſſionariorum in Tunkini, & Sinarum Regnis, pro erectione Societatis Roſarii, in illis Regionibus longiſſimè diſtantibus, ſubſtituendi, & delegandi ea lege, ut iidem alios ſubdelegare nullatenus poſſent, & quotannis eundem Antonium de erectis Confraternitatibus certiorem reddere tenerentur, ac ſalva ſemper auctoritate Congregationis Venerabilium Fratrum S. R. E. Cardin. Concilii Tridentini Interpretum, non ſolùm ad modernum primò dictum, ſed etiam ad quemvis pro tempore futurum prædicti Ordinis Magiſtrum, etiam reſpectivè ad Provincialem de Buenos Ayres, & ad Vicarios Congregationis Sanctiſſimi Nominis JEſu, & Sac. Roſarii in America, ac etiam in ordine ad erigendas Societates ſupradictas ejusdem Nominis JEſu, & infra dicendas Militiæ S. Thomæ in prædictis omnibus Regionibus, extendimus, & ampliamus.

Pro fundandis Societatibus non requiritur diſtantia aliàs ſancita.

§. 9. Ac demum Declarationem prædictæ Congregationis Indulgentiis præpoſitæ 7. Septembris Anno 1607. de Mandato prælaudati Clementis VIII. nimirum, pro erigendis novis illis, aliisque Societatibus non requiri diſtantiam illam, quæ per antiquiores Apoſtolicas Ordinationes ſancita fuerat, dummodo cætera ſerventur requiſita.

IV. Indulgentiæ pro Societate Crucesignatorum & Miniſtris S. Officii.

§. 10. Deinde Indulgentias omnes, ac ſingulas, & gratias à S. Sede Crucesignatis, ac Miniſtris S. Officii conceſſas, neque ab eadem Sede expreſsè revocatas.

V. Indulgentiæ pro Societate Militiæ Angelicæ Cinguli S. Thomæ.

§. 11. Ulteriùs Indulgentias omnes, & ſingulas, & gratias Societati *Militiæ Angelicæ*: aut *Cinguli S. Thomæ Aquinatis* pro obtinenda ſub protectione ejusdem in arduo tentatæ caſtitatis certamine victoria, ac reſpectivè propaganda erga S. Doctorem devotione, fundatæ conceſſas pro diverſis Eccleſiis Conventuum noſtri Ordinis prædicti ab Apoſtolica Sede per Innocentium X. Brevi dato ad Lovanienſes 21. Martii 1654. Innocentium XI. pro Eccleſia ſub nuncupatione Roſarii Conventus Veneti: & præcipuè per Innocentium XII. pro Eccleſia Conventus Mutinen. ſub die 24. Decembris 1695. ac pro Eccleſia Conventus Cæſaraugustani ad Sanctum Idelphonſum in Conſtitutione incipiente: *Conſiderantes noſtræ mortalitatis*: Idibus Septembris 1693. cui inhærentes præcipuum hujus Societatis Feſtum declaramus diem XXVIII. Januarii, Tranſlationi Corporis S. Doctoris ſacrum, eamque Societatem cum prædictis Indulgentiis, & gratiis à Prædeceſſoribus noſtris conceſſis ad totum prædictum Ordinem Prædicatorum auctoritate, ut ſupra, extendimus, & ampliamus; eidemque quatenus opus ſit unientes, & incorporantes Societatem Academiæ Studentium ejusdem S. Thomæ, fundatam in Eccleſia Barchinonenſi Fratrum Prædicatorum ad honorem S. Catharinæ V. & M. erecta, ac cum prædicta fermè convenientem, atque confirmatam, & pluribus Indulgentiis auctam à Sixto V. in Conſtitutione ſua: *Salvator Noſter*: Kalend. Junii 1586. Deinde à Paulo V. in Conſtitutione incipientem: *Pietatis, & Chriſtianæ caritatis*: 4. Septembris 1617. ac demum ab Innocentio XI. *Dudum fel. rec. Paulus PP. V.* 16. Junii 1681. concedimus, & communicamus quaslibet Indulgentias à mox dictis Prædeceſſoribus noſtris huic Societati & Academiæ conceſſas, ac illi antea ex aliis prædictis Apoſtolicis Indultis non convenientes, ac expreſsè, & ſignanter illam LX. dierum pro iis, qui ex eadem Societate, Concluſionibus, & Diſputationibus Theologalibus ejusdem Societatis interfuerint: quo ſic Angelico S. Thomæ lacte paſti, ac nutriti Confratres, & Conſorores, caſtitatis donum Deo dante feliciùs tueantur amiſſum; Eadem Auctoritate Apoſtolica præfatas Confraternitates erigendi, & inſtituendi ubique facultatem, & quidem privativam, concedentes Magiſtro Ordinis, ac Vicario Generali pro tempore.

Feſtum ejus præcipuum.

Unitur eidem Societas Academiæ Studentium S. Thomæ.

Magiſtri Ordinis, & Vicarii Generalis facultas privativa eam Societatem ubique fundandi.

VI. Indulgentiæ pro Eccleſiis, Societatibus, & Habitu benedicto Ordinis.

§. 12. Demum Indulgentias quarumcumque aliarum Societatum in Eccleſiis quibusvis Ordinis prædicti canonicè erectarum, eisdem à prædicta Sede conceſſas, ſicuti & quaslibet Indulgentias Ordinis Eccleſias viſitantibus à quocumque conceſſas; Iisque addimus Indulgentiam quinque annorum, totidemque quadragenarum ſingulis devotè deoſculantibus Religioſum Habitum Ordinis benedictum.

VII. Regulæ pro Congregationibus Sæcularium ſpectantium ad Societates erectas in Eccleſiis Ordinis.

§. 13. Quum verò Nobis multiplici conſtet experimento, Congregationes ab uſu, Cappæ, *Cappatas*, & reſpectivè *non Cappatas*, aut quocumque nomine appellatas uniones Sæcularium adminiſtrantium temporalia bona ad prædictas Nominis JEſu, Roſarii, aliasque Societates Sæculares in Eccleſiis præfati Ordinis fundatas ſpectantia, quæque de directo Dominio præfatorum Fratrum, ſive eorum Conventuum, aut Eccleſiarum, in opus pium etiam determinatum convertenda, verè & realiter ſunt, & quatenus opus ſit, verè & realiter eſſe, ac fore quandocumque, Motu, ſcientia, & auctoritate prædictis declaramus, & ſancimus: ſive ad aliquod pietatis opus, vel devotionem aliquam peragendam, in eisdem Eccleſiis, aut in aliquo Oratorio ad prædictum Ordinem quoque ſpectante, quomodocumque introductas, contra ſuam ipſarum Inſtitutionem, in apertam Dei, B. M. V. Sanctorumque, ſub quorum Invocatione erectæ fuerant, ac fundatæ, gravemque injuriam, Fidelium ſcandalum, & prædicti Ordinis Fratrum perturbationem, ac præjudicium, paſſim contra ipſorum Superiorum ejusdem Ordinis Auctoritatem per deſpoticam bonorum prædictorum adminiſtrationem, per lites acerrimas Fratribus intentatas, ac nonniſi expenſis Societatum præfatarum in præpoſterum uſum converſis, introductas, ac terminatas, per apertum contemptum; Immo quandoque, quod longè intolerabilius eſt, per violentam ſui ipſorum introductionem in Sanctuarium, ſive in ea, quæ merè ſpiritualia, aut ſpiritualibus adnexa ſunt, nec non per plures alios diverſos modos, utique damnandos, ſeſe ingerere, atque intromittere; Hinc ad tantum malum tollendum, per noviſſimum Capitulum Generale Ordinis Bononiæ habitum 1725. in Commiſſione II. ad Nos delatum, & ad conſulendum Dei, B. M. V. & Sanctorum famulatui, Eccleſiarum decori, ac Fratrum prædictorum quieti, non ſolùm hactenus aliquas ejuscemodi effrænes Congregationes per Apoſtolicas Litteras ſuppreſſimus, verùm, ut Apoſtolica providentia noſtra ad totum ſpectatiſſimum Ordinem in hos ipſo quoque ſeſe extendat, Motu, ſcientia, & poteſtate prædictis ſub interminatione Divini Judicii, nec non ſub Excommunicatione latæ Sententiæ eo ipſo, absque alia declaratione incurrenda, à qua ſolùm per Magiſtrum Generalem, vel Generalem Vicarium Ordinis, & non

Diſpoſitio circa bona earundem Societatum.

Motiva ejusdem Ordinationis.

Fratres inpoſterum nullam ejuscemodi Congregationem introducere audeant.

per alium quemcumque inferiorem, abſolvi poſſint, omnibus, & ſingulis Fratribus, & Superioribus, etiam Provincialibus prædicti Ordinis, præcipimus, & mandamus, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione, ne, ubi hactenus prædictæ, aliæve conſimiles quæcumque Congregationes, aut Uniones erectæ, fundatæ, & inſtitutæ non ſunt, non ſolùm actu introducere, ſed et introducantur attentare, vel operari, inconſulto Romano Pontifice pro tempore, audeant, vel præſumant. Ubi verò primùm ſub veræ devotionis obtentu, vel Fratrum conniventia, vel alia quacumque vi, & cauſa in Eccleſiis, aut Conventibus, & Oratoriis prædictis, actu erectæ, & inſtitutæ reperiuntur, diſtrictiſſimè in virtute Sanctæ Obedientiæ eiſdem Congregationibus, aut Unionibus, earumque ſingulis Membris præcipimus, & mandamus, ut juxta religioſum, ac pium Societatum, quarum ſunt Miniſtri, inſtitutum, omnino intra certos modeſtiæ terminos ita ſeſe contineant, ac in Dei famulatu exerceant, ut firma penitus, ac illæſa undiqua ſit debita reſpectivis Superioribus prædicti Ordinis, eorumque delegatis Religioſis, obedientia, & ſubjectio: in iis omnibus, quæ Societatem, ac etiam Congregationem ipſam, ſive ſpiritualia ſint, ſive temporalia, & nominatim ac ſignanter & expreſsè diſpenſationem, cuſtodiam, ac uſum prædictorum bonorum mobilium, & immobilium quorumvis, quomodocumque ſpectant, ut uno corde, & ore cum prædictis Fratribus Directoribus, Deo in odorem ſuavitatis miniſtrent.

Congregationum debita obedientia erga Fratres in divinis.

§. 14. Si verò, quod abſit, Congregatio aliqua prætextu conſuetudinis etiam immemorabilis, aut conventionis, vel alterius cujuscumque tituli adhuc obſiſtere perget in iis, quæ præſenti hac noſtra Conſtitutione ſancita ſunt, Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus eam, ejusque omnia, & ſingula Membra contra prædicta quovis modo refragantia privamus tam in vita, quàm in morte, & poſt mortem omnibus, & ſingulis Indulgentiis, & gratiis ſpiritualibus quibuscumque ad Societatem, ad quam pertinebunt, ſpectantibus, eamque, vel eas ſupprimimus, atque diſſolvimus, quinimmo privatas, ſuppreſſas, & diſſolutas declaramus, & decernimus; Mandantes locorum Ordinariis, ut de hoc ipſo per prædictos Fratres admoniti, invocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis, talem diſſolutionem, & ſuppreſſionem ad exitum perfectum omninò perducant, applicatis bonis mobilibus, & quidem omnibus in univerſum, & quibuscumque in favorem Eccleſiæ Fratrum: immobilibus verò, duntaxat poſt deductam in favorem ejusdem Eccleſiæ Fratrum congruam dotem, pro decenti manutentione Capellæ, ſeu Altaris, nec non pro Miſſis perpetuò per ipſos celebrandis, Seminario Clericorum, eoque deficiente, alteri operi pio ſibi bene viſo, quoties tamen bona prædicta tam mobilia, quàm immobilia præfatæ Capellæ, aut Altari Fratrum ex aliqua graviſſima cauſa minimè relinquenda fore viſum fuerit. Si verò bona ipſa leviora ſint, eadem omninò Capellæ, ſive Altari, & Conventui plenariè applicanda ſancimus, & applicata declaramus.

Privantur refragantes gratiis ſpiritualibus Societatis eorum.

Diſſolvendæ Congregationes refragantes, & modus diſſolutionis peragendæ.

§. 15. Eandem verò ſubjectionem Prælatis, ac Religioſis Ordinis circa prædicta omnia præſtabunt etiam Seculares quicumque, congregati ad adminiſtranda bona Societatis Roſarii in iis locis, in quibus auctoritate Apoſtolica, vel Magiſtri Ordinis erecta fuerit Societas, poſtquam in ipſis locis erigi contigerit Conventum dicti Ordinis, cui eo ipſo plenariè, ac ſubjectivè accedit Societas hujusmodi cum omnibus, & ſingulis Indulgentiis, pertinentiis, ac bonis quibuscumque ſuis ſpiritualibus, & temporalibus, non ſolum ex Litteris Erectionis per Magiſtrum Ordinis dari ſolitis, ſed etiam ex Apoſtolica Gregorii XIII. Conſtitutione: *Dudum ſiquidem*: 1. Auguſti 1575. quam Nos confirmantes, innovantes, aut de novo concedentes (atque etiam per omnia ſimiliter extendentes ad Societatem Sanctiſſimi Nominis Jeſu) nunc pro tunc, talem Societatem cum cujuscumque generis bonis ſpiritualibus, & temporalibus, mobilibus, & immobilibus, adjudicamus, unimus, & incorporamus, & ſic adjudicata, unita, & incorporata declaramus Conventui, ſive Eccleſiæ dicti Ordinis; Mandantes quoad Societatem ipſam, & bona quævis ſpiritualia ita inviolabiliter, indefinitè quidem, & in perpetuum obſervari: Quoad temporalia verò, quotiescumque juſta de cauſa à Magiſtro Ordinis pro tempore expendenda, ac de ipſius licentia expreſſa, non contingat Fratres præfatos in erectionem alicujus novi Conventus conſentire cum aliquorum, aut omnium illorum bonorum aſſignatione, ad quem affectum eidem Magiſtro neceſſarias, & opportunas facultates elargimur. Quatenus verò à tali prædicta ſubjectione iidem congregati recedant, eorum Congregationem pari ratione diſſolvendam, immò diſſolutam, ex nunc, ut prædictum eſt, declaramus, volumus, & mandamus.

Regulæ pro Societatibus in locis, in quibus novos Conventus erigi contingat.

§. 16. Quoad Proceſſiones autem confirmamus, innovamus, & de novo concedimus Motu, ſcientia, & poteſtate, ut ſupra, Privilegium indultum Fratribus prædictis à S. Pio V. in Litteris in forma Brevis datis 20. Junii 1570. quòd ſoli poſſint peragere Proceſſionem cum Auguſtiſſimo Sacramento in Dominica infra Octavam Corporis Chriſti horâ quâ maluerint, & per vias ſemel tantummodo per eos eligendas; Quod quidem Indultum non obſtantibus quibuscumque Conſtitutionibus Apoſtolicis, & conſequenter derogando illi Gregorii XIII. quæ incipit: *Quum interdum*: 11. Martii 1573. non ſolùm confirmavit Clemens VIII. in Conſtitutione: *Dudum fel. rec. Pius PP. V.* 8. Martii 1592. verùm etiam illud extendit ad Conventus quoscumque, non modò jam erectos, ſed quomodocumque erigendos, conceſſâ Indulgentiâ plenariâ intereſſentibus eidem Proceſſioni; quæ omnia ampliſſimè confirmamus, ut prædictum eſt, quibuscumque, ut infra, pleniſſimè derogantes: Et mandantes prædictis Fratribus, quatenus omni cunctatione ſepoſita prædictam Proceſſionem ſolemniter inſtituant prædicta die, in iis ſaltem locis, in quibus aliam non elegerint; ac præcipientes Locorum Ordinariis, ut quævis impedimenta, & obſtacula efficaciter ſubmoveant: ad hoc, ut quæ à Prædeceſſoribus Noſtris Prædicatorum Ordini, cujus Filius clariſſimus Divus Thomas incomparabilibus, ac propemodum divinis præconiis, laudibus, & hymnis per ſacrum hujusmodi tempus recinendis, Gloriam Sanctiſſimi Sacramenti in Catholica Eccleſia auxit, perennavitque, ac propterea de aucta ſimul, & propagata veneratione Corporis Chriſti tantopere benemerenti, beneficio jure maximo collata, reſtituta in Domino gaudentes videamus.

VIII. Proceſſio Corporis Chriſti Dominica infra Octavam Feſti ejusdem.

§. 17. Indultum præterea eidem Ordini per noſtras Litteras incipientes, *In ſupremo*: 10. Aprilis 1725. impartitum, confirmamus, volentes, & mandantes, quòd ejusdem Ordinis Fratres Proceſſionem ſolemnem Roſarii juxta dictas Litteras noſtras in prima Dominica Octobris celebrare debeant, & reſpectivè poſſint, abſque interventu Parochi, & licentiâ ab Ordinario Loci minimè requiſitâ, ſive ſint in poſſeſſione eandem Proceſſionem faciendi, ſive non.

Proceſſio Roſarii primâ Dominicâ Octobris.

§. 18. Ex quo verò nonnullis in Locis, ſicut percepimus, iidem Fratres legitimè impediti, ex concurſu alterius conſimilis Proceſſionis aliorum

Eadem Proceſſio in alios dies tranſlata.

Conven-

Digitized by Google

Conventuum ejuſdem Ordinis, vel ex alia cauſa, talem Proceſſionem ad alium diem differre coguntur, vel etiam juxta conſuetudinem ibidem obtinentem uno, aut altero die B. Virgini Mariæ ſacro quotannis publicam Proceſſionem ejuſdem Roſarii peragunt, motu, ſcientia, & poteſtate ſæpe dictis tale Indultum quoad omnia, & ſingula in eo contenta pro eiſdem circumſtantiis extendimus, & ampliamus.

Proceſſio ſolemnis Nominis Jeſu.

§. 19. Pari ratione concedimus, ac volumus in quolibet primo anni die eoſdem Fratres ſolemnem Sanctiſſimi Nominis Jeſu Proceſſionem liberè, & licitè ubique locorum peragere poſſe, ac debere.

Proceſſiones Roſarii, & Nominis Jeſu, etiam extra Clauſtra.

§. 20. Similiter confirmamus conſuetudinem pluribus in locis, ſaltem aliquibus ab hinc annis, ut accepimus, obtinentem, eique Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, quòd in Proceſſionibus Nominis Jeſu, & Roſarii, quæ ſingulis menſibus à Fratribus prædictis, juxta ſupra memoratas Conceſſiones Apoſtolicas cum Indulgentia plenaria peraguntur, eædem fiant etiam extra ambitus Conventuum, quo uberiùs populi commoditati, & devotioni, orationum recitationi, & ad convenientiùs lucrandum Indulgentiam, conſulatur: Diſtrictè prohibentes, ne ſuper his à quocunque, quavis authoritate pollente, impediri poſſint, aut moleſtari; Imò concedimus cæteris Conventibus Ordinis, in quibus nimis compendioſus videri poſſet intra, & circa clauſtra circuitus, pro eiſdem Proceſſionibus debitè inſtituendis, convenientem tranſitum extra Eccleſiam, & Clauſtra, cum Ordinario Loci tantummodò, & ſemel dirigendum, illum, nunc pro tunc, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ratum habentes, & perpetuò retineri mandantes.

Ex prædictis Proceſſionibus nullum conſequitur præjudicium Parochorum Juriſdictioni.

§. 21. Et quia prædictas ſacras Functiones, Populum à vanis retrahentes, & in Dei ſervitio diutiùs continentes, inde præcipuè impediri contingit, quia Parochis perſuaſum eſt, per eaſdem ſuam ipſorum Juriſdictionem deturbari: Quum de reliquo jugi, ac tumultuario Sæcularium per eaſdem vias, in quibus fierent Proceſſiones, excurſu, eidem propriæ Juriſdictioni nullum præjudicium inferri noſcant, & ſciant, ad hujuſmodi controverſiarum radicem evellendam, motu, ſcientia, & poteſtate, ut ſupra, ſancimus, decernimus, & declaramus, ex Proceſſionibus prædictis, aut aliis quibuſcunque, etiam cum Cruce erecta, & Stola, nullum aut de jure, aut de facto generari, & ſequi poſſe præjudicium Parochorum juribus: Nec non Fratres prædictos cum Cruce erecta, ac Stolam geſtantes ſine licentia Ordinarii, & interventu Parochi eaſdem Proceſſiones, omneſque alias peragere poſſe, ac debere.

Proceſſiones, ad quas Fratres accedere tenentur.

§. 22. Quum inſuper Nobis compertum ſit, quantum detrimenti adferant Studiis, Regulari Obſervantiæ, ac etiam Eccleſiaſticis Functionibus extraordinariæ illæ Proceſſiones, ad quas quandoque Fratres prædictos adigi alicubi contingit, motu, ſcientia, & auctoritate ſimilibus, volumus, & mandamus, quòd Fratres prædicti non teneantur accedere, niſi ad Proceſſiones ſequentes: Ad illam ſcilicet, quæ fit in die Corporis Chriſti: Illas, quæ fiunt in Litaniis majoribus, & Rogationibus, & alias, quæ pro bono, cauſa, aut honore publico, ab Epiſcopis indicentur, juxta Decretum Generale anni 1682. Circa quas tamen non intendimus aliquid innovare pro illis Conventibus, & Locis, in quibus ex Apoſtolica diſpenſatione, Decreto aliquo Congregationum S. R. E. Cardinalium, vel conſuetudine, Fratres ad omnes, vel aliquas Proceſſiones accedere antehac non tenebantur, aut non conſueverunt: Quos imò in hoc ipſo nullatenus poſthac turbari volumus: Eaque Indulta, & Conſuetudines pro iiſdem confirmamus, innovamus, & de novo concedimus, ipſis Apoſtolicæ firmitatis robur addentes, ſublatis quibuſcunque Decretis Congregationum, conſuetudinibus etiam centenariis, ac immemorabilibus, nec non pactis, & conventionibus, ac cæteris contrariis quibuſcunque.

IX. Explicatio Indulti pro Altaribus Privilegiatis.

§. 23. Aliud quoque Indultum ipſi Ordini per Nos conceſſum in Literis datis 22. Septembr. 1724. & incipientibus: *Exponi Nobis*: circa Altaria Privilegio affecta non ſolùm, ut ſupra, confirmamus, & innovamus, & de novo concedimus, verùm prætereà declaramus, accipiendum juxta alias Literas Clementis IX. *Quum fel. rec. Alexander PP. VII.* emanatas ſub 23. Septembris 1669. ita, quòd Miſſæ ſecundum tenorem Literarum noſtrarum prædictarum à Fratribus Prædicatoribus celebratæ intelligantur, & ſint eodem Privilegio affectæ, tametſi non ſint Defunctorum, ſive ſint ex obligatione, ſive ex devotione, quotieſcunque Miſſa Defunctorum celebrari non poſſit.

X. Quando transferantur etiam Indulgentiæ.

§. 24. Illud Indultum Ordini Prædicatorum aliàs impartitum à Leone X. in Conſtit.: *Expoſuit Nobis*: 23. *Julii* 1518. quòd ſcilicet, *quoties Feſtivitates SS. Dominici, Petri Martyris, Thomæ de Aquino, & Catharinæ Senenſis, & Octavarum earundem celebrationes qualibet ex cauſa, etiam extra tempus Interdicti transferrentur, etiam Indulgentiæ, Eccleſias viſitantibus in Feſtivitatibus hujuſmodi, & per earum Octavas pro tempore conceſſæ, ad tempus celebrationis hujuſmodi ſint, & cenſeantur tranſlatæ*, auctoritate Apoſtolica approbantes, innovantes, & de novo concedentes, ut ſupra, pari ratione extendimus ad alias Feſtivitates aliorum ejuſdem Ordinis Sanctorum Faſtis adſcriptorum, vel impoſterum adſcribendorum, & ad Feſtum omnium ipſius Ordinis Sanctorum, quod die IX. Novembris celebrari ſolet, atque ad Octavas, & Indulgentias pro eiſdem à Prædeceſſoribus noſtris, vel à Nobis hactenus conceſſas, ac quandocunque concedendas: Ac etiam ad Feſtum, & Octavam Sanctiſſimi Roſarii, quoties ob occurrentes majores Feſtivitates, vel alias cauſas transferri contingat.

XI. Facultas Superiorum Ordinis ad abſolvendos eorum Subditos.

§. 25. Facultatem quoque datam à ſæpedicto Sancto Pio V. in Conſtitutione CXXXII.: *Romani Pontificis circumſpecta benignitas*: 21. Jul. 1571. Prælatis Ordinis, abſolvendi ſibi ſubditos Fratres, ac Sorores, & cum eis diſpenſandi, ſicut abſolvere, & diſpenſare poſſunt Epiſcopi cum eorum Clericis ex *Decret. Concil. Trident. Seſſ.* XXIV. *Cap.* VI. Interdicto tamen penitus iiſdem Fratribus, & Sororibus uſu Cruciatæ, ſive alterius cujuſcunque Privilegii, ad eligendum ſibi Confeſſarium, & obtinendas ejuſcemodi diſpenſationes, & abſolutiones, quem uſum etiam providè interdixerunt Clemens VIII. Conſtitutione LXIV.: *Romani Pontificis*: 23. Novembris 1599. & Urbanus VIII. Conſt. CV. *In ſpecula*: 19. Junii 1630. iiſdem Prælatis confirmamus, ut ſupra, innovamus, & quatenus opus eſt, de novo concedimus. Ac inſuper attendentes, Julium II. Prædeceſſorem noſtrum in Conſtitutione: *Exponi Nobis*: Inferius referenda, decreviſſe, quòd omnes Prælati Ordinis Prædicatorum; quibus antea à Sixto IV. in Conſtitutione VII. *Regimini*: Kal. Januarii 1474. §. 4. & in alia incipiente: *Quoniam omnes*: 28. Maji 1481. conceſſa fuerat Poteſtas abſolvendi, & diſpenſandi ſuos Subditos in caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis, etiam in Bulla Cœnæ, & Gregorium IX. Innocentium IV. Alexandrum IV. Clementem IV. Bonifacium VIII. ac ſucceſſivè alios Prædeceſſores noſtros, ut Religioſorum excurſibus, Ordinis decori, ac Superiorum auctoritati providè occurrerent, amplam eidem Prælatis Ordinis circa ſibi ſubditos Fratres, & Moniales, facultatem dediſſe, ut ſuper caſibus, & cenſuris eidem Sedi aliàs reſervatis abſolverent, & diſpenſarent; Confirmamus quoque, innovamus, de

Anno 1727.

novo, ut prædictum eſt, concedimus, atque decernimus, & declaramus, prædictos Ordinis Prælatos abſolvere poſſe Fratres, & Sorores ſibi ſubjectos, & ſubjectas ab omnibus, & ſingulis caſibus, & cenſuris, Sedi Apoſtolicæ etiam per Bullam Cœnæ reſervatis, exceptis dumtaxat illis, quos leudati Sixtus IV. & Julius II. in præmiſſis eorum Conſtitutionibus excipiendos fore voluerunt: Eosque diſpenſare poſſe ſuper quavis irregularitate, ex homicidio voluntario ortâ dumtaxat exceptâ; Poſſit tamen ſolus Miniſter Ordinis ab irregularitate hujusmodi diſpenſare cum Fratribus ſibi ſubditis, dummodo homicidium non fuerit appenſatum, & intra Clauſtra extiterit conſummatum.

Regula pro Confeſſariis Sæcularium.

§. 26. Animo quoque repetentes, à Sede Apoſtolica fuiſſe conceſſa quamplura privilegia circa abſolutionem, relaxationem Juramentorum, & Votorum commutationem, pro Confeſſariis Ordinis prædicti quoad Perſonas Sæculares, ac præcipuè ſpectantes ad Societates ſupramemoratas, ad tollendas ſuper hoc quaſcunque dubietates ex diverſis prædictæ Sedis, juxta temporum, & circumſtantiarum diverſitatem providè emanatis diſpoſitionibus, atque ex Auctorum in diverſa abeuntium opinionibus ſubortas, volumus, ſancita in prædicta Conſt. Clementis VIII. incipiente: *Quæcunque à Sede*: ab omnibus, & circa quaslibet Perſonas inviolabiliter obſervari.

Facultas Confeſſariorum Ordinis circa adſcriptos, & non adſcriptos Societatibus in Eccleſiis Ordinis erectis.

§. 27. Bene verum eſt, quòd circa Perſonas prædictis Societatibus adſcriptas intelligimus, prout volumus, & de Apoſtolica benignitate indulgemus, concedimus, & declaramus, ut à Confeſſariis Ordinis Prædicatorum abſolvi, eorumque juramenta relaxari, ac Vota commutari, ſicut de Confratribus, & Conſororibus Roſarii ſupra diximus, & conceſſimus, poſſint, ac valeant, pro Societate quidem Sanctiſſimi Nominis Jeſu in primo anni, & tribus immediatè præcedentibus diebus, juxta ſuperius innovatas Conſtitutiones Pii VI.: *Injunctum*: Et Gregorii XIII. *Aliàs fel. rec. Pius PP. IV.*: Pro aliis verò Societatibus in Feſto præcipuo ipſarum, & tribus diebus tale Feſtum immediatè antecedentibus. Et circa reliquas Perſonas Sæculares Societatibus minimè adſcriptas, iiſdem Confeſſariis Ordinis concedimus, ut eaſdem ab aliàs prædictæ Sedi reſervatis Caſibus, & Cenſuris abſolvere, eorumque Vota commutare, ac juramenta ſolvere, juxta privilegia, quæ ipſorum, aut alii ex inferius recenſendis, ſive alteri cuicunque Regularium quocunque nomine nuncupatorum Ordini, Congregationi, aut Societati ab Apoſtolica Sede conceſſa aſſe, nec abrogata fuiſſe conſtiterit, poſſint ac valeant.

§. 28. Circa audientiam verò Confeſſionum Sæcularium Perſonarum quarumcunque ſervandus erit tenor Conſtitutionis CXXXIII. S. Pii V.: *Romani Pontificis providentia*: 8. Id. Auguſti 1571. §. 2. quâ nimirum cavetur, ſemel approbatos prævio examine ab Epiſcopo, ab eo iterum examinari non debere, nec non Conſtitutionis VII. Clementis X. incipientis: *Superna*: §. 6. quâ diſponitur, cunctis Fratribus unius Conventus ſimul adimi non poſſe facultatem Confeſſiones audiendi, inconſulta Sancta Sede.

Confeſſarii Ordinis ſemel approbati ab Epiſcopo examinari iterum non debent, neque omnes à Confeſſionibus ſimul arceri poſſunt.

XII. Facultas, & Privilegia prædicandi.

§. 29. Memores porrò, quantum ex prædicatione Verbi Dei Catholica Religio incrementum reportaverit, & quantum proinde meritum ſibi comparaverint Fratres hujus Ordinis, quos perinde Sedes Apoſtolica ab incunabulis ejusdem Ordinis præclaro nomine *Prædicatorum* inſignivit: Indulta deſuper è Prædeceſſoribus noſtris conceſſa pro inſertis habentes, atque Fratribus ipſis quam pleniſſimè confirmantes, innovantes, ac de novo concedentes, motu, ſcientia, & poteſtate prædictis confirmamus, facultatem prædicandi Verbum Dei, ad normam tamen *Concilii Tridentini Seſſ. XXIV. cap. IV.* & Declarationis S. Pii V. in Conſtitutione: *Etſi Mendicantium*: Et: *Ad hoc Nos Deus*: §. 8. quam Declarationem intelligendam eſſe volumus, ubi pro habendis ad Sæculares Concionibus Epiſcopus non contradicat alicui determinato Fratri propter particularia motiva.

Anno 1727.

Libera promotio devotionis præcipuè Roſarii in Eccleſiis Ordinis ſine Ordinarii licentia.

§. 30. Ad hæc declaramus, mandamus, & decernimus, ut ſupra, quòd iidem Fratres ex Altari, aut ſuggeſtu in Eccleſiis, ſive Oratoriis Ordinis devotionem Sacri Roſarii potiſſimè, tanquam ejusdem Ordinis inſigne Patrimonium, ejusque Indulgentias, ſicuti & cæterarum Societatum in ipſis Eccleſiis, aut Oratoriis erectarum, aut deinceps erigendarum, nullatenus petitâ ab Ordinario Loci licentiâ, promovere, & prædicare liberè, ac licitè poſſint, ac valeant.

Privilegia Miſſionariorum.

§. 31. Privilegia quoque Miſſionariis Ordinis, etiamnum hodie cum tanto vitæ diſcrimine, & Animarum fructu inter Barbaras Nationes in Sinis, Tunkino, Armenia, Americanis Inſulis, ac alibi Fidem Apoſtolicam ſtrenuè propagare pergentibus, conceſſa ante, & poſt Johannem vulgò XXII in Conſtitutione: *Quum ſit hora*: Id. Novembr. 1321. à Sede prædicta, Indulgentias inſuper omnes, ac cæteras quaſcunque gratias, pro inſertis habentes, iiſdem in Domino, ut ſupra, confirmamus, innovamus, ac de novo concedimus, & elargimur.

XIII. Privilegia famulorum, & eorum, qui infirmantur, aut moriuntur in Conventibus Ordinis.

§. 32. Famulis verò commorantibus in obſequiis Ordinis Prædicatorum, ut Fratres ejusdem quævis Sacramenta etiam in Paſchate, & in mortis articulo miniſtrare, eorumque Cadavera, quum obierint, in ipſorum Cœmeteriis ſepelire, inconſulto prorſus, ac etiam renuente Parocho, pariformiter concedimus, ac elargimur, juxta Literas Innocentii IV.: *Qui Deum tota mente diligitis*: 3. Non. Febr. 1244. confirmatas ab Alexandro IV. in *Mari magno*: A Gregorio XI. in Bulla ſimiliter incipiente: *Qui Deum &c.*: Et à Nicolao V. in Bulla: *Juſtis, ac honeſtis*: Pridiè Kal. Aug. 1448. & Innocentii VIII. in Conſtitutione incipiente: *Exponi Nobis feciſtis*: 23. Octobr. 1487. Et hæc quidem omnia extendi volumus, & mandamus ad eos, quos devotione, vel caſu aliquo in Conventibus Ordinis infirmari, ſive etiam mori contingat.

XIV. Facultas Prælatorum Ordinis benedicendi veſtes Eccleſiaſticas, Eccleſias &c.

§. 33. Inſuper facultatem indultam Superioribus quibuscunque, etiam Localibus Fratrum Prædicatorum, benedicendi quæcunque Veſtimenta, aut Paramenta Eccleſiaſtica, in quibus non intervenit Unctio, à Bonifacio IX. in Conſt. *Sacræ Religionis*: 5. Kal. Maji 1402. ab Innocentio VIII. loco ſtatim referendo, & à S. Pio in Brevi incipiente: *Volentes iis*: 25. Junii 1571.: Solemniter, & juxta ritum Eccleſiæ, aquâ prius à Catholico Epiſcopo benedictâ, reconciliandi pollutas Eccleſias, Cœmeteria, aut Clauſtra è Clemente V. in Bulla edita 8. Id. Martii 1307. & ab Innocentio VIII. per Bullam: *Benignitas*: 1484. & à S. Pio V. in Brevi edito 16. Junii 1569. eidem Ordini, ejusque Superioribus prædictis, motu, ſcientia, & auctoritate ſimilibus, confirmamus, & innovamus, & reſpectivè declaramus, prædictis Superioribus eſſe præterea permiſſum, aquâ, ut ſupra, ab Epiſcopo benedictâ, novas Eccleſias, nova Cœmeteria, Capitula, Clauſtra, & Oratoria benedicere, & hæc omnia etiam de novo concedimus, & elargimur; Hoc amplius, quòd ubi Diœceſanus Epiſcopus renuerit aquam à ſe benedictam concedere, poſſint, & debeant licitè, & validè iidem Fratres à quocunque Catholico Epiſcopo aquam in ejus Diœceſi benedictam ad prædicta præſtantia accipere, & adſportare.

XV. Fratres Ordinis

§. 34. Quia verò ad aures noſtras pervenit, non obſtante noſtra, ac etiam noviſſimi *Romani Concilii* per Nos habiti *Tit. V. Cap. XI.* ſententia,

quòd

Anno 1727.

Ordinari poſſunt extra Tempora.

quòd *Regulares vigore ſuorum Privilegiorum tutò, & absque novo Indulto Apoſtolico extra tempora ſacris initiantur*, etiam poſt Decreta Concilii Tridentini, à nonnullis etiam Epiſcopis in dubium revocari, an inter tales Regulares, licèt indefinitè nominatos, recenſeri debeant Fratres prædicti Ordinis Prædicatorum, motu, ſcientia, & authoritate prædictis, declaramus, eosdem Fratres ex noſtra, ac etiam dicti Romani Concilii definitione eodem Privilegio frui, ac potiri poſſe, & debere, & quatènus opus ſit, pariformiter diſpenſantes ſuper quacunque contraria diſpoſitione, de novo illud idem privilegium pro ſingulari noſtra ergà prædictum Ordinem, intra cujus dilectiſſimum ſinum adhuc verſari gloriamur, dilectione, iiſdem Fratribus ſignanter, ſpecificè, & in individuo concedimus, quatenus à Diœceſano, eoque renuente, aut non valente, à quocunque Catholico Epiſcopo Ordines extra tempora ſuſcipere, & Epiſcopi ipſis conferre, liberè, & licitè valeant juxta declarationem S. Pii V. in Bulla: *Etſi mendicantium*: Et Decretum Clementis VIII. & uberiùs explicata in *dicto Concilio Romano noſtro Tit. V. Cap. I. & Tit. XXI. Cap. II.*

XVI. Juriſdictio ſpiritualis Superiorum, & Confeſſariorum Ordinis pro excipiendis ſibi ſubjectarum Monialium Confeſſionibus.

§. 35. Recolentes quoque, quantùm Monialium directio, & Clauſura debeant præclaro huic Ordini, & in primis quidem celeberrimo ejuſdem Patriarchæ S. P. Dominico, utriusque in hac ipſa Alma Urbe noſtra Inſtitutori; Ac attendentes, Clementem IV. in Conſtitutione: *Affectu ſincero*: 8. Idus Februarii 1267. Apoſtolica ſollicitudine commendaſſe Filiis tanti Parentis curam illam Monaſteriorum, quam pridem à ſe abdicaverant, ut uberiùs, & feliciùs inſiſterent Miniſterio Verbi, facta ipſis pleniſſima poteſtate, easdem Sanctimoniales viſitandi, corrigendi, earumque Confeſſiones non ſolùm per Magiſtrum Ordinis, & Provinciales, ſed etiam per alios Fratres idoneos audiendi: Benedictum XI. ejuſdem quoque Ordinis in Conſtitutione: *Sacra veſtra Religio*: 3. Kal. Martii 1304. easdem Moniales à Juriſdictione cujuscunque extra prædictum Ordinem exiſtentis exemiſſe, quod S. Pius in ſua Conſtitutione: *Etſi Mendicantium*: Aliique conſequentes Pontifices confirmarunt, ac ipſa *Tridentina Synodus* ratum habuit *Seſſ. XXV. cap. IX.* omnia hæc ſupradictis motu, ſcientia, & poteſtate confirmantes, innovantes, ac quatenus opus ſit de novo concedentes, decernimus, & declaramus, Juriſdictioni Prælatorum Ordinis ſubeſſe etiam Puellas educationis cauſa, aliasque Mulieres ex legitima diſpenſatione introductas, & degentes in Monaſteriis ejuſdem Ordinis Monialium exemptis, & reſpectivè ſubjectis, ut ſupra Prælatis d. Ordinis; Et ita pariter mandamus, & declaramus, Fratres Confeſſarios in Ordine approbatos (circa quam approbationem Nos quoque Prælatorum Ordinis conſcientiam ſummoperè in diem Domini oneramus) & ab Ordine ipſo de more ad Monialium ſibi ſubjectarum Confeſſiones audiendas deſtinatos, Locorum Ordinariis debitam reverentiam, atque in iis, quæ per Concilium Tridentinum, & Sedem Apoſtolicam circa Monaſteria exemptorum delegata auctoritate ipſis Ordinariis commiſſa ſunt, neque noſtræ huic Conſtitutioni contrariantur, quantum in Domino poterunt, manus adjutrices adhibere, nullatenus verò ab iiſdem Ordinariis examinandos eſſe pro prædictarum Monialium Confeſſionibus audiendis, quemadmodum nec examinari debent, neque examinantur ab ipſis pro Fratrum Ordinis Confeſſionibus excipiendis, tametſi quandoque contra eosdem prædicta delegata auctoritate procedere poſſint, ac valeant; Multò autem minus Superiores, ſiva Locales, ſive Provinciales, ſiva etiam Magiſtrum ipſum Ordinis, qui ex prædicta Apoſtolica commiſſione Deo plenam reddituri ſunt rationem de ſibi ſubjectis Monialium animabus, ut ſic illæſo, ac cuſtodito veluti primario Poteſtatis ſpiritualis charactere, quemadmodum aliàs ligare poſſunt, ac ligant, ita etiam liberè ſolvere poſſint, ac valeant ſibi ſubjectarum animarum Conſcientias, ſi ab ipſis quandoque ſeſe ſacramentaliter audiri poſtulaverint, quod planè aliàs, aut nullo modo, aut ægrè admodum præſtare poſſent: Non obſtantibus Conſtitutionibus Gregorii XV.: *Inſcrutabili*: Et Clementis X. *Superna*: Ac Decretis Congreg. Conc. aliisque quibuscunque in contrarium facientibus, quibus pleniſſimè derogamus.

Facultas prædicandi ſubjectis ſibi Monialibus.

§. 36. Iiſdem omnibus, & ſingulis Superioribus, atque ab ipſis delegatis Fratribus, Prædicationem Verbi Dei pro Monialibus ſibi ſubjectis liberam eſſe debere, Superioribus quidem prorſus, & omni modo, Delegatis verò Religioſis cum Superiorum eorum miſſione, & benedictione.

Adminiſtratio temporalis.

§. 37. Adminiſtrationem temporalem itidem Monialium, non rarò per Sæculares deturbatam cum evidenti Monaſteriorum detrimento, volumus pertinere ad Superiores Ordinis, prout uberiùs infra diſponetur.

Juriſdictio Superiorum Ordinis circa Clauſuram.

§. 38. Circa acceſſum etiam extraneorum ad Moniales, & Monaſteria ſibi ſubjecta, prædictos Superiores poſſe, ac debere Juriſdictionem ſuam ſecundùm Apoſtolicas Sanctiones tueri; Salva in reliquis Juriſdictione jure delegato Epiſcopis competente; Quibus tamen auctoritate Apoſtolica penitus interdicimus, ac prohibemus, ne circa Viſitationem Clauſuræ ultra facultates à Concilio ſibi factas, & conceſſas, ullatenus ſeſe extendant, neve ejusdem obtentu in iis, quæ Ordinis Superiorum ſunt, ſe intromittant.

Moniales inobedientes liberè dimitti poſſunt.

§. 39. Si verò Moniales ipſæ ſervare renuant, quæ pro Obſervantia Regulari exactè manotenenda à Superioribus Ordinis mandata fuerint, iſtis plenam ineſſe facultatem easdem Monaſteria liberè dimittendi ex Apoſtol. Lit. ad Vicarium Generalem Lombardiæ: *Expoſuit Nobis*: Dat. à Leone X. 6. Nov. an. 1515. quas hic pariformiter confirmamus, innovamus, ac ad totum Ordinem extendimus.

Moniales, & Fratres Novitii poſſunt in mortis articulo profiteri.

§. 40. Eiſdem demum Monialibus, ſicuti & Fratribus Novitiis in articulo mortis ante emiſſam Profeſſionem conſtitutis, integrum eſſe frui, & potiri Indulto S. Pii V. in Conſtitutione CLX.: *Summi Sacerdotii Cura*: 23. Auguſti 1570.

XVII. Commendatio Doctrinæ S. Thomæ.

§. 41. Quum autem ſilere Nos minimè deceat de Doctrina Angelici Doctoris S. Thomæ Aquinatis, cui ipſemet Ordo ſalubriter inſiſtit, ignoramus planè, quibus illam laudibus pro magnis ſuis in Eccleſiam meritis extollamus. Satius ergo ad abſolutum illius præconium putamus commemorare, ipſam ex Salvatoris Crucifixi ore, ſicuti piè teſtatur hiſtoria, fuiſſe probatam, & conſtanti Summorum Pontificum teſtimonio Orthodoxis commendatam Populis. Hoc potiſſimum ſuis Conſtitutionibus, & Literis Apoſtol. præſtitere Johannes vulgò XXII. in Conſtit. XX. cujus initium: *Redemptionem miſit*: 15. Kal. Aug. An. Domini 1323. Clemens VI. Conſtit. *In Ordine*: VIII. Idus Febr. 1344. Urbanus V. in Diplomatibus: *Copioſus, & laudabilis*: Dat. 10. Kal. Julii, & prid. Kal. Sept. 1368. S. Pius V. XXXVI.: *Mirabilis Deus*: 3. Idus Apr. 1567. Sixtus V. LXXVI.: *Triumphantis*: prid. Id. Martii 1588. Clemens VIII: *In quo Nos*: Et: *Quantum prodeſſe*: 22. Nov. 1603.: Et: *Sicut Angeli*: .... Paulus V.: *Splendidiſſimi*: 17. Dec. 1607. & Alexander VII.: *Literas*: 7. Aug. 1660. Æquum verò erat, ut Angelica Doctrina tanti Doctoris non vulgaribus efferretur encomiis, quæ Solis inſtar Mundum univerſum illuſtrans uberrima Chriſtianæ Eccleſiæ bona peperit, paritque in dies ſingulos multiplici fructu. Supremo Apoſtolicæ Sedis Magiſterio adverſus quoscunque veteres, ac re-

centes

centes errores, quos revincit, fidiſſimè famulans. Eadem Nos quoque diuturnia, atque aſſiduis ferè experimentis probe noſcentes, per alias peculiares noſtras Literas incipientes, *Demiſſas preces*: dat. 6. Nov. 1724. calumnias, ejusdem Angelici Doctoris, & S. Auguſtini doctrinæ temerè irrogatas retudimus, & prout rei gravitas expoſcebat, auctoritatis noſtræ præſidio eliminavimus. Luculentius verò æſtimationis argumentum in ipſam S. Thomæ doctrinam nunc ediruti, quò magis magisque Prædicatorum Ordo, cæterique Orthodoxi, ac veri ipſius Sectatores ad illius ſinceram, & tutam profeſſionem inflammentur, prædictas omnes, & ſingulas Deceſſorum noſtrorum Conſtitutiones, Literas, ſeu, ut vocant, Brevia, nec non omnia, & ſingula in eis contenta, ſupremâ, quâ fungimur, auctoritate, motu, ſcientiâ, & deliberatione præmiſſis comprobamus, & rurſus quatenus opus fuerit, cum ipſiſmet editis nuper à Nobis Literis innovamus. Ut autem turbulenti, ac pertinaces tranquillitatis Eccleſiæ Catholicæ perturbatores deſinant Orthodoxam S. Thomæ Doctrinam calumniari, ac ne deinceps præpoſteris, & à veritate alienis interpretationibus Apoſtolicas ipſas Literas noſtras, non ſine aperta, ut accepimus, verbis noſtris, ac etiam Deceſſorum noſtrorum irrogata violentia, tam Prædicatorum Ordinem, quam alios veros illius Aſſeclas, & Sectatores inceſſere audeant, Conſtit. XCVIII. quæ incipit: *Paſtoralis Officii*: fel. rec. Clem. XI. omnibusque in ea contentis firmiter inhærentes, ſub divini interminatione Judicii, iterumque ſub Canonicis pœnis omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus mandamus, ne Doctrinam memorati S. Doctoris, ejusque inſignem in Eccleſia Scholam, præſertim ubi in eadem Schola de divina Gratia per ſe, & ab intrinſeco efficaci, ac de gratuita Prædeſtinatione ad Gloriam ſine ulla meritorum præviſione, agitur, ullatenus dicto, vel ſcripto contumelioſè impetant, ac veluti conſentientem cum damnatis ab Apoſtolica Sede & ſignanter à Conſtit. LXIV. d. fel. rec. Clem. XI. incipiente: *Unigenitus*: Janſenii, Queſnelii, & aliorum erroribus, traducant, à quibus S. Thomas, & vera Schola Thomiſtica quam longiſſimè abeſt, & abfuit, univerſis tam antiquis, quam nunc Chriſti Eccleſiam vexantibus hæreſibus, & pernicioſis aſſertis adverſans. Damnamus item Folia, Theſes, & Libros antehac Typis impreſſos, vel etiam, quod Deus avertat, imprimendos, in quibus ad procreandam, ſeu fovendam Doctrinæ S. Thomæ, Prædicatorum Ordinis, aliisque genuinæ Thomiſticæ Doctrinæ Aſſeclis invidiam, deſignatæ, atque damnatæ à Nobis calumniæ aſſertive renovantur, vel in aliam à germana prædictarum noſtrarum Literarum ſententia, ſive Deceſſorum noſtrorum mente, honorifica, atque faventia Doctrinæ Thomiſticæ merita fallaciſſimè detorquentur. Deum veritatis, & pacis enixè rogantes, ut ad majora Gloriæ ſuæ incrementa creditus Nobis Populus non minus traditâ à tanto Magiſtro ſalutari Doctrinâ, quam ipſius innocentium morum, & illuſtrium virtutum imitatione proficiat.

Contra ejusdem Calumniatores defenſio.

XVIII. In præcipuis totius Ordinis ſtudiis Sæcularibus S. Thomæ diſcipulis Laurea in Sac. Theologia dari poteſt.

§. 42. Ne autem Adoleſcentes Sæculares à prælaudati Divini Doctoris Schola deterreri contingat, ex quo nullum in ea præmium, nulla expedita vis pateat ipſis per Theologicas diſciplinas ad dignitates illas, quæ ſolis Lauream, Licentiam, vel Gradum in Theologia conſequutis conferri debent, ac poſſunt, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine, ut ſupra, ad univerſa inſigniora Studia Generalia, Collegia, Studia quoque, ut dicunt, formalia, & ea, quæ ad minus quatuor conſtent Actualibus, & ex his duobus, ut minimum in Theologia Lectoribus in quibuscunque Provinciis Ordinis prædicti erecta, vel erigenda extendentes conceſſionem factam à Greg. XIII. Fratribus ejusdem Ordinis Provinciæ S. Antonini de novo Regno in Civitate S. Fidei, relatam, & confirmatam per Paulum V. in ſuis Literis incipientibus: *Militantis Eccleſiæ*: Prid. Non. Sept. 1612. & Innoc. X. in ejus Conſtit.: *In ſupremo*: 10. Kal. Martii 1644. nec non privilegia omnia, & ſingula Apoſtolica in id conceſſa prædictis Fratribus ad omnia prædicta Studia, Conventus, & Univerſitates extendimus, & prorogamus, decernentes, ut poſt emenſum certum, nec unquam minus quàm duorum annorum, ſtadium, ad percipiendam Sac. Theologiæ juxta inconcuſſa, & tutiſſima S. Thomæ Dogmata intelligentiam accommodatum, à Studiorum illorum Moderatoribus, ſive Lectoribus, numero, & procedendi ratione ipſis per Magiſtrum Ordinis præſcribendis, ac nunc pro tunc à Nobis auctoritate Apoſtolica, ut prædictum eſt, confirmatis, poſt præmiſſas Scholaſticas exercitationes publicas, vel privatas, juxta Regionum approbatas conſuetudines, vel methodum ab eodem Magiſtro præſcribendam, ac præmiſſo diligenti examine, Laurea Doctoralia, ſive Magiſtralia, Præſentatura, ac Licentia, ſive Gradus Baccalaureatus, ac alii conſueti in S. Theologia (quos quidem pari Apoſtolica auctoritate, motu, & ſcientia idem valere, ac acceptari ubique debere, perinde ac ſi conferrentur in Academia Romanæ Sapientiæ, Salmantina, aut Pariſienſi, vel alia quacunque inſigniori, declaramus, decernimus, & volumus) liberè, ac licitè conferri poſſint, ac valeant Scholaribus Sæcularibus, Studentibus in inſignibus Civitatibus, aut Locis, in quibus ad eorum Scholam Juvenes Sæculares accedere permittuntur, idque tametſi ibidem aliàs publica pateat Univerſitas, hoc duntaxat caſu præſtitis per divites, à tali ſolutione de cætero non exemptos, conſuetis Univerſitati Juribus; Ubi etenim Juvenes per Examinatores præfatos idoneos repertos Officiales Univerſitatis ad eosdem Gradus promovere renuerint, poterunt ad Gradus prædictos promovere Lectores, & Magiſtri præfati noſtri Ordinis. Illudque quam maxime concedimus, volumus, decernimus, & mandamus, pro Locis, in quibus Sæcularibus Studentibus Doctrinæ D. Thomæ, prout in hujus receptiſſima Schola traditæ, Gradus ultro non pateant.

§. 43. Magiſtro quoque Ordinis pari ratione confirmamus, & innovamus, ac concedimus facultatem eidem à S. Pio V. in Conſtit. ſua. *Quum Sacer Ordo Prædicatorum*. Nonis Martii 1572. ampliſſime conceſſam, ut poſſit ex ſibi ſubjectis Fratribus quemcunque ad Gradus certa ratione promovere.

XIX. Magiſtri Ordinis facultas conferendi Gradus ſuis Fratribus.

§. 44. Eidem ſimiliter, & Provincialibus confirmamus, & concedimus, juxta aliud Indultum S. Pii V. incipiens: *Debitum Paſtoralis*: 21. Martii 1571. ut in unaquaque Provincia deputare poſſit, ac valeant Fratres Ordinis in Notarios pro exequutione mandatorum Apoſtolicorum.

Ejusdem, & Provincialium poteſtas creandi certos Notarios.

§. 45. Et generaliter quæcunque, & cujuscunque generis & Gratias, Indulta, Privilegia, præeminentias, facultates, à Sede prædicta Magiſtro Ordinis attributa, etiam ex Ordinis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Comitiorum Generalium, & nominatim habitorum in Alma Urbe anno 1629. Denuncr. III. auctoritate Apoſtolica, quæ omnia hic ſimiliter pro inſertis habentes, confirmamus, innovamus, & ut profertur, concedimus, non obſtantibus Brevibus Apoſtolicis Clementis X.: *Ad Apoſtolica*: 5. Sept. 1675. & Innocentii XI.: *Quum Nos alias*: 6. Octob. 1679. Procuratori etiam Generali, & ſignanter conceſſa, & confirmata ab eodem Urbano VIII. in aliis ſuis Literis: *Exponi*: 5. Dec. 1635. Cum excommunicatione latæ Sententiæ, Magiſtro Ordinis, aut ejus Vicario Generali reſervata, contra Fratres, & abſolutione ab Officiis ipſo facto incurrenda contra Prælatos ejusdem Ordinis, qui per ſe, vel per alium, eodem Procuratore Generali inconſulto, in Romana Curia negotium aliquod tractare auſi fuerint: Ac deinde Provincialibus, ac cæteris quibusvis Ordinis prædicti Prælatis, & Superioribus Indulta quoque, & quomodocunque elargita Provinciis, & ſignanter ſpectatiſſimæ noſtræ utriusque Lombardiæ, ac etiam Monialium Monaſteriis ampliſſime confirmamus, innovamus, ac de novo concedimus.

Ejusdem, aliorumque Superiorum Provinciarum quoque, & Monaſteriorum Indulta confirmantur.

§. 46. Pro Fidelibus utriusque ſexus militantibus ſub Tertio Ordine *Pœnitentium S. Dominici* nuncupato Greg. IX. in Conſtit.: *Deteſtanda*: 5. Kal. Apr. 1228. Honorius IV. in Bul.: *Congruum exiſtimantes*: 5. Kal. Febr. 1286. Johannes vulgo XXII.: *Quum de Mulieribus*: Kal. Junii 1326. Bonifacius IX. in Conſtit. *Humilibus, & honeſtis*: 15. Kal. Febr. 1401. Innoc. VII. in Bulla confirmationis Regulæ ejusdem Ordinis incipien.: *Sedis Apoſtolicæ*: 6. Kal. Jul. 1405. Eugenius IV. in conſimili Conſtit.: *Proviſionis noſtræ*: Pridie Id. Maji 1439. Sixtus IV. in Conſtit.: *Sacroſanctæ*: 5. Non. Oct. 1475. Alexander VI.: *Conſiderantes*: 30. Sept. 1495. Julius II.: *Conſiderantes*: 14. Dec. 1509. *Exp. Novum feciſti*: 17.

XX. Tertius Ordinis S. Dominici Privilegia innovantur.

Febr.

Anno 1727.

Febr. 1510. Leo X. - *Dum intra mentis* - 19. Dec. 1516. & - *Nuper* - 1. Mart. 1518. Paulus III. - *Exponi Nobis nuper feciſti* - 26. Jul. 1542. necnon S. Pius, Clemens VIII. Urbanus VIII. aliique Prædeceſſores noſtri per ſuas litteras mox referendas peculiaribus, indultis & privilegiis dictum ordinem approbarunt, & perſonas, domos Aſceteria, ac bona exemerunt ab Ordinariis locorum. Et nos hujuſmodi omnes, & ſingulas literas, gratias tam ſpirituales, quàm temporales, conceſſiones, exemptiones, indulta, ac cætera quæcumque, cujuſcumque generis, & nominis, ſpiritualia, & temporalia Privilegia pleniſſimè confirmamus, & innovamus, & ubi opus ſit de novo concedimus, præcipuè pro Chriſti fidelibus utriuſque ſexus, qui collegialiter, aut in clauſtris vivunt, aut ſolum votum perpetuæ caſtitatis emittunt, nec degunt collegialiter, ſed in propriis domibus, vel cum affinibus, & conſanguineis, dummodo habitum ordinis geſtent, & altiſſimo ſub regula, & inſtituto dicti tertii Ordinis caſte, & pie famulatum præſtent. Contrariis quibuscumque non obſtantibus, & præcipuè Concilio Lateranen. quibus omnibus in hac parte motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus ampliſſimè derogamus.

Verus Ordo declaratur, & ejus Regula confirmatur.

§. 47. Hujuſmodi verò inſtitutum tanquam ſanctum, meritorium, & Chriſtianæ perfectioni conforme, nec non tamquam verum, & proprium ordinem, præcipuè ex collegialiter, aut cum clauſtralibus, aut in domibus conſanguineorum, ſive propriis, ſub ſolo, & ſimplici voto inviolabilis caſtitatis, cæteriſque modo, forma, habitu, noviciatu, profeſſione, ac regula viventibus compoſitum, & conſequenter ab omnibus confraternitatibus, de quibus agitur in conſtitutione ſan. me. Clementis VIII. omnimodè diſtinctum, ſicut ſunt cæteri ordines tum regulares, tum militares, & alii hujuſmodi, fuiſſe, & eſſe decernimus, ac declaramus: motuque ſimili regulam à prædictis Innocentio VII. & Eugenio IV. confirmatam juxta præmiſſa, & inferiùs diſponenda, denuo approbantes confirmamus, atque Apoſtolicæ auctoritatis perpetuum firmitatis robur adjicimus.

Auctoritas Magiſtri Ordinis ſuper Tertiariis utriuſque Sexus.

§. 48. Omnes inſuper Apoſtolicas conceſſiones, quibus aſſerta fuit Ordini Prædicatorum, ejuſque Generali Magiſtro, Provincialibus, cæteriſque aliis ſubſtitutis Superioribus, Præeminentia, Auctoritas, & Superioritas ſuper præfati inſtituti fratribus & ſororibus prædictis quibuſcumque, approbamus, confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere volumus, decernimus, atque mandamus, & quatenus opus ſit, eaſdem præeminentiam, auctoritatem & ſuperioritatem de novo concedimus, attendentes præterea per prædeceſſores noſtros Innocentium VII. & Eugenium IV. fuiſſe approbatam regulam prædictam, ejuſque Cap. XX. atque animadvertentes, primos Alumnos præfati ordinis habitum, ac vivendi normam ab ipſo B. Dominico ſuſcepiſſe, ejuſque præcepta executioni mandaſſe, eidem Generali Magiſtro privative quoad alios quoſcumque confirmamus, ac ſi opus eſt, de novo concedimus, ut poſſit per ſe, vel per ſibi ſubjectos fratres quoſcumque facultate opportuna, ac neceſſaria inſtructos, perſonas ad dictum ordinem, juxta ipſius Statuta recipere, habitu donare, atque elapſo debito probationis tempore ad profeſſionem recipere, ita ut perſonæ quæcumque aliter receptæ, non ſint, nec intelligantur ullo modo præfati hujus tertii ordinis, neque ullis ejuſdem privilegiis, ac indultis potiantur, niſi pro peculiaribus perſonis & caſibus per Nos, & Succeſſores noſtros fuerit expreſsè deſuper diſpenſatum. Commiſſarium quoque, aut viſitatorem inſtituere: Magiſtrum quoque, Directorem, ac confeſſarium ætate, moribus, pietate, ſcientia, & prudentia gravem concedere, & deputare, qui ipſis Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtret, de præceptis Regulæ inſtruat, congregationes, aut congreſſus convocet, & in ipſis, ſicut in aliis quibuſcumque actibus, & functionibus præſideat: Necnon, locorum ordinariis, & aliis quibuſcumque cujuſvis ſtatus, gradus, ac conditionis exiſtant, & quacumque fungantur auctoritate ſemper excluſis, congregationes illas, ac perſonas tertii ordinis, ſive virorum collegialiter, aut in clauſtris, ſive mulierum cum expreſſo voto, ut ſupra, vel cum tribus votis viventium, domos, conſervatoria, hoſpitalia, monaſteria, ſive collegia quæcumque, ac quocumque nomine appellata, Capellas quoque, Oratoria, & Eccleſias pleno jure viſitare, inſtruere, paternè corrigere, ac reformare, tam in capite, quàm in membris, ad caſſationem uſque Mantelli, & habitus, atque ad ejectionem è Collegio reſtituta collata dote, prout de jure, immo etiam ad ipſius Collegii ſuppreſſionem, vel ſaltem ab Ordine abdicationem, pro rerum conditione, & ſtatu procedere: aliaque ad bonum ordinis præfati regimen, juxta ejuſdem ſtatuta ordinare, & exequi, quemadmodum ſibi in Domino expediens fore videbitur, & quoties ſibi libuerit libros, & rationes redituum, ac bonorum, ſive congregationum, ſive Collegiorum quorumcumque, non ſecus ac Monaſteriorum omnium, ac ſingulorum, ſibi pleno jure ſubjectorum, atque ab Exactoribus, Agentibus, & Adminiſtratoribus quibuſcumque rationem redituum per eos adminiſtratorum recognoſcere examinare, ac exigere poſſit, & valeat, motu, ſcientia, & poteſtate prædictis dantes plenam facultatem ſuperioribus ordinis, prædictos Exactores, Agentes, & quoſvis Adminiſtratores juſta de cauſa removendi, mutandi, ac etiam eorum loco religioſum quempiam idoneum ſubſtituendi.

Temporalium bonorum adminiſtratio, etiam pro Monialibus.

§. 49. Ut autem prædicta omnia cum ſpirituali, ac temporali etiam prædicti ordinis incremento ad normam prædictæ regulæ exactius obſerventur ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, diſtrictè præcipimus omnibus, & ſingulis ordinis profeſſoribus per totum orbem exiſtentibus, ac extituris, cujuſcumque gradus, ac conditionis exiſtant, & præcipuè quibuſcumque, & quocumque nomine nuncupatis, collegialiter, aut in clauſtris habitantibus, necnon in privatis Domibus, juxta prædicta, cum voto viventibus, ut quemadmodum eorum ordo cum primo ordine fratrum Prædicatorum, & ſecundo Monialium, eundem habet patrem, & Patriarcham in cælis feliciter regnantem, adeò ut ab Innocentio VII. in Bulla ſupra dicta omnes appellentur *fratres, & ſorores Ordinis Prædicatorum, qui nuncupantur fratres, & ſorores de pœnitentia S. Dominici*: ita cum utroque illo ordine unum, eundemque in terris Succeſſorem B. Dominici, ac totius Ordinis Prædicatorum Magiſtrum Generalem, deinde Provinciales, aut alios inferiores, ab eodem Magiſtro Generali de more delegandos tanquam eorum veros, & legitimos Superiores ſuſcipiant, venerentur, ac agnoſcant. Ad eos dubia quæcumque circa Regulam, & Statuta referant, eorumque judicio circa eadem dubia ſeſe conforment; maximè quum Regula ad culpam ex ſe non obliget, ſed tantùm ad pœnam, ejuſque rationabilis relaxatio ſit in manu diſcreti ſuperioris conſtituta: iiſdemque privativè quoad alios in omnibus concernentibus eorum ordinem, non Regulæ inſtituto, ac præceptis præfatis apertè contrariis, pareant, & obediant; quod ſi ſecus fecerint, ab eiſdem caſſari, habitu ſpoliari, atque etiam ex Collegiis modo prædicto, donec reſipiſcant, vel abſolutè quoque

Tertiariorum obedientia Magiſtro Ordinis.

Digitized by Google

ANNO 1727.

dimitti poſſint; quamadmodum alias Regula ipſa *cap.* 19. pro quibusdam caſibus diſponit: Inſuper & Collegia ipſa ſupprimi, ac diſſolvi, ſin minus dimitti, ac ralinqui ab iisdem poſſint, & valeant, & reſpectivè uullis Tertiatiorum gratiis, & privilagiis gaudere, decernimus, ac jubemus.

Magiſtri Ordinis cura pro Tertiariis.

§. 50. Ordinis Magiſtro pro tempore, ſicuti & Ordini ipſi in Generalibus Comitiis quandocumque congregando, quemadmodum injungimus, ut circa felicem ſtatum, ac reformationem, ubi opus eſſe conſpexerint, prædicti tertii ordinis, advigilent, ita iisdem relinquimus, confirmamus, & quatenus oporteat, de novo benignè concedimus Jus, & plenam poteſtatem ad illa circa Ragulam prædictam moderanda, reformanda, exponenda, commutanda, ac addenda, quæ pro temporum, locorum, ac perſonarum opportunitata in Domino judicabunt ſic meliùs diſponenda (ſalva tamen ejusdem Regulæ ſubſtantia, & intactis ſacris Canonibus) nunc pro tunc Apoſtolica auctoritate ejuſcemodi moderationes, reformationes, expoſitiones, ac additiones approbantes, atque confirmantas.

Motiva declarationum.

§. 51. Deinde quum nonnulla ſiut Capita, ſuper quibus potiſſimè tertiarias perſonas, ſive in domibus prædictis ſeorſim, ſive etiam in Aſceteriis collegialiter Virginalem, aut cœlibem, aut caſtam viduilem expreſſo voto, & ſub habitu, & regula prædictis vitam traducentes, nec non fratres ordinis Prædicatorum ciraa ipſas vaxari, ad nos delarum eſt, ideò expreſsè declaramus, & volumus:

Exemptio à juriſdictione Ordinarii.

§. 52. Quòd tametſi omnes, & ſingulæ prædictæ perſonæ ſummam debeant habere reverentiam locorum ordinariis, cæteriſque Prælatis inferioribus, quemadmodum earum quoque Regula præſcribit: atque juxta decretum Congregationis Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Epiſc. & Regul. conſultationibus præpoſitæ editum ſub die 20. Decemb. 1616. ut ad habitum, & ordinem recipiantur virgines, aut viduæ in privatis domibus perpetuò manſuræ priùs debeant in curia ordinarii loci probare, eas ſibi poſſe de victu, & veſtitu ſufficienter providere; illaſque fore bonis moribus præditas, atque cum nullis aliis viris, quàm cum conſanguineis, aut affinibus in primo tantum gradu, vel illis deficientibus, aut urgente gravi aliqua cauſa, cum aliis ſibi in proximiori gradu conjunctis, aut ſaltem cum viris perſpectæ probitatis, vitam tracturas, eas tamen juxta præmiſſa tertierias effectas à cujuſcumque eltarius inferioris extra ordinem Prædicatorum conſtituti Prælati, & ipſius Ordinarii loci Juriſdictioni axemptas eſſe volumus, & fora declaramus, diſtricteque mandamus, eiſque de novo talem exemptionem concedimus.

Ætas recipiendarum ad habitum, & Profeſſionem.

§. 53. Quantum ad ætatem mulierum ad ordinem prædictum recipiendarum hac noſtra conſtitutione perpetuò valitura injungimus, & mandamus, quod niſi in particularibus Aſceteriis probata conſuetudo vigeat in contrarium, mulieres ad profitendum inter collagialiter perpetuò viventes, non admittantur, niſi de tempora Profeſſionis exceſſerint annum 18. Quo verò ad eas, quæ in domibus, ut ſupra ſeorſim, cum certis caſtitatis perpetuæ voto, habitu & ſtatutis, ſunt vitam tradncturæ; quum ſecundùm ſanctas ſcripturas bonum ſit portanti jugum ab adoleſcentia ſua: & Ordo prædictus ex Regula ſua vigilias, jejunia, pluresque abſtinentias habeat jugiter perferendas; Virginum quoque ſponſo placeat ſibi cito promiſſa virginitas: plurimæque inſignes virgines prædicti ordinis *de pænitentia* nou ſolùm à teneris annis inviolabili Voto virginitatem ſidam cœleſti ſponſo conſecraverint, habitumque induerint, ſed florenti adhuc ætate, ſimulque ante annum quadrageſimum virtutibus maturæ in cœlum evolaverint, quarum agmen ducere poteſt cœleſtis virgo S. Catharina Senenſis, de Apoſtolica ſede adeò bene merita, motu hiuc, ſcientia, & poteſtate prædictis indulgemus, & concedimus, ut eædam, quibuſcumque nou obſtantibus in contrarium, poſt decimum octavum annum, vel etiam in minori ætate juxta conſuetudinem locorum liberè, & licitè recipi, evolutoque probationis tempore profiteri poſſint, ac valeant: Revalidantes quaſcumque accaptationes & profeſſiones, ſi quæ forte ex defectu ætatis hactenus factæ dici poſſent invalidæ.

ANNO 1727.

Habitus earumdem.

§. 54. Habitus uniformitatem, quoad fieri poterit, eſſa ſarvandam; retineri tamen poſſe habitus formam, quæ pro regionum diverſitate hactenus ab eisdem Tertiariis ſervata eſt. Licere quoque mulieribus, quæ emiſſo voto ſeorſim, vel collegialiter Deo vivunt, deferre velum ſupra caput, quod *Suprajectum* vocant, carbaſum pectorale, quod uuncupant *Sottegola*, & ſcapulare, ſeu *patientiam*.

Collegialiter viventes non tenentur ad clauſuram, neque ad tria vota.

§. 55. Tertiatiis prædictis emiſſo ſolo caſtitatis voto collegialiter viventibus haud prohibemus, immo exoptamus in Domino ſuaderi trium votorum etiam ſolemnium emiſſionam, ipſamque Clauſuram, juxta propoſitum Conſtitut. VIII. S. Pii V. incipien. - *Circa Paſtoralis* -; inhærentes tamen literis Apoſtolicis ſuperiùs memoratis Julii II. in quibus Tertiariis S. Dominici collegialiter viventibus permittitur emittere tria vota, declaturque per hæc ipſa - *ad Clauſuram minimè teneri, aut Officium Divinum magis, quàm ex regula tertii habitus* - ac aliis Clementis IX. - *Alias propoſitis* - 10. Dec. 1667. in quibus Tertiariæ collegialiter viventes, ad clauſuram nullatenùs compelluntur; Attendentes inſuper per annos, ut accepimus, centum & ſaxaginta ab edita dicta conſtitutione S. Pii V. & per ſeculum, & ultra poſt Decretum Congreg. Epiſcoporum, & Regul. emanatum 20. Decembris 1616. ejuſcemodi Tertiarias collegialiter viventes pluribus in locis, ſcientibus, ac tacentibus Ordinariis, floruiſſe, ac etiamnum florere ſine clauſura, declaramus, volumus, & mandamus, eaſdem ad neutram abſolutè teneri, aut eſſe compellendas; non obſtantibus contrariis ordinationibus, etiam Apoſtolicis, quibus expreſſè per præſentes derogamus.

Perſonæ Tertiariæ Sacramenta ſuſcipere, earumque Cadavera ſepeliri per ſolos fratres Ordinis debent.

§. 56. Licet circa Sacramentorum ſuſceptionem, & ſepulturam prædictæ Tertiariæ, certis habitu, regula & ſtatutis, & ſub axpreſſo perpetuæ virginalis, aut viduilis caſtitatis voto ſive collegialiter, ſive in privatis domibus, viventes, ex recitatis, aliiſque Apoſtolicis conſtitutionibus earum Ordini per S. Sedem directè conceſſis, vel communicatis, debeant gaudere privilegiis omnibus Ordinis Prædicatorum, cæterorumque Ordinum, earum ſexui nou repugnantibus, & pleno jure ſubeſſa Fratribus, & in primis Magiſtro Generali ejusdem Ordinis: hiſque liceat *Authoritate Apoſtolica Tertiariis illis quando petierint, etiam in die Paſcha, ſive Feſti Reſurrectionis D. N. J. C. & infra ejus Feſti octavam, quàm etiam in aliis diebus, etiam in mortis articulo, Eucharistia, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica quæcumque exhibere, & miniſtrare* etiam *in domibus propriis*: Nec non *illarum cadavera ad eorundem fratrum Eccleſias tumulanda deferre, etiam Parochialium Eccleſiarum perſonarum earumdem Rectorum licentia deſuper minimè requiſita, & contradictione qualibet non obſtante.* Ne tamen deſuper Tertiarias, & reſpectivè fratres Ordinis Prædicatorum indebitè moleſtari contingat, expreſſè declaramus, & volumus Tertiarias prædictas *de pœnitentia S. Dominici* ſive

colle-

Digitized by Google

ANNO 1727.

tera Concilii Romani, ſimulque motu, ſcientia, & poteſtate prædictis volumus, præcipimus, & mandamus, ut iidem Fratres Parocho relinquant optionem, vel eligendi quartam partem prædictam, vel ſtandi conſuetudini, ſtatuto, concordiæ, ſeu conventioni, eamque pacifica ſequantur, ut ſuæ ipſorum quieti religioſè juxta eandem mentem noſtram conſulant; Parochi verò ſemel factam optionem immutare nullatenus poſſint, aut valeant.

XXVII. Privilegi circa Sepulturam Extraneorum.

§. 68. Ea itidem Privilegia Fratribus Ordinis Prædicatorum Indulta per Sacros Canones, & Apoſtolicas Conſtitutiones, ut poſſint Cadavera Laicorum, & extraneorum quorumcumque in ſuis Eccleſiis liberè tumulare, ubertimè confirmamus, & innovamus, atque, quantum in Domino poſſumus, occurramus continuis moleſtiis, quas, propter aliquorum ſiniſtras interpretationes, pati coguntur Fratres prædicti cum maximo Chriſti fidelium ſcandalo, & pietatis ſimulque Divini Cultus detrimento, perpetuò volumus, & ſancimus, in primis Fratrum prædictorum omnium, eiſque inſervientium, necnon quarumcumque perſonarum Tertii Ordinis, etiam extra Clauſtra, Domos, Hoſpitia, & Aſceteria obeuntium, Laicorum quoque extraneorum per accidens degentium, & decedentium in Conventibus, Hoſpitiis, Domibus, & Aſceteriis prædictis, Cadavera tumulanda eſſe in dictis Eccleſiis Ordinis, Diœceſani Loci, aut alterius cujuſcumque licentia minimè deſuper requiſita.

Diſpoſitio pro Cadaveribus Fratrum, aliorumque, de quibus ſeorſim ſupra.

§. 69. Liberam prorſus præterea fore cuique Fidelium, ſive pro ſeipſo, ſive pro ſuis filiis, & filiabus, nepotibus, & neptibus in puerili vel infantili ætate decedentibus electionem Sepulturæ in Eccleſiis, & Cœmeteriis præfati Ordinis. De hac verò electione ſatis conſtare ubi in Eccleſia Ordinis gentilitium ubertatis, nulla in contrarium facta diſpoſitione, ſepulcrum præexiſtit, ſive ex Teſtamento, Codicillis, vel alia morientis ſimplici etiam ſcriptura, item ex dicto aut Confeſſarii, aut duorum teſtium, etiam extrajudicialiter deponentium de illius voluntate. Quòd ſi Parochus velit illos judicialiter repetere, ſuis ſumptibus id facere teneatur.

Libera extraneis electio Sepulturæ apud Fratres: Et quomodo de ea conſtet.

§. 70. Caveantque Parochi, ne quod directè nequeunt, indirectè nitantur huic libertati præjudicium, & noxam inferre, ſub prætextu ad ipſos pertinere numerum determinate Fratrum aſſociare debentium, atque illum limitare ad metam Clericorum ſecularium: aliove deteriori, Parochianos, nimirum, eligentes alibi quàm in Eccleſia Parochiali Sepulturam, teneri ad eleemoſynam majorem, gravioraque emolumenta favore Parochi, etiam ſub emendicato titulo coactivæ celebrationis Miſſarum, & Anniverſariorum, vel ſub obtentu cadaveris in Cathedrali, vel Parochiali Eccleſia, priùs exponendi, & reſpectivè ratione tranſitus per limites aliarum Parochiarum, perſolvenda eſſe ſimilia emolumenta. Has enim abuſivas adinventiones eradicare intendimus, & exterminare, prout abolemus, & improbamus, Statutis, Conventionibus, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus in contrarium vigentibus minimè attentis, quibus expreſsè derogamus. Volentes, numerum Fratrum aſſociare debentium fore liberè determinandum per hæredes defuncti nullo habito reſpectu ad numerum Clericorum ſecularium.

Mandatur, ne Parochi etiam indirectè eam libertatem impediant.

§. 71. Per Cathedrales vero Eccleſias, Parochiales, ſeu per Parochos Defunctorum, aut per quorum Parochias tranſeunt cadavera, nullatenus cogi poſſe Fratres Ordinis, ſeu Defunctorum hæredes ad exponendum Cadavera, vel aliquid aliud ſolvendum ex cauſa tranſitus; ita ut inpoſterum ſoli Parochi morientium, iiſque emolumentis dumtaxat potiantur, & gaudeant, quibus de jure potiuntur, & gaudent, firma omnimodè manante, ac pleniſſime morientibus obſervata, ſibi eligendi ſepulturam, libertate.

Soli Parocho præmortui ſolvenda emolumenta.

§. 72. Parocho admonito, requiſito, & intimato per Fratres, ac demum renuente accedere ad aſſociandum Cadaver in Eccleſiam Fratrum prædictorum, vel eodem ultra ſtatutam pro delatione Cadaveris horam per diſcretum tempus, quod nunquam unam horam excedare poſſit, expectato, nec accedente, Fratres prædictos Cadaver illud, invito etiam ipſo Parocho, levare, & ad eandem Eccleſiam tumulandum, ne Dei ſervitium minuatur, & ipſi contemnantur, recto quidem tramite, & via per eos eligenda deferre poſſe, ac debere volumus, atque ſancimus.

Parocho intimato, nec accedente, ſi. debent Cadaver per viam ſibi benè viſam rectà deferre.

§. 73. Et ad tollendum deinceps, quantum in Domino poſſumus, Fidelium ſcandalum, nimis frequentium controverſiarum originem, hac perpetuò valitura lege decernimus, licere Cathedralis Parochiæ Capitulo, Fratribus Ordinis Prædicatorum, ac cæteris etiam Regularium Communitatibus ad Proceſſiones Funebres per quaſvis Parochias, ſingulorum propriis erectis Crucibus, accedere, eaſque etiam ſic peragere, quemadmodum in aliis ſolemnioribus Proceſſionibus contingit, & ita etiam in Eccleſiam tumulantem ipſorum Fratrum, ordine, quo in via incedebant, ingredi, atque facta adoratione ad Altare, in quo aſſervatur Sanctiſſimum Sacramentum, aut etiam exequiis perſolutis recedere: Parocho quoque in eandem Eccleſiam tumulantem cum Stola intrare; ac reſpectivè Fratribus aſſociare debentibus Defuncti cadaver cum Parocho, ne interim contingat illos in vicis, & plateis ſuperſedere, in Parochialem Eccleſiam etiam cum Cruce erecta ingredi licitum fore, auctoritate Apoſtolica, Motu, & ſcientia prædictis, mandamus, & volumus. Non obſtantibus, quoad prædicta omnia, & ſingula conſuetudinibus etiam immemorabilibus, cæteriſque omnibus, & quibuſcumque in contrarium facientibus, quibus omnibus expreſſè, ac planiſſimè derogamus; declarantes, & quatenus opus ſit, decernentes, ac matura deliberatione mandantes, Crucis erectiones, Stolæ delationem, & ingreſſus in Eccleſias in omnibus, & ſingulis enunciatis, ac cæteris quibuſcumque ſimilibus caſibus, nullam penitus Juriſdictionem importare, aut minimum in aliquo præjudicium cuicumque irrogare, aut quandocumque, & quomodocumque irrogare, & inferre poſſe.

Regula pro Crucis erectione, delatione Stolæ, & ingreſſu in Eccleſias in Proceſſionibus Funebribus.

§. 74. Poſtremo prohibemus, poſſe per Parochos invitis Fratribus in iſtorum Eccleſiis, aut Cœmeteriis Cadavera ſepeliri, & reſpectivè Miſſas celebrari, ac Exequias quaſcumque perſolvi. Ubi verò accedit pacifica conſuetudo, ſeu legitima conventio, aut expreſſa Fratrum voluntas, permittimus, quòd Parochus cum Clericis ſecularibus in Eccleſiis Ordinis Exequias peragat, abſque ullo tamen præjudicio Fratrum, quorum omnimoda de cætero juriſdictio in propriis Eccleſiis ſalva, & illæſa remaneat, eique nullum imaginabile præjudicium per hujuſmodi particulares, & Fratrum voluntarios actus irrogatum ullo tempore cenſeatur.

Quæ ſint prohibita, & quomodo permiſſa Parocho celebratio Exequiarum in Eccleſiis Ordinis.

§. 75. Ulteriùs circa exemptionem à Canonica Portione, ſive à Decimis quibuſcumque Eccleſiaſticis, ſive Canonicis, Parochialibus, Epiſcopalibus, ac etiam Papalibus, tam Perſonalibus, quàm Realibus, non ſolum de Novalibus, Hortis, animalium Nutrimentis, Virgultis, Boniſque propria manu excultis, ſed etiam quoad omnia omnino bona, quandocumque, & quomodocumque acquirenda, etiam per alienas manus excolenda, immo etiam quoad ipſos Colonos Arrendatarios, & ſimiles quoſcumque, qui Fratrum prædictorum, ac Sororum, indigentiis de-

XXVIII. Exemptio à Decimis Canonicis.

ANNO 1727.

prædictis eorum bonis hac via ſubvenire teneantur, expreſſe, ac ſpecificè confirmemus Privilegia ipſis ſive directè cum neceſſariis, & opportunis derogationibus, & reſpectivè etiam Conc. Lateran. ſeu *cap. Nuper de Decim.* ut in Conſtitutionibus Honorii III. - *Religioſam Vitam* - 11. Kal. Jan. 1216. Innocentii IV. - *Qui Deum tota* - 3. Nonas Febr. 1244. Alexandri IV. - *De pia, & ſancta* - 15. Kal. Febr. 1257. Bonifacii VIII. - *Laudabilis* - 15. Kal. Aug. 1297. Benedicti XI. - *Sacræ veſtræ Religio* - 3. Kal. Martii 1304. Gregorii XI. - *Virtute conſpicuos* - 6. Non. Martii 1374. Bonifacii IX. - *Etſi pro cunctorum* - 5. Kal. Maij 1401. Martini V. - *Ad Summi* - Kal. Maii 1420. Eugenii IV. - *Ad ſtatum* - 3. Idus Aprilis 1440. Nicolai V. - *Licet ex debito* - Prid. Non. Decembr. 1484. & - *Licet ea* - 8. Idus Aug. 1451. Sixti IV. - *In Mari Magno Prædicatorum* - & S. Pii V. - *Etſi Mendicantium* - & - *Ad hoc Nos Deus* - & - *Injunctum Nobis* - Pauli IV. - *Ex Apoſtolica Sedis* - Clementis VIII. - *Injuncti* - & - *Expoſ.ut* - 25. Martii 1592. & - *Paſtoralis officii* - 21. Julii 1595 -, & Urbani itidem VIII. - *In plenitudinem* - Sive indirectè, & virtualiter ipſis deſuper conceſſa, nimirum, per ampliſſimas communicationes Privilegiorum, & præcipue indultorum Cartuſianis, Ciſterſienſibus, & Societati Jeſu, quemadmodum liquet ex præcitatis Conſtitutionibus. Ne tamen ullo unquam tempore de hujuſmodi plenaria exemptione dubitari queat, præterea Motu proprio, & auctoritatis plenitudine, contrariis quibuſcumque non obſtantibus, Ordini Prædicatorum utriuſque ſexus, & ab eo dependentibus, eorumque prædictis bonis quibuſcumque dictam exemptionem ex integro, & denuo cum expreſſe, & individuali derogatione dicti *cap. Nuper de Decim.*, ampliſſimè concedimus, & elargimur.

XXIX. Confirmantur ampliores conceſſiones S. Pii V. & reducuntur ad terminos Concil. Triden. (juxta illius interpretationem) & hujus Conſtitutionis.

§. 76. Itidem quoad privilegia Mendicantium Ordini Prædicatorum conceſſa, prævia derogatione Conſtitutioni à Gregorio XIII. - *In tanta* - editæ prima Martii 1573., innovamus Conſtitutiones S. Pii V. - *Etſi Mendicantium* - & - *Ad hoc nos Deus* - & quatenus opus ſit in his contenta de novo diſponimus, & reſpectivè concedimus, atque perpetuò obſervanda eſſe decernimus, & mandamus, dummodo Decretis Concilii Tridentini, & diſpoſitis in hac noſtra peculiari Conſtitutione non ſint contraria, ut etiam demandarunt Clemens VIII. in Conſtitutione - *Injuncti* - 5. Octobris 1604., & Urbanus VIII. in Conſtitutione - *In plenitudinem* - 13. Mai 1625. Declarantes, quòd hæc reſtrictio contenta etiam in mox dictis Literis Clementis, & Urbani haud tollit decreta Concilii Tridentini juxta interpretationem ipſis attributam in præcitatis Literis S. Pii V.

XXX. Confirmatio generalis aliorum Privilegiorum.

Extenſio Privilegiorum intra Ordinem.

Communicatio in Privilegiis cum aliis.

§. 77. Inhærentes præterea veſtigiis prædeceſſorum noſtrorum, qui Privilegia, Indulta omnia, & ſingula, gratias, exemptiones, Immunitates, & Communicationem internam, ſive ampliationem, aut extenſionem intra ipſum Ordinem Prædicatorum adeò, ut conceſſa, vel concedenda uni Fratri, Sorori, Domui, Conventui, Collegio, Eccleſiæ, Monaſterio, & aliis, etiamſi conceſſa non intelligerentur ſub generali communicatione, aliis Fratribus, Sororibus, Domibus, Conventibus, Collegiis, Eccleſiis, Monaſteriis, cæteriſq; pariformiter comprehenſa, & conceſſa perpetuò ſint, & intelligantur, Communicationem quoque infra declarandam uberius cum aliis quibuſcumque Ordinibus, Congregationibus, & Confraternitatibus, libertates, prærogativas, Indulgentias, peccatorum remiſſiones, & ſimilia quæcumque, & quocumque nomine nuncupanda, à Prædeceſſoribus noſtris Ordini prædicto, Domibus, Collegiis, Conventibus, Monaſteriis, Provinciis, Fratribus, ac Monialibus, necnon utriuſque ſexus Tertiariis, conceſſa, ampliſſimè, & validiſſimè confirmarunt, innovarunt, de novo conceſſerunt, eiſque perpetuum Apoſtolicæ firmitatis robur addiderunt, etiam motu proprio, ſcientia, & poteſtate prædictis, derogando inſuper quibuſcumque conſuetudinibus, ac Conſtitutionibus Apoſtolicis, etiam in univerſalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, & ordinationibus contrariis, ac cum decreto irritante, ſupplendo quoſvis defectus juris, & facti, & ſolemnitatem forſan omiſſarum, ut in Apoſtolicis Conſtitutionibus, & ſignanter Alexandri V. Martini etiam V. Eugenii IV. in Bullis Incipien. - *Sacra Religionis* - 5. Kal. Aprilis 1439. ubi Privilegium dicto ordini Prædicatorum indultum per plures Prædeceſſores poſt Innocentium IV. quòd nullæ Literæ Apoſtolicæ *ſub quibusvis formis, & verborum expreſſionibus, & cum quibuslibet derogatoriis Privilegiorum, etiam Mendicantium*, quandocumque emanandæ poſſent eidem Ordini præjudicare, *niſi de Ordine ipſo, ac de Magiſtro Ordinis, & Privilegiis ipſi conceſſis ſignanter, & notanter, ſpecialiter, & expreſſe, ac de verbo ad verbum mentio facta fuerit*, validiſſimè confirmatur, quod & alii poſtmodum Romani Pontifices decrevere; inſuper Nicolai V. Sixti IV. - *In Mari magno* - & in - *Bulla aurea* - Julii II. - *Alias ad ſupplicationem* - 1. Junii 1509. Leonis X. in duabus Literis ſimiliter incipien. - *Quum inter cæteros* - 22. Novemb. 1513. & 11. Junii 1518. & in aliis - *Dudum per Nos accepto* - 10. Dec. 1519. Julii III. - *In Sacra Beati Petri* - 10. Julii 1551. Pauli IV. - *Ex Apoſtolica Sedis* - 9. Martii 1556. ac deinde S. Pii V. Clement. VIII. & Urbani VIII. in prædictis Conſtitutionibus - *Etſi Mendicantium* - *Injuncti* - *in plenitudinem* - eaſque quidem omnes, & ſingulas conſtitutiones, ac ſupplendo quoſcumque defectus Juris, & Facti, & ſolemnitatum forſan omiſſarum confirmantes, ac innovantes, & quatenus opus ſit omnia, & ſingula in eiſdem, ac cæteris quibuscumque pro Ordine Prædicatorum, ejuſque Generali Magiſtro, Procuratori Generali, Superioribus, Fratribus, Monialibus, Tertii quoque Ordinis Perſonis quibuſcumque per ſedem prædictam, ac etiam per S. R. E. Cardinalium Congregationes, Cardinales Legatos, & quoſvis Sedis prædictæ Nuntios, & Miniſtros, & per alios quoſcumque, & quacumque poteſtate pollentes, aut alias quomodolibet, & ſub quibuscumque verborum expreſſionibus, & tenoribus in genere, vel in ſpecie, & particulariter, tam per modum communicationis, & ampliationis, quàm ſimplicis, & individuæ, particularis, ac ſpecialis conceſſionis cujuſcumque, & quomodocumque etiam motu proprio, aut aliter factæ, emanatis conceſſionibus contenta, ac etiam conſuetudine legitimè præſcripta, aut acquiſita, largientes, ac concedentes, dummodo tamen prædictis in hac noſtra conſtitutione non ſint expreſſe contraria, motu, ſcientia, ac poteſtate ſimilibus confirmamus quoque innovamus, ac ſi opus ſit de novo concedimus Magiſtro Ordinis, Capitulis Generalibus, Definitoribus eorum, cunctiſque fratribus, ſive Clericis, ſive Laicis, etiam oblatis, monialibus quibuſcumque, ac Tertii Ordinis utriusque ſexus perſonis, eorumque Eccleſiis, Conventibus, Monaſteriis, ac Domibus, Miniſtris, famulis, cunctiſque tam Conſervatoribus, & Officialibus, quàm domeſticis, necnon quibusvis aliis perſonis, ac Chriſti fidelibus, illorum Eccleſias, ſeu Cappellas, Oratoria quoque viſitantibus, nec non Confratribus, & Conſororibus tam ſupradictarum, quàm aliarum quarumcumque confraternitatum in Eccleſiis, aut Oratoriis eorundem

ANNO 1727.

Mentio expreſſa facienda de Ordine.

dem

collegialiter, ſive ſeparatim in Domibus, ut prædictum eſt, viventes cum expreſſo Voto à ſolis Fratribus prædicti Ordinis Prædicatorum, contradictione qualibet, & quacumque conſuetudine etiam immemorabili in contrarium non obſtantibus, etiam in die S. Paſchæ, & in caſu habitualis infirmitatis etiam pro effectu ſatisfaciendi præcepto de Communione Paſchali, & in caſu mortalis infirmitatis, ſive in mortis articulo, Sacram Euchariſtiam, extremam inſuper unctionem abſolutè recipere poſſe, & debere; Earundemque poſt mortem Cadavera (niſi forſan collegialiter viventes habeant, aut ſint aliquando legitimè habituræ in earum Eccleſia, Oratorio, aut Collegio ſepulcrum proprium, quo caſu per ſolos Fratres Ordinis ſint ibidem ſepelienda) ad Fratrum Eccleſiam tumulanda deferri poſſe, ac debere, & quidem abſque interventu, licentia, & requiſitione Parochi, nullaque eidem ſoluta quarta; Et ſicuti volumus, quod tam Fratres, quàm Tertiarii extra Conventus, & reſpectivè Collegia, & Domos obeuntes, debeant Sacramentari, & reſpectivè tumulari per Fratres, & in Eccleſiis illorum, ita diſponimus, & mandamus quoad Tertiarias prædictas.

Regula pro Fratribus, & Tertiariis extra Clauſtra, & Domos decedentibus.

Fratres ad perſonas Tertiarias etiam Euchariſtiam, & earum Cadavera ad Eccleſiam Ordinis deferre liberè debent.

§. 57. Præterea declaramus, & volumus, quòd Fratres ad miniſtranda Sacramenta dd. Tertiariis utriuſque ſexus poſſint, & debeant, ingrediendo limites cujuſcumque Parochiæ cum Cruce erecta, & proceſſionaliter condignè afferre Venerabile Euchariſtiæ Sacramentum, tam in caſu gravis, & mortalis infirmitatis per modum Viatici, quàm in caſu talis infirmitatis, quæ impediat acceſſum ad Eccleſiam dictorum Fratrum, pro ſatisfactione præcepti Paſchalis, ac etiam titulo devotionis circa conſuetas majores Eccleſiæ ſolemnitates, & ſimiliter Defunctorum Cadavera ad propriam Eccleſiam aſportare, etiam invito, & reluctante Parocho, cui tantùm licitum ſit miniſtrare Sacramentum in caſu repentinæ infirmitatis, quæ ſpatium non permittat vocandi Fratres prædictos.

XXI. Adverſus Fratres recurrentes ad extraneos.

§. 58. Ut porrò quantùm in Domino poſſumus conſulamus indemnitati obedientiæ, Superioribus prædictis ab eorum reſpectivè Religioſis debitæ, & ut ſimpliciori via nitantur omnes in ſemel Deo promiſſam Regularem obſervantiam, motu, ſcientia, & poteſtate ſæpe dictis, in primis quoad omnia, & ſingula in eis contenta confirmamus, & innovamus, conſtitutiones emanatas adverſus Fratres Ordinis recurrentes pro extorquendis favoribus ad perſonas extraneas, nimirum Gregorii XIII. incipien. - *Quum nihil magis* - 5. Jun. 1580. Clementis VIII. - *Religioſos Viros* - 23. Maii 1592. & Pauli V. - *Admonemur* 7. Januarii 1608.

Solæ Leges Ordinis ſervandæ in correctionibus.

§. 59. Deindeque pro tuenda Regulari Diſciplina confirmamus, & innovamus Conſtitut. IV. Bonifacii VIII. - *Ad augmentum* - 6. Id. Maii 1269. in corrigendis etenim, & puniendis exceſſibus Subditorum volumus, peragendum, *poſtpoſitis ſtrepitu, & apicibus Juris, ſecundùm conſuetudines, & Statuta Ordinis, etiam facienda.*

Appellationes inordinatæ prohibentur.

§. 60. Ad tollendas verò appellationes quaſcumque indebitas, ac totam fermè œconomiam Regularis obſervantiæ enervantes, ac evertentes, niſi retineatur, & ſervetur ordinata Appellatio à Superiori Locali ad Provincialem, ab eoque ad Generalem, exindeque ſi fieri poſſit, ad Capitulum Generale, ac deinque ad Sedem Apoſtolicam, juxta Decreta de mandato Sixti V. edita in Congregatione Epiſcoporum, & Regularium an. 1587. confirmamus, & innovamus ſimiliter quæcumque hactenus circa Appellationes emanarunt ab Apoſtolica ſede, & præcipuè conſtitutiones, pro eodem Ordine Bonif. VIII. in prœcitatis Literis incipien. - *Ad augmentum* - Bonifacii IX. - *Sacra Religionis* - 5. Kal. Maii 1402. Julii II. - *Expoſuiſti Nobis* - 24. Nov. 1510. ac Leonis X. - *Romani Pontificis* - 29. April. 1518. & quidem quoad omnia, & ſingula in eis contenta, etiam quoad cenſuras latæ Sententiæ, & pœnas, etiam contra quoſcumque Judices Eccleſiaſticos, & Seculares de hujuſcemodi appellationibus cognoſcere volentes, contra ordinem contentum, & rationem præſcriptam in prædictis Literis Apoſtolicis.

§. 61. Immo quum etiam Nobis certò conſtet, Superiorum præfatorum auctoritatem eludi, & contemni, ſi circa concernentia ſtatum ipſum regolarem, quæ totaliter remiſſa ſunt, & eſſe debent ipſorum religioni, & judicio, cujuſmodi ſunt Fratrum aſſignationes, remotiones, diſpenſationes, lectionum, & aliorum munerum collationes, ac cætera quæcumque per Conſtitutiones Apoſtolicas, & dicti Ordinis relicta arbitrio, & prudentiæ eorundem Prælatorum, pateat recurſus ad Apoſtolicos Nuncios noſtros, Vicelegatos, ac cæteros Sedis prædictæ, ac noſtræ Miniſtros, iſtis omnibus, & ſingulis auctoritate Apoſtolica mandamus, & præcipimus, ne in iiſdem ſeſe ullatenus inpoſterum intromittant, atque in illis ipſis, quæ per viam appellationis ex Apoſtolico aliquo ſpeciali Indulto eaſdem poſſe recognoſcere aliàs certò conſtaret, non aliter id facere poſſe, ac debere declaramus, & volumus, quàm præmiſſa per Fratres illos graduali appellatione per præſentes has noſtras Literas perpetuò conſtituta; vehementer in Domino hortantes, atque excitantes quaſcumque venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Congregationes, ut ſeverius deſuper animadvertant contra Fratres quoslibet noſtri hujuſce Ordinis, ad retinendam Regularem obſervantiam, in hoc ipſo deficientes.

Miniſtri S. Sedis irregulares ad ſe recurſus, & appellationes FF. rejicere debent.

XXII. Habitus Ordinis quibus, & quomodo, permiſſus?

§. 62. Attendentes deinde quæ ſanxerunt Prædeceſſores noſtri Gregorius IX. & Innocentius IV. in eorum conſtitutionibus ambabus incipientibus - *Quia confuſio habitus* - 8. Kal. Nov. 1239. 8. Kal. Aprilis 1244. & Gregorius XI. - *Virtute conſpicuos* - 2. Non. Martii 1374. Clemens VIII. in Conſtit. CIV. - *Ex injuncto Nobis* - 2. Octobris 1603. ac noviſſime Alexander VII. in Conſtitut. - *Ex injuncto Nobis* - 8. Februarii 1666. illa omnia auctoritate, motu, & ſcientia prædictis confirmantes, ac innovantes, ſimiliter diſtrictè mandamus Fratribus Trinitariis, & aliis quibuſcumque, ne ullus eorum audeat poſthac Habitum Fratrum Ordinis Prædicatorum, vel ipſi adeò ſimilem deferre, ut Frater ejuſdem Ordinis Prædicatorum credi facile poſſit, exceptis tamen Eremitanis S. P. Auguſtini, quibus in certis circumſtantiis alias à Sede Apoſtolica Habitus albus ejuſdem Ordinis permiſſus eſt; ab his tamen Habitum illum non aliter deferri volumus, decernimus, & mandamus, quàm ſecundum prædictam Clementis VIII. Conſtitutionem, hac noſtra inviolabili lege, propter motiva jamdudum relata per Alexandrum IV. in ejus Conſtitutione - *Meminimus Nos* - Idibus Octobr. 1259. diſtrictiſſimèque ipſis Eremitanis prohibemus, ne extra clauſtra propria audeant ullatenus cum ſolo Habitu albo prædicto procedere, ampliſſimè derogantes cuicumque conſuetudini etiam immemorabili in contrarium, & dantes plenam facultatem Locorum Ordinariis, ipſiſque injungentes, quatenus auctoritate dictæ Sedis, ad inſtantiam præcipuè Fratrum Prædicatorum, contra eos, quos defeciſſe compererint, procedere poſſint, ac debeant.

Habitus albus permittitur extra Clauſtra FF. Prædicatoribus juxta eorum Conſtitutiones.

§. 63. Concedimus tamen Fratribus ipſis Prædicatoribus, ut in itinere, vel divertentes ad mœnia Urbium, ad Campos, & ſimilia loca, ad quæ ex vi antiquarum quoque eorum Conſtitutionum, ſecundum quas Nos quoque vivere profeſſi ſumus, nullatenus cum Cappa nigrà ſeſe conferre tentantur, cum ſolo Habitu albo, quem nemo

ANNO 1727.

ignorat eſſe eorum diſtinctivum, non obſtants quoad id præcitata Conſtitutione Clementis VIII. accedere, ac procedere liberè, & licitè poſſint, & valeant.

XXIII. Præcedentia immediata poſt Ordines Monachales.

§. 64. Conſiderantes quoque antiquitatem non minùs, quàm excelſa merita hujus Ordinis, quibus perſpectis Leo X. in Conſt. - *Accepimus nuper* - 3. Julii 1518. & S. Pius V. in Conſtit. LXXI. *Divina diſponente* - 27. Auguſti 1568. & Clemens VIII. in Conſtitutione XIII. *Inter cætera* - 25. Septembris 1592. Fratribus Ordinis jure merito adjudicarunt Præcedentiam ſupra cæteros Mendicantium, aliorumque Ordines, ita ut primi, & immediati poſt antiquos Ordines Monachales locum in omnibus primum, honorabiliorem, & digniorem obtinere debeant, prout pacificè in Conciliis generalibus, ac etiam Lateranenſibus inconcuſsè obtinuere: prædictas Conſtitutiones omnes motu, ſcientia, & poteſtate ſupra dictis confirmantes, & innovantes, & quatenus opus ſit omnia in eis contenta de novo mandantes, & concedentes, declaramus, atque decernimus, earundem Conſtitutionum tenorem perpetuo ubilibet, & in quacumque Mundi parte omnino ſervandum eſſe, eiſdem Fratribus Ordinis Prædicatorum à die publicationis præſentium priori, digniori, & honorabiliori loco poſt Ordines Monachales prædictos in omnibus, & ſingulis proceſſionibus, actibus, & functionibus, aſſignato & conſtituto: pleniſſimè derogantes quibuſcumque conventionibus, conſuetudinibus etiam immemorabilibus, Literis, Sententiis, ac Decretis ab Apoſtolica ſede editis, vel ſpecificè etiam confirmatis in contrarium quomodocumque facientibus.

XXIV. Exemptio à quibusvis oneribus, cum aſſignatione congruæ in impoſitis pro urgentiſſima cauſa.

§. 65. Ut deinceps Fratres hujus Ordinis congruè ſobſtentari valeant, nec tractu temporis Conventus propter inopiam neceſſario Fratrum numero carere cogantur, Exemptiones omnes à quibuſcumque Decimis, Datiis, Collectis, Gabellis, impoſitionibus, vectigalibus, oneribus hoſpitandi milites, aliiſque cunctis quocumque nomine nuncupatis, & ex quacumque gravi & graviſſima cauſa impoſitis, prædicto Ordini conceſſas per S. Pium V. in Conſtitutione - *Dum ad uberes* - 29. Julii 1566. *Etſi mendicantium ordines* - 17. Cal. Julii 1567. - *Ad hoc Nos Deus* - 23. Septembris 1571. - *Romanus Pontifex* - 3. Octob. 1567. & - *Injunctum Nobis* - prid. non. Auguſti 1569. Et per Nos etiam in Literis incipien. - *Sollicitudo* - editis 4. Id. Decem. 1725. ampliſſimè confirmamus, & innovamus; ac prætereà volumus, & mandamus, quod tam pro præteritis, quàm pro futuris impoſitionibus ex urgentiſſima dumtaxat cauſa Belli contra Turcas, teneri poſſint, aut debeant Fratres, Conventus, eorumque bona, facta tamen prius deductione Congruæ pro unoquoque Religioſo ad rationem ſcilicet ſeptem ducatorum auri de Camera, & nonniſi de reſiduo fructuum bonorum, demptis, & exceptis prædictis Congruis, volumus taxari poſſe in prædicto extremo caſu. Non tamen per id intelligimus derogare Indultis noſtrorum Prædeceſſorum pro particularibus Conventibus, ſi quæ ſunt, decernentibus, eſſe præſervandam à qualibet impoſitione ampliorem, ſeu pinguiorem Congruam, quinimmo ea confirmamus, ac innovamus.

XXV. Exemptio à Taxa Seminarii.

§. 66. Porro ne ex quo per noſtram Conſtitutionem incipientem - *Creditæ* - & decreta noviſſimi Concilii Romani, in quibus cautum legitur à Taxa Seminarii *exemptos eſſe debere Regulares pro iis tantum Beneficiis, & fructibus, quorum ratione ipſis Apoſtolica Sedes ex cauſa verè, & propriè onerosa indulſit, ut ab onere Taxæ exempti ſint*, ullo unquam tempore in diſcrimen revocari queat ampliſſima exemptio ab hujuſmodi taxa, quam prædicto Ordini impertitus fuit S. Pius V. in ſua Conſtitutione - *Romanus Pontifex*, - ac in alia - *Etſi Mendicantium* - hanc ipſam exemptionem, eaſdemque, ac alias quaſcumque per Prædeceſſores noſtros deſuper editas Conſtitutiones & declarationes expreſſè confirmamus, & innovamus. Cum enim memoratus Ordo varios Magiſtros, & Doctores præſtet, ac alere, & ſubſtentare teneatur, *ex quorum Doctrina Fratres Novitii, eruditi poſtmodum effecti gregem Dominicum ſuis conſiliis, confeſſionibus, orationibus, aliiſque innumeris pietatis operibus juvent, & paſcant*, ejuſdemque Ordinis *domus non minùs, immo magis, quàm ea, quæ per Ordinarios erecta ſunt, Seminaria vocari poſſint*, æquiſſimum videtur, Conventus dicti Ordinis nullo modo prætereà taxari poſſe pro Seminariis ab Ordinariis erectis vel erigendis, prout hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione declaramus, decernimus, & mandamus. etiam Concilii Romani Decretis, & quibuscumque aliis in contrarium quomodolibet facientibus quàm pleniſſimè derogantes.

XXVI. Declaratio circa Quartam Funeralem pro Italia.

§. 67. Per noſtram Conſtitutionem - *Romanus Pontifex* - ut etiam decreta noviſſimi Romani Concilii, injunximus, Parochis ſolvendam eſſe quartam funeralem, in Italia nimirum, & Inſulis adjacentibus ab omnibus, & quibuſcumque Regularibus quocumque privilegio ſuffultis, & Regulares Ordinis S. Dominici utriuſque ſexus in eiſdem Italia, & adjacentibus Inſulis reverenter pro conſueta ipſorum erga Apoſtolicam Sedem obedientia Diſpoſitioni noſtræ, ut debent, obſequuntur, prout etiam volumus, & mandamus impoſterum ſervari, ita quidem, ut Regulares prædicti ei tantummodo, ad cujus Parochiam ſpectabit Defunctus, realiter, cum effectu, & ſine ulla prorſus controverſia tradere teneantur unam ex quatuor partibus (quam proprio nomine *Quartam* appellavimus) *omnium Intorticiorum, & Candelarum, quibus Defuncti cadaver in itinere ad Eccleſiam tumulandum aſſociabitur, nec non omnium Intorticiorum, & Candelarum, quæ in eadem Eccleſia circa Cadaver*, ſeu Pheretrum, *ac etiam in Altaribus in die funeris accendentur*, retentia tamen ſibi Candelis manualiter per viam delatis, una cum omnibus Intorticiis, Candelis, aliiſque, de quibus in ea Conſtitutione mentio expreſſa facta non fuit; quæ Regularibus prorſus illæſa, & inviolata perpetuò manere voluimus, decrevimus, ac mandavimus. Ubi verò adſint Conſuetudines legitimè probatæ, Conventiones, Concordiæ, vel Statuta, quæ Parocho portionem quarta prædicta pinguiorem aſſignent, hanc eandem, prout ante noſtram prædictam Conſtitutionem, ac etiam Concilium Romanum, dare pergant, & teneantur. Cum verò mentis, & intentionis noſtræ in ea edenda Conſtitutione fuerit conſulere quidem Parochorum indemnitati, ad hoc nimirum, ut ii, qui nihil, vel quarta minus percipiebant, eamdem quartam conſequi poſſent, & non autem, ut qui majus emolumentum, ſeu plus quarta prædicta ex conſuetudine, Conventione, Concordia, vel Statuto reportabant, aliquid aliud prætereà vigore dictæ noſtræ Conſtitutionis, aut etiam Concilii Romani ſibi arrogare poſſent, voluimus propterea, ut iidem Parochi, vel præciſè perciperent ſtatutam à Nobis quartam partem, vel tantummodo ſtarent Conſuetudini, Conventioni, Concordiæ, ſive Statuto, ut prædictum eſt. Ne autem ſuper hujuſmodi clara cæteroquin intelligentia noſtræ Conſtitutionis, & Concilii Romani, ullo unquam tempore excitari valeat aliqua difficultas, expreſsè ita declaramus dictam noſtram Conſtitutionem, & de-

ANNO 1727.

cete

Google

ANNO 1727.

dem fratrum legitimè erectarum, & inſtitutarum, vel quandocumque erigendarum, ac inſtituendarum, illaſque tunc exiſtentibus, quàm pro tempore extituris: omnibus pariter, & ſingulis libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, privilegiis, præeminentiis, antelationibus, conceſſionibus, indultis, favoribus, indulgentiis, aliiſque prærogativis, & gratiis univerſis, & ſingulis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus, ſingulis domibus, conventibus, collegiis, Monaſteriis, & aliis regularibus locis, & perſonis, tam Canonicorum, quàm Clericorum regularium ubivis exiſtentium inſtitutis, & non ſolùm ordinibus Monaſticis, regularibus aliorum mendicantium, & non mendicantium, tam pro redimendis captivis, quàm aliis quomodolibet, ordini Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis captivorum, illiuſque domibus, conventibus, & fratribus, necnon Ordini, ac etiam congregationi fratrum Diſcalceatorum ejuſdem Ordinis B. M. de Mercede Redemptionis captivorum, ac etiam omnibus, & quibuſcumque congregationibus regularium, & præcipuè Clericorum regularium, etiam miniſtrantium infirmis, Canonicorum congregationis ſanctiſſimi Salvatoris Lateranen. S. Salvatoris de Bononia, ac etiam S. Ruffi Valentiæ, & S. Crucis Columbriæ, Clericorum Regularium de Somaſca, & pauperum Matris Dei, & Scholarum Piarum, ipſiſque Monaſticis congregationibus etiam Caſſinenſi, aliiſque Monachis, etiam Monaſterii S. Benedicti, S. Hieronymi, Carmelitis Diſcalceatis, Conventui B. Mariæ de Guadalupe, necnon Societati Jeſu, ipſiſque Cartuſianorum, Præmonſtratenſium, & Reformatorum Ciſtercien. Servitarum, Olivetanorum Ordinibus, aliiſque Familiis, & Societatibus regularibus, militiis & hoſpitalibus quibuſcumque, & locis piis regularibus, ac quibuſcumque perſonis nunc, & pro tempore exiſtentibus prædictorum quorumlibet ordinum, ſocietatum, congregationum regularium, ac etiam monialium, & tertii cujuſcumque ordinis perſonarum, ac confraternitatum quarumcumque per Nos, & Sedem prædictam, prædictaſque S. R. E. Cardinalium congregationes, Cardinales Legatos, Nuncios, alioſque ejuſdem Sedis Miniſtros, quavis auctoritate, aut ratione, motu proprio, & ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam iteratis vicibus conceſſis hactenus, vel confirmatis, aut approbatis, & quibus illi tam in vita, quàm in mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſiones, & injunctarum pœnitentiarum relaxationes, aut aliàs quomodolibet de jure, uſu, aut privilegio, vel conſuetudine quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomolibet in futurum, quamvis illa ſint ſpeciali nota digna, difficiliſque conceſſionis, & quæ in generali conceſſione non veniunt, & non obſtantibus clauſulis annullativis, caſſativis, exceptivis, ac etiam communicationis prohibitivis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, non ſolum per participationem, communicationem, illorum extenſionem, & illorum ad inſtar, ſed ſpeciatim, nominatim, pariformiter, & æquè principaliter in omnibus, & per omnia, abſque ulla prorſus differentia: perinde ac ſi prædicto ordini Prædicatorum, ejuſque Magiſtro Generali, Generali Procuratori, Capitulis Generalibus, Provincialibus, Definitoribus, aliiſque Superioribus, ac fratribus, monialibus quoque, ac etiam tertii ordinis perſonis ſpecialiter expreſſè, & nominatim, ac per viam, & modum ſimplicis, & individuæ, ac particularis, & ſpecialis conceſſionis, motu proprio, & ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut communicationis, & ampliationis, conceſſa fuiſſent, quatenus tamen Concilii

Privilegia etiam d. . cilis conceſſionis alteri cuicumque quomodocumque induita, pariformiter, & æque principaliter conceduntur.

Tridentini Decretis, & huic noſtræ Conſtitutioni non contrarientur expreſſè, ut ſupra, niſi forte in ipſis adhuc, & in præſenti eadem conſtitutione reperiretur derogatio aliqua, excluſio, limitatio, reſtrictio, exceptio, aut alia quævis modificatio privilegii in quocumque genere ampliorum, alicui de reliquo ex nuperrimè recitatis à Sede prædicta conceſſi, nec revocati, aut ſub aliqua revocatione comprehenſi, ſive quandocumque per eandem concedendi, quo in caſu pro ipſo Ordine, & ad eum, ut ſupra, ſpectantibus in omnibus, & per omnia quoque ſubſiſtere abſque ulla prorſus differentia, ut prædictum eſt, pariformiter declaramus, ſancimus, & volumus, uti, frui, potiri, & gaudere liberè & licitè poſſint, & valeant.

ANNO 1727

XXXI. Avocantur & extinguuntur quæcumque deſuper lites.

§. 78. Ac demum, ut ordo ipſe fratrum Prædicatorum, illiuſque Magiſter Generalis, Provinciales, Priores, aliique Superiores, fratres, famuli, & perſonæ quæcumque ab ordine ipſo, ut præfertur, quomodolibet dependentes, nunc & pro tempore exiſtentes, omnium, & ſingulorum à nobis, ut præfertur, approbatorum, confirmatorum, extenſorum, innovatorum, & de novo etiam conceſſorum pacifica in poſſeſſione, ſeu quaſi à data præſentium conſtituantur, conſtitutique ſint, & eſſe cenſeantur, omnes, & quaſcumque lites, & cauſas, ſi quæ ſint, quarum omnium, & ſingularum reſpective ſtatus, & merita eiſdem præſentibus haberi volumus pro expreſſis ſuper præmiſſis, ſeu illorum aliquo inter fratres prædictos ex una, & quoſcumque alios ex altera partibus, in quocumque judicio coram quocumque Judice quavis etiam Apoſtolica ſibi delegata auctoritate fungente, & in quacumque inſtantia quomodolibet nunc pendentes, ad nos avocantes Apoſtolica auctoritate, motu, ac poteſtatis plenitudine prædictis penitus extinguimus, & extinctas eſſe volumus, omnimodumque ſilentium perpetuò imponimus.

XXXII. Clauſulæ præſervativæ.

§. 79. Decernentes omnia, & ſingula præmiſſa à Nobis, ut præfertur, confirmata, approbata, innovata, extenſa, de novo conceſſa, & indulta, eaſdemque præſentes ſemper, & perpetuò, tanquam divini cultus, & bonorum operum augmentum, religioniſque propagationem reſpicientia, valida, & efficacia, ac validas, & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus perpetuò ſortiri, & obtinere, & ab omnibus firmiter, atque inviolabiliter obſervari, nec ab illis ullo unquam tempore quovis prætextu, occaſione, vel cauſa reſiliri, aut recedi, neque de nullitatis obreptionis ſubreptionis vitio, & intentionis noſtræ defectu notari, impugnari, vel retractari, nec adverſus illas quodcumque juris, vel facti remedium, nec etiam oris aperitionem impetrari unquam poſſe, neque ſub quibusvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, privilegiorum, indultorum revocationibus, limitationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam per nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ſedemque prædictam, ſub quibusvis tenoribus, & formis, ac ſub quibusvis clauſulis, & decretis, etiam derogatoriarum derogatoriis minimè confundi, vel comprehendi poſſe, niſi de toto earumdem præſentium tenore, & data expreſſa mentio, nihil penitus omiſſo, habita, & revocatio, derogatio, ſuſpenſio, limitatio, reſtrictio, & alia quæcumque contraria diſpoſitio Magiſtro, & Procuratore generalibus pro tempore dicti ordinis expreſſè, diſtinctim, ac nominatim intimatis, iiſque per trinas diſtinctas literas Apoſtolicas tribus diverſis vicibus cum temporis competentis intervallo ad id ſpecialiter vocatis factæ fuerint, & ſi aliter derogari, revocari, ſuſpendi, limitari, & reſtringi contingat, hujuſmodi dero-

gationem,

ANNO 1727.

XXXVIII.

Fratrum Minorum Recollectorum S. Nicolai in Lotharingia Provinciæ erectio & inſtitutio.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Commemoret ſuam in religioſos arctioris vitæ paſtoralem ſollicitudinem.

SOllicitudo Paſtoralis Officii, quo Eccleſiæ Catholicæ regimini divinâ diſpoſitione præſidemus, nos admonet, ut paternam religioſorum virorum Altiſſimi obſequiis ſub arctioris vitæ inſtituto mancipatorum curam gerentes, felici illorum ſtatui, ac progreſſui, & religionis incremento, quantum nobis ex alto conceditur, proſpicere jugiter ſtudeamus.

Benevolentia Leopoldi I. Lotharingiæ & Barri Ducis.

Cum itaque, ſicut accepimus aliàs, dilectus Filius Nobilis Vir Leopoldus Lotharingiæ, & Barri Dux non minus pro avita ſua in Deum pietate, & ſingulari erga ordinem Fratrum Minorum Sancti Franciſci devotione, quàm excitatus ſuavi odoris fragrantiâ in univerſum ejus dominium diffuſa, vitæ, ac bonæ converſationis exemplo, religioſiſque in vinea Domini laboribus Dilectorum filiorum fratrum ejusdem Ordinis de obſervantiâ Recollectorum nuncupatorum cuſtodiæ Sancti Nicolai in Lotharingia nuncupatæ, quæ infraſcriptis ſeptem Conventibus, & hoſpitio à ſe, ac Majoribus ſuis fundatis & erectis conſtat, nempe Conventibus Longuuicenſi, Gondrecurienſi, Damblinienſi, Confluentino, Aſpermontano, Liſoldienſi, Bulnevillenſi, & hoſpitio Mirecurienſi, ubi noviciatus cum tribus Sacræ Theologiæ tum Scholaſticæ, tum moralis, & uno Philoſophiæ curſibus inſtitutus reperitur, ac quorum religioſi Catholicæ doctrinæ ſemen longe lateque ſpargere non deſiſtunt, & arctiori Regulæ, quam profitentur, obſervantiæ, & non ſine ingenti populorum ædificatione ſedulo incumbunt; eandem cuſtodiam, cui, datâ occaſione, novos Conventus addere paratus erat, in Provinciam erigi exoptans, litteras ad noviſſimum Capitulum Generale prædicti ordinis in alma urbe noſtra celebratum pro ejuſmodi erectione obtinenda dediſſet; quibus acceptis, idem Capitulum Generale decrevit numerum, & ſtatum conventuum, & hoſpitii prædictorum ab uno Commiſſario Generali dicti ordinis prius examinandos, & illius Miniſtro Generali ſignificandos fore, quam ad erectionem prædictam deveniretur; quæ quidem omnia rite, ac ordine adimpleta fuerunt; Verum quia juxta ſtatuta Generalia auctoritate Apoſtolicâ confirmata, ac decreta Capitulorum Generalium dicti ordinis enarratus conventuum numerus ſatis non eſt, ut in Provinciam erigantur, niſi ſpecialis noſtræ, & hujus ſanctæ ſedis in hac parte, ut aliàs ſæpius factum fuiſſe memoratur, accedat diſpenſatio & facultas. Hinc eſt, quod nos piis ejusdem Leopoldi Ducis deſiderio hac in re, quantùm cum Domino poſſumus, favorabiliter annuere, ſimulque firmiori, & ſolidiori ejusdem Cuſtodiæ ſtatui, proſperoque illius regimini, & progreſſus providere volentes, ac dilectorum filiorum cuſtodis, & definitorum, aliorumque fratrum cuſtodiæ hujuſmodi ſingulares perſonas à quibusvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à Jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium tantum conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, motu proprio, ac ex certâ ſcientia, & maturâ deliberatione noſtrâ, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præfatam cuſtodiam, tametſi non niſi ſeptem Conventibus, ac hoſpitio de præſenti conſtantem, ſicut præmittitur, in novam Provinciam Fratrum Recollectorum dicti ordinis, quæ Provincia Sancti Nicolai itidem nuncupari debeat, ac Capitula Provincialia pro Miniſtri Provincialis, cuſtodis & definitorum, aliorumque Officialium ipſius Provinciæ electione, ac congregatione, alioſque congreſſus ad inſtar aliarum Provinciarum ordinis hujuſmodi celebrare, ac omnibus, & ſingulis prærogativis, præeminentiis, juribus, honoribus, privilegiis, gratiis, & indultis, quibus aliæ ejuſdem ordinis Provinciæ tam de jure, uſu, & conſuetudine, quàm aliàs quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, ac uti, frui, & gaudere poſſunt, & poterunt in futurum, pariformiter, & abſque ullâ prorſus differentiâ uti, frui, potiri, & gaudere liberè, & licitè poſſit & valeat, tenore præſentium ſine cujuſquam præjudicio in perpetuum erigimus, & inſtituimus:

Depurtatio Commiſſarii Generalis.

an. D. 1723.

Recollectorum Lotharingiæ odor Religioſus.

Maxime erga Recollectos a ſe & majoribus fun[…] a & erectos.

Cuſtodia conſtans ſeptem conventibus & hoſpitio uno in provinciam erigitur.

Communicatio Privilegiorum cum cæteris provinciis.

Sequitur confirmatio prolixe & firmiſſima erectionis.

Decernentes ipſas præſentes litteras, & in eis contenta, etiam ex eo quod quilibet in præmiſſis Jus, vel intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes, etiamſi ſpecificâ, & individuâ mentione & expreſſione digni, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque cauſæ propter quas præſentes emanarint, adductæ, aut verificatæ, & juſtificatæ fuerint, aut ex quâvis aliâ, etiamſi quantumlibet juridicâ, piâ, & privilegiatâ cauſa, colore, prætextu, & capite etiam in Corpore Juris clauſo, etiam enormis, enormiſſimæ, & totalis læſionis nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut intereſſe habentium conſenſus, aliove quolibet etiamſi quantumvis formali, & ſubſtantiali, individuamque expreſſionem requirenti defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controverſiam vocari, ſeu ad terminos juris reduci, aut adverſus illas apertionis oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, ſeu impetrato, aut etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus conceſſo, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare ullo modo poſſe, ſed ipſas præſentes litteras ſemper firmas validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuosque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, in omnibus, & per omnia pleniſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabiliter obſervari, ſicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum palatii Apoſtolici auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, & Apoſtolicæ ſedis Nuncios, alioſve quoslibet quâcumque præeminentiâ & poteſtate fungentes, & functuros, ſublata eis, & eorum cuilibet quâvis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane ſi ſecus ſuper his à quocumque quâvis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non Ordinis, illiuſque capitulorum Generalium, & cuſtodiæ hujuſmodi, aliiſque quibusvis in juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quâvis firmitate aliâ roboratis, ſtatutis, decretis, &

Anno 1727.

conſuetudinibus, etiamſi immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiam dicto ordini, ejusque ſuperioribus, & quibusve aliis perſonis, & locis, ſub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujusmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, ex formâ in illis traditâ obſervatâ exprimerentur, ac infererentur, præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

30. Julii 1727. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo piſcatoris die XXX. Julii MDCCXXVII. Pontificatus noſtri anno quarto.

Locus ✠ Sigilli.

Card. Olivetius.

Præſens Copia de verbo ad verbum cum Originali ſuo concordat: in cujus fidem, Ego infra ſcriptus me ſubſcribo, Gondrecurti 28. Octobris 1728.

F. *Berardus Henrion* Recollectorum Lotharingiæ Miniſter Provincialis.

XXXIX. Quâ cujuſvis Status, Ordinis, & conditionis perſonis in Alma Urbe, ac reliquo Statu Eccleſiaſtico prohibetur Ludus, vulgò *Lotto di Genova, di Napoli, e di Milano*, aliove nomine nuncupatus, ſub Cenſuris Eccleſiaſticis Sanctitati ſuæ, & Succeſſoribus ſuis reſervatis; ſalvis, ac firmis remanentibus, omnibus temporalibus, aliiſque pœnis adverſus ejuſmodi Ludo ludentes hactenùs indictis.

BENEDICTUS PP. XIII.

Ad futuram rei memoriam.

CReditæ Nobis divinitus Apoſtolicæ ſervitutis ratio poſtulat, ut ſi quos in temporali noſtra, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Ditione abuſus pullulare, atque invaleſcere agnoſcimus, eos opportunæ ſanctionis ſarculo recidere, atque è medio tollere ſtudeamus, ſicut Reipublicæ expedire in Domino arbitramur. Aliàs ſiquidem Nos felicis recordationis Innocentii XI. Innocentii XII. ac Clementis etiam XI. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, juſtiſſimisque, ac graviſſimis de cauſis animum noſtrum moventibus addocti, Ludum, qui vulgariter dicitur, *Lotto di Genova, di Napoli, e di Milano*, ſive alterius cujuſvis civitatis, aut loci, omnibus, & ſingulis in Alma Urbe noſtra, ac reliquo ſtatu Eccleſiaſtico nobis mediatè, vel immediatè ſubjecto tunc, & pro tempore exiſtentibus, cujoſcunque gradus, & conditionis forent, per Edictum die VII. Sept. MDCCXXV. juſſu noſtro promulgatum ſub variis pœnis temporalibus in eo contentis, & expreſſis, diſtrictè prohibuimus, ac omnino interdiximus.

Ludus aliàs à SS. Domino noſtro prohibitus ſub variis pœnis.

Subinde verò Regularibus tam Viris, quàm Mulieribus ejuſmodi Ludo quomodolibet ludentibus vocis activæ, & paſſivæ privationem eo ipſo incurrendam adjecimus: ac demum alio poſteriori Edicto perſonis Eccleſiaſticis tùm Sæcularibus, cum Regularibus in Sacris ordinibus conſtitutis, præter, & ultra memoratas pœnas, ſuſpenſionem à Divinis, quæ autem in Sacris Ordinibus hujuſmodi conſtitutæ non eſſent, excommunicationem in ſubſidium comminari curavimus, nec alia prætermiſimus, quibus firmam, conſtantemque mentem, ac voluntatem noſtram eundem Ludum ex univerſa noſtra, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Ditione citrà Montes proſcribendi, atque radicitus evellandi, omnibus palam, certamque, & manifeſtam faceremus.

Cum autem, ſicut non ſine intimo animi noſtri dolore accepimus, multi adhuc reperiantur non minùs ex Laicis, quàm Eccleſiaſticis Sæcularibus, & utriuſque ſexus Regularibus prædictis, qui cæcâ, & vanâ lucri cupiditate ducti, debitæ nobis, mandatiſque noſtris obedientiæ planè immemores, nec pœnas contra ejuſmodi ludentes ab eiſdem Prædeceſſoribus indictas, ac per Nos innovatas, auctas, & extenſas reformidantes, enarrato Ludo ludere, nonnulliſque etiam (quod deterius, & gravius eſt) Receptorum, & Collectorum, ut vocant, ejuſdem ludi officio perfungi cum incredibili ludentium, eorumque familiarum, ac præcipue pauperum detrimento, & jactura damnabili auſu pergunt. Nos pro paterna, quam de noſtris, & Apoſtolicæ Sedis in temporalibus ſubditis gerimus cura, eorum utilitati, ac indemnitati, quantùm cum Domino poſſumus, jugi vigilantia intendentes, publicam, privatamque perniciem, quæ ex prædicto ludo provenire dignoſcitur, ab eis avertere, ſimulque tam apertam hujuſmodi inobedientium temeritatem, contumaciam, ac impudentiam juxta canonicas ſanctiones, Apoſtolici zeli vigore, gravioribus pœnis tandem retundare, ac cohibere decrevimus.

Itaque motu proprio, ac ex certa ſcientia, & matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis Eccleſiaſticis in Sacris Ordinibus prædictis conſtitutis, ac in Urbe, & Ditione præfatis, nunc, & pro tempore exiſtentibus, Sæcularibus, & Regularibus cujuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, qualitatis, & dignitatis, ac cujuſvis Ordinis, Congregationis, Militiæ, & inſtituti tam mendicantium, quàm non mendicantium, etiam Societatis Jeſu, & eorum cuilibet, licet talis eſſet, de quo ſpecifica, & individua mentio facienda foret, qui impoſterum præfato ludo, quem vulgo appellant *Lotto di Genova, di Napoli, e di Milano*, ſive alio quovis loco fiat, vel quocumque altero nomine nuncupetur, etiam ſemel per ſe immediatè, vel per alios tam in urbe, quàm in reliquo ſtatu noſtro Eccleſiaſtico, ſive etiam extra illum conſiſtentes, directè, vel indirectè, tam nomine proprio, quàm alieno, ac tam pro ſe, quàm per Nuntios, Epiſtolas, & ſigna, ſeu alias quovis modo, & qualitercumque ludere præſumpſerint, vel ludum pro ſe, eorumque nomine ab exteris factum, ratum habuerint, pœnam ſuſpenſionis à Divinis ipſo facto incurrendam tenore præſentium indicimus, ac infligimus.

Cæteris verò perſonis Eccleſiaſticis Sæcularibus, vel Regularibus hujuſmodi in Sacris Ordinibus minimè conſtitutis, Monialibus quoque, & quibuſvis aliis puellis, ſeu mulieribus in Monaſteriis, Conſervatoriis, ſeu aliis locis Piis degentibus, ac tandem quibuſcumque Laicis utriuſque ſexus in urbe, & Ditione præfatis, nunc ſimiliter, & pro tempore degentibus cujuſcumque condi-

tionis,

ANNO 1727.

tionis, & dignitatis fuerint, nulla excepta, quæ præfato Ludo, ſicut præmittitur, ſeu alias quomodolibet ludere auſæ fuerint excommunicationis pœnam ſtatuimus, atque imponimus.

Contra Receptores, & Collectores eiſque auxilium præſtantes imponitur pœna excommunicationis ipſo facto incurrendæ.

Quia verò Receptores, & Collectores prædicti vulgariter *Prenditori, e Collettori*, eundem Ludum non ſine graviſſimo ſcandalo in ſubditorum noſtrorum exitium fovere, alere, & quantum in ipſis eſt promovere, & aperte contra Apoſtolica mandata hujuſmodi longè magis deteſtabili auſu adnituntur; Receptores, & Collectores Ludi hujuſmodi, eiſve auxilium, & favorem hac in re de cætero præſtantes, excommunicationis pœna etiam ipſo facto incurrenda harum ſerie innodamus, & percellimus.

Eadem pœna excommunicationis ipſo facto incurrendæ ſtatuitur contra Ratiocinatores, Scriptores, Mercatores, aliosque pro ludo operam ſuam præſtantes.

Declarantes Receptorum, & Collectorum prædictorum nomine venire, ac ſub hac pœna comprehendi quoslibet eorum Ratiocinatores, Scriptores, Amanuenſes, Exactores, ac etiam Mercatores, & Nummularios ſcienter pecunias pro dicto Ludo ſolventes, vel mittentes, quique Apochas, ſeu Syngraphas, Italicè *Pagherò*, vel alia quavis appellatione denominatas diſtribuerint, ſeu diſtribuere fecerint, prout etiam qui alio, ſeu alias Epiſtolas ad Ludum ſpectantes ſcripſerint, aut tranſmiſerint.

Nec non contra ſcribentes, aut imprimentes Schedulas vulgo *Liſte del Gioco*, eaſque ſibi tranſmitti curantes, aut aliis exhibentes, aut retinentes ad effectum ludendi, cæteroſque, qui quocumque modo operam ludo præbuerint.

Eidem quoque excommunicationis latæ Sententiæ pœnæ ſubjicimus illos, qui notulas, ſeu Elenchos nomina, ac numeros extractionis continentes vulgò *Liſte* in Urbe, & Ditione prædicta Typis ediderint, vel manu ſcripſerint, ſeu ubilibet impreſſas, ſive manu exaratas retinuerint, ſibique mitti curaverint, vel ſibi tranſmiſſas aliis pro hoc Ludo exercendo quoquo modo exhibuerint, cæteroſque omnes, qui quacumque alia ratione, vi, & modo operam Ludo hujuſmodi præbuerint, vel accommodaverint.

Injungitur Cardinali pro tempore Vicario urbis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, aliiſque Ordinariis Status Eccleſiaſtici, quod contra delinquentes diligenter inquirant.

Quocirca dilectum filium noſtrum in eadem Urbe, ejuſque diſtrictu Vicarium in Spiritualibus generalem, ac Venerabiles fratres Archiepiſcopos, & Epiſcopos nec non dilectos filios locorum Ordinarios univerſi Status Noſtri Eccleſiaſtici nunc ibidem, ac pro tempore exiſtentes paternè in Domino requirimus, monemus, & hortamur, illiſque, ac eorum ſingulis ſeriò, ac diſtrictiùs injungimus, & mandamus, quatenus ipſe Vicarius in Urbe & diſtrictu præfatis, alii verò in locis eorum reſpectivè juriſdictioni ſubjectis omni cura, & ſtudio adeò perniciosi, & exitialis Ludi extirpationi advigilent, præmiſſorumque à Nobis diſpoſitorum omnimodæ obſervantiæ, & exactæ executioni impenſiùs incumbant, & ſi quos, quod abſit, in præmiſſis delinquentes deprehenderint, adverſus illos prout de jure procedant ad declarationem ſuper eorum incurſu in Cenſuras ipſo facto, ſicut præmittitur, inflictas & reſpectivè ad Sententiam excommunicationis comminatæ, cum ejuſdem promulgatione, & affixione publicarum Schedularum, quibus excommunicati nominatim ab omnibus vitandi denuncientur.

Et procedant ad ſententiam, & reſpectivè ad declarationem cenſurarum incurſarum cum affixione cedularum.

A cenſuris autem, & excommunicatione præfatis nemo prædictorum per alium quàm Nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, (præterquàm in mortis articulo conſtitutus) abſolutionis beneficium valeat obtinere, ſublata quavis etiam Majori Pœnitentiario noſtro, & aliis quibuſcumque eos abſolvendi poteſtate, niſi ſpecialem ad id à nobis, ſeu Romano Pontifice præfato facultatem obtinuerint.

Poteſtas abſolvendi ſummo Pontifici reſervata, ſublata etiam facultate Majori Pœnitentiario.

Insuper innovantur.

Cæterùm tranſgreſſores, & in præmiſſis delinquentes nihilominus omnibus pœnis temporalibus contentis in Edictis, & Ordinationibus de mandato noſtro, ac utriuſque Innocentii & Clementis Prædeceſſorum præfatorum, ſeu alias adverſus eos quandocumque emanatis, necnon diſtea Regulares privationi vocis activæ, & paſſivæ, ut præfertur, irrogatæ ſubjacere volumus, ac decernimus.

Mandantes propterea dilectis filiis Provinciarum Legatis, Vicelegatis, Præſidibus, dictæ Urbis Gubernatori, aliarumque Civitatum, & Locorum Ditionis præfatæ Gubernatoribus, & eorum loca tenentibus, aliiſque ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, ut contra ejuſmodi delinquentes diligenter inquirant, ac in eos omnibus pœnis prædictis animadvertant, & animadverti curent, ut qui nec conſcientiæ ſtimulis, nec debità Apoſtolicis mandatis obedientia continentur, baſce pœnas ſubeundo, admiſſæ culpæ gravitatem agnoſcant, cæteroſque à ſimilibus perpetrandis deterreant.

Decernentes eaſdem præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quod prædicti, & alii quicumque in præmiſſis intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, citati, & auditi fuerint, de ſubreptionis, & obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut alio quovis, quantumvis ſubſtantiali defectu, vel ex quacumque alia cauſa, occaſione colore, prætextu, & capite, etiam in corpore Juris clauſo notari, impugnari, invalidari, redargui, ſeu reſcindi, aut ad terminos Juris reduci, aut adverſus illa aperitionis oris reſtitutionis in integrum, vel aliud quodcumque Juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, aut etiam motu proprio conceſſo quempiam in Judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare nullo unquam tempore poſſe.

Sicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtan. recolendæ memoriæ Bonifacii PP. VIII. Prædeceſſoris pariter noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, ita ut vigore præſentium etiam ultra duas, pluresque dietas quilibet in judicium trahi poſſit, ac in univerſalibus, provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, nec non urbis, Provinciarum, civitatum, locorum, ordinum, congregationum, inſtitutorum, ſocietatum etiam Jeſu, domorum, Monaſteriorum, & Collegiorum quorumcumque, aliiſve quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, facultatibus; & litteris Apoſtolicis quibuſvis ordinibus, congregationibus, inſtitutis, & ſocietatibus etiam Jeſu, eorumque ſuperioribus, & perſonis, & aliis quibuſcumque etiam ſpeciali nota dignis, & de neceſſitate juris, vel facti exprimendis, ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis; ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel ſpecie, etiam motu proprio, ac etiam conſiſtorialiter, & aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis.

Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita

formis ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro planè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, & derogatum eſſe; & cenſeri, illaque nemini ſuffragari volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Mandatum pro publica præſentium affixione.

Ut autem eædem præſentes literæ ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus illas, ſeu earum exempla ad valvas Eccleſiæ Lateranenſis, ac Baſilicæ Principis Apoſtolorum, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ, curiæque generalis in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris eſt affigi & publicari; ſicque publicatas, & affixas omnes, & ſingulos, quos illæ concernunt perinde arctare, & afficere, ac ſi unicuique eorum nominatim, & perſonaliter intimatæ fuiſſent, utque ipſarum literarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tam in Judicio, quàm extra illud ubique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Et pro fide tranſumptis adhibenda.

12. Auguſti 1727.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XII. Aug. MDCCXXVII. Pontificatus noſtri anno quarto.

F. Card. Oliverius.

Die, menſe, & Anno quibus ſupra ſupra dicta Conſtitutio affixa, & publicata fuit ad valvas curiæ Innocentianæ ac in aliis locis ſolitis, & conſuetis Urbis per me Franciſcum Marchettum Apoſt. Curſ. Jacobus Vaſellus Mag. Curſ.

XL.

Motus proprius BENEDICTI XIII. ſuper novis Ordinationibus, & Reformationibus factis per Tribunal Rev. Cameræ Apoſtolicæ.

Cum ſicut accepimus, dilectum noſtrum Cameræ Tribunal, quod, ſive Juriſdictionis authoritate, & antiquitate, ſive rerum gerendarum excellentia, ſive virorum amplitudine, pluribus proinde Privilegiis, & prærogativis, à noſtris Prædeceſſoribus condecoratorum, & inter continuos noſtros veros familiares, in libris Cancellariæ, deſcriptorum, cæteris, in noſtra curia præſtat, litium protelationibus, ac collitigantium incommodis, vitandis, æquè, & celeriter adminiſtrandæ juſtitiæ, ſedulò, ut par eſt, incumbens, animadverterit, quod, non obſtantibus conſtitutionibus, ordinationibus, & reformationibus, per noſtros Prædeceſſores, editis, ac ſtatutis ejuſdem Tribunalis, in forma ſpecifica, confirmatis, ſignanter per ſel. rec. Innocent. VIII. Eugen. IV. Leonem X. Pium IV. ſtylus, in Ordinatoriis, in eodem Tribunali, ſervandus, licet ſanè, & ſalubriter inſtitutus, malitia hominum, noxius evaſerit, tam in cauſis, quæ, ab uno ex Clericis, quàm in aliis, quæ, ab omnibus, collegialiter, deciduntur: Proptereaque dilecti Filii moderni, in eadem Camera, Præſidentes Clerici, juxta illud quod ſcriptum eſt, quod, propter temporum varietates, novas licet condere ſanctiones, maturo, diligentique examine præmiſſo, nonnulla ſtatuta, Capitula, & Ordinationes condiderit, perpetuò, in Camera, valituras, quibus, pro majori ſubſiſtentia, nobis humiliter ſupplicarunt, ut Apoſtolicæ authoritatis confirmationem adjicere dignaremur.

Nos itaque eorum ſupplicationibus inclinati, & ad ſedulam, pro adminiſtratione juſtitiæ, & Patrimonii Sedis Apoſtolicæ curam, quæ per eos, aſſiduis laboribus impenditur, animum noſtrum libenter intendentes: innovantes propterea, approbantes, & confirmantes omnia quæcumque, & ſingula indulta, Privilegia, Exemptiones, Conceſſiones, & gratias prædicto Tribunali, & Clericis, in ea Præſidentibus, indulta, ſeu indulta, per nos prædictos, & omnes alios Prædeceſſores noſtros, nec non per ſel. rec. Calixtum III. & Xyſtum IV. quarum, & quorum omnium, ac ſingularum, & ſingulorum, tenores, pro hic inſertis, & expreſſis, de verbo ad verbum, habentes, ac ex certa noſtra ſcientia [illegible] innovata, & innovata, quatenus opus ſit, omnino ſervari volumus, & mandamus: Statuta, Ordinationes & Capitula præfata, per nos viſa, & diligenter inſpecta, veluti laudabiliter, ad bonum publicum diſpoſita, prout juſtitiæ, ac æquitati conſona, motu proprio, & ex ſimili certa noſtra ſcientia, authoritate Apoſtolica, tenore præſentium, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio, communimus, atque perpetuæ firmitatis robur adjicimus. *Tenor vero prædictorum Capitulorum, & Ordinationum ſequitur, & eſt talis.*

Primo. Ut in cauſis, quarum valor ſummam ſcutorum viginti quinque non excedit, & ſic parvæ ſummæ nuncupatis, fiat, per ſuccumbentem, propoſitio, in prima, omnino, Camera habili, poſt emanatum Judicatum, cum expreſſione ſummæ, & Judicatorum præcedentium, & Dominus Decanus non concedat ſuperſeſſoriam, in dictis cauſis, niſi ad dictam primam Cameram habilem; Clericuſque, juxta ſolitum, deputatus cognoſcat, primò loco, an recurſus ſit admittendus, in ſuſpenſivo, vel in devolutivo, & ſuccumbenti non detur recurſus, niſi ad Dominum Decanum, juxta cujus Decretum, idem Clericus deputatus debeat, ad ulteriora, in Cauſa procedere, nec ab eodem Domino Decano concedatur ulterior ſuperſeſſoria, nec poſſit fieri nova propoſitio in Camera, ac citationes impunè poſſint ſperni, reſervato tantùm Jure proſequendi cauſam, ſuper meritis, coram eodem Clerico.

II. In Cauſis autem infimæ ſummæ, nempe quantitatem ſcutorum quinque non excedentibus, in quibus juxta ſtylum curiæ, non datur recurſus, is non admittatur, niſi in devolutivo.

III. Tempore autem Feriarum generalium, & particularium, ac vacationum, ſuccumbens teneatur inſtare, infra triduum, à die judicati, coram Domino Decano, quatenus, in triduo, non adſit Camera habilis, pro Deputatione Clerici, pro ſuo arbitrio, qui habeatur, ac ſi eſſet, juxta ſolitum, in plena Camera deputatus; Clerici verò deputati, in ipſis cauſis, procedant, in judicando, feriis quibuſcumque non obſtantibus.

IV. In omnibus cauſis, in quibus, adſint conſtitutiones Apoſtolicæ certam procedendi formam præſcribentes, ut procedatur ad formam, & præſcriptum earumdem Conſtitutionum, reſcribatur, cum clauſula *ſervata forma*, prout hactenus practicatum fuit quoad Judicata Theſaurarii, & Annonæ Præfecti.

V. In omnibus verò prædictis cauſis, aliiſque exequutivis, & cæteris, non admittentibus, de jure, appellationem, poſt admiſſum decretum Cameræ, teneatur ſuccumbens, infra triduum, inſtare, coram Domino ponente, pro habenda ſuperſeſſoria ad effectum adeundi Cameram, & illa expirata, procedi poſſit, ad exequutionem.

VI. In iiſdem cauſis quando, primâ vice, per interpoſitam appellationem, devolvuntur ad Cameram, occurrendo inutilibus dilationibus, & pro minori partium diſpendio, non ſit opus citare coram Domino Ponente, pro concordatione dubii, ſuper modo inhibendi, illudque tranſmittere Parti, ſed, dato aſſueto dubio per Dominum Ponentem, ſatis ſit, abſque alia tranſmiſſione - *Dignemini* - tranſmittere Parti intimationem, ſuper propoſitione cauſæ, in ea Camera, quæ fuerit per Ponentem, ſeu per Tribunal, pro propoſitione, aſſignata.

VII. Ita pariter ut in hiſce cauſis exequutivis, omnes inutiles, ſed incongruæ dilationes, remo-

veantur,

ANNO 1728. veantur, ne obtinentes judicata, imminentibus Feriis generalibus ſupra dictis, ſeu illis durantibus, diuturnam, & gravem patiantur moram, quoad propoſitionem aſſueti dubii, ſuper modo inhibendi, nimirum uſque ad primam Cameram, poſt Ferias antedictas. quæ, ut experientia compertum eſt, indulget debitoribus, & appellantibus, ſuperſeſſoriam firmam, ferè quinque menſium; ſtatutum propterea eſt, ut dictis Feriis durantibus duæ habeantur Cameræ, una, prima die habili proxima, initio menſis Auguſti, altera, prima die habili, poſt medietatem menſis Septembris, in Tabula cæterarum Camerarum ſolita quotannis publicari, deſcriben. in quibus, ultra memorialia proponi ſolita, in Cameris Conſiſtorialibus, juxta ſtylum hactenus ſervatum, & in futurum ſervandum, proponi etiam poſſint dubia prædicta ſuper modo inhibendi, non verò alia, ſuper diſcuſſione negotii principalis.

VIII. In propoſitione autem dicti dubii ſuper modo inhibendi, quatenùs Clerici omnes ſuffragantes unanimiter conveniant, in reſolutione cauſæ, ad removendos inutiles reditus ad Cameram, in reſcripto apponatur clauſula - *& amplius* - reſervata eo tunc facultate concedendi novam audientiam ad effectum redeundi ad plenam Cameram. Domino Decano tantum; Atque id ipſum ſervetur, quando duplex reſolutio emanabit, licèt cum ſuffragiorum ſciſſura. una tamen alterius confirmatoria. Quod ſi in reſcripto non apponatur dicta clauſula - *amplius* - ſit in facultate Domini Ponentis concedendi, per ipſum, novam audientiam, ad effectum redeundi ad plenam Cameram.

IX. Propoſitiones in Camera per ſuccumbentes fiant cum individua expreſſione numeri Judicatorum conformium, ſeu difformium, nec non qualitatis materiarum, ſuper quibus cadunt Judicata, & propoſitiones hujuſmodi tranſmittantur parti, ac proponantur, illâ citatâ, aliàs non afficiant.

X. Pro aptiori cauſarum examine, eo modo, quo communicantur invicem inter Partes, & Scribentes, primæ Informationes, per diem, ante vocalem Informationem, communicentur etiam invicem Reſponſiones, ſaltem ante meridiem diei antecedentis Cameræ, & hujuſmodi prætermiſſa communicatione, juxta teſtimonium Domini Ponentis non proponatur cauſa. & pars, quæ omiſerit communicationem, teneatur reficere expenſas ab alia parte, pro eadem propoſitione peractæ.

XI. Et omnia hactenus diſpoſita ſerventur tam in cauſis devolutis, quàm devolvendis.

Datum Romæ apud S. Petrum die 7. Jan. 1728.

7. Januar. 1728. Fiat V. M.

XLI. Beatificatio Servi Dei JOANNIS de PRADO Sacerdotis expreſsè Profeſſi Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſervantia Excalceatorum nuncupatorum.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

GLorioſos Chriſti Athlethas, qui virtute præcincti ex alto, bonùm certamen certarunt, curſum conſummârunt, fidemque ad extremum ſervantes ſtolas ſuas in ſanguine Agni lavare meruerunt, ſicuti immarceſcibili juſtitiæ corona donat in cœlis æternùm, ac juſtus Judex, ita devoto cultu in terris honorari, eorumque agones, & triumphos condigna laude, & veneratione celebrari decet; ut de noſtra ſolliciti, qui de ſua ſunt ſaluti ſecuri, pia, potentique apud Patrem miſericordiarum, ac Deum totius conſolationis, cui die, ac nocte ſerviunt in templo ejus, interceſſione, imbecillitati noſtræ inter ſæculi procellas æſtuanti, cæleſtis gratiæ munera impetrant, quibus, & nos rectum vitæ curſum tenere, & propoſiti nobis æternæ Beatitudinis bravium conſequi valeamus. In hanc nos curam ex debito Paſtoralis officii, quod infirmitati noſtræ commiſit divina dignatio, propenſis ſtudiis incumbentes, flagitantia id ipſum Catholicorum Regum, & aliorum Chriſti fidelium libenter exaudimus, ſicut ad gloriam omnipotentis Dei, & exaltationem fidei Catholicæ, ſpiritualemque fidelium conſolationem, atque ædificationem ſalubriter in Domino expedita arbitramur. Cum itaque maturè, diligenterque diſcuſſis, & perpenſis per congregationem venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Card. S. Ritibus præpoſitorum proceſſibus, de hujus S. Sedis Apoſtolicæ licentia confectis, ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii Dei Servi Jo. de Prado Sacerdotis expreſsè profeſſi, ac primi Miniſtri Provincialis Provinciæ Bæticæ S. Didaci Ordinis fratrum Minorum S. Franciſci de obſervantia Excalceatorum nuncupatorum, qui olim à tunc temporis exiſtentibus ejuſdem S. R. E. Card. negotiis Propagandæ Fidei præpoſitis, ad annunciandum Chriſti Evangelium, & docendas gentes Regnorum Fezzæ, & Marochii miſſus, in odium Catholicæ fidei poſt atrociſſima, & immaniſſima tormenta anno M.DC.XXXI. trucidatus palmam Martyrii accepiſſe aſſerebatur, ac ſuper ſignis, prodigiis, & miraculis, quæ ad manifeſtandam mundo finalem ejus perſeverantiam à Deo edita, & patrata fuiſſe dicebantur; prædicta congregatio Cardin. coram nobis conſtituta, auditis etiam conſultorum ſuffragiis, cenſuerit, poſſe, quandocumque nobis videretur, eumdem Dei Servum, donec ad actum ſolemnis illius Canonizationis deveniatur, publicè Beatum nuncupari cum ſolitis indultis. Hinc eſt, quod nos piis, atque enixis Chariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſp. Regis Catholici, aliorumque Principum, nec non quampluriùm ex venerabilibus fratribus Archiepiſc. & Epiſcop. ac dilectis filiis Capitulis, & Canonicis Metropol. & Cathedralium Eccleſiarum Regnor. earumdem Hiſpan. totiuſque ordinis fratrum minorum ipſius S. Franciſci, atque filii Joh. Diez à conceptione illius profeſſoris, & fratrum ejuſdem ordinis Excalceatorum, & Recollectorum nuncupatorum Ultramontanæ familiæ Procuratoris generalis, hujuſque cauſæ poſtulatoris ſupplicationibus nobis, & S. Sedi prædictæ ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, de memoratæ congregationis Cardinalium conſilio & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus, ut præfatus Dei Servus Johannes de Prado impoſterum Beati nomine nuncupetur, ejuſque corpus, & Reliquiæ venerationi fidelium (non tamen in proceſſionibus circumferenda) exponantur, imagines quoque radiis, ſeù ſplendoribus exornentur, ac de eo quot annis die felicis ejus tranſitus, ſeù alia die non impedita illam immediatè ſequenti recitetur officium, & miſſa celebretur de communi unius Martyris juxta rubricas Breviarii, & Miſſalis Rom. Porro recitationem Officii, & Miſſæ celebrationem hujuſmodi fieri concedimus dumtaxat in univerſo ordine Minorum S. Franciſci utriuſque ſexus, quem idem Dei Servus ſuo Martyrio illuſtravit, in Oppido Mogrobejo Legionen. Diœceſis in Hiſpania, in quo ortum habuit, ac etiam in Regno Marochitano, ubi Martyrium paſſus eſt, ab omnibus utriuſque ſexus Chriſti fidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur, & quantum ad miſſas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Eccleſias, in quibus feſtum peragetur, confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno à datis hiſce litteris, & quoad Indias à die quo eædem litteræ illuc pervenerint, inchoando, in Eccleſiis Ordinis, Oppidi, & Regni Marochii prædictorum ſolemnia Beatificationis ejuſdem Servi Dei cum Officio, & Miſſa ſub Ritu duplici majori, die ab Ordinariis reſpectivè conſtituta, poſtquam tamen in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe celebrata fuerint eadem ſolemnia, pro qua re diem XXIV. currentis Menſis Maii, utpote illius obitus, & Martyrii anniverſariam, aſſignamus, pariter celebrandi facimus ANNO 1728.

ANNO 1728.

poteſtatem. Non obſtan. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac decretis de non cultu editis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis manu Secretarii præfatæ congregationis Cardinalium ſubſcriptis, & Sigillo Præfecti ejuſdem congregationis munitis, eadem prorſus fides ab omnibus & ubique tam in judicio, quàm extra illud habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die XIV. Maii MDCCXXVIII. Pontif. noſtri anno quarto.

14. Maii 1728.

F. Card. Oliverius.

XLII.

Qua beatus Johannes Nepomucenus Presbyter & Metropolitanæ Eccleſiæ Pragenſis in Regno Bohemiæ Canonicus, Sanctorum Chriſti martyrum canoni adſcribitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Chriſtus Dominus ſemper Eccleſiam ſuam contra hoſtes defendit.

CHriſtus Dominus, qui priuſquam in cœlum adſcenderet, ſuæ Eccleſiæ, ſupra firmam petram ædificatæ, ſpopondit, ſe uſque ad finem ſæculi curaturum, ne ullo unquam tempore adverſus eam portæ inferi prævalerent ſive cruentæ perſecutionum procellæ, ſive impia dogmata hæreticorum, eam concutere identidem conarentur; quotidie ſub oculis noſtris ſuæ hujus promiſſionis maxima argumenta ad Chriſtianam fortitudinem in ſuorum fidelium cordibus augendam, edere non ceſſat. Quum enim ſinguli fidei catholicæ articuli, ipſius Redemptoris noſtri & Apoſtolorum ore vulgati, magnos præcones, & ſanguine ſuo coram Tyrannis, aliiſque Dei hoſtibus purpuratos teſtes habuerint, tandem repertus eſt etiam qui ſacramentum pœnitentiæ, ſecretamque peccatorum confeſſionem auricularem, ordinario ejus miniſtro ſacerdoti factam, contra poſteriorum ætatum hæreticos in ſaeculum propugnaturus, martyr invictus oppeteret: quam quidem confeſſionem una cum lege & obligatione divinitus lata quæ ad illius ſecretum attinent, religioſe celandi antiquiſſimi Eccleſiæ Patres miro ſemper unanimique conſenſu commendaverunt, & tota Eccleſia ab initio obſervavit, ac modo ſanctiſſime obſervat.

II. Joh. Nepomucenus pro ſigillo ſacramentalis confeſſionis contra hæreticos tuendo, à Deo datus.

Itaque ſub finem ſæculi à Chriſto nato XIV. quum in vineam, à Chriſto Domino plantatam, ejuſque pretioſo ſanguine aſperſam ventus urens pravorum dogmatum irruiſſet, Waldenſium & Albigenſium infauſta ſobole (Catharis nimirum, Pataranis & Manichæis) in catholicam veritatem bacchante, quæ præter alia permulta, confeſſionis & pœnitentiæ ſacramentum ſubvertere conabatur; quumque ex peſtilentiſſimis libris Wicleffi prognata Huſſitarum ſecta florentiſſimo Regno Bohemiæ immineret, perinſignis Eccleſia Pragenſis, præcipua Romanæ filia, ac totius Regni mater, filium ſuum Johannem Nepomucenum pro ſigillo ſacramentalis confeſſionis undequaque ſervando, adverſus novos inſertorum conatus murum oppoſuit; unde factum, ut Johannis conſtantia glorioſo martyrio coronata, compluribus ſignis in tota Bohemia & Germania à Deo illuſtrari meruerit: quæ tandem hanc S. Romanam Eccleſiam, cui, auctore Chriſto Domino, præſidemus, permoverunt, ut virum Deo carum ſanctorum Chriſti martyrum canoni per nos adſcribendum ſanciret. Priuſquam verò anteactam cæremoniam enarrare adgrediamur, maxime decet, ut de beato Martyre aliqua proferamus, ut illius ſanctitatis memoria infidelium animos dulcius illabatur.

III. Joh. Nepomuceni ortus, educatio, & munera.

Nepomuci, Bohemiæ oppido, Praga in Bavariam ituris obvio, perque S. Adalbertum Pragenſem antiſtitem & martyrem ſignis olim nobilitato, Johannem ineunte jam ſæculo decimo quarto parentes ejus, pietate magis, quàm avorum titulis clari, precibus & votis ad Dei matrem fuſis, impetraverunt. Egregia & vere Chriſtiana pueri indoles probe exculta ſtatim illuxit. Formula enim, presbyteris divinum ſacrificium facturis inſerviendi percepta, ſponte ſua ad cœnobium monachorum Ciſtercienſium, Nepomuco adjacens, primo mane decurrere, ſingulisque Dei myſtis ad aras operaturis miniſtrare conſuevit. Adultior factus, mitioribus literis, ac poſtea gravioribus diſciplinis, quæ Dei obſequiis deſtinandum juvenem præcipue decerent, ſedulo inſtructus, eccleſiaſticæ militiæ nomen dare conſtituit; præmiſſoque in tantæ rei cogitatione menſe ab omnibus negotiis vacuo, presbyteratum ſuſcepit, eique in æde Pragenſi beatæ Virginis, quam *Letam curiam* appellant, verbi Dei promulgandi onus injunctum eſt: quod à ſummis & diſertis viris ibidem antea occupatum, tanta ipſe prudentia & fervore implevit, ut Evangelii ſemina audientium cordibus inſerens, populi expectationem æquaverit, ac ſuperiorum, qui in eodem officio præiverant, deſiderium extinxerit. Hinc univerſis doctrinam, virtutemque Johannis collaudantibus, inter metropolitanæ Eccleſiæ Pragenſis Canonicos, Johanne Archiepiſcopo agente, una planè omnium voce cooptatus eſt, ac ſtatim in eadem Eccleſia coram Caroli IV. Imperatoris filio Wenceſlao Romanorum & Bohemiæ Rege IV. ſacras conciones habendi, nova provincia impoſita: quam Johannes pro ſua modeſtia ſe fruſtra abdicaſſe tentavit. Compluribus annis pœnitentiam contra ſcelera, aulæ licentiam, corruptoſque mores ſtrenuus eccleſiaſtes prædicavit, Wenceſlao, ſana ejus eloquentia victo, necdum in vitiorum ſordes lapſo, multa viri Dei ſuaſu faciente: qui tantum etiam ejus ordinandi ſtudio incenſus eſt, ut præcipuis Regni dignitatibus, Præpoſitura ſcilicet Eccleſiæ Wiſſerhadenſis, poſt Archiepiſcopalem primaria, & ſede Litomislienſis faſtigio epiſcopali, ultro oblatis, Johannem honeſtare percuperet.

IV. Lucro animarum intentus, honores reſpuit. Fit confeſſarius Johannæ Reginæ.

Sed ille opulento lucro animarum unice intentus, hujuſmodi ſe honorum amplitudini generoſo conſilio ſubduxit. Ne tamen illorum contemptu in ſuperbiæ notam incurreret, ſummum tandem eleemoſynarii munus à Rege, ejuſque optima conjuge Johanna, Alberti Bavariæ Ducis filia collatum, accepit: in quo exercendo præclaris animi dotibus toti aulæ præluxit, & Johanna Regina, Chriſtianis virtutibus inſtructiſſima, ſuæ conſcientiæ arbitrum eſſe voluit: quod exemplum Pragenſis arcis ſanctimoniales ſecutæ, ad ſummum perfectionis apicem, eo duce, convolarunt. Hæc prima in viro Dei ſanctitatis præludia abſolutam conſummationem aliunde acceperunt, ubi pro cuſtodiendo ſacramenti pœnitentiæ ſigillo, nulla humana vi reſerando, animam ſuam ponere non dubitavit. Etenim labente anno *Domini* milleſimo trecenteſimo octogeſimo ſexto, quum Wenceſlaus paternæ virtutis immemor, agente humani generis hoſte, in flagitiorum abyſſum præceps ruiſſet, pientiſſima Regina, viri ſceleribus maxime offenſa, crudelitatem ejus perhorreſcens, uni Deo ſe totam dicare conſtituit, ab eo in tanta calamitate ſubſidium & ſolatium deprecatura. Sacrum propterea confeſſarii tribunal adire frequentius, cum lacrymis conſcientiam aperire, afflictare ſe, egenorum curam ſuſcipere, Deum aſſidue cogitare, & diu noctuque obſecrare, ut meliorem

conjugi

conjugi mentem daret, quem pridem à peſſimo vitæ inſtituto revocare optans, ſeorſum privatis obſecrationibus ſæpe numero adgreſſa fuerat.

V. Pro ſigillo confeſſionis atrociſſime petitur, & mortem ſubit.

Sed Rex crimina criminibus addens, piæ optimæ Reginæ officiis in furorem actus, eo prolapſus eſt, ut quæ illa in ſacramentali confeſſione eleemoſynario atque uni Deo aperiret, ab eo ſibi patefieri debere, nefario auſu contenderet: magniſque hoc pollicitationibus à Johanne extorquere ſemel atque iterum laboravit. Mox novum Regis atrociſſimum facinus in coco, verubus tranſfixo, atque igne aſſari juſſo, aliis præ horrore & ſtupore tacentibus, à Johanne leniter objurgatum, ejus immanitatem in Dei famulum irritavit. Quare eleemoſynarium contumeliis affectum, carceri & vinculis mancipat, inde non educendum minatus, niſi Reginæ confeſſionem pandat. At ejus conſtantiam in vinculis poſtmodum in convivio Venceslaus expugnare fruſtra molitus, cataſtæ impoſitum, tormentis & facibus ad latera admotis, ut ſecretum proderet, torqueri imperat: quo in agone Chriſti pugil nihil prorſus, niſi ſuaviſſima Jeſu & Mariæ nomina ingeminans, vitam & mortem Domino commendavit. Carcere hinc dimiſſus, curatiſque vulneribus, vir Dei ſecum immaniter acta prudens celavit, reſumptoque priſtino concionum exercitio in æde principe, quum ad populum verba illa Chriſti Domini protuliſſet, *modicum videbitis me; & jam non multa loquar vobiſcum*, ſibi pro Chriſti & Eccleſiæ lege occumbendum prænunciavit. Tum uberrimis lacrymis regni infortunia & eventuras brevi calamitates memorans, inque magno luctu omnes relinquens, concionem abſolvit. Supremum igitur agonem ſibi inſtare prænoſcens, antiquam Deiparæ imaginem veneraturus, Boleſlaviam profectus, ejus præſidium vehementiſſimis precibus flagitavit. Inde Pragam veſpere pervigilii Dominicæ Aſcenſionis reducem e feneſtra Rex conſpicatus, ad ſe arceſſit, mortem interminatus, niſi arcanas conjugis confeſſiones ſtatim exponat. Sed fortiſſimus Dei miles intrepide reluctatus, impium facinus, quod ab ſe requirebatur, non voce, ſed capitis, vultuſque gravitate averſatus eſt. Mox juſſu regio à ſatellitibus comprehenſus, alio clam deportatur, noctuque manibus & pedibus vinctus, ad pontem Moldavæ, Pragam præterfluentis, deductus, in ſubjectum flumen præcipitatur.

VI. Johannis martyrium & ſanctitas miraculis patefacta.

Johannis cædem, quam Venceslaus latere voluerat, cœleſtia ſtatim miracula prodiderunt. Totus enim Moldavæ fluvius continuo flammis reluxit, & Martyris corpus ſecundo flumine, quaſi facibus undique cinctum, deſcendens, effuſam ad ſpectaculum civitatem attraxit, Regina ipſa ſceleris neſcia, conjugi necis auctori prodigium indicante: qui criminis conſcientia tortus, humanum conſortium triduo ferre non potuit. Poſtero die repertum martyris corpus, cædiſque cauſa patefacta, ad proximam ædem ſanctæ Crucis perlatum eſt, ſubinde ad metropolitanam Eccleſiam, ubi ægros quam plurimos ſacrarum exuviarum contactu ſanatos, vetera monumenta copioſe teſtantur. Signis poſtea non paucis ec Martyris, qui Dei gloriam eloquio juxta ac ſilentio amplificare ſtuduerat, loculum ſepulcralem patefactis, ejus veneratio & fama ſanctitatis in toto Regno Bohemiæ per medias hæreſum & bellorum flammas mirifice aucta, Germaniam univerſam & Septentrionales oras pervagata eſt. Hiſce de rebus uberes commentarii, Johannis martyrium, miracula & cultum immemorabilem, minimeque interruptum recenſentes, ab anno milleſimo ſeptingenteſimo decimo quinto ad annum milleſimum ſeptingenteſimum viceſimum in ſede Archiepiſcopali Pragenſi publica, ſolemnique cæremonia confecti ſunt: quo tempore invicti Martyris corpuſculo juridice recognito, & carne ac membris in cineres pridem converſis, licet tota oſſium compago ſoluta eſſet, lingua, ſigilli confeſſionis ſacramentalis inexpugnabilis cuſtos, in ore & cranio terra pleno, prorſus incorrupta, flexilis & vivida reperta eſt. Hæc vero in theca honorifice incluſa, anno milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo primo in ſolemni ſupplicatione maximo Chriſtiani populi gaudio circumlata eſt.

VII. Johannis martyrium à Romana Eccleſia canonice comprobatum, & ejus lingua incorrupta.

His porro commentariis ad piæ recordationis anteceſſorem noſtrum Clementem Papam XI. allatis, perque venerabiles fratres noſtros ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſacrorum rituum Congregationi præpoſitos, canonico examine comprobatis, officium ſacroſanctum miſſæ ſacrificium de eo ſub ritu communi unius Martyris in Bohemia, Germania, aliiſque regionibus celebrandi, ſacriſque corporis ex tumulo ſeorſum poſito, & repagulis ferreis munito, infra menſam altaris transferendi, facultas conceſſa eſt: quo translato, noviſque commentariis hac de re Apoſtolica auctoritate conſcriptis, die viceſima ſeptima Jan. anno Domini milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo quinto ſacræ linguæ prodigioſa incorruptio denuò explorata, omnes quotquot aderant permultos graviſſimos viros, reique anatomicæ peritos repentino ſpectaculo in ſummam admirationem convertit, ubi in conſpectu univerſorum ſpatio ferme unius horæ lingua ſubobſcura à radice, quaſi rubrum colorem induens & palam intumeſcens, hujuſmodi colorem ſenſim in purpureum mutavit.

VIII. Johannis miracula a Sede Apoſtolica recognita, & undequaque probata.

Itaque per venerabiles fratres ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales viri Dei martyrio & prodigiis coram nobis accurate recognitis atque perpenſis, & duobus præſertim ex recentioribus miraculis una cum iis, quæ ad linguam pertinent, voce unanimi comprobatis; uno ſcilicet Annæ Tereſiæ Crebſin, à ſex menſium paralyſi & atrophia in lævo brachio percuſſæ, quæ ſub finem novemdialis jejunii à ſe inſtituti in honorem beati Johannis, momento citius convaluit, altero vero in ſeptenni puella Roſalia Hodanckiana, noctu in flumen Wactevam lapſa, quæ ejuſdem viri Dei patrocinio à matre implorato, poſt horæ ſpacium ex aquis, ubi merſa jacuerat, incolumis educta eſt: nos Johannem Nepomucenum, ob ſervatam legem arcani confeſſionis ſacramentalis violenta nece peremtum, conſueto Eccleſiæ Romanæ ritu in Sanctorum Chriſti martyrum canonem referre decrevimus: pro quo referendo cariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus VI. Imperator electus, Hiſpaniarum Catholicus & Romanorum. Hungariæ ac Bohemiæ Rex illuſtris, & cariſſima in Chriſto filia noſtra, Eliſabetha Chriſtiana ejuſdem Caroli uxor, & Amalia vidua claræ memoriæ Joſephi olim Imperatoris electi, itidemque cariſſimus in Chriſto filius noſter Fridericus Auguſtus Poloniæ Rex illuſtris, compluresque S. Romanæ Eccleſiæ Cardinales, Archiepiſcopi, Epiſcopi & Germaniæ Principes ab initio cauſæ ſupplices preces huic Apoſtolicæ Sedi porrexerant, ſuaſque jam porrigit venerabilis frater Ferdinandus Archiepiſcopus, & præ cæteris dilecti filii, capitulum & Canonici metropolitanæ Eccleſiæ Pragenſis, eximia & plane ſingulari erga collegam ſuum devotione inflammati.

IX. Sanctorum martyrum canoni adſcribitur.

In tribus ergo conſiſtoriis & plenario conventu eorumdem venerabilium fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum Romæ præſentium, univerſis ad beatum Chriſti martyrem Joh. Nepomucenum

pertinen-

ANNO 1728.

pertinentibus pro more diſcuſſis, unanimi ſententia, per Apoſtolicæ Sedis notarios coram nobis excepta, poſt tantæ rei perficiendæ ſolemnem diem indictam, perque orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei opem in re tanta abſolvenda ferventiſſime imploratam, omnibus, quæ ad anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum conſtitutiones & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ diſciplinam agenda erant, ſumma religione peractis, hac ipſa die in honorem beati Joſephi confeſſoris & Deiparæ ſponſi Deo ſacra, una cum jam dictis venerabilibus fratribus noſtris ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, & maxima utriuſque cleri & populi frequentia in ſacroſanctam baſilicam Lateranenſem Deo ſupplicantes convenimus, ubi ſemel, iterum & tertio pro Chriſti famulo Johanne Nepomuceno Sanctorum martyrum canoni adſcribendo per dilectum filium noſtrum Michaelem Fridericum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Tituli ſanctæ Sabinæ Presbyterum Cardinalem ab Althan nuncupatum, repetitis precibus exorati, poſt cantatas ſacras orationes & Spiritus ſancti gratiam humillime invocatam, ad honorem ſanctæ & individuæ Trinitatis, fidei catholicæ exaltationem, & Chriſtiani nominis incrementum, auctoritate omnipotentis Dei, Patris, Filii & Spiritus ſancti & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtra, de eorumdem venerabilium Fratrum noſtrorum S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario conventu baſilicæ Lateranenſis præſentium, conſilio & unanimi conſenſu, beatum Johannem Nepomucenum, Eccleſiæ metropolitanæ Pragenſis in Regno Bohemiæ presbyterum & canonicum, de cujus ſanctitate, martyrio, cauſa martyrii & miraculis plane conſtabat & conſtat, Sanctorum martyrum canoni adſcribendum decrevimus & definivimus, prout præſentium tenore decernimus, definimus & adſcribimus, eumdemque per omnes Chriſti fideles, tanquam vere Sanctum & Chriſti Martyrem, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut in Eccleſia univerſali ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, in ejus honorem conſtrui, & quotannis decimo ſeptimo Kalendas Junias ſolemnia ejus, ut ſancti Chriſti Martyris, celebrari poſſint.

X. Indulgentia viſitantibus Johannis exuvias, conceſſæ.

Inſuper eadem auctoritate omnibus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui eodem feſto die in memoriam beati Chriſti Martyris Johannis Nepomuceni quotannis ad ſacras ejus exuvias, quæ Pragæ in æde principe, in honorem beati Viti martyris Deo ſacra, adſervantur, venerandas acceſſerint, annum & quadragenam; iis verò, qui in octava ejuſdem diei feſti, quadraginta dies de injunctis ſeu quomodolibet ſibi debitis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

XI. Miſſa in honorem ſancti Johannis a Summo Pontifice ſolemniter celebrata.

Poſtremo gratiis Deo actis, quod Eccleſiam ſuam inſigni hoc, novoque luminari illuſtrare voluiſſet, cantata in honorem ſancti martyris Johannis Nepomuceni ſolemni oratione, in ara maxima baſilicæ Lateranenſis ſacroſanctum miſſæ ſacrificium celebravimus cum ejuſdem Martyris commemoratione, omnibuſque Chriſti fidelibus tunc præſentibus plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

XII. Deus honorificandus pro ſancti Johannis patrocinio nobis cœlitus dato.

Decet igitur, ut pro tam peculiari, magnoque beneficio cœlitus nobis conceſſo omnes benedicamus in trinis perſonis unum Deum, bonorum omnium auctorem, cui eſt honor & gloria in ſecula, aſſiduis precibus ab eo flagitantes, ut per interceſſionem electi ſui martyris Johannis Nepomuceni à peccatis noſtris indignationem ſuam avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi Deus noſter.

ANNO 1728.

XIII. Hæ literæ ubique fidem obtineant.

Sed quia difficile foret, præſentes noſtras litteras, ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, adferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

XIV. Nemo hanc paginam infringere audeat.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

14. kal. Aprilis, 1728.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo octavo, quartodecimo Kalendas Apriles, Pontificatus noſtri anno quinto.

† Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

†

†

†

† Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Otthobonus S. R. E. Vicecancellarius.

† Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.

†

† Ego Joſeph Renatus Tituli S. Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Imperialis.

†

† Ego Annibal Tituli ſancti Clementis Presbyter Cardinalis S. Clementis S. R. E. Camerarius.

† Ego Ludovicus Tituli ſanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.

† Ego Johannes Antonius Tituli S. Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis de Via.

†

† Ego Antonius Felix Tituli ſanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.

† Ego Petrus Marcellinus Tituli S. Mariæ Transtiberim Presbyter Cardinalis Corradinus.

†

†

†

† Ego Curtius Tituli S. Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.

† Ego Melchior Tituli ſanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.

†

ANNO 1728.

✠

✠

✠

✠ Ego Nicolaus Tituli Sanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.

✠

✠

✠ Ego Julius Tituli Sancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Alberonus.

✠

✠

✠ Ego Cornelius Tituli Sanctæ Ceciliæ Presbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.

✠

✠

✠ Ego Ludovicus Tituli Sanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.

✠

✠ Ego Michael Fridericus Tituli Sanctæ Sabinæ Presbyter Cardinalis de Althan.

✠

✠ Ego Alvarus Tituli Sancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cianfuegos.

✠ Ego Bernardus Maria Tituli Sancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.

✠ Ego Johannes Baptiſta Tituli Sancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.

✠ Ego Vincentius Tituli Sancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.

✠ Ego Proſper Tituli Sancti Silveſtri in Capite Presbyter Cardinalis Mareſuſcus.

✠ Ego Frater Auguſtinus Tituli Sanctæ Mariæ ſuper Minervam Presbyter Cardinalis Pipia.

✠ Ego Nicolaus Tituli Sanctæ Mariæ in Domnica Presbyter Cardinalis Coſcia.

✠

✠

✠ Ego Nicolaus Maria Tituli Sanctorum Johannis & Pauli Presbyter Cardinalis Lercarius.

✠

✠

✠

✠ Ego Frater Gregorius Tituli Sancti Auguſtini Presbyter Cardinalis Sellari.

✠

✠

✠

✠

✠ Ego Frater Vincentius Ludovicus Tituli Sancti Pancratii Presbyter Cardinalis Gotti Ordinis Prædicatorum.

✠ Ego D. Leander Tituli Sancti Calixti Presbyter Cardinalis de Porzia Ordinis Sancti Benedicti.

✠ Ego Petrus Aloyſius Tituli Sancti Laurentii in Pane & Perna Presbyter Cardinalis Carafa.

✠ Ego Joſeph Tituli Sanctæ Mariæ de Transpontina Presbyter Cardinalis Accorambonus.

✠

✠ Ego Benedictus Sanctæ Mariæ in Via Lata Diaconus Cardinalis Pamphilius.

✠ Ego Laurentius Sanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.

✠ Ego Carolus Sancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.

✠ Ego Fabius Sanctorum Viti & Modeſti Diaconus Cardinalis de Abbatibus Oliverius.

✠

✠ Ego Alexander Sanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.

✠ Ego Alexander Sanctæ Mariæ de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius.

✠ Ego Nicolaus Sanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judica.

✠ Ego Antonius Sancti Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis Banchierius.

✠ Ego Carolus Sanctæ Mariæ in Porticu Diaconus Cardinalis Collicola.

J. B. Archiepiſcopus Niſibenus Subdatarius.

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica.

Felix Franciſchinus R. C. A. Secretarius.

XLIII. Conſtitutio, quæ varia decreta, ordinationes & proviſiones pro recta in Curiis Urbis juſtitiæ adminiſtratione complectitur, atque etiam pro publicis tabulis, inſtrumentis, aliisque ſcripturis ad rem alienam pertinentibus in codices & protocolla plenè redigendis, inque Archivo Urbano pro eorum perpetua & fideli cuſtodia reponendis.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

QUum noſtrum inprimis officium ſit providere, ne ea, quæ à Romanis Pontificibus Anteceſſoribus noſtris optimâ ratione conſtituta fuerunt, ſenſim labefactantur & pereant; ideò Nos, pro communi bono vigilantes, eam pariter curam peculiarem, ac Nobis quaſi propriam ultrò ſuſcipimus, ut ſedulò caveamus, ne ulli ex litigantibus, præſertim pauperibus, in cauſis pertractandis exagitentur; ſed recta atque intemerata juſtitiæ adminiſtratio in omnibus hujus Almæ Urbis tribunalibus exerceatur, quò ex tot Mundi partibus cauſæ, ſub oculis noſtris æquâ lance finiendæ; concurrunt.

Hæc non ita dudum memoriâ repetentes, Conſtitutionem noſtram incipientem: *Summi Apoſtolatus*, promulgavimus Pontificatus noſtri anno ſecundo, qua decrevimus & ſtabilivimus, ut quolibet decennio avoluto, deinceps à Nobis & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus hujus S. R. E. Cardinalis aligeretur, cujus præcipuum & ſpeciale munus eſſet inviſere Officia, Archiva, & Curias Urbanas, ac defectus & obſervantiam recognoſcere diſpoſitionum & reformationum, quas iidem Romani Pontifices, boni publici incrementum reſpicientes, de iiſdem Officiis, Archiviis & Curiis edi hactenùs curaverunt: ad quem etiam Cardinalem Viſitatorem rectæ & celeri cauſarum expeditioni conſulere pertineret, præſertim ubi de pauperibus ageretur, qui nulla ope ſuffulti, interdum à potentioribus obruuntur, quique Viſitator etiam omnem curam impenderet, ne litigantes indebitè opprimerentur. Quamobrem eidem Cardinali Viſitatori in dicta Conſtitutione noſtra complures facultates, huic muneri congruas & neceſſarias, auctoritate noſtrâ conceſſimus, præcipuè verò condendi Decreta & quaſcumque ordinationes, quæ in actu Viſitationis opportunæ viderentur, volentes tamen, ut poſt peractam hujuſmodi Viſitationem ea nobis referret, quæ ipſe altiori conſilio egere animadverteret. Facultates verò in toto ſuæ Viſitationis curſu vim & robur habere mandavimus; licèt dilecto Filio Vincentio tituli Sancti Honuphrii Presbytero Cardinali, Petra nuncupato, ob doctrinæ præſtantiam, egregiamque rerum agendarum peritiam & probitatem, per Nos huic

muneri primùm edmoto, eoque eximiè perfunctо, hujusmodi facultates, ad alterum annum peculiari Chirographo noſtro prorogaverimus die decima Januarii anni elapſi 1726.

Itaque jam dictus Cardinalis Petra, à nobis Viſitator electus & deputatus, per ſe ipſum ſummâ diligentiâ Curias & Officia Urbana Notariorum ſupra quinquaginta, totidemque Archive ſeu Tabularia viſitavit, variaſque ſanctiones & ordinationes huic negotio perutiles confecit, quæ potiſſimùm eò reducuntur, ut à compluribus Urbis Notariis in codices & protocolla, inque Archivi Urbani pluteos redigantur tabulæ publicæ atque Inſtrumenta, quæ hactenus contra munus & obligationem in aliis Conſtitutionibus & Decretis impoſitam, neglecta jacuerunt. Quum verò ea, quæ idem Cardinalis Petra in Viſitatione ſua egit, & manibus ſuis contrectavit, ad aures noſtras pervenerint, nos rei gravitate undequaque perpenſa, in hanc deliberationem devenimus, ut præſentem Conſtitutionem de iis, quæ in omnibus Curiis & Officiis hujus Almæ Urbis obſervande eſſent, ſtatim promulgaremus.

Primò ergò volumus & mandamus, ut quæcunque in fine Concilii Romani, è Nobis vulgati A. D. 1725. in Tribunalibus obſervande præcepimus, omninò obſerventur, pariterque univerſa quæ pro Curiis & Tribunalibus hujus Almæ Urbis ab Anteceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſtatuta, edita, vel approbata fuerunt, eaque præſertim, quæ bonæ memoriæ Galeatius S. R. E. Presbyter Cardinalis Mariſcottus nuncupatus, olim confecit, quæque à felicis recordationis Deceſſore noſtro Clemente Papa XI. die 23. Martii anno 1704. probari & confirmari meruerunt; in his tamen, quæ præſenti Conſtitutioni noſtræ contraria non ſunt.

Secundò volumus & decernimus, ut omnes pœnæ pecuniariæ, in caſibus & prohibitionibus hàc noſtrâ Conſtitutione contentis, in transgreſſores inflictæ, vel per Judices executores ob transgreſſiones imposterùm aventuras infligendæ, applicentur, quemadmodum nunc pro tunc Nos ipſi eas applicamus, pio loco Archiconfraternitatis S. Hieronymi è Caritate hujus Almæ Urbis, quæ Chriſtianam operam erga carceri mancipatos & pauperes aſſiduè & ſedulò impendit; proptereaque concedimus, immò injungimus eidem Archiconfraternitati ejusque miniſtris facultatem, ut coram Judicibus harum noſtrarum executoribus, per nos deputatis, pro iisdem pœnis in transgreſſores infligendis, eidemque Archiconfraternitati applicandis, omni ſtudio invigilare meminerint.

Tertiò volumus, ut in caſibus, in quibus nulla transgreſſoribus pœna expreſsè impoſita, aut arbitrio commiſſa ſit, pecuniaria, prudenti arbitrio Judicis executoris impoſita intelligatur juxta qualitatem actus & legis non obſervatæ, omneſque pœnæ pecuniariæ delatori etiam ſecreto pro rata applicari valeant arbitrio ejuſdem Judicis executoris, dummodò rata hujusmodi medietatem quantitatis pœnæ non excedat. In pœnis verò, quæ noſtro arbitrio reſervantur, noſtra & Succeſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum de iis voluntas flagitari & audiri debebit.

Quartò, hujus noſtræ Conſtitutionis ad transgreſſiones recognoſcendas, transgreſſoreſque ſupradictis pœnis puniendos, deputamus proprium Superiorem ſeu Caput Tribunalis eorum, qui deliquerint, ac cumulativè Congregationem Reformationis; inque cauſis, in quibus reorum citatione prævenietur, privativus in eadem cauſa remaneat. Omnibus verò prædictis executoribus ſummariè, manu regia & ſine forma Judicii, procedendi facultatem concedimus cum omnibus privilegiis neceſſariis & opportunis pro omnimoda executione omnium contentorum in hac noſtra Conſtitutione, quacunque appellatione aut recurſu remoto, ita ut nomine ſupradictæ Archiconfraternitatis Sancti Hieronymi à Caritate & cujuscumque rem habentis, vel recurrentis & denunciantis pro bono publico, etiam per Inquiſitionem procedi poſſit; Statuentes, ut iidem Judices executores in Actis conficiendis pro ſuo quiſque arbitratu miniſtro idoneo uti poſſint, non tamen ex Notariis cujuſcumque Tribunalis & Curiæ; & ſine quoquam emolumento Judicis, ejuſdemque miniſtri, præter mercedem pro ſcriptura, huic poſteriori debitam. Ideò Judices monentur, ut zelo & probitate ſuâ ſeriò in id incumbant, quod pro recta Juſtitiæ adminiſtratione diſponimus. Pro eadem verò ſcriptura, proque expenſis, denunciationibus, aliiſque occurrentibus, memorata Archiconfraternitas neceſſaria perſolvet, ei poſtea à reis ſubinde reſtituenda.

Quintò, præſentium tenore ea confirmamus, quæ in Chirographo noſtro, ad Cardinalem Petram Viſitatorem directo die prima Septembris anni elapſi, præcipimus & ſtatuimus de Officiis Collegii Auditorum noſtri Palatii Apoſtolici Notariorum, eorumdemque ſcripturis ex loco, in quo extabant, in aliam domum transferendis, ſitam in platea Curiæ Innocentianæ ſub dominio & proprietate Hoſpitii Apoſtolici Sancti Michaelis: à quo domus ipſa præſentibus & futuris Notariis ejuſdem Collegii perpetuò locari debeat, & in quatuor ejus domus cameris ſeu manſionibus, à Cardinali Viſitatore deſtinandis, ſcripturæ omnes & codices eorumdem quatuor Officiorum diſtinctim collocari debeant, cuilibet Notario manſionibus adſignatis juxta ſortem, ab Architecto in quatuor partes ejuſdem domus pro jam dictis quatuor Notariis faciendam, ſervatis proviſionibus & Statutis, à Cardinale Viſitatore exponendis, inque eodem noſtro Chirographo expreſſis, quorum præcipuum eſt, ut memorata Officia in eadem domo perpetuò remaneant, neque inde per Notarios & eorum Succeſſores ullo pacto amoveri ſive aliò transferri poſſint. Quum autem idem Cardinalis Petra Viſitator à ſupradicto Hoſpitio ejuſdem domus perpetuam locationem Notariis faciendam curaverit ſub annua penſione ſcutorum ducentorum & ſeptuaginta monetæ Romanæ cum pactis in Inſtrumento perpetuæ locationis expreſſis die ſeptima Septembris anni præteriti in Actis Perudini Notarii Auditoris Cameræ, & Laurentini Notarii Curiæ Capitolinæ; hujusmodi translatio Officiorum & ſcripturarum jam facta eſt, ſcripturæque in quatuor manſiones ſeu cameras & ſedes diſtributæ ſunt. Quare nos de his omnibus plenè edocti atque informati, præſentium tenore ſupradictum noſtrum Chirographum, perpetuæque locationis Inſtrumentum approbamus in omnibus & confirmamus, dictamque translationem & ſcripturarum diſpoſitionem, & quæcunque Cardinalis Petra in executionem noſtri Chirographi fieri curavit, pariter confirmamus, præcipientes, ut Officia & ſcripturæ omnes in eadem domo remaneant, nec poſſint inde amoveri vel aliò transferri, niſi quandocunque oportuerit eas in tutiorem locum, nempe in Archivum Collegii Auditorum Palatii noſtri Apoſtolici in Vaticano exiſtens, de mora transferri, poſtquam ſcilicet eædem manſiones quatuor Officiorum ſcripturis prorſùs impletæ fuerint, atque, ut novis ſcripturis recipiendis locus pateat, antiquas ſcripturas in Vaticanum exportare neceſſe ſit. Ad perpetuam quoque eorundem Officiorum & ſcripturarum in dicto loco & domo conſervationem permiſimus, ut Cardinalis Viſitator hac de re monumentum lapidi inſcriptum in aditu ejuſdem Domus erigendum curaret.

Strictè

Digitized by Google

Strictè denique injungimus, ac ſeriò hortamur omnes præfatos Judices, ac reſpectivè executores hujus Conſtitutionis, ut maximâ diligentiâ, & aelo curent, quatenus in ea diſpoſita, & ordinata obſerventur, in qno aorum couſcientiam oneramus, ac ſciant ſe reddituros quoque aſſe ſpecialem rationem nobis & noſtris Succeſſoribus de ſue reſpectivè negligentia & incuria. Ii verò, qui recurrentes ad dictos Judices, & executores contra contumaces in obſervandis Statutis hujus Conſtitutionis, ubi eos tepidiores in poniendis reis agnoverint, Nos, noſtroſque Succeſſores adire omninò uon omittant.

Volumus quoque, ut Codex Viſitationis, in quo per dictum Cardinalem Petram Viſitatorem fuit deſcriptus ſtatus omnium Officiorum & Archivorum ab eodem exploratorum, omniaque jura, & ſcripturæ occaſione dictæ Viſitationis exhibitæ, conſerventur in Actis Joſephi Perugini Notarii A. C. & Cancellarii Deputati per præfatum Cardinalem Viſitatorem: ac ſemper impoſterum conſervari debeaut per Succeſſores iu eodem Officio cum indice dictarum ſcripturerum & jnrium.

Memoratæ verò ordinationes, ad Curias & Officia pertinentes, hæ ſunt.

Communia pro omnibus Notariis Tribunalium Urbis.

REipublicæ plurimùm intereſt, Notarios, in quorum manibus publica fides repoſita eſt, eſſe dabere viros, nodum probitate morum præditos, verùm etiam legali peritia, quantum attinet ad jura, quæ de contractibus licitè ac validè ineundis, & de ultimis voluntatibus legitimè ordinandis diſponunt, optimè inſtructos, quum experientia docuerit, ex enrum imperitia mundum litibus involvi, & hominum patrimonia diſpardi; Hinc vigilantiſſimi Prædeceſſores noſtri, quibus juſtitiæ zelus & ſubditorum utilitas præ oculis ſemper fuit, noo deſtiterunt opportunè ſaucire ac decernere, quæ neceſſaria forent ad præficiendos viros hnic publico muneri apprimè idoneos. Verùm quia Nobis perlatum fuit, plures irrepſiſſe abuſus tam circa ipſorum Notariorum creationem, quàm etiam circa exercitium eorum muneris, qui niſi de medio tollerentur, magnum in dies augeretur præjudicium publicæ fidei, ac ſubditorum noſtrorum utilitati. Quamobrem Nos conſulere cupientes hujusmodi præjudiciis, ea, quæ hactenus diſpoſita fuere quoad Notarios Urbis, innovare, declarare, ac inſuper diſponere ſtatuimus, ut infra.

Quòd omnes, hahentes privilegia & facultates creandi Notarios, cujuscumque ſint ſtatus, conditionis & dignitatis, quamvis expreſſâ & ſpeciali notâ digni, & ſive ſint perſonæ ſingulares, ſive Collegia & Univerſitates, firmis remanentibus eorum privilegiis & facultatibus, eo modo, quo competunt, atque hactenus competere couſueverunt, uon poſſint in Urbe & diſtrictu dicta privilegia & facultates exercere, atque Notarios creare, niſi priùs, modo quo infra, legitimè eis couſtiterit, quòd illi, qui creandi ſunt Notarii, legitimis honeſtiſque natalibus orti, boniſque moribus præditi ſint, adeò, ut nou ſint inquiſiti, nequa contumaces, ac etiam in ætate ſaltem annorum viginti quinque conſtituti reperiantur; nec non, quòd ad minus per ſex menſes continuos & non interruptos iu Urbe apud aliquem ex Notariis publicis Auditoris Cameræ, vel Rotæ, vel Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Vicarii, ant Capitolii, vere fuerint verſati pro addiſcenda praxi & peritia conficiendi Iuſtrumenta; dictoque termino ſex menſium completo, cùm vero & effectivo rigoroſo examine, tenendo coram Decano, vel alio Deputato illius Collegii, à quo Notarius creari debet, cum interventu duorum de Collegio Patronorum Palatii Apoſtolici, ac duorum publicorum Notariorum Urbis habentium Officium proprium (dummodò non ſint illi Notarii, apud qnos ipſi examinandi verſati ſint) approbati fuerint tauquam idonei, etiam prævio actuali experimento extenſionis formulæ alicujus Inſtrumenti io ipſo actu examinis, ab eodem examinando ad nutum Examinatorum faciendæ: dictaque approbatio debeat ſubſcribi ab iis, qui, ut ſupra, interveniunt in examine; aliàs illi, qui Notarios citra iſtam formam creaverint, pœnæ ſuſpenſionis & amiſſionis privilegii eos creandi ſubjaceant, arbitrio executorum hujus noſtræ Conſtitutionis, & Notarii citra dictam formam creati exercentes munus Nutariatus ſubdantur pœnæ ſuſpenſionis perpetuæ ab Officio pro quolibet actu contraventionis.

Caveant tamen Notarii, qui de requiſitis examinandorum & matriculandorum, prout ſupra, teſtari debent, ut iu eorum atteſtationibus omni ſinceritate procedant, uec aliquid in eis aſſerant, quod ſibi ipſis plenè uon conſtiterit, quodque a veritate alienum ſit, ſub pœna ſuſpenſionis ab Officio, aliiſque arbitrio Superioris proprii Tribunalis.

Notarii quicumque, etiamſi ſint Adminiſtratores ſeu Conductores præſentes, & futuri, non audeant impoſterùm rogitus excipere, aut ſtipulari quælibet Inſtrumenta cujuſvis generis contractuum & ultimarum voluntatum, & alias quascumque diſpoſitiones, niſi ſint matriculati, vel creati Notarii ab habente legitimam & uſu receptam facultatem, ac uon revocatam, ſeu ſub aliqua generali revocatione comprehanſam, & niſi exhibuerint iu Archivo Urbano privilegium ſeu fidem eorum matriculationis, à Cuſtode ejusdem Archivi in particulari libro matriculatorum gratis deſcribendam ſeu recenſendam, ſub pœna viginti quinque ſcutorum, quatenus matriculam, aut privilegium eorum Notariatus intra terminum unius menſis, à die eorum creationis computandum, in dicto Archivo non exhibuerint.

Ad rogitus autem & ſtipulationes præfatorum Inſtrumentorum inpoſterum non admittantur Subſtituti ac Juvenes Officiurum, niſi ſint etiam Notarii matriculati, ut ſupra; proindeque Notarius retiuere in officio curet aliquem matriculatum pro deputato ad Inſtrumenta conficienda, vulgò *Iſtrumentante*, vel ſaltem prævio rigoroſo & formali examine, ut infra, approbatum a Superiore Tribunalis, & obtenta fide ſubſcripta approbationis, & in caſu contraventionis volumus, Notarius principales hoc permittentes, teneri pro prima vice ad pœnam ſcutorum viginti quinqua, nec non ad refectionem omuium damnorum exinde contingentium, & pro ſecunda vice ſuſpenſionis ab officio in perpetuum. Subſtituti verò, qui, præmiſſis non ſervatis, auſi fuerint rogitus Inſtrumeutorum excipere, illaque ſtipulari, teneantur pro prima vice ad eandem pœnam ſcutorum viginti quinque, pro ſecunda vice inhabilitari perpetuò volumus ab exercitio Notariatus in quocumque Officio Urbis & Ditionis temporalis Nobis ſubjectæ, & pro tertia vice iucurrant pœnam Triremium pro tempore arbitrio noſtro & noſtrorum Succeſſurum; volentes quoque, ut adverſus contravenientes procedi poſſit per inquiſitionem, nec non ad querelam etiam ſecreti delatoris. Excipimus tamen à præſenti diſpoſitione rogitus, & ſtipulationes illorum Inſtrumentorum dumtaxat, quæ fieri oporteat in executionem actuum judicialium, & io vim decratorum, ſeu mandatorum Judicum, quorum reſpectu nihil immutari aut innovari volumus.

Declarantes inſuper, quòd matriculatio, aut approbatio Subſtitutorum, ſeu Juvenum excuſare non debeat Notarium principalem, quominùs ſi quid præſatorum culpâ factum, aut minùs rectè geſtum fuerit, ipſi Notarii in totum omninò teneantur, prout teneri volumus, ad damna, expenſas, & intereſſe partibus damnum paſſis.

Forma verò examinis, quam ſervari volumus quoad Subſtitutos, vel Juvenes Officiorom, quibus licèt non matriculatis, facultas permittitur ex ſtylo in Urbe introducto, ſuſcipiendi rogitus Inſtrumentorom, ipſaque Inſtrumenta ſtipulandi pro Notariis, in quorum Officiis eorum operam praſtant, haec eſſe debeat, ut ſcilicet ſint examinandi coram Superiore Tribunalis per duos Patronos ex Collegio Palatii Apoſtolici, deputari ſolitos ad examen Notariorum, ac per duos Notarios ejusdem Tribunalis modo præmiſſo, & reportare teneantur fidem eorum approbationis, ab eodem Superiore Tribunalis, & Examinatoribus prædictis ſubſcribendam, & gratis omninò etiam quosd ſcripturam dandam; ſine qua à rogitu & ſtipulatione quorumcunque contractuum, teſtamentorum, & aliarum diſpoſitionum tam inter vivos, quàm ultimæ voluntatis, penitus alii Juvenes Officiorum arceantur, ſub pœnis ſuperiùs expreſſis. Volumus tamen in iſtis Subſtitutis, & Juvenibus approbandis non requiri ætatem viginti quinque annorum, ſed ſatis eſſe, ut vigeſimum annum compleverint; quòdque hujusmodi approbatio eis dumtaxat deſerviat pro rogandis & ſtipulandis Inſtrumentis conficiendis per Acta ejusdem Officii, & ſub nomine Notarii Officii, in quo inſerviunt, & in quo ipſi Juvenes & Subſtituti eorum munus exercent, ac pro tempore dumtaxat, quo permanſerint in ipſis Officiis; ita ut non poſſint per ſe ipſos, & eorum nomine, ac ſi Notarii creati eſſent, uſurpare facultatem aliquam circa rogitum & ſtipulationem Inſtrumentorum; aliàs uti Falſarii puniantur, cum non habeant privilegium Notariatus, & ipſi rogitus nullius roboris, vel momenti exiſtant, nullamque fidem obtineant in Judicio, nec extra.

Nullus ex Notariis non habens publicum Officium, etiamſi ſit matriculatus ab habentibus legitimam facultatem, valeat nomine proprio in Urbe Tabellionatus Officium exercere, ac ad publicorum actuum ſtipulationem devenire; & quatenus per Urbem in dicto munere verſari intendat, teneatur ſe omnino addicere alicui ex publicis Notariis, ut ſupra habentibus Officium apertum, & ejus accedente conſenſu, nec non etiam permiſſione Superioris Tribunalis dicti Notarii electi, ad utriusque preces præſtanda, & ſub præfati Notarii aſſumpti nomine tantùm ſtipulari; cum declaratione tamen, quòd non valeat ſub plurium Notariorum nomine rogare, ac etiam exhibere teneatur in Officio dicti Notarii aſſumpti, intra terminum viginti dierum à peracta ſtipulatione, copias Inſtrumentorum nomine proprio ſubſcriptas, ſubjungendo: *pro N. N. Notarius rogatus*, ſub pœna ſcutorum decem pro qualibet contraventione pro medietate delatori ſecreto applicandorum. Quiquidem Notarius principalis, ut ſupra aſſumptus, teneatur copias ſibi exhibitas, unà cum aliis Inſtrumentis in ſuo Officio rogatis, intra terminum pro aliis præſcriptum, in Protocollum redigere, & de more copias in Archivo urbano exhibere, nec non in libro Receptorum ejusdem Officii adnotare, ſub pœnis contra Notarios contumaces in protocollando & archiviando comminatis, quas etiam ad hunc caſum extendimus; & præterea ſciant ipſi Notarii principales aſſumpti aut electi, ſeſe teneri de omnibus defectibus & negligentiis ipſorum Notariorum, quibus permiſſum ſub eorum Officio rogitus excipere aut ſtipulari.

Inſuper volumus atque mandamus, quòd imposterum Notarii deſtinati pro ſervitio alicujus loci pii, ſpeciale habentis privilegium retinendi Notarium particularem, quatenus non habeant publicum Officium apertum, dummodo tamen ſint matriculati, poſſint rogare contractus illos ſolummodo, in quibus ſive activè, ſivè paſſivè agitur intereſſe illius loci pii, pro quo quilibet Notarius deſtinatus reperitur. Quo verò ad alios contractus nullatenus tangentes intereſſe illius loci pii, nequeant ullo modo nomine proprio ſtipulari; & aliter faciendo, contractus, utpote à perſona non legitima confecti, ſint omnino nulli, & nullam faciant fidem nec in judicio, nec extra; & nihilominus Notarius ſubjaceat pœnæ ſcutorum viginti quinque pro qualibet contraventione, aliisque pœnis corporalibus pro arbitrio. Non eximimus tamen iſtos Notarios ab onere archiviandi ea, quæ archiviari debent, nec non alligandi, ac in Protocollum redigendi eorum Inſtrumenta, pro dictis locis piis ſtipulata, ſed volumus, & expreſsè præcipimus, ut etiam iſti teneantur, & debeant omnia adimplere infra tempora, & ſub eisdem pœnis, ut infra, reſpectu ad alios Notarios præſcribendis & comminandis.

Volumus autem atque declaramus, quòd quatenus aliquis ex Notariis, ut ſupra, deſtinatis ad rogandum pro aliquo loco pio, addictus reperiatur ſervitio ejusdem loci pii ratione alterius muneris, ſeu exercitii particularis ſeorſim ab illo Notarii, quòd tali caſu, ſive ſit de illis, qui habeant Officium apertum, ſive matriculatus tantùm, in futurum non valeat, neque nomine proprio, neque alterius, etiam publici Notarii, rogare Inſtrumenta contractuum quomodocumque tangentium intereſſe dicti loci pii, ſeu alterius perſonæ, quibus in dicto diverſo munere inſervit, ſed omninò à talibus rogitibus ſe abſtineat; & Inſtrumenta contra formam hujus prohibitionis rogata nullatenùs recipiantur, vel in Protocollum redigantur, & nullam fidem faciant, nec in Judicio, nec extra; & contravenientes ſciant ſe incurriſſe in pœnas viginti quinque ſcutorum pro quolibet Inſtrumento, ultra alias etiam corporales arbitrio noſtro. Quam quidem prohibitionem extendimus quoque ad illos Notarios, qui fuerunt particulariter aſſumpti pro ſervitio alicujus loci pii, aut perſonæ cujuscunque qualitatis & dignitatis, ut nequeant pro illis rogitus excipere, ſi pro alio diverſo munere, ut ſupra, reperiantur addicti ſervitio antedictæ perſonæ ſeu loci pii.

Quòd ſi loca pia habeant particulare Notariatus Officium, illud exerceri faciant ab aliquo viro probo, Notario tamen matriculato, ab eis ſtipendiato, & à Superiore ſui Tribunalis approbato; qui etiam obſervationi Taxarum & Reformationi ſubdatur.

Notarii tàm ipſi, quàm eorum Subſtituti non poſſint eſſe Procuratores in Curia, in quo Notarii ſunt, aut Subſtituti officium exercent; nec non præfati omnes caveant fieri invaſtimenta pecuniarum, in eorum Officiis reſpective depoſitata, ad effectum inveſtiendi ad eorum favorem, ſuppoſito nomine alterius eam pecuniam recipientis, ſub pœna privationis officii & inhabilitatis perpetuæ ad officia hujusmodi quæcumque Urbis, & ſcutorum decem pro qualibet transgreſſione & transgreſſore applicandorum delatori.

Inhærentes aliis proviſionibus emanatis, ſtatuimus & ordinamus, quòd Notarii quicumque habentes Officia propria, ſive eorundem Officiorum Adminiſtratores, aut Conductores, tam in aſſumptione dictorum Juvenum & Novitiorum, pro Officiorum ſervitio idoneorum, quàm in eorum dimiſſione, habere debeant plenum, liberum & abſolutum arbitrium, absque eo quòd

ab ullo Judice, ſeu aliu eorum Tribunalis Superiora impediri valeant, niſi ex aliqua juſta & legitima cauſa, & non aliàs. Studeant autem iidem Notarii, quo magis fieri poteſt, aſſumera Novitios, Juvenes, ſcu Subſtitutos Sedi Apoſtolicæ ſubditos, bonis moribus imburos, idinmate, & orthographià Latinà inſtructos, & præcipue claro & intelligibili charactere dotaros, nec aliquem ex eis admittant, qui ax honeſtis parentibus natus non ſit.

Quoad Subſtitutos verò Notariorum ad conficienda Acta judicialia, civilia, & criminalia, adhærentes etiam reformationibus antiquis, non admittantur in Officiis, niſi de conſenſu ſeu licentia & approbatione Judicum, quibus inſervire debent; & nihilominus ſciant ſe poſſe quandocumque dimitti, concurrente, ut ſupra, legitima cauſa, ab eorum Notariis, etiam ad inſtantiam Judicum prædictorum, remanentibus tamen iisdem Notariis obligatis pro intereſſe partium in caſu culpæ eorumdem Subſtitutorum io eorum Officiis reſpectivè admiſſorum.

Notarii tamen Sobſtitutos, Juvenes, & Novitios bene tractent, prout debent, tam circa ſalarinm, quàm circa menſam, lectum, mobilia neceſſaria, habitationem, & ſimilia, ſuper quibus invigilare teneantur Superiores Tribunalium, aliique ad quos ſpectat; Injungentes ut præfati Superiores ex officio curare debeant, ſeſeque informare etiam ſecretò de modo, quo Notarii præfati eos tractent, ac omninò opportunas proviſiones extrajudicialiter ſacere, ut hnjusmodi noſtra diſpoſitio circa prædicta omninò effectum ſortiatur.

De Extenſione, Archiviatione, & Protocollatione Inſtrumentorum.

NOtarii omnes non audeant rogitus excipere, vel ſtipulari obligationes aliquas, ſiva contractus etiam parvi momenti, niſi vel contrahentes ipſos bene noverint, vel ab nno ſaltem ex teſtibns cum juramento adhibitis, cognitos eſſe ſciant; & ipſi teſtes, aut unus eorum, qui cootrahentes cognoverint, noti ſint iisdem Notariis; & nihilominis in quibuscuoque contractibus, ultra nomen & cognomen cujuslibet ex cootrahentibus, exprimere quoque debeant patriam, & nomen patris eorum, aut aliam ſimilem demonſtrationem in ipſo Inſtrumento, alioquin ultra pœnas arbitrio Superioris Tribnnalis infligendas, teneantur etiam partibus ad omnia damna, expenſas & intereſſe. Declarantes tamen, quòd per hanc diſpoſitionem non cenſeatur derogatum Statntis majorem in hac parte ſolemnitatem & diligentiam raqnirentibus.

In Imbreviaturis, ſeu matricibus Inſtrumentorum volumns & ordinamus, ut apponantur omnia ſubſtantialia contractùs, nec non omnia & ſingula pacta inter contrahentes conventa, unà cum nominibus Teſtium, & clauſula: *Actum &c.* quòdque inſuper tam io eisdem Imbreviaturis ſeu matricibus, quàm io Inſtrumentis ad illarum tenorem extendendis, illi, qni dictas Imbreviaturas ſeu matrices conficiunt, & reſpective Inſtrumenta extendunt, ſubſcribere teneantur proprià manu eorum nomen & cognomen in margine finis cujuslibet matricis ſeu Inſtrumenti, ſub pœna contravenientibus ſcutorum decem pro qualibet vice, & in caſu trium contraventionum ſub pœna inhabilitatis in qnocnnque Officio Notarii Ditionis Eccleſiaſticæ; nec dictas matrices aur imbreviaturas usque ad extenſionem Inſtrumentorum audeant retinere extra dictum Officium, aut in pulpitis, ſed ſtatim illas includere & recoodera teneantur in particulari capſula, dnabus clavibus claudenda, quarum una retineatur a Notario, & altera à Subſtituro, vulgò *Iſtrumentante*, usque ad illarum extenſionem, ſub pœnis prædictis.

Inſtrumenta itidem mandamus, ad tenorem dictarum matricum omnino intra ſex menſes à die ſtipulationis ſingularum reſpectivà extendi, archiviari, & in Protocollis redigi, cum ſuo indice ſeu rubricella, in qua ultra nomina & cognomina contrahentium deſignetur, & ſpecificetur quoque titulus contractus; Declaramus ramen, quòd hæc diſpoſitio intelligatur pro Inſtrumentis ſtipulatis à die prima Januarii currentis anni, & terminus ſex manſium, ut ſupra aſſignatus, decurrat raſpective à die ſtipulationis ſecutæ à præfata die prima Januarii, & ſic ſucceſſivè in ſuturum. Quoad vero ſtipulationes factas anno præterito, & non extenſas, ſeu non radactas, prævia archiviationa, in Protocollis, volumus id exequi intra quatuor menſes decurrendos à publicatione hujus noſtræ ordinationis.

Protocollum præfatum mandamus, quòd ſit bene cartulatum, ita ut illius paginæ exacta reſpondeant numeris in robricella indicatis. Et circa prædicta in *hoc §. & antecedenti*, Notarii quotidia diligenter incumbant, & teneantur etiam ipſi de negligentia Subſtitutorom, ac puniantur præfari omnes in caſu cujusque in prædictis transgreſſionis in ſcutis decem pro qualibet transgreſſione, & incurrant etiam pœnam ſuſpenſionis ab Officio, arbitrio noſtro, ac Succeſſorum noſtrorum. Hoc inſuper addentes, ne dicta inſtrumenta axtenſa nec per momentum temporis retineantur extra dictum Officium, etiamſi extenſores extra illud commorentur, ſub gravibus pœnis arbitrio noſtro irrogandis.

Si verò contingat, quòd aliqui jovenes ſeu Subſtituti diſceſſerint ab Urbe, aut Officio, nondnm extenſis Inſtrumentis per eos ſtipulatis, Notarii ſtatim à die diſceſſus exhibere teneantur notulam Inſtrumentorum non exrenſorum Superiori Tribunalis, cum indicatione nominis & cognominis ipſorum Subſtirutorum, nec non loci eorum præſentis habirationis, ſub pœna præfatis Notariis ſcutorum decem pro qualibet vice, & teneri volumus ad omnia damna, quæ partibus contingere poſſent, ut ſumptibus Notariorum provideri valeat; quod curet Superior Tribunalis ſtatim conſulere, ne damnum tam grave partibus obveniat.

In Officiis autem, in quibue pauca ſingulis annis Inſtrumenta conficiuntur, & in quibus propterea ob inſufficientem numerum Inſtrumentorum compleri nequit Protocollum intra dictum terminum ſaltem ſex menſium, volumus quòd elapſo dicto termino ipſa Inſtrumenta non retineantur in ſoliis, aut quinteroiis vnlantibus, ſed inſimul conſuta ad inſtar libri, ad hoc ut poſtea completo ſufficienti numero, in formale Protocollum cnm ſua rubricella, ut ſupra, redigatur, non retardatà interim archiviatione intra dictum terminum.

Ne autem impoſterùm Notarii retrahantur ab archiviatione Inſtrumentorum, & ſic ctiam à cunſectione Protocolli intra terminum, ut ſupra, aſſignatum, ſub obtentu, quod plures ex illis inſervientes domibus Nobilium, Monaſteriis, aliisque locis piis Urbis, ſub certo annuo ſtipendio, nequeant promptè ab illis exigere pecunias neceſſarias pro ſolvendis taxis Cuſtodi Archivi debitis, ſtatuimus & ordinamus, ut inpoſterum nequeant Notarii prædicti devenira ad ſtipulationem Inſtrumentorum ſine actuali ſolutione, à contrahentibus facienda illius ſummæ, quæ pro taxa Archivi ſolvi debat, niſi ejus Cuſtos maluerit eisdem cootrahentibus vel Notario dilationem concedere ad illam ſolvendam; qua tamen dilatione oon obſtante,

teneantur Notarii intra tempus ſtatutum exhibere Inſtrumenta in Archivo, ipſeque Cuſtos ea recipere, & ſignum archivietionis in eis apponere.

De Teſtamentis.

QUoed Teſtamenta clauſe & ſigillata volumus atque mandamus, ut intra decem dies computaodos à die eorum conſignationis, teneantur Notarii de eorum conſignatione rogati, exhibere illorum fideles notulas in Archivo Urbano, ſub pœna ſcutorum decem pro quolibet Teſtamento, cujus notulam intra dictum terminum non exhibuerint; & Cuſtos Archivi retinare debeat librum ſecretum, in qun dictas notulas regiſtrare teneatur, ſub eadem pœne; easque nntulas, & reſpectivè librum, Notarius & Archiviſta ſub arcta cuſtodie retineant, & nemini pandant, niſi prius exhibita fide obitus Teſtatoris. Quando verò Teſtamente prædicta fueriot aperta, teneantur Notarii illorum copias tradere Archiviſtæ intra terminum decem dierum, computandum è die eorum aperitionis, ad formam Bannimentorum, & ab ipſis Notariis archivientur, ſub pœne ſcutorum decem aureorum pro quolibet Teſtamento, intra dictum terminum non exhibitn, nec archiviato.

Quoad verò Teſtamenta clauſa, & ſigillata à longiſſimo tempore, ſervari volumus decretum ultimæ Viſitationie bonæ memoriæ Cardinalis Mariſcotti, initæ de anno 1704. §. 10. cujus diſpoſitionem innovanres, decernimus atque mandamus, quod ſingulis annis more ſolito aperiantur Teſtamenta & diſpoſitiones quæcumque, quæ poſt lapſum quinquaginta annorum à die eorum conſignationis inveniemtur ſigillata; quorum Teſtamentorum & diſpoſitionum notula ab eiſdem Notariis, intra quindecim dies ab actu aperitionis computandos, exhibeatur in Archivo Urbano, & ab illius Archiviſta quanto citiùs in indicem reducatur absque ulla ſolutione: hoc addentes, ut de Teſtamentis & diſpoſitionibus hujusmodi conficietur, & retineatur è Notariis, qui de illis rogati fuerunt, particularis elenchus ſeu rubricella, in qua indicentur Protocnlla, in quibus ipſa Teſtamenta, aut aliæ diſpoſitiones inſertæ vel colligatæ fuerunt, cum deſignetione foliorum ipſius Protocolli indicati, ad hoc ut de facili reperiri valeant.

De Cuſtodia Scripturarum, illarumque productionibus.

CUſtodiant diligenter Notarii ſcripturae omnes, proceſſus de partibus, extractus & regiſtra quæcumque: & quatenus contingat illas accommodare, caveant ne accommodatio fiat Principalibus, ſed Procuratoribus in Urbe cognitis, prævie deſcriptione qualitatis & ſubſtantiæ cujuslibet ſcripturæ, non in confuſo, ſed ſpecifice facienda in libro Accommodatorum ad huoc effectum retinendo, in quo etiam ſpecificare teneantur folia, ex quibus componuotur ipſæ ſcripturæ; diem, meoſem & annum productionis ſcripturarum, quæ accommodantur, nec illas tradanr, niſi cum receputa ipſius Curialis cogniti, facienda in eodem libro in calce partitæ, cum obligatione ipſius recipientis de illas repnrtando in termino octo dierum, vel longiori, ſi egatur de Proceſſibus, extractibus eut regiſtris. Et nihilominus ipſi Nntarii curent infra annum à die accommodationis illas recnperare, & recuperatas annotare in eodem libro Accommodatnrum cum expreſſione diei illarum reportationis, ſub pœna reficiendi de proprio expanſas pro iterata dictarum ſcripturarum extractione, aut transſcriptione, quatenus deperditæ fuerint, & ad omnia damna partibus, aliisque arbitrio, reſervatâ eiſdem Notariis actione pro repetitione dictarum expenſarum contra eos, in quorum menibus deperditæ fuerint. Quæ tamen annalis dilatio eis noo ſuſfragetur in caſu obitus, vel perpetui diſceſſus Procuratorum ab Urbe; Tunc enim ſub eiſdem pœnis teneantur Notarii ſolliciti eſſe de ſtatim recuperando ſcripturas eis accommodatas ſub eiſdem pœnis.

Scripturæ inſuper, & jura quæcumque producta non retineantur in pulpitis, ſed iofra biduum à die earum productionis in filciis reponantur, etiam quòd productio fuerit in calce citationis ennotata; excepto caſu delationis earundem ſcripturarum ad Judices, quæ ab his recuperentur, ut infra.

Cedulæ Sacri Mnntis Pietatis & Banci S. Spiritus. & quorumvis Mercatorum in actu productionis regiſtrentur per extenſum in Broliardo Actorum, ſive intra ſequeotem diem in alio perticulari libro ad hunc effectum ſpecialiter retinendo. Et ipſæ cedulæ originales ſtatim ponentur in filcia peculiari retinenda, quæ ſub clavi cuſtodietur.

At quia perſæpe contingit, quòd in Inſtrumentis præſertim actionum, quæ in dies conficiuntur, inſerantur ſcripturæ originales, aut aliæ in judicio productæ, volumus quòd de hac ioſertione fieri debeat annotatio in ſcriptis in mergine illarum productionis in Broliardo, ne ſcripturæ appareant deperditæ; vel relinquatur earum fidelis copia in filciis, ex quibus dictæ ſcripturæ fuerunt extractæ, cum anmotatiooe apponende in calce ipſius copiæ, quâ enuncietur inſertio originalis in Inſtrumenro, deſignando illius diem, meoſem, & annum, ac nomen Notarii de dicto Inſtrumento rogeti.

Curent etiam Notarii, ut jurium productiones, proteſtationes & alia acta expeditè fiant in eorum Officiis, pro majori Curialium & litigentium commoditate, quòdque omnes Subſtituti ac Juvenes ad ſcribendum requiſiti, indiſtinctè eadem Acta ſcribant in Broliardis, ſive libris Actorom, dummodò nnn fuerint in aliis negotiis Officii tunc temporis impediti.

Nequeant Notarii eorumqne Juvenes & Subſtituti ſcribere quemquam Priocipalem in Actis, uti inſtantem, producantem ant proteſtantem, ſeu quomodolibet comparentem, niſi is tunc præſens fuerit; nec ſuffragetur mandatum generale Notario datum à quevis perſone, ut poſſit ejus nomen in cauſis vel actis ponere; minusque ſufficiat exprimere nomen Procutatoris in comparitionibus, productionibus, expeditionibus & citationibus, eliisque actibus, niſi talis Procurator ſit in Curia notus, ad hoc ut citari poſſit, vel ſaltem eligat domicilium, ubi citati velit.

Productiones ſcripturarum & jorium, nec non proteſtationes ſcribentur contextualiter in Broliardo ſub eadem die, nec recipiantur in foliis volantibus; & quatenus ob earum prolixitatem recipiantur in hujusmodi foliis, volumus, ut hæc receptio ſtatim annotetur in ipſo Broliardo, & deinde in ipſa die, ſi fieri pnterit, vel per totam diem ſequentem, & non ultra, regiſtrentur per extenſum in eodem Broliardo.

Attergationes autem, quæ de ſtyln fieri ſolent in ſcripturis, quæ producuntur in Actis, nempe *pro N. contra N.* omninò fiant, & ſcribentur prnpria manu, & charactere illius Subſtituti vel Juvenis, qui productiones recipit, illasque in Broliardo ſcribit; nec recipiantur, ſi factæ fuerint, aut ſcriptæ à Curialibus, vel ab aliis, præterquem à dictis Subſtitutis aut Juvenibus recipientibus productiooes, ne unquam dubitari poſſit de identitate ſcripturæ productæ, & deinde accommodatæ, ſub pœna in caſu contraventionis

omni-

Google

omnimodæ privationis & perpetuæ inhabilitationis ipſorum Subſtitutorum & Jovenum ab exercitio: & nihilominùs ipſæ ſcripturæ attergatæ alia manu quàm Subſtituti vel Juvenis recipientis illarom productionem, pro ſuſpectis in judicio reputentur.

Officiorum libri tam judiciales, quam protocolla & cedulæ accommodari nullo modo poſſint, nec ab Officiis ex quacumque cauſa extrahi, præterquam ſi opus fuerit agnoſci & explorari à Superiore vel Judice; quo caſu iis à Subſtituto exhibeantur atque tradantur nullo alterius medio; & quatenus Superior vel Judex nequeant ſtatim illos explorare, ſciant noſtræ voluntatis mandatum eſſe, eorumque conſcientiam oneramus, ut quamprimum poterunt, ad obviandum deperditioni ſcripturarum, ut ſaepe evaniſſe liquet, ipſa Protocolla, libros, cedulas recognoſcant, & Subſtitutis reſtituant, atque ipſi Subſtituti die immediatà ſequenti poſt conſignationem adeant ipſum Superiorem & Judicem pro reportatione præfatorum librorom & ſcripturarum, & deinde ſingulis diebus; & quatenus Subſtituti diligantiss hujusmodi pro recuperationa neglexerunt, pœnas etiam inhabilitationis noſtro arbitrio incurrant, ultra pœnas incurrendas per Notarios non cuſtodientes ſcripturas. Quòd ſi aliquis liber aut Protocollum ab Officio ſubreptum fuerit, ut nonnunquam gravi partium detrimento contigit, debeat ſtatim Notarius id Superiori Tribunalis deferre, qui diligenter veritatem ſcrutari curet, libroſqne ſubreptos recuperare; ac reos deprehenſos rigidis pœnis afficere; ipſeque Notarius hujusmodi inquiſitioni & recuperationi inſiſtat, cum animadvertere debeat, ſe utpote ad ad fidelem cautamque cuſtodiam librorum obſtrictum, fore obnoxium cuicumque partium detrimento.

De variis proviſionibus circa acta judicialia.

EXamina teſtium & reorum tam in civilibus, quàm in criminalibus ab initio & in ipſo actu examinis inſerantur in libro benè compacto & compaginato, ac integrè & iiſdem verbis, prout ex eorum ore profluunt; ſicuti reſponſiones, interrogatoriis clarè iis proponendis, ſcribantur fideliter, ſine ulla caſſationa verborum, etiam in caſibus, in quibus teſtes examinari contingat extra Officia Notariorum, & in domibus particularibus.

In examine teſtium cum Interrogatoriis tam in civilibus, quàm in criminalibus in quocumque Tribunali & Curia, quælibet ſeſſio durare debet ſpatio trium horarum verè & effectivè continuando exercitium, nec aliquid amplius ultra Julios quinque pro qualibet ſeſſione accipiatur ab interprete, etiam ſub prætextu, quòd examen fiat extra Officium.

Manualia citationum omni diligentià conficiantur in ipſo Officio, non autem extra illud, ſaltam infra menſem à die decreti, & diſtincta ſint per Judices; ac in eis regiſtrentur per extenſum citationes cum ſuis decretis; ſolumque permittimus redigi in ſummarium citationes ad dicendum contra jura, contra articulos, ad terminos ſubſtantiales & ad ſententiam; & præfata Manualia non ſolum ſcribantur charactere claro & intelligibili, & in charta non bibula, ſed ulteriùs habere debeant opportunos indices ſeu rubricellas. Caveant autem Notarii, Subſtituti & ipſi Scriptores Manualium, ne in decretis in ſingulis citationibus extendendis, ſeu regiſtrandis, relinquant in albo nomen & cognomen Procuratoris, qui decretum obtinuit, ſub pœna unius ſcuti pro quolibet decreto, in quo in poſterum reperiri contingat nomen Procuratoris comparentis in albo relictum; ad quam pœnam teneri volumus etiam ipſos Scriptores ſeu Regiſtratores Manualium, qui curare tenebuntur, ut Subſtituti numen Procuratoris comparentis extendant in decreto, antequam ad illius regiſtrationem in Manuali procedant.

Simili modo Notarii conficiant Manuale citationum criminalium & duplex regiſtrum, in quorum altero regiſtrentur ſententiæ criminales, & in altero ſententiæ civiles; & hæc regiſtratio fiat infra terminum trium dierum immediate ſequentium ab earum publicatione, unà cum citationibus ad ſententiam, cum opportuna rubricella ſeu indice; nec hujusmodi obligationi cenſeatur ſatisfactum, redigendo in librum ſeu volumen easdem ſententias, cùm reformatio felicis recordationis Pauli V. quam ſervari volumus, utrumque demandet.

In quacunque partita regiſtranda in libris Memorialium apponatur indicatio principii & finis Judicii, & ſignanter diei productionis jurium, prout à pluribus Notariis ſervatur; ſicut & in libris Receptorum, Expeditionum & Rogituum in ſingulis partitis, in eis regiſtrandis omninò annotetur dies, quà regiſtrantur & deſcribuntur, ab eo, qui recipit, rogat & reſpectivè expedit; & in libris Receptorum habeatur rubricella per alphabetum; decernentes etiam, quòd non dentur expeditiones, niſi priùs fuerint annotatæ in libris Expeditionum, ſicut etiam in libris Receptorum ſtatim ſtipulato Inſtrumento.

In Manualibus, Broliardis, ſeu libris Actorom conficiendis, non tamen contradictorum, nec citationum, caveant Notarii, ne dimittant aut relinquant folia ulla, ſive in totum, ſive in parte alba, ſed ubi alba remanſerint, ea interlineare de die in diem in clauſura nocturna Officii teneantur.

Non audeant Notarii aut Subſtituti inconſulto Judice facere aut extendere ex ſe decretum aliquod, nec quidem de mutuo conſenſu Procuratorum in cauſam comparentium, nec aliquem terminum, quamvis breviſſimum *in forma*, uti ajunt, *ſervare*, ſed ſemper Judicem adeant, & citationes omnes coram eodem legant, ab eoque decreta ſumant, & deinde in Actis apponant.

Decreta extendantur à tergo citationum immediatè poſt audientiam, & de die in diem, abſque aliqua excuſatione; ſed quoad Notarios A. C. indulgemus, ut tantùm decreta emanata diebus Mercurii & Sabbati, in quibus ob neceſſitatem incumbendi expeditionibus, nequeunt Subſtituti habere temporis copiam ad extendenda decreta interpoſita in audientiis dictarum dierum, quòd illorum extenſio fiat, & compleatur per totam diem immediatè ſequentem. Citationes in illis cauſis, in quibus procedi non poteſt in contumacia, non recipiantur, niſi fuerit à tergo annotatum nomen Procuratoris, vel partis citationem reproducentis.

Mandata de delendo vincula contenta in Locis Montium, nec non ſuper pecuniis depoſitatis in Bancis publicis non concedantur, neque expediantur in poſterum per quoſcunque Judices tam Ordinarios, quam Commiſſarios, etiam vigore ſpecialium Commiſſionum & Chirographorum manu noſtra, vel Succeſſorum noſtrorum pro tempore ſignatorum, niſi exhibitis in Actis neceſſariis documentis, ac præviis citationibus perſonaliter executis contra omnes intereſſe habentes ſuper dictis Locis Montium, aut pecuniis, & quorum favore vincula reperiuntur appoſita, ita ut ſatis non ſit procedere per citationes domi dimiſſâ copiâ, vel in manibus domeſticorum executas, nec etiam contra Procuratorem, etiam perſonaliter citatum, niſi in Actis Notarii talia man-

Digitized by Google

ANNO 1728.

data expedientis conſtiterit de illios legitimo & ſufficieoti mandato Procuræ ad hunc actum, ſob pœna eb ipſis Notariis & Subſtitutis incurrenda, perpetuæ privetionis officii & exercitii, nec non refectionis omnium damnorum partibus læſis reficieodorum; ita ut evinculatio perinde habeatur, ac ſi facta fuiſſet ſine citatione, ſalvis atiem juribus parti læſæ competentibus contra qoeſcunqua de jure, & pruut de jure; & nihilominùs in concedendie vel expediendis dictis mandatis non poſſint recipere Notarii, Subſtituti vel Juvenes, niſi emolumentum mandati, juxta taxam io his præfixam pro ſingulis Tribunalibus; oeque poſſint etiam à ſponte dantibus, aut ſub prætextu reviſionis ſcripturarum, eliquid ultrò recipere, ſub pœne dupli, inhabilitatis ed officia, & aliis gravioribus, juxta facti circumſtantias, arbitrio noſtro inſligendis; & ipſimet Judices Ordinarii, qui juxta eorum ordinarias facultates procedunt, & abſqoe particulari commiſſione manu Romani Pontificis ſignata, non poſſint titulo propinæ, reviſionis ſcripturarum, vel ex elio titulo aliquid recipere.

In entedictis mandatis, nec non in mandetis de transferendo Loca Montium, quum fieri contingat mentio litterarum patentium ipſorum Locorum Montium, aliorumque documentorum, cum clauſula: *Ad quas, ſeu ad quæ habeatur relatio*; qoum in hoc eliquoties pravus irrepſerit abuſus exigendi indebitam mercedem pro copiis dictarum litterarum patentium licèt oon factis, ſed ſimpliciter enunciatis, diſtrictè prohibemus ſub pœnis arbitrio inſligendis omnibus Notariis quorumcumqoe Tribunalium, na prætexru cujusvis conſuetudinis eudeaot in poſterum aliquid eeigere, pro dictis copiis non inſertis, ſed contenti ſint conſuetâ mercede pro ipſis mandatis taxatâ.

In mandatis de conſigoendo pecunias exiſtentes in qnocumque Banco Urbis, ac in plutibus cedulis contantas, etſi cunfectis diverſis diebus & annis, tenaantur iidem Notarii conficere copiam unam poſt alteram dictarum cedularum, ac ſub eis extendere mendatum; ſed ſi receperint mercedem pru mandato de immittendo ab hærede illius, in cujus hæreditate repertæ fuerint dictæ cedulæ, non valeant reeipere mercedem pro mendato de conſignando in vim dictarum cedularum, oiſi ſummam debiram loco duplicati pro qunlibet Banco.

In rogitibus Inſtrumentorum conſenſuum ad expeditionem cujuslibet mandati de delendo, reſignandu, conſignando, & ſimilium præſtandorum, ſi plures ſint perſonæ conſentientes unico actu, & pro eodem intereſſe, pro uno tantùm actu marcedem recipiant in primo capite juxta rei valorem, & dummodò idem conſanſus non pendeat eb aliquo actu præcedenri, de quo ſit idem Notarius rogatus; quo caſu oon exigant, niſi taxam præſcriptam in reformatione ſanctæ memoriæ Pauli V. §. *pro Inſtrumentis quorumcumque conſenſuum &c.* Si verò plures ſint perſonæ, quæ pro aodem effectu conſentiant, ſed uoequæqua ex eis ſive ſeparatim, ſive non, conſentient pro ſuo jure diverſo & particulari independenter ab aliquo actu in eiſdem Actis rogato, tunc ſervetur taxa, ut ſupra, in primo capite pro quolibet conſenſu.

Nequeant etiem Noterii concedere mandate da transferendo Loca Montium, delendo vincula, & de conſignando pecunias in publicis Baocis depoſitatas, ac hujusmodi, oiſi priùs productâ in eorum Actis copiâ publicâ teſtamentorum, aliorumqua jurium, quoties iſta mendate oon expediantur à Notariis, qui de teſtamentis prædictis rogati ſunt; & caveant, ne dicta mendata concedant per ſolam indicationem dictorum teſtamentorum, extra eorum Acta rogatorum, ſub pœnis ſcutorum viginti, & aliis arbitrariis.

Mandata de immittendo vigore teſtamentorum expediri volumus per Acta illius Notarii, qui de teſtamento rogatus fuit, qoetenus de illo traditum oon fuerit à Notario rogato ſumptum publicum; quo tantùm caſu, prævià illius productione in Actis alterius Notarii, poſſint per eadem Acta dicta mandate expediri, ſub pœois, ut ſupra.

Notarii qnorumcunque Tribunalium tradere teneantur petentibus copies ſimplices Inſtrumentorum, ab eis aut eorum Aoteceſſoribus rogatorum, receptâ ſimplici merceda copiæ, exceptis dumtaxat Inſtrumeotis teſtamentorum, codicillorum & donationum cauſâ mortis.

Citationes, monitorie, ſeu quasvis elias proviſiones, extra Urbem mittendas, noo expediant ad elicujus inſtaotiam, oiſi notato io Actis, ſeu in libro Memorialium, nomine Procuratoris, qui ſit in Urbe cognitus, vel Principalis, aut alterius illas obtinentis, qui pariter ſit io Urbe cognitus; ut ſi ad illarum moderationem ſit procedendum, poſſit pers incontinenti ſcire, quis ſit citandus; ejusque citatio ſufficiat ad obtinendam moderationem; & quatenus obtinens non ſit notus in Curia, ennotetur electio domicilii, in quo citari debeat.

In mandatis executivis vigore Inſtrumentorum ſive epocharum relaxatis, tam exequendis in Curia, quàm extra, apponatur dies, menſis & annus Inſtrumenti ſive apochæ, cujus vigore mandatum relaxatum fuit, nec non decretorum relaxationis & expeditionis ejusdem mandati.

Notarii nullam prorſus mercedem aut emolumentum etiam minimum recipient, quòd priùs io libro receptorum ſeu expeditionum reſpectivè fideliter oon annotaveriot, cum expreſſiooe diei, cauſæ, ſummæ & perſonæ ſolventis, ut ex eodem libro incoatinenti recognuſci valeat, ſi qoid ultra taxas indebitè receperiot.

Conficiant Notarii omnes diligens Inventarium de omnibus Protocollis, Broliardis, cæteriſque libris & filcis ſcripturarum, quæ in eorum Officiis & Archivis aſſerventur, illudque ſingulis annis axhibeent & conſignent Comiſſario generali noſtræ Cameræ; & in caſu negligentiæ puniantur arbitrio executorum hujus oostræ Conſtirutionis etiam pœnis peeuniariis; omnesque teneantur de libris & ſcripturis inventariatis rationem reddere toties quoties fuarint requiſiti; & de prædicta exhibitione & conſignationa unus Notarius alteri fidem faciat in calca copiæ, per ipſum Notarium conſignentem retinendæ.

Præterea eb unoquoqoe ex Notariis omnium Tribunalium retineatur publicè expoſitum & affixum in loco magis obvio & viſibili eorum Officiorum exemplar Taxæ emolumentorum eis debitorum, ſob pœna ſcutorum viginti quioque incurrenda in caſu contraventionis etiam pro prima vice.

Nullus inſuper Notariorum cujuscumque Curiæ, ſive criminelium, ſive civilium cauſarum, audaat quidquam exigere pro eorum emolumentis & expeditionibus, niſi juxta Taxam reſpectivè præſcriptam præſertim in viſitatione anoi 1704. Cardinelis Mariſcotti, ſub pœne ſuſpenſionis ab officio, aliisque arbitrio executorum hujus Conſtitutionis.

Sententiarum, decretorum, aut aliarum qoarumcumque ſcripturarum, tam civilium, quàm criminelium copiam unicuique petenti dare teneantur, ſolutâ competenti mercede; nec audeant differre vel retardare publicationem, oſtenſionem & lectionem dictarum ſententiarum tam civilium, quàm criminalium, ſub prætextu oon ſolutæ ootæ ipſarum, vel regiſtri, ſeu alterius cujuscumque mercedis eis debitæ.

Si Notarii eorumque Subſtituti, Actuarii vel Jovenes quicumque ſe quoquo modo directè vel

indirectè,

Google

indirectè, ſub qnovis etiam emicitiæ nomine vel prætextu ingeſſerint, interpoſuerint, vel tractaverint, ſeu mediatores fuerint in aliquo cenſuum, Societatis officiorum, eut aliorum quorumcumque negotiorum contractu, & ſignanter in alienatione ſeo reſignatione Locorum Montium vinculatorum eum deletione vinculorum, non poſſint nllas pecunias, bona, ſeu res etiam minimæ quantitatis, à quoqnam, etiam ſponte dante occaſione præmiſſà recipere, ſed ſint & eſſe dcbeant contentl debità eis mercede rogitus Inſtrumenti, ſi quod ab cis fuerit rogatum, vel alio emolumento in Taxis comprehenſo & permiſſo, ſub pœna dupli ejus, quod ultre Taxem receperint, pro medietate delatori applicande, & ſuſpenſionis ab Officio.

Teneantur itidem Notarii omnes Acta quæcumque apud eos producta, partibus intereſſe habentibus, ad earum beneplacitum gratis oſtendere, ipſiſque copiam ſacere & tradere, ſolutà ſolà competenti mercede; hoc idem ſervari volumus quoad copias ſententiarum in Curia latarum, & neminem poſſint eſtringere ad accipiendum exempla publice ſententiarum aliorumque Actorum, niſi ita ipſis contrahentibus, aut aliis intereſſe habentibus placuerit.

Mandata ſuſpicionis fugæ, quæ ſine citatione debitoris olim expediri conſueverunt, in poſterum non expediantur, neque dentur à Subſtitutis, niſi ſecto prius verbo cum Judice, eoque inſtructo per dictos Subſtitutos de qualitate crediti cum exhibitione ſcripturarum originalium, quibus illud probari prætenditur, tum etiam de eonditione debitoris, oon obſtante, quòd creditor in Actis docuerit de ſuo credito', & de ſuſpicione fugæ juraverit; quod juramentum per ſe ipſum, vel per Procuratorem, habentem ſpeciale mandatum, præſtari debeat, ita ut non ſit in faeultate & erbitrio eorumdem Subſtitutorum, dicta mandata extendere in chartulis, in albo à Judice ſubſcriptis, ſed debeant illa Judici deferre ad ſubſcribendum, poſtquam extenſa fuerint, ſub pœna contrafacientibus perpetuæ privationis & inhabilitationis ad munus Subſtituti exercendum, aliiſque erbitrio.

Nequeant inſuper dare mandata vigore termini, in eorum Officiis ſuſcepti, quando jam mandatum à Judice cauſæ in alio Tribunali eſt relaxatum: eo verò nondum relaxato, io erbitrio ſit, & poteſtate creditoris illud utrobi voluerit accipere; cogi tamen ad id non poſſit.

Atque in præfata termini ſuſeeptione non admittant eut ſcribant aliquam conditionem, reſervationem, aut proteſtationem terminum petentis, ſive ſuſcipientis, ſed taotùm ſimplicem debiti eonſeſſionem & obligationem de ſolvendo ſummam confeſſatam in fine termini, & non aliter.

Caveant Subſtituti quorumcunque Notariorum, ne poſt extenſa decreta in citationibus in audientia lectis, eudeant illa corrigere, delere in parte, vel in totum, interlineare, aut alio modo vitiare, ſub prætextu erroris vel oblivionis, aut malæ eorum iotelligentiæ in percipiende mente Judicis, nec quidem ed inſtantiam, & de conſenſu partium ſeu Procuratorum in cauſa comparentium; ſed quoties aliquis error contigerit in extenſione decretorum, teneantur ad Judicem redire, & novum decretum ſub nove citatione legitimè executa reportare & extendere, ſub pœna ſcutorum decem, à contravenienobus incurrenda pro qualibet vice, & nihilominus ipſa decreta, ut ſupra, vitiata nullius ſint roboris vel momenti, & habeantur ac ſi interpoſita non fuiſſent.

Præterea Subſtituti omnes oequeant partibus tradere liſtas ſeu notulas emolumentorum Officii, niſi priùs fuerint viſæ, recognitæ & ſubſcriptæ à Notario principali; & ſi ſecus attentaverint, ineurrant pœnam ſcutorum decem pro qualibet vice, aliasque arbitrio.

Notarii omnes tam Civiles, quàm Criminales tradere teneantur pauperibus gratis extractus, regiſtra, Inſtrumenta etiam publica, copias & alias quaſcumque expeditiones & ſcripturas tam civiles, quàm criminales; & oſtendere teneantur etiam gratis originalia Advocato & Procuratori dictorum pauperum; de quorum paupertate ſtetur arbitrio Judicis, & ſi contingat deſuper Teſtes examinari, hoc examen gratis & ſummariè fiat, & ad formam decretorum in calce Concilii noſtri Romani.

In cauſis, in quibus comparuerunt Procuratores legitimè conſtituti, vel in quibus ipſi Principales fecerunt in Actis ſpecialem electionem domicilii, in quo citari velle declaraverint, non recipiantur citationes non executæ contra Procuratores, qui comparuerunt, vel in domicilio electo, qnantumvis executæ fuerint contra ipſos Principales, vel in eornm domo aut in manibus domeſticorum; volentes citationes hujuſmodi & decreta ſuper eis extenſa non afficere, & proinde haberi, ac ſi non emanaſſent, ita ut poſſint impunè ſperni; & ipſi Subſtituti notitiam habentes de Procuratore conſtituto, ac de domicilio electo, quatenns contravenerint, puniri valeant Judicis arbitrio, & omnia damna exindè cauſata reficere teneantur.

Quum irrepſiſſet à nonnullis annis intolerabilis abuſus, ut Subſtituti aliique Juvenes Officiorum accedere nolint ad Judices Ordinarios, aut Deputatos, ſeu Commiſſarios, alioſque Romanæ Curiæ, & etiam Judices exiſtentes intra Curiam Innocentianam pro legendis horis certis citationibus, aut decretis recipiendis, ſive exhibendis ſcripturis, niſi aliquam ſummam excipiant pro viarieo, idque etiam fieri ſolet in cauſis tenuis quantitatis & perſonarum miſerabilium; hinc hujuſmodi abuſui providè occurrere intendentes, volumus atque mandamus, ne occaſione aut prætextu dictorum viaticorum ulla ſumma prætendi valeat pro acceſſibus faciendis, ut ſupra, ad dictos Judices, & præſertim ad Judices & Officiales qnoſcumque degentes intra dictam Curiam Innocentiaoam, ſub pœnis arbitrio Judicum executorum hujus Conſtitutionis.

Notarii itidem diligenter iovigilent, ut prædicti Subſtituti & Juvenes promptè accedant toties quoties fuerint requiſiti, juxta cauſarum exigentiam ad Jndices & Officiales prædictos, ſub præfatis pœnis.

De Extractibus, Regiſtris, Exemplis, ſeu Copiis.

QUum ad removendos & extirpandos abuſus, qui non ſine gravi litigantium diſpendio, Judicum incommodo, & expeditæ Juſtitiæ detrimento, irrepſerant in confectione Extractuum & Regiſtrorum in cauſis ordinariis & commiſſariis, viſum fuerit opportunum in Viſitatione habita de anno 1704. à præfato Cardinali Mariſcotto juſſu felicis recordationis Clementis XI. noſtri Prædeceſſoris, abrogare ſtylum & formam in præteritum ſervatam in illorum confectione, cum inutilibus ſuperfluitatibus & repetitionibus, eorumque loco ſubrogare Inſtrumenta Actorum, prout jacent, exemplandorum abſque ulla terminorum extenſione, taxatà competenti mercede tam pro ſingulis Actis & citationibus, quàm pro regiſtratura & exemplatione Jurium productorum & repetitorum; & nihilominus quum in ultima Viſitatione de mandato noſtro peracta à præfato Cardinali Petra compertum fuerit, de-

creta antedictæ Viſitationis non adhuc fuiſſe in hac parte exactè obſervata, quum in pluribus Extractibus & Regiſtris permultæ ſuperfluitates adinventæ fuerint, & plura ex illis reperta non bono ac legibili charactere exarata, ac inſuper in regiſtratura ſcripturarum ſervatam minime fuiſſe legem præſcriptam quoad numerum linearum & ſyllabarum; Hinc Nos providere cupientes cuicumque litigantium præjudicio & expeditiori Juſtitiæ adminiſtrationi, ſimulque congruum adhibere remedium, ne quicumque Notarii, Extractiſtæ, & alii, quibus incumbit ordinatio, confectio, ſeu extenſio dictorum Extractuum ac Regiſtrorum, audeant vel in minimo ab obſervantia præſcriptarum ordinationum deflectere, ſtatuimus & ordinamus, ac diſtrictè præcipimus, ut inpoſterum prædicta Inſtrumenta Actorum loco Extractuum & Regiſtrorum, fiant modo & formâ ſtatutis & deſignatis in præfatis decretis Viſitationis, habitæ de anno 1704. nempe ut Acta ſcribantur & exemplentur, prout jacent, abſque ulla terminorum extenſione, & reſecatis omnibus & quibuſcumque ſuperfluitatibus, præſertim reſpicientibus expreſſionem facultatum Judicum Ordinariorum, quæ notiſſimæ ſunt, deputationes Locumtenentium, repetitionem titulorum & dignitatum eorumdem Judicum, loci eorum Tribunalium, & ſimilia, cæremonialia potius quàm ſubſtantialia Judicii.

Inſuper declaramus, quòd in Regiſtris & Extractibus cauſarum, in quibus per duos vel tres annos nihil factum fuit, non ponantur in reaſſumptione dictarum cauſarum mutatio anni vel menſis, indictio vacantiarum, creatio Pontificis, & ſimilia ad ſubſtantiam cauſarum non conferentia; quòdque pro illis annis, in quibus intermiſſa remanſit illarum proſecutio, nihil à Notariis exigi poſſit, ſub titulo *Generalium*, ſeu *pro Generalibus*.

Hoc etiam exactè ſervari volumus, quòd ſingula folia in Extractibus aut Regiſtris confectis coram quibuſcumque Tribunalibus aut Judicibus contineant in qualibet illorum pagina, ſeu facie ad minus lineas viginti quatuor, & unaquæque linea ad minus ſyllabas duodecim; quòdque ſcribantur literis bonis, claris & intelligibilibus, atramento nigro & in charta bona ac ſolida, non infecta, aut maculata, nec bibula; alioquin liceat unicuique tam Judicum, quàm partium, vel Procuratorum litigantium folia aliter ſcripta lacerare; & nihilominùs ſi lacerati ſint, ſive non, debeant Notarii eorum ſumptibus & expenſis illa convenienter reſcribi facere, aut ſi Judici & partibus, ſeu Procuratoribus magis placuerit, folia ſic malè ſcripta taxentur pro medietate vel alia rata ad Judicis arbitrium.

Proceſſus de partibus, etiam compilati vigore cujuſcumque ſubdelegationis in Urbe factæ, itemque remiſſoriales, compulſoriæ, & alia, nullâ ſcripturæ habitâ ratione, ſive ſit longa, ſive brevis, ſive excedat, ſive non excedat numerum foliorum viginti quatuor, & etiamſi non fuerint colligata in forma proceſſus, per Notarios Rotæ non regiſtrentur, neque in Regiſtris aut Extractibus deſcribantur, ſed tantùm rubricentur, ſi rubricati non fuerint; & hæc rubricatio ab alio non fiat, quam à Notario cauſæ; & pro hac rubricatione ſolvatur merces ipſius proceſſus originalis tantùm, niſi quando ſcriptura dicti originalis in qualiber facie excederet lineas triginta, continentes in earum qualibet ultra ſyllabas decem & octo, quo caſu exceſſus reguletur, & ſolvatur ad rationem linearum & ſyllabarum, ut ſupra: nec poſſint Notarii hanc rubricaturæ mercedem petere aut exigere, niſi proceſſus verè & cum effectu fuerint ab eis benè rubricati. Quoad verò relationes Peritorum ſuper redditione rationis, ac ſuper alio facto à Judicibus deputatis, ſi in eis fuerint confectæ ſcripturæ, & jura ſimul producta & regiſtrata in eadem cauſa, iſtæ ſcripturæ & jura amplius non regiſtrentur, ſed dumtaxat annotetur folium, in quo fuerunt aliàs regiſtrata.

Teneantur quoque Notarii gratis accommodare Procuratoribus cauſarum Extractus & Regiſtra, nec quidquam vel minimum exigere audeant, vel prætextu arrhæ pro futuris Actis, vel ſtyli, uſus, conſuetudinis, ſeu contrariæ obſervantiæ.

Neque exigant Notarii, quicumque illi ſint, mercedem Extractus ſive Regiſtri, niſi illis completis, & quoad Acta facta uſque ad diem petitæ confectionis Extractus ſeu Regiſtri.

Inhærendo Reformationibus hactenus factis per noſtros Prædeceſſores, & ſignanter felicis recordationis Clementem XI in decretis de ejus mandato editis die 22. Junii 1715. & ab eo approbatis, in quibus cautum fuit, ut *in cauſis, in quibus Judices delegati, & Urbis Tribunalia procedunt vigore unius dumtaxat Commiſſionis, non liceat eis exigere, niſi unicam tantùm propinam, juxta taxam in Reformatione Pauli V. editam, ac in literis Apoſtolicis Innocentii XI. & Innocentii XII. confirmatam, etiamſi in Commiſſionibus fuerint expreſſa & incluſa diverſa credita ſeu bona, diverſæ actiones, & diverſæ perſonæ, ac etiam non obſtante, quòd ad inſtantiam collitigantium, vel alterius ipſorum fuerint diviſa, & diſputata diverſa dubia, ſeparatæ prodierint decisiones, lataque ſeparatæ ſententiæ*; & quum ſub cap. 3. ita fuerit diſpoſitum: *In cauſis concurſus creditorum non percipiatur, niſi unica propina, habito reſpectu ad totam ſummam, ſolvendam tamen proportionabiliter ab omnibus creditoribus per contributum*; volumus proinde atque mandamus, ut etiam in caſibus præmiſſis nequeant Notarii niſi unicum tantum conficere Regiſtrum, ita ut omnia, ut ſupra, diſpoſita reſpectu ad Judices inviolabiliter ſervari debeant per Notarios, qui unicum tantùm Regiſtrum conficere poſſint, & pro uno ſolo Regiſtro mercedem exigere valeant, & non ultra.

Quamvis in Reformatione Pauli V. noſtri Prædeceſſoris edita Kal. Martii 1611. *in tit. de Auditorio Rotæ §. 5. ſub num.* 11. & 12. diſpoſitum fuerit, ut Auditor non pronunciet in cauſa niſi perfecto Regiſtro, & illo ad Rotam delato, quòdque in ultima anni audientia, etiam Regiſtro non perfecto, ex Actis originalibus pronunciare valeat, nihilominùs prælaudata diſpoſitio non ſolùm non fuit ſervata, quinimo & non ſine animi noſtri dolore audivimus, in Viſitatione nuper peracta per eumdem dilectum noſtrum filium Cardinalem Petram recognitum fuiſſe, innumeras expeditas fuiſſe cauſas nullis confectis Regiſtris, etiamſi partes in expeditione earumdem cauſarum ſolitam mercedem promptè perſolviſſent, ſub ſpe, ut ex poſt Regiſtrum eſſet conficiendum; quod poſtmodum fuit neglectum in maximum damnum, & præjudicium litigantium, qui in proſecutione cauſarum ob Regiſtrorum defectum, & ſcripturarum ex lapſu temporis deperditionem, ad ulteriora in eorum Jurium experimento procedere impediti remanſerunt: Conſulendo itaque litigantium, ac etiam Notariorum indemnitati, volumus atque mandamus, ut inpoſterum, poſtquam demandata fuerit in Rota expeditio cauſæ, ne ejus effectiva expeditio retardetur ex cauſa non confecti Regiſtri, quod ſæpe contingere ſolet, & præſertim in ultima audientia ante ferias generales, ob cauſarum multiplicitatem, ut procedatur ad expeditionem cauſarum, etiamſi Regiſtrum non fuerit neque in totum, neque in parte confectum; cum hoc tamen, ut in actu expeditionis, pars illa, quæ ad expeditionem intendit,

loco ſolvendi pecuniem enimo, ut ex poſt conficiatur Regiſtrum, exhibeat in Actis cedulam Sac. Montis Pietatis, vel Banci S. Spiritus, ad liberam diſpoſitionem Procuratoris, qui expedire debet cauſam, vel ipſios Principalis, quatenus ſit in Urbe, continentem quantitatem veriſimiliter proportionatam mercedi Regiſtri, de eaque fiat nota in libro Receptorum, ad hoc ut factâ expeditinne Notarius ſollicitus eſſe debeat in conficiendo Regiſtro; quo expleto & prorſus terminato, ac à Procuratore cauſæ recognito, ſolvatur debita merces ipſius Regiſtri juxta Taxem, vel in pecunia numerata cum reſtitutione ipſius cedulæ, vel per liberam ipſiusmet cedolæ giratam faciendam, completo tamen verè Regiſtro; & in caſu, quo Procurator giraverit præfatam cedulam Regiſtro non completo, tunc teneatur Procurator propriis expenſis ad curandam confectionem dicti Regiſtri, aliàs ad omnia damna; & quatenus merces Regiſtri non aſcendet ad quantitatem contentam in cedula, debeat totum id, quod ſupereſt, per Notarium reſtitui; & è converſo, ſi aliquid deficiat, ille, qui cauſam expedivit, teneatur ſupplere. Caveant Notarii poſt expeditam cauſam, quàm citò conficere Regiſtrum, & ſaltem intra terminum duorum menſium, & non ultra; quo termino elapſo licitum ſit ipſos Notarios compellere ad perficiendum dictum Regiſtrum, per recurſum ad Executores hujus noſtræ Conſtitutionis; quos monemus & in Domino hortemur, ut omni adhibitâ ſollicitudine, eoſdem Notarios per gravatorias, aliaque juris remedia cogere non deſinent pro adimplemento, ſalvâ tamen facultate Nobis & Succeſſoribus noſtris pro tempore exiſtentibus providendi quoad Regiſtra, quæ ex negligentia Notariorum, tam modò adhuc exercentium, quàm & eorum Prædeceſſorum, non fuerunt hucusque confecta, prout Juris fuerit & expedire videbitur.

Si cauſa terminata fuerit per concordiam aut renunciationem legitimâ factam, & Notarius fuerit judicialiter interpellatus à partibus, vel ab una ex illis, ne conficiat, vel proſequatur Regiſtrum Actorum, nequeat à die executæ interpellationis hujusmodi (quam fieri poſſe volumus per Acta cujuscumque Notarii Urbis) Regiſtrum facere aut proſequi, & ſi fuerit inchoatum, poſſit tantummodò prætendere mercedem regiſtrationis illorum Actorum, quæ usque ad diem executæ interpellationis conſtiterit regiſtrata fuiſſe; pro reliquis autem, ſi quæ impoſterum regiſtrata fuerint, nihil prætendere valeat, etiamſi in principio cauſæ vel litis quandocumque data fuerit arrha pro confectione Regiſtri; declarando ulterius, ut renunciatio litis pendentis poſſit fieri per Acta cujuslibet Notarii, & coram quocumque Judice, ita tamen, ut pars, quæ renunciaverit, teneatur ſaltem infra quinque dies à die emiſſæ renunciationis, publicum documentum per Notarium, coram quo emiſſa fuerit renunciatio, ſubſcriptum, exhibere in Actis Notarii, coram quo pendet cauſa, ad hoc, ut ſemper ex eisdem Actis deprehendatur, cauſam fuiſſe per renunciationem terminatam, ſolutâ Notario præfato pro adnotando in Broliardo antedicto documento, mercede debitâ, juxta quantitatem correſpondentem foliis Regiſtri ejusdem ſcripturæ exhibitæ.

Utque præmiſſa omnia & ſingula fideliter & exactè obſerventur, omnisque prorſus inpoſterum tollatur occaſio Notariis, ſeſe excuſandi à male confectione Extractuum & Regiſtrorum ſub prætextu incuriæ Scribarum vel aliorum ab eis præpoſitorum, volumus atque mandamus, ut completis modo, quò ſupra, Extractibus, ſive Regiſtris, aut Inſtrumentis Actorum, ipſi Notarii principales teneantur ea ſubſcribere, & in eorum ſubſcriptione teſtari, illa fuiſſe fideliter & exactè confecta & exarata juxta formam in hac Conſtitutione præſcriptam, & Notarii tradentes hujusmodi Extractus ſine dicta ſubſcriptione & atteſtatione, amittant jus petendi mercedem eis debitam, & quatenus illam exegerint, reſtituere teneantur. Quod ſi poſt earum ſubſcriptionem & fidem, ut ſupra, faciendam, detegantur dd. Extractus ſeu Inſtrumenta Actorum confecta, non ſervatâ formâ ſuperius expreſſâ, & in Conſtitutione ſanctæ memoriæ Pauli V. ac Reformatione Cardinalis Meriſcotti contentâ, Notarii, ultra amiſſionem mercedis, teneantur de proprio & eorum expenſis ad iteratam illorum confectionem.

Licèt in Reformatione edita per Cardinalem Mariſcottum proviſum fuerit, ſub Taxa facta pro Notariis Rotæ, quòd pro citatione ad terminos ſubſtantiales in Actis reproducta, percipere poſſit Notarius pro Regiſtro ſcutum unum & Bononenos octuaginta; quia tamen excitata fuit prætenſio totidem etiam exigendi pro caſu, in quo pluries conſimiles in eadem cauſa reproducantur citationes, volumus atque declaramus, quòd exactâ pro prima ſupradicta mercede, pro aliis quotquot erunt, exigere non valeant, niſi Bononenos ſexaginta pro qualibet.

Rurſus in eadem Reformatione ſub eadem Taxa proviſum fuit, ut pro citationibus coram Præfecto Signaturæ Juſtitiæ ſive Gratiæ, & Auditore Papæ, pro tempore exiſtentibus, ad videndum ſuperſederi, & inhiberi, vel prorogari ſuperſeſſoriam, aut capi quamcumque proviſionem, ſolvantur Bononeni triginta: verùm quia per Notarios contenditur, pro omnibus aliis citationibus coram iisdem factis, præter individualiter expreſſas, majorem mercedem exigi poſſe, prout exigitur pro citationibus coram propriis Judicibus factis, pro ſubmovenda hac controverſia, etſi ſufficienter explicata ſub generalitate, ſub iis verbis: *pro quacumque proviſione*, in dicta Reformatione contentis, mandamus atque expreſſè declaramus, ut pro omnibus & quibuscumque aliis citationibus, quas coram præfatis Cardinalibus Præfectis & Auditore reſpectivè fieri contigerit, exigatur eadem quantitas Bononenorum triginta, & non ultra.

Quum ex incuria litigantium abuſus irrepſerit in cauſis Rotalibus deveniendi ad concordationem dubiorum coram Ponente, & multoties quoque ad diſcuſſionem dubii in plena Rota, non factâ prius transportatione Actorum, Regiſtrorum, vel etiam Proceſſuum de partibus, in illis cauſis, quæ ad Rotam à Judicibus de partibus devolvuntur, & ex hoc inordinato modo, ut plurimum impediatur expeditio cauſæ; idcircò ad reparandum hujusmodi abuſum præcipimus atque mandamus, ne inpoſterum devaniri poſſit ad concordationem & reſpectivè ſubſcriptionem dubiorum, niſi in citatione, quæ ſit coram Ponente ad comparendum & concordandum de dubio, Notarius cauſæ, per ejus ſubſcriptionem gratis faciendam, teſtetur fuiſſe in Actis productum ſeu repetitum Extractum, Proceſſum, vel Regiſtra, & ſine dicta ſubſcriptione Auditor nullatenus procedat ad concordiam dubii in Rota proponendi.

Volumus autem, circa alia in præſenti noſtra Conſtitutione non expreſſa, exactè ſervari omnia diſpoſita per felicis recordationis Paulum V. Prædeceſſorem noſtrum ſuper Reformatione Tribunalium *§. 20. tit. de Regiſtris, Extractibus, Copiis, ſeu Exemplis*, nec non in Reformationibus ſanctæ memoriæ Innocentii XI. & XII. atque Clementis XI. ac etiam dicta Reformatione ab eo approbata edita per Cardinalem Mariſcottum.

Mandantes omnibus & ſingulis Judicibus quibuscumque, ac etiam Rotæ Auditoribus prædictis,

ſub indignationis noſtræ pœne, ut pro præmiſſorum inviolabili obſervatione, in cauſis coram eis ad præſens pendentibus, & quæ inpoſterum pro tempota pendebunt, nulla aliter, quàm, ut præfertur, confecta Regiſtra & Extractus admittant & recipiant; imo illa tamquam in fraudem ac damnum partium litigantium confacta rejiciant, ſuoſque Notarios, ut Extractus & Regiſta hujusmodi juxta præmiſſa conficiant, cogant & compellant, atque, ut ita obſervant, diligenter curam adhibeant; nec non ultra obligationem confectionis Regiſtri, modo præſcripto per Notarios faciendi, olterius inhibemus eis ſub quinquaginta ſcutorum, pro alique portione litigantibus arbitrio Executorum hujus noſtræ Conſtitutionis applicandorum, ac privetionis & amiſſienis Notariatus per quemcumque contravenientem eo ipſo incurrendis pœnis, ne de cætero in cauſis, in quibus Notarii deputati fuerint, & ſcripſerint Regiſtra & Extractus aliter, quàm ut præfertur, omnibus ſemotis fraudibus conficere, aut ſolutionem pro iis petere vel recipere audeant ſeu præſumant, prout etiam ipſimet Scribæ Extractuum & Regiſtrorum, qui in illis ſcribendis præmiſſa omnia non ſervaverint, poſſint ab eisdem Executoribus eorum arbitrio pœnis puniri.

Specialia pro Notariis Archivi.

QUum in Viſitatione Officii Archivi compertum fuerit, in maximum damnum & præjudicium litigantium neglectam fuiſſe confectionem Regiſtrorum in quamplurimis cauſis, atiamſi exacta fuerit in actu expeditionis earumdem cauſarum debita merces pro illorum confectione, ad proprium commodum Notariorum applicata; hinc pro reparando hujusmodi præjudicio, cui fuit jam proviſum quoad omiſſa durante tempore præſentis Notarii, cum confectione Regiſtrorum deficientium, ex vigilantia dicti Cardinalis Viſitatoris, ne in futurum idem contingere occurrat, inhærendo jam diſpoſitis circa Tribunal Rotæ, pariter præcipimus atque mandamus, ut in actu expeditionum cauſarum, quatenus Regiſtrum non ſit undique completum, pars, quæ ad expeditionem devanire intendit, debeat ſimili modo deponere in manibus ejusdem Notarii cedulam Montis Pietatis vel Banci S. Spiritus liberam & declarantem creditum illius, qui expeditioni incumbit, proportionatè ad quantitatem Regiſtri; & quatenus ex tenuitate ſummæ infra ſcuta decem cedula præfata haberi non poſſit, tunc depoſitum fiat in Banco Depoſitarii noſtræ Cameræ, & cedula ab eo reportata exhibeatur, ut ſupra, & de dicto depoſito fiat nota in libro Receptorum, ad hoc ut completo Regiſtro, illoque recognito, illa pars, quæ reſtituere vel reſpectivè ſupplere debet, ſuppleat vel reſtituat: quæ cedula exhibita ſubſcribi debeat à Procuratore, in cujus faciem eſt facta, recognito Regiſtro terminato & non antea, ſub pœna ſolutionis de proprio mercedis prædictæ pro Regiſtro; quam quidem regiſtrationem omnino perfici ac terminari volumus infra duos menſes à die expeditionis, & in ultima audientia poſt tres menſes; quibus terminis elapſis poſſit Notarius cogi ad adimplendum, prout diſpoſitum fuit circa Notarios Rotæ, eaque diſpoſita in omnibus reſpectivè ſervari hic volumus, reſervata pariter Nobis ac Succeſſoribus noſtris facultate providendi quoad Regiſtra à prædeceſſoribus Notariis non confecta.

Pro faciliori quoque commodo litigantium volumus atque mandamus, ut inpoſterum in libro, in quo regiſtrantur mandata, quæ expediuntur in Curia, fiat ſua diſtincta rubricella, cujus medio poſſit mandatum, quod requiritur, reperiri; & in libro Receptorum, in quo expeditio dicti mandati adnotatur, indicetur folium alterius libri, in quo, ut ſupra, fuit regiſtratum.

Quum ad noſtram notitiam devenerit, quòd dictus Notarius renuat admittere indicationes & repetitiones cum ſimplicibus copiis exhibitis Inſtrumentorum in Urbe rogatorum, nec non etiam & aliorum Jurium coram diverſis Notariis Urbis aliàs productorum in alia diverſa cauſa, & coram diverſo Judice, hinc conſulendo indemnitati litigantium, qui, ut plurimùm ex cauſa expenſarum perterriti, deſiſtunt à proſecutione cauſarum, volumus atque injungimus, ut præcedente ſolitâ citatione contra aliam partem, ad declarandum, an velit ſtare indicationi vel ſimplicibus copiis, iſtâ emiſſâ, non poſſit Notarius impedire, ut procedatur per indicationem ſeu repetitionem cum ſimplicibus copiis, ubi permiſſum fuerit.

Curet ad amuſſim Notarius ſervari taxas in expeditionibus, regiſtris, aliisque actibus, cùm ad aures noſtras pervenerit, aliquando abuſus aliquos eveniſſe, & in caſu, quo aliquod gravamen inſeratur, Curiales & partes omninò reclament ad Cardinalem Præfectum Signaturæ Juſtitiæ, qui cumulativè cum Congregatione Reformationis, ut ſupra, erit executor hujus Conſtitutionis in hoc Officio, imo volumus expreſſè teneri eundem Notarium pro quibuscumque exceſſibus & culpis ratione emolumentorum indebitè exactorum.

Specialia pro Notariis Auditoribus Cameræ.

IN cauſis, quæ expediuntur per audientiam contradictarum & per edicta, obſervent Notarii & Subſtituti, etiam aliorum Tribunalium, in quibus viget idem ſtylus, ut extenſionem & ſubſcriptionem citationum & edictorum, aliorumque Actorum obtineant ante expeditionem mandati, ſeu prolationem ſententiæ, nec audeant dictam ſubſcriptionem obtinere poſt mandati expeditionem aut prolationem ſententiæ; & ſi ſecus attentaverint, tam Notarius, quàm Subſtitutus mulctentur in ſcutis decem pro qualibet cauſa ſeu judicio.

Citationes originales ſervari volumus in filciis ſeparatis de menſe in menſem, prout diſtincti ac ſeparati ſunt Judices; & inpoſterum retineatur etiam filcia particularis pro inferendis citationibus originalibus coram Judicibus deputatis, coram Auditore Signaturæ, & coram Auditore noſtro; nec amplius citationes hujusmodi inſerantur, prout hactenus conſuetum fuit, in filcia citationum originalium factarum coram A. C. ipſamet; & hoc pro majori facilitate & commoditate litigantium in reperiendis citationibus.

Et quia compertum eſt, inoleviſſe abuſum concipiendi citationes ad dicendum contra jura, & ad ſententiam, conciſo modo cum clauſula: *In forma*, abſque ſpecificatione terminorum & clauſularum, quæ juxta laudabilem praxim extendi conſueverunt, Nos hujusmodi pravum abuſum & licentiam tollere & refrænare volentes, ne pereat apud Juvenes Curiales ſcientia & uſus dictorum terminorum, tam laudabiliter à majoribus inductus, ſtatuimus atque ordinamus, ut inpoſterum Subſtituti cauſarum hujusmodi conciſas citationes, & cum dicta clauſula: *In forma*, non recipiant, nec legant, aut in Actis inſerant, ſed quatenus juxta conſuetum antiquum ſtylum & praxim illas extenſas non agnoverint, moneant ipſos reproducentes, ut easdam citationes debito modo extenſas reiterent, ſub pœna ab eisdem Subſtitutis incurrenda unius ſcuti pro qualibet ex dictis abbreviatis citationibus, ab eis recepta. Non intendimus tamen, quòd in earum exemplatione facienda in manualibus,

omnes dictæ clauſulæ regiſtrentur ab illorum amanuenſibus, quibus tantùm permiſſum eſſe volumus, ut citationes ad dicendum contra jura, contra articulos, ad terminos ſubſtantiales, & ad ſententiam conciſè regiſtrent, cum dicta clauſula: *In forma.*

Præterea in liſta cauſarum, quæ à Subſtitutis ſingulis diebus non feriatis cujuſcumque hebdomadæ confici ſolet pro informationibus Judicum, ſervari omninò volumus reformationem Tribunalis A. C. editam per fel. recordationis Paulum V. 15. Kal. Septembris 1611, *§. Diſtique Subſtituti*, in qua præcipuè cavetur, eoſdem Subſtitutos teneri ſigillatim deſcribere cauſas, ſuper quibus Procuratores informare deſiderant abſque ulla partialitate; quòdque pro hujuſmodi deſcriptione aut admiſſione ad informandum Judices, ſive pro deſcribendis cauſis in prioribus numeris, aliquid prorſus, etiam à ſponte dantibus, non recipiant. Hoc inſuper addentes, quòd illæ cauſæ, ſuper quibus non potuit in ipſa die informationis ob tarditatem horæ Judex informari, reponantur in prioribus numeris ſubſequentis liſtæ, niſi aliter aut Judici, aut ipſis partibus viſum fuerit, ſub pœnis arbitrio noſtro.

Abſolutiones à cenſuris à Subſtitutis non expediantur, niſi priùs facto verbo cum Judice, ſub eiſdem pœnis, innovantes diſpoſitionem aliàs factam in Concilio noſtro Romano nuper publicato; quòd nempe abſolutiones committantur Ordinariis excommunicantibus cum clauſula, ut infra tres dies abſolvant cenſuratos, debeantque commiſſiones præſentari Cancellario Ordinariorum; quibus diebus à præſentatione elapſis, ſi Ordinarius requiſitus abſolvere recuſaverit vel neglexerit, abſolvantur à Confeſſario juxta commiſſionis formam, quæ in præſenti ſervatur in dictis commiſſionibus abſolutionum, ad formam & tenorem, ut ſupra, per Nos ſtatutum in dicto Concilio Romano ſeu in ejus appendice, quod etiam ſervari volumus in Curia Cardinalis Vicarii Urbis.

Abſtineant à monitoriis jactationis, & jactationum, aut aliis quibuſcumque, quibus prima inſtantia à ſuis Ordinariis auferatur, exceptis caſibus privilegiatis. Et in monitoriis ſpecialibus in prima inſtantia, quoties permiſſa eſt illorum expeditio, ſicut & in inhibitionibus vigore appellationum, quæ ab Auditore Cameræ conceduntur à ſententiis de partibus, apponant clauſulam, præter alias opportunas, in dictis monitoriis, nempe: *Dummodo judicium non ſit cæptum in partibus*; ita ut ſi judicium coram aliquo Judice competenti ſit cœptum, monitorium non afficiat.

Citationes camerales extra Urbem executas non recipiant, niſi reproductio fiat infra menſem ab illarum executione in partibus facta; & eaſdem citationes, quas juxta diſpoſita in dicta reformatione poſt Concilium Romanum afficere non debere demandavimus, declaramus procedere, etiamſi dictæ citationes reproductæ fuiſſent.

Pro contradictis non recipiant, niſi quod verè ſolvitur Officio contradictarum.

Relationes Peritorum in eorum Actis exhibitas atque productas gratis accommodare teneantur, vel petentibus copiam tradere, receptâ dumtaxat mercede ſcripturæ; quæ ſcriptura non debeat excedere numerum foliorum ipſius peritiæ originalis.

Specialia pro Notariis Vicarii Urbis.

NOtarii Vicarii Urbis in conceſſionibus monitorialium in forma: *Significavit*, ad effectum habendi revelationes, ſervent omninò formam à Sacro Concilio Tridentino præſcriptam: neque concedantur hujuſmodi monitoriales, niſi materia ſummam ad minus ſcutorum quinquaginta attingat, & nunquam cum verbis ac in materiis objectivis, famam alicujus lædere valentibus, in quo Judices etiam animadvertant; ſub pœna infligenda Notariis ſcutorum decem, quæ parti, cui inde læſio infertur, applicetur, aliiſque pœnis etiam gravibus corporalibus ad arbitrium noſtri Vicarii Urbis.

Curent Notarii ad formam quoque aliarum reformationum retinere librum ſpecialem & ſeparatum cum ſuo indice ſive rubricella, in quo referantur revelationes in vim literarum monitorialium; nec non alium librum pro matrimoniis, itemque alium pro quibuſcumque Ordinibus collatis, majoribus & minoribus, ac denique alium præcepta criminalia continentem, cum ſuis indicibus, eoſque libros quolibet anno renovare, ac continuò ſervare in Officio. Et ſi aliquando opus fuerit illos recognoſci à Superiore vel Judice, volumus, ut quæ ſupra de Notariis in genere præſcripta ſunt, omninò ſerventur.

Quoniam valdè expedit ad polygamiam evitandam, omnem adhiberi diligentiam in concedendis licentiis pro matrimoniis contrahendis aut expediendis literis teſtimonialibus ſuper ſtatu libero, cum aliàs præſcriptum ſit, ſicuti ſervatur, ut in Officio retineatur liber, in quo deſcribuntur depoſitiones eorum, qui teſtes adhibentur ſuper libertate contrahentium; demandamus præfatas teſtium depoſitiones fieri juxta inſtructionem ad hoc emanatam à Tribunali Supremæ Inquiſitionis; cujus exemplar in principio cujuſcumque libri matrimoniorum, qui quolibet anno conflari debet, alligetur.

Deputetur à Notario Juvenis Subſtitutus, præ cæteris in praxi peritior, qui præfatas teſtium depoſitiones deſcribat, nec alius in eo munere ſe ingerere audeat ſub pœna ad arbitrium dicti Cardinalis Vicarii: ac jam dictus Subſtitutus hujuſmodi teſtimoniorum deſcriptioni præfectus, niſi opus peregerit juxta formulam præfatæ inſtructionis Sancti Officii, ſubjiciatur pœnæ ſcutorum decem pro qualibet vice, effectu etiam poligamiæ non ſecuto: quod ſi uſque ad duas vices tranſgreſſor, ut ſupra, extiterit, puniatur pœnâ expulſionis ab Officio, & inhabilitatis ad munus peragendum in quocumque alio Officio Cardinalis Vicarii & Curiarum Epiſcopalium; & ſi dolus interceſſerit, remaneat ſubjectus inhabilitati in quocumque Officio & Curia Status Eccleſiaſtici, ultra alias pœnas de jure infligendas.

In præfatis depoſitionibus teſtium nullum nomen in albo relinquatur, ſed omnia fideliter impleantur, extenſis lineis in ſpatiis neceſſariò relinquendis, ac tam principalium contrahentium, quam teſtium integrè de verbo ad verbum, prout ex eorum ore profluunt reſponſiones, interrogatoriis clarè iis factis, fideliter ſcribantur, ſine ulla caſſatione verborum: idque ſpecialiter in his cauſis obſervetur diligentiſſimè, ultra præſcripta in *§. De Notariis in genere*, ſub pœna, ut ſupra.

Deputatus, qui ſubſcribit licentias matrimoniorum, recognoſcere diligenter teneatur, an examen debitâ formâ deſcriptum ſit, & aliis requiſitis præditum: quòd ſi deficere aliquid deprehenderit, illud laceret, ac aliud à Notario abſque ulla ſolutione conficiendum curet. Si autem contingat, examine incœpto, teſtem rejici, nempe ob non adductam cauſam ſcientiæ, aut aliâ motivâ, in margine adnotetur manu ipſius Subſtituti, qui ſcribit, & cum ſubſcriptione Deputati à Clero, examen præfatum effectu caruiſſe, ne temporis lapſu confuſio inferatur, ob adinventum in libro examen imperfectum, vel propter ſpatia in albo relicta, ut compertum fuit.

Examen prædictum juxta morem coram Camerario Cleri Romani peragatur, qui ſubſcribere

debeat ſub unoquoque examine: *Interfui &c.* ac animadvertat dum ſubſcribit, an forma ſuperiùs deſcripta fuerit ſervata.

Deferant, ſicuti ſarvatur, requiſita teſtium, aliorumque, pro dictis matrimoniis, Deputato hujus rei cauſâ à Cardinali Vicario, qui ea dibgenter explorare debeat, an ſint legitima & peracta juxta ea, quæ ſuperiùs demandata ſunt; & tandem licentias contrahendi, eut expediendi teſtimoniales ſuper ſtatu libero reſpectivè ſubſcribat. Sed quia in libro ſpeciali, in quolibet Officio retinendo, conſuevit à partibus, quarum intereſt, na aliquod matrimonium contrahatur, vel ne teſtimoniales ſuper ſtatu libero concedantur, apponi impedimentum, quod appellant: *Nihil tranſeat*; præcipimus Subſtituto pro dictis matrimoniis & ſtatu libero, ut inprimis antequam aliquem peragat actum, diligenter inquirat, an hujusmodi impedimentum: *Nihil tranſeat*, appoſitum reperiatur, nam in hoc caſu pars citanda eſt, priusquam aliqua licentia impartiatur: idemque Subſtitutus teneatur inter alia requiſita exhibenda dicto Deputaro, etiam ſuam atteſtationem juramento firmatam præbere, ſe in præfato libro nullum reperiſſe impedimentum pro matrimonio ſiva ſtatu libero, da quo agitur, ſine ulla impenſa partium: ac animadvertat Subſtitutus, quod ſi falſitatem deſuper committat, ſe obnoxium fore pœnis corporalibus & inhabilitati ad arbitrium noſtri Urbis Vicarii, & etiam pœna falſi. Declaramus autem, quòd dicti Notarii quoad matrimonia & ſtatus liberos, ultra prædictas noſtras diſpoſitiones, remaneant ſubjecti aliis diſpoſitionibus factis & faciendis à noſtro Vicario Urbis.

Quum licentiæ matrimoniorum contrahendorum partibus tradantur, quæ Parochis tribuuntur, nec earumdem aliquod Regiſtrum retinetur, præcipimus, ut liber ſpecialis cum indice fiat, ubi à Notariis præfatæ licentiæ, antequam tradantur partibus, compendiariè abſque ulla ſolutione referantur, ſub pœna ſcutorum decem pro quolibet Notario in iis deficiente.

In diſpenſationibus denunciationum & publicationum matrimoniorum ſervetur diſpoſitio Sacri Concilii Tridentini: eæque ob cauſas à Cardinali Vicario, ſive ejus Vicesgerente in certis caſibus ſummâ maturitate perpendendas, tantùm concedantur.

Quum ſæpe per alios Subſtitutos non extendantur decreta in citationibus in eadem die, quâ ea fiunt, etſi perpauca ſoleant eſſe, imò retineantur citationes diu abſque extenſione & regiſtratione, exindeque gravia præjudicia partibus provenire poſſent; ideò mandamus, quòd extenſio decretorum omninò fiat eadem die, ac ſequenti die regiſtratio in manuali citationum, ſub pœna Subſtitutis ſcutorum quinque pro qualibet contravantione, & poſt tertiam vicem pœnam inhabilitatis negligentes incurrant in quibuscumque Officiis Notariorum Urbis.

Inter alios libros, qui confici debent in Officiis hujusmodi, ut ſupra, liber præſertim Præceptorum de non converſando cum indice ſeu rubricella compilatur & retinetur; in quo libro omnia præcepta ſuper recenſita deſcribuntur. Quumque delicta potius creſcant, & ſcandalum augeatur, quatenus his præceptis expeditis, vetita converſatio continuetur, idcircò ne ex Fiſci vel partium incuriâ præceptorum hujusmodi obſervantia negligatur, diſtrictè præcipimus, quòd ſex ſaltem in anno deferre debeant prædicti Notarii in Congregatione Criminali noſtri Vicarii, in diebus ab iſto præfiniendis pro unoquoque Notario, præfatum librum Præceptorum, ut idem noſter Vicarius numerum eorum recognoſcat, & ſui zelo ſuper illorum obſervantia rationem exigat, ſecretas informationes inquirendo, vel aliter juxta juris formam providendo.

Itidem volumus & mandamus, quòd dicta Præcepta extendi in libro non debeant, nullamque vim obtineant, niſi ſubſcripta ſint à Judice, & ſub Judicis ſubſcriptione referri debeat executio, unà cum denunciatione ejusdem præcepti perſonis reſpectivè injuncti.

Liber verò hujusmodi Præceptorum à Notario principali Officii ſecretè cuſtodiatur; nec ea, quæ in dictis præceptis continentur, cuipiam manifeſta fiant, niſi Parochis reſpectivè, & partibus, de quarum intereſſe activè vel paſſivè agitur; nec unquam exemplentur, aut atteſtationes eorumdem præceptorum, abſque ſpeciali Judicis mandato in ſcriptis tradantur. Cautè rurſus & matura conſideratione præcepta hujusmodi de non converſando expediantur à Judicibus, qui præ oculis habeant præjudicia famæ, quæ ſequi exinde poſſunt.

In Congregationibus pariter Criminalibus ſtatutis diebus habendis, Notarii teneantur librum querelarum ſive accuſationum, in proprio Officio ſervandum, cum ſua rubricella exhibere, ut cauſa & ratio exploretur à noſtro Vicario, cur proceſſus non fuerint facti, vel protrahantur, ſive expeditiones inde non manarint, ut valeat injungere Miniſtris, quid in prædictis opportunum eidem viſum fuerit: eæque librorum productio & perſcrutatio in eadem Congregatione Criminali quolibet ſaltem quadrimeſtri fieri debeat.

Quia verò expedit, ut in hoc Tribunali noſtri Vicarii cauſæ criminales tractentur & celeriter expediantur, ad quod conducere valde poteſt diſtinctio Officii criminalis ab Officio civili Notariorum: ad quem effectum bonæ memoriæ Nicolaus Cardinalis Caracciolus, olim Provicarius, præfixit manſionem ſeparatam à dictis Officiis civilibus; quam ſeparationem prætermiſſam reaſſumpſit dilectus filius noſter Vicarius Cardinalis Mareſuſcus; nihilominus ut omnimoda fiat ſeparatio hujusmodi criminalis Officii, cum deputatione Notarii criminalis, deputamus S. R. E. Cardinales Corradinum noſtrum Prodatarium, Petram jam Curiarum Viſitatorem, ac dictum Cardinalem Mareſuſcum noſtrum Vicarium, ut auditis Notariis, methodum præfatæ ſeparationis Nobis exhibeant intra terminum unius anni: interimque ſervari debeat proviſionalis ordinatio facta, retinendi manſionem ſejunctam pro rebus criminalibus, obſervatis iis, quæ dictus noſter Vicarius ſtatuerit aut ſtatuet; curando præſertim, ut aſſiſtat in dicta manſione ob res criminales pro capite, vel unus ex Notariis ejusdem Curiæ, vel aliqua perſona idonea moribus integra, ab ipſis Notariis ſeligenda, & à præfato noſtro Vicario approbanda, ut conſulatur, quantum fieri poteſt dicti Officii gubernio.

Taxa Innocentiana omninò in quolibet Officio & loco, ubi expeditiones fiunt, affixa ſit, & religioſe ſervetur quoad expeditiones.

Specialia pro Secretariis Cameræ.

QUum autem in Viſitatione peracta à præfato Cardinali Petra compertum fuerit, bannimenta, edicta, aliaque publica proclamata, quæ ſæpiſſimè de mandato Cardinalis Camerarii, Theſaurarii Generalis, Cameræ Clericorum, intuitu eorum Officiorum, ac aliorum Cameralium publicantur, nullatenus aſſervari, prout decet, ad hoc ut perpetuò de illis conſtet, præcipimus propterea atque diſtrictè mandamus, ut originalia ipſorum bannimentorum, edictorum, aliorumque proclamatum, quæ in futurum de mandato noſtro, & noſtrorum Succeſſorum pro tempore, nec non ab aliis ſupra nominatis edi, publicari, ac fieri contigerit, ſubſcripta ab eodem, cujus

mandato publicantur, & à Notario ſeu Secretario, qui in illie ſubſctibere ſe debet, cum relatione Curſoris, qui ea publicaverit, conſerventur in Officio ejusdem Notarii, ut ſupra, ſubſcibentis, & in filcia ſpeciali in pluteo ſeris clauſo aſſerventur.

Prout quoque volumus, atque diſtrictè injungimus, ut per eosdem Secretarim Cameræ retineatur liber particulerie Sententiarum, in quo elligari debeant omnes ſententiæ originales, à Judicibus Cameralibus quomodolibet proferendæ, & quas in dies proferri contigerit, cum inſertione citationis ad ſententiem; quique liber benè compactus ac ſuà rubricella munitus cautè cuſtodiatur.

Specialia pro Notariis Curia Capitolina.

IN Viſitatione peracta in Officiis Curiæ Capitolii per præfarum Cardinalem Petram, quix repertum fuit in libris Teſtium deficere rubricellas, prout & quoque in alio, in quo regiſtrantur mandeta, non fuiſſe ednotatas dies, ſub qnibus mandata fuerunt expedita; idcircò injungimus atque mandamus, ut Notarii inpoſterum teneantur & ligati ſint, in libro, in quo deſcribuntur examina teſtium, benè prius cartulato, rubricellas diſtinctas conficere, nec non in regiſtrandis mandatis apponere dies, ſub quibus illa expediuntur, ſub pœnis infligendis in caſu contraventionis.

Quia pariter compertum fuit in nonnullis ex dictis Officiis adeſſe Protocolla, compreheudentia Inſtrumenta rogate in pluribus & diverſis ennis, inordinatè ac confuſim in dictis Protocollis alligate, & quæ nullatenus unita fuerant ex incuria ac negligentia Notariorum in ſuis Protocollis, in quibus juxta temporum ordinem erant regiſtranda; idcircò ſalvà proviſione jam captà à memorato Cardinale quoad præterita interdicimus, atque expreſſè prohibemus ipſis Notariis, ne audeant ſeu præſumant, etiam ſub prætextu, quòd à contrahentibus non fuerit ſoluta merces rogitus, ſeu emolumenta Archivi, vel quovis alio titulo vel colore, in futurum negligere inſerere omnia & quæcumque Inſtrumenta, in eorum Officiis rogata, in ſuis Protocollis, ſuis congruis temporibus alliganda, ſub pœnie ſcutorum decem pro qualibet omitſione, & perpetuæ inhabilitationis, eliisque pœnis corporalibus arbitrio Executorum hujus noſtræ Conſtitutionis. Idemque ſerveri mandamus quoad Notarios cucumque Tribunalis, quatenus idem irrepſerit abuſus. Notarii autem prædicti non ſe ingerant in munere Procuratorum in audientiis & extra pro aliis, ſub pœne ſcutorum decem pro qualibet contraventione.

Specialia pro Notario Agricultura.

MAndamus atque præcipimus, ut vota, quæ per Conſultores in dies traduntur pro deciſione cauſarum in Tribunali pendentium, & per Conſules expediendarum, omnia originaliter alligentur in libro, pro hujusmodi effectu retinendo, cum decretis ſeu ſententiis juxta antedicta vote proferendis ſeu prolatis, ac citationibus ad ſententiam; ipſique libri benè compacti cum ſuis rubricellis diſtinctis aſſerventur.

Specialia pro Notario Conſulatus Florentinorum.

QUum in decreto Congregationis particularis Reformationis edito tempore felicis recordationis Innocentii XII. Prædeceſſoris noſtri, fuerint ſuppreſſi Judices peculieres, in Urbe tunc vigentes, inter quos Judices Conſulatuum; reſervata tamen extitit pruviſio facienda quoad intereſſe Notariorum. Sed deinceps nulla hac in re emanavit proviſio, & adhuc Notarius Conſulatus Florentinorum continuevit, nedum Inſtrumenta & Teſtamenta rogare, ſed Acta quoque Judicialia conficere coram Judice aliquo Urbis ſibi benè viſo, per diverſa Urbis Tribunalia vagando, prout animadverſum extitit per præfatum Cardinalem Petram in Viſitatione Officii ejusdem Notarii perecta; Quumque variatio Judicum ad arbitrium Notarii ſeu partium conveniens minimè ſit, putamus omninò opportunum, ut cognoſci debeat, an ea facultas conficiendi Acta judicialia remanere debeat, exercendæ per Notarium antedictum, & in quibus cauſis, ac inter quas perſonas, & quetenus id ei competere juſtitia expoſcat, coram quo peculiari Judice id permitti valeat, & demum quonam modo conſuli poſſit intereſſe ejusdem Nutarii. Quare deputamus noſtrum Auditorem, Decanum Rotæ, noſtri Urbis Vicarii Vicesgerentem, primum Locumtenentem A. C. in Civilibus, Signaturæ Juſtitiæ Auditorem, Commiſſarium Cameræ Apoſtolicæ, & primum Curiæ Capitolinæ Collateralem, qui in muneribus iisdem præſatam Congregationem ex tunc componebant, ut auditis Notariis Tribunalium Urbis, omnia præſata diſcutiant ac recognoſcant, quidque ſuper prædictis in futurum ſervandum, Nobis entum voto exhibeant, ut Nos quid expediens fuerit valeamus decernere; idque intra ſex menſes à promulgatione præſentis Conſtitutionis fieri volumus; quo termino elapſo idem Notarius abſtinear omninò à conficiendis actibus Judicialibus coram quocumque Judice ſub pœna ſcutorum centum & nullitatis eorumdem Actorum.

Specialia pro Notariis Criminalibus.

PRæcipimus atque mandamus omnibus qnibusvis Notariis cujuscumque Tribunalis & Curiæ, quoqno modo cauſas criminales exercentibus, ne ſub pœna ſuſpenſionis perpetuæ ab officio in quolibet Tribunali Urbis & Status, ſcutorum quinquaginta pro qualibet transgreſſione, reſtitutione dupli partibus, & pœnis corporalibus, arbitrio noſtro, audeant, vel præſumant mercedes notulæ ſententiæ, vel decreti, aut caſſationis proceſſus in relaxatione carceratorum, ſeu abolitione querelarum non carceratorum, etiam à ſponte dantibus, nec ad minimum quidem accipere, niſi quando reus ipſe, fabricato procaſſu, & præcedente plena cauſæ cognitione & diſcuſſione, Fiſco, & parte ſi aderit, citatis, in ipſa ſententia vel decreto, vim definitivæ habente, fuerit à crimine, pro quo detinabatur vel querelebatur, definitivè, tenquam hactanus non repertus culpabilis, expreſſè abſolutus.

Pro compoſitinnibus verò neutiquam poſſint easdem ontnlas decretorum & caſſationes accipere, niſi in cauſis & criminibus gravibus, & gravem pœnam merentibus, & in quibus intervenerit, non ſolùm cauſæ cognitio, quæ plena ſit, ſed etiam diſcuſſio & decrete definitiva Judicum ſubſcripta fuerint.

Remiſſiones tamen gratioſas bannitorum & in contumaciam condemnatorum, nec non exilii & triremium pœnarum, de ordine noſtro & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis excipimus, in quibus iidem Notarii notulas decretorum & caſſationis proceſſuum accipere licitè poſſint. In aliis entem quibuscumque caſibus, in quibus non intecerponitur decretum pro remiſſione pœnæ corporis afflictivæ, contenti eſſe debeant ſolâ mercede mandati de relaxando, ſi rei fuerint carcerati, & ſi non fuerint carcerati, pariter contenti ſint mercede eadem, quæ, ſi carcerati fuiſſent, eis

deberetur

deberetur pro dicto mandato de relaxando; reprobato quocumque abuſu & contraria conſuetudine, ſub pœna reſtitutionis dupli, & eliis arbitrio.

Inſuper ſub eisdem pœnis arbitrariis gravibus omnibus Notariis prohibemus, ne per ſe vel alios, reos quoquo modo proceſſatos, ad proceſſus caſſationem, aut cujuscumque ſententiæ vel decreti abſoluturii impetrationem vel poſtulationem, per citationem ad ſe repræſentandum, aut ad ſententiam, vel aliâ qualibet viâ directè vel indirectè, aut quoquo modo cogere, inducere, aut invitare audeant vel præſumant.

Pro mandatis de excarcerendo, quibus à Judice adjectum eſt: *Gratis*; nulla merces prorſus à Notariis aut Subſtitutis recipiatur; & in iis in forma pauperum medietas mercedis ſolitæ tantùm recipiatur; ideoque nec mercedem percipiant, antequam à Judice fuerit ſubſcriptum mandatum; & fortè receptam omninò reſtituant.

Nec pro copia judiciorum, quam effectualiter reo non dederint, quidquam percipere (niſi loco arrhæ) debeant; & quando reus ipſam copiam etiam incœptam habere noluerit, licèt arrham dederit, ab ipſo non exigant, niſi pro rata copiæ confectæ.

Similiter alimenta carceratorum penes ea depoſitata, Notarii ſine ulla retentione pro depoſito vel alia qualibet diminutione carceratis integrè conſignent.

Conficiant regiſtrum ſententiarum criminalium, & in eo tranſcribantur etiam citationes ad ſententiam; dictumque regiſtrum ſeparatim retineatur à libro ſententiarum originalium cum ſua rubricella.

Expeditiones inſuper, quæ fieri contingunt in cauſis criminalibus, adnotentur in libro Expeditionum criminalium, particulariter conficiendo & retinendo; neque commiſceantur in libro Expeditionum civilium.

Habeant etiam Manuale citationum criminalium, diſtinctum & ſeparatum à Manuali citationum civilium, cum ſuo indice ſeu rubricella.

Et itidem librum Receptorum, in quo indicare teneantur folia libri Expeditionum, & ſpecificare diſtinctè ſummas receptas, & nomina, & cognomina ſolventium.

Pauperibus gratis dentur omnes ſcripturæ tam publicæ, quàm privatæ, ſeu illarum copiæ, & oſtendantur etiam originalia pauperum Advocato & Procuratori ſimiliter gratis, & absque ulla impenſa; & ſi quando contigerit probandam eſſe paupertatem, teſtes ſimiliter gratis, & ſummatim examinentur; & paupertatis declaratio remittitur arbitrio, & conſcientiæ Judicis juxta ſupra depoſita.

De Taxis ſervandis in Curiis Urbis.

QUum felicis recordationis Paulus V. noſter Prædeceſſor in ſua Conſtitutione, incipiente: *Univerſi*; edita *Kalendis Martii* 1611. mandaverit ſervari in Curiis Urbis Taxas ab eodem reſpective præſcriptas, tam circa Inſtrumenta, quàm circa actus Judiciales, ipſaſque Taxas affixas in Officiis Notariorum retineri juſſerit; attamen in quibusdam Curiis in omnibus non ſervantur, ſed exiguntur emolumenta juxta Taxam conſuetudinariam, ebsque approbatione introductam, imò neque in ſcriptis redactam; nec non in expeditionibus, de quibus non fit mentio in Taxis Paulinis, exiguntur emolumenta ad beneplacitum taxata; præterea que in aliquibus Officiis retinentur affixæ Taxæ Paulinæ, ſed cum aliis Taxis emolumenta exiguntur; Idque cùm vergat in publicum præjudicium, & in non debitam executionem Apoſtolicarum proviſionum; Nos extinguere volentes hujusmodi abuſus, mandamus, quòd intra ſex menſes, à die publicationis præſantis Conſtitutionis, Superiores omnium & quorumcumque Tribunalium recognoſcant, quas Taxas reſpectivè ſervent Notarii eorum Tribunalium, tam in civilibus, quàm in criminalibus, & in ſtipulationibus Inſtrumentorum ob prætenſum uſum; & ſi quid contra, vel præter non expreſſa in Taxis Paulinis exigatur, diſtinctam deinde nobis relationem faciant, cum exhibitione Taxarum, quæ in eorum reſpectivè Tribunalibus ſervantur, ad effectum ut dictas Taxas recognoſcamus, & juxta noſtri arbitrii modum eas approbationis munimine roboremus; aliàs dicto tempore elapſo teneantur ſervare in eorum Tribunalibus Taxas Pauli V. nec ultra Notarii aliquid exigere pro quacumque expeditione audeant, prætextu cujusvis conſuetudinis, ſub pœna ſcutorum decem & aliis arbitrio executorum, etiam ſuſpenſionis ab officio pro quacumque tranſgreſſione.

De Curſoribus & Mandatariis.

CUrſores & Mandatarii quicumque eorum officium fideliter & eâ, quâ decet, integritate, diligentiâ, peritiâ, & diſcretione exerceant.

Ad dicta officia non admittantur perſonæ ſuſpectæ de falſitate, & qui neſciunt legere vel ſcribere Latinè, & non habeant intelligibilem charecterem, neque infirmi non valentes ambulare propriis pedibus, vel ſenes excedentes annum ſexageſimum: & ſi quis ex illis poſtea fuerit infirmitate detentus, ita ut nequeat per ſe ipſum munus obire, tunc in ejus locum nequeat alter ſuccedere ad exercendum officium, niſi fuerit approbatus à Superiore Tribunalis.

Curſores ſolitam & debitam aſſiſtentiam irreprehenſibiliter obſervent, Conſiſtoria publica & ſecreta, nec non alias ſolemnitates & Divina Officia ac Congregationes intimari ſolitas, fideliter debito tempore de more intiment Cardinalibus & aliis, quibus tenentur.

Citationes & Intimationes perſonales, vel ad domum, vel in valvis & locis publicis, tam Curſores, quàm Mandatarii pro eorum Officio & Curiis, quibus ſerviunt, fideliter & maturè exequantur, & executas referant, & contra proprias perſonas, non ſuppoſitas, vel falſas, aut non cognitas per eos, ſub pœna amiſſionis Officii. Et quando perſonæ citandæ eis notæ non ſunt, non aſſertione partis, ſed duorum Teſtium depoſitioni de perſonis citandis veram notitiam habentium, ſtare debeant, aliàs executionem citationis facere, vel factam referre non debeant; & de perſonali apprehenſione in ipſa relatione mentionem facere teneantur, exprimendo in ea: *Feci perſonaliter*; ſub pœna ſuſpenſionis, & aliis corporalibus arbitrio Superioris Tribunalis, nec ſub prætextu, quod citationes executi fuerint in manibus Juvenum cujuscumque Procuratoris in cauſa comparentis, vel in manibus Sollicitatorum, audeant fidem facere de executione peracta perſonæ Procuratoris, ſub pœna falſi, aliiſque, ut ſupra, arbitrio Superioris Tribunalis.

Sub eadem pœna nequeant Curſores vel Mandatarii citationes ab aliis Curſoribus vel Mandatariis executas ſubſcribere, etiam quòd inter ſe citationes vel Urbis regiones diſtribuant, ſed illemet Curſor vel Mandatarius, qui citationem eſt executus, in pede ejusdem debeat fidem & relationem facere executionis per eum factæ.

Præ cæteris curent & aſſiduò invigilent, quòd copiæ citationum exequendarum vel perſonaliter, vel domi dimiſſâ copiâ, aut in manibus domeſticorum, ſint omninò conſcriptæ bono, & ab omnibus intelligibili charactere, ſub pœna unius Julii pro quolibet copia citationis, malè & non intelligibiliter conſcriptæ, judicio illius Judicis, coram quo citatio facta fuerit, & refectionis

damnorum parti, prout de jure, ac etiam ſub pœna privationis exercitii, & inhabilitationis ad præfatas copias citationum exarandas.

Citationes, intimationes, & alia non exequantur prædicti Curſores, & Mandatarii perſonaliter poſt horam primam noctis, & quoad alias dimiſsâ copiâ poſt quintam noctis: Per Affixionem autem nonniſi de die, & tunc in relationibus exprimant feciſſe de die, dimiſsâ copiâ affixâ in tali loco, & præcipuè caveant, quoad citationes domi dimiſsâ copiâ executas, earum copias bene inſerere, & introducere in buxulis ad januas paratis, ita ut non compareant illarum extremitates extra foramen buxulæ, ne poſſint ab aliis extrahi, & per hanc rationem caveant etiam illas apponere in foramine clavis, aut ſeræ, ſed in januis, in quibus non adſint buxulæ, teneantur per rimulas ipſius januæ taliter illas introducere, ut à tranſeuntibus extrahi nequeant, ſub pœnis arbitrio Superioris Tribunalis. Si verò contigerit, ut aliquis eorum probetur fuiſſe in dolo, reponendo citationem in domo modo aliquo ut valeat extrahi è parte exteriori, ne notitiæ illius perveniat ad citatum, tunc hujuſmodi delinquentes graviter puniantur pœnâ falſi, & triremium, ac remaneant inhabiles perpetuò ad hujuſmodi munus, ultra pœnam reficiendi omnia damna in omnibus dictis caſibus.

Quoad citationes, quæ Curſoribus, & Mandatariis conſignantur exequendæ de licentia Judicis, apponentis in calce citationis originalis verba: *Poterit legi*: volentes occurrere malitiæ eorum, qui ad expiſcandas, & retardandas expeditiones mandatorum, ſeu decretorum, quandoque auſi fuerunt confingere dicta vera, & falſificare manum Judicis, diſtrictè præcipimus dictis Curſoribus, & Mandatariis, ut omni cura invigilent in recognoſcendo, an ſubſcriptio dictarum citationum facta fuerit propria manu Judicis, vel potius falſò imitata.

Volumus inſuper, atque mandamus, quòd citationes continentes licentiam Judicis pro illarum executione, cum dicta clauſula: *Poterit legi*: Curſores nonniſi ſemel exequi poſſint, ita ut reiterata nequeant illarum executionem ſub quovis prætexto, vel cauſa. Et nihilominus poſtquam ſemel executæ fuerint, non inhibeant, neque afficiant, niſi Judex novam citationem ſubſcripſerit cum appoſitione diei, in qua legi debeat.

Præterea volumus, atque præcipimus, ut in omnibus citationibus apponant à tergo nomen, & cognomen Procuratoris, vel Principalis in Curia cogniti, ad cujus inſtantiam executio dictarum citationum fieri debet, aliàs nec executio, nec reproductio earumdem citationum ullo modo valeat, & nihilominus ipſi Curſores teneantur gratis, & abſque conſueto emolumento iterum exequi dictas citationes, cum attergatione nominis.

Subſcriptionem Judicis cum clauſula: *Poterit legi*: contentam in citationibus exequendis, apponere teneantur Curſores, & Mandatarii etiam in exemplaribus, vulgo: *Copiette*: quæ dimittuntur in manibus, vel ad domos citatorum, ſub pœnis arbitrio Superioris Tribunalis.

Pro emolumento autem dictis Curſoribus, & Mandatariis debito ratione eorum Officii, volumus exactè ſervari taxam ſtatutam in Reformatione fel. rec. Pauli V. *tit. de Curſoribus*, & *Mandatariis*, quæ retinentur affixa in banco reſpectivè eorum, ita ut nil ultra exigere valeant, ſub pœna ſuſpenſionis ab Officio, & reſtitutionis dupli.

Teneantur inſuper Curſores omnes pro debito eorum Officii, ſingulis diebus juridicis præſentes eſſe in eorum banco, de mane ſaltem ad ſonitum campanæ Collegii Romani, cum citationibus executis, & Curialibus reſtituendis, nec poſſint ab illo diſcedere, niſi prius facta reſtitutione omnium citationum dictis Curialibus, & litigantibus. Et ſimiliter de ſero teneantur præſentes eſſe in eodem banco ab hora vigeſima ſecunda cum dimidia, & in eo aſſiſtere pro citationibus recipiendis, ſub pœna ſcutorum decem monetæ, irremiſſibiliter incurrenda pro qualibet vice, in qua tranſgreſſores inventi fuerint. Bancus autem teneatur apertus à die 15. menſis Martii ad diem 15. Octobris, uſque ad horam unam cum dimidia noctis, & à die 15. Octobris ad diem 15. Martii, uſque ad ſecundam noctis, & non ultrà, ita ut ſtatis horis prædictis illicò debeat claudi, & Curſores immediatè pergere ad citationes exequendas, ſub eadem pœna.

In citationibus autem exequendis in diebus feſtis de licentia Superioris, caveant ne procedant ad illarum executionem, antequam dictam licentiam obtinuerint, & apponatur hora in relatione executionis, ſub pœna ſcutorum decem pro qualibet vice.

Pro Typographia Camerali.

PRæcipimus, ut ea quæ pro diligenti ſcripturarum impreſſione, in Typographia Camerali facienda, conſtituta fuerunt, ad amuſſim ſerventur, & methodus temporibus elapſis præfixà, pro mercedis ſolutione juxta taxam inviolatè cuſtodiatur, neque prætextu favoris impenſi ad celeriorem, præ aliis, ſcripturarum impreſſionem, major ſumma exigatur, ne cauſarum patroni, ſive ipſæmet partes majoris ſolutionis oneri ſubjiciantur, ſed omnes ſcripturæ tempore opportuno, juxta cauſarum exigentiam, omnino typis dentur, quòd ſi tempus impreſſionis plurium ſcripturarum urgeat, tunc ſcripturæ, quæ prius imprimendæ fuerunt delatæ, primùm expediantur.

Quoniam verò ex temporis anguſtia ad uſum revocari minimè poteſt proviſio, ut ſcripturæ, quæ ad cauſarum defenſionem coram omnibus Tribunalibus, & Judicibus Almæ Urbis, in Typographia Camerali (quæ privativà gaudet) imprimuntur, ante impreſſionem à Sacri Palatii Magiſtro recognoſcantur, quandoque evenit, præfata typis impreſſas fuiſſe quaſdam doctrinas, ac concluſiones erroneas, declaramus propterea ſcripturas præfatas in dicta Typographia abſque Magiſtri Sacri Palatii recognitione, & licentia impreſſas, nullatenus opinionem in Curia Romana probatam facere, neque ex editione in noſtra Urbe aliquod ipſis pondus adjungi, ſalvis exinde pœnis de jure infligendis contra ſcribentes, & typis mandantes ſcripturas, doctrinas non probatas continentes, juxta delicti modum, ſalvis quoque aliis proviſionibus, ad præfatarum ſcripturarum ſuppreſſionem, ſive proſcriptionem opportunis.

Animadvertentes itidem quàm indecorum ſit, ut Bullæ, Litteræ Apoſtolicæ in forma Brevis, Edicta, aliaque hujuſmodi, quæ in Typographia Camerali imprimuntur, antequam publicentur, locisque conſuetis affigantur, à Typographo, cæteriſque Typographiæ miniſtris venditione, aut aliâ cauſâ diſtrahantur, ideò ad hanc temeritatem coercendam præcipimus, ne Impreſſores, Typographi, aliique mercenarii, & miniſtri audeant deinceps exemplaria hujuſmodi, ſive antea, ſive poſt impreſſionem quomodocumque evulgare, diſtrahere, vendere, uni vel pluribus communicare, vel copiam deſcribendi facere, ſed diligenter, & ſecretè cuſtodiant, donec juxta morem publicentur, locisque conſuetis affigantur, committentes Theſaurario, ut adverſus tranſgreſſores, etiam per inquiſitionem procedat, eoſque pœnis arbitrariis puniat, etiam facto cum Nobis verbo, ut in reos juxta tranſgreſſionis gravitatem animadvertere poſſimus.

Præcipimus ulterius, na in Typographie Camerali ſcripturæ anonymæ imprimantur, ſcilicet auctoria ſubſriprione diſtitutæ, vel quæ nomen perſonale ipſius auctorie non habent manu proprie expreſſum; Cum quo nomine auctoris omnaa ſcripturæ omninò typia dentur, proindeqne nullatenus imprimantur ſcripturæ ſub nomine generico, vel collegiali, niſi atiam expreſſum auctoris proprii nomen habeant; Si quis verò ſub nomine alteriua ſcripturas edendas ſubſcripſerit, & imprimi euraverit, pœnæ falſi, aliisque ſubjaceat. Nemo præterea nomen ſuum in ſcripturis imprimendum voca alteri accommoder, ſed in hujusmodi caſu teneatur eutographum alterius ſcripturæ propria mann ſignara, ut typie mandari poſſit, quinimo animadvertat qui ſuum nomen alienis lucubrationibus apponendum permittit, ut eae, & ſummaria diligenter perpendat, ne ipſe pœnie ſubiicietur, quibus puniende eſſet auctoris temeritas, illas falsò, aut non debitè exponentia.

De Archivis.

SOllicitudinem noſtram quoqua dirigentes ed promovenda, & in malius dirigenda ea quæ tendunt ad axtinguendes lites, & controverſias, quæ in dies exoriuntur ob non ſatis exactam diligentiam in cõſervandia tam publicie, quàm privatis ſcripturie, ita ut bac de cauſa inter ſubditos noſtros, aliosqua ed Urbis Tribunalia confluentes, non ſina animi noſtri mœrore frequentee eudiantur clamores, & plure damna, & incommode illie itrogentur, propter illarum omnimodam jacturam, ec deperditionem, vel ob malam earum conſervetionem; Inhærendo itaque omnibus hucusqua è noſtrie Prædeceſſoribus injunctie, atqua demendatis ſuper erectiona Archivorum, ec conſervetiona ſcripturarum, omniaque confirmantes, atqua approbantes, ſeriò injungimus, præcipimus, etqua mandamus omnibus, & quibuscumqua Notarus, Archiviſtis, aliisque etiam ſpeciali oota dignis, quibus vel titulo oneroſo, vel ex indulto, ac intuitu Officii injuncta reperitur cura Archivorum, ac ſcripturarum cuſtodia, ut ſedulò invigilent pro conſervationa earumdem ſcripturarum, tam publicarum, quàm privetarum, quæ in ipſie Archivie reperiuntur, uque illæ retineantur in condecentibus manſionibus, humiditeti non ſubjectis, & in quibus eerie vantiletio adſit, & etiam à tineolia immunes ſerventur, & quia parum prodeſt ſcripturas edeſſe, quoties ob earum conſuſionem da ſecili inveniri non poſſint, volumus pariter, atqua mandamus, ut illas collocent ſob debita diſtinctiona, vel circa materias, vel tempora, & proue melius expedira videbitur, & cum congruie indicibus, & rubricellis, illas, quæ in indicibus, & rubricellie redigi poſſunt.

Quum autam inter publica Archiva, quæ in Urbe erecta reperiuntur, adſic Archivum poſitum in altero ex Paletiis lateralibus Capitolii, quod Archivum Cepitolinum nuncupatur, diligentiâ, prudentiâ, ac ſtudio bon. mem. Cardinalis Mariſcotti, jam Viſitatoris à ſau. mem. Clem. XI. noſtro Prædeceſſore daputati, redactum in ſtatu, ac forma, ſub quibus modò extat, unà cum diligenti inventario omnium, & ſingulorum protocollorum, cæterarumque ſcripturarum in illo exiſtentium, & quod reperitur ſub cuſtodia Collegii Notariorum Curiæ Capitolinæ, ſub certis tegulie, ac ordinationibus ab eo præſcriptis, & coutentia, atqua regiſtratis in publico Inſtrumento die 23, Junii 1705. rogato per ecta Oddi ejusdem Curiæ Notarii, tunc Secretarii, volumus idcirco, etque præcipimus, ut idem Collegium, cæterique ad quoa ſpectat obſervent, atque exequantur, ac reſpectivè inviolabiliter ſervari, & exequi mandent omnie injuncta, diſpoſita, atqua demandate per dictum Cardinalem Viſitatorem, & in memoratis regulis contenta, quæ omnia approbamus, atqua confirmamus, ſalvâ tamen infraſcriptâ provisione, quam in futurum ſervari volumus.

Nam etſi in antecedentibus regulia, ſignanter in quarta, demandatum fuerit, ut Archivi Cuſtodes menſarii, pro majori commodo Curialium, vel partium, quarum intereſt perquirere ſcripturas, teneantur idem Archivum apertum retinere in dia Jovis cujuslibet habdomadæ da mana, toto tempore quo durat Audientia in Aula Capitolii, quia tamen experientia docuit quamplutes labi hebdomedae, dictâ deſtinatâ die occurrenta, in quibue non adſunt Audientiæ, & hac da cauſa Archivum non aperiri, quod in maximum redundat damnum ipſorum intereſſe habentium, qui coguntur ſubminiſtrare viatica pro eceſſu menſarii extra diem præſcriptam, volumus proinde, etque in hac parta revocendo, ſeu potius reformando jam ut ſupre diſpoſita, mandemus, ut dicti Notarii menſarii taneantur quolibet die Jovie da mana, non obſtante quòd dies non ſit juridica, dummodo tamen non ſit ſeſtum de præcepto, accedera ad Archivum, & illud apertum retinere eb hora, in qua ſolet campena Curiæ Capitolii pulſari, usqua ad horam ante meridiem, & caſu qoo dies Jovis aſſet ſeſtivue, ut ſupra, debeat aperiri vel die præcedenti, vel ſubſequenti, & adhoc ut innoteſcat omnibus ad quos ſpectat, teneantur ipſi menſarii per quinque dies ente exponera publicè in janua ipſius Archivi, tebellam cum deſcriptione diei, in qua erit aperiendum Archivum, & conſimilis notula erit ratinenda in Officio eorumdem.

Quo verò ad Archivum Urbanum poſitum intra ſepta Palatii noſtri Vaticani, quia eb aliquibus annis uſus irrepſit, ut requirentes videre ſcripturas, ac Inſtrumenta in illo exiſtentia, debeant qualibet vice perquirere Cuſtodem, ut illuc medianta recognitione accedere debeat, conſulendo omtium indemnitati, & adhoc ut facilius frequens haberi poſſit acceſſus ed dictum Archivum, volumus, atque præcipimus, ut ſemel in hebdomada, nempe die Sebbati, & ſi erit dies feſtivus da præcepto, die Jovia præcedentis da mana eb hora campanæ, quæ pulſari ſolet in Monte Citorio, usque ad horam ante meridiem, dabeat Archiviſte, per ſe, vel medianta ſuo Subſtituto, pro quo taman ipſe retionem reddera teneatur, epertum retinere Archivum ad publicam commoditatem, exceptia tamen menſibus Jolii, Auguſti, Septembris, & Octobris, in quibus ob æſtivos calores, ae ferias autumnales aos eb hoc onera eximimus.

Volumus tamen, ut poſt ingreſſum januæ ipſius Archivi, apponi debeant cancelli, cum quibus impediatur euilibet ingreſſus in Archivum, & Archiviſta teneatur perquirera Inſtrumenta, ſeu alias ſcriptures, ſpecialiter per requirentem individuandae, illaqua, ſeu illas ei exhibera, ut poſſit legere, atqua recognoſcere coram ipſo Archiviſta, abſque eo quòd valeet extrahere, vel reportare copias, ſeu particulas, & pro quolibet Inſtrumento, ſeu ſcriptura ut ſupre exhibita poſſit Archiviſta pro ſua merceda exigera Julium unum, ſicuti practicatur in Archivo Capitolino.

Inſuper quoad Inſtrumenta, quorum inſpectio fieri poteſt in Officio Notarii, qui da Inſtrumentis perquirendis rogatus fuit, caveat Archiviſta illa oſtendera, vel copias tredere.

Curent Notarii in actu, quo exhibent copias Inſtrumentorum in Archivo, illas proprio charactere ſubſcribera, nec non & integras copias exhibere cum omnibus inſertionibus, quæ in Inſtrumento originali continentur, nec valeat Archiviſta dictas copias racipere, niſi dictâ formâ ſervatâ.

Proviſiones variæ quoad Judices, & Curiales.

QUamvis Nobis ignota non ſit Tribunalium, & reſpectivè Judicantium integritas, ſapientia, & diligentia, quibus noſtra Curia ornatur, & longè latèque ſplendet, nihilominus tamen de eo quod altiùs cordi noſtro inſidet, ipſos commonere non prætermittimus, nempe ut omni ſtudio, omnique induſtria Judicantes contendant in expeditam Juſtitiæ adminiſtrationem, neve cauſæ, & lites præter neceſſitatem protrahantur cum gravi litigantium diſpendio, & præjudicio, adeo ut pauperes, quibus inprimis proſpicimus, de parvo cenſu, vel re litigantes, lugeant expenſis abſorptam cauſæ victoriam. Sicut igitur hæc animi noſtri paſtoralis, & paterna ſollicitudo in primis Nos induxit ad deſtinationem Cardinalis Curiarum Viſitatoris quolibet decennio, ut mentionem fecimus in prædicta noſtra Conſtitutione *Summi Apoſtolatus*, ita quidem præ cæteris ordinationibus, reformationibus, & reſpectivè proviſionibus, in his præſentibus comprehenſis, Tribunalibus Collegialibus, ſingulisque Judicantibus in hac Urbe, qui juſtitiam contentioſam miniſtrant, injungimus, enixè ordinamus, & imponimus, ut ipſi toti ſint in ſollicita cauſarum expeditione, atque in dilationibus importunis moderandis, & reſpectivè tollendis, ad quem effectum ſeriò invigilent, ne litigantes, eorumque Procuratores tempus captantes, functiones, actusque tàm judiciales, quàm extrajudiciales abſque neceſſitate multiplicent, animadvertant in eos, qui ſtudioſè, & fraudulenter citationes, & intimationes faciunt, ac deinde non reproducunt vel reproductas cum debitis inſtantiis non proſequuntur, quæ ſtudioſa, & malitioſa voluntas protrahendi litem, tempusque captandi, nedum præſumpta, ſed probata habeatur, ſi non ſemel, ſed bis, vel ter eamdem citationem, vel intimationem fecerint, & non reproduxerint, vel reproductam, ut ſupra, debitis inſtantiis proſequuti non fuerint, ſimiliter judicantes ſuſpectos hujus fraudulentæ cauſarum protractionis debitores, eorumque Procuratores, qui per diverſa Tribunalia circumiverunt, & creditores huc illucque coram Judicibus diſtraxerunt, antequam cauſa alicubi firmari, & conteſtari poſſet, ut poſtquam fuerit Judicis firmata Jurisdictio, ipſe incumbat ſollicitæ expeditioni litis, & ſtrictiùs procedat in dilationibus.

Ut verò Tribunalia Collegialia, & ſinguli Judices, qui lites contentioſas conteſtatas coram ipſis reſpectivè habent, expedita, & celeriter Juſtitiam miniſtrare poſſint, jam ipſi norunt arctam, quam habent neceſſitatem aſſiſtendi diebus, & horis ſolitis, & conſuetis vel domi, vel in loco ſolito Informationibus, vel Audientiis, ſed quod magis urget, antequam informationes audiant, cauſas inſtructas præcognoſcere ſtudeant, difficultatis motiva perſpiciant, debitoque ſtudio Juſtitiæ meritum aſſequantur, ut paucis hujusmodi judicialibus, ſive extrajudicialibus actibus lites expediantur, neve ſuper iisdem abſque novo facti, vel juris motivo informationes, & inſtantiæ multiplicentur gravi cum diſpendio litigantium, quod omnino vitari volumus. Moneant inſuper Procuratores, ſi qui ſint, multiplicantes ſcripturas, & informationes ſive ſcripto, ſive voce abſque neceſſitate, vel extra cauſæ opportunitatem, ſive etiam qui ad cauſæ expeditionem indebitè properantes, neque tempora opportuna ſervantes, actuum hujusmodi congeriem faciunt. Pauperibus quoque litigantibus conſulentes Judices non ſinant, ut Procuratores ad informandum ſuper cauſa invicem provocantes, deinde abſque informatione diſcedant, contenti communicatione ſcripturarum; quum jurium mutua communicatio privatim fieri poſſit, ut ſolet in Auditorio Rotæ, atque informationes in voce ſuperfluæ ſint ſuper cauſa non inſtructa.

Ad cauſarum, & litium finem properantes Judices ſedulò advertant, terminum dilatorium in Decretis laudabiliter eſſe ſtylo introductum, ut exceptiones quas promptas non habet reus citatus, intra tempus opportunum deducere poſſit; Propterea terminos hujusmodi dilatorios concedant cum circumſpectione tùm ad Judicium intentatum, tùm ad actionem introductam, ac etiam ad creditum actoris, quòd ſi nulla conjectura ſit poſſibilis exceptionis, moderando dilationes properent ad expeditionem cauſarum, quum noſtræ Curiæ commendabilis ſtylus jam debitores ſecuros fecerit, ne in reddendo quod debent à creditoribus ſuffocentur, mediante termino recipiendo unius menſis ad ſolvendum. Poſtquam verò debitores terminum hujusmodi ad ſolvendum, ut ſolet, ſuſceperint, dilationes deinde nonniſi breviſſimas ipſis debitoribus concedant in citationibus ad recipiendum pecuniam debitam, neque permittant, hujusmodi citationes ad recipiendum reiterari.

Super his omnibus, Tribunalium Collegialium, ſingulorumque Judicum integritatem ſpectantes, eorum conſcientiam oneramus, Deo, & Nobis, noſtrisque in Apoſtolica Sede Succeſſoribus rationem reddituri, quatenus deſuper, aliisque in caſibus, cauſarum, & litium expeditioni ſedulò non incumbant.

Quoniam verò ipſum caput honoris, decorisque Curiæ noſtræ agitur, quum ad Procuratores, & Curiales in ipſa Curia verſantes noſtræ mentis aciem vertimus, licèt in ordine Curialium, & Procuratorum, ſicuti ſemper effulſerunt, adhuc præluceant noſtris temporibus viri doctrinâ, atque integritate commendabiles, itaut ab hujusmodi ſeminario aliquando aſſumpti fuerint ad ſupremos Magiſtratus, atque ad Dignitates ampliſſimas, nihilominus tamen ſeriò meditantes in tanta multitudine, præſertim adoleſcentulorum, qui eidem Curiæ ſe ſe addicunt, aliquos malæ indolis, & ingenii ſe intrudere poſſe, alios verò abſque ſufficienti doctrina, & praxi, qui non ſolùm ſibi ipſis labem, & infamiam, temporis ſucceſſu inferunt, ſed in longinquas regiones alicujus ex ipſis malefactorum fama pervolante, ſub nomine Curialium toti ordini quodammodo dedecus infligunt. Quapropter Curiæ noſtræ decori conſulentes, nihil utilius judicamus, quàm Curialium, & Procuratorum tàm in cauſis civilibus, quàm criminalibus delectum fieri, antequam in Tribunalibus, & coram ſingulis Judicibus ipſi admittantur. Innovantes igitur Conſtitutionem Pauli V. Prædeceſſoris noſtri incipientis *Univerſi Agri Dominici*, *Kalend. Martii Anno* 1611. ſuper reformatione Tribunalium Almæ Urbis, & ejus Officialium, in primis Rotæ Decano ſedulò commendamus obſervantiam, & executionem diſpoſitionis contentæ in §. 18. ejusdem Conſtitutionis, nempè: *Non omnes paſſim, ſed hi ſolùm ad procurandum in Rotæ Auditorio admittantur, qui doctrinæ, uſus, & morum examen ſubierint, & per ipſius Rotæ Decanum, vel alium loco Decani arbitrio Rotæ deputandum, adhibitis duobus, vel tribus Procuratoribus ab ipſo Collegio deputatis, ſuper his univerſis approbati fuerint, unde ſi qui tales in præmiſſis idonei reperti non erunt, à Procuratoris Officio removeri volumus, ac pro dicto examine aliquid exigi, vel ſolvi debere expreſſè prohibemus*: Quæ cum in Rotæ Auditorio ſervari noſtris temporibus proſpiciamus, miramur

ANNO 1728.

ſubſequentem diſpoſitionam circa Procuratorum delectum in aliis Tribunalibus noſtræ Urbis, ab uſu receſſiſſa. Quum igitur idem Paulus V. Prædeceſſor noſter in Conſtitutione præfata diſpoſuerit eodem §. 18. *In Tribunalibus Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, & Senatoris, Procuratores non admittantur, qui non ſint prius approbati à Superioribus illius Tribunalis, & in libro particulari deſcripti*: ſaluberrimam bujusmodi diſpoſitionem innovantes, atque extendantes etiam ad Tribunalia Signaturæ Juſtitiæ, nec non Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, & alia quæcumque Tribunalia Urbis, in quibus Juſtitia in cauſis contentioſis miniſtratur, cum infraſcriptis declarationibus inpoſterum omninò ſervari præcipimus, & mandamus: ut nempe Procuratores, qui prævio examina doctrinæ, theoricæ, & practicæ, nec non morum in Rotæ Auditorio juxta diſpoſitionem antadictam Pauli V. fuerint admiſſi, in cæteris Tribunalibus, absque alia approbatione, cauſas patrocinari valeant; dummodo tamen ex laudabili ſtylo, vel privilegio aliqua Tribunalia particulares Procuratores non habeant, vel non admittant niſi cum ſpeciali deputatione; quibus ſtylo, vel privilegiis per præſentes nullatenus derogare intendimus. Procuratores verò, qui in Rotæ Auditorio non fuerint admiſſi & approbati, à quibuscumque Urbis Tribunalibus excludantur, & eliminentur, niſi fuerint ſpecialiter approbati, & admiſſi in eo Tribunali, in quo cauſas egere, vel defendere volunt, ita ut in uno Tribunali approbati, in altero admiſſi nullatenus cenſeantur. Approbatio verò, & admiſſio hujusmodi in Tribunalibus Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, & Signaturæ Juſtitiæ, à Prælatis Decanis reſpectivè eorum Tribunalium fiat, in Tribunali Vicarii à Vicesgerente, in Tribunali Auditoris Cameræ ab ipſomet Auditore, in Tribunali Gubernii à Gubernatore Urbis, in Curia Capitolina à Senatore, & in aliis quibuscumque Tribunalibus, in quibus cauſæ contentioſæ aguntur, à Judicibus reſpectivè eorumdam Tribunalium. Ita verò approbari, & admitti volumus, & mandamus Procuratores in ſupradictis Tribunalibus, ut prævia extrajudiciali informationa circa mores, & theoricam legalam, ac praxim illius Tribunalis, in quo admittuntur (approbantium conſcientiam ſtrictè onerando) ſinguli approbati deſcribantur in libro peculiari juxta prædictam diſpoſitionem Pauli V. qui liber Procuratorum illius Tribunalis nuncupatus, publicè retineatur, & cuſtodiatur reſpectivè in Officio alicujus proprii Tribunalis Notarii, atque ejusdem libri conſimile exemplar retineatur apud eum, qui approbationem interpoſuit, omnia verò gratis fiant, absque eo quòd aliquid exigi à Procuratoribus poſſit. Diſtrictè igitur injungimus, & mandamus omnibus, & quibuscumque Tribunalibus, ſingulisque Judicibus, executionem hujusmodi ſaluberrimæ proviſionis circa Curialium, ſive Procuratorum delectum, & pro ejus omnimoda obſervantia præcipimus, ut in futurum non admittantur Procuratores apud acta, niſi ut ſupra approbati; approbatio verò, & admiſſio fiat quotiescumque, & quandocumque de debitis requiſitis conſtiterit. Pro iis verò Procuratoribus, qui jam officium exercent, injungimus, ut intra terminum quindecim dierum à publicatione præſentium, Superiores, ad quos hujusmodi approbatio, & admiſſio ſpectat, notificationem publicam faciant, quòd exinde poſt terminum duorum menſium, in ſingulis reſpectivè Tribunalibus non admittantur Procuratores, qui non fuerint Rotales, vel particulariter approbati, reſpectivè, ut ſupra; prout Nos mandamus eos à Procuratoris Officio removeri, & reſpectivè non admitti, etiam cum conſenſu partium, qui intra dictum terminum non comparuerint, vel comparentes ſuper præmiſſis, veluti idonei approbati non fuerint; quam excluſionem, & reſpectivè non admiſſionem non ſolùm exequatur Judex ex Officio, ſed etiam ope exceptionis; Quæque deinceps una ſit præ cæteris à partibus in Judicio contra Procuratorem allegandа, & admittenda.

Procuratores verò idonei in Tribunalibus approbati, & admiſſi, ut in omnibus ad eorum munus ſpectantibus, Judicibus, vel Tribunalibus, coram quibus cauſas agunt, vel defendunt, rationem reddant, propria manu, & Charactere ſubſcribant tàm ſcripturas, quàm ſummaria, & originalia eorum ſi typis impreſſa fuerint, quæ ipſis Judicantibus exhibent; Illi autem qui ſine propria ſubſcriptione in ſcripturis nomen ſuum apponi permittunt, ſciant ab ipſis rationes, & pœnas fore exigendas, ſi in ſcripturis fuerit delictum deprehenſum.

Tum in dicendo, cùm in ſcribendo Procuratores ſummam animi moderationem, & modeſtiam, ut decet, adhibeant. Si quid jure expoſtulandum, vel conquerendum adverſus alteram ex partibus, ipſis contingat, potius modeſtè coram Judice conquerantur, quàm injurias, & contumelias reponant, ne ſpeciem vindictæ referre videantur. In iisdem verò cauſis, perſonas tàm principales, quàm defenſores criminari, eoque magis ſatyras voce, vel ſcripto componere, veluti grave delictum condignâ pœnâ, pro modo culpæ, puniatur ab ipſis Judicibus, vel Tribunalibus, coram quibus cauſæ aguntur.

Stylum reſpective Curiarum Procuratores ſedulò obſervent, tam in exhibendis, quàm in producendis, & communicandis juribus, & ſcripturis. Si qui verò clam, vel ex improviſo, vel poſt tempus determinatum, ſcripturas Judicibus exhibuerint, ut dolosè partem alteram circumveniant, & veritatem obnubilent, & involvant, ſicut etiam qui legalitatem in Officio Procuratoris non ſervant, ſed Juſtitiam, & veritatem ſubvertare ſtudent, & nituntur, ſi unquam hujusmodi peſtiferi homines in noſtra Curia fuerint (quòd non credimus) pro modo culpæ gravibus pœnis omnino puniantur, ultra eas, quæ continentur in Conſtitutionibus Apoſtolicis. Quoniam verò expedit, ut qui in Officio delinquunt, ab Officio removeantur, omnibus, & ſingulis Tribunalibus, & Judicibus, etiam inferioribus, facultatem impartimus ſuſpendendi ad tempus, vel perpetuò removendi ab Officio Procuratoris, & delendi eorum nomen à libro in quo ſunt deſcripti, ex informata eorum conſcientia, absque proceſſu, & appellatione, ſive recurſu remoto, illos qui in eorum munere, dicto vel facto deliquerint; Sine præjudicio procedendi contra dictos culpabiles per Executores hujus noſtræ Conſtitutionis, etiam ex Officio ad pœnas pecuniarias, & corporales, ac ſuſpenſionis quoque perpetuæ, non ſolùm in eo Tribunali, in quo ipſi deliquerint, ſed etiam in omnibus, & quibuscumque aliis noſtræ Urbis Tribunalibus.

Judices quoque criminales præcipuam diligentiam exhibere debeant in omnibus ſupra expreſſis, reſpectivè eos reſpicientibus, animadvertentes quàm maximum ſit eorum onus adhibendi quascumque diligentias in examinandis, & expediendis cauſis, quæ pertingunt nedum bona, ſed perſonas ipſas reorum. Curent propterea potiſſimùm erga pauperes ſollicitè juſtitiam miniſtrare, ne in carceribus marceſcant. Curent pariter ut à ſubalternis Miniſtris, & Notariis veritas non oblitteretur, aut extorſiones pecuniarum committantur; Prout quoque intra carceres, præviis viſitationibus cum omni charitate faciendis, inquiſitis, & carceratis omninò conſulant.

Cupientes Nos etiam, ut Camera noſtra Apoſtolica, ſive rei de criminibus inquiſiti, aut Fiſco adhærentes plus æquo non graventur in expenſis Commiſſariorum, quos ad diverſa loca mitti conſuetum eſt, ad effectum proceſſus de commiſſis delictis formandi, ſequentia providè ſtatuimus, & mandamus.

Ad inſtantiam querelantis non expedientur Commiſſarii ſumptibus Cameræ Apoſtolicæ, niſi de illius impotentia ſummariè Judici conſtiterit, & tunc in ſubſidium tantùm, quatenus indicia defuerint, vel conſtito de indiciis, rei non fuerint ſolvabiles.

Poſt Commiſſariorum regreſſum promptè Judices inquirant, an congruum, vel ſuperfluum tempus conſumpſerint in fabricandis proceſſibus, & quatenus dilatè ipſos egiſſe agnoverint, ſuperfluas reſecent dietas, & quidquid pro illis perceptum fuerit, ſtatim curent reſtitui.

Cum decerni contigerit exacta viatica eſſe reſtituenda, tunc Commiſſarius pro ſe, Notario, & familia teneatur omnia integrè reſtituere, experiendo poſtmodum jura ſua contra eundem Notarium, & familiam, ut ratas partes ab eis repetat.

Ad hujuſmodi autem effectivam reſtitutionem viaticorum teneantur Commiſſarii ſtatim ac fuerint condemnati, omni appellatione, & recurſu poſthabitis; Et ad id cogantur iiſdem modis, & formis, quibus ipſi ad illorum exactionem devenerunt.

Volumus tandem atque mandamus pro omnimoda Obſervantia hujus noſtræ Conſtitutionis, quòd unusquisque Notarius Tribunalis, & Curiæ cujuscunque Urbis, Notarius Archivi Scriptorum, & Notarius Archivi Urbani retinere debeant perpetuò affixum exemplar hujus noſtræ Conſtitutionis in eorum Officiis reſpectivè: Nec non affixum retineatur in Archivo Urbano apud Palatium noſtrum Vaticanum, & in Archivo Notariorum Curiæ Capitolinæ in ædibus Capitolii exiſtente, ſub pœnis ſcutorum decem.

Decernimus autem, easdem præſentes de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, infringi, invalidari, aut in jus, vel controverſiam vocari nunquam poſſe; Sed illas ſemper perpetuò validas & efficaces fore, ſuosque plenarios effectus ſortiri, atque ita per quoscunque Judices, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & Cameræ Clericos, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, quavis aliter judicandi, vel interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus quibuscunque Conſtitutionibus Apoſtolicis de non tolendo jure quæſito, & quorumvis Capitulorum, Eccleſiarum, Monaſteriorum, aliorumque piorum Locorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis, exemptionibus, immunitatibus, à Nobis, & Prædeceſſoribus noſtris ſub quibuscunque tenoribus, & formis, & cum quibusvis clauſulis, & decretis, quomodolibet conceſſis, ac in futurum concedendis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis in ſuo robore aliàs permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, ut earundem præſentium exemplaribus manu, & ſigillo cujusvis publici Notarii, vel alterius Perſonæ, in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ inſtitutionis, voluntatis, mandati, ſtatuti, ordinationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo octavo, 4. Kal. Maji, Pontificatus noſtri Anno IV.

P. Card. Prodatarius.

P. Card. Oliverius.

VISA.

De Curia I. Archiepiſcopus Ancyranus.

Lucas Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Anno à Nativitati Domini noſtri Jeſu Chriſti milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo octavo, Indictione ſexta, die verò vigeſima octava Menſis Aprilis; Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini BENEDICTI *divinâ providentiâ Papæ* XIII. *anno quarto, ſupradicta Literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Lateranenſis, Principis Apoſtolorum, & Sanctæ Mariæ Majoris de Urbe, & in Acie Campi Floræ, ac aliis Locis ſolitis, & conſuetis per me Franciſcum Bartolottum SS. D. N. PP. Curſ.*

Conſtitutio, quâ Paſſavienſis, aliàs Patavienſis, Epiſcopatus in Vindelicia, ex Archiepiſcopatu Laureacenſi originem ducens, ab omni jure Metropolitico & Legationis Apoſtolicæ Archiepiſcopatus Salisburgenſis eximitur, inſignibus Archiepiſcopalibus Pallii & Crucis præviæ ferendæ integratur, Sanctæque Sedi Apoſtolicæ nullo medio ſubjectus efficitur.

AD HÆC

Patavienſi Epiſcopo injungitur, ut Salisburgenſem Archiepiſcopum pro ſuo Metropolita, quoad Concilia provincialia tantum, ſibi eligere debeat.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Summus Pontifex jurgia & diſſidia inter Paſtores animarum evellit.

ARCANO divinæ providentiæ Conſilio totius Eccleſiæ curæ, nullis meritorum noſtrorum ſuffragiis, præpoſiti, in id pro noſtri Apoſtolatus munere incumbimus, ut quæcunque litigia & controverſias inter Dei miniſtros, præſertim pontificali dignitate fulgentes, quomodocunque olim exortas, & earum quoque occaſiones, abditasque radices omni ſtudio, quantum in Domino poſſumus, omninò evellamus, ne jurgiis & diſſidiis gliſcentibus, in ſanctæ Eccleſiæ Paſtoribus charitas refrigeſcat, & plebs Chriſtiana, eorum cuſtodiæ divinitus commendata, detrimentum patiatur, ac Dei cultus, quòd abſit, imminutus appareat, quem amplificari, ut par eſt, ſummoperè optamus, & Eccleſiarum omnium, præcipuè verò inſigniorum, majeſtatem ad Dei Glo-

ANNO 1728.

riam augeri, debitisque atiam honorificantiæ titulis & gratiis Apoſtolicis decorari.

II. Laureacenſis Eccleſia in Norico ripenſi multis privilegiis aucta, & Pataviam in Vindelicia translata.

Hæc ſanè in mamotiam Nobis reducunt Laureacenſis, alias Lauriacenſis, Eccleſiæ Metropoliticam Sedem in Norico ripenſi à primis Ecclaſiæ ſæculis exſtructam, & tanquam murum pro domo Iſrael adverſus Chriſtiani nominis hoſtes per ſanctiſſimos Evangelii præcones fundatam, ac Martyrum quoqua purpurâ otnatam, quam ex Cathedræ Sirmienſia in Pannooia extinctione haud parum ſubindè auctam, Anteceſſores noſtri Romani Pontifices, priusquam illuſtrem civitatem batbari vaſtaſſent, & poſtquam etiam ſacerdotale ejus faſtigium Pataviam ſeu Paſſaviam in Vindelicia, Norico ipſi contermina, tranalatum, ibi novam Eccleſiam conſtituit, ſingularibus privilegiis beati Petri ſibi amplius ornandam ſuſceperunt. Etenim Symmachus Papa Theodoro Laurescenſi more majorum Pallii Archiepiſcopalis uſum largitus, Sadem ajus non unius Norici ripenſis, ſed etiam Pannoniatum Matram eſſe voluit: Quod poſtaa in ſubſaquentium Romanorum Pontificum piæ memoriæ Deceſſorum noſtrorum, Eugenii II. Agapeti II. Leonis VII. & Benedicti VII. Apoſtolicis Literis ad Laureacenſes Præſulea ſcriptis mamotatum occurrit: Qui quidem Agapetus Legationem ſuam eidem adjunxit; Benadictus verò inter utramque Eccleſiam, Saliaburganſem nimirum & Laureacenſem, limites conſtituit; Quamvia poſtea Laureacenſia Ecclaſiæ culman Pataviæ conſiſtans aò ſæpe davenarit, ut varias & complures calamitates ac vices ob magnam quoqua Saliaburgenſium Archiepiſcoporum potantiam & auctoritatem, ſubire compertum fuetit, modo Archiepiſcopi, modo etiam Epiſcopi elogio honeſtatum, ac veteri jure ſuo, inſignibus, titulisque ac priſtinæ Laureacenſia Diœcaſia amplitudina non parum imminutum.

III. Pataviensis Eccleſia a Salisburgenſi Metropoli olim exempta, & Pallio Archiepiſcopali decorata.

Non idao tamen unquam Præſulea Eccleſiæ Pataviensis, cui antiquæ Diœcaſia Laureacentia maxima pars una cum ipſa civitate Laureaco etiamnum ſubeſt, vaterem Pallii uſum poſtliminio recuperandi, animum deſponderunt. Imo Georgius Pataviensis Epiſcopus in Concilio Conſtantienſi à Balthaſſare Epiſcopo Cardinali Tuſculano, tunc in ſua Obedientia Johanne Papa XXIII. pro ſe ſuisqua in Eccleſia Pataviansi Epiſcopia Succeſſoribus, à quocunque jure metropolitico & Legationia Apoſtolicæ Archiepiſcopi Saliaburganſia omnimodam exemptionem obtinuit una cum uſu Pallii. Hoc ex Johannia Literis ea da ra conſcriptis conſtat, quas felicis recordationis Deceſſor noſter Martinus Papa V. Florentiæ confirmans, eidem Georgio rurſus hujusmodi exemptionem & uſum Pallii benignè conceſſit, ut in ejus Literia tunc promulgatis plenius continetur: Quæ poſtea Literæ ab eodem Martino V. Romæ conſtituto abrogatæ & ravocatæ fuerunt; Ita tamen, ut idem Georgius toto vitæ ſuæ tempora unà cum ſua Eccleſia & Diœcaſi impetratis gauderat, nac ſub eadem revocationa & Salisburgenſia Metropolia ſubjactione ullo pacto comprehenderetur.

IV. Diſcordiæ inter Pataviensem Epiſcopum, & Salisborgeoſem Metropolitam exortæ.

Quare inter Georgii Epiſcopi Succeſſores ax una, & Salisburgenſes Archiepiſcopoa ex altera, partibua, nonnullæ diſcordiæ & controverſiæ aliquando exortæ fuerunt, quæ poſtea in apertam litem inter bonæ memoriæ Johannem Philippum Sanctæ Romanæ Ecclaſiæ Cardinalem, à Lamberg nuncupatum, Epiſcopum Pataviensem ex una, & Salisburganſem Archiepiſcopum ex altera, partibus, eruperunt, Hæc porrò lia ad judicium Apoſtolicæ Sedis perlata, coram judicibus competentibus in noſtri Palatii Apoſtolici eauſarum Auditorio, ſive in particulari hac da re Congregatione per hanc Sedem Apoſtolicam deputata, vel in Congregationa Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Concilii Tridentini intarpretum, aliove Romanæ Eccleſiæ Tribunali, non ſine ingenti utriusqua partis diſpendio acta eſt ſuper omnimoda exemptione Ecclaſiæ Pataviensia, ac ſuper ejusdem raſtitutione in dignitatem Archiepiſcopatus Laureacenſia, ſuperque jure metropolitico, quod in Eccleſiam Pataviensem Salisburgenſis Archiapiſcopus ſe habere contendabat.

V. Litem inter Pataviensem Epiſcopum & Salisburgenſem Metropolitam, quam Innocentius XII. ulterius procedere vetuit, BENEDICTUS XIII. prorſus extinguit.

Quum verò lis ita, ut diximua, excitata atque introducta, à pluribus annia agitaretur, piæ memoriæ Anteceſſor noſter Innocentius Papa XII. aam ulteriùs procedere vetuit; Unda hujusmodi controverſia adhuc reperitur & pendat indaciſa; Licèt pro Archiepiſcopo Salisburgenſi quædam Auditorum Palarii noſtri Apoſtolici deciſiones, ſive ſentantiæ cujuspiam renotia, vel alterius cujuscunque Romanæ Eccleſiæ Tribunalis aut Congregationis daputatæ, olim prodierint, Hinc nos dignam hujusmodi controverſiam reputantes, quæ tandem inter animarum Paſtores, quos Paolus Apoſtolua noluit eſſe litigioſos, parpetuò ſopiatur, & Pataviensis Eccleſia ob veterem, calebremque originem ſuam magni facienda, tranqoilla pace donata, in priſtinam ſusm exemptionem, atqua inſignia reſtituatur, val etiam denuò illuſtrata & poſtlimio antiquis ſuis privilegiis munita conſurgat, patamo Apoſtolicæ caritatia inſtinctu hujusmodi pacem atqua unitatem inter primarios illuſtrium Eccleſiarum Antitiſtas confoveri impoſterum peroptantes, omnia & ſingula huc usqua præmiſſa, tanquam verè Nobis expoſita ac ſatis probata & oſtenſa, accipientes, ut cariſſimi etiam in Chriſto Filii noſtri, Caroli, Hiſpaniarum Catholici, & Romanorum Regis illuſtris, atque Imperatoris electi, ferventibus votis obſecundemus, quæ per dilactum Filium noſtrum Alvarum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Tituli Sancti Bartholomæi in Inſula Preabyterum Cardinalem, Cienfuegos nuncupatum, apud Nos Eccleſiarum Germaniæ Comprotectorem, itentidem Nobis expoſita innotuarunt, motu proprio, ex certa ſcientia & deliberata voluntata noſtra, deque planitudine Apoſtolicæ potaſtatia omnem hujusmodi litem & cauſam, à multis annis indaciſam adhuc pendentam, & quamcunque aliam controverſiam, de præmiſſis quomodolibet hactenus excitatam, ſiva excitandam, ad Nos Apoſtolica auctoritate avocantes, extinguimus & abolemus, atque ad Nos ipſos avocatam, extinctam & abolitam eſſa volumus & daclaramus, na amplius dicatur: *Unde bella & lites in vobis?* Qua in re Anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum exempla præ oculis habemua, qui diuturnas hojusmodi litea inter inſignium Eccleſiarum Antiſtites olim axortas, & plurium Sæculorum ſpatio agitatas, ſua auctoritate extinxarunt. Ita enim piæ memoriæ Antacaſſor noſter Alexander Papa III. litigia intat Patriarchas Aquilejenſem & Gradanſem ſua auctoritate ad finem perduxit; Ita felicia recordationis Anteceſſor quoque noſtat Innocentius Papa III. inter Turonenſem Archiapiſcopum & Dolenſem in Britannia minori Antiſtitem lites & contentiones diremit. Ita denique ſimilis memoriæ Nicolaua Papa V. jurgiis & quæſtionibus inter Gradenſem Patriarcham, & Olivolanſam ſeu Caſtellanum tunc civitatia Venetiarum Epiſcopum, ſupremum finem impoſuit.

r. Timoth, III, 3.

Jac, 1.4.

VI. Epiſcopos Pataviensis a Metropoli & Legatione Salisborgenſi eximitur, Pallii & Crucis

Noa igitur præeuntibus hia exemplis inſtructi, ut omnia oceſſio quorumcunque diſſidiorum & contentionom intar Salisburgenſem Archiapiſcopum & Pataviensem Epiſcopum, nunc & pro tempore perpetuis futuris temporibua è medio tollatur, interque utriusque Eccleſiæ Capitula & Canonicoa, ſacrosque Miniſtros & cæteros quoscunqua, etiam ſpeciali mentione dignos, in lite & caoſa præ-

diƈtis

Anno 1728.

præviæ ferendæ privilegio ornatur cum obligatione, Archiepiſcopum Salisburgenſem quoad Concilia Provincialia tantum, in ſuum Metropolitam ſibi eligendi.

dictis rem habentes, ſeu quomodocunque ſe habere commendentes, perpetuum ſilentium auctoritate Apoſtolica imponimus, diſtrictè præcipientes, & omninò inhibentes, ne deinceps iidem ſe invicem, vel quisquam illorum alterutrum vexare, perturbare & moleſtare audeat ſive præſumat ſub pœnis noſtro & Succeſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium arbitrio infligendis, Idque perpetuis futuris temporibus ab utraque parte debere obſervari volumus & ſancimus. Præterea ob eximiam præſtantiam, quâ Sedes Epiſcopalis Pataviensis, aliàs Archiepiſcopalis, Laureacenſis olim fuit honeſtata, ſuper his maturâ & ſeriâ animi noſtri cogitatione excitati, ad ejusdem Eccleſiæ honorificentiam & dignitatem Pontificalem magis augendam, atque intuitu meritorum erga Nos & Apoſtolicam Sedem Venerabilis Fratris noſtri Joſephi Dominici Pataviensis Epiſcopi, ſanctiori diſciplina & domus Dei zelo præcipuè commendandi, eundem Joſephum Dominicum, atque ejus legitimos Succeſſores Eccleſiæ Paſſavienſis Epiſcopos pro tempore exiſtentes, qui inter Germanici Imperii Principes non infimum locum habent, tenore præſentium in jus Pallii de corpore beati Petri ſumendi, ſtatisque diebus & locis adhibendi, & Crucis præviæ ferendis, quibus olim Archiepiſcopi Laureacenſes & Patavienſes Epiſcopi potiti fuerunt, in perpetuum Apoſtolica auctoritate integramus & reſtituimus, ſive Archiepiſcopalia inſignia, Pallium & Crucem eidem Joſepho Dominico Epiſcopo, ejusque Succeſſoribus denuò in perpetuum concedimus, atque indulgemus, ita ut idem Joſephus Dominicus Epiſcopus & ejus Succeſſores Archiepiſcopalium hujusmodi inſignium ornatu & plenitudine liberè & licitè uti poſſint & valeant eo modo, quo Ticinenſis & Locenſis Eccleſiarum Antiſtites uti conſueverunt. Ad hæc eundem Joſephum Dominicum Epiſcopum, ejusque Succeſſores & Eccleſiam Patavienſem, Capitulum & Canonicos, totamque ejus Diœceſim, Clerum & Populum & quascunque Prælaturas, Dignitates, Perſonatus & Officia ac Beneficia Eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, Sæcularia & Regularia quorumvis Ordinum in Civitate & Diœceſi Patavienſi inſtituta, vel impoſterum canonicè inſtituenda, quibuscunque nominibus cenſeantur, unà cum omnibus eorum juribus & pertinentiis, bonisque mobilibus & immobilibus, quæ nunc poſſident, & deinceps, favente Domino, poſſidebunt, & acquirere poterunt, ab omni & quacunque ſubjectione, juriſdictione, ſuperioritate, dominio, poteſtate & Metropolitico jure Eccleſiæ Salisburgenſis, ac illius Archiepiſcopi & Succeſſorum quorumcunque, nec non à jure Legationis Apoſtolicæ in Provincia Salisburgenſi tenore præſentium eximimus, ſubtrahimus & liberamus, perpetuisque futuris temporibus undequaque eximi, ſubtrahi ac liberari volumus; Eundemque Joſephum Dominicum Epiſcopum, illiusque Eccleſiam Patavienſem, Capitulum & Canonicos, Clerum & Populum, nec non quascunque Perſonas ac Beneficia prædicta, totamque ejus Diœceſim Patavienſem in jus & proprietatem Sedis Apoſtolicæ, & ſub ejus & noſtra ſpeciali & immediata protectione ſuſcipimus, Nobisque & Romanis Pontificibus Succeſſoribus noſtris, nullo medio, in perpetuum ſubeſſe decernimus atque ſtatuimus. Volumus tamen & expreſsè præcipimus & mandamus, ut eidem Epiſcopo Patavienſi onus incumbat eligendi Archiepiſcopum Salisburgenſem pro ſuo Metropolitano ad Concilii Tridentini, atque etiam ultimi noſtri Romani tenorem, cum obligatione conveniendi ad Concilia Provincialia tantum, ab eodem Archiepiſcopo indicenda, Quæ quidem electio Metropolitani Salisburgenſis eundem Patavienſem Epiſcopum ejusque Succeſſores afficere & obligare omninò intelligatur, ita ut ille vel illi nullum alium, niſi Salisburgenſem Archiepiſcopum eligere valeant, & ad Concilium Provinciale prædictum accedere omninò teneantur.

Anno 1728.

VII. Patavienſis Epiſcopus atque ejus Succeſſores harum Literarum conceſſione perpetuò fruantur.

His ergo ſtabilitis atque hac noſtra Conſtitutione firmatis, decernimus, Patavienſem Epiſcopum, & quoscunque ejus Succeſſores, ad Patavienſis Eccleſiæ Cathedram impoſterum provehendos, in his, quæ præſentibus noſtris decernuntur, per nullum Patriarcham, Archiepiſcopum, Epiſcopum, aliasve Perſonas, quacunque alia auctoritate, dignitate & præeminentia fulgentes, quovis prætextu, colore vel ingenio publicè vel occultè, directè vel indirectè, ullo pacto impediri, turbari, moleſtari vel inquietari unquam poſſe aut debere; Præſentesque ſemper & perpetuò validas & efficaces eſſe & fore, ſuosque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere debere; Atque ab omnibus & ſingulis, ad quos nunc ſpectat, atque impoſterum ſpectabit, eas firmiter & inviolabiliter obſervandas eſſe, & nullo unquam tempore ex quocunque capite, vel cauſa, quantumvis legitima & juridica, etiam propterea quod Venerabilis Frater noſter Archiepiſcopus Salisburgenſis, ſive alii cujuscunque dignitatis, gradus, conditionis & præeminentiæ habeantur, in præmiſſis & circa ea, quomodolibet quavis ex cauſa, ratione, actione vel occaſione, jus & rem habentes vel habere ſe prætendentes, præmiſſis non conſenſerint, neque ad ea vocati, citati & auditi fuerint, nec eis conſenſum ullo modo præſtiterint; Imò fortaſſe illis contradicentibus, cauſæ, propter quas præſentes prodierunt, adductæ, oſtenſæ & probatæ non fuerint; De ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis ſive invaliditatis, aut intentionis noſtræ, vel quolibet alio quantumvis magno & ſubſtantiali, excogitato, inexcogitabili, & ſpecificam atque individuam mentionem requirente defectu, ſive etiam ex eo, quod in præmiſſis, eorumque aliquo ſolemnitates & quævis alia ſervanda atque adimplenda, ſervata & adimpleta non eſſent vel fuerint, aut ex quocunque alio capite, à jure vel facto, aut ſtatuto vel conſuetudine aliqua reſultante, ſeu quocunque alio colore, prætextu, ratione vel cauſa, etiam in Corpore Juris expreſſa, occaſione, aliave quacunque cauſa, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmiſſorum neceſſeriò exprimenda foret, aut propterea quòd de voluntate noſtra, cæterisque ſuperiùs expreſſis nullibi appareret, ſive aliàs probari non poſſet, notari, invalidari, retractari, inque jus vel controverſiam vocari, ſive ad terminos juris reduci, vel contra illas reſtitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam & terminos juris, aut aliud quodcunque juris, facti, gratiæ vel juſtitiæ remedium impetrari, ſeu quomodolibet, etiam motu pari conceſſo, aut impetrato vel promulgato, uti, aut ſe juvare in judicio vel extra poſſe; Atque ipſas præſentes ſub quibuscunque ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis diſpoſitionibus, etiam per Nos ipſos & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, prædictamque Apoſtolicam Sedem, etiam motu pari & conſiſtorialiter ex quibuslibet cauſis, & ſub quibusvis verborum tenoribus & formis, & cum quibuscunque Clauſulis & Decretis, etiamſi de eisdem præſentibus, earumque toto tenore & data ſpecialis mentio fieret, pro tempore factis & faciendis, conceſſis, & concedendis, minimè comprehendi.

VIII. Hæ Literæ in priſtino ſuo robore ſemper conſiſtant.

Sed eas, tanquam ad majorem divini cultus amplificationem & Eccleſiarum tranquillitatem & pacem à Nobis editas, ſemper & omninò excipiendas, & quotiescunque emanabunt, toties in priſtinum & validiſſimum, atque eum, in quo antea quomodolibet erant, ſtatum reſtitutas, repoſitas, & ple-

nariè

nariè integratas eſſe decernimus: Ac denuo, etiam ſub quacunque poſteriori data à Patavienſi Epiſcopo nunc, & pro tempore exiſtente, & quandocunque eligendo, conceſſas eſſe & fore; Sicque & non aliàs per quoſcunque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardineles, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, & alios quoſcunque, quâvis auctoritate, poteſtate, prærogativâ & privilegio, honore & præeminentiâ fulgentes, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter juditandi & interpretandi facultate atque auctoritate, in quocunque judicio atque inſtantia judicari & definiri debere; Et quidquid ſecus ſuper hic à quoquam quâvis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, non obſtantibus noſtra & Cancellariæ Apoſtolicæ regulis de jure quæſito non tollendo, ac etiam in univerſalibus, provincialibus & ſynodalibus Conciliis, editis vel edendis, ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, nec non Salisburgenſis & Patavienſis Eccleſiarum bujusmodi, etiam juramento, coofirmatione Apoſtolica, vel quâvis firmitate aliâ roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis & Literis Apoſtolicis eis, & earum cuilibet, nec non illarum, & cuilibet earum Archiepiſcopo & Epiſcopo ac Capitulo & Canonicis, aliisque Superioribus & Perſonis ſub quibuscunque verborum tanoribus & formis, & cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficaciſſimis atque inſolitis clauſulis, irritantibusque, atque aliis decretis in genere vel in ſpecie, aut aliàs in contrarium præmiſſorum quomodocunque conceſſis, confirmatis & innovatis.

IX. Derogatio quibuscunque aliis ſtatutis.

Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes, mentio, ſeu quælibet alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret; Illorum omnium & ſingulorum tenores, formas, cauſas & occaſiones, præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis, inſertis, ſervatis & ſpecificatis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum motu ac poteſtatis plenitudine prædictis ſpecialiter expreſsè & pleniſſimè derogamus, & derogatum eſſe volumus & mandamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

X. Nemo has Literas infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, abſolutionis, litis extinctionis, avocationis, ſilentii impoſitionis, reſtitutionis, integrationis, novæ conceſſionis, indulti, exemptionis, decreti, derogationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXXVIII. Kal. Junii, Pontificatue noſtri anno quarto.

P. Cardinals Prodatarius.
F. Cardinalis Oliverius.

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

Lucas Martinettus.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

XLV. Conſtitutio, quâ ſtatuitur ac declaratur eis, qui poſt Vota ſimplicis, ante tamen ſolemnem Profeſſionem à Societate JESU ab ejusdem Præpoſito Generali, juxta facultatem ſibi à Sede Apoſtolica conceſſam, dimittuntur, nulla ab eadem Societate deberi alimenta, aut congruam ſubſtentationem, licèt dum in ea viverent, titulo religioſæ paupertatis, ad ſacros etiam Presbyteratûs Ordines promoti fuerint.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

INJUNCTI Nobis divinitùs Paſtoralis Officii ratio poſtulat, ut in his Apoſtolicæ noſtræ ſolicitudinis partes libenter interponamus, per quæ Religioſorum Virorum in Vinea Domini excolenda ſtrenuè laborantium, propriæque, & alienæ animarum ſaluti jugiter incumbentium quieti, atqua tranquillitati opportunè conſulitur. Cùm itaque, ſicut accepimus, Societatem Jeſu multoties antehec moleſtari, ac in judicium trahi contigerit ab eis, qui poſt exactum probationis biennium, ac vota ſimplicia in eadem Societate emiſſa, ante tamen ſolemnem profeſſionem, per illius Præpoſitum Generalem juſſis, ac rationalibus de cauſis juxta facultates ſibi à Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtrie attributae ex ipſa Societate dimittebantur, alimenta ſcilicet, ſeu congruam ſubſtentationem ſibi à dicta Societate deberi, & conſequi prætendentes, propterea quòd, dum in illa degebant, ad Sacros Ordines abſque Beneficio Eccleſiaſtico, & Patrimonio, ſed religioſæ paupertatis titulo promoti fuiſſent; Licèt autem ſatis perſpectum, exploratumque ſit, æqui boniqne rationi nusquam conſentaneum eſſe, quòd Societas præfata, quæ in illis amandandis jure ſuo utitur, alimenta, ſeu ſubſtentationem hujusmodi ſuppeditandi oneri obnoxia remaneat, minusque, quòd ipſi ex ſua culpa, quæ dimiſſioni cauſam præbet, utilitatem, & commodum reportent, atque ita pluries à Congregatione pro tempore exiſtentium S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum re accuratè diſcuſſâ decretum, ac reſolutum fuerit; Nihilominus facilè evenire poſſit, ſimiles quæſtiones inpoſterum quoque, non ſine prædictæ Societatis perturbatione, ac diſpendio moveri, ſeu inſtaurari, niſi ejus aditus præcludatur. Hinc eſt, quod Nos eandem Societatem Jeſu, quam ob ſingularia ſua in hanc Sanctam Sedem merita, peculiari Apoſtolicæ dilectionis proſequimur affectu, à quacunque lite, & moleſtia, quæ exinde deinceps oriri poſſet eximere, ac omnem deſuper controverſiæ occaſionem ſubmovere cupientes, ipſamque Societatem ſpecialis favore gratiæ proſequi volentes, motu proprio, ac ex certa ſcientia, & matura deliberatione noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hâc noſtrâ perpetuò valiturâ Conſtitutione ſtatuimus, ac declaramus memoratam Societatem Jeſu non teneri, nec obligatam eſſe ad ullam ſubminiſtrationem, ſive congruæ ſubſtentationis, ſive alimentorum, ſive alio quocunque titulo, & cauſa illis faciendam, qui poſt biennium probationis, & emiſſionis Votorum ſimplicium, extra dictam Societatem à ſuis Superioribus ejiciuntur, tametſi dum in ea permanebant, ad Sacros etiam Præsbyteratus Ordines ſine Beneficio Ecclaſiaſtico, ac Patrimonio, & ad titulum religioſæ paopertatis promoti fuerint; Sicque, & non aliter in præmiſſis per quoscunque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Apoſtolicæ Sedis Nuncios, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon, quatenus opus ſit, prædictæ Societatis, illiusque

Anno 1728.

Collegiorum & Domorum, aliisve quibusvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præſentium Literarum transſumptis ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici vel Secretarii dictæ Societatis ſubſcriptis, & ſigillo Præpoſiti Generalis ejuſdem Societatis, ſeu alterius perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in Judicio & extra illud adhibeatur, quæ præſentibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ aud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 14. Junii MDCCXXVIII. Pontificatus noſtri Anno quinto.

F. Card. Oliverius.

XLVI. Conſtitutio de beata Margarita à Cortona in Tuſcia, *Sorore* tertii Ordinis Minorum, Sanctarum mulierum canoni adſcripta die 16. Maji A. D. 1728.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Mariæ Magdalenæ pœnitentia ſummè laudata.

SAnctitate & doctrinâ admirandus & verè magnus Anteceſſor noſter Gregorius, Romanus Pontifex, Mariæ Magdalenæ pœnitentiam recogitans, flendum magis, quàm dicendum exiſtimavit, ratus, hujus peccatricis lacrymas vel ſaxea pectora ad exemplum pœnitendi emollire poſſe; quippe quæ conſideravit quid fecit, noluitque moderari quid faceret. Super convivantes ultro ad Jeſum acceſſit, non juſſa venit, lacrymasque inter epulas obtulit, ut omnes diſcerent, quo dolore arderet, quæ flere & inter epulas poſſet. Marcus Evangeliſta ex ea ſeptem dæmonia, quibus univerſa vitia deſignarentur, ejecta fuiſſe teſtatur. Quia vero turpitudinis ſuæ maculas adſpexit, ad fontem miſericordiæ lavanda cucurrit, nec convivantes erubuit. Quum enim ſemetipſam intus graviter erubeſceret, nihil quod foris verecundaretur, eſſe putavit. Gregorius ergo Mariam venientem & Chriſtum Dominum ſuſcipientem miratus eſt, quod eam per miſericordiam ille intus traxiſſet, qui foris per manſuetudinem ſuſcipere non fuit dedignatus.

II. Sancta Margarita Cortonenſis cum Sancta Maria Magdalena collata.

Hæc Nos animo revolventes, beatæ Margaritæ à Cortona, quam modò ſolemni Eccleſiæ Romanæ cæremoniâ, ſanctarum mulierum canoni adſcripſimus, æquè ac Evangelicæ illius Magdalenæ vitam, ſibi invicem reſpondere animadvertimus, ut in utraque naturam humanam primi peccati labe corruptam, noviſque culpis fœdatam intueamur; in utraque divinæ gratiæ prodigia veneremur, quæ Margaritam æquè ac Magdalenam cum lacrymis ad pedes Redemptoris noſtri perduxit: quas quidem lacrymas ille utrique intus infudit, qui utramque foris benignè complexus eſt. Etenim Margaritam quoque per compunctionis ſpiritum is dono lacrymarum inſtruxit, qui eam exterius ad veniam ſub venerando tertii Ordinis Minorum inſtituto poſtea ſuſcepit. Hæc verò peccatrix, quæ ad Deum confugiens & plorans, nos fideliter exprimit, ſi, ejus pœnitentiam imitantes, ad Dominum poſt peccata cum lacrymis redeamus, hoc loco poſtulat, ut de priori vita, deque poſteriori ejus ſanctitate ad Chriſtifidelium inſtitutionem & ſolatium aliqua referamus.

III. Margaritæ ortus, vita peccatrix, converſio & pœnitentia.

Margarita, quæ Cortonenſis, à loco dormitionis, vulgò appellatur, Laviani oppidulo Diœceſis Cluſinæ in Tuſcia ortum habuit anno Domini milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſecundo. Primis adoleſcentiæ ſuæ annis mundi voluptatibus capta, in Montis Politiani civitate peccatrix vanam & lubricam vitam duxit, longo perditi juvenis contubernio turpiter uſa, filiumque ſuſcepit, qui poſtea ſanctè educatus, Minorum regulæ ſe addixit æquè ac mater, quæ tandem ex vita malè anteacta intimo animi dolore confixa & pœnitens, ad Dominum converſa eſt. Quum enim impurum amaſium ab hoſtibus fœdè transfoſſum, & diu ab ſe fruſtra expectatum, indicio canis in fovea ſub ſtrue lignorum tumulatum fortuitò reperiſſet, illicò facta eſt manus Domini ſuper eam, quæ magno culparum ſuarum mœrore tacta, exiit foras & flevit amarè. Itaque ad parentes reverſa, quos, poſt carnem ſuam abiens, jam dudum dereliquerat, ob culpas ſuas triſtis, atque imbre lacrymarum perfuſa, iterum excipi flagitavit. Crine detonſo, neglectoque capite, quod cultu & pompâ pridem ornare conſueverat, pullâque veſte contecta, erroribus ſuis, mundique illecebris ſupremum funus indixit, ſecumque animo reputans, quàm graviter Deum læſiſſet, vehementi ejulatu illius miſericordiam aſſiduè deprecata, inque ædibus Deo ſacris fune ad collum alligato humi procumbens, omnes, quos antea moribus ſuis palam offenderat, veniam exoravit. Deus, ut de Margaritæ conſtantia periculum ſumeret, novercæ furiis & immanibus contumeliis eam foras trudi permiſit; quamobrem humani generis hoſte inſidias eidem ſtruente, Cortonam profecta eſt, tertii Ordinis Minorum, ibi ſanctitatis laude florentium, inſtituto, quod pœnitentium appellant, nomen datura. Iſtic in cinere & cilicio ab ſe læſam Dei majeſtatem placare ſtuduit, ſordes peccatorum magno luctu, jejuniis & flagris abolere conata, donec poſt triennale virtutum experimentum, digna tandem habita eſt, quæ ejuſdem tertii Ordinis Minorum cingulum atque indumentum ſuſciperet. Uberes exinde lacrymæ ei familiares fuerunt atque ima ſuſpiria, tantâ animi contritione ducta, ut diu elinguis conſiſteret. Lectulum nuda humus, cervical lapis aut lignum porrexit; atque ita noctes inſomnes in cœleſtium meditatione trahere conſuevit, corpus, proditorem ſuum dicere ſolita, quod inſtar jumenti laſſitudinem & infirmitatem obtenderet, ne juſtum onus ſubiret. Sic permultis vigiliis atque abſtinentiis attrita, ſpiritu potentior evaſit, nullum amplius pravum deſiderium perpeſſa, dum bonus ſpiritus promptior infirmam carnem ad ſubeundos labores erigebat.

IV. Dæmonis inſidias vincit.

Sed ſpiritus inimicus, ubi tantæ pœnitentiæ in tenella femina rigorem vidit, totus contremuit, utque eam à propoſito everteret, verba malitiæ interponens, rurſus inſidiator acceſſit, ſupra cæteros eam agere cenſatus. Sed mulier fortis, hoſtem ex verbis detectum, ſemel atque iterum invicta repulit, dum vanæ etiam gloriæ lenocinium ei ſubdolus inferre tentavit: quod ipſa perhorreſcens, præteritos mores ſuos per vicos & plateas Cortonenſis civitatis altâ voce accuſare non deſtitit, omni ſupplicio ſe ream inclamans, idem præ ſummo divinæ offenſionis

Digitized by Google

ANNO 1728.

dolore abbi factura, ubi palam peccaverat, quum Montem Polirianum petere vellet, niſi eam Confeſſarius ab itinere provido conſilio deterruiſſet: qui pariter interceſſit, ne in ſpecioſam faciem, olim impuri amoris cauſam, ſæviret, ægre ferens ſuam formam longa carnis maceratione non aboleri.

V. Miris gratiis à Deo donata.

His ergo, aliisque magnæ pœnitentiæ argumentis Margarita ſuorum criminum labe expiata, atque ita de ſe triumphatrix, ut ſenſus plana omnes à mundi illecebris cuſtodiret, oculosque attollera, vultusque hominum præ verecundia conſpicere nunquam auderet, digna facta eſt, quæ ſæpe Domini conſuetudine frueretur; ipſa tamen eo ſemper humilior, quo majori eam Chriſtus amore dignabatur. Ejusdem quoque Chriſti & Virginis matris dolorum, quod ipſa ardenter expetierat, particeps facta, cunctis ſenſibus deſtituta & verè mortus interdum viſa eſt.

VI. Miracula.

Tanto præterea & tam miro lumine illuſtrari meruit, ut cordium ſecreta, quod unius Dei eſt, rimaretur, & conſcientias hominum apertiùs inſpiceret; peccata in remotis etiam partibus Deum offendentium cum dolore & lacrymia retegeret, malos à vitiis retrahens, probosque meliores efficiens: qood ingenti caritate inflammata identidem egiſſa comperta eſt. Ægris ad ſe venienobus ſalutem à Domino imperrabat, atrociter à Dæmone obſaſſos, fuſia ad Deum precibus liberavit. Puerum defunctum, lugente matre, ad vitam reduxit. Sub piæ memoriæ Deceſſore noſtro Nicolao Papa IV. imminentes bellorum tumultus aſſiduis orationibus ſedavit. Denique ſummæ pietatis operibus, vivos & mortuos ſibi demeruit. Neque interim, tot ſanctis operibus occupata, de rigore, quo aſſiduè corpus ſuum exarcebat, quidquam remiſit, aut à ſtudio cœlaſtia meditandi ſe avelli paſſa eſt, in utroque vitæ genere planè admiranda, utramque ſororam Magdalenam & Martham referens.

VII. Piè obiit.

Tandem pro ſe Dominum orans, ut ex hac valle lacrymarum ſurſum in cœleſtem patriam duci permitteretur, exaudita eſt oratio ejus, die atque hora dormitionis ei patafactis. Tres ergo ſupra viginti annos Deo fideliter ancillata, meritisque & laboribus plena, ac cœleſtibus donis cumulata, cœpit corporis viribus deſtitui, perque dies decem & ſeptem nullo cibo, ſed divinis tantum colloquiis refecta eſt. Supremi tranſitus hora advenienta, ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacramentis ritè ſuſcaptis, anno ætatis qoinqoageſimo, vultu hilari atque oculis in cœlum converſis, octavo Kalendas Martias, qui eſt dies feſtus Cathedræ Antiochanæ beati Petri Apoſtoli, anno ſalutis milleſimo ducenteſimo nonageſimo ſeptimo, ſuæ converſionis viceſimo tertio, felix migravit ad Dominum.

VIII. Corpus incorruptum, & miro odore perfuſum, A ſummis Pontificibus ſanctitatis laude ornatur.

Ipſâ horâ, qua nova hæc Magdalena ad ſuperos evolavit, ſummi Dei gloria atque omnipotentia cœpit in ea manifeſtari. Tiferni enim ad Tiberim quidam cœleſtibus meditationibus raptus, ejus animam aliis permultis ex purgatorio eductis ſociatam ingenti lætitia in cœlum efferti conſpexit. Corpus miro odore perfuſum, copioſâ populorum frequentiâ accurrente, in æde beati Baſilii, quæ eſt Fratrum Minorum, jamque ab eadem Margarita appellatur, depoſitum eſt, ſtatimque compluribus miraculis coruſcavit, quæ coram gentili noſtro Neapoleone Sancti Hadriani Diacono Cardinali, Apoſtolicæ Sedis in Italia Legato, ſub recolendæ memoriæ Deceſſore noſtro Clemente Papa V. ſcripta & comprobata fuerunt: Quibus denuò rite diſcuſſis, ac ſtupendo illo prodigio, quo Dei famulæ corpus Cortonæ adhuc vegetum, incorruptum, illæſum, ſuavique odore perfuſum ab omnibus colitur, permotus felicis recordationis Anteceſſor noſter Leo Papa X. qui illud venerabundus coram ſuſpexerat, Litteris Apoſtolicis octavo idus Februarias anni milleſimi quingenteſimi decimi quinti Florentiæ vulgaris, conceſſit, ut Margaritæ natalis Cortonæ, inque tota ejus Diœceſi ſolemni cultu celebraretur, ſacræque ejus exuviæ omnium venerationi, ipſo, quo deceſſit die, exponerentur. Mox anno inſequenti plenariam peccatorum indulgentiam, ſacram ædem, ubi quieſcit, viſitantibus largitus eſt. Eam deinde ſimilis memoriæ Deceſſor noſter Urbanus Papa VIII. beatarum mulierum Catalogo adſcripſit, quum alii ejus, noſtrique Deceſſores Romani Pontifices Bonifacius IX. & Eugenius IV. jampridem ſanctitatis laudem ei tribuiſſent. Ipſe etiam Urbanus Officium in ejus honorem toti ordini Minorum celebrandum conceſſit, ac tandem alius piæ recordationis Deceſſor noſter Clemens Papa IX. cum Beatæ elogio eandem Martyrologio Romano inſeri juſſit, adprobante id poſtmodum ſimilis quoque memoriæ Clemente Papa XI.

ANNO 1728.

IX. Sanctarum canoni adſcribitur.

Quum ergo toties diſcuſſa & comprobata fuiſſet Beatæ mulieris ſanctitas, nos tandem Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium ſacris Eccleſiæ ritibus examinandis præpoſitorum ſuffragia de Margarita in ſanctarum mulierum canonem referenda, ut tantæ rei gravitas poſtulabat, diſtinctim audituri, eos de more coram nobis congregari mandavimus. Hi vero omnes Dei famulam ob Chriſtianarum ejus virtutum excellentiam, & complurium miraculorum, quibus poſt conceſſum ab hac Sede Apoſtolica ei cultum, magnus Dominus potentiam ſuam per ejus interceſſionem manifeſtare dignatus eſt, ſanctarum mulierum faſtis adnumerandam uno ore cenſuerunt. Quare omnibus veteri Eccleſiæ diſciplinæ reſpondere compertis, inque tribus Conſiſtoriis & plenario conventu eorumdem Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, atque etiam Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum nobiſcum in Urbe præſentium, rite perpenſis, unanimi eorumdem ſententiâ per Sedis Apoſtolicæ Notarios coram nobis ipſis exceptâ, Regumque ac virorum Principum, & totius Ordinis Minorum enixis precibus pro Margarita in Sanctarum mulierum non Virginum nec Martyrum, Canonem referenda, jamdudum Apoſtolicæ Sedi porrectis, poſt tantæ rei perficiendæ ſolemnem diem à Nobis indictam, perque Orationes, jejunia & eleemoſynas omnipotentis Dei opem pro hac re ferventiſſimè imploratam, nos demum univerſis, quæ ex Anteceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum conſtitutionibus, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ diſciplina, peragenda erant, omni religione peractis, hac ipſa die ſolemni Pentecoſtes, una cum iiſdem Venerabilibus Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac utriusque Cleri & populi frequentia, in Sacroſanctam Baſilicam Principis Apoſtolorum Deo ſupplicantes convenimus, ubi ſemel, iterum & tertiò pro Beata Margarita à Cortona tertii Minorum Sorore in Sanctarum mulierum non Virginum nec Martyrum canonem referenda precibus nobis porrectis per dilectum Filium, Fratrem Laurentium S. R. E. Tituli Sanctæ Mariæ de Aracœli Presbyterum Cardinalem, Cozzam nuncupatum, poſt decantatas ſacras Orationes, & Spiritus Sancti gratiam humillimè invocatam, ad honorem Sanctæ & individuæ Trini-

tatis,

Anno 1728.

tatis, fidei Catholicæ exaltationem, & Chriſtianæ religionis augmentum, auctoritate Domini noſtri Jeſu Chriſti, & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli, ac noſtrâ, maturâ deliberatione præhabitâ, & divinâ ope ſæpius imploratâ, de eorumdem Venerabilium Fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Patriarcharum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nobiſcum in plenario Conventu Baſilicæ Vaticanæ ibidem præſentium, conſilio & unanimi conſenſu, Beatam Margaritam à Cortona tertii Ordinis Minorum Sororem, de cujus ſanctitate, fidei ſinceritate & ceterarum virtutum ac miraculorum excellentia plenè conſtabat & conſtat, Sanctam eſſe decrevimus & definivimus, Sanctarum mulierum non Virginum nec Martyrum canoni adſcripſimus & adſcribendam eſſe decrevimus, prout præſentium tenore definimus, decernimus & adſcribimus, eamdemque per univerſos Chriſtifideles, tamquam verè Sanctam, honorari mandavimus & mandamus, ſtatuentes, ut ab Eccleſia univerſali in ejus honorem ædes ſacræ & altaria, in quibus incruentum ſacrificium Deo offeratur, ædificari & conſecrari, & quotannis octavo Kalendas Martias, quo die ad cœleſtem patriam evolavit, ejus feſta ſolemnia, ut ſanctæ mulieris non Virginis nec Martyris, pia devotione recoli poſſint.

X. Indulgentiæ viſitantibus ejus corpus conceſſæ.

Inſuper eadem auctoritate omnibus Chriſtifidelibus verè pœnitentibus & confeſſis, qui eodem die feſto ſingulis annis ſepulcrum, ubi ejus corpus incorruptum atque integrum & ſuavi odore perfuſum adſervatur, piè viſitaverint, annum & quadragenam, iis vero, qui in octava ejuſdem feſti, quadraginta dies de injunctis ſeu quomodolibet eis debitis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxavimus & relaxamus.

XI. Summus Pontifex Miſſam celebrat in honorem ſanctæ Margaritæ.

Poſtremò gratiis Deo actis, quòd Eccleſiam ſuam inſigni hoc, novoque luminari illuſtrare voluerit, cantatâ in honorem beatæ Margaritæ à Cortona, ſolemni oratione, in ara maxima ſupra confeſſionem beati Petri Principis Apoſtolorum Sacroſanctum Miſſæ ſacrificium celebravimus, omnibusque Chriſtifidelibus ibidem præſentibus, plenariam omnium peccatorum indulgentiam conceſſimus.

XII. Gratiæ Deo actæ ob eam Sanctarum numero adſcriptam.

Decet igitur, ut pro tam peculiari, inſignique beneficio, cœlitus nobis conceſſo, benedicamus & glorificemus omnium bonorum auctorem, in trinis perſonis unum Deum, cui eſt honor & gloria in ſæcula, aſſiduis precibus ab eo poſtulantes, ut per interceſſionem electæ ſuæ Margaritæ, à peccatis noſtris indignationem ſuam avertens, oſtendat nobis faciem miſericordiæ ſuæ, immittatque timorem ſui ſuper gentes, quæ non cognoverunt eum, ut tandem cognoſcant, quia non eſt alius Deus, niſi Deus noſter.

XIII. Hæ literæ ubique fidem obtineant.

Ceterum quia difficile foret, præſentes noſtras litteras ad ſingula loca, ad quæ opus eſſet, deferri, volumus, ut earum exemplis, etiam impreſſis, manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ.

XIV. Nemo hanc paginam infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ definitionis, decreti, adſcriptionis, relationis, mandati, ſtatuti, relaxationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo octavo, 16. Kalendas Junias, Pontificatus noſtri anno quinto.

Anno 1728.

✠ Ego Benedictus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Ego Franciſcus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Barberinus.

✠ Ego Petrus Epiſcopus Sabinenſis Cardinalis Ottobonus S. R. E. Vice-Cancellarius.

✠ Ego Laurentius Epiſcopus Tuſculanus Cardinalis Corſinus.

✠ Ego Joſeph Renatus Tituli Sancti Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Imperialis.

✠ Ego Ludovicus Tituli Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Picus de Mirandula.

✠ Ego Johannes Antonius Tituli Sancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis de Via.

✠ Ego Antonius Felix Tituli Sanctæ Balbinæ Presbyter Cardinalis Zondadarius.

✠ Ego Petrus Marcellinus Tituli Sanctæ Mariæ Tranſtiberim Presbyter Cardinalis Corradinus.

✠ Ego Curtius Tituli Sancti Euſtachii Presbyter Cardinalis Origus.

✠ Ego Melchior Tituli Sanctæ Mariæ Angelorum Presbyter Cardinalis de Polignac.

✠ Ego Nicolaus Tituli Sanctorum Nerei & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula.

✠ Ego Julius Tituli Sancti Chryſogoni Presbyter Cardinalis Alberonus.

✠ Ego Cornelius Tituli Sanctæ Cæciliæ Presbyter Cardinalis Bentivolus de Aragonia.

✠ Ego Lodovicus Tituli Sanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis Belluga & Moncada.

✠

✠

✠ Ego Johannes Baptiſta Tituli Sancti Stephani in MonteCœlio PresbyterCardinalis Salernus.

✠

✠ Ego Alvarus Tituli Sancti Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis Cienfuegos.

✠ Ego Bernardus Maria Tituli Sancti Bernardi ad Thermas Presbyter Cardinalis de Comitibus, major Pœnitentiarius.

✠ Ego Johannes Baptiſta Tituli Sancti Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis de Alteriis.

✠ Ego Vincentius Tituli Sancti Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra.

✠ Ego Proſper Tituli Sancti Calixti Presbyter Cardinalis Mariſuſcus.

✠ Ego Frater Auguſtinus Tituli Sancti Xyſti Presbyter Cardinalis Pipia Ordinis Prædicatorum.

✠ Ego Nicolaus Tituli Sanctæ Mariæ in Dominica Presbyter Cardinalis Coſcia.

✠

✠

✠ Ego Nicolaus Maria Tituli Sanctorum Johannis & Pauli Presbyter Cardinalis Lercarius.

✠

✠

✠ Ego Franciſcus Antonius Tituli Sanctæ Mariæ in Via Presbyter Cardinalis Fini.

✠ Ego Frater Gregorius Tituli Sancti Auguſtini Presbyter Cardinalis Selleri.

✠ Ego Frater Laurentius Tituli Sanctæ Mariæ de Aracœli Presbyter Cardinalis Cozza.

✠

✠

✠

✠

✠ Ego Frater Vincentius Ludovicus Tituli Sancti Pancratii Presbyter Cardinalis Gotti Ordinis Prædicatorum.

✠ Ego D. Leander Tituli Sancti Hieronymi Illyricorum Presbyter Cardinalis Porzia Ordinis Divi Benedicti.

✠ Ego Petrus Aloyſius Tituli Sancti Laurentii in Pane & Perna Presbyter Cardinalis Caraffa.

✠ Ego Joſeph Tituli Sanctæ Mariæ de Tranſpontina Presbyter Cardinalis Accorambonus.

✠

✠ Ego Laurentius Sanctæ Agathæ ad Montes Diaconus Cardinalis de Alteriis.

✠ Ego Carolus Sancti Angeli in Foro Piſcium Diaconus Cardinalis Columna.

✠

✠

✠ Ego Alexander Sanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Albanus.

✠

✠ Ego Nicolaus Sanctæ Mariæ ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice.

✠ Ego Antonius Sancti Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis Bancherius.

✠

J. B. Archiepiſcopus Niſibenus Subdatarius.

V I S A

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus,

Regiſtrata in Camera Apoſtolica.

Felix Franciſchinus R. C. A. Secretarius.

Conſtitutio pro Ordine Fratrum Minorum Sancti Franciſci.

Controverſiæ, & lites de Primatu, & Anterioritate, perpetuo ſilentio impoſito, extinguuntur: Quæ pro Univerſis Tertiariis in propriis domibus viventibus in Conſtitutione *Paterna Sedis* ſancita ſunt, denuò confirmantur, & Baſilicæ S. Mariæ de Portiuncula, & S. Franciſci Civitatis Aſſiſienſis ſub diverſis rationibus Ordinis Matrices decernuntur. XLVII.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Dilectis Filiis Miniſtro Generali totius Ordinis Fratrum Minorum Sancti Franciſci, nec non Generali Miniſtro Fratrum Conventualium ejuſdem Ordinis.

Dilecti Filii ſalutem &c. Qui pacem loquitur in plebem ſuam, & ſuper Sanctos ſuos, certam illam avertendæ contentionis viam, rationemque diſcipulis deſignavit, monitis, exemplisque ſuis eoſdem adhortatus, ut qui major eſſet inter ipſos, fieret ſicut minor, ac proinde eſſe contenderent, non præeminentiâ, & primatu, ſed miniſtrandi, ac ſubjacendi humilitate præceſſores. Hæc autem documenta B. Franciſcus Seraphici veſtri Ordinis Conditor, & ipſe mirabiliter arripuit, & expreſſit, & cuſtodiendæ patia firmamentum eſſe voluit alumnis ſuis, qui modeſtâ ipſâ Fratrum Minorum appellatione Evangelicam illam cæleſtis Magiſtri normam præ ſe ferentes, ſinceræ caritatis veræque Fraternitatis diſciplinam, & cultum per totam Chriſti Eccleſiam latiſſimè propagarunt. Nos igitur, quemadmodum uberes ex religioſiſſima inſtitutione Dominici agri proventus largitori Deo reique Catholicæ gratulamur; ita omnem dare operam debemus, ne diſſidia, & lites de loco, & dignitate bonam frugem ſuffocare poſſint, fraternamque concordiam diſcindere, aut perturbare. Porrò cum tres Conſtitutiones ediderimus pro inſtitutione, ac regimine Tertiariorum ejuſdem Seraphici Ordinis in propriis Domibus viventium, primam die 10. Decembris 1725. pro Fratribus Minoribus Regularis Obſervantiæ, quæ incipit: *Paterna Sedis Apoſtolicæ providentia.* alteram die 24. Maij 1726. pro Fratribus Minoribus, qui Cappuccini appellantur, quæ incipit: *Ratio Apoſtolici miniſterii*; tertiam denique die 5. Julii ejuſdem anni pro Fratribus Minoribus Conventualibus, quæ incipit: *Singularis devotio:* non ſine ingenti animi moleſtia reſcivimus, controverſias inter antedictas laudati Ordinis familias invaluiſſe de primatu, & antiquitate alterius præ altera, de multiplici erectione Congregationum Tertii Ordinis, deque tranſitu Tertiariorum unius Congregationis ad aliam, quæ cum religioſæ diſciplinæ detrimento, ſcandala etiam in populis ferere poſſint, & B. Patris Franciſci ſpiritum in diſcipulis ejus extinguere. Diſſenſionibus igitur, ac jurgiis aditum obſtruere, & neceſſariam regulari diſciplinæ pacem, & tranquillitatem fovere, aut reſtituere cupientes; Motu proprio, ex certa ſcientia, non ad oblatæ cujuſquam petitionis inſtantiam, inprimis omnes, & ſingulas de memoratis cauſis lites, & controverſias, utcunque, & in quacunque inſtantia ſuper his ortas, agitatas, & actu pendentes, coram quibuſcunque Judicibus, ac Tribunalibus, etiam ſpeciali mentione dignis, quorum nomina pro expreſſis haberi volumus, ad Nos avocantes, perpetuo ſilentio impoſito extinguimus, & abolemus. Præterea

quaſcun-

Anno 1728.

quaſcunque Indulgentias, Indulta, Privilegia, Prærogetivas, ſavores, exemptioues, libertates, extenſiones, & conceſſiones tàm in genere, quàm in ſpecia in memorata Conſtitutione, quæ iucipit: *Paterna*, Tertiariis Fratrum Minorum de Obſervantia tributas, & per alias ſuperiùs indicatas ad Tertiarioe Fratrum Minorum Conventualium, & Cappucinorum, eorumque Superiores extenſas, & emphatas, tenore præſeutium confirmamus, & approbemus, & quatenus opus ſit, ipſis Fratribus Conventualibus, & Cappucinis, eorumque Tertiariis, in iis tamen, quæ præfatæ noſtræ Conſtitutioni pro Obſervantium Tertiariis editæ non adverſantur, & uon aliàs, de novo concedimus; Mandantes potiſſimium, ut quæ iu ipſe circa erectionem unius duntaxat Congregationis Tertiariorum pro unaquaque Civitate, aut Loco, deque eorum tranſitu præſcripta, & ſancita ſunt, alus poſterioribus noſtris non obſtantibus, inviolabiliter obſerventur. Qeoniam autem à mente noſtra, & à propoſito memoratæ Conſtitutionis, quæ incipit: *Singuralis devotio*, prorſus alienum erat, ut Fratribus Minoribus Regularis Obſervantiæ quidquam ſui juris, aut poſſeſſionis erga Couventuales detraheremus, aut ipſis Fratribus Conventualibus majorem antiquitatem, out aliam quamcunque prærogativam præ Obſervantibus concederemus, motu pari & ſcientia ſimilibus decernimus & declaramus, verba & enunciationes, quæ antiquitatem & prærogativas ejusmodi reſpiciunt, nullius roboris, etqoe eo prorſus modo, ac ſi appoſita non eſſent, de cætero habenda ſore & eſſe; Imò pro totius præfati Ordinis tranquillitate & pace perpetuum ſilentium ſuper hujusmodi controverſie imponimus, & pro impoſito haberi volumus, & mandamus. Ne quis denique Baſilicam Beati Franciſci Civitatis Aſſiſienſis, ubi Sacrum ejus Corpus requieſcit, à Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris variis Privilegiis auctam, ita ſupra cæteras ejusdem Ordinis Eccleſias verbis aut ſcriptis extollat & efferat, ut debitus honor ac reverentia denagetur Baſilicæ Beatæ Mariæ de Portiuncula extra muros ejusdem Urbis, in qua conſtat Seraphicum Patrem inſtitutum ſuum inchoaſſe, præcipimus & mandamus, ut ambæ Baſilicæ, diverſis licèt rationibus, Beatæ Mariæ quidem propter Ordinis primordia, Aſſiſienſis verò propter ſacrum Corpus ſanctiſſimi Inſtitutoris, tanquam Ordinis Matrices eb omnibus Fratribus Minoribus agnoſcantur, & obſerventur, prout Romani Pontifices Prædeceſſores uoſtri aſſeruerunt, & conceſſerunt. Quascunque autem juris, verborumque ſolennitates noſtrâ auctoritate ſupplentes, & quibusvis in contrarium ſacientibus ampliſſimè derogantes; Quæ verò exprimenda eſſent pro expreſſis habentes, fore confidimus, ut familiis veſtris per hoc providentiæ noſtræ judicium priſtinam, veſtroque uomine dignam coocordiam partam eſſe gaudeamus, Veſtrum autem erit, ut pari vigilantia, ſtudioque curis noſtris obſequentes, indecoram importunamque altercationum, libellorumque licentiam, in eorum auctores diſtricte animadvertentes, ſedulò inhibeatis. Ac Vobis, Dilecti Filii, paternæ voluntatis pignus Apoſtolicam Benedictionem peramanter impertimur,

Datum Romæ apod Sanctum Petrum ſub Aonulo Piſcatoria die 21. Julii 1728. Poutificatus noſtri Anno quinto.

Carolus Archiep. Emiſſenus.

Loco ✠ Sigilli.

Anno 1728.

XLVIII.

Conſtitutio pro Fratribus Ordinis Prædicatorum, Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem exercentibus in Eccleſia Parochiali beatæ Mariæ & Sanctorum XII. Apoſtolorum Terræ Balneariæ Provinciæ Rheginæ in Brutiis, vulgo in Calabria ulteriori.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Summus Pontifex lites inter Eccleſiaſticas Perſonas extinguit.

Contentiooes & lites inter quaſcunque religioſas Familias, præſertim verò inter noſtri Ordinis Fratrum Prædicatorum, aliasque Eccleſiaſticas Perſonas, quæ quidem lites ſine graviſſimis incommodis & impenſis, atque divini cultus, animarumque Salutis detrimento fieri nequaquam poſſunt, ad Nos pertinet extinguere, & prorſus eliminare, quemadmodum Pontificii muneris noſtri ratio ſusdet, ut jus ſuum, ſupremâ, quam in terris obtinemus, auctoritate, unicuique tribuamus, inſuper & alia libenti animo peragentes, quæ ſalubriter expedire animadvertimus.

II. Parochialis Eccleſia Balneariæ, Rheginenſis Provinciæ, à Cœleſtino III. Apoſtolicæ Sedi ſubjecta, poſtmodum tranſit in Jus Canonicorum Baſilicæ Patriarchalis Lateranenſis, qui eam vendunt Jacobo Rufo, loci Domino.

Cùm itaque, ſicut accepimus, aliàs & poſtquam Parochialis Eccleſia beatæ Mariæ & Sanctorum XII. Apoſtolorum Terræ Balneariæ, nullius Diœceſis, Provinciæ Rheginenſis, quam olim felicis recordationie Cœleſtinus Papa III. Prædeceſſor noſter ſoli Romanæ Eccleſiæ ſubjacere decreverat, & ſub beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, Sedisque Apoſtolicæ protectione ſuſceperat, eamque & illius bona, pertinentias, dependentias, ac annexa quæcunqoe, dictamque Terram una cum ei ſubjectis locis ab omni jugo, poteſtate, injuria, & moleſtia quorumcunque hominum liberam omninò eſſe voluerat atque ſtatuerat, pariterque decreverat; Poſtremò una cum univerſis ejusdem Parochialis Eccleſie bonis, grangiis, membris, annexis, juribus, actionibus & pertinentiis quibuscunqua Capitulo & Canonicie Eccleſiæ Sancti Johannis Lateranenſis, nuncupatæ de Urbe, conceſſa, ſive illorum Menſæ Capitulari canonicè unita, annexa & incorporata extitiſſet, ipſique Capitulum & Canonici poſtmodum intendentes ſuam & dictæ Menſæ Capitularis conditionem efficere meliorem, omnia & quæcunque bona prædicta ad dictam Parochialem ſpectantia & pertinentia quondam tunc in humanis egenti Jacobo Rufo dictæ Terræ, dum viveret, Domino in temporalibus pro eo, ejusque Succeſſoribus, cauſamque ab eo habentibus, cum hoc, ut dictus Jacoboe, ejusque Succeſſores, cauſamque ab eo habentes præfati, centum viginti novem ducatos monetæ Neapolitanæ, acoonaginta ſex cumuloe frumenti ſingulis annis, necnon tertiam partem bonorum recuperandorum, ad eandem Parochialem Eccleſiam etiam ſpectantiom & pertinentium, pro dictæ Parochialis Eccleſiæ, illiusque ſabricæ & ſecriſtiæ, nec non ejusdem Parochialis Eccleſiæ Rectoris pro tempore exiſtentis manutentione, reſpectivè, & congrus ſuſtentatione perſolvere & tradere deberent, ac forſan ſub aliis pact e & conditionibus, tunc expreſſie, pro pretio viginti duorum millium ſcutorum monetæ Romanæ, ad effectum pretium hujusmodi in tot bonis ſtabilibus in territorio Urbis exiſtentibus, reinveſtiendi.

III. Gregorius XIII. eandem Eccleſiam Parochialem aſſignat Ordini Fratrum Prædicatorum.

Ac aliàs ſub certie modo & forma, tunc expreſſis, ſub Sedis Apoſtolicæ beneplacito vendidiſſent, recolendæ memoriæ Gregorius Papa XIII. etiam Prædeceſſor noſter, qui venditionem hujusmodi Apoſtolica auctoritate confirmaverat ſeu confirmari mandaverat, Ordinem Fratrum Prædicatorum propagare, divinique cultus in ipſa Parochiali Eccleſia incremento conſulere volens, dictam Paro-

chialem Eccleſiam, prævià unionis de illa, dictæ Menſæ capitulari, aliàs, ut præfertur, factæ, diſſolutione, & pro eo, quòd tunc aſſereretur ſeu prætenderetur, quòd dicta Parochialis Eccleſia olim fuiſſet Monaſterium Monachorum Ciſtercienſis Ordinis, ſeu quòd apud illam Monachi dicti Ordinis Ciſtercienſis olim habitaſſent, etiam prævià dicti Ordinis Ciſtercienſis, omniſque illius dependentiæ, ac ſtatus & eſſentiæ Regularium, ac omnimodæ denominationis, qualitatis & formæ Monaſterii dicti Ordinis Ciſtercienſis in dicta parochiali Eccleſia, illiusque ſitu, ſolo, ambitu, domibus, hortis, membris, annexis, connexis, juribus & pertinentiis ſuis, ſuppreſſione & extinctione, Ordini Fratrum Prædicatorum Apoſtolicâ auctoritate conceſſerit & aſſignaverit, ſeu univerit & incorporaverit, & in ejuſdem Parochialis Eccleſiæ Domo ſeu domibus, hortis, membris, juribus & pertinentiis hujuſmodi, eidem Parochiali Eccleſiæ contiguis vel adjacentibus, & circumſtantibus, unam Domum dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum ſub dicta invocatione, titulo & denominatione beatæ Mariæ & Sanctorum XII. Apoſtolorum pro perpetuis uſu & habitatione unius Prioris, & ſaltem aliorum quindecim Fratrum ejuſdem Ordinis Fratrum Prædicatorum ſub certis modo & forma tunc expreſſis erexerit & inſtituerit, illique ſic erectæ & inſtitutæ pro ejus Eccleſia dictam Parochialem Eccleſiam cum illius domibus, membris, hortis, juribus & pertinentiis, eidem Parochiali Eccleſiæ contiguis, vel adjacentibus & circumſtantibus præfatis, demptis tamen omnibus illis bonis, præfato Jacobo, ut præfertur, venditis, ſimiliter perpetuò conceſſerit & aſſignaverit, ac eidem Domui Fratrum Prædicatorum ſic erectæ & inſtitutæ, nec non dictæ Parochiali Eccleſiæ, vel illius ſacriſtiæ aut fabricæ pro ejus dote & manutentione, ac Prioris & Fratrum præfatorum ſubventione dictos centum viginti novem ducatos monetæ Neapolitanæ, ac nonaginta ſex tumulos grani ſeu frumenti, nec non tertiam partem bonorum recuperandorum hujuſmodi, & alia bona mobilia & immobilia ipſi Domui Fratrum Prædicatorum, ut præfertur, erectæ & inſtitutæ per quoſcunque pro tempore quomodolibet danda ſeu relinquenda, cum hoc, ut dicti Prior & Fratres in ipſa Domo pro tempore degentes dictæ Parochiali Eccleſiæ in divinis & alias deſervire, dictamque illius animarum curam exercere, ac jura, oblationes, eleemoſynas, & alia emolumenta Parochialia, & ex ſervitio & curæ animarum exercitio hujuſmodi provenientia, cujusvis licentiâ deſuper minimè requiſitâ, percipere & habere deberent & valerent; ipſique Prior & Fratres hujuſmodi Magiſtro Generali vel Procuratori Generali ejuſdem Ordinis Fratrum Prædicatorum duntaxat, non autem Provinciali ſeu Provincialibus, Prioribus, vel aliis Miniſtris ſeu Officialibus, niſi ab ipſo Magiſtro Generali, pro tempore deputatis viſitatoribus, ſubeſſent, etiam perpetuò applicaverit & appropriaverit.

IV. Fratres Prædicatores dictæ Eccleſiæ Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem exercent, quæ à Sommo Pontifice confirmatur.

Cum verò Prior & Fratres dictæ Domus, ut præfertur, erectæ & inſtitutæ, tunc & pro tempore exiſtentes, juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in dicta Terra, eique ſubjectis Locis, quemadmodum Capitulum & Canonici prædicti illam exercuerant, etiam exercere continuaſſent, ſeu continuare vellent, Clerus dictæ terræ Priori dictæ domus, ut præfertur, erectæ & inſtitutæ, ſe non eſſe ſubjectum prætendens, ac illi obedientiam & reverentiam debitas & devotas exhibere recuſans, ad Sedem Apoſtolicam recurſum habuiſſet, cauſaque hujuſmodi per felicis etiam recordationis Xyſtum Papam V. etiam Prædeceſſorem noſtrum Congregationi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium negociis & conſultationibus Epiſcoporum & Regularium præpoſitorum examinanda, & fine debito terminanda commiſſa extitiſſet, ac iterum propoſita ratione Capituli & Canonicorum præfatorum, qui poſt emanatam ab eadem Congregatione ad favorem eorundem Prioris & Fratrum contra Clerum præfatum reſolutionem ad cauſam hujuſmodi, ex cauſis tunc expreſſis ad ſe pertinere, ipſoſque Priorem & Fratres, ut Mendicantes, harum rerum incapaces exiſtere prætendebant, ab eadem Congregatione idem, quod prius ad favorem Prioris & Fratrum Prædicatorum præfatorum ac contra Capitulum & Canonicos præfatos, quod ipſi Priori & Fratribus liceret hujuſmodi juriſdictionem exercere, bonaque poſſidere, & alia his ſimilia habere, uti ex eorum privilegiis plenè conſtiterat, determinatum fuerit; Capitulo verò, & Canonicis prædictis nedum acquieſcentibus, cum idem Xyſtus Prædeceſſor univerſam rem ad inſtantiam Capituli & Canonicorum præfatorum bonæ memoriæ Antonio ſanctorum Johannis & Pauli Caraſæ, & Scipioni ſancti Salvatoris in Lauro nuncupatis, reſpectivè Titulorum Præsbyteris, dum viverent, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, Lancellotto, reſpectivè nuncupatis, tunc in humanis agentibus, reaſſumendam & cognoſcendam commiſiſſet, ipſique Antonius & Scipio Cardinales Priorem & Fratres præfatos ſuper præmiſſis indebitè & injuſte moleſtatos fuiſſe retuliſſent, idem Xyſtus Prædeceſſor univerſam cauſam hujuſmodi ad ſe avocaverit, litemque hujuſmodi penitùs & omninò extinxerit, nec non Capitulo & Canonicis præfatis ac aliis quibuſcunque Perſonis perpetuum ſilentium deſuper impoſuerit, ita ut Capitulum & Canonici præfati nullam prorſus juriſdictionem, nullamque auctoritatem & poteſtatem ſive præeminentiam in Eccleſiam & Clerum dictæ Terræ, & quibusvis aliis Perſonis quâcunque auctoritate, dignitate & Officio fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ & ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnâ per contrafacientes eo ipſo incurrendâ præceperit, quatenus omni & quocunque prætextu remoto Priori dictæ domus pro tempore exiſtenti in ſpiritualibus obedientiam & reverentiam debitas & devotas exhiberent, & exhibere procurarent, ſicut antea factum fuerat; Nec non omnia & ſingula privilegia, gratias, immunitates, favores, exemptiones, libertates, juriſdictiones & præeminentias cum ſuis grangiis annexis, eatenus per Romanos Pontifices Prædeceſſores ſuos conceſſa ſeu approbata & innovata approbaverit & confirmaverit, illiſque perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur adjecerit; Nec non ipſi Priori & Fratribus prædictis, ut illis omnibus & ſingulis privilegiis, gratiis, immunitatibus, favoribus, exemptionibus, libertatibus, juriſdictionibus & præeminentiis, quibus antea Canonici Regulares Ordinis ſancti Auguſtini Congregationis Lateranenſis, quibus ipſa Parochialis Eccleſia primitus conceſſa fuerat, nec non deinde Monachi dicti Ordinis Ciſtercienſis, & poſtea Capitulum & Canonici prædicti in eadem Parochiali Eccleſia, ac ſuis annexis & connexis, uſi & potiti fuerant, æquè principaliter & pariformiter, ac ſine ulla prorſus differentia in omnibus & per omnia uti, frui, potiri & gaudere valerent, nec eſſent adſtricti in dicta Domo plures eſſe, quam duodecim propter dictæ Domus tenuitatem & inſufficientiam, nec ad id à quoquam cogi deberent, Apoſtolica auctoritate, motu proprio &c. indulſerit, ac alias, prout in ſingulis Cœleſtini ac Gregorii & Xyſti Prædeceſſorum hujuſmodi deſuper confectis Literis plenius continetur. Cùm autem, ſicut etiam accepimus, licèt Prior pro tempore exiſtens dictæ Domus ab emanatis præfati Xyſti Prædeceſſoris Literis præfatis juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in prædicta Terra ad hæc uſque tempora pacificè, nemine contradicente, exercere continuaverit, nuperrimè tamen Clerus dictæ Terræ denuò ad Se-

dem

dem Apoſtolicam variis contra modernos Priorem & Fratres dictæ Domus, tàm circa competentiam juriſdictionis hujuſmodi, modumque illam exercendi, ac ſubſiſtentiam nonnullarum ordinationum, à pro tempore exiſtentibus Prioribus dictæ Domus factarum, ac præeminentias ac emolumentorum Parochialium participationem, & piorum Montium adminiſtrationem, dictæque Parochialis Eccleſiæ ſervitium ac inceſſum ſub Cruce eorundem Fratrum, & ſepulturam Clericorum, nec non conſuetum Presbyterorum Sæcularium ſpolium, quàm circa conſuetudinem exigendi quandam portionem piſcium, aliorumque comeſtibilium, in diebus feſtivis piſcatorum, & reſpectivè venditorum, excitatis prætenſionibus, recurſum habuerit; Cauſa verò hujuſmodi interim ad eandem Congregationem Venerabilium Fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium negociis & conſultationibus Epiſcoporum & Regularium præpoſitorum delata, eaque ab eadem Congregatione, audito prius Venerabili Fratre Epiſcopo Miletenſi, intra cujus Diœceſis fines dicta terra cum ſuo territorio exiſtere prætendebatur, dilecto Filio noſtro Nicolao S. R. E. Cardinali, Spinula nuncupato, videnda & referenda commiſſa exſtiterit, concordatiſque coram eo viginti ſex circa præmiſſa dubiis, & ſignanter, primò videlicet, an conſtet de territorio ſeparato, ita ut Clerus & Populus Balneariæ ſit ſubjectus Priori pro tempore beati Dominici dictæ terræ, eoque una cum aliis octo ex prædictis viginti ſex dubiis propoſito ſub die viceſima ſecunda Menſis Auguſti anni proximè præteriti prodierit, reſponſum. *Dilata & coadjuventur probationes, citatis Epiſcopis vicinioribus, & interim Prior concedat cum facultatibus ſacræ Congregationis licentiam concionandi, & audiendi confeſſiones; Sed ſe abſtineat à concedendis dimiſſoriis, & ad mentem, ac ad ſequentia dubia, Dilata*: Cumque, ſicut pariter accepimus, Prior & Fratres prædicti, licèt pro tuenda pluſquam centenaria poſſeſſione exercitii juriſdictionis hujuſmodi tum antiquis, tum modernis validiſſimis documentis muniti ſint, nihilominus hujuſmodi probationum coadjuvatio, litiſque proſequutio, citatis Epiſcopis vicinioribus, graviſſimum illis afferret incommodum atque diſpendium; Nos igitur cùm paternæ ſollicitudinis ſtudio excitati, Prioris & Fratrum prædictorum ulteriora incommoda & diſpendia prohibere cupiamus, liteſque hujuſmodi omninò ſubmoveri, ac prorſus evelli, illaſque futuris temporibus nunquam amplius ſuſcitari, Magiſtrum Generalem Ordinis Fratrum Prædicatorum hujuſmodi, & nunc & pro tempore exiſtentes Priorem & Fratres dictæ Domus ſpecialibus favoribus ac gratiis proſequi volentes, eoſque & eorum quemlibet à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium tantùm conſequendum, harum ſerie abſolventes & abſolutos fore cenſentes, ac Cœleſtini, Gregorii & Xyſti Prædeceſſorum præfatorum literarum præfatarum tenores etiam veriores, ac datas, præſentibus pro expreſſis habentes, motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, meraque deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine univerſam cauſam hujuſmodi in prædicta Congregatione, ut præfertur, introductam, & adhuc pendentem indeciſam, ad nos avocamus, litemque hujuſmodi penitùs & omninò extinguimus, ac Clero præfato, nec non Populo dictæ Terræ, aliiſque quibuſcumque perſonis perpetuum ſilentium deſuper imponimus; Nec non omnia & ſingula privilegia, gratias, immunitates, favores, exemptiones, libertates, juriſdictiones & præeminentias eidem Parochiali Eccleſiæ, ejuſque grangiis annexas, tàm in Inſulæ Siciliæ, quàm in Provincia Calabriæ, per Cœleſtinum ac Gregorium & Xyſtum præfatos, alioſque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros hactenus conceſſa & approbata, ac confirmata, ac etiam innovata, Apoſtolica auctoritate earundem tenore præſentium perpetuò approbamus & confirmamus, illiſque perpetuæ & inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus; Nec non ut Prior, aliuſve Superior, nec non Fratres Domus præfatæ, nunc & pro tempore exiſtentes, illis omnibus & ſingulis privilegiis, gratiis, immunitatibus, favoribus, exemptionibus, libertatibus ac juriſdictionibus, & quoad Priorem, aliumve Superiorem præfatum dictæ Domus, etiam quaſi Epiſcopali, & præeminentiis, quibus antea Canonici Regulares, ac deinde Monachi, & poſtea Capitulum & Canonici præfati ante factam dictæ Parochialis Eccleſiæ Ordini Fratrum Prædicatorum hujuſmodi unionem præfatam, & poſtremo Prior dictæ Domus pro tempore exiſtens præfatus ante præfatas lites motas eatenus uſi, potiti, & gaviſi fuerunt, in poſterum pariformiter & æquè principaliter, ac ſine ulla prorſus differentia in omnibus & per omnia, etiam quoad exercitium juriſdictionis ordinariæ & quaſi Epiſcopalis, uti, frui, potiri, & gaudere poſſint & valeant, ac etiam debeant, Apoſtolica auctoritate prædicta etiam perpetuò decernimus, & declaramus, atque indulgemus.

VI. Balneariæ cum toto agro, ſuis limitibus terminato, eidem Eccleſiæ rurſus ſubjicitur.

Et inſuper, quatenus opus ſit, & ut novis litibus atque diſcordiis, quæ in poſterum ſatore zizaniorum, paciſque inimico procurante, ſuſcitari valerent, via penitùs & omninò præcludatur, dictam Terram Balneariæ, univerſumque illius territorium, quod, ut aſſeritur, à Diœceſi Miletenſi Orientem verſus in montibus via publica, ac Septentrionem verſus in confinibus oppidorum, ſeu Caſtrorum Palmarum & Seminariæ, alveo fluminis, Grimoldi nuncupati, à dicta via publica ad mare decurrente, à Diœceſi verò Rheginenſi Meridiem verſus altero fluvio ruſtico, ſive torrente, aut rivo, à præfata via publica montium etiam ad mare defluente, & Occidentem verſus, mari, reſpectivè, dividitur & terminatur, ac loca & villas, ſi quæ ſint in dicto Territorio, & intra dicta confinia exiſtentia, & ab eis dependentia, à præfata Miletenſi, cujus potius, quam alius cujuſcunque, ſi Terra, illiuſque territorium hujuſmodi, ad aliquam Diœceſim pertinerent, exiſterent, ut pariter aſſeritur, & à Rheginenſi aliiſque quibuſcunque Diœceſibus, nullo Epiſcopi Miletenſis & Archiepiſcopi Rheginenſis, aliorumque quorumcunque Epiſcoporum aut Archiepiſcoporum ad hoc requiſito conſenſu, dicta auctoritate ſimiliter perpetuò ſeparamus & diſmembramus, ac terram illiuſque territorium hujuſmodi ſic ſeparata & diſmembrata, nec non prædictam Parochialem Eccleſiam, aliaſque Eccleſias & Cappellas, ſi quæ in terra, illiuſque territorio hujuſmodi nunc extant & in poſterum extiterint, illarumque Rectores, & in eis Beneficiatos, aliaſque Perſonas inibi Beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, Oratoria, Hoſpitalia, aliaque Loca pia quæcunque, univerſumque Clerum & Populum terræ, illiuſque territorii hujuſmodi per præſentes, ut præfertur, ſeparatorum & diſmembratorum, ab omni & quacunque juriſdictione, ſuperioritate, correctione, viſitatione, regimine & adminiſtratione, tàm in ſpiritualibus, quàm temporalibus prædictorum Miletenſis & Rheginenſis & aliorum quorumcunque Epiſcoporum & Archiepiſcoporum viciniorum, ac ab exhibitione reverentiæ & obedientiæ, nec

Digitized by Google

non ſolutione quorumcumque jurium eis exhibendorum, eadem Apoſtolicâ auctoritate atiam perpetuò eximimus & liberamus, ac Nobis & dictæ Sedi immediarà periter perpetuò ſubjicimus, ac ſub noſtra ac Romani Pontificis pro tempora exiſtentis, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum protectione ſuſcipimus, ac in poſterum Terram præfatam, illiusque territorium, nt præſertur, ſeparatum & dismembratum, ac ſeperatam & dismembratam hujusmodi nullius Diœceſis provinciæ Rheginenſis exiſtera, ac dici & cenſeri debere, eadem Apoſtolicâ auctoritate decernimus & declaramus, ac Terram præfatam, illiusqua territorium, ut præſertur, ſeparatum & dismembratum, ac ſaparatam & diſmembratam, dictamque Parochialem, aliasque quaſcumque Eccleſies, Cappellas, Oratoria, Hoſpitalia, alieque loca præfata in Terra, illiusqne territorio per præſentes, ut præfertur, da novo ſeparetis & dismembratis præfatis, nunc canonicè erecta & in poſtatum etiam canonicè erigende, illarumque Rectores & ſingulos in eis reſpectivè, Beneficiatos nunc exiſtentes & pro tampora extituros, ec univerſum Clerum & populum præfatos, illorumque res & bona quecumque omnimodæ jurisdictioni, ſuperioritati, correctioni, viſitationi, curæ, regimini & adminiſtrationi moderni & pro tempora exiſtentis Prioris dictæ Domus, qui ad formam conſtitutionum Ordinis Fratrum Prædicatorum hujusmodi par dictæ Domus Pratres pro tempora exiſtentes canonice eligi & præfici, nec non ætate maturus, ac moribus ſpectabilis, prudentià quoque præditus, & in ſaccris cannoibus, quantum fieri poteſt, verſatus, atqua in regendo ſaltem aliquo ſuæ Provinciæ inſigni Conventu infracti animi, ſolertiæ, dexteritatis, ac prudentiæ ſpecimen dederit, ec intra Ordinem graduatus, vel ad minus ad gradus ſuſcipiendos epprobatus, atque Magiſtro Generali, vel Procuratori Generali Ordinis Pretrum Prædicatorum hujusmodi, dumtaxat ſubjectus eſſe, nec non à Magiſtro vel Procuratore Generalibus præfeto tem poſtquam pro prima vice canonicè per Fratres præfatos electus fuerit, quàm poſtquam ſui Ptioratus biennium effluxerit, quoties hujusmodi Prioratus prorogationem concedendam eſſe expediens viſum fuerit etiam, dumtaxet confirmari debeat. Priore verò hujusmodi deficiente, vel eo emoto, Subprioris vel Præſidentis, ant Vicarii dictæ Domus in ſpirituelibus & temporalibus pleno jure ordinario, ita ut eorum quilibet in præmiſſis caſibus Prior, pro tempore exiſtens præfatus, utpote territorium particulare, & per præſentes, ut præfertur, de novo ſeparatum & dismembratum hujusmodi, verè habens in dicta Terra, aliiſqua ſibi ſubjectis locis, jurisdictionem quaſi Epiſcopalem exercere, ec Synodum convocare, & in ea Exeminatores, ſervatâ tamen Concilii Tridentini decretorum formâ, deputara, etque concurſus pro Parochialibus Eccleſiis in præfata Terra, eliiſque ſibi, ut præfertur, ſubjectis locis præfatis exiſteutibus conferendis indicere, ac beneficia quæcumque Eccleſieſtica in Ecclaſiis dictæ Terræ, illiusque territorii per præſentes, ut præfertur, ſeparatorum & dismembratorum hujusmodi erigere & inſtituere, illeque ac etiam nunc exiſtentia, & quæ in poſterum quandocumque extiterint, juxta facultatem Archiepiſopis, Epiſcopis & eliis Ordinariis Collatoribus de jure, uſu vel conſuetudine competentem, ſalvis tamen & illæſis ſemper remanentibus omnibus & quibuscumque raſervetionibus & affectionibus Apoſtolicis, etiam conferre & in eis inſtituere, ec literas dimiſſoriales ſuis ſubditis eb eliquo Catholico Antiſtite, gratiam & communionem Sedis Apoſtolicæ habenta, clericali charactere inſignari, & ad omnes etiam ſacros & Presbyteratus Ordines ritè ſe promoveri facere cupientibus concedere, ac Sacramentum Confirmationis à vitinioribus Archiepiſcopis val Epiſcopis ſibi megis beneviſis ſuis ſubditis edminiſtrare facere, ſacraque olea ab eo, quem maluerit ex dictis Archiepiſcopis vel Epiſcopis recipere, nec non primodictæ Parochialis Eccleſiæ illique inſervientium, ac elierum Eccleſiarum, Cappellarum, Oratoriorum, Hoſpitalium, aliorumque piorum locorum, & reſpectivè in eis Beneficie obtineutinm, ac aliorom ſubditorum præfetorum ubicumque exiſtentium cauſas beneficiales, metrimonieles, ac civiles & crimineles, vel miatas, ad forum Eccleſieſticum ſpectantes, quotiescunqua & ubicumque ceſus evenerit, quia locorum Ordinerii ullem in ſubditos, eliosque prædictos, eorumqne reſpectivè bona, redditus & proventus, jurisdictionem, ſuperioritatem, dominium val poteſtatem, etiam ratione cujuscumqua contractus. nec non cujusvis generis delicti, etiem turbaræ jurisdictionis, vel alterius etiam gravioris ſpeciei, & ſpecialem mentionem requirentis, vel elterius rei, ubicumque locorum contractus initus, & delictum commiſſum fuerit, & res ipſa conſiſtat, exercere valeant, non obſtantibus omnibus & quibuscumque Proceſſibus contra illos, val illorum aliquem per quoscumque locorum Ordinarios, vel eurum Vicarios in ſpiritualibus Generales, vel quosvis alios, ad id eb eisdem locorum Ordinatiis deputandos, etiam in caſu negligentiæ moderni & pro tempora exiſtentis Prioris præfeti, pro tempore factis; nec non quibuslibet, etiem excommunicationis, vel ſuſpenſionis & aliis quibuscumque ſententiis promulgetis, quas nullas & invalides, nulliusque roboris vel momenti fore volumus; nec non quomodolibet ed præmiſſa omnie præfata, atiam in alterius, quàm dicti Prioris pro tempore exiſtentis jurisdictionem quomodolibet per ſubditos, aliasque perſonas hujusmodi præſtito, ſeu etiem præſtando conſenſu, , quem non valere decernimus & declaramus, cognoſcere, decidere & terminare, ebsque voto & conſilio Aſſaſſoris, quatenus Prior pro tempore exiſtens præfatus in jure Canonico verſatus exiſtat; ſin minus cum conſilio & voto, prout de jnre, Aſſeſſoris in alique epprobata Univerſitata ſtudii generalis doctorali laurea inſigniti, val ſaltem in jura Canonico Licentiati; in iis tamen cauſis, in quibus de Piſci vel partium intereſſe egitur, liberà & licitè poſſit & valeat, eadem Apoſtolicâ euctoritate etiem perpetuò ſubjicimus & ſupponimus. Et inſuper Priori pro tempora axiſtenti præfato, ut quæcumque literæ Apoſtolicæ, etiam in forme Brevis, tam gratiam, quàm juſtitiem concerneutes, & præſertim ſuper diſpenſetionibus metrimonialibus, & in forma *ſignificavit*, quæ à Nobis ec Apoſtolica Sede pro perſonis ejusdem Prioris pro tempore exiſtentis, jurisdictioni ſubjectis, poſt hac concedentur, & ad partes trausmittentur, eidem moderno pro tempore axiſtenti Priori, tamqnem loc Ordinario, non eutem Archiepiſcopis vel Epiſcopis viciniotibus dirigentur & committantur; dictusque Prior pro tempore exiſtens literas præfatas eperire & exequi, nec non in cauſis & negociis, quæ hujusmodi literæ concernent procedere, eidemque Priori pro tempora exiſtenti pro illarum exequutione directas, & ad ſupplicatinnem perſonarum Prioris pro tempore exiſtentis præfati jurisdictioni ſubjectarum expedites, etiam aperite, illasque etiam exequi in omnibus & per omnia liberè & licitè valeat ec dabeat, ut alii quicumque locorum Ordinarii in ſuis Civitatibus & Diœceſibus procedere poſſunt & debent, perpetuò pariter concedimus & indulgemus.

VI. Clerus Sæcularis eidem Eccleſiæ ſubjectus.

Et ut Divinus Cultus in dicta Parochiali Eccleſia decentiùs, honorificentiusque procedat, Priori pro tempore exiſtenti præfato, ut Presbyteros & Clericos Sæculares ſibi ratione juriſdictionis præfatæ ſubditos, ad ea perſonalia Servitia, quæ cum veſte talari & Superpelliceo dictæ Eccleſiæ, tanquam Parochiali, & quaſi Cathedrali hactenus præſtare conſueverunt, & quæ de jure præſtare tenentur, pariformiter impoſterum præſtanda cogere, & pro celebratione Miſſarum ſolemnium ſive cantandarum in Feſtivitatibus, Diaconum & Subdiaconum ex eodem Clero aſſumere, nec non Diaconos & Subdiaconos, aliosque Clericos ad ſuos reſpectivè Ordines in dicta Parochiali Eccleſia exercendos, injunctaque eis de jure munera adimplenda, etiam cogere & compellere; Presbyteris verò & Clericis præfatis, ut in Choro dictæ Parochialis Eccleſiæ iiſdem modo & forma, quæ hactenus obſervata fuerunt, ſedere, ac in Proceſſionibus ſub una, eademque Cruce cum Fratribus præfatis incedere, iiſdemque Prioribus & Clericis, qui in Veſperis Feſtivitatum Veſperas, & in majori hebdomada divina Officia, Horasque Canonicas una cum Fratribus præfatis, juxta eorumdem Fratrum ritum in dicta Parochiali Eccleſia, illiusque Choro pſallentes recitaverint, ut pro illis horis, quas, ut præfertur, recitaverint, non obſtante ritus hujuſmodi diverſitate, proprio oneri abſque nova divini Officii juxta proprium ritum recitatione, ſatisfacere; nec non Priori pro tempore exiſtenti præfato, ut defunctorum Clericorum ſpolium ſuper Cotta, Breviario & Birreto conſiſtens, juxta conſuetudinem in pluribus Diœceſibus illarum partium vigentem exigere. Et attento, quòd, ut ſimiliter accepimus, Prior & Fratres pro tempore exiſtentes præfati in poſſeſſione ſeu quaſi, quandam portionem ſeu decimas piſcium, qui à quibuſcunque perſonis in maritima dictæ Terræ Balneariæ piſcantur, necnon fructuum, & aliarum rerum comeſtibilium, quæ in dicta Terra, etiam in diebus feſtivis venduntur, exigendi & percipiendi reperiuntur, Priori & Fratribus pro tempore exiſtentibus præfatis, ut eandem portionem ſeu Decimas piſcium piſcatorum, & rerum vendendarum hujuſmodi impoſterum etiam exigere & percipere, ac piſcantes & vendentes hujuſmodi portionem ſeu decimas hujuſmodi Priori & Fratribus pro tempore exiſtentibus præfatis dumtaxat, & non alii vel aliis tradere, & omninò reſpondere. Contradictores verò, & inobedientes aut rebelles corrigere, mulctare, & etiam ſub Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, aliiſque condignis pœnis compeſcere liberè & licitè, reſpectivè, poſſint & valeant, ac etiam reſpectivè debeant, & teneantur, ac obligati exiſtant, auctoritate prædicta, etiam perpetuò, reſpectivè concedimus & indulgemus.

VII. Hæc conſtitutio perpetuum robur obtineat.

Præſentes quoque ac omnia & ſingula præmiſſa ullo unquam tempore de ſubreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu, etiam ex eo, quòd cauſæ, propter quas eadem præmiſſa facta fuerint, coram Locorum Ordinariis, etiam tanquam Sedis præfatæ delegatis examinatæ, verificatæ, & ab eis approbatæ, ac intereſſe forſan habentes ad id vocati, citati & auditi non fuerint, nec deſuper ſuum conſenſum præſtiterint, ſeu ex quavis alia cauſa, vel quocunque prætextu, quæſito colore, vel ingenio notari, impugnari, invalidari, retractari, ad viam & terminos juris reduci, ſeu in jus, vel controverſiam vocari, aut adverſus illos & illas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari minimè poſſe; nec ſub ullis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus comprehendi; ſed ſemper ab illis excipi. Et quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant, ſtatum reſtituta, repoſita, & plenariè reintegrata, ac de novo etiam ſub quacunque poſteriori data per Magiſtrum ſeu Procuratorem generales, aut pro tempore exiſtentem Priorem præfatos, quandocunque eligendo conceſſas, ac ſemper perpetuò validas & efficaces eſſe & fore, ſuosque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, eiſdem Magiſtro ac Procuratori generalibus, necnon Priori nunc & pro tempore exiſtenti ſuffragari debere, nec eos deſuper à quoquam quavis auctoritate fungente, vel dignitate fulgente, etiam ſub quovis prætextu, quæſito colore vel ingenio, cauſaque & occaſione, inquietari, moleſtari, perturbari aut impediri, ullatenus unquam poſſe. Sicque & non aliàs per quoſcumque Judices ordinarios vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, nec non ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, ſublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, definiendi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, definiri & interpretari debere: & quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

VIII. Hujus conſtitutionis defenſores, à Summo Pontifice deputati.

Quocirca pro tempore exiſtenti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali, dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum Protectori, ac dilectis filiis cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, ac noſtro & Sedis Apoſtolicæ Nuntio in Regno Neapolitano commoranti, nunc & pro tempore exiſtentibus, motu ſimili per Apoſtolica Scripta mandamus, quatenus ipſi vel duo aut unus eorum per ſe, vel alium ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcunque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri ſeu Procuratoris Generalium, aut pro tempore exiſtentis Prioris præfatorum, aut alicujus eorum, requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, eiſque & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes, & in eis contenta hujuſmodi ab omnibus inviolabiliter obſervari, eoſque & eorum quemlibet illis pacificè frui & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebitè moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſervatâque formâ Concilii Tridentini, ſententias, cenſuras & pœnas hujuſmodi incurriſſe declarando, ac etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio, non obſtantibus noſtrâ, & Cancellariæ Apoſtolicæ regulâ, de jure quæſito non tollendo, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. ſimiliter Prædeceſſoris noſtri, quâ cavetur, ne quis extra ſuam civitatem vel Diœceſim, niſi in certis expreſſis caſibus, & in illis ultra unam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur; ſeu ne Judices à Sede præfata deputati contra quoſcumque procedere, ſeu alii vel aliis vices ſuas committere præſumant, ac in generali Lateranenſi Concilio edita de duabus dietis; dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur; & quibusvis aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus & Ordinationibus, necnon Ordinis Fratrum Prædicatorum hujuſmodi, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ac quibusvis Privilegiis & Indultis ac Litteris Apoſtolicis eidem Ordini, ac Ordinariis locorum, & quibusvis Eccleſiaſticis & locis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clauſulis & decretis, etiam conſiſtorialiter, & motu, ſcientia ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac aliàs quomodolibet, etiam per nos pluries conceſſis, approbatis & innovatis: quibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione aliàs de illis,

eorumque totis tenoribus ſpecialis. ſpecifica, individua & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, latiſſimè & pleniſſimè, ac ſpecialiter & expreſsè hac vice dumtaxat, motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine paribus derogamus, & derogatum eſſe volumus, cæteriſque contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter, aut diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi vel excommunicari non poſſint, per Litteras Apoſtolicas, non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem, ut ipſarum præſentium exemplaribus etiam impreſſis, alicujus in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ perſonæ ſigillo, & Notarii manu obſignatis, eadem prorſus fides in judicio & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur præſentibus, ſi forent originaliter exhibitæ vel oſtenſæ.

IX. Nemo has litteras infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ abolitionis, avocationis, extinctionis, ſilentii impoſitionis, approbationis, confirmationis, roboris adjectionis, ſeparationis, diſmembrationis, exemptionis, liberationis, ſubjectionis, ſuppoſitionis, conceſſionis, indulti, decreti & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo octavo, Idibus Septembris, anno quinto.

J. B. Archiepiſcopus Niſibenus Subdatarius.

Viſa

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.
Locas Martinettus.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica.

Antonius Cajetanus Froſius R. C. A.
Secretarius.

XLIX.

De ratione pertractandi & definiendi Cauſas Eccleſiaſticas in Regno Siciliæ ultra Pharum.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

FIdeli ac prudenti Diſpenſatori, quem in ſupremo Apoſtolatus apice conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, maximè convenit, tradita ſibi cœlitus uti poteſtate, ut, ſi quæ ſint inter Pontificalem auctoritatem & Regiam Poteſtatem contentiones, quantum fieri poteſt, amoveantur, utque nedum fidelium populorum pericula arceantur, ſed etiam incommoda leniantur, prout locorum & temporum ratione habita, magis in Domino videbitur expedire.

Cauſæ hujus Conſtitutionis promulgandæ.

Cum itaque felicis recordationis Clemens Papa XI. Prædeceſſor noſter Apoſtolicam Regni Siciliæ ultra Pharum Legationem ac Monarchiam nuncupatam, ejuſque Tribunal extinxerit ac ſuppreſſerit, & aboleverit, ſique eſſent privilegia, & indulta à quibuscunque Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus quomodolibet conceſſa revocaverit, & abrogaverit, & certum interim modum præſcripſerit, quo cauſæ, ad Forum Eccleſiaſticum pertinentes, cognoſci, & in eodem Regno fine debito terminari poſſent, quemadmodum in ejus Apoſtolicis Litteris, expeditis anno milleſimo ſeptingenteſimo decimo quarto, & milleſimo ſeptingenteſimo decimo quinto, pleniùs continetur. Cumque chariſſimus in Chriſto Filius noſter Carolus VI, in Romanorum Imperatorem electus, Siciliæ ultra Pharum Rex, exponi nobis nuper fecerit, jura Apoſtolicæ Legationis in eodem Regno, ſibi, ejuſdem hæredi legitimo & poſſeſſori, ex privilegio ſignanter Urbani Papæ II. Prædeceſſoris noſtri, competere: quæ quidem jura jam olim Rogerio Comiti è Normanorum gente, ejuſque Succeſſoribus, ob eliminatam Saracenorum Tyrannidem, Catholicam Fidem reſtitutam, Eccleſiaſque, Patriarchatui Conſtantioopolitano tunc temporis adhærentes, Romanæ Sedi iterum ſubjectas, conceſſa, anteactorum ſex ſæculorum decurſu, usque ad Caroli II. obitum, in ſuo robore atque uſu permanſerint; Hinc Nos, etſi compertum habeamus, hujuſmodi rationibus eundem Prædeceſſorem noſtrum, præſertim propter abuſus, quos irrepſiſſe conſtabat, minimè acquieviſſe; Noſque ipſi, dum Cardinalatus honore fungebamur, eidem Conſtitutioni reverenter ſubſcripſerimus, omniumque circumſtantiarum opportunè reminiſcamur; attamen cùm graves inde exortæ fuerint contentiones atque mala non ſine animarum pernicie, publicæque tranquillitatis detrimento, ſeriò propterea conſiderantes, quantum paſtoralis ſollicitudinis interſit, cauſas etiam talium contentionum avertere ac prorſus eliminare, ita ut, abuſibus è medio ſublatis, jus ex æquo univerſis reddatur, ex voto Congregationis Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, pro hujus negocii examine ſpecialiter deputatæ, ac etiam motu proprio & ex certa ſcientia, & matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ Poteſtatis plenitudine, finem huic operoſo graviſſimoque negocio imponentes, noſtra hac perpetuò valitura conſtitutione, vim & effectum concordiæ habente, hæc, quæ ſequuntur, decernimus & ſancimus, ac inviolabiliter ab his, ad quos ſpectat, & in futurum ſpectabit, obſervari mandamus.

I. Ordo cognoſcendi Cauſas Eccleſiaſticas in Sicilia, poſt Majores, quæ apud unam Apoſtolicam Sedem cognoſci debent.

Cauſæ omnes, ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, iis exceptis, quæ verè Majores ſunt, quæque juxta Canonicas Sanctiones apud Apoſtolicam Sedem tractari, & à Romano Pontifice, vel à Judicibus, quos ipſe ſpecialiter deputaverit, cognoſci debent, non alibi, quàm in ipſo Siciliæ ultra Pharum Regno cognoſcantur, & fine debito, quem juſtitia poſtulaverit, terminentur, ita videlicet, ut non exemptorum cauſæ in prima inſtantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoſcantur, nec ab eorum Curiis avocentur, niſi per viam legitimæ appellationis à ſententia definitiva, aut ab interlocutoria, vim definitivæ habente, vel ab actu, cujus gravamen per appellationem à definitiva reparari nequeat, vel præjudiciale ſit invertendo juſtum juris & judiciorum ordinem, aut niſi integro biennio, à die motæ litis computando, coram ipſis Ordinariis remanſerint indeciſæ, quemadmodum in Concilio Tridentino in Cap. XX. *Cauſæ omnes*, Seſſione XXIV. *De Reforma-*

tione,

Google

tione, decretum eſt. Sique ſecus fiat, quæcumque appellatio, inhibitio, aut ſententia, eo ipſo nulla & irrita ſit, juxta ejusdem Concilii præſcriptum. Reſpectu verò exemptorum ab Ordinariis, Judex Eccleſiaſticus, à Rege illius Regni, ut infrà dicendum, nominatus & delegatus, & pro tempore, ejus arbitrio nominandus & delegandus, tanquam Ordinarius, de cauſis civilibus & criminalibus illorum, ut poſtea dicetur, cognoſcat, ne aliter hujusmodi perſonæ & jura ſine providentia remaneant. A ſententia Ordinarii ad Metropolitanum appelletur, ſervatâ itidem in omnibus formà, in antedicti Concilii decretis conſtitutà.

II. Judex, qui cauſas appellationum à ſententiis Metropolitani cognoſcere debet.

Poſtquam verò Metropolitanus in cauſa pronunciaverit, vel in ſecunda inſtantia, quoad ſententias ſuorum Suffraganeorum, vel in prima, quoad cauſas propriæ Diœceſis, poſſint partes, vel earum altera, provocare ad eum virum, in Jure Canonico Doctorem ſeu Licentiatum, nobilium Univerſitatum more, diligenti examine præcedente promotum, & in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutum, à chariſſimo Filio noſtro Carolo VI. in Romanorum Imperatorem electo, & Siciliæ Rege, ejusque in Regno Siciliæ ultra Pharum Succeſſoribus, aut de eorumdem mandato, ex Conceſſione Sedis Apoſtolicæ deputatum & delegatum, & in poſterum ab ipſo, ejusque in eodem Regno Succeſſoribus, aut de eorumdem mandato deputandum & delegandum: quem eo ipſo Delegatum Auctoritate Sedis Apoſtolicæ conſtitutum, & pro tempore conſtituendum, recognoſcimus & firmamus, ut Cauſas Eccleſiaſticas antedictarum appellationum in prædicto Regno Siciliæ ultra Pharum cognoſcere, aliaque inferius exprimenda peragere poſſit, ſervatis tamen præmiſſis, aliisque, inferiùs explicandis, itaut quidquid aliter ſive ſcienter ſive ignoranter fieri contigerit, ipſo jure nullum irritumque ſit.

III. Remedia pro iis, qui ſe à ſententia ejusdem primi Judicis appellationum gravati ſenſerint.

Si vero antedictus Judex gravamen inferat, vel quomodocumque partes, ſive earum altera, gravatas ab ejusdem ſententia ſeu decreto ſeſe ſenſerint, tunc, ut appellationis atque extremæ provocationis remedio, omnibusque legum, atque canonicarum ſanctionum auxiliis Chriſtifideles prædicti Siciliæ Regni uti & frui poſſint, eademque remedia, juris ordine ſervato, ſicut oportet, experiri, idem chariſſimus in Chriſto Filius Siciliæ Rex, ejusque Succeſſores in perpetuum, vel alter de ejusdem, aut de ipſius Succeſſorum mandato, ſedulò providebunt, ut apertum, atque patens ſit omni tempore Tribunal, ſeu Curia: in qua tamen vir, etiam in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutus, atque, ut ſupra, in utroque Jure Licentiatus ſeu Doctor, deputatus & delegatus, cum tribus aliis Aſſeſſoribus, in utroque Jure verſatis, eodem pariter modo, uti ſupra, deputandis & nominandis, jus reddat, atque primùm diligenter expendat, an appellatio rejici vel admitti debeat, & quibus clauſulis cauſa committenda ſit. Quoties verò cauſa fuerit viſa digna ulteriori cognitione, eam primò cognoſcat & judicet idem modo dictus Judex, à quo ulteriori cognitione digna decreta eſt, adhibito eorumdem Aſſeſſorum conſilio. Quod ſi poſt hæc res adhuc ulteriori diſcuſſione opus habeat, nec lis finita ſit, eadem coram altero idoneo Eccleſiaſtico Judice, ut ſupra, cum Aſſeſſoribus vel Conſiliariis nominando, diſcutiatur, & ita deinceps, ita tamen, ut cauſa in quacumque inſtantia coram Judice Eccleſiaſtico ſemper pertractetur, & in omnibus, juris ordine ſervato, terminetur.

IV. Appellantes in una tantum cauſa, in reliquis appellate non cenſeantur.

Appellantes in una cauſa, omninò ſubjecti remaneant, quoad alias cauſas, jurisdictioni ſuorum Ordinariorum, à qua eximi nec à Metropolitano, nec à Delegato poſſint, niſi in caſibus, à Jure Canonico præſcriptis.

V. De cauſis Regularium.

In cauſis, in quibus Conſervatores Regularium decretum vel ſententiam tulerint, qui ſe ab illis gravatum exiſtimaverit, recurſum ſimiliter habere poterit ad antedictum Delegatum: qui quidem, ſi, inſpectis utriusque partis juribus, appellationem duxerit admittendam, ipſe in talis cauſæ cognitione, prout juris fuerit, procedet: ſique partes, vel earum altera, de gravamine ab ejus judicato, ſibi illato, conquereretur, id ſervetur, quod ſupra de appellationibus à decreto vel ſententia Judicis delegati, ſtatutum eſt. Cæterum prædicti Conſervatores inviolatè ſervare debeant præſcripta in Conſtitutionibus felicis recordationis Innocentii Papæ IV. Alexandri IV. Bonifacii VIII. Gregorii XV. aliorumque noſtrorum Prædeceſſorum, necnon in Concilii Tridentini decretis, ſub pœnis ibidem contentis.

VI. Appellationes quomodo recipiendæ.

Appellationes nunquam recipiantur, niſi per publica documenta, realiter exhibenda, priùs conſtiterit, appellationem à ſententia definitive, vel habente vim definitivæ, aut à gravamine, quod per definitivam ſententiam reparari non poſſit, vel quod præjudiciale ſit in caſibus, à jure non prohibitis, per legitimam perſonam, & intra ſtatuta tempora, fuiſſe interpoſitam aut proſecutam: nec præterquam in caſibus, à jure permiſſis, dum cauſa coram inferioribus Judicibus pendet, ante definitivam ſententiam, vel vim definitivæ habentem, de gravamine, quod aſſeratur illatum, Superiores cognoſcere poſſint, licèt citra præjudicium ordinarii curſus cauſæ, ſeſe id facere declarent. Nec ad hunc effectum liceat eis inhibere, aut etiam ſimpliciter mandare, ut ipſis copia proceſſus mittatur, etiam expenſis appellantis vel recurrentis, niſi in caſibus à jure permiſſis.

VII. Inhibitiones poſt appellationes admiſſas, quomodo concedendæ.

Inhibitiones, poſt appellationes, ſicut præmittitur, admiſſas, non concedantur, niſi cum inſertione tenoris ſententiæ aut decreti, à qua, vel à quo provocatum fuerit; aliàs inhibitiones & proceſſus, & inde ſecuta quæcunque ſint ipſo jure nulla, eisque impunè liceat non parere. Sed ſi appellans aſſerat, ſententiæ vel decreti, ſive appellationis interpoſitæ, exemplum authenticum habere ſe non poſſe culpâ Judicis, à quo, vel Actuarii, tunc ſive Metropolitanus, ſive præfatus Judex Eccleſiaſticus delegatus, reſpectivè, injungat iis, ad quos pertinet, ut ſoluta actorum mercede, exemplum in forma probante tradatur appellanti, intra brevem terminum: & interim nihil novi coram Judice, à quo, contra appellantem attentetur.

VIII. De appellatione a decretis Ordinariorum, in viſitatione editis.

A Decretis Ordinariorum, in viſitatione, vel pro correctione morum editis, nullus ſit appellationi locus, quoad effectum ſuſpenſivum, niſi cum Viſitator, citata parte, & adhibita cauſæ cognitione, judicialiter proceſſerit, & in aliis caſibus à jure permiſſis.

IX. De appellatione à gravamine, per definitivam ſententiam non reparando.

Cùm à gravamine, quod per definitivam reparari nequeat, vel quod præjudiciale ſit, appellatur, nonniſi viſis actis, ex quibus appareat de gravamine, appellatio admittatur, aut inhibitio vel proviſio ulla concedatur.

X. De inhibitionibus expediendis.

In cauſa indebitæ carcerationis, quatenus ſit ſecuta cum mandato Judicis verbali, poſſit Judex appellationis expedire inhibitiones, vigore appellationis conſtito, ſive per depoſitionem duorum teſtium de mandato, ſive per documentum Notarii vel cuſtodis carcerum, de carceratione. In cauſis verò comminatæ injuſtæ carcerationis, vel torturæ, vel excommunicationis, non expediantur inhibitiones generales & indefinitæ, ſed tantum

Digitized by Google

compulſoriales pro tranſmiſſione copiæ actorum, ad effectum cognoſcendi, an ſit deferendum, nec ne, appellationi, adjuncta in dictis litteris compulſorialibus inhibitione, ut interim Judex, à quo, ad ulteriora non procedat: & quatenus viſis actia reſultet evidens gravamen, tunc admittatur appellatio cum inhibitione, & cauſa cognoſcatur coram Judice, ad quem. Si verò de hujusmodi gravamine non conſtet, remittatur cauſa ad Judicem, à quo, cognoſcenda in prima inſtantia.

XI. De actis originalibus primæ inſtantiæ, à Notario mittendis.

Actu originalia primæ inſtantiæ Notarius ſive Actuarius mittere ad Judicem appellationis minimè cogatur, niſi natura ipſa cauſæ id flagitet, aut probabilis aliqua falſitatis ſuſpicio incidat, quæ judicialiter appoſita ab intereſſe habentibus fuerit: & tunc poſt terminationem cauſæ ſtatim remittantur ad Ordinarium, & in ejus curiæ tabulario aſſerventur.

XII. De carcerato appellante.

Cauſâ appellationis pendente, appellans in eodem, ubi reperitur carcere, permaneat, quoad Judex, ad quem cauſæ cognitio devolvenda eſt, viſis actis, cauſâque cognitâ, aliter decreverit: & tunc quidem ſi à decreto ſecundi judicis, vim definitivæ habente, appellatum fuit, nihil ipſe interim mandare, aut pro decreti ſui executione attentare poterit, donec per Judicem ſuperiorem aliter fuerit ordinatum; exceptis tamen caſibus, in quibus aliter à jure ſtatutum ſit, & in quibus appellatio contra decretum excarcerationis effectum tantum devolutivum, favore libertatis, producit,

XIII. De Cenſura Eccleſiaſtica, in appellantem prolata.

Cenſura Eccleſiaſtica, in appellantem prolata, revocari aut nulla declarari per Judicem appellationis, etſi is ſit delegatus, non poſſit, niſi priùs auditis partibus, & cauſâ cognitâ: & tunc, ſi eam eſſe juſtam conſtiterit, ad Judicem, qui excommunicationem protulit, remittatur appellans, & ab ipſo juxta ſacros Canones beneficium abſolutionis, ſi humiliter petierit, debitamque emendationem præſtiterit, obtineat. Si verò injuſtam eſſe appareat, Judex appellationis abſolutionem concedat. Et ſi dubitetur, an juſta fuerit, vel injuſta, quamvis honeſtius ſit, ut ad excommunicationem intra brevem aliquam competentem terminum, eidem præfigendum, abſolvendus remittatur, Judex nihilominùs appellationis, hoc caſu, per ſe poterit eum abſolvere.

XIV. De abſolutione ad cautelam.

Abſolutio ad cautelam, nonniſi ſervatis de jure ſervandis, cum dubitatur de nullitate excommunicationis, vel ab homine prolatæ, vel à jure inflictæ, ſi dubium facti, vel probabile dubium juris occurrat, concedenda erit, tanquam ad breve tempus, cum reincidentia, necnon præſtita per excommunicatum cautione de ſtando juri, & parendis Mandatis Eccleſiæ. Quod ſi, juxta formam à jure præſcriptam, apparebit, aliquem ob manifeſtam offenſam excommunicatum fuiſſe, debitam etiam ſatisfactionem præſtare, necnon ob contumaciam manifeſtam, expenſis quoque ſatisfacere, & cavere de judicio ſiſti coram excommunicatore, tenebitur, priusquam antedictam abſolutionem obtineat. Præterea hujusmodi abſolutiones cum reincidentia, à Judice appellationis, etiamſi ſit antedictus Judex, committantur ipſis Ordinariis excommunicantibus, cum clauſula, ut *intra tres dies* abſolvant, cenſuratos; dummodo tamen excommunicati in eodem loco ſint, ubi degunt Ordinarii. Quòd ſi in eodem loco non ſint, vel ſi Ordinarii præſentes, & requiſiti, abſolvere recuſaverint, vel neglexerint, abſolvantur à Confeſſario juxta formam ejusdem commiſſionis, à Judice appellationis, ut præfertur, expediendæ. Cæterum commiſſiones prædictæ de abſolvendo, non ipſis Ordinariis immediatè & perſonaliter, ſed eorundem Cancellariis præſentari debent, ut reverentia, Epiſcopis debita, ſarta tecta ſervetur, & à præſentatione, Cancellario facta, prædicti *tres dies* numerari debeant. Cedulones autem, in caſu abſolutionis, obtinendæ ad certum tempus cum reincidentia, quatenus affixi fuerint, non amoveantur; ſed dumtaxat tegantur, tectique remaneant durante termino in abſolutione præfixo; ſalvâ tamen praxi ibidem ſervatâ de eorundem in nonnullis caſibus amotione.

XV. De appellatione à ſententia definitiva, in verum contumacem prolata.

A ſententia definitiva, contra verum contumacem prolata, appellatio non recipiatur, nec inhibitio, aut alia quævis proviſio, durante contumacia, concedatur.

XVI. De appellatione in cauſis criminalibus à ſententiis Ordinariorum.

Ubi in cauſis criminalibus Ordinarii locorum proceſſerint ex officio, ſi ab eorundem ſententiis appellatio vel ad Metropolitanum, vel ad prædictum Judicem interpoſita fuerit, tunc Procuratores fiſcales Curiæ Metropolitanæ, vel Tribunalis præfati, Delegati, actoris vices gerant, & inſtantias, aliosque actus deſuper neceſſarios peragant & proſequantur, ut prædictorum Ordinariorum ſententiæ confirmationem & executionem, ſi ita fuerit juſtitiæ conſonum, obtineant. Quod, ſi, dictis Procuratoribus fiſcalibus non citatis vel auditis, contrarias ſententias in gradu appellationis proferri contigerit, iſtæ prorſus nullæ ſint, ac irritæ cum omnibus actis geſtis; quinimmo præcedentes Ordinariorum ſententiæ executioni mandentur, perinde ac ſi appellatio ab ipſis interpoſita nullatenus fuiſſet.

XVII. De pauperibus litigantibus.

Pauperibus litigantibus condonentur ſportulæ & emolumenta quæcumque, etiam Cancellario alioquin debita. Aliæ itidem quæcumque expeditiones gratis dentur, ac etiam copiæ publicorum inſtrumentorum ſive teſtamentorum, nec non regeſta & copiæ actorum, tranſmittendorum ad Judicem appellationis: & hæc in cauſis tam civilibus, quam criminalibus. Quo verò ad probationem paupertatis, ea ſummariè fiat per teſtes, gratis ſimiliter examinandos: & quoad ipſam paupertatem, ſtetur arbitrio Judicis.

XVIII. De cauſis criminalibus Regularium.

In criminalibus cauſis Regularium, quando deliquerint intra Clauſtra, Tridentini Concilii, & peculiarium illius Ordinis, quem quisque delinquens profeſſus fuerit, conſtitutionum diſpoſitio exactè ſervetur. Quod ſi delinquant extra Clauſtra, vel extra Monaſterium degant, ab Epiſcopis, juxta ejusdem Concilii Tridentini & Apoſtolicarum Conſtitutionum præſcriptum, judicentur & puniantur. Qui verò ab Epiſcopi judicio gravamen ſibi illatum putaverint, recurſum habere poterunt ad antedictum Judicem, qui, ubi appellatio admittenda de jure fuerit, cauſæ reviſionem aſſumet. Quod ſi quis ab hujus etiam Judicis ſententia vel decreto ſe gravatum exiſtimaverit, ea ſerventur, quæ pro appellantibus à decreto Judicis delegati, ſupra expoſita ſunt. Si verò Prælati exempti, alios Superiores in Regno Siciliæ ultra Pharum non habentes, deliquerint, antedictus Judex Eccleſiaſticus, tanquam Ordinarius, reſpectu exemptorum, contra eos, ut juris fuerit, procedat, ſervatâ ſemper regulâ circa modum præſcriptâ,

XIX. De Judicis Eccleſiaſtici facultatibus.

Ne autem de facultatibus antedicti Judicis Eccleſiaſtici diſputatio unquam oriri queat, conſtanter declaramus, quod ille, uti ſupra, à Rege Siciliæ ultra Pharum auctoritate Sedis Apoſtolicæ nominatus & delegatus, quascumque perſonas adverſus ſententias, res judicatas, ac contractus quoscumque, prout juris fuerit, in inte-

grum

integrum, reſtituendi plenam & liberam licentiam & poteſtatem exercere poſſit & debeat.

XX. De juramentis.

Juramenta quæcumque ad effectum agendi dumtaxar ex cauſa, quibuſcumque relaxandi.

XXI. De abſolutione à cenſuris.

Quoſcumque à quibuſvis cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, ſimpliciter vel ad cautelam, ſi, & poſtquam congruè, proot debuerint, tam partibus, quàm Judicibus, ſatisfecerint; firmia tamen manentibus, ſervatiſque, reſpectivè, iis, quæ circa modum & ordinem impertiendæ abſolutionis ſuperiùs præſcripta ſunt, abſolvendi.

XXII. De abſolutione ab excommunicationibus, ob varia crimina illatis.

Quoſcumque itidem, qui homicidium, nec non perjurii reatum quomodocumque commiſerint, quique bellis interfuerint, & qui adulterium, inceſtum, fornicationem, & aliud quodcumque flagitium carnis perpetraverint; necnon uſurarios, facta tamen uſurarum reſtitutione, ab excommunicationibus, aliiſque ſententiis, cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis & temporalibus, quas quomodolibet incurrerint, injunctâ cuique pro modo culpæ, pœnâ ſalutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, etiam in utroque foro abſolvendi.

XXIII. De cenſuris, per Apoſtolicas conſtitutiones inflictis.

Declaramus tamen, ner prædictum Judicem Eccleſiaſticum, nec quamcumque aliam Eccleſiaſticam perſonam cujuſcumque gradus, dignitatis & præeminentiæ ſit, & quamvis de latere Legatus exiſtat, potuiſſe aut poſſe aliquem abſolvere a cenſuris Eccleſiaſticia, per Apoſtolicas Conſtitutiones inflictis; quarum abſolutio ſoli Romano Pontifici reſervatur. Er licèt hoc ipſum procedat etiam quoad illud genus abſolutionis, quòd cum reincidentia, & ad effectum agendi tantùm, aut ad cautelam, dicitur, & quoad cognitionem, an derlaratoria cenſurarum prædictarum valida fuerit, aut nulla, juſta vel iojoſta, cùm hæc quoque omnia Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, & Congregationi ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Immunitatis Eccleſiaſticæ, & controverſiis juriſdictionalibus præpoſitæ, ad id à Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatæ; privativè quoad omnes alios, etiam de Latere Legatos competat; Attentis nihilominùs ſpecialibus circumſtantiia, animum noſtrum moventibus, declaramus, quòd præfatus Judex Eccleſiaſticus, tanquam à cariſſimo in Chriſto Filio noſtro Carolo VI. Siciliæ ultra Pharum Rege, ejusque in poſterum Succeſſoribus, ut ſupra, deputatua & delegatus, ſervatis de jure ſervandis & citra quemcumque abuſum, concedere poſſit recurrentibus à gravamine, quod in declaratoria cenſurarum, Sedi Apoſtolicæ reſervatarum ſibi illatum eſſe demonſtraverint, abſolutiones cum reincidentia, ad effectum agendi tantòm, & etiam ad cautelam; nernon cognitionem aſſumere, an prædictæ declaratoriæ cenſutarum, Sedr Apoſtolicæ reſervatarum, promulgatæ ab Epiſcopis aut Archiepiſcopis Regni Siciliæ ultra Pharum, fuerint validæ, aut nullæ, juſtæ vel injuſtæ; ita tamen, ut, ſi ſolius nullitatis vitio laborare cognoverit, Epiſcopo vel Archiepiſcopo, qui ad earum declarationem, reſpectivè, proceſſerint, mandet, ut ex integro procedant, reſervatâ, poſt novam declaratoriam, abſolorione plenaria Sedi Apoſtolicæ. Et quatenùs nullitatis & injuſtitiæ, vel ſolius injuſtitiæ vitio laborare cognoverit, declaret, recurrentes non incurriſſe: & ſi declaratoriam juſtam eſſe deprehenderit, recurrentes pro abſolutione ad eandem Sedem Apoſtolicam remittat. Quòd ſi præfarus Judex delegatus ipſe fuerit, qui ad declaraturias proceſſerit, & cenſuratus ſe gravatum fuiſſe prætenderit, aut ex capite nullitatis, aut nullitatis & iojuſtitiæ, aut ſolius tantùm injuſtitiæ; tunc ea obſerventur, quæ ſuprà ſtatuta fuerunt in caſu, quo quis à ſententia, aut ab alio quocumque decreto ejusdem Judicis ſe gravatum ſenſerit: novusque Judex Eccleſiaſticus ea omnia ſervare teneatur, quæ Judex ipſe delegatus juxta ea, quæ modò dicta ſunt, ſervare tenetur in caſu recurſus, ad ipſum facti, à nulla, vel injuſta declaratoria cenſurarum, Sedi Apoſtolicæ reſervatarum, quæ ab Epiſcopis vel Archiepiſcopis, reſpectivè, fuerint promulgatæ.

XXIV. De literis monitorialibus.

Prætereà quaſcumque monitoriales, pœnaleſque litteras in forma *ſignificavit*, conſuera, contra occultos & ignotos malefactores, ſatisfacere: conſcios verò revelare differentes, ſervatâ tamen formâ Concilii Tridentini, necnon Conſtitutionis Pii Papæ V. Prædeceſſoris noſtri, ſuper hæc editæ, concedendi.

XXV. De commutatione votorum, deque matrimonialibus diſpenſationibus, in tertio & quarto gradu pro pauperibus tantum, & gratis, ex ſpeciali facultate concedendis.

Nec non vota quæcumque; ultramarino tamen, viſitationis liminom beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum de Urbe, & ſancti Jacobi in Compoſtella, & caſtitatis ac religionis votis, exceptis, in alia pietatis opera commutandi. Tum etiam nationis Siculæ commoditati & utilitati proſpicere volentes, eidem Judici, uti ſuprà, nominato & delegato à Siciliæ Rege ultrà Pharum, facultatem ſpecialem elargimur matrimoniales diſpenſationes concedendi in tertio & quarto gradu; gratis tamen, nulloque recepto, vel minimo emolumento; & favore eorum tantùm, qui verè pauperes ſunt, & miſerabiles, & labore manuum ſuarum vivunt.

XXVI. De abſolutione a cenſuris, ad effectum præmiſſorum conſequendum.

Et ut conceſſiones, gratiæ & literæ per antedictum Judicem, ſic, ut ſuprà, concedendæ, ſublatis obſtaculis, ſuum ſortiantur effectum, quaſcumque perſonas, ad effectum dumtaxat omnium, & ſingulorum præmiſſorum conſequendum, ab omnibus & quibuſcumque excommunicationibus, ſuſpenſionibua & interdictis, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, quibus innodati fuerint, abſolvendi, & abſolutas proounciandi.

XXVII. De cauſis, in quibus agitur de executione literarum Apoſtolicarum.

Pro majori tamen cautela, ea, quæ infra ſequuntur, declaramus & decernimus; videlicet, non poſſe, nec debere prædictum Judicem ſeſe ingerere in cauſis, in quibus agitur de executione literatum Apoſtolicarum, etiam ſuper collatione quorumcunque Beneficiorum Sæcularium vel Regularium, pro quarum executione certi ſunt dati executores, quorum à decreto, ſeu data executione, ſi fuerit quoquomodo reclamatum, & de illato gravamine, vel exceſſu dictum; tunc idem Judex io hiſce cauſis in omnibus, & per omnia, ut ſuprà de aliis dictum & declaratum eſt, procedat.

XXVIII. De Subdelegatis a Judice Eccleſiaſtico deputandis.

Deputare etiam non poterit Subdelegatos, in Diœceſibua prædicti Regni commorantes, multoque minus eis concedere exemptionem à juriſdictione ſuorum Ordinariorum, præterquam unum; qui tamen Eccleſiaſticus ſit, in quacumque Epiſcoporum reſidentia, & in præcipuis aliis Regni civitatibus, ut ſunt Drepanum, Therme, Mile, & Mazara, ſeu Auguſta; vulgò *Trapani*, *Termini*, *Melazzo & Auguſta*, nuncupatis.

XXIX. De literis patentibus exemtionis.

Prætereà nemini concedi poterunt litteræ parentes exemptionis à juriſdictione ſui Ordinarii ex titulo inſerviendi Curiæ vel Tribunali ipſius Judicis delegati; exceptis tantum miniſtris & Officialibus neceſſariis: qui tamen in toto Regno non ſint ultra quinquaginta, præter eos, qui præcipuis primæ, ſecundæ & tertiæ inſtantiæ Eccleſiaſticis Curiis Panormi inſerviunt.

XXX. De diſciplina & obſervantia Regularium.

Nullatenus quoque idem Judex Eccleſiaſticus nec in prima inſtantia, nec in gradu appellationis aut recurſus, aut per modum proviſionis, ſeſe ingerat in quomodolibet concernentibus diſciplinam, & obſervantiam regularem perſonarum utriusque ſexus; diſtributionem officiorum; collocationem Regularium in uno aut altero Monaſterio aut Con-

giis Romanorum Pontificum conſtituta, eaque ad jus commune redacta. Inde obortæ ſunt controverſiæ de Juriſdictione Sac. Palat. Apoſt. Præfecti, non obſtantibus Canonum, Legumque diſpoſitione. Gentium moribus, & longæva ipſis Romanis Pontificibus connuentibus Conſuetudine. Crebræ de hoc querimoniæ ad SS. Dominum delatæ, indeque incommoda, & damna frequentia. Adeo, aliaque tollende per has litteras in forma Brevis ſequentes conceduntur facultates Præfecto Sac. Palat. Apoſt.

Prædeceſſoribus ſuis diverſis temporibus conceſſorum in Curia Romana eatenus conſtituta, & conſtitutos ſuppreſſit, abolevit, & abrogavit, privilegiaque ejuſmodi ad viam, & terminos juris reduxit; Variæ identidem obortæ ſint lites, & controverſiæ ſuper juriſdictione Præfecti Palatii Apoſtolici, quæ per eamdem Conſtitutionem, non ſecus ac aliorum particularium Judicum ex privilegio, ita ſublata fuiſſe contendebatur, ut nec quævis Sacrorum Canonum, Legumque Civilium diſpoſitio, nec omnium ferè gentium mores, & conſenſus, neque quantumvis longæva, ac ſcientibus, & prudentibus Prædeceſſoribus prædictis anteà ſervata conſuetudo, ac ejuſdem juriſdictionis exercitium ipſi Præfecto Palatii Apoſtolici quicquam de cætero adversùs memoratam Conſtitutionem ſuffragari poſſent: Contra verò crebræ ad Nos querimoniæ delatæ fuiſſent, à recto ordine, & ratione planè alienum eſſe, cauſas intereſſe ejuſdem Palatii concernentes alibi, quàm coram ipſius Palatii Præfecto agitari, Familiareſque noſtros ad quælibet Almæ Urbis Tribunalia non ſine obſequii, quòd Nobis, & Palatio prædicto impendunt, detrimento diſtrahi. Hinc eſt, quòd Nos ejuſmodi lites, & controverſias, quæ promptam juſtitiæ adminiſtrationem impediunt, aliaque multiplicia incommoda, ac turbas adferunt, dirimere, ſimulque omnem de cætero dubitandi in præmiſſis occaſionem penitùs tollere cupientes; atque non minùs ad Romani Pontificis pro tempore exiſtentis decus, & dignitatem, quam ad ipſius Palatii Apoſtolici providum regimen, & utilitatem, ac dictorum Familiarium commoditatem, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, de nonnullorum Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ad id à Nobis ſpecialiter deputatorum, qui rem ipſam maturè, ac diù diſcuſſerunt, conſilio, Venerabili Fratri Camillo Patriarchæ Conſtantinopolitano moderno, ac pro tempore exiſtenti ejuſdem Palatii Apoſtolici Præfecto (firmâ in reliquis remanente enarratâ Innocentii Prædeceſſoris Conſtitutione) in quibuſvis Cauſis intereſſe ipſius Palatii Apoſtolici quomodolibet concernentibus civilibus, criminalibus, & mixtis, omnimodam, & privativam; ac quoad delinquentes in Palatio Apoſtolico, ubi Romani Pontifices pro tempore reſident, ſeu eorum reſidentiæ deputato, vel deputando, & delicta inibi perpetrata, prout quoque quoad delicta etiam extra Palatium hujuſmodi, ubicumque inter noſtros, & ejuſdem Pontificis Familiares commiſſa, plenariam, & privativam itidem; in delictis autem, quæ extra dictum Palatium inter Familiarem, & non Familiarem admiſſa fuerint, ſi Reus fuerit Familiaris, ſimiliter privativam, ſin minùs, cumulativam cùm aliis Judicibus cæteroquin competentibus; quòd verò ad Cauſas Civiles attinet, ubi dumtaxat Familiaris ſit reus, & executivè tantùm procedatur, privativam quoque Juriſdictionem cùm omnibus, & ſingulis facultatibus neceſſariis, & opportunis, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus: Et ſi agatur actione reali adversùs Familiarem ejuſmodi, tunc eidem Præfecto Palatii ſola competat facultas concedendi licentiam exequendi ſententias, mandata, vel decreta, vulgò *Exequatur*, quæ abſque reaſſumptione cognitionis meritorum Cauſæ præſtetur, quòd & cùm Artificibus, aliiſque Patentibus ejuſdem Palatii Apoſtolici munitis ex veteri more, & æquâ honeſtate ſervatur. Declarantes, quòd nomine Familiarium non veniant niſi in Albo, ſeu Tabella dicti Palatii, & ut vulgò dicitur *Rollo* deſcripti, quodque memorata Juriſdictio in omnibus caſibus præmiſſis conceſſa ſit, & eſſe, ac competere intelligatur, ſive Delinquentes, & Familiares, aut aliæ perſonæ hujuſmodi Eccleſiaſticæ, ac etiam in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitutæ, ſive Sæculares fuerint. Porrò eidem Camillo Patriarchæ, ac pro tempore exiſtenti Palatii Apoſtolici Præfecto, ut muneris hujuſmodi, ac præmiſſorum ratione, & occaſione, in negociis, & Cauſis criminalibus quibuſcumque, quoties opus fuerit, ſe immiſcere, & in eis conſilium, mandata, & juſſiones tam verbo, quàm in ſcriptis dare, ac debitæ executioni demandare, ſeu demandari facere, etiamſi ſanguinis effuſio, membrorumque mutilatio, ſeu etiam mors inde ſequatur, liberè, & licitè, ac abſque alicujus pœnæ, vel Cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu poſſit, & valeat, dummodò tamen à ſententia in Cauſa ſanguinis per ſeipſum ferenda omninò abſtineat, Auctoritate, & tenore præfatis facultatem concedimus, & impertimur.

Privativè Civiliter, & Criminaliter procedendi in Cauſis intereſſe ejuſdem Palatii tangentibus. Privativè quoad Delinquentes in eodem Palatio. Privativè in delictis extra idem Palatium commiſſis inter Familiares. Item privativa in delictis inter Familiarem, & non Familiarem, ſi Familiaris Reus ſit, aliàs cumulativè. Privativè procedendi in Caſibus Civilibus Familiarium, ubi executivè agatur. In Actionibus vero realibus contra Familiares ad executionem non procedatur, niſi de licentia ejuſdem Præfecti, prout, & quoad Artifices, & Patentatos obſervatur. Qui ad effectum præſentium pro Familiaribus habendi ſint. Præſervatur Præfectus Sac. Palatii Apoſt. ab Irregularitate.

Adimitur facultas has Literas quomodolibet impugnandi.

Decernentes ipſas præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quòd quilibet in præmiſſis intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, nec cauſæ, propter quas eædem præſentes emanarint, ſufficienter adductæ, verificatæ, & juſtificatæ fuerint, vel ex alia quacumque, quantumvis legitima, pia, & privilegiata cauſa, colore, prætextu, & capite, etiam in Corpore Juris clauſo, etiam enormia, enormiſſimæ, & totalis læſionis, nullo unquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel intereſſe habentium conſenſus, aliove quolibet, quantumvis magno, ac formali, & ſubſtantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad terminos juris reduci, ſeu adversùs illas aperitionis oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, ſeu impetrato, aut etiam motu proprio conceſſo, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare poſſe; ſed eaſdem præſentes litteras ſemper firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunque ſpectabit, in omnibus, & per omnia pleniſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivè inviolabiliter obſervari; ſicque, & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ipſius S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & alios quoſlibet quacumque præeminentia, & poteſtate ſungentes, & functuros, ſublatâ eis, & eorum cuilibet quâvis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Item Facultas aliter judicandi.

Clauſula derogatoria.

Non obſtantibus, quatenùs opus ſit, noſtrâ, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulâ de jure quæſito non tollendo, & quoad ea, quæ præſentibus adverſantur, præfata Innocentii Prædeceſſoris, aliiſque Apoſtolicis, ac in Univerſalibus, Provincialibuſque, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quâvis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus: Privilegiis quoque, Indultis, & Litteris Apoſtolicis ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis Decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & formâ in illis traditâ obſervatâ exprimerentur, & inſererentur, præſentibus

bus, ſive panegyricis, atque pro promovendis Societatibus ſupradictis, Benedictionem à ſolo eorum Superiore dumtaxat petere, & obtinere teneantur; Hæcque etiam locum habere debeant ex Bulla - - *Pretioſus* - - ubi iidem Fratres in Eccleſiis, aut Oratotiis prædictis ſoli in Quadrageſima, vel per annum Conciones habere ſolent, ac conſueverunt, ac etiamſi electionem, nominationem, aut etiam eleemoſynam à Communitate quacumque extranea, atque inſuper iotra prædicta tempora Conciones, aut Sermones ſingulares in Eccleſiis, quæ non ſunt ipſius Ordinis, ex devotione Cleri, vel Populi, conſuetudine, aut etiam conventione aliqua, ſint habituri? Quum obſtet Decretum Congregationis Concilii in una *Theanen.* poſt emanatam Conſtitutionem ipſam - - *Pretioſus* - - latum 19. *Junii* 1728.

V. Circa Ordinariam Jurisdictionem in Moniales ſibi ſubjectas, quàm reſtitutam voluit S. V. Ordini ſuo ad terminos Trident. & Conſtitutionem S. Pii, An ad Epiſcopum pertineat, ultrà explorationem voluntatis puellæ juxta idem Concilium *Seſſ. XXV. Cap. XVII.* dare facultatem ad congregandum Capitulum pro veſtitione, aut profeſſione, ſive ad dandum habitum, aut emittendam profeſſionem: aut exigere atteſtationem de peractis exercitiis ſpiritualibus: diſponere etiam *privativè* quoad Superiores Ordinis de dote ipſius poſt emiſſam profeſſionem; *privativè* quoque, aut *cumulativè* cùm ipſis, dare licentiam pro extraneorum acceſſu ad colloquendum Monialibus, aut ſubſcribere licentias pro ingreſſu Monaſteriorum in caſibus neceſſitatis, non obſtante contraria ejusdem Trident. diſpoſitione juxta declarationem *S.* Pii V. in Conſtitutione - - *Etſi Mendicantium* - - à Sanctitate Veſtra confirmatam: In Viſitatione quoque, ac ingreſſu Clauſuræ, Epiſcopo toties quoties opus erit, facultate ab ipſo Tridentino, ac S. Sede delegata, competentibus, aliud quodcumque præter Clauſuram ipſam materialem, aut non aſſociante Superiore, viſitare, ac etiam ingrediendo cùm Pluviali, & Stola contra Decretum Congregationis Concilii in una *Florentina* 29. *Julii* 1684. aut cùm præparatione, non Strati, ſed Sedis cùm Baldachino in alterutra, aut in utraqoe Eccleſia, aut receptus à Monialibus proceſſionaliter, ſive cum Cruce erecta, aut cum Cantico *Benedictus*, aut ab ipſis accipiendo Crucem deoſculandam, contra Decreta prædictæ Congregationis - - *ad Dubia Viſitationis Clauſuræ* 19. *Januarii* 1686.?

VI. Quantùm ad perſonas utriusque ſexus Tertii Ordinis Sancti Dominici, an ſpectatis omnibus, quæ Sanctitas Veſtra mandare dignata eſt, illæ, quæ non habent requiſita omnia in Conſtitutione - - *Pretioſus* - - præſcripta, ſed abſque Voto in domibus propriis degunt, nec habitum Ordinis patenter, ſed vel abſconditum, vel in ſigno, aut parte aliqua ejusdem. deferunt, ſolis tantummodo Indulgentiis, & gratiis ſpiritualibus, Tertio Ordioi ibidem conceſſis, &, ſi ſint Clerici in Sacris Ordinibus conſtituti, etiam facultate recitandi Officium, ac reſpectivè celebrandi Miſſam, ſub ritu tamen Romano, de SS. ac BB. Ordinis Prædicatorum, juxta Indulta huic Ordini à S. Sede facta, vel facienda, dummodò tamen in iis, quæ proprium Inſtitutum ſpectant, Magiſtro Ordinis in eadem Conſtitutione præſcriptam obedientiam, ac reverentiam ſervent: Perſonæ verò ſeorſim in domibus privatis cùm voto, habitu, & Regula ejusdem Tertii Ordinis viventes, etiam pro anno Probationis, non minùs, ac quæ collegialiter vivunt, omnibus, & ſingulis in prædicta Conſtitutione, & ſignanter circa Sacramentorum receptionem, & earum Cadaverum poſt mortem Sepulturam, necnon pleniſſimam exemptionem à Jurisdictione cujuſcumque Ordinarii, conceſſis, frui, gaudere, & potiri poſſint, & debeant? Poſſint nihilominùs Superiores Ordinis, ad tollendas innumeras lites, abſque ullo præjudicio propriæ Jurisdictionis proceſſu cujoſcumque longiſſimi, etiam centum, & biſcentum annorum, temporis, ubi non adſit legitima conſuetudo in contrarium, ante, vel poſt editam Conſtitutionem ipſam - - *Pretioſus* - - introducta, ac ubi Parochus citra omnem controverſiam, & difficultatem acquieſcat, & non aliter, permittere, quatenùs Parochus ipſe hiſce prædictis Tertiariis mortaliter, aut habitualiter iofirmis, Sacram Euchariſtiam in mortis articulo, Paſchate, & in aliis anni ſolemnitaribus, ac etiam, urgente peculiari aliquo rationabili motivo, Extremam Unctionem, miniſtrare, earumque Cadavera, cum obierint, usque ad fores Eccleſiarum Ordinis excluſivè aſſociare, tumque titulo congruæ Eleemoſynæ, non verò cujuſcumque Parochialis Quartæ, aut cujuſcumque alterius Canonicæ portionis ſibi debitæ, juxta Taxam inter Ordinarium, & Superiorem Loci, per modum regulæ perpetuò retinendæ, firmandam, illud, quòd ab iisdem conveniens judicatum fuerit, recipere liberè, ac licitè poſſit, ac valeat?

VII. An Declarationes, quas vivæ vocis Oraculo ſuper iis dubiis edere dignabitur S. V., cenſeri debeant, tanquam literaliter ſcriptæ, inſertæ, & expreſſæ in prædicta Conſtitutione - - *Pretioſus* - - etiam cùm avocatione, & extinctione litium deſuper pendentium; facultate ſublata cuicumque Tribunali, etiam S. R. E. Cardinalibus, aliter judicandi, declarandi, & definiendi: Decreto irritante: commiſſione executionis: mandato de habenda Fide exemplaribus etiam impreſſis: cum aliis omnibus in eadem Conſtitutione contentis: & ſignanter cum clauſulis præſervativis, ac derogativis quiboſcumque obſtantibus, itaut non ſolùm ibidem recenſitis, ſed etiam cenſeri debeat, ac ſit, derogatum, omnibus, & ſingulis individuis etiam conventionibus, etiam in limine fundationis, etiam cum juramento factis, Provincialibus quoque, & Synodalibus Decretis, Tribunalium quorumcumque ſententiis, ac Congregationis S. R. E. Cardinalium Reſponſionibus, Deciſionibus, Decretis, Reſcriptis, Reſolutionibus, & prædictis quidem, etiamſi ſemel, vel pluries, etiam in forma ſpecifica, & ſpecialiter à S. Sede approbatis, vel coofirmatis, ſive etiam clauſulis, & formulis undequaque extraordinariis conceptis, approbatis, vel confirmatis, ac etiam quavis ſpecifica, & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, mentione dignis, itaut eodem pacto pro inſertis haberi debeant?

EX AUDIENTIA SANCTISSIMI.

Die 28. Septembris 1728.

Facta per me relatione Sanctitas Sua, benignè declarando dubia, ut in adjunctis precibus excitata, *ad Primum: Tertium: Quartum: Sextum: & Septimum*, reſpondit *in omnibus Affirmativè.*

Ad Secundum, verò, *& Quintum, Negativè in omnibus.* Per id tamen Sanctitas Sua Epiſcopis, qui *privativè*, vel *cumulativè* Licentias pro acceſſu, vel ingreſſu in Monaſteria ſubjecta Ordini, dare, vel ſubſcribere aliàs conſueverunt, non intelligit prohibere, quin poſſint etiam in poſtremum easdem dare, vel ſubſcribere, *cumulativè* tamen ſemper cum Ordinis Superioribus, & non aliàs. Ubi autem iidem Epiſcopi renuant, ſufficiat Licentia, ſive ſubſcriptio Ordinis Superiorum ad utrumque effectum. Decretis Congregationum, Conſtitutionibus Apoſtolicis, Conſuetudinibus, & aliis quibuſcumque, quomodolibet in contrarium facientibus, quoad omnia ſuperiùs declarata, minimè refragantibus.

L. † S. I. Card. Accorambonus Pro-Auditor.

LII.

Pragmatica juxta Literas S. C. C. Majeſtatis pro obſervantia Bullarum Apoſtolicarum in vim Concordiæ, circa uſum Jurisdictionis Eccleſiaſticæ Tribunalis Apoſtolicæ Legatiæ, nuncupatæ Regiæ Monarchiæ hujus Siciliæ Regni.

CAROLUS Divina Favente Clementia Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, Hiſpaniarum, & Siciliæ Rex, &c.

VIce-Rex, & Generalis Capitaneus in hoc Siciliæ Regno Illuſtribus, Spectabilibus, Magnificis, & Nobilibus Regni ejusdem, Magiſtro Juſtitiario, Præſidibus Regiorum Tribunalium, Judicibus M. R. C. Magiſtris Rationalibus, Theſaurario, & Conſervatori Regii Patrimonii, Judicibus Conſiſt. S. R C. Advocatis quoque, & Procuratoribus Fiſcalibus, cæterisque demum dicti Regni Officialibus majoribus, & minoribus, præſentibus, & futuris, cui, vel quibus ipſorum præſentes, præſentatæ fueriot, aut quomodolibet pervenerint Conſ. Reg. & fid. dil. Salutem. Per via di noſtra Real Segretaria è ſtato rimeſſo un Biglietto del tenor, che ſiegue: Eſtando ya convenida, y ajuſtada entre el Emperador, y Rey nueſtro Sennor (Dios le guarde) y nueſtro Santiſſimo Padre Benedicto decimo terçio la Bulla de concordia ſobre el uſo, y exerçiçio del Tribunal de la Monarquia deſte Reyno, ſegun ſe obſerva en la adjunta executoria de un Real Deſpacho ſu fecha de 10. de Noviembre p. p. que comprehende la miſma Bulla con la extenſion de treinta y cinco Capitulos; Me manda S. E. remitirla à V. S. paraque en la conformidad que S. M. lo ordena ſe extienda, y publique por eſſe Sacro Conſejo una Pragmatica, inſiriendo en ella el Real Deſpacho, que la preſcrive, con las ſolemnidades, y requiſitos correſpondientes à la exacta, religioſa, e inviolable obſervançia de los mençionados Capitulos, y Reglas concordadas; ſugetando à los Transgreſſores à la pena de la Real Indignaçion de S. M. y à las, que ſin violençia pareçieren arbitrables para el ſoſtenimiento de dicha concordia, y ſu indiſpenſable perpetuidad, deviendo dar buen cuenta à S. B. de averla executado en eſta conformidad. Dios guarde à V. S. muchos annos. Palermo 1. de Febrero 1729. El Conde de Quiros: Al Sacro Conſejo. Ed accluſa con il ſudetto preinſerto Biglietto l'eſecuturia di Ceſareo Real Diſpaccio del tenor ſeguente: Carolus Divina ſavente Clementia Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, Hiſpaniarum & Siciliæ Rex, &c. Vice-Rex, & Generalis Capitaneus in hoc Siciliæ Regno Illuſtribus, Spectabilibus, Magnificis, & Nobilibus Regni ejusdem, Magiſtro Juſtitiario, Præſidibus Regiorum Tribunalium, Judicibus M. R. C. Magiſtris Rationalibus, Theſaurario, & Conſervatori Regii Pattimonii, Judicibus Conſiſt. S. R. C. Advocatis quoque, & Procucatoribus Fiſcalibus, cæterisque demùm dicti Regni Officialibus majoribus, & minoribus, præſentibus, & futuris, cui, vel quibus ipſorum præſentes præſentatæ fuerint, aut quomodolibet pervenerint. Conſ. Reg. & fid. dil. Salutem. La Sua Maeſtà Ceſarea, e Cattolica del Noſtro Auguſtiſſimo Padrono (Dio guardi) con ſuo Ceſareo Real Diſpaccio ordina lo che ſiegue.

Diploma S. C. C. M.

EL REY. Ill. Conde de Saſtago Primo Gentilhombre de mi Camara, mi Virrey, Lugarteniente, y Capitan Genetal del Reyno de Sicilia. Bien Notorias ſon las confuſiones, que causò la muerte del Sennor Rey Don Carlos Segundo mi Tio de feliz memoria deſde el principio de eſte Siglo por el titulo, y objecto de la ſucceſſion en los Reynos, que componian la Monarquia de Eſpanna; y que la guerra encendida en totas partes las hyzo mayores por el arbitrio, que accompanna al humano poder, quando la Divina Providençia por ſus ineſcrutables juizios no le liga al uſo puro de la equidad, y de la Juſtiçia: Fatalidad, que cayo mas viſiblemente ſobre mi Reyno de Sicilia, que en pocos annos provò la dominaçion de diferentes Principes: y aumentandoſe por eſtas mutaçiones el deſorden, y la confuſion, ſe ſiguieron conſequençias doloroſas; entre las quales ſe hizo mas ſenſible la controverſia excitada entre la Corte de Roma, y el Sereniſſimo Duque de Savoya (hoy Rey de Sardenna) y entonces Detentor del Reyno de Sicilia, ſobre el curſo de la Legacia Apoſtolica, que deſde el Conde Rogerio Normando havia ſido exercitada de los Sennores Reyes de Sicilia, y de Eſpanna mis glorioſos Predeceſſores por el curſo de mas de ſeys Siglos de Suceſſor en Suceſſor en virtud de la Bula de Urbano Segundo haſta que en los annos de 1714. y 1715. detentando eſſe Reyno un Principe, en quien no ſe purificava el titulo de Suceſſor legitimo, e immediato del Conde Rogerio, y del Sennor Rey D. Carlos Segundo mi Tio, y a quien el Papa Clemente Undecimo nò reconocia por Rey de Sicilia, procedio à abolir el Tribunal de la Legaçia llamado vulgarmente el de la Monarquia de aquel Reyno: y creciendo el deſorden, y la inquietud entre el Sacerdoçio, y el Imperio, pudieron ſe calmar las violençias luego, que la Superior Mano del Altiſſimo, por la qual reynan los Reyes, me acordò la reintegraçion en eſſe de Sicilia como Suceſſor legitimo, e immediato del enunciado Sennor Rey D. Carlos Segundo mi Tio. Y expueſtas por mis Miniſtros al Vicario de Chriſto las razones, que havian inalterable la platica, y el uſo de la Legacia en mi Real Perſona, como immediato legitimo Suceſſor indiſputable del Conde Rogerio; y que en nada podia perjudicarme qualquiera aboliçion, ò hecho ſucedido en tiempo, que la fuerza de las armas impedia mi dominaçion en eſſe Reyno; tuvo à bien el actual Papa Benedicto Decimoterçio con paternal afecto excitarme por medio de un Breve Apoſtolico en dada de primero de Marzo de mil ſetecientos, y ventiſiete à exponer los medios mas proprios à la conciliaçion, y concordia por el exerçiçio de la Juriſdiçion Eccleſiaſtica en eſſe Reyno, conforme lo reconoçereys del tenor del miſmo Breve, que es como ſe ſigue.

Epiſtola S. Pontificis ad S. C. C. M.

Chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Carolo Hiſpaniarum Catholico, necnon Hungariæ, & Bohemiæ Regi Illuſtri in Romanorum Imperatorem Electo. Benedictus PP. XIII. Chariſſime in Chriſto Fili noſter Salutem. Quotidianis propè Officiis Nos Miniſtri tui poſcunt, & urgent, ut de rebus ab hac Sancta Sede conſtitutis pro Eccleſiaſtica Jurisdictione in Regno Siciliæ exercenda, nullam animo tuo moleſtiæ, vel offenſionis nebulam hærere patiamur: id verò quàm ſtudiusè flagranterque cupiamus, & illis ſæpiſſimè teſtati ſumus, & Majeſtati tuæ ſatis exploratum eſſe non dubitamus. Hujuſce autem Paternæ charitatis ut luculentiùs tibi teſtimonium afferamus, Majeſtatem tuam vehementer petimus, & rogamus, ut pro tua ſingulari ſapientia, & pietate idoneam aliquam rationem ſoggeras, quâ votis tuis obſecundare Nobis liceat, & Apoſtolatus ſimul noſtri graviſſimo officio non deeſſe; Quemadmodum enim de zelo Majeſtatis tuæ pro Dei honore, & Canonicæ Diſciplinæ cultu nullus eſſe nobis poteſt ambigendi locus, ita perſuaſum tibi eſſe decet tam de animo noſtro ad tuendam juſtitiam intento, quàm de ſtudioſiſſima erga te voluntate; Dum autem dignas tuo ſapientiſſimo judicio, ac religione ſignificationes expectamus, Majeſtati tuæ Apoſtolicam Benedictionem amantiſſimè impertimur. Datum Romæ, die prima Martii 1727.

Continuatio Diplom. Regii.

Y aceptando con filial reſpecto una excitaçion tan propria de un Padre comun, ofrecí mi obſequioſa aplicaçion, y deſvelo por el modo de acomodar las diferencias excitadas, y prometi acreditar en la miſma obligaçion mia de ſoſtener las ſupremas preemioençias, y derechos, mi Zelo por la buena, y perpetua armonia entre el Sacerdoçio, y el Imperio, eſcriviendo, y dirigiendo à Su Beatitud mi carta de 22. de Março de 1727. que fue del tenor ſiguiente.

Reſponſio S. C. C. M. ad S. P.

MUY SANTO PADRE. Bien oſtenta Vueſtra Sanctidad ſu paternal amor en las clauſulas de ſu Apoſtolico Breve da primero de Marzo corriente, demonſtrando aquel cuydado da ſu piadoſo animo en no laſtimar aquien como reverente Hijo ſolicita la ſatisfaction da V. Beatitud, y pues la caridad, que inflama ſu Eſpiritu en el deſſeo da encontrar fundado expediente, que eſtablezca el mejor uſo de Juſticia por el exerçiçio de la Jurisdiçion Eccleſiaſtica en mi Reyno da Sicilia, ha perſuadido à V. Sanctidad la demonſtraçion de ſu confiança en mi filial reſpecto, y en aquel fixo propoſito, que hize preciſo en mi corazon por el Serviçio de Dios, bien de la Santa Seda, y ſegura obſervançia de la Eccleſiaſtica diſciplina; devo deſde ahora render inceſſantes graçias à V. Beatitud por el concepto; que manifieſta de mi firmeza en ſoſtener eſtas partes integrales de quien como yo ſe confieſſa verdadero Hijo, y Abogado da la Yglesia; Y acceptando reverentemenre la Paternal inſinuation de V. Sanctidad en ſugerir el medio maa proprio de dexar cumplida la obligaçion del Superior Apoſtolico cargo, que la alta Providençia impuſo à V. Beatitud, y al miſmo tiempo ſatisfacer à las razones, y derechos mios en el uſo de la Jurisdiçion Eccleſiaſtica por la Legaçia en el mençionado Reyno de Sicilia, eſpero manifeſtar à V. Sanctidad el zeloſo cuydado mio exponiendo fundamentalmente el modo de acomodar las differençias excitadas contra el Tribunal de la Monarquia, y ratificar en la miſma obligaçion de ſoſtener, y conſervar las ſupremas preeminençias, y derechos, mi zelo, y applicaçion por la buena, y perpetua armonia entre el Sacerdozio, y el Imperio. Nueſtro Sennor guarde à V. Beaotud al proſpero, y feliz regimen da ſu univerſal Yglesia. Dada an Vienna à 22. da Março de Mil Setecientos y veinte y ſiete.

Continuatio Diplom. Regii.

Y como ulteriormente ſe empezò à tractar de eſta materia por medio de loa Miniſtroa reciprocos, aſſiſtiendo de mi parte el Cardenal Cienfuegos, de mi Conſejo de Eſtado, mi Miniſtro, y Plenipotençiario en aquella Corte; y por la de Su Sanctitad el Cardenal Lambertini, à que ſiguio tambien una Congregaçion de cinco calificados Cardenales, à ſaber, del Cardenal Origo Preſidente de la Sacra Congregaçion del Concilio, del Cardenal Davia Prefecto del Judice, y Pro-prefecto de la Immunidad; y del Cardenal Goſcia Legado da Avinnon, y Secretario de Memoriales, del Cardenal Lercari Secretario de Eſtado, y del Cardenal Lambertini Obiſpo da Ancona, deſpues de varias conteſtaçiones, y de un prolixo maduro examen pudieron con la Divina aſſiſtençia hallarſe, y eſtablecerſe los puntos da reciproca concordia, y por ellos conſolidarſe, y conſervarſe la pax, y la tranquillidad entre el Sacerdozio, y el Imperio por el curſo, y exerçiçio de la Jurisdiçion Eccleſiaſtica en Sicilia, quitando los obſtaculos, que en eſte tiempo dieron cauſa à la miſma controverſia, y ſe convino reciprocamente en loa Articulos, Ordinaçiones, y Reglas, que deben ſervir perpetua, y irrevocablemente à la obſervançia, y exerçiçio de la dicha Jurisdiçion: Y deſpuea de haver ſido concluydos, aceptados, y aprobados de unas, y otras partes, quiſo Nueſtro Muy Sancto Padre, reduzirlos, y compilarlos por conſtiruçion perpetua, y irrevocable con fuerza, y effecto de concordia expidiendo Bula formal en los tres de las Kalendas de Septiembre da eſte anno, que para mayor claridad, firmeza, y por acto de aceptacion de la dicha concordia, y ratificaçion de lo capitulado mando inſerir aqui *de verbo ad verbum*, y es del tenor ſiguiente:

BENEDICTUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

FIdeli, ac prudenti Diſpenſatori, quem in ſupremo Apoſtolatûs apice conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, maximè convenit, traditâ ſibi cœlitus uti poteſtate, ut, ſi quæ ſint inter Pontificalem auctoritatem, & Regiam poteſtatem contentiones, quantùm fieri poteſt, amoveantur, utque nedum fidelium populorum pericula arceantur, ſed etiam incommoda leniantur, prout, locorum, & temporum, ratione habita, magis in Domino videbitur expedire.

Cauſa hujus Conſtitutionis promulgandæ.

Cùm itaque felicis recordationis Clemens Papa XI. Prædeceſſor noſter Apoſtolicam Regni Siciliæ ultra Pharum Legationem, ac Monarchiam nuncupatam, ejusque Tribunal extinxerit, ac ſuppreſſerit, & abolaverit, ſi quæ eſſent privilegia, & indulta à quibuſcumque Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus quomodolibet conceſſa revocaverit, & abrogaverit, & certum interim modum præſcripſerit, quo cauſæ ad forum Eccleſiaſticum pertinentes cognoſci, & in eodem Regno ſine debito terminari poſſent, quemadmodum in ejus Apoſtolicis litteris, expeditis anno milleſimo ſeptingenteſimo decimo quarto, & milleſimo ſeptingenteſimo decimo quinto, pleniùs continetur. Cumque chariſſimus in Chriſto Filius noſter Carolus VI. in Romanorum Imperatorem electus, Siciliæ ultrà Pharum Rex, exponi nobis nuper fecerit, jura Apoſtolicæ Legationis in eodem Regno, ſibi, ejusque hæredi legitimo, & poſſeſſori, ex privilegio ſignanter Urbani Papæ II. Prædeceſſoris noſtri, competere: quæ quidem jura jam olim Rogerio Comiti, ex Normannorum gente, ejusque Succeſſoribus ob eliminatam Saracenorum tyrannidem, Catholicam fidem reſtitutam, Eccleſiasque, Patriarchatui Conſtantinopolitano tunc temporis adhærentes, Romanæ Sedi iterum ſubjectas, conceſſa, anteactorum ſex ſæculorum decurſu usque ad Caroli II. obitum, in ſuo robore, atque uſu permanſerint; Hinc nos, etſi compertum habeamus, hujuſmodi rationibus eundem Prædeceſſorem noſtrum, præſertim propter abuſus, quos irrepſiſſe conſtabat, minimè acquieviſſe; Nosque ipſi, dum Cardinalatus honore fungebamur, eidem Conſtitutioni reverenter ſubſcripſerimus, omniumque circumſtantiarum opportunè reminiſcamur; attamen cùm graves inde exortæ fuerint contentiones, atque mala non ſine animarum pernicie, publicæque tranquillitatis detrimento, ſeriò propterea conſiderantes, quantùm paſtoralis ſollicitudinis interſit, cauſas etiam talium contentionum avertere, ac prorsùs eliminare, ita ut, abuſibus è medio ſublatis, jus ex æquo univerſis reddatur, ex voto Congregationis Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, pro hujus negocii examine ſpecialiter deputatæ, ac etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, & matura deliberatione, noſtris, deque

Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, finem huic operoſo, graviſſimoque negotio imponentes, noſtra hac perpetuò valitura conſtitutione, vim, & effectum concordiæ habente, hæc, quæ ſequuntur, decernimus, & ſancimus, ac inviolabiliter ab his, ad quos ſpectat, & in futurum ſpectabit, obſervari mandamus.

I. Ordo cognoſcendi cauſas Eccleſiaſticas in Sicilia, poſt Majores, quæ apud unam Apoſtolicam Sedem cognoſci debent.

I. Cauſæ omnes, ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, iis exceptis, quæ verè Majores ſunt, quæque juxta canonicas ſanctiones apud Apoſtolicam Sedem tractari, & à Romano Pontifice, vel à Judicibus, quos ipſe ſpecialiter deputaverit, cognoſci debent, non alibi, quàm in ipſo Siciliæ ultrà Pharum Regno cognoſcantur, & fine debito, quem juſtitia poſtulaverit, terminentur, ita videlicet, ut non exemptorum cauſæ in prima inſtantia coram Ordinariis locorum dumtaxat, cognoſcantur, nec ab eorum Curiis avocentur, niſi per viam legitimæ appellationis à ſententia definitiva, aut ab interlocutoria, vim definitivæ habente, vel ab actu, cujus gravamen per appellationem à definitiva reparari nequeat, vel præjudiciale ſit invertendo juſtum juris, & judiciorum ordinem, aut niſi integro biennio, à die motæ litis computando, coram ipſis Ordinariis remanſerint indeciſæ, quemadmodum à Concilio Tridentino in Cap. XX. *Cauſæ omnes*, Seſſ. XXIV. *de Reformatione*, decretum eſt. Sique ſecus fiat, quæcumque appellatio, inhibitio, aut ſententia, eo ipſo nulla, & irrita ſit, juxta ejuſdem Concilii præſcriptum. Reſpectu verò exemptorum ab Ordinariis, Judex Eccleſiaſticus, à Rege illius Regni, ut infrà dicendum, nominatus, & delegatus, & pro tempore, ejus arbitrio nominandus, & delegandus, tanquam Ordinarius, de cauſis civilibus, & criminalibus illorum, ut poſteà dicetur, cognoſcat, ne aliter hujuſmodi perſonæ, & jura ſine providentia remaneant. A ſententia Ordinarii ad Metropolitanum appelletur, ſervatâ itidem in omnibus formâ, in antedicti Concilii decretis conſtitutâ.

II. Judex, qui cauſas appellationum à ſententiis Metropolitani cognoſcere debet.

II. Poſtquam verò Metropolitanus in cauſa pronunciaverit, vel in ſecunda inſtantia, quoad ſententias ſuorum Suffraganeorum, vel in prima, quoad cauſas propriæ Diœceſis, poſſint partes, vel earum altera, provocare ad eum virum, in jure Canonico Doctorem, ſeu Licentiatum, nobilium Univerſitatum more, diligenti examine præcedente promotum, & in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutum, à cariſſimo Filio noſtro Carolo VI. in Romanorum Imperatorem electo, & Siciliæ Rege, ejuſque in Regno Siciliæ ultrà Pharum Succeſſoribus, aut de eorumdem mandato, ex conceſſione Sedis Apoſtolicæ deputatum, & delegatum, & in poſterum ab ipſo, ejuſque in eodem Regno Succeſſoribus, aut de eorumdem mandato deputandum, & delegandum: quem eò ipſo delegatum auctoritate Sedis Apoſtolicæ conſtitutum, & pro tempore conſtituendum, recognoſcimus, & firmamus, ut cauſas Eccleſiaſticas antedictarum appellationum in prædicto Regno Siciliæ ultra Pharum cognoſcere, aliaque inferiùs exprimenda peragere poſſit, ſervatis tamen præmiſſis, aliiſque, inferiùs explicandis, ita ut quidquid aliter ſive ſcienter, ſive ignoranter fieri contigerit, ipſo jure nullum irritumque ſit.

III. Remedia pro iis qui ſe à ſententia ejuſdem primi judicis appellationum gravari ſentiunt.

III. Si verò antedictus Judex gravamen inferat, vel quomodocumque partes, ſive earum altera, gravatas ab ejuſdem ſententia, ſeu decreto ſeſe ſenſerint, tunc, ut appellationis, atque extremæ provocationis remedio, omnibuſque legum, atque canonicarum ſanctionum auxiliis Chriſtifideles prædicti Siciliæ Regni uti, & frui poſſint, eademque remedia, juris ordine ſervato, ſicut oportet, experiri, idem cariſſimus in Chriſto Filius Siciliæ Rex, ejuſque Succeſſores in perpetuum, vel alter de ejuſdem, aut de ipſius Succeſſorum mandato, ſedulò providebunt, ut apertum, atque patens ſit omni tempore Tribunal, ſeu Curia: in qua tamen vir, etiam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutus, atque, ut ſupra, in utroque jure Licentiatus ſeu Doctor deputatus & delegatus, cum tribus aliis Aſſeſſoribus in utroque jure verſatis, eodem pariter modo, uti ſuprà, deputandis, & nominandis, jus reddat, atque primùm diligenter expendat, an appellatio rejici, vel admitti debeat, & quibus clauſulis cauſa committenda ſit. Quoties verò cauſa fuerit viſa digna ulteriori cognitione, eam primò cognoſcat, & judicet idem modò dictus Judex, a quo ulteriori cognitione digna decreta eſt, adhibito eorumdem Aſſeſſorum conſilio. Quòd ſi poſt hæc res adhuc ulteriori diſcuſſione opus habeat, nec lis finita ſit, eadem coram altero idoneo Eccleſiaſtico Judice, ut ſuprà, cùm Aſſeſſoribus, vel Conſiliariis nominando, diſcutiatur, & ita deinceps, ita tamen, ut cauſa in quacumque inſtantia coram Judice Eccleſiaſtico ſemper pertractetur, & in omnibus, juris ordine ſervato, terminetur.

IV. Appellantes in una tantùm cauſa, in reliquis appellare non cenſeantur.

IV. Appellantes in una cauſa, omninò ſubjecti remaneant quod alias cauſas, juriſdictioni ſuorum Ordinariorum, à qua eximi nec à Metropolitano, nec à delegato poſſint, niſi in caſibus à jure Canonico præſcriptis.

V. De cauſis Regularium.

V. In cauſis, in quibus Conſervatores Regularium decretum, vel ſententiam tulerint; qui ſe ab illis gravatum exiſtimaverit, recurſum ſimiliter habere poterit ad antedictum Delegatum: qui quidem, ſi inſpectis utriuſque partis juribus, appellationem duxerit admittendam, ipſe in talis cauſæ cognitione, prout juris fuerit, procedet: ſi quæ partes, vel earum altera, de gravamine ab ejus judicato, ſibi illato, conquererentur, id ſervetur, quòd ſuprà de appellationibus à decreto, vel ſententia Judicis delegati ſtatutum eſt. Cæterum prædicti Conſervatores inviolatè ſervare debeant præſcripta in Conſtitutionibus felicis recordationis Innocentii Papæ IV. Alexandri IV. Bonifacii VIII. Gregorii XV. aliorumque noſtrorum Prædeceſſorum, necnon in Concilii Tridentini decretis ſub pœnis ibidem contentis.

VI. Appellationes quomodo recipiendæ.

VI. Appellationes nunquam recipiantur, niſi per publica documenta, realiter exhibenda, priùs conſtiterit, appellationem à ſententia definitiva, vel habente vim definitivæ, aut à gravamine, quod per definitivam ſententiam reparari non poſſit, vel quod præjudiciale ſit in caſibus, à jure non prohibitis, per legitimam perſonam, & intra ſtatuta tempora, fuiſſe interpoſitam, aut proſecutam: nec præterquam in caſibus à jure permiſſis, dum cauſa coram inferioribus judicibus pendet, antè definitivam ſententiam, vel vim definitivæ habentem, de gravamine, quòd aſſeratur illatum, Superiores cognoſcere poſſint, licèt citra præjudicium ordinarii curſus cauſæ, ſeſe id facere declarent. Nec ad hunc effectum liceat ei inhibere, aut etiam ſimpliciter mandare, ut ipſi copia proceſſus mittatur, etiam expenſis appellantis, vel recurrentis, niſi in caſibus à jure permiſſis.

VII. Inhibitiones poſt appellationes admiſſas, quomodo concedendæ.

VII. Inhibitiones, poſt appellationes, ſicut præmittitur, admiſſas, non concedantur, niſi cùm inſertione tenoris ſententiæ, aut decreti, à qua, vel à quo provocatum fuerit; aliàs inhibitiones, & proceſſus, & inde ſecuta quæcumque, ſint ipſo jure nulla, eiſque impunè liceat non parere. Sed ſi appellans aſſerat, ſententiæ, vel

decreti,

decreti, ſive appellationis interpoſitæ, exemplum authenticum habere ſe non poſſe culpâ Judicis, à quo, vel Actuarii, tunc ſive Metropolitanus, ſive præfatus Judex Eccleſiaſticus delegatus, reſpectivè, injungat iis, ad quos pertinet, ut, ſoluta actorum mercede, exemplum in forma probante tradatur appellanti, intra brevem terminum: & interim nihil novi coram judice, à quo, contra appellantem attentetur.

VIII. De appellatione à decretis Ordinariorum in viſitatione editis.

VIII. A Decretis Ordinariorum, in viſitatione, vel pro correctione morum editis, nullus ſit appellationi locus, (quoad effectum ſuſpenſivum, niſi cum Viſitator, citata parte, & adhibita cauſæ cognitione, judicialiter proceſſerit, & in aliis caſibus à jure permiſſis.

IX. De appellatione à gravamine, per definitivam ſententiam non reparando.

IX. Cum à gravamine, quod per definitivam reparari nequeat, vel quod præjudiciale ſit, appellatur, nonniſi viſis actis, ex quibus apparet de gravamine, appellatio admittatur, aut inhibitio, vel proviſio ulla concedatur.

X. De inhibitionibus expediendis.

X. In cauſa indebitæ carcerationis, quatenus ſit ſecuta cum mandato judicis verbali, poſſit Judex appellationis expedire inhibitiones, vigore appellationis conſtito, ſive per depoſitionem duorum teſtium de mandato, ſive per documentum Notarii, vel cuſtodis carcerum, de carceratione. In cauſis verò comminatæ injuſtæ carcerationis, vel torturæ, vel excommunicationis, non expediantur inhibitiones generales, & indefinitæ, ſed tantum compulſoriales pro tranſmiſſione copiæ actorum, ad effectum cognoſcendi, an ſit deferendum, nec ne, appellationi, adjuncta in dictis litteris compulſorialibus inhibitione, ut interim judex, à quo, ad ulteriora non procedat: & quatenus viſis actis reſultet evidens gravamen, tunc admittatur appellatio cum inhibitione, & cauſa cognoſcatur coram judice, ad quem. Si verò de hujuſmodi gravamine non conſtet, remittatur cauſa ad judicem, à quo, cognoſcenda in prima inſtantia.

XI. De actis originalibus primæ inſtantiæ, à Notario mittendis.

XI. Acta originalia primæ inſtantiæ Notarius, ſive Actuarius mittere ad Judicem appellationis minimè cogatur, niſi natura ipſa cauſæ id flagitet, aut probabilis aliqua falſitatis ſuſpicio incidat, quæ judicialiter appoſita ab intereſſe habentibus fuerit: & tunc poſt terminationem cauſæ ſtatim remittantur ad Ordinarium, & in ejus curiæ tabulario aſſerventur.

XII. De carcerato appellante.

XII. Causâ appellationis pendente, appellans, in eodem, ubi reperitur carcere, permaneat, quoad Judex, ad quem cauſæ cognitio devolvenda eſt, viſis actis, causâque cognitâ, aliter decreverit: & tunc quidem ſi à decreto ſecundi Judicis, vim definitivæ habente, appellatum fuerit, nihil ipſe interim mandare, aut pro decreti ſui executione attentare poterit, donec per Judicem ſuperiorem aliter fuerit ordinatum; exceptis tamen caſibus, in quibus aliter à jure ſtatutum ſit, & in quibus appellatio contra decretum excarcerationis, effectum tantum devolutivum, favore libertatis, producit.

XIII. De Cenſura Eccleſiaſtica, in appellante prolata.

XIII. Cenſura Eccleſiaſtica, in appellantem prolata, revocari, aut nulla declarari per Judicem appellationis, etſi is ſit delegatus, non poſſit, niſi prius auditis partibus, & causâ cognitâ; & tunc, ſi eam eſſe juſtam conſtiterit, ad Judicem, qui excommunicationem protulit, remittatur appellans, & ab ipſo juxta ſacros Canones beneficium abſolutionis, ſi humiliter petierit, debitamque emendationem præſtiterit, obtineat. Si verò injuſtam eſſe appareat, Judex appellationis abſolutionem concedat. Et ſi dubitetur, an juſta fuerit, vel injuſta, quamvis honeſtius ſit, ut ad excommunicatorem intra brevem aliquem competentem terminum, eidem præfigendum, abſolvendus remittatur, Judex nihilominùs appellationis, hoc caſu, per ſe poterit eum abſolvere.

XIV. De abſolutione ad cautelam.

XIV. Abſolutio ad cautelam, nonniſi ſervatis de jure ſervandis, cum dubitatur de nullitate excommunicationis vel ab homine prolatæ, vel à jure inflictæ, ſi dubium facti, vel probabile dubium juris occurrat, concedenda erit, tanquam ad breve tempus, cum reincidentia, necnon præſtita per excommunicatum cautione de ſtando juri, & parendo Mandatis Eccleſiæ. Quod ſi, juxta formam à jure præſcriptam, apparebit, aliquem ob manifeſtam offenſam excommunicatum fuiſſe, debitam etiam ſatisfactionem præſtare, necnon ob contumaciam manifeſtam expenſis quoque ſatisfacere, & cavere de judicio ſiſti coram excommunicatore, tenebitur, priuſquam antedictam abſolutionem obtineat. Præterea hujuſmodi abſolutiones cum reincidentia, à Judice appellationis, etiamſi ſit antedictus judex, committantur ipſis Ordinariis excommunicantibus, cum clauſulâ, ut *intra tres dies* abſolvant, cenſuratos; dummodo tamen excommunicati in eodem loco ſint, ubi degunt Ordinarii. Quod ſi in eodem loco non ſint, vel ſi Ordinarii præſentes, & requiſiti, abſolvere recuſaverint, vel neglexerint, abſolvantur à Confeſſario juxta formam ejuſdem commiſſionis, à Judice appellationis, ut præfertur, expediendæ. Cæterum commiſſiones prædictæ de abſolvendo, non ipſis Ordinariis immediatè, & perſonaliter, ſed eorundem Cancellariis præſentari debent, ut reverentia, Epiſcopis debita, ſarta tecta ſervetur, & à præſentatione, Cancellario facta, prædicti *tres dies* numerari debeant. Cedulones autem in cauſa abſolutionis obtinendæ ad certum tempus cum reincidentia, quatenus affixi fuerint, non amoveantur; ſed dumtaxat tegantur, teſtique remaneant durante termino, in abſolutione præfixo; ſalva tamen praxi ibidem ſervata de eorumdem in nonnullis caſibus amotione.

XV. De appellatione à ſententia definitiva, in verum contumacem prolata.

XV. A ſententia definitiva, contra verum contumacem prolata, appellatio non recipiatur, nec inhibitio, aut alia quævis proviſio, durante contumacia, concedatur.

XVI. De appellatione in cauſis criminalibus à ſententiis Ordinariorum.

XVI. Ubi in cauſis criminalibus Ordinarii locorum proceſſerint ex officio, ſi ab eorundem ſententiis appellatio, vel ad Metropolitanum, vel ad prædictum Judicem interpoſita fuerit, tunc Procuratores fiſcales Curiæ Metropolitanæ, vel Tribunalis præfati Delegati, actoris vices gerant, & inſtantias, alioſque actus deſuper neceſſarios peragant, & proſequantur, ut prædictorum Ordinariorum ſententiæ confirmationem, & executionem, ſi ita fuerit juſtitiæ conſonum, obtineant. Quod, ſi dictis Procuratoribus fiſcalibus non citatis, vel auditis, contrarias ſententias in gradu appellationis proferri contigerit, iſtæ prorſus nullæ ſint, ac irritæ cum omnibus actis geſtis, quinimò præcedentes Ordinariorum ſententiæ executioni mandentur, perinde ac ſi appellatio ab ipſis interpoſita nullatenus fuiſſet.

XVII. De pauperibus litigantibus.

XVII. Pauperibus litigantibus condonentur ſportulæ, & emolumenta quæcumque, etiam Cancellario alioquin debita. Aliæ itidem quæcumque expeditiones gratis dentur, ac etiam copiæ publicorum inſtrumentorum, ſive teſtamentorum, nec non regeſta, & copiæ actorum tranſmittendorum ad Judicem appellationis: & hæc in cauſis tam civilibus, quam criminalibus. Quo verò ad probationem paupertatis, ea ſummariè fiat per teſtes, gratis ſimiliter examinandos: & quoad ipſam paupertatem, ſtetur arbitrio judicis.

XVIII. De cauſis criminalibus Regularium.

XVIII. In criminalibus cauſis Regularium, quando deliquerit inter Clauſtra, Tridentini Concilii, & peculiarium illius Ordinis, quem quiſque delinquens profeſſus fuerit, conſtitutionum diſpoſitio exactè ſervetur. Quod ſi delinquant extra Clauſtra, vel extra Monaſterium degant, ab Epi-

ſcopis, juxta ejusdem Concilii Tridentini, & Apoſtolicarum Conſtitutionum præſcriptum, judicentur, & puniantur. Qui verò ab Epiſcopi judicio gravamen ſibi illatum putaverint, recurſum habere poterunt ad antedictum Judicem, qui, ubi appellatio admittenda de jure fuerit, cauſæ reviſionem aſſumet. Quod ſi quis ab hujus etiam judicis ſententia, vel decreto ſe gravatum exiſtimaverit, ea ſerventur, quæ pro appellantibus à decreto Judicis delegati, ſupra expoſita ſunt. Si verò Prælati exempti, alios Superiores in Regno Siciliæ ultra Pharum non habentes, deliquerint, antedictus Judex Eccleſiaſticus, tanquam Ordinarius, reſpectu exemptorum, contra eos, ut juris fuerit, procedat, ſervatâ ſemper regulâ circa modum præſcriptâ.

XIX. De Judicis Eccleſiaſtici facultatibus.

XIX. Ne autem de facultatibus antedicti Judicis Eccleſiaſtici diſputatio unquam oriri queat, conſtanter declaramus, quòd ille, ut ſupra à Rege Siciliæ ultra Pharum Auctoritate Sedis Apoſtolicæ nominatus, & delegatus, quaſcumque perſonas adverſus ſententias, res judicatas, ac contractus quoſcumque, prout juris fuerit, in integrum reſtituendi plenam, & liberam licentiam, & poteſtatem exercere poſſit, & debeat.

XX. De juramentis.

XX. Juramenta quæcumque ad effectum agendi dumtaxat ex cauſa, quibuſcumque relaxandi.

XXI. De abſolutione à cenſuris.

XXI. Quoſcumque à quibuſvis Cenſuris, & Pœnis Eccleſiaſticis, ſimpliciter vel ad cautelam, ſi, & poſtquam congruè, prout debuerint, tam partibus, quàm judicibus, ſatisfecerint; firmis tamen manentibus, ſervatiſque, reſpectivè, iis, quæ circa modum, & ordinem impertiendæ abſolutionis ſuperiùs præſcripta ſunt, abſolvendi.

XXII. De abſolutione ab excommunicationibus, ob varia crimina illatis.

XXII. Quoſcumque itidem, qui homicidium, necnon perjurii reatum quomodocumque commiſerint, quique bellis interfuerint, & qui adulterium, inceſtum, fornicationem, & aliud quodcumque flagitium carnis perpetraverint: necnon uſurarios, factâ tamen uſurarum reſtitutione, ab excommunicationibus, aliiſque ſententiis, Cenſuris & Pœnis Eccleſiaſticis, & temporalibus, quas quomodolibet incurrerint, injunctâ euique, pro modo culpæ, pœnâ ſalutari: & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, etiam in utroque foro abſolvendi.

XXIII. De cenſuris per Apoſtolicas Conſtitutiones inflictis.

XXIII. Declaramus tamen, nec prædictum Judicem Eccleſiaſticum, nec quamcumque aliam Eccleſiaſticam Perſonam, cujuſcumque gradus, dignitatis, & præeminentiæ ſit; & quamvis de Latere Legatus exiſtat, potuiſſe, aut poſſe aliquem abſolvere à Cenſuris Eccleſiaſticis, per Apoſtolicas Conſtitutiones inflictis, quarum abſolutio ſoli Romano Pontifici reſervatur. Et licèt hoc ipſum procedat etiam quoad illud genus abſolutionis, quod cum reincidentia, & ad effectum agendi tantum, aut ad cautelam, dicitur, & quoad cognitionem, an declaratoria cenſurarum prædictarum valida fuerit, aut nulla, juſta, vel injuſta, cum hæc quoque omnia Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, & Congregationi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Immunitati Eccleſiaſticæ, & Controverſiis juriſdictionalibus præpoſitæ, ad id à Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatæ, privativè quoad omnes alios, etiam de Latere Legatos competat; attentis nihilominùs ſpecialibus circumſtantiis, animum noſtrum moventibus, declaramus, quoad præfatus Judex Eccleſiaſticus, tanquam à chariſſimo in Chriſto Filio noſtro Carolo VI. Siciliæ ultra Pharum Rege, ejuſque in poſterum Succeſſoribus, ut ſupra, deputatus, & delegatus, ſervatis de jure ſervandis, & citra quemcumque abuſum, concedere poſſit recurrentibus à gravamine, quod in declaratoria cenſurarum, Sedi Apoſtolicæ reſervatarum ſibi illatum eſſe demonſtraverint, abſolutiones cum reincidentia, ad effectum agendi tantum, & etiam ad cautelam; necnon cognitionem aſſumere, an prædictæ declaratoriæ cenſurarum, Sedi Apoſtolicæ reſervatarum, promulgatæ ab Epiſcopis aut Archiepiſcopis Regni Siciliæ ultra Pharum, fuerint validæ, aut nullæ, juſtæ vel injuſtæ; ita tamen, ut, ſi ſolius nullitatis vitio laborare cognoverit, Epiſcopo vel Archiepiſcopo, qui ad earum declarationem, reſpectivè, proceſſerint, mandet, ut ex integro procedant, reſervatâ poſt novam declaratoriam, abſolutione plenariâ Sedi Apoſtolicæ. Et quatenus nullitatis & injuſtitiæ, vel ſolius injuſtitiæ vitio laborare cognoverit, declaret, recurrentes non incurriſſe: & ſi declaratoriam juſtam eſſe deprehenderit, recurrentes pro abſolutione ad eandem Sedem Apoſtolicam remittat. Quod ſi præfatus Judex delegatus ipſe fuerit, qui ad declaratorias proceſſerit, & cenſuratus ſe gravatum fuiſſe prætenderit, aut ex capite nullitatis, aut nullitatis & injuſtitiæ, aut ſolius tantum injuſtitiæ; tunc ea obſerventur, quæ ſupra ſtatuta fuerunt in caſu, quo quis à ſententia, aut ab alio quocumque decreto ejuſdem Judicis ſe gravatum ſenſerit; novuſque Judex Eccleſiaſticus ea omnia ſervare teneatur, quæ Judex ipſe delegatus juxta ea, quæ modo dicta ſunt, ſervare tenetur in caſu recurſus ad ipſum facti à nulla, vel injuſta declaratoria cenſuratum Sedi Apoſtolicæ reſervatarum, quæ ab Epiſcopis vel Archiepiſcopis, reſpectivè fuerint promulgatæ.

XXIV. De litteris monitorialibus.

XXIV. Præterea quaſcumque monitoriales, pœnaleſque litteras in forma, *ſignificavit*, conſueta, contra occultos & ignotos malefactores, ſatisfacere; conſcios verò revelare differentes, ſervatâ tamen formâ Concilii Tridentini, necnon Conſtitutionis Pii Papæ V. Prædeceſſoris noſtri, ſuper hæc editæ, concedendi.

XXV. De commutatione votorum, deque matrimonialibus diſpenſationibus, in tertio & quarto gradu pro pauperibus tantum, & gratis, ex ſpeciali facultate concedendis.

XXV. Necnon vota quæcumque; ultramarino tamen, viſitationis liminum Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum de Urbe, & Sancti Jacobi in Compoſtella, caſtitatis ac religionis votis, exceptis, in alia pietatis opera commutandi; Tum etiam Nationis Siculæ commoditati & utilitati proſpicere volentes, eidem Judici, uti ſupra, nominato & delegato à Siciliæ Rege ultra Pharum, facultatem ſpecialem elargimur matrimoniales diſpenſationes concedendi in tertio & quarto gradu; gratis tamen, nulloque recepto, vel minimo emolumento; & favore eorum tantùm, qui verè pauperes ſunt, & miſerabiles, & labore manuum ſuarum vivunt.

XXVI. De abſolutione à cenſuris, ad effectum præmiſſorum conſequendum.

XXVI. Et ut conceſſiones, gratiæ & litteræ per antedictum Judicem, ſic, ut ſupra, concedendæ, ſublatis obſtaculis, ſuum ſortiantur effectum, quaſcunque perſonas, ad effectum dumtaxat omnium & ſingulorum præmiſſorum conſequendum, ab omnibus & quibuſcumque excommunicationibus, ſuſpenſionibus & interdictis, aliiſque Eccleſiaſticis Cenſuris, quibus innodati fuerint, abſolvendi, & abſolutas pronunciandi.

XXVII. De cauſis in quibus agitur de executione Litterarum Apoſtolicarum.

XXVII. Pro majori tamen cautela, ea, quæ infra ſequuntur, declaramus & decernimus; videlicet, non poſſe, nec prædictum Judicem ſeſe ingerere in cauſis, in quibus agitur de executione Litterarum Apoſtolicarum, etiam ſuper collatione quorumcumque Beneficiorum ſæcularium vel regularium, pro quarum executione certi ſunt dati executores, quorum à decreto, ſeu data executione, ſi fuerit quoquomodo reclamatum, & de illato gravamine, vel exceſſu dictum; tunc idem Judex in hiſce cauſis in omnibus & per omnia, ut ſupra de aliis dictum & declaratum eſt, procedat.

Digitized by Google

XXVIII. De Subdelegatis, à Judice Eccleſiaſtico deputandis.

XXVIII. Deputare etiam non poterit Subdelegatos, in Diœceſibus prædicti Regni commorantes, multoque minùs eis concedere exemptionem à Jurisdictione ſuorum Ordinariorum, præterquam unum, qui tamen Eccleſiaſticus ſit, in quacumque Epiſcoporum reſidentia, & præcipuis aliis Regni Civitatibus, ut ſunt Drepanum, Thermæ, Milæ, & Mazara, ſeu Auguſta; vulgò *Trapani*, *Termini*, *Melazzo*, *ed Auguſta*, nuncupatis.

XXIX. De litteris patentibus exemptionis.

XXIX. Præterea nemini concedi poterunt litteræ patentes exemptionis à jurisdictione ſui Ordinarii ex titulo inſerviendi Curiæ vel tribunali ipſius Judicis delegati; exceptis tantum Miniſtris & Officialibus neceſſariis: qui tamen in toto Regno ooo ſint ultra quinquaginta, præter eos, qui præcipuis primæ, ſecundæ & tertiæ inſtaotiæ Eccleſiaſticis Curiæ Panormi inſerviunt.

XXX. De diſciplina & obſervantia Regularium.

XXX. Nullatenus quoque idem Judex Eccleſiaſticus nec in prima inſtantia, nec in gradu appellationis, ut recurſus, aut per modum proviſionis, ſeſe ingerat in quomodolibet concernentibus diſciplinam & obſervantiam regularem perſonarum utriusque ſexus; diſtributionem officiorum; collocationem Regularium in uno, aut altero Monaſterio, aut Conventu; ordinationes circa chorum & allocutorium Monialium, earumque Clauſuram; deſignationes cellarum, aliaque ſimilia; ſed in his omnibus procedatur ab iis, ad quos pertinet, juxta Sacros Canones, Statuta ſingulorum Ordioum, & Apoſtolicas Conſtitutiones.

XXXI. De Præſidibus Capitulorum, & Superioribus atque Officialibus in Monaſteriis.

XXXI. Caveat ſimiliter, ne deputet Præſides Capitulorum; Superiores vel Abbatiſſas, Vicarios vel Vicarias, vel qualescumque Officiales in Monaſteriis, vel Domibus Regularibus utriusque ſexus, ex quocumque titulo vel colore ſive inconvenientium, ſive diſſidiorum, ſive diſcrepantiæ ſuffragiorum, etiam per viam actuum proviſionalium; ſed omninò liberæ remaneant, juxta ſacrorum Canonum præſcriptum, & ipſorum Ordinum Regularium ſtatuta, electiones & deputationes omnium Prælatorum & Officiorum.

XXXII. De Magiſtris, Prælectoribus, & Rectoribus Studiorum.

XXXII. Itidem nequeat, etiam per modum proviſionis, deputare Magiſtros, Lectores, Rectores Studiorum, neque in poſſeſſione munerum, vel officiorum confirmare eos, qui, finito tempore, à conſtitutiooibus ſuotum Ordinum præſcripto, debent illa dimittere, vel qui remoti à legitimis Superioribus fuerint. In caoſis autem inter Regulares, verè contentioſis, & in quibus eſſe poteſt de jure locus appellationi, expleto curſu judicii in unoquoque ordine regulari, à ſuis conſtitutionibus præfinito, ſi ſuccumbentes proſequi intendant; tunc cauſæ ad prædictum Judicem Eccleſiaſticum devolvantur, qui procedere teneatur, ſervatis in omnibus & per omnia iis, quæ ſupra, quoad alias cauſas ſtatuta ſunt; ita tamen, ut in cauſis nullitatis profeſſionis tam ante, quam poſt elapſum quinquennii, nullo modo ſe interponat; ſed illæ ad normam omninò ſacrorum Canonum & ſacri Coocilii Tridentini Seſſione XXV. *de Regularibus*, Cap. XXIX. cognoſcantur & terminentur.

XXXIII. De uſu Jurisdictionis, Epiſcopis à Concilio Tridentino conceſſa.

XXXIII. Ad hæc Delegatus non impediat uſum jurisdictionis, à Sacro Concilio Tridentino Epiſcopis, uti Sedis Apoſtolicæ Delegatis, in exemptoa Sæculares Clericos attributæ; facultatem tamen habeat idem Judex Eccleſiaſticus procedendi etiam in prima inſtantia in eorumdem Clericorum Sæcularium exemptorum cauſis, tam civilibus, quam criminalibus, easdemque, juris ordine ſervato, cognoſcendi, ac judicandi. Et in caſu appellationis à decretis vel ſententiis ejusdem Judicis delegati, in manibus ea ſerventur, quæ ſupra hac de re ſtatuta ſunt.

XXXIV. De gravioribus Epiſcoporum cauſis.

XXXIV. Quoad graviores Epiſcopotum & Archiepiſcoporum cauſas, ſervetur omninò diſpoſitio Sacrarum Conſtitutionum, & Sacri Coocilii Tridentini Seſſione XXIV. Cap. V, *de Reformatione*. In aliis verò minoribus & civilibus cauſis, in quibus Epiſcopi aut Archiepiſcopi Regni Siciliæ ultra Pharum, non actores, ſed rei ſunt, Delegatus jus habet judicandi etiam in prima inſtantia, ſi cauſa ſit Archiepiſcopi vel Epiſcopi, exempti à jurisdictione Metropolitica (& ſignanter quoad omnes in cauſis ſolutionis penſionum) & in ſecunda tantum inſtantia, ſi cauſa ſit Epiſcopi, jure Metropolitico ſubjecti. Tunc enim in prima inſtantia cauſa ab Archiepiſcopo erit judicanda. In caſu autem appellationis à judicio Delegati, ſerventur omnia io ſuperioribus diſpoſita.

XXXV. De Officio Judicis Eccleſiaſtici erga Mandata Apoſtolica.

XXXV. Denique, ut Nos, noſtrique Succeſſores Romani Pontifices, diligenter curabimus, ut ſupra diſpoſita ac ſtatuta ad amoſſim ſerventur, quæ vim & effectum habere Concordiæ ſtatuimus & decernimus: nec quicquam à noſtris Miniſtris ſub quovis prætextu, vel colore peragatur, quod eorumdem obſervantiam & executionem retardare vel impedire poſſit; Ita dictus Judex Eccleſiaſticus nullas ſibi ſumat partes, etiam per modum proviſionis, vel ſub alio quovis prætextu, contra ordinationes & mandata, quæ vel noſtrâ, vel noſtrorum pro tempore Succeſſorum propria manu per ſpetiale reſcriptum ſignata & ſubſcripta erunt: nec eorum executionem, quantum in ipſomet ſit, audeat impedire, vel retardare; ſed eisdem debita reverentia, obſervantia & executio omninò præſtetur.

Clauſula.

Decernentes omnia & ſingula, in ſuperioribus expreſſa per nullum Patriarcham, Archiepiſcopum, Epiſcopum, aliasque perſonas, quacunque alia auctoritate, dignitate, & præeminentia fulgentes, impugnari unquam poſſe, aut debere, præſentesque ſemper & perpetuò validas & efficaces eſſe & fore, ſuosque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere debere, atque ab omnibus & ſingulis, ad quos ſpectat, ſive ſpectabit, eas firmiter & inviolabiliter obſervandas eſſe, nulloque unquam tempore notari, retractari, invalidari, inque jus, vel controverſiam vocari poſſe; ipſasque præſentes ſub quibuscunque gratiarum revocationibus, ſoſpenſionibus, limitationibus, aliisque contrariis diſpoſitionibus, etiam per Nos ipſos & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices factis, & faciendis, conceſſis & concedendis, minimè comprehendi; ſed ſtatuimus, easdem has litteras, tanquam ad Eccleſiarum Siciliæ tranquillitatem & pacem à nobia editas, ſemper omninò excipiendas: & quidquid ſecus ſuper his, ut præfertur, per Nos approbatis, à quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum & inane decernimus, non obſtantibus conſuetudinibus, privilegiis & indultis, quomodocumque in contrarium præmiſſorum aliàs conceſſis.

Nemo has litteras infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, concordiæ & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatotum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo octavo, tertio Kalendas Septembris, Pontificatus noſtri anno quinto.

J. B. Archiepiſcopus Niſibenus, Subdatarius Viſa de Curia.
J. Archiepiſcopus Ancyranus.
Lucas Martinettus.
Regiſtrata in Camera Apoſtolica.
Felix Franciſchinus R. C. A. Secretarius.

Continuatio Diplom. Regii.

Y porque los Eſtatutos, articulos, ordinaciones, y reglas contenidas en la antecedente inſerta Bula de Concordia, deſpues de una prolixa diſcuſſion han ſido aprobados, y aceptados de mi juſti-

fication

Digitized by Google

ſication con el propoſito firme de eſtirpar en los antiguos poſſibles abuſos la raiz de ſemejantes controverſias, y ſon los miſmos, que literalmente ſa hallan eſpecificados en dicha Bula de Concordia, vengo con la preſente de propria ſciencia, y con el uſo de mi Regia ſuprema auctoridad, en aprobarlos, ratificarlos, aceptarlos, y en conſequençia de todo mandaros, que arreglado el Regio exequatur à la enunciada Bula de Concordia, con la clauſula *Juribus Fiſci ſemper ſalvis*, exciteis, y os dediqueis ſinceramente al cumplimiento, y obſervançia de las dichas reglas en el orden de conocer las cauſas Eccleſiaſticas en Sicilia por la primera, ſegunda, y tercera inſtancia al tenor de los articulos primero, ſegundo, y tercero de la Concordia; y por el modo de ſeguirlas, ſegun ſe explica en el quarto, y quinto ſucceſſivos de la dicha Bula; obſervando el metodo de las inhibiciones, apelaciones en viſita, y an los gravamenes, conforme explican los articulos ſexto, ſeptimo, octavo, nono, y decimo de la dicha Concordia, como tambien las reglas del uſo de los proceſſos originales, apelacion de los Carcerados, y de cenſuras dadas, abſolucion ad cautelam; apelacion del verdadero contumaz; y en cauſas criminales aſſi de los Regulares, como de los Eccleſiaſticos Seculares, y pobres litigantes, ſegun ſe expecifican en los articulos undecimo, duodecimo, y ſucceſſivamente haſta el decimo octavo da la dicha Bula de Concordia; y porqoe durante la controverſia, ſe excitaron dudas por el uſo de las facultades, que el Juez de la Monarquia como Viceregente de los Reyes de Sicilia pro tempore exercitava, y ſe alegaron abuſos que hazian mayor la diſputa, ſe convino en que quedaſſen explicadas las facultades correſpondientes al Juez Eccleſiaſtico, que en virtud de mi Delegacion, nomination, y ſubſtitucion, o por orden vueſtro en el uſo da vueſtra repreſentacion deberan exercitar: las quales ſe expecifican en los articulos ſucceſſivos deſde el decimo nooo haſta el vigeſimo ſexto de la dicha Concordia. Y para eſquivar en lo ſucceſſivo los inconvenientes, que durante el examen de los abuſos alegados ſe hizieron mas reparables, ſe declararon algunas limitaciones en el modo de proceder por las cauſas ſobre execution de las letras Apoſtolicas en materias beneficiables, en el numero de los Subdelegados, en las patentes de exencion, en la obſervancia, y diſciplina de los Regulares, en el deſtino de Preſidentes, o Superiores de Monaſterios, en la eleccion de Maeſtros, Lectores, y Rectores de Eſtudios, en el uſo de la juriſdicion concedida a los Obiſpos por el Concilio de Trento, en las cauſas mas graves da los miſmos Obiſpos del Reyno, y en la atenta conſideracion del Juez de la Monarquia à los reſeriptos hechos, y firmados de propria mano de los Papas, que como Delegado mio, y de los Reyes mis Succeſſores debera, en quanto dependa del miſmo, y procediendo con las aſſenciales ſolitas formalidades, hazer venerar, y obſervar, conforme ſe explica deſde el articulo vigeſimo ſeptimo haſta el trigeſimo quinto de la Concordia. Y quiero que aſsì ſa cumpla, y execute el todo, al tenor de ella, y de las dichas diſpoſiciones, y reglas: para cuya mas ſegura obſervancia ha venido en ordenaros, y mandaros con la preſente, que por la via de eſſe mi Sacro Conſejo hagais eſtender, y publicar (deſpues de aver dado el exequar à la Bula de la Concordia, como arriba ſe preſcribe) una Pragmatica con inſercion de eſte mi Real deſpacho, y con las ſolemnidades, y requiſidos corraſpondientes, ordenando con ella, y por ella la exacta, religioſa, a inviolabile obſervancia de los mencionados articulos, y reglas concordadas, baxo la comminacion à los transgreſſores de la pena de mi Ceſarea Real indignacion, y las demas que ſin violencia parezcan arbitrables por al ſoſtenimiento de la dicha Concordia, y por ſu indiſpenſable perpetuidad: de todo lo que hareis tomar la razon, y que ſe regiſtre eſte deſpacho en las partes donde tocare, y convenga; pues anſi procede de mi Ceſarea Real voluntad, y deliberacion. De Viena à diez da Novembre, de mil ſeteciento, y veynte y ocho: YO EL REY; Molina & Zalduendo Secretarius. Vid. Marchio de Villaſor Preſes; Vid. Poſitanus Regens; Vid. Pertuſatus Regens; Vid. Comes da Cervellon Conſiliarius; Vid. Almarza Regens; Vid. Perlongo Regens; Vid. Solanes Regens. In Diverſ. tertio fol. XXXXIII. Nil ut Curia: Hacunna Official Major: Al Virrey de Sicilia: Paraque por aquel Sacro Conſejo, y con las demas ſolemnidades correſpondientes haga publicar una Pragmatica con inſercion de eſte Deſpacho, mandando la obſervancia de la Bula da Concordia, deſpues de haverle dado el exequatur. V. Mageſtad lo mandò. Præſentatum Panormi die 4. Januarii 1729. & S. E. mandat quod Ill. Regius Conſiliarius Conſervator Regii Patrimonii recognoſcat, & referat Don Antoninus Cuſſari Pro-Secretarius Magiſter Notarius. Eodem factis recognitione, & relatione prædictis; S. E. mandat, quòd fiant exequutoriæ, Juribus Fiſci ſemper ſalvis, quoad conſtitutionem inſertam in præſenti Cæſareo diplomate. El de Hoz Conſervator; Perciò in eſecuzione di quando la prefata Maeſtà Sua C. C. ordina, che in oſſervazione della noſtra preinſerta proviſta vi diciamo, ed ordiniamo, ed a chi ſpetta incarichiamo, che vogliate, debbiate, e per cui ſi deve ſacciate eſeguire il preinſerto Ceſareo Diſpaccio di parola, e dalla prima linea ſino all'ultima, ſecondo la ſua ſerie, continenza, e tenore, pro ut jaçet, guardandovi di fare il contrario, per quanto la grazia di Sua Maeſtà C. C. tenete cara, e non altrimente. Datum Panormi die quinto Januarii 1729. El Conda de Saſtago: Vid. Marchio de Hoz Conſervator; Don Antoninus Cuſſari Pro-Secretarius Mag. Nor. Eſecutoria di Ceſareo Real Diſpaccio, per il quale Sus Maeſtà C. C. (Dio guardi) ordina che per queſto Sacro Conſeglio, e coll'altre ſolennità corriſpondenti facci Voſtra Eccellenza publicare una Prammatica coll' inſertione di queſto Diſpaccio, commandando l'oſſervanza della Bolla di Concordia dopo d'averle dato l'Exequatur come ſopra.

Perciò in eſecuzione di quanto la Ceſarea Cattolica Real Maeſtà ordina, e comanda, ed in eſecuzione del noſtro preinſerto Biglietto per la preſente Prammaties, e Legge perpetuo valitura vi diciamo, ed ordiniamo, che vogliate, e debbiate inviolabilmente eſeguire, ed oſſervare à tenore delle preinſerte Regia Lettere li menzionati Articoli, e regole concordate; da verbo ad verbum, & à prima linea usque ad ultimam pro ut jacenc juxta ſui ſeriem, continentiam & tenorem plenioſem, esuti à contrario, pro quanto gratia Regia vobia cara eſt; e ſotto la pena a' tranſgreſſori della Ceſarea, e Reale Indignazione. Dat. Panormi die decimo quinto Februarii 1729.

EL CONDE DE SASTAGO.

D. Caſimiro Drago Preſ. del Trib. della R. G. C.
D. Giacomo Longo Preſ. del Tr. del Conc. della S. R. C.
Domenico Landolina Giudice della R. G. C. Criminale.
Giuſeppe Aſmundo Paterno Giudice della R. G. C. Cr.
D. Franceſco Caſtelli Giudice della R. G. C. Crimin.
C. Franciſco Maria Longo Guid. della R. G. C. Civile.
D. Michele Perremuto Giud. della R. G. C. Civile.

ANNO 1728.

D. Franceſco Cumbo Giudice della R. G. C. Civile.
D. Franceſco Gaſtone Avvocato Fiſcale della R. G. C.
D. Giuſeppe Papè Protonot.
D. Antonino Crimibella Giudice del Conciſtoro.
D. Placido Loredano Giudice del Conciſtoro.
D. Giuſeppe Catena Giudice del Conciſtoro.
Gio. Tomaſo Loredano Preſ. del. Trib. R. P.
D. Joſeph Rifos Conſultore.
D. Calogero Gabriele Colonna M. R.
D. Blaſio de Spuches M. R.
Pietro Filingeri M. R.
D. Antonio Marcheſe M. R.
D. Roſario Frangipane M. R.
D. Antonio Sandoval M. R.
D. Joſeph Domingo de Hoz Conſervatore.
D. Girolamo Atena Avvocato Fiſcale.
D. Giuſeppe Abadal Maſtro Secreto.
D. Franciſco alias Auditore generale.
D. Franceſco Agraz Teſſoriero generale.
D. Antonino Lucheſe Maſtro Portolans.

Dominus Vicerex & generalis Capitaneus mandavit mihi D. Joſeph Papè prothonotario, & vidimus omnes de ſacro Regis Conſilio præſentes in Curia.

LIII.

Qua Judicium Epiſcopale Ticini habitum de Corpore ſancti Auguſtini Hipponenſis Epiſcopi & Eccleſiæ Doctoris, ibidem ſervato in Confeſſione ædis ſancti Petri in Cœlo aureo, adprobatur & confirmatur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

I. Dei gloria in Sanctis ejus amplificata.

AD ſummi Dei gloriam in ſanctis ejus amplificandam mirabile nuper factum eſt in oculis noſtris, dum exuviæ ſancti Auguſtini Hipponenſis Epiſcopi & præſtantiſſimi Eccleſiæ Doctoris, quarum venerationem antiquus Dei & ſanctorum hoſtis aliquandiu perturbare tentaverat, tandem omnium Chriſti fidelium cultui, priſtinæque honorificentiæ, univerſa Eccleſia plaudente, reſtitutæ fuerunt.

II. Corpus ſancti Auguſtini Hippone in Sardiniam, atque hinc Ticinum translatum, ubi pridem repertum eſt.

Probatiſſimis literarum monumentis conſtat, Vandalorum perſecutione in Africanam Eccleſiam excitata, ſanctiſſimos illarum partium Epiſcopos, & fidei catholicæ confeſſores, in Sardiniam exſilio damnatos, Corpus eximii Doctoris ſub finem ſeculi V. ſecum in eandem inſulam tranſtuliſſe, ibique uſque ad initium ſeculi VIII. Chriſtiana, id eſt maxima, religione cuſtoditum. Tunc enim Saracenis, qui in Sardiniam irruerant, loca ſacra impie fœdantibus, Luitprandus Longobardorum Rex ſanctarum Auguſtini Reliquiarum pietate motus, per Legatos ab ſe illuc tranſmiſſos, magno eas pretio redimendas, & Ticinum, quæ alias Papia dicitur, ſacra pompa transferendas curavit, ubi in Confeſſione ædis ſancti Petri in Cœlo aureo, tunc primum ad hoc unum juſſu Regis extincta, Auguſtiniani Corporis theſaurus debito tanto Patri honore depoſitus fuit, populiſque devotionis cauſa uſque ad noſtram ætatem illuc undique confluentibus, in ejuſdem Confeſſionis crypta inter puteum, aqua ſalutari manantem, & altare inferius piiſſimo ſtudio ſervatus eſt. Tandem verò die 1. Octobris anni Dominici MDCXCV. albus marmoreus ſarcophagus ſub mauſoleo lateritio ibidem loci detectus, inque eo ſacratiſſimæ Auguſtini exuviæ, in arca argentea clauſæ, repertæ fuerunt: quæ omnia coram plurimis teſtibus canonice comprobata, per curiæ epiſcopalis miniſtros & actuarius, in proceſſus & commentarios, publica auctoritate munitos & ſumma fide conſcriptos, tunc digeſta, perque totum quinquennium adverſus quorundam dubitationes non ſegniter agentibus Fratribus Eremitis ordinis ſancti Auguſtini, qui in eadem ſancti Petri Baſilica æque ac Canonici regulares Congregationis Lateranenſis, alternis menſibus divina officia perſolvunt, diſceptata fuerunt, donec onus & triginta ſacræ paginæ, & decretorum Doctores pro iiſdem Auguſtini R. quiis ſententiam ſuam, mira conſenſione firmatam, ſcripto ediderunt.

III. Summus Pontifex judicium epiſcopale de eodem Corpore peragi jubet.

Quum verò ad audientiam noſtram perveniſſet, ob non extinctas & abolitas judicio epiſcopali Ticinenſium Præſulum ejuſmodi dubitationes, venerandos tanti Doctoris cineres, quaſi incertos, ſine debito honore habitos, nos rei gravitate perculſi, literas noſtras ſub annulo piſcatoris die xxiii. Januarii hujuſce anni ad venerabilem fratrem Epiſcopum Ticinenſem dedimus, ei ſeriò injungentes, ut judicium de invento illic ſancti Auguſtini Corpore, ulteriori dilatione ſublata, ſecundum Deum & veritatem, ceteris quæſtionibus de alio corpore inveniendo remotis, ad finem perduceret: illi præterea mandantes, ut cavillationibus eorum, qui deciſionem ac definitionem hujuſce cauſæ impedire tentaſſent, etiam per eccleſiaſticas cenſuras occurrere deberet, utque illis, à quibus cauſa cognoſcenda eſſet, iiſdem adhibitis, ſi opus eſſet, remediis, ediceret, ne ullis officiis, commendationibus, aut partium ſtudiis obſequerentur; ſed ſolum Deum veritatis præ oculis haberent. Et ne in re tanta definienda novis procraſtinationibus locus eſſe poſſet, bimeſtre tempus huic judicio conficiendo præfiximus. Has verò literas dilectus filius Fulgentius Bellellus Prior generalis Fratrum Eremitarum totius ordinis ſancti Auguſtini, in cœnobio juxta prædictam ædem ſancti Doctoris, aliàs ſancti Petri in Cœlo aureo, Ticini conſtitutus, ipſi Epiſcopo per dilectos filios Joſephum de Gregoriis à ſancto Elpidio & Aloyſium de Bellagente Ticinenſem, Fratres Eremitas ejuſdem ordinis, tanquam ſpeciales procuratores in hac cauſa à ſe deputatos, præſentari curavit.

IV. Ad canonicas Eccleſiæ regulas idem judicium epiſcopale peragitur.

Epiſcopus Ticinenſis acceptis literis noſtris, & jure lice vocatis vocandis, qui olim pro identitate ſacri Corporis declaranda, nomine eorumdem Fratrum Eremitarum, in memorato cœnobio degentium, vocati fuerant, inſpectiſque actis, in eadem cauſa à menſe Octobris anni MDCXCV. uſque ad menſem Martium anni MDCXCIX. confectis, una cum viſitationibus & recognitionibus ipſius Corporis ſancti Auguſtini, annis MDCXCV. MDCXCVI. & MDCXCVIII. pariter factis, nec non juribus, documentis, teſtium depoſitionibus, aliiſque monumentis & ſcripturis, tunc & ſubſequentibus annis publica auctoritate exaratis; compluries etiam Theologis, ſacrorumque canonum interpretibus coram ſe congregatis, quos ex piis doctiſque viris ad præſcripta ſacroſancti Concilii Tridentini, in conſilium ſibi adhibendos, delegerat, quibus pœnas, in iiſdem litteris noſtris expreſſas, indixit, ſingula cauſæ momenta attente diſcuſſa & mature conſiderata fuerunt. Tandem vero idem Epiſcopus die xxv. Junii una cum iiſdem ſuis hac in cauſa conſiliariis, ab ſe ſe delectis, coram Fratribus Eremitis Auguſtinianis, & Canonicis regularibus Lateranenſibus ſacrum Corpus in Confeſſione repertum anno 1695. poſt recitatum ad aram maximam hymnum, *Veni creator Spiritus*, ex Confeſſione in capſa clauſum ad eandem aram per ſex presbyteros inter accenſa funalia reverenter perlatum exacte & ſedulo viſitavit diebus xxv. & xxvi.

Seſſione xxv. ante cap. 1.

Junii adhibitis expertioribus civitatis Anatomes profeſſoribus, jurejurando de veritate dicenda obſtrictis, qui ſingulas ſacri Corporis Partes ſtudioſe recognoſcentes, *os brachii ſiniſtri ab humere ad cubitum*, atque aliud, quod *atlas* vocatur, deeſſe animadverterunt: quorum primum Ticini à felicis memoriæ deceſſore noſtro Benedicto Papa VIII. beato Egelnotho Primati Cantuarienſi dono traditum fuerat; alterum vero in Dalmatia ſervatur in theſauro ſacrarum Reliquiarum metropolitanæ Eccleſiæ Raguſinæ. His peractis, ſacroque depoſito in priſtinum Confeſſionis locum eadem cæremonia reſtituto, idem Epiſcopus Ticinenſis ſolemnes ſupplicationes, aliaſque publicas & aſſiduas preces, ad divinam opem, pro recto judicio ſecundum Deum & veritatem ferendo, impetrandam, indixit, quibus devote cum utroque clero & populo civitatis interfuit; viſiſque tandem omnibus videndis, & conſideratis conſiderandis, congregatiſque iterum coram ſe ſacræ Theologiæ magiſtris, & canonum profeſſoribus, quos, uti jam diximus, ad ſanctiones Concilii Tridentini antea in conſilium vocaverat, quique decem & ſeptem numero pro veritate atque identitate Reliquiarum ſancti Auguſtini unanimem ſententiam tuliſſe memorantur, ipſe coram dilectis filiis Priore generali totius ordinis Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini & & Præpoſito Canonicorum regularium Congregationis Lateranenſis, atque aliorum complurium, qui illuc, ſupremum hac de re epiſcopale judicium audituri, convenerant, poſt miſſæ ſacrificium de Spiritu ſancto celebratum, ſolum Deum veritatis præ oculis habens, hoc eodem anno 1728. Indictione VI. Feria VI. die XVI. menſis Julii hora tertiarum in epiſcopio pro tribunali ſedens, hoc decretum cum plena cauſæ cognitione pronunciavit.

V. Decretum Epiſcopi Ticinenſis de Corpore ſancti Auguſtini.

Chriſti nomine repetita, per hanc noſtram definitivam ſententiam dicimus, pronunciamus & declaramus, ſatis conſtare, Corpus inventum in confeſſione templi ſancti Petri in Cœlo aureo hujus civitatis die prima Octobris anni MDCXCV. *& nuper per nos recognitum, ac ſigillo noſtro munitum, eſſe Corpus ſancti Auguſtini Eccleſiæ Doctoris, ideoque pro tali eſſe colendum, & publicæ fidelium venerationi exponendum.*

D. Franciſcus Epiſcopus Papienſis.

VI. Summi Pontificis & Eccleſiæ gaudium ob vindicatas Auguſtini Reliquias.

Nuncio tam ſancti, tam gravis & maturi judicii epiſcopalis ad nos perlato, præ gaudio exſilit cor noſtrum, ſummaque lætitia perfuſi gratias Deo egimus, quod ſuam gloriam in ſancti Auguſtini exuviis canonice vindicatis augere voluerit, quem ob ſanctimoniam, atque intemeratam doctrinæ excellentiam, ut fulgentiſſimum Eccleſiæ lumen, Innocentius, Zoſimus, Bonifacius, Cœleſtinus, Gelaſius, Hormiſdas, aliique deceſſores noſtri Romani Pontifices magno ſemper in honore habuerunt, noſque ipſi, ut parentem æque ac magiſtrum veneramur, utpote cujus regulam & doctrinam in noſtro Prædicatorum ordine à primis adoleſcentiæ annis profeſſi ſumus, & favente Deo profitemur. Ut autem noſtrum juxta ac totius Eccleſiæ gaudium ubique diffunderetur, per literas noſtras univerſis Chriſti fidelibus inſcriptas die IV. Auguſti, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus, vere pœnitentibus & confeſſis, qui aliquam ex Eccleſiis tam Fratrum, quàm ſororum ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini, ubicumque exſiſtentem, die, per Ordinarios locorum deſignando, viſitaſſent, atque ibi pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ac ſanctæ matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effudiſſent, plenariam omnium peccatorum indulgentiam & remiſſionem conceſſimus; dieque ſubſequenti alias literas dedimus ad Epiſcopum Ticinenſem, ipſius pietatem & fidem laudantes, quod omnem dubitationis nebulam de veritate Corporis ſancti Auguſtini tam accurato examine diſſipare ſtuduiſſet; diſtricte interdicentes ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, ne quis auferre, aſportare aut diſtrahere quamlibet ſacratiſſimi ejus depoſiti particulam auderet. Subinde in die feſto ejuſdem Eccleſiæ Doctoris XXVIII. Auguſti ad ejuſdem Titulum & cœnobium Fratrum Eremitarum nos ipſi accedentes, in illius honorem ſacroſanctum miſſæ ſacrificium ritu pontificali celebravimus, adſiſtentibus nobis venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiſcopis & Epiſcopis; & poſt peracta divina myſteria, in gratiarum actionem pro ſancto ejus Corpore luculente & canonice comprobato, hymnum, *Te Deum*, Chriſtianæ lætitiæ prænuncium ſolemni cæremonia præcinentes, in trina perſonis unum Deum collaudavimus.

VII. Judicium epiſcopale de Corpore ſancti Auguſtini à ſummo Pontifice confirmatur.

Ne verò ex paſtoralis officii debito erga ſanctarum Auguſtini Reliquiarum conſervationem & venerationem à nobis quidquam prætermittatur, quaſcumque dubitationes, controverſias, cauſas & lites de Corpore ſancti Auguſtini quomodolibet exortas ſive introductas, illarumque jura, ſcripturas & titulos omnes præſentibus pro plene expreſſis habentes, & quatenus opus ſit, ad nos avocantes, prorſus extinguimus & abolemus, & perpetuum ſilentium ſuper illis imponimus. Et ne unquam futuris temporibus de prædicto epiſcopali judicio, ad ſanctiores Eccleſiæ regulas abſoluto, poſſit quomodolibet hæſitari, ad ſubmiſſas preces dilecti filii Felicis Leoni, totius ordinis eorumdem Fratrum Eremitarum Procuratoris generalis, ejus libello ſupplici nobis porrectas, piæ recordationis anteceſſoris noſtri Martini Papæ V. veſtigiis inhærentes, qui tranſlationem Corporis beatæ Monicæ, venerabilis Auguſtini matris, ex civitate noſtra Oſtienſi ad hanc eandem Eccleſiam domus Fratrum dicti ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini factam, ſuis Apoſtolicis literis, incipientibus, *Pia caritas*, adprobavit; nos quoque judicium Epiſcopi Ticinenſis de veritate Corporis ſancti Doctoris, ut apud Chriſti fideles notius & manifeſtius evadat, ac devotio erga Auguſtinum magis inflammetur, tenore præſentium ratum & gratum habentes, ex certa ſcientia, atque etiam motu proprio, Apoſtolica auctoritate undequaque adprobamus & confirmamus, & perpetuis futuris temporibus firmum ſemper & validum eſſe & fore decernimus, non obſtantibus quibuscumque.

VIII. Nemo eam infringere audeat.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, avocationis, extinctionis, abolitionis, ſilentii impoſitionis, decreti, adprobationis, confirmationis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

10. Kal. Octobr. 1728.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo viceſimo octavo, decimo Kalendas Octobres, Pontificatus noſtri Anno quinto.

J. B. Archiepiſcopus Niſibenus Subdatarius.

VISA

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

L. Martinettus.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica.

Antonius Cajetanus Froſius R. C. A. Secretarius.

Super

Digitized by Google

LIV.

Super annexione Officii Auditoratus Generalis Cauſarum Confidentialium Officio Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Auditoratus Generalis.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex de Supremo Apoſtolicæ Sedis Solio diſpoſitione incommutabili, Divinaque Providentia conſtitutus, ut noxia evellat, & deſtruat, ac evulſa, & deſtructa in utiliorem providæ directionis erigat dignitatem, interdum quæ rationabilibus ex cauſis à Sede Apoſtolica diſpoſita ſunt, ſubinde rerum experientia ſuadente, majoribus ex cauſis alterat, & immutat, ac his Paſtoralis Officii ſui partes ſollicitè, & prudenter interponit, prout rerum, temporumque qualitatibus debitè penſatis, conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Aliàs ſiquidem, & poſtquam felicis recordationis Pius Papa V. Prædeceſſor noſter, & tunc ſuus omnium Cauſarum Confidentialium pro tempore movendarum cognitionem, & deciſionem, ac Literarum Apoſtolicarum à piæ memoriæ Pio PP. IV. etiam Prædeceſſore noſtro tunc ſuo ſuper hujuſmodi Confidentiis emanatarum executionem ſibi, & Succeſſoribus ſuis reſervaverat, & poſtmodùm ob varias, & continuas pro tempore exiſtentis Romani Pontificis in graviſſimis, & arduiſſimis totius Reipublicæ Chriſtianæ negociis occupationes, Cauſæ ipſæ in Romana Curia pro tempore motæ, & introductæ per particularem Judicem ex delegatione Apoſtolica audiri, decidi, & cognoſci conſueverant, ipſe verò Judex nedùm ſolo Romani Pontificis nutu amovibilis, ſed etiam ſibi contrà ordinarios Collatores Epiſcopos, & alios ſuperiores Prælatos hac confidentiali labe prædicta infectos procedendi facultas præcluſa exiſteret, cui etiam in hujuſmodi cauſarum proſecutione ut plurimùm delegabantur diverſæ ſimoniacæ pravitates, & aliæ illicitæ pactiones, quæ licèt ex ipſis confidentiis reſultarent, ſeù illis mixtæ, & conjunctæ forent, tamen à nonnullis prætendebatur, eas ſub facultatibus Judici prædicto conceſſis minimè comprehendi, nec in illis ab ipſo ſinè ſpeciali Sedis Apoſtolicæ reſcripto poſſe procedi, undè eveniebat, ut modò ipſius Judicis mutatione, quæ interdùm contingebat, facultatum ſuarum anguſtia, ac etiam delinquentium cavillationibus, & ſubterfugiis, ejuſdem Judicis auctoritas ſæpiùs eluderetur, ac ea, quæ ad purgandam hac contagione Dei Eccleſiam à dictis Prædeceſſoribus ſapientiſſimè ſancita fuerant, ut plurimùm debito effectu carebant in animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum, ejuſdem recordationis Sixtus PP. V. ſimiliter Prædeceſſor noſter incommodis prædictis obviare cupiens, operæ pretium duxit, prædicti Judicis Perſonam ſpeciali titulo, & denominatione decorare, illiuſque Juriſdictionem ampliare, ut in Tribunali ſuo tùm Judicia, tùm cætera ad id munus pertinentia perpetuò ſtabilirentur, ac ad certum, debitumque finem ordinarentur, Motu ejus proprio, meraque deliberatione, & ejus certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine unum Officium Auditoratus Generalis quarumcumque Confidentialium, etiam Simoniacam pravitatem, & quamcumque aliam illicitam pactionem inducentium, ſeù connexitatem aliquam cum Confidentia habentium, Cauſarum, rerumque omnium indè reſultantium, prò uno Generali illarum Auditore, qui omnium, & ſingularum Cauſarum hujuſmodi Ordinarius Judex exerceret, & Officium ipſum ad ejus vitam obtineret, illudque in ejuſdem Sixti Prædeceſſoris hujuſmodi, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis manibus quandocumque reſignare licitè poſſet ad inſtar aliorum Romanæ Curiæ Officiorum vacabilium, & reſignabilium, Apoſtolica auctoritate perpetuò erexit, & inſtituit, illique ſic erecto, & inſtituto pro illius Dote decimam partem omnium, & ſingulorum fructuum, reddituum, proventuum, Jurium, obventionum, ac etiam diſtributionum quotidianarum, etiam ſolis præſentibus, & Divinis Officiis intereſſentibus dari, & per eos percipi ſolitarum, & aliorum quorumcumque emolumentorum, ac etiam penſionum annuarum cum intervento Confidentiæ, vel aliàs ſimoniaca, aut alia illicita pactione interveniente, ſeù cum his Confidentiis aliquam dependentiam, vel connexitatem habente, indebitè perceptorum, ad quorum reſtitutionem quoſcumque per ipſius Auditoris Sententiam condemnari, etiamſi poſtmodùm per alios Judices Cauſam fortaſsè revideri, & dictam Sententiam confirmari, ſeù reformari, ac etiam ſuper quibus poſt Litem deſuper in Officio hujuſmodi intentatam quomodolibet componi, vel aliàs concordari contigiſſet, nec non omnia, & ſingula alia Jura, ſalaria, regalia, & emolumenta quæcumque ordinaria, & extraordinaria undè cumque, & quomodocumque provenientia, etiam ſportulas, vel alio quocumque nomine nuncupata, quæ Judices Cauſarum Confidentialium hujuſmodi in dicta Curia pro tempore deputati quomodolibet, & quocumque titulo, vel cauſa habere, conſequi, lucrari, & percipere conſueverant, ſeù etiam potuiſſent, ac debuiſſent, cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris fuiſſent, Apoſtolica auctoritate prædicta, etiam perpetuò applicavit, & appropriavit, ipſeque Auditor pro tempore exiſtens omnibus, & ſingulis privilegiis, quibus veri Familiares tunc ſui, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, continuique Commenſales, Prælati Domeſtici, Sediſque prædictæ Notarii quomodolibet fruuntur, potiuntur, & gaudent, ſibi ſimiliter perpetuò conceſſis, & indultis, omnes, & ſingulas dictarum Confidentiarum, & Simoniacam pravitatem, vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, ſeù aliquam dependentiam, vel connexitatem habentium, rerumque omnium indè reſultantium, Cauſas hujuſmodi in eadem Curia quomodocumque, & qualitercumque, ac alias quaſcumque Perſonas, etiam Cardinalatus honore, ac Patriarchali, Archiepiſcopali, & Epiſcopali Dignitatibus fungentes, etiam per viam Inquiſitionis, aut ex officio, aut Apoſtolica delegatione, vel aliàs quomodolibet motas, & movendas, ac etiam quæ per viam appellationis à Sententiis definitivis, vel interlocutoriis, vim definitivæ habentibus, per quoſcumque Judices ordinarios, vel Delegatos, ac etiam dictæ Sedis Legatos, vel Nuncios pro tempore latis, & promulgatis ad Sedem prædictam pro tempore interpoſitæ, ſeù reclamationis Judicialis, aut nullitatis ad Sedem eandem catenùs devolutæ erant, vel in poſterùm devolverentur; ita ut Cauſæ appellationum hujuſmodi per eum ſolum cognoſci, nec alteri niſi per Commiſſionem in Signatura Gratiæ, vocato ipſo Auditore, propoſitam, & manu ejuſdem Sixti Prædeceſſoris ſignatam committi poſſent, ſummariè, ſimpliciter, & de plano ſinè ſtrepito, & figura Judicii, ſola veritate inſpecta, & manu regia, ac terminis ſubſtantialibus, qui de ſtylo, ſeù ordinatione Palatii Apoſtolici obſervari con-

ANNO 1726.

ANNO 1726.

conſueverant, pænitùs omiſſis, ac etiam quibuſvis appellationibus, oullitatibus, & aliis diffugiis proſsùs ſemotis, procedendo unà cum omnibus, & ſingulis earum incidentiis, dependentiis, emergentiis, annexis, & connexis, ac etiam toto negocio principali audiendi, cognoſcendi, decidendi, fineque debito terminandi, etiam ſingulis diebus, & horis feriaos, & non feriatis, præterquàm in honorem Dei feriatis, nec non ſuper omnibus, & ſingulis Confidentiis etiam aliquam dependentiam, vel connexitatem cum ſimoniaca, vel alia illicita pactione habenöbus, ſeù mixtis bujuſmodi, tebuſque omnibus indè reſultantibus, tàm ad Procuratoris Fiſcalis denunciationem, & promotionem, quàm etiam Partium accuſationem, ſeù ex mero Officio inquirendi omnes, & ſingulas hujuſmodi confidentialem, & ſimoniacam pravitatem, vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, ſeù aliquam dependentiam, vel connexitatem babentinm, rerumque omnium indè reſultantium, Cauſas coram quibuſvis Judicibus, etiam Palatii Apoſtolici Cauſarum Auditoribus, inter quaſcumque Perſonas motas, & movendas, ad ſe, & ſuum Tribunal avocandi, ac omnes, & ſingulos dictarum Confidentiarum, & Simoniarum Auctores, Machinatores, Conſcios, Complices, & alios, quos opus eſſet, ac ſua quomodolibet intereſſe putantes etiam per Edictum publicum, ſi ad eos tutus non pateret acceſſus, citandi, & conſtito ſibi, quantùm ſufficere videretur de Indiciis, ad perſonaliter, vel aliàs legitimè comparendum ſub Excommunicationis, aliiſque Eccleſiaſticis Sententiis, Cenſuris, & pœnis, ac privationis omnium, & ſingulorum Beneficiorum, & Officiorum per eus obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque impoſterùm obtinenda, nec non pecuniariis, aliiſque ejus arbitrio, etiam juxtà demeritorum exigentiam corporis afflictivis pœnis, monendi, eiſque, ac quibuſvis Judicibus tàm Ordinariis, quàm Commiſſariis, etiam quacumque auctoritate fungentibus, & functuris, ſub ſimilibus Sententiis, Cenſuris, & pœnis tàm in dicta Curia, quàm extrà eam ubilibet inhibeodi, detinentes quoſcumque Libros, Scripturas, Computa, Inſtrumenta, & alia Documenta publica, & privata, dictarum Confidentiarum Cauſas, etiam ut præferebatur, mixtas quomodolibet concernentia, ad illa exhibenda, nec non quoſlibet Teſtes ad ſe examini ſubjiciendum, ac veritatis Teſtimonium perhibendum, etiam ex Officio, vel aliàs, prout ſibi viſum foret, per ſimiles Cenſuras, & pœnas cogendi, compellendi, eoſque, nec non Contradictores quoſlibet, & Rebelles per Sententias, Cenſuras, & pœnas etiam privationis bujuſmodi incidiſſe, ſervata forma Concilii Tridentini, declarandi, auxiliumque Brachii Secularis invocandi, nec ooo unum Locumteoentem in bujuſmodi Cauſis cum ſimili, vel limitata poteſtate, quotiès viſum foret, conſtituendi, & deputandi, eumque revocandi, ac alium ejus loco ſubrogandi, nec non Literas, Conſtitutiones Pii IV. & Pii V. Prædeceſſorum bujuſmodi ſuper dictis Confidentiis editas, ac omnes, & ſingulas Sententias in dictis Cauſis Confidentiarum, tàm eatenùs per earum Judices, qui pro tempore fuiſſent, latas, quàm in poſterumper tunc futurum Auditorem hujuſmodi, ejuſque Succeſſores, ac Locum tenentes ferendas, via executiva, nulla tela judiciaria ſervata, ac quacumque appellatione remota, ac aliàs juxta Literarum, ſeù Conſtitutionum prædictarum, ac etiam facultatum dictis Judicibus per eum, & Prædeceſſores ſuos quomodolibet conceſſarum formam, continentiam, & tenorem plenariè, & totaliter exequendi, & executioni demandandi, mandataque executiva, & alia quomodolibet neceſſaria, & opportuna decernendi, & relaxandi, & generaliter omnia, & ſingula alia, quæ in præmiſſis omoibus, & ſingulis quomodolibet neceſſaria, & opportuna fuiſſent, faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, mandandi, decernendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi, plenam, & liberam, & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem haberet, & habere deberet; Quodque Officium Notariatus earundem Cauſarum, de cætero perpetuis futuris temporibus ad meram, & liberam pro tempore exiſtentis Auditoris prædicti diſpoſitionem ſpectaret, & pertineret, ipſeque pro tempore exiſtens Auditor Officium Notariatus hujuſmodi quibuſvis Perſonis, de quibus ſibi viſum foret, per ſuas patentes Literas, Sigillo Officii ſui Auditoratus munitas, gratis, vel pro pretio reperibili concedere, & aſſignare, ac ſoluta ſibi ſolita compoſitione reſignationis de dicto Officio Notariatus pro tempore faciendæ, nec non Perſonam, cui Officium ipſum Notariatus pro tempore conceſſiſſet, & aſſignaviſſet, ad illud, illiuſque liberum exercitium abſque alia dicti Sixti Prædeceſſoris, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis conceſſione, & aſſignatione recipere, & admittere, ac per eos, ad quos ſpectabat, & pro tempore ſpectaſſet, recipi, & admitti, ac illis de ſolitis, & conſuetis Juribus, & emolumentis reſponderi facere liberè, & licitè valeret, eiſdem auctoritate, & tenore ſimiliter perpetuò ſtatuit, & ordinavit, ac aliàs, prout in Literis Apoſtolicis ejuſdem Sixti Prædeceſſoris deſuper ſub Datum tertio Kalendas Novembris Pontificatus ſui anno ſecundo pleniùs continetur. Cum itaque poſtmodùm Officium Auditoratus Generalis Cauſarum Confidentialium, vel aliàs, ut præfertur, mixtarum hujuſmodi per liberam dimiſſionem Venerabilis Fratris Noſtri Franciſci Friderici de Jordanis moderni Archiepiſcapi Melitenen. nuper dictarum Cauſarum Confidentialium Auditoris, de dicto Auditoratu, quem tunc obtinebat, prævia tamen reſtitutione pretii ejuſdem Officii cum Dataria noſtra concordati, in manibus noſtris factam, & per Nos admiſſam, vacaverit, & vacet ad præſens, Nos incommodis prædictis, ac cavilloſis Judicii competentis allegationibus conſultiùs obviare, ac promptiorem adversùs tàm pernicioſam in exitium animarum labem providè Juſtitiæ manum excitare cupientes, nec non Pii IV. Pii V. ac Sixti Prædeceſſorum hujuſmodi reſpectivè Literarum, & Conſtitutionum prædictarum, nec oon prædictorum Privilegiorum, Indultorum, gratiarum, & facultatum pro tempore exiſtenti Cauſarum Confidentialium hujuſmodi Auditori quomodolibet conceſſorum, ac Sententiarum deſuper forſan latarum, & indè ſecutarum quarumcumque tenores, nec non Litium, & Cauſarum ſuper Confidentiis hujuſmodi, aut aliàs, ut præfertur, contrà quoſcumque coram eodem Auditore nunc quomodolibet introductarum, & adhuc indeciſarum pendentium, ſtatus, & merita, nominaque, & cognomina Litigantium præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, meraque deliberatione noſtris, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſimilibus ab Officio Auditoratus Generalis quarumcumque Cauſarum Confidentialium præfatarum per dictum Sixtum Prædeceſſorem, ut præfertur, erecto, & inſtituto, & ad præſens per dicti Franciſci Friderici Archiepiſcopi dimiſſionem præfatam vacante, hujuſmodi omnimodam prædicti Officii Auditoratus Generalis quarumcumque Cauſarum Con-

fiden-

fidentialium venalitatem, ac omnimodam illius reſignabilitatem ei, illudque pro tempore obtinenti in illius erectione, & inſtitutione ab eodem Sixto Prædeceſſore, ut præfertur, factis, Apoſtolica auctoritate quomodolibet conceſſas, tributas, & indultas, & uſque nunc ad inſtar aliorum Officiorum vacabilium, & reſignabilium exercitas, perinde ac ſi venalitas, & reſignabilitas hujuſmodi tunc minimè conceſſæ, tributæ, & indultæ, ac numquam exercitæ fuiſſent, Apoſtolica auctoritate perpetuò abdicamus, abſtrahimus, penituſque ſupprimimus, extinguimus, & abolemus, illiſque ſic abdicatis, abſtractis, ſuppreſſis, extinctis, & abolitis, Officium Auditoratus Generalis quarumcumque Cauſarum Confidentialium, & Simoniacam pravitatem, & quamcumque aliam illicitam pactionem inducentium, ſeù aliquam connexitatem cum Simoniæ labe habentium, prædictum, & ad præſens, ut præfertur, vacans cum reliquis omnibus, & ſingulis privilegiis, Indultis, gratiis, facultatibus, immunitatibus, libertatibus, omnimodaque in præmiſſis Juriſdictione, necnon omnibus, & ſingulis Juribus, ſalariis & emolumentis quibuſcumque ordinariis, & extraordinariis, undecumque, & quomodocumque provenientibus, etiam ſportulis, vel alio quocumque nomine nuncupatis, Judicibus Cauſarum Confidentialium prædictarum in dicta Curia aliàs pro tempore deputatis quomodolibet, quocumque titulo, vel cauſa haberi, conſequi, lucrari, & percipi ſolitis, & conſuetis, quæve Judices prædicti ante Erectionem Officii Auditoratus Cauſarum Confidentialium hujuſmodi à prædicto Sixto Prædeceſſore, ut præfertur, factam habere, conſequi, lucrari, & percipere conſueverant, potuerant, & debuerant, & in illius erectione hujuſmodi ab eodem Sixto Prædeceſſore in ejuſdem Officii Auditoratus Generalis Cauſarum Confidentialium hujuſmodi tunc, ut præfertur, facta, Officio hujuſmodi, illioſque Auditori Generali pro tempore exiſtenti perpetuò applicata, & appropriata fuerant, Apoſtolica Auctoritate prædicta de novo perpetuò erigimus, & inſtituimus, illudque ſic de novo erectum, & inſtitutum Officio Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Auditoratus Generalis, ita quod liceat Cauſarum Curiæ Cameræ noſtræ hujuſmodi Generali Auditori, illiuſque Locum tenentibus nunc, & pro tempore exiſtentibus, omnibus, & ſingulis beneficiis, indultis, gratiis, facultatibus, immunitatibus, libertatibus, ac quacumque privativa quoad omnes alios quoſcumque Judices in Cauſis Confidentialibus, aut aliàs, ut præfertur, mixtis, aut quamcumque cum eis connexitatem quomodolibet habentibus, prout Cauſarum Confidentialium hujuſmodi tunc pro tempore exiſtens Auditor uti, frui, potiri, & gaudere conſuevit, ac ſi Officii Cauſarum Confidentalium hujuſmodi venalitas, illiuſque reſignabilitas à Nobis, ut præfertur, abdicatæ non fuiſſent, uti, frui, potiri, & gaudere, necnon omnia, & ſingula Jura, obventiones, ſalaria, regalia, & emolumenta quæcumque ordinaria, & extraordinaria undecumque, & quomodocumque provenientia, ac etiam ſportulas, aliaque quocumque nomine nuncupata, & à pro tempore exiſtente Cauſarum Confidentialium hujuſmodi Auditore Generali ratione Cauſarum Confidentialium hujuſmodi Auditoratus Generalis percipi, & exigi ſolita, percipere, & exigere poſſint, & valeant; Sublata tamen facultate Auditori Generali Cauſarum Confidentialium hujuſmodi per ejuſdem Sixti Prædeceſſoris Literas prædictas conceſſa diſponendi de Officio Notariatus earumdem Cauſarum. Quarum Acta, & conſuetæ Expeditiones, cum primum per ceſſum, vel deceſſum, aut privationem, ſeù amotionem dilecti Filii Joannis Baptiſtæ Conſtantini, qui dictum Notariatus Officium ad præſens poſſidet, & exercet, vel cujuſvis alterius, qui illud pro tempore quomodolibet obtinebit, aut aliàs quovis modo vacare contigerit, ſervata in reliquis quoad dictum Notariatus Officium forma, & diſpoſitione Literarum prædicti Sixti Prædeceſſoris, tunc per Cauſarum Curiæ Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Notarios confici, & reſpectivè ſubſcribi omninò debeant, dicta Apoſtolica auctoritate æquè principaliter, non autem ſubjectivè, & extinctivè eadem Apoſtolica auctoritate perpetuò applicamus, & appropriamus; Et ut omnis per applicationem, & appropriationem à Nobis per præſentes, ut præfertur, factas confuſio tollatur Juriſdictionis, & ut univerſis, & ſingulis conſtet, liquidòque appareat, qua facultate, quave Juriſdictione Cauſarum Curiæ Cameræ noſtræ prædictæ Auditor Generalis nunc, & pro tempore exiſtens hujuſmodi in judicandis, terminandiſque Confidentialibus Cauſis utatur, eidem Auditori Cauſarum Curiæ Prædictæ Generali nunc, & pro tempore exiſtenti, ut ipſe in poſterum, ac perpetuis futuris temporibus in ſingulis ſuis mandatis deſuper quoad Cauſas Confidentiales hujuſmodi expediendis, ejus ſolitis, & conſuetis inſcriptionibus, & titulis aliam inſcriptionem, aliumque titulum, nempe Auditoratus Generalis Cauſarum Confidentialium hujuſmodi adjungat, nec non omnes, & qui in exercitio Auditoratus Cauſarum Confidentialium hujuſmodi quoad numerum Literarum Patentium pro Officialibus, & Miniſtris per Civitates, & Diœceſes à tunc pro tempore exiſtentibus Cauſarum Confidentialium hujuſmodi Auditoribus prædictis expediri ſolitarum irrepſerunt abuſus, penitùs amovere cupientes, Auditori Cauſarum Curiæ Cameræ noſtræ prædictæ Generali nunc, & pro tempore exiſtenti, ut Ipſe unum dumtaxat Commiſſarium ſibi pro qualiber Diœceſi Ordinariorum Juriſdictione ad aſſumendas informationes, Proceſſuſque conſtruendos, aliaque circà cauſas, & materias in eorundem Pii IV. & Sixti Prædeceſſorum reſpectivè Literis prædictis expreſſas, & contentas ſibi beneviſa facienda, & gerenda, per ſuas patentes Literas gratis, & abſque ulla ſolutione eligere, & conſtituere, eidemque Commiſſario ſic ab eo, ut perfertur, electo, & conſtituto, facultatem Notarium ſibi beneviſum aſſumendi, & Procuratorem Fiſcalem, etiamſi de aliena Diœceſi extiterint, conſtituendi, in Cauſis tamen particularibus contingentibus, facultatem concedere poſſe, Apoſtolica auctoritate prædicta perpetuo earumdem præſentium Edicto præcipimus, & mandamus; Ut autem Commiſſarii, aliique Miniſtri, & Officiales à Cauſarum Curiæ Cameræ noſtræ hujuſmodi Auditore Generali nunc, & pro tempore exiſtente prædicto ad Cauſas Confidentiales hujuſmodi conficiendas, aliaque præmiſſa exequenda, ut præfertur, eligendi, & conſtituendi, tutò, ac liberè eorum reſpectivè miniſteriis, eis, & eorum cuilibet demandandis incumbere poſſint, & valeant, Commiſſarios videlicèt prædictos à quorumcumque Ordinariorum, & Judicum plenariè, & perpetuò, quo verò ad Notarios, & Procuratores Fiſcales à Commiſſariis ipſis in ſingulis Cauſis particularibus, ut præfertur, deputandos, eiſdem tantùm Cauſis durantibus, quatenùs contrà Ordinarios ipſos inquiri, & procedi contigerit, & non aliàs, ab eorun-

dem Ordinariorum Juriſdictione reſpectivè eximimus, eoſque Cauſarum Curiæ Cameræ noſtræ prædictæ Auditoris Generalis nunc, & pro tempore exiſtentis Juriſdictioni ſubjicimus, & ſupponimus. Volumus autem, quod Commiſſarii pro tempore, ut præfertur, eligendi, & conſtituendi, hujuſmodi Eccleſiaſticæ Perſonæ vitæ, morum honeſtate, prudentia, rerum experientia, aliaque omni debita ad eorum miniſteria exequenda idoneitate præditi exiſtant, & quoad eos omnia, & ſingula ſerventur, quæ in Concilio Romano *Tit. 9. cap. 3. in verbo Subcollectores* ſervari debere Concilium ipſum demandat. Præſentes quoque validas, & efficaces eſſe, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & ſingulis obſervari debere, neque ſub quibuſcumque ſimilium, vel diſſimilium Gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus etiam per Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes ſub quibuſcumque verborum expreſſionibus, & formis, ac quibuſvis clauſulis, & decretis pro tempore factis comprehendi, vel confundi, ſed ſemper, & perpetuò ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenariè reintegratas, ac de novo conceſſas eſſe, & fore, ſicque, & non alias per quoſcumque Judices, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuncios judicari, & definiri debere, irritumque, & inane decernimus, ſi ſecùs ſuper his à quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obſtante Cauſarum Confidentialium prædictarum Auditoratus Generalis aliàs à Pio IV. & Sixto V. Prædeceſſoribus prædictis, ut præfertur, reſpectivè facta, & quatenùs opus ſit, de Jure quæſito non tollendo, aliiſque noſtris, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, nec non Pii IV. & Pii V. ac Sixti Prædeceſſorum præfatorum, ac aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ, & Cameræ prædictæ non alienandis, & malè alienatis recuperandis, illiſque non obligandis, ac ejuſdem Pii IV. Prædeceſſoris præfati de gratiis ejuſdem Cameræ intereſſe quomodolibet concernen. in dicta Camera intrà certum tempus præſentandis, ac regiſtrandis, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, Privilegiis quoquè, Indultis, & Literis Apoſtolicis Cauſarum Confidentialium Auditoratus à Nobis per præſentes, ut præfertur, abdicati, ac de novo erecti, & applicati Auditori pro tempore exiſtenti ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & efficaciſſimis clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine, ac mera deliberatione prædictis, ac aliàs in contrarium præmiſſorum omnium, & ſingulorum prædictorum quomodolibet pluries conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi de illis, eorumque ſingulis, & totis tenoribus habenda ſit mentio ſpecialis, perindè ac ſi in eiſdem præſentibus eorum tenores, & de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, inſerti forent, pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, latiſſimè, & pleniſſimè, ac expreſſè ad validiſſimum præmiſſorum omnium, & ſingulorum prædictorum effectum, etiam ſpecialiter, & expreſſè motu pari derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergò omninò hominum liceat hanc Paginam noſtræ abdicationis, abſtractionis, ſuppreſſionis, extinctionis, abolitionis, novæ erectionis, inſtitutionis, applicationis, appropriationis, præcepti, mandati, Exemptionis, ſubjectionis, ſuppoſitionis, Decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo octavo nonis Novembris, Pontificatus noſtri Anno quinto. 9. Novemb. 1728.

J. B. Archiepiſcopus Niſibenus Subdatarius.

V I S A.

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

Lucas Martinettus.

Regiſtrata in Camera Apoſtolica.

Felix Franciſchinus R. C. A. Secretarius Menſarius.

Erectio Inſignis Collegiatæ Eccleſiæ S. Venantii in Cathedralem, & reſpectivè Terræ Fabriani in Civitatem. LV.

Decreta per Sanctiſſimum Dominum Noſtrum

BENEDICTUM XIII.

PONT. MAX.

In Conſiſtorio ſecreto habito Feria 2. die 15. Novembris 1728.

NOtoriæ ſunt & Fraternitatibus Veſtris ſanè compertæ qualitates & prærogativæ, quibus Terra Fabriani in Piceno ſita, præfulgeat; Hinc Nos enixis, & iteratis dilectorum filiorum illius Communitatis, & Populi de hac Sanctâ Sede non ſemel benemeriti ſupplicationibus indulgere cupientes, inſignem Collegiatam Eccleſiam Sancti Venantii in dicta Terrâ exiſtentem, in Cathedralem, ac Terram ipſam in Civitatem erigere intendimus.

Fabrianum Piceni Oppidum, Terrâ nuncupatum, ſitum eſt in Diœceſi Camerinenſi, & ſeptem mille circiter Chriſti fideles complectitur ſub Dominio hujus Sanctæ Sedis.

Extat in illo Inſignis Collegiata Eccleſia in honorem Sancti Venantii Martyris, magnificè, & eleganter extructa, à Priore unica Dignitate, & undecim Canonicis, cum octo Cappellanis, aliiſque pluribus Presbyteris, & Clericis, miniſtrata; ubi exercetur cura animarum, & Sacrarium reperitur Sacrâ Supellectili ad Divina peragenda Suffultum, ac pluribus Sanctorum Reliquiis decoratum.

Adſunt in dictâ Terrâ aliæ tres Parochiales, inter quas, altera Collegiata, Eccleſiæ, duodecim Virorum, & novem Monialium Cœnobia, quindecim Confraternitates, quinque Hoſpitalia, & Mons Pietatis.

Territorium ad quinquaginta circiter millia-

ANNO 1728. ria io circuitu extenditur, ac quindecim Oppida complectitur, & plures Pagos,

Cæterum Eccleſiæ dictæ Terræ, eximiis, iiſque pluribus Beatorum exuviis, ditantur, ſignanter Sanctorum Romoaldi, ac Sylveſtri Abbatum, debitâ veneratione, & condigno decore cuſtoditis.

Quid Vobis videtur?

Auctoritate Omnipotentia DEI, Sanctorumque Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac Noſtrâ, declaramus memoratam Eccleſiam in Cathedralem, dictamque Terram Fabriani in Civitatem erigimus, & inſtituimus, ac Eccleſiam ipſam Eccleſiæ Cathedrali Camerinenſi æquè, & principaliter perpetuò canonicè unimus annectimus, & incorporamus, ſub immediatâ ut prius huic Sanctæ Sedi ſubjectione, cum inſigniis prærogativis exemptionibus, & privilegiis, quibus dicta Eccleſia Camerinenſis, & aliæ Cathedrales gaudere ſolent, nec non aſſignatione præfati ejus Territorii pro illius Diœceſi, & cum derogationibus, Indultis, conceſſionibus, & clauſulis neceſſariis, & opportunis in Decreto, & Schedula Conſiſtorialibus latiùs & uberiùs extendendis; cum Decreto, quòd memorati Communitas, & Populus teneantur de proprio Domum Epiſcopalem aſſignare, ac inſuper Congruam pro Vicario generali ibidem moraturo, juxta oblationem ab ipſis factam, nec non Sacrarium ſufficienter inſtruere de Supellectilibus Sacris ad Pontificalia exercenda, & neceſſarios ſumptus impendere pro Erectione Seminarii; Volumus autem, & Apoſtolicâ Auctoritate decernimus, quòd, niſi adimpleto in omnibus per dictos Communitatem, & Populum, Decreto aſſignationum, & Sacrarii inſtructionis præfatarum, effectu gratiæ Erectionis, & unionis hujuſmodi per Nos factarum minimè gaudeant, ita ut nec dicta Eccleſia nomen Cathedralis aſſumere, nec Terra præfata, Civitas denominari poſſit, donec, & quouſque præfata omnia adimpleantur.

In Nomine PATRIS †, & FILII †, & SPIRITUS SANCTI †, Amen.

LVI. Bulla qua Collegium triginta Notariorum Curiæ Capitolinæ abſque præjudicio Tribunalis Laici poteſt judicare de Legatis Piis, de Bonis Fiſco additis & qua revocatur Major pars Conſtitutionis quæ incipit his verbis *motu proprio.*

BENEDICTUS PAPA XIII.

Motu proprio &c. Doppo eſſer ſtata impreſſa, e publicata in queſta noſtra Città di Roma la Cedola di Noſtro Moto proprio, che nel di 23. Ottobre proſſimo paſſato ſegnammo à ſupplicbe, ed in favore del Collegio delli trenta Notari della Curia Capitolina, eſſendo pervenute à noſtra notizia le doglianze degl'altri Tribunali di Roma per eſſer ſtate in quella eſpreſſe, e concedute alla detta Curia, benche à Noi, nè in voce, netampoco nel breve Sommario riferite molte coſe pregiudiziali à detto Tribunali, ed eſorbitanti, e contrarie tanto alli Sagri Canoni, quant'alla conſuetudine di Roma, e ſpecialmente trà l'altre, che la detta Curia, ed i ſuoi Giudici Laici poſſano lecitamente, e legittimamente procedere nelle ſubaſte, deliberazioni, ceſſioni, e vendite de' Beni, ed effetti emfiteutici de' Luoghi Pii, ed Eccleſiaſtici poſſeduti nell' utile Dominio da i Laici ſin alla totale terminazione, e conſummazione ſenz'alcuna licenza, mà col mero exequatur del Giudice Eccleſiaſtico nel Mandato de deliberando ſolamente, con quella ragione erroneamente dedotta, che tali atti, e gl'altri ulteriori ſin alla conſumazione incluſiva, riſguardino ſolamente l'utile dominio de' Beni poſſeduti da Laici, o non ſi vulneri, nè tocchi niente, anzi ſi riſervi il diretto dominio, e la proprietà à favore de' Luoghi Pii, ed Eccleſiaſtici, e che la detta Curia Capitolina goda la Giuriſdizione privativa in tutte, e ſingole Liti, e Cauſe frà Cittadini, ed Incoli di Roma, anche in vigore di diverſe Bolle de' Pontefici noſtri Predeceſſori, e dell'iſteſſo Statuto, à tenore ſpecialmente del *Cap. 41. del lib. primo.* Onde Noi, che abbiamo ſempre havuta, ed abbiamo ferma intenzione di provvedere all'indennità d'ogn'uno ſecondo il dritto della Giuſtizia, doppo aver riconoſciuto, ed eſaminato il tenore del detto noſtro Moto proprio, e fatto ſeria, e matura rifleſſione alle coſe in quello contenute, ben avveduttici d'eſſerci ſtate quelle nella maggiore, e più rilevante parte occultate, e come ſopra non eſpreſſe nè in voce, ne tampoco (come è ſolito pratticarſi) nel breve Sommario del medeſimo Moto proprio, che ſuole contenere in compendio la ſoſtanza di tutta la Grazia in eſſo contenuta, che ſe ci foſſero ſtate eſpreſſe, ò in voce, ò nel detto Sommario, haveremmo avuto giuſto motivo di non ſoſcriverlo, e di rigettarne nella maggior parte l'iſtanza, quantunque foſſimo venuti in ſentimento di ritirare à Noi il detto noſtro Moto proprio, e pienamente rivocare tutte le coſe in quello contenute, ci piacque nondimeno per procedere più cautamente di ſentirne il parere d'una particolar Congregazione compoſta d'alcuni noſtri Miniſtri Legali, che à bocca deputammo per eſſaminare la ſoſſiſtenza delle coſe in quello contenute, la quale eſſendoſi uniformata al noſtro ſentimento, ci ſiamo però determinati di moderare, e nella maggior parte affatto rivocare la predetta noſtra Cedola di Moto proprio, come appreſſo. Pertanto avendo in queſta per eſpreſſo, e di parola in parola inſerto l'intiero tenore dell'altra, come ſopra da Noi ſegnata, e qualunque altra coſa quantoſivoglia neceſſaria d'eſprimerſi, di noſtro Moto proprio, certa ſcienza, e pienezza della noſtra Suprema Poteſtà Apoſtolica dichiariamo, e decretiamo, che il Giudice Laico non abbia, nè debba avere veruna Giuriſdizione ſopra i beni emfiteutici delle Chieſe, ed Eccleſiaſtici, benche il detto Giudice proceda contro il dominio utile poſſeduto da Laici, riprovando, e condannando Noi la propoſizione eſpreſſa nell'antidetta noſtra Cedola di Moto proprio, che la Curia Capitolina, ò Giudice Laico poſſa procedere lecitamente, e legittimamente nelle ſubaſte, deliberazioni, ceſſioni, e vendite de' beni, ed effetti emfiteutici de' Luoghi Pii, ed Eccleſiaſtici poſſeduti nell' utile Dominio da i Laici, ed inſieme la ragione erroneamente ivi dedotta, che tali atti, e gl'altri ulteriori da farſi riſguardino ſolamente l'utile dominio de' Beni poſſeduti da Laici, e non ſi vulneri, ne tocchi in niente, anzi, che ſi riſervi il diretto dominio, e proprietà à favore de' Luoghi Pii, ed Eccleſiaſtici, eſſendo tal propoſizione contraria alli Sagri Canoni, ſpecialmente *nel Cap. Quæ in Eccleſiar. de Conſtitut.* ed all'opinione commune de' Canoniſti, e de' Tribunali della Curia Romana, e della Congregazione dell' Immunità, mentre il dominio diretto è anneſſo, e conneſſo, e complicato coll' utile, come acceſſorio, e ſubordinato al diretto dell' Emfiteuſi Eccleſiaſtiche, e per conſeguenza da quello inſeparabile, talmente che il Giudice Laico reſta totalmente privato della Giu-

riſ- ANNO 1728.

riſdizione ſopra detto dominio utile, e tal' opinione de' Sagri Canoni, e Canoniſti come ſopra, abbiamo Noi fortemente ſoſtenuta nella Congregazione dell'Immunità, mentre eravamo in qualità di Cardinale, & Arciveſcovo di Benevento. Dichiaramo in oltre, che la detta Curia Capitolina non abbia, nè debba godere la Giuriſdizione privativa in tutte, e ſingole Liti, e Cauſe tra Cittadini, ed Iocoli di Roma, eſtendo ciò contro l'inveterata conſuetudine, ed in pregiudizio, e ſpoglio di tutti gl'altri noſtri Tribunali, a' quali in vigore di tante Bolle de' Sommi Pontefici noſtri Predeceſſori compete ſimil Giuriſdizione, e ſpecialmente al Tribunale del Reverendiſſimo Cardinal Vicario à tenore del noſtro Moto proprio ſpedito del meſe di Settembre del 1714. e perciò ordiniamo, e vogliamo, che s'oſſervi la ſudetta conſuetudine, e prattica nello ſteſſo modo, e forma, che ſi è ſin'ora oſſervata nella Curia Romana, ſenz'innovazione alcuna, maſſime, che ne anche lo *Statuto di Roma lib. 1. cap. 41. de For. comp.* allegato nel primo detto noſtro Moto proprio, concede tal forte di privativa aſſoluta; dichiarando, e decretando Noi, che per Cittadini, ed Incoli di Roma s'intendano quelli, che tali ſono ſecondo la diſpoſizione del *Jus commune*, e del medeſimo Statuto. E benche chiunque per ſorrezione, ed orrezzione procura d'ottenere, ed ottiene le Grazie Pontificie, debba reſtar privo in tutto, e per tutto di quanto ha in tal forma ottenuto; nientedimeno volendo Noi practicare col detto Collegio delli trenta Notari di Campidoglio gl'atti de la noſtra paterna beneficenza, ci contentiamo, ed ordiniamo, e vogliamo, che reſti ferma al detto Collegio dei trenta Notari la Grazia da Noi fattagli della reſtituzione, ed incorporazione dell'Uffizio de' Maſtri Giuſtizieri allo ſteſſo Collegio col ſuo libero eſercizio, e percezzione di tutti li ſuoi frutti, ed emolumenti nel modo, e forma, che abbiamo diſpoſto nell'antidetta noſtra Cedola di Moto proprio, quale, e tutte l'altre coſe in eſſa contenute nelle rimanenti ſue parti, di noſtro ſimil Moto proprio, certa ſcienza, e pienezza della noſtra aſſoluta Poteſtà rivochiamo, caſſiamo, ed annulliamo, vogliamo, che s'abbia, e debba averſi per caſſata, annullata, e rivocata, e di niona forza, e valore, appunto come ſe non foſſe mai emanata, proibendo eſpreſſamente ad ogn'uno, à quali ſpetti, che à riſerva della detta reſtituzione, ed incorporazione del detto Uffizio de' Maſtri Giuſtizieri, eſercizio di eſſo, e libera percezzione de ſuoi frutti non abbia, nè debba la detta noſtra Cedola di Moto proprio come ſopra ſegnata in favore dello ſteſſo Collegio eſſer ammeſſa, nè attenderſi mai in tempo alcuno, come da Noi rivocata, e pienamente annullata nelle rimanenti ſue parti, e molto più proibiamo allo ſteſſo Collegio, ed alli trenta Notari, che lo compongono ora, e pro tempore eſiſtenti, che non ardiſchino (ſalva ſolamente l'incorporazione del detto Ufizio de' Maſtri Giuſtizieri) farne oſo alcuno, nè in qualunque tempo, ed occaſione allegarla, nè in giudizio, nè fuori di eſſo, e tanto ne' Tribunali della noſtra Città di Roma, quanto in tutti gl'altri Tribunali del Diſtretto di eſſa, e del noſtro Stato, e reſpettivamente l'iſteſſo prohibiamo à qualſivoglia altre Perſone anco fuori del noſtro Stato Eccleſiaſtico circa la propoſizione come ſopra contraria à i Sagri Canoni, opinione commune de' Canoniſti, de' Tribunali della Curia Romana, e della Congregazione dell' Immunità, eſſendo tale la mente, e volontà noſtra preciſa. Volendo, e decretando, che alla preſente noſtra Cedola di Moto proprio, benche non s'ammetta, nè regiſtri in Camera e ne i ſuoi libri ſecondo la diſpoſizione della Bolla di Pio IV. noſtro Predeceſſore *de Regiſtrandis*, non poſſa in alcun tempo mai opporſi di ſurrezzione, orrezzione, nè d'alcun altro vizio, ò difetto della noſtra volontà, ed intenzione, mà che vaglia, e debba aver ſempre il ſuo pieno effetto, eſſecuzione, e vigore colla noſtra ſemplice ſottoſcrizzione, e che così, e non altrimenti debba ſempre giudicarſi, diffinirſi, ed interpretarſi da i Tribunali della noſtra Camera, e Rota, da i Giudici di detta Curia Capitolina e da qualunque altro Tribunale, e Giudice Secolare, ed Eccleſiaſtico, e da qualſiſia Congregazione, benche compoſta de Reverendiſſimi Cardinali, togliendo loro, ed à ciaſcuno di eſſi ogni facoltà, ed autorità di giudicare, diffinire, ed interpretare diverſamente, dichiarando Noi d'adeſſo preventivamente nullo, ed invalido tutto ciò, che ſcientemente, ò ignorantemente ſi faceſſe, ò ſi tentaſſe di fare in contrario, ancorche non vi ſiano ſtati chiamati, citati, nè ſentiti il detto Collegio, ed i ſuoi Notari, e qualſiſiano altre Perſone, che v'aveſſero, ò pretendeſſero d'avervi intereſſe, non oſtano la ſopraſſerita noſtra Cedola di Moto proprio, e le coſe in eſſa contenute, le ragioni, e motivi allegati, Decreti, e clauſule nella medeſima apposte, la regola della noſtra Cancellaria *de jure quaſito non tollendo*, la Bolla del detto Pio IV. *de Regiſtrandis*, e qualſiſiano altre Coſtituzioni, ed Ordinazioni Apoſtoliche noſtre, e de' noſtri Predeceſſori, Leggi, Statuti, Riforme, uſi, ſtili conſuetudini, ed ogn'altra coſa, che faceſſe, ò poteſſe fare in contrario, alle quali tutte, e ſingole avendone il tenore quì per eſpreſſo, ed inſerto di parola in parola, e ſupplendo Noi colla pienezza della noſtra Suprema Poteſtà à qualunque vizio, e difetto sì ſoſtanziale, che formale, che poteſſe intervenirui, queſta volta ſola, per l'effetto predetto pienamente, ed ampiamente deroghiamo. Dato dal noſtro Palaazo Apoſtolico Vaticano queſto dì 19. Novembre 1728. 19 Nov. 1728.

BENEDICTUS PAPA XIII.

AVendo la Santità Voſtra, doppo ſentite le doglianze de i Tribunali di Roma, eſſaminato con matura rifleſſione le Grazie ultimamente concedute con ſua Cedola di Moto proprio del dì 23. Ottobre promiſſo paſſato al Collegio de i trenta Notari della Curia di Campidoglio, ſpecialmente in quello riguarda la facoltà alla detta Coria, e ſuoi Giudici Laici di procedere lecitamente, e legitimamente nelle ſubaſte, deliberazioni, ceſſioni, e vendite de' beni emfiteutici de' Luoghi Pii, ed Eccleſiaſtici poſſeduti nell'utile dominio da i Laici ſin'alla totale terminazione, ſena'alcuna, mà col mero exequatur del Giudice Eccleſiaſtico nel mandato de deliberando ſolamente, e la privativa in tutte le Cauſe trà Cittadini, ed Incoli di Roma, e col parere d'una Congregazione particolare d'alcuni ſuoi Miniſtri Legali riconoſciuteli pregiudiziali agl'altri Tribunali di Roma, eſorbitanti, e contrarie, quant'alla prima alli Sagri Canoni, ed all'opinione commune de' Canoniſti, e Curia Romana, e della Congregazione dell'Immunità, eſſendo il dominio diretto anneſſo, e complicato coll'utile, come acceſſorio, e ſubordinato al diretto dell'emfiteuſi Eccleſiaſtiche, e quant'alla ſeconda all'inveterata conſuetudine, e pratica della Curia Romana oſſervata ſin'ora,

ſi

ſi degna però di dichiarare, che il Giudice Laico non abbia veruna Giuriſdizione ſopra li Beni enfiteotici delle Chieſe, ed Eccleſiaſtici, benche il Giudice proceda contro il dominio utile poſſeduto da' Laici, e che la detta Curia non debba godere la Giuriſdizione privativa nelle Cauſe tra' Cittadini, ed Incoli di Roma, con ordinare che s'oſſervi la conſuetudine, e prattica oſſervata ſin'ora, e che per Cittadini, ed Incoli di Roma s'intendano quelli, che tali ſono ſecondo la diſpoſizione dell Jus commune, e dello Statuto di Roma, e contentandoſi, che reſti ferma al detto Collegio la grazia fattagli della reſtituzione, ed incorporazione dell'Ufizio de' Maſtri Giuſtizieri, ſuo eſercizio, e percezzione de' frutti nella forma diſpoſta nella detta ſua Cedola di Moto proprio, nel rimanente revoca, ed annulla il medeſimo Moto proprio com'ſopra, e ſingole altre coſe in eſſo contenute, proibendone l'uſo sì in giudizio, che fuori di eſſo, come più diffuſamente s'eſprime nella preſente altra Cedola di ſuo Moto proprio.

LVII. Beatificatio Servi Dei Fidelis à Sigmaringa Sacerdotis expreſsè Profeſſi Ordinis Fratrum Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Beatorum Martyrum, quos nec tribulatio, nec anguſtia, nec fames, nec nuditas, nec periculum, nec perſecutio, nec gladius à Charitate Chriſti ſeparare potuerunt, ſed loricâ Fidei indutos, ac mucrone ſpiritus (quod eſt Verbum Dei) accinctos bono certamine peracto, curſuque feliciter conſummato, victores poſt agonem coronâ juſtitiæ donavit in Cœlis juſtus Judex, glorioſos triumphos, ac trophæa in terris celebrari, devotaque fidelium veneratione honorari decet; ut qui Sanguinis ſui pretio immortalitatem emerunt, illuſtraque invictæ conſtantiæ, fortitudinis, ac virtutis ſuæ exempla reliquerunt, infirmitatem noſtram inter Sæculi tentationes laborantem aſſidua ſua apud Deum, cui in Stolis candidis die, ac nocte ſerviunt in templo ejus, interceſſione juvare, ac roborare dignentur. Quam rem pro paſtorali noſtro munere, quo Eccleſiæ Catholicæ regimini divina Diſpoſitione præſidemus, propenſis Studiis incumbentes, flagitantia id ipſum Orthodoxorum Regum, & aliorum Chriſti fidelium vota libenter exaudimus, prout ad gloriam Omnipotentis Dei, ad Chriſtianæ Religionis decus, Fideique Catholicæ incrementum, ac Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltationem cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire. Cum itaque maturè, diligenterque diſcuſſis, & perpenſis per Congregationem Venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium Sacris Ritibus præpoſitorum proceſſibus de hujus S. Sedis Apoſtolicæ licentia confectis ſuper Martyrio, & cauſa Martyrii Dei Servi FIDELIS A SIGMARINGA Presbyteri expreſsè profeſſi Ordinis Fratrum Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum nuncupatorum, qui olim a ſuis Superioribus Regularibus in Præfectum Sacrarum Miſſionum, quæ in partibus Rhætorum auctoritate eo tempore exiſtentium ejuſdem S. R. E. Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei Præpoſitorum tunc primùm inſtitutæ fuerant, deſtinatus, cùm in hoc munere Hæreticorum converſioni eximiam, indefeſſamque operam navaret, ab iis vario telorum genere in odium ipſius Fidei Catholicæ anno MDCXXII crudeliter trucidatus palmam Martyrii accepiſſe aſſerebatur, ac ſuper ſignis, prodigiis, & miraculis, quæ ad manifeſtandum mundo finalem illius perſeverantiam à Deo edita, & patrata fuiſſe dicebantur: prædicta Congregatio Cardinalium coram Nobis conſtituta, auditis etiam Conſultorum Suffragiis, cenſuerit poſſe, quandocumque Nobis videretur, eundem Dei Servum publicè Beatum nuncupari cum ſolitis indultis. Hinc eſt, quod Nos piis, atque enixis Chariſſimi in Chriſto filii noſtri Caroli Hiſpaniarum Catholici, & Romanorum Regis in Imperatorem electi, & Chariſſimæ in Chriſto filiæ noſtræ Eliſabethæ Chriſtinæ earumdem Hiſpaniarum Catholicæ, ac Romanorum Reginæ ejus Conjugis, necnon Venerabilium itidem Fratrum noſtrorum negotiis Propagandæ Fidei hujuſmodi Præpoſitorum, aliorumque dictæ S. R. E. Cardinalium, ac quamplurium Germaniæ Antiſtitum, & Procerum, totiuſque præfati Ordinis Fratrum Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum, & nominatim Maximiliani à Waoghena ejuſdem Ordinis Profeſſoris, hujuſque Cauſæ Poſtulatoris ſupplicationibus Nobis, & huic Sanctæ Sedi ſuper hoc humiliter porrectis benignè inclinati, de ſupra dictæ Congregationis Cardinalium conſilio, & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus, ut præfatus Servus Dei FIDELIS A SIGMARINGA inpoſterum Beati nomine nuncupetur, ejuſque Corpus, & Reliquiæ venerationi fidelium (non tamen in proceſſionibus circumferendæ) exponatur, Imagines quoque radiis, ſeù ſplendoribus exornentur, ac de eo quotannis die felicis ejus tranſitus, ſeù alia die non impedita illam immediatè ſequenti, recitetur Officium, & Miſſa celebretur de Communi unius Martyris juxtà Rubricas Breviarii, & Miſſalis Romani. Portò recitationem Officii, & Miſſæ celebrationem hujuſmodi fieri concedimus dumtaxat in Univerſo Ordine Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum utriuſque Sexus, quem idem Dei Servus Martyrio illuſtravit, in loco de Sigmaringa Diœceſis Conſtantien. Provinciæ Moguntin. in quo natus eſt, in Oppido Civitate nuncupato Friburgi dictæ Diœceſis, ubi Regularem Profeſſionem emiſit, diuque verſatus fuit, in Civitate Curien. ubi ipſius Corpus, ac Pago Veldekirchii Curien. Diœceſis, ubi ejus Cranium reſpectivè aſſervantur, ab omnibus utriuſque Sexus Chriſti fidelibus tam Sæcularibus, quàm Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur, & quantum ad Miſſas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Eccleſias, in quibus Feſtum peragetur, confluentibus. Prætereà primo dumtaxat anno à datis hiſce litteris, & quoad Indias à die, quo eædem litteræ illuc pervenerint, inchoando in Eccleſiis Ordinis, Loci, Oppidi, Civitatis, & Pagi præfatorum Solemnia Beatificationis ipſius Servi Dei cum Officio, & Miſſa ſub ritu duplici majori die ab Ordinariis reſpectivè conſtituta, poſtquàm tamen in Eccleſia Lateranen. de Urbe celebrata fuerint eadem Solemnia, pro qua re diem XXIV. currentis menſis Martii, aſſignamus, pariter celebrandi facimus poteſtatem. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Decretis de non cultu editis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut ipſarum præſentium literarum tranſumptis, ſeù exemplis, etiam impreſſis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium ſubſcriptis, & Sigillo Præfecti ejuſdem Congregationis munitis, eadem prorſus fides ab omnibus, & ubique, tam in judicio, quàm extra illud habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die XII.

12. Martii 1729.

Martii MDCCXXIX. Pontificatus noſtri Anno Quinto.

F. Card. Oliverius.

LVIII.

Franciſcus Maria Pitonius Epiſcopus Himerien. Prælatus Domeſticus, ſanctiſſimi Domini noſtri

BENEDICTI PAPÆ XIII.

Auditor, & Judex Commiſſarius ſpecialitèr electus, & deputatus.

CUM SSmus Dominus noſter Benedictus, Divinâ providentiâ, Papa XIII. ſupplicationibus Reverendiſſimi P. Magiſtri Petri Mariæ de Pieris Generalis Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Virginis, ac Admodom RR. Joſephi Mariæ Curti Procuratoris Generalis, Prioris, & Patrum ejuſdem Ordinis Ven. Conventus S. Marcelli de Urbe benignè inclinatus Chirographum manu Sanctitatis ſuæ die 9. currentis menſis ſubſignatum, nobis pro exequutione in eo contentorum direxerit, tenoris ſequentia, videlicet MONSIGNOR FRANCESCO MARIA PITONI Veſcovo d'Imeria noſtro Uditore. Ci hà rappreſentato il Maeſtro Fra Pier Maria Pieri Generale del l'Ordine de'Servi de ella Santiſſima Vergine, anche per parte di Fra Giuſeppe Maria Curti Procurator Generale, e del Priore, e Religioſi di detto Ordine del Convento di S. Marcello di queſta noſtra Città, che poſſedendo detta loro Religione da tempo antico la Chieſa Parocchiale di S. Nicola in Arcione, fù queſta con tutti i ſuoi Beni, e Rendite dalla fel. mem. di Siſto IV. noſtro Predeceſſore con ſuo Breve, che incomincia - *Sollicitudo Paſtoralis Officii* - ſpedito l'anno 1478. unita, & incorporata à detto loro Convento di S. Marcello, con facoltà di poter i Religioſi di detto Convento eſercitare, ò far' ivi eſercitare la Cura dell' Anime anneſſa à detta Chieſa; ma che doppo eſſer ſtata queſta da eſſi eſercitata fino all' anno 1641. per colpa di quei Religioſi, che riſiedevano in detta Chieſa, e Caſa Parochiale, ne furono eſſi rimoſſi da la Congregazione della Viſita Apoſtolica per ordine della fel. mem. d'Urbano VIII. noſtro Predeceſſore, con Decreto emanato li 23. Febraro 1641. e ſucceſſivamente dalla fel. mem. d'Innocenzo X. parimente noſtro Predeceſſore, privata anche la detta loro Religione della facoltà di nominare il Paroco, & eretta in detta Chieſa una Vicaria perpetua da conferirſi ad un Sacerdote Secolare per libero Concorſo da farſi, precedente il dovuto Eſame, & approvazione del noſtro Reverendiſſimo Cardinal Vicario pro tempore, coll'aſſegnamento della Congrua in annui ſcudi 60. da conſeguirſi ſopra i Canoni perpetui delle Caſe, & altre Rendite di detta Chieſa, e coll'abitazione nella Caſa Parocchiale con ſuo Orto, oltre gl'altri emolumenti ordinari, & eſtraordinari, che provengono per ragione dell'eſercizio della Cura dell'Anime, col peſo però di dover celebrare à proprie ſpeſe, tanto la Feſta della Purificatione della Santiſſima Vergine, & in eſſa diſpenſar le Candele, quanto l'altra di S. Nicola, e di dover in oltre tener provviſta la Chieſa, e Sagreſtia di Cera, Oglio, Utenſili, Paramenti, & altre coſe neceſſarie per la celebrazione delle Meſſe, & altri Divini Uffizi, e di reſtaurar l'iſteſſa Chieſa, Altari, Sagreſtia, Caſa Parocchiale, e ſtrade adjacenti, con aver riſervato à detto loro Convento di S. Marcello la Proprietà, e Cura abituale di detta Chieſa, con tutti li Capitali, e Rendite di eſſa, e le devoluzioni delle Caſe à quella ſpettanti, detratta la ſudetta Congrua aſſegnata, col peſo però di pagare i Quindennj, ed altri Peſi Camerali, di adempire in detta Chieſa di S. Marcello tutti gl'Anniverſarj laſciati, ed ordinati in detta Chieſa di S. Nicola in Arcione, non compreſi però li Legati, e Donazioni, con peſi di Meſſe, ò altre Opere pie gia laſcitate, ò che poteſſero laſciarſi in avvenire alla ſteſſa Chieſa, e ſuoi Altari, quali ordinò, che doveſſero reſtar' à commodo, e peſo di detto Vicario Curato, conforme fù in primo luogo eletto il fù Sacerdote Domenico Cerroni, come dal Breve di detto Pontefice ſpedito li 20. Marzo 1648. Avendo perciò eſſi ſofferta tal privazione lo ſpazio d'ottanta, e più anni, bramando veder un giorno riposto detto loro Convento nell'antica prerogativa, e liberato inſieme dalla gravezza dell'annua ſomminiſtrazione di detta Congrua, avendo perciò implorato la noſtra Clemenza, ſupplicandoci, che continuando verſo di loro le noſtre paterne beneficenze compartite ſin'ora in tante guiſe à detta loro Religione, voleſſimo reintegrar detto Convento di S. Marcello nel priſtino poſſeſſo della Cura attuale di detta Chieſa di S. Nicola in Arcione col ridurla nuovamente allo Stato di Paroco Regolare, e benignamente permettergli, che quella poſſa di nuovo liberamente amminiſtrarſi dalli Religioſi di detto Convento di S. Marcello, da eleggerſi da eſſo Generale dell'Ordine, con rimuovere à tal' effetto il Sacerdote Giroiamo Amato Calbini moderno Vicario Curato di detta Chieſa, al quale ſi offerireno eſſi pronti di ſomminiſtrare per fino, che viverà, quella decente Congrua, che da Noi foſſe ſtata ſtabilita. E noi riguardando non ſolo l'antico poſſeſſo dell'eſercizio di detta Cura goduto sì lungo tempo dalli Religioſi di detto Convento di S. Marcello, ma riflettendo altresì alla maggior gloria di Dio, & al profitto della ſalute delle Anime, di quella Parocchia, poiche li Regolari per la loro moltiplicità, poſſono con maggior facilità, e decoro ſupplire alle veci del Paroco nell'amminiſtrazione de Sagramenti, ſpecialmente à gl'Infermi, e nella celebrazione delle Feſte, & altre Funzioni Eccleſiaſtiche, e con la loro Predicazione, & eſercizio di altre opere divote, e pie, alle quali ſogliono attendere, ſecondo l'obbligo del loro Iſtituto, promuovere ſempre più anche la divozione verſo la Santiſſima Vergine, atteſo il Conſenſo dato à noi ſteſſa dal detto moderno Vicario Curato, ordinaſſimo la reintegrazione di detti Religioſi alla Cura attuale di detta Chieſa Parocchiale di S. Nicola in Arcione, con riſervare à detto moderno Vicario Calbini, che lodevolmente hà eſercitata la Cura, durante la ſua Vita naturale, tutti gl'Emolumenti certi, & incerti, che ſogliono ritraerſi dall'eſercizio di detta Cura, come ſe attualmente Egli lo proſeguiſſe unitamente coll'abitazione nella Caſa Parocchiale aneſſa à detta Chieſa, ò in luogo di eſſa, la ſomminiſtrazione d'annui ſcudi 40. per la pigione d'altra Caſa da condurſi altroue da detto Vicario, con riſervargli in oltre il Ius della Sepoltura nella ſteſſa Chieſa Parochiale, come ſe aveſſe continuato l'eſercizio della Cura fino alla di lui morte, & unitamente la facoltà di poter in eſſa udire le Confeſſioni de Fedeli, ſopra di che ne fù da Voi d'ordine noſtro, ſottoſcritto, e ſpedito Decreto li 22. Decembre 1728. e che in appreſſo eſſendoſi trà eſſi Religioſi, e detto Vicario Calbini fatto amichevolmente qualche trattato ſopra la liquidazione di detti Emolumenti certi, ed incerti, come ſopra riſervati, doppo varie dubietà, finalmente colla voſtra mediazione, e col comun conſenſo

d'ambe

d'ambe le Parti ſiaſi ſtabilito, e concordato in voſtra preſenza, che per l'intiero valore di tutti, e ſingoli Emolumenti certi, & incerti, come ſopra riſervati, unitamente con la pigione della Caſa Parocchiale debba detto Vicario Calbini, durante la ſua vita, ricevere l'annua ſomma di ſcudi trecento quaranta in tanti frutti di Luoghi di Monti, che dovranno attergarſi à ſuo favore da detti Padri di S. Marcello, e che con queſt' aſſegnamento debba egli reſtar contento, e ſodisfatto per tutto quello, che poteſſe pretendere per cauſa di detti Emolumenti certi, & incerti, & abitazione riſervata, con patto anche giurato, che non poſſa domandar di vantaggio per cauſa di detti Emolumenti, e per qualunque altra poſſibil pretenſione penſata, e non penſata, tanto de præterito, quanto de futuro, in modo, che durante la ſua vita, non poſſa, nè debba in verun modo contravenire à detto ſtabilimento, e che ſopra di eſſo ne ſia stato fatto da voi nuovo Decreto li 10. del paſſato meſe, accettato, approvato, e ſottoſcritto anche sì dal detto Maeſtro Generale de Servi, che dal medemo Vicario Calbini ſotto li 16. dello ſteſſo meſe; Per il che, ci hanno di nuovo ſupplicato, che per compimento delle noſtre Grazie vogliamo benignamente permettergli, che poſſano liberamente aſſumere l'eſercizio della Cura attuale di detta Chieſa Parochiale; & ordinare la di loro formale reintegrazione al poſſeſſo della medeſima; con derogare per tal'effetto à gl' accennati Decreto della Congregazione della Viſita, e Breve d'Innocenzo X. e dargli inſieme facoltà di poter'in appreſſo eriggere in detta Chieſa, e Caſa un Convento formale, con rimuover tutti gl'oſtacoli delle Conſtituzioni Apoſtoliche, e Decreti della noſtra Congregazione de Veſcovi e Regolari, e della Diſciplina. E noi, affinche gl'Ordini da noi, come ſopra dati, abbino la dovuta, e pronta eſecuzione; atteſe ſi le ragioni, e motivi ſopra eſpreſſi, che lo ſtabilimento della Congrua per detto Vicario Calbini concordata, & accettata nel modo ſudetto, ſiamo volentieri condeſceſi à conſolarli, come in appreſſo. Avendo per tanto nel preſente noſtro Chirografo per inſerto, e di parola in parola regiſtrato l'intiero tenore del ſuddetto Breve di Siſto IV. noſtro Predeceſſore, come ſopra ſpedito, in cui detta Chieſa Parochiale di S. Nicola in Arcione fù unita, & incorporata à detto Convento di S. Marcello, di tutte le facoltà, e perogative in eſſo conceſſe à detti Religioſi, del ſuddetto Decreto della Congregazione della Viſita Apoſtolica, dell' altro ſopra enunciato Breve d'Innocenzo X. parimente noſtro Predeceſſore, in cui doppo la remozione di detti Padri da detta Chieſa Parochiale; fù iſtituita una Vicaria perpetua per un Sacerdote ſecolare, delli motivi, riſerve, aſſegnamenti, obblighi, condigioni, peſi, & altro in eſſi reſpettivamente preſcritto, de' Decreti da Voi d'ordine noſtro, come ſopra publicati, e ſpecialmente dello ſtabilimento della Congrua per detto Vicario Calbini nell'annua ſomma di ſcudi 340. nella forma ſopra eſpreſſa, e dalle Parti accettato, delle Coſtituzioni Apoſtoliche, e Decreti di detta noſtra Congregazione de Veſcovi, e Regolari, e della Diſciplina, e di qualunque altra Congregazione; proibente la fondazione de' nuovi Conventi, de requiſiti, che ſi ricercano per tal fondazione, & ogn'altra coſa quanto ſi voglia neceſſaria d'eſprimerſi, confermando, ed approvando Noi l'unione, e conceſſione fatta dal ſuddetto Siſto IV. à favore di detto Convento di S. Marcello, con tutte le facoltà, prerogative, onori, e peſi, & in tutto, e per tutto nella forma eſpreſſa nel ſopra riferito ſuo Breve, ed inſieme rivocando ed annullando in tutto, e per tutto con la pienezza della Noſtra ſuprema Autorità; il ſopra riferito Decreto della Congregazione della Viſita Apoſtolica, ed il ſuſſequente Breve d' Innocenzo X. come ſe queſti non foſſero mai emanati, e reſpettivamente ſpediti, di noſtro Moto proprio, certa ſcienza, e pienezza della noſtra Suprema Poteſtà vi ordiniamo, che in nome noſtro reintegriate, ſiccome Noi reintegriamo il detto Convento, e Padri di S. Marcello dell'Ordine de' Servi della Santiſſima Vergine nel priſtino, ed antico poſſeſſo della Cura attuale di detta Chieſa Parochiale di S. Nicola in Arcione, inducendola nuovamente allo ſtato di Paroco Regolare di detto Ordine, e nuovamente diate, e concediate, ſiccome Noi diamo, e concediamo alli Religioſi di detto Convento ampla, ed aſſoluta facoltà di poter liberamente, non oſtante la diſpoſizione del ſuddetto Decreto della Congregazione della Viſita Apoſtolica, e del Breve d'Innocenzo X. amminiſtrare, ed eſercitare in perpetuo la Cura dell' Anime di detta Chieſa Parochiale, e di godere, poſſedere, e reſpettivamente convertire in uſo, e mantenimento proprio, e di detta Chieſa tanto detta Caſa Parochiale, quanto tutti li Canoni, frutti, & rendite Eccleſiaſtiche, profane, e di qualſiſia altra qualità, e ſpecie, in qualunque modo ſpettanti à detta Chieſa tanto per titoli antichi, ed in tempo, che detta Cura ſi eſercitava da eſſi Religioſi, quanto in appreſſo pervenutigli per qualunque Diſpoſizione, Legato, Titolo, ò Laſcita ſuſſeguita in tempo, ch'è ſtata eſercitata da detti Vicarj Curati, col l'obbligo però di dover'adempire tutti Peſi sì perpetui, che temporanei, antichi, e moderni, ed inſieme tutti gl'altri Utili, ed Emolumenti certi, ed incerti, ordinarj, ed eſtraordinarj, che ſogliono provenire dall' Eſercizio della Cura dell'Anime anticamente percetti, e goduti da detto Convento di S. Marcello, o reſpettivamente da detto Vicario Curato Calbini, quale à tal fine dal giorno dell'eſecuzione del preſente noſtro Chirografo Noi rimoviamo da detta Vicaria, e dall'Eſercizio di detta Cura d'Anime, e dal giorno della dimiſſione, e reſpettivamente della reintegrazione di detti Religioſi gli riſerviamo, ed aſſegniamo, durante la ſua vita, per ſua intiera Congrua, computati tanto gl'annui ſcudi 60. ſomminiſtratigli ſin'ora da detto Convento di S. Marcello, quanto ogn'altra Rendita, Utile, ed Emolumento certo, ed incerto, ordinario, ed eſtraordinario, che poteſſe provenire, e ritraerſi dall'eſercizio di detta Cura d'Anime, e compreſa anche la pigione della Caſa in luogo dell'abitazione della Caſa Parochiale, in tutto e per tutto annui ſcudi trecento quaranta moneta liberi, ed eſenti da qualunque obligo, e peſo in tanti frutti di Luoghi di Monti, che dovranno attergarſi da detti Religioſi di S. Marcello à favore di eſſo Vicario Calbini, prima d'entrare in poſſeſſo dell'eſercizio di detta Cura, così da Voi taſſati, e ſtabiliti col conſenſo d'ambe le Parti nel ſopra riferito voſtro Decreto, come ſopra accettato, approvato, e ſottoſcritto, in modo che detto Calbini, atteſa queſt aſſegnazione, non poſſa, nè debba pretendere, durante la ſua vita, verun'altra coſa per cauſa di detti Emolumenti, e per qualunque altra poſſibil ragione, cauſa, e titolo penſato, e non penſato tanto de præterito, quanto de futuro, in conformità di detto Decreto.

Veg'iamo però, e decretiamo, che tantò il Paroco, quanto il Priore, Vicario, ò Rettore, Confeſſori, ed altri Religioſi sì Sacerdoti, che Laici, che dovranno riſiedere in detta Chieſa di S. Nicola in Arcione, e ſua Caſa Parochiale; debbano nominarſi, eleggerſi, e deputarſi liberamente, e privativamente dal predetto Maeſtro Pieri Generale di detto Ordine, e dagl'altri Generali ſucceſſori pro tempore in perpetuo, coll'approvazione però riſpetto al Paroco, e Confeſſori del noſtro Reverendiſſimo Cardinal Vicario, riſervando in tutto il rimanente, la Giuriſdizione alli Provinciali pro tempore della Provincia Romana, ſecondo la diſpoſizione delle Leggi, Conſtituzioni, e Decreti dell'Ordine; Concedendo in oltre Noi al detto Maeſtro Generale, ed altri ſucceſſori ſuddetti ampla, ed aſſoluta facoltà di poter in detta Chieſa, e Caſa Parochiale ad ogni loro arbitrio, ſenz'altro Beneplacito, Indulto, ò Licenza di queſta Santa Sede, e di detta Congregazione de' Veſcovi, e Regolari, e Diſciplina, eriggere, e fondare un Convento formale con la deſtinazione del numero de' Religioſi, ſecondo la capacità dell'abitazione, e con altre formalità preſcritte dalle Coſtituzioni Apoſtoliche, e Decreti di detta Congregazione de Veſcovi, e Regolari, e dell'altra della Diſciplina, e di ſtabilir in eſſo le neceſſarie Regole, ſecondo le Coſtitutioni dell'Ordine ſuddetto, per il buon governo, e retta amminiſtrazione di detta Chieſa, e nuovo Convento; ed in queſta forma in eſecuzione del preſente noſtro Chirografo ne pronunciarete Decreti, concederete l'opportune facolta, ed in caſo di biſogno, rilaſſarete, e farete ſpedire i neceſſarj Mandati, e farete tutt'altro, che per il tota l'adempimento, e perpetua ſoſſiſtenza di queſta noſtra Grazia ſtimarete in qualunque modo eſſer neceſſario, per eſſer così mente, e volontà noſtra eſpreſſa. Volendo, e decretando, che al preſente Noſtro Chirografo, benche non ammeſſo, nè regiſtrato in Camera, non poſſa mai da ſi, nè opporſi di ſurrezzione, orezzione, nè d'alcun altro vizio; ò difetto della noſtra volontà, ed intenzione, nè che mai ſotto tali, ò altri qualunque preteſti, ragioni, ed eccezioni, benche giuridiche, anco di Jus queſito al Terzo poſſa eſſer impugnato, moderato, rivocato, ò ridotto ad viam Juris, nè concederſi contro di eſſo qualunque aperizione oris, e che così, e non altrimente, debba ſempre, ed in ogni futuro giudicarſi, definirſi, ed interpretarſi da qualunque Giudice Ordinario, Commiſſario, ò Delegato, e da qualſiſia Tribunale, benche Collegiale, Congregazioni, anche de' Reverendiſſimi Cardinali, Legati à Latere, Camerlengo di Santa Chieſa, Teſoriere, Preſidenti, Uditori di Rota, Chierici di Camera, e qualunque altro, toglendo loro ogni facoltà, e giuriſdizione di definire, ed interpretare diverſamente, e dichiarando noi ſin d'adeſſo preventivamente nullo, irrito, & invalido tutto ciò, che da ciaſcuno d'eſſi con qualſivoglia autorità, ſcientemente, ò ignorantemente foſſe in qualunque tempo giudicato contro la forma, e diſpoſizione del preſente noſtro Chirografo, quale vogliamo, che vaglia, e debba aver ſempre il ſuo pieno effetto, eſecuzione, e vigore con la ſemplice noſtra ſottoſcrizione, benché non vi ſiano ſtati chiamati, ſentiti, nè citati il predetto Girolamo Amato Calbini moderno Vicario Curato di detta Chieſa di S. Nicola in Arcione, gl'altri Regolari di queſta noſtra Città, il defetto del Conſenſo de medeſimi, e di qualunque altra Perſona, che neceſſariamente ſi ricercaſſe, ed altre qualſiſiano Perſone, anche privilegiate, e privilegiatiſſime, che ricercaſſero ſpecial, ed individua menzione, quali in qualunque tempo vi aveſſero, ò pretendeſſero avervi qualſiſia Intereſſe, non obſtanti tutte, & ſingole coſe premeſſe, e ſpecialmente li ſopraríferiti Decreto della Congregazione della Viſita Apoſtolica, e Breve d'Innocenzo X. l'erezione di detta Chieſa di S. Nicola in Arcione in Vicaria perpetua per un Sacerdote Secolare ſtabilita da detto Pontefice in detto Breve, dichiarazioni, condizioni, applicazioni, ed altre Clauſole quantunque efficaci, ed effrenate in eſſo eſpreſſe, le Bolle di Collazione di detta Chieſa Parochiale ſpedite à favore del predetto Sacerdote Calbini, le Coſtituzioni, e Decreti di dette Congregazione de Veſcovi, e Regolari, e della Diſciplina proibenti ſpecialmente l'Erezione, e fondazione di nuovi Conventi, la Bolla di Pio IV. noſtro Predeceſſore de regiſtrandis, la Regola della noſtra Cancellaria de jure quæſito non tollendo, e quali ſi ſiano altre Coſtituzione, ed Ordinazioni Apoſtoliche, noſtre, e de noſtri Predeceſſori concernenti ſpecialmente l'eſercizio dell'à Cura dell'anime, e la Conceſſione di eſſe alli Regolari, la diſpoſizione del Concilio Tridentino, ed altri Concili Generali, e Provinciali, Leggi Civili, e Canoniche, Statuti, Riforme, Stili, Uſi, Conſuetudini, e qualunque altra coſa, che faceſſe, ò poteſſe fare in contrario, alle quali tutte, e ſingole, avendone il tenore qui per eſpreſſo, e di parola in parola inſerto, e ſupplendo noi colla pienezza della noſtra Poteſta Apoſtolica ad ogni vizio, e difetto quantunque ſoſtanciale, e formale, che vi poteſſe intervenire, per queſta volta ſola, e per la piena, e total eſecuzione, ad effetto di quanto s'eſprime nel preſente noſtro Chirografo, ampiamente, ed eſpreſſamente deroghiamo, anche con ſpecialiſſima derogatoria delle derogatorie più inſolite, efficaci, ed effrenate. Dato dal noſtro Palazzo Apoſtolico Vaticano queſto dì 9. Marzo 1729. BENEDICTUS PAPA XIII. Volentes itaque injuncta nobis ab eodem Sanctiſſimo Domino Noſtro Papa debitæ executioni demandare, utendo facultatibus nobis in eodem Chirographo tributis, attenta aſſignatione annuorum ſcutorum tercentum quadraginta prò congrua, ut infrà reſervata favore admodum R. D. Hieronymi Amati Calbini moderni Vicarii Curati Ven. Eccleſiæ Parochialis S. Nicolai in Arcione, ejus vita naturali durante, per dd. Ven. Conventum, & PP. S. Marcelli Ordinis Servorum in executionem ejuſdem Chirographi expleta, mediante attergatione tot Locorum Montium, proùt ex fide D. Superintendentis generalis Secretariarum Locorum Montium nobis exhibita, tenoris, proùt in ea, prædictos Ven. Conventum, & RR. Patres S. Marcelli Urbis Ordinis Servorum B. Mariæ Virginis ad priſtinam, & antiquam poſſeſſionem curæ actualis prædictæ Eccleſiæ Parochialis S. Nicolai in Arcione, ejuſdem Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ nomine reintegramus, & reintegrari mandamus, eandemque Eccleſiam Parochialem ad Statum Parochi Regularis ejoſdem Ordinis iterùm reducimus, eiſdemque RR. PP. Conventus S. Marcelli amplam, & abſolutam facultatem libere, & non obſtantibus Diſpoſitione Decreti editi per Sacram Congregationem Viſitationis Apoſtolicæ die 23. Februarii 1641. & Brevis reſpectivè san. mem. Innocentii X. expediti die 20. Martii 1648. in perpetuum adminiſtrandi, & exercendi curam animarum ejuſdem Eccleſiæ Parochialis, ac fruendi, gaudendi, & in proprios uſus, ac in manutentionem ejoſdem Eccleſiæ conver-

rendi

ANNO 1729.

rendi tàm Domum Parochialem, quàm omnes, & ſingulos Canooes, alioſque fructus, redditus, & proventus cujuſvis generis, & ſpeciei ad Eccleſiam prædictam quavis de cauſa, jure, ac titulo quomodolibet ſpectan. & pertinen. & alios quoſcumque redditus, utilia, & emolumenta certa, & incerta, ordinaria, & extraordinaria, ex hujuſmodi curæ Animarum exercitio quomodolibet provenien. cum onere tamen adimplendi omnia onera cujusvis generis ejuſdem Eccleſiæ, prævia remotione prædicti Admodum R. D. Hieronymi Amati Calbini, ac firma illius favore remanente aſſignatione annuotum ſcut. 340. liberorum, & exemptorum à quacumque obligatione, & onere in tot fructibus Locorum Montium à die Poſſeſſionis ſpecialiter, ut ſopra attergat, pro integra congrua ipſi reſervat. comprehenſa penſione Domus in locum habitationis Parochialis, ac prò omni, & toto eo, quod ipſe quovis prætextu, & cauſa prætendere quomodolibet poſſet, & cum confirmationibus, revocationibus, reſervationibus, & aliis in eodem Chirographo expreſſis, eidemque Reverendiſſimo P. Magiſtro Generali, ejuſque reſpectivè ſucceſſoribus facultatem, & auctoritatem privativè quoad omnes alios eligendi, & nominandi RR. Parochum, Priorem, Vicarium, ſeù Rectorem, Confeſſarios, aliosque Religioſos tàm Sacerdotes, quàm Laicos de Familia collocandos in eadem Eccleſia S. Nicolai, ejuſque Domo Parochiali, prævia tamen approbatione quoad Parochos, & Confeſſarios Emi exiſtimt, & Reverendiſſimi D. Cardinalis Vicarii, ac ſinè præjudicio quoad reliqua juriſdictionis Admodum RR. PP. Provincialium pro tempore Provinciæ Romanæ, juxtà diſpoſitionem Conſtitutionum, Legum, & Decretorum ejuſdem Ordinis, nec non in eadem Eccleſia, & Domo Parochiali eorum arbitrio, & abſque alio Beneplacito Apoſtolico, Indulto, ſeù licentia S. Congregationis Epiſcoporum, & Regularium, ac Diſciplinæ, erigendi, & fundandi formalem Conventum ejuſdem Ordinis modis, & formis in eodem Chirographo expreſſis ſimili Auctoritate concedimus, & impartimur, & prò præmiſſorum omnium effectu, & exequutione quæcumque mandata de reintegrando, immittendo, manutenendo, expellendo, & alia deſuper neceſſaria decernimus, & relaxamus, juxtà in omnibus, & per omnia formam, ſeriem, ac tenorem memorati Chirographi. non obſtan. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ſupra relatis Decreto Sac. Coogregationis Viſitationis Apoſtolicæ, ac Brevi ſa: me: Innocentii X. Decretis, & reſolutionibus Sac. Congregationum Epiſcoporum, & Regularium, ac Diſciplinæ, Conciliis, Legibus, Statutis, cæteriſque aliis, quibus idem Sanctiſſimus Dominus Noſter Papa in præinſerto Chirographo derogavit. In quorum fidem &c. Datum Romæ ex Palatio Apoſtolico Vaticano, & ex Ædibus noſtris hac die 22. Martii 1729. 22. Martii 1729.

F. M. Epiſc. Imerien. Auditor, & Judex Commiſſarius.

Loco † Sigilli.

Salvator Paparotius Cauſ. Curiæ Cameræ Apoſt. ac Illuſtriſſimi, & Rmi D. Auditoris SS. D. N. Papæ Notarius.

ANNO 1729. LIX.

Conceſſio Indulgentiæ Plenariæ perpetuæ Monialibus Velum Sacrum, Benedictionem, & Conſecrationem recipientibus.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN ſupremo Apoſtolicæ dignitatis culmine, meritis licet imparibus, inſcrutabili Dei providentiæ arcano conſtituti, Cœleſtium munerum theſauros, quorum diſpenſationem fidei noſtræ credidit Altiſſimus, libenter erogamus, cum id ad augendam Sacrarum Virginum, quæ oblitæ populum ſuum, & domum Patris ſui, divinis obſequiis ſeſe ſub ſuavi Religionis jugo manciparunt, Religionem, fovendamque illarum pietatem arbitramur in Domino profuturum. Cum itaque Nos antiquiſſimam Catholicæ Eccleſiæ ad noſtra uſque tempora tranſmiſſam conſuetudinem, priſcumque Sanctorum Patrum morem ſecuti, nonnullis dilectis in Chriſto filiabus Monialibus Monaſterii S. Ambroſii de Urbe Ordinis S. Benedicti, Sacrum hodie velamen, ac benedictionem, & conſecrationem impartiti fuerimus (memores B. Marcellinam ejuſdem Sancti Ambroſii Sororem, ut ipſe in ſuis libris de Virginibus teſtatur, à S. Liberio Romano Pontifice prædeceſſore noſtro, Sacrum itidem velum ſolemni ritu accepiſſe) dictiſque Monialibus plenariam peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem conceſſerimus: Cæteras quoque Moniales, quæ deinceps Velamen, benedictionem, & conſecrationem ejuſmodi recipient, eodem Spirituali munere donare volentes, de Omnipotentis Dei miſericordia, & BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis Monialibus expreſsè profeſſis quorumvis Monaſteriorum in qualibet Mundi parte exiſtentium tàm hactenùs erectorum, quàm in poſterum erigendorum cujuſcumque Ordinis à S. Sede Apoſtolica approbati, quas de cætero juxta Sacrorum Canonum diſpoſitionem, ac formam in Pontificali Romano præſcriptam, à proprio Epiſcopo, ſeù Antiſtite velum ſacrum ſuſcipere, ac benedici, & conſecrari contigerit, de earum velationis, benedictionis, & conſecrationis præfatarum, ſi verè pœnitentes, & confeſſæ Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ac pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ac S. Matris Eccleſiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam ſimiliter omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus: Præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, ut ipſarum præſentium literarum Tranſumptis, ſeù Exemplis etiàm impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem protſus fides ubique locorum adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die VI. Aprilis MDCCXXVIII. Pootificatus noſtri Anno quarto. 6. April. 1728.

F. Card. Oliverius.

Bulla BENEDICTI XIII. ad Conſortes Conſervatorii Domus Charitatis quâ LX.

ſtatuta Summo Pontifici præſentata approbantur & Conſorores à Juriſdictione & ancuritate Parochialium eximuntur illisque datur Capellanus qui functiones Parochiales exercere debet.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto Nobis cœlitùs Apoſtolicæ ſervitutis munere, illis, quæ pro felici locorum Piorum devoti fœminei ſexus, ad exercenda Chriſtianæ pietatis, & charitatis opera Inſtitutorum gubernio, ac directione providè, prudenterque conſtituta eſſe noſcuntur, ut firma ſemper, atque illibata perſiſtant, Apoſtolici muniminis, cum id à Nobis petitur, libenter adjungimus firmitatem. Exponi ſiquidem Nobis nuper fecerunt dilectæ in Chriſto Filiæ modernæ Superioriſſa, & Conſorores Conſervatorii Domus Charitatis nuncupatæ loci de Cormons Aquileien. Diœceſis à parte Imperii, dudum auctoritate Ordinaria, ut aſſeritur, erecti, quòd ipſæ, quæ vitam communem exactè ſervant, variiſque pietatis operibus, præſertim puellas, aliàſque Mulieres Doctrinam Chriſtianam, Fideive Catholicæ rudimenta, juxtà earum peculiare Inſtitutum, edocendo aſſiduà incumbunt, pro ſalubri earum regimine, & progreſſu quædam particularia habent Statuta, ſeu Conſtitutiones, quibus qualitates, & numerus Conſororum, inibi pro tempore recipiendarum, modus vivendi, & alià ad ejuſdem Inſtituti conſervationem ſpectantia præſcribuntur, aliàs condita, & per Ordinarium loci approbata, tenoris qui ſequitur, videlicèt.

Coſtituzioni delle Sorelle Maeſtre della Dottrina Criſtiana &c.

PROEMIO.

DA quel Dottore, che dimandò, coſa doveſſe fare per poſſedere la Vita eterna, volle il Benedetto Giesù udire, qual foſſe il più gran precetto della legge: e riſpondendo il Dottore, che il principale Comandamento conſiſte nell' Amar Iddio con tutto il cuore, con tutta l' anima, con tutta la mente, con tutte le forze, e nell' amar il Proſſimo come ſe ſteſſo: che in una parola vuol dire l Amor di Dio, e l' amor del Proſſimo: Soggiunſe Giesù, che appunto faceſſe ciò, che in queſto modo acquiſterebbe la Vita eterna; cioè il Paradiſo: *Hoc fac, & vives.* Altrettanto dice Dio alle Sorelle, le quali ſono congregate in queſta Caſa di Carità, deſtinate dalla Inſpirazione Divina ad inſegnar la Dottrina Chriſtiana, ed à viver inſieme. Devono uſare tutte le diligenze di perfezionarſi nella Santa Carità, cio è nell' Amor di Dio, e nell' Amor del Proſſimo, ſecondo il loro Inſtituto intrapreſo d'inſtruirlo. In queſta maniera acquiſteranno la Vita eterna: *Hoc facite, & vivetis.* Perche però le Sorelle della Carità vivono inſieme, è il dovere, che ſappiano la maniera per ben eſſeguire il loro dovere, e conſeguire il loro fine. Per tanto queſte ſono le Coſtituzioni ricavate da buoni lumi di gravi Dottori, ſecondo la norma di Santa Madre Chieſa Cattolica Romana, ed applicate al loro biſogno: le quali Coſtituzioni, per maggior facilità, ſi dividono in quattro ſorti - In Regole - In Ordinazioni - In Avviſi - In Determinazioni - le quali coſe tutte ſono ottime Coſtituzioni da oſſervarſi con tutta eſattezza, e puntualità.

DELLE REGOLE.

Le Regole ſono nove.

1. Communità. 2. Uniformità. 3. Sproprìazione. 4. Ubbidienza. 5. Voto di Caſtità. 6. Inſegnar la Dottrina Criſtiana. 7. Silenzio. 8. Digiuno 9. Converſazione. 1. Communità. In queſta Caſa, vi deve eſſere, e vi ſia per prima Regola una perfetta Communità. Perciò queſta Communità trà le Sorelle deve eſſere, e nello Spirituale, e nello Temporale. Nello Spirituale; doveranno la mattina per tempo, tutte inſieme fare mezz' ora di Orazione mentale: Recitare le ore dell' Uffizio della Beata Vergine: Fare mezz' ora di lezione Spirituale, ed aſcoltare la Santa Meſſa. La ſera avanti cena reciteranno il Veſpro, Compieta, Matutino, e le Laudi del detto Uffizio: faranno altra mezz'ora di Orazione mentale, e mezz'ora di lezzione Spirituale: e finita la lezione, faranno una picco la conferenza Spirituale ſopra ciò, che hanno letto, e meditato frà il giorno. Prima di andare al riposo, faranno un breve eſame di conſcienza: diranno intelligibilmente l' atto di Contrizione, e la Coronzina del Nome di Maria: e finalmente leggeranno il Punto della Meditazione da farſi la mattina ſuſſeguente: E tutti gl' altri Eſercizi Spirituali, che occorrono, ſieno diſtribuiti dalla Superiora: e per quanto è poſſibile, ſi facciano in commune, così di luogo, come di tempo; Ogni otto giorni ſi accoſteranno al Sacramento della Penitenza, e ſi communicaranno tutte le Feſte di Precetto dell' Anno, ogni qual volta non ſembri alla Superiora doverſi fare altrimenti da qualcheduna, per difetto particolare commeſſo nella Communità. La Communità ſia anche perfetta nel Temporale, vivendo provedute dal luogo, mangiando in commun Refettorio, così in commune nel veſtire, ed in tutto il biſognevole. 2. L'Uniformità, che ſiegue alla Communità, parimente deve eſſere, e nello Spirituale, e nel Temporale. Nello Spirituale, non dovendo mai alcuna Sorella mutare l' ordinario modo degli Eſſercizii Spirituali communi ſopraccennati ſotto preteſto di particolar divozione; ma inviolabilmente continuare li medeſimi Eſſercizi ſempre in commune, bensì con nuovo ſpirito, e fervore; non conſiſtendo la rarità degli Eſſercizi Spirituali in mutarli, ma nello sfuggire, e fugare la negligenza, e languidezza, veſtendoſi ſempre di nuovo fervore. Si eccettua qualche grande accidente, ò impedimento, ma poi ſi ritorni ſubito ad uniformarſi al commune. Saranno anche uniformi nel fare una volta all' anno gli Eſſercizi Spirituali almeno per otto giorni continui, per acquiſtare nuovo ſpirito, e nuovo fervore ne gli Atti di Virtù. L'Uniformità nel Temporale sarà primieramente nel cibo, contentandoſi d'uno ſteſſo cibo, ſe il cibo à qualche Sorella non foſſe molto nocivo: Secondariamente nel veſtire, veſtendo tutte ad un modo, ſenza veruna differenza, coll' Abito bianco, vera Inſegna della Dottrina Criſtiana. Sono eccettuate le Noviaze, che nel tempo del Noviziato veſtiranno oneſtamente, non però coll' Abito bianco delle Sorelle: E parimente l'Uniformità deve eſſere in tutto il reſto. 3. La Spropriazione, ſiegue alla Uniformità:

e queſta pure deve eſſere, e nello Spirituale, e nel Temporale. Nello Spirituale, eſſendo proibito, in virtù di queſta Regola, ad ogni Sorella aſſolutamente di fare Penitenze, ò Eſſercizi particolari, anche in Cella, ſenza ſaputa della Superiora, acciò non vi ſia alcun pericolo d'Inganno, e ciò ſi pratichi con ogni pontualità, eſſendo coſa premuroſiſſima. La Superiora poi con le Sorelle farà ciò, che giudicherà eſpediente, ſecondo le Regole della buona Prudenza, & il biſogno di ciaſcheduna, aſſegnando nella Cella eſercizi particolari con diſcrezione. La Spropriazione nel Temporale s'intende, che niuna delle Sorelle poſſa diſporre mai di proprio capo in veruna coſa per piccola, che ſia, ſenza ſaputa della Superiora; nè deve alcuna Sorella provederſi fuori della Caſa, ma contentarſi in tutto, e per tutto di ciò, che dà la Caſa di Carità: ed eſſendo data qualche coſa, ſi conſegnarà alla Superiora, la quale farà quello, che giudicherà in Domino, ſenza pregiudizio della Communità, ed Uniformità; nè ſi poſſa domandare coſa alcuna, ſenza ſaputa della Soperiora. 4. Ubbidienza. La Caſa di Carità, e tutte le Sorelle devono eſſere ſempre ſoggette alla giuriſdizione, e autorità dell' Ordinario: onde al medeſimo devono profeſſare una eſattiſſima ubbidienza, e dipendenza. Perciò ſaranno obligate manifeſtargli il loro modo di vivere, le oſſervanze della Caſa di Carità, e tutto ciò, di cui voleſſe eſſere informato. L'Ubbidienza delle Sorelle ſia anche perfetta verſo la Superiora, la quale deve ſtimarſi come loro Madre, e Maeſtra 5. Voto di Caſtità. Eſſendo le Sorelle deſtinate ad eſſere Spoſe di Gesù Criſto, devono conſacrargli la loro Purità; Ma perche ſono Secolari, e non Profeſſe, non è bene, che facciano Voto perpetuo di Caſtità. Faranno dunque ſolo di anno in anno il Voto di Caſtità in mano della Superiora nel giorno di S. Catterina da Siena, dicendo, dopo riceuuti li Sanctiſſimi Sacramenti, e terminata la S. Meſſa, ad una ad una inginocchiata: Io N. N. mi offeriſco, e conſacro all' Onnipotente Iddio, alla Beata Vergine Maria, alla Santa Maeſtra Catterina, e ſino a queſto giorno dell' anno venturo, faccio Voto alla preſenza di tutto il Paradiſo, e prometto à Dio Onnipotente di oſſervare Caſtità per tutto queſto anno intiero. Se però la Sorella foſſe di anni quaranta, e che almeno dodici anni foſſe dimorata nella Caſa di Carità, potrebbe, con licenza del Confeſſore, e della Superiora, fare Voto di Caſtità perpetuo: Ma con gran rigore del Confeſſore nell'eſaminare diligentemente tutte le circoſtanze. Niuna ſia Superiora, che non abbia queſto Voto di Caſtità perpetuo: Ed occorrendo di far nuova Superiora qualche Sorella; che ancora non aveſſe compiti anni quaranta, ſia bene conſiderato tutto lo ſtato della Sorella, tutti li pericoli, e circoſtanze; ed approvando la maggior parte delle Sorelle, con l'eſatto eſame del Confeſſore, che tal Sorella, poſſa far queſto Voto ſenza alcun pericolo, per queſto ſolo caſo, d'eſſer eletta per Superiora. Quelle Sorelle dunque, che averanno Voto di Caſtità perpetuo, ogn'anno rinoveranno il Voto con le altre Sorelle nello ſteſſo modo, ſolo dicendo: Jo N. N. rinuovo il mio Voto fatto di perpetua Caſtità, ſino alla morte, in preſenza &c. come ſopra. Per mantenere illibata queſta virtù, le Sorelle non dormino mai ſenza la veſte interiore di tela, e ſempre cinte col cingolo della Caſtità di S. Tomaſo d'Acquino. Debbano dormire ſopra la paglia, eccettuato il tempo di qualche loro debolezza, ò Infermità. Non dormano mai accompagnate, ma una ſola; e ſe foſſe poſſibile, nè meno facciano più letti in una Camera: E l'Educande ſiano ſeparate dalle Sorelle; ma però aſſiſte ſempre il giorno, e la notte dalle Maeſtre aſſegnate dalla Superiora. 6. Dottrina Criſtiana. Eſſendoſi le Sorelle radunate in queſta Caſa di Carità, non ſolamente per amare, e ſervire Dio con purità di cuore; ma anche per cooperare alla ſalute delle Perſone del loro ſeſſo, tanto fanciulle, quanto adulte, con inſegnare la Dottrina Criſtiana, il Santo Timor di Dio, e la ſtrada del Paradiſo, dovrà ogn'una delle Sorelle eſſercitare queſto ſanto miniſtero colla maggior diligenza, e attenzione poſſibile à maggior Gloria di Dio, per motivo ſemplice di Carità, ſenz'alcun fine mondano; e per maggiormente ancora giovare al Proſſimo, potranno inſegnare a leggere, ſcrivere, e lavorare ſecondo la qualità delle perſone: ne a loro ſi proibiſce di ricevere in caſa le figlivole giorno, e notte, ſecondo il commodo, che averanno, con titolo di Edueande, come ſi dirà di ſotto. E perche la Dottrina Criſtiana è il principal Inſtituto della Caſa di Carità, acciò ſi adempiſca con eſattezza, ſi preſcrivono le ſeguenti Regole. Circa il tempo, dovrà incominciarſi ad inſegnare la Dottrina Criſtiana nella prima Domenica di Novembre, e continuarſi ogni giorno, ſenz'alcuna vacanza, ſino alla feſta di S. Matteo nel meſe di Settembre. L'ora della Dottrina nelle Feſte ſarà dopo mezzogiorno, quando ſi darà il ſegno della Campana; ne i giorni feriali, tutte le ore ſaranno impiegate per queſto ſanto eſſercizio, nelle quali ſarà commodo alle fanciulle di venire alla Caſa di Carità per imparare la Dottrina Criſtiana. Circa il luogo della Dottrina Criſtiana, in tutte le Feſte di Precetto, dovrà inſegnarſi publicamente in Chieſa, acciò li Parrochi poſſano intervenirvi à loro arbitrio, & informarſi del profitto, che faranno le loro Parrochiane. Ne giorni feriali la Dottrina Criſtiana s'inſegnerà nelle Scoole private della Caſa di Carità, ſecondo la determinazione della Superiora. Circa il modo: la Superiora dovrà deſtinare le Sorelle Maeſtre, con preſcriver loro le parti della Dottrina Criſtiana, che dovranno reſpettivamente inſegnare: Così ad ogni Maeſtra aſſegnarà le ſcuolare ſecondo la loro capacità: E quando coll' atteſtazione della Maeſtra le medeſime Scuolare abbiano fatto profitto in una Scuola, dalla Superiora ſi faranno paſſare ſotto l'altra Maeſtra, finche, colla grazia di Dio, abbiano ben appreſa tutta la Dottrina Criſtiana. E perche la ſperienza inſegna, che le fanciulle imparano la Dottrina Criſtiana più facilmente coll' allettamento di qualche premio; per tanto, nelle quattro ultime Feſte avanti le vacanze di Ottobre, dovrà farſi la diſputa di tutta la Dottrina Criſtiana publicamente in Chieſa, una parte per ciaſcuna feſta; e nell' ultima feſta, cioè nel giorno di S. Matteo, dalla Superiora ſi diſtribuiranno li Premii, ad arbitrio della medeſima, à quelle ſcuolare, che averanno fatto maggior profitto. Per queſte Diſpute la Superiora s'informerà dalle Maeſtre circa le loro Scuolare più capaci, acciò ne poſſa fare la ſcielta, non dovendo le Scuolare entrar nella diſputa ſenza il conſenſo della Superiora. Circa il metodo d'inſegnare la Dottrina Criſtiana, le Sorelle, ſotto precetto di Regola, dovranno valerſi della Dottrina del Ven. Servo di Dio Cardin le Bellarmino approvata dalla ſan. mem. di Clemente VIII. nè altra Dottrina di qualſivoglia ſorte, e di qualſivoglia Autore inſegnaranno, che la ſopra detta del Card. Bellarmino, tanto alle fanciulle, quanto alle Donne. E queſta Regola ſi oſſervi inviolabil-

mente con grande eſattezza, di modo che, dalla Superiora non poſſi eſſere diſpenſata. Acciò poi le Sorelle poſſino eſſercitare queſto ſanto miniſtero coll' autorità, ed approuvazione dell Ordinario, prima di eſſere confermate nella Caſa di Carità, doveranno eſſere eſſaminate, ed approvate dal detto Ordinario, ò da altra Perſona Eccleſiaſtica dal medeſimo delegata, come ſi dirà di ſotto, circa il modo di ricevere alla conferma le Sorelle. 7. Silenzio, Eſſendo la Carità il perfetto Amor di Dio, ricerca gran cuſtodia della lingua, e di andar caute nel parlare fuori del neceſſario. Terranno dunque le Sorelle ſempre ſilenzio nel Refettorio, ſtando attente alla lezione della Tavola. Nella Cucina non ſi parli, ſe non delle coſe neceſſarie. Oſſervaranno ſilenzio rigoroſiſſimo la ſera dopo le Orazioni, e la Coronzina, e ſino alla mattina ſuſſeguente dopo fatte le Orazioni, nel qual tempo chiederanno licenza alla Superiora di parlare, ponendoſi un deto alla bocca, e chinando il capo: ma ſi auverta, che tal licenza s'intende di coſe lecite, oneſte, e neceſſarie, perche delle parole non neceſſarie, ed oziose, niuno può dar licenza, eſſendo contro il Vangelo, dovendone rendere conto avanti il Tribunale di Gesù Chriſto. Silenzio rigoroſiſſimo nelle Celle, ò Dormitorio. Si eccettua la Cella della Superiora, acciò abbiano liberta le Sorelle di andar à piedi della medeſima ad eſporgli il loro biſogno. 8. Digiuni. Oltre quelli di Santa Chieſa, le Sorelle digiuneranno li nove ultimi giorni dell' Auvento, tutti li Venerdi dell' anno, le Vigilie delle ſolennità della Beata Vergine, di S. Catterina da Siena, del glorioſo Patriarca S. Domenico, ed' altri giorni ad arbitrio della Superiora, ma con diſcrezione. 9. Converſazioni, ò ſiano Ricreazioni. Averanno le Sorelle un certo tempo di ricreazione dopo pranzo, e la ſera, ed anche qualche giorno intero, non per diſſipare lo ſpirito, mà per poter fare poi con più coraggio il loro debito: anzi che in quel tempo della Ricreazione, impareranno à compatirſi l'una l'altra, e la Superiora ſia zelantiſſima, che tutte, non legitimamente impedite, intervengano al pari dell' altre alle funzioni; perche il Demonio ſuole in quel tempo metterle in capo voglia di devozione, e diventando poi tali Sorelle dure di giudicio, diſturbano molto. In verum modo non permetta mai la Superiora, che le Sorelle della Caſa di Carità vadano per titolo di Ricreazione in Caſe de' Secolari, nè meno de' proprii Parenti tanto nel luogo, come fuori del luogo; E ſe occorreſſe qualche volta, per qualche graviſſimo accidente, che alcuna Sorella doveſſe far qualche viaggio fuori del luogo, le ſia aſſegnata una Compagna delle più prudenti: ed in queſto caſo veſtiranno di Nero, per non dare ammirazione. Non potranno però trattenerſi nè meno un ora di più fuori del puro neceſſario, ma ritorneranno colla maggior celerità poſſibile alla ubbidienza della Superiora. Queſte Regole devono oſſervare tutte le Sorelle di queſta Caſa di Carità, niuna eccettuata, ſe non foſſe qualche legitimo impedimento, conoſciuto dalla Superiora.

Seguono le Ordinazioni. Le Ordinazioni ſono le ſeguenti.

1. Sia nella Caſa una Superiora, una Vice Superiora, una Maeſtra di Novizie, ed una Maeſtra di Cucina. 2. Vi ſia una Scrivana, che con diligenza noti in libri diſtinti, l'Introito, e l'Eſito della Caſa, l'ingreſſo delle Novizie, e la loro Dote. Vi ſia pure un libro per notare le infermità lunghe delle Sorelle, acciòche, ſe dopo voleſſero tornarſene via, ſe hanno fatta gran ſpeſa di Medecine, con gran danno della Caſa di Carità, gli ſia ſcemata la Dote, che voleſſero portar via, ſe l'averanno portata in Caſa, perche non è dovere fare gran danno al luogo Pio. 3. Che le Sorelle ſi dichino più antiche, non ſecondo l'età della naſcita, ma ſecondo il maggior tempo, che ſono nella Caſa di Carità con l'Abito bianco. 4. Che quelle, che vogliono farſi Novizie abbiano almeno l'età d'anni quindici, overo non paſſino gli anni trenta: perche troppo fanciulle poſſono facilmente pentirſi, e troppo avanzate di età ſogliono eſſere difficili ad eſſere regolare. 5. Nella Caſa di Carità, ſempre, & in perpetuo devono eſſere di numero ordinario tredici Sorelle, cioè la Superiora con dodici Sorelle. Non ſi proibiſce però alla Superiora, per grazia ſpeciale, col conſenſo delle ſei Conſigliere, proporre nel Capitolo qualche Giovane di rare qualità, e di bontà di vita, quale potrà eſſere accettata ſopra numero di tredici; colla maggior parte de Voti. 6. Le Doti delle Sorelle ſaranno di mille ducati, qual ſomma rende ducati ſeſſanta all' anno, à raggione di livello ſufficiente per il loro mantenimento, ſecondo l'uſo del Paeſe; Così che ciaſcuna Sorella abbia per ſuo mantenimento la detta ſomma di ducati ſeſſanta annui: Oltre poi la detta Dote doveranno portare li mobili neceſſarii per loro uſo ſecondo la nota, che ſi darà dalla Superiora. 7. Quando poi ſia ſtabilita, e ben fondata la Caſa di Carità colle rendite neceſſarie: non ſolamente, come s'è detto, alla ragione di ducati ſeſſanta l'anno per ciaſcuna Sorella, ma anco per le ſpeſe tanto ordinarie, quanto ſtraordinarie, che poſſono occorrere per la medeſima, in queſto caſo, vacando qualche luogo del detto numero ordinario di tredici, col conſenſo della maggior parte delle Sorelle, potrà accettarſi altra Sorella colla diminuzione della Dote à loro arbitrio, purche faccia lo sborſo di ducati due cento per le ſpeſe neceſſarie, quali non ſi potranno rimettere, per non far pregiudicio alla Caſa di Carità. E queſta Sorella doverà eſſere perſona ben nata, e ſproveduta di beni di fortuna. Le Sopranumerarie però doveranno ſempre sborſare la Dote di mille ducati oltre li mobili neceſſarii; nè la Communità potrà avere l' arbitrio per la diminuzione. 8. Che le Sorelle, che vorranno abbandonare tal modo di vivere, col ritornare alle lor Caſe, ſiano ſpogliate dell'Abito bianco, nè mai più ſieno accettate irremiſſibilmente. 9. Che le Sorelle, che tornano alle loro Caſe, poſſano portar via la loro Dote, pagare però le ſpeſe ſtraordinarie, che aveſſero fatte. Non potranno però portar via nè letto, ne biancheria, ne altri donativi fatti alla Caſa di Carità, ma con una ſemplice Veſte ritorneranno alla Caſa de ſuoi Parenti. 10. Che quelle Sorelle, che partiranno dalla Caſa di Carità prima di terminare il Noviziato, poſſino portar via, oltre la Dote, anche il letto, e ſuppellettili portate per loro uſo. 11. Prima di ricevere al Noviziato alcuna Giovane, ed anco prima di ammetterla all'Abito bianco, ſi deve con bel modo auviſare li Parenti della figlivola, che ſebbene dopo veſtita dell' Abito bianco, che ſi chiama il tempo della Conferma, non ſarà mai mandata via per infermità, può però ſempre eſſere mandata via, occorrendo, per mali coſtumi. 12. Che le Novizie paghino le ſpeſe del Noviziato, e potendo, ſi portino letto, e biancheria. 13. Che ſtando le Sorelle dopo il primo anno, ò più di Noviziato ſino alla morte in queſta Caſa di Carità, s'intende la detta Caſa di Carità erede della Dote, ed di tutto ciò che ha portato. 14. che le Novize, morendo prima della conferma, ciò è

Parenti,

Anno 1729.

Parenti, ſuorche le ſpeſe. 15. Che non ſi mandi via dopo il Noviziato, e veſtita d'ell'Abito bianco alcuna Sorella, ſe non per incorrigibilità, e per cattivo odore contro l'oneſtà, anche per ſole parole; e ciò irremiſſibilmente, perche altrimente ſi appeſterebbe in breve il Pio luogo. Si trovi pero maniera dalla Superiora di ridurre i difetti fatti contro l'oneſtà all'incorrigibilità, e con titolo ſolo d'incorrigibile ſiano licenaate tutte le delinquenti, per ſaluargli l'onore: ma ſe il diſfetto foſſe noto anche à gli Eſteri, ſi mandino via liberamente ſenz'altro riguardo: Come poi debba intenderſi l'incorrigibilità, ſi dira nelle determinazioni al num. 2. 16. Che nel tempo del Noviziato ſi poſſino, e debbano mandar via le Novizie per infirmità lunghe, per cattini naturali, e per incapacita di ſar ciò, che la Caſa di Carità ingionge. 17. Che l'anno del Noviziato, per giuſti motivi, ſi poſſa prolongare ſino à due anni, e non più, pagandoſi ſempre le ſpeſe: dopo, aſſolutamente, ò ſi ammettino alla conferma, ò ſi mandino via. 18. Che venendo le Giovani avanti quindici anni, ſiano trattate come Educande ſino à tal età. 19. L'Educande ſi poſſono tenere ſino all'età dianni 28. e non più, per tutti li motivi prudenziali: ed eſſendo di maggior età, ſia fatto un rigoroſiſſimo ſcandaglio ſopra gli andamenti di tali Educande auvanzate, e ſempre ſtare con gl'occhi ſopra di eſſe, e far un Conſiglio delle Sorelle, ſe ſi debbano accettare, e di tado coſì auvanzate. 20. Che ritrovandoſi in queſta Caſa di Carità qualche Giovane Educanda più auvanzata in età di qualche Sorella, ſia proibito rigoroſamente à tali Sorelle più Giovani, di parlare con l'Educande ſotto pene rigoroſe, anche di pane, ed acqua, e dimandino licenza ogni volta, che vogliono parlare à tali Educande più antiche di età, è la Superiora veda, come ſi può fidare in dar tal licenza. 21. L'Educande douranno ſomminiſtrare alla Caſa di Carità il loro mantenimento ogni ſei meſi anticipatamente, alla ragione di ducati cinquanta l'anno, e douranno ancora nell'ingreſſo portare li mobili neceſſarii ſecondo la nota, che gli ſarà data dalla Superiora. 22. Che la Superiora abbia ſei Conſigliere delle più antiche della Caſa, ſe ſono capaci, overo ſiano elette da eſſa delle più capaci, colle quali ſempre ſi conſegli delle coſe importanti; e durino le Conſigliere, quanto dura la Superiora, quali però potranno eſſer disfatte per difetti grandi. 23. Nell'accettar le Noviaie, non ſolo le Conſigliere, ma tutte le Sorelle devono dire il loro ſentimento; come ſi dira di ſotto circa il modo di accettare le Novizie. 24. La prima Superiora non ſarà obligata à conſigliarſi, ſe non con ſuoi Direttori, ò Confeſſori, ò con chi giudichera bene, cioè con Perſone coſpicue in Dottrina, & prudenti, perch' eſſa maneggia il tutto: onde non deve aver legate le mani: ſarà però bene, che con tutto ciò, molte coſe le faccia con conſeglio delle Sorelle per dar buon'eſempio. 25. Le Superiore in auvenire ſi facciano in queſta maniera. Terminata la Carica di Superiora, che dourà durare ſei anni, la Vice-Superiora nel publico Refettorio auviſi le Sorelle, e le preghi raccomandarſi al Signore per una buona Succeſſora. Poi il giorno dietro ſi faccia celebrare, potendo, la Meſſa dello Spirito Santo, ò l'Orazione nella Meſſa. Terminata la quale, e licenziato il Sacerdote, overo alla ſua preſenza, ſe, ſi giudica bene, vadino tutte le Sorelle in un luogo deſtinato, ed inginocchiate dichino il *Veni Sancte Spiritus &c.* doppo la Superiora deve dimmettere l'Uffizio, e portarſi al ſuo luogo, conforme ſi pratica. Poi ogn'una delle Sorelle ſcriva in una carta in cedola il nome della Sorella, che vuole per Superiora, e pieghi ogn'una la ſua carta, & ad una ad una vadino à portar publicamente la carta piegata entro un vaſetto, e poi vadano trè Sorelle delle più antiche della Caſa, e vedendo tutte trè, una di eſſe, cioè la Vice-Superiora apra li bollettini, e ſcriva tutti li nomi in una carta, e quella, che averà la maggior parte de bollettini, reſpettivamente à tutto il numero delle Vocali, ſia la Superiora: la quale ſubito eletta, è confermata, ſia publicata, & ſubito ſia riconoſciuta per tale; ed allora ceſſano tutte le Cariche. La Superiora poi nuova diſpenſi le cariche, cioe faccia le Conſigliere, la Vice-Superiora, la Maeſtra delle Novizie, &c. 26. La Vice-Superiora averà l'incombenza di aſſiſtere nel dire l'Uffizio della B. Vergine, nell'Orazione mentale, nell'aſcoltare la S. Meſſa nella Dottrina Criſtiana, &c. ed eſſendo impedita, ſuppliſca la Maeſtra delle Novizie, qual durerà trè anni, e potrà eſſere confermata altri trè, ò mutata, ſiccome anche la Superiora dopo li ſei anni potrà di nuovo eſſere elatta, ſe così piacerà alle Sorelle. 27. Il Confeſſore tanto ordinario, quanto ſtraordinario della Caſa di Carita doura eleggerſi dalla Superiora, e Sorelle Vocali, colla maggior parte de Voti ſegreti, per trè anni; l'Elezione però dourà neceſſariamente cadere in un Sacerdote Secolare, il quale dourà preſentarſi all'Ordinario per l'approvazione, acciò poſſa eſſercitare il ſuo Uffizio: E quando non reſtaſſe approvato, doura procederſi ad altra elezione. In caſo poi, che per mancanza di Sacerdoti Secolari idonei, foſſe neceſſario di eleggere un Sacerdote Regolare di qualſivoglia Religione, il quale per il ſuo miniſtero doveſſe abitare fuori de ſuoi Clauſtri, ſe ne richieda la facoltà della Santa Sede. Sarà però ſempre in arbitrio dell'Ordinario di rimovere il Confeſſore anco durante il tempo del triennio, quando così ſtimerà per bene ſpirituale dell'Anime, ò pure di nuovamente confermarlo per altro tempo in mancanza di Sogetti abili per tal miniſtero.

Ordinazioni particolari per la Superiora della Caſa di Carità.

1. L'Ufficio proprio della Superiora ſarà invigilare ſopra l'oſſervanza delle Coſtituzioni, auviſando, e correggendo i difetti con carità, moſtrando zelo nel veder languire il fervore nella Caſa; provedendo à i biſogni di tutte le Sorelle ſenza parzialità dovendo eſſer la prima nel buon eſempio, nè diſpenſera ſenza neceſſità. 2. La Superiora potrà, oltre al Confeſſore ordinario, eleggerſi una Perſona Eccleſiaſtica pia, e dotta e virtuoſa, per poterſi conſigliare nelle occorrenze tanto particolari proprie, quanto communi della Caſa di Carità. 3. Averà caro d'eſſere indrizzata, non fidandoſi mai di ſe ſteſſa: non difenderà gli errori: terrà ſempre ſcoperto il cuore al ſuo Direttore, ò Padre ſpirituale; molte coſe ſarà da ſe ſteſſa, che potrebbe comandar ad altri. 4. Sarà anche ſollecita la medema Superiora di provedere, ſecondo la poſſibilità della Caſa, delli premii da diſpenſarſi nelle diſpute generali, che ſi faranno ogn'anno prima delle vacanze, à tutte quelle, che averanno profittato nell'imparare la Dottrina Criſtiana.

Seguono gli Auviſi.

Gli Auviſi, che ora ſi danno, ſono Coſtituzioni, ma ſi chiamano Auviſi, perche ſervono d'aiuto alle Regole, ed alle Ordinazioni, e ſono li ſeguenti. 1. Deve la Sorella fuggire la

Digitized by Google

ANNO 1729.

ſingolarità, e contentarſi d'eſſer trattata come le iltre Sorelle. 2. Eſſer ſenza riſpetti umani per adempire gli oblighi. 3. Fuggire ogni ſtretta pratica di qualſivoglia Creatura. 4. Rompere la proprià volontà, ed anco il proprio giudicio, erendendo, e cedendo all'altre Sorelle, e nelle coſe dobioſe ricorrere alla Superiora, ò al Confeſſore, ed acquietarſi. 5. Verſo Dio, far continoe offerte di ſe ſteſſa più volte il giorno, ed eſſercitarſi nella continua preſenza di Dio, quanto è poſſibile, con orazioni interne iaculatorie. 6. Verſo li Parenti, amarli ordinatamente ſenza paſſione, non preggiarſi della loro fortuna, nè vergognarſi della povertà, e non s'intromettere ne i loro intereſſi. 7. Verſo li Soperiori, onorarli, amarli, obbidirli, come Dio, non giudicandoli temerariamente, non mormorando, ma pregando per eſſi. 8. Verſo le Sorelle, amarle ugualmente ſenza eccezzione, ſervirle con carità, conforme l'ubbidienza, ſopportar i difetti, e riſpettarſi tutte. 9. Nelle Orazioni, andarvi ſpeditamente al ſegno, laſciando ogn'altra coſa. 10. Alla Predica, aſcoltarla con ſimplicità, e divozione, con umiltà, é retta intenzione, ripeterla con le Sorelle in Caſa, e far frutto per l'Anima propria. 11. Nel Parlatorio non andarvi ſenza neceſſita, non cercare le curioſità del Mondo, ſpedirſi preſto dalle viſite, ſpecialmente ſe non ſono di grand'eficazione, e da tutti qoanto prima ſi può. 12. Modeſtia grande degl'occhi, maſſime in publico, e negl' Ufficii d'iuſegnare: ed in ciò la Superiora dia delle buone penitenze. 13. Nelle Ricreazioni parimente non ſcioglierſi in ridere ſconciatamente, ma ſtare colla preſenza Divina, e col rifleſſo di non fare ſe non azioni con giudicio, e virtù. 14. Per mantenerſi in pace ſi fuggino le conteſe, non ſi riportino, parole fuorche gli auviſi, che ſi devono fare con carità, de i difetti à chi s'aſpetta il rimediarvi. 15. Per aſſicurarſi la ſalote ſi mantenga una coſcienza illibata, ma non ſcrupoloſa.

Seguono le Determinazioni.

Le Determinazioni ſono certe leggi contro i difetti, per conſervare il bene di queſta Caſa di Carità, e ſono le ſeguenti. 1. Che ogni otto giorni la Superiora ſeda in mezzo d'una ſtanza divota, dica quattro parole fervoroſe ſopra l'oſſervanza di queſte Coſtituzioni, e poi chiami per nome ad una, ad ona tutte le Sorelle, e quella chiamata s'inginocchi in terra, bacciandola con umiltà: Poi ſtando così inginocchiata colle mani incrocciate al petto dica le ſoe colpe: v. g. Io mi accuſo di tutti li difetti comeſſi contra le noſtre Coſtituzioni: di aver rotto il ſilenzio, di non eſſer ſtata modeſta, &c. Di queſti, e di tutti gl'altrì, miei difetti dico mia colpa, e dimando la penitenza. La Superiora gli dia la penitenza ſecondo la qualità dei difetti, dicendo: direte un De profundis, cinque Salve, le Litanie, farete cinque croci con la lingua per terra &c. E levata la Sorella, dopo aver bacciata la terra, vada al ſuo luogo, e così facciano le altre. Terminate tutte: dica la Superiora: *Adjutorium noſtrum in nomine Domini*, e tutte riſpondano: *Qui fecit Cœlum, & Terram.* E così è finito. Sia aovertita la Superiora, che quando qualche Sorella non ſi accuſa dei difetti noti, di ſuergognarla ella ſteſſa, dandole maggior penitenza. Aovertano le Sorelle, quando dicono le colpe, di non dire li peccati interni, overo occulti, perche i peccati ſi dicono al Confeſſore. 2. L'Incorrigibilità è, quando qualche Sorella vuol fare à ſuo modo, ed auviſata almeno cinque volte, ò al più ſei, con oſtinata malizia, non vuol ſoggettarſi: ſi coonſigli il caſo colle più mature, e col Padre Spirituale, e s'è giudicata incorrigibile, dopo ſei volte d'amoonizione, ſia ſcacciata ſenza alcuna remiſſione dalla Caſa di Carità, con quelle regole, che ſi è detto nelle Ordinazioni. 3. Le mormoratrici ſi caſtighino con farle ſtare in pane, ed'acqua, mangiando in terra nel tempo del Refettorio: con tal penitenza ſi caſtigheranno pure quelle, che gravemente romperanno la Carità con le Sorelle, ò veramente perderanno il riſpetto alla Superiora, ò con fatti, ò con parole: gli altri difetti più, ò meno gravi ſia in arbitrio della Superiora, ſecundo la coſcienza, di punirli. 4. Per ouviare ogni diſordine, le Sorelle non mandino mai, nè ricevino lettere ſenza prima moſtrarle alla Superiora, e facendo al contrario ſi caſtighino con rigoroſe penitenze. 5. Con perſone tanto Secolari, qoanto Religioſe non parleranno mai le Sorelle ſenza eſpreſſa licenza della Superiora, nè s'introduranno nella Caſa di carità, prima d'eſſer anviſata la Superiora, quale ſenza neceſſità preciſa, non dourà permettere l'ingreſſo, maſſime ſe le perſone ſaranno di ſeſſo differente, benche Religioſe. Le Sorelle non douranno mai parlare à perſone, anche del loro ſeſſo, che ſiano fuori di Caſa, ſenza una compagna da deſtinarſi dalla Superiora, e mai à porte ſerrate; La Superiora potrà parlare ſenza l'aſſiſtenza della Compagna, mà nè por eſſa à porte ſerrate. 6. Che una Sorella non poſſa entrare nella Camera dell'altra, ſe non in caſo di neceſſità. Tutte queſte Coſtituzioni ſi leggeranno in Refettorio una volta la ſettimana al tempo del pranzo, ò in altro tempo, ſecondo parerà alla Superiora. Circa l'Inferme non vi ſia preſcritta alcuna Coſtituzione; mà eſſendo le Sorelle in Caſa di Carità, ſi rimette alla Carità della Superiora il diſpenſare circa il biſogno dell'infermità, occorrendo, anche tutte le Coſtituzioni, ed il ſoccorere, quaoto può la Caſa, alle indiſpoſte. Se però la Superiora mancaſſe, le ſei Conſigliere proveggano al diſordine. Con le moribonde vi ſia vilanza per farle ricevere li Santiſſimi Sacramenti à tempo proprio, nè mai laſciarle ſole, ſempre ſino all'ultimo aſſiſtendole con dolcezza, e Carità. Per ogni Sorella defonta la Caſa farà dire Meſſe num. 25., ed'ogni Sorella dirà ſei Roſarii intieri à poco poco con divozione. Quattro volte l'anno ſi faranno celebrare trè Meſſe, nelle quattro tempora, in tutto dodici Meſſe. per le Sorelle defonte, e per i Benefattori, Proretrori, Parenti, e Confeſſori. Una volta la ſettimana tutte inſieme le Sorelle reciteranno l'Ufficio de Morti per i Defonti ſopradetti. A quelle, che moriſſero in Noviziato, prima di eſſer confermate nella Caſa coll' Abito bianco, ſe le faranno i Suffragii à ſpeſe de loro Parenti.

Modo di accettare le Novizie nella Caſa di Carità.

Richieſta la Superiora da qoalche Giovane, deſſere ammeſſa per Sorella nella Caſa di Carità, ſi faccia pregare più volte, gli moſtri l'obbligo grande, e trovandola capace, la potrà ricevere per trè meſi nella Caſa, nelli quali ſi a diligentemente oſſervata dalle Sorelle. Dopo li trè meſi, ſi faccia un totale conſiglio, e ſe la maggior parte acconſente co'Voti ſegreti, ſi aſſegni il giorno di riceverla per Novizia. Venuto il giorno: la Soperiora ſi ponga à ſedere in mezzo alle Sorelle nella ſtanza preparata, e la Giovane s'inginocchi avanti la Superiora. La quale gli dimandi: che volete? Riſponda; la miſericordia di Dio, e di queſta Caſa di Carità. Dopo là Superiora gli legga, ò faccia leggere adaggio il Prœmio, & le nove Regole: e ſogiunga in generale: Siete pronta ad oſſervar queſte, e tutto il reſto, per adempire l'obbligo delle Sorelle

ANNO 1729.

Anno 1729.

di queſta Caſa di Carità? E ſe riſponde la Giovane: Volentieri mi ſoggetto à totto per amor di Din, e per ſalvar l'Anima mia. Totte le Sorelle s'inginocchino colla Superiora: E qoeſta ben adaggio dica con le Sorelle: *Veni Sancte Spiritus, reple tuoram &c. Verſ. Emitte ſpiritum tuum, & creabuntur. ℟. Et renovabis faciem terra.* Oremus. *Deas, qui corda fidelium &c.* Riſpondino: *Amen.* Poi ſi mettano le Sorelle con la Superiora di nuovo à ſedere, ſtando la Giovane inginocchiata. La Superiora la faccia un'altra volta la dimanda, che la hà fatta: e ſe la figliola riſponde lo ſteſſo, all'ora la Superiora chiami la Maeſtra, la quale ſi alzi in piedi, e la Superiora le dica; Ecco ò Sorella, vi conſegno queſta figlivola: ſarà voſtra cura l'inſtruirla: Non dovete tradire nè la Caſa di Carità, nè la figlivola: à ſuo tempo dalle voſtre informazioni ſi regolaremo oni tutte per far giuſtizia alla verita. Da queſto punto principia il tempo del Noviziato. Si ſcriva nel libro il giorno, l'ora, che è ſtata accettata. Dica poi la Superiora: *Adjutorium noſtram in oomine Domioi: qui fecit Cælum, & terram.*

Modo di ricevere alla Cooferma le Sorelle della Caſa di Carità.

Doe meſi avanti, che termini il detto Noviziato, la Giovine dee eſſer condota dalla Maeſtra avanti la Superiora, e per un'ora, ò più eſaminata delle Coſtituzioni. La Superiora in tanto faccia auviſato l'Ordinario, acciò ſi compiaccia di venire, ò mandare una Perſona Eccleſiaſtica ad effetto di eſſaminare la Novizia, acciò poſſa eſſer dichiarata Maeſtra colla ſua Autorità, e quando ſia ritrovata idonea, ſi preghi dalla Superiora à ſtendere in carta l'approvazione da conſegnarſi in ſue mani: Eſſendo la Novizia approvata Maeſtra in tal forma, la detta Superiora, congregate aſſieme le Sorelle, proponga à tutte quella Sorella, ò Figlivola, e ſecondo le relazioni della Maeſtra, e di quello che averanno oſſervato le Sorelle co' proprii occhi, ſi metta la Figlivola alla ballottaziooe di tutte le Sorelle. E ſe hà più della metà de Voti ſegreti, ſia accettata, ed à ſuo tempo ſe le farà fare la comparſa, per eſſere confermata nella Caſa: altrimenti ſe la Giovane non paſſa, cioè non è accettata in queſti dì dell'eſame, ò le ſia prolongato il Noviziato, ò ſia excluſa: ne ſi paſſi il ſecondo anno del Noviziato, e ſempre ſia eſaminata due meſi prima, per poterſi auviſare li Parenti à tempo, per aver la Dote, ſe non ſi foſſe di già ricevuta, non ammettendo mai la Figlivola alla conferma, ſe prima non è inveſtito il denaro ſufficiente per la Dote di mille ducati. Paſſato il tempo del Noviziato d'un'anno almeno, ò di due al più, e trovata ſufficiente la Giovine, con tutti li ſuoi requiſiti, e ſpecialmente, che abbia data la Dote avanti di terminare il Noviziato per ouviare gli inconvenienti, la Superiora ſi metta à ſedete conforme al ſolito nel mezzo delle Sorelle nella ſtanza preparata, e la Maeſtra conduca la Giovine, facendola inginocchiare avanti la Superiora: Gli dimandi la Superiora, che volete? La Novizia riſponda: Io dimando la Miſericordia di Dio, e di eſſere confermata nella Caſa di Carità. All'ora la Superiora gli legga, ò faccia leggere le Coſtituzioni più importanti nella forma, che ſi leggono in Refettorio, laſciando fuori quelle Coſtituzioni, che appartengono alla Superiora, ò agli Ufficii &c. Poi la Superiora ſogiunga: e bene volete perſeverare con tanti oblighi? Se riſponde: Io qneſto deſidero, ed humilmente imploro. All'ora tutte le Sorelle s'inginocchino, e la Superiora coll'altre dica, come avanti, *il Veni Sancte Spiritus &c.* Dopo ritornate à ſedere le Sorelle, la Superiora di nuovo gli domandi, ſe è riſoluta à voler ſtar in qoella Caſa ſino alla morte: e riſpondendo di sì, all'ora la Superiora gli dia una Cedola di carta con tali parole, e la Giovane ſtando inginocchioni, coo voce alta legga, cioè. Io N. N. adì.. del meſe... d'All'Anno.... in Cormons, propongo fermamente de vivere e morire in queſta Caſa di Carità, con l'aſſiſtenza di Dio, e di oſſervare tutto quanto ſi oſſerva in queſta Caſa: ed in queſto ponto, faccio Voto di Caſtità ſino al giorno di S. Catterina da Siena li 30. Aprile, proponendo di rinovare in tal giorno il mio Voto, per ſalvare in queſto modo l'Anima mia. Tutte le Sorelle riſpondino: Amen. Poi la Soperiora dica: Siate benedetta ò Sorella: Iddio perfezioni le voſtre brame, e vi dia la ſanta perſeveranza: Noi d'accordo vi aceettiamo per noſtra Sorella. Poi fatta portare una Veſte bianca, faccia accoſtare la Giovane, e ſtando inginocchiata, tenendo la Veſte in atto di veſtirla: dica: giacchè di anno in anno propooete in queſta Caſa conſacrare la voſtra Purità, dovete anco prendere queſta candida Veſte, che vi ſarà continuo ſtimolo di oſſervare i voſtri propoſiti, e di conſervare la ſanta Purità, ora à Gieſù Chriſto conſecrata. Ameo. Detto ciò, coll'agiuto della Maeſtra, ſia veſtita la Giovane. Dopo veſtita ſi dica à due Cori il *Te Deum laudamus &c.* ò vero ſi canti, ed in queſto mentre, ſia condotta la Giovane così veſtita dal la Maeſtra à ricever l'abbraccio, prima dalla Superiora, che riverentemente le porrà le mani ſopra le ſpalle, e così tutte le altre Sorelle faranno lo ſteſſo Poi finito *il Te Deum*, inginocchiate tutte, la Superiora dica: *Agimus tibi gratias &c.* La Superiora farà auviſato l'Ordinario, acciò venga à cantare la Meſſa, nella quale communicarà la Giovane veſtita dell'Abito bianco delle Sorelle; e poi terminata la Meſſa la chiamerà all'Altare, ove dopo una picciola eſortazione, dal medemo ſarà dichiarata in publico Maeſtra della Dottrina Criſtiana, conſegnandole nelle mani la Dottriua Bellarmina, che hà da inſegnare; e di noovo canteranno *il Te Deum* in Coro, e in tal guiſa ſarà la funzione finita. Si auverta, che queſta funzione non ſi chiama Profeſſione, non eſſendo Religione, mà un ſtabile, e riſoluto proponimento, ed un ricevere la conferma dalle Sorelle nella Caſa di Carità, ſino alla morte. Per conchiudere, animandoſi tutte alla ſanta perſeveranza, e per imparare il modo di ſtare in queſta Caſa di Carità con frutto grande del l'Anime, debbono attendere le Sorelle al documento di S. Paolo Apoſtolo, che ſcrivendo alli Corinthii, dice così. *Charitas patiens eſt, beoigna eſt: Charitas non æmulatur, aon agit perperam, aon inflatar, non eſt ambitioſa, non quærit, quæ ſaa ſunt, non irritatur, oon cogitat malum, non gaudet ſuper iniqaitate, congaudet autem veritati: omnia ſuffert, omnia credit, omnia ſperat, omnia ſaſtinet.* 1. Chor. cap. 13.

Cioè à dire.

Charitas patiens eſt: La Carità è paziente. Le Sorelle, che ſono in Caſa di Carità, devono avere una gran pazienza in tutte le fatiche, che occorrono. *Charitas Benigna eſt*: La Carità è benigna; cioè devono inſegnar con buon modo, piacevole, benche con ſerietà, la Dottrina Criſtiana, e nella Scuola, acciò le figlivole venghino volootieri. *Charitas ooo æmulatur*: La Carità non hà emulationi, oè invidia: vuol dire,

ANNO 1729.

che una Sorella non ſuppedita l'altra nel voler comparire; mà con ſanta indifferenza la ſciarſi regolare dalla Superiora in tutto, e per tutto, nella Caſa ſecondo le ubbidienze; e nella Scuola, e Dottrina, ora una Sorella ſia applicata ad inſegnar la Croce, ò l'Orazioni, ora l'altra: E la Superiora muti ſpeſſo le ubbidienze in queſte minuccie: e tal volta la ſteſſa Superiora faccia le coſe più inferiori per eſempio dell'altre Sorelle: cosí non vi ſaranno emulazioni, nè invidie. *Charitas non agit perperàm*: La Carità non fà coſe perverſe. Devono fare ſpeſſo Propoſiti gagliardi di più toſto morir mille volte, che offender Dio, che peccare maliziosamente. *Charitas non inflatur*; La Carità non ſi gonfia: ſia ò Superiora, ò Vice-Superiora, ò Maeſtra, ò ſi facciano bene li ufficii, ſempre devono ſtar umili, nè gonfiarſi, per non perdere il merito. *Charitas non eſt ambitioſa*: La Carità non è ambizioſa: Non devono le Sorelle ambire alcun'ufficio, ò ſtima, ma ſtare nella Caſa di Carità indifferenti à tutto, e pronte à laſciar ogni coſa ad un minimo cenno della Superiora, e più toſto ambire le coſe inferiori. *Charitas non quærit, quæ ſua ſunt*: La Carità non cerca i proprii vantaggi: s'intende delli vantaggi del Mondo, cioè che non devono le Sorelle mai cercare di far conoſcere i loro talenti, nè cercare d'avvanzarſi nella ſtima delle Creature, mà operar per Iddio, e più toſto aver una Santa gara di far ſpiccare la ſtima delle Sorelle, e giovar ad eſſe, che mai cercare queſti vantaggi proprij, ò di onore, ò di utile privato, impiegandoſi volontieri per il vantaggio dell'altre Sorelle, e cercar ſolo Gieſù Criſto. *Charitas non irritatur*: La Carità non và in collera. Dio guardi eſſer nella Caſa di Carità, che vuol dire Caſa di Santo Amore, e poi nutrire odij, e rancori. *Charitas non cogitat malum*: La Carità non penſa male. Dio guardi di far mai giudicii temerarii; mà devono le Sorelle far buoni giudicij d'ogn'uno, nè intricar la loro mente nei fatti altrui, credendo tutti migliori, e ſcuſando i diffetti del Proſſimo. *Charitas non gaudet ſuper iniquitate*: La Carità non gode, nè ſi rallegra dell'iniquità. Dio guardi di applaudire, ò ridere ſopra li peccati, ò mal fare. Devono le Sorelle piangere ſopra i loro peccati, ed aver ſempre in diſpiacère, che Dio ſia offeſo da qualſivoglia creatura, compatendo però le debolezze del Proſſimo. *Charitas congaudet veritati*: La Carità ſi rallegra della verità. Nell'udir Prediche, Lezioni ſpirituali, amonizioni, e glorificazioni di Gieſù Criſto, nè mai dire alcuna buggia, ma ſempre la verità, fuggire gli inganni, le doppiezze, aver una prudente ſimplicità, e ſchiettezza. *Charitas omnia ſuffert*: La Carita ſopporta tutte le coſe. Tutte cioè l'increanze delle Creature rozze, e le ingratitudini à beneficii fatti, ed i patimenti contra Giuſtizia, e l'ingiurie, ed affronti, e l'infirmità, e le perſecuzioni, &c. La Carità ſupporta ogni avverſità. *Charitas omnia credit*: La Carità crede tutte le coſe; cioè non contraſta mai, ma laſcia le coſe nel ſuo luogo ſenza contendere, e ſenza diſguſtare alcuno. *Charitas omnia ſperat*: La Carità ſpera ogni coſa. Spera di vincere le paſſioni, ſpera d'acquiſtar le virtù, ſpera di ſuperar le dificoltà, che s'incontrano nel ben operare, ſpera di migliorare nella perfezione, ſpera gli aiuti Divini, ſecondo le varie occorenze, ſpera il Paradiſo. *Charitas omnia ſuſtinet*: La Carità ſoſtiene tutte le coſe. Soſtiene la cauſa Divina, la Gloria di Gieſù Criſto; ſoſtiene i deboli, animandoli, alla Virtù, e Santità; Soſtiene i puſillanimi, incorraggendoli con dolcezza, e generoſità; Soſtiene l'oſſervanza delle Coſtituzioni, e di tutti gli obblighi; Soſtiene con proprietà il decoro della Caſa, in ſomma *omnia ſuſtinet*. Queſti ſono gl'inſegnamenti, che fà S. Paolo à propoſito della Caſa di Carità. Le Sorelle dunque, che ſperano di vivere, e morire nella Santa Carità, con queſti inſegnamenti del S. Apoſtolo, ſi perfezioneranno appunto nella Carità di Dio, e ſaranno degne di eſſercitar poi la Santa Carità con ſummo godimento eternamente in Cielo.

Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, dictæ Exponentes, Statuta, ſeù Conſtitutiones hujuſmodi, quò firmius ſubſiſtant, & ſerventur exactius, Apoſtolicæ confirmationis noſtræ patrocinio communiri, necnon, quò ſub proprii confeſſarii directione tranquillè vivere valeant, à quibuſcumque Juribus Parochialibus, quoad adminiſtrationem Sacramentorum, funera, & alias functiones Parochiales, eximi ſummoperè deſiderent. Nos ipſarum Exponentium Votis, hac in re, quantum cum Domino poſſumus, favorabiliter annuere volentes, & earum ſingulares perſonas à quibuſvis Excommunicationis, & ſuſpenſionis, & Interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, Cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium tantùm conſequendum, harum ſeriè abſolventes & abſolutas fore cenſentes, ſupplicationibus earum nomine, Nobis, ſuper hoc, humiliter porrectis, inclinati, de nonnullorum Venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, qui juſſu noſtro negotium hujuſmodi examinarunt, ac relationem ſupradicti Ordinarij ſibi deſuper tranſmiſſam audiverunt, conſilio, omnia, & ſingula præinſerta Statutà, ſeù Conſtitutiones (citra tamen approbationem dicti Conſervatorii) auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium confirmamus, & approbamus, illiſque inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & ſingulos juris & facti defectus, ſi qui in præmiſſis quomodolibet intervenerint, ſupplemus. Præterea Conſervatorium prædictum, illiuſque Conſorores, ſeù Convictrices pro tempore exiſtentes à quibuſvis Juribus Parochialibus, Auctoritate, & tenore præſentium eximimus; ac exemptum, & exemptas declaramus, ad formam literarum in ſimili forma Brevis fel. record. Alexandri PP. VII. Prædeceſſoris Noſtri; die XVI. Junii MDCLXIII. ſuper ſimili exemptione conceſſa Conſervatorio Septem Dolorum nuncupato de Urbe expeditarum: itaùt Capellanus ab eodem Ordinario deputandus, & approbandus Sacramenta hujuſmodi Conſororibus adminiſtrare, & functiones Parochiales exercere debeat, & poſſit, tam in dicto Conſervatorio, quàm ipſius Eccleſia, in qua etiam Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum retineri valeat; cum hoc tamen, quòd Parochus itidem pro tempore, pro ejus arbitrio, poſſit intervenire in Eccleſia dicti Conſervatorij, quando Conſorores prædictæ, juxta earum Inſtitutum, Doctrinam Chriſtianam edocent, ad effectum recognoſcendi methodum edocendi ac Doctrinam, necnon profectum Puellarum, & Mulierum, imò hac de re ſollicitus eſſe debeat, cui ipſe quoque Ordinarius præcisè incumbere, & invigilare teneatur. Decernentes eaſdem præſentes literas, ac præinſerta Statuta, ſeù Conſtitutiones ſemper firma, valida, & efficacia exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, in omnibus, & per omnia pleniſſimè ſuffragari, & ab illis reſpectivè inviolabilitèr obſervari; ſicque in præmiſſis, per quoſcumque Judices Ordinarios, & delega-

tos,

tos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus, ſuper his, à quoquam, quamvis auctoritate ſcientèr, vel ignorantèr euntigerit attentari. Non obſtan. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quatenùs opus ſit, dicti Conſervatorii, aliiſve quibuſvis, etiam Juramento, confirmatioue Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & conſuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum, quomodolibèt conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis illorum tenores, præſentibus pro plenè, & ſufficientèr expreſſis, & ad verbum iuſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice dumtaxàt, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cœteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut præſentium literarum tranſumptis, ſeù exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis eadem prorsùs fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel uſtenſæ. Datum Beneventi ſub Annulo Piſcatoris die VII. Maii MDCCXXIX. Pontificatibus Noſtri Anno Quinto.

F. Card. Oliverius.

Locu ✠ Annuli Piſcatoris.

Concordat cum ſuo Originali, per Nos infraſcriptos, ad verbum collato. In quorum fidem &c. Romæ hac die 24 menſis Maij anno 1729.

Marcus Antonius Buldethus Prothonotarius Apoſtolicus Sacroſanctæ Baſilicæ S. Mariæ Tranſtyberim Canonicus Sac. Congregationis Indulgentiis, & Reliquiis præpoſitæ Conſultor ad extrahenda è Cœmeteriis SS. Martyrum Corpora ſpecialiter Deputatus, ac Sacrarum Reliquiarum Cuſtos &c.

Joannes Marangoni Prothonotarius Apoſtolicus, & Cathedralis Anagniæ jam Canonicus &c.

Fabbius de Maſottis Prothonotarius Apoſtolicus, Comes Palatinus, Philoſophiæ, ac Juris utriuſque Doctor, Canonicus Creten. & Scholaſticus Inſignis Collegiatæ Sanctæ Mariæ Majoris Utinen. Aquileien. Diœc. Deputatus, ac Viſitator Ven. Archi confraternitatis Doctrinæ Chriſtianæ Almæ Urbis &c.

LXI. Beatificatio ſervi Dei Vincentii à Paulo Congregationis Miſſiunis, & Puellarum Charitatis Fundatoris.

BENEDICTUS PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

JUſtus, ac miſericors Dominus peculiarium quorumdam Servorum, atque Electorum ſuorum, quos à conſtitutione Mundi in opus ſuum prædeſtinatos multiformis gratiæ ſuæ chariſmatibus inſtruxit, Sanctitatem interdum ſignis, atque portentis teſtatam facit in terris, ut illis, quos perennis gloriæ coronâ donat in Cœlis, debitæ quoque venerationis cultus à Fidelibus impendatur. Inter quos, cum longè. lateque refulſerit Servus Dei *Vincentius à Paulo* Sacerdoa Gallus, Congregationis Presbyterorum Sæcularium Miſſionis, & Societatis Puellarum Charitatis nuncupatarum Fundator, qui mirabili in Deum, ac Proximum charitate (dilatante cor ejus Spiritu Sancto) ſuccenſus, veræque pietatis operibus, & præſertim Animarum lucro jugiter intentus, pauperes Ruricolas, quos ut plurimùm in ignotantiæ tenebris miſerè jacere dolebat, erudiendi, Fideique Catholicæ myſteria, & præcepta, ac viam ſalutis edocendi voto ſe, & Presbyteros dictæ Congregarionis obſtrinxit, necnon Clero ritè inſtituendo in primis addixit, aliarumque umnium virtutum præſidiu, & robore accinctus ex alto, toto peregrinationis, ac cunverſationis ſuæ tempore fidelem ſe Miniſtrum, ſtrenuumque, ac indefeſſum vineæ Domini Cultorem, & Operarium exhibuit, atque Eccleſiam univerſam uedum ſuaviſſimo ſpiritualium aromatum odore implevit, ſed etiam uberrimorum fructuum fæcunditate locupleravit, plenuſque dierum, ac meritorum. dilectus Deo, & hominibus, mortalis hujus vitæ curſum feliciter conſummavit; Apoſtolici muneris, quod nus gerere voluit Altiſſimus, ratio exigit, ut tam ſplendidam lucernam diutiùs ſub modio latere non ſinamus, ſed ſuper candelabrum miniſterio noſtro collocetur, ut luceat omnibus qui in domo ſunt, ad Omnipotentis Dei gloriam, Catholicæ Eccleſiæ decus, Chriſtianique populi couſolarionem, ac Spiritualem ædificationem. Cum itaque maturè, diligenterque diſcuſſis, atque perpcuſis per Congregationem Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpoſirorum proceſſibus de Apoſtolicæ Sedis licentia confectis ſuper vitæ Sanctitate, & Virturibus heroicis, quibus idem Servus Dei *Vincentius à Paulo* multipliciter claruiſſe, necnoo miraculis, quæ ad ejus interceſſionem, & ad manifeſtandam hominibus illius Sanctitatem à Deo patrata fuiſſe aſſerebantur; Ipſa Congregatio Cardinalium curam Nobis conſtituta, auditis etiam Conſultorum ſuffragiis, unu ſpiritu, unaque voce cenſuerir, poſſe, quandocumque Nobis videretur, prædictum Servum Dei Beatum declarari cum ſolitis Indultis. Hinc eſt, quod Nos piis, atque enixis Chariſſimi in Chriſto filij noſtri Ludovici Francorum Regis Chriſtianiſſimi, ac Chariſſimæ in Chriſto filiæ noſtræ Mariæ eorumdem Francorum Reginæ Chriſtianiſſimæ ejus Conjugis, pluriumque aliorum ſublimium Catholicorum Principum, necnon Venerabilium Fratrum Archiepiſcoporum, & Epiſcuporum, ac Dilectorum Filiorum Cleri Regni Galliarum, totiuſque inſuper dictæ Congregationis Presbyterorum Sæcularium Miſſionis ſupplicationibus Nobis, & huic Sanctæ Sedi ſuper hoc humiliter porrectis benignè inclinati, de memorarorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus, ut idem Servus Dei *Vincentius à Paulo* in poſterum Beati nomine nuncupetur, ejuſque Corpus, & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in proceſſionibus circumferenda) exponantur; Imagines quoque radiis, ſeù ſplendoribus exornentur, ac de eo quotannis die Anniverſaria felicis ejus obitus recitetur Officium, & Miſſa eclebretur de Confeſſore non Puntifice juxta Rubricas Breviarii, & Miſſalis Romani. Purrò recitationem Officij, ac Miſſæ celebrationem hujuſmodi fieri concedimus in locis dumtaxat infraſcriptis, videlicete in Pago de Podio, vulgò Poy, Aquen. Provinciæ Auxitan. ubi dictus Dei Servus natus eſt, in Caſtro de Clichi Pariſien. & in Oppido de Chatillon juxta Principatum Dombarum Lugdunen. reſpectivè Diœceſum, in quibus curam Animarum obivit, ac in Civitate Pariſien, unde ad Cœlus evolavit, & ubi Venerabile ejus Corpus requieſcit, ab omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus tam Sæcularibus, quàm Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, ac in univerſa Congregatione Miſſionis præfata, tam quoad Clericos, & Presbyteros ejuſdem Congregationis, quàm quoad

ANNO 1729.

Convictores, & alumnos, qui in illius Domibus commorantur; demùm in ſingulis Eccleſiia, ſive Cappellis, vel Oratoriis prædictæ Societatis Puellarum, quam ipſe Servus Dei ſub nomine Charitatia instituit, pro Sacerdotibus Eccleſiarum, ſivè Cappellarum, vel Oratoriorum iſtiuſmodi ſervitio addictis; Et quantùm ad Miſſas attinet, etiam ab omnibus Presbyteris ad Eccleſias, in quibus feſtum peragetur, confluentibus, Præterea primo dumtaxat anno à datis hiſce literis, & quoad Indias à die, quo eædem literæ illuc pervenerint inchoando, in Eccleſiis Pagi, Caſtri, Oppidi, Civitatis, Congregationis ac Societatis hujuſmodi ſolemnia Beatificationis ipſius Servi Dei cum Officio, & Miſſa ſub ritu duplici majori, die ab Ordinariis reſpectivè conſtituta, poſtquàm tamen in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe celebrata fuerint eadem Solemnia (pro qua re diem XXI. currentis menſis Auguſti aſſignamus pariter celebrandi facimus poteſtatem. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Decretis de non Cultu editis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, ut præſentium literarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis, manu Secretarii ſupradictæ Congregationis Cardinalium ſubſcriptis, & Sigillo Præfecti, ſeù Propræfecti ejuſdem Congregationis munitis eadem prorſus fides ab omnibus, & ubique tam in judicio, quam extra illud habeatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die XIII. Auguſti MDCCXXIX. Pontificatus noſtri anno ſexto.

F. Card. Oliverius.

LXII. Chirographum ſanctiſſimi D. N. Papæ Benedicti XIII. ſuper Conſignatione Archivii, & Scripturarum Domus Urſinæ favore D. Ducis Gravinæ,

Monſignor NICOLO' NEGRONI *Arciveſcovo di Sebaſte Noſtro Teſoriere Generale*, *e Prefetto della Congregazione de Baroni*.

CI hà fatto rappreſentare Don Filippo Bernoaldo Orſini Duca di Gravina Noſtro Nipote, che eſſendo egli, come unico Capo dell'antica ſua Famiglia Orſina ſucceſſo in ambedue i Patrimonii di Bracciano, e di Gravina in virtù di più fidecommiſſi ordinati dalli Antenati dell'uno, e l'altro Ramo, riconoſciuti, e canonizati tanto dal Rmo Cardinal Banchieri allora Prelato, e Giudice deputato, quanto dal Tribunale della Noſtra Rota con più deciſioni, dove tuttavia pende la Cauſa, e trovandoſi nelli detti Patrimonii frà l'altre coſe dritti e juſſi, l'Archivio domeſtico di detta Famiglia Orſina ritenuto da Duchi di Bracciano con ſomma geloſia nella Fortezza di Bracciano, e doppo la vendita di quel Feudo, traſportato in Roma nel Palazzo Gentilizio della Piazza di Paſquino, dove doppo la morte del Duca Flavio Orſini ultimo Superſtite di quel Ramo, reſtò in potere della Ducheſſa Madama Marianna Tremoille già Moglie del medeſimo, e doppo la morte di queſta paſsò nella Caſa del Duca Lanti Erede Teſtamentario di detta Madama della Tremoille, conforme anche preſentemente vi ſi trova, confuſe però le Scritture dell'Archivio ſecreto, e domeſtico, con quelle della Computiſtaria eſpoſte alla publica commodità, poiche l'anno 1723. per ordine voſtro, e della Congregazione de Baroni, fù cominciata la deſcrizione di dette Scritture coll'aſſiſtenza d'un Curiale deputato per l'intereſſe de Creditori, e conſideratoſi nel progreſſo di detta deſcrizione, che il maggior intereſſe ſopra detto Archivio era quello d'eſſo Duca di Gravina, al quale doveva detto Archivio Orſino dirſi appartenente, come ſucceſſore fidei commiſſario del Patrimonio, Dritti, e Prerogative de Duchi di Bracciano, e de Duchi di San Gemini dello ſteſſo Colonello, e Ramo de Duchi di Gravina, fù providamente deputato l'Abbate Don Nicola Marini, acciò per l'intereſſe di eſſa Caſa Orſina aſſiſteſſe unitamente à detta deſcrizione, e che doveſſe inſieme ritenere una chiave di detto Archivio, con ritenerſene un'altra dal Perugini Notaro della ſteſſa Congregazione de Baroni, e che terminata detta deſcrizione l'anno 1726. con un voluminoſo Protocollo di mille, e più fogli, che ſi conſerva in detti atti del Perugini, benche da Noi l'anno 1728. à ſuppliche di detto Duca di Gravina vi foſſe ordinato, che ſi conſegnaſſero ad eſſo Duca tutte le Scritture eſiſtenti in detto Archivio, & attinenti all'onorifico della fameglia, conforme in eſſecuzione di ciò ne fù cominciata la ſegregazione, anche coll'aſſiſtenza dell'Abbate Pietro Ubaldo Dionigi Agente di Detto Duca, con tutto ciò non ſi è potuto effettuare la conſegna da Noi ordinata, atteſo che col rincontro di detta deſcrizione, e colla ricognizione delle Scritture medeſime, ſi è veduto, che oltre quelle concernenti l'onorifico, eſiſtono in detto Archivio Scritture di ſommo rilievo, che rigurdano preciſamente l'intereſſe della Caſa di Gravina, poiche, col paſſaggio del Patrimonio godduto da quella Caſa nel noſtro Stato Eccleſiaſtico alla Caſa di Bracciano, mediante il Matrimonio di Giuſtiniana unica figlia dell'ultimo Duca Giovan' Antonio di San Gemini, morto ſenza prole Maſchile, unitamente col Patrimonio di queſto paſſarono anche tutte le Scritture attinenti à detta Caſa di Gravina, oltre una gran quantità di Poſitioni, eſtratti, e Proceſſi di liti agitate anticamente ſopra l'intereſſi di detta Caſa, ed'eſſerſi di più riconoſciuto, che oltre all'eſpilazioni di detto Archivio fatte prima della deſcrittione, ſi trovano anche mancanti molte Scritture originali di ſomma importanza, che appariſcono deſcritte, dal che temendo egli, che tali Scritture poſſino in auvenire maggiormente diſperderſi, ò almeno confonderſi, e bramando all'incontro ſervirſi di molte di eſſe nel proſeguimento delle Cauſe pendenti in detta Rota, ed in altri caſi, ne quali deve egli eſperimentar le ſue ragioni in beneficio della ſua Caſa Orſina, parendogli molto incongruo, che l'Archivio ſudetto ad eſſo Duca per gl'accennati titoli appartenente, e le ſcritture di tanta conſequenza per l'onorifico, dritti, Prerogative, & intereſſe primarii della ſua Caſa debbano ſtare in mani altrui, & eſpoſte à publica commodità; Ci hà ſupplicato à voler colla noſtra ſuprema autorità ordinare, che d. Archivio, e tutte le ſcritture in eſſo eſiſtenti, ſiano intieramente conſegnate ad eſſo Duca, à cui ſpettano, eſibendoſi egli pronto di ſegregare le ſcritture, e libri attinenti alla Computiſtaria *de Duchi di Bracciano, e ritenerle in queſta noſtra Città, e di dare il Commodo* à qualunque Creditore del Patrimonio di Bracciano di vedere, ò riconoſcere le dette ſcritture della Computiſtaria, dove ſi reſtringe l'intereſſe de medemi, ponendoci in conſiderazione, che un'Archivio di tanta rilevanza, e concernente gl'intereſſi, e prerogative della fameglia Orſina, conſervate per il paſſato da Duchi di Bracciano allora Capi di detta fameglia con tanta diligenza, debba preſentemente tenerſi ulterior mente eſpoſto all'eventualità degl'accidenti, quando da eſſo Duca, che per le ragioni addotte, e per eſſer egli ora Capo di d. fameglia Orſina, e ſucceſſore dichiarato de Duchi di Bracciano, e de Duchi di S. Gemini, non ſolo vi

hà

hà il maggior intereſſe, mà anche ne deve eſſere in Poſſeſſore, & Diſpoſitore, e dei cui può conſervarſi con molto maggiore attenzione, ſenza l'ulteriote pericolo di ſottrazione, in beneficio, ſi della fameglia Orſina, che de ſudetti Creditori; E Noi riguardando eſſo Duca, come unico Capo, e ſucceſſore ſudetto, & il mantenimento delle Prerogative, e dritti delle Caſe coſpicue, ſpecialmente della noſtra Caſa Orſini, e che il di loro ſoſtegno dipende principalmente dalla conſervazione delle ſcritture autiche, e che queſta con molto maggior geloſia ſi conſervano da chi n'è il Padrone, e vi hà l'intereſſe primario di quello, che ſia di chi vi hà l'intereſſe di ſemplice Credito per lo più dubbio, ed incerto, e che colla ſegregazione di dd. Scritture della Computiſtaria, & loro conſervazione in Roma, anche à commodo de Creditori, vien ſufficientemente proviſto anche all'intereſſe di qualunque Creditore, atteſo l'Inventario fatto di dd. Scritture, che reſta publicamente negl'atti di detta Congregazione à commodo di dd Creditori à quali ſi riſerva la facoltà di poterle ſempre rincontrare, a riconoſcere anche io potere di eſſo Duca di Gravina, ſiamo *volontieri condeſceſi à conſolarlo nella ſua richieſta*, *come in appreſſo.* Avendo per tanto nel preſente noſtro Chirografo per eſpreſſo, e di parola in parola regiſtrato l'intiero tenore di tutte le Scritture, Iſtrumenti, libri Diplomi, Bolle, ed altri qualunque fogli sì publici, che privati, eſiſtenti in d. Archivio già riconoſciute, a come ſopra deſcritte per dd. atti del Perugini Notaro di d. Congregazione, d'ell'intereſſe, che ſopra di eſſe vi hà tanto d. Duca di Gravina, quanto qualunque Creditore dal Patrimonio de Duchi di Bracciano per quello concerne le ſcritture della Computiſtaria; Ed avendo anco per eſpreſſo lo ſtato della Cauſa, ò Cauſe pendenti nel ſudetto noſtro Tribunale della Rota trà d. Duca di Gravina, e Creditori ſudetti, e d. Duca Lanti, e qualſivoglia altra perſona, ed ogn'altra coſa quanto ſi voglia neceſſaria eſprimerſi, Di noſtro moto proprio, certa ſcienza, e pienezza della noſtra ſuprema poteſtà, vi ordiniamo, che in nome noſtro, ſenza far precedere veruna citazione, interpellazione, ò altro atto giudiziale, e ſenza attendere veruna proteſta, oppoſizione, ò contradizione quanto ſivoglia valida, rilevante, e giuridica, che poteſſe in qualunque modo farſi, ò allegarſi da detto Duca Lanti Erede di detta Madama della Tremoille, ò da qualſivoglia Creditore di detto Patrimonio della Caſa Orſini di Bracciano, obligandoſi d. Duca di Gravina, e d. ſuo Agente colla promeſſa de rato di dover far ſegregate le Scritture attinenti alla Computiſtaria di detti Duchi di Bracciano, dal reſto, e Scritture d'All'Archivio domeſtico Orſini, e di quelle ritenere in queſta noſtra Città di Roma, e conſervarle, e preſtare il commodo, e pazienza à qualunque di detti Creditori, per vedete, e riconoſcere le Scritture inventariate, concernenti però il loro Intereſſe ad'ogni loro richieſta, e tante volte, quante le ne verrà il biſogno, e che il Miniſtro di detto Duca ne ſia ricercaro, facciate prontamente, e ſenza alcun ritardo conſegnare ad'eſſo Duca, ò ſuo Agente ſudetto intieramente il detto Archivio, e tutte le Scritture di qoalſiſivoglia ſorte in eſſo eſiſtenti, e coma ſopra deſcritte, con farle riuuovere da detta Caſa Lanti, e permettere, che ſiano liberamente traſportate nel luogo, che in nome di detto Ducca ſi deſtinarà dal predetto ſuo Agente, e per tale effetto in mancanza di chi ne ritenne le chiavi, farete di propria autorità aſſoluta, e di noſtro ordine aprir le ſtanze, dove ſi conſervano tali Scritture, con far ſeguire nell'atto della conſegna, ò in altro tempo, che ſi concordarà più commodo, la quietanza di eſſe da farſi da eſſo Agente à nome di detto Duca, ſenza pregiudicio di poter agire anco criminalmente contro l'eſpilatori, occupatori, e detentori delle Scritture di detto Archivio, & in queſta forma, *ſeguito che ſarà detto obligo*, fareta prontamente eſeguire quanto vi abbiamo ordinato, & in caſo di biſogno rilaſciarete, e farete ſpedire qualunque mandato, procedendo anche alle Cenſure Eccleſiaſtiche contro chiunque pretendeſſe impedire tal conſegna, e farete tutto quello, che per il totale adempimento di queſta notra Grazia ſtimarete in qualunque modo eſſer neceſſario, per eſſer così mente, e volontà noſtra preciſa, & eſpreſſa, e nello ſteſſo modo, e con la ſteſſa autorità, & eſpedienti ordinarete al detto Perugini Notaro della detta Congregazione de'Baroni, che per l'effetto dell'intiera conſegna, e conſervazione di detto Archivio Orſino appreſſo detto Duca di Gravina. conſegni al medemo, ò ſuo Agente anco tutte le Scritture, che ſi conſervano apreſſo il medemo Notaro, e ne' ſuoi atti, in una, ò più Caſſa ſigillate, e che altre volte furono ſegregate, a levate dal ſudetto Archivio Orſino con decreto di detta Congregazione, e previa la loro deſcrizione eſiſtente pure in detti atti ad'iſtanza del Marebeſe Domenico, & altri Orſini, a' quali però intendiamo, che reſtino preſervate le ragioni tali quali poſſono competerli, e noo altrimente ſopra dette Scritture come ſopra ſeparate, e ſegregate voleudo, a decretando, che al preſente noſtro Chirografo. benche non umeſſo ne regiſtrato in Camera, non poſſa mai darſi, nè opporſi di ſurrezione. orrezione, nè di alcun'altro vizio, ò difetto della noſtra volontà, & intenzione, ne che mai ſotto tali, ò altri prateſti, ragioni, & eccezioni, quantunque valide, legitima, e giuridiche, anche di Jus queſito al Terzo, o pregiudizio di eſſo, poſſa eſſere impugnato, moderato, ò rivocato, ridotto ad viam Juris, ò concederſi contro di eſſo alcun rimedio di ragione, ò di fatto, sì di Grazia, che di Giuſtizia, e che così, e non altrimente debba ſempre giudicarſi, definirſi & interpretarſi da Voi, e da detta Congregaziona de' Baroni, & da qualunque altro Giudice, e Tribunale, benchè Collegiale, Congregazioni, anche de' Reverendiſſimi Cardinali, Camerlengo di Santa Chieſa, Uditori di Rota, Chierici di Camera, e qualunque altro, togliendo loro ogni facoltà, a giuriſdizione di definire, ed interpretare diverſamente, dichiarando Noi ſin d'adeſſo preventivamente nollo, irrito, & invalido tutto ciò, ebe da ciaſcuno di eſſi con qualſivoglia autorità ſcientemente, ò ignorantemente foſſe in qualunque tempo giudicato contro la forma, e diſpoſizione del preſente noſtro Chirografo, quale vogliamo, che vaglia, e debba aver ſempre il ſuo pieno effetto, eſecuzione, e vigore, colla ſemplice noſtra ſottoſcrizione, benchè noo vi ſiano ſtati chiamati, ſentiti, ne citati il d. Duca Lanti Erede di d. Madama della Tremoille, il ſudetto Marehefe Domenico, & altri Orſini, li Creditori di detto Patrimonio de'Duchi di Bracciano, e loro difenſori, l'Economo deputato in d. Patrimonio, li Cuſtodi Deputati à detto Archivio, ed altre qualſiſiano perſone quanto ſi voglia privilegiate, e privilagiatiſſime, Eccleſiaſticha, e Luoghi Pii, eba vi aveſſero, o pretendeſſero averví qualunque intereſſe, non oſtanti le liti pendenti trà detto Erede, e dd. Creditori, la riſoluzioni, e proviſioni preſe, ed 'ordinate da detta Congregazione de Baroni, e Decreti ſopra ciò fatti da voi, e da qualunque altro Giudice e Tribunale, anche da detta Rota, proteſte, dichiarazioni, ed oppoſizioni fatte, ed ite da dd. Credi-

tori,

ANNO 1729.

tori, la Bolla di Pio IV. noſtro Predeceſſore *de regiſtrandis*, la Regola della noſtra Cancellaria *de Jure quaſito non tollendo*, e qualſiſiano altre Coſtituzioni, & Ordinazioni Apoſtoliche noſte e de noſtri Predeceſſori, benchè munite di Clauſole anche derogatorie delle derogatorie, & altre più effrenate, inuſitate, & irritanti, delle quali ſe ne ricercaſſe ſpeciale individuazione, quali vogliamo, che ſi abbino qui regiſtrate di parola in parola, Leggi Civili, Canoniche, Statuti, Riforme, Stili, Uſi, Conſuetudini, qualunque altra coſa, che faceſſe, o poteſſe fare in contrario; alle quali tutte, e ſingole avendone il loro tenore qui per eſpreſſo, e di parola in parola inſerto, e ſopplendo noi colla pienezza della noſtra Poteſtà Apoſtolica ad ogni viſio, e difetto, quantunque ſoſtanziale, e formale, che vi poteſſe intervenire. per queſta volta ſola, e per la piena, e totale eſſecuzione, ed effetto di quanto ſi eſprime nel preſente noſtro Chirografo, ampiamente, ed eſpreſſamente deroghiamo. *Dato dal noſtro Palazzo Apoſtolico Vaticano queſto di 5. Settembre 1729.*

BENEDICTUS PP. XIII.

SOMMARIO.

VOſtra Sàntità ſi degna ordinare à Monſig. Negroni Teſoriere Generale, e Preferto della Congregazione de Baroni, che ſenza far precedere veruna citazione, o altro atto giudiziale, faccia prontamente conſegnare alli Miniſtri del Duca di Gravina unico capo dell'antica Fameglia Orſini tutte le Scritture ſpettanti à detta Fameglia già deſeritte per ordine di detta Congregazione de Baroni, eſiſtenti tanto nel Palazzo del Duca Lanti Erede della fù Ducheſſa di Tremoille, ſotto la cuſtodia di doe chiavi, quanto negl'Atti di eſſa Congregazione, con che detto Duca di Gravina, mediante il ſuo Agente, debba obligarſi di retinere io Roma le Scritture atrinenti alla Computiſtaria de' Duchi di Bracciano, e dare il commodo à qualunque Creditore, & intereſſato di poterle vedere, e riconoſcere ad ogni loro arbitrio, con le riſerve, deroghe, & altro, che più diffuſamente ſi eſprime nel preſente Chirografo.

SS. D. N. D. BENEDICTI

Divina Providentia Papæ XIII.

LXIII. Revocatio, & annullatio ordinationum contentarum in quibuſdam foliis Gallico idiomate impreſſis ſub titulo: *Mandement de Monſeigneur l'Evêque d'*AUXERRA, *qui défend de reciter l'Office imprimé ſur une feüille volante, qui commence par ces mots:* DIE XXV. Maij in Feſto S. GREGORII VII. Papæ, & Confeſſoris. *Donné à Regennes ce vingt-quatre Juillet Mil ſept cens vingt-neuf:* cum prohibitione corumdem Foliorum.

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM ad Apoſtolatus noſtri notitiam perveniſſet in vulgus circumferri quædam folia Gallico idiomate typis impreſſa ſub timlo: *Mandement de Monſeigneur l'Eveſque d'Auxerre, qui defend de reciter l'Office imprimé ſur une feüille volante, qui commence par ces mots:* Die xxv. Maii in Feſto S. Gregoris VII. Papæ, & Confeſſoris. *Donné à Regennes ce vingt-quatre Juillet Mil Sept cens vingt-neuf:* Nos quam plures ex Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, alioſque in Sacra Theologia Magiſtros ad illorum examen delegimus, qui poſt maturam eorumdem foliorum diſcuſſionem, quid ſibi ea ſuper re videretur, Nobis retolerunt. Auditis itaque memoratorum Cardinalium, & in Sacra Theologia Magiſtrorum Sententiis, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Ordinationes in præfatis foliis contentas, nullas, inanes, invalidas, irritas, attentatas, nulliuſque omnino roboris, & momenti eſſe, & perpetuò fore tenore præſentium declaramus, & nihilominùs ad majorem cautelam, & quatenus opus ſit harum ſerie revocamus, caſſamus, irritamus, annullamus, viribuſque. & effectu penitus, & omninò vacuamus, ac pro revocatis, caſſatis, irritis, nullis, invalidis, & abolitis, viribuſque, & effectu penitus, & omninò vacuis ſemper haberi volumus & mandamus; folia verò prædicta tam impreſſa, quàm etiam manu ſcripta legi, ſeu retineri tenore pariter præſentium prohibemus, illorumque impreſſionem, deſcriptionem, lectionem, retentionem, & uſum omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus etiam ſpecificâ & individuâ mentione & expreſſione dignis, ſub pœna excommunicationis per contrafacientes ipſo facto abſque alia declaratione incurrenda, à qua nemo a quoquam, præterquàm à Nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, niſi in mortis articulo conſtitutus, abſolutioois beneficium valeat obtinere, omninò quoque interdicimus. Volentes, & auctoritate Apoſtolica mandantes, ut quicumque folia bujuſmodi penes ſe habuerint, illa ſtatim, atque præſentes litteræ eis innotuerint, locorum Ordinariis, vel hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus tradere, atque conſignare teneantur; hi verò ea ſibi ſic tradita illico flammis aboleri curent: In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumqoe. Ut autem eædem præſentes litteræ ad omnium notitiam faciliùs perveniant, nec quiſquam illarum ignorantiam allegare poſſit, volumus etiam, & auctoritate præfata decernimus, ut illæ ad Valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, Curiæque generalis in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ de Urbe per aliquem ex Curſoribus noſtris, ut moris eſt, publicentur, illarumque exempla ibidem affixa relinquantur, & ſic publicatæ omnes, & ſingulos, quos concernunt, perinde afficiant, ac ſi unicuiqoe illorom perſonaliter notificatæ, & intimatæ fuiſſent: Utque ipſarum præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam impreſſis, mano alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tam in judicio, quàm extra illud ubique locorum habeatur, quæ eiſdem præſentibus haberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die XVII. Septembris MDCCXXIX. Pontificatus noſtri Anno ſexto.

F. Card. OLIVERIUS.

Anno à Nativitate D. N. JESU CHRISTI milleſimo ſeptingenteſimo vigeſimo nono die 17. Septembris, Indictione ſeptima, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. BENEDICTI Divina Providentia Papa XIII. Anno ſexto ſupradicta Littera Apoſtolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Baſilica Principis Apoſtolorum, Cancellaria Apoſtolica, Curia generalis in Monte Citatorio, & in Acie Campi Flora, at aliis locis ſolitis & conſuetis Urbis per me Hieronymum Erbam Apoſt. Cur. Antonius Pelliccia Mag. Curſ.

ANNO 1729.

ANNO 1729.

LXIV.

Qua depoſitarii , arcarii , cuſtodes , ſubeuſtodes , exactores , rationarii , computorum ſcriptores , aliique officiales & miniſtri æris publici & particularis , rem & pecuniam alienam , ſibi creditam & depoſitam , uſurpantes , ac damno publico & privato fraudantes , vel uſurpari & fraudari ſcientes , tanquam infames , ac veri fures & latrones , debitis pœnis ultimi ſupplicii tam in Urbe , quam in toto ſtatu eccleſiaſtico , lege lata ſubjiciuntur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus ſervorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

I. Alieni æris & pignorum depoſitarii & miniſtri in privatum publicum & damnum fide ſibi data abutentes.

JAmdudum non ſine ingenti dolore aures noſtras perturbat frequens rumor de nonnullis in hac alma Urbe noſtra alieni æris & pignorum depoſitariis , arcariis , cuſtodibus , ſubcuſtodibus , exactoribus , rationariis & computorum ſcriptoribus , aliiſque hujus generis officialibus & miniſtris , qui fide ſibi data , ſuique muneris commodo nefarie abutentes , ut voluptatibus , aliiſque execrandis male agendi occaſionibus , cauſiſque , improbe obtemperarent , vitiiſque alacrius & liberius indulgerent , rem ac pecuniam ſibi creditam & depoſitam , inque arca ſervatam , pro arbitrio uſurpantes , pignora apud ſe cuſtodita iterum oppigneraverint : quod non ſolum in Cameræ noſtræ Apoſtolicæ , ſed in Montis Pietatis , & publicarum ad nummularios pertinentium menſarum , ceterorumque locorum , & piorum operum damnum longe graviſſimum redundavit , propterea quod infames & fraudulenti hujuſmodi officiales , qui rem ſuam decoxerant , omnino impares eſſent integrandis & reſtituendis pecuniis , quas ipſi , proprio vel alieno commodo inſervientes , antea peſſumdediſſent , ſcientibus , & de compacto cum iis participantibus , doloque operam ſuam conferentibus rationariis , computorum ſcriptoribus , ſubſcriptoribus aliiſve earumdem menſarum , & locorum piorum miniſtris & officialibus.

II. Ut actionem criminalem declinent, falſos prætextus obtrudunt.

Nobis etiam innotuit , jamdictos officiales , maxime ſuæ temeritati confiſos , ut actionem criminalem vaferrime declinarent , vel ſaltem ſua crimina callide palliarent ſeque juſtis pœnis , in quas incurriſſent , prava arte ſubducerent , permultos ſpecioſos , & omnino falſos prætextus excogitaſſe , quibus judicium impedirent , pœnaſque effugerent , quas ob ſuas culpas ſe mereri , optime ipſi agnoſcebant.

III. Juſtum in eos judicium promulgatur.

Nos propterea , quibus ex paſtorali officio , humilitati noſtræ divinitus injuncto , maxime incumbit invigilare & ſollicite providere , ne hujuſmodi crimina impune committantur ; opportunum & neceſſarium duximus his de rebus ſententiam exquirere a nobis ſpeciatim indictæ particularis Congregationis nonnullorum hujus noſtræ Curiæ Romanæ præſulum , multa rerum cognitione , integritate & doctrina præſtantium , quorum , ſæpenumero coram dilecto filio noſtro Hannibale Tituli ſancti Clementis Presbytero Cardinali , & S. R. E. Camerario congregatorum , ſuffragiis ad nos accuratè perlatis , undequaque inhærentes , in ejuſmodi fraudulentos miniſtros acriter inſurgendo , ipſumque juris rigorem etiam acriorem efficiendo , juſtum in eos judicium promulgare decrevimus.

IV. Juxta Conſtitutionem ſancti Pii V. tanquam fures & latrones , ultimo ſupplicio puniantur.

Nos ergo veſtigiis deceſſoris noſtri Pii Papæ V. inſiſtentes , qui præ ceteris in ſua Conſtitutione incipiente : *Poſtquam* , Kalendis Novembribus anni milleſimi quingenteſimi ſeptuageſimi in lucem edita , decoctores , luxurioſe viventes , propriiſque abſumtis ſubſtantiis , aliena appetentes , qui variis coloribus grande æs alienum , ſpe reſtitutionis faciendæ extorquentes , proximo ſuo illudunt , ceu veros fures & latrones , ultimo ſupplicio puniendos mandavit , hac noſtra perpetuo obſervanda Conſtitutione in quoſcomque hujus generis delinquentes paribus quoque pœnis , tamquam in veros fures & latrones , animadvertendum eſſe decernimus , idque effectu ipſo omnino fieri volumus & mandamus.

V. Depoſitarii vel arcarii æris publici rem ſibi creditam quomodocunque fraudantes , inque proprium vel alienum uſum vertentes , ut fures & latrones puniantur.

Itaque ſtatuimus & jubemus , ne ullus ex depoſitariis , vel arcariis æris publici Cameræ noſtræ Apoſtolicæ , & præſertim depoſitariæ generalis , vectigalium generalium & particularium , utriuſque Annonæ , frumentariæ nimirum & Graſciæ vulgo dictæ , depoſitariæ Urbanæ , Montiſque Pietatis , ac menſæ ſancti Spiritus , & Datariæ Apoſtolicæ , ſummam quantulamcumque ejuſmodi æris & pecuniarum in ſuum , vel alienum commodum quovis modo convertere unquam poſſit , inque uſum ab eo diverſum transferre , ad quem generatim in iiſdem locis , tamquam ſub tuta & fideli cuſtodia , ſervantur ; itaut ſi aliquis ex jamdictis depoſitariis & arcariis hanc legem noſtram quomodocumque prævaricatus , eamdem pecuniam in uſum & commodum proprium vel alienum convertere auſus fuerit , tamquam reprobus , & infidelis miniſter , interque infames , & rei publicæ proditores connumerandus , damnari & puniri poſſit ac debeat , ut graviſſimi furti & latrocinii reus , ſecundum leges communes , & Romanæ Urbis , ſtatuſque eccleſiaſtici edicta , contra latrones jam promulgata , ratione habita pecuniarum , quas in ſuum vel alienum uſum & commodum clam & furtive converterit : idque ad eaſdem regulas in iiſdem edictis etiam in furto magno præſcriptas fieri debeat ; quotieſcumque tamen Camera noſtra Apoſtolica , vel quiſpiam ex locis piis , ac menſis ſupradictis , & quilibet Dominus , ac creditor pecuniæ vel rei depoſitæ , damnum ſubiiſſe compertus fuerit. Ubi vero nullum damnum illatum inde fuerit ; nihilominus jamdicti depoſitarii & arcarii , inter infames habendi , ob culpam infidelitatis duplicata pœna pecuniaria ſummæ , quam in ſuum vel alienum commodum converterint , puniri debeant. Sed præterea pœnis etiam corporalibus , gravibus & graviſſimis , arbitrio judicum cumulate plectantur , ratione habita qualitatis & circumſtantiarum ſingulorum caſuum & factorum , quas deprehendi contigerit.

VI. Computorum & rationum Montis Pietatis & menſæ ſancti Spiritus quomodo ſe gerere debeant in mandatis recipiendis : & contrafacientes qua pœna puniendi.

Similiter volumus , decernimus & jubemus , ne computorum & rationum ſcriptores Montis Pietatis , & menſæ ſancti Spiritus recipere , aut recipiendum , & ſolvendum curare , vel facere poſſint quodcumque mandatum vel ſcriptum illorum , qui nullas pecunias re ipſa ibidem depoſitas , vel ſervatas habuerint. Si autem habuerint , eadem mandata & ſcripta recipi , & ſolvi poſſint pro ea tantum ſumma , quæ depoſita ibidem extiterit. Quod ſi jamdicti computorum ſcriptores , & rationarij contrafecerint , tunc in eos procedi poſſit & debeat pœnis a nobis in arcarios & depoſitarios ſtatutis.

VII. Pœna in auxiliatores , cooperatores , conſcios & participes infidelitatis depoſitariorum.

Præterea ſancimus & declaramus , hæc , quæ a nobis lata lege diſponuntur , in eos pariter locum habere , qui auxiliatores , cooperatores , & quocumque alio modo conſcii , complices ac participes infidelitatis eorumdem arcariorum & depoſitariorum extiterint : qui quidem conſcii & complices ac participes , ſecundum ſuam complicitatem & participationem in ſingulis factis & caſibus , iiſdem pœnis omnino puniri debeant , quibus puniendi eſſent , vel punirentur præcipui & principales rei eadem forma , quæ ſtatuta reperitur in publicis edictis ſuperius memoratis , contra reos cooperatores , auxiliatores , complices & participes olim vulgatis.

XIII. Pœnæ in miniſtros, pecunia exacta uſos, ac rationarios & computorum ſcriptores id ſcientes, nec patefacientes.

Si aliquis ex ſupradictis miniſtris, officialibus, depoſitariis, arcariis, exactoribus, ſyndicis, aliiſve ſuperius nominatis debitor extiterit, inque aliquod ex delictis jam expreſſis inciderit, aliena pecunia depoſita, exacta, vel in arca ſervata pro arbitrio ſuo uſus, rationario & computorum ſcriptore id ſciente, nec præſidi, & ſuperiori patefaciente, cui ea omnia patefieri volumus; tunc rationarius, etiamſi facti conſcius non fuerit, pœnis etiam corporalibus & graviſſimis, ad qualitatem & circumſtantiam facti puniatur niſi clare, & evidenter oſtenderit, ſe rem eidem præſidi, & ſuperiori antea patefeciſſe.

XIV. Hæc Conſtitutio ad totum ſtatum S.R.E. extendatur.

Quia noſtra intentio fuit, & eſt, præſenti Conſtitutione providendi Cameræ noſtræ Apoſtolicæ atque hominum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ imperio ſubditorum indemnitati, non tam pro factis in hac noſtra alma Urbe impoſterum fortaſſe eventuris, quam pro quibuſcumque aliis, quæ in toto Statu Eccleſiaſtico, tam mediate, quam immediate nobis & huic ſanctæ Sedi Apoſtolicæ ſubjecto, comprehenſis etiam quatuor S.R.E. Legationibus, Bononiæ, Ferrariæ, Romandiolæ & Urbini, evenire poſſint; ideo volumus & decernimus, ut hæc eadem Conſtitutio noſtra in omnibus & ſingulis ſuis partibus & diſpoſitionibus, inque omnibus & ſingulis caſibus & factis, in ea comprehenſis & expreſſis, locum, robur, vim, & vigorem habere, & plenæ executioni mandari debeat, etiam extra hanc almam Urbem noſtram, in omnibus Civitatibus, & locis Status Eccleſiaſtici, ita ut delinquentes in iiſdem quatuor Legationibus ſevero judicio judicentur ſecundum leges & Edicta, quibus in iiſdem legibus judicantur & puniuntur latrones, & ad normam & tenorem præſentis noſtræ Conſtitutionis, ut decrevimus & ordinavimus ſupra.

XV. Hæ diſpoſitiones locum habeant contra officiales Communitatum.

Quandoquidem pariter noſtra intentio omnino eſt, ut proviſiones hucuſque memoratæ, inque hac alma Urbe noſtra, totoque Statu Eccleſiaſtico vim habituræ, pro noſtra Camera Apoſtolica, Monte Pietatis, menſis publicis, locis & operibus piis unam eamdemque vim & robur ſemper obtineant, culpaſque, fraudes & damna impedire debeant, quæ in præjudicium Communitatum totius Status Eccleſiaſtici committi poſſunt; hinc nos in caſibus & factis congruis mandamus & ordinamus, ut omnes & ſingulæ diſpoſitiones, ſuperius expreſſæ, locum habeant contra exactores, camerarios, depoſitarios, alioſque miniſtros & officiales cujuslibet Communitatis noſtri Status, Eccleſiaſtici, aliquam ex prædictis actionibus & delictis committentes, contra quos propterea judicari, & procedi debeat, non auditis, neque attentis frivolis exceptionibus & prætextibus ſuperius enumeratis; ſcilicet ea forma & modo, quæ contra officiales, & miniſtros Camerales, alioſque ſuperius nominatos præſcribuntur.

XVI. Pœnis iiſdem ſubjiciuntur qui fraudes olim commiſerint.

Quamvis ordinamenta & ſanctiones præſentibus literis noſtris hactenus recenſitas, contra delinquentes in caſibus impoſterum eventuris promulgaverimus; non ideo tamen intendimus a debitis pœnis, juſtiſque animadverſionibus eximere eos rationarios, computorum ſcriptores, arcarios, exactores, cuſtodes, depoſitarios, ſyndicos, camerarios, alioſque officiales & miniſtros jam enunciatos Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, vectigalium generalium & particularium utriuſque Annonæ, frumentariæ nimirum & Graſciæ, Montis Pietatis, menſarum publicarum, Datariæ Apoſtolicæ, Depoſitariæ Urbanæ, & Communitatum Status noſtri Eccleſiaſtici qui olim quomodocumque aliquam ex ſupradictis actionibus & fraudibus commiſiſſent, de quibus facta eſt mentio in omnibus & ſingulis caſibus expreſſis. Volumus enim, ut iidem ob delicta olim commiſſa iiſdem pœnis omnino puniantur, quæ ſecundum leges communes vel municipales, & edicta locorum & provinciarum contra tales fraudatores & delinquentes inflictæ eſſent.

XVII. Harum executio injungitur S. R. E. Cardinali Camerario & Theſaurario.

Itaque pro omnium & ſingulorum præmiſſorum celeri & omnimoda executione mandamus dilecto filio noſtro S. R. E. Cardinali Camerario, necnon Theſaurario generali Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, nunc & pro tempore exiſtentibus, ut contra omnes & ſingulos prædictos miniſtros & officiales, qui aliquod ex memoratis delictis in damnum & præjudicium ejuſdem Cameræ noſtræ Apoſtolicæ directe vel indirecte redundans, illorumque officia reſpiciens, quoquo modo, ut dictum eſt ſupra, commiſerint, aut committi & perpetrari curaverint, vel in illorum perpetratione rem & complicitatem aliquam habuerint, cujuſcumque conditionis & qualitatis extiterint, videlicet tam ſæculares, quam eccleſiaſticos, & quomodolibet privilegiatos & exemptos, ad debitas in eos pœnas, tam per ſe, quam per ſuos Locatenentes, Judices, atque alios arbitrio illorum, prout neceſſitas caſuum exegerit, in partibus etiam delegandos & ſubdelegandos, procedant, procedique mandent, & juxta præſentem noſtram Conſtitutionem, juſtitia mediante, deveniant, & deveniri faciant.

XVIII. Hæc conſtitutio inviolabiliter obſervetur in Urbe & in toto ſtatu S. R. E.

Injungimus itidem pro ulteriori præmiſſorum implemento, tam hujus almæ Urbis noſtræ Gubernatori, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ceteriſque Urbis Judicibus, ad quos de jure ſpectat; quam omnibus etiam & ſingulis noſtris, & Sedis Apoſtolicæ in quibuſcumque provinciis, legatis, & vicelegatis, necnon quarumcumque civitatum, terrarum, oppidorum & locorum, nobis & eidem Sedi, tam mediate, quam immediate ſubjectorum, gubernatoribus, prætoribus, capitaneis, commiſſariis & aliis quibuſcumque judicibus, quavis etiam ſubdelegata poteſtate fungentibus, ut præſentes noſtras inviolabiliter in ſuis judiciis obſervent, necnon contra delinquentes prædictos, ſuæ juriſdictioni ſubjectos ad formam earumdem præſentium omnino procedant, omniaque in eiſdem literis contenta plenariæ executioni demandent.

XIX. Præſentes ab omnibus perpetuo obſervandæ, non obſtantibus quibuſcumque.

Poſtremo decernimus, has literas nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ defectu notari, minuſque ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus comprehendi, vel illis derogari ullo modo tacite, vel expreſſe unquam poſſe, niſi de illis, earumque totis tenoribus, ac datis de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio & expreſſio facta fuerit, aliterque factas derogationes nullius roboris, & momenti fore, & tanquam tales a nemine attendi, nec ulli ſuffragari poſſe: atque ita per quoſcumque judices tam ordinarios, quam delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & de latere legatos, judicari & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi & interpretandi facultate; decernentes irritum & inane quidquid ſecus in præmiſſis, & quolibet præmiſſorum atque hac noſtra Conſtitutione contentorum & ſtatutorum, vel circa ea a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari; non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, legibus, ac Urbis, & Romanæ curiæ tribunalium, aliarumque curiarum noſtri eccleſiaſtici ſtatus, ac legationum prædictarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, ſtylis & conſuetudinibus, quas, ſi quæ forent, per præ-

ſentes improbamus, nullaſque & invalidas eſſe declaramus; privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum forſan quomodolibet conceſſis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialibus, ſpecifica, expreſſa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma, ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihilo penitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſervata inſerti forent, eiſdem præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes; ad effectum præſentium, illiſque alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus ceteriſque contrariis quibuſcumque.

XX. Hæ literæ quando obligare incipiant.

Volumus autem, ut elapſis tribus reſpectu dictæ noſtræ Urbis, & quindecim diebus reſpectu totius prædicti noſtri ſtatus eccleſiaſtici, poſtquam præſentes valvis Eccleſiæ Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum ejuſdem Urbis, & in Acie campi Floræ per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ & publicatæ fuerint, omnes & ſingulos, tam in Urbe, quam in toto ſtatu eccleſiaſtico & legationibus exiſtentes, perinde obligent & arctent, ac ſi unicuique eorum perſonaliter & nominatim intimatæ fuiſſent, utque earum tranſumtis, etiam impreſſis manu notarii publici ſubſcriptis, & Sigillo alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdemmet præſentibus ſi exhibitæ vel oſtenſæ eſſent, adhiberetur.

XXI. Nemo hanc paginam infringere audeat.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, ſanctionis, legis, ſtatuti, decreti, declarationis, diſpoſitionis & juſſionis infringere, vel ei temerario auſu contraire. Si quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Apoſtolorum Petri & Pauli ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingeſimo viceſimo nono, VI. Kalendas Octobris, pontificatus noſtri anno ſexto.

J. B. Archiepiſcopus Niſibenus Subdatarius.

V I S A

De Curia J. Archiepiſcopus Ancyranus.

Lucas Martinettus.

Regiſtrata in in Camera Apoſtolica.

Antonius Cajetanus Froſius R. C. A. Secretarius.

Anno a Nativitate Domini Noſtri Jeſu Chriſti milleſimo ſeptingeſimo viceſimo nono Indictione ſeptima, die vero tertia Octobris; Pontificatus autem Sanctiſſimi in Chriſto Patris & Domini noſtri BENEDICTI divina providentia Papa XIII. anno ſexto, ſupradictæ literæ Apoſtolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Lateranenſis, Principis Apoſtolorum, & ſanctæ Mariæ Majoris de Urbe, & in Acie campi Floræ, ac aliis locis ſolitis & conſuetis per me Antonium Placentinum SS. D.N. Papæ Curſ.

Antonius Pelliccia Mag. Curſ,

F I N I S.

Rerum, & Materiarum INDICEM huicce Tomo perinde ac præcedentibus, apponere præ temporis anguſtiâ non licuit, nec ſuo tamen lector jure defraudabitur; illum enim Indicem addituros nos ſpondemus ad calcem Tomi XI. cujus editioni navamus Operam, dum omiſſas Bullas undique colligimus.

Digitized by Google